¶Hic ꝓsequitur clarissimus doctor franciscus de pedemontium ⁊ complet secundam diuisionẽ superius ānotatã in primo de appropriatis Diui Johānis AlDesue.

¶Capitulũ ꝑmũ ⁊ ē generale ad oēs passiões cordis.
¶Capitulum secundum de medicinis simplicib⁹ ⁊ cõpositis ad omnes passiones cordis.
¶Caplz tertiũ ō cura titilatiõis pulsus ⁊ tremoris cor.
¶Capitulum quartum de cura passionis cordis per cõpassionem ad cerebrum.
¶Capitulum quintum de cura passionum cordis per compassionem ad stomachum.
¶Capitulum sextum de cura passionum cordis per cõpassionem ad epar.
¶Capitulum septimum de cura passionum cordis per complexionem ad splenem.
¶Capitulum octauum de cura passionum cordis per compassionem ad intestina.
¶Capitulum nonum de cura passionum cordis ꝑ cõpassionem ad intestina ⁊ ad os stomachi.
¶Capitulum decimum de cura passionum cordis ex fluxu sanguinis menstruorum ⁊ emorroidarũ.
¶Capitulum vndecimum de cura passionum cordis ex retentione menstruorum impregnantibus.
¶Capitulum duodecimum de cura passionum cordis ex rarefactione porrorum cutis: ex sudore diaforetico ꝑ se vel balneo vel ex exercitio.
¶Capitulum decimum tertium de cura passionum cordis ex aere pestilentiali.
¶Capitulum decimum quartum de cura passionum cordis ex fetore contingentium.
¶Capitulum decimum quintum de cura passionum cordis ex morsu venenatorum ⁊ assũptione veneni.
¶Capitulum decimum sextum de cura passionũ cordis ex timore contingentium.
¶Capitulum decimum septimum de cura passionum cordis ex labore ⁊ accidentibus anime.

¶Capitulũ ꝑmũ ⁊ est generale ad oēs passiões cordis.

Duerendũ aũt quod dicte cordis egritudines sua habent iudicia inquantum.n. sequunt causas ex enumeratis que sunt ꝑ se morbus egritudines ꝑpe nõ dicũtur. ſz accidẽtia de genere actionis lese ipi⁹ quoz significationib⁹ ſz. B. oz cognoscere ipz pati ꝑut ifra dicet. ¶Inquãtũ vero sequunt ex eis cãe q̃ ꝑ se morb⁹ nõ sũt egritudies dici ꝑnt ꝑut abohali dixit. Et tñ hic cũ vtraqz sequũt magis dicim⁹ eas egritudines q̃ accñs eo q̃ egritudinib⁹ q̃s sequunt i ꝓceptis exñtib⁹ ab infirmo ipe sole vt egritudies sẽtiũt: nõ.n. sẽtit patiẽs cordis diserasiã ſz solũmõ nocumẽtuz actionũ ei⁹ s. debilitatẽ corporis pulsũ cordis tremorẽ vel sincopi q̃b⁹ estiat se infirmũ ⁊ q: sua magitudie ledẽdo vtutẽ assumẽtes naturã cãe ꝑindicãt sibi curã q̃ ꝑpe nõ cãe nec accidẽti ſz egritudini facte debet ꝑut. B. monstrauit q̃ in egritudinib⁹ dictorũ mẽbrorum ⁊ dicendorũ idẽ ē intelligendũ. ¶Sciendũ quoqz q̃ tremor hic nõ ꝑprie accipitur sed ipropie. ꝑprie enim est acidés in actiõe volũtarie mobili sicut Galienus oñdit. Actio vero motiua cõdis ē naturalis ſz ipropie ꝑ agitatiõe q̃dã ⁊ motu inordinato cordis dilationis ipetuose ad repellẽdum nocẽtia vt ex supius dictis apparet. ¶Donit ipe cordis egritudines dicte cum fortes sint ⁊ continue vel frequentes ꝑ magnitudine cause ⁊ maxime ꝑprie secũdũ quaz differt q̃ꝑtitate vt s̃ ē dictum inter se habitudinẽ hñt vna.n. minatur aliam seu ꝓtendit vt debilitas pulsuz pulsus trẽorem: tremor sincopi: sincopis repentinam mortem prout hypo. monstrauit in ãforismis: cũ inquit. ¶Qui exsoluuntur fortiter ⁊ frequenter absqz manifesta occasiõe repente moriuntur. ¶Positis autem egritudinibus cordis ⁊ assignata conuenientia ⁊ eñtiali differentia inter eas ꝑ quas distinguere ⁊ cognoscere te oportet. nec non enumeratis eorum cãis sine quarum coniunctione perfecta eorum scientia non habetur: assignatisqz earum inditijs Expedit exãperio q̃ plurimum reuerendi domini domini mei domini ¶Roberti dei gratia ierusalem ⁊ sicilie regis summi: q: genere preclarissimi ommbus virtutibus moribus bonis ⁊ scientijs cũctis maxime theologica pp animã ⁊ medicinali scientia ꝓpter corpus ad cõplemẽtum doctrine presentis terapentici operis prosequẽdi vt accidentia essentialia subiungamus quorum significacionibus causas ipsas cognoscere valeas etiam sique sint alique ipsarum occulte. ¶Hac enim duplici cognitione ꝑmissa membri iam habita ad generalem curationem necessariam tute curã poteris aggredi propiciãte deo. Inquit enim. B. oportet autem vt primo cognoscam⁹ egritudinem que sit: deinde procedamus ad ipsam medicandum ⁊ alibi. Cura confesti sequitur cognitionem facientis cause ⁊ etiam subiectiue. s. membri vt cordis: quod oñdit cum ait. Ex quib⁹ duobus. s. cognoscere mẽbruz ⁊ morbum poteris cognoscere generaleꝫ eius curationẽ que a morbo est. aliqua plurima vero a patiente pericula sed corde. quod equidem pati cognoscere poteris ex egritudinibus dictis inquantum sũt accidẽtia lese actionis ipsius a qua signum sumptum in significando sup mẽbrum patiens certũ ē ⁊ pdurans. ¶Cuz enim debilitas cõpis adest: cor pati agnoscas: cũ vero additur pulsus vel tremor: cognitio tua completur: cũ vero perdue ad sincopim: cognitio est confirmata prout dixit Albohali. cum itaqz ipsarum egritudinum causa duplex sit i trinseca corporea. s. extrinseca ex cor⁹ insurgens. Et cor põea aut i ipso cõde: aut i mẽbris vicinis ipi aut i ĩbris cõicantibus ei coitate propinqua vel remota. Tunc si quidem primo modo cor pati contingat ipse dic. egritudines fortes erunt: continue vel frequentes. Si vero secundo patiatur debiles erunt ⁊ discõtinue recipientes variationem per absentiam ⁊ presentiam: augumentum ⁊ diminutionem secundum absentiam ⁊ presentiam: intensionem ⁊ remissionemr: dispositionem illorum membrorum iam inuentorum quorum vicinitate aut cõitate patiatur. Sz si qdẽ ex causa extriseca patiatur cor: ꝑdicte passiões debiles erũt cito ⁊ facile trãscũtes: vt hypo. voluit: ⁊ cũ iuctiõe cãz extrise, nulla ꝓcedẽte aperitione interioris cause. Si vero ab vtriusqz signa erunt ex vtriusqz

Robertus Rex Jerusal & Sicilie

Cord. d. s. l. v
Cord. d. pulsu
Sincopis

confusa. Et hec sunt signa seu accidentia causarum generaliuz iparū supta a loci varietate. ¶Dreter q̄ alia sunt accidētia causarū egritudinū ipsarū cordis intrinsecaruz spiritaliuz ab earū supta essētia q̄s secūdario te scire opz Sūt autē q̄dru.generis tria simplicia ꝑz tripli.naturā ei⁹ singlarit̄ permutataz: ⁊ q̄rū ē cōpositū significans super omnes insimul permutatas. Inquit enim. B.ꝺz propria passio cordis est plīm mala complexio: aut equalis aut inequalis: singulis vel cōmixta: plura vel cum materia.aut mala cōpositio: puta ianitio vel repletio receptaculoruz aut oppilatio i venis ei⁹ ⁊ vijs spirituum ac coartatō cor poris ei⁹ pp coartationē spatij cassule i qua mouetur ex repletiōe sāguinis ⁊ humiditatū ibi facta vt in suo simio anothomiā inuenit: ⁊ p grossiciē p̄ter naturā ibi etiā coniunctam prout in suo galo reperijt manifeste. Aut ē solutio continuatis quam ipsum non pati cum salute possibili Abohali dixit. Aut apostema confirmatio cuius nullate.expectabitur quin mōte p̄ueniatur. Sic egritudinum eius est plīm mala cōplexio quia frequentius contingens alijs ⁊ cū possibili salute ⁊ si cum ipossibilitarde nō subito vel cito mortē iducit: vt ⁊ cōpositio mala solo ꝙtiui vel apostē. Idcirco eius signa erunt bene ac subtiliter considerandā. Sz ipsa mala complexio siquidem sit equalis ei⁹ signa obmittantur ad pñs cuz sint manifesta valde sicut voluit. B.cū inqt. ¶Dorbi vero q nō sunt nisi i mala cōplexiōe difficile cognoscūt nisi cuz mutatio vltia sit extra naturā cūq; plz salutis sit ipossibile magis ad ꝓnosticū q̄ ad curatiuū medicū spectat. ¶Solutionis quoq; continui ⁊ apostematis signa cū ꝓus q̄ appareant vel simul ⁊ anteq̄ confirmentur sint mortē subito vel paulatiz finaliter iducētia obmittūtur. ¶Si vero sit inequalis siue diuersa qr̄ vt plīm ē possibil' curatiōis ⁊ signa ꝓpria adaptem⁹ q: ē nostre vtil' considera. ¶Si ergo mala cōplexio diuersa sit in corde siquidē sit calida siplex ⁊ pura erit cū ea debilitas corporis minor pulſ⁹ cordis tremor ⁊ sincopis cū agitattōe ⁊ motu corporis mordiato seu āgustioso ⁊ plurius arteriarū mutatio p̄ter naturā q: ad debilitatē ⁊ freq̄ntiā cū ieōlitate ⁊ oñq; ad velocitatē. Et similiter hanelit⁹ ⁊ eius expiratio cū ex sufflatiōe calida valde ⁊ ispiratio vehemētio: ⁊ iflamatio totius corporis.⁊ plīm febris cū siti ⁊ appetitu frigidi quo iuuatur ⁊ aeris frigidi ispiratōe magis q̄ frigidi cibi ⁊ pot⁹ assūptiōe. Et ledit calido quocūq; cū similitudie circūstātiarū ⁊ ꝙsuetudie facile iflāmādi. In genere.n.proportiōali facilis ē trāsitus dixit Abohali. Si vero frigida fuerit cōtraria erūt signa. ¶Si āt sicca duricies apparebit i pulsu arteriarū: ⁊ p cōseq̄ns i corpe toto: ac cōsumptio ⁊ arefactō multa. Cū.n.cōsūptio corporis cōe sit signū oi discrasie cordis ⁊ passiōi cū sāguis eius sit formal' in alimēto ⁊ dixit Auerois. In sicca eius discrasia erit maior debilitas quoque pulsus tremor ⁊ sincopis tardi⁹ veniēs ⁊ tardi⁹ recedēs ant difficili⁹ ¶.Si quoq; humida fuerit signa erūt cōtraria. ¶Et si ꝙmixta sit signa erit ꝙmixta. Et q: si ē pura erit i ea iuētio ꝓcatarticaꝝ causarū cū antecedētis ꝓuatione.s.hūoralis eiusq; alteratio ⁊ reductio erit leuior. Sz si cū materia fuerit erit cū p̄dict̄ signis signa dñantis hūoris q̄ hipo.in suis innuit āforismis cū dixit. Cōtēplari āt oz egritudiez cōplexiōez etatē ꝙsuetudiez: artē tp̄s regimē: ⁊ regionez ac signa repletiōis vel cacochimie hic.n.dominātiā.hūoꝝ oñdūt: q ēt ex exeūtib⁹ apparebunt: ⁊ q̄ erit difficili⁹ alterabile. Si vero cor patiat̄ opilatiōez i suis poris aut repletionē vel ināitiōez p̄dicte cordis egritudies erūt fortes: ⁊ freq̄ntes cū sigis plurie.plectorie ⁊ cacochimie: vel alicui⁹ euacuationis nōbilis sāguinis propie vel sudoris. Cō si patiat̄ coartatiōez pp vicinitatē vel cōitatē aut colligantiaz signa repletiōis ⁊ plīm sanguis appebūt: ⁊ p̄cedēs illoruz passio cū seq̄la egritudinū cordis dictaruz debiluz tū ⁊ variationē habētiū vt dictū est s. Dis ergo erūt egritudinū cordis causarum ipsaruz in ipsius natura spiritualiter manifesta. Ex quibus secundum. B.curōis ipsarum intentio est sumenda. ¶Cura passionuz cordis duplex est.scz generalis ⁊ spetialis: generalis autem est quimque res quarum prima dirigitur ad membrū patiens quod ē cor. Et est vt solicite studeamus confortare ipsum eiusq; virtutē quia debilem ⁊ vbi cadens est vt in sincopi expgefacere ⁊ viuificare deinde vbi expedit eam resumere: ⁊ nutrire. Est enim cor fundamentum anime: omniumq; virtutum prima radix: q̄rū aggregatiōe natura consistit Cuius quidem nature vt hipocra. dixit est curare non medici. ¶Dedici vero porrigere nature. Fons quoque spiritus qui est radix ⁊ substantia vite organum ⁊ vehiculum virtutum: ⁊ caloris innati cuius vigore complexio consistit in esse ⁊ corpus ⁊ omnia membra in esse ⁊ vigore viuifico ⁊ cōseruantur ⁊ ei⁹ extictio mors est. ¶Hic causa est omnium operationum naturalium: vnde ipse ē quem naturam nostrā dicimus. ¶Ipsum quoq; cor basis est vite seu vitalis virtutis per quam membra recipiunt animā primū ⁊ deinde virtutes reliquas sens⁹ ⁊ motus ⁊ operationis vite. Nec mors accidit: nisi pp instrumentum complexionis sue. ¶Derito igitur prius ⁊ solicite studendum est circa ipsius confortationē eiusque virtutis cum hijs q̄ confortant hñt interius ⁊ exte.⁊ per oēz modū approximatiōis. Secūda vero res nitit̄ circa cās i trisecas ⁊ exteri. ꝓprias ⁊ cōes taliū egritudinū. Et est: vt auferat ar extrinseca. Interior ꝓpria abscidit̄ vicia: ⁊ que cōitatis ē corrigit̄. Inq̄t.n.B.nō ē possibile yllā dispositionē curare finaliter: adhuc manēte cā faciēte eaz. Tertia vero vertitur ad modū curādi p̄dictas egritudines a causis p̄dictis. Cāe.n.supius enumerate: ant cānt tales egritudies p modū granatiōis ⁊ cōculcatiōis coartationis ⁊ suffocationis spirituū ⁊ caloris innati i sua radice receptaculis atq; vijs ¶Necnon per modū furiositatis mōbi vi doloris vel cuiuslibz alterius accītis ipugnātis cōtra naturā: aut p modū resolutiōis ⁊ euacuatiōis ipsius ¶Quoꝝ modū diuersitas auxilia variat ⁊ drīter ifor mat. ¶Reginā quoq; sine ei⁹ debitū ignorat̄. Inqt.n.hipo.nec qlēp medicoꝝ mihi inuēt⁹ ē: q egroꝝ habitudinē cognoscere q̄at: sicut opz si defectiōez patiat̄. Aut ipsa fit ex venarū euacuatiōe. Aut ex alia furia vel labore corporis vel accīte alio naturā afficiēte: puta replone suffocāte: ⁊ ꝓpter ignoras cibū dare eis: an expediat vel negar ¶Quarta pōt studi.i regimie cū rectificatione aeris ⁊ aliarū rerū nō naturaliū mīstra debita: put itētiones egūt supdicte. Quita cōuertit̄ ad accītū correctionē que sunt plura ꝑz plularitatē mēbroꝝ cōpa.cordi ⁊ sinō ꝓpa sint. Si.n.ipsū alijs cōpatit̄ pp colligātiā ⁊ vici. vt dictū ē: q̄to magis alia mēbra cōpatiētur eidē cū ipz cum oīb⁹ tribuat virtutem caloꝛē ⁊ ispz ⁊ a nullo recipiat. ¶Inqt n.hipo. Totū cor⁹ē vna substātia ⁊ ipsū totuz ē ꝙsupi

Anna
Valeat

bile ⁊ cõpassi. ¶ Dicte ãt sũt hec quinque generales: q̃ oẽs generaliter oĩb⁹ cordis egritudinib⁹ ꝯgruũt: ac vniuersu.cũj generaliter ꝯprehẽdũt: sz primo tres sũt pncipales ⁊ cõitales i cura ipsorũ ꝯplẽtes: verũ due prime sunt materiales ⁊ tertia est formalis. Non.n.sufficit ad verã cu.confortare cor: debile: eiusq̃ virtutẽ nec cãz passionis abscidere: nisi sciatur mod⁹ q̃liter ⁊ cũ quib⁹ quodãmõ causãdi nobis pprie demr̃ãt vt ifra patebit. Ãt ipãruz vt materialiũ: prima est vt i q̃ ⁊ generalior i alijs attẽdẽda generalibus ⁊ specialibus ẽt obseruãda. Dẽs.n.debẽt esse confortatiue vel confortati .admixte. Secunda vero est cãz ex q̃ egritudo pueuit auferẽs. Ẽt abscindẽ: Quarta res est disponens ⁊ q̃nq̃z sola sufficiẽs: vltia est cõplẽs: qꝑ rerũ ꝑter naturã oiuz cãz explẽs ẽ quoq̃ coadiuuãs cor: rigẽdo.n.accñtia: q̃ cãz impedit coadiuuãt ipsã Spãlis ãt itẽtio ẽ quã ex diuisiõe generaliũ accipiẽtes i operatiõez deducim⁹ vt circa singulas eaz spãles medicinas põam⁹ atq̃ auxilia qb⁹ ꝑdicte ꝯpleãtur res generalis itẽtiõis nec nõ q̃litatẽ ⁊ aptũ mõm vtẽdi eis. ¶ Medicina.n.a mõ dcã ẽ vt isido.ait. Et ꝓmo circa cordis cõfortationẽ. Cõplex ãt cũ hijs q̃ hñt ipz tripl'r ꝯfortare.s. substãtial'r accñta. ⁊ vtroq̃z mõ Sbstãl'r cũ his q̃restaurãt ei⁹ sbaz ⁊ spũz ei⁹ q̃ calorẽ mltiplicãt qb⁹ restaurat vt organis virtutẽ ⁊ sbis ppriis ac ppiqs: virt⁹ rstaurat ⁊ ꝯfortat: ⁊ talia sũt cibi ⁊ pot⁹ cordi appropriati. Appropriati cibi qdẽ: sũt q̃ sũt placidi i odore delectabiles i sapor: q ⁊ si naturali'r nõ sũt tales artificiali'r cũ arõatib⁹ ⁊ sapidis cõdiũtur Et sint facil' digestio .paucarũ superfluitatũ mlti ⁊ bõi nutrimẽti q̃les sũt carnes fasianorũ pdicũ pullo. galli.auiclarũ puarũ: ⁊ mõtanarũ ⁊ aq̃ carniũ ipãrũ: seu succ⁹ ipãrũ p decoctiõez i duplici vase tract⁹ edorũ ⁊ bibẽt arietis seu ãnualis agni ⁊ castrati. Epata galliaz piguiũ ⁊ iuuenũ vitella ouoz recẽtiũ gallina.pdicũ ⁊ fasianoz sõbilia vel serosa. Et pãis mũd⁹ q bñ generat sãguinẽ. Inquit.n. Joãnic⁹ bonus ci.ẽ q bonũ generat sanguinem ope: ⁊ cõmestiõe q̃lis ẽ panis mũd⁹ caro ãnual' agni ⁊ piscũ mediocz magis mobiliũ ⁊ minus piguiũ ⁊ sq̃mosorũ ppie maioz ⁊ petrioz. ¶ Potus quoq̃z vini sbtil' clari i substãtia i colore rubei vel subru. aromatici mediocrẽ hñtis stipticitatẽ ⁊ placidi in sapore. Inqt.n.hipo.in ãf. facil⁹ est repleri potu. s.tali ꝯ cibo. Accidental'r vero ipz cõfortãt odores ⁊ medicie q̃ cõtẽperãt eius cõplexionẽ ⁊ substãtiã vniũt: ⁊ sic virtutẽ eius cõfortãt q̃ repellũt nocña. ⁊ cõpus i vita conseruãt. Inqt.n.hipo. virtutẽ vite cõtraria repellere ⁊ nõ recipe. ¶ Daz q̃dã sũt illud agẽtes a pprietate vt ẽ terra sigillata karabe mirobolãi ⁊ simil. Quedã a cõplexiõe: ãrũ q̃dã sũt calide q̃dã frigide: q̃dã sicce q̃dã hũide: ⁊ q̃dã tpate ⁊ q̃dã vtroq̃z modo vt ifra dicẽt. Et ex illis ẽ rosa ⁊ oleũ eius. Inquit.n. G. oleũ ro. cõfortat calefacta.n.infrigidat:: infrigidata calefacit mõ vtroq̃z q: substãtial'r ⁊ accidẽtal'r ipz ꝯfortãt cibi mediciales ⁊ medicie cibales simplices ⁊ cõposite. Simplices sũt caro serpẽtis: ligua bouina borago. Endinia acetosa ⁊ simles q̃s ifra sufficiẽter enumerabimus. Cõposite sũt q̃ ex pdictis cõponũt cũ aliqbus ex medicinis simplicibus ifra enumeratiõis decoctis ⁊ patis acquirẽtibus eis virtutẽ itẽtiõi hite cõueniẽtẽ. Virtutẽ ãt cadẽ tẽ subito vt i sicopi exprgefacerent irrorato ⁊ aspersio cuz forti ipulsione: ⁊ iactu subito atq̃ frigide actu ⁊ proprie rosate supra faciẽ ⁊ mẽbra. Et si fiet mixtio nusci cuz ea ⁊ q̃nq̃z cõfert miscere cãphorã sãdalos ⁊ similia secũdũ diuersitatẽ cãe ⁊ mõi: fricatiões aspe ligature dolorose: anisũ tractiões: ⁊ cultiões pilorũ strepitus ⁊ clamores. Ex pgefactũ ãt viuificat offa: ex pane calefacto i vio ꝑdicto liphato cũ aq̃ ro. vel buglosa distillata ,put exigit dispositio. Inqt.n. G. talis cibus citã facit reditionẽ ⁊ reditur cito q: actu frigidũ ⁊ añ q̃ calefiat actu: a ,pprierate cito i spirituũ substãtiã pmutat: mẽbra quoq̃z velociter nutrit Diuz.n. velociter ⁊ multũ nutrientium ẽ maxie vinum Cum dixit. G. sic virtutem viuificat ⁊ confortat. Sed miscuit ei panem ca' efactum panem quidem vt eius nutrimentum quod est facilis resolutionis firmũ sit ⁊ pdurans quamdiu auferatur dispositio cãns. Caruz inquit enim. G. quecunq̃z hũmidam ⁊ liquidam consistentiaz hñt nutrimentum dant cito dissolubile vt in breui tempore alio opus sit: que autem duram ⁊ solidam hñt multum tribuunt ⁊ perdurant. Talem autem virtutem expgefcaz ⁊ viuificatã restaurant cibi ⁊ potus predicti: vbi hoc expediat. Talis autẽ expedientia a diuersitate cãrũ ⁊ mõz cãndi õpendet vt ifra patebit. Secũdo ꝯsistit specialis intentio circa abscisiõez causaz spiritualiũ egritudinũ superius distinctarum: exterior ergo auferatur ⁊ permutetur. Interior que proprie est eius egritudo abscindat. Et si quidem sit mala complexio pura alteretur: Si cum materia replente oppilãte vel coartante euacuetur: deinde si aliquid remanserit alteretur. Inquit enim G. Manifestum ẽ ãt qꝑ faciẽtiũ cãz discrãsiã p euacuationẽ ẽ sanatio: ipsaz vero discrasiaz alteratõ: sanatio ẽ Si quidẽ itẽtio ꝓmittẽda esset prime itẽtioni vel rei que circa cordis cõfortationẽ vertebatur eiusq̃ virtutẽ. Dixit.n. G. oz vniuscu. egritudinis cãz abscidere pr⁹: deinde ad eã q̃ ab ea facta ẽ egritudine pueire: sz cũ virtus q̃ in'curatiõe pncipalis existit nõ substat imo deficiat. Et cũ deficit nõ valeat curatio: nec accñs pstet solatiũ. Oz primo cor ⁊ virtutez eius cõfortare tanq̃ i cura prioẽ: ⁊ si non totaliter ꝓp pñtia cãe quoquo mõ possibilioz inuetur ab ea.n.ois prima intentio sumitur quoq̃z nocuñtũ est periculosius. ⁊ ad inferendam mortem ꝓmpt⁹: deinde oportet debilitatis causam abscindere vel simul per mixtione auxiliorũz vtrãq̃z rem prosequi vel vicissiz agere. Est autem ipsorum aut illiorũ permixtio triplex partialis: ⁊ localis. ⁊ tẽporalis vt supra mr̃aut. ¶ Dãc autez rẽ seu itẽtionẽ cõplẽt medicie: ⁊ ꝓprie cordiales cibi quoque mediciales. Medicinaz ãt cordialiũ q̃dã sũt simplices ⁊ q̃dã ꝯposite: ⁊ simpliciũ q̃dã sunt ex alĩb⁹ sũpte quedã ex terra nascentibus quedam ex mineralibus ⁊ ex istaruz qbusl̃bz quedã sũt frigide quedã calide quedam sicce quedã hũmide: ⁊ quedã tpate: ⁊ q̃dã solutiue. Sciusti.n.s cum de ꝯsolatione mediciaz soluentiũ loq̃bantur ꝙ mediciarũ q̃dã ꝯfortãt tñ q̃dã cõfortãt altetãdo ⁊ q̃dam soluendo. Frigide ex animalibus sunt os de corde cerui ⁊ ebur. Calide ex eis sunt corda ⁊ proprie porci pp conuenientiam nimiam: caro serpentis muscus seta ⁊ proprie cruda: ⁊ terre nascentibus frigida sunt rosa mirta acetosa coriandrũ acetositas citri granata ⁊ proprie acetosa nenufar endinia sandalus spodium fex non adusta maciana ⁊ camphora. Calida ex eis sunt dorõigi zedoaria ciminum zurũbeth croc⁹ vter qz becẽ xiloaloes garyofili enula ⁊ ãbo sẽ mirabiles melissa ⁊ scñ eius macis aschelebram, ⁊ semẽ eius cubebe acetosa ⁊ semem ei⁹ ⁊ car

damomū quod.n.eterogenee est nature:pōt dici calidū Frigida sūt solū ⁊ cortex citri spica cinamo.indū .dama sce.⁊ gariofilatū magnū ⁊ calamē.ireos lilij menta ozimū vtrūq; sticados sādaracha ligua auis magaleph odō galie ⁊ in sūma omnia odorifera. Temperata ex eis sūt ligua bou.⁊ aqua eius cuius decoctione sis audax cum cibis ⁊ potibus:⁊ borago karabelaca.vsnea ⁊ pōa dulcia ⁊ odorifera ⁊ grana:dulcia ⁊ muza:ex mineralibus vero frigida sūt coralus margarj.lutū sigillatū:⁊ armenuz Calida ē ābra:tēpate sūt aur argē.lapides p̄cio.⁊ ꝓprie iacitus Siccē sūt oēs p̄ter lac pōa gra.dulcia ēdiuiā linguam bou.boraginē:⁊ nenufarē q̄ sūt hūida. Ex resolutiuis vero quedā soluūt colerā vt mirabolanus citrinus tamaridi ⁊ prūa muza ex eis sūt viole succus rosarū ⁊ aq̄ ifusiōis eaz recētiū Quedā similia vt agaricū mirab.kebulus ⁊ ēblicus. Quedā mlaz ⁊ epithimū lapis armen⁹ lapis lazuli mirab.idi ⁊ belerici quedā falsa ⁊ mliā vt sticados ⁊ polipodiū. Quedā hūores aduſtos vt mirabo. nigri ⁊ idi sene sūsterre quē dixius esse de numero p̄cio saz medicinaz. Quedā mūdificāt a sāgaie ⁊ spū vt melissa. Quedā mūdificāt sāguinē vt lupil.capillo.ve.ēdiuia ⁊ similia:hec sūt simplices ex quib⁹ eligere hēs:que tue itētiōi sūt conformes:siue alterare siue digerere siue solnere:siue vtrūq; simul itēdas. Etiā si aliquā ex quattuor egritudinibus spiritaliter ispicias. Oēs nāq; conuenūt ūsil ⁊ icōfortatiōe debilitatis ꝓprie sed aliter vna q̄ altera ⁊ vna est vni dispōi seu accētui cordis ꝓportiōata alia vero alteri Debilitati nāq; appropriat⁹ est crocus spica ābra poma ī dolcia ⁊ oia tēpata. Trēori vero:bec mirra vsnea:sādaracha karabe dorōigi valde mira.bibiti. Tremori vero a cā extrinseca.i.ex tristitia ⁊ timore. Enditia spodiū ⁊ ēblici calido.exceori ādrū lacha ⁊ ciminū frigi.ligua auis ⁊ lac ficco.mumia ameos karumuscus ozimū gariofilatū ꝙferūt trēori ex multa ⁊ flata cōesta. Calamē tū ireos:⁊ sādali cōferūt trēori accētui i febre:⁊ auz bibitū ⁊ litū. Enditia vero sincopi. Spodiū ei ⁊ ꝓprie facte ex effusiōe colere ad stomacū vel a stōaco bibitū ⁊ litū lingua bo.⁊ magaleph cū aq̄ mellis bibitū doloribus cōdis ⁊ mlie ai.⁊ ei qui loquitur solus aurū ⁊ spodiū mlie ⁊ timori de preteritis ⁊ timori de futuris. Dulc⁹ mlie ex solitudie:ꝙloaloes ēt q; lectificat ozimū gariofilatum enula:⁊ oia arōatica oibus magie si fiat ex āgustia ⁊ omnia aromatica ꝓprie vt ē odor galie ⁊ calamētuz ireos ⁊ ozimū supaspso aceto:⁊ odoratū exiccat sincopatū ⁊ sanat eū. Cōposite sūt q̄ ex his ꝙponūtur ⁊ similiter si egritudo sit instrumētalis vt aperire ⁊ euacuare plectoza ⁊ sāguinis habūdātiā q̄ eē cāz ei⁹ plurimū cōsueunt:itendas vtere phlebothomiā basilice dextre ⁊ si repletionē vapo rosā ⁊ fūosā:quā tibi fūosa multū expiratio cū mēt.turbatiōe oñdit. Cōplexio etas ⁊ hitudo ⁊ regimē p̄cedens phlebothomiā sinistre basilice celebrabis. Sz p̄ dicta auxilia variabis varietate egritudinū ⁊ cāz efficiētiū ipas i fortitudie ⁊ debilitate. In ōbilit.nāq; cordis appropriabis leuia i pulsu fortia i trēore fortiora ⁊ in sincopi fortissima:adhuc si caruz cā ē debilis leuia: fortis fortiora:nec nō si fit ex ꝓpria cordis passiōe fortiora:si ex cōpassiōe leuiora:⁊ tñ cōsiderata natura ⁊ dignitate pticulari:q̄ cordi ē oia approximabis cū mō ⁊ nō subito fōtia neq; pura. Fit.n.y.fz multū ⁊ repēte.clarefacere aut ifrigidare replere:aut euacuare vel quolibet corpus mouere nō oz. Ha lax.n.ē.⁊ quo nature ifuane:maxie vero debiliter vt hic suppōit cū ergo i talib⁹ egritudinibus replo ad euacuādū ūnitet:q; debilitas virtutis,phibeat partiatur phlebothomia tenēdo mediū. Nec.n.S.edocuit:nec obmittatur oio maxie cū replo debilitatis cā existat. Itē ānt Alboha ly āplius ea dare pura q̄ alterāt maxie frigida ⁊ que laxa faciūt pricipalibus mēbris timorosū ē i re vite. Ages.n. cū simplicibus leuibus maxie i pricipio ⁊ paulati deuēies ad cōposita ⁊ fortiora vbi priora nō sufficiāt vt excess⁹ auxilioz:nō sit succedēs auxiliorū effectiua paulati: propōtio cū salute.hic.n.ē operatō fz sapiētiā.prestat.n.una mē ꝓter aliquid lesiōis:⁊ frigidis admisceb cala.vt ero cū ⁊ gariofilos ꝓp caloꝛē naturalē ⁊ spū ⁊ calidis laxatis odorifera stiptica vt spicā ⁊ mastice karabe rosā ⁊ murrā quibus,phibeas cōfortādo a facili resolutiōe cui sūt parati caloꝛē ⁊ spū. ¶ Si vero patiatur ꝓp vicinitatē vel coitatē mēbroz corrigatur dispō mēbrorū vicinantiuz ⁊ coicātū:superiorū prout superius diximus:⁊ iferiorum ,put ifra dicemus cū auxlio dei ⁊ si aliquid mittant euacuetur ⁊ quod remāserit vel regnabitur deriuetur ⁊ per iteruallia modici tēporis expurgetur deide cōfortetur:⁊ duct⁹ eoruz quibus superflua eoz consueta sunt expurgari apiātur. Ipsumq; cor recipiens confortetur ne recipiat vie strigantur ⁊ quod influit repellatur:⁊ si quid influsū ē resoluatur:,put i cura catarri te scire facimus quoruz auxilioz talia cōplētur. Ellz seu medicinā hums superius hūsti. Tertio ꝙsistit spetial itētio circa considerationē mōi cāndi qui cū sit duplex vt dictum est ⁊ diuersus secūdū eius diuersitatē diuersis auxilijs ē vtēdū:opz n.variare ⁊ eligere oia auxilia:tā cōfortatiua q̄ ablicandentia cāz ⁊ alterātia ⁊ vniuersale regimē:⁊ ea adaptare vnicuiq; modoz,put rō exigit. Si ergo cauſent cordis egritudies p⁹ duoz modoz dictoz oia cōfortātia iteri⁹ ⁊ exterius approximāda abscidētes cās ⁊ ēt alterātes debēt decliare ad calefactionē ⁊ hūoz subtiliationem rarefactionē corporis ⁊ resolutionē ⁊ attractionē materie ea loris ⁊ spūs de cētro ad circūferētiā corporis. ¶ Adhuc si cā eius sit ōbilis leuia si fortis fortiora nec nō si fit ex ꝓpa passiōe cōdis fortiora:si ex cōpassiōe leuiora. Regien quoq; i oib⁹ nō naturalibus reb⁹ quod ē q̄rte intentiōis generaliter sit tale. Locet āt patiēs i domo cui⁹ aer sit tēperate calis naturaliter:aut artificialiē cū ignis tēpati accessiōe suffugijs ex spica:ligno aloes galia ⁊ similib⁹ in q̄ ēt sternāt folia ⁊ rāi plātarū calida ⁊ redolentiū vt citri aromaticoz rosismarini calamēti ⁊ aliarum superius nominatarū medicinarū. In cibis confortantibus ex precedēis sint medicine tales cale subtiliatiue ⁊ apertiue mixte vel associate:⁊ sit eorum q̄titas pauca substātia non resuptatiua vel solum viuificatiua concedas:⁊ ꝓprie vbi replo ad syncopi pducat quo cāu oz tantuz viuificare virtutem deinde ad remedia replonis redire. Similiter ⁊ pot⁹ sit vini talis q; subtilis ⁊ clari magis virtuosi per te exhibiti. ¶ Exercitia vbi sint possibilia tēperata:⁊ frictiones aspe,pcedentes a superioꝛib⁹ ad inferiora extrēt. trahentes a corde ⁊ spiritualibus ad circūferentiam corporis atq; cutem. Somnus ⁊ vigilia sint temperati vicissiq; ꝙcessi:vt quod digerit somnus euaporent vigilie Innātō sit corꝰ virtuti lz.n.replo inanitionē fortē requirat virtus tñ que tolerare habet ⁊ regulare non assentit vnde paulatim oportet agere ⁊ illud cum ,fricationibus

dactis respicientibus reploez tertie digestiõis ⁊ harũ vena ⁊ abstinẽtia cibi ⁊ potus repletioez respicietẽ pme digestiõis: maxie si i humoribus nõ sit putredo. Qua exñ te desperãdũ ẽ de infirmo ⁊ ppie si i visceribus ẽ apostẽa que sufficiãt: donec apparet robur in pulsu. Et tũc oz clisterib⁹ vti respicientib⁹ repletionez intestinoz ⁊ primarum venaz: replo.n.locũ non hz sz cõtentetur cibis ⁊ potibus parua ⁊ subtilis ac resolubilis nutrimenti in medio tẽporis q̃lis dietat extenuatia dieta infra in pmo de cura oppilatiõis epatis: ⁊ quarto de regie sanitatis. Et cũ subtiliãtibus incidẽtib⁹ ⁊ diurepticis noñ ppatis: ⁊ i pauca q̃titate oblatis prout conueniunt ad substentandum donec repletio educatur nõ resumẽdũ: ⁊ hora sincopis oio ꝓuati preter panẽ ex mõ vt supius iã ẽ dictũ. nã vinificata virtus p illũ statiz redire oz ad dispositiõis ⁊ repletiõis curã cũ euacuatiõe nõ cũ renutricatiõe. Alie accidentib⁹ sic regatur vt ad irã idignatiõez ⁊ solicitudinẽ ꝓuocetur. Si vero causetur p modũ resolutiõis ⁊ euacuatiõis omnia predicta i oppositũ cõuertãt ac ẽt regimẽ i oib⁹ q̃ dicta sũt. ¶ Alteret ergo primo aer cuz redolẽtib⁹ ex herbis plãtis foliis ⁊ floribus frigidis ⁊ stipticis: ⁊ proprie cum mirto salicibus: ⁊ citõijs: ⁊ rosis ⁊ spẽbus superius nõiatis vt sãdalis cãphora ⁊ irrorationibus aq̃ frigidarum vt aq̃ rosaz frigida pluuiali ⁊ odoribus frigidis ex aceto cũ aq̃ ro. mixtis sãdalis ⁊ cãphora ⁊ flabellatiõibus ⁊ vẽtis. Exercitia fricatiões calefactiões pẽitus obmittãtur Inũgatur qes corporis ⁊ aie. Cibus sit ex predictis ⁊ electis ex solidis ⁊ viscosis mediocriter tñ vt ex eis possit prevalere virtus vt ẽ panis ⁊ sorbitiones facte excõdroua teneta ⁊ testiculi gallorum nutritoz ex lacte cerebra porcorũ sufficiẽter decocta ex albo iure cũ puluere coriandri cõdita. Fructus stiptici ⁊ põtici: vt citõia pira sorba mespila: ⁊ similia non multe q̃titatis cũ noceãt stõaco hz hũores ispissẽt. ¶ Dor⁹ ãt sit vini aquosi ac infrigidati ⁊ cũ aq̃ liphati i principio cibarii acceptũ ⁊ hoc pp discrasiã pp sincopiz ãt sit calidũ sõtile ⁊ arõaticũ calefactũ cuz pãe vt cito reddãt ꝓpter materiã: ⁊ sit vinum nigrum gros. ⁊ stipticum ⁊ breuiter quecũque hñt ispissare: ita tñ q̃ alterabilia sint p naturã. Cũ vero natura sit debilis in alterando ⁊ q̃litas corporis miorata. Et predictis cibis dare opz paz ⁊ sepe fiẽ. n. in predicto mõ caliditatis ipsarum paulati ẽ digerenduz ⁊ euacuãdũ: ita in pñti paulati ẽ renutriẽdũ: ⁊ restaurandũ. Vigilie sint tẽperate Somn⁹ leuis non pfundus. ¶ Inantio supfluoz ⁊ hũidoz secũduz q̃titatẽ assũptoz ẽ vtilis ⁊ ꝓuocãda cũ lenitiuis ⁊ lubricãtibus ante cibũ exibitis ⁊ põticis posthac cum collirio ⁊ clisteribus leuibus. Sz hũorũ ⁊ hũiditatũ euacuatio seu resolutio est ꝓhibenda oio. Inducãt ad gaudiuz tẽperatum vel remissũ ⁊ leticiam ⁊ spẽ future salutis. ¶ Cõuertitur vlterius spãlis ad accẽtiũ correctionem q̃ sẽ plura hz pluralitatẽ mẽbroz cõpatiẽtiũ cordi vt dictum ẽ ¶ Dño vicinorũ ex ꝓpinquo: vt spiritualiũ ⁊ supioz animaliũ colligatoz eis quoz curã supi⁹ habuisti ⁊ inferiorũ naturaliũ viciorũ ex longinquo: quoz passionuz xp̃o duce infra põemus auxilia. Deiceps rememorabimur cõpositas medias ꝓprias ⁊ exptas egritudies cordis dictas hz vnã q̃q̃z causaz ipsarũ supi⁹ dictaz icipiẽtes a cõfortantib⁹ ⁊ proprie ab odoramentis eo q̃ refocillando spiritus confortantur citius. ¶ Inquit enim. S. qui celerius vult reintegrari reintegratur odoribus.

¶ Capitulum secundum de medicinis simplicib⁹ ⁊ cõpositis ad omnes passiones cordis.

Alienus ait ad primaz ãt oĩum reddamus nunc egritudinũ q̃ similib⁹ in nascitur: est aũt mala hic cordis ꝓpio talis. Et subdit ostensum est. n. in secundo huius libri. s. terapentine q⁹ necessariuz est genus egritudinis hui⁹ vz medico ad sciẽdũ. Et illud quidẽ quod plm est contingens vt superius dictũ ẽ: plerũq̃z ledit. Cũ. n. non sit bene terminabilis in corde ipso sed plm extensibilis cum calore ⁊ spiritu ad totum corp⁹ omnia membra ledit lesione principii ac euersione eucrasie proprie cuiuslibet membri. ¶ Deinde necessarium est inuestigari nunc vt opotune sanetur ⁊ metodo: que est iam dicta nõ a medicinis simplicibus dictis ⁊ compositis que sequũtur incipientes. ¶ Odoramentum calidum conferens passionibus cordis a mala complexione frigida causatis. Re. balsamitam vel maioranam folia citri ⁊ pomum eius ⁊ irrora vino ⁊ superaspge puluerem gariof. aut inuolue bursam scarlati in eis ⁊ odorentur. ¶ Aliquid frigidum conferens passionibus cordis ⁊ calida discrasia cãtis. Re. rosa. sandal' margarita. cima. mirt. irrõentur aceto ⁊ cam ohora: ⁊ q̃nq̃z irroratur parũ vini odoriferi. Et ex similibus est aqua ro. sola. Aliquid calidum fit ex gariofil' nuce mus. cipo thure folus lauri ⁊ galia mus. cui⁹ odoꝛ epileptici excitãt calamẽtũ ireos ⁊ alhaparũ: q̃ cũ irrorãt aceto ⁊ odorat sincopizat⁹ sanat. Et ex illis ẽ pomũ effectuz ex eis ãbra ⁊ musco, put i soda dictũ ẽ: ⁊ gallina assa cuz ill' frixa ⁊ odorata. ⁊ aq̃ floz arãcioz ⁊ citroz. Suffũigatiões fiãt i frigida cũ ipsaz ex cõfectiõe iere: quã Mico. i ãtidotario suo descripsit. ¶ Ad idẽ fiat suffũigiũ ex auicl̃is epanis q̃ sũt. Re. ãbre. z. i. lignialoes. ʒ. ij. musci. z. i. carbonũ ⁊ palmitib⁹ vitis gummi arabici ana. z. ii. galia mus. ⁊ lignũ aloes cõuertãt in carbões ⁊ cũ aq̃ ro. dissoluãt oĩa simul ⁊ glutinent ⁊ liformẽt auicle: q̃z vna super pñas põat: ⁊ suffũigetur cãera. Et sũt qui suffũigãt ex lignoaloes madefẽo in vino solum ⁊ est bonuz ⁊ suaue cuius odorem diligunt principalia sicut dicitur. Alboali Alie fieri potest ex predictis frigide ad eas ex causa calida. Sunt autem frequenter approximande ⁊ proprie suffumigia immo raro sicut supra in soda te fecim⁹ scire suffumigia enim replent ⁊ dissoluunt cerebrum inflamando ipz ⁊ spiritualia oĩa cũ supfluũt. Inqt hebẽ meiue fi rupi ex inuentione nostra de succo acetoso ⁊ succo macianorum ⁊ in succo aleuie conferunt plurimum ⁊ tremori ⁊ omnibus passionibus cordis calidis: ⁊ propijs. Et ex illis est sirupus aceosus diarodon. ¶ Dassionibus vero eius frigidis ⁊ causatis ab oppilatione receptaculorũ ab humoribus grossis ⁊ viscosis difficilis eradicationis oximel simplex ⁊ squiliticum. Itez trocisci de camphora ad pulsum cordis ⁊ tremore calidum ⁊ febrem extinguunt ⁊ confortant descriptione almansoris. Re. spodii seminis cucumeris ⁊ ci. scariole portulace rosarum sandali albi ana partes equales ⁊ pro vino quoq̃ pondere au-

ri vnius ex eis sumatur camphore trium granorum ordei
pod⁹ ex qb⁹ cū succo macīāor ysp̄is ⁊ croci.ʒ.i.fiāt tro
cisci an.vnius de qb⁹q̄q die tribuatur vn⁹ vsq ad du
as ebdo. Itē lac de quo extractū ē butyr ē fortius. Item
pr̄ua nutrita aceto vel agre.sūt cibus cōuenīēs. Itez tro
cisci de spodio ad pulsū treor̄ ⁊ syncopi ex caliditate flu
xū ⁊ colericā passionē mlica ⁊ tremor̄ secūdū idem. ℞.
spo.ʒ.x.rosar albar.ʒ. xii.seminis acetose portulace gra
norum coria.ifusorū i aceto ⁊ tōrefactor mirtilorū. ʒ.vi.
pulpe sumac.ʒ.ii.ʒ.amili asse berberis galange ana. ʒ.ii.
marga.corali ru.añ.ʒ.i.ossis ō corde cerui.ʒ.ii sādali alo.
ʒ.i.gūmi arab.ʒ.i.confice cum succo agreste:⁊ da cum ali
quo rob.stiptico ⁊ succo buglose. ¶Item mirabola.con
di.secūdū modū nostr. Itez troci ci mus.⁊ de xiloaloes
ꝑfert eis ex cā frigida quor cōfectio ē secūdum eūdē. ℞.
masti.spice xiloaloes ciamo.gario.galie mus.cubebe car
domōi maioris ⁊ minoris:corticis citri oīum pōdus aur.
vnius ex hys oib⁹ cum vino odori.aspso fiant trocisci
conferunt ēt syncopi magne:⁊ pue. ¶Dotio cōfortās cor
⁊ ꝑfercōs trēor ⁊ syncopi calide ⁊ frigide. ℞.buglose pul
uerizate aur.i. distēpa ad frigidā cū vino ⁊ ad calidā cū
aq̄ ro.⁊ da hora sōni nocte⁹ cōtinuis. Itē gar.muscloz
puluerizator.ʒ.i.sumāt dissoluta in.xii.aur. lactis dulcis
i ieiūio valz frigidā. Itē tiriaca mitridatum cōfectio de
musco dulcis ⁊ amara emēdāt cordis frigiditatē ⁊ humi
ditatē cerebri ⁊ stōaci ⁊ cōferūt passiōib⁹ eorum frigidis
Bȳabra quoque ⁊ ellz de gemis. Cōfectio de xiloalo-
es confectio quoque alkesmes ⁊ ellz sarbotheg:quorum
descriptiōe i ātido ario nostro posuim⁹. Et ex exptis ſz
nos ē: vt assumatur cor porci sicut assūitur de torace eius
cū sāguine suo ⁊ ex gar.masculis pomocetur ⁊ assetur suf
ficienter lento igne deinde comedatur ⁊ superbibatur
vinū subru.clarum odori.tēpera.⁊ lipharū cū aq̄ buglo.
valz āt ad passiōes cordis frigidas:⁊ calidas cū aromati
bus frigidis vt sūt rose sādali magazire ⁊ vio albo super
bibito cuz aq̄ ro.liphato. Et cōfortat cor a proprietate nu
trit. Dixit Aboaly. Cerebrum hois cerebrū galli. pul.
pulmo vulpis Stoācuz vētres gallinar ⁊ pelles inte-
rio.ipārū Epar ep adib. Renes:renes edi. Uesicaz:ve
si.mustelle Neruos ner.nutriūt ⁊ cōfortāt: ⁊ sic de aliis
Nutricō.n.⁊ cōfortatio fit a simili vt dixit. Ꝟ.cum ait
vna q̄q spēs alis simili totis subus ⁊ ꝑprietatibus alimē
to nutritur vt hō ex pāe ⁊ carnibus.canes ex ossib⁹. Eq
ex paleis. Turdi ex iusquiāo Cōturnices ex elleboro:⁊
si vnaq̄q species primū hēat alimētū vel cibū:⁊ vnū qō
q̄ iduiduū atq imbr pmū cibū hēbit. Qō videtinuer
⁊ approbar Aboali cū dixit q vicuiq corpor vnicuiq
mēbro iest ꝑpetas vt ab vna medicia patiat ⁊ nō ab alia
Epithia cōfortās cor debile ⁊ corpus ex malitia comple
xionis calide conferens trēori calō febre qō dixit Archi
ge. ℞.sādali magaziri spodii añ.ʒ.ʃ.sūitatū mirti coria
dri ana.ʒ.iii.rosar sēis ēdiuie ⁊ acetose añ.ʒ.iii.macis.ℨ.
i.croci.ℨ.ʃ.aque ro.quod sufficit. Et q̄q additur cam
phore.ℨ.i.cū dispō exigit ⁊ excessus calōris ⁊ ea ⁊ nō vi
frigoris utige pānū lineum simplicē vel de sirico albo ⁊
supra cor frequēter appone Et si appuerit siccitatis ex-
cessus adde par succi pomorū dulcū: vel buglose vl lac
tis. ¶Aliud conferens tremori ex frigida cā. ℞.macis
gar.vnce karabe ana.ʒ.ʃ.acos karui anisi ana.ʒ.i.tertiā
partē xiloaloes ābre musci ana.ℨ..itroci.ℨ.ʃ.succi bug
lose aque ro.⁊ vini odoriferi ana.ʒ.ii. Tepefiant ⁊ inſū
datur tela sirici rub.duplex.⁊ sō cor apponatur lepe. Itē
aliud ex mūctione nostra cōferēs oib⁹ dispositionib⁹ ei⁹
frigidis. ℞.ligni alo.seminis ozimi gariofilati seminis
melisse seminis ligue bo.añ.ʒ. ii.floz citri sanctuci.añ.ʒ.i.
gar.karabe coralli ru.añ.ʒ.i.succi lingue bo. vel aque ei⁹
⁊ vini odoriferi añ qō sufficiū. Terātur oia ⁊ cōficiantur ⁊
ministrēt modo ꝓdicto:sunt.n.sana ⁊ expta etiā sip mo
duz sacellationis approximentur. ¶Joānit⁹ empiricus cō
ferens tremori ⁊ syncopi calidis. ℞.spodij:sandali. an.ʒ.
ij.calamēti yere:endiuie.añ.ʒ i.coriandri.ʒ.ii.cro. ℨ.i.lactis
oz.ʒ.i.cōfice cū succo acetoselle ⁊ aqua ro.⁊ modico vini
odo.⁊ cōfert etiā febri ⁊ ministretur sepe inouādo. Aliō
ad ffrm fm eundez. ℞.castorei.ʒ.i.macis xiloaloes ame
os cubebar:añ.ʒ.ii.cinnimi lingue aui.añ.ʒ.ʃ.kubebe do
rinigi.añ.ʒ.i.croci gar.añ.ʒ. ʃ.confice cuz succo ozimi ga
riofilati ⁊ vino odorifero ⁊ empla sup pectus ⁊ est sanū.
Linimentū andromachi ad idē. ℞.sandal.calamēti ire
os ambre añ.⁊ tere subtiliter cōfice cū aqua buglose ⁊ po
mor ⁊ oleo ro.⁊ cera:⁊ line sup pectus. Cōfert debilita
ti ⁊ tremori calido ⁊ frigido propter si conficiantur cum
oleo nardino:⁊ sanabitur si deus voluerit.

¶Capitulum tertiuz de cura titilationis pulsus ⁊ tre-
moris cordis.

§ Alienus ait titulationez vero cordis.i.pulsuz
⁊ tremorez plurz sanis inuenibus reppi euēre
⁊ hoc absq manifestis accidētibus:sed cum
hic quibuslibz cōtigerit sanguinis detractio
ne iuuantur:maxime si subtilibus dictis assuescētur: hic
enim duo sanguinis multitudinez replentē ⁊ oppilantez:
⁊ coartantez educūt. Aliqz si cacochimia q̄ egritudinem
opatur cū multitudine fuerit:sacienda est minutio de basi
lico.hoc aūt nō potente fieri fiat illi ꝓportionale aliquid
puta prouocatio mestruorum mulieribus ⁊ prouocatio
emorroidarum in viris. Neutra vero fieri potēte fiat sca
rificatio crurium ⁊ ventosatio. Si vero non fuerit cum
multitudine purgandi sunt cum farmatia humorem cō
tristantem educente.hec enim ꝓpria est cacochimie ⁊ sub
dit multitudo extenuatione corrigitur:sed in longioꝛ tē
pore q̄ euacuatione manifesta iam dicta. Decoctio sol-
uens humorem calidum ⁊ colerā de corde ⁊ vicinis mē
bris ⁊ confortans ipsum in omnibus dispositionibus su
is. ℞.aque fructuum lib.ʃ.bulliant in ea pulpe tamarin
dorum keyron.ʒ.i.pulpe miro.citrinor.ʒ.ʃ.croci gar.v.
mac.ʒ.i.dimittantur vsq mane:tūc vero colentur ⁊ co-
laturę reubarbari.ʒ.i.addat quod puluerizatū resideat
prius in succi ro.ʒ.ʃ.⁊ detur vbi.opz ⁊ est archidia. ¶
Alia soluens humorem flegma.cōferens passionib⁹ ei⁹
⁊ est seraphi. ℞.yso.mente calamenti melisse.añ.ʒ.i.ra-
di.lilii.ʒ.ʃ.i.lingue auis.ʒ.ʃ.spice cinamomi.añ.ʒ.i.ace
tose.ʒ.ʃ.polipodii. ʒ .ii.bulliant in aqua boraginis vel
buglose quantitate sufficienti:deinde colentur ⁊ in par-
te sufficienti buliant pulpe mirobolo.kebulo.ʒ.i.⁊ sup-
addatur agarici puluerizati.ʒ.ʃ.zucchari ro.nouī vel reſi
dentie eius vel geleniabin.ʒ. i.⁊ detur i aurora. De-
coctio de epithimio secundum inuentionem nostraz cō
fert predictis passionibus soluendo humorem melanco
licum dicta in antidotario. ¶Item decoctio de fumo
terre etiam predictis passionibus confert causatis ab hu
moribus ⁊ fumis adustis ⁊ oppilationibus propriis cor-

dis ⁊ aliorum viscerum educēs cū facilitate ipsos.

¶ Caplm quartuz de cura passionum cordis: p compassionē ad cerebrum.

Alienus ait discrete nature cerebri facile mltas gignāt superfluitates ex quibus nocumētā fiūt subiecte oīgāis ad quodcūqz ipoz ytik supfluitas. Judei decoctō educens coleram flegma. ⁊ melāz cū facilitate ꝙfortās cor ⁊ oia viscera ⁊ ꝙ ferēs pdēis passiōib⁹ cōdis ex cōitate ad cerebrū patiēs ex frigiditate oppssū epl'ia mlia vl' mania l'catarro fro. Re. sticados melisse hysopi. ana. ʒ.i. yreos. ℥.i. coriā. preparati. ℥.ʒ. cubebaz. ʒ.ß. spice. ʒ.ß. ¶ Buliāt i aqua cice. demō colent ⁊ in colatura buliāt polipodij. ℥.ij. Et dissoluant agari. plueriz ati. ʒ.i. pulpe mirobo: citri. ⁊ kebuloz idoz: ⁊ itez colent: ⁊ colature addaf rauedseni. ʒ.i. ⁊ detur: ē.n. sana ⁊ expta ⁊ neminē dcipit vnq̄. Et sī aliq̄ q addūt yerā ⁊ ppe cū ex cōitate seu ꝙpassiōe ad inferiora mēbra nutritiuā: vt est stomacus epar ⁊ splē ⁊ viaz ipoz ad cor ⁊ ad putrefactiōez ipoz ⁊ vlcera ⁊ ēt expulsiōis vt renes vesica ⁊ matrix quoruz pdicta compassiōe cor passiones icurrit. Abohaly lutū sigilatū supti ⁊ retētū i ore p hibet catarruz calidū ad spūalia ⁊ spica frm ⁊ ēt lunitū cōoso ro. Itē grana papa. albi ꝙrita cuz zucha. al. ⁊ retēta i ore: retinēt catarz acutū ⁊ salsū Et diacodiō ⁊ loch ei⁹ sile opant. ⁊ thus albū retētū i ore fruz. Sacul⁹ ꝙfortās cerebz ⁊ retinēs catarz fruz. Re. sādarace thuris plegij spice ⁊ salis cōis añ. ℥.ß. spice. ʒ.i. si calidū sit loco pulegij ponatur mirtus ⁊ sandali.

¶ Caplm quintū de cura passionum cordis p ꝙpassionem ad stomacū.

Aqt. G. antiq os stomaci cor semp appellaf ꝙsueuērt Cōpatit. n. patiēti cor valō ⁊ pncipalia reliq̄ ⁊ totū corp⁹ cor qō pp alligatiā ei⁹ ad ipz i arterijs cerebz i duob⁹ nervoz ptib⁹ ⁊ p alligatiā i venis ⁊ nervo subtili ⁊ pinde totū corp⁹ ⁊ maxime cū ei mīstret i re nutrimēti. Jngt pinō aboha. stōac⁹ ē mēbz cuius cōitate patit totū cōpus Ll Sod⁹ sacelloz qbus vsi sī antiq ⁊ hntur nē i vsu ꝙfortātiū stōacū ⁊ infrigidatiū ⁊ phibentiū effusionez hūoz calidoz ad stomachū ac mozdicationē iducētū a qua cōpatitur cor quū icurrit cardiacā ē tal. Re. ciarū rubi folioz vitis silue strīs rosaz cū stipitibus cimaz myrte humide añ. ℥.i. sādali spodi ana ʒ.ij. bulliant i aqua ro. ⁊ succo citōioz cū modico vio pōtico ⁊ tepidi applicētur freq̄nter sup ipm. Emplm ad idē. Re. sadalis. al. spondi. lēticulaz aā ana ℥.i. terātur ⁊ ꝙficiatur cuz oleo ro. cera ⁊ aqua fabroz ⁊ emplastet. Receptio sacelloz ꝙfortā. sto. alēantium viscerā ei⁹ frāz ⁊ phibētiū effusionē hūoz frōz ad ipm ⁊ ꝙsetētū nausee: vomitui flegmatico singultui ⁊ extremie vētoticati ⁊ cādiace ⁊ syncopi vicio stōaci. Re. mente sicce absinthij sāsuci ana. ℥.i. spice. ʒ.ij. masti. galāge. macis gar. galie mus. nucis mus. cardomōi vtriusqz añ. ʒ.i. corticuz citri. succi. ℥.ß. cōticū thur. ʒ.i.ß. bulliāt i vino pōtico cuz succo citonioz ⁊ calidi suffitienter applicent sepe sup ipz Idem operatur cerotū stomaticū. G. emplastrū de mastic. liquefacto simplici ad idem aggregat. n. an se ꝑpricta tes quatuor in cura stomaci plurimū necessarias. s. aromaticitatē stiptitatē ⁊ tpatā caliditatē ⁊ liquefaciēs flegma in ipo. Et modus ē quem Rabi designauit. Accipe masticem albam ⁊ grossam pinguē ⁊ dissolue eam in lāina ferri super calefacta ⁊ malaxa manibus ⁊ extende i forma manus ⁊ applica. dixit quoque quod succus maiorane ⁊ buglose cū gare tritis vt alcofol multum valz in tremore salitu cardiaca qō cafatam dicitur. Et si quidez causa predictarū passionum cordis sint vlcera stomaci ⁊ bothor curentur cura propria que infra dicetur: Galenus ait vinū cū pane stomaco ieiunio sumptum ꝓhibet cursum humorum ad stomacum. Sed si quidem sint colerici sit vinum debile stipticum ⁊ limphatum. Si vero frigidi ⁊ flegmatici sit vinum stipticum ⁊ aromaticum purum non fumosum vt vernatia ⁊ grecum ⁊ vinum pissotie. ⁊ vina quoque aromatica ⁊ acetosa in calido operantur idem. Et sirupus de menta in frigido ⁊ sirupus de agresta in calo. ⁊ diacitonitem i vtroqz ⁊ melicratum conditum nūz: ⁊ tragea ex anisso karui gare mace galanga card amomo ⁊ zucharo. Et decoctio asce secundum nostram intentionem confert predictis passionib⁹ cordis cātis vitio stomaci ex indigestione educens hūorem flegmaticum ⁊ ventositatem ipocūdricorum dissoluit. ¶ Duluis serapionis ad stomaci ⁊ ypocondricorum ventositatem. Re. ameos seminis apii ana. ʒ.v. gar. masticis thuris mas. ana. ʒ.vii. radicum squinanti costi ana. ʒ.iii. nasturtii torefacti. ʒ.xxx. extenuat ⁊ confortat. Idez operantur comouentia eructationez ex quibus sunt ozganum folia mente anisum karui calamentū mēta amos galanga mastix ⁊ gar. qui sunt propria in hoc casu ꝓut dixit aboha ȳ. Ras emplastum ad apostema stomaci ⁊ epis cuius comitate patitur cor cum est antiquum ⁊ vbi non est caliditas. Re. fenugreci seminis lini caulis ⁊ carpobalsami. ana. ʒ.v. cordumeni yreos amigdalarum amararum costi mirte spice ciperi ana. ʒ.v. bdelii subalbidi. ʒ.vii. storacis liquide. ʒ.iii. nasturtii. ʒ.ii. aromaticis cere citrine adipis anatis: omnium ana. ʒ.iii. olei camomelini. ʒ.xx. deinde aggregentur ⁊ emplentur cū eo. Aliud ad apostema stomaci ⁊ epatis cum non est antiquū Re. fenugreci seminis lini aneti succi violarum siccarum camomille sicce altee sicce mas. ana. ʒ.v. spice ciperi squinanti calami aromatici ana. ʒ.vi. cere. ʒ.vi. olei camomelini. ʒ.xv. omnia aggregentur ⁊ fiat emplastum. Aristotiles grana granatorum muzorum ⁊ acetosorum in cibo. ⁊ post sumpta vel succus eorum in cibis ⁊ salsamentis aut sirupus ex eo factus prohibet corruptionem fumosam in stomaco ciborum ⁊ potuum que causa est cardiace passionis. Nicola. diacinamomum ⁊ diaciminuz prohibent corruptionem acidam cibi ⁊ potus que causa est passionum dictarum cordis. Dixitqz Galienus ierapigra confortat stomacum cor ⁊ cerebruz ⁊ epar ⁊ putrefactionē in eis corrigit que passionū dictarū potest cē causa. Etiā si ex xiloaloe. sumatur. ʒ.i.ß. puluerizato cuz vino aromatico limphato cum aqua ferri removet humiditatem putrefactam stomaci ⁊ confortat ipsum, epar ⁊ cor generat letitiam ⁊ prohibet iram. Dixit aboha. Et darasesecham letificant putrefactionez ⁊ emblicu cōditi. Et nasturtium putrefactionem yacuitatis uentris: ⁊ cinamomum in alijs partibus existentem. Idem opatur oximel squillticum ⁊ acetum eius ⁊ aqua mellis ⁊

gelčiabi ⁊ solus aloes. Trazea cōfortans stomacū ⁊ p̄hibens ascensum vaporum ⁊ fumorum ad cor ⁊ cerebrū secūdum intentionem nostram. ℞. coriandri preparati. ℥.ii. seminis melisse. ℥.ſ. ciamomi electi. ℥.i. zuchari taberzet. ℥.iiii. puluerizentur ⁊ misceantur. Dosis coclear vnum post cibum non sequente potu ⁊ sana ⁊ experta. Idem trifera saracenica nicolai ⁊ nostra operatur ⁊ ellin nostrum letificans ⁊ confortans caplo de mela dictuz. Et omnia ex cibis ⁊ fructibus ponticis post cibum sumpta.

¶ Caplm sextū de cura passionū cordis per compassionem ad epar.

Ixit. B. epar vnum ex principalibus membris existit. Est enim fons ⁊ minera naturalis virtutis sanguinem generantis a quo vene originem habent. quibus sanguis ad totuz corpus distribuit ⁊ singula membra renutrictionis gratia ⁊ generationis spūum. Qua propter sapiens natura ab ipo venam magnam chilis vocatam extraxit q̄ transiēs per subterfora ascendendo dorsi ibibitur in dextrum ventriculum cordis a quo pro parte transiens trāſcolatur ⁊ purus in finistrum ventriculum eius conuertitur in ſpm. Et reliquum eius in formationem recipiens ibidem nutrit corpus eius: ac transiens per venaz de dextro cordis ascendens ad corporis superiorā vt caput nutriet etiam ipsa proinde nimirum si illi grauiter patienti compatiatur cor. Alligatur enim vena ipsi ⁊ ea mediante ad ea recipit sanguinem pro alimenti materia sui ⁊ generationis spirituum quibus virtus eius ⁊ aliorum membrorum irradicantur cuz quo etiam mittit quandoq̄ melam ⁊ fumum cordi passiones inferentem predictas propter comunitatem remotam. Sirup⁹ de endiuia remittit epatis inflamationem ⁊ opilationez corrigit. Et trocisci de berberis ⁊ remittunt epatis inflamationem eius multiplicantem fumum ⁊ vaporem petentem cor ⁊ cerebrum: ⁊ confortant ipsum. Et triasandali ⁊ cerotum de sandalis ⁊ reubarbarum cū succo ro. ⁊ aqua lactis decoctionis scene mundificat ab ipo colera ⁊ vstiones: ⁊ fleubothomia ex basilica dextera minut repletionem eius q̄ passiones cor p̄dictas pati cōtigit.

¶ Capitulum septimum de cura passionum cordis per compassionem ad splenez.

Aqnit Ba. splen est membrum ad hoc generatum vt semper feces sanguinis atrahat ⁊ de eis epar mundificet quibus non mundificatis sanguis infectus melancolicis humoribus transit ad cor ⁊ cerebrum ⁊ tales passiones cābunt atq̄ timorem maniaz ⁊ meliam. Mus autez que retrficant ipsum confortant vt sanguinem a suis mundificet fetibus est vtendum. Dicet autem infra capitulo de cura splenis si deus voluerit qui sit benedictus.

¶ Capitulum octauum de cura passionum cordis per compassionem ad intestina.

It Ba. Replectio secundum ventrez supiorem ad vomitum vacuetur. Quecūq̄ vero secundum partem inferiorem eius sub dictione proprie collirio vel clisteri. Intestinorum quoq̄ repletio ⁊ si ex ventositate fuerit curetur cura inflationis ⁊ colice que infra dicetur. Et si ex fecibus siccis humidis lubricis ⁊ mucilaginosis. Similiter si ex vermibus cura propria que dicetur. plurimum enim p̄uocat sincopiz ⁊ tremorē epilliam quoq̄ ⁊ subth. ⁊ suporem fumum mittendo venēosum ad cor ⁊ cerebruz ac mordicando intestina ⁊ stomacum. Aboḥaly dixit hora comedendi est cū aderit fames cū vero aderit non tolleres eā quū tolerare famē stomacum putridis replet humoribus. B. ait illō est si epar de bono sanguine minus q̄ sibi expediat hz ⁊ de malo pluz: ⁊ q̄q̄ colerā superfluentem imittit q̄ est cā morsus cius ex quo passiōes cordis p̄dicte sequuntur. Et q̄q̄ est flegma mittens frigidū vaporē est ad ipm plm a cereb: o missuz vl in stomaco cōcreatū. Nō si plus nō hēat de bono nec ō malo nihil illi remittit q: in famē sincopalē deuenit. Lib⁹ ergo illico est cū aderit exibendus. Et vbi nō habeaſ ⁊ sincopis tieaſ panis infusus in vino pu. est tribuēdus i frigido ⁊ flegmatico ⁊ in colerico misto seu liphato vl aliqō rob stipticoz puta granatorū citoniorū vl acreste: ⁊ vbi iam currit hūo: ⁊ repletus est stomacus añ cibū vomitu educaſ vel aliquo ventris subductio ⁊ lubricū faciēē premissio sicut. B. ostendit ⁊ Aboḥaly.

¶ Capitulum septimum de cura passionum cordis p cōpassionem ad os stomaci.

Erois ait tiriaca ⁊ filonium sunt conuenientes in sedatione doloꝛis stomaci colice ⁊ reliquorum membrorum ex quo pñt euenire egritudines cordis predicte ⁊ proprie vbi causam eius imprumentez non possumus p̄auferre. Cōueniunt enim vtrique cause imprumenti ⁊ percipienti ac confortat cor: sed tiriaca respicit causam imprumentem magis: filonium vero percipientem. Et si quidem ex̄ causa sit dominus ⁊ colerica passio: curetur primo prout ypo. dixit. Inquit enim vomitus vomitu fluxus fluxu vomitus fluxu fluxus vomitu ⁊ vterq̄ sudore curantur. Secundo confortantia cordis ministrentur que dicta sunt.

¶ Capitulum decimum de cura passionū cordis ex fluxu sanguinis mēstruorū ⁊ emorroidarū.

Ipocra. ait in fluxu muliebri spasmus ⁊ ai defectio maluz. Quod approbans comentator ait. In fluxu sanguinis plz deficere cō sueuerunt. Ait quoque Aboḥaly quod ex matrice accidit prefocatio que est quidā spasmus cū sincopo. ⁊ illō apō retētionē mēstrui vl ēt spmatis. Quib⁹ volēs curā apponere hypo. ait i aff. ℣ Mulieri mēstrua si voluerit retinere fiat hiera maioz māmillis appone. Aboḥaly āt sequutus est eum dicēs. Flebotomia de supiorib⁹ ptibus derivabis euacuando ipaq̄ instituis fortiter strungas. Ingrossantibus ⁊ stipticis cibabis demū ⁊ fomentabis empl'abis epithimabis applicabis ⁊ impones collyria ex stipticis ⁊ ponticis conglutinantibus ac que dicentur appropriatis vt est scoria ferri sumpta cū aqua arnoglose vel sumpta emplasta licet conceptioni p̄stet impedimētuum. Et solatrum ortulanum suppositum statiz strigit ⁊ sil'r emorroidarū fluxum. Ex his āt istrigēdo fluxū mēstruorū ⁊ emorroidarū fluxum. sunt efficacia ⁊ expta sūt trocisci nīri de karabe de tra sigil. ℣ Daul⁹ quoq̄ dixit lutū sigil. nō ē medi. magis abscidens san. vñcūq̄ fluat. Inqt quoq̄ hip. i. aff. ℣ Muliebria educit arōatib⁹ callefactio. Qualia sūt spica galia foliū crocus: ⁊ herbarū aliq̄ vt calamētū pulegiū ruta marubium absinthium fauina ⁊ hinus.

Ad minuē fluxū mēstruū ⁊ de karabe ⁊ de trasigil

Aboaly autem flebo. safene: vel vene que sub poplite
est ac ventosatio inguinum prouocat menstrua ⁊ fluxuꝫ
emorroidarumꝫ ⁊ appositio sanguisugaꝫ in pudico est cō
ueniens. Aboaly ait coliria ex bryonia pāporcino elle
boro plupe coloquintide felle taurio inuenta: ⁊ coliria
ex oppopōaco serapio armoniaco vel pluere euforbij cū
succo rute cocto fullo prouocat mēstrua ⁊ sanguinem ex
emorroidibus: ⁊ leuiora eis sunt radix altee feniculi fila-
mum ⁊ fenugreci ⁊ ex mediocribus vrtice folia ⁊ mercu
rialis ⁊ hēbe camphorate ⁊ aloes suppositaꝫ absinthij: ⁊
nigella ⁊ rubea tinctorum bibita ⁊ subpositaꝫ: acquirunt
enim hec omnia sanitatem in passionibus cordis ⁊ alio-
rum membrorum que ex retentione menstruorum aut e
morroidarum vel superfluo fluxu proueniunt sub sequē
tibus aromatibus notis: ⁊ cordialibus si deus voluerit
Filonium persicum descriptione filij serapionis valet ad
sanguinis eruptionē ⁊ menstruis ⁊ emorroidib⁹: ⁊ pre
gnantibus quibus descendunt menstrua ⁊ ventositatib⁹
que in matricibus fiūt: ⁊ cōseruat embrionē in vētre ma
tris sed ē ex vltis qꝫ oppiatū. ℞. piperis al. seminis iusqa
ami albi añ. ʒ.xi. opij terre sigillate añ. ʒ.x. croci. ʒ.viij. vel.
v. euforbij spice piretri mirre añ. ʒ.ij. castorei. ʒ.i. zedoarie
⁊ doronoꝫ margaritarum nō perforatarū: ⁊ musci añ. ʒ.
ß. mellis colati spumati quantum necesse est potio fit pō
dus. ʒ.i. cum eo quod conuenit ex potibus summa medi
cinarum: est quindecim.

¶ Capitulum secundum de cura passonum cordis ex
retentione menstruorum impregnantibus.

Ait quoqꝫ. Galie. In cōceptu oris stoma
ci nocetur nec mirū: cum purgationes nō ex
eant: que secundum superabundantiaꝫ redū-
dant ad stōacuꝫ: ⁊ cōsequēter fumuꝫ mittunt
ad cor: ⁊ causa est passionū dictaruꝫ: quarum rectificati-
onesꝫ regimis: ⁊ vsu rexꝫ fortātiū stōacū: ⁊ cor cūdātiū

¶ Capitulum. xij. de cura passionum cordis ex rarefac.
tione pororum cūctis ex sua re diaforetico per se: vel ex
balneo. vel exercitio.

Bohali dixit oleū mirtinum: suc. citoniorū
oleum onfancinum de balaustis: ⁊ rosaceuꝫ
munctum exterius stipticitatem ac ßpressita
tem corporis acquirit rarefactis superflue.
Et quibus resolutio corporis occulta sensui: vel manife
sta cum sudore diaforetico per se: vel balneo: ⁊ exercitō
superfluo euenire contingit ex quibus passiones cordis
dictas quādoqꝫ euenire vidisti. Oleuꝫ ex inuentione no
stra ad sudorem diaforeticum. ℞. rosarum. cum stipti-
bus immaturarum. ʒ.xx. sandalorum balaustiarum añ. ʒ.
x. galla. ʒ.iij. cinnarum mirte. ʒ.i. Omnia coquantur in a
que pluui. lib. ii. quousqꝫ ad tertiaꝫ partem reducantur.
deinde colentur: ⁊ colature addatur olei rosaceo lib. ß.
⁊ iterum vsqꝫ ad aque consumptionem. Post vero o
leum seruetur: ⁊ eo vngatur: cum opus fuerit spia: pec-
tus: pulsus: ipocundria: ⁊ emplastetur super extrema ra
sura cucurbite: vel mittantur in aquam frigidaꝫ: ⁊ da zu
charum rosatum cum aqua frigida: vel aqua seminum
cōmunium. Sed vbi frigiditas extremorum apparet p
durans: ⁊ pulsus debilitas: ⁊ corporis vniuersi: a fortī-
bus infrigidantibus abstinendum est. Fortis enim di-
stinctio deijcit virtutem. Dixit Aboaly sed Super po-
ros cutis pluuereꝫ spice superaspergas. Superasperges
quoqꝫ pluuerem masticis thuris: ⁊ karabe gummi arabi
ci: que conglitinando absqꝫ infrigidatione constipāt po
ros: ⁊ venarum orificia: humiditates: ⁊ spūs congre-
gant: ⁊ a resolutione facili retant: ⁊ viuificata virtute eū
pane: ⁊ vino. demum cum cibis inspissantibus: ⁊ stipti-
cis nutriatur prout infra dicetur: ⁊ supra dictuꝫ est. Mi
colaus dixit rosata nouella sudorem diaforeticum reti-
net: cuius recepta est. ℞. rosarum. liquiritie zucchari ana
ℨ.i. ʒ.i. ℨ.ij. ß. cinamomi. ʒ.ij. ℨ.ij. ⁊ grana. ii. gar. spi. nar
di: galange zinziberis. nucis muscate zedoarie: storacis cā
damomi apii ana. ℨ.i. ⁊ grana. viij. mel. quod sufficit. lo
co autem mellis ponatur zucharum in hoc loco: ⁊ loco
zuchari mel superius.

¶ Capitulum xiij. de cura passionum cordis ⁊ aere pe
stilentiali.

Ex aere pestilentie cōtingant: docuit Abo
aly patientem ex aere in aerem bonum muta
ri: ⁊ de regione in regionem. quod si non va
leat mutet habitaculum suum. Sed siquidē
accidat ex causa superceleſti pestilentia hitet in subterrāe
is locis. Si vero ex causa terrestri habitet in domibus
altis: ⁊ rectificet aerem cum aromaticis frigidis: vel ca
lidis prout eius exp etit qualitas. Nutriatur acetosis ⁊
aromaticis. ac in cibis vtatur aceto ⁊ potibus etiam. Ja
quit enim Galienus Aceto autem in cibo ⁊ potu vti ē
a nocumento eius assecuratio. Dixit quoqꝫ: plures iaꝫ
sanati sunt ex pestilentia magna propter consuetudinem
bibendi lutum armenium cuꝫ vino subtili permixto cū
aqua rosacea vt perducat id ad cor. Galienus quoqꝫ ait
Tria sunt que hominem a pestilentia preseruant: seu i-
premissione ipsius: vt q̄ corpus sit mundum ⁊ bene trās
pirabile. Et q̄ aer rectificetur: ⁊ alteretur. Dilulle pre-
seruantes ab impressione aeris pestilentis secundum de
scriptionem Aboali. ℞. aloes croci aan partes equales
mirre partis. i. mediam Confice cum aceto ⁊ da omni
die. ʒ.i. sunt enim expertē ⁊ sane.

¶ Capi. xiiij. de cura passionū cōdis ex fetoꝫ ꝟtigētis.

Saac ait. Si ex fetoꝫ quis tales passiones i-
currat: abiciantur putrida: ⁊ mundentur se
tida. Aer fiat euentabilis ⁊ odoriferus mini
strentur calida ⁊ frigida: prout inuitat necci
tas: sicē te sciī supra de cura ꝟtiginis ex vapore feti.

¶ Capitulum. xv. de cura passionum cordis ex morsu
venenosorum: ⁊ assumptione veneni.

Aquit Abo. Morsis ab aialib⁹ vēnosis
⁊ eis q̄ supserūt venenū: sbuenies cū vōitu
festināter. deide lac vl buti. si calidū sit vene-
nū da. Si vo frigidū: assā seu ꝟfectionē ei⁹
dyamuscū vl allia ministrab. Et si ꝟtariū a sba. Di
tridatū vl tiriacā ⁊ lutū sigillatū. phibet penetrationem
eius ad cor: ⁊ extra corpus expellit cor confortādo. De
inde consideret cuius generis sit: ⁊ ei propria medicina
curet Serapiōis vōitū ad eos q̄ supserūt: venenū ⁊ mō
si sit ab aialib⁹ venenos. ℞. sal idi: kara bauarac añ. ptē. ß
terāt ⁊ dent cū aq̄ mel. Modus gargarismatis: qđ ex
pt⁹ sū: dixit. G. In iepore marino: ⁊ i cātaridib⁹ supris
educēs ea vōitu stati ⁊ iā expt⁹ sū ipsū i morsu cāis rabi
di cū vio: ⁊ liniui cū ipso morsū vipet cū ace. ⁊ polui su-
per ipsum post linimētum folia scordeon: vel centaure
Dillule contra omne vene. sumptum: ⁊ contra morsuꝫ

cuiuslibet animalis venenosi. M. terre sigil. luti armeni ana. z. ß. Confice cum succo ciperi: ⁊ vtere cum oportet

¶ Capitulū. xvj. de cura passionum cordis ex timore cōtingentis

Ex timore preteriti tales passiones incurrant inducantur ad securitatem ⁊ gaudium cum ampliatione aeris ⁊ claritate: ⁊ aspectu viridium ⁊ picturarum placibilium: ⁊ cum fabulis ⁊ cantilenis placidis ⁊ suauibus: ac leta sociorum ⁊ amicorum societate: ac delectabilium personarum: vigilent: que lecta sunt narrent: ⁊ blandiantur atq; mulceant. Fricentur: ⁊ potentur vino: ⁊ cibentur electuari. de musco dulci: ⁊ gemmis: ⁊ aliud addit: ex solutis ex gaudio frigidis: ⁊ ⁊ stipticis mitigantur ⁊ cordialibus cibis frigidis nutriantur ⁊ viscosis cū mixtione xilo aloes: ⁊ occupent sōno

¶ Capitulum decimum septimum de cura passionum cordis ex labore ⁊ accidentibus anime.

Ypocrates inquit in Afforismis. In omni motione corporis cum ceperit quis; doelre statim quiescere remedium est. Quod generalizans Galienus ait. In motione anime etiam locum habet.

¶ Incipit summa quarta sectionis prime secunde particule continens capitulum. iiij.

¶ Prologus.

Ec omnia sint ꝙ dicta ⁊ simplicia: ⁊ composita sunt de generē medicinarum quibus sanabuntur cordis egritudines omnes: si deus voluerit. Subsequenter secundum premissum ordinem procedere expedit ad medicinas egritudinum partium formsecarū pectoris que mamille dicuntur: quarum substantia glandosa est alba ⁊ spongiosa in se plures continens arterias: ⁊ venas ipsas cum matrice continuantes. Inuamentum quarum ad quod eas in maribus sapia generauit: est ad perfetionem decoris: vt aliqui dicūt: ⁊ tamen non sunt in maribus vere mamille: sicut nec mulieri sunt vtriculi. Sz estimo ad hec factas fore vt sua spongiositate colligant humiditatem lacti consimilem: non tamen verum lac: sicut in hirco: qui lactauit inuentum est prout Ari. in de histo. animalium dixit: ⁊ hodie in viris humiditate abundantibus est videre ac cordi propiqua ad contemperandam eius siccitatem: ad quod forte humiditas epatis ⁊ cerebri propter eorum distantiam: non sufficit: nec etiam humiditas aeris inspirati sicut eorum frigiditas ad contemperandum caliditatem ipsius. nec etiam humiditas sanguis ⁊ spiritus generati in ipso: ⁊ si sint ei magis propinqui: eo ꝙ sicci. essentialis in ipso a calore sue: ⁊ motu effectiue semper: ⁊ excrescit: vt proide multiplicatis humectantibus egeat: quibus prout vite convenit: cuius est principium valeat temperari. Cum enim vita per calidum: ⁊ humidum constet: indiguit cor vite principium calidum: ⁊ sic cum existens propter motum necessarium vite contemperantibus pluribus sue siccitatis excessum quam caliditatis: licet hec in eo sit maior: ⁊ etiam essentialis. tum quia humiditas: est minus actiua quam frigiditas: tum quia multa remissio ficci in corde est magis conueniens vite: vt consistat in ea ꝙ sit multa remissio calidi. est sit formalis in ea. ⁊ proinde magis proiudicialis est vite. Absq; enim calidi. multa ipsius vita esse non potest: absq; sicci. vero multa. ⁊ quia cum temptantia in passuus cor esse possibile ē. ¶ Inuamentuz vero ad quod illas in seminis generauit existit ad lactis generationem: quo nutriatur infans de vtero prodiēs vsq; ad tempus productorum iaz dentiū quo mandere dura possit ex menstruis nutrientibus ipsum in vtero: quibus cum careat mas lac non generat: quanquam mamillas videatur habere: ⁊ habet eni sed non sic sicut mulier Cui inuamento quandoq; accidit nocumentum: quod tripliciter fieri contingit Diminuitur enim aut auferetur: aut corrumpitur: ⁊ hoc propter respectum ad speciē ⁊ infantem: pro cuius alimento lac generatur. Sed per respectum ad mrem nocumentum talis actionis exuberantia lactis esse dignoscitur: vt infrā patebit: cuius quidem nocumentum euentus est ex egritudine earum propria: vel ex cōitate propria simplicit: ⁊ composita: ⁊ simplici complexionali primum cum materia cum sanguinis superfluitatem recipiant ad lactis generationem: vt dictum est. ⁊ quia debiles sunt rare ⁊ frigide. ac menstruali: ⁊ cōi: ⁊ composita: vt apostemate. ¶ Ex cōitate autem ad alia membra corporis: ⁊ propie nutritiua: ⁊ maxime ad matricem: aut ad corpus totum: ⁊ secundum hec ista quinta summa secunde particule continebit quatuor capitula ¶ Capitulum primum est de diminutione lactis. ¶ Capitulum secundum est de exuberantia eius ⁊ de caseatione lactis: ⁊ de corruptione eius.

¶ Capitulum tertium de apostemate mamillarum: ⁊ de earum vlceratione. ¶ Capitulum quartum de earum magnitudine.

¶ Capitulum primum de diminutione lactis.

Iminutio lactis: ⁊ eius exuberantia note sūt Est autem lactis diminutio contraria exuberationi eius nō solum spē: sed etiaz in effectu nā prima nocet fetui ⁊ nō mri: secūda vo mri ⁊ ñ fetui. vtraq; igr est corrigēda ⁊ cōtrariorum contrarie sūt cause: ⁊ cōtrariaz causarū contraria sunt signa ⁊ cure. ¶ Proinde correctio vnius erit per correctionem alterius declarata. Et q; diminutio ablationi conuenit in genere cause: ⁊ dīt in quanto ipsius. nō per causam diminutionis curam ablutionis cōprehendere hēs. Cū ꝙ lac ex sanguine alterato in mamillis ad suam naturam propriam generetur: cum videsz lactis diminutionem inspicias sanguinem: quia non euacuabitur ab altero duorum: puta quia est diminutus in quanto: aut mutatus i substantia a qualitate generationi lactis inconuenienti: quia superflue calidum: fri. sic. vel hu. ⁊ maxime frigidus ⁊ siccus: aut grossus vel subtilis ⁊ aquosus. Diminutio ār talis sāguis aut ē i cōpoī toto aut i māll: ⁊ i si toto aut ex pte cāe materialis ei⁹. s. cibi ⁊ po. q; sit diminute quātita. ⁊ inconuenientis: aut qualitatis ex parte cause efficientis scilicet complexionis corporis habentis sanguinez generare: quia sit malitia complexionis in toto qualiscūq; ⁊ propie frigida ⁊ sic pura: vel cum hūoris vitio mixto i sanguine: vel dñante in māllis: vt q; sāguis delinet ad illam partez ⁊ mricem: maxime q ad māllas veni 2

sueuit ex quibus causas exuberationis colligere poteri
¶ Signa quorum omnium distincta sunt. hec siquidē
fit ex diminutione sanguinis: in quāto erit puatō signoꝝ
dominij sanguinis in toto corpore in qualibet parte.
Si ex pecato eius inequali videbis sanguinem superca
lefactum vel infrigidatum liquidum vel spissum: ⁊ in eo
damnari alteruꝝ trium humorum cum extraxeris de cor
pore per flebo. ⁊ posueris ipsum in catino ex dispositio-
ne corporis ⁊ regimine precedentem inuestigaꝝ poteris.
Et siquidez diminutio in quāto: eius mutatio i quali sit
ex parte sue materie scilicet cibi ⁊ potꝰ tibi sensus ōclarat
Si vero ex parte sue cause efficientis. s. malitie complex. i
toto corpore cognsces id per signa male qualitatis cali.
fri. sic. vel hu. Et calidū si sit pura secundum inflamma
tionē corporis: ⁊ febrem quandoqꝝ sitim appetitum fri
gidorum: per que iuuatur ⁊ leditur per contraria. ⁊ si cū
hūoris vitio ppēdens per exēūtia: ⁊ propie ex eis: vt est
lac per qualitatem mutatam: ⁊ colorem corporis per re-
gimen precedens per complexionem etatem: artem: tp̄s
regionem: ⁊ similes circunstantias. ⁊ sic de alijs qualita
tibus tribus. Diminutione vero sanguinis in mamil-
lis: ⁊ quia declinat ad aliam partem perpendēs ex vena
rum: ⁊ arteriarum occultatione in mamillis: ⁊ ex flu. eiꝰ
⁊ ex alijs partibus corporis ex quibus fluere consueuit:
vt sunt nares emorroidas ⁊ propie menstrua. Inquit e
nim Ypocrates Si mulier que nec pregnās est: neqꝝ
generauit lac habet huius menstrua defecerunt Ex qui-
bus signa exuberationis tibi sunt per contrariū manife-
sta. ¶ Cura diminutionis lactis: vt ex predictis colligi
tur est tres res. ¶ Prima cōsistit in sanguinis adequatōe
vt sit sufficientis quantitatis: ⁊ conuenientis qualitatis
ad lactis generationeꝝ ⁊ multiplicationem. ¶ Secunda
consistit in attractione ipsius sanguinis generati: ⁊ mul
tiplicati ad mamil. ¶ Tertia consistit in consortatione
ipsarum ad ipsius sanguinis conuersionē in earum pro-
priam naturam qua lac generatur. ¶ Primam rem cō
plent cibi ⁊ medicine: ⁊ illa que sunt cibi ⁊ medicine. In
quit Galienus Illa que multiplicant sperma sunt mul
tiplicantia lac sunt ⁊ similis virtutis: ⁊ specie preter agnū
castum: de quo dicit Alboali. q multiplicat lac minoran
do sperma quod quidē estimo a proprietate habere. Ga
lienus vero secundum verificatur in operationibus cō-
plexione. Cibi ⁊ propie vbi peccatum diminutionis sā
guis est: ex parte materie scilicet cibi in quantitate dimi
nuti: ⁊ fit cum additione cibi: quia tota substantia habet
generare ⁊ multiplicare sanguinem bonum: ⁊ vīr decli
nantem ad calita. et ⁊ humiditatem tepidam similem ⁊
equalem caliditati sanguinis ex quo habet generari lac:
vt sunt lac panis mundus: recens caro annalis agni vi-
tulorum gallinaruꝝ iuuenum ⁊ pinguium ⁊ edorum: ⁊
ouа sorbilia decocta non assa ⁊ propie multum lac ⁊ bu
tirum vaccinum cum vino sumptum ⁊ sisamum: molli-
tum cum vino sumptum. Licera: frumentum: fenugre.
vbera ouium ⁊ caprarum cum lacte: ⁊ eis que in eis con
tinentur propter similitudinem ⁊ proprietatem in mem
bris ⁊ humiditatibus eorum. Et vinum album ⁊ rubeū
⁊ conuersio regiminis in omnibus alijs rebus non natu
ralibus ad calitatem equalem absqꝝ siccitate. ¶ Medi
cine: ⁊ propie vbi peccatum diminutionis sanguis ē ex
inconuenienti qualitate: siue propter inconuenientiam
qualitatis cibi: ⁊ propter inconuenientiam malitie com
plexionis in toto corpore ⁊ mamillis: ⁊ sunt contrarie q̄-
litatis qualitati predictorum: puta si fuerit illorum ma-
litia complexionis calide danda est aqua ordei: aqua cu-
cumeris: ⁊ seminum cōium: papauer lactu. spina. atripli
ces: ⁊ si puta: granata: muza. Si vero fuerint frigida: dā
da sunt aqua aneti: feniculi cruce: apij: ⁊ electuaria cali-
da: vt diacalamentum: diacinamomuꝝ: spica: nardi: ⁊ re
iunet. Et si fuerit sicca dande sunt humide predicte. ⁊ re
centes non sicce ⁊ multiplicentur potꝰ: iura: quies: ⁊ sō
nus: ⁊ diminuatur exercitium. ⁊ si fuerit humida predic
te dande sunt sicce non recentes. Et diminuantur potꝰ
iura: ⁊ fructus. ⁊ augeatur exercitium ⁊ vigilie. ⁊ siquī-
dem sanguis fuerit grossus detur oximel cum aqua sub
tiliantium: vt est mentastrum: isopum anic. asse: calamē
tum: ⁊ origanum montatum. ⁊ cibetur ex hatarabe ⁊ in
cibo eius sit parum croci: ⁊ vinum subtile: ⁊ vtatur exer
citio temperato ⁊ vigilet. Et si sāguis subtilis fuerit vta
tur inspissantibus: vt est aqua iuiubarum ⁊ aqua frumē
ti decocti: ⁊ condrum ⁊ lenticularum excorticatarum: ⁊
caulium. ¶ Secunda ⁊ si in sanguine dñtur colera vta
tur mūdificantibꝰ sāguinē alterātibꝰ ⁊ soluentibꝰ colerā
qualia sunt endiuia lupulus aqua lactis: borago: buglos.
succo rosaceo mel: cassia fistaga. tamaridi yiracost: ⁊ si cū
epithimo scene mirabolano. belliricis ⁊ nigris. Et si fleg
ma: vtatur hijs que flegma in sanguinem conuertunt
vt sunt medicine calide in primo: vel in secundo gradu
vt est zinziber macis. ¶ Cibi ⁊ medicine vbi peccatum
diminutiōis sanguinis est ex parte materie ⁊ efficientis
cause sunt eruca: baucie. i. daucus: feniculus: anetum: ⁊
apiuꝝ siluestre: ⁊ nigel. que flegma conuertunt in sangui
nem: ⁊ operatio cum eis in hec est melior quam cum his
que sunt medicine tamen. ⁊ si sanguis mali fuerit odo-
ris dabis cibum boni odoris: ⁊ vinum similiter ⁊ epithi
mabis mamillas cum alterantibus predictis ⁊ his que i
decoratiōe dicentur: si deus voluerit. ¶ Secundam rē
complent fricationes mamillarum manibus blādismī-
tum: ⁊ partium adiacentium: vt pectoris. ⁊ spatularum
cum melle ⁊ puluere calamenti. Epithimata emplasta: ⁊
vnguenta ex calidis que trahant sanguinem: a profun-
do cum melle: ⁊ aqua ipsorum epithimatum calida: vel
aqua simplici. ⁊ siquidez fuerit oppilatio in venis eius:
aut debilitas virtutis attractione earum augumentabi-
tur nutriens subtile ad caliditatem declue. ⁊ conferunt
valde ad hec ipse baucie: ⁊ semen ipsarum: ⁊ sub mamil-
lis ventose ponuntur magne: ⁊ cum multa compassio-
ne tractabuntur: ⁊ emplastabuntur cum nigella rubea
tinctorum calamento: ⁊ melle: ⁊ ficubus: que trahunt sā
guinez a profundo. ¶ Tertiam rem complent empla-
sta ⁊ vnctiones mamillis applicata ex rebus tepide cali-
ditatis ⁊ humiditatis iuuantibus digestiuam ⁊ nutriti-
uam virtutem: ⁊ etiam cum appropriatis: qualia sunt
emplastum factum ex sisamo bulito in vino predicta sūt
ad causam diminutionis lactis: ex quibus curam exube
rationis comprehendere per contrarium poteris ⁊ ad ac
tum reducere: si sicuti spiritus gratia tibi adsit. Inquit
Alboali quidam experti sunt eligaturam capitum fasso-
ruꝝ piscū in aq̄. i. succo aneti bibitā. Et estimo valeī pp
ppetatē vbi cā dinutōis sit ex hūida ⁊ frigida causa. Et
ex eis que lac multiplicant est butirū vacinū. ℨ i. cū vio

bibitum: ⁊ filr filaminum mollitum. Item ex expertis per me est vt fiat panis ex farina tritici cum semine iurculee: ⁊ vtatur. Et ex stercore turdorum cum lacte asine ⁊ oleo more emplastu liniantur mamille ⁊ est satis temperatum confortans naturam mamillarum: ⁊ omni discrasie conferens. Item. ℞. amigdalarum dulcium ʒ pinearum: ⁊ festucarum farine granorum viridium vriulee: ⁊ secaculana partes equales. terantur: ⁊ conficiantur cū butiro. ⁊ fiant placentule: de quibus omni die mane: ⁊ sero sumat. i. que sit quantitatis ouj vnius. ¶ Sorbitio facta ex iucco fesare cuʒ frumento decocto: ⁊ melle facit exuberare lac secundum inuentionē nostraʒ. ¶ Medicamen valde bonum faciens exuberare lac. ℞. seminis aneti. ℥. ij. seminis mandragore semmis porri ana. ʒ. i. semis fenugreci ⁊ feil exule ana. ʒ. ij. Totuʒ cū iucco feniculi ⁊ meile ⁊ butyro misceantur: ⁊ in potu sumantur Estimo valere vbi causa diminutionis sit ex peccato sāguinis inquanto ⁊ qualitate frigida. Item alia confectio impinguatiua nra faciens lac ⁊ sperma exuberare. ℞. mugracij nucis neridē: ⁊ ben: ⁊ dozonogi: ⁊ dra. semis papa. ⁊ karabe añ. ʒ. ij. tere: ⁊ pulueriza: ⁊ frige cum butiro: frixione leni cū duabus emmis parum iauc tritici emina. i. zucharj mesura: ⁊ mina. i. pua de ea sūatur omni die. ʒ. ɣɣ. ⁊ decoquāt cum. ij. lib. lactis: ⁊ projce desup de buti. quātum necesse ē: ⁊ lozbeatur: quoniam bonū ⁊ rōnabile est ⁊ expertum in cōplenda tua intentiōe: si confidis in deo. ¶ Suffuf ad impinguandū facies exubare lac ⁊ sperma. ℞. cice. infusi. in lacte vaccio aut ouis exiccati ʒ. i. rīsi: qō abluti ē multotiens ⁊ exiccatum. ʒ. xo. tritī. ⁊ oz. tritozū ⁊ excoriticatozum añ. ʒ. ɣɣɣ. amig. dul. excoriica. ʒ. i. papa. ʒ. ij. panis de sisão triti ⁊ exiccati. ʒ. xl. zucca. tab. li. i. terañ: ⁊ denī omni die ad lozbēdū. ʒ. ɣɣɣ. postquam decoquit cū lacte aut aqua furfuris vl amidi: etiā pjcia tur in ea qñ decoquit. ʒ. i. cimi. ¶ Electu. quod augʒ sperma: ⁊ lac. ℞. semi. lurme. i. arboris que dicit liburn⁹: semis nauonū: cepaʒ radi. aspagi: seca. pi. a. mūdata. festuca. aig. dul. anela. zinziberis. pip. albi ana partes equales Terantur: ⁊ conficiañ mel. ⁊ buti. ⁊ cū lacte nouiter mlso sumat omni die quātitas. ʒ. ij. Alboḥali dic. Agnus castus est ex eis: q̄ multiplicāt lac: ⁊ minuunt sperma a ꝓprietate. Idē. Confectio medicamis multiplicantis lac. ℞. seminis napi exule rasi porri cepe fenicu. cice. añ partes equales sumat ex eis plus mane ⁊ sero: ⁊ cōedat post ipsum cicer ifusū in lacte: ⁊ lupbibat lac ipsū. Mocumtū diminutiōis lactis. qō infanti proueniet est dinutio aluñti. Cuius augmentuʒ dupliciter sibi necessarium existit corrigi: ⁊ emendat: aut per intentionē alterius nutricis sufficiētis: q̄ eligenda est cōditionibus debitis: quas sciusti. ¶ Quod si inueniri nō possit āmal simile hominī loco ei⁹ inueniat: ex quib⁹ eet sus: cuius sanguis est lāguis hois magis ꝓportiōalis: ⁊ caro magis silis fʒ. Sed quia indociilis ⁊ immūda abijciat. Eligat q̄ q̄ mitis est: ⁊ munda: docilis: ⁊ suauis. s. capza: cuius lac ē mediocris cōsistentie: ⁊ nutriatur bonis pascuis: ⁊ lactet ex ea: ꝙ si ipsa nō possit: hīi: hēatur lac eius: ⁊ eo imisso in ore suauiter nutriatur. Item administrabis ex iuscullis ex vitellis ouozū cū mica panis ⁊ iure carnū lacte amigdalarū amido ⁊ pulmentis ex faria tritici vel simula bñ alluti: vel fabarum: vl cicerum: aut ex carnibus bñ tritis edet. Et potet vino bene lumphato i quo mica pānis resi derit. Mis. n. ad etatē dentiū plantatiuā i q̄ dura mādere potest cōuenienter: pduces cū auxilio ei⁹ cuius dispōe oia vegetant: ⁊ vmis itercluſ⁹ in lapide recipit nutrimtū

¶ Capitulum secundum de exuberatione lactis ⁊ eius caseatione ⁊ corruptione.

Exuberationis lactis nocumentum mīi proueniēs est multiplex. s. caseatio: seu coagulatio lactis in māillas. Apostematio ⁊ vlceratio caseationis seu coagulationis lactis i mamillis duplex est cā: materialis scilicet ⁊ efficiēs. Materialis ē lactis exuberatio in eis. Efficiēs autē est caliditas mamillarū siccitate coagulans: ⁊ cōdēsans: aut frigiditas spissitudine cogelans: nō coagulās. ꝓpter secundū hanc causam Alboha. Hanc causā cocomitant inflammatio caliditatis mamillarū ⁊ plurimum febris grauitas ⁊ dolor: capitis cū turbatiōe mentis qñ corrumpitur. Inqt Hypocrates. Mulieribus quib⁹ ad māillas sanguis conuertit mamam significat ḡlities seu tumor ⁊ graueda mamillarum: ⁊ partium circumstantium: quam dispōnem vocant mulieres cōiter pilum descendisse ad mamillas. quod declarat egritus eius apparentis ad sensum qui sanatiōis ē causa: quod non impossibile videt: cum dicat Aristo. in de generatione animalium: q̄ in sanguine pilus est: vel res: sicut pilus: quo ablato sanguis nō congelatur: sicut testantur coci. Secundam causam comutatur grauedo: frigiditas mamillarum ⁊ partium circumstantium cuʒ pigritia ⁊ lassitudine. ¶ Cura huius egritudinis est due res prima respicit causam: secunda effectum. ¶ Prima est duplex: vna respicit causam materialem: alia efficientem. ¶ Prima est prohibere lactis exuberantia: cuius curam superius comprehendere hūmus. ¶ Exempli gratia fit cum diminuentibus a mamillis: vt est flebotomia saphene primo: ⁊ ventolatio crurium ⁊. flebotomia basilice secundo: ⁊ cum diminutione cibi in qualitate ⁊ quantitate: ⁊ nature frigide ⁊ ficcitate: vt sunt millium. panicum: lentes ⁊ caules: ⁊ hec cum aceto vel acetosis decocte: ⁊ semen canabis: ⁊ bacule cum conuersione omnis regiminis ad frigiditatem ⁊ siccitatem. ⁊ cum exterius: applicatis: repellentibus sanguinem a amamillis: non tamē excedentibus quo ad frigiditate ⁊ stipticitate multa: ne repellant ad cor: quod propinquum est. Quapropter in eis dēt esse remissa vel temperate caliditatis mixta. Apocrustica enim pectoris approximari prohibunt Galien⁹ licet in egritudinib⁹ dispone loquatur. ⁊ ex illis est epithimatio partium pectoris circumstantium mamillis cum oleo rosaceo conquassato cum aceto sandalo spodio coriandro: vel mirra: cum plastatio cum planta cicute contrita cum suo semine prohibet lactis exuberantiam ⁊ mamillis augumentum.

¶ Que vero respicit causam efficientem: ⁊ effectum qui est inspissatio: coagulatio lactis in mamillis vt dissoluatur ⁊ educatur ab eis conueniunt simul enim alterantia causam efficientem lac inspissatum dissoluunt: ⁊ educūt Inquit enim Abo. Que coagulantur a calido dissoluuntur a frigido: ⁊ que coagulantur a frigido dissoluūtur a calido. Si ergo inspexeris caseationem a calido ministrabis: primo super mamillas oxirodinum simplex vel mixtum cum succo solatri: vel aqua coriandri uno modum epimatis. deinde lenticulas in aceto decoctas emplastrabis. Et res manifestus iuuamentu: quā multocies

sum expertus: est emplastare mamillas cum portulacis contritis: siĕ accipiuntur: ⁊ multotiens innouare. prohibet enim caseationem ⁊ putrefactionē que timetur ex ea Si vero a frigido epithymabis mamillas prio cum aqua calida decoctiōis meliloti: quoniam liquefacĕ ipñ: vel cum vino quod coagulata dissoluit interi⁹ ⁊ exteri⁹ appropriatum. deinde cuꝫ fuctione facta ore mulieri infātis: seu catuli: vel ventosa seu expressione vl resolone vt dissolutuꝫ lac educatur. Et ex eis que ad hec experta sūt est vt oleum olinarum epithymatū ita ꝙ non tangat papillam. facit enim egredi totum lac: quod descendit in mamillas: ⁊ non facta amplius descĕdere secundū Ar. Et ex eis que resoluunt ipsum lac: est epithymatio cum succo mente ⁊ aceto: ⁊ salis gemme addatur .ʒ.i. ⁊ ex expertis est epithima ⁊ emplastum cum succo apij ⁊ mica panis cimino nabati: quoniam dissoluit omnem tumorem mamillarum. Et ex eis que prohibent sanios itatem ⁊ putredinem lactis: ⁊ assiduatio embrocationis cum aqua decoctionis rerum hñtium temperatamcali ⁊ consortatum calorez naturalez in eis: vt ſcicu. aneti camōi. balsimite senugr̄. Et si expedit abrotani castorei salis mre aloes. Acaci. partes equales cōtere ⁊ confice cum olo ⁊ mellis prohibent enim putredinem: ⁊ resoluunt caseationem. Et ex eis est oleum de li. narcisi: ⁊ de costo mūctum. Item emplastum de menta prohibet caseationem Linimentuꝫ aperiens oppilationez venarum mamillarum: ex lactis coaglatione in mamillis. ℞. lumbricos terrestres. contere: ⁊ line cum oleo de li. Item aliud. ℞. mirre quantum vis: ⁊ tere: ⁊ dissolue in aqua calamenti aut farine cice. foli. lau. apij. cimini nabati: ⁊ aqua virge pastoris: ⁊ epithima. Coagulum: ⁊ proprie leporis sumptum cum vino lac coagulatum dissoluit; ⁊ liquefacti. Sal ⁊ mel intus ⁊ extra approxima: a prohibent a dissoluunt coagulationem lactis vbiqꝫ. Sed dicet Hili quid ē coagulū: ⁊ nūqd oia aialia coagulū hñt ⁊ nūqd coagulatū stipticū sit: ⁊ q̄ p̄ria agit. ¶ Ad p̄mū dico auctoritate elahyn Abo. in suo libro ꝙ coagulū ē arabice appellatum amfaha. ⁊ est superior ventre animalium prauoruꝫ lactantium. Et est substantia alba inuenta in ipso ventre qua coagulatur lac: ⁊ notum est ⁊ secundum papiam dicitur a cogo cogis: eo ꝙ cogit lac coagulari. ⁊ secundum Ar. Coagulum est substantia in qua est calor spūalis adiuuans: ⁊ consortans lac. Lac enim est vna de rebus maxime alterabilibus: sicut ponit Galienus ⁊ propter eterogeneitatem substantie sue ⁊ sui caloris paucitatem. Unde ponit Galienus ꝙ oportet aut in prio loco esse scilicet mamillarum: aut in corpore animalis ipsū recipere debentis sine intermedio temporis esse sicut semen. ⁊ pro tanto indigebat aliquo: quod ipsum iuuaſt ⁊ cōfortaret ⁊ in corpore animalis: quod ipsuꝫ recipit extra corpus: cum ad vsum animalium recipitur: ⁊ mulgetur. ¶ In corpore animalis quidem recipientis ipsum Nam infantis corpus proprie ⁊ naturaliter recipientis dum lacte nutritur: primo recipit ipsum in stomaco qui est substantie neruose frigide: ⁊ contentiue debilis propter humiditatem etatis sicut ponit Galienus. Et ipsum lac quo nutritur frigide est substantie fluide ⁊ liquide: ⁊ p tanto non potuit in eius stō bene ⁊ sufficienter retineri donec digeratur: ⁊ nutriat: propter quod natura nostri corporis magis operatia: ⁊ summa ars: que videtur sem per vnuſcuiuſq; enargiorum corporis vtilitatem vndi q; expellere: sicut ponit Galie. in frigidiori stomaco talis ām̄alis quod est lacte nutritum. dum lacte aliter ordinauit substantiam coaguli que est: vt patet ad sursum ad spissitudinē ⁊ albedinem caseitatis accidens: ⁊ q̄ sua deficatōe cōfortat retentiuā stomaci ⁊ villos eius: ⁊ sua coagulatione appropriat: ⁊ ingr̄ssat substantiam suaꝫ liq dam fluidam lactis: quatenus possit sufficiēter teneri ibi dem: donec perfĕ digeratur: ⁊ sua caliditate ignea fōti calefaciēdo substantiā adiuuet digestiuam necnō sua op atiōe liquefactia ⁊ dissolutia a cōplexione nocumentū q ex lactis coagulatione ⁊ cōuersione in stō prouēit in via prouisionis phibeatur: ⁊ hec vt deiū est in corpore alis ꝙ ipsum naturaliter recipit ad sui nutrimentū etiam cā extra corpus ad vsuꝫ aliquem recipitur: ⁊ mulgetur: indiget coagulatione cōfortāte ⁊ conseruāte suum debilez calorem ⁊ suam substantiaꝫ eterogeneā. vñ facile permutabitur: vt nō facile permutatur ⁊ corrūpatur. Talʒ declaratio p̄ hñi ⁊ elegi ex dictis Abo. fo canone. c. i. ⁊ Auer. colliget in quinto. Et ex his potest patere ad secundum tertium ⁊ quartum quesitum.

¶ Ad secundum quesitum dico quod que lacte nutriūtur: dum lacte aluntur: ⁊ sunt parua: habet predictā causam: qui vero non nutriuntur non habet: q: natura eoꝝ est minus humida. vnde retētiua eorum est fortio: ⁊ est digestiua: ⁊ quia cibis solidioribus: ⁊ stipticioribꝫ seu spissioribus vtūtur ⁊ crudis: vnde nō indigent coagulatiōe ⁊ per hec potest patere ad tertium quesitum. ¶ Ad tertium dico ꝙ proprie stipticū est frigi. sic sicut dicit quarto de simpli. medi licet aqua calida stiptica sint: vt infra patebit dicit enim a pontico sed magis ⁊ minus: vt ibi Ga. ⁊ Abo. in fo. Sic coagulum cū sit calʒ ⁊ sic igneuꝫ nō potest proprie dici stipticum. vnde dic, Elahyn: ꝙ nō est de eius: intentione ꝙ stipticum sit cali. proprie intelligendo virtualiter ⁊ potentialiter: sed sit hñs in se qualitatem passiuam stiptici scilicet siccitatem sed accipiendo stipticum effectiue: prout stipticum habet retinet fluxibilia: ⁊ coadunare vel constringere: laxa dico ꝙ coagulū potest dici stipticum: nam fluida inspissat: ⁊ subtilia ingrossat: ⁊ laxa membra constringit: ⁊ hec a sua proprietate sicut ponit Abo. ⁊ Auer. inty. vbi ponit ꝙ fluxibus conuenit ven. quoruꝫ cause sut iġte: ⁊ hec est a proprieate. Unde est quorū posituꝫ supra ventrem puerorū a proprietate retinet fluxi. ven. ipsorum faciendo operatōnez inspissandi: ⁊ ingrossandi humores ipsorum. Sed a cōplex. cali. sic ignea habet subtiliare spissa: liquefacere ⁊ dissoluere congelata: ⁊ sic contraria operatur: propter quod patet ad vltimum: sed videtur ꝙ non omne sit igneum: quia sic esset omne acutum quod Abo. videtur ibidem inuere: cum inquit. Non administretur: qō ex coagulo est acutum vbi necessaria est constrictio. Sic per hec videtur velle Galienus ꝙ aliquid coaglum nō fit acutum: quod est contra Abo. ibidem: cuꝫ dicit. Omnia sunt coagula calida: ⁊ sic. ignea sunt ¶ Ad quartuꝫ dico ꝙ omnia coagula inquantum talia sunt calida. ⁊ sic ignea: sed prout possiunt differre secundum differentia animalium quorum sunt spē ⁊ etata. seu tempore vnum est minus calidum ⁊ acutuꝫ alio: sicut leonis: vrsi: ⁊ antiquatum dici potest acutum respectu coaguli: agni ⁊ hedi nouiter accepit; ⁊ id non est acutum.

¶ Capitulum tertium de apostematibus mamillaruz. ⁊ earum vlceratione.

¶ Postema mamillarum est notū: ⁊ ē aut ex infusione reumatis: aut ex impotentia conuersionis p̄prij nutrimenti: quorum duorum modorum cause sunt gñaliter note pp id quod in cura apostematis in generali infra dicemus spāliter autem est vt plurimum ex superfluitate ipsius: vt ex lactis exuberantibus: sicut monstrauimus in .c. de cura periplimonie. Conuēiunt enim hec duo membra primo ⁊ māilla nutruñti spē: q: ex sāguie nutriūt: ⁊ i raritate ⁊ spōgiositate sibe nutruñti suptilitate ipsi⁹ ⁊ hūiditatē transmissa colligūt ex quib⁹ ea apostemari: contingit ⁊ in tumorem extolli. Est.n. lac superfluitas nutrimenti mamillarum. Ordinauit.n. sapia q̄ sanguis transmittat ad ipsas primus q̄ sit eis p̄o alimento necēitatis: q̄ conuerteret in p̄p̄rū alimentū: ⁊ qō supē p̄fectus nutrimēto reseruaret cōuertendum in lac qō est magis sibi p̄p̄rius. ppter cōuenientiaz in materiā eius .s. sanguinē mentruozū quo nutriebatur i vitreo. Jngt. B. Omne mēbrum gñatum hūiditatē habz superfluā q̄ sibi alimēto sufficiat ppter necēitatē alioz mēbrorum gñandoz vlnutriendorū ab ea q̄ qf magis q̄ aliud hēat soli deo ē rō ifluāda. Cuz g̃ superfluus sanguis ad māillas trāsmissus ⁊ in lac querius nō mulgeā ad nutriēdū fetū: vel alr nō educit remanēs i eis caleēcis: vel algorat caseatur: ⁊ ⁊ mamillas in tumorē eleuat ⁊ gñatur apostema: qō q- dem ad sensū cognosces p̄ suā ēctiam: quā tibi sua notificatio mānifestat. Est aūt secūdū. B. apostēa tumor p̄ter naturā quo mēbra magnitudie deficiunt ab eo qō est secūdū naturā. Et siquidem fūt ex reumatis influxiōe signis cognosces hums ex dispōe .s. nutrimēti ⁊ recipiētis mittentis: si sit totū corpus ex passiōe eius .s. feb. replōnis ipsius signis plectore vel cachocimie: que fūt nō: vl si sit aliqō ex mēbris principalibus cerebz maxie cor: epar: ⁊ matrix est pticularis egritu. ipsius. Et signis repletiōis ipsius recipientis scilicet māillarum: quia ex defectione operationum ipsarum cognosces. Et quia frequēter pati ḡsuerunt: ⁊ ex caliditate ⁊ dolore ipsarū trahente. Si vero sit ex ipotentia cōuersionis cognosces ex mutata q̄litate ipsarum quam tibi malitia oñdit cōpletionis que in essentia virtutis effic nocumentum cum priuatione signozū repletionis totius ⁊ partis: ⁊ absq; exuberantia lactis: aut ex signis repletiōis: vl cachocimie aut ex vtrisq; sed siquidē exuberantia lactis fiat causa ē tibi manifesta Curatio āt apostematis h⁹ ꝙplet: vt i cura catarri diximus cū euacuatiōe extēuatiua dicta: ⁊ ꝙsiōe fumis ad exiccationem ⁊ cum discrasia membri ⁊ humoris peccātis correctione. Et est duplex: vna est dum est in fieri. Alia dum iam factum est apostema. ¶ Prima est composita ex preseruatiua ⁊ curatiua: ⁊ est vt prohibeatur materia colligi i ipsis: ⁊ quod collectum est resoluatur. ¶ Primū completur cum euacuationibus repletionis totius: ⁊ p tis mittentis cum derivatione eius quod superest: ⁊ cō fortatione ipsius: vt non regeneretur: ⁊ cum aperitione ductuum: vt si quid regeneretur per ductus consuetos expellatur: ⁊ cum constrictione viarum: per quas fluere consueuit: si est possibile: ⁊ cum confortatione membri recipientis: scilicet mamillarum: ⁊ vt non recipiant: sed repellant: nec trahant: ⁊ generent: ⁊ hec cum alterantibus malitiam complexionis earuz ⁊ substantiaz minuentib⁹ Et illud fit cum medicinis contrarijs discrasie ipsarum ⁊ stipticis habentibus mixtiōez aliarum subtiliantium vt est epithima ex aceto ⁊ o.ro. lex mel. cu aqua ro. ⁊ mirti: ⁊ cum prohibentibus exuberantia ⁊ caleationem lactis que cū hūisti. Quod autem collectum est deinde resoluatur: ⁊ illud fit cum temperate calidis anodinis notis cum stipticis mixtis. Et enim vt supra dictum est membrum humidum multam recipiens humidi. ⁊ superfluita. que si non repellantur cito perducunt: ⁊ frequenter ad cancrozum. Et ex conuenientibus est vt radix affodilli emplastata cuz fece vini. ¶ Cum vero iam factum est: cura ē vt p̄o posse studeas ipsum soluere cum p̄dictis calidis anodinis que hec superi⁹ habuisti. Quod si non sit tibi possibile: ⁊ veniat ad dabellatiz vacare te oportet insanando: ⁊ sanatum apire: ⁊ apertum munificando cito: ⁊ exiccādo: ⁊ vltimo consolidādo. Que omnia supra de cura pleu. ⁊ periplemonie tibi specificauimus q̄ per cirugicū ministrata sanabunt ab apo. ⁊ vlcere: si deus voluerit. Sequuntur medi. compoite.

Dedi. prohibens flux. reuma. ad mamillam: ⁊ apostema cali. ⁊ sedans dolo. apo. ipsius. ℞. sandali: spo. aca. luti armeni nil. añ tere subtiliter: ⁊ distempera in aqua rosacea. ⁊ mirto ⁊ aceto. ⁊ succo sola. ⁊ epithima mamillam. est enim ex inuentione nostra. ¶ Emplastum. ℞ panis ordei cum furfure: ⁊ dissolue in oleo ro. ⁊ empla prohibz enim aposte. mamillarum. Item furfur empla itatum cum vino madefactū confert flegmatico ⁊ ventoso rarefac. enim ⁊ resoluit. Emplastum resoluens apostemata mamillarum. ℞. farī. fabarum mellilo. contriti añ. partes equales confice cum oleo sisa. ⁊ emplasta calefactione precedente cum aqua ca. Item ex scie li. ⁊ ace. fiant epla. Item aliud vltie resoluens ip̄sū. ℞. panis contriti: farī. or. ⁊ fabarū fenugreci assefeti. ⁊ vlci añ. ℥. i. vitello. ouo. numero quattuor: mirte. ℥. ß. cro. ℥. i. Confice cum mel. ⁊ emplasta. Aboaly inquit: Ex omnibus spetiebus nucū fit emplastum apostemati mamillarum in resolutionis via. item emplastum prohibens caseationez ⁊ apata. ℞. mēte: ⁊ qter: ⁊ eplasta. phibet.n. caleationem lactis: ⁊ ledat apostema. Ad idem: ¶ Dortu. eplastata prohibet caseationem calide ⁊ apostema in quo timetur putrefactio Item linimentum resoluens caleationem: ⁊ apostema. ℞. aque ficle farine triti. nigel. salis añ partes equales terantur: ⁊ dissoluantur in aqua calida. ⁊ folio. lau. ⁊ apij. Et oleo. de li. ex inuentione nostra. Item alud resolues apostema ⁊ caleationem lactis. ℞. ȳo. radi apij lenticularum integra. foliorum altee affodi. añ quantum vis decocta in aqua mel. al. ⁊ aqua vino albo. equalium partium. deinde confice cum melle fece vini añ partes equales ⁊ adde mentam tritam recentem: ⁊ in modo emplasti mamille apostēose appone. Emplastum maturans: ⁊ insanans apostemata mamillaruz. ℞. semine lini semi greci radicum altee ⁊ lilij añ partem. i. gummi pini sterocoris capre añ. ℥. i. confice cum assungia porcina veteri ⁊ medullis cruris vacce: ⁊ appone: emplastum aperiens apostema sanitatuz. ℞. cipere sterocoris columbini fermēti: ⁊ confice cum succo. flamule ⁊ puluere cantaridarum ⁊ vtere. item contere limacias cum cōrticib⁹ ⁊ appone: Item emplastum ex vrtica contrita. itē granū. i. arsenici subliati cera cauata ipōe ⁊ applica desuper. Item solinz

vnum ℔be alcāne coque ſub cinere cum puluere cimi ⁊: deinde ipſum aperi.⁊ emplaſta. ¶ Item ex melle aneto ⁊ pice liquida fiat vnguentū in cacia: ⁊ vnge. ¶ Unguē tum ceruſeos ⁊ vngen .egiptiacum ſunt mundificatia: ſaniem ⁊ putredinem apoſtematum ⁊ vlce.mamillaruꝫ ¶ Ad dicamen expertum exſiccās vlcera māillaraꝫ. ℞ vim pōti.lib.ℨ.⁊ cōfice in eo ſūac lib.i.galla.ūmatu lib. ʒ.caſſie ligne lib.vel galla.ciℙſ.lib.i. Et dittaꝫ dieb⁹.ℨ. diō coℙſ ⁊ ꝛmoueāt cū ligē ciℙſ. dōec miuaꝫ medietas diō ꝛmoueāt fortiꝫ.ꝺducāt ad ignē ⁊ caleſcat ſitqꝫ leuis igms ⁊ cōſeruetur in vaſe vitreato.ē enim bonū omnib⁹ vlce.que accidunt in membris mollibus:ſicut os:lingua māilla teſticuli ⁊ emunctoria:⁊ alia exiccat:⁊ ꝛſolidat:⁊ pꝛohibet corꝛoſiones. Emplaſtū ex farina ciceris cū ace. cōfert vlceribus cancroſis. Et infuſio decoctionis lupinoꝝ confert corꝛuptiōi. Lutū armenuꝫ cū ace. ꝓhibet ablutionem putredinis membꝛorum. ⁊ virga paſtoris ꝙ ſert apoſtematibus cali. vlceratiuis excoꝛiationi ⁊ vlce. papillarum. Auelana aſſa maſticata ⁊ inuncta eſt ſuffici ens ⁊ experta ꝙ ſi apoſtema nō dubeleꝫ:ſed lapideatur. Emplaſtum de mucilagibus: ⁊ de melilo. appōe vl' dia quilon magnū ⁊ puū vl' cero.iſo.⁊ cero.diapē. ſm nr'am iunctionē iunge mollificat.n.⁊ reſoluit: ⁊ confert nodis ⁊ glādulis. Si vero apoſtema ſit fri.flegmati.contere apij ſolia.⁊ ēplaſta ſil' ⁊ camomillā ꝓ ſe: vl' vtraqꝫ commiſce Licer ēplaſtū confert apoſtematibus glandloſis. Filiꝰ Serapi.ꝺyamac ad dubelet :⁊ apoſtema. dura reſoluit vterqꝫ.⁊ eſt valde magni iuuamenti. ℞.taraſa tritam ſic cam:⁊ cribellatam.ℨ.iiij.ſenugre.ꝛtriti ⁊ cribellati.ℨ.ij maratri cribellati.ℨ.i.miſceantur:⁊ conficiantur cuꝫ lac te ſ' cēte mlco ⁊ o.de li.⁊ ēplaſtētur cū eo:⁊ ſanū ē:do.v.

¶ Capitulum quartum de magnitudine mamillaruꝫ.

De magnitudine aūt mamillarū ⁊ aliorū mēbꝛorū dicere poſtpōemus uſqꝫ ad ſectionem tertium vbi de medicis q̄ ſunt ad decoꝛez de ea gn̄ale capi. faciēs ſi.d.v. Hic tm̄ ſpecialiē dicemus.ſ.q̄ magnitudo ipſaꝫ nō ē egri.ſz iter egritudines nūeratur.⁊ ꝓinde indigent medicamia quo ꝛfuenᵗ in puitate:⁊ ꝓhibeanᵗ a magitudine. Curatio i duobus cōſiſtit. In qete ꝓmo ⁊ abſtinctia ab oibus dilatātibuſ ⁊ expcdctib⁹ ac trahētibus ſāguinē ad ipſas: vt ē mot⁹ fricatio:baln eatio. Scōo i cōſtructiōe cū aqs frigidis. epithimatib⁹: vngunentis ⁊ ēplaſtis:⁊ ſtipticis :⁊ ponticis predcis hic ⁊ ligaturis. Cū vero magnificate fuerit minui nō pñt:ſz abſcōdi ⁊ celari:⁊ illō cū diffuſiōe ⁊ dilatō ne earū i ptib⁹ ſubaſſelarū:⁊ ypocūdriorū.⁊ cōſtrictione cū camiſia cordelata ſtricta ſup eas quātū expedire vide tur. Et ex his q̄ a ꝓꝓietate operᵗ ntur eſt oleū velptilio nū iunctū ꝓhibet eni augmentū eaꝫ in puellis:⁊ fricatō lapidis:cū quo acuitur. Et id idē ex curātibus ē teſticuloꝝ augmentū ſeu magnitudineꝫ. Cataplaſma vtile reſolues tumorē mamillarū ⁊ corꝛumptionē lacti s. ℞.farine lemis lini:farine lentiū aū partes equales: tempera cū oleo roſato:⁊ croco. Aliud ymay. ℞.marubij ebulorum foliorū:papaueris albi: abſinthij.rute:cuſcute aū p tes equales:permiſce tepida:⁊ appone. ¶ Biaſcorides ad idem. ℞.olibani maſticis:ſeminis abſinthij:farine lē tiū aū.ʒ.iij.cere.ʒ.iiij.olei roſati.ʒ.vi. Fiat vnguentum ⁊ inunge. Linimentum extinguens ardorem mamillarū ⁊ tumorem delens. ℞.ſucci ſc̄perū.ſuc.ſola.albu. ouorum ⁊ olei roſa.aū partes equales:quod nūc frigidū nūc tepidū appone. Quod ſi deueniet ad vlcerationeꝫ cirugici tunc auxilium inuocabis. ¶ Si autem tumor cum inflatione fuerit tunc oua cuꝫ oleo roſa. ⁊ aceto appone Quod ſi ex retentione ſanguinis mēſtrualis accidit. flebotomeꝫ ex ſaphena.deinde.ſi expedit ex ba ſilica ⁊ ꝓpā matia detur. ¶ Ad tumorem in mamillis exfrigidis hu moꝛibus adhibe farina fenugre.cum ſucco apij ⁊ ebulorum commixtio. Aliud. ℞.ſimꝫ bouini recenttiſ ⁊ capri ni aū .ℨ.ij.ſucci marubij:ſucci ebuloꝝ:fecis aceti.aū ℨ.i.miſce ⁊ ſuperpone.calidum. Aliud e contra vtuos ar doꝛes: ⁊ rubicundos. temperat enim eos .⁊ obtundit audaciam eoꝝ. ℞.muncilla.pſi. aceti olei roſacei: ⁊ ⁊ olei violarum aū.pondus .i.opij camꝑhoꝛe.aū .ℨ.i.ſi at omnium mixtio cum farina oꝛdei: ⁊ albu. ouoꝝ: ⁊ empla. Caue.tamen a ſrfluo ne impellat ad antruꝫ.

¶ Incipit particula tertia ſectionis ꝓme continent ſū mas.iiij.ſūma ꝓma q̄ ē de medicis egritudinū meri.

¶ Prologus

Rotulimus huc uſqꝫ ſermonem noſtre mentis explicātez comcep tum in medicatione egritudinum mēbꝛoruꝫ deſui ētiū ſpūi. In quo itētiões ⁊ modos curatiōis ſūmauim⁹ ōbite ōdinādo. necnō iſuim⁹ medicias ſimplices ⁊ cōpoitas ꝓꝓias ⁊ expertas quas ꝓio ꝓhi rōne ⁊ metodo inuenerunt antiqui medici iuditio ⁊ expermento approbauerunt ⁊ quas ſecundum intentionem noſtraꝫ efficaces vidimus opere ⁊ effcu : ꝓout dei gratia inſpirauit:qui illuminat ꝓhos : ⁊ medicos ſuos ꝓfectos de celo creauit. Ad dicinam quoqꝫ in terra de ſua largitate ꝓduxit:per quos viſitaret ⁊ redimeret plebem ſuam.

¶ Et quia ſecundum premiſſum oꝛdinem proceden do ſequitur vt deinde aggrediātur curam egritudinum membꝛorum nutricationis ſcilicet ſtomaci ⁊ epatis:⁊ ali oꝛū ſeruientiuꝫ eis ex qbus certa nutriūtur mēbꝛa. Qō ē tertie ptcule ſectionis ꝓme. Implozem⁹ auxiliū ab eo ꝓ quē oia ſca ſūt: ⁊ ſine ipſo nihil. Suppliciter exoꝛātes q̄tenus mittere dignet ſpūz ſcm̄ ſuū:ſm veritat:q nos doceat ⁊ ſuggerat nobis oia:q̄ ad recuperādā ſanitatē ꝑ dcōꝝ celerē ſint efficaciter iuuatiua :⁊ qō bñ; icipiemus ſui gr̄a ꝓſequi ⁊ mediaꝫ melius poſſimuſ ſuo auxilio in fluente:⁊ optime explere ſua potentia confirmante.

¶ Continet autem hec particula tertia ſectionis ꝓme ſummas quattuoꝛ. Prima eſt de medicinis egritudinum meri: qui ſtomaco tranſglutiendo miniſtrat. Secunda de medicinis egritudinuꝫ ſtomaci. Tertia de medicinis egritudinum epatis ⁊ venarum. Quarta de medicinis.ſplenis. Prima ſumma continet capitula.vi. Capituluꝫ primū eſt ꝓhemiale : ⁊ eſt generalis ſermo meri i egritu. e⁹ cāis ⁊ ſignis : ⁊ cura ſm modum vlem

¶ Capi. ſecunduꝫ de mala ꝙplexione meri ⁊ eius cura.

¶ Capi.tertium de infr̃alibus egritudinibus eius vel mala cõpõne eius ⁊ cura. ¶ Capi.quartum de solonibus continuitatis eius: ⁊ eozum qui ex illis accidunt vt est flu.san.⁊ eruptõ ei⁹ ex oze ⁊ cura. ¶ Capi. quintum de apostẽatib⁹ eius ⁊ cura. ¶ Capi.sextum est de nocumentis transglutionis ⁊ cura.

¶ Cap.primum est gñealis sermõ in meri ⁊ egritudinibus eius ⁊ causis ⁊ signis: ⁊ cura secundum modũ vlem

Liendum aũt q̃ meri est mẽbruz ad formã intestini exñs cõcauum ⁊ oblongũ ex duab⁹ tunicis compositum cõtinuatũ cum orificio stõmaci ⁊ pfozans dyaflãma: ⁊ ꝓceden⁹ supius iter cãnam pulmõis ⁊ spõdiles colli cuz suis lacert⁹ transiens terminatur i gutture. Quo mediante trãsglutiendo recipit cibũ ab oze. ¶ Dotest aũt pati omne gen⁹ egritudinũ: sicut alia mẽbra hñtia regimẽ: ex quib⁹ ncca rio operationi eius ad quã ꝑcipaliter cõstituit ipsũ sapia ꝓuenit nocumentũ quod est transglutir cibũ ⁊ potũ qui sũt materia nutrimenti: ad quozuz transglutionem ozdinate stomaco desideráte ⁊ trahẽte mouet: tanquam sibi seruiẽs delatoze. Et ãbabus suis tũicis: ex quib⁹ eõ põitur opatur interioꝛ attrahẽte naturali virtute cuz vilis i lõgitudie sũmitat⁹ i ea: ⁊ exterioꝛ exꝑmẽte alr cũ vilis latitudialit: seu lactis i ea poitis recipiẽtibus neruuz a nuca mediãtibus spondilibus colli.q̃ i vomitũ solum opatur. Jnquit enim Galienus Trãsglutio stõaco desiderãte ⁊ trahẽte fit: sed võit⁹ nulla oris stomaci desideráte ꝓticula: ⁊ trahẽte: sed sola exꝯioꝛ tũica exꝑmente cũ villo latitudialis in ea situato. Adiuuat aũt transglutiõem grauitas ⁊ lubꝛici. subest ipsoz̃ qua petũt descensuz: ⁊ ꝓoide difficilioꝛ trãsglutione võitus esse ꝙbabat ⁊ etiã fluxu vẽ. Jnquit enim Galienus võitus oibus difficil' est: pz: inferioꝛ aũt purgõ facilis. Signa ex quibus reliquitur qui nocumẽtum trãsglutiõis: quod plurimũ ẽ difficultas ipsius cõe ẽ signũ oiuz gñm p̃dictaꝝ egritu. possibilit̃ fieri i ipso meri ⁊ ẽt egritudin⁹ alioꝝ mẽbroꝝ quoꝝm vicitate potit pati: vt est epiglotis vel causa.pulmo.⁊ eius lacti: ⁊ spõdiles dõsi int̃ que situatur ⁊ stome⁹ ⁊ totuz coꝛpus ⁊ cerebrũ cui supponit̃. Sed ꝑter hoc alia sunt signa,ꝓpria alia ꝑ magis ꝓpria conf̃anda que ad cognitionẽ pfcam ve cure debitã sẽ necessa⁹ oportũa,ꝓpria aũtsũt signaqb⁹ distinguunt̃ gña egritudi.,ꝓpriaꝝ p̃dcaꝝ ⁊ egritu.mẽbꝛo.quoꝛũ cõitate pati põt. Et sunt: nã illaz cuius causa est malitia cõplexionis debilitas: significat q̃ in lõgo tpis spatio trãsglutitur: quod sũt: ⁊ cũ tepiditate ⁊ paucitate festiationi in toto spatio meri: ⁊ sine doloꝛ: nisi figatur in ꝓte.meri verisimiliter: ⁊ cõstringat illic: siue extẽdat ⁊ sẽtiat̃ dolor cũ retentiõe ei⁹ qõ trãsglutietur. ¶ Jllam vero cuius cã est mala cõplõ ⁊ opilatio oñdit in potẽtia transglutiõis ẽt rei ꝓue liquide: ⁊ pot⁹ ⁊ cũ cõat̃ trãsgultire egreditur ꝑ nar̃s. Et illaz⁹ causa est solutio cõtinuitatis mãifestat sanguis exitus ab oze: ⁊ hũiditas nãlis ⁊ ꝓpie cũ i sup̃ma e⁹ ꝓte fuerit ⁊ ardoꝛ. vl punctio ꝓcepta in collo ⁊ iter duas spatu.⁊ ꝓprie aꝑ trãsglutionẽ ⁊ vomitũ: ⁊ eructuationem rei acute qualitatis magis q̃ excedẽtis quali. Sed illã cuius cã ẽ apostema: ꝺclarat tũoꝛ ꝓprie si fit magnũ ⁊ :q̃z febꝛis: ⁊ doloꝛ in illa ꝓte acut⁹ ⁊ grauatiu⁹ ⁊ ꝙplexiu⁹: ⁊ ꝓprie in loco ꝑpo qui int̃ spatulas existit: maxime si in iferioꝛi ꝓte meri sit vlcus vel apostema: ⁊ magis in parte coñidente loco vel parti meri vlcerato vl' apostemato: ⁊ magis apõ trãsglutionẽ: võitum: ⁊ eructationem rei magne quãtitatis magis q̃ acute qualitat̃. Et difficultas trãsglutiẽdi est i vna parte meri magis q̃ in alia: non in toto spatio eius Jllã etiã cuius cã est compassio membꝛi vicini in sinuat ꝓcedens passio mẽbꝛi ipsi⁹ q̃ suis ꝓprius est conf̃anda signis. Nec iuẽit ibi tact⁹ doloꝛẽ: nec aliq̃ passiõz: nisi no cumentũ actiõis tñ. Magis ꝓpria signa sũt que spẽa liũ egritudinũ ⁊ cãꝝ sũt deinf̃atiua: ⁊ sũt que ifra in spãlibus dicenf̃.c. ¶ Cura indicatio cure meri egritudinũ duplex est: gnãl'.s.⁊ spãl'. Gñal est duplex: vna que idicat locũ in quo medicie exterius sũt applicãde: ⁊ ẽ: vt in collo ⁊ loco q̃ ẽ iter duas spatulas applicenf̃ vt iuxta Ga. Alia insinuat modũ secunduz quẽ medicie interius sunt sumẽnde. ⁊ ẽ vt medicine non subito deglutianf̃: ꝓout in egritudinibus stomaci oportet fieri: sed in oze retineantur: ⁊ lãbendo transglutiantur: vt trahẽdo moꝛam in trãsitu: lz declini ipsiionem faciãt earuz ꝓprie qualitatis Spẽal' est que docet spãlem talez egritudinem ⁊ causaz coꝛrigeꝛ accñtia ⁊ regimẽ ozdiare.necnõ spãles medicinal cum quibus insinuat ⁊ describit que in sequen.c. seriosius ponemus: nomen domini inuocando.

¶ Capi. secũdũ de mala ꝙplexiõe meri: ⁊ cura eius.

Alla complexio meri aut est pura: aut cũ mã ¶ Dura aut siplex aut composita: ⁊ simplex aut calida: aut frigida aut sic.aut hũmi. ⁊ cã eius est ꝓo catartica si pura fit. Causa veroo humoralis cuiuslibet gñis esse põt. Et signa cuius sunt alterõ ꝓcepta in loco cum difficltate trãsglutiendi absq̃ tũoꝛe vel vlcere i eo extñte. Et siquiõ fuerit pura cã: est ꝓ catartica plurimũ absq̃ ũctiõe ãtecedẽtis cause. ⁊ insectiõe oris ⁊ ligue ex hũoꝛe ⁊ fluoꝛehumiditatum. Si vero sit cũ mã erit ibi intentio antecedẽtis ⁊ cause cũ insectiõe oris ⁊ ligue ex hũoꝛ: cuius spẽz tibi coloꝛ: ⁊ saporoñdit ⁊ fluoꝛ hũiditatis si adsit. Et siqõ sit calida erit ibi ff⁹ inflãmationis ⁊ ꝙbustionis ⁊ caliditas i supficie oris ⁊ ligue ⁊ sitis. Si vo sit frigida: ⁊ est illa que ffi⁹ fit signa sunt cõtraria: sed si sit hũida mollis signum est humiditas oris ⁊ ligue ⁊ ꝓuatio sit̃. Si vo sicca signa erũt ꝙtraria. ¶ Cura male cõplex. meri ex cura ma.cõplex.stõa. põt hr̃i. Jnqt enim Alboh̃aly Jn plibus disp̃onib⁹ meri sequunt̃ stomaci disp̃ões. est enim via ad ipsũ ꝙtigua ꝙ fimilis i natura ⁊ ꝓinde cura vtroꝝq̃ erit eaõ vt multũ

¶ Capitulum tertium de egritudinibus instr̃alib⁹ meri: vl' mala compõne eius: ⁊ cura ipsius.

Alla compositio meris ex qua plimũ ẽ opilatio in via eius triplr esse contingit.⁊ coartatoria. attenuatoria. ⁊ carnosa. Attenuatõia ãt ẽ ex cõpressiõe ⁊ coãgulatiõe parietum ipsius meri. ⁊ ẽ aut ex causa extrinseca que cõpsit: ⁊ remãsit cõpressio vt est laqueus vel mãus: ⁊ hũus. Aut ẽ frigiditas multa cõgelans: aut ẽ a causa interioꝛi: aut in se: aut a vicitate. Jn se: vt a caliditate ⁊ succi.adurente: vt in febꝛi.acutis: vel ex spasmo⁹: ⁊ alcuzez ꝓpinquo lactoꝝ meri ⁊ villoꝛũ : ⁊ ꝓprie latitudinalium ex quoꝝm ꝙtractione cõtrahũtur latera ipsius: ⁊ via coartatur: vel cũ nento ne cõtrahũtur latera ipsius: ⁊ via coartatur: vel cũ nento fitate coarctata inter duas eius tũicas: ⁊ intercluſa in lactis eius constringente: ⁊ impellente pietes eius intus: vt coartetur via. Et causa vicinitatis ẽ vt ab apostemate in lactis epiglotis versus meri a parte anterioꝛi: vt in squ-

nanticis contingit: aut in lactis colli respicientibus eux a parte posteriori aut declinatione spondilis dislocati ad anteriora versus meri. Coartatoria est: qua cadit in eius via aliqua res exterior ibi adherens. sicut spia: vt accidit in prefocatione: vel humor viscosus ibi coartatus: ⁊ adherens: vt in apopleticis ⁊ epilepticis ⁊ reumatismis euenire contingit: aut sanguis congelatus qui ad illud ꝙ tucut descēdere in fluxu sa.narium aliqua parte eiꝰ regurgitāte p fozāina palati ad os: ⁊ deueniēte ad ipsuz vl' que in vomitu sanguinis in eo remansit: aut vermes: ⁊ lumbrici in eius cōcauo multiplicati siue infixi vt assit Abo.se vidisse in quodā notorum suorum ex quibus accidit ei difficultas trāglutiendi. ¶ Carnosa vero est ex apostemate exīte in lactis ⁊ tunicis ipsius ysofagi grece dicti ꝙ arabice meri nuncupātur: vel veruca: vel cicatrix in eo facta qui passus fuit vulnus seu ylcus in ipso: ⁊ liberatus fuit: cuius causa extitit etas: sicut recitat Galie. ¶ Signa quas per causas oportet cognoscere ⁊ distingere hoc mō. Nam siquidez attenuatoria fit: fietqꝫ causa exteriori sensu manifeste cognosces per eius vestigia: ⁊ relatu infirmi ⁊ astantiū ei tibi indicabitur: ⁊ nocumentum translutionis: vt puta difficultas: ⁊ minus si quoqꝫ ex frigore congelante accidit pñtia frigoris: ⁊ eius antecessio indicabit. Si vero a causa interiori in ipso exīte ⁊ siccitate per inspectionem acute seb.illud euenire videbis ⁊ nocumītū maiꝰ trāslutionis erit. Si vo ex spasmo ⁊ alguzez ex ꝓpiquo accidit ex cogitōe ipsiꝰ ⁊ causaꝫ p cedentium scire poteris: etiā si accidit ex uentositate precedens regimen multiplicans causa somitus ⁊ motus: ⁊ dolor extēsiuꝰ ⁊ cōstrictiuꝰ idicat illud. ¶ Cūqꝫ ex causa vicinitatis accidat: ⁊ ab apostemate i lactis epiglotis dolor in epigloto erit cum spūs malitia: ⁊ quandoqꝫ cuz ortomia ⁊ tumore: ⁊ rubore ibi apparēte scilicet in gutture ⁊ in collo: ⁊ febris. Si vero ex apostemate lactoruz colli respicientibus cum apparebit dolor colli a parte interiori cuz difficultate mouēdi ⁊ iclinādi collū: ⁊ ꝓpter ad posteriora. Si quoqꝫ ex declianatiōe spōdilis ad interiora ex cōcauitate i collo apparēte percipies: vt quū cliatur collū ad posteriora difficilior trāslutio erit. Sed si quid sit coartatoria eritqꝫ a cā exteriori cadēte ⁊ ifixa: vt spia punctio: propter ad motum ibi percepta: ⁊ relatio infirmi tibi insinuat. Sed si fit ab humore visco. regimē declarat ⁊ pñtia egritu. predictarum. Si vero san. congelatus sumit flu. san. ab. ore: vel ex naribus que regurgitauit ad os: ⁊ guttur tibi oñdit. Si vero vermes ⁊ lumbrici: ⁊ nausea mordicatio ⁊ vomitus: ⁊ sincopis tibi oñdunt. Et siquidem fit carnosa ex apostemate signa apostematis dicta superius tibi indicant: ⁊ que infra in.c. ꝓpio tibi ponendo in spāli. Si vero fit veruca est impedimentum partium translutionis in loco: vbi est in toto vero meri non: nec est dolor: ⁊ est priuatio signorum aliarum causarum. Si vero sit ex cicatrice tibi precessio vlceris ipsius indicabit. ¶ Cura est duplex: generalis scilicet ⁊ specialis. Generalis est due res: vna est ablatō cause: alia est rēotio impressionis facte si quare mansit. Specialis consistit i ablatione spāl' cause: ⁊ in administratiōe medicinarum propriarum ad illam. Si ergo fuerit ex teriori causa: a qua remansit ipressio ⁊ constrictio amota: illa approximentur balnea ⁊ fomentationes circa gutur ⁊ co. lum ⁊ spatulas ex aquis calidis ⁊ simplicibus: ⁊ cuz decoctione medicinaruz dilatātiū: ⁊ confortantium vt melliloti maluarum: fenugreci: apij: ⁊ si. Et fricationes suaues cum oleis tpate calidis reddentibus tractabile membrorum: vt est oleum ō fistucis de amig. dul. ⁊ de pieis: ⁊ de melilo. ⁊ camomil. ⁊ si. Et cerota ex cis ex butiro ⁊ mucilaginibus notis ifo. hūsda: ⁊ dialtea: ⁊ si. Et cibi interius sumendi sint ex calefacientibus: ⁊ humectātibus supradictis: ita ꝙ boli sint ex calefacientibus ⁊ humectātibꝰ supradictis ita ꝙ boli sint magni: i quoꝫ trāsglutiōe cōeā ⁊ cū retētiōe āhelitꝰ. Si vo sit ex caliditate adurēte i febre acuta. pmo oz febrē curaī vt .j. dicet. deiō siccitatē ⁊ adustiōz ibi impōslā mouef: ⁊ h cū iteriꝰ ⁊ exterius approximandis. Interius sicut cū mucilagine dragaganti: semine citōiorū: pfilj: ⁊ pulpa tamaridoꝫ: ⁊ tēaniabin: ⁊ lacte seinm coium: ⁊ seis papaueris: ⁊ succo liquiritie: ⁊ cū carnibus prunorū: ⁊ aqs fructuum: ⁊ iuubarum; granatorū: lactucaruz: violaꝫ: ordei: ⁊ cum sirupo violato: ⁊ rosato bibitis sorbendo ⁊ retentis in ore: ⁊ gargarizatis: ⁊ cuz candis eorum ⁊ cū cibis ex amido de cucurbita. ⁊ pulmento ex atriplicꝰ spinachijs ⁊ lactucis ⁊ filibus. Exterius cū inunctionibꝰ ex olis violatis ō cucurbitis ⁊ similibꝰ: put in cuā febriū faciemꝰ te scire. Si vero fiat a frigore congelāte interiꝰ admistrab diacalamētum ⁊ diacimmū diatrion: sirupū de asce: tyriacam: mitridatum: ⁊ oleum balsami cū vino: ⁊ cibos: ⁊ potus calidos notos. ¶ Exterius vero calefactiōes ex aquis calidis paulatim superius dictis. Et vnctiones ex oleo āetino de lilio: ⁊ est ꝓpriū ⁊ de castoreo costo vel alijs calidis superius dictis. Et calefaciones ex florib' camomille calamento pulegio: floꝫbus lauri abrotano: ⁊ filibus: ⁊ cum pānis calidis ⁊ calefactis: ⁊ stupa lini vl' canapis vl' lana succida. Si vero fiat ex spasmo siquidem humido facias vnctiones de oleo de euforbio de piperib'. Et si expediat euacuetur totum corpus cum clisterijs colirijs dabisqꝫ ad bibeñ assam cum aqua granatoꝫ: vel cū vio pipe ruta ⁊ similib'. Si vero sit ficc' admistrab regiñ humectatiuū cibis ⁊ potibus Cibis vt aq̄ gallinaꝫ piguium ⁊ iuuenum: ⁊ carnes edoruz ⁊ agnorū ⁊ vitulorꝫ lactantium: ptisana pulmenta ex amido ⁊ ale pullorum: ⁊ testiculi gallorum in lacte nutritoꝫ: ⁊ pisces pui ⁊ petrosi ⁊ oua sorbilia lac butirum medulle ⁊ similia. Olera sunt vt borragines: buglo. spiachia atriplices ⁊ silia. Fructus sit vt poma dulcia: pinee: fistici: amig. sisamus ⁊ similia. Potus vt vinum limphatuz aq̄ cū zuc. vel iuleb violatum. Et electuaria hūectantia sūt diacodion: diadragagantum: diabozinatū: ⁊ diabuglossatū. Et electuariū ad restaurationem: ⁊ ipinguatiuū supiꝰ dictum. ⁊ pāis aloe ⁊ similia: Exterius vo cū embrocis: vel epithimatibus ⁊ fomentis ex aquis dulcib' enarratis ⁊ fricatiōibꝰ ⁊ balneis ⁊ inunctiōibꝰ ⁊ oleis ⁊ cerotis: ⁊ humectātibꝰ vt est oleum amigdalarum dulciū: pineaꝫ: festicoruū: violarum: succus maluarū: cucurbite: melonis: cucumeris. Et semis ⁊ aq̄ ipoꝫ: ⁊ sorbitio facta ex eis ⁊ grafulꝫ ⁊ piguedines gallie porci anatis: ⁊ medullis vitulorum ⁊ lacte. In domo ⁊ aere loceur: ⁊ in qete ⁊ sōno seruet. Et siquidem remāserit impōssio cōstrictionis opaberis ad cā vt hic superius hūisti. Si āt a ventositate fit: dab interius oleum de kerua dianisum diagalangam diaciminuz confectiones de seibus: ⁊ cōmouctia eructationē vt āisū ciminum rutā siccam erucā caruī ameos masticem ⁊ thꝰ

masticata vel hausta: ⁊ in cibis ⁊ in potibus mixta. Exterius pones ventosam: ⁊ vnges ex oleo nardino de enula: rutaceo de assa: ⁊ filipendule superi⁹ enarratis. Si vero fit a vicinitate apostematis gutturis lacertoꝝ vel colli curabis curatione sequente quā supius hūsti. Sz si fuerit a dissolutione spōdilis colli cura ꝓpria pōita ē infra. Similiter si fit coartatione quia cadit i eius via aliquid extraneum adherens vt spīa ⁊ similia curabis cura ꝑfocatōnis superius posita. Et si fit humor viscosus ibi descendens ⁊ adherēs curabis ipsum ex purgatiōe cū iulep ⁊ abstergentibus farmacijs: puta cum gargarismatibus ex sirupo acetoso simplici: vel oximelle squillitico vel aceto eius cum melle rosato: ⁊ aqua mellis vel staphisagrie: vel sinapis: vel piretri: ⁊ calamenti origani ⁊ pulegij: passularum: ⁊ ficuū siccarum: ⁊ cum ꝓuocatiōe vōmitus cū predictis ⁊ clisteribus acutis s̄ not. Necnō si expedit egritudines capitis a quo ꝓuenit reumatism⁹: oz curare vt superius dcz ē. Etiā si fuerit sāguis ꝯgelat⁹ due res conueniunt i cura eius. ꝓma est ipm liq̄facē. Sa ipz educere. put. j. de cura cōgelatiōis sāguis i stōacho ⁊ vētre dicemus: ⁊ hoc cū simplicib⁹ ⁊ cōpositis. Simplicia sunt coagulum bitumen bdelium ⁊ huiusmodi cū aq̄ cinēris ligni ficus ⁊ quercus sumpta ⁊ gargarizata. Secūda est ipsum educere cū vōit⁹ ꝓuocatiōe: cū melle ⁊ succo apij ⁊ terra sigillata dissoluta in aqua ⁊ faria tartari dissoluta in ea cala: vel vino. Inquit. n. Bai. vinū coagulata dissolui: ⁊ suo motu cuius extra pellit: vel fluxu ventris: ⁊ hoc cum clisteri ex succo apij oppoponaco dissoluto in eo cum salegēma: ⁊ melle: vel resolutiōe ipaz cū emplasto fēo ex asso salegēma oppoponaco cū melle ꝯfectus ⁊ appropriato gutturi. Si vo sit ex lūbricis: ⁊ vmib⁹ ibi coadūatis ⁊ infixis. Cura est due res. s. interficere: ⁊ educere sic̄ s̄ de egritudinum cordis cura dixim⁹. Et ꝯ breuiter dicamus q̄ illis duob⁹ sūt ꝓpria: ⁊ ex illis ē baurach: kebuli: myrra decocta in oleo centōica: ⁊ centaura sumpta. Et potꝫ prouocet vōit⁹ ⁊ emplata kitrā ⁊ petroleon inunctū aloes ⁊ iera interficūt: ⁊ educunt illos. Si vero sit carnosa ⁊ ex apostemate in lacertis ⁊ tumicis ipius meri. Cura ē quam. j. dicem⁹. Si vero sit ex vuca vel cicatrice: curabis cum absterfiuis stipticis: vt subtiliatiuis: vt est aq̄ mellis cū virtute radicis capparis passulis ⁊ floribus absinthij squanto: ⁊ cappares cum aceto boni vini. Et ficus sicce cū granis myrti: ⁊ aq̄ caulū refuata per dies tres bibita: ⁊ fistici ⁊ amigdale pinee sūpte ⁊ oleum earum sumptuz ⁊ exterius inunctū: ⁊ aq̄ nucum cipressi: calami aromatici: anisi: melliloti embrocata ⁊ similia: put tibi sapia monstrabit: ⁊ q̄z est incurabilis

¶ Medicamen dissoluens sanguinem congelatum in stomaco ⁊ meri. ℞. coaguli leporis. ʒ. xxxvi. coaguli gazeli. ʒ. xxxij. gentiane. aristologie rotunde seminis rute syluestris myrti añ. ʒ. iiij. Conficiant cum melle. Et sit dos eius sic̄ vis in aqua calida: aut i sirupo acetoso.

¶ Capitulum. iiij. de solutione continuitatis materiei ⁊ eorum que ex illis accīt vt est fluxus sanguinis: ⁊ ruptio eius ex ore ⁊ cura eius.

Olutio cōtinui meri eueniens duplex esse ꝯtingit simplex: vt est plaga punctio scissio: ⁊ similia: aut composita: vt est vlceratio eueniens ipsi: ⁊ quandoq̄z aut est superficialis sicut est excoriatio aut profunda penetrans tunicam: vel pelliculaz vnam vel ambas. Simplicis causa est interiō ⁊ exterior. Interior est humiditas in.ua substantia aggregata ⁊ pelliculis eius penetrans ⁊ perforans sui acutate: aut sua quantitate repiente: aut sua ventositate exīdente scindens ipsum profunde ⁊ quandoq̄z totaliter. Exterior est: vel transglutio recindentis vel pungentis: vt ossis acuti vel spine vel vitri vel percussio cum re incidente pungente ⁊ perforante. Et superficialis causa interior: est cibus acutus vel medicina: aut humor transiens acutus cum vomitu de stomacho saliens aut decidēs intrans ad ipsum: autem est malitia complexionis calide ⁊ sicce exiccantis ipsum: quare superficies eius adduritur: ⁊ cadit sicut in febrib⁹ adurentibus contingit frequēter. Causa vero composite scilicet vlcerationis ē duplex. s. interior ⁊ exterior. Interior aūt ē aptio apostematis aut plaga q̄ facit sanguinem: aut h̄ umor corrosiu⁹ transiēs ⁊ in catarris descendens ad eū: l'alias ibi ibitus corruptus ⁊ putrefactus corrodē s ipsū. Exterior est q̄ ptē de ei⁹ substatia scidēdo asportant ⁊ ē nota. Signa vlcerū eius dicta sūt. s̄. sz distinguētia iter vlcera meri ⁊ stōaci a tribus sumūtur. s. a loco a tpe ab accīntib⁹ cōcōtātibus. A loco nā i vlceribus meri dolor pūctō: ⁊ ardō sentitur i collo vsq̄ ad ossa dorsi: ⁊ furculā iuperem pectoris: ⁊ illo quod iter duas spatulas: i vlcerib⁹ vero stomachi dolor pūctio ⁊ ardor sentitur i inferioribus ossib⁹ pectoris: puta furcula inferior pectoris infra. A tpe nā in vlceribus meri sētitur dū trāsglutio fit vomitus l'eructatio rei acute q̄litatis: in vlceribus vo stōaci sētitur p⁹ q̄ trāsglutiu⁹ ē. Ab accidētibus ꝯcōtantibus: q̄n vlcera stomaci plimū: ⁊ ꝓpue sūt i supiori pte stōaci pducūt ad mioratiōem vl' ablatiōem anhelitus ⁊ ꝓuocatiōē lu dozis frigidi ⁊ sincopi ⁊ infrigidationez extremitatū. Sz simplis solutionis caule iteriozis humoralis: signū ē iucto signoꝝ añcedēt̄ cāe: ⁊ f̄gimē precedēs multiplicās talē humozē ⁊ infectō ptium oris ex humoze acuto: quē dolō ⁊ sapoz ofidit: ⁊ consuetudo passionis illius. Si vero sit a causa exteriori est manifesta ex se: vel relatu ifirmi. Sz si fit superficialis ardor ⁊ pūctio ē pua cito trāsiens. ⁊ egreditur q̄n̄q̄ fic̄ cruscula ⁊ pellicula adusta. Si vero profunda: dolō ē fortior: ⁊ diutiuſ durās: ⁊ egreditur sāguis ⁊ hūiditas naturalis. Et inuētio cāꝝ interiorū ⁊ exteriorū ipas insinuat. Signū autem vlceris ipius fetor: ei⁹ ore ꝑceptus: ⁊ exitus p os puris ⁊ sanies: ⁊ q̄n̄q̄ associatur ei pellicularū frusta. Cura solōnis cōtinui meri difficilis vl' ipossibil' cē dignoscitur fic̄ cura solonis ꝯtinui cumsz mībra qō est via quā aliqd extraneū trāfit trahitur vel ex pellitur vt sunt meri intestia renes pozi vrtides: ⁊ vesica: ⁊ maxie cuz est itrīseca cōpositā ⁊ profūda ⁊ pētrauia nō enim pōt bene medicina appōi: ⁊ si appōatur nō taz diu permāet: vt suā impressionē faciat: q̄n cibi ⁊ potus transglutione absterguntur ⁊ asporteatur: q̄ et āpliati quātitate magis buccellis: ⁊ sua qualitate acuta si quā habet pungunt: ⁊ dolorē faciunt qui est ꝓuocatiuus reumatis ⁊ sic vlceris augumentatiōis. Si ergo sit simplex ⁊ recēs plaga ⁊ superficialis: cura eius: est tres res. ꝓma auferi caulam exteriorem: ⁊ interiorē ablendit. secūda sblutionem vnit. tertia corrigit accidentia. ¶ Damam rem complent flōte de cephalica vel magis clisteria ⁊ farmacie solutiue ventris nō vomitiue cuz ꝓprijs stomaci tiet cū ⁊ cerebzo si expediat: ⁊ cōfiter cum cōfortantibus ipz: s

retinentibus ipsum catarrum ⁊ ablatione omnis rei ex-
teriors infixe aut teli. prout infra de solutione continui
dicetur si annuat omnipotens. Rem vero secundam cō
plent stiptica ⁊ conglutinantia: interius exterius appro
priata. Intius gargarizata ⁊ retenta in ore: ⁊ lābita sim
plicia ⁊ composita. simplicia sunt vt grana ⁊ cime myrto
rum lenticule oliuarum ⁊ rubi: ⁊ grana granatorum: ⁊ ci-
tonia: ⁊ cōtices balaustiaꝝ ipocy: ⁊ rose imature masticate
⁊ transglutiatur succus eorum: sicut refudat ⁊ gargariza
tio cū ags iparū: ⁊ cuz rob ipsaruz: ⁊ rob mōi: gummi:
dragāt lutū armenū ⁊ lutū sigillatū: ⁊ thy albuīn' uouū
⁊ filia. Composita ad alcola dca sūt s̄: ⁊ que iferius tibi
tradūtur ad vlcera que ex extrinsis p ocz moūz admistraꝝ
poteris: ⁊ ppie ēca collū ⁊ guttur: ⁊ locū q̄ iter duas spa
tulas existit. Tertiā yo rē cōplent qui dolorē ⁊ pūctiōes
corrigūt: q̄ sequūtur. Si yo sit profunda pētratiua: eius
cura ē tres res. pma ē vt sanguinē fluctem restrigat: ⁊ do
lorē sedet: ⁊ illō cū approximatiōe ⁊ epithimatiōe albu
minis ouoz: ⁊ alijs q̄ dicemus i caplo subsequēti. Scda ē
vt ficca stipticātia ⁊ conglutinātia ⁊ cōsolidātia predēca in
terius ⁊ exterius applicētur. Tertia vt frigidē adeq̄tur i
rez reb⁹ nō naturalib⁹ ppe i cibo ⁊ po. fuerit q̄ i gete: ⁊ ab
oib⁹ dilatātibus ⁊ apiētibus vōitiuis ⁊ ppocātibus reu
ma. Custodiat a cib calis ⁊ a potibus ⁊ acute qualitatis
sint ex leniētibus glutinosis ⁊ stipticis: vt sūt oua sorbi
lia pulmentū ex riso vel amido cū iure carnium ppatuz
⁊ vinum stipticum ⁊ similia: ⁊ buccelle sint pue: ⁊ replo
pauca. Si autē sit vlceratio i eo fca: curabis cura vlcerū
quā tibi iferius subiungemus. Fiāt formule i moduz lu
pinoū: q̄z vna sit retcta i ore: ⁊ sicut dissoluit ⁊ degluti
tur: mouet solonem cōtinuū ⁊ vlcera mordet: ⁊ ꝙsolidat ⁊
icarnat ⁊ lenit. R. gūmi dragagāti masticis thuris albi
aā. ʒi. yreos. ʒ.ß. liquiritie. ʒ. i. ipoqstidos grāoz myrti
⁊ cinarum eius ⁊ olinarum aña. ʒ.ß. seminis citonioz.
ʒ.ij. luti sigilla ʒ: ⁊ luti arme. aā. ʒ.j. q̄tē ⁊ ꝙficiat cū rob
myrti vel lētisci: ⁊ est ex inuentione nra. ¶ Angiū aliō
optimum: ⁊ efficacissimū ad vulnca ⁊ vlcera ī q̄cunq̄ pte
corporis sūt: ⁊ ppie capitis cū fractura cranei: ⁊ ē Roma
norū. R. terbentine. ʒ. viij. suc. betonice. ʒ. v. ⁊ sbāz ei⁹
misceant simul: ⁊ stēt p duos dies: deide ponantur sup
ignem lenē ⁊ calefiant dōec liq̄fiat terbētina. deide colēt
p staminā: ⁊ colatura iterū pōat super ignē ⁊ bulliat vsq̄z
ad consūptionem succi. postea addat gūmi abietis. ʒ.ß.
olei ro. ʒ.ß. cere. ʒ.iij. ⁊ vtere. Eruptio fluxꝰ sanguis ex
meri ex vēa apta ⁊ incisa fracta vel corrosa prouenit. cu-
ius causa ifetio: ⁊ exterio esse pōt: fic s̄ o sputo sāguis ha
buisti: ⁊ j. cū de stomacho inueies loq̄mur in ppōito est
ipius meri vlceratio ex vena corrosa. Eius āt signum ē
exitus ei⁹ cum fastidio: ⁊ quodā vomēdi motu minore
q̄ si a stomacho ꝓueniret: ⁊ si est vēa fracta icisa vl' corro
sa dolor est in collo ⁊ loco. qui est inter duas spatulas. p
ptes si sit magna incisio fractura vel corrosio: ⁊ maxime
apud sumptionem rei acute. Si vero sit a vena aperta
non est dolor ⁊ facilius retinetur. Si vero sit a vena cor
rosa ab vlcere eius signa sunt vlceris ipsius predicta: ⁊
emissio saniei ⁊ puris ⁊ difficultas retentionis. Cura e-
ius est quam superius de sputo sanguinis habuisti ⁊ de
fluxu sanguinis narium: ⁊ infra in capitulo de stomaco
cuius meri est instrumentuz ad attrahendū que ibi sūt
putrida sufficienter loquemur.

¶ Capitulum. v. de apostematibus meri ⁊ cura ei⁹.

Apostematis meri signa superi⁹ habuisti sin
gularia: ⁊ propria quibus subiungenda sunt
a magis propria. Et sunt iam siquidem apo-
stema eius calidum sit cum predictis erit fer-
titudo doloris inflamatio caliditas: ⁊ proprie in partī-
bus oris ⁊ colli pcepta. Et quandoq̄z est febris pua. q̄ñz
magna hora post horā. Et q̄ñq̄z ē ozpilatō ⁊ est cum siti
vehemēti. Cum ꝙ matut aſ cessat ozpilatio: ⁊ cum aperi
tur egredit pus ⁊ ozpilatio redit. Cum aūt apostēa fri-
gidū signa sūt cōtraria: cui⁹ curā hīc poteris: si eoz me
moz eris: que in cura frenesis litargie ⁊ mamillarum di
ximus ⁊ magis si inspexeris que dicemus in cura apo-
stematuz stomachi.

Capitulum. vi. de nocumentis transglutionis: ⁊ cura.

Nocumentum transglutionis est triplex sci-
licet corruptio vt si cū tremore perficiant. di
n minutio seu difficultas cum fit cum labore ⁊
conamie: ⁊ eius ablatio cum nullo modo fie
ri queat Et plurimuz est difficultas transglutiēdi q̄ nota
ē superius p eius signa distinctiua causarum in primo ca
pitulo huiꝰ pōita. Est aūt periculosa ⁊ vite aialis contra-
ria: cū. n. vita aial' nō pfistat per nutriens: qō restaurat
illud qō ex corpore eius dissoluit. talem autem restaura
tionem facere neq̄at: nisi intra corpus sūatur: ⁊ illud est
p transglutionē: ea ꝙ facta difficili ⁊ diminuta vereñ est
ne totaliter auferat ⁊ peat aial: ⁊ proide insisteñ ē ēca co-
rrectionē eius atēte tāq̄ ēca accidens qō pceris egritudi
nibus ipius plerūq̄z curā sibi pūēdicat seu correctionez
Cura res pma: ⁊ certa ē absisio eius cāe. s. egritudinis
ppie quā cōcomitat q̄ ois gñis cē potest: de q̄. j. dicem⁹
vl' alterius mēbri cuius cōtate patitur epiglot ꝫ associati
l' stōaci cerebri nuche cōtignozū quo lacerti epiglot mo
uentur ⁊ meri spasmat vel mollificaē ⁊ transglutio fit
difficilis vl' auferē ⁊ spondules dorsi dislocati ⁊ interius
conuersi comprimendo viam claudentes ipsius: vel to-
tum corpus vt in febricitantibus vel morti propinquis
in quibus virtutes sicut in toto deficiunt: ita ⁊ in parte
de quibus etiam dictum est: ⁊ de stomaco infra dicetur.
Secunda est stomaci regimen vt mundificetur: ⁊ altere
tur. nam in pluribus dispositionibus sequitur meri oris
stomaci complexionez: ⁊ illud cum his: que infra in cu-
ra dispositionum eius dicentur duce deo complebitur
Tertia est ipsius confortatio fiat autem cum temperan
tibus complexionem eius discrasiam alterando cuiuscū
q̄z gñis fuerit: ⁊ proprie frigide ⁊ sicce que plurimū est i
causa vt supra dictū ē. Et ex compositis conuenientib⁹
frigide est balsamum transglutitū tyriaca diacalamentū
⁊ aqua rasani ⁊ vinum cum eis. Et his que inunguntur
exterius est oleum anetinum de lilio de narciso de cro
co nardinum muscelinum ⁊ de balsamo: quoniam con
fortāt lacertum transgluciendi ⁊ cerebrum quod est ner
uorum principium: quare oportet vt ex eis inungatur ca
put ⁊ nuca colli: a qua neruus tali lacerto procedit. Et ꝙ
fortetur omnibus modis cum emplastis sacellis. cerotis
fomentationibus ex aromatibus calidis ⁊ stipticis: vt ca
storeo myrra armoniaco ruta prassio abrotano lauro: ⁊
similibus Et ex conuenientibus sicce discrasie eius est re
gimen humectantium ¶ Et ex exterius inungendis est il
butirum oleum amigdalarum dulcium: pinguendo ga

line:porci ⁊ similia. Et ex simplicibus conuenientibus humide sunt anisum vtrunqꝫ been spica celtica: ⁊ foliuꝫ indum thus:⁊ minutum eius ⁊ cortex ipsius ⁊ myrra ⁊ sandaracha ⁊ similia. Et quandoqꝫ oportet ipsis admiscere:frigida tẽperãtia cor calorẽ .Sint ãt ex istipticis ⁊ fortantib⁹ vt sũt rose sandalis myrto ⁊ silia. Ex quibus saccellatões fiant s caput ⁊ mucham ⁊ cũ ex humiditate sunt.Et ex exptis sm magr̃ Arnaldum ẽ: vt sũanꝫ mane quolꝫ tres carice cuꝫ intercluso in eis puluer pũcis ⁊ sandrace pulus ẽ ꝓpriꝰ. Etcũ ex ventositate grossa i tercluſa fuerit repellẽte ⁊ ꝓpellente superius cibũ ⁊ potum:in qua talis hũiditas fuerit cõuersa:quaꝫ eructatio manifestat: curet cura inflãtionis stomaci ⁊ ventositatis ipsius quam infra dicemus.

¶ Incipit summa secũda pticule tertie sectionis prime de medicinis egritudinum stomaci ⁊tinẽs capla.xxx.

Et autem sciendum.B.stõacus minister viscerum. Cibaria enĩ ⁊ potus per meri exterius sibi transducta recipit tãquã lebes ⁊ a virtute ⁊ ꝓprietate qua vniuersalis dotauit natura illa alterat coquit:⁊ digerit ⁊ alijs membris in re nutrimenti operationem facientib⁹ apta reddit.Et si de sui ipsius gratia digerit cibum non vt membris alijs aptuꝫ reddat sicut dixit Galienus vnde.Galie.dixit Stomacus minister ẽ viscer̃. de stomaco.n.cetera nutriuntur mẽbra.ni miꝫ igit̃ si in eius constructione sũma sapia subtilissime tãqꝫ i eo:q ẽ pr̃familias laborauit. Formauit nãqꝫ ipsũ cõcauum vt ad cõtinendũ qõ recipit ex cibis ⁊ potibus esset aptus: ⁊ quasi rotundũ: vt esset capacissimus non solum cibi: ⁊ potus ꝓprijꝰ:sꝫ mẽbrorꝫ ẽt aliorum :⁊ vt caliditatis alterantis ip⁹ decoq̃ntis circa cibum totũ ex qlꝫ sui pte influentia esset calidi.Et sibi substãtiã dedit pãniculosam ⁊ neruosam: vt in recipiendo cibũ ⁊ potum ꝓ toto sufficiẽtẽ posset recipere extensionẽ:nec nõ vt tpe digõnis eẽt totaliter cõtrahibile sup ipsũ. Ipsum ẽt ex duplici cõpositum tunica exteriori.s.magis neruosa vt res sibi occurentes sentiret melius ⁊ discernẽdo eligeret:quod bonum est reprobaret malum ⁊ iteriori magis carnosa calida: cuius caliditas cũ mediatione attingẽdo cibuꝫ melius alteret decoquat: ⁊ transmutet: sicut ignis mediante olla :melius cibaria decoqt. In quib⁹ villos triplicis gñis ordinauit quoꝫ cõsideratione Alu.ipsũ ex triplici tũica ꝓpositum cẽ qucadmodũ.B.ecõtra asserit de vtraqꝫ vesica fellis.⁊ vrme:qb⁹ virtutes op ãtes i ipo vterẽtur sic ꝓprijs ordinãis: vt i eo qõ itẽdũt habili⁹ opẽtur. Quib⁹ multis ⁊ varijs ipsiꝫ fulciunt ⁊ adornauit spia sũmm.Et prom de membris ipsũ pricipalibus alligauit neruis mediantibus cerebro quenadmodum partem eius superiorẽ: vt eẽt multi sensus in sentiẽdo suã ianitionez:⁊ ꝓplẽdo õsideriũ sui ipsius ⁊ mbrorꝫ oĩum arteriꝫ cordi : ⁊ vẽis epati Ipꝰ quoqꝫ mbris calis cicũdãit q̃ i altatiõe illoꝫ sue caliditati õbili subgerãt supplemẽtũ aquo ꝓtraxit duo mbra cõtinuata vt due vie ductiles.s. meri a pte superiori orificij sui õseruiẽs trãsglutiendo õferendo cibum:⁊ intestinũ duodenum inferius a portenario sibi deseruiens delatorie vt infra dicet.Si ergo sequentes naturam sapiẽtissimã vt hyop.iussit in cura egritudinum ei⁹ adeo solicite ꝓcedamus vt nomẽ dñi inuocando vt igenium: ⁊ modum curõis inueniamus atqꝫ medicinas simplices ⁊ cõpositas:⁊ expertas cũ omni diligẽtia pgram⁹ qbus sanitatẽ amissã recupare valeat ⁊ in tẽperãdo alimentum quo corpus subsistat perdurare oi propulso erroi.Errõ enim i eo nocumẽtum gñat quod cõe existit toti corpori ⁊ pncipalibus membris quibus notabiliter alligatur. Continet autem hec summa capitula plura secundum pluralitatem egritudinum quas stomacus pati potest: quorum

¶ Capitulum primuꝫ de cura egritudinum stomaci secundum modum vniuersalem.

¶ Capitulum secudum de cura male complexionis cliade stomaci simplicis ⁊ pure.

¶ Cap.tertium de cura male complexionis frigide.

¶ Cap.quartum de cura male cõplexionis sicce.

¶ Cap.quintum de cura male complexionis humide.

¶ Cap.vi.de cura male complexionis ꝓpositi: ⁊ pure.

¶ Cap.vij.de cura male complexionis cuꝫ materia simplicis ⁊ composite.

¶ Cap.viij.de cura egritudinum sin plasmate:⁊ primo de regimine ei⁹ cuius stomochus est rotundus paru⁹ ⁊ protẽsus vel magnus.

¶ Cap.viij.de cura egritudinum accidentiũ ei in vijs scilicet opilationum eius.

¶ Cap.x.de cura repletionis eius scilicet nauseatine satietatis:⁊ inanitionis ipsius.

¶ Cap.xi.de cura inflatiõis stomaci rugitus tortionis ⁊ gurgulationis ipsius.

¶ Cap.xij.de percussione obiuiatione ⁊ casu supra stomachum ⁊ cura.

¶ Capit.xiij.de resolutione continui vlcere ⁊ ruptura stomaci ⁊ cura eius.

¶ Cap.xiij.de medicinis apostematum eius.

¶ Cap.xv.de correctione accidentiuꝫ sequentium egritudines dictas:⁊ primo de debilitate stomaci.

¶ Cap.xvi.de medicinis doloris stomaci.

¶ Cap.xvij.de nocumẽtis appetitus ex qb⁹ẽ debilitas seu diminutio destructio:seu ablatio ⁊ corruptio

¶ Cap.xviij.de medicinis appetitus canini famis suꝰcopalis ⁊ bolismi.

¶ Cap.xviij.de medicinis appetitus corrupti.

¶ Cap.xx.de siti ⁊ medicinis eius.

¶ Cap.xxi.de nocumentis digestionis:ex quibus est õbilitas destructio ⁊ corruptio ⁊ cura earum

¶ Capitulum.xxij.de nocumentis retentionis ex quib⁹ est tarditas ⁊ velox descensus cibi digesti de stomaco in ventrem ⁊ cura eius.

¶ Capitulum .xxij. de lenitate stomaci siue lubricitate sine limiteria.

¶ Capi .xxiij.de nocumentis expulsionis:⁊ primo de eructatione ⁊ cura eius.

¶ Cap.xxv.de singultu.

¶ Capitulum.xxvi.de subuersione nausea fastidio vomitu ⁊ eructatione seu anxietate cum turbatione stomaci ⁊ cura.

¶ Cap. xxvij. de vomitu. Et primo de flico ⁊ cura eius.
¶ Cap. xxviij. de cura vomitus colerici.
¶ Cap. xxviij. de cura vomitus melancolici.
¶ Cap. xxx. de cura vomitus sanguinei.
¶ Capitulum primum de cura egritudinum stomaci secundum modum vniuersalem

Cura egritudinum stomaci proportionalis est cure aliorum membrorum pro toto operantium vel prestantium iuuamentum. Correctio enim omnis immoderaminis per contrariam immoderationez est fieri dixit Galienus in tractatu autē differens a cura egritudinum aliorum mēbrorum inquantū natura eius ꝓpria ⁊ operatio a natura: ⁊ operatiōe aliorum diuersa existit: queauxiliorum spēs eligit quātitates eoꝝ determiat: ⁊ vsū ac modū eius aptū oñdit. Est autē vt dictū ē natura stomaci ꝓpria: ⁊ ꝑma frigida: qꝫ pauci sanguinis ⁊ neruosa. ⁊ proide sensibilis valde. Qua pp expedit vt auxilia immoderationes eius corrigētia sint nō excedētia valde quāq̄ lapsus ⁊ imoderatio exigat maxie cū nō sit valde positus in ꝓfūdo. Si. n. sint frigida valde eiꝰ paucā caliditatē extinguent forte Qua pp ꝯ Hyp. i affo. ait. fr igidum inimicum neruis: ⁊ forsasse i ꝓriā dispōnē adducent: q̄ periculosioris cure ⁊ difficilioris esse cōprobatur: put. B. dixit. Si vo cala ei⁹ tepidā caliditatē resoluent: ⁊ si acuta mordebunt: ⁊ i spasmum: aut cordis morsuz adducēt. Si lapsum faciētia ē nisi correpta ⁊ repssa: vel ex bñdicti electa nocumētum imꝑmēt: ⁊ ibāz eius dissoluēt: cuz ad ipz ꝑmo pueiat Oportet ḡ esse tēpata: ⁊ j gradū discrasie: vt paulatin: ⁊ i longo tpe itentum tuū cōpleāt potiusq̄ subito ⁊ ibreui. est. n. hec fz sapiaz opatio. Est. n. pāniculosus: ⁊ villis cōtextꝰ hns vas āplas: q̄ auxilia nō dñt eē valde hūida ⁊ liqda cū mollificēt ⁊ pillos eius flaxent: fluantq̄z de facili: ⁊ ad alia membra transeant priusq̄ ibi imprimant: sed oportet eē grosse vel solide vt i eo pmaneant donec imprimant qō oportet: aut qꝫ pellicula eius os ⁊ lingua existit vestitum: ⁊ proinde quid virtutis percipientis hēt saporem dz esse saporis non mali ne nauseent sed delectabilis illis ⁊ ꝓprie farmacosa inquātū pōt. Inquit. n. G. q̄ vna q̄ dē cōis dz esse intētio facere farmacum delectabilissimū inquātū possum⁹ dūmō eius ad vltimitatem custodiaf vtus nō. n. hec est dissoluēda gratia delectatiōis. Et qꝫ eius officiū: ⁊ operatō ē digerer cibū ꝑ toto: ⁊ digestio fit ꝑ decoctionez. decoctio vo per calorē oz esse cala calitatis. n. tēpate ē digerere: vt ait. Gal. Et si frigida fit nō oz eē: pēit⁹ a caliditate denudata: aut qꝫ digō retctiōe indiget: oportet ea esse stiptica vel moderatam stipticitatez hns. Et quoq̄z cū digō fiat ꝑ vtutē spūs q odorib⁹ gaudet: oz ea esse ex aromatibus electa vel eis admixta. Ceruz qꝫ ex decoctiōe cibi i eo reliquī supfluitas ei iherēs sicut i olla ciborū: vt. Gali. dixit oz eē talia abstersiua vt ē absinthiū ꝓpe ⁊ spica ⁊ silia. ¶ Dorso cū ex natura fz sit pncipalibus alligatus: oz ea oi curare malia ⁊ qualitate prava: ne ad illa per ꝓpassionē impressa ꝓueniant nocumenta. Et qꝫ diafragmati suppositus ⁊ vicinus oz q ex trorsuz supponuntur ei frigida a costis sedere ne infrigidādo diafragma ad difficultatem anhelitus patientem adducant.

¶ Capitulum secundum de cura male complexionis calide stomaci simplicis ⁊ pure ⁊ cetera.

Mala complexio stomaci est secundum alteꝝ octo modorum ex quibus est calida simpleꝝ pura: ⁊ est egritudo quedam ipsius immediate ledēs actōes eius sensibiliter in discrasia qualitatum primarum ellorum vincente calida fiens cā eius est ois causa pro catartica exterius aduenies ⁊ cale faciens ipsum imediate vel mediante aliquo vicinorum membrorum propinque vel remoto que est multipleꝝ.

¶ Galienus vero medicorum princeps omnes ad quinq̄z genera causarum reduxit. ¶ Primum genus est intromissio rei calide non superflue. Secundum est cō tactus rei calide nō supflue exterius aduenientis ⁊ contingentis mediante exteriori cute. Tertium est motus animalis corporeus fortis non superfluens qꝫ resolutionem perducat ⁊ proprie quem ēca digōnem alicuius cibi dure digestionis ⁊ calidi ē past⁹ fuit vt est rafanus ⁊ si miles. Quartum spissitudo pororum eius non nimis p ducens ad extinctionem. Quintum est putrefactio cibi in eo sufficiens ad inflanmandum ⁊ calefaciendum ipsū preter naturaz. Que vero est mediante vicio aliquo mēbro est vt a corde febriente vl epate iflāmato: ⁊ quādoq̄z a cerebro: que si pura sit sine hūoris vitio gñati causata ab illis causis erit pro catarticis: ⁊ plurimum est diuersa Signa eius complexionis essctialia sunt estutatio stomaci ardor ꝓceptus i eo i ore ēt nō sumpto cibo vl potu calido: ⁊ qñz corporis totiꝰ iflamatō: ⁊ febris cum fuerit veheñs cuz nocumēto. ꝑpe actōis vt sitis magna pua fames ⁊ cito cessat: ⁊ ꝓpie cū non dak cito cibus: ⁊ qñz tūc accidit sincopis: ⁊ dz fames sincopal. Et apetitꝰ erit frigidi ⁊ inuatur ab eo: ⁊ leditur a sili: ⁊ cibaria subtilia aduruntur grossa i eo: ⁊ dura melius ⁊ sine corruptōe alterantur: ⁊ eructatō erit fumosa ⁊ supflua i vomitu ⁊ egestiōe apparebūt adusta vel sicca: corporis color erit mutatꝰ: qꝫ ad cifnuz tendēs ⁊ etiam hitudo: qꝫ erit corpus sic cum ⁊ pauce carnis: quoniā sāguis eius erit paucus malus fetidus: ⁊ acutus quem abhorrent mēbra diuersa ei i complone ⁊ vene eoꝝ sunt apparētes: quoniā sanguis eoꝝ reclusus est in vēis quo nata non vtitur. Concurrūtq̄z cuz silitudie circumstantiaꝝ: ⁊ cum assuetudie silr patiendi. Et ex conseq̄nti corpus erit debile cum cuī in fectōe ⁊ carbuncul scabie morsea ⁊ silibus. Sed signum eius quod est sine hūoris vitio est inuentio pdcarum ꝑ catarticaꝝ caꝝ cum ꝑuatōe signoꝝ antecedentī cause. s. repletōis humorum. Et siqdem sit ab intromissione rei calide ardor ꝓcepꝰ erit in stomaco: ⁊ in exeuntibus alteratis percipitur. Et si ab eius contactu exterius facta sit vel motu superfluo anteceſſio eaꝝ: ⁊ notificatio ab infirma facta vel abstantibus tibi declarat. Si vero a spissitudine pororum eius frigide ⁊ stiptice cause inuentio interius vel: exterius approximate ifinuat. Et cutis tensio ⁊ durities. Sed si a putredine cibi existat fumosa: ⁊ fetente eructionem cognosces: quod in vomitu ⁊ egestione perpendes ⁊ precessio cibi corruptibilis vt est lac ⁊ ova in patella decocta. Et si a vicinitate cordis vel epatis existat calefactio per omnem modum illorum: precedēs inflammatio demonstrabit. Cura eius est alteratio. Cōpletur autem cum medicinis cibis aut potibus interius ⁊ exterius approximatis. Cibi ergo ꝙuenientes sunt ex granis ptisana ordeacea lentes cuz aceto decocte: pulmentum ex condro cum aceto pauco: vel agresta condito: ⁊

sumat. Et ex carnibus: carnes perdicum ⁊ turdorum: ⁊ auiū paruaꝝ cum aceto agresta vel succo granatorū decocte. Oua decocta in aceto cum totalitate sūpta Ex herbis vo lactuca cū aceto ꝓprie ⁊ excitat appetitū spinachia: endiuia: portulaca coriandrū ⁊ similia. Et ex fructibus citonia pira crisomilia: persica pruna damascena cerasa acria cucumeris citruli ⁊ cucurbita bathecha ⁊ granata. Qui si nō perdurxit ad debilitatem ciba eos cū grossis: quales sūt carnes vaccine ꝑparate cū aceto ⁊ coriandro ⁊ ventres ipsorū ⁊ pisces recentes cuꝝ aceto vel agresta vel succo granatorum decocti ⁊ actualiter sint frigidi nō tamē multū vt q: nō vi frigoris sint. Et omnia i quib⁹ frigiditas cū stipticitate existit. q̄ si nō naturaliter artificialiter acquirat: cū cōdimētis ex coriādro agresta sādalis ⁊ silibus. ¶Dotus autē sit aqua frē ferree nō excedētis q̄litatis nec quātitat̄ ne in trāsglutiēdi difficultatē veiat ex ipsi⁹ frigiditate curato ab ūalitudie sua stomaco: vt G.ait: vel succus agreste vel granatoꝝ acriuꝝ vel aceti odorifer mixti aq̄ qō locū magis hꝫet vbi esset ꝓfunda: ⁊ i remotis pōita. Sed q: ē i ꝓpinquo ꝑdca frigida stiptica sūt magis efficacia cū dim i eo sint pmanentia: ⁊ hoc si tolerat stomachus. Qui si nō sit potus vini nouꝰ odorifer albi moderate stiptici: ⁊ pauciferi vel lac acetosum vaccinū ⁊ similes. ¶Dedicie appꝛoximāde ꝓprie sūt simplices ⁊ cōpōite. Et simplices q exteri⁹ ⁊ iterius exibent sūt sādali rosa: mirta: folia vitis ⁊ salicis acetosa rubus spodiuꝝ coralli: coriādrū pfiliū cāphora maciana: aq̄ ⁊ succus eorū: scia herbarū: ⁊ fructū frigidorum ⁊ succi ipsorū dcoꝝ ⁊ aliorū. Compositе vo sūt: que ex ꝑdictis ꝓponūt ⁊ q̄ admistāt iteri⁹ sūt: vt sirup⁹ ō papa. mileb de succo cucurbite: ⁊ de succo acetose ⁊ acetositatis citri. Et croci de cāphora: ⁊ de spodio vbi vēter solnat supflue. Et q̄ admistrant exterius sūt: cerotū sādalorū i antidotario nostro scriptū. Et epithꝫa ex sādalis olo rosa. ⁊ ꝑdictis: ⁊ euaporatio ex aqs ipsorū cū aceto. ⁊ vitreū vas vel vesica plena frā aqua s̄ stomacū retēta: vel perē brocationē supra ifusa. Et emplꝫ ex folijs vitis cū sanie ordei: qō ē ꝓprū. Et qbus si lenis ē discrasia leuia appꝛoxiabis: forti vero fortia. Jnquit.n. G. ꝑpōtiōale medicamen magnitudinis discrasie: ⁊ ad illam cōueniens inuenire oportet. Et tibi sit gñal regula in alteratiōe cui⁹ libet discrasie simplicis stōaci: ⁊ cuiuscūqꝫ alterius inbri vt cōtrariū alterās sit in q̄litate expediēte: exceděs vim⁹ oppōis i oppōne alia qualitatū mediuꝫ teneat vel ab eo paꝫ recedat: ne ad discrasie cōpositionē perducat q̄ maiꝰ nucumēti est ⁊ difficiliꝰ cure: vt ait Galienus.

¶Capitulum tertium de cura male complexionis frigide stomaci ⁊ cetera.

Alla complō frā stomaci. Causa ei⁹ ⁊ signa ex contrario ad malam complexionem calidam supra dictam est intelligenda. Cura āt eius cura illius minoris cōsideratōis ⁊ attentiōis ē: q: miꝰ timoris: licet tps alterationis sit eq̄le: q: alterās mediciale ⁊ instrumētale: qō ē calidū naturē amicū est vtile cōfortans: ꝫ ipa natura que ē principale opās sit magis lesa: rōe discrasie: ⁊ ꝓinde magis periculosa. Sicqꝫ in cura ei⁹ due res seu itentionis ocurūt: generalis ⁊ specialis. Generalis est sub alteratione ipsi⁹ specialis docet copiam auxiliorū ⁊ aptum vsum ipsorū ostendit. Et sunt talia auxilia seu contraria calida a natura ⁊ qualitate egritudinis sumpta ex cibis ⁊ potib⁹ ⁊ medicinis simplicib⁹ ⁊ ꝓpositis interi⁹ ⁊ exteri⁹ ap pꝛoximandis. Et sunt vbigratia ex cibis ex granis vt panis de frummento furfuris hñs multū salis ⁊ fermentatus bene cicera: ⁊ similia. Et ex carnib⁹ carnes columbarum ⁊ propriē syluestriū ⁊ anatum siccarum: carnes salite porcorum ⁊ aliorum ꝓparate: ⁊ condite cum spēbus infrascriptis. Quorum vitela cocta cū herbis ⁊ speciebus calidis: vt saluia menta feniclim maiorana ⁊ similibus. Ex oleribus sunt vt sinapis eruca nasturciuꝫ rapi ste piper aquā ⁊ rasanus ⁊ similes. Ex fructibus sunt ficus passule amigdale nuces dactyli quellane pinee fistici.

¶Et pisces salsi cum sinapi vel eruca. ¶Potus autem sit vinum antiquum vinosum: vt grecum flauum ⁊ rubeum: ⁊ calabrēse ⁊ puteolanuꝫ purum: vel parum lymphatum tolerat cerebrum. ¶Ex medicinis simplicibus sunt ex speciebus que sunt propriē stomaci vt cinamomum garriofil. crocus spica mastix thus nuxmus. gallanga zedoaria cardamomum zinziberis macis gallia muscata grana paradisi amomum squinantum xilo aloes assaruꝫ ⁊ piperum grana que sunt fortiora: ⁊ magni iuuamenti in hac egritudine. Confortant enim omnes eius virtutes stomaci: que cum sint defecte in omni ei⁹ discrasia maxime in ista. Jnquit.n. Galie. Omne membrum cōplexionis frigide actōes defectas hꝫet ex necessitate: ⁊ si naturaliter tales hꝫeat quāto magis egritudinaliter. Et enula ⁊ rasanus: ⁊ piretrum ⁊ ciperus costus ābra muscus: ⁊ balsamus ⁊ succus ei⁹. xilo balsam⁹: carpobalsimus: allea sunt valde iuuatiua. Ex herbis camomilla absinthium mēta ꝓprie feniculus anetū marubiū sanctus .i. maiorana ruta mentastrum origanum ozimuꝫ petrosilium. Ex seibus anisū cyminum feniculum apium karui ⁊ similia. Ex gūmis storaꝫ liqda ⁊ sicca bdelium ⁊ silia q̄ interius: vl exterius: ⁊ p omnē modū appꝛoximabis. Ex compositis interius appꝛoximandi sunt zinziber cōditum cum zucharo rubeo: ⁊ ꝓprie cum mel le dispumato. Jpsum.n. i cibo ⁊ potu. ⁊ medicis supꝛuꝫ optimū frigido ventri nocibilissime vero calido vt. G. ait diaciamomū diagalanga. sir⁹ de menta. q̄ sūt leuia. Et ex fortioꝛib⁹ sī diatriō piperō. tiriaca magna. mitridagzenea omorusta diamusco cū ⁊ diābra trifera magna ⁊ ꝙfilia. Ex his aūt que exterius appꝛoximāda sūt ꝓpria oleum anetinum de lilio de alchāna masticinum: ⁊ nardinum ¶Et fortiora illis sunt oleum costinum oleum de been ⁊ sambucinuꝫ: ⁊ de piperibus: ⁊ oleum de terebentina de balsamo ⁊ oleū aplorum supponatur lana calida: ⁊ ꝓprie si aer fuerit frigid⁹. Et si cerā adiūgens ei: ⁊ conficeris cerotū diutius adherebit: ꝙ epithima citius penetrabit ⁊ ēplasta fortis⁹ ipsiūs virtute in sua ꝓpria substantia: inhereāte ⁊ membꝛo diutius adherendo. Qui si ꝑcalefeceris ipsū stomacū hablis⁹ subintrabit. Et in delicatis ꝓprū ē pānus lineus duplicatus ⁊ sufumigatus cuꝝ ligno aloes infuso in vino spica mastice squinanti: ⁊ thure ⁊ ꝓpꝛie si stomacus fuerit humidus Er embꝛocatio cum aqua calida est mirabilis: ⁊ ꝓpꝛie si fuerit siccus. Et ex eis est emplastum ātidotarij nostri calefaciens: ⁊ confortans. Et appositio ventose supra stomacuꝫ est maxime iuuans trahit enim illuc caloꝛeꝫ ⁊ sanguinem ⁊ calefacit. Et scias q: calefactio extremitatum perducit ad calefactionē stomaci ex proximo. Totus

autem corporis calefactio cum balneo: ex aquis termarum calidis ⁊ aliarum medicinarum habentium virtutem calidam stipticam predictarum confert: dummodo non superfluat: ⁊ perducat ad resolutionem: tunc enim maxime nocet. Inquit enim Ypocrates quecunqꝫ in frigidata sunt calefacere oportet: ⁊ similiter si solum stomacum ⁊ epicastrum calefeceris ⁊ piriā feceris ex predictis aquis: vel embrocationes: vel epithimaueris infusa spongia in eis: vel filtro cum frequenti innouatione antequā infrigidentur: aut cum vase vitr. vel vesica ex eis plena: vel ex rebus alijs predictis calidis vtile quidez o peraberis ⁊ in nullo falleris. Usus autem ⁊ modus vtē dī est: vt si leuis sit discrasia leuibus contenteris ⁊ si fortis fortioribus ſꝫ per omnem modum ipsum stomachuꝫ sic dicrasiatum studeas calefacere: hēt enim suas virtutes maxime refectas. Inquit enimꝫ Ypocrates frigidū inimicum est nature impediens: ⁊ ab omnib⁹ prohibēs opationibus ⁊ paraliticum faciens ⁊ mortificans.

¶ Cap. quartū de cura male cōplexionis sicce stomaci.

Ala complexio sicca stomaci simplex: ⁊ pura est nota ex notificatione calida. Causa autez eius est vna vel plures extrinsece ⁊ est breuiter enarrando: diminutio cibi ⁊ potus in q̄̄ titate ⁊ qualitate ac sicce complexionis: ⁊ medicina sicca ex simplicibus vt sandaracha sal baurac ciperum sulfur acetum ⁊ proprie squilliticuꝫ ⁊ labor nimius corporis ⁊ anime vt ira angustia tristicia ⁊ etiam proprius labor stomaci quem patitur in tolerando famez ⁊ sitim ⁊ vigilie multe: ⁊ ex eis est aer siccus ⁊ ventus borealis balneum aluiosum salsum sulfureum: ⁊ piceum ⁊ medicine sicce predicte exterius applicate. Signa. ipsarum autem cognitio est manifesta: per p̄tiam enim ipsarum quanlibet cognosces ⁊ per priuationem signorum antecedentis cause humoralis vel per infirmum⁹ si sagax sit vel astantiuꝫ relationem. Cura ei⁹ ex humectantib⁹ tempatis vel parum excedentibus in actiuis qualitatibus intrinsecus ⁊ extrinsecus approximatis: ⁊ maxime cum regimine humectatio superius posito cum de cura male complexionis meri sicce diximus, illuc ergo redeas.

Memorare tamen nocentium tali discrasie valde a q̄bus nisi quis diligenter abstineat iuuatiua conferre non poterunt: ⁊ sunt stiptica ⁊ pontica. Ex cibis vt mespila sorba zurur atrinee cornula pira citonia ⁊ maciana imatura. Et ex potibus vt est vinum calabrense: ⁊ aqua aluminosa: ⁊ similia. consumunt enim omne quod innate humiditatis in eo remansit: hec quidem exibendo. hec quidem comprimendo in ventris concauitate vel in circum adiacētes particulas: ⁊ venas: ⁊ orificia p quas alimentuꝫ humectantiū consueuit recipere. Inquit enim Abo. nihil est quod tñ humectet: quantum vinum temperatum: ⁊ balneum in tina aquarum eucrataru dulcū.

¶ Capitulum quintuꝫ de cura male complexionis humide stomaci.

Ala complexio stomaci humida simplex: ⁊ pura. causa eius ⁊ signa econtrario intelligēda sunt male complexioni sicce superius dicte. necnon ⁊ cura. Que enim cause sunt vnius cura sunt alterius ⁊ econuerso. Et quod vni nocet alteri prodest: ⁊ econuerso. Est autem facile sanabilissima aliarum omnium: siue sola consistat: siue alijs qualitatibus complicetur. Et quia minus excedens est: ⁊ magis naturam in talibus principaliter operantem conseruat q̄̄ alie res. Et quia contrarium curans ipsum fortius habet q̄̄ sua opposita sic tempus exiccādi: ⁊ humectādi nō est equale. Studendum autem ne sicca ⁊ stiptica approximanda in substantia liquida ministrētur: sed in solida magis. leduntur. n. a predictis ⁊ a plurimo potu.

¶ Capitulum sextum de cura male complexionis stomaci composite ⁊ pure.

Ompositarum vero discrasiarum purarum modi sunt quattuor: sicca complicata frigide vel calide: humida complicata calide vel frigide: qui ⁊ eorum cause ⁊ cure: ⁊ signa vno generali comprehendendo capitulo ex premissis possūt haberi inuicem simplicibus complicatis. Inquit enim Galienus. Composita ex simplicium cognitione hēntur. Et iterum simplices simplicibus: ⁊ composite compositis curantur medicaminibus. Equalia equalibus: ⁊ inequalia vno plus altero minus ⁊ cetera. Speciali vero capitulo ad curam frigide ⁊ sicce conueniunt calida ⁊ humida: ⁊ temperate calida interius ⁊ exterius per omnem modum approximata. Et quocunqꝫ sanguinem ⁊ alimentum trahunt ad ipsuꝫ absqꝫ euaporando: vt ē fricatio temperata balneum calefactio partis ⁊ epithimatō secundum mensuram facta: ⁊ que calorem naturalem in substantia: ⁊ quanto eius seruata eucrasia: que iuuat digōnem: vt est amplexus pueri tota nocte nudi: itaq̄ totum tangat epicastrum. Et loco eorum aliqui applicant catulos pingues. ⁊ alij volam manus ⁊ vtrunqꝫ est bonum. Nocibilissima vero sunt stifantia: ⁊ acuta nisi aliquibus humidis misceantur. Sicce vero ⁊ calide conueniunt humida ⁊ frigida temperate. Nocibilissima vero sunt pontica ⁊ acria. Humide vero ⁊ frigide acria sunt conuenientia. Nociua vero pontica nisi aliquibus acribus sit commixta. Humida vero: ⁊ calide ipsa pontica sunt propria. Nociua vero pontica acria nisi aliquibus ponticis sit commixta. quorum copiam habes ex predictis simplicibus: quibus simplicibus vel inuicez commixtis ex eis vti modo competenti poteris: vt dictum est.

¶ Capitulum septimum de cura male cōplexionis stomaci cum materia simplicis ⁊ composite cē.

Ala cōplexio stomaci cū materia ē ei⁹ discrasia a vitio humoris fca ⁊ in principio ē diuersa ſꝫ cū pdurat fit māsiua. Humor āt hic ē duplex: aut in eo gñat⁹: aut ei influxus gñatus añ in eo nō ē verus hūor: cū illius gñatio siue sit naturalis siue inaturalis siue digest⁹ siue idigestus soli digestioni secūde. ſ. epatis ⁊ vēaꝫ sit ppria ⁊ queniat non prime ſꝫ ventre tñ: vtrū si has duas effugiat nequaquam sit gñatus humor. Si ḡ sit hūor hic gñatus i stomacho nō erit verus ſꝫ ē filis humori: ⁊ maxime cū non sit ex digestione: sed in digestiōe poti⁹ gñatus. Inquit. n. Ḡ. cum cibus nō digerit, pculdubio in flegma quertit proinde Gali. ſta appellant. Et qñqꝫ ē de gñe colere prasine ex aduſtione causate: quā superflua stomaci caliditas ⁊ cibi etiaꝫ operaſ. Influxus añ est qui a toto corpore vel qui ab aliqua particula corporis ei influat fortior illi debili propter causam aliquam extraneam maxime si aliquam causam trahentem in se habuerit: puta calorem dolorem vel innanitionem: puta a cerebro epate: vel splene: qō

est plurimum. Et si a cerebro plurimum erit flicus: si ab epate plurimum: erit colicus si a splene erit plurimum melancolicꝰ qui ad excitandum appetitum ei solet imitti. Et qualitercunqꝫ sit triplr in eo existit aut in concauo eius natans: aut tunicis eius innisceatus: aut interclusus ⁊ imbibitus. Signa talem autem discrasiam eius cū materia ex predictis signis iunctis cum grauedine: satietate ⁊ eius motibus ad expellendum scilicet nausea ⁊ vomitu ⁊ singultu ⁊ regimine antecedentes pcipies: ⁊ etiā in exeuntibus videbis humorem. Signum vero humoris generati in eo est ex discrasia ipsius vel regimine cibi ⁊ potus: ⁊ alijs potest haberi cum pꝛuatione signorum plectorie vel cachochimie corꝑis vniuersi vel particule alicuius ⁊ passionis eiusdem. Sed signum quod influat a toto corꝑe est signum plectorie vel signum cachochimie seu abūdantie alicuius quattuor humorum. Et sumitur ex regimine ipsius: quia fuit versus delitiosa vita: ⁊ quiete: ⁊ dimisso exercitio consueto non habuerit solitas euacuationes spontaneas per fluxum sanguinis narium per emorroidas vl menstrua si sit mulier per fluxum ventris vel vomitus ⁊ similia: vel qꝛ solitas artificiales obmisit: vel quia fuit eius membrum aliqō mutilatum: cuius nutrimentum in corꝑus superfluat vel qꝛ dolores periodicos pati consuevit in aliqua ꝑticula corꝑis: puta arteticam vel podagram: nunc vero non patiatur. Signum autem quod ab aliqua particula corꝑoris influat: puta cerebro haberi poterit eius consuetudine patiendi aliquam egritudinem: isto tempore puta cephaleam emigraneam: ⁊ huiusmodi: nūc vero patiat vel qꝛ consuevit catarizare ad oculos: nares: aures: vel fauces ⁊ pectus nunc vero non: sed imittat stomaco. Et plurimum est flicus mucosum ⁊ in fine digestionis magis. Signum vero quod ex epate influat est precedens eius passio: puta inflamatio multiplicans coleraz quaz mittere consuevit illi ad adiuuandum digestiuam hora digōnis: vel oppilatio que nunc aperta est ⁊ materiam imittit retentam: ⁊ consuetudo mittendi ad illum qꝛ debilis est: ⁊ porus per quem mittere consuevit illi coleraz sit amplius: vnde sequitur vomitus colicus quaqꝫ die. Sed quod ex splene influat similiter signū est precedēs eius passio: puta oppilatio ⁊ eius grossicies que aperta imittit maliam stomaco vt consuevit: ⁊ est hora vacuitatis magis: ⁊ opilatio eius cessauit: atqꝫ grossicies non apparente aliqua manifesta eius euacuatione: sed materiam in vacuitate eius natantem ostendit eius fluctuatō in ieiunio apud motum: ⁊ sumpto cibo vel potu subleuatur: ⁊ supernatat ⁊ facit nauseam: ⁊ si multa sit semper nauseam facit: si vero pauca non nisi sumpto cibo ⁊ facili egreditur vomitu vel fluxu ventris dato aliquo subductiuo. Sed innisceatam adherentem significat nauseā nec facile educitur vomitu vel secessu: ⁊ etiam dato aliquo absterssiuo si multuz sit adherens nec fluctuat in motu corꝑoris. Imbibitam autem singultus proprie tibi ō monstrat: nec est aliquod predictorum. Signum autem distinctiuum cuius spēi humor sit colligere potes hoc modo. Nam siquidem materia sit calida ex cordis morsu tenebrositate ⁊ fastidio: vt dixit Ypocrates scies ex siti ⁊ oris amaritudine vel salsedine si sit flegma salsum ⁊ eius sitis cessat cum calido scilicet vino ⁊ aceto. Colere vo cū frigido scilicet aqua cuz succo granatorum vel aceto cum aqua mixto. Si vero sit humor sanguineus ex dulcedine ⁊ pꝛuatione solite euacuationis naturalis sanguinis: vel obmissione artificialis necnon ⁊ membri mutilatione coniectaturi poterit: ⁊ quicunqꝫ sit manifeste in exeuntibus apparebit. Si vero materia sit frigida ex fastidio ⁊ paucitate sensus apud rei acute receptionez ⁊ defectu appetitus nisi sit flegma acetosum vel melancolica: inter que distinguit melancolicam imaginatio timor: pusillanitas in dominio vl mulier contingens complexio corꝑoris ⁊ regimine ⁊ apparitio cuiuslibet in exuntibus ipsum manifestat. Et quandoqꝫ plures cause simul conueniunt: quas commixtō ⁊ confusio signorum tibi ostendit. Et siquidem sit diuersa erit cum dolore: cum vero perdurat: ⁊ transit in mansiuam: sedatur dolor ⁊ arefactio crescit. Cura vero eius ē quattuor: res pꝛima educit materiam in stomaco existentem ⁊ aggregatam siue generata siue sit influxa: quia non possibile est villam dispositionem curare finaliter adhuc manēte cā faciente eam: vt ait Galienus. Et siquidem sit in concauo stomaci natans: ⁊ impetum faciens ad os stomaci quod per nauseam scies vomitum cum aqua tepida pura vel pauco aceto permixta pꝛouocatio educatur. Et si semel non sufficiat reiteretur non qꝫ superfluat vltimo cum aqua multum calida lauetur in melle rosato: quoniam aut expellet eam cum vomitu aut soluet ventrez ⁊ confortabit. Si vero inferiora petat quod per grauedinez in fundo stomaci perceptam cognosces: colirijs clisteribus: vel pꝛopꝛijs farmatijs ventris subductiuis que infra Christo duce dicētur educatur. Et ex propꝛijs est turbit non confortatum quoniam trahit humore subtilem: ⁊ grossum a stōaco nō trahendo a remotis ad ipz Si vero sit adherens ⁊ innisceata cum incisiuis ⁊ absterssiuis vomitu pꝛouocato: vt puta cū ptisana vl aqua mellis expurgetur: vel cum oxymelle simplici vel squilitico mixta cum aqua rafani. Si multum sit innisceata: ⁊ expl sioni inobediens: vel cum solutione ventris cum predictis modis ex appꝛopꝛiatis vt turbit ⁊ iera. Si vero sit imbibita ⁊ est plurimum colera vel flegma salsum cuz iera Galieni euellatur. Et mundificetur que est cōmunis in omni materia. ⁊ si pꝛopꝛia ignorꝛetur: ⁊ superfluitates educit absqꝫ humiditatibus innatis: ac mundificentur etiam humiditates putrefactibiles. seu putrefactiones a circunadiacentibus particulis ad ipsum non trahit ⁊ confortat vt nec regeneret: nec recipiat. Et siquidem cacochimia generata: seu influxa a longo tempore in ipso permanserit ob penuriam vel inscientiam: vel negligentiaz medicorum: vel infirmi inobedientiam seu delectum astantium ministrorum ⁊ aliquod impꝛesserit: vt predictum est alteretur cum pꝛenarratis. Secunda res rectificat membrum: puta stomacum si generans solus sit: vel corꝑus membra alia ⁊ stomacum: si materia sit eis ab illis influxa Et siquidem sit stomacus solus generās duo requruntur. Primum est mundificationem eius: vt dictum est facere. Secundum eius discrasiam que causa efficiens est: pꝛout supra dictum est cum contrarijs confortantibus alterare ⁊ regimen: vt non regeneretur materia dirigere: ⁊ adequare quod tibi qualiter fiat consequenter adiciemus. Si vero sit influxa materia oportet

duo agen.primo prouidentiam mittenti vel influenti p̄
mittere quod velut fons est: vt non mittat: secūdo sto-
maco curam subiungere: vt non recipiat. Circa p̄mū
tria sunt etiam opportuna: primum est premittere eius
euacuationes: ⁊ si quidem totum corpus mittat: quia ple
ctori cum sit flebotomia premittatur de nigra vl̄ propor
tionale illi vt scarificatio crurium spatularum ⁊ vento-
satio prouocatio emorroidarum vel menstruorum: ieiu
nium: exercitium: fricatio: purgatio: diuretica: ⁊ balneū
omnia temperata. Si vero quia cachochimiorum primo
digeratur humor. Deinde propijs farmatijs expurge
tur. ¶ Nam si quidem sit colera oxizachara: vel sirupo
acetoso simplici vel cum leuiori scilicet succo granatorū
muzorum ⁊ acetosorum: vel arantio loto cum zucharo
maturabis: deinde cum reubarbaro mirabolanis citri-
nis tamarindis succo rosarum: ⁊ alijs solutiuis ventris
non vomitiuis ⁊ leubus expurgabis ⁊ stipticitatem ha
bentibus qua stomacum confortent non debilitent nec
ad ipsum trahat. ¶ Et hoc est cōmune preceptuz attēden
in purgationibus materierum egritudinuz stomaci om
nium siue generatarum siue īfluxarum. Si vero sit fleg
matica cum sirupo acetoso simplici vel composito vl̄ oxi
melle simplici cuz geleniabi vel squitico, put materia exi
git maturabis ⁊ cum aqua isopi origani calamenti ⁊ ha-
meos si fit grossa valde: deinde cum agarico colloquin-
tida: sticados ⁊ mirabolanis kebulis assotiata: spica vel
mastice vel reubar. vel aloe vel turbit cōfortato cū zizi.
vl̄ hyeris magnis vt hyera hermetis logodion ⁊ collo-
quintida expurgabis: ⁊ pillul' de quibz generibus ⁊ reu
barbaro. Si vero materia sit melica digeres cum sirū.
acetoso de buglosa de borragine diabuzaginato: ⁊ succo
pomorum dulcium ⁊ diabuglosato cum regimine hu-
mectatiuo superius dicto: deinde expurgabis cum de-
coctione epithimi ⁊ mirabolanis indis emblicis: ⁊ beli-
tricis hyera archigenis: ⁊ pilulis de lapide lazuli: ⁊ de la-
pide armeno. Si vero sit adusta cum regimine hume-
ctatiuo: ⁊ cum zucharo: violis cuscute: lupulo: kalendu
la: deinde purgabis cum aqua lactis decoctione folliculo-
rum sene ⁊ sumiterre dialene ⁊ similibus. Si vero sit
aliqua particula: puta cerebruz mittens preparetur: ⁊ pur
getur materia eius si nō sit sanguinea cum appropriatis
qualia sunt in preparando eius materiam: que plurimū
est flegma: sirupi acetosi predicti habentes virtutes mel
lisse: isopi sticados: acozi: ⁊ similium cum geleniabin. Et
i expurgādo cum agarico colloquintida hyeris magnis
pillulis cochijs: ⁊ de hyera. Et deinde cū gargarismis
⁊ caputpurgijs ex succo ireos propie ⁊ sternutationem
prouocantibus notis ac mastificationibus: ⁊ propie de
mastice factis deponit enim flegma de capite quod plu-
rimum ibi abundat: ⁊ stomacuz proprium confortat: vt
non recipiat iterum. Et si quid in eo post eius mundi-
ficationem remansit liquefaciendo facit defendere qu-
od si grossum fuerit ⁊ compactum misceatur cum eo al
gd piperis vel radicis staphisagrie aut fiant cum piretro
⁊ caricis. ¶ Si vero sit epar eius materiam colericam
preparabis vt supra dictum est: ⁊ cuz sirupo acetoso sim
plici vel violaceo de endiuia. ¶ Et expurgabis deīn-
de cum predictis solutiuis ventris: si materia sit in con-
cauo epatis: vel cum diureticis frigidis si sit in gibbo.
Si vero sit splen eius materiam digerens cum oximel-
le habente virtutem corticis tamarisci: ⁊ capparorum sco
lopendrie ⁊ corticum salicis: deinde expurgabis cum p̄
dictis mixtis cum appropriatis splenī nunc numeratis
Si vero materia sit sanguinea euacuetur flebotomia ap
propriata illi. Secundum est subiungere deriuationes
eius quod derelictum est post euacuationes vel regene-
ratum ne influat donec rectificatio fiat. Et illud ingros
sare: quietare uel compingere: ⁊ ductus per quos fluit si
possibile est coangustare. Sed deriuationes fiant cū fri
cationibus siccis ⁊ duris extremitatum compressioni-
bus ⁊ ligaturis doloris ⁊ alijs in cura frenesis superius
enarratis ⁊ replicabilia euacuationum consuetarum na
turaliter ac artificialiter factaruz. Tertium est confor-
tare ⁊ rectificare ipsum corp⁹ vel membrum, mittens ⁊ eti
am regimen vt non regēret materiam ⁊ ductus ei⁹ na
turales expurgare vt si qua regneretur exinde per natu
ram educatur vel per artem cum aliquo farmaco appro
priato ex predictis ⁊ per interualla modici temporis ex-
hibitio. ¶ Confortatio corporis vel membri mittentis
per contemperantiam suam complexionem ⁊ substan-
tiam eius vtientia vt sunt alterantia viptica ⁊ aromati-
ca ex cibis ⁊ potibus: habet fieri ⁊ medicinis que supra
in consolatione medicinarum cum de cura egritudinū
quas hereditare faciunt solutiue medicine ī stomaco lo-
quebamur. Regiminis rectificatio statim subiungetur
Expurgatio corporis ductuum cum vomitibus: clisteri
bus diureticis ⁊ rarefactiuis porozum: que fricatiōib⁹
cum oleo camomilino vino ⁊ aqua tepida. Completur
Epatis ⁊ splenis: ⁊ cerebri cuz gargarismis ⁊ caputpur-
gijs antedictis. Que autem materiam ingrossent. Et q̄
pingant ac ductus. Et orificia angustent: ⁊ quietent hu-
mores corporis in consolatione medicinarum diximus
⁊ alijs etiam rebus. Secundo post prouidentiam exhi-
bitaz membro mittenti vel corpori opportebit curaz sto
maco adhibeř. Fit āt hoc dupliciť vno mō: vt q̄ fluxū ē
educať vt supra dictū est. Et si qdē fuerit colera ꝑpe vo
mitus prouocatione cum aqua tepida cum pauco aceto
vel cum solutione ventris cum hyera cum aqua absin-
thij. Mō si fuerit cum multa inflatione melius est ipsaz
dare cum aqua lactis vel rosis vel lacte acetoso vel aqua
prunorum ⁊ tamarindorum ⁊ mirabolanis citrinis cuz
aqua rosata ēduia ⁊ similibuſ. si vero sit flegmatica gros
sa: vomitu cum aqua rafani sinapis narcisci aceto: ⁊ por
ro cum aceto vel solutione ventris cuz hyeris: ⁊ propie
magnis propter illud quod est in ipsis de medicinis ca-
lidis ⁊ fortis resolutionis ⁊ absterſionis: ⁊ premittes oxi
mel squiliticum diatrion ⁊ diaciminum: ⁊ cibabis eos a
qua cicerum ⁊ carnibus leporum cum spetiebus calidis
⁊ columbarum: ⁊ vino vinoso non stiptico: quia in eo ē
error: ⁊ etiam in medicinis stipticis maxime ante mun-
dificationem perfectam. Et si fuerit flegma humiduz: ⁊
aquosum: dabis zinzib. corticem thuris: ballami ciamo
mi: mirabolanorum stozacis ficce xiloaloes ameos sco-
riam ferri ⁊ muri ⁊ caricas cum eo. ¶ Et veteris aqua
ferrea minerali: vel in aqua sit extinctum ferrum ignitū
Et oximelle squillitico quoniā sunt exiccatiua oiuz hūi

ditatum stomaci. Et .S. cõmendauit ferratũ per succũ citoniorum coaceruantibus cachochimiam flegmaticã vel colericam vl' vtrũq; quod infra xp̃o duce dicetur. Et si fuerit melancolia educatur cum decoctione epithimi ⁊ calamẽti camprestris cum melle ⁊ yera archigenis ⁊ supra stomacum i hora ifusionis appõatur spongia i aceto calido valde ve' sacul⁹ ex ietniculis i aceto decoctis cũ itegritate sua. Et si sit sanguis etiam vomitu vel solutõe ventris cum melle cassie: aqua lupuli capillus veneris ⁊ lentis silvestris cuz dragma vnathuris. Et succus porri educit sanguinem ⁊ cucumer asininus: ⁊ quedam speties volubilis mala ⁊ cabem ⁊ allium silvestre cum super fluit in solutione: sed nocet stomaco: ideo non conveniunt nisi apud necessitatem. Et vltimo approximent balnea quia resoluunt materiam: ⁊ deriuãt. Alio modo fit vt q̃ mundificatum est confortetur vt quod influat non recipiat: sed repellat maxie si quod influit non sit principale. Et per medicinas que contemperant suaz 2plexionem ⁊ eius substantiam aggregãt que sunt contrarie sue discrasie a reumate sibi illate ⁊ stiptice aromatice simil' approximante. Harum autem quedam sunt interius approximande: quedam exterius. Et harum quedam sunt calide quedam frigide: ⁊ quedam sunt simplices: ⁊ quedaz composite: que infra duce x̃po dicentur. Simplices nũc dicamus. Frigide ⁊ stiptice interius approximande sũt. Citonia sumac granata cũ granis bene contrita: dulcia muza vel acria flos eorum ⁊ etiam cum pulpis eorũ expressa pira maziana zarur ribes coriandrum spodiuz rosandalis vua ⁊ agresta aque: ⁊ succus eorum: fex vini ⁊ karabe ⁊ barba ircina: ⁊ proprie succus eius ⁊ mirabolani conditi ⁊ similia. Calida xiloaloes mastix spica thus ⁊ cortex eius: gallia muscata peonia nux mus. ⁊ ppie decocta in sirupis galanga macis cinamomum menta: absinthium sansucus: vinum stipticum ⁊ vinosum ⁊ croc⁹ capillus veneris ⁊ omnia breuiter calida aromatica stiptica: quorum mentionẽ fecimus supra in cura meri. Exterius approximãda frigida sunt predicta omnia ⁊ cime ⁊ fructus rubi folia vitis ⁊ salicis ⁊ citoniorum acatia: hypoquistidos lentes ⁊ similia. Et calida sunt predicta omnia ⁊ fructus vitis silvestris qui dicitur raspa mirra aloes ⁊ similia. Si ergo sit eius discrasia debilitãs ipsuz frigida administrabis calida. Et si calida frigida. Et q̃dam confortant ipsum a proprietate vt corallus suspensus ad collum: ita quod tangat stomacum: vel sumptus interius in quantitate .z.j.

Cura male 2plexiõis 2posite. Sz si 2tingat quod plures cause simul conueniant in tali discrasia: puta due vel tres. vt quia sit materia concaũ adherens tunicis ⁊ villis imbibita vl' quia sit cachochimia in stomaco generata: ⁊ ac ebzo etiam illi infixa: certe huiusmõi cura in duabus reb⁹ consistit. s: copiam medicinarum habentium virtutem curatiuam ⁊ propetatem ad illam quã iam hic: supra habuisti. Et in apto vsu earum: qui in ordine curationis cõsistit: ⁊ est vt ab eo prius curam incipias: quod piculosi⁹ videbis: ⁊ maius secundum magnitudinem dispõnis vl' dignitatez virtutis q; nobili⁹ sit: vt est discrasia cerebri: vl' epis vel magis ledẽs virtutẽ vt est cachochimia in tunicis adherens: vel imbibita villis. Que magis perducẽ ad virtutis dissolutionem ⁊ sincopim vel subuersionem Item considerabis si equalia sint: que sit in ter illa que alterius sit causa. ¶ Nam ab eo vt est causa incipiens prius ⁊ eam admouebis ante: deinde quod est vt causatum. vt quia a cura cachochime incipiẽdum: deinde ad curam discrasie procedẽdum: est. Et si quidem illa simil' possis curare: vt quia discrasia stõaci cachochimia aggregata: ⁊ fluxa sit frigida optimum erit: ⁊ breue. Attende quoque ⁊ inspice si aliud sit sine quo aliud curari non potest vt puta quia cachochimia stõaci siñ cura influentis non potest fieri a cura ergo influentis incipere debes: deinde ad curam cachochimie stomaci generate vel aggregate: ⁊ vltimo ad curam discrasie stomaci peruenire: nisi parue sint eius cachochimie ⁊ discrasia ⁊ dẽt spatia. Tertia res prinpalis ponit curam in ordinatione regimis in õnibus rebus non naturalibus. Regatur igitur in aere tẽperato: ⁊ exercitetur ante cibum temperate: ⁊ ad consuetuz gimnasium redeat si obmisit: q̃escat post cibum donec digestionem compleat: Libetur leuibus facile digestibilibus. Ingt. n. Galienus venter infirmus non bñ digerit. ⁊ paucarum superfluitatum ⁊ laudabilem chimũ vt sunt cibaria ⁊ potus superi⁹ dicta in cura egritudinis cordis. Potetur vino eleto in virtute etate ⁊ mixto prout exigit dispositõ predictoz: ⁊ propie stomaci: Sit autem eorum quantitas parua que non repleat sz substẽtet tantum: ⁊ non deficiat: ⁊ qualitas prout discrasie conuenit stomaci ⁊ aliorum membrorum. Tempus vt cibetur hora alleuiationis: ⁊ maxime si sit hora 2sueta. Ordo vt cum diuersa oporteat mistrare propter appetit⁹ defectũ lubrica: ⁊ subtilia permittatur stiptica ⁊ grossa post ponantur. ¶ Modus prout digestiõi cõplende conueniens est: Inaitio fiat superfluitatum quotidianaz quaque die arte si non sponte sua quoque bono exitu egerat Et si quidem euacuatio naturalis obmissa fuerit 2sueta vel artificial' ad eã redeat. Et materia si qnam i corpore superfluat que membrum consueuit mutilatum nutrire vel periodicum dolorem inferre: arteticum scilicet podagricum vel alium expurgetur vl' euacuetur: dormiat die post cibum vt iuuet stomacum i digerendo: sed õ nocte in sero bene vigilet: ⁊ prope si influat materia a cerebro si viro ab epate: ⁊ splene influat ei melius ẽ dormire hora consueta: sed non profunde anime accidentibus dispõatur que iuuant digestionez: vt est gaudium: ⁊ letitia temperata. Quarta res principalis ponit studium in correctionem accidentium: que curã morbi: scilicet discrasie impediunt: ⁊ ipsius cause abscisionem: que plurimum est dolor stomaci morsus cordis: ⁊ oris eius fastidium: debilitas digestionis vel nocumentum. lienteria vel consumptio: vomitus: spasmus singultus sincopis: ⁊ siccitas ⁊ consumptio habitus totius corporis ⁊ propie cum perdurãt: ⁊ fit mansiua de quibus infra dicemus cum auxilio x̃pi cum de corde de spasmo sincopi supra diximus: vbi cardiacam curare ostendimus. Siccitas autem ⁊ sumptio habitus corporis totius simili cura indiget supradicte siue accidens sit discrasie stomaci siue sit per se morbus vl quia longitudinem febris sequantur. Differt ãt quia que accidens est stomaci indicationem habet a particula patiente: alia vero non nulla existente in ea pticula principaliter patiente. Hec est cura male complexionis stomaci cum materia ingñali ⁊ spali. Ex quibus poteris

ad cuiuslibet particularis curationem accedere ratione mãducetis si natura sapiens ⁊ mẽte fueris exercitatus. Deinceps medians ꝯpositas subiungemus ad illas rationabiles ⁊ expertas. Et omittimus hyp. quod facit facile vomere ⁊ abstergit viscosam cachochimiã tunicis stomatici inherentem. In principio comestionis sue comedat duas cepas vel quatuor. Et accipiat ex cepis narcisci pondus aureorum quatuor aut quinque: ⁊ post cibum suum metdantur ⁊ eligentur cum aceto ⁊ ex illa aq̃ bibat qui vult vomere. Ipsum enim bonum facit vomitus eicere quod est q; in cepe narcisci est virtus attractiua: qua abstergit. Galienus dixit: aliud filijsera. teratur sinapis: ⁊ proijciantur super ipsum capita rafani: ⁊ comedatur ⁊ bibatur super ipsum aqua calida: ⁊ mel ⁊ i missa pẽna vomat. Confectio collirij: ⁊ clisteris: posita est supra in cura malitie ꝯplexionis meri ⁊ est filij serap. est enim valde conuenies in educendo materiam in fũdo stomaci situata ⁊ est fortis attractionis. Aliud collirium trahens materiam a superioribus: ⁊ est secundum intentionem nostra ℨ. ℞. pulpe coloquintide puluerizate. ʒ.ß. salis gemme. ʒ.ij. stercoris muris. Et baurac ana ʒ.ij. Serapini. Armoniaci: ana. ʒ.j. conficiantur cũ mele ⁊ decoquantur: ⁊ informentur ad modum dactuli: ⁊ immittatur vnum ex eis. Confectio clisteris attractiui secundum intentionem nostram in aqua decoctionis polipodij foliorum mercurialis centaure asari anisi ⁊ fenicu li ana. ʒ.ß. furfuris manipulus vnum bulliant. pulpe coloquintide tertia pars. ʒ. serapini armoniaci ana. ʒ. q̃rta. Et dissoluãtur mellis cõmunis. ʒ.ij. succi blitis. ʒ. ij. hyerepigre laxatiue. ʒ.iij. olei cucumeris asinini. ʒ.ß salis gemme. ʒ.ß. ⁊ imitte. Confectio hyerepigre Bali. ℞. cinamomi gilobalsami asari spice croci diamasticis ana. ʒ.j. aloes. ʒ.ß. Si vero locus non fuerit aloes sufficienter eiaciat: locus vero mundat purgat: corroborat autez magis ventrem. Quidam ante hoc farmacum miscẽt cũ spumato melle vt melius cõseruetur ⁊ addatur. Quidã vero succum dant ⁊ melius: magis enim subducit ⁊ magis roborat ventrem: dosis vero cõmunis i duoꝫ coclearionum mediocrum magna vero duoꝫ magnorum minor vero idest cochlearis cũ aque tepide tribus ciatis vacuo ventre. Hoc enim farmacum abstergit optime cachochimia tunicarum ventris: ⁊ confortat ipsum vt nõ regeneret ⁊ minus quod influere ꝯsuevit recipiat. Quidam vero dant in aqua absintsij quando in stomaco est materia calida. Inquit G. eupatorium ⁊ absinthiũ virtutem habent ⁊ proprietatem confortandi epar frigidum aperiendi suos ductus ⁊ abstergendi: ⁊ spica cassia ⁊ ficum: ⁊ similiter endiuia frigidum vt dicit Albo. Et illud idem operantur confectiones earum vt sirupi troci. decoctiones epithimata: ⁊ ẽplasta. Inquit quoq; G. scolpendria: ⁊ cortex caparorum virtutem ⁊ proprietatẽ habent confortandi splenem aperiendi ⁊ abstergẽdi ductus eius. Et illud idem operantur confectiones eorũ: vt sirupi troci. decoctiones epithimata: ⁊ emplasta. Et diximus in libro consolationis vbi de virtute simpliciũ te scire fecimus q; sticados ⁊ isopus extensis virtutem ⁊ proprietatem habent confortandit crebrum ⁊ mundificandi ⁊ aperiendi ⁊ abstergendi ductus eius. Similiter ⁊ confectiones eorum vt sirupi decoctionis epithimata ⁊ emplasta. Et caput purgium etiam factuz ex succo hyreos commouet sternutationem ⁊ ducit per viaz nasi superfluitates ex cerebro plurimas: pronas fluere corporis ad partes occultas ex quibus est stomacus. Et caput purgium ex semine vrtice vel nigelle cum aceto ⁊ euaporatio cum aceto aperit oppilationes colatorij: ⁊ ozimuz gariofilatum comestum ⁊ odoratum: ⁊ calamentum: ⁊ similia. Inquit Albohali carnes vaccine cuz aceto corizandro ⁊ croco confortant stomacuz ⁊ prohibent effusionem materierum calidarum ad ipsum. Et illud idez etiam operatur emplastum ex solijs rubi cum sanicordij Item saccli ex inuentione nostra ad idem. ℞. granoruz mirti sumac: ana. ʒ.ij. rosarum immaturarum cum stipitibus. ʒ.v. absinthij loti in aqua ro. ℨ.ß. coriãdri. ʒ.j.ß. spodij sandali rubei: ana. ʒ.iij. bulliant in aqua ro. cum suc. citoniorum: ⁊ quandoque additur parũ aceti calidi ⁊ sũt experti. Et si ex predictis feceris emplastum est ꝑpriũ Item oleum onfacinum rosatum: de citonijs de balaustia operantur idem. Confectio de citonijs confortans stomacum ⁊ prohibens ipsuz recipere humores calidos ⁊ est. Albo. ℞. citoniorum assatorum in massa quantitatem. ʒ.iij. croci absinthij ana. ʒ.ij.ß. olei masticis arboris ⁊ olei de citonijs ana. ʒ.iij. Conficiantur cum vino odorifero. Et epithimetur stomacus. Sirupus de acresta conferens ad stomacum calidum: ⁊ solutionem nature ex colera citrina: ⁊ egritudines accidentes ex corruptione aeris ⁊ abscindit sitim ⁊ stringit stomacum pregnãtis donec non recipiat humores melancolicos ⁊ colericos ⁊ confortat embrionem ⁊ stringit ipsum cuius permixtio est. ℞. succi agreste lib.ij. ⁊ coquatur donec consumatur medietas ⁊ coletur: ⁊ dimittatur vna die: deinde reducatur ad ollam in secundaz dic̃: ⁊ decoquatur cum pondere. ʒ.ij. de gariof. donec consumatur gratus odor eius: ⁊ donec fiat ei spissitudo substãtie vt rob ⁊ coletur ⁊ reponatur: ⁊ administretur. Et si uis adde zuchari quantitatem quamuis secundaz quantitatẽ subtilitatis agreste ⁊ spissitudinis eius ⁊ est serapiõis. Confectio miue aceto: nostra illud idem operatur. Et etiam trocisci de spodio ⁊ de ro. ⁊ rob mirre de succo granatorum dulcium acetosorum ⁊ muzorum: ⁊ rob de ribes Sed miua aromatica ꝯfortat stomacũ frigidum vt non recipiat superfluitas flegmaticas decurrentes ad ipsuz. Item saccli ⁊ emplasta ex ꝑdictis calidis simul ꝯmixtis ⁊ electis idem operantur: ⁊ ex expertis sunt. ℞. mẽte sice subtantie absinthij loti in aqua ro. dõec remoueatur malitia odoris sanfici: ana. ʒ.j. mirtilorum: balaustiaꝫ ana. ʒ.j. spice. ʒ.j. gallie mus. ciperi mirte ana. ʒ.j.ß. masticis thuris masculi ana. ʒ.ij. conterantur ⁊ recludantur i sacculis bulliant in vino stiptico ⁊ applicentur. Et si empla ꝯficere velis addas masticis duplũ ⁊ laudãi medietatem olei nardini ⁊ cere q̃tũ sufficit ⁊ vtere. Item electuariuz ex inctiõe nra ad hoc ꝓbatũ ⁊ exptũ. ℞. carnũ citoniorꝫ decoctorꝫ in aq̃ ⁊ vio stiptico. ʒ.v. ciamomi. ʒ. ij. spice. ʒ.ß. macis galie mus. ana. ℨ.ij. nucis mus. ʒ.j. galãge. ʒ.ß. pipis albi. ʒ.j. zinzi. ʒ.ß. corticũ citri rosa. imatura. ana. ʒ.ij. xiloaloes. ʒ.ß. gũmi arabici ⁊ draga. ana. ʒ.j. siru. ro. de cõtice citri ⁊ melisse: qs̃ sufficit. Itẽ ꝯfectõ nra de citõijs cũ spẽb⁹ ⁊ aroma. in ãtidotario nro descripta idẽ opaf. Et qdã masticẽ vl tãtũ ãomũ addũt. Itẽ elim de scoria ferri ad hũorositatez stõaci cũ calate ⁊ est filij sera. ℞. scorie ferri ifuse i aceto septẽ dieb⁹ ⁊ colet ⁊ frigatur

in patella ⁊ terantur .ʒ.v. mirabolanoꝝ ʒ kebuloꝝ ʒ emblicoꝝ bellericoꝝ radicū ligritie ro. ſqnanti: ana. ℥ Et cōfice cū ʒucharo taberzet ⁊ dentur ex eo. ʒ.iiij. cum aqua maloꝝ. Item aliud confortans ſtomacū: ⁊ exiccāſ humiditatem eius cuꝫ frigiditate. ℞. trium mirobolanoꝝ p̄dictoꝝ radicū ligritie: ʒinziberis ℥ iloaloes cruci: nucis muſ. gallie roſarū ſpice ſquinati maſtic. oīuꝫ añ ʒ.℥. muſci. ʒ.j. limature acuū ſm ponduſ medicinarum q̄ infundātur in vio odorifero ſeptem diebus: deinde ⁱfrigantur in ſartagine ⁊ teratur ⁊ liniaſ cū oleo de amigdalis dulcib⁹. Et conficiantur cū melle: ⁊ denſ ex eo aure. ij. cū vino odorifero ātiquo aut miua aromatica. Et ſi quidem detineatur pp ſtipticitatem eius i ſtomaco p⁹ ipſum ſumatur mane. ʒ.j. cū gelemabin vel caſſiafi. q̄n educit abſtergendo ⁊ confortat. Trifera mundificās ſtomacuꝫ mollificatum ab hūiditate ⁊ reſoluēs ventoſitatem ⁊ calefacit ipſum. ℞. mirobo. citrinoꝝ. ʒ.℥. mirob. nigroꝝ emblicoꝝ: ⁊ bellericoꝝ ana. ʒ.℥. radicum ligritie paſſulaꝝ mundatarum ab interioribuſ ſuis ana. ʒ.v maſtic. cinami ana. ʒ.ij. terantur ⁊ cribellētur: ⁊ liniaṁ cum butiro vacino. Et conficiantur cum melle diſpūato: ⁊ adminiſtretur pondus. ʒ.ij. cū aq̄ tepida. Ellim ad hūiditatem ſtomaci cuius pmixtio eſt. ℞. mirobolano. emblicoꝝ ʒinziberis ana. ʒ.ij. heil anili maſtic. ana. ʒ.iij. terantur ⁊ cribellentur. Et confice cō melle: ⁊ detur ex eo pondus. ʒ.ij. cū aq̄ calida vel vino ⁊ eſt exptum. Jtez aliud de nerſinthia ⁊ accipe ante cibū ⁊ poſt. Et confert ei in cuius ſtōaco ē hūiditas mucilaginoſa. ℞. heil pondus. ʒ.j. cardamomi cinami ana. ʒ.j. muſci. ℈.iij. ʒinziberis. ʒ.vj. macropipis. ℈.v. gare. cinamo. ana. ʒ.ij. ʒucharī taberzet. ʒ.℥. terantur ⁊ conficiantur ⁊ dantſ. ʒ.ij. Cōfectio farmaci de ſuco citoniorum quam poſuit G. ad illos q̄ diſcraſiam frigidam ⁊ humidam ſtomaci habent accachochymiam aggregāt flegmaticā ⁊ que a capite ifluxam vel colericam vel vtrunq̄ ⁊ cōfortat ⁊ prohibet ne recipiat ſuperfluitates influxas ⁊ reſoluens ⁊ exiccans q̄ influxa eſt ⁊ gñata ,puocat appetitū ⁊ iuuat eos qui non bene digerunt. ℞. ſucci citoniorum nouoꝝ ⁊ ſtifantium ideſt ponticoꝝ ſextaria duo romanorum mellis electi: ⁊ diſpumati tantundem aceti ſextarium. i. ʃ. decoquātur ſuper carbones moderate ⁊ miſceantur: ʒinziberis. ℥ iiij. piperis albi. ℥.ij. ⁊ ita inſimiul ardentibus carbonibus coque quouſq̄ ad mediaꝫ cōſiſtentiam in quali ſtomatica farmacorum conſtruūtur. ¶ JlDoc etiam farmacum ꝙfert his qui imbecille hñt epar dosis eſt coclear. i. comēſuratum in ieiumo: ante cibuꝫ per. ij. vel. iij. horas neque nocet etiam ſi poſt cibum accipiat quis. Sꝫ ita cōfectum confert his qui diſcraſiatum ſm frigiditatez hñt ſtōacum ⁊ cachochymiam flegmaticā aggregāt. Illis autem qui diſcraſiatum hñt ſm caliditatem ⁊ plenum colā auferatur ʒinziber: ⁊ piper. Sed illis qui medij ſunt vidimm p̄dicte ꝙmoderationis ʒinzi. imitte. aromaticū ro. deſcriptione Gabrielis ⁊ elefagine boni ſaporis eſt cōueniens in hoc caſu vbi adſint diſpōnes i qb⁹ cū lauda.

¶ Capitulū octauū de cura egritudinū i plaſmate ⁊ primo ōꝝ ſgine ei⁹ cui⁹ ſtōac⁹ ē rotūd⁹ ⁊ pu⁹ ⁊ ptēſuſ magn⁹.

Tomaco etiam q̄n̄q̄ accidit egritudo iſtrumentalis in ſi ꝫ ura ꝙ cū debeat naturali ter eſſe ⁱoblōg⁹ ſit rotundus ⁊ in q̄titate ꝙ ſit pu⁹ p ꝙpatōnem ad ꝯpus ꝓ quo coquere cibum habet ac in ſitu ꝙ ſit ſuperi⁹ nimis ⁊ iuxta dyafragma ,ppenſus ⁊ q̄n̄q̄ tales egritudines ei ſimul contingere pñt: ⁊ q̄n̄q̄ vnaq̄ per ſe. Unde G. ait mānifeſtū q̄n̄ duo ⁊ tria peccata ſic ineſſe pñt vt q⁹ ſtomacus ſit rotundus paruus ⁊ propenſus iuxta diafragma. Cuius cā eſt interior tantum: ꝙ error nature ſolū q̄tum ad figuram ⁊ ſitum: ⁊ eius cauſe ⁊ materie q̄tū ad paruitatē ⁊ cognoſcitur ex tumore rotūdo tenſione ⁊ malitia' anhelit⁹ apō cibi repletionem apparente in ſuperiori ventre ⁊ ructatio ꝓprie abſq̄ quod tactus inueniat dolorem in eo ⁊ priuatione eius apud mantitionē. Et tamen curari nō poteſt ſecūdum G. in tegni ſicut nec mala figura ⁊ ſitus aliorum membrorum inferiorū. Et ꝓprie in p̄cedentibus multum vltra natiuitatem ⁊ maxime poſt augumētum pōt tñ alleuiari ⁊ remediari a prauitate ⁊ nocumēto ipſius cū regimine ꝙueniente ⁊ ꝓprie cibi ⁊ potus. Et eſt. vj. cibus detur faciⁱ digeſtionis ⁊ potus parum ⁊ ſepe ,put G. edocuit. Et in alijs regatur non naturalibus ,put digeſtioni complende ꝙueniūt: quod infra dicemus diuino auxilio ꝙfidentes. ¶ Paruitas vero eius curari poterit per additionem cibi ⁊ potus calidi ⁊ hūidi paulatine factam ⁊ per fricationez cataplata empla ex rubificantibus trahentibus ſanguinez ad ipm̄ dōec magnitudinē ſufficientē accipiat conuenientem corpori infra adoloſcentiam donec corpus ſit in augumento. Et ē talis paruitas toti corpori nociua: ſicut ſuperflua eſt magnitudo in quo ſunt corrigibiles magis quā in alis membris interioribus: tū propter poſitionem eius cum iuxta exteriora magis alijs membris ſint ſituatus: ita q⁹ abſq̄ multo medio poteſt attingi: tum etiam ꝙ eius officium eſt primo recipere cibum ⁊ potum ab exteriori ⁊ medicinas quibus augumentari poterit infra adoloſcentiaꝫ: ⁊ poſt ipſam naturali completo augumento dilatari ⁊ extendi vt dictum eſt non tamen augumentari vere cum verum augumentum a' natura ſit ſola ⁊ terminus eius prefixus. Jnquit enim Galienus ſolius igitur nature ē diſtrahere vndiq̄ facere ꝙtinuum ſibi manens ⁊ principalez cuſtodiens ſpeciem: corpus adhuc. Et hec eſt augumentatio ſine influenti ⁊ applicato cibo non potēſ fieri. Ariſtoteles quoque ait omnium. n. natura ꝙſtantiuꝫ terminus ē ⁊ ratio magnitudinis ⁊ augumenti ꝙ ad vigeſimum quintum annum: vel trigeſimū vt Johannitius dicit. Magnitudo quoq̄ cum faſcia cincta ⁊ ſtricte ſupligata: ⁊ cum paucitate cibi ⁊ potus ⁊ qete curaſ.

¶ Capitulum nonum de cura egritudinuꝫ ſtomaci in vij. ſcilicet oppilationiſ eius.

Cidit ēt ſtōaco egritudo iſtrumēntal' i poris ⁊ ductib⁹ ⁊ vnis ei⁹ q̄ opilatio ē, phibens trāſitū ei⁹ qō vēire ab alijs mbris ad eū ordinauit natura ei⁹ qz qō ab eo ipellit ad alia, iſtituit ⁊ expellit Jlpōt aūt ēē multiplex vn⁹ q̄ eſt i neruiſ q̄ ſunt iter cerebrum ⁊ os ei⁹ cōmunātes: phibēs trāſitū ſpūs ſenſibil' ad ipm̄. Secūda ēē pōt i poro que eſt inter ſplenem ⁊ ipſū prohibēs trāſituꝫ mlie quam trāſmuti ordinauit natura ad ei⁹ excitandū appetitū. Tertia ēē pōt in via que eſt inter os ⁊ ipꝫ prohibēſ trāſitum cibi vt eſt oppilatio merī de qua ſupra dixim⁹. Quarta poteſt ēē popilatio que ē in venis que ſunt inter epar ⁊ ipſum per quas conſueuit illi epar mittere ſanguinē ad nutriendum ipſum.

Quinta potest esse in via que est inter ipsum ⁊ anuz seu rectum intestinum prohibens transitum superfluitatuz ipsius quas expellere consueunt ad ipsum vt est oppilatō intestinorum. Sexta est que est in venis meseraicis, phibens transitum chili generati in eo quem impellere cōsueunt ad epar. Harum omnium causa est duplex: exterior: vt frigiditas aeris ⁊ constrictio aduenies: ⁊ plurimū est interior aliqua ex illis quas in opilationibus meri nominauimus ⁊ plurimum humoralis. Et ex illis est catarrus descendens ad ipsum ⁊ malitia digestionis que ē cā generalis. Signa prime sunt paruitas appetitus absqz quod inueniatur in stomaco malitia complexionis seu alia egritudo cū perseuerantia digestionis in dispositione sua: nisi aliud sit quod impediat: ⁊ paruitas sensus a pud deglutionem rei acute pūgentis vel mordicantis: nec accidit singultus etiam si in ieiunio sumatur. Secū de signū est paruitas appetitus cū grossitie splenis. Tertie signum superius habuisti: quarte signum est sitis intensa in principio: in processu vero ipsius minor accidit ⁊ defectio omnium operationum eius ⁊ consumptō: ⁊ arefactō totius corporis ex arefactione ipsius primato sibi solito sanguinis alimento absqz causa aliqua apparē tibus. Quinte vero signa sunt accidentia ileos ⁊ colice. Sexte signum est multitudo egestionis ⁊ humiditas ipsius ⁊ proprie chilose: ⁊ sitis ⁊ paruitas sanguis: ⁊ per consequens alteratio coloris ad pallorem ⁊ consūptio vel extenuatio corporis ⁊ defectio. Sed signa cārum ipsarum tam exteriorum quam interiorū ex signis causarum oppilationuz meri comprehendere poteris ⁊ generaliter etiam curam: si prudens natura fueris ⁊ mē te exercitatus.

Et autem cura eius duplex generalis scilicet ⁊ spetialis: generalis est aperitio eius ex medicinis aperitiuis ⁊ generalibus omnib⁹ oppilatiōibus talibus. Et ex simplicibus est spica. Et ex compositis hyera ⁊ proprie cū aq̄ absinthij parua ⁊ magna. Ex cibis aque cicerum cum decoctione spice: vel radicum cōmunium. Et ex potibus vinū clarum subtile purum vel mixtum prout dispositio exigit ⁊ proprie cum aqua ferrea. Et breuiter omne regimen aperitiuum ⁊ curatiuum nocumentorum exteriorum causarum, quod ex predictis ⁊ dicendis est manifestum. Sz cura spālis ē abscisio spāliū, cāx sicut abscissio ꝑme ē cura catari quā superius diximus ⁊ malitie digestiōis stomaci: quam subiungemus. Et ex conuenientibus huic oppilationi est costus oleum eius ⁊ spica: vehemēter. n. in neruorum oppilationibus comendatur: ⁊ istorū maxime cum in assumptione eorum immediatius attingātur: secunde cura est cum incidentibus ⁊ abstergentib⁹ vt est hyera ⁊ aqua absinthij: ⁊ corticū capparis ⁊ sirup⁹ ex eis: sed tertie dura est dicta. Quarte cura est cū hyera ⁊ absinthij cusente ⁊ eupatorij decoctione proprie: sz cura quinte est cura yliace ⁊ colice quam infra ponem⁹ sed sexte ⁊ vltime cura est cum clisteribus ex aqua mellis ⁊ hyera ⁊ cum bibitione ipsius. Et breuiter eius cura est cura fluxus chilosi quam inferius subiungemus si succedat nobis pietas trinitatis. Insuper te scire volumus quod largitas dictorū ductuum porozum sine via ruu egritudialis maxime accidit: q̄ si contingat per curam oppilatiōis ꝑriā: ꝑriam exercebis curam eius. Inquit abohaly cuscuta apit oppilationes stomaci ⁊ calamus aromaticus cum semine apij ⁊ melle ⁊ marmacur aperit oppilationes viscerum.

Capitulum decimum de cura repletōnis stomaci similem nauseatie facietatis ⁊ inanitiōis ipius ⁊c.

Epletio seu facietas nauseatiua est egritudo instrumentalis veniens stomaco in eius concauitate receptionis cibi ⁊ pot⁹ a natura ordinata. Est autez repletio ipi⁹ supflua primorum ciborum ⁊ potuum crapulosa: ⁊ quādoqz humorosa: flegmatica obtundens sensum stomaci quare nec famescit: sed potius nauseatur desiderans eam expellere ⁊ non valet propter adherentiam ⁊ viscositatem eius in tunicis ⁊ villis eius. Et causa huius est duplex aut exterior: ⁊ materialis vt cibus ⁊ potus: aut interior ⁊ effitiēs vt est mala complexio in stomaco acquisita in eo materiam generās: aut ei a toto corpore vel alijs membris influxa signa. Et eius signa sunt grauedo in stomaco cuz nausea. Et quandoqz ē singultus: ⁊ dolor stomaci ⁊ eructatio acetosa vel sumosa fetida ⁊ instatio in ventre ⁊ hypocundrijs ⁊ constipatio: qñqz lubricitas: ⁊ inflatō sacci: ⁊ proprie in conchis oculorum anhelitus ⁊ pigritia ⁊ tarditas motuum ⁊ coloris palledo vel citrinitas quādoqz: sed signa gñationis cāe eius. s. hūoralis in stomaco vel que fit influxa ex his que dixius supra de signis male complexiōis cū materia possūt hēri etiaz si sit flegmatica vel colerica mixta: ⁊ si sit exterior est mālfesta. Cura ⁊ filir cura ei⁹ ē cu. alli⁹: nā cōsistit i ātuor: sicut illa. In euacuando repletiōem. Jngt enim hypo. ex plenitudie quecūqz egritudines fuerint: euacuatio sanat ⁊c. Et si q dē fit ex cibis ⁊ potibus altero cōplebit ipa. Aut vomitu si recens sit ⁊ nō incepta digerit ꝑm ꝓ. aut si in via digestiōis sit cū his: q̄ inuādo digestionē citū descēduz ei⁹ de stōaco opank q̄lia sunt pip lōgū ⁊ diatrion ⁊ semē raphani ꝑmissum ⁊ cū descēderit ad intestina cuz enegmate anteq̄ trāseat ad secundā: quod si trāsierit cuz flebot. vel sarmatia cōplebit ꝓprie si fuerit ex hūoribus vomitu aut solutiōe vētris. Et abstinētia est cōis in rectificando ñbroz dispō. ⁊ gfortā. s. gērātiū mittētiū ⁊ recipi. in rectifi. fgūñ. Et i accidētia q̄ ex signis: hic positis colligere poteris: ⁊ copiā eoz q̄ illa cōplēt ⁊ etiā modū eoz ⁊ apertum eoz vsum tibi tradidimus seriose.

Capttulū vndecimū de cura inflamationis stomaci rugit⁹ tremoris ⁊ gurgulationis ipius.

Vflatio stomaci est etiaz egritudo instrumē talis ipi⁹ cōcauitatis eius. Cui⁹ cā, ē duplex intrinseca. s. ⁊ extrinseca: intrinseca duplex ime diata ⁊ mediata. Et imediata est ventositas grossa multa quieta inclusa in concauo stomaci replens concauum ipsius ⁊ extendens tunicas eius: sed cā media ta est: aut ex pte stomaci ⁊ cōplexionis eius ⁊ est efficiēs aut ex pte cibi ⁊ potus vel humoris ⁊ ē materialis. Ex pte autē complexionis ⁊ caloris stomaci que in generādo vētositatē: causa efficiēs est vt q: sit caliditas stomaci alterans pauca debilis que cū agit in cibum temperatuz stomaco aduenientem vel in humorē in eo cōtētū nō pfecte coqt ⁊ digerit: fz ei⁹ ptē subtilē hūidā: aut aquosaz dissoluit: ⁊ iuctū ꝙuertit tempata autem caliditas illam consumit nisi sit multa quam consumere nequeat frigidi

tas vehemens congelat non dissoluit sic ventositate: nec generat proinde estatis tempore propter caliditatem ei⁹ acutam non conuertuntur in ventū vel nubem: ⁊ in hyeme propter frigiditatem intensam emanationes: ⁊ vapores peruenientes ex terra ⁊ aqua non conuertuntur i vētum vel nubem sic ventus vel nubes consumptis vel cōgelatis illis predictis temporibus non apparent sed vere ⁊ autumno propter tepiditatem caliditatis per modū dissolutionis agentis. Ex parte vero cibi ⁊ potus vl' humorum qui sunt in generatione eius vt materialis est vl' quia in se ipo habet humiditatem extraneam cib⁹ vt sūt legumia ⁊ alia similia ex herbis ⁊ fructibus. Et pot⁹ vt vina grossa ⁊ dulcia multe cōmixtionis: ⁊ aqua grossa mellis crudi ⁊ similia: ⁊ humor qui sit flegmaticus grossus viscosus frigidus ⁊ humidus vel siccus mlicus ml' tiplicatus in eo propter egritudinem splenis in quos calor stomaci alterans cum agit licet sit temperatus ⁊ equalis vt in sano corpore extrahit illam humiditatez extraneam non potest coquere ⁊ comassare bene sed dissoluit in vaporem ⁊ ventum sicut si temperatio igni grossa ligna viridia vel aquosa super ponantur est videre ꝙ multum fumum generant: ātequā superet ⁊ comburet ea. Si vero igni fortiori vel fortissimo immittantur statim comsumit ⁊ superat ⁊ comburunt ea nulla vel pauca effumatiōe resultāte ex ipsis. Sic quoque si calor stomaci sit fortis predictos cibus ⁊ potus ⁊ humores presentes coquit ⁊ digerit nulla vel pauca ventositate resultante ex eis nisi forte non sit tam fortis quod possit super valere eis vel quia forte quantitatez excedant quam nequeant superare. Et illud innuit. Galienus cum ml' tum calida in dolore colico ihibuit ministrari. Si vero ex vtriusque parte cōtingat vtroqz dicto erit modo. Ex trinseca vero causa est quelibet res debilitans calorē stomaci in actu digestionis super insurgens exterius: sicut si aeri multum calido resoluenti vel frigido exponantur ⁊ similiter balneo vel forti exercitio sumpto cibo exponantur corpora vel frigida potetur aqua ⁊ breuiter si illis adueniat: quecunqz sit ex causis debilitantibus: digestiuam: quas infra sufficienter christo propitio itendim⁹ numerare. Et signa ⁊ cause eius immediate sunt tensio cum dolore: quandoqz absque grauitate multa qualis i nausceatiua facietate existit: nisi sit propter multitudinem cibi ⁊ potus vel humorum ⁊ absque sonitu vt in rugitu vel gurgulatione contingit: quia in hac ventositas est geta: ⁊ compassione sedatur. In illis vero non est commota simpliciter: vt in rugitu vel humiditate aquose commixta vt in gurgulatione. Nisi sumpto potu quoniam tunc etiam si temperatus vel modicus existit sonituz cōmotionis eius ⁊ fluctuationis in vacuo apud commotōnem corporis percipies manifeste Sed signum cause efficientis est ex rememoratione debilitatis digestiōis stomaci: que preterijt ⁊ frequenter accidit: ⁊ quando bonitas regiminis in omnibus aderit cum priuatione signorum repletionis cacochimie humoris flegmatici vel melancolici nullis apparente ex exterioribus causis. Sed signum quod sit ex cibis in substantia qualitate vel quantitate vel alijs operantibus in ventositatis generatione est inuentio ipsorum cum priuatione predictoruz. Et cū permutatione ipsorum cessat. Signum vero quod sit ex humoribus est signum abundantis cacochimie ipsorū in toto corpore: ⁊ proprie in stomaco cum predictorum priuatione. Sed signum quod sit in humore flegmatico est quod est sine siti: ⁊ humiditate oris ac lingue ac infectione eius ex illo. Sed si sit ex melancolico siccitas oris ⁊ lingue. Et signum vtriusqz erit ex vtriusqz consusum. Et poteris generale signuz super omnes causas cōprehendere ex totius corporis complexione habitudine consuetudine etate regimine ⁊ alijs circunstantijs. Signum vero exterioris cause est eius inuentio que tibi vl' ex resolutione infirmi vel astantium est manifesta. Cura inflationis stomaci est due res. Prima respicit causam imediatam scilicet ventositatem magis lederentem stomacum resoluendam. Secunda dirigitur ad causaz mediatam abscindendam. Prima est generalis in alijs subsequentibus obseruanda. Omnes enim vel debent esse ventositatis resolutiue vel resolutiuis admixte confortatiue quoque vel confortatiuis stomaci mixte. Et ex conuenientibus stomaco ⁊ grosse ventositati est. Linda cocha cum vino sumpta: secunda est triplex: prima dirigitur ad causam materialem extrinsecam cibi ⁊ potus: secunda vertitur ad causam materialem intrinsecam humorosam: sed tertia ad causam effitientem scilicet digestiue stomaci debilitatiuam. Primam complent carminantia extenuantia ⁊ resoluentia ventositatem. Que in cura meri superius habuisti. Secunda complent mutatio cibi ⁊ potus ventosi ad cibum ⁊ potum facilis digestionis paucarum superfluitatum quam superius habuisti habentem in se virtutem resolutiuam ventositatis admixtam. Et conuersio vniuersalis regiminis ad regimē resolutiua ventositatis ⁊ confortatiuuz quod in proprio locho dicemus. Tertiam vero complent incidētia ⁊ abstergentia materiam humorosam ⁊ educentia per vomitum: vel per sensum absqz stomaci lesione que superius habuisti: sed quartam ⁊ vltimam rem complent que digestionem stomaci debilem habent confortare: quoz infra xp̄o duce faciemus. capitulum spetiale.

Cigitus ex predictis patet quod est preco: seu sonus ventositatis nō multe simplici vl' pauce humiditati commixte in concauo stomaci impetuose commote in rectum ex arto loco in amplum. Et quandoque versus inferiorem partē intestinorum vel superiorem vt in eructatione contingit differens ab inflatione in qua ventositas erat multa extendens ⁊ quieta sine sono vt superi⁹ habuisti ⁊ a gurgulatione: in qua humiditas est commota sola vel pauce ventositati admixta proinde est cum sono obtuso nō claro vt est rugitus sicut voluit. B. Et a tonitōe in qua ē paulatim cōmota in girū acuta hūiditas vel vētositas vel vtraqz eq̄liter iūcta absqz sono. Quoz causa ⁊ signa ex p̄dictis sunt mānifesta. Et cura simil' est cure inflati. facilioz tamez iquātū eoz cā seu materia nō ē geta iclusa sed cōmota explīōi p supi⁹ aut iferi⁹ ꝓmpta. Cur⁹ expulsō nē cōplēt simplicia ⁊ cōposita ex medis cōia q̄ supi⁹ hūisti: ⁊ ꝓpria q̄ sequūt. Ex simplicib⁹ appropriatis inflatici stomaci sunt varasce sicca ⁊ mirra pura. Zuinp⁹ ⁊ feniculus bibit⁹ cū aq̄ meu. Et ex coib⁹ vtilis fortis est castoreuz: cipum nigella spica ameos semen coriandri macis cimi. gar. Et cōmouētia eructationē supius i cura meri narrata sunt per os sumpta secundum omnem modum ⁊ cum clyst. reimmissa ⁊ emplastrata euaporata ⁊ vncta.

Et ex cõpositis ẽ sufus quod fit ex semine anisi: ameos rute: calameto sicco ⁊ castoreo: ⁊ spica nardi. Euaporatõ nuans illos quibus accidit inflatio ex colera nigra. ℞. polii camomille florũ sãsuci: seminis ru. et bacharũ lau. ana partes equales ⁊ buliant: ⁊ decoquantur i aceto deinde infusa spongia vel filtro in eo fiat euaporatio. Unguẽtum dissoluẽs vẽtositatẽ ⁊ inflationẽ stomaci. ℞. nigelle granorũ lauri: rute ficce ana partẽ. i. infundantur in aqua ⁊ coquantur in ea: ⁊ oleo veteri ana partes equales Itẽ oleũ nardinũ cũ puluere casto. ẽ vltimũ ⁊ ẽ ynaym. Item clistere ad idẽ. ℞. p̃dicta ⁊ adde semis anisi feni. carui apij ana. ℥. ʒ. rute aristologie rotunde ana. ʒ. iſ. coquatur i vino veteri ⁊ aqua ⁊ addito melle ⁊ sale cõi sufficientis q̃titat̃ fiat clisteꝛ. ℙDul. ad cõfortandum digestionẽ ⁊ expellendã vẽtositatẽ conferens inflatõi ⁊ rugitui ⁊ tipanitu. ℞. cinamomi electi. ʒ. iiij. nucis mus. macis gare zingiberis zedoarie dozonigi galange cardamomi ana. ʒ. i. spice. ʒ. i. ani. feni. cimini añ. ℥. croci ʒ. ij. vtatur in cibis ⁊ salsamentis: ⁊ clare. d.

¶ Capitulum duodecimum de stomaci percussione ⁊ obuiatione ⁊ casu supra stomacũ ⁊ cura.

Elenitaté

stomaci obmittentes hic eo quod infra vsq; ad capitulum ỏ lienteria reseruam⁹ de solutiõibus continuitatis stomaci. nũc dicamus ⁊ q̃ illi⁹ generis sũt sciẽdũ igitur q̃ tigit vt hõ petiatur supꝛ stomacũ vel obuiet alicui rei dure vl̃ cadat supꝛ eũ ex quo sõstãtia ei⁹ p̃fũditur vl̃ relaxat̃ dis̃gregatur ⁊ debilitatur matie si cibo repletus fuerit. Et cã q; exterioꝛ est mãifesta: ⁊ eius signũ est cause inuentio doloꝛ ⁊ nausea. Cura ei⁹ ẽ q̃q; res. ℙDima est euacuatio repletiõis si que fuerit in stomaco ⁊ toto coꝛpoꝛe Secũda est cõfortatio stomaci ⁊ reunitio ei⁹ substãtie dis̃gregate vt nõ recipiat si quod mittitur. Tertia est resolutio eius quod recipit vel tracuꝫ fuit. Quarta est regimẽ. Quinta est accidẽtiuꝫ correctio. ¶ ℙDimã rez cõplent vomitus si cibo fuerit repletus: deinde flebothomia de nigra vt coꝛporis repletõ euacuetur si adsit: vel si nõ sit mẽbra coꝛporis reddãtur auara imittẽdo ad ipsuꝫ doloꝛosuꝫ ⁊ debilitatũ. Inquit enim Ba. flebothomamus nõ soluꝫ in multitudine: ꝫ ẽt in magnitudine egritudinis cõmodatiõe humoꝛ existẽte. Secũdaꝫ ⁊ tertiaꝫ cõplẽt medicine stiptice aromatice ⁊ odoꝛifere ⁊ resolutiue simul quas enumerauim⁹ supꝛa de cura meri exterius ⁊ interius appꝛoximate. Et ex his que in principio appꝛoximanda sunt est substãtia absinthii decocti in oleo ro. ⁊ cataplasmati desup. Cõfoꝛtat enim ⁊ pꝛhibet fluxũ humoꝛũ: ⁊ doloꝛeꝫ sedat trahentem. Deide vero fiat emplũꝫ quod est. ℞. pomoꝛũ de seni de coctoꝛ in vino stiptico ⁊ aromatico vsq; ad dissolutionẽ. Deinde terantur ⁊ sumãtur ex eis. ʒ. l. laudani. ʒ. ɣ. rosaꝝ. ʒ. viii. aloes. ʒ. vi. absinthii. ʒ. v. mumie ʒ. iiii. aggregẽtur oia trita cũ succo arnoglose ⁊ folioꝝ cipꝛessi ⁊ olco de lilio ⁊ mastichino ⁊ emplastrẽtur ⁊ stringãtur supꝛa stomacũ tepida ⁊ teneãtur p̃ dies. viiii. Ex eis aũt que interius apponũtur ad has intẽtiões est medicamen nostrũ dictũ in antidotario nostro cap. de reubarbaro: qõ conficit ex mumia rubea tinctoꝛum ⁊ vino stiptico: ⁊ iterum medicamen ex granis nasturcii nutritus in succo citonio ruꝫ qõ in loco consolatiõis medicinarum scripsimus

¶ Quartã rez cõplẽt administratio cibi: ⁊ potus facilis digestionis boni chimi ⁊ paucaruꝫ superfluitatũ stiptici ⁊ aromatici: vt sunt carnes p̃dicuꝫ arceaꝝ turdoꝝ de mirta turturuꝫ ⁊ capꝛeoloꝝ ⁊ similiũ: vinũ stipticum ⁊ arõaticũ ⁊ rubeũ limphatũ mediocriter cũ aqua pluuiali vel ferrata. ⁊ opꝫ vt sint pauce quantitatis: ⁊ quies somnus ⁊ letitia ⁊ gaudium tẽperatũ ⁊ oia in loco aeris tẽperati.

¶ Quintã rez cõplẽt que doloꝛeꝫ ⁊ nauseaꝫ sedant: que oia infra dicentur si xp̃us voluerit qui sit benedictus.

¶ Abo. mumia cũ aqua cimi. ad debilitatẽ stomaci ⁊ casum supꝛa pectus stomaci ⁊ epar cũ duobus dauich: de luto ar. appositа est efficaꝫ ⁊ experta.

¶ Capitulum. x. de solutione continuitatis stomaci ⁊ vlceribus ⁊ ruptura ⁊ eius cura.

Cidit stomaco egritudo cõmunis sue vnitatis substantiam soluẽs sicut ẽ solutio continui simplex vt plaga punctura incisio ⁊ huiusmodi: aut composita vt est vlceratio. Est autem aut superficialis vt excoꝛiatio vel medium tunice scindens tantum: aut pꝛofunda penetrans tunicã seu pelliculam aut ambas vt ruptura. Et simplicis causa est duplex interioꝛ ⁊ exterioꝛ. Interioꝛ est humoꝛ i sui substantiam perfoꝛans ⁊ penetrans sua acuitate: aut sua q̃litate repellendo ⁊ extendendo scindens. aut ventositas intercluſa petens exitum. Exterioꝛ est duplex intus suꝫpta vel exterius aduenies ictus sumpta est res acuta vt os acutum spina vel vitrum. Exterius aduenies est ficut percussio cum cultello incidente vel cultello pungẽte: ⁊ superficialis causa exterioꝛ est cibus medicine acuate: aut humoꝛ descendens in eum acutus vt in catarris contingit absque perseuerantia. ℙDꝛofunda vero causa est humoꝛ acutus ibi descendens cũ perdurãtia quaꝫ diu peruenit ad fundum tunicarum alterius vel ambarum. Causa vero composite. ſ. vlceratiõis est duplex interioꝛ ⁊ exterioꝛ: interioꝛ est apertio apostematis vel bothoꝛ: aut plaga faciẽs saniẽ: aut humoꝛ coꝛosiu⁹ adustus descendens in eum vt in catarris: contingit: aut in bibitus coꝛruptus ⁊ putrefactus pꝛopter quod acquisiuit virtutem coꝛosiuam que vlcerauit ipsum. Exterioꝛ est res que partem de sua substantia scindendo aspoꝛtauit ⁊ est mãifesta. Signa simplicis solutionis sunt: doloꝛ ⁊ ardoꝛ: pꝛopꝛie. ſ. post transglutionem rei acute vt ẽ acetum ⁊ sinapis: ⁊ exitus quandoque sanguinis: ⁊ apparitio in vomitu vel secessu: ⁊ si fit in humoꝛe acuto ostendit lingue infectio ex eo: ⁊ sapoꝛ amarus ⁊ acutus: ⁊ ardoꝛ: ⁊ fumosa eructatio ⁊ acuta: ⁊ stomaci inflatio ⁊ angustia: ⁊ sitis absque quod sumatur res acuta: ⁊ ipsi⁹ apparitio in vomitu vel secessu. Si vero sit ab extrinseca causa ostendit eius inuentõ que pꝛecessit: ⁊ superficialis signum est exitus corticis quandoque: ⁊ si est a cibo acuto vel mediam ostendit eius inuentio que pꝛecessit ⁊ si est a catarro icipiente ẽt oñdit inuẽtio ei⁹ ⁊ q̃ nõ ẽ diu q̃ icepit ⁊ si ẽ pfũda sig. ẽ catar. acut⁹ inẽtus q; diu fluxit ẽ a cã itrinseca. Signũ ẽ vlcerationis stomaci est doloꝛ

ꝛ ꝓprie eo mō vt dictum ē contigens: ꝛ fetor in eructatione cū elevatione vaporis faciēs icurrere ficcitatez lingue et oris: ꝛ si sit penetratiua est incōtinētia cibi ꝛ potus quare egreditur ꝛ colligitur in vacuō ventris ꝛ qñq; fetō ꝛ appitō sanies ꝛ corrupti ḥūoris: ꝛ corrosiui i vomitu vel secessu. Et si sit superficialis ōclarat eā exitus corticis ꝛ apparitio ip̄i⁹ vomitu vl̄ secessu absq; q̄ sit excoriatio vel vlceratio i meri cui⁹ signa distictiua sup̄i⁹ dixius vel i i testis cui⁹ signa distincta b̄ sbiūge⁹. Si ꝟo sit ꝓfūda: ꝛ fit a causa extrinseca ostendit eā iuentio ei⁹: ꝛ ptis ablate: ꝛ i cōtinētia cibi ꝛ pot⁹: ꝛ exit⁹ ei⁹ ex ad exteriora. Sed signū distictiuū q̄ fit i orificio stomaci vl̄ in fūdo ei⁹ sumitur a tēpore doloris: ꝛ a loco doloris quātitate ip̄si⁹ ab accidē tibus: ꝛ a ꝯcomitātibus. A tēpore doloris: nā si sit in ore stōaci dolor est statī post trāsglutionē rei acute. Si i fūdo dolor ē̄ post qetē cibi i eo. A loco nā si sit in ore: dolor ē i inferiori ventre circā furculam pectoris inferiorem. si in fundo dolor est circa vmbilicū declinās ad ptem dextrā vētris seu ypocūdrium dextrū. A quantitate nam si fit i ore est dolor fortior q̄ si fuerit in fūdo. ab exeūtibus: nā si sit in ore cortex ꝛ sanies magis exibūt cū vomitu. si in fundo magis cū secessu. A ꝯcomitātibus. Nam si sit in ore miutio āhelit⁹ apparitio sudoris frigidi: ꝛ extremoꝝ frigiditas ꝛ syncopis ē magis q̄ si fit i fūdo Signa ꝟo distinctiua iter vlcerationem meri ꝛ solutionē ei⁹: ꝛ stōaci que cōicare videtur simℓ superius in cura meri habuisti Sed signa distinguenti ainter solutionem ꝛ vlcerationeꝝ stomaci ꝛ ꝓprie fūdi eius ꝛ intestinorum graciliū superioriꝝ sunt valde difficilia ꝓpter ꝓpinquitatē vel collegantiā: quare opoꝝ vt subtiliter iuestiges ꝛ ꝓprie scire ꝓterūt ex quātitate doloris loco exeuntibus ꝛ cōcomitātibus. Ex quātitate doloris: q: fortior vel acutior ē si i fundo stomaci fuerit. Ex loco: q: si sit in itestinis gracilib⁹ ē locus doloris q: fortior vel acutior: ē si i fūdo stomaci fuerit. Ex loco etiā: q: si sit i itestinis ē locus doloris magis ifra ad vmbilicū declinās: ex exeūtib⁹ q: cortex ex itestinis gracilib⁹ ē magis subtilis: ꝛ frequētior q̄ si sit ex stomaco: ex cōmitātib⁹ nā sudoris ꝛ extremitatū frigiditas ꝛ syncopis erit minor si sit i itestinis gracilib⁹ q̄ si fuerit i stomaco; si vero sit i grossis itestinis dolor declarat ꝛ distinguit locus doloris q: iferior sub vmbilico: ꝛ q̄titas: q: minor ꝛ exeūtia nō sunt pmixta vt i aliis ꝛ cōcomitantia sunt minus cōtingentia i eis. Inquit Ypo. solutio cōtinuitatis stōaci ꝛ icisio ē mortalis. Subdit Galie. verū ē si sit ꝓfunda ꝯcaua ꝛ penetratiua: si vero nō sit ꝓfūda ꝯcaua ꝛ penetratiua ē curabilis: ꝛ addit si sit supficiāl facile curāt si sit ꝓfunda ꝛ penetratiua difficile.

C Ura duplex ē i cura ei⁹ itētio vl̄is ꝛ pticularis vniuersalis respicit totū corp⁹: ꝛ ē quatruplex. Ꝓdia ē rectificatio totius corpis ꝛ etiā mēbri catarizātis si qō sit. Secūda est diuersi ḥūoris vbi mittāt vel trahāt ad stōacū lesiuz ꝛ passiuz. Tertia ē regis ōbiti ꝛ ꝯfortatiui ordiatio. quarta ē āntiū corectio. Ꝓdimā rē cōplēt euacuātia ꝛ alterantia discrasiā corporis ꝛ mēbri: euacuantia sūt phlebothomia si peccatū ē i sanguie vl̄ farmatia si peccatū sit ḥūoris alterius cū p̄missiōe digestiōis ip̄si⁹ q̄ sunt nota. Alteratio fit cū frigidis obtūdētib⁹ acutatē ḥūoris ꝛ ḥūidis ispissāti b⁹ subtilitatē ḥūoꝝ vt nō valeāt pforare: ꝛ etiā alteranti b⁹ discrasiā corporis calidi: ꝛ mēbri catarizātis vel cū calidis tēperatis si fuerit ḥūor vētosus. Secūdā rez cōplēt fricatiōes extremitatū cōpressiōes doloroſe: ꝛ fomētationes mordaces: ꝛ alia supr⁹ narrata i curra catarri: ꝛ aliis locis. Tertiā rē cōplēt habitare i locis tempati aeris declinis ad siccitatē: ꝛ qes ꝛ somn⁹ ꝛ cib⁹ paucus facilis digestiōis bonī chimi ꝛ stiptici quē diximus in p̄mo capi. ꝛ potus sil̄r sit: vini rubei ꝛ stiptici lip̄hati cū aqua ferri: ꝛ pauci vt nō repleat ꝛ extēdat: ꝛ mollificat sua substantia ꝛ aie accidētia tēperata. Quartā rē cōplēt ānodia mitigātia doloꝛē: ꝛ q̄ curāt syncopi: ꝛ ludoꝛē diaforeticū q̄ sup⁹ hañisti i cura cordis: ꝛ calefaciētia extrema frigida vt nit fomēta ꝛ calefactoria nota. Ꝓdarū cularis vero repiat mēbrū patiēs ꝛ passionē eius. l. solutionē cōtinui: ꝛ si quidem sit simplex non profunda vnica erit intentio. l. reunitio ꝛ conglutinatio ꝛ solidatio: sed si sit superficialis illaz complent stiptica ex cibis: ꝛ potibus: ꝛ medis q̄ fuerunt enarrata si ꝟo ꝓfūda illā ꝯplēt pōtica ex medis interꝝ ꝛ exterius approximatis. Tales autem medicine sunt simplices ꝛ composite: quas infra iesu x̄pi gratia mediante dicemus: nunc vero simplices: ꝛ sunt balaustia granatū tribuli alcāna: alūen ꝛ pira ficca ꝛ ꝓprie silvestria. Magis stiptica vt barba hircina ligua arietis: ꝛ in ātiqua nō est melior ea cauda equina ypoquistidos. Et glutinantia vt lutum armenum qō est mirabile in re vlnerum ꝛ ꝓhibet ambulationem putredinis ꝛ lutum sigillatū ꝛ tus ꝛ cortex eius ꝛ mastix gummi: dragagātū: ꝛ arabici: ꝛ zarur: ꝛ que sigillāt vt sunt galle ꝛ similia: ꝛ omnia que diximus in cura fluxus sanguinarum ꝛ in decollatiōe medicinarum ad fluxuz catarri: ex quibus aliqua sunt approximanda interius: aliqua exterius que sunt nota: si vero fuerit composita ꝛ vlcerosa duplex erit intentio. l. mundificatio ꝓma secunda consolidatio. Ꝓdimam rem cōplent abstergentia non fortia ꝛ acuta que addant in vlcere: sed suauia: vt est mulep: vel aqua mellis: vel gelemabi vel aqua passularum: que sunt cōuenientes stomaco. Et quandoque casiafistula vbi est necessaria ventris solutio Nam cum hoc quod mundificat facit solutionem facilem: nec trahit ad stomacum aliquid. Et si materia fuerit viscosa ꝛ adherens: quia fuerit salsa: fiant cum aqua caulium: vel oliuarum salitarum: que etiam consortare habent ipsum vbi aqua passularum vel casiefistu. nō sufficeret. Inquit. G. vulnera non sanantur: nisi perfecte exiccentur: ꝛ mundificatio eorum exiccatio ē: quod si fuerit illic corrosio. ꝛ caro mortua oportet quod mundificetur cum medicamine ꝓprio adhuc icarnatiuo: quale est aleos solus: vel terapigra. G. simplex que mundificat ꝛ abstergit ꝛ confortat vt non recipiat: nec trahat ab aliis membris non āt terapigra magne descriptiōis: vt est tera coloquintide logodion ꝛ similes quoniaz habēt in se res acutas mordicantes vlcerantes: ꝛ trahentes ab aliis membris ad stomacum: ꝛ deinde detur lac: acetosū vaccinuz quia lauat ꝛ stipticat vel sirupus de absinthio ꝛ de eupatorio quia mundificant ꝛ stipticant. Et vltimo administres rob de fructibus stipticis superius nominatis: ꝛ cuz eis oportet vt administres icarnantia vt est ireos thus album mastix ꝛ filia. Et cū vlcera sint in orifino eius: administres conglutinantia que teneant medicamen superius: ꝛ non permittant ipsuz descendere ab eo ad eius fundum cito: vt est gummi dragantum cuz pauco semmis raphani: ꝛ lutum sigilatum: ꝛ armenum: ꝛ ꝓ

prie cum fuerit ibi exitus sanguinis. Et fortiores sunt troci. de iera sigillata ⁊ de karabe in nostro antidotario tibi traditi. Et cum fuerit ibi dolor fortis: oportet vt misceas aliquid filonij, vel seminis papaueris ⁊ portulace: qua sedant stipticando. Emplastrum Diabasij conferēs rupturis intrinsecis: ⁊ solutionibus continuitatis expertum ⁊ efficax si deus voluerit. ℞. litargiri: opij lapidis ematitis sanguinis draconis: ⁊ hominis recentis galbani masticis thuris costi boliarmeni: lumbricorum terrestrium: mumie armoniaci añ. ℥. quartum, picis nauallis: ⁊ grece cere albe: ⁊ rubee: ⁊ añ. ℥. ℈. rosarum mirte cardamomi aloes: añ. ʒ. v. coloquintide: palme marine aduste galle: balaustiarū aristologie longe resine ℈ solide medie: ⁊ minoris: ana. ʒ. i. visci quercini. ℥. ℈. fiat sic decoque pellē edinā in aqua donec tota dissoluatur ⁊ ipsa aq̄ colatur: ⁊ fortiter p̄matur: ⁊ omnia alia terenda terantur: ⁊ liquefacienda liquefiāt: ⁊ lumbrici bene contriti cum aqua predicta ⁊ viscus fortius misceant: ⁊ ico: ponēt oia bene: donec veniāt ad ſpissitudinem emplastri: ⁊ applicetur. Item emplastrum in p̄mo capitulo positum est sanum ⁊ exptum. Et vnguenta posita supra capitulo de cura solutiois cōtinuitatis meri. Aboaly sirup⁹ de vua cōferens ad egritudies gutturis ⁊ apostema quod fit in eo ⁊ vlceri⁹ factis i stomaco: sumant succi vue pōtice li. vi. ⁊ decoquatur vsq; ad tertiā: ⁊ fundat super ipsum mellis lib̄. i. ⁊ sumac: ⁊ radicum liquiritie: gallarum balaustiarum: superioris rosarum añ sestarii. i. croci. ʒ. ij. mirte alumins tameni añ. ʒ. i. decoq̄t ⁊ colet: ⁊ vsui reſuat.

¶ Capitulum decimumquartum de medicinis apostematum stomaci.

Circa apostema stomāci sciendum: est q⁹ apostematuʒ stomaci: quoddā fieri contingit in superiori parte scilicet circa orificium eius quoddam in inferiori. ſ. circa fundū: quoddā in pariete: seu tunica eius intrinseca: quoddam in exteriori ⁊ quoddam in parte posteriori: que respicit dorsum quoddā in anteriori que respicit ventrē: ⁊ lacertos eius quoddam i toto ⁊ raro contingit: ⁊ plurimum est mortale. Et ex causis ipsius specialibus: est dolor antiquat⁹ stomaco: ⁊ motus fortis aduenies ei ex farmaco solutiuo malitioso quod trahendo ad ipsum ex partibus corporis humores ⁊ debilitando ipsum in eo retineri ⁊ colligi operatur ⁊ vomitus frequens ⁊ difficilis: ⁊ maxime intemperate scūs vt puta in principio morbi alicui⁹: puta febris scūs in quo materiam indigesta grossa: ⁊ viscosa cum difficultate vomēdi ad stomacum trahitur: ⁊ p̄ suā viscositate: ⁊ adherentia stomaci pre debilitate non potest expelli: vnde corpus eius apostematur sicut dixit Aboali. Signa. Generum eius si sit calidum: vel frigidum ex generalibus habentur q̄: si sit calidum dolor erit acutior ⁊ febris ⁊ sitis. si frigidum econtra. Sed signa specier⁹ ei⁹ ex pte matie ex q̄ i ſa sectiōe postpōi⁹ dicet. Signa vo specialia ex pte matie in qua: siue localia: ex parte apostematis scilicet existentis in superiori parte stomaci circa orificium sunt p̄pria vt dolor magnus: ⁊ p̄ prie post assumptionem cibi statim: ⁊ tumor circa furculam nocumentum desiderij: ⁊ appetitus: ⁊ ex concomitantibus sunt spasmus cum alienatione si sit calidum: cum subeth ⁊ stupore si sit frigidum: ⁊ pulsus cordis frigiditas extremitatum sudor frigidus: ⁊ syncopis magis veniens ⁊ est malum signuʒ. Si vero sit in fundo dolor minor ⁊ proprie post assumptum cibi per horam tumor versus ipocundrium malitia digestionis: ⁊ cum aliorum accidentium apparitione minori. Et si est circa interiorem tunicam dolor erit maior ⁊ apud assumptionem cibi augetur: magis q̄ si fuerit in exteriori ⁊ tumor minus apparens tactui. Si vero in exteriori fiat econtra erunt signa. similiter si in parte posteriori versus dorsum tumor non erit perceptus sēsu ⁊ dolor in dorso ⁊ versus eū. Si vero in parte anteriori que respicit ventrem esset magis exterius apparens ⁊ dolor in furcula: ⁊ versus lacertos ventris superioris.

Cura eius est quattuor res: ¶ Prima est euacuatio repletionis corporis: vel membri mittentis si adsit: vel etiā ñ adsit etiam quocunq; predictorum modorum fiat. Secunda est euacuatio partis apostemate seu materie apostematis. Tertia est regimen. Quarta est accidentium correctio pura doloris ⁊ similium qui si sit fortis: ⁊ acutus curam impediet ⁊ ordinem eius peruertet. ¶ Primaʒ rem complent flōia de saphena si multa fuerit plectoria totius vl̄ de basilica si nō fuerit multa vel demigra. Et si fuerit cachochimia totius farmatia vētris solutiua nō vomitiua educi poterit vt supernus fuit inuentum cum talis euacuatio debeat anticipando ri: vt supernus dictum est. Talis āt farmatia: ad stom^a cū apostematū trahit ⁊ magis repelet q̄ euacuet. Et ergo cachochimia totius expurget ātic̄pando: ⁊ minoretur expedit medicinis ventris solutiuis stipticis vel diureticis leuibus educētibus p̄ vias vrine vt vt sūt diuretica calida sicut radix apij ⁊ semen petroselini ⁊ dauci aspagi ⁊ similia ⁊ frigida vt ſ semia coia dicta ⁊ nota vel ꝓuocātibus euacuationē ſēsibilē: p cutis poros vt fūt iudoreʒ ꝓuocantia leuia qualia sūt apiū anetum calamentū aq̄: ⁊ olera coq̄: ⁊ assaruʒ cū oleo de spica sup vnctuʒ: ⁊ ciclamē cū melle emplatū Et fra vt aq̄ ordei ⁊ melons idi si calida fuerit: ⁊ cū febre: ⁊ vnū qō vniuersas mouet execreatiōes. Siue insēsibilē vt fricationes mite: ⁊ suaues ⁊ ieiunia ⁊ abstinētia ⁊ clisteria cū medicinis hñtibus virtutē educēdi leuiter cachochimiā que fūt diuersa scōʒ diuersitatē cachochimie que supius habuisti. Et si sit in vētris vacuo cachochimia saracis illis appropriatis ducent leuibus ⁊ stipticitatem hñtibus que mūdificent: ⁊ confortēt quas etiam ibi habuisti vt sūt iera cassiafist. aloes allubleȝ turbit nō confortatū ⁊ filia: que leuitate soluūt nō inquietāt: nec i pediūt dissoluēdo: ⁊ trahēdo ab alijs. Et similiter si repletio sit alicuius membri flōia de vena respiciente illud membruʒ: ⁊ si fuerit cachochimia farmatia appropriata illi q̄ fit ex leuibus ducet eam. Item tractio ad longinqua: ⁊ derivatio ad propinqua cum ventosatiōibus ⁊ frictionibus duris ligaturis: ⁊ cōpressionibus dolorosis: ⁊ alijs que supra de cura frenesis habuisti. Secundam rē complet euacuatio per recursum tantum: si tota materia sit recurribilis vl̄ per recursum ⁊ extractum sil̄ si tota materia non sit recurribilis: ⁊ si per modum influxionis sit fiens: vel per extractum tantum: aut pulsum si sit per modum congestionis fiens. Recursus autem fit triplex per pulsum tactum ⁊ transmissium: p̄ hec omnia: vel aliquod ex eis vel plura. ¶ Pulsum complent in stomaco apostemato: si quidem sit calidum quod indicat do-

lor acutus se. ⁊ sitis. fra stiptica aromatica stomaco appro
ximata interius. ⁊ exterius principio apostematis: ⁊ vs
q; ad septimum. ⁊ quandoq; magis interius: ⁊ quando
q; magis exteri⁹ius quandoq; in superiori parte ventris:
quandoq; inferius: quaandoq; versus medium: ⁊ quã
doq; versus dextrum secundum diuersitatem situs apo
stematis ministrata: qualia sunt que tibi narrauimus su
pra de cura male complexionis eius cum materia: talia
enim pellendo materiam sedant dolorem: ⁊ inflationeꝫ
que hanc intentionem complentia impediunt ⁊ rtardãt
q; si non sufficiant quia apostema calidum sit colericum
vel adustum approximabis fortiora vt portulacam sem
peruiuam virgam pasto. lactuca. ⁊ succum eorum: ⁊ san
dalum: ⁊ mucillaginis psilij cum modico camphore da
bis ⁊ si expediat etiam succum papaueris ⁊ semi. iusquia
mi vel paruꝫ tebaici opij immiscebis ⁊ exterius empla
stabis: etiam lenticulas aque super: eis aliquid calidum
⁊ aromaticum admiscendo: ⁊ proprium quale est spica
mastix menta ⁊ similia. Tractum autem complent eua
cuatio partium longinquarum cum ventosis exercitio f
fricatione puta cruris vel brachij vel intestinorum: vel
ep̃is propinquorum illi. Transmissum complent con
fortatio stomaci cum stipticis ibi numeratis: ⁊ capitulo
de cura solutionis continui eius'. Et si quidem tota re
currit materia: sanus remanebit stomacus. ⁊ subest excu
satio transeundi ad aliud. Si vero non tota sed aliquid
derelictum sit in apostemate erat illud viscosum: ⁊ gros
sum compactum ⁊ indissolubile ⁊ proinde nequit recur
rere. Expedit ergo vt educatur p extractum a parte pa
tiente scilicet parte apostematis ⁊ hanc complent diafo
retica appropriata: vt est calamentum apium spica men
ta absinthiuꝫ ⁊ similia illa appropriata tali ordine ⁊ mo
do vt q; talibus frigidis: ⁊ stipticis appropriatis vsque
ad septimum donec fuit in principio: deinceps dum fue
rit in augmentum miscebis diaforeticorum aliquod p̃
dictorum equalter ⁊ proprie quod virtutem habet ma
turatiuaꝫ parumper ⁊ abstersiuam virulentie resudanti
qualis est bleta ⁊ alubleh. Cui si doloris augmentatio
inflamationis ⁊ febris que augmentum apostematis se
quuntur diaforesim prohibeant approximabis quod cũ
frigidate stupefacit ⁊ resoluit cum complexione q̃le ẽ co
riandrum ⁊ viole sicce vel cũ proprietate vt est solatruꝫ
⁊ aqua corũ intus ⁊ exterius: vel quod cũ mollificatione
resoluit vt e malua ⁊ bismalua'semẽ lini ⁊ fenugreci ca
taplas. vel predictis calidis diaforeticis admiscebis que
infrigidando abstergunt vt est sirupus acetosus: aqua se
minum citrulli: melonis ⁊ cucurbite: aquã ordei: ⁊ mu
cillaginem psilij: ⁊ mel cassie fistule dabis cum aqua en
diuie. nec enim dolorem molliunt: ⁊ febrem remittunt.
Sedatis vero inflãmatione ⁊ dolore: ⁊ cum iam perue
nerit ad statum ⁊ decimumquartum diem tempus erit
diaforeticis calidis vti: quibus etiam admiscebis aliq̃
ex stipticis: ⁊ aromaticis appropriatis quale est mastix ⁊
absinthium spica ⁊ crocus vt robur conseruet in eo que
etiam in declinatione similiter exercebis. Et si quidem
totaliter resoluatur bene se habebit stomacus. Si vero
non resoluatur sed transeat in bubeleti q̃ est plurimũ
propter dispositionem materie: ⁊ membri: tunc oportet
vt ad statum perducas incolumen studium tuum circa
maturationem exerceas secundum regulas: ex quas su
pra de cura pleuresis numerando declarauimus: illuc ⁊
recurre. Tertiam rem complent debita sex rerum non
naliũ ordinatio que supponendo regimen supradic
tum diuersificatur secundum diuersitatem intentio
num seu rerum intentarum quas prosequimur que sũt
ia declarate: ⁊ etiam accñtium quorum correctõeꝫ inten
dimus que qualis eẽ debeat intentio sibi declarat: ⁊ tu si
nature prudens fueris ⁊ mente exercitatus scies hec cõ
uenientia ⁊ propria inuenire. Quartam rem complent
auxilia plura ⁊ diuersa secundum quod plura ⁊ diuersa
sunt talia accñia apostemata calida consequentia vt sunt
eius esscñtialia ⁊ propria sic̃ dolor ⁊ inflãmatio quorum
correctõem ia supra fecimus nocumentum desiderii ⁊
digestionis quorum correctõem x̃pi misericordis auxi
lio inferius subiungemus. Et accidentiuꝫ que ex comũi
tate insurgunt cerebri. scilicet vt spasmi ⁊ alienationis stu
poris ⁊ subeth quoruꝫ correctõem supra de cura capitis
premisimus vel ex cõitate cordis: vt est pulsus cordis
syncopis sudor frigidus ⁊ frigiditas extremorũ quoruꝫ
correctionem ẽt añ diximus in cura cordis ad illa q̃ loca
recurre. Nõ si apostema frigidũ fuerit econtrario sũt
inteligenda omnia. i. ⁊ cura: que ex dictis in apostemate
aliorum membrorum sẽ nota ⁊ cura botho⁹ in stomaco
est cura apostẽatis predicta quare oꝫ vt mollificantibus
vtaris deinde abstergentibus ⁊ resolutiuis vel aperien
tibus: ⁊ vltio stipticis insura vlceris prenarrat. Etsi fu
gidum fuerit nasturcium sumptum ac exterius emplas
tum aut resoluit sua copl'one aut maturabit ⁊ rumpit p
prietate sua. Sacculi i principio apostematis cali stoma
ci approximatis: ⁊ precedente flõia de basilica. ℞. vtriusq;
que sadal'. ros: ana. ℥. ʒ. camphore. ʒ. i. infundant in aqua
ro. ⁊ succo citoniorũ nutriantur sola aqua ordei custo
diantur a carnibus: ⁊ vino ⁊ confectionibus que cũ mel
le fiunt ⁊ bibant sucum granatorum ⁊ rob de fructibus
frs. Et sedata doloris vehemẽtia detur cassia fi. dissolu
ta in aqua endiuie bullita: ⁊ dispumata. Si autẽꝫ dies
egritudinis elongati fuerint: ⁊ calor non quieuerit sed f
mansit apostema cum duritie ex hoc emplo epithimetur
locus cuius confectio est. ℞. violarum siccarum. ʒ. x. ros
ru. ʒ. v. spice inde masticis: añ. ʒ. ii. ciperi squmãti' calami
aromatici añ. ʒ. iij. farine fenugreci. ʒ. xxx. camomille se
minis maluãuisci albi farine ordei añ. ʒ. x. Conspergan
tur omnia cum mucilagine seminis lini deinde locus ex
oleo de neridem calefacto inungatur ⁊ emplastetur ex p̃
dicto per quattuor horas antequam comedat: ⁊ post di
gestionem cum stomacus fuerit a cibo euacuatus: vn
gantur cum oleo predicto de neridẽ. i. spica calido ⁊ sup
ponatur lana. Trociscꝰ de berberis Aboaly. ℞. berberis succi ligritie rosis seminis cucumeris seminis me
lonis excorticati contriti ⁊ cribellati añ. ʒ. iij. masticis spi
ce odorifere succi cupatorij añ. ʒ. ij. rubee rauedsem. croci añ. ʒ. i. seminis cuscute: ⁊ seminis endiuie añ. ʒ. iij. spo
dij. ʒ. i. ℈. tereniabi. ʒ. v. Tere ⁊ confice cum aqua tereni
abin: ⁊ informa trociscos aur̃. i. potetur. Si vero aposte
ma stomaci per viam influxionis sit frigidum fiens aut
sit per modum congestionis: vel factum q; plurimum ẽ
flegmaticum factum: vel me'ancolicum aut enim fit
ex via indigestionis cibi qui ex indigestione in flegma co
uertitur: aut ex ipotentia conuertendi proprium nutri
mentum vel ex superfluitate ipsius retenta non expulsa

que est melancolica cuz stomaci substãtia sic neruosa melancolice nature vt superius habuisti. Cuius signa sũt predicta calidi apostematis preter dolorem fe. sitim ⁊ extentionem ⁊ que comitantur ipsuz apostema calidum. Et si sit per viam influxionis vel congestionis superius habuisti signa ibi quare ⁊ etiam locorum in quibus fuerit situatum signa habuisti ibidez. Et cura eius est vt p⁹ euacuationem vel purgationem vlem que premittenda ẽ si plectora vel cachochimia adsit que ẽ prima quattuor rerum in cura cõmuni: ⁊ etiam speciali: vt est repletio particularis .ſ. apostẽati mẽbri scilicet stomaci ⁊ materie in apostẽate collecte euacuetur. Secundo per hoc extracum plurimum que per diaforetica habet compleri ⁊ re solutiua calida stipticitatem habentia vel stipticis mixta ⁊ maxime cum per modum influxionis fuerit fiens vt non solum robur virtutis in membro custodiat: vt opz in eo per viam congestionis facte sed etiam membrum confortet ⁊ confortato repellat quod influit ei quorum caliditas debet esse temperata que non trahat: sed maturando ⁊ subtiliando materiam: ⁊ poros rarificando diaforesi ⁊ resolutioni debite prout materia ⁊ membrũ exigit cum materia a fluxu cessauerit apte disponat.

¶ Horum autem quedam sunt simplicia: ⁊ quedam composita que inferius subiungemus. Simplicia diaforetica fortis stipticitatis sẽ q̃dã interius ap̃ propriãda: q̃dã exterius applicãda: iteri⁹ sẽ vt cinãomũ cassia calam⁹ aromatic⁹: spica celtica ⁊ alia q̃ superius in cura male complexionis meri distinguimus. Que vero minoris stipticitatis sunt: sunt vt menta absinthiuz feniculus anetũ camõilla melilotũ capare apiuz ⁊ similia. Que vero exterius applicanda sunt: sunt hec. Et alia ⁊ succi ⁊ olea predictorum: ⁊ sicut coꝛex ciperesti ⁊ aristol: vtraqz. Et siquidem totum resoluatur bene se habebit stomacus si vero nõ sed transeat ĩ scliosim quod: est plurimum per nãm eius: ⁊ materie eius. Tunc eius cura est duc res. ¶ Prima vt studeas mollificare: deinde resoluere: vel vtraqz simul agere. ¶ Primam complent mollificantia interius ⁊ exterius approximata simplicia vt adipes butiruz mucilagines. Et composita vt emplastum de mucillaginibus oleum amigdalarum dulcium ⁊ sisaminum: ⁊ similia simul commixta. Secundam rem complent diaforetica temperata proportiõata membꝛo ⁊ materie predicta Utrunqz simul complent emplastum de melliloto diaquilon ⁊ cerotum isopi ⁊ alia simplicia quorum copiaz superius in cura pleuresis scire te fecimus. ¶ Illic ergo poquire que propria ⁊ proportionata sunt illi ⁊ in vsum: ꝺ duc cũ diligẽtia opportuna. Et si deũ timebis omnia experta tibi succedunt ad votum. Si quoqz transeat in debilem cura eius est quam duximus in pleuresi: ⁊ peripleumonia illuc ergo recurrere. ¶ Emplastũ Rasis ad apostema stomaci ⁊ epatis durum cum non fuerit antiquatum. ℞. seminis lini anneti ficti violarum ficcaruz altee camomille ficcaruz malue ana.ʒ.v. spice ciperisquinãti calami aromatici añ.ʒ.vi. croci.ʒ.iij. olei camomille.ʒ.v. aggregentur cum co. Confectio emplasti eiusdez fortiter resoluentis apostema durum stomaci ⁊ epatis: ⁊ administratur vbi non est caliditas: ⁊ apostema est ãtiquũ ℞. fenugreci seminis lini seminis caulis carpobalsami añ.ʒ.v. cordomeni ireos amigdalaruz amararuz costi mirre spice. ciperi añ.ʒ.v. bdelij subalbidi.ʒ.vij. storacis liqde.ʒ.iij. masticis.ʒ.ij. liquiritie .ʒ. iij. armoniaci cere citrine adipis anatis añ.ʒ.iij. olei camomillini.ʒ.xx. gumme dissoluantur in pondere vini.ʒ.xx. deinde aggregentur omnia: ⁊ fiat emplastum cum eo vel vnguento diaquilon Albo. Confectio troci. de spica ad apostema durum in stomaco innatiua valde. ℞. floꝛum squmanti thapsie ligni aloes cinamomi reubarbari añ.ʒ.iij. croci mirre apij anisi: piperis costi añ.ʒ.i. seminis calami spice nardi añ.ʒ.iij. bdelij subalbidi.ʒ.ij. masticis storacis liquide añ.ʒ.i. armoniaci.ʒ.ʃ. trociſci infomentur in pondere añ ʒ.i. de quibus detur vnus cum sirupo acetoso: ⁊ proprie quando antiquatum est. Confectio solutiua mundificãtis stomacum ⁊ expellentis superfluitates humiditatuz remanentium in eo ex fructibus humidis: ⁊ cibis grossis valde. ℞. turbith albi ⁊ mundi.ʒ.xx. zucchari albi.ʒ.v. gare. zinziberis floꝛum camomille añ.ʒ.ij. puluerizentur ⁊ dentur in modum trazee coclear vnum magnum: vel parum prout nature conuenit ⁊ necessitas exigit. Et est proprium: in debilitate stomaci de qua immediate dicetur. Si autem non confortetur turbit educet superfluitates grossas: ⁊ subtiles sil' nec trahet ab alijs partibus coꝛporis ad ipsum: ⁊ est melius post q̃ detur zinzib .nõ conditũ quoniam exiccat: ⁊ consumit illas pre alijs melius est: ⁊ est proprium.

¶ Capitulum decimumquintum de coꝛrectiõe accidentium sequentium egritudines dictas. ⁊ primo de debilitate stomaci.

Diximus supra in primo libro: cum posuimus curam egritudinum que post purgationem solutiui eradicant q̃ debilitas stomaci nomen est cõmune: sed quandoqz cadit in toto coꝛpoꝛe eius: ⁊ sequitur ipsius debilitas omnium eius virtutum innate scilicet ⁊ influentis: ⁊ quandoqz ĩ superiori parte eius: ⁊ sequitur ipsam debilitas digestiue: ⁊ quandoqz cadit in fundo ipsius ⁊ villis retentionis ipsius: ⁊ sequitur illam debilitas retentiue. Uerum tamen est quia similiter ⁊ indefinite sumpta sũt significatõnum comprehendit defectionem omnium virtutum q̃rum est instrumentum. Sed secundum cõmunem acceptionem eius significatio supra defectionem digestiue p̃prie cadit. Est enim eius operatio principalis ad quam ordinatur principaliter a natura virtutibus ministrantibus alijs deseruientibus illi. Ait enim Galienus nomen simplicis prolatum si eius significatio fit in bonum debet intelligi in meliori suo esse: ⁊ a contrario sensu in deteriori suo esse: si enim eius significatio protendatur ĩ malum: ⁊ proprie in his in quibus natura: compugnat morbo totaliter vt ipsum expellat vt in crisibus: ⁊ similibus: vbi vero non totaliter sed potius in se confortatur vel debilitatur non vt est confortari mente ⁊ bene se habere ad oblationes. Unde Galienus ait bonum vel malum non certum signum dant ad salutem vel mortez vt in cura leuitatis supra dictum est. Et proinde quemadmodum fortitudo virtutis coꝛpoꝛis seu membꝛi simpliciter dicta virtutum omnium denotat complementum similiter ⁊ debilitas simpliciter prolata ipsarum virtutũ vniuersaliter omnium includit defectionem secundum quam equidem ipsam hic summimus cum necumentum virtutum eius singularum infra annuente dei filio singularia capitula subiungamus. Signa autem ipsi⁹ de

bilitatis existentis in ipso absque eo q̄ sit ex parte cibi ⁊ potus ⁊ aliarum rerum nostrum corpus ingredientium nec nō etiam ex parte re⁹ umtus aliarum rerum extrinsecarum accidentium ex quibus frequenter accidere consueuit sunt omnes egritudines euenientes ei predicte ex quibus potissima est complexiōis equalis ⁊ diuerse malitia in se principaliter equalis: aut ex uicinitate alioꝝ mēbrorum propinquorum seu remotorum prout supra in mala complexione stomaci dictum est cum sit i toto corpore eius extensibilis maxime: ⁊ secundum .B. in essentia virtutum efficiat nocumentum cum eni virtutes operantur in eo per qualitatiuaꝝ crasim: q̄ ē ex q̄tuor q̄litatibus sub alteratione facta ipsarum per discrasiam accidentem non poterunt ipsas qualitates eligere debitas vt q̄ unicuique propriuꝝ est agant conuenienter. Talis autem malicia complexionis diuerse est omnis generis simplex ⁊ composita pura vel impura: ⁊ maxime frigida ⁊ sicca que cū sit discrasiarum pessima ⁊ vite cōtraria ex ea virtutes deficiunt omnes vel humida que villoꝝ ei⁹ texturam rarificat: ⁊ relaxat: ⁊ maxime si ei⁹ materia sit i hibita: sicut aqua in carto madefacta exquo necessarium est virtutes eius valde debilitari omnes ⁊ maxime repētina sicut frigida digestiua: ⁊ attractiua: sicca vero expulsiua: cum enim omnium operatio sit per villos vt organa eius: eis debilitatis necesse est ipsas debilitari: maxime enim virtutes naturales non deficiunt nisi defectione organi. Signa eius sunt duplicia quedam sunt immediata ⁊ q̄dā mediata ꝙsecutiua. ¶ Dia si signa dfectionū virtutū eius: que ex defectu operationeꝝ colligim⁹. In quit enim Abo. virtutum ⁊ operationuꝝ adminiculoꝝ alie ex aliis cognoscuntur ⁊ pro appetitiue ⁊ attractiue puta quia stomacus nō appetit vel diminute appetit: nec tra hit nisi cum pena aut est attractio varia quasi tremula ⁊ sicut spasmosa. Item in retentiua puta quia non cōtrahi tur supra cibū oīo nec cōprehendit ipsum: aut debiliter ⁊ mala ꝙpressione retinet q: tremula ⁊ cū tremore: verum quandoque nō ꝙcipitur illud ꝙ sentitur labor stomaci cū desiderio deponendi cibū a seipso. Et ad illud sūt vocātes. rugitus tēsio ⁊ inflatio. Et signum debilitatis digestiue est tardatio cibi in eo ⁊ multiplicatio inflamatiōis ⁊ ventositatis rugitus: ⁊ eructationis: ⁊ inflatio palpebrarū ⁊ multiplicatio flegmatis ⁊ plurimū si ꝙducat per ducet ad caseaꝝ ⁊ ydropē carnosā. Signa vero debilitatis expulsiue sūt q: tarde descendit de stomaco cibus ⁊ grauitas superioris ventris perducat diu: ⁊ tarditas exitus: secū ⁊ cū egreditur erit cū dolore tortiōe ⁊ tenasmone. Ingt hipo. eoꝝ que nutriūt velociter: ⁊ copiose veloces secessus fiunt: ⁊ econuerso: que tarde: tarde erunt que oia infra in spālib⁹ capitulis ꝙpo suggerēte distincte ponemus. Secunda sunt ex facili passiōe assūpta. facile enim ex qualibꝝ re nocumentum in suis actionibus manifestū fit ⁊ augetur. Et si multa sit defectio a similib⁹ ⁊ contrarijs patietur. Sꝫ signa predictaꝝ egritudinuꝝ que cāe sūt ipsius sūt signa ipsarum predicta superi⁹: que debent esse recondita menti tue. Curā eius properare opꝫ cū sit ipsa omnium egritudinū corporis cā ipse quoque stomacus sit membrum cuius debilitate totum corpus debilitatur. Et breuiter sicut supra de consolatiōe medicinarum dixim⁹ ē tres res. ¶ Duma est remotio egritudinum predictarum que causa sunt eius: quam superi⁹ habuisti. Secunda est confortatio eius quā cōplēt cibi ⁊ potus ⁊ medicine ſtiptice ⁊ contrarie discrasie ipsuꝝ ad cōmoderationem adducentes: que secūdū naturam simplices ⁊ composite interius approximate ⁊ exterius secūdum omnem modum: quas omnes superius habuisti que diligenti tuo indicio prout dispositio exigit discernentur suadēte gratia saluatoris. Tertia ē regimē quod consistit in prohibione rerum in quarum vsu nocetur stomacus approximatione iuuantium secundo sicut eni in moralibus primo extirpanda sunt vicia: deinde inferē de virtutes: ita in naturalibus ⁊ corporalibus. primo p hibenda sunt nocentia: deinde ministranda vtilia. Ingt enim .B. Et animē igitur que sunt imūde cū tu crudies eas per sermonem qui erudit animas cum hoc q̄ nō iuuantur per illud aliquo iuuamento leduntur p vsū malori nocumento. ¶ Dipoc. quoque sequēs ¶ Dlatonez in hoc illud testatur in naturalibus. d. Non pura corpora quantuncunqꝫ nutries tanto magis leues. Aduertendum tamen illud verum esse sibi causa debilitatis est mista eo q̄ ipsa confortationem fieri impedit: sed vbi pauca sit p̄t precedere confortatō vel simul fieri eo q̄ causa confortationis p̄t esse causa ablationis cause debilitatis: ſꝫ de hoc supra in cura cordis est dictum. Res autem mala rum vsu nocetur stomacus sunt verbigratia aer malus. In cuius substantia sunt vapores mali admixti humidi ex aquis stantibus stagnorum: lacuum gurgitium: ⁊ paludum resultantes ⁊ male qualitatis. Ex herbis ⁊ fructibus venenosis vt est colloquintida laure. ola anabula oleandrum ⁊ similia. Et ex terris in quibus serpentes ⁊ reptilia venenosa inhabitant. ¶ Et ex ipsis sūt edificia nouna ⁊ multum antiqua ⁊ etiam aeres corrupti vt sunt pestilentiales: ⁊ aer intolerabilis qualitatis calide fride p pe ⁊ valō variabilis i ea. omnis. n. talis aer ledēdo corp⁹ vniuersam impedit stomaci digestionem. ⁊ ex consequēti vniuersas eius actiones perturbat. Nimis quoqꝫ qui es quoniam ipsum mollit ⁊ infrigidat exercitium diminutum ⁊ superfluum resolutiuum: ⁊ proprie post cibum Cibus quoqꝫ male substantie quia grosse viscose etero genee durus non bene masticatus. Nutriens enim masticatione aliquam recipit digestionem vel corruptibiles vt sunt pisces magni malathia enthoma ⁊ male castrata ⁊ obstraca drimia carnes bubaline equine salite vetuste ⁊ nouiter nate: panis oppirus cucumeres persica pira: poma immatura lac brodiales: ⁊ etiam cucuose: vt sūt olera medulle: pinguedines ⁊ similia. Et semina cucuosa vt sisamus ⁊ similia: ⁊ cibus superflue quantitatis prestantis facietatem nauseatiuam ⁊ grauedinē. Inquit enim Aboaly nihil est deterius nausea: ⁊ discrete quantitatis: quia non fit ex diuersis. Unde Aboaly nihil est deterius quam diuersa cibaria simul comedere ⁊ longū tempus in mensa prolongare male qualitatis: ⁊ diuerse: quia frigide vt sunt fructus valde frigidi sicut sunt de genere arancioꝝ ⁊ bacheca cucurbita lactuca: ⁊ papauer ⁊ acute vt sunt eruca nasturcium sinapis: ⁊ similia: ⁊ diuerse qualitatis vt sunt: lentes ⁊ similia: ⁊ subleuantis cibum ad os stomaci vt rafanus. Et abominabilis ⁊ fetidus ⁊ venenosus vt fungi: ⁊ extremitates caude cerui. Et ex fructibus vt grana pini non abluta: ⁊ similia. Et ex herbis vt olera mollia ⁊ malua ⁊ similia atriplices: ⁊ bleta nisi cum almuri ⁊ aceto ⁊ oleo ⁊ porro sint condita

Et ex seminibus vt fenugrecum semen canapis iunipe ri ⁊ agni casti ⁊ similia. Et ex radicibus vt rafanus napi non in decoctione dissoluti ⁊ similia. Intemperance assumptus: vt puta cum non fuerit preassumptus iam digestus: nec cum fames aderit: ⁊ cum aderit substinuerit. Unde Alboaly nihil est deterius: q̄ nutriens supra nutriens quod nondum digestum est mittere. Et subdit substinere famen stomacum putridis replet humoribus Et tunc non permisso q̄ illos putridos deponat comedere. ¶ Item inordinatus vt subtilis facilis digestionis postponatur grosso: ⁊ preter modum vt subito multuz repleat quo ad virtutem. Inquit hipocrates vbicunqz cibus preter naturam intrat illic egritudinem facit manifestat vero sanatio. Et potus nociuus est potus vini noui grossi: ⁊ turbidi dulcis ⁊ diuersi ⁊ nimis antiqui: ⁊ male qualitatis venenose: quia sit illud i quo ⁊ ceciderit ⁊ mortuū fuerit aliquod ex reptilibus venenosis vt scorpio qui sui natura petit illud: ⁊ superflue quantitatis vt fluctuantis intemperanee sumptis: vt ieiunio stomaco ⁊ post cibum fient digestione nisi sit assuetus. Inquit enim. Alboaly super cibum tamen duas fialas: aut tres bibere non nocet ei qui consueuit ⁊ aque predicte grosse ⁊ valde frigide ⁊ tepide. Et vigilie superflue que prohibent ipsum a digestione: ⁊ superfluus somnus: ⁊ insuetus qui secundum hypocratez stomacum mollit: ⁊ lassuz reddit: vel diminutus intemperaneus malo ⁊ figura factus. Inanitio cum forti medicina violenta: ⁊ malitiosa vt supra diximus. Et vomitus frequens difficilis ⁊ violentus qui stomacum facit lacunam superfluitatum ipsum debilitando ⁊ superfluitates corporis ad ipsum currere prouocando. Repletio superflua cibi ⁊ potus ⁊ humoz que superius dicta sunt: necnon ⁊ superfluitatum fecialiuz ⁊ ventositatis in intestinis ⁊ ipsius retentio. Nam regurgitando per sui naturam superius circulariter reddit ⁊ ascendit ad stomacum: ⁊ caput ipsum debilitat ⁊ perturbat. Et dimissio consuete euacuationis: ⁊ omnia anime accidentia naturam extenuantia ab ea que secundum naturam est existentia: vt tristitia iracundia timor ⁊ gaudium immoderatum. Coitus quoqz plurimus: ⁊ propie post cibum ⁊ balneum superfluum ⁊ resolutuz. Omnia predicta sunt in quoruz vsu nocetur stomachus sani corporis ⁊ multomagis lassi: ⁊ debilitati: ⁊ contrarius vnitur ⁊ confortatur que per te eligere potes: si prudens natura a mente exercitatus fueris: vt oportet in sciendo naturam stomaci. ⁊ proprioruz: ⁊ memoris eorum: que naturam ipsius exigit que in cura egritudinum eius: ⁊ malitia complexionis secunduz modum vniuersalem tibi nota fecimus ⁊ capitulo de cura egritudinis instrumentalis i quantitate. ℔ Dedicamen expertum archidiaconi confortans stomacum debilem. ℞. miue aromatice. ʒ.i. tiriace bone. ʒ.i. misceantur ⁊ dē tur cum vino aromatico decoctionis mente sicce confortat etiam totum corpus. ¶ Dillule abbatis. ℞. laudani masticis añ. ʒ.ij. Infomentur pillule: ⁊ dentur. iij. mane ⁊ sero quottidie ante cibum sunt experte. ¶ Dillule ad idez confortant stomacum ⁊ omnino viscera debilia ⁊ mollificata. ℞. masticis albi. ʒ.i. mente sicce. ℈.ʒ.ij. macis galange gare: cinamomi ligni aloes añ. ʒ.ʃ. asse odorifere corticum thuris añ. ʒ.ʃ. squinanti. ℈.i. spice. ℈.ʃ. Et si ē nausea adde anneos ⁊ cardamomi ⁊ corticum citri añ. ʒ. i. pulueriz entur: ⁊ conficiantur cum miua aromatica: ⁊ detur mane ⁊ sero tres ante cibum. ¶ Dillule andromaci sapientis ⁊ sumetur omni hora mundificant stomacum ⁊ confortant. ℞. aloes turbit mirab. citrinoruz añ. ʒ.iij. rosarum masticis: salisundi croci anisi añ. ʒ.i. Confice pillulas cum oximelle. dosis est. v. vel. vij

¶ De debilitate stomaci cum siti.

Cum stomaci debilitas cum siti: ⁊ tarda descensione cibi de stomaco fuerit: ⁊ acido ructu fueritqz predicta parua: neqz vetusta: stomachus cuz troci. de rosis est curand⁹ qui. ℞ pulueris rosarum rubearum. ʒ.iij. xiloaloes spice masticis cassie lignee squinanti cinamomi absinthii: ana. ʒ.i. aspergantur cum vino veteri ⁊ infomentur troci. aur. i. ⁊ ʃ. ⁊ detur in mane. idest cum. ℥.i. potionis de seminibus quotidie que est. ℞. cimini ameos ana. ʒ.i ⁊ buliant i mina idest aque donec aqua sit rubea de qua sumetur cum eo. Nutriatur vero cum his que sunt facilis digestiōis ⁊ paucarum superfluitatum que cum redolentibus speciebus ⁊ seminis sint cōdita: ⁊ potentur vino veteri. Si autem predicta accidentia vetusta fuerint: sumatur diaciminī ⁊ dialogibani aur. i. cum vino veteri puro: vel diaciminum solum detur si venter strictus fuerit si autē solutus detur dialogibanum. horum autem confectiones sunt note. Si autem hec non sufficerint squama ferri cū vino danda erit. Cuius confectio est. ℞. seminis anisi. fen. apii cimini ameos amudem origani keysim karui semis coriandri piperis longi melanopiperis: cinamomi thuris spice garenni cis muscа. ciperi: zinzibe. ana aur. v. scorie ferri aur. x. his omnibus sextuplum vini addatur ⁊ coquantur donec ad medietatem redeant ⁊ coletur. deinde eger quottidie de hoc. ʒ.xxx. sumat ⁊ nutricationem alleuiet: ⁊ abstineat a fructibus ⁊ herbis ⁊ cibis: ⁊ potibus frigidis ⁊ aqua specialiter frigida licet eam appetat valde. Emplastum ibernici confortans stomacum ⁊ est temperatum sanum ⁊ expertum. ℞. foliorum rosa. sādaloruz rubeoruz ⁊ alboruz pulpe sumach: ana. ʒ.ii. spice squinanti storacis calamite ana. ʒ.iii. absinthii sicce loti in aqua ro. mente ana. ℥.ʃ. laudani cimini torrefacti ana tii. olei ro. ⁊ cere quod sufficit masticis. ℥.ʃ. Emplastum aliud quod stomacum reddit robustum ⁊ calefacit. ℞. storacis spice squinanti absinthii: calami aromatici: masticis ana. ʒ.ii. Ex his cuz vino veteri ⁊ succo citoniorуz aspersis fiat emplastum ⁊ supponatur stomaco. Itē emplastū nostrum supra in antidotario nostro positum calefaciens ⁊ confortans. Et stomacicon galieni in delicatis vt panis suffumigatus cum lignoaloes malefacto i vino odorifero supositus calefactus sufficienter ⁊ diu retentus prodest. ¶ Dillule magistri iohannis casamizule contra stomaci debilitatem ⁊ purgant. ℞. ros masticis reubarbari ana. ʒ.v. aloes optimi ad pondus omniū salis gemme pulpe mirabolanoruz kebuloruz ⁊ citrinoruz ana: ℈.i. conficiantur cum succo mente ⁊ infomentur pillule de quibus sumantur. v. vel. vii. ante cibū ⁊ post cibum. ¶ Dillule pauli facientes ad defectionem stomaci ⁊ debilitatem appetitiue virtutis ⁊ vomitum ⁊ defectionem virtutis digestiue que ex fortitudine sensꝰ stomaci quam patiuntur aliqui post farmatiam vel ebrie

tatem vel iglutiem. ℞.ſoſa.maſticis galle:ana.ʒ.i.ſ.lignialoes karabe.ſeminis berberis ſumach ana.ʒ.ii. gare maſticis cubebarum cardamomi ana.ʒ.v.ſ. lignialoes karabe ſeminis accide:coralli inceſi:boli armeni ana.ʒ. i.ſpice cinamo.lochi aſſari añ.ʒ.i.fac pluerē ⁊ frica cū oło ro.ðiðadð ʒucari.ʒ.xx.da bibeř.ʒ.uj.cū aq̄ fructuū vl'cū ſirupo roſato ſi vis eos contēperare. ¶ Oleum maſticinum valet ad ſtomaci debilitatem. ¶ Electuarium de cinamomo ſecundum Alboaly ⁊ de xiloaloes ad frigidaz Et ad calidam ſirupus de agreſta Alboaly ait Coralluſ rubeus ſuſpenſus ad collum :ita quod tangiat ſtomacum confortat ipſum ⁊ p;eſeruat a doloze eius de quoſe quitur dicere.

¶ Capitulum decimumſextum de medicinis doloris ſtomaci ⁊ cura.

Equitur de doloze ſtomaci. Circa quez ſciendum eſt q' dolo: ſtomaci in ſpeciebus cauſis ⁊ ſignis: ⁊ intentionibus curatiuis conuenit cum ſedat: ⁊ doloze aliorum membzorum quantum ad generalia.differt vero quantum ad ſpecialia que variantur membza natura ſcilicet ſtomaci in quo eſt dolo:.

Unde aduertendum q' dolo: ſtomaci eſt ſenſus nocitus accidens ei: ⁊ diſtinguitur plurimum ratione ſeu eſſentie: ⁊ ratione loci ratione ſue eſſentie quia eſt acutus extenſiuus vel granatiuus ratione loci:quia aut eſt in to:aut in parte: vt in ozificio eius vel infundo. Et poſt cauſas communes ⁊ generales enumeratas ſupza. Cauſa ſpecialis in eo eſt multiplex ſecundum multiformez ipſius euentum. Ex homibus namq; ſunt quibus aduenit dolo: ante comeſtionem : ⁊ cum comedunt ſedatur Et ex eis ſunt quibus accidit dolo: poſt comeſtionem ⁊ poſt comprehenſionem cibi quod eſt poſt quartam'horam ⁊ ſiente digeſtione ceſſat. Et ex his ſunt quibus perdurat.⁊ non ſedatur niſi euomant quoddam quod eſt ſi cut acetum quod proiectum in terra ebullit. Et ex eis ſūt in quibus non ſedatur dolo:':niſi cum deſcenſione cibi ab eo :⁊ apparet egeſtio colerica. Et ex eis vero ſunt :in quibus perdurat longo tempoze:nec ſedatur aliquo predictoꝝ modoꝝ. Et ex omnibus eſt cui accidit dolo: facta digeſtione vl'circa finem eius ⁊ vomitu liberatur. Et ex eis eſt cui accidit dolo: propter multitudinem comeſtionis eius in fame mendoſa ⁊ canino appetitu . Et ex eis ſunt quibus accidit propter iterationem comeſtionis ⁊ mozdinationem ipſius. Et ex eis ſunt quibus accidit a re calida aduſtiua. Et ex eis ſūt qb⁹ accidit dolo: propter potum aq̄ frigide. Et ex eis ē cui accidit dolo: extenſiuus percuſſiuus vel granatiuus. Et ex eis ſūt quibus accidit dolo: extenſiuus pūgitiuus vel granatiuus continuus. Et quandoqz eſt periodicus. Et ex eis ſunt in quibus permutatur :⁊ ad cerebzum aſcendit ⁊ ad coz: ⁊ ad neruos Et ex eis ſunt in quibus permutatur ad inteſtina. Et cauſa cuiuſlibet eſt aut in ſe:aut ex communitate aut vtraqz. Primi autem cauſa ⁊ in ſe eſt ſi ſit ex cibo:vel alijs ſuperuenientibus debilitas eius : ⁊ caloris ipſius multiplicantis ventoſitatem aliquam'que eſt cauſa doloris. Et communitatem cauſa eſt multa effuſio melancolie de ſplene ad ſtomacum ad excitandum appetitū cum ſuperfluit:aut concur ſus ſuperfluitatum ad ipſum apud tolerantiam famis .Inquit.Albo .tolerare famē putridis ſtomacum replet humoribus. Cauſa autem ſecundi eſt effuſio colere de epate ad ſtomacum mutāde digeſtionis gratia:que ambe non ledunt in principio: q̄n ambe cadunt in profundum cumque cibus ſumptus permiſcet eas mouentur cum cibo: ⁊ faciunt doloꝛem:⁊ qō currit:⁊ aſcendit ad os ſtomaci educitur uomitu:⁊ quod ad fundum deſcendit educitur egeſtione ⁊ quieſcit dolo:. Tertii vero cauſa eſt imbibitō predicti humoris:vl collectio apoſtemoſa in ipſo quare nec ſupernatat vt vomitū facit:nec deſcendit vt cū ſeceſſu egrediatur.Quarti cauſa eſt effuſio catarroſe materie ad ipſum ō cerebzo in quo multiplicata extitit hoza digeſtionis :⁊ facte in ſōno maxime nec ex tunc deſcendit ⁊ infert doloꝛem ⁊ cuz vomitu educitur ceſſat.Quinti cauſa eſt repletio exſtenſiua ipſius quo ad vaſa.Sexti cauſa eſt diſturbatio digeſtiōis:que ventoſitatem multiplicat. Septimi cauſa eſt diuerſitas rei aſſumpte.Octaui cauſa eſt frigiditas aque que indigeſtibilis:⁊ nature contraria eſt. Noni cauſa ē ventoſitas in eo.Decimi cauſa eſt flegma multiplicatū in ſtomaco. ¶ Undecimi cauſa eſt materia predicta in ſtomaco generata ⁊ facta manſiua . Et ſi eſt periodicus cauſa eſt diſpoſitio particularum mittentium aliquaruz ⁊ ipſius recipientis ⁊ generantis. Inquit enī.B.quecūque in periodis exacerbantur febzes particularum inmanſcuntur diſpoſitionibus:mittentium:recipientium attrahentium ⁊ generantium. Ultimi vero cauſa eſt motus humoris naturalis vel ſinthomaticus.Signa autem doloris ſunt ſenſus coꝛruptus quia nocine rei preſentis perceptio:qui ſi fortiter imprimat ⁊ dolor nō ſentiatur mēs egrotat vt voluit hipocrates:cuz ait.Quicunque dolentes aliquid coꝛporis plurimum doloꝛis non ſentiūt:his mens egrotat. Et ſigna ſpecierum eius ſunt nota ex earum proprietate vocabulorum. Et ſigna cauſarum ſpecialium ⁊ principaliter.prime ſunt ſigna debilitatis ſuperius dicte.Signa vero ſecunde ſunt exeuntia predicta poſt doloꝛem ad que ſequitur quies ipſius. Signa igitur tertie ſunt ſingultus vel apātis ſigna quarte ſignum eſt deſcenſus catarri cum dictoꝝ priuatione exeuntiū ac ſignoꝝ apātis dicti. Quinte ſignum eſt manifeſtū Sexte cauſe ſignum eſt manifeſtum ⁊ tumoꝛ circa ſtōa cum cum grauedine:⁊ etiam ſigna ſeptime cauſe ſūt manifeſta ⁊ ſimiliter octaue ⁊.viii.cauſe ſignū ē repletio extenſiua cū ipetu ſuperueniens ac ſi ictu percutiatur. Deinde eſt ſenſus granitatis. Undecime vero cauſe ſignū eſt doloꝛ continuus cum malitia complexiōis ſtōaci ⁊ diſpoſitiōis ipſius ab eo:quod inueniatur in aliis mēbris ⁊ cāe vltimū ſignum eſt diſpoſitio particularum predictaꝝ appens ſigna pmutatiōis ei⁹ſūt:nā ſi pmutat ad coꝛ: ⁊ ē cū materia ⁊ ē calida ⁊ effūans:accidit debilitas pulſus tremoꝛ cordis ſincopis ⁊ ſudoꝛ frig.⁊ extrēitatū frigiditas ⁊ diſnia ſeu ſpūs offenſio nō cōtinua que ſunt mali ſigna ⁊ quandoque moꝛtis. Et ſigna pmutatiōis ad cerebꝛuz ⁊ neruos ē palyſis ⁊ antecedit eā congelatio ſupoꝛ ſcotōia ⁊ vertigo:⁊ ſigna pmutatiōis eius ad inteſtia ⁊ eſt cū materia ē frigi.groſſa: ventoſa ſunt yleon ⁊ colica ⁊ doloꝛ arteticus ex permutatione ad uncturas.

Ura in cura doloris ſtomaci duplex eſt intentio generalis.ſ.⁊ ſpecialis. Generalis eſt que cauſas impaimentes ipſuz generales que ſunt tres ſcilicet mala complexio diuerſa ſo-

lutio continui: ⁊ vtrunqꝫ complectens scilicet: vt apā
considerat removendas: ⁊ cē cadē ei quam supra in cura
sode diximus. Specialis est que speciales causas hic e-
numeratas ⁊ alias consimiles est abscindens prout mem
bru natura scilicet stomaci innuit que auxilia eligit sibi
conuenientia: ⁊ sunt propria presuppositā: ergo generali
et ex premissis ibidem ⁊ in hac particula nota specialem
prosequamur attente sine dilatione. est enim talis dolor
fortis etiam si ex leui fit causa. Imprimit enim in stoma
chum quod membrum ceteris membris sensibilius est:
secundum Galienuꝫ ⁊ sic magis est perceptiu⁹ ipsius ⁊
proinde maioris nocumenti impressio eius: ac nocumen
tum ad principalia ⁊ vniuersum corpus extenditur qui-
bus alligatur vnde accīa insurgunt plurimum ⁊ v̄enda
Sic equidem raro est adeo parius quin fortis sit ⁊ ra-
ro est fortis: quin resoluendo spūs virtutem prosternat
Ob quod frequenter mortis est prouocatiuus cum sup-
exceda modum: quo casu mitigare opꝫ euꝫ primo: dein
de causam eius imprimentem: quecunqꝫ sit auferre. Si
vero sit suauis nature tolerabilis ⁊ tantum causam eius
oportet abscindere. Auferendo enim eam simul: ⁊ dolo
rem auferius. Ait enim Galienus mitigatiua doloris
super excessuꝫ vt infra de cura dicemus artetice sunt du-
plicia: quedam respiciunt: ⁊ ptractant causam imprimen
tem ⁊ percipientē simul: ⁊ quedam solum causam perci-
pientem ⁊ non imprimentem nisi calida fuerit ⁊ subtilis
¶ Prima sunt duplicia frigida apocrustica: qualia sunt
rose myrta: rubus folia vitis salicis citonia sumac spodi
um sandalis. ⁊ similia ⁊ alia sunt calida temperata. ¶ Pri
mum gradum non excedentia stomaco quenientia cōia
⁊ propria qualia sunt camo. mellilotum anetum anisuꝫ
apium semen caulis napi amōuꝫ absinthium squinantū
amigdale fenugre. semen lini: radix altee: malua isopus
humida ⁊ cerotum eius ⁊ similia in primo gradu calida
⁊ proprie quando cum eo fuerit consolidandi potētia si-
cut gummi prunorum ⁊ cerasorum terebētina amidum
crocus ⁊ laudanum hec ⁊ ipsarum ola feces ⁊ aque exte-
rius applicate secundum omnem modum scilicet embro
cationis infusionis epithimatis cum spongijs filtro pā
nis lana stuppa i vesica vitrea balneo: i sacell' icluß capl'a
ta emplasta ⁊ cerotis: ⁊ inuncta: ⁊ quedam ex eis interi⁹
sumpta: ⁊ composita per modum apozimatis. Et ex eis
est sōnus q retrahēdo sensū: ⁊ calorem materiā digerit.
¶ Prouocantiū āt somnū: q̄dā fr̄ frigida: ⁊ stupefactiua
que j specificanr: q̄dam cal'a vt anetū ⁊ oleuꝫ eius: vsnea
mirra crocus flos amig. ⁊ similia. Et inebriātia vt vinū
purum ⁊ fumosū nō antiquū: quī ꝑz. S. vigilias gignit
⁊ gallia ⁊ crocus in vino zizania amomū armel ⁊ mar-
macur'attal'. pmixta cū vio iebriata magnifice ⁊ agrimo
nia sub capite posita a pprietate facē dormire. ¶ Prouoce
tur ǧ sōnus si frigida fuerit cā doloris: cū calis p̄dictis ⁊
ppie si p interius approximāda ꝓuocare itēdas. Si v̄o
fuerit cal'a cū frigidis. Si v̄o p approximanda exterius
cū quolibꝫ poteris ꝓuocare ⁊ cū eo qō a pprietate hꝫ ꝓ
uocare intus ⁊ eē. ſa v̄o sūt narcotica stupefaciētia quoꝝ
multe sūt spēs i fortitudie ⁊ debilitate stupefactionis: dif
ferētes eoꝝ. n. fortius ē opiū. Unde Abo. ex opio cū ca
storeo iuuat' qñ ǧ stōacus lapsus ex dolore deide poma
madragore semē eius: ⁊ cortex radicis eius. deide papa.
⁊ usq⁹ deinde solatꝫ. deinde coriandꝫ: ⁊ mucilago
psilij. deinde nīx ⁊ vltimo aqua frigida. Inquit. n. hipo.
dolores ⁊ tumores: ⁊ podagra si in rubeum fuerint ten-
dentes aque frigide ifusio refrigerat: ⁊ attēnat stupor. n.
mediocris quē inducit soluit dolorē. Alia v̄o sūt ex his
ꝑposita vt tiriaca filoniū: trifera magna athanasia. ⁊ alia
antidota magna. Que oia secundū ordines approximabis
⁊ put supra in libro ꝑiolatiōis diximus que cū re habē-
te vtutem ꝑprietatē ꝑfortādi: ⁊ defendēdi stomacū mi-
strabis vt est menta mastix spica ⁊ castoreum: Et ex eis
est dolor inductus in aliquo extremorum vehementior
qui denigrat ipsum sicut hipo. dixit in aforismis ex eo
q trahendo virtutem sensibilem ad remota sensum mi-
nuit in stomaco. Et ex eis sunt cibi ⁊ potus grossum ge
nerantes sanguinem vt lentes: frumentum coctum car-
nes bouine extrema ⁊ viscera animaliuꝫ ⁊ pisces magni
⁊ vinum magnum nigrum spissum ⁊ ponticum: qui sen
sum operantur obtusum ⁊ acutum inspissant ⁊ obtun-
dunt humorem. Que vero causam specialem ¹abscindūt
imprimentem sunt diuersa secundum diuersitatem ipsi
us superius numerata: Aut ergo causa est debilitas sto
maci ⁊ doloris digerentis ipsius: ⁊ huius cura cē due res
scilicet confortare ⁊ soluere ventositatem: ⁊ tradidimus
hec supra que sunt illam complentia ⁊ per quem moduꝫ
Et si quidem sic per cōmunitatis viam ⁊ efflutione ma-
terie melancolice de splene ad ipsum cure est quattuor
res prima est splenis euacuatio: secunda est materie me-
lancolice ad contrarium tractio vel ad aliud deriuatio
tertia est ipsius cōfortatio ⁊ ductuum ipsius apertio: vt
ad exterius expellat ⁊ non ad stomacum: quarta est sto-
maci confortatio: ⁊ viarum constrictio vt ipsam repellat
fluentem ⁊ non recipiat. ¶ Primam complent euacuan-
tia ipsum proprie vt est epithimum: polipodium: lapis
lazuli armēi: mirabolāi indi: ēblici: bellirici ⁊ filia. Et si
fuerit cū peccato sāguinis phlōia de basilica sinistra vel
ad seylem sinistre māus vel emorroidarū aptio. Inquit
enim Galienus maximo enim dolore: ⁊ in acutissimo
apostemate nulla melior medicina hac esse potest.
Secundam rem complent ventosarū proiectio in ipo-
cūdrio sinistro vel in alio loco stomaci oppositō ⁊ spleni
vt renibus vel ingūibus. Tertiam complent caparus
scolopēdria tamariscus itus ⁊ extra ⁊ per oēz moduꝫ ap
proximata. Quartam rem complent calida stiptica sto-
maco approximata intus ⁊ extra: intus vt mirabi conditi
citonia condita xiloal'. cinamomuꝫ spica macis ⁊ alie spe
cies appropriate ⁊ cibus preparatus cum eis ⁊ aceto ⁊ po
tus vini puri in quo decocta sit peonia ministratus. Ex
tra vt spongia madefacta in aceto calido cum spica men
ta ⁊ mastice. Si autem extractu superfluitatum ad sto-
macum tempore famis cura est altero duorum modoꝫ
fiē docui. Abo. quia aut cum euacuatione ante cibum p
vomitum: aut cum assumptōe alicuius lubrificati ante
cibum quod ipsum deponat stomaco ⁊ est notum. Se-
cundi cura est siliter quatuor res prima est mittentis epa
tis euacuatio quem complent absinthii succus: ⁊ vinum
eius reubarba. cassief. tamarindi manna ⁊ mirob. citrini
Secunda est materie deriuatio quam ventosatio in dex
tro ipocondrio: complent vel in dorso rēibus: ⁊ inguī-
nibus. Tertia est confortatio epatis quam complent ab
sinthium eupatorium in decoctōe ceri caprini vel aqua
fructuū vel sucⁱ ro. ⁊ ēdiuie ⁊ filia ūt ⁊ extra approximata

secundum omnem modum. Quarta est confortatio stomaci ⁊ viarum constrictio ne recipiat influēte colerā quā complēt, citonia pira sorba nespila sumac granata muza uterius exhibita ⁊ rob ipsorum vāis cū vino ⁊ extra cimerubi spodiū ⁊ folia vitis cū sanic ⁊ agresta cōplāta: ⁊ alia que superius diximus ī prima particula. Tertij curā habuistis hic supra de cura male cōplexiōis cum materia: ⁊ de cura apostematis. Quarti cū quo ē sicut catarri. Quinti cura est vomitus ⁊ abstinentis. Sexti cura ē vomitus ⁊ ordinata comestio ⁊ bibitio. Septimi cura est vomitꝰ ministratio rei frigide tēpare vt sunt granata pſica paruz muza ⁊ acria. Et si cū mordicatione ipsum sedant magis frigida vt lac acetosuz succus macianorum aque frig. da ⁊ similia ⁊ sucus filiorum vitis exterius applicatus cū sanic ordei. Octaui cura est vomitus ipsius ⁊ ministratio rei calide intus vt zinzib. gare cioamomi galange diacalamenti ⁊ diatrion tiriace ⁊ similium. Extra vt est absinthiū cōplastum cum vino aut melle panni calefacti ⁊ fūigati cum spica ⁊ lignioaloes ⁊ vnctio cū oleis calidis supra dictis scilicet de lilio aneto nardino masticino ⁊ de piperibus ⁊ balneum in delicatis proprie ⁊ in robustis emplasto nostro calefactio ⁊ confortatio in antidotario nostro dicto. Nomi cura est cura ventositatis ⁊ inflamationis: ⁊ ex appropriatis est ius galli ātiqui ⁊ darselchā ādachocha etiam salgēma spica castorcum galanga ⁊ cōfectio eius. ¶ Decimi cura est ventositatis stomaci cura supra in cura ventositatis stomaci dicta. Undecimi cura est cura malitie complexiōis stōaci cum materia flica quam hic diximus: ⁊ proprium est agaricus transglutitꝰ ⁊ si ē māsiua est eadez cura: sz fortior. Si vero sit periodica ⁊ permutabilis dispositionum particularuz correctio ipsius est curatio que ex cura secūde ⁊ tertie cause tibi est manifesta si christus tua illuminatio sit quem timebis. Dillule hypo. quas Mi. in suo antidotario ponit exprte sunt ⁊ de vltimis ad dolorem stomaci ex quacunque causa sunt dentur tres vel quinque ponderis. z.i. precedēte digestione cum oximelle squillitico ⁊ geliabiz ⁊ aque decoctionis mente fiicce ⁊ anisi: ⁊ feniculi ⁊ ameos si materia fuerit grossa viscosa ⁊ difficilis eradicatiōis vel cuz sirupo acetoso ⁊ predictis si facilis ⁊ nos infra ponemus capso de cura scrofularum. Albo. si dolor stomaci ex ventositate fuerit prefocata in stomaco: aut in eis que sequūtur cum confert ei grana lauri ⁊ ciminū assatum cuz mele confecta stomaco applicata per modum emplasti: vel euaporata cum vino. ⁊ si est dolor ex melancolia inflatiua: tūc opz vt euaporatio fiat cum alumine: ⁊ dragāto contritis cum acetoso aceto: additis ramis aneti contritis. Dolor antiqui fit post cibum ⁊ non sedatur nisi vomitu malus est ⁊ rectius vt sumat aliquid mellis ante cibum. Et vt consideres causam illius ex capitulo vomitus ⁊ euacues illud quod oportet euacuare ex infusione aloes ⁊ similibus. Deinde administra trociscos de stella: qui valent ad dolorem stomaci: ⁊ si ipsi recipienti superfluitas expulsas ex reliquis membris. Et ex eis que conferunt ad hoc est vt sumatur olibani masticis: nigelle ameos corticum fisticorum viridium ⁊ xiloaloes crudi omnium ana partes equales: terantur: ⁊ cribellentur ⁊ conficiantur cum melle emblicorum. Et sumatur ex eis omni die ante cibum quantitas. z.ij. vsque ad aur.ij. Et confert etiam ministratio coriandri ⁊ sirupus, grana corum cum menta. Et ex eis que confert doloribus stomaci cū ꝓpetate ſz qꝫ testaꝫ Albo. ſt pelles itrifice stōacorū auiū ⁊ ꝓprie gallinaꝝ exiccate ⁊ puluerizate ⁊ bibite cū vio ⁊ carnes obstracoꝝ neqꝫ decocte neqꝫ assate. Et radix peōie ⁊ seiū ei⁹ ⁊ ēt. z.ii. ex succuti bibūt cū idromele ad dolorē: ⁊ mordicatiōez ⁊ corall⁹ suspensus ad collū qꝫ tangat os stōaci. Cōfectio trociscoꝝ stelle q ī potu dātur ad dolores stōaci valde ꝓfūdos. ℞. spice masticis cinamōi thuris sgnāti castorei mirre piperis mandragore semis usquiāi absinthii opii aloes ana. z.x. iformētur trociſci ⁊ dentur in potu. z.ii. cum vino: ⁊ sūt de vltimis ⁊ st almāsoris. Item cōfectio troci. de rosis maior cōferēs ad dolorē stomaci ⁊ malitiā digestiōis: iflationi ⁊ inceptiōi idropiſ ⁊ febrib⁹ ātiqs. ℞. rosa. z.iii. xiloaloes spice masticis cassie lignee florū squinanti cinamomi absinthii romani ana. z.i. informentur trociſci cū vino veteri ⁊ dentur in potu cū aqua radicis quoꝝ dos sit. z.ii. Confectio alia troci. ⁊ dos minor ad dolorē stōaci flicū cū quo est huor colericus ⁊ ad iflamationez āhelitus: ⁊ malitiā digestionis. ℞. rosarum tritarū. z.x. spice aromatice: masticis añ z.i.ſ. informentur troci. cum vino quorum dosis sit. z.ii. Trociſci andromaci facientes ad dolorē stomaci ēt difficultate ventris: ⁊ difficultatē vrine. ℞. se. apii. z.vii. seminis anisi. z.iii. reuseni piperis albi: florum squinānti casto rei spice cinamomi opii ana. z.i.ſ. aloes succuti eni masticis croci ana. z.i absinthii. z.iii. tere ⁊ cribella ⁊ confice cū succo mēte: ⁊ informa trociſcos ⁊ vtere. ¶ Hipocrates medicamen confortans stomacum ⁊ virtutem eius fugans dolores ⁊ faciens accelerare digestionem. ℞. galāge masticis lignialoes cinamōi seminis mirre ana. z.iiii. cufragie anisi ana. ℥.ſ. zinzi. z. corticis fisticis exteriorus olibani rosis añ. z.ii. spice. z.i. saliſgemme. z.iii. zuccari ad ministrati vel sirupati cum aqua rosa. lib.ii. dosis est a. z.i. vsque ad. ℥.i.ſ. añ cibū ⁊ post. Aliud quo dolores ei⁹ ex grossis ⁊ viscosis humoribus sepultis ī stomaco ⁊ ei⁹ villis ⁊ est conueniens senib⁹ proprie ⁊ hieme. ℞. bacharum lauri anisi ana. z.i. piretri vltramarini zinzib. galange: ana. z.iiii. masticis mirre ana. z.ii. mellis lib.ii. aceti li.i. dosis est ab. ℥.ſ. vsque ad. i. ¶ Galienus medicamen valens ad infirmitates stomaci frigidas ⁊ dolores fortes ℞. trium piperum spice nardi zinzibe. rosarum florum camomille squinanti centauree aristologie rotunde: añ z.vi. lignialoes. z.ii. Conficiantur cum melle in quo cocta sit mastix ⁊ gare: ⁊ dosis est. ℥.ſ. cum aqua calida. ¶ Aliud medicamen conferens ad dolorem stomaci ⁊ epatis remouens putredinem ab eis ex caliditate ⁊ acuitate edere citrine faciens digerere cibum ⁊ confortans ea. ℞. rosarū ru. z.x. trociſcorum diarodon liquiritie ana. z.iiii. gare. calami aromatici spodii masticis lignialoes ana. z.ii. trium sandalis. z.iii. seminis portulace lactuce scariole seminis comunium mundatorum albarum margaritarum cum fengerase rasure eboris dragaganti gummi arabici ana. z.i.ſ. camphore. z.ſ. confice cum sirupo acetoso dosis est. z.ſ. cum aqua calida vel frigida. ¶ Medicamen ex inuentione nostra sanans vniuersos languores stomaci si iesus christus voluerit omnes virtutes eius confortat ⁊ vomitum sistit ⁊ ipsum proprie nature restaurat quo nullum est melius. Reci. masticis lignialo. mirre ciamōi: añ. v. corticis exterioris fisticis gare spice añ. z.iii. cufra. ℥.ſ corralli albi ⁊ ru. ptes miscendo

equales ad pōdus oīuz rex siropi ro. qō sufficit. ¶Pille purgantes stōacū ab oi superfluitate humorum ⁊ cerebꝝ ⁊ remouent dol'. ℞. absinthij masticis agarici ana.z.ij. trium mirob.z.iiij.turbit.z.x.epithimi ortensis salis indi ana.z.ij.penidiarū.z.iiij.hierepigre.z.v.succi ro.z.iiij. diagridij repressi.z.j.fac pillulas cō succo scariole.dosis ē z.ij. Confectio anacardia diacimīnū ⁊ diatrion ⁊ pipereon sunt quenientia dixit Abo.pillule q̄ qferūt ad dolorē stomaci ⁊ singultū ⁊ sunt seraphionis. ℞. aloes abluti.z.j.s.musci piperis:ana dauic.j.conficiant cū vio pu ro:⁊ aliqui addūt spice.z.s. ¶Pillule ad dolorē stomaci ⁊ tussim ⁊ eos q̄ pausare neq̄unt. ℞. aloes.z.vj.absinthij enule:ana.z.vj.masticis mēte saracenice ana.ℨ.s. Confice cum melle dosis est.v.āte cibum vel post. Deiceps scribamus medicinas que admīstrantur exterius ⁊ emplastis linimentis vnctionibus super stomaco ⁊ modos eorū:⁊ sunt ex necessitate cure lāguoris stomaci aggregant.n.⁊ coadunant partes eius ⁊ virtutes ⁊ calorez ne resoluatur ⁊ exalet indebite ⁊ destruunt in eo dolorem ⁊ qferunt eius vite. Emplastum filagrij ad dolorē stōaci epatis ⁊ matricis:⁊ apostema cū linitur exterius ⁊ administratur mulieribus in lana linita cū ea matrice. ℞. croci.z.ij.bdelij.masticis cal'.aromatici aloes storac.hūide añ.z.viij.cere.ℨ.ij).adipis āseris.z.xij.sopi ficed⁹ humide.z.xx.olei nardini quantū sufficit. Calefactorium ad dolorem stomaci frigidum. ℞. cinerū calidū ⁊ impleplasidē quā vis desuper aspergе cimas origani ⁊ inuolue in panno lineo:⁊ superpone cū qpressione. Idem opat regula ignita extincta in vino greco ⁊ superposita stōaco. Sunt etiā experta calefactoria ficca ex sale ⁊ milio vl' furfure secundum Hip.⁊ humida ex spongia madefacta in vino decoctionis anisi feniculi absinthij ⁊ camomille. Unguentum ad predicta. ℞. aloes masticis olibani mrre ana.z.ℨ.s.corticum granatorum:rosarumanisi galange:gare:ana.z.iij.olei rosati camomille:ana .lib.j. cere.ℨ.iij.buli.oleis aceto ⁊ cera post persectaz decoctionem superaspergе in fine speties predictas pulueri zatas bene agitando donec fiat vnguentum de quo pūcto stomaco superaspergе mirram ⁊ masticem lineum pānum ⁊ lanam succidam calidam superpone. Linimentū aliō nostrum confortans stomacum ⁊ omnes eius operationes ⁊ remonens oppilationes doloresq̄ ⁊ vētositates. ℞. olei nardini lib.j.⁊ fac bullire cū sanguco trito bullitiōe vna postea pone cere.ℨ.iij.⁊ fiat vnguentum cum masticе mirre terebēt ine laudani:ana.ℨ.j.⁊ vnge ⁊ superaspge pulueremanisi ⁊ rosarū. Aliud ad eandem in febrici tante. ℞. olei mirtini ⁊ ro.ana.ℨ.ij.⁊ buliant cum masticе ⁊ olibano ⁊ vnge stomacum ex eo ⁊ superaspge pluerem ro.⁊ granatorum:⁊ remouet vel arcet nauseaz. Ad idem. ℞. succi solatri ⁊ succi absinthij.anisi.ana.z.ij.fartne ordei.ℨ.iij.masticis.ℨ.j.ro.,rubearū pulueri zataꝝ z.ij.cōmixtio:⁊ vnge. Aliud quod administratur quando omnia alia non qtulerūt ⁊ sedādo dolorem arcet vomitum ⁊ nauseam ⁊ fluxū. ℞. colofonie terebētine olibani ana.ℨ.j.sanguis draconis mumie mirre sarcocole ana.ℨ.s.rosarum corticum granatorum ana.ℨ.i. Infūde stuppam ⁊ suppone.

¶ Cap.xvii. de nocumentis appetitus ex qbus ē debilitas:seu diminutio destructio seu ablatio ⁊ corruptio.

Estructio seu ablatio appetitꝰ ei⁹ q̄ diminutio seu famis q̄ est sm Gal. cibi idigētia seu desiderū cali. ⁊ sicci sicut sitis ē idigētia pot⁹ ⁊ desideriū frigidi ⁊ hūidi cui⁹ organū ⁊ os stōaci natura istituit sūt note si.n.spēs nocētis appetitiue actiōis q̄ ē triplex ꝑz Gal. ablatio eꝰ ⁊ ē cū stōacꝰ nihil appetit ⁊ diminutio ei⁹ ⁊ ē cū appetit in parū respectu qsueti:⁊ eius corruptio q̄ est cū appetit incōuenientia:ꝑz de hac infra distincte dicet ꝓpe sapie succurrente. Cause autē eius ex noticia cāꝝ naturaliter pficientiū ipm possunt haberi. Inqt.n. Gal. ztrariorū ztrarie sūt cāe Cause autē pficientes ipm appetitū naturalē sm Gal. sunt qnqz.s.manitio membrorū naturale desideriū eoꝝ trahens suctio venarū:stomaci sensus ⁊ desiderū aiatū qplens. Si ergo auferat:aut ōstruatur illud erit:aut qz membrorū inanitio non pcessit:aut qz naturale desideriū fuit destructum:aut qz venarū suctio non interuēit quibus mediantibus membra trahūt a stomaco ⁊ intestinis sicut radices arborū a terra qz aut organū appetit⁹.i.stōacus suam inanitionē non sentit vt in bolismo: vnde aiatum desiderium.i.volūtas replendi nō sequatur:que fames dignoscit:aut qz nulla affuit. Idumi cā est repletio membroꝝ ⁊ ꝓprie ex hūoribus crudis qstipatio pororum ⁊ caloris naturalis debilitas ⁊ occupatio ipsius in reficiēdo humores crudos ⁊ grossos ⁊ digerendo ⁊ administrando ipsos loco eius:quod dissoluit vt in animalibus accumbentib⁹ i cauernis famis hieme est videre:⁊ in valde piguibus:⁊ i febrientibus se.flica. Secūdi cā ē:qz ꝑz ꝑcesserit ianitō sēsibil:tñ vl' isensibil' qz sunt vltima ⁊ superflua sic naturale ōsideriū ⁊ naturā destruxit: qz a venis trahere nō potuit: vt in vlceratiuo fluxu:⁊ ꝓprie sanguineo ⁊ febrib⁹ acutis:⁊ ꝓpzie pestilentialib⁹ ⁊ etbicis ē mānifestū:⁊ ēt iqualescētibus ⁊ superfluo exercitio ⁊ resolutiuo ⁊ diaforetico sudore ⁊ fame diuturna ⁊ similibus. Tertii cā ē vēaꝝ ⁊ epis debilitas seu opilatio sic i apostē.epatis ⁊ febrib⁹ pacuē ⁊ fluxu epati. ē apparēs. Quarti ē q̄ i orgāo.s.⁊ stōaco e mltiplex cā.s.itior ⁊ exterior Et itior ꝓpa āt ē stōci aut' ex qitate ⁊ stōaci ꝓpa ē q̄libz egritudo destruēs sensū ei⁹ aiatū sibi vltra nālē ⁊ qūnē additū vt trahat ñ solū ꝓ se ꝑz ꝓ toto q⁹ desideriū aiatū qplet ⁊ tñ epar lz ꝓ toto trahat illud tñ non hz vt stōacus eo q⁹ trahit ab int⁹ ⁊ a ꝓrio:ꝑz ifra de hoc sūme tertie ca. ꝓrio dicet si xp̄s ānuerit. Et plrimū euēnit ē mala qplo pura vl' cū mā ⁊ pura vl' cal'a ⁊ ficca ꝓ se vel ꝓ accns illō opās:ꝓ se qz auferēs cāz appetit⁹ cibi q̄ ē calid⁹ ⁊ ficcus q̄ cā est frigiditas ⁊ hūiditas ⁊ inducens in eo cām appetitus potus q̄ est frigidus ⁊ hūidus sic ꝓriuat famem ⁊ inducit sitiz:q⁹ aut' ita sit ꝑz in iter agētib⁹ i aere calido ⁊ estatis tpe:⁊ in exercitātib⁹ ⁊ balneātibus i aq̄ cal'a in qb⁹ est videre q⁹ deficit fames ⁊ sitis augetur. In ztrarijs āt crescit fames ⁊ diminuit sitis: ꝓ accns āt q̄ non fit caliditas resolucs ⁊ inanics stōacū vt in cāmo appetitu lz raro sed dissolucs villū longitudinalē trahētem ⁊ eius hūiditatem ⁊ trahens ex alijs partibus circū adiacētibus ad ipsum ⁊ repellendo stupefacics vl' frigiditas vel hūiditas qz nō fit tempata vt ꝓdicta coopans ad nālē nec superfluēs paꝝ vt i cāmo appetitu sz valde ad eo vt paliticū faciat:q̄re destruit sil'sensū ⁊ attractiuā eꝰ ⁊ nālē vtutē vt i bolismo vl' cū mā aut gñata aut influxa. Et generata vel calida dissoluente ⁊ replente ⁊ calefaciēte vl' frigida viscosa grossa adherēte ⁊ sēsū obtūdēte.

Influxa plurimum est aut a cerebro vt i catarris aut ab epe: v; in substinentia famis que stomacuz putridis replet hūoribus epe non habēte de bono sanguine n si q̄ tuz sibi sufficiat vel nō putridis sed bonis epe de bono habente plus quā sibi sufficiat: vt innuit Gal. vt supra dictum est. Aut etiā a splene cum multam melancoliaz mittat illi que repleat vel mliam adustā q̄ calefaciat locum appetendi: aut a toto corpore vt cum p̄cessit; vomitus violentus ⁊ frequens qui debilitauit stomacū: ⁊ p̄uocauit cursum superfluitatū a toto corpore ad ipm: vn de factus sit lacuna supfluitatū. Ex cōitate vero cā: ⁊ est absoluta est plurimum vt in egritudinibus cerebri. s. sola litargia stupore ⁊ similibus. Et q̄nq̄z est cum cōitate nerui vt vie intermedie inter cerebrum ⁊ stōaci officiū q: fit paraliticus aut in egritudinibus epatis dictis i qui b⁹ debilitatur naturaliter virtus ois non solum appetitiua in radice vez etiam ex 2sequenti in stomaco in toto corpore. Aut in egritudinibus splenis q; non mittat mliam: aut in egritudinibus intestinoz vt in disinteria vel in vermibus existētibus in eis: ⁊ pungētibus ea quibus cōicat stomacus: lz q̄nq̄z cibum p̄accipiendo de eo causa sit appetitus caninus vt ait Albo. sed illud 2sideratione indiget ⁊ alia debilitantia dicta capitulo p̄mo q̄ mouent ipm ad expellendū seu vomēdum ⁊ non appetendū: aut pp matricē vt accidit in retentione menstruorum ⁊ in p̄incipio ip̄egnatiōis lz sibi accidat tūc corrup tio appetitus magis nec sit vere cōitas absoluta. Exterior vero cā est causa p̄matiua ex aere calido resoluente virtutem suo excessu; vel dissoluentem humiditatē ⁊ replente non consumante aut frigido suo excessu stupefaciente ⁊ p̄hibente resolutionē vt in debilibus natura vl solum recludente calorem ad interiora ⁊ calefaciēte stomacū vt in robustis natura ⁊ exercitium supfluū resolutiuū: ⁊ quies nimia. Jngt.n. Hip. derelinquētes exercitiū frequēter ethicā incurrunt: vigilie superflue ⁊ ↄlō mus supfluus: ⁊ p̄pie insuetus qui stomacū mollit: ⁊ coctum reddit vt ait Hipo. Cibus superflu⁹ calidus vel frigidus ⁊ huiusmodi vt supra capitulo de debilitate dictuz fuit. ¶Dotus aque frigide plurime: ⁊ p̄pie in ieunio. Jngt enim Hip. qui aquā frigidam vētre biberit inanito eoz corpora in defectionē adducit. ¶Dot⁹ quoque vini antiqui q est cā sitis non famis vt ait Ga. licet p accūs possit esse cā appetit⁹: q: sit inebrians ⁊ aceseat. Dimissio ēt pot⁹ delatiui in hūtib⁹ meatus epis angustos supflua repletio ⁊ manitio p̄dicta ⁊ aie accītia vt tristicia timor; ira imaginatio rei abominabilis ⁊ pūtia eus ⁊ filia. Et destructio: seu casus appetitus i egritudinib⁹ cronicis est malū p viaz signi ⁊ cāe: vt ait Hip. in affo. Sz scias quod cause destructionis appetitus sūt ipe cedē cāe debilitatis ip̄i⁹ cū sunt ⁊ ip̄a facta a frigiditate ē deterior facta a caliditate eo quod frigiditas ē acuēs appetitum nō destruēs. Signa vero qbus habēt cognosci sunt sensus qui opant in eis ⁊ inuentio q: nihil vl paz inueniatur appetere respectu eius quod 2sueuit appetere. Causaz vero signa ⁊ p̄mo p̄me cause hūt ex dieta p̄cedente q̄ tales crudos hūores habuit multiplicare ⁊ ex hūidine grossa ⁊ pingui calore iuuido ⁊ plūbeo. Jnquit Ga. color.n. corporis hūoz dominium oīdit cuz p̄uatione ois insensibilis vel sēnsibilis euacuationis ⁊ ppie p̄ poros. Ex 2plexione etate tpe regiōe arte ⁊ aliis similibus circunstantijs. Jngt.n. Hip. 2templari autē oz tempus etatem ⁊c. Et q: ex inuncta abstinentia longa non minuitur corpus neq̄z ex se. longa. Jnquit enuz Hip. febricitantibus non oio in supficie p̄manere: neq̄z corpus minuere magis eo quod secūdam naturā lōgitudinē morbi significat q: humoz crudelitatē ⁊ porozū cō stipatoz oīndit: ⁊ ex pigritia corporis ⁊ desidia aie tarditate motus turgiditate ⁊ hypocūdrioz suspensione: ⁊ exeū tiū; cruditate. Secūde aūt cāe signa sunt si nez p̄dictoz ꝟria cū inuentiōe euacuationū sēsibiliū vl insensibiliū vl ceratarū enarrataz hec in adductis exemplis ⁊ p̄priū signū est debilitas appetitiue virtutis: ⁊ est vt p̄parentur infirmo cibi quos desiderat: ⁊ cuz mistranē sibi ⁊ gustat vituperat illos. Tertie etiā cause signa ex his q̄ in exemplo adducunē sunt manifesta. Quarte vero cause q̄ i organo 2sistebāt. s. stomacho signa sunt. q: sit inanitiōez suam non p̄cipiens ⁊ apud transglutionem rei acute putapipis nō sentiet ardor: nec sequetur singultus. Et si quidem sit eius cā interior: ⁊ sic mala complexio ei⁹ propa puta calida vel frigida signa superius habuisti: ⁊ ex eus signis est si sit calida sitis ⁊ iuuaē potu aq̄ frigide vl cibi frigidi actu: nā alterando discrasiam eius excitat appetitum ablatū. Sic.n. est videre q: febricitāti redit appetit⁹ cum receptione panis insusi in aqua. Si vero sit frigida signa erūt ꝟria. Si vero sit mala complexio cū materia generata in eo signa stōaci sunt debilitas ⁊ discrasia precedens cū malitia regimis. Si sit calida erit sitis amaritudo oris ⁊ cructatio fumosa ⁊ excūtia colerica: ⁊ ex assumptione cibi ⁊ potus frigidi ⁊ abstersiui appetitus excitatur. Si vero sit frigida signa erunt cōtraria: ⁊ quū incipit comedere cibum; ⁊ potum caliduz: ⁊ abstersiuū excitaē appetitus: materia.n. q̄ inherebat sua viscositate ⁊ sensum stōaci obtūdebat cū ex cibo vel potu tali abstergatur sensus stomaci redditur ⁊ appetitus. Signa vero materie ifluxe sunt p̄cedens mala dispositio p̄dictorum mēbrorum cū inuētiōe catarri: 2sueti vel cum p̄cedente abstinentia inueniaē: vel cum vomitu freq̄ntato. Si vo cā debilitatis ⁊ destructionis sensus aiati desiderij stōaci sit ex cā cōitatis aliorū mēbrorū signa erunt inuentio seu p̄cessio dispositionū seu egritudinū ip̄orū membrorū quibus dictū ē compati. Signa vero cāz extrinsecarum sunt sensus ⁊ inuētio p̄dictarū ex re vel relatu mistri vel abstātū mistroz ⁊ facilis euētus ei⁹ ⁊ facilis cessatio: q: in die vel nocte sequēte: vt ait Ga.

Cura.

Curationis itentio ē duplex: gñalis. s. spālis: gñalis est tres res. ¶Prima ē ablatio cāe Secūda 2fortatio stōaci ⁊ p̄pe supiorispartis eius sensus ⁊ appetitus vnificatio: ⁊ excitatio tā diu exītis destructi vel sospiti: ⁊ 2fortatio ip̄i⁹ debilitati. Tertia ē accītiū coniectio: vt ē debilitas sin copis ⁊ filia. Spālis ē q̄ ex digestiōe generis. s. appetit⁹ destructionis ⁊ debilitatis in suas spāles causas accipimus ⁊ in actū vl opationē vnicuiq̄ spāli cāe 2uenientes adducimus medicinas ⁊ p̄pria auxilia demonstramus. Si ergo causa destructionis appetitus fuit defectus intinitionis membrorum ⁊ ipsius causa spiritualis fuit repletio ipsorum ex humoribus crudis cum pororum cōstipatione ⁊ caloris naturalis debilitas nihil vel parum resolutis: cura erit quattuor res. ¶Prima ē humoz ip̄orum digestio seu adequatio. Secunda est porozuz re

refactio. Tertia est ipsoꝝ euacuatio ⁊ resolutio. Quarta est calous naturalis confortatio. ¶Primam rem complent vsus ciborum potuum ⁊ aliarum rerum non naturalium calefacientium temperate ⁊ extenuantium: prout in cura cordis specificauimus nec ⁊ medicinarum eãdem virtutem habentium qualis in cura male complexionis stomaci frigide cum materia enarrauimus. Ex quibus est sirupus acetosus mellinus cum seminibus ⁊ radicibus: ⁊ de isopo calamento origano ameos ⁊ similibus: ⁊ oximel squillaticum ⁊ diatrion diacalamentũ proprie ⁊ diaciminum ⁊ similia. Secundam rem complent fricationes temperate in vniuerso corpore ⁊ multe cum blandis manibus calefactis cum oleis rarefacientibus ⁊ subtiliantibus ibi superius enarratis. Et ex illis ẽ oleum camomille anetinum de amigdalis amaris de melliloto ⁊ similia. Et balnea tẽperata naturalia: vt termarum: vel artificialia ex aquis habentibus virtutem florum herbarum predictarum: que etiã prime rei sunt cõuenientia. Inquit. Abo. Est autem cum balneum cibi indigestum digerit ⁊ humorez crudum maturat. Tertiam rem complent fricationes fortes prolongate: ⁊ longa mora in balneo resolutiuo: vt est termarum sulfurearum ⁊ salsarum: ⁊ vnctiones cum resolutiuis oleis: vt oleo de croco de spica de costo de ireos ⁊ similibus. vel ꝓ uocantibus sudorem: vt oleo de apio de calamẽto de petro: si non fuerint multi. Si vero fuerint multi quod in venis abundent precedat purgatio cum predictis laxatiuis ibi superius dictis. Et ex ꝓprijs est agaricus quoniam virtus eius educit exꝰ venis ⁊ extenditur vsque ad extrema corporis: ⁊ perducit virtutes aliarum medicinarum tales humores educentium: vel alios vsque ad ea: ⁊ cum sit incolumis non offendit valde stomacuz: ⁊ ex illis est elleborus: sed abhorreo hinc: quoniam de malitiosis valde nocentibus stomaco existit. Quartam rem complent predicta omnia ⁊ ieiunium ⁊ abstinentia donec calor ignatur ⁊ a grauãine releuetur. Et ex appropriatis est thyriaca antiqua ⁊ ministrata post digestionẽ ⁊ purgationem humorum talium. Consumit. n. reliquas ⁊ naturalem calorem a tota substãtia confortat vt ait Abo. Si vero causa destructionis appetitus fuerit defectus nature ⁊ desiderij naturalis ex aliqua predictarũ euacuationum vltimatarum licet precesserit membrorũ inanitio. Cura erit due res. ¶Prima est euacuationem illam si adhuc perduret retinere. Secunda est naturam paulatim resumere ⁊ confortare. ¶Primã rem complẽt que sunt illius cause manientis correctiua: vel fluxus ꝓprie retentiua que supra in cura fluxus sanguinis ex naribus diximus: ⁊ in cura cordis de sudore diaforetico: ⁊ infra xpo iesu concedente dicemus in alijs: ⁊ ex alijs partibus corporis procedentibus. Et ex communib⁹ omnibus sunt myrra karabe lutuz sigillatum trociscꝰ de karabe: ⁊ de terra sigillata: ⁊ succus ⁊ rob myrte ⁊ similia. Et ex expertis per nos est tyriaca in hoc casu. s. vlceratõ fluxu sanguinis deijciente virtute noua cum aqua: sũat eam vt ponit Abo. Secundam rem complent cibi ⁊ potus facilis digestionis paucarum superfluitatum ⁊ multi ⁊ boni nutrimenti ⁊ cordiales: ⁊ etiam medicine vt electuaria ⁊ similia: in quibus gradatim procedatur paꝝ ⁊ sepe ministrando⁹ vt supra in cura cordis diximus quibus aliqua aperitiua parumper admisceantur vt vias alimenti aperiant que a stipticis ⁊ ponticis fluxum retinẽtibus fuerunt precluse. Inquit Ga. Apertos fere cos qui secundum epar exitũs alimenti non solum i sanis sed etiam egris ẽ securissimum. Et ex ꝓprijs est cinamomum calamus aromaticus cum semine apij: crocus cassialignea spica ⁊ similia: apium maratrum petrosilinũ ⁊ propie fisticuz quod mundificat stomacum ⁊ epar ⁊ aperit nutrimenti meatus: ⁊ etiam ficus sicce cum amigdalis vl nucibus que aperiunt oppilatiõem in extremitatibus venarum: ⁊ etiam quies ⁊ somnus in loco tpati aeris: ⁊ anime accidentia naturam debilitantia: ⁊ cõfortantia vt letitia ⁊ gaudium temperatum. Si autem destructio ⁊ defectus appetitus fuerit ob defectũ fluxionis venarum licet fuerint manite: ⁊ hec qua fuerint debilitate vel ex mala complexione fe. peracutarum: vel ẽt ex qualitate farmaci alicuius acuti: vel ex frigiditate alicuius rei assumpti: vt aqua opij ⁊ similium vel fluxu epatico vel oppilante. ¶Cura est due res. ¶Prima⁹ est causa quecumque sit abscisio cum his que in ꝓprijs capitulis describentur. ¶Secunda est ipãrum venarum ⁊ epatis a quo sumunt principium: ⁊ etiam virtutem attrahendi confortatio prout in cura debilitatis epatis facietis scire si aduenerit gratia saluatoris. Sed si qdez deductio ⁊ defectio appetitus fuerit ob cãm in organo s. stomaco: qz suã inanitionẽ nõ sentiat qꝑ venaruz fluctõ precãuit fueritqz eius insensibilitas ob cãm interiorẽ in se ipo ꝓpriã q̃ sensũ obtũdit ac ei⁹ desideriũ aiatũ. Cura ẽ cã ablatio. s. egritudis cuuslibz qꝑ in ꝓprio pgres cap. Et si qdẽ sit mala cõplexio dura vl cũ mã gñata vl influxa cura ei⁹ supi⁹ habuisti. Si aũt insensibilitati ⁊ defect⁹ desiderij cã fuerit ex coitate ad principiũ. s. cerebꝝ a quo incipit sensũ vt i litargia ⁊ stupore destructe l debilitãte cerebꝝ ⁊ ẏtutẽ ei⁹. Cura ẽ due res. s. egritudinez cerebri corrigere si possibile sit. Si ẏo nõ sit possibile signis prognosticis declinq̃. secũda ẽ ipm cerebrum ꝙfortare. ¶Prima rẽ cõplẽtia t. bi. s. dixim⁹ seriose ⁊ ẽt sam. Et ex illis sẽ medicine simplices ⁊ ꝙposite. Cibi sũt auellana caro gallinaꝝ ⁊ cerebꝝ caꝝ caro ⁊ ius serpentis ꝙfortant sensũ ⁊ vim̃ tpate sũptũ ꝙtẽpat calorẽ ei⁹: ⁊ sua tpata calita te⁹ dilatat aiam ⁊ spũm multiplicat ⁊ ipm clarũ reddit vt ait Abo. ¶Dedicie simplices sũt olibanũ ⁊ cortices ei⁹ scoria ferri sal gẽma mirabolani kebuli ẽditi aloes ãbra xiloaloes ꝙfortãt sensũ. Infrigidatũ ⁊ muscũ ⁊ oleum rosaceum ⁊ cãphora ꝙfortãt ipm calefactũ ⁊ lac muliebre. Cõposite ẏo sũt diãbra diaolibanũ: diamuscũ aromaticum. mitridatũ ⁊ filia: cõiter oĩa principalia ⁊ ẏtutes ecꝝ ꝙfortant. Et si qdẽ sit ex coitate nerui existẽtis vt via intermedia inf cerebrũ ⁊ stõaci orificiũ: qz sit paliticat⁹. Cura ei⁹ ẽ cura paralysis qꝑ supi⁹ habuisti: ⁊ ẽt cura catarri oppilatõnes stõaci i pozo ⁊ via qꝑ dixim⁹. Si ẏo sit ex cõitate ad epar panũ in ꝓdictis egritudib⁹. Cura ẽ tres res. ¶Prima est egritudinẽ q̃is sit curare q̃ in ꝓprijs dicet capt. xpo duce. Secũda est ipm ꝙfortare: vt in ꝓpo ca. infra dicetur. Et ex illis q̃ ꝙfortãt epar: ⁊ ẽt stõacũ sil vti hoc casu expedit sũt cibi ⁊ medicine simplices ⁊ ꝙposite. Cibi ẏo sũt cẽdiua acetosa almuri ⁊ lac fetaꝝ nouũ cãellarũz ⁊ excitat appetitũ rosa ⁊ aqua ei⁹ lactuca. s. ⁊ coriandrum cucumer cucurbita ⁊ semen eorum ⁊ aqua frigida quantitate qua non superet calorem: ⁊ extinguat innatum. ¶Moderate enim supra omnes eius virtutes confortat.

Eritius ⁊ caro eius ad calidos: ad frigidos vero nastur
tium menta allia cepe apium caparcs conditi: passule ⁊
vinum stipticum piper ⁊ aromaticum ⁊ fisticuz ad vtro
que. ¶ Medicine vero simplices ad ipsos frigidos con-
fortatiue sunt ameos: helbuch: acorus galanga ⁊ vinum
purum: ⁊ melicratum conditum ⁊ zinzib. ⁊ digerit ma-
terias vtrasqz summitates squinanti zarabanum pip cus
cota: ⁊ ciperum folium absinthium organum zucharuz
albuz cassia gare reubar. a complexione spica confortat
ea ⁊ aperit ⁊ sedat mordificationem stomaci sicut passu-
lis: balsamus: calamus aro. eupatorium. ¶ Ad calidos ve
ro spodium. landalis: reubar. per accidens resolucdo co
leram: ⁊ breuiter omnia abstersiua stiptica ⁊ aromatica.
Composite vero sunt que infra dicentur suadente gra-
tia trinitatis. Et ex illis est sirupus de absinthio ⁊ cuscu
ta ō eupatorio trocisci de rosis de endiuia: de eupatorio
de absinthio de capillis veneris: aqua fructuum ⁊ simi-
lia: electuaria vt aromaticum rosatum ⁊ diambra diaci
namomum ⁊ similia. Tertia res est paulatim naturam
corporis resumere vt superius dictum est. Et si quidem
sit ex cōmunitate ad splenem melancoliam solitam non
mittētem: quia fuit oppillatus. Cura est aperire ⁊ cōfor
tare: que vero illam compleant infra dicentur. Ex illis
que ambo hec insimul complent ⁊ cum hoc stomacum
confortant sūt medicine simplices ⁊ cōposite que infra
proprio capitulo dicentur. Et breuiter i summa omnia
que aperiunt oppillationes splenis ⁊ viaruz eius: quā
do splenis oppillatio non est fortis quoniā quando for-
tis est vt asserit Galienus: necessarie sunt medicine for
tiores istis: quales sunt caparorum cortex: cortex tama-
risci ⁊ scolopendria agnus castus squilla ⁊ herba nomi
nata grece asselim idest mundificatiua splenis: ⁊ est cor-
tex salicis ⁊ ⁊ fraxinus de quibus in antidotario no-
stro fecimus mentionem capitulo de trociscis de ca-
paribus interpretatur autem fraxinus idest frangens sa
xum ⁊ habet mirabilem proprietatem contra duritiem
splenis: ⁊ lapidem renum ⁊ vesice: sed folia ⁊ lignuz de
coquantur in aqua ferrea ⁊ de ea quolibet die sumatur
cyphus vnus in ieiunio simplex: vel cum oxymelle squi-
litico: ⁊ fiant ex ligno eius vasa in quibus comedatur ⁊
bibatur: sunt enim efficacia ⁊ experta. Si vero fiat ex cō
munitate ad intestina patientia: vt in dissēteria ⁊ vermi
bus. Cura eius est cura passionis intestinorum scilicet di
sinterie ⁊ vermium que infra dicetur. Et si quidem etiā
sit ex cōmunitate ad alia membra ex quibus prouenit de
bilitatio stomaci: de quibus supra in capitulo debilita-
tis fecimus mentionem. Cura est illorum rectificatō vt
ibi predixim⁹. Etiam si ex cōmunitate ad matricē. Cu
ra est due res. ¶ Prima est eius scilicet matricis rectifica
tio. Secunda est stomacuz confortare ne recipiat fumū
vel materiam. ¶ Primum infra demonstrabitur. Secū-
dum iam supra est premissum. Et ex illis que a proprie
tate habent stomacum confortare ne recipiat fluxuz mē
struorum ad ipsum est emplastatio ipsius cum fece vini
nō adusta. Et mellisa ⁊ acetositas citri prohibet fumos
a corde: ⁊ stomaco: ⁊ cerebro ascendētes a matrice quo
cunque modo sumatur. Si vero a causa extrinseca pri-
mitiuarum aliqua prouenerit. Ablatio ipsius erit causa
facilis reditionis ad sensum ⁊ desiderium animatum ⁊
appetitum. Secundam rem generalem complent con-
fortātia predicta in capitulo debilitatis: ⁊ alijs capitulis
Et ex his que confortant os sunt cibi ⁊ medicine simpli
ces ⁊ composite. Cibi vero sunt ⁊ que comedūtur ⁊ bi-
buntur vt extrema animalium lac camelaruz neutter se
tarum: olive salite: capares conditi cum acero apium tri
folium cum aceto lactuca ⁊ petrosilinum: lupini non a-
mari menta comesta cum cibo: ⁊ salsamento citonium
secundum cōmunem modum administrationis excitat
appetitum mortuum. ¶ Et proprie sirupus eius: fru-
ctus vitis silvestris nasturcium cum aceto: vinum acer-
bum aqua mellis: ⁊ aqua extinctionis ferri virtutes de-
sideratiuas erigit omnes calamentum: fisticum persica
recentia non sicca: granata acetosa: morum de semi acre.
¶ Horum vero quedam sunt confortantia ⁊ excitātia
appetitum in calido: quedam vero in frigido: ⁊ quedaz
in vtroque: quas per te discernes si sapiēs fueris. ¶ Me-
dicine vero simplices confortantes: ⁊ excitantes appeti
tum in frigido sunt habasce: ⁊ sirupus eius: mastix: gla
aloes: piper ruta: absinthium: semen rasani: radix squi-
nanti: aloes. In calido vero sumach: morum de semi
ribes: ⁊ alij cibi frigidi superius seriose numerati. Com
posite vero infra dicentur. Tertiā rem complent q̄ ob
viant debilitati ⁊ sincop. q̄ superius in cura cordis dixi-
mus. Et ex appropriatis q̄ in hoc casu cōueniunt: cōfor-
tant. n. ⁊ excitāt appetitū est approximatio odoramētoz
delectabiliū ⁊ ex cibis ipi infirmo sicut est edus lactēs ⁊
gallina assata cū odoramētis interclusis in ipis sicut est fo
lium cinamomū gare ⁊ alij ex erbis vt origano rosmari
no ⁊ saturegia: ⁊ spetieb⁹ cōfortātib⁹ ⁊ excitantib⁹ appe-
titum ⁊ sumptio sorbitionum velociter nutrituaz: ⁊ pa
nis ifusus i vio frigido ⁊ i aqua frigida ēt calido. Cōfe-
ctio diaolibani boni ad frigus stomaci: ⁊ ad destructio-
nē appetitus: ⁊ festinādā penetrationē cibi in corpore: ⁊
retinet fluxū vētris pueniētē ex frigore stōaci ⁊ epatis
℞ pipis calamenti spice macis cardamomi resine ācos
anisi nigelle omnium partes equales thuris balaustiaz
ana: ptes duas ℈ficiantur cū melle dispumato ⁊ sit do-
sis. ʒ.iij.. Confectio epithimatis ad idē. ℞. absinthij ro
mani costi pipis albi zinziberis cipi ana. ʒ.v. olibān. ʒ.ij.
masticis. ʒ.v. calami aro. galie: squinānti gare: cinamomi
ana. ʒ.ij. imitte mine facte ex vino veteri ⁊ aqua citonio
rum q̄ aggregent post horum ℈tritionē ⁊ limātur. Ele
ctuariū cū aqua citoniox q̄ facit appetere cibū. ℞. aqua
citoniox lib.iii. mellis. lib.iij. aceti fortis. lib.ij. decoq̄
tur super prunas: ⁊ accipe spumā eius deinde sumantur
zinzib. ʒ.v. triū pipū ana. ʒ.iij. teranē ⁊ misceant cū pdi-
ctis ⁊ decoq̄tur donec fiat sicut sība mellis ⁊ detur ex co
coclear vnū ⁊ est aure. j. ⁊ detur mane in ieiunio āte prā
diū p duas horas. Trifera mundificans stomacuz a co
lera ⁊ flegmate ⁊ solvit ventrem cuz facilitate ⁊ facit ap
petere cibum. Recipe mirabolanorum citrinorum ge-
bulorum emblicorum ⁊ belliricorum ana. ʒ.x. radic. liqui
ritie. ʒ.v. turbit albi mundati. ʒ.vij. zinziberis. ʒ.v. cina-
momi heil ana. ʒ.ij. terantur ⁊ cribellentur ⁊ lineantur
cū oleo de amig. dulcib⁹ ⁊ ℈fice cū melle ⁊ det ex ea po-
tio integra. ʒ.iiij. cū aq̄ cala. Cōposita bōa ad excitādū ap
petitū mortuū. ℞. citoniox pomox piroz mūdatorum
a corticibus ⁊ granis ⁊ frustratim incisorum radicum se-
niculi apij ⁊ petroselini capparoū ablutorum a sale bul
liant in aceto: ⁊ aqua ⁊ vino ana. partibus equalibus:

addatur cinamomi pulueriʒati ⁊ seminis sinapis pulue
riʒati ana quod sufficiat ⁊ adde baucos ⁊ rapas. Salsa-
mentum ex inuentione nostra. ℞. mente ficce pulpe su
mach panis assi ana. ℥. j. infusi in aceto vel succo citoꝛio
rum acetosoꝛum cinamomi. ʒ. ij. terantur ⁊ colentur ⁊
⁊ colature addatur parum ipsius aceti vel succi ⁊ vtatur
Galea ex inuentione nostra. ℞. extremitatum pulloꝛũ
gapeloꝛuʒ ⁊ porceloꝛum ana. lib. j. fasianoꝛum perdicũ
⁊ auicularum paruarum ana. lib. ℈. decoquantur in suc-
co citoniꝛum acerboꝛum. ⁊ succo granatoꝛum: ⁊ vino
acerbo ana. equalium partiuʒ pulueris cinamomi. ℥. ℈.
⁊ parum croci ad coloꝛanduʒ tantum decoquantur do-
nec inspissentur succi: ⁊ minuantur: ita quod carnes nõ
operiantur ex eis: deinde deponantur ab igne: ⁊ permit
tantur congelare in puteo: vel cisterna: ⁊ si non congele
tur resideat in eo psilij. ℥. ℈. ligati in pecia. ℣ Dillule que
sumpte post cibum ⁊ ante tollunt ventris constipatiõeʒ
fastidium auferunt epaticis ⁊ spleneticis conferunt ⁊ hi-
pocundrioꝛum inflationem tollunt. ℞. mastichis zinzibe
ris cimini in alio thimi gare: seminis basiliconis: pipe-
ris longi ana. ʒ. j. piperis anisi. maratri seminis apij ⁊ a
meos ana. ℥. ℈. turbit albi ⁊ mundi. ʒ. vi. confice cum suc
cho absinthij da. vij. ante cibum. ℣ Dillule de absinthio
⁊ aromaticum rosatum nostrum in antidotario scriptũ
⁊ sirupus de agresta. Confectio aleagiri ⁊ de citõijs ad
idem conferunt. ¶ Dedicamen expellens appetituʒ bo
lismi. ℞. cardamomi maioꝛis cubebe ana partem vnam
zuchari albi partes. iij. dosis: sit aur. j. post vinum cum
aqua tepida ieiuno stomaco ex frigiditate cum humoꝛal
vitio acetosi.

¶ Capitulum. xviij. de medicinis appetitus canini: fa
tuis sincopalis ⁊ bolismi.

Animus appetitus destructioni eiꝰ noscitur
esse contrarius. In ea enim nihil appetitur
In isto autem superfluum in quantitate cõ
iuncta ⁊ discreta ex assumptione cuius facta nõ
satiatur: ⁊ proinde canimus dictus est appetitus. Canis
enim de sui natura multa ⁊ diuersa appetens querit: ⁊ i
ueniens in tantũ repletur ex eis quod eius stomacus nõ
potens quandoque continere compellitur illud expelle
re ante digestionem vomitu ⁊ quandoque secessu: vn-
de membꝛoꝛum inanitio non cessat neque desideriuʒ na
turale nec venarum suctio: nec etiam stomaci inanitio: ⁊
sensus eius quinimo frigiditatis superfluens parum ex
teꝛioꝛ: vel interioꝛ: pura vel cum materia flegmatica ge-
nerata vel cataroſa in stomaco regnans os stomaci expa
mendo inanitionem ac ipsum inspissatum tenens ⁊ pun
gens cõmotionem in eo generat que est similis suctõni
venarum que excitat desiderium velut fames naturalis
sic super appetit: non enim quod recipitur membꝛis ap-
petentibus satisfacit: quia prius fluit quam venaruʒ suc
tio assequatur. Et si quid sugatur membꝛo nutrimentũ
non est conueniens. Inquit enim Galienus. Nõ ex trãs
glutitis sed ex bene digestis nutritur coꝛpus ⁊ sic mem-
bra remanent inanita ⁊ arefacta supra appetentia. Sic
enim in coꝛuo est videre qui cum vnũ intestinum ⁊ re-
ctum habeat propter quod cibum assumptum tam diu
continere non possit quaʒ diu digeatur ⁊ membꝛis di-
stribuatur trahentibus immo fluat illis remanentibus
inanitis est in continuo appetitu. Aliquando autem ꝙ
recipiat naturaliter stomacus continet ⁊ membꝛis attra
hentibus destiatur sugentibus venis: sed ad ea non pue-
nit: quia vermes multi existentes in iteſtinis preaccipi
unt vel transit ad membꝛa. sed in eis non remanet imo
resolnitur a foꝛti caliditate ipsoꝛum non circumscripta o
ri stomaci: sed extensa in coꝛpoꝛe toto: vnde remanent i
anita: ⁊ supernaturaliter desiderant ⁊ etiam stomacus ⁊
tunc est constipatio ventris: ⁊ retentio vomitus. In pꝛ-
cessu autem temporis est videre quod vbi aliud non in-
terueniat accidens periculosum ⁊ mortale vt subeth: stu
poꝛ ⁊ similia plurimum permutatur in bolismum: cum
enim cibus non digeratur proculdubio conuertitur in
flegma secundum Galienũ: ⁊ multiplicatum sua grol-
sitie ⁊ viscositate oꝛi stomaci adherendo occupat ipsum
⁊ eius sensum obtundit: ⁊ sua frigiditate superante val-
de eius virtutem sensibilem stupefacit adeo quod licet
membꝛa sint inanita manifeste ⁊ trahant: ⁊ venarum su
ctio interueniat: stomacus tamen suam inanitionem nõ
sentiat non succedet desiderium animatum: idest volun
tas replendi vnde sequitur destructio appetitus quedã
que dicta est bolismus in qua non est destructus appeti-
tus vt supra cuʒ ibi sit possibile quod nulla causa cani ap
petitus adsit: nec eius que licet causa interueniat. In ca
nino appetitu plurimũ: sed quedam sic quod membꝛo
rum inanitio ⁊ eoꝛum desideꝛium naturale venarumqʒ
suctio adsit: sed deficit sensus stomaci in sentiendo suaʒ
inanitionem vnde animatum desiderium non succesſit
sed dicitur bolismus idest magnus appetitus membꝛo-
rum inanitoꝛum cum facietate stomaci non quod sit sa-
tiatus: ¶ Sed quia suam inanitionem non sentiat ac si
fuerit satiatus vel quia sic parum sentiat quod solo bo
lo satiatur: ¶ Cuius contrarium est in sincopali fame.
In ea enim caliditate resoluente in vniuerso extẽsa coꝛ-
poꝛe vel circumscripta stomaco multum resoluentes ac
cidit inanitio membꝛoꝛum suctio venarum ⁊ sensus ina
nitionis stomaci non temperata vt in naturali fame: nec
superflua valde vt i canino: sed multa vnde sequitur fa-
mes non sitis cum eius debilitate: ita quod nisi cibo ei
cito succurratur deducetur ad resolutionem ⁊ sincopin.
Ex quibus humiditatibus intellectu mãifesta apparet
differentia inter destructionem appetitus debilitatem
⁊ superfluitatem eius que est caninus appetitus ⁊ bolis
mum atque sincopalem famem quo ad essentiam causaſ
⁊ etiam accidentia quibus habent cognosci.

Et ex dictis ẽt in p̃cedẽtibꝰ capitulis cura vniuscu-
iusqʒ in generali poterit ꝓhendi: in spãli aũt ⁊ ꝓpꝛie ẽ.

Ura appetitus canini si fuerit a frigiditate
oꝛis stomaci pura vel cum acetosa: materie ẽ
due res. ℣ Duma causam tollit. Secunda se
dat appetitus excessum. ℣ Duma completur
cum calefacientibus abstergentibus resoluentibꝰ ⁊ exic
cantibus predictis numeratis in capitulo antecedente:
que materiam alterant frigidam ⁊ illam materiam ace-
tosam abstergunt. Ex quibus conferens maxime est vi
num vnde ¶ Dipo. ℣ Dotus indigentiam soluit. Talis
autem potus debet secundum Galienum esse vini an-
tiqui vinosi puri miti calefacti in ieiunio sumpti in quo
non sit ponticitas nec acredo nisi adsit fluxus seu vomi
tus quod est plurimũ: tunc. n. oꝛ vel ꝙ oẽ vinũ auferat.
nam ponticum augumentum efficit in canino acetosum

ꝛ amarum in fluxu: vel quod sit vinosum moderatum habens stipticitatem non amarum: hoc enim respicit vtrunque ꝛ hec est cura cause prime. Secunda completur cū victuosis ꝛ pinguibus ꝛ his que supernatando ꝛ replendo sua viscositate os stomaci adherendo nauseent ꝛ appetitum tollant. Si vero canimus sit ex caliditate resoluente curabis cum his que dicta sunt in cura sincopis resolutionis ꝛ cura bolismi. Cura destructi ꝛ canini ꝛ vtraque cura est tres res: oportet eiꝫ primo stomaci prouidentiam facere cum calidis calefacientibus ꝛ abstergentibus predictis. Secundo vero membris occurrere: quia ipsorum resolutionem ꝛ inanitionem prohibere. Tertio sincopi subuenire ꝛ cibare cum redolentibus ex cibis ꝛ potibus ꝛ pane eiꝫ vino ꝛ ceteris cordialibus ꝛ stomacalib⁹. Cura vero sincopalis famis est cura canini ex caliditate facti: ꝛ iaꝫ dicta test supra plurima pars regiminis eius in cura doloris stōaci: ꝛ est tres res ¶Prima est sincopi subuenire vt superius dictū est. Secunda est postquam euasit ab ea obuiare ꝛ prouidere ne te incidat ꝛ illud fit cum exhibitiōe panis i vino frigido infusi ꝛ in rob de granatis ꝛ citonijs ꝛ similibus quādo tardatur cibus: ꝛ cum alijs confortantibus stomacuꝫ interius ꝛ exterius approximatis. Tertia est sensum obtūdere ꝛ humores ꝛ poros corporis inspissare ꝛ illud cum cibis grossis ꝛ frigidis stipticis. ¶Dillule educentes flegma acetosum de stomaco conuenientes appetitui canino ex frigiditate cum humoris vitio acetosi. ℞. turbit albi ꝛ mundi agarici ana. ʒ.j. spicum. ℈.j. confice cum oximelle squillitico ꝛ dentur: deinde detur diatrion pipereon diaciminum quod digerit ꝛ consumit humorem acetosum ꝛ alterat discrasiaꝫ stomaci frigidaꝫ. Cum vero adest fluxus quod est plurimum: tunc conueniens ē cōfectio elleborij alefangine quod fit in tempore estatis positum in antidotario nostro. Cibus autem expertus est ex raphano vitellis ouorum ꝛ victuosis ꝛ pinguedinibus multis consumit humores: ausert discrasiam frigidam: ꝛ sensum obtundit seu appetitum.

¶Capitulum. xix. de medicinis appetitus corrupti.

Corruptio appetitus est appetitus insolite: ꝛ nutrimento hominis inconuentis. Est autem vt plurimum ad acuta ꝛ salsa que sunt nota: quandoque ad stiptica ꝛ pontica ꝛ sicca vt sunt teste lateres lutum terra carbones ꝛ similia ꝛ est mala: quandoque ad acria ꝛ acetosa: vt sunt fructus acres immaturi: vt limonel persica pruna acetū acresta pira nespila cotana ꝛ maciana: ꝛ quandoꝫ ad victuosa ꝛ dulcia: ꝛ quandoque ad fetida: vt sunt cimicel scarabel ꝛ similia: ꝛ est deterior corruptio. Contingit autem ex humoribus malis in qualitate plurimum frigidis ꝛ humidis vel calidis: vel in substātia corruptis etiā vermes generantibus in stomaco aggregatis generatis vel ab alijs membris influxis adquoruꝫ correctionem natura appetit aliqua illis contraria vt rectificet illos sicut in marīū corporibus naturaliter vel accidentaliter discretis ꝛ prope mulieribus seu defectis ꝛ maxime pregnantibus in primis mensibus tribus ꝛ alijs in quibus menstrua intemperate retinentur est videre quod appetūt talia. Cū eium natura molestetur ex illis os stomaci pungentib⁹ vel grauantibus vel afficientibus quoquo modo appetit illis contraria quibus corrigantur ꝛ consumātur: vt ab eorum molestia ꝛ grauedine releuetur. Inquit enim Galienus. Discrasia naturalis stomaci appetit similia accidentalis vero cōtraria. Ne mirum si est natura que nostra dispensat corpora indefecte ꝛ ordinant: quia sapientissima vt ait Galienus. In intestinis ad consumptionem flatis congregati ordinauit lumbricos generari: multo magis statuit vt natura stomaci que nobilis est molestata vel granata ab illis humoribus appetat talia qbus illi consumptus releuetur: ꝛ ad appetendum solutum ꝛ conueniens redeat alimentuꝫ sicut appetit acuta acrimonialia ꝛ salita quibus frigidus humor ꝛ humidus consumatur: quia eius causa est: vel frigida ꝛ sicca ꝛ accetosa quib⁹ humor calidus ꝛ humid⁹ exiccetur: ꝛ exiccetur a quo causatur appetitus talis. Et quandoque licet raro fetida: non quia simpliciter fetida: sed quia eorum fetori ꝛ nature contraria: ꝛ eorum māꝫ cōlumentia ꝛ educentia vt sunt acrimonialia cimices ꝛ scarabei qui virtute diuretica extra corpus ipsam expellunt. Dictum est enim supra quod appetitus est a contrario ad contraria se se fugantia. Talium enim humorum in stomaco aggregatorum generatio est a corrupta eius digestione: q̄ qualiter fiat ꝛ a quibus causis infra dicetur: ꝛ latius capitulo proprio: prout christus ānuens nobis erit. Nūc autem scias quod fit a calido inflammante: vl a frigido extinguente calorem naturalem stomaci ꝛ debilitāte ipsum: quare cibus non digeritur vt oportet: nec in benignum conuertitur sed in acetosum potius vel fumoluꝫ Et si calor extraneus dominetur: ꝛ humide fit substātie transmutabitur in putredinem ꝛ fetorem: ipsorum vero influxio: aut est a toto corpore vt i febrientibus febre putrida: vel in non febrientibus: sed scabiosis articulis ꝛ leprosis: vel aliquo membro puta epate vel splene. Et in mulieribus a matrice non munda ꝛ maxime stomaco existente debili ꝛ famelico diu. Inquit enim Albo. sustinere famem stomacuꝫ putridis replet humoribus. Signū corruptionis appetitus ꝛ specieruꝫ eius nota sunt: quia sensus infirmi stomaci ꝛ inuentō per medicum illud ostendunt. Sed si quidem sit appetitus ꝛ specierum eius nota sunt quia sensus infirmi sit ex humoribus aggregatis calidis in stomaco signa sunt sitis ꝛ estuatio ꝛ eructatio fumosa: ꝛ iuuantur frigidis: calidis vero leduntur. Si vero ex frigidis signa erunt e contra: quia sine siti ꝛ extuatione ꝛ cum oxiren ia erunt ꝛ iuuantur calidis a frigidis vero leduntur. Si autez sint in eo generati signa erunt precedens regimen cibi ꝛ potus ꝛ aliarum rerum non naturalium: ꝛ discrasia stomaci māifesta ꝛ apparens absque lesione immo cum sanitate totius corporis ꝛ membrorum. Sed si sint influxi signa erunt precedens dispositio corporis vel membroruꝫ in valida ꝛ discreta: seu morbosa ad quam sequitur talis appetitus corruptio eiusque variatio: quia intentio ꝛ remissio penes variationem per intentionem: ꝛ remissionez ipsius tibi indicat ꝛ declarat.

Ara corruptionis appetitus est duplex generalis ꝛ spetialis. ¶Generalis est tres res. ¶Prima est humoris corrupti in stomaco congregati euacuatio quam complent

vomitus ⁊ solutio ventris. ¶ Secunda est dispositio mus stomaci illius humoꝛē generantis coꝛrectist quā cōplent regimen ⁊ medicine eius discrasiam alterantes ⁊ ipsum cōfoꝛtantes. Tertia est coꝛporis vel membri: si q̄ mittens seu influens sit rectificatio quam complent illa quatuoꝛ vel quinque que in cura discrasie eius cum materia influxa recolimus oꝛdinasse. Spetialis est multiplex secundum multiplicem eius spetiem in quaruꝫ vnaquaque predicta sunt attendenda. Si ergo appetitus sit ad acuta acrimonialia ⁊ salita quem efficit humoꝛ frigidus ⁊ humidus: studebis primo ipsum educere vomitu post piscium salitoꝛum comestionem cū rafano ⁊ oximelle pꝛouocato cum aqua decoctionis rafani aneti se. eruce: nasturtij: ⁊ similium cum aceto squilitico aut oximelle eius si expediet: ⁊ hoc conuenientius: ⁊ pꝛopriꝰ: quia talis humoꝛ in superioꝛi parte stomaci dignoscitur abundare. Quod si sua grauedine fundum petat purgabis cum clisteri vel farmaco: vt cum turbit non coꝛfoꝛtato si in stomaco sit generatus: vel cum coꝛfoꝛtato si aliunde influat vel agarico si a toto coꝛpoꝛe. Et si quidē sit imbibitus cuꝫ hiera aliqua ex magnis: vt supra de cura malicie complexionis stomaci cum materia tibi ostēdimus de omnibus serioſe ⁊ complete. Secundaꝫ rem complentia ibidem ostendimus ⁊ precedenti capitulo immediate: ac etiam tertiam rem complentia. Et ex conuenientibus tali appetitus coꝛruptioni est post purgatōnē vti exiccātibus ⁊ abstergentibus ventris putredinez ex quibꝰ sunt medicine ⁊ cibi appꝛopriati. Cibi sunt vt carnes leporis cappares conditi cum aceto in principio cibi nasturcium in prima mensa ⁊ etiaꝫ potus aque ferree ⁊ in secunda mensa fisticum ⁊ passule. Sunt etiaꝫ medicine simplices ⁊ composite. Simplices sunt ciminuꝫ carmenum ⁊ ameos ante cibum ⁊ cardamomum post. Et ex illis sunt ꝓiloaloes bibitum ⁊ sticados ⁊ balsamum salnapticus ⁊ squilla ⁊ acetum eius: ⁊ cinamomum spica myrra ⁊ alia que supra in cura cordis enumerauimus Composite vero sunt confectio de scoꝛia ferri aromaticum rosatum ⁊ similes. Si vero talis appetitus sit ad pōtica ⁊ sicca ⁊ lutum primo humidum humoꝛem qui eius est causa euacuabis cum predictis vomitum pꝛouocantibus ⁊ ventrem exsoluentibus cum exicatōne vt turbit polipodium hyera tartaruꝫ: ⁊ kebuli: deide stomaci discrasiam humidam alterabis cum siccis cibis ⁊ medicinis ⁊ potibus exiccantibus: ⁊ cum regimine exiccatiuo macrefactiuo noto infra cū de decoꝛatiōe loquemur si christus voluerit. Et quandoque iuuantur ex acutis: sicut sinapi ⁊ similibus: ipsum enim malum abscindit humoꝛem: ⁊ excitat appetitum ⁊ est vltimum in reducēdo appetitum mulieruꝫ luti. Et tertio ad quod ifluit q̄ sit mēbrum vel coꝛpus predictis modis habebis reſpectū. Sꝫ si sit ad acria vel acetosa: primo humoꝛem calidum colericum vel salsum que cum efficit curabis vel euacuabis vomitu cū aqua tepida ⁊ aceto vel aqua ptisane vel aqua decoctionis seminis atriplicis aut clisteri si petat ōꝛsum quod ex punctura ⁊ ardoꝛe in stomaci fundo facto percipies: aut cum aloe qui coꝛfoꝛtat stomacū ⁊ mūdificat a colera ⁊ flegmate ⁊ erigit appetitū coꝛruptum ⁊ salsum qui est a salso humoꝛe ⁊ hyera Galieni: ⁊ infusione decoctionis absinthij ⁊ fumi terre. Secundo alterabis stomaci discrasiam calidam cum frigidis notis supra absterſiuis capitulo precedenti ⁊ cum regimine ifrigidatiuo ⁊ humectatiuo. Et ex eis est aquam frigidam bibere in ieiunio ⁊ aquam lactis ⁊ lac acetosum ⁊ fuctio acetositatis citri ⁊ ꝓprie si a matrice ꝓpter retentionez menstruoꝝ causatus fuerit: ⁊ succum granatoꝝ muꝫoꝝ ꝓprie. Si vero talis humoꝛ i stomaco fuerit generatus ⁊ ingroſſatus vt puta cum cibis grossis lacte: ⁊ amido ⁊ vino grosso ⁊ cucumeribus immaturis frumēto lactucis ⁊ granis granatoꝝ. Et tertio influēti si q̄ sit puta epati predictis remediis obuiabis. Quod si sit talis appetitus ad vnctuosa ⁊ dulcia ¶ Primo euacuabis humoꝛem siccum melancolicum qui eius est causa cum decoctione epithimi ⁊ mirabolanis nigris ⁊ succo granatoꝝ dulcium expꝛessoꝝ cum pulpis eoꝝ ⁊ similibus: ⁊ electuaribus ex appꝛopriatis notis superius nominatis in cura male complexionis cum materia: vomitu vero non temperabis euacuare. Inquit. n. Hyp. in afforismis. Melancolicos vero inferius vehementius eadem ratione contraria apponentes. Secundo discrasiam stomaci coꝛrigens ⁊ coꝛfoꝛtabis cum contrarijs alterantibus ⁊ regimine humectatiuo quod superiꝰ diximus: ⁊ etiam infra dicemus. Et ex cōuenientibus eis est zucharum buglosa melissa secundum omneꝫ modū appꝛoximata ⁊ vinum aromaticum subtile ⁊ clarū ⁊ maturum granata dulcia: ⁊ poma dulcia: redolentia ⁊ similia. Et vltimo ipsi splen si mittens fuerit vt dictum est de aliis curam appꝛoximabis. Si autem fuerit ad fetida. Primo humoꝛem coꝛruptum ⁊ fetidum qui est ipsius causa expurgabis: quē qualis fuerit poteris cognoscere ex fetidis que appetuntur: nam illis sunt ꝛtraria: ⁊ tūc expurgatiuū appꝛopriabis ei quod si ignoꝛetur qualis vel cuius fuerit spetiei vomitu cum aqua mellis vel geleniabin vel aqua nasturtij educetur. Et etiam cum ℞ierapigra que mundificat ventris putredinem ⁊ omnem materiam putridam vel putrescibilem etiam si ꝓpria ignoꝛetur vt predictum est: ⁊ etiam si fuerit ibi lūbrici ⁊ ipsos necabit: ⁊ ipsos educet: ⁊ alia que in suo dicentur capitulo. Secundo caliditatem ꝓter naturam stomaci alterabis cum medicinis frigidis mundificantibus ⁊ abstergentibus ⁊ regimine cum frigidis ⁊ siccis abstergentibus superius enarratis. Et tertio ad matricem apponeꝫ si expediat remedium ꝓlibatū suo capitulo. Decoctio valens ad eum qui comedit bolū: ⁊ coꝛruptus est stomacus: quare timetur ne coꝛrumpatur eiꝰ complexio. ℞. copularum glandium. ʒ. viij. aloes. ʒ. vj. politare. ʒ. vj. radicis squinanti. ʒ. iiij. myrre. ʒ. ij. frangātur ⁊ coquantur in rotulis duabus aque: donec perueniat ad medium recipiatur tertia pars qualibet die per triduum ⁊ reiteratur cura deinde. ¶ Modus decoctionis ad eum qui comedit lutum ⁊ eius coꝛrūpitur stomacus: ⁊ citrinatur coloꝛ: ⁊ timetur super eum ex hidropisi ⁊ est alfuse. ℞ecipe. copularum glandium. dꝛamas. ij. passularum enucleatarum. ʒ. vij. anisi. ʒ. iij. mirab. nigri bellirici ⁊ emblici ana. ʒ. v. scoꝛie ferri contrite infuse in aceto acuto ⁊ exiccate ⁊ toꝛrefacte super patella. ʒ. iiij. sumach. ʒ. vij. decoquantur cum vini pontici. Ʒ. viij. tā diu donec remāeat medietas ⁊ colet ⁊ det in ieiunio. vij. diebus. Medicamen deijcies lutum. ℞ecipe cimini carmeni: vel cardamomi: maratri amcos vel cubebarum ana: partem. j. detur ex eo in ieiunio, vncia. j. ⁊ masticetur

masticatione bona: ⁊ deglutiatur aqua eius in vesperis
Electuarium bonum ex inuentione nostra curans cani
num appetitum ⁊ corruptum desiderium. ℞. passula-
rum enucleatarum. ʒ.v. copularum glandium. ʒ.ij. anisi.
ʒ.iij. mirre mirob. nigri. emblicorum ⁊ bellericorum ana.
ʒ.vij. scorze ferri ifule in aceto exiccate ⁊ torrefacte. ʒ.viij.
cardamomi maioris cubebe. ana. ʒ.iij. zucchari taberzet q̄
sufficit: dosis est. ʒ.j. cum aqua antos stomaco ieiuno. Et
lectuarium bonum ⁊ expertum contra fectiones in sto-
maco ⁊ subuenit apostematibus stomaci ⁊ ei cuius sto-
macus residuum cibi ⁊ potus propter caloris inopiam
aut melancolie male gubernat: nec patitur aliquam pu-
trefactionem in eo generari confortat eor ⁊ cerebrum: ⁊
totum corpus prouocat mēstrua ⁊ rectificat malitiaſ ma
tricis. ℞. trium piperum ana. ʒ.j. gare. ʒ.ij. aristologie lō
ge zedoarie violarum betonice ana. ʒ.iij. saligēme. ʒ.ij.
myrre electe ad pondus omnium confice cū sirupo de
spica: dosis est a. ʒ.ʒ. vsque ad drama. j.ʒ. ¶Dillule p̄ser-
uantes stomacuʒ ab omni lesione intrinseca: nec permit
tunt humores putrefieri in eo: immo abstergunt ⁊ mun
dificant rugas ⁊ parietes. Et qui assiduat vsum earum
diebus singulis permanebit illesus a doloribus stoma-
ci: nec a doloribus capitis vexabitur vnquam: ⁊ nihil est
oculis mihi crede salubrius istis ⁊ eis qui tristantur sub
uenit. Et est medicina matricis viciose ⁊ viscerū interio
rum quarum permixtione. ℞. masticis. ʒ.iij. aloes elec-
ti. ʒ.ʒ. agarici bon. ʒ.iij. conficiantur cum succo altilis:
dosis est. ij. pillule vel quando itur dormituʒ: ⁊ possint
recipi secundū moduʒ voluntarium vsque. ʒv. vel. ʒʒv.
¶Capitulum. ʒʒ. de siti ⁊ medicinis eius.

Jtus vt superius habuisti est appetitus frigi
di ⁊ humidi quod est potus. Causarum au
tem eius quedam est interior: quedam exte-
rior. Et interior quedam est propria oris stomaci cuius est propria passio: quedam ex vicinitate vel cōitate propinqua vel remota. Et causa imediata ⁊ cōiuncta est mala complexio rei desiderate cōtraria: quia calida ipsius oris stomaci vel sicca vel vtraque pura vel cum materia in stomaco congregata ⁊ rugis eius: scili-
cet colerica salsa ⁊ ebullicēs seu corrupta ideo generata vel influxa. ¶Ex vicinitate autem seu cōitate propinqua: ⁊ est causa antecedens ex mala complexione ventris meri intestini ieiuni cordis ⁊ pulmonis. Cum enim inflamā
tur ⁊ excitantur calidis vt sua caliditate ⁊ siccitate eoruʒ calefiat: ⁊ exiccetur os stomachi: aut algamasat: ⁊ glādu le in radice lingue posite quare exiccantur in eis humi-
ditates ⁊ minuuntur que humectare linguam ⁊ os na-
turaliter habent aut cōitate ad meseraicas cum oppilan tur: quare quod bibitur non penetrat de stomaco ad ep quare remanent semper membra exiccata desiderantia irrorari licet plurimum bibatur sicut accidit in idropisi ⁊ colica. ¶Ex cōitate longinqua sicut cum accidit pro-
pter epar supercalefactum vel apostematum calido apo stemate calefaciente ⁊ exiccante humiditate corporis om nem vel infrigidatum quare non attrahit potum vnde membra remanent exiccata ⁊ desiderātia irrorari: aut ꝓ pter egritudines cerebri vt est frenesis mania: ⁊ milia aut pp egritudines vt diabete aut ex cōitate ad totum cor-
pus vt in febre: sudore diaforetico crisi ethica ptisi ⁊ simi lio us. Causa autem exterior ⁊ est causa primitiua est res necessarie ⁊ non necessarie indebite approximate. Et ne cessarie sunt cause non naturales vt aer calidus ⁊ siccus qualis est sub cane ⁊ ante canem ⁊ post canem naturali-
ter existit: vel artificialiter: vt in balneis: vel stufis ⁊ simi libus ⁊ exercitium laboriosum: ⁊ proprie locutio mul-
ta: ⁊ cibus valde calidus actu vel potentia: vt sunt allia ⁊ sinapis ⁊ similia: Aut siccus ⁊ salitus ⁊ grossius: vt sunt carnes bubaline equine vaccine antique ⁊ similes: ⁊ viscosus vt sunt carnes porcine piscium magnorum non squamosorum mallatium ostracorum ⁊ similium: aut multus ⁊ diuersus in cuius digestione stomachus laborando valde inflammatur ⁊ exiccatur quare sitis se quitur sicut accidit homini quando multum laborat. Et potus vini vinosi antiqui plurimi ⁊ noui bullientis nō depurati aut habentis melancoliam acquisitam veneno sam. Aut quia vespe mortue fuerunt in eo: vel quia fue rit spatiatū superflue aut aque male qualitatis necessita tis tempore vt salse sulfuree aut nitrose: aut paucitas pro pter abstinentiam a cibo ⁊ potu in ieiunantibus volun-
tarie vel de necessitate ⁊ somnus plurimus ⁊ profundus in complexione calida ⁊ sicca in ieunio frigidus vel su-
per cibum calidum ⁊ siccum vel medicinam: ⁊ etiam vi gilie superfluēte ⁊ exiccātes: ⁊ ēt aie accidētia vt fortis ira indignatio tio: ⁊ iaginatō mortis festine vt i ductis ad mortem apparet ⁊ gaudiuʒ superfluum ⁊ similia: nō ne-
cessarie vero sunt puncture animalium venenosoruʒ vt serpentum apum vesparum ⁊ similium. Et medicine ca lide ⁊ sicce vel laxatiue in solutione superfluentes vl̄ suf ficienter soluentes que inducere habent sitim a comple-
xione ⁊ ab effectu: quia educunt a corpore humiduʒ que si in principio solutionis non appareat: sed in processu ⁊ sit moderata significat sufficientem purgationem vnde hypo. ait. Quicunque in farmatijs non sitiunt cum pur-
gantur non quiescant donec sitiāt. Signa sitis sunt sen-
sus ⁊ molestia: sed facte a causa interiori propria sunt si-
gna malitie complexionis calide ⁊ sicce stomaci quaʒ su perius habuisti: ⁊ sitis continue ⁊ equalis. Sed facte a vicinitate ⁊ cōmunitate est antecessio dispositionis illo-
rum membrorum quoruʒ cōmūnitate patitur ⁊ variatio sitis in augmento ⁊ diminutione secundum varietateʒ dispositionis illorum. Facte vero a causis exterioribus signa sūt inuentio ⁊ antecessio illaʒ exterioꝝ q̄is fuerit

Cura sitis est generaliter nota ex his que di
cta sunt in cura male complexionis stomaci
calide ⁊ sicce vel vtriusque pure cuʒ materia
generata vel influxa. Jn speciali autez ē due
res scilicet auferre causam ⁊ sedare eam: sed si quidem ē tolerabilis: tunc oportet: primo causam abscindere: dei-
de accidens vel ipsam si impressio facta fuerit mitigare. Si vero sit intolerabilis: tunc oportet primo eam mitti-
gare: deinde causam auferre. ¶Primum propriē cōplet potus ⁊ cibi frigidi vel humidi vel vtrique: ⁊ declinatio vniuersalis regiminis in alijs ad frigidum ⁊ humidum Et si a propria passione fuerit ⁊ a sola pura qualitate q̄
les sunt kist ordei: amiduʒ cucurbita medulla citruli me lonis pruna persica granata crisomila ⁊ olera vt spinacia atriplices lactuca panis mundus: carnes edine vituline ⁊ ova cum totalitate eorum. ¶Potus autem sit ex aquis frigida que de stomaco trāsire moratur secunduʒ hypo. vel aqua ordei in qua resident rose cum stipitibus si sin

matiure vel sue si fuerint imature vel iuuibe ⁊ aqua terrea ⁊ coriandri ⁊ cū aliis succis qui stipticitatē hēant ⁊ aliquam grossiciē substantie vel aliquam rem admixtā que teneat ipsum in stomaco: nec sue veloci penetratiōi cōsētiat sed resistat quales sunt vinum acerbum ⁊ limphatū cum aqua frigida succus granatorum agresta succus mananorum ⁊ citoniorum cum frigida aqua in quib⁹ sit panis infusus q̄ p̄mittatur vel cib⁹ alius deide poteſ. Libus.n.⁊ propie panis cū sit spongiosus potum in stomaco retinet diu qui ipressionē faciet ⁊ eius cōplexionē propriā alterabit: nisi causa fuerit i mēbris remotis: tūc enim frigida ⁊ humida subtilis substantie ⁊ facilis penetrationis sunt cōueniēcia: vnde si aque admisceatur vini modicū vel aceti optimū ē secūdū. B. Quod si alterat aer cū frigidis ⁊ humidis vt infirmi quiescant ⁊ dormiāt. repleatur nō abstineāt a predictis ⁊ gaudeant ⁊ letentur ei⁹ curabūtur ⁊ potissime vbi a medicinis sumēt auxiliū que ſ simplices ⁊ composite. Et simplices exteri⁹ existunt vt rasura cucurbite ⁊ succ⁹ ei⁹ solatri lactuce portulace flores rosarum violarū nenufaris aqua ros: agresta succus citoniorum cum accto ⁊ folia salicū ⁊ similia ori stomaci applicata sādalis quoq; cāphora ⁊ spodium vbi materia colerica ifluat ei. Interi⁹ āt vt lac acetosuz succ⁹ macianorum mucilago psilii aq̄ melōis indi ⁊ aqua scīnū cōiuz aqua prūorum sehesten mumbarū ⁊ lactucarum ⁊ liquiritie ⁊ similium. Infrigidatio quoq; pedū cū aq̄ frigida caliditatem stōaci extiguit in debilib⁹ propie nō robustis: sicut calefactio eorū frigiditatē alterat calefacit ⁊ consortat ⁊ propie si sit temperata. ¶ Dedicine cōposite infra subiungetur. Quod si fuerit a mala complexione stomaci cum materia ⁊ colerica cōplēt ipsius abiationem aqua prunorum aqua absinthii cum ros. ⁊ sebestem succus rosa. violarum ⁊ sirupus earum ⁊ pulpa tamarindorum ⁊ mel cassiefistule: ⁊ ex cōpositis aqua fructuum Si vero sit amara salsa cōplent succi aqua fumiterre: ⁊ sirupus eius: ⁊ aqua lactis ⁊ iera. B. cū aliquo predictoz frigidorum exhibita ⁊ aloes cū aqua lactis. Et similiter si fuerit a materia putrefacta necnō ⁊ que stomaci putrefactionem habent mundificare. quorum cognitionem p̄ cedenti capitulo habuisti. Sitis autem mitigatio cū predictis ⁊ propie potum alicuius predictorum ⁊ frequenti ablutione ⁊ propie cum aqua pura vel permixta succo granatoz acetosoz si fuerit a sola ⁊ pura cōplexionis melancolica propie vel cum materia colerica. Conferunt n.cāe ⁊ accidenti ⁊ sirupus acetosus facit illud. Quod si fuerit a salsa ⁊ baurachia acetum limphatū: maxime auſert ait. B. Sed vt nō cito penetret de stomaco sit in eo virtus rafani a proprietate enim habet vt medicinas retrahat ad os stomaci: ⁊ teneat in eo: vt non cito penetrēt ⁊ materiam digerat grossaz que est pars eius anisz quoque proprietatem habet ad illud inquit Abo. Si vero sunt a putrefacta materia mitigabūt granata acria ⁊ muza: ⁊ si sit influxa membro influcti cura adhibebis stomacum mundificabis ⁊ confortabis. Quod si ex cōitate p̄ pinquorum ⁊ vicinorum membrorum fiat due res sunt necessarie. primo enim illa rectificabis cum propriis que ex predictis sunt tibi nota: secundo si impressio discrasie in ore stomachi facta fuerit ⁊ remanserit alterabis cuz p̄ dictis. Et si quidem fuerit in meri cum his que i ore tenentur vt cum carne prunorum pulpa tamarindorum liq

ritie melonis indi seu aliquo predictorum frigidorum ⁊ humoruz ⁊ cristalli palee ordei que resedit in aqua frigida ⁊ masticatio ramorum portulacarum, ⁊ preputiorum vitis ⁊ cuz potu aque frigide sugendo sumpte i vase stricti orificii: vt ait Abo. Et similiter si fuerit ab algamasat stomachi ⁊ ieiuni. Si vero fuerit ex pulmōe ⁊ corde cum inspiratione aeris frigidis ⁊ cuz cibis ⁊ potibus frigidis ⁊ cordialib⁹ ⁊ medicinis iteri⁹ ⁊ exti⁹ appropriatis que in cura cordis diximus in quibus sit aliquid lempto meris substantie mixtum vel virtus eius deferēs ad ipz vt crocus. Et si ex vicinitate ad meseraicas cuz apertuis que diximus supra in cura egritudinis i via ⁊ pozo ipi⁹ Similiter si sit ex epate cum enduia cum aceto: ⁊ sirup⁹ eius ⁊ aqua seminum cōmunium triasandalis: ⁊ diarodon ⁊ frigido genonis: ⁊ seroto de sandalis quod in nostro posuim⁹ antidotario si fuerit super calefactuz: si vero infrigidatum cum dialtea dyacurcuma ⁊ absinthio ⁊ sirupus eorum ⁊ eupatorio ⁊ aliis que in propio eius loco dicemus summa trinitate fauente. Et si ex cerebro cū his que in cura passionuz eius diximus. ¶ Et si ex renibus cum his que in cura diabetis dicemus. Et similiter si ex cōmunitate ad totum corpus fiat cum his qui curāt febrem ethicam: ⁊ ptisim que dicemus in propriis capitulis ⁊ aqua frigida cum vino mixta vel aceto quod sufficiat est propria dicit Galie. Et si ex sudore diaforetico cum eis que diximus in cura cordis. Et si ex crisi cuz tolerantia eius si possibile est. Inquit enim hypocra. Ea quorum crisis fit: aut facta est nihil dare oportet: si autē non sit possibile mitigetur cum aliquo quod crisiz ⁊ cuacuationez creticam quam ex propriis signis precognoscendo expectas habeat prouocare non impedire vt ē aqua ordei ⁊ melonis indi: que a proprietate habent sudorem prouocare: ⁊ semina cōmunia que habēt prouocare euacuationem per vrinam ⁊ aqua fructuum que prouocare habet euacuationem ⁊ crisim per fluxum ventris ⁊ similia. Si vero sitis sit ex causa exterioi ⁊ primitiua causa quecunque fuerit auferatur deinde eius impressio si remanserit in ore stomaci corrigatur ⁊ alteretur vt est predictum. E si quidem sit ex cibis grossis ⁊ viscosis multis ⁊ diuersis in quorum digestione laborando stomac⁹ inflamatur ⁊ sic sitit valde cura est somnus ⁊ non potus Inquit enim hypocrates. Quibus nocte bibere desiderium est valde hiſ si super dormirent bonum ait Galie. Intellige ⁊ hoc si sitis sit tolerabilis ⁊ fuerit pportio cibi ⁊ potus preassumpti: quod si non fuerit tolerabilis nec fuerit proportio inter cibum ⁊ potum bibere aliquid ad mitigationem sitis est vtile: deinde superdormire: nihil autem bibere pena est sine inuamine: quasi dicat tunc bibere iuuat ⁊ non nocet: non bibere autem est pena nec inde sequitur iuuamentuz: immo potius nocumentuz. Inquit enim Galienus. ¶ Igitur nullus prudēs illud dabit vel faciet quod nullam auferat vtilitatem. nocumentum vero secum habeat imensum: quare bibere oportet parum vini puri quod iuuat secundum hypo. digestionē propie in consueto bibere post cibum. In non consueto bibere vinum detur ad mitigationem sitis parum aque frigide ⁊ propie si cibus calidus fuerit ⁊ siccus: vel vini limphati si stomacus non tolerat aquaz in vase stricti orificii sugendo ⁊ quanto frigidioz fuerit minus sufficit ex ea ait Abo. Si vero ex cibis salsis ⁊ aqua salsa cum po-

tu aque maris fuerit succuratur ei cum ꝯilocarate granis muꝛoꝝ ⁊ pomis dictis ꝛaruꝝ:⁊ cuꝫ vnctuosis vt ē butirum:⁊ pꝛopꝛie eius ⁊ bꝛodium carnium. Et si fuerit ex potu aque vitiose ⁊ sulfuree succuratur cum lacte lactuca cibis grossis ⁊ amido ⁊ vino subtili odoꝛifero ⁊ vtrisque cum aceto limphato. Quod si fuerit ex pūctura animalium ⁊ reptibiliuꝫ calidoꝝum: primo curetur cū quod generaliter respicit venenum ipsoruꝫ vt puta cum frigidis: qualia sunt coꝛiandri lac vaccinum accetosum ifrigidatuꝫ in niue ⁊ aqua camphoꝛe ⁊ similia vel aqua frigida cum puluere terre sigillate que extinguit inflamatione ⁊ eius educit substātiā deiñ cū cognoueris speciē animalis admin strabis que sunt pꝛopꝛia que infra dicem⁹

¶ Si autem ex medicina soluente sufficienter: aut superflue fueris succurendum er.t pꝛout te scire fecimus cum de consolatione medicinarum locuti fuimus in accidē tibus que hereditare faciunt medicine solutiue. Sitis ãt ex qualibet aliarum causarum pꝛotarticatarum cura est ipsarum amotio ⁊ pꝛiuatio cum regimine supꝛadicto de ablatione sitis. Ablatio sitis ⁊ diminutio ex contrariis erit causis ⁊ cura erit etiam contraria: coꝛruptio vero sitis ex similibus causis coꝛruptionis appetitus pꝛouenit ⁊ similis erit cura. Sirupus extinguens sitim ex causa calida ⁊ sicca: pꝛopꝛia vel cōiuncta. ℞. endiuie: cicoꝛee: epatice lupuli boꝛaginis acetosselle alleluye ana. ℥. i. violarum roſ flozum nenufaris ⁊ cucurbite: lenticularū aq̄ flozum vue ana. ℥. i. oꝛdei mundi partem. i. pꝛunoꝝum sebestē iumbarū ana numero. xx v. seminum frigidoꝝum ana. ℥. i. seminū cōiuꝫ. ℥. ii. pſilii integri: seminum citōioꝝum ana. ℥. i. zuchari albi lib. i. succi granatoꝝum muꝛoꝝum lib. ℌ. aromatizentur cum sandalis albis ⁊ rubeis: ⁊ spodii ana. ʒ. i camphoꝛe. ℨ. i. croci grana. v. sumat cum aqua frigida: ⁊ teneat in oꝛe cristallum. Item fiat iuleb ō succo limonum: vel de cucurbita quod posuimus i antidotario nostro: ⁊ troci. de cāphoꝛa ⁊ electuarū triasandaloꝝum. Item epithimetur stomacus coꝛ ⁊ epar ex puluere camphoꝛe sandaloꝝum cum succo rasure cucurbite aqua roſa. ⁊ pauco aceto ⁊ cataplaſmetur cum foliis salicis vitis i aqua roſata. ¶ Dedicamē galieni quod magister Joannes de pꝛocida fecit imperatoꝛi in siti vehementi. ℞. aquam frigidam ⁊ irroꝛa deluper acetum album purum quantuꝫ tollerare poterit bono modo: ⁊ da bibere stomaco ieiuno quantum est cupa sanabitur statiꝫ secundum. Galienum si deus voluerit.

¶ Capitulum. xxv. de nocumentis digestionis ex quibus est debilitas destructio ⁊ coꝛruptio ⁊ cura eius.

Debilitas digestionis est nocumentū actōis digestiue stomaci ⁊ fundi eius cui pꝛopꝛia est Cum enī nocumentum ipsius sit triplex tñ ſ. diminutio destructio ⁊ coꝛruptio: nec sit i superfluitate vt aliarum ministrantium debilitas digestionis erit nocumentum diminutionis ipsius, ⁊ est cum minus digerit q̄ consuerit ⁊ in longioꝛ tempoꝛe. Sed destructio est cum nihil penitus digerat vel aliquid de quo non sit curandum: sed dereliqt crudum reliquum.

¶ Et coꝛruptio est cum in malam conuertat qualitatez ſ. aduſtā seu fumoſam aut acidā vel coꝛruptam putridā ⁊ fetentem ⁊ nature odioſam: non autem consistit eius nocumentum in superfluitate vt aliarum. Cum enim omnis actionis virtus existat initium actio quecunque erit principaliter a virtute: sed mediante oꝛgano vt siquidem nocumentum fiat in ea non erit ex parte virtutis pꝛopꝛie: sed ex parte oꝛgani vel obiecti vt ait Galie. ⁊ hoc in alia sciemtia est monstratum. Cum enīz asseꝛat q̄ singulum membꝝum operetur pꝛopꝛiam actionem p pꝛopꝛiam qualitatem crisim que ex quattuoꝛ est qualitatibus stomacusque oꝛganum existit pꝛime digestionis epar se cunde: ⁊ alia membꝝa tertie tunc pꝛopꝛie virtus digestiua perfecte operabitur cum eoꝛ cuꝫ inse ēlificatus seu cōplexionatus exiſtat pꝛout ipsa virtus ⁊ eius operatio exigit. Cum autem digestio sit fiatque per decoctionē indiget virtus oꝛgani ipsius caloꝛe: ⁊ cum sit eius alteratio q̄dam adequatio vitrtuti nutritiue indigebit caloꝛe temperato in sua qualitate ⁊ non distemperato. Tēperatū. caloꝛis est equaliter agere in omnem partem decoquibilis rei temperate: seu equalis elixabilis ⁊ etiam assabilis vt superius est monstratum in cura melancolie. Et pꝛopꝛie Galienus ait. ⁊ nō oportet vt sit in membꝛo quod indiget digestione nisi spiritus vaporosus multe quantitatis: ⁊ sic secundum finem equalitatis in qualitate ita q̄ quanto maioꝛ erit digestio tanto maioꝛ erit equalitas ⁊ econuerso. Et quia quanto maioꝛ erit digestio erit magis naturalis: nec eius maioꝛitas generabit peccatuꝫ vel nocumentum in operatiōibus alijs sicut maioꝛitas aliarum cum omnes alie oꝛdinentur ad ipsam: non econuerso. Si vero diminuitur obtundit ⁊ debilitat: aut adeo diminuitur ⁊ debilitatur q̄ nihil temptat alterare ⁊ coquere de quo sit curandum: ⁊ fit indigestio: seu digestionis ablatio. Aut adeo diminuitur q̄ incipit alterare ⁊ coquere: nec deficit in alteratione: sed vigoꝛose nō agit imo tepide paulatim ⁊ sic in longo tempoꝛe deuenit ad decoctionis perfectionem ⁊ qualitatem ⁊ tunc fit digestiōis ōbilitas. aut deficit i via nō potēs vēire ad ūmuꝫ eq̄litatis i alteratiōe ⁊ tūc fit coꝛruptio i acidā qualitatē. Cū vero supfluit quertit i fumū ⁊ maxime si obiectū ſb tile existat vel etiam coꝛrumpit cum caloꝛ non stet cum natura sit ita debilis ex superfluitate factus adeo q̄ non regat ⁊ extraneus dominetur superfluens. Talis autez in fumū conuersio seu aduſtio non facit superfluitatem in digestione cum superfluum dicat aditōem quantu q̄ pꝛesupponit spēm: ⁊ nō mutationem eius. Conuersio autem in aduſtionem vel fumum nō seruat spēm adeq̄tionis quam intendit digestio: immo de equatione alterat ⁊ transmutat in spēm diuersam. ſ. aduſtionis ⁊ fumi: nec reducibilem etiam cum sit crudum ⁊ in acidum mutatio. Nam secundum Auero. quod supercoctum est i crudari nō pōt. Quod autē crudum ⁊ semi coctum est pōt in oēm adequatiōis pfectionez adduci. Inquit. ℌ. Auicenna aūt qō coꝛruptum ē secūdum ventrē ⁊ epar: ſz tpe p̄cedenti paulatiꝫ digeritur ⁊ sit benignum: qō pus habuit indignum ⁊ illud per naturam enumerandis digestionem fouentibus quo ad vitam. Talis autem mutatio dicitur coꝛruptio a medico sicut in acidum mutatio licet non pꝛopꝛie quia non est obiecti derelictio ē regimine naturalis caloꝛis: sed tamen large si sue vt ℘sideratonis ad veram ⁊ non veram. Et inquantum talis alteratio non est ad generationem que est equatio. item a digestione: conuersio erit in contrarium talis autem est coꝛruptio: nec potest esse aliud cum generatio ⁊ coꝛruptio

sint immediate contraria non sic alie ministrantes cū enim earum actio non sit per modum alterationis vt digestio. sed potius per modum localem: qui non diuersificat spetiem superfluitatis qualitatis organice ipsarum non mutabit: nec alterabit in diuersam speciē: quaz sua intendat virtus in actione: sed in specie actionis presupposita addet quantum sic pñt superfluere sicut diminuu secundum intensionem ⁊ remissionem proprie qualitatis agentis: hoc quoque declarat ipsarum corruptio que in malo consistit motu. ¶ Ex quibus abundātibus intelliguntur species nocumenti digestionis: quot sunt ⁊ que ⁊ quomodo conueniant pp quod in vno redigemus capitulo: ⁊ quomodo dīnt inter se inotescit ⁊ etiaz cause eorum in generali: aut enim sunt ex parte organi ⁊ agentis instrumentalis: aut ex parte obiecti .s. cibi ⁊ potus: aut ex parte extrinsecus superuenientium habentiū in dispositionem ipsa. Ex parte autem stōaci dupliciter aut quia patiatur in se principaliter aut propter cōitatez ⁊ tolerantiam in se principaliter vt quia patiatur quamlibet egritudinem: vel quia sit discrasiatus quod est plim ⁊ tunc aut est discrasiatus d. scrasia digestioni principalr nociua aut discrasia nociua aliis operationibus deseruientibus digestioni. ¶ Dño mō quia sit discrasiatus stōacus ⁊ fundus eius discrasia frigida ⁊ sicca pura vel cum materia quod est plim. aut parum excedente: ⁊ tunc accidit debilitas aut valde: ⁊ tunc accidit destructio: vt cum est confirmata: aut mediocriē: ⁊ tūc accidit corrupuptio Itaq; frigiditas omnis nocumenti potest esse causa. caliditas autem solius corruptionis nisi tantum superfluat q destruat actum virtutis: ⁊ tunc cābit destructionez non debilitatem. Secūdo mō: quia sit discrasiatus stōacus quantum ad os eius. discrasia frigida que dū superfluit attractiua: trahit plus q̄ digestia digerere possit vel quia sit discrasiatus q̄tum ad fundum ⁊ cōcauū eius discrasia frigida ⁊ humida vnde contentiua deficit nec potent continere q̄ diu operata fuerit digestiua. Aut qz sit discrasiatus quantum ad os aut inferiorem eius partem que portanarium dicitur discrasia calida acuta ⁊ pūgitiua pura vel cum materia magis molestante expulsiuam ad expulsionem cibi vel potus antequam digestia suam compleat actionem: sic digestiua deficiat non propter se sed pp defectum aliarum ministrantium ordinatarum ei vt dixit. B. parum vel multum. ¶ Propter colligantiam vero ⁊ cōitatem: qz aut ad totum eorum vt in febrēcitū⁹ vl algoratis: aut aliquid aliorum membrorumz maxime principalium quibus alligatur: ⁊ tunc aut propter cōitatem absolutam ⁊ est cum nihil corporeum adueniat stomaco ex illis vt est in forti dolore capitis vl neruorum vel in spasmo vel dolore artetico vnde stomachus debilitatur vel in fluxu superfluo sanguinis epatico: vnde compatitur ⁊ debilitatur stomachus. Aut non absoluta ⁊ ē vt cuz aduenit ex aliis membris ad ipsum humor puta colericus ab epate ⁊ a splene melancolicus vel corruptus a mīce corrūpens cibum ad fumosum vl acidū vel quia ad eum vapor emittatur vt superius habuisti. Ex parte autem obiecti cibi ⁊ potus: ⁊ ex parte extrinsecus superuenientiū: qualiter contingat superius in cāis debilitatis stomachi extitit declaratum: redi ergo ad illud ibique considera. Signa que āt hic oz ꝙsiderare signa sē que demōstrant ūiogenē deficere ex se principaliter ⁊ deficere pp defectū aliaz ministrātium: ⁊ sūt nā cū digestia deficit ex se aufertur vel tardatur digestio nulla apparēte causa manifesta ⁊ nocumento in alijs etiam cibi facil digestionis vel consueti plus solito. ¶ Q̄nque vero est ex ōfectu appetitiue ⁊ attractiue: ⁊ tūc p̄cedit lesio i ea q̄ est mānifesta. Q̄nqz vero retentiue est retentio mala ⁊ citius egreditur solito nō precedente nocumento i appetitu. Sed signū distictiuū qñ talis exitus sit velox ex defectu cōtentiue ⁊ quando ex superfluitate expulsiue ē: qz cum est ex defectu contentiue egredit p̄pter volūtatem: ⁊ quod egreditur maioris ē q̄titatis. nec apparet i eo aliquid acutum: ⁊ est velocioris exitus: quando vero est ex superfluitate expulsiue ē ecōtra. ¶ Et attēde āteq̄ ad curam perueniasz q̄ cū digestio introducēs spēz in osbo sit triplex. s. stōaci epatis: ⁊ mēbroz i quibus quod dictū ē i stomaco ⁊ in alis verum hz. lz addat qñz q̄ta q̄ ē depurationis nō spēi gñatio: vt ē venaruz iter se ordinē habēt ⁊ habitudinē: nā digestio stomaci est p̄pua ⁊ dispositia ad secūdā: ⁊ lz stomacus sui ipsius gratia appetat ⁊ digerat cibū: vt ait. B. Illud totum de itentiōe sue nature particularis ē: sz de ordine vniuersalis nature oia dispensātis qua regulatur digerit p̄o toto: ⁊ in digestione efficit iuuamētū digestiōi epatis disponēdo. Secūda ē epatis ⁊ operatia chili fōs ⁊ p̄cipiū vegetatie virtutis. Tertia est mēbroz ⁊ cōpletiua. Ad hoc. n. digestio alterat vtraq; que i alijs mēbris ⁊ nutricationi ipsoz digestibilia apta fddat ⁊ pīō nocuīntū eius i aliā extēdit ⁊ ecōuerso ⁊ propter cū nocumentum diminutiōis adderit quod i generatiōe specieꝝ idropisis ē mānifeste videre vñ. B. inquit q̄ sicut cibaria deficiēter cocta vel assata exterius venter nō pōt digerere bñ sic secūdum ventrem male digerunt ⁊ in secūda coctiōe q̄ in venis ē silr: ⁊ ꝙtingit superfluitates i corpoz generari: ex qb⁹ egritudies gñari flīq̄ i vniuerso corpore ē videre ⁊ maioꝛ q̄to nocuīntū maius existet cū mat sit oīuz idigestio egritudinū sic qualescūq; adducit passiōes egritudies n solū ꝓpas vt sūt spēs idropisis q̄ pter infortunū digestionis eius ē fiens vt ait. B. sz ēt ex colligantia ⁊ vicinitate alterius cōpatientis ad ea. s. cerebri ad ipsū cuius plurie dispositiōes sē pp dispositiones mēbroz digestiōis: ⁊ proprie stōaci lz cōuertere illud sit p parū vt dixit Abo. sic adducit epl̄az indigō: ⁊ corruptio melācoliā mirachiā vel ēt cordi cui adducit egritudies proprias. Vel ēt totius corporis cui adducit idigō cōfūptiōez Et ethicā senectutis ⁊ debilitas eius extēuationem ⁊ macrediez corruptio vero febrē ⁊ i cute pruritū scabiē morphēa ⁊ similia sz diuersitatē digestionuz ⁊ nocumētoz ipaz. Et proide ēt nocumētū ipsarū egritudinū ē pronosticū signū i dispositiōe egra quare eructatio acetosa: ⁊ fumosa magis in cōualescētibus ex febre pronosticatur recidiuationez.

Cura eius nō erit stolidi medici: sed solertis soliciti mēoratis ⁊ experti quē vt pfectū approbat. B. Sciēdū igitur q̄ cura nocumētoz digestiōis ē duplex q̄dā destructionis ⁊ debilitatis: q̄dā corruptionis: pria ē illis cōis cū nō differat i spē nec i cā: sz i quāto cā. n. cū maioꝛ est: ē valde ledēs facit destructionē cū vero parua ledens paz generat debilitatē vt supius dictū ē. Talū āt cura est quattuor res: pria abscindit cās ⁊ aufert: secunda ordie digestionis consortat stōacū epar ⁊ mēbra: tertia corpus vel mēbruz

si quod sit cui⁹ cõitate ꝓuciat nocumẽtũ rectificat vt dic
tũ ẽ ⁊ dicẽt i suo loco. q̃rta accidẽtia cõsurgẽtia mirtigat
q̃ sẽ iflatio rugit⁹ anguſtia dolor ⁊ arſura. quoꝝ cãꝫ iam
dixim⁹. Abſciſiõeꝫ ãt cãe iterioris cõplẽt cure egritudi
nũ p̃dictarũ cõplexionaliũ puraꝝ vel cũ matia diuerſaꝝ
vel equaliũ vel cõplexioaliũ ſimpliciũ ⁊ cõpoſitaꝝ ſtõa
ci quas ſupius habuiſti epatis ⁊ mẽbroꝝ hñtiũ debilita
re ipſa quas infra dicemus propiciante xp̃o. Ablationẽ
vero cauſarum extrinſecarum cõplẽt priuatiões ⁊ muta
tiones ipſarũ ad rectum ⁊ debitũ digeſtiõi ꝓout i cura
debilitatis ſtõaci extitit intimatũ. Secundã rẽ cõplet ad
miniſtrõ rerũ confortare hñtiuꝫ ipſa organa digeſtionũ
cum qualitate cõtraria cauſe debilitan. i vel cum ꝓprie
tate vel vtroque quas in debilitate ſtõaci habuiſti ⁊ cu
ra cp̃is dicentur: ⁊ cura cuiuſlibet mẽbroꝝ corꝑis q̃
ſeq̃tur. Ex his. n. que confortare hñt corp⁹ ⁊ oia mem
bra quedã ſũt cõia q̃dã vnicuiqꝫ ꝓpria. Cõia ſũt que
ei⁹ ⁊ ipſorũ diſcraſiã alt̃ãt ⁊ ad tẽpamẽtũ cõplexiõis ad
ducũt ⁊ ſubſtãtiã. vnũt ãt cõplexionẽ vt olꝫ ro. quod ca
lefacta ⁊ i frigdata calefaĉ ꝛz. B. Aut a ꝓprietate vt lutũ
ſigillarũ. Et q̃dã ſũt q̃ a ꝙplexiõe ſilr hñt cõfortaŕ corp⁹
⁊ membra vt ẽ acetũ ſquille ſticados oẽs ſpẽs olei ſãdara
raca lac caro granũ pini mãna dactili immaturi mirtus
glans luben cozdumenuꝫ: xiloaloes camõilla: folia citri
vua paſſa mirra ⁊ galia. Et balẽa vnctiones ⁊ olea cum
p̃dictis diuerſificaŕ ſecundũ diuerſitatẽ diſcraſie corꝑo
ris ⁊ mẽbrorũ: ⁊ ex cõfortãtib⁹ corp⁹ ⁊ oia membra i di
geſtione ſẽ exercitũ moderatũ. Inquit. n. B. Exerciti
uꝫ vtile ẽ nã cõmouet coleram naturalẽ ⁊ validas facit
virtutes vitales ⁊ aiales ad ſuas peragẽdas actiões. Ci
bi calidi ⁊ humidi cõplexiõe ſbe ſubtilis ⁊ frãgibilis: di
geſtio. n. vt. B. ait p calidũ ⁊ hũidũ fit quies ⁊ ſonn⁹ di
geſtioni cõplẽde ꝓportionatus vt prio ſup dextrũ fiat le
cũdo ſuper ſiniſtrũ ⁊ tertõ redeat ſuper dextrũ. ⁊ ſit con
tinu⁹ ſufficiens ſine iterruptiõe q̃uis aliqui dicere velit
q̃ digeſtio ẽtia meli⁹ i vigiliis cõpleaŕ. cũ. n. cã eius calo
natural'ſit ⁊ i vigiliis ad regiõeꝫ ipſi⁹ redeat digeſtiõis ⁊
ad iẽtora reuoceŕ i ſonno vt dixit. B. cũ ait ſõn⁹ ⁊ vigi
lie' renocatiõe naturalis caloris iterius ⁊ exteri⁹ fiũt igr̃
i vigiliis cõfortatus ex reuocatiõe i eã digeſtionẽ cõple
bit meli⁹ q̃ i ſõno. Cui⁹ cõtrariũ ariſto. i de ſõno dicit
⁊. B. i. de accũti. ⁊ ſi reuoceŕ in ſõno ad iteri⁹ nõ tñ vere
liq̃t exteriora qui ſufficiat ad digõnẽ ip̃oꝝ maxie cũ non
ſolũ i eis p caloꝛẽ naturalẽ digõ ꝙpleatur ꝛz ẽt p ꝙplexio
nẽ ꝓpaꝝ vnuſcuiuſqꝫ tp̃z fouẽtib⁹ ꝙſeruatã. Et ex illis
ẽ ãplex⁹ ifãtis cãnoſi vl' catuli ꝛz. B. ⁊ hũiditas vẽtris
tpata. Inqt. n. hypo. i affoꝛiſimo. Quicũqꝫ vẽtres hñt
humidos iuuenes quidẽ exiſtẽtes meli⁹ ꝙmutãt ſiccos
hñtib⁹. Et vnũ bonũ tpate ſũptũ p oia. n. digõnẽ adiu
uat dicẽ. B. ⁊ pauca cõeſtio ⁊ potõ de abſtinẽtia quod di
cit iſaac ſũmã mediciaꝫ oiuꝫ aliaꝝ ⁊ gaudiũ tpatũ. Et ex
eis ſẽ medicie ſimplices ⁊ cõpoſite que infra dicẽt ſi trini
tas ãnuet. Et ſimplices quidẽ ſẽ ꝓprie ſicut pip zib. gal
lãga nuꝫ. muſ. gare. hermic. croc⁹ hahaſte ⁊ ſir⁹ ci⁹ na
ſturtiũ cuſcuta maſtix: menta: cortex olibãi arbor ſtoꝛa
cis: radix ſiſeloes ruta rafanũ ⁊ filia ⁊ acetũ excitat appe
titũ ⁊ digerit. ꝓpria vnicuiqꝫ i cura ipſi⁹ ꝓpria dicẽtur cũ
aderit loc⁹ ⁊ tp̃s: ⁊ breuiẽ vnũ quodqꝫ mbroꝝ ad ſuam
naturã ꝓpriã reducatur p quã opatur ꝓpriã actiõem vt
ſupi⁹ dictũ ẽ q̃ i alio eẽ nõ ꝑñt dẽnt. n. opatiões i mẽbris
ꝛz diuerſitatẽ ꝙpleſionũ i eis ⁊ ecõuerſo vt dicit. B. Cu
ra vero corꝛuptiõis digõis ẽ tres res cõſimiles illiſ quas
i cura corꝛuptiõis appetitus dixim⁹. ꝓma ẽ hũoꝛis corꝛu
pti i locis ⁊ orgãis digõnis mũdificatio: ſecũda ẽ abſci
ſio cãꝝ diſpoſitionũ a quib⁹ ꝓcedit corꝛuptio. ẽtia ẽ cor
poꝛis vel mẽbꝛi ſi quod ſit cõitate cuius ꝓucit mũdifica
tio. ¶ Prima rẽ cõplẽt mũdificãtia ſtõaci putrediẽz q̃ ſu
pra i cura corꝛuptiõis appetit⁹ poſuim⁹ ⁊ abſtergẽtia pu
tredinẽ. ⁊ corꝛuptionẽ epatis q̃ infra ꝓpo dicem⁹ capitu
lo. Et ex illis ẽ ẽt ciamomũ caſſia ⁊ croc⁹ ⁊ ſpica ẽduia
abſinthiũ ⁊ enpatoriũ ⁊ ẽt abſtergẽtia putrediẽz a mem
bris quoꝝ q̃dã ꝓpria ⁊ cõia ſimplicia ⁊ cõpoſita: ſipli
cia ſẽ ciamõuꝫ croc⁹: breuiẽ oia mũdificãtia ſãguinẽ quo
rũ ſũma poſuim⁹ i ꝙſolatiõe mediciaꝝ: ⁊ vinũ viuerſas
n. mouet excreatiões vt ait. B. Cõpoſita ſũt q̃ ꝙponũt
ex eis q̃ i ãtidotario nr̃o ſẽ dicta ⁊ ꝓpria vnicuiqꝫ in ſuis
caplis q̃ res. Secũdã rẽ ꝙplẽt adminiſtrõ mediciaꝝ alte
rãtiũ diſcraſiã nbroꝝ ⁊ cibo ꝝ corꝛuptibiliũ q̃ꝝ i ꝑcedẽ
tib⁹ caplis p̃ceſſit remẽoꝛatio. Tertiã rẽ ꝙplẽt cure ipſo
rũ mẽbroꝝ quoꝝdã q̃ dicte ſẽ ⁊ i ſuis aliquoꝝ dicẽt ca
pitulis illuc ꝑge. Et aliq addũt q̃rtã q̃ accidẽtiũ ẽ corre
ctio ſi qua iſurgãt vt ſũt corꝛuptio appetit⁹ ſeu debilitas
ardoꝛis ſeu frigiditas ſẽ⁹ i oꝛ ſtomaci ⁊ eructatio acida
fũoſa ⁊ fetẽs quã nauſea ſeq̃t quoꝝ curã aliquoꝝ dixi⁹
ſupra ⁊ ifra põem⁹ i ꝑte ſpũ ſcõ ãnuẽte q ſit bñdict⁹. E-
lectuariũ nobile ꝙfortãs ſtõacũ ⁊ digeſtionẽ ei⁹. ℞. gal
lãge: nucis muſ. cardãomi ana. ʒ. ii. ãthos. ʒ. iiii. mẽte ha
ſce ana. ʒ. iii. ſirupi de zucharo q̃ſ ſufficit. Electuariuꝫ
deſcriptiõe Nicodẽi ꝺ vitia ſtõaci ex frã cã: ⁊ ꝙfortat ip̃z
cõ cerbꝝ: ⁊ epar ⁊ ſũcit epilẽticis ⁊ vertigioſis: qõ. ℞.
aniſi. ʒ. 5. coꝛalli ſpice lignialoes: roſ. gar. galie: galãge ze
doarie añ. ʒ. iii. peõiẽ. ʒ. ii. mirre. ʒ. iii. mãgari. ʒ. vi. ambre
crude. ʒ. ii. muſci. ʒ. i. maſticis ʒ. ii. Cõfice cũ ſirupo corti
cũ citri. Hili⁹ zacharie: cerotũ ꝙfortãs ſtõacũ ⁊ retinẽs ca
loꝛẽ ei⁹. ℞. cere mũde. ʒ. iii. cbẽtie. ʒ. iiii. oli nardini. ʒ.
iii. liq̃facias ⁊ ſupſpge pluerẽ. ℞. mirre maſt. aloes ana
ʒ. i. roſaꝝ. ʒ. vi. peõie caſtoꝛei: añ. ʒ. ii. aniſi. ʒ. vi. calamẽti. ʒ.
vij. gare. nucis muſ. cardãomi calãt'aro. reupo. añ. ʒ. iiii.
Cõfice vt bñ ſtõaco adhereãt. Unctõ ſtõacũ ꝙfortãs ⁊
digõnẽ ei⁹: ⁊ vniuerſas opatiões ei⁹. ℞. olei ro. mirtini
olei nar. añ. ʒ. iii. cere. ʒ. i. maſt. mirre: aloes mumie añ. ʒ.
iiii. armõiaci. ʒ. ii. nucis muſ. ʒ. i. Cõfice ⁊ iunge ⁊ ſupaſp
ge puluerẽ ciamõi aniſi corticũ granatoꝝ. añ. põd⁹ aur̃.
i. aromatiza vnguẽtũ cuꝫ xiloaloes ⁊ muſco. Hipocra.
quoqꝫ dixit aloes epicũ cũ aqua arthẽiſie ſeu abſinthij ꝑ
pinatũ ieiũo ſtõaco ſanat ſtõacũ ab oi lãguoꝛe educẽdo
ab eo materias fraudulẽtas ꝙfortat cereb ꝝ ⁊ viſcera mũ
dificat vermes occidit ⁊ repellit ⁊ ſanat apoſtẽata ſtõaci
⁊ viſceꝝ ⁊ epar mũdificat. ¶ Dillule ꝙfortãtes ſtõacũ i oi
ci⁹ lãgoꝛe: ⁊ leſiõe itriſeca: nec ꝑmittũt hũoꝛẽ i eo putre
fieri: ꝛz abſtergunt: ⁊ qui vtitur eis diebus ſingulis ille
ſius permãebit a doloꝛe ſtomaci ⁊ capitis ⁊ ſũt ſalubres
oculis ⁊ ei qui triſtatur: ⁊ eſt medicina matricis vitioſe
⁊ aliorũ viſcerum. ℞. maſticis. ʒ. iiii. aloes electi. ʒ. ꝙ. aga.
boni. ʒ. iii. confice cũ ſuco altile doſ ẽ pillule. ii. vel. iii. q̃n
itur dormitum: ⁊ poteſt capi ſecũduꝫ numerum volun
tatis.

¶ Capitulum vigeſimum ſecũduꝫ de nocumentis retẽ
tionis ex quibus ẽ tarditas ⁊ velox deſcẽſus cibi digeſti
de ſtomaco in ventrem ⁊ cura eius.

Æ quo dixim⁹ de nocumentis attractiõis vel appetitus ⁊ digestionis stomaci sequit⁹ de nocumentis retentionis. Ad quod sciendũ ẽ q⁹ rectio stõaci ordinaĩ digestiõi ei⁹ principalr q: ẽ proprie innati puta cibi ⁊ pot⁹ vt supi⁹ dictũ ẽ digestio.n.retẽtiõe indiget cũ fiat i quiete vt ait. B. retentio.n.fz naturã procedẽs tã diu retinz q̃ diu digõ fit. Cũ ãt digõ ꝑpleta fuerit retentio ex armõia nature cadat expulsiõi: q̃ donec fiebat retẽtio quiescebat. ¶ Primo n.digerit stõacus cibũ sui ipsius gr̃a: ⁊ dũ digerit retinz cũ ãt digesserit quod ẽ benignũ suis tunicis appõit. Reliquũ vero aperto portenario ad itestia ipellit vt ait. B. Si ergo retineatur cibus in stomaco q̃ diu digeraĩ descendatq; ad intestina digest⁹ vsq; ad hor̃ statutam seu tp̃s cõe quod est latitudinẽ habẽs maior̃ q̃ta ẽ infra.xii. horas vel q̃ta i vno quoque corpore cõsueuit naturaliter esse retentio erit cõueniẽs ⁊ natural. Si vero vlteri⁹ ꝓlõgeť q̃tũ ẽ a.xii.horis vsq; ad.xxii.fz plus ⁊ minus ⁊ illud pp multitudinẽ diuersar̃ hitudinũ existẽtiũ iter agẽtia: seu digestionẽ ⁊ digestibilia arguet sup intẽpãtiaz ⁊ peccatũ retẽtiõis vel digestiõis ip̃i⁹ quẽadmodũ si infra subsistat vt q: cibus descẽdat digestus ⁊ tẽpestiu⁹ filogizabit sup digõnẽ fortẽ: cuius fuitio ordiaĩ deide sup retẽtionez a qua ẽt mediate ꝓcedit aut sup vtrũq;. Cã ergo descẽsiõis de stõaco lõge ⁊ brevis erit: aut pp digestionẽ fortẽ vel debilẽ eni ordiaĩ aut pp peccatũ repẽtie pncipaliť ⁊ i se deseruiẽtis ei. ¶ Peccatũ ãt digestiue aut ẽ pp se pncipaliť aut pp peccatũ aliar̃ ministrãtiũ ei pncipaliť ãt peccare põt i se rectio vt supi⁹ dictũ fuit i alijs operatiõibus ministrãtiũ q̃druplr: aut.n.nihil retinz q: non circũtrahiť cibo: nec aliquo mõ tenet ita vt cibus idigestus descendat inferius sicut ẽ, vide in lieteria manifeste vel vomitu illico post cibũ fco: de quibus dicem: aut paz retinz q: nõ vsq; ad pfectã digõnẽ: Iz ꝺbaĩ cibo bñ vt in fluxu ⁊ võitu semi digestoz facto post cibum p aliquod tp̃s sup̃tũ: aut corrupte retiet vt q: nõ circũtrahatur cibo recte ⁊ perfecte: fz cũ trẽore ãre accidit rugitus ⁊ inflatio aut superfluit: vt q: digestũ cibũ vltra tẽpus ꝑstitutũ teneat. Ex cã i se. l. propr̃ ꝑplexiõis stõaci malitiã nõ pp ei bi: vel vie oppilatioẽz inẽ stõacũ ⁊ itestia vt supi⁹ dictuz ẽ fz qualitercũq; ꝓtigat nocumento expulsiõis aliqualiter cõmiscetur: si.n.debiliť rectio superfluet expulsio: ⁊ si superfluet recentio expulsio deficiet: ⁊ si corrumpatur expulsioni disponaĩ ⁊ p̃pareť ⁊ econuerso. Et alñ male retinet rectiua ⁊ male expellit expulsiua: vt in singultu ꝓtingit sicut ait. B. Et quod diximus in stomaco ẽt in aliis intelligas mẽbris ꝓportionalibus ei. Cã ãt nocumẽti retentionis est diuersa secundũ diuersitatem spetieruz eius si.n.auferaĩ: vt nihil retineaĩ de quo sit curãdũ causa eſt ea quam in lieteria dicemus ⁊ vomitu. Si vero sit debilis non vsque ad cõplectam digestionem tenens causa eadem est: fz mior: q: plz cola missa est ad stõacũ fiente digõne excitãs expulsiuã: ⁊ faciens deficere contentiuaz quod significat mixtio ipsius colere cũ cibo cũ egestione inuente: vel vomitu. Et quandoque est causa extrinseca superuenens hor̃ digestionis vt est motus fortis ⁊ violentus deponens cibum faciendo deficere cõtentiuã antequã digõ cõpleaĩ. Si vero corrupte teneat cã erit mala cõplexio frigida humida nõ ꝑmittens bñ circũtrahi cibo ⁊ perfecte ita vt nullũ reliquaĩ vacuũ. Si vero superfluat cã erit cõplexio sicca stõaci vel cibi natura vel oppᵗ latio vie quã in yleo dicemus. Signa quoq; eadẽ erunt que ibi dicta sũt ⁊ dicẽtur. Et cura similit ⁊ siquidẽ longa retentio cibi in stomaco iã digesti ⁊ tardus descensus ad itestia ex debilitate ꝓueniat digestiõis: cõfortatõ digestiõis iã dicta erit curatõ eius. Si vo ꝑ superfluitatẽ retentiue duo oz agere mollificare. s. ⁊ leniť ante cibũ ⁊ p⁹ ꝓriere cũ notis ⁊ cũ cibis faciẽtibus ipsos descendere in viscera vt ẽ piper longum diatrion triasãdali semẽ ꝑmisſũ. Et post digestionẽ que faciunt descendere ⁊ penetrare vt est exercitũ vinum calamentum ⁊ diacalamentum tirtaca zizib. conditum balneum aq̃ calide ⁊ fricatõ ficus nuces vel amigdalis: fisticũ, ⁊ similia vias nutrimẽti aperientia. Si vero brevis retentio sit ⁊ velox descẽsus ad itestia ꝑ digestionis fortitudinem curationem non habz q: stat cũ natura. Si vero ꝑ aliquã cãz debilitatẽ cõtentiuã quã i lienteria dicemus cura erit quã dicemus ibi. ¶ Dedicamẽ expertũ ei a cuius stõaco descensus cibi sestiat. Sumatur vitellus oui assati ⁊ coclear vnuz mellis ⁊ masti. ana rite: dauich. aj. ⁊ iungãtur oia in coctice oui: ⁊ assentur super cinerem calidũ ⁊ sine itermissione moueantur: donec parata sint ⁊ ꝓmedatur ℞ ⁊ administretur tribus diebus: ⁊ oz vt administretur aliquid añ cibũ ex stipticis frigidis siue calidis, put dispõ regrit que tescire supi⁹ fecius. Et etiã cplasta galie nostra que i ãtidotario nostro diximus ministrẽtur secũdũ necessitatẽ ⁊ dormiat super cibũ ⁊ quiescat neq; exerceatur oio. Emplastũ de mucilaginibus expertũ ei a cuius stomaco tardatur descensus cibi ꝑ superfluitatem retentiue. ⁊ oz vt p̃ mittãtur lubrica ante cibum calida vel frigida ꝓut nõt necessitas: ⁊ post cibũ sumãtur stiptica vt ait. B. Lubrica frigida sũt fructus recentes estate vt pruna persica pyra ⁊ similia ⁊ hieme pruna sicca. Et vtroq; tẽpore cassia fistula tamaridi viole ⁊ sirupus caz ⁊ succus rosar̃. calida sũt ficus recentes ⁊ carice mucilago semen fenugre. ⁊ seminis lini oleum sorbiliz ⁊ humus.

¶ Capitulum vigesimum tertium de lenitate stomaci siue lubricitate siue lieteria.

Uamentuz stomaci ⁊ ministeriũ ad quod ipsum natura instituit ꝓncipaliter vt ex dictis hẽtur ẽ cibi exteri⁹ attracti ab ore per meri alteratio: ⁊ digestio cũ virtute ⁊ proprietate qua ipsũ dotauit natura: sed vt alteret necesse est vt ð tineat si autem detinet instrumentaliť ex asperitate detinet. Est autez asperitas inequalitas quedam secundum durum corpus in stomaco naturaliter fiens ex corrugatione aut contractione tunicarum ei⁹ cum villis earum supra cibum clauso portanario ⁊ nullum inter eos vacuum relinquatur: ad quod disponit eius neruosa substantia ⁊ natura vt superius mẽtum est. Si ergo stomacus digestionis organum debet vt detineat naturaliter esse asper fiat leuis leditur ꝓncipaliter retentio ⁊ digestio ꝓsequẽter ⁊ erogabit egritudie q̃ fz effectiã suam dr̃ leuitas ex nõis significatiõe vt helem posuerũt fz fz accidẽs imediatũ dicetur lubricitas: ⁊ fz mediatũ lieteria. i. cibi indigõ vel velox exitus cibi idigesti sicut voluit. B. primo.n.leniter stõaci iterio: superficies deide ex ea deficit ꝓtẽtiua ⁊ lubricat cibus ex quo cõsequẽter deficit digestiua ⁊ vltio cibus egreditur idigestus. Causa ãt eius est

duplex interio: ⁊ exterior: interio: ē principalis ⁊ essen-
tialis ⁊ ē duplex quedā p se ⁊ quedā p accidñs: p se ē ma
la cplexio hūida pura vel cū materia flegmatica vel mu
cilaginosa lubricū faciente in stomaco aggregata ⁊ ad-
herēs vel a cerebro vel toto corpori illi influxa cibū ⁊ po-
tū secū asportās: vel faciēs lubricare ¶ Per accns est du-
plex vna ē mala cōplexio frigida paliticū faciēs ⁊ prohi
bens stomacū ⁊ villos eius agere supra cibū calida vero
⁊ sicca eā nō efficit nisi adeo vltimetur vt destruat actum
proprie virtutis sicut in propiquis morti accidere cōsue
uit. Alia quoq; calida ⁊ colica p se exaspādo ꝓriū o
paī p accns āt efficit eā mordicādo: ⁊ vlcerādo. Alia ei⁹
cā ē vlcera ⁊ i interiori superficie stōaci qb⁹ cib⁹ ⁊ pot⁹ ad
uenies stōaco mordicatōē ⁊ pūctionē infert atq; molesti
am: vñ vtus expulsiua ei⁹ ad eoꝝ expulsionē mouet āte
q̄ operationē suā exerceat retētiua. Cā vo exterioꝝ vt co
adiuuās ad deponēz cibi ⁊ pot⁹ añ digōnē ⁊ ē cibi dispō
⁊ nā: q: sit sūe grauis ⁊ grosse: aut subtil' q̄ aduriť ⁊ pun-
git ⁊ molestat naturā aut liqde fluxib⁹ aut mucilagiose
lubricitatis aut eterogence: vt ē lac qō corrūpiť vl' mole-
staī vl' sit qualitatis acute vt pip vel sinapis: ⁊ eruca vel
venenose vtutis vt spēs fūgoꝝ male vl' q̄titatis respectu
retētiue nō respectu expulsiue. hoc. n. strigit vētrē ꝫ. B
ꝑma lagat ꝫ hyp. ⁊ B. i affozismis vl' q: sit multarū sup
fluitatū: aut mordinate sūpt⁹ vt q: p̄cedit lubricus ⁊ acu
tus ⁊ seqtur stipticus qualē dictat alexādria dicta: aut q:
p̄cedit grossus ⁊ seqtur subtil' facilis digōnis q̄ corrūpi
tur ⁊ corrūpit reliquos p̄cedēs quaꝫ vocat naturā ad
expellendum. Aut ītēpozance sumptus vt q: sūaīūr se-
cundus cibus supra primū adhuc crudū quare vtrique
corrumpitur. ⁊ grauat naturam atq; molestat ad expellē
dum aut q: sit sumptus non hora famis sed post tolerā
tiam eius cum iam stomacus repletus fuerit malis hūo
ribus non prius eductis q̄ natura incitat ad expulsionez
Aut q: sūpsit supra cibum aquam frigidam multaz que
subito ipsū deponit: aut q: fortem corpis: ⁊ aīe supra ci-
bum exercuit motū equitando pcditando vel saltando:
coeundo: ⁊ irascendo. Aduertendū āt q' nō ē icōueniēs
eādē passionem membrorū esse diuersoꝝ: vt lienteriam
esse stōaci ⁊ intestinoꝝ de qua infra dicetur duce crea
tore sūmo. Mā stōaci ē p̄cipaliter intestiorū ē cōsequen
ter proprie superiorum quorum actio i cibo p̄digesto i
stōaco descēdēte ad ipa etiā digestio ē vt ait. Abo. Ipso
rū intestinoꝝ retentio non per virtutem fit ſz p circun-
uolutionem magis vt dixit. B. Signū leuitatis est lien
teria cibi. s. ⁊ potus idigesti exit⁹ velox ⁊ quasi in eisdem
q̄titatibus quibus assūpti fuerit. Signa cāe ei⁹ intrise-
ce ⁊ male cōplexionis frigide ⁊ hūide pure ⁊ cū materia
superius i hui⁹ sūme p̄cipio hūisti: ex quib⁹ ē oxitrēcia
semper vel i p̄cipio exns cum difficilitate cure q: si nō
fuerit in p̄cipio ſz superuenerit erit signum bonum si
cut hipo. dixit in affozismis. Signa vero vlceꝝ ifra sub
iūgem⁹ ex quibus est ardor ⁊ fūosa eructatio: sed oxi-
tremia nūq̄ cū facilitate cure respectu cōplexionis male
Exterior vero causa tibi prompte est mānifesta. Et cura
eius est cura male cōplexionis stōaci quā diximus vl' ēt
cura vlceꝝ quā ifra in proprio capitulo subiūgem⁹. Est
āt solicite agenda vt nō p̄duret qñ perdurās ad rasurā
intestiorū vel idropē p̄ducet secundum diuersitatem sue
cause vt Serapio dixit. Et ipsa breuiter ē due res. p̄ia
ma adequat materiā ⁊ euacuat. ⁊ cōplexionis malitiam
alterat si opz: secūda mēbri exasperat superficiē ⁊ confor-
tat ipsum. ¶ Primam rē cōplent digerentia ⁊ euacuantia
flegma ⁊ materiam colericam que causa est vlcerum alte
rātia que sunt nō. circa q̄ hipo. locutus ē in suis affo. d.
Quib⁹ liēterici vētres fiūt hiēe superi⁹ medicari malū ē
ergo iferi⁹ bonū ⁊ estate supi⁹ bonuz. Albo. quoq; dixit
liēterīā habēti facere vt vomat est difficile: sed premisit
cuius humor: est descendens vt in ea que ex mala cōple
xione humida est cum materia flegmatica que de se est ō
scendens: q' si materia impetū faceret ad os stomaci vel
ex se: q: sit colerica vt ea que est ex vlceribus vomit⁹ nō
esset difficilis: sed prouocandus ⁊ permittendus ⁊ solu-
tio ventris difficilis q: ⁊ si non deriuat euacuat. precipit
n. hipo. i affozismis materiaz esse purgandā per locuz ad
quē decliat cōuenientē vt declinando ad regionem ali-
quā ad quā fluat ⁊ superfluat: vnde inquit vomitus flu
xu: fluxus vomitu ⁊ vterq; sudore curatur. Secundam
rez cōplent stiptica simplicia ⁊ ꝫposita frigida ⁊ proprie
in ea: que ē ex vlceribus interius ⁊ exterius approxima-
tio. que in cura male cōplexionis sūt dicta. Et ex simpli
cibus p̄opijs in ea sunt coziandrum sūac: rose citonuz
zarur. moꝝ imaturū ⁊ sumitates eius ⁊ litium ⁊ nabach
Et ex compositis sunt medicie ⁊ cibi. Alia dicie sūt rob
⁊ agresta de zarur de ribes: de citonio de mirta ⁊ troci-
sci de spodio de balaustia ⁊ de karabe. In ea āt qui est
ex mala cōplexiōe cū flegmate: stiptica calida. famara ⁊ a
rōatica sine mordicatiōe: ⁊ acuitate sūt cōuēiētia vt ē alo
es ⁊ substātia absintij ñ succ⁹: qñ ē supact⁹ a stipticitate
⁊ act⁹ nocēs ei: ⁊ ex eis sūt passule i secūda mēsa que ab-
sterſiōe sua moderata abstergūt ⁊ sedāt mordicationē si
modica sit ⁊ spica si sit mlta ⁊ proprie i ea q̄ ē ex vlcerib⁹
⁊ exeis ē enula: ⁊ mēta. Inquit ymayn. Caue nei egri-
tudinibus stōaci p̄termittas mentam: qñ menta ⁊ pro
prie ortulana corfortat stomacum plus ceteris herbis.
Castoreum ceteris carnib⁹. mastix ceteris gūmis. Ga-
langa plus aromatibus omnibus ⁊ enula magis radici
bus singulis ⁊ capares conditi plus omnibus floribus
Et ex compositis conuenientibus est minia aromatica si
rupus de menta diaolibanum diacitonitem cum masti.
⁊ similia. Et electuarium nostrum elefangie boni sapo
ris quod fit tempore estatis. Et zinzi. conditum retinet
n. fluxum ex indiget: ⁊ lubricitatē stomaci. Emplastum
efficax ⁊ expertum ad stomaci frigiditatem ⁊ humidita-
tem fluxū flicum ⁊ lienteriam ⁊ digestionis defectionez
℞. lignialoes absinthii gūmi ara. mastices ciperi costi ʒi
zi'. ana. ℥. ſ. calami aro. olibani aloes: ana. ʒ. iii. cimarum
sābuci. ℥. i. mente sicce cimi torrefacti rase liquide lauda
ni: terbētine ana. ℥. i. gare. macis cinamomi spice nucis
mus. galāge squinanti ana. ℥. i. ſ. cēre albe. ℥. i. spodii ba-
lausti e sandalozum alboruz ⁊ ru. gallarum ana. ʒ. iii. Cō
fice simul cū pluere capilorum ve. ⁊ inco: pa cum minia
aromatica pul. Trocisci valentes ad omniem solutionē
ventris liēteriā ⁊ lientatem stōaci ⁊ itēstiaoꝝ. ℞. rosaꝝ
spodii ana. ʒ. iii. berberis ſe. accipe ipoquistidos: gummi
ara. thuris ſe. mirre ana. ʒ. vi. coriādri ifusi in aceto die ⁊
nocte. ʒ. i. Dia assent ⁊ fac pulueri ⁊ tempera cū succo ci
tonioꝝ ⁊ fac trociscos: ⁊ da bibere cuz sirupo citōioruz
¶ Daul⁹ dixit similiť hos trociscos valere. ℞. corticis ma
lorū granatorū gallaꝝ ana. ʒ. viii. seminis mirte. ʒ. iii. su-

mach.ʒ.xiiii.fac puluerē ⁊ tpa cum vino odorifero: ⁊ fac trociscos: ʒ.ii.da cū aqua frigida: ⁊ proprie i ea que ē ex vlceribus. Aboali sirupus valēs ad stōaci defectione ardorē ⁊ vomitū ⁊ lienteriā. ℞. sumach corticū granatoꝝ se. mirte ana.ʒ.viii. oia coquāt i lib.iii. aque donec redigātur i vnā ⁊ colētur deide succus piroꝝ mespiloꝝ ⁊ citomioꝝ misceātur cuꝫ eis equali pōdere ⁊ adde zucchari lib.i.ſ. ⁊ fac sirupū: ⁊ da bibere cū aqua frigida i colerica

¶ Capitulum vigesimuꝫ quartū de nocumētis expultionis stomaci ⁊ primo de eructatione ⁊ cura eius.

Primus de nocumentis actionū triū stōaci Restat dicere de nocumētis expulsiōis ipi⁹ Circa qō sciēdū ,put. G. ait q⁹ stōac⁹ sēmnāꝫ se hns cū duo orificia hāc p supremū cibū ⁊ potū recipit a meri: ⁊ qō superfluū ē i eo per iferi⁹ tū aperto portanario cū suis villis latitudialibus circū tractus expellit ⁊ ipellit ad itestia: cū āt egreditur a natura superfluū in eo cōtētū q̄tū vel quale vel vtrunque granās vel molestās cogitur expellere aliquando per i seriora vt i lubricitate stōaci vt superius dictum fuit .aliqū violenter per superius vt per vomitū. vñ. G. ait vomitus oibus difficilis esse patet. ℞ui⁹ aūt diuersitatis cā q̄tū ē ex diuersitate stomaci expellentis est cum enim superior stomaci ps fortior fuerit ⁊ iferior debilis sequitur expulsio per inferius. Si vero ecōtra fiet expulsio p superius vt voluit. G. i. tali āt moti p iseri⁹: vel superi⁹ expulsio qñq̄ oio prohibetur alī debilitatur ⁊ diminuitur: aliq̄ñ superfluit ſʒ maioreꝫ ⁊ mior eē fortitudinē sua rū ptiuꝫ predictarū: aliq̄ñ malo motu mouetur. In tali quoq̄ motu violēto expulsiōis p superi⁹ multas malas spēs motus euenire cōtigit vt sunt vꝫ eructatio singul⁹ aliq̄ñ turbatio ⁊ exuatio nausea ⁊ vomit⁹. ℞oꝝ āt diuersitas ex diuersitate māe expellibilis in eo cōtēte ⁊ dispōnis mēbri expellentis ⁊ virtutis ac mot⁹ ei⁹ cū consecutiōe vel sine cōsecutiōe itēti i tali motu cōtigit. Aut n. matia i eo q̄tēta expellibilis est vētosa vaporosa fursū petēs nō inclīa vt iflatione ſʒ natās vt in cōcauo cuꝫ vtute exīte forti ſbito expellitur ⁊ tunc accidit eructat facies ſōitū. q: ē ei i āplū exit⁹ p āgustū vt ait hipo. sicut in pulsa iferius trāsiens de gracilibus i āplitudie colō facit rugitū. Si vo matia expellibilis sit hūoralis: seu ventosa nec apta expelli q: ibibita i tūicis rugis ⁊ villis ei⁹ cū sit difficilis expulsiōis stōac⁹ i suis partibus corrugatur ⁊ cōtrahitur sicut vmis seu lacertus i spasmo vt fortiori ⁊ ipetuoso motu moueatur ad expellēdū eā nec cōsequitur itētū ⁊ tūc accidit singultus pp q̄ motus stōaci dictū ē i singultu eē mior q̄ i vōitu cū i vōitu plurimū natura expellat: ſʒ rōne rei expellibilis: ⁊ essētie mot⁹: mot⁹ ei⁹ i singultu sit fortior. Similit accidit ēt si nō sit materialis: q: sit mala cōpulsio frigida: sine hūoris vitio quēadmodū ex mala cōplexiōe frigida pulmōis ex aere accidit tussis: nec aliquid cū ea expellitur cū nō sit apta aut sit naturalis ſʒ nō sit apta expelli: q: sit adherens ⁊ iunsca ta: ⁊ tūc facit nauseā aut est apta expelli: q: sit i concauo ei⁹ natās ⁊ tūc cū mouetur ad vomitū facit turbationeꝫ seu subuersionē. deinde veniēs ad os stōaci facit vōituꝫ sicut plurimū cōsequitur stōacus i suo vōitu itētū: quia materia extra expulsionē. Sʒ qñq̄ talis materia est sanguinea ⁊ vomit⁹ erit sāguine⁹. aliquādo flegmatica: aliquādo colerica ⁊ aliquādo melācolica: ⁊ talis erit vomit⁹ sed q̄is fuerit aliquādo erit a stōaco aliquando ei ex aliis ifluit ptib⁹ ⁊ vt tāq̄ nociā expellit vt ifra dicet. Qō si expellet nō valꝫ sintq̄ nocētia multa ⁊ fortia manētia i stōaco ⁊ cōmota tristitiā ⁊ angustiam gignūt āxietatē ⁊ estuationem doloꝝ quoq̄ ⁊ tortionē cordis trēore ẏtigie ⁊ scotōia quādoq̄ ⁊ similia. Cā āt iflatiōis ⁊ rugit⁹ ⁊ curam ⁊ quid sint hūisti. Eructatō quoq̄: de qua hic ē sermo quid sit ⁊ ei⁹ cā imediata ex dictis ibi: ⁊ hic ⁊ ei⁹ signū patet q: ē mānifesta sēsui. Cā vo ei⁹ imediata duplex ē ſʒ duplicē spēꝫ ei⁹ aut. n. acida q̄ oxirema dicitur oxi. grece acetū latie: aut fūosa. Acetose āt cā fm Aluer. ē duplex frīditas p se seu dimissa caliditas crupū faciēs ⁊ idigestū relinquēs quēadmodū i fructib⁹ i maturis est videre ⁊ proprie i vuis que antequā maturescant pa⁹ sē strpticitatē ligni ⁊ pōticitatem a quo oriūtur fuantes deinde parū adaucta caliate propria ⁊ per auxiliū calidita tis aeree fiūt aeres: vlteri⁹ vero adaucta vt maturatiōnē in eis acquirāt fiūt dulces prout. 6. tertio de simplici media auctoritate Theophrasti oñdit. ¶ Per accidens vero caliditaſ superaddita multa caliditate naturalem reſoluens: q: res dulcis redit ad suam primam naturaꝫ ⁊ acidam: vt in vino: ⁊ lacte cum acescunt est manifeste videre. Fumose vero caliditas sola ē multa sicut. n. diminuta caliditas in materiam tpate agens ē causa acetositatis: ⁊ ventositatis pp ipatētiaꝫ suaꝫ quā nō digerit sed dissoluit ⁊ non ꝙsumit. ⁊ sic conuertit i ventūq̄ acide eructationis materia existit ita fortis ⁊ multa caliditas in materiā dispositam conata agere sua qualitate vel q̄tate: vel q: sit i oib⁹ illis disproportionata vt ē flegma dulce subtilis cibus calidus: ⁊ q̄titatis mediocris ipsum in fumū ꝙburendo quertit: que cā est eructatiōis fumose

Cura ei⁹ est q: si quidē sit difficilis eructatio q̄ nō sit diffusa ⁊ subtilis vētositas. ſʒ grossa i ore stōaci itercluſa: inuetur cum extenuantibus ⁊ cōmouētib⁹ eructationeꝫ a proprietate vt ē coriandrum ⁊ a complexione que tibi superius sunt magistrata. Si vero sit facilis ⁊ moderata dimittaſ quousque ad perfectū ventositas expellatur. Si aūt superfluat sitq̄ tediosa molesta ⁊ turpis corrigenda est quemadmodum in alīs nature motibus ad expellēduꝫ nocentia est agenduꝫ vt in sternutatione oscitatione tussi alicibus vōitu singultu ventositate per iferius ⁊ alīs consilibus. Cum enim sunt moderati naturales sunt ⁊ bōi cum vero infra subsistunt vel superfluunt preter naturam sunt dolorem ⁊ nature angustiam inferentes ⁊ verecundiam ⁊ alias operationes naturales membri eius fūt impedientes ⁊ proinde male in via signi ⁊ cause.

¶ Cura est tres res prima est causam eius abscindens: secunda est ventositatez generatam: ⁊ extenuās ⁊ cuꝫ euacuatione diminuens. tertia est stomacum confortans ne vlterius grauetur. ¶ Primā rem cōplent regis rectificatio cū abstinētia a ventosis ⁊ indigestibilib⁹: ⁊ cum adequatione hūoris ventosi flegmātici vel melācolici ⁊ expulsione ipsius cū his que superius habuisti in cura inflatiōis. Secundā rē cōplēt clisteria ⁊ coliria generataꝫ ventositatem extenuātia trahentia ⁊ inducentia per iferius ipsāq̄ ipellētia vt fūt sternutatiōes retentiones anhelitus ⁊ similia calefactoria ⁊ emplasta euaporationes ⁊ ventose que superius habuisti Tertiam rem complēt q̄ stomaci discrasiā q̄peradō ꝙfortāt ⁊ cā regenerāt ve

tāt. Et si qdē fuerit acetosa talia ꝙplēctia sūt medie caliō vētositatē carminātes ⁊ digōnē ꝙplētes simplices ⁊ ꝙpositē. Simplices vt ē anisū ⁊ feniculū apiū carui ciminū zinzib. gallāga pip longū: ⁊ alie eructationē ꝙmouētes supi⁹ dicte. Cōpositē sūt vt diaciminū ꝓprie: ⁊ diatrio Si vo fuerit fumosa cū frigidis extenuare hūtib⁹ ⁊ calozē remittēt simplicib⁹ ⁊ cōpositis: simplicib⁹ vt ē cozi ādrū ꝓprie. ¶ Cōpositis vt ē rob fructuū: frigidozum cibis ⁊ potibus temperate extenuātibus mixtis: qualia sut anisum semen apii carui ⁊ similia.

¶ Capitulum vigesimum quintum de singultu.

Aquit. G. singultus ē spasm⁹: quē stomacus patitur ⁊ meri. Fit.n. in stōaco sic spasm⁹ i neruo cuius spālē cāz cū capare volueris nō ꝓprie spasmus: sz qdā i ore stomaci ad vom dū motus fortioz tū ꝙ in vomitu. Nō ē ḡ spasmus essē tialit eo q spasmus ē motus p̄t naturā tū. singultus vo a natura coacta: ⁊ q: cē eius ē in esse stomaco spasm⁹ est i lacerto vel neruo. singult⁹ vo in mēbzo neruoso ⁊ villis ipi⁹ ⁊ sic ē spasm⁹ ꝙtū ad cāz efficientē q ē repletio vel i nanitio tū. essētialiter āt: ⁊ quo ad subiectū nō ē proprie spasmus sed quidā ad mouendū mot⁹ fortioz tū ꝙ i vōi tu q qualit sit supra precedēti capitulo dictū ē. Cā ergo eius est duplex. s. gnālis ⁊ spālis generalis ē imediata ⁊ ē inanitio aut repletio. Inquit hipo. spasmus fit ex inanitione ⁊ replectiōe: similiter ⁊ singultus. Spālis ē media ta ⁊ ē duplex: aut i se aut per cōitatē. In se: quelibz cā inaniens aut replēs ipsū. Inaniens sicut fe. icēsiua nō dis solutēs tū ex qua accidit spasm⁹ de replectiōe maxime in pueris vt ait hipo. sed dissoluens ⁊ consumens subito vt causon non paulatine vt ethica in qua sicut paulatine consumitur ita paulatine ex cibo ex resūptiuo qui ei cōpetit humectantur ⁊ irrozantur nerui ⁊ lacerti quare ethici lz sint cōsūpti nō spasmatur. In icēsiua ē cōsumptio hūiditatis subita: lz p respectū ad ifusionē materie facientis spasmū de repletiōe sit paulatia vt ait: G. nec succedat restauratio cū cibus nō cōpetat imo dicta vltie tenuis sz hipo. Euacuatio ēt spōtanea vel artificialis nimia ⁊ proprie sāguinis fames ⁊ similia. Et si quidē nō sit cō firmatus q: siccitas ⁊ cōsūptio cozpoz solidozū substantiā nō tangat curat cū qualibet re hūectāte. Quādo vo cōfirmatus fuerit vt qō nō solū hūiditates: sz substātiaz tūicarum stomaci tetigerit ē mortalis vt ait hipo. i 'affozismis. Cā replēs ē multiplex. s. res nocēs sua qualitate frigida ⁊ ē aut exterior primitiua aut iterior antecedēs Exterior ē replēs p accidēs vt ē aer frigidus aqua frigida nix sūpta ⁊ res frigida subtilis penetratiua vt acetuz ⁊ frigiditas triplex facit singultū ⁊ spasmū repletiōis q: inspissans pozos quare retinetur qō cōsuevit resolui ex tunicis ⁊ villis stōaci replēs ⁊ grauādo nocēs. Et qñqz p viā idigestiōis ē matiā multiplicās ⁊ suo excessu vltra equalitatē ledēs. Inquit.n. hipo. Frigidū vo spasmos q: inimicū neruis lz aliqñ faciat de inanitione exprimēdo ⁊ nutrimēto neruos priuando sicut. G. oñdit. Interior cā ē hūor: frigidus i ore stōaci: ⁊ tunicis eius abundans ⁊ replens ⁊ sua frigiditate nocēs: aut vētositas nocens sua extēsiōe generata a caliditate vapozosa: retenta in villis ⁊ tunicis eius: que nō potest resolui ⁊ res nocēs sua qualitate calida inflante pungente ⁊ mordicante que est duplex interior ⁊ exterior. Exterior vt potus sinapis triū pipez ⁊ medicinarū actuarum mordicātium vt ē cu forbiū diagridiuz: ⁊ similes. Et potus diatrion pipe cū vino. ⁊ proprie in hūte os stōaci sensibile vel cib⁹ ceruptus conuersus ad qualitatē mordicatiuā sicut accidit ꝓpe pueris cū lacte nutritis calidis naturaliter vl' accidit aliter apud productionez dentium propter. eorum galositatem sicut dixit hipo. ⁊ decrepitis pp dispōnē stōaci sui q: debilis ē in digerendo. Interior: est multiplicatio colere ⁊ humozum omnium: ⁊ vermium stomaco gñatozum sua qualitate mordicantium ⁊ pungentium ipm quare corrugatur ⁊ contrahitur in se ipso ad expellendū ipsuz ⁊: facit singultuz. Aut per viam crisis sicut accidit in crisibus per vomitum factis ⁊ in quibus colera missa ad stomacum vt expellatur pungit ⁊ singultum facit dei de sequitur vomitus ⁊ cessat singultus. aut res nocens sua qualitate grauante vt accidit in replectione humozū ⁊ cibi ⁊ potus superflua autem quantitate qualitate simil vt in repletione humozum carnium cum piperata ⁊ vini antiqui vinosi: vel cibi dicti galea: ⁊ nimio potu aque ad cuius expulsiionem stomacus forti motu singultus mouetur. Factus autem a cōitate aut est ex cōitate alicuius mēbri: aut totius alicuius vt est singultus factus pp epatis apostema ⁊ proprie i effimera: cuius cā est colere effusio de epate ad ieiunū ⁊ de ieiuno ad os stomaci pūgens ⁊ mordens: ⁊ sic singultum repletionis inducens vt ait. G. licet alii dicant q illud fit pp continuitatē existentem inter stomacum ⁊ epar in neruo minuto. sed p ma ē potio: vt innit Abo. ō apostēatibus eius loqndo. aut pp apostēa i intestinis: aut i velamib⁹ cerebri in capitis pensiōe ⁊ cranei factū cōtigere cōsuevit ⁊ ē malum signū: si cū rubedie oculoz fuerit vt dixit hip. Ex cōitate totius cozporis accit singultus ex effusiōe colere ⁊ hūozū frigidozū vel mordaciū ad stōacū qō cōtigit: aut i dispositiōe sanitatis sicut accit pluries: aut tolerātia famis ⁊ p ꝓprie colericis aut i dispōne egritudiali sicut accit i fe. aut p viam sintomatis vt in principiis porismozū: aut p viā crisis p vomitū expectate i quibus colera emissa ad stōatū vt expellatur pūgit ⁊ singultū facit repletiōis p se. ō inde sequit vomitus ⁊ cessat singultus. Qō si p̄cesserit vomitus deinde veniat singultus est malū signū maxie si rubei fiant oculi vt dixit hipo. Et factus in crisibus qñqz ē bonū signū qñqz malū Cum.n. precesserit digestio fueritqz i die eretica: ⁊ lenis cū lenitate accītiū alioz ⁊ cuz virtutis valescentia ē signuz bōe crisis ecōtra vero male. Et dz in libro mortis velocis. Si hūti singultum accidit apostēa in latere ōxtro egrediens a natura absqz cā cognita ⁊ ē singultus vehemēs egredietur aia eius ex singultu ante ortū solis. Et ex illo est ille qui hz cū singultu pūctionem vomitū ⁊ cuzez permixtionē rationis qñ morif. Et si singultui superueniat vōitus ē bonum Et si p cū nō cessat singultus oñdit materiaz valde ibi bitā: qō si cū rubedie oculoz fuerit oñdit apostēa aut in stōaco: aut i neruo descēdēte ad ipz ex cerebro inter q̄ signa apostēatis stōaci pdicta distinguūt. Et singltū patiēti superueniat sitis ē bonū signū ⁊ causa quia resolvitur cā ei⁹ sīr si singltu supuēiat sīnut. ē cā salubz: et cessaf facies statim vt ait. G. et infra sūmi lumis pietate dicetur. Signa singultus notus est tanꝙ sensui manifestus in quo sentitur ꝙtrahi stomacus in se ⁊ ad superiora impelli cū quodam sonitu aeris superimpulsi. Et si quidez sit

ex inanitione frus cognoscitur ex causis inanitionis p̄cedentibus: ⁊ euacuationibus leditur ⁊ nō iuuatur. Si vero ex repletione ex causis repletionis precuntibus quarum signa singulariter subiungetur ⁊ vomitu ⁊ euacuationibus sedatur. Et si aduertis si causa inanitionis fuerit febris inflamatio consumens nō dissolnens tantus videbis precedere fortem se. in corpore sicco cum circunstantibus dispositionibus siccitati que si tangat substantiam stomaci solidam cognoscetur ex fortitudine: ⁊ continuitate ⁊ frequentia eius nec solentia iuuare iuuāt Si vero non tangat: minor erit singultus nō frequens nec ita continuus: ⁊ iuuare solentia iuuat. Si vero causa inanitiōis fuerit euacuatio naturalis vel artificialis superfluens subito ex reliquijs euacuationis ⁊ pulsu duro: vt ait H. vel saltem ex infirmi seu astantium relatione cognosces ipsam precessisse. Similiter ⁊ si fames ex tornatilitate faciei ⁊ oris siccitate ⁊ similibus. Econuerso vero si causa repletionis fuerit frigiditas exteriozis causa tibi erit sensui manifesta: saltē ex infirmi vel astātiū relatione: ⁊ si quidem frigiditas ispissationem facit minorem cognosces frigiditatē: si vero per viam indigestionis materiam replentem multiplicem videbis eam fortioꝛē magis ⁊ mansuā. Et si sue qualitatis excessu offendat neruosum stomacum sentiens eā mediocrem ⁊ minus durantem. Et si quidem causa interior fuerit humor frigidus abundans sua frigiditate nocens sensus frigoris in stomaco cum grauedine ⁊ cū procedenti regimine multiplicatiuo frigidoꝝ humorum ⁊ flegmatis ⁊ similibus circūstātijs cognoscetur. Et si vomitus subsequitur apparebit in ipso. Si vero replens apostemaueritp signa apostematis p̄dicta cognosces. Si vero vētositas fuerit signa habuisti in cap. de inflatione ⁊ rugitu. Si vero nocente sua qualitate calida pura a re assūpta acuta pungente ⁊ mordente sciatur ex presumptione ipsius: ⁊ stōaci sensibilitate multa: quam punctio percepta ex acutis assumptis p̄opte insinuat ⁊ declarat vt superius habuisti. Etiam si ex cibo corrupto acciderit mordicatio: ⁊ signum erit corruptionis cibi in stomaco: qꝫ est proprie eructatio acetosa vel fumosa cuꝝ circunstantijs consimilibus sibi. Si vero eā interior fuerit causa contractionis: ⁊ etiā repletionis: ⁊ fuerit multitudo colere ⁊ humoꝝ dominium aggregatorum in ipso sensus caloris ⁊ punctionis amaritudinis sapor: acuitatis vl̄ salsedinis sit ⁊ regimen precedens cū circunstantijs similibus tibi declarat dixit Hip. ⁊ in exeuntibus apparebit Si vero fuerit causa repulsionis cibus ⁊ potus: quare grauando tantum vel pungendo impellit stomacū ad singultum crapula p̄cedens tibi idicat: ⁊ dem̄atur. Si vero a causa cōmūtatis fuerit que est epatis apostema p̄cessio signoꝝ apostematis calidi epatis i syma facti tibi ostendit que infra dicentur auxiliante xp̄o iesu ⁊ sensus mordicationis in hora augumenti apostematis: ⁊ influxionis materie in ipsum ⁊ apud stomaci inanitioneꝫ in illis ⁊ in fundo stomaci. Si vero apostema ītestinis fuerit signa que dicentur apostēatis eorū videbis p̄ire. Et si ex apostemate in velaminibus cerebri sigin̄t ipsi⁹ que dicta sunt precognoscens. Si vero fuerit ex cōmunitate ad totum corpus in dispōne sanitatis cognoscetur ex dispositiōe colerica corporis siue febrīcēdo stomaci debilitate ⁊ p̄ consueuit incurrere in sincopim debilitatē fastidiū ⁊ stomaci morsum apō tolerantiaꝫ famis ⁊ oris amaritudinē vertiginem ⁊ scotomiam: vt ait Hip. Si vero in dispositione egritudinali acciderit: q: sintomatice cuctus eius in principijs poꝛissimoꝝ ⁊ propre in principio vniuersali seu augumēto idicabit. Si vero p̄ viaꝫ crisis accidat concurret cum alijs accidentibus crisis ⁊ si bonus fuerit vel malus cognosces vt supius dictū est.

Cura eius q̄ ex inanitione fuerit p̄fectam substantiam villozum ⁊ tunicaruꝫ stomatice tāgens non seperatur si vero non tagens fuerit curatur regimine humectatiuo in cura siccitatis stomaci superius dicto. Et si quidem causa siccitacis ⁊ inanitionis fuerit se. humectatiua tendant ad frigiditatem si euacuatio declinet ad stipticitatē. Si vero fames ad temperiē caliditatē quoꝝ copiam supra in cura male complexionis stōaci habuisti Cura eius que ex repletiōe cuius causa frigiditas fuerit aeris seu alterius rei assumpte ē calefactio cū rebus calidis assumptis apprimatis in eius ⁊ exterius in furcula stōaci vsqꝫ ad vmbilicū pectore ⁊ collo ⁊ iuncturis qbuscūque ⁊ p̄ oc̄z modū quoꝝ summa tradidimus in cura male cōplexionis stōatice frigide ⁊ pure q̄s variabis sm̄ plus ⁊ minus put exigit gradus frigiditatis. Et cum fuerit fortis nō excusat q̄n ponāt vētose sup̄ stōacū sine icisione ⁊ q̄nter medie rubificātes. Eius āt cui⁹ cā est hūor frus generat⁹ in eo nocēs sua q̄litate vt q̄ntate vel vtraqꝫ absqꝫ eo q̄ sit ap̄aus cura ē. iij. res. Prima ē ip̄i⁹ adeq̄tio fa est eūatio. ftia ē ip̄i⁹ dematio seu tractio seu ip̄lsio ad loca eūatiōis opposita ori stōaci distractio nature ad itētiōeꝫ oppōsitā: q̄rta ē stōaci cōfortatio. Prima cōplēt icidētia suā viscositatē q̄ adherēt stō ⁊ vill' ei⁹ qbus ē ibibit⁹ ⁊ calefactiētia ē oxymel ⁊ p̄pe sql cū aq̄ calamenti ru. abrotāi mast. cina. ⁊ fil'ium. zizi. cōditū diatriō ⁊ diacimi. ⁊ sōnus lōgus. Secām rē cōplēt vōitus post potū p̄dicti firu. p̄cedēte cibo ex acutis salsis ⁊ acribus ⁊ purga. cū ieris magnis: salis idi duorū dauich ⁊ pillul' stōatis ⁊ de oppopo. qnqꝫ gñeribus ⁊ expectatio sup̄ siti: ⁊ famē cōsumet mām. Tertiā rē cōplēt clisteria acuta nō supius cōstrictio extrēitatū doloꝛosa fricatio aspera extr̄ moꝛū ⁊ fomētatio ⁊ balneatio mordētis aq̄ ⁊ positō vētosarū sine scarificatiōe sup̄ stōacū ⁊ int̄ spatulas vtraqꝫ ⁊ applicatio medicinarū rubificatiū in crurib⁹ ⁊ brachijs mot⁹ ⁊ exercitiū laboꝛiosū ⁊ eqtatio fōtis ipleriōem māe ad iser. cōplēt sm̄ H. sternuta. vehemēs cōp̄hēdendo mās ⁊ os vt dixit. y. ⁊ vociferatō ⁊ retētio āhelitus multa post tractionē aeris fortē ⁊ expectatō in tussi. In qt. n. H. i retētiōe spūs si silr tēdant epicastri. mus. ⁊ dia flegma iferioꝛa viscera purgabūt spūs. n. retēt⁹ vndiqꝫ i pellet ⁊ itrare cogit sbtiles poꝛos: ⁊ si magis cōstrigat ⁊ ipellat ois sbtiles poꝛos ptrāsit: ⁊ defert secū aliqd sbtiliatarū superfluitatū distractiōeꝫ vo ad cōtraria opant itētionē trefactiētia vt cōbtustio ignis ruina isult⁹ latronū ⁊ in eoꝝ: tonitrua fulgura: tēpestates: ⁊ soni fortissimi ⁊ subiti vt ē cāpāe: ⁊ aliozū ⁊ iaginatio mortis subita: et aspīo festia aq̄ fre vl̄ aceti sup̄ facie: ira: tior: gaudiū: tristitia superflua: ⁊ fuctō alicui⁹ liquoris vini clareti vel aq̄ delectabilis. Quartā rē cōplēt mirabo. cōditi ella et emplastra cōfortātia supra capitlo ō ōbilitate dca. et hec due cāe vltie sūt cōes et generales oi singultui: et ex quacūqꝫ cā. Ille āt cui⁹ cā ē gnāta i eo vētositas extēdēdo nocens slr cureť vt dictū ē ō caplo ō cura iflatōis et eructatiōis cū regimie ⁊ adequatiōe hūoꝛis ventosi ⁊ eūatiōe ipsi⁹.

Quot si euacuatio fieri non potest aliqua impediente causa approximentur medicine que habent materiã humoralem: ⁊ ventosam carminare ⁊ resoluere: ⁊ consumere: ⁊ simplices ⁊ composite: simplices interius sumpte sunt ruta sicca ⁊ nitrum potata cum aqua mellis vel cum vino vinoso antiquo. Et sum expertus acetũ squilliticum aqua apij basilicons assarum neridem maiorzanam aniuden ⁊ est radix herbe vnde fit assa fetida quod olfatu sedat singultuz aristologia daucus: anisum zinzi. enula sicca: soccus eupatorij folium ⁊ acorus ⁊ abzotanũ galanga ⁊ est mirabilis. Et composite ex eis in moduz electuarij ⁊ diatrion diaciminum zinziberis diagalanga tiriaca antiqua ⁊ similia: grosse substantie quoniam magis remanent in stomaco ⁊ ore eius quaz ea que subito descendunt vt sirupi ⁊ alia subtantie liquide. Et iuuat quandoque has medicinas administratio rerum sternutare facientium. ¶ Exterius vero approximande sunt ventose magne: ⁊ emplasta ex predictis vnctiones olea ⁊ vnguenta balnea calida actu ⁊ potẽtia naturalia vl artificialia. Et ex expertis est castoreum puluerizatũ dissolutum in succo rute vl mente: ⁊ sufficienter calido epithimatum supra stomacuz pertransit enim sua caliditate ⁊ subtilitate consumit humorem ⁊ ventum resoluit.

Eius vero cuius causa est res mordicatiua sumpta i potu cura est due res. ¶ Prima est eius euacuatio cum vomitu prouocato cum aqua frigida seu tepida mixta aceto ⁊ oleo violato. vel amigdalis: dulcium vel butiro cũ lacte nouiter mulso aqua cucurbite ⁊ citoniorum ⁊ mucilaginibus frigidis ⁊ glutinosis: ⁊ gummi dragaganti seminis citoniorum ⁊ huiusmodi. Secunda est stomacum confortare cum frigidis stipticitate habentibus moderatam vt sunt mirabolani ẏditi citonia: ⁊ similia: quorum copiam superius habuisti. Si vero eius causa fuerit humor interior: qui mordicationem fecit quatuor sũt necessaria: primum est ipsius adequatio secundum ẽ sensus stomaci obtusio: tertium est ipsius humoris euacuatio quartum est stomaci ⁊ mẽbrorum confortatio. ¶ Primum completur cum exhibitione succi granatoruz acetosorum vel muzorum agreste aque frigide aque lactis acetosi aceti limphati ⁊ similium. Secundum complẽt stupefacientia exhibita simplicia ⁊ composita. Simplicia vt est aqua coriandri ⁊ solatri ⁊ alkekengi mucilago psilii: ⁊ cibaria grossa vt frumentum coctum: ⁊ extrema animalium: lacture papauere: ⁊ similia. Composita sũt filoniuz tiriaca noua ⁊ alia infrascripta ⁊ occupari sõno longo. Tertium complent vomitus prouocatus cuz ꝑdictis: ⁊ aqua ori ⁊ ventris solutio cum ieris: ⁊ sirupus de ucco absinthij: ⁊ aqua granatorum dulcium expressorum cum pulpis vel muzorum declinantium ad dulcedinem ⁊ ros. Quartum complent cum mirabolanis conditis ⁊ rob. succis fructuum stipticorum vt mina: sirupus de agresta de ribes de mirta de sumac ⁊ aqua acetose: quoniaz simul mundificat: ⁊ confortat ⁊ balnea tio in tina: ⁊ vnctiones stomaci: ⁊ iuncturarum cum oleo ro. ⁊ cucurbita ⁊ similibus. Si autem mordicatiõis causa fuerit cibus coruptus in stomaco curam habuisti supra de cura corrupte digestionis. Sed si quidem fuerit nocens sua grauitate ⁊ fuerit frigidus humor cura ẽ: quam hec supra in humor frigido diximus. Si vero sit apostemans: cura erit cura apostematis superius dicta.

Si vero sit cibus ⁊ potus: cura est due res: prima ẽ euacuatio ⁊ hoc completur vomitu: secunda est alteratio: ⁊ hoc completur cum administratione ciborum potuum ⁊ medicinarum calidarum vel frigidarum dictarum ꝑ ut discrasia exigit. Facti autem a communitate alicuius membri apostemati cuiuscunqz cura est tres res. prima est cura illius apostematis: que in suo loco dicetur auxiliante xp̃o. Secunda est humoris influentis ad stomacum euacuatio ⁊ deriuatio seu ad oppositum tractio: ea autez quibus fieri debet superius dicta sunt i particula ista. Tertio est ipsius stomaci confortatio vt non recipiat cum predictis. Sed si quidem ex cõmunitate totius fuerit. ⁊ in dispositione sanitatis: propter tolerantiã famis cura est due res. ¶ Prima est humorum effusorum colericorum euacuatio cum vomitu: vel assumptiõe alicuius deponentis ipsum: vt sunt prima sebesten tamarindi ⁊ cassief. Secunda est confortatio cum aliquo ex rob. stipticis ⁊ cibis ⁊ potibus. Si vero in dispositione egritudinali siue fuerit sintomaticus: siue creticus: cura est due res scilicet vomitus prouocatio vbi perfecte euacuetur: deinde stomaci confortatio: horum ꝯgruẽtia hũsti. Qõ si superfluat: nec vomitu sedetur singulẽ redire oportet ad ea que adequare habẽt materiam ⁊ ipsi⁹ inhibitionẽ auferre ⁊ adherentiam educere ⁊ expurgare impellere ⁊ trahere ⁊ deriuare: ⁊ naturam distrahere vt superius dictum est. Confectio ypo. rectificans malam complexionem stomaci frigidam expellens ventositatẽ ⁊ libzans a singultu si christo placet. ℞. corticum fistic. exteriorum costi amari: castorei petrosilini ana. ʒ. j. balsamite calamenti anisi mastices spice ana. ʒ. vj. aristologie. ʒ. iij. Confice cum oximelle squilitico ⁊ da. ʒ. j. cum aq̃ fumfibzi. Alia decoctio squinanti: ⁊ corticum: fistic. cum qualitate liberat ab eo. Et semen rute cum nitro ⁊ aqua mellis curat singultum ex ventositatibus grossis q̃ sunt ex multitudine gulositatis. ¶ Inquit filius serapionis. Squilla quando sumitur cum vio: curat a singultu ex humoribus grossis annexis in rugis stomaci. Et etiam turbit educit illos ⁊ mundificat stomacum a putrefactõne humorum dixit ¶ Dip. Elleboi albi. ʒ. ʃ. cum. ʒ. j. castor i ⁊ duab⁹ zucchari ro. cẽ medicia ʒ experta que curat omnes passiones stomaci ex grossis ⁊ viscosis humoribus natas ⁊ expellit humores compactos in villis per vomitum ⁊ curat vertiginem ⁊ litargiam. Sed cum cautela presume propinare ne dederis corpori extenuato ¶ Dillule ad singultum natum: ex grossis humoribus. ℞ castorei mirr̃ ana. ʒ. ij. agarici. ʒ. iij. salis gẽme: ʒ. j. diagridij coccti. ʒ. ij. mast. ʒ. j. ʃ. aloes bon ad pondus oiuz Confice cũ succo mente: dosis est. ʒ. iij. in sero. ¶ Dillule gloriosissime ex inuctione nostra contra singultum caldum ⁊ humores acutos accidentes ad stomacuz ex cpe ⁊ malitiam eius calidam ⁊ siccam ⁊ febres. ℞. spodij enditie portulace lignialoes ana. ʒ. j. ʃ. pulpe: tama. ʒ. iij. fauet electi. ℥. j. Conficiantur cum aceto. Emplastrum ad idem. ℞. trium sandalorum farine ordei spodij: ana. partes equales. Confice cum succo semperuiue. Emplum contra singultum ex grossis humoribus ⁊ ỹlet volorem eius. ℞. aristologie rotunde galan. anisi: bacharum lau. gentiane rute ana. ʒ. iij. castorei mirre ana. ʒ. ij. gariofi. ʒ. v. rosarum. ʒ. ij. masti. ʒ. iij. confice cum aqua mellis ⁊ sansuci.

¶ Ca. xxvj. de nausea subuersiõe fastidio vomitu ⁊ extuatione: seu anxietate: ⁊ conturbatiõe stõi ⁊ cura eius.

Ausea seu subuersio stõaci quid sit ⁊ ex quibus causis causentur: ⁊ signa quibus cognocantur: ⁊ cura ex predictis ca. de nauseatiua sacietate sunt manifeste. Est enim motus malus: seu inclinatio virtutis expulsiue: stomaci ad expellẽdum nocentiam per os absque hoc quod consequatur ĩtentum: nisi sequatur vomitus: quod si nõ sequatur: nocentia: que cũ sint multa ⁊ fortia in stomaco retẽta: ⁊ cõmota inducunt egritudinis extuationem: aut siccitatem tristitiam ⁊ angustiam ita vt permuttentur de figura in figuram. Et ex cõmunitate qñq; cardiacam: seu cordis tremorem absq; cognita causa: ⁊ quandoq; sequit̃ vertigo ⁊ scothomia ⁊ mutatio coloris sudor frigidus: ⁊ extremitatum frigiditas ferre perducens ad sincopiz. Et causa in hoc est duplex interior ⁊ exterior: interior ẽ humor generatus vel influxus stomaci adherẽs: grauans ⁊ molestans: qui dum mouetur in concauo stomaci facit conturbationez: dum inclinatur ad hos stomaci facit nauseam: cum non possit expelli inducit tristitiã sua gravedine ⁊ acuitate ⁊ fumatione ad cor ⁊ cerebrũ: nec non inducit cordis tremorem vertiginem ⁊ scothomiaz: ⁊ p consequens sudorem ⁊ extremitatum frigiditatem. Et quandoq; est eius causa vapor ex humoribus cõmotis ex medicinis vomitiuis. Exterior est omne quod feruet in stomaco ex cibis ⁊ fructibus: ⁊ succis dulcibus: vt est vinũ nouum ex vuis ⁊ pomis: ⁊ qõ corrumpitur in stõaco: vt lac: ⁊ similia: ⁊ aqua frigida bibita in hora non cõsueta conturbat ⁊ fit causa additionis febris in debili stomaco: quare currunt hũores ad ipsum: vt ad mineram putredinis innouantes paroxismum: vt accidit in flegmaticis: quare non oz vt bibatur in febre tali: nisi aqua calida. Et qñq; est in causa melancolia ⁊ ventositas farmaci assumpti: vt felicini ⁊ ellebori sine admixtiõe ãisi dauci ⁊ asse vt dixit Hip. Et coadiuuat aspectus: ⁊ imaginatio rei abominabilis: et similiter fetor. Signa estuationis ⁊ anxietatis stomatice nota sunt ex predictis hic ⁊ in notificatione ipsarum: cum de nocumentis expulsionis stomaci generaliter loquebamur. Et si quidez sit a causa interiori: vt a malo humore mordicatio retento ⁊ cõmoto sua grauedie ⁊ acuitate: ⁊ fumatione nocente cognoscitur apud egrum natura prudentem: ⁊ sensatuz apud vulgũ qñq; ⁊ stolidum causa non cognoscitur: ẽt si fit causa exterior: que sensui est manifesta. Cura ei⁹ ẽ duplex: generalis. s. ⁊ spetialis: generalis consistit ĩ quatuor rebus: quas supra de cura repletionis: ⁊ satietatis nauseatiue diximus. Specialis consistit in correctione accidentium. s. tremoris cordis: tristitie ⁊ angustie vertiginis: scotomie quorum cura specialiter dicta est. Est tamen attendendum: nam si causa parua est ⁊ tunc sufficiens est sola fricatio ⁊ exhibitio eius quod hũores habet quietare ⁊ mundificare. Et si quidem sint frigidi detur vinum mixtum: vel aqua mellis: vel rob granatorũ si sit calida vel mixta aqua mellis rosati si influxa sit: ⁊ calida: da cum spodio: si frigida da cuz mastice seu cardamomo: si vero causa fuerit plurimũ redi ad curam superius dictam ⁊ si quidem sit simplex in lacte seu sanguinis congelatione: cuius cura dicetur infra proprijs capitulis. Si vero sit ex malitia farmaci supra de consolatiõe medicinarum diximus: cum docuimus qualiter succurrendum sit accidentibus: que medicine laxatiue hereditare faciunt.

¶ Capitulum vigesimum septimum de vomitu: ⁊ primo de flegmatico ⁊ cura eius.

Omitus: vt ex predictis potest haberi est violentius mot⁹ nature: seu virtutis expulsiue stomaci ad expellendum nocẽtiam variatur ãt ⁊ specificatur variatione suarum causarũ cõmunium: quatuor materialis scilicet formalis efficiens ⁊ finalis que in dicta notificatione per ordinem ĩuenitur. Materialis namque aut erit exterior vt cibi ⁊ potus: vel medicine: aut interior que plurimum ẽ humor: aut flegmaticus: aut colericus: aut melancolicus: aut sanguineus: ⁊ hic: aut purus: aut mixtus: aut corrupt⁹: ⁊ hic: aut ex stomaco procedẽs: aut ex alijs membris sibi influx⁹: vel toto corpore vt superius dictum est c. de cu. malitie complexionis stomaci cũ materia. Formalis: quia aut erit facilis ⁊ temperatus: aut difficilis: diminutus superfluus: ⁊ assiduus. Efficiens namque aut erit naturalis ⁊ creticus: aut vi morbi ⁊ sinthomatic⁹. Finalis quia ad expellendum nocentiam saltem sibi: quorum omnium consideratione generalem recipit dionem. Aut enim est laudabilis: aut illaudabilis: laudabilis enim est secundum Hip. cum flegma colerĩ ẽ admixtum: facilis enim ⁊ temperatus: quia repletiõi proportionatus: vnde Galienus vltimate repletiõi vltima debetur euacuatio: moderate vero: moderata nõ frequens ⁊ continuus: hec enim debilitat stomacum ⁊ facit eum lacunam superfluitatum. Caput ⁊ instrumenta ſſuum os ⁊ dentes: pectus ⁊ pulmonem ledit: ⁊ venas eius aperit: ⁊ epar debilitat: ⁊ totum corpus extenuat: ⁊ consumit: sed per interualla sit factus saltem semel ĩ mẽse: hoc enim primo purgat stomacum ⁊ corporis superiora: ex consequenti vero ipsius inferiora. Qua propter Hip. vt Abo. dixit. Commendauit ad regimen sanitatis fieri vomitum quolibet mense duobus diebus cõtinuis vt prima die quod stomaco ⁊ superioribus existit membris eradicetur secunda die: quod fuit tunc tractum ab inferioribus trahit. E contra fluxus: sic quandoque liberat a spãsmo subeth lamentatione repletionis cibi singultu clamoso ⁊ eruptione venarum egritudinib⁹ renum ⁊ pedum: ⁊ breuiter omnibus materialibus totius corporis egritudinibus. Naturalis seu spõtane⁹ ad expellendum nocentiam cum conuenientia 2 silium circunstantiarum scilicet egritudinis complexionis colerice etatis iuuenilis compositõnis pectoris latehabitudinis: gracilis consuetudinis vomendi artis fabrilis: estatis temporis: hore regiõis aeris calidorum ⁊ siccorum. Illaudabilis autem est ei contrarius. Laudabilis ⁊ cretici causa est fortitudo virtutis expulsiue obedientiam materie: ⁊ aptitudo viarum. Illaudabilis ⁊ sintomatici causa est virtutis debilitas rẽtentiue ⁊ quãtitas vl qualitas: vel vtraque cause materialis facientis deficere virtutem contentiuam: ⁊ quandoque est mala cõplexio interior membri scilicet stomaci sine materia icitans ad vomitum: ⁊ maxime calida ⁊ sic: sicut erat in

singultu: ⁊ quandoq; est coadiuuãs malitiã ingimis ⁊ p
pe motus corporeus ⁊ animalis fortis ⁊ agitans supra ci
bum imaginatio aspectus ⁊ fetor rei abominabilis ⁊ dis
positio aeris. Signa eius sunt duplicia: quedam. n. ipi
us. generaliter ⁊ absolute ꝙsiderantꝰ sunt signa remota:
quedã ꝓpinqua: remota sunt dolor frontis: ⁊ scotomia
idest rerũ nigrarum apertio vt muscarum volantiũ fri
giditas extrẽorum ⁊ ipocũ. ⁊ os amaricarũ cordis idest
oris stomachi: morsus: nausea subuersio ⁊ iectigatio in
feriorꝭ labij significat ipsum ꝓpinquum. Signa vero
ipsius spiritualiter considerantꝭ: puta spẽrum ipsius for
malium: vt laudabilis vomitus quedam sumuntur ex
antecedentibus: q̃dam ex cõcomitãtibus: quedã ex sub
sequentibus. Ex antecedẽtibus q; precesserꝭ signa dige
stionis imalescẽte virtute supra morbum: leuitas accẽ
tium protendentium ipsum qõ est signum leuis pugne
Et ex ꝙcomitantibus q; facilis est tempatus in processu
morbi expellens nocia ⁊ equal' opꝫ q; coleram flegmati
mixta ⁊ bene tolerat. Et ex subsequẽtibus q; ꝙfert ⁊ alle
uiat patientem. Inquit. ¶Dip. si qualia oꝫ purgari pur
gentur confert ⁊ bene ferũt. Signa illaudabilis vomi
tus e contra intelliguntur: nam si signis decoctionis nõ
apparentibus ⁊ in morbi principio vniuersali. Inqt. n.
¶Dip. egritudinibus quibuscũq; incipientibus: si fel ni
grum sursum aut deorsum exierit mortale. Et G. duꝫ
inquit morbus in principio est: sm nullam viam nature
fit euacuatio. Signa enim cretica non opꝫ esse subita fit
enim nulla appente victoria ⁊ imalescentia nature sup̃
morbum: ⁊ cũ accidentium ipsum protendentiũ victo
rum supra fortitudine ⁊ austeritate est difficilis malus i
tolerabilis ⁊ angustiosus expellẽs non quale oꝫ: q; in
natiuum nõ nociuũ: ⁊ si nociuum nõ coctum neq; mix
tum: sed purum aut colericum: aut flegmaticũ: aut san
guineum. Inqt. n. ¶Dip. sanguis sursum. qualitercũq; e
grediens malum aut melancolicũ. Inqt ¶Dip. melan
colicos vero inferius ne confert: q; nec egrũ alleuiet
nec morbum minuit: immo egrũ in defectionẽ adducit
Signa specierũ ipsius materialiũ ⁊ exeũtibus colliguntꝰ
⁊ similiter si sit ex stõ vel ex alijs ei influxe ex dictis õ ma
la ꝙplexione: nõ sunt. Earum aũt cause infra specifica
buntur. Et omitus laudabilis ⁊ creticus est pmittendꝰ
q; si diminutus fuerit ⁊ difficilis coadunãduꝰ est ⁊ facili
tandus: vt infra xp̃o duce dicet: deinde pmittendus q̃di
diu fuerit sufficiens ⁊ tpatus: ⁊ cognoscit: q; cõfert ⁊ be
ne fert. Tunc tñ confortatiuis stõi temperate stipticis
est vtendum que hũt, retinere: ne materia effrenitet ⁊ su
perfluat: nec est retinendus nisi supfluat quo casu efficiꝭ
illaudabilis ẽ retinendus ⁊ cognoscit: q; incipit fieri in
tolerabilis, angustiosus ⁊ debilitãs corpus: vñ ¶Dip.
in af. iam dicto. si vero non ꝙtrarium. Si aũt sit illauda
bilis ⁊ sinthomaticus aut est cũ nature regulatiõe vt su
pra diximus de flu. ven. in cu. pleu. ⁊ tũc est pmittendus
est enim bonus p viam cause: quam minuit: ⁊ quã eradicat: ⁊ p ꝙs morbum vniuersalem ⁊ pticu. curat. ĩgt.
n. abo. vomitus in ꝓncipio ꝓgꝫ. aut minorat: aut eradi
cat poꝫissimum: naturam quoq; alleuiat: ⁊ supra residuũ
potentem reddit: vñ ¶Dip. ĩ cohantibus morbis si qui
dem videt mouere moue. aut est sine regulatione naturꝰ
⁊ tũc cum sit malus p viam figm' ⁊ cause est retinendus.
Cura in retentione autem eius duplex est regimen: co
mune: scilicet ⁊ ꝓprium. Cõe in. vj. rebus plurimũ ꝙ
stit: prima est materie seu cause ad eius excessum incitan
tis mundificatio vel ablatio: secunda est stõaci confortatio: ⁊ etiã toti corporis vt subsistat ⁊ toleret. Tertia ẽ
membri: si quod sit mittens rectificatio. Quarta est ma
terie fluentis interi donec illius rectificatio fiat getatio
ingrossatio ⁊ derivatio: ⁊ ductuum angustatio. Quin
ta est regiminis rectificatio. Sexta est accidentiũ siq̃ in
surgent correctio. Si ergo ꝙgregabis oẽm curatiuam in
tentionem in retentione vomitus ⁊ cuiꝰ cumslibet de
qua infra dicet. ¶Primã rem ꝙplent vomitus reiteratꝰ
donec materia si humoralis siteradicet: qui si non sit fa
cilis ⁊ sufficiens pp eius adherentiam faciliter: ⁊ hec cũ
cibis multis in quãtitate ꝙtinua ⁊ discreta. s. potibus ⁊
medicinis que sunt triplicis generis vt supra de consola
tiõe mediciarũ diximus in quarũ vsu ordinarie ꝓcedas
incipiendo a debilibus: ⁊ ꝓcedendo ad fortia: ⁊ deinde
ad fortiora sequens naturã sapientissimã vt iussit ¶Dip.
Inquit. n. G. natura est sapiẽtissima: cuius sapie non ẽ
finis: adheret. n. vie vni q; ordini vni. Si vero nõ sit hu
moralis: que in itat cãrum sꝫ ꝙplexionalis alterantia sit
ipsuꝫ ꝙplẽtia q̃ sunt supi tibi nõ: si ẽt exterior: sit auferatur. Secundam rem cõplent stiptica arõatica calida vl
frigida: put dispõ stõi exigit: q̃ superi tibi fuerunt tra
dita in cu. male ꝙplexiõis: ⁊ retentione solutiui: cũ sup
fluit. Tertiam rem complent illa tria: que supra in cu
ra male complexionis stomaci cum materia diximus.
Quartaꝫ rem complẽt somnus ⁊ quies corporea ⁊ ani
malis motiuam materiam quietãtes. Inquit. n. ¶Dip.
Cum volueris ellebozum sture: somnum fac. ⁊ noli mo
uere: immaginatio rei delectabilis ⁊ odores boni. Con
fortant enim cerebrum ⁊ stomacum: nauseam sedant ⁊
vomitum: vt supra de consola. medic. dictum est: ibiq;
medicinas ingrossantes: ⁊ coangustantes dictus ⁊ on
ficia notas fecimus calidas ⁊ fri. prout dispositio exigat
Eius aũt derivatiões ꝙplẽt fricationes dure ⁊ aspere so
mẽtatiões mordaces cõpssiones extrẽitatũ doloroscan
quit. n. G. dolor ꝓuocat reuma ⁊ ligature vẽtosatiões
cũ scarificatione: vl sine sanguisu. ⁊ flebo. cicatrizatiões
in eis: ⁊ euõ p flu. ven. cũ clistere tragẽtibus: ⁊ medicis
solutis vẽ. ⁊ coli. ⁊ sudo. ꝓuocãtibus: vt sꝰ balnea vn
ctiones: rarefactiões q̃ supius dẽe sꝰ. Inqt. n. ¶Dip. vo
mitus võitu: fluxꝰ: fluxu ⁊ võitus flũxꝰ ⁊ fluxus võitu
⁊ vterq; sudoꝰ curat. Quitã rẽ ꝙplẽt debita. vj. re. non
nã. ordiatio. locet ergo i aere tpato vt supfluo calore mã
nõ dissoluat: nec frigore ĩtus ꝙpmat: ⁊ declinet ad fri
gidũ tpate ⁊ siccũ: qescat ⁊ dormiat. Cibus sit ꝓsse sub
stantie ⁊ stiptice q̃litatis cale vl frigide sm necessitatem
paucus in q̃titate eõtũa ⁊ discreta facilis digõnsꝰ bõi
chili: q̃m supius habuisti: in quo sis pcus: lꝫ mitum ap
petat: vnde repletio est fugiẽda ⁊ ꝓpe subita. Inqt enꝫ
¶Dip. sm multũ ⁊ repẽte: replete: ⁊c. Et alibi. Ubi nõ
plenitudo: non indigentia: nec aliquod, quicquã bonũ
quod magis nature fuerit ⁊ maxime: nisi precessient ina
nitio debilitans. Inquit enim Alboḥali. Nihil est de
terius saturitate in tempore fertilitatis: quaꝫ precessit ia
nitio in tempore sterilitatis. Alienẽtur que cibaria ina
nitio in tempore sterilitatis. Alienẽtur que cibaria ina
nitio: nisi sint quibusdam stipticis cõfecta: ⁊ tũc ẽt mioren.
Sextã aũt rẽ cõplent que accidẽtibus superuenientibus
cõgruũt: que sunt diuersa secũdũ eoꝝ diuersitatẽ vt in-

ē aut rē complent: que accidētibus superuentibus congruūt: que sunt diuersa secūdū eorū diuersitatē: vt infra patebit nutu creatoris. ¶ Proprium vero regimen in recentione ipsius vomitus cuiuscunque est: varium ꝛ diuersum varietate causarum ipsius materialium: ꝛ propter intrinsecarum predictas res cōmunes generalis intentionis diuersificatum: put exigit vnaq̄q̄. Si ergo fit cā vomitus cā extrinseca eius retētio erit cura: ꝛ ꝑ introductio ipsius q̄ stomachi cōfortatio. Si vero intrinseca ꝛ flegmatica cui⁹ causa est mala complexio fri. ꝛ hu. cum malitia regiminis p̄cedentis multiplicantis flegma in stō: seu in eo ꝛ toto corpore vel cerebro ex quibus influxit ei plūm: puta q̄ fuit cā idigestiōis i eo cerebro ꝛ toto corpore: vt supra ca. de debilitate stōaci diximus: cuꝫ quenētia circunstantiarū: qbus oībus ꝛ exēcutibus cognoscēt. Cura erit in. vi. rebus p̄dictis tali ordine ꝛ mō vt vōitus ꝑmo fiat ꝓuocatio cū vōitis flātis: q̄ sup̄. c. de cura malitie ꝙplonis: cū mā dicta sunt. Et ex eis ē aqua tepida decoctiōis raphāi vl̄ semis geneſtre. Ēt fortior est aq̄ nucis vomice: vl̄ asse vel cepe narcisci cū fecamabin squillitico: talis. n. vōit⁹ cām iclinātē ad eius excessū educt si materialis sit ꝛ alterat: si fuerit ꝙplonalis frigi. ꝛ hūdi. Quod si vōitus nō cesset vomit⁹: sed ad hec redit: ꝫ qesat aliquādiu: qō est: q̄ ab alio sibi. s. stōaco influat: qō plūm est a cerebro vel toto corpore mēbro mitē ti auxiliū pus: q̄ oꝫ adhiberi: ꝛ aliis ꝓut supra de cura male cōplonis cū materia dixius. Nō si adhuc p̄duret getetur: ingrossēt: ꝛ deriuēt materia ꝓut hec ꝛ sup̄ius dictū ē: ꝛ ꝑpie cū rubrificantibus: qualia sūt ortica sqlla: tapsia ꝛ similia ventosis cū multa flamma ꝛ fomentationibus ex aq̄ decoctiōis ortice foliorū lauri calamēti pitarie abrotāi ꝛ silium ligaturis pedū ꝛ manuū doloro sis cauterizātibus: ꝛ sine scarificatiōe ꝛ cū flomijs: si sit naturale sanguis sit ꝓpiquū de cephalica vel mgra cum educāt de mēbro mittēte: ꝛ ēt deriuāte a stō clisterib⁹ ex acutis trahētibus ꝑpe: q̄lia sūt agaricū colloq̄n. spēs gūmoꝝ cētau. assaꝫ. polip. hierā. magne: spēs sal ꝛ hu⁹mōi ēt cū medicis solutis flegmatis q̄s supius explanauim⁹ ꝛ stōacus ꝙfortet cū his q̄ a ꝓprietate māteriā effusaꝫ ꝓ hibere hīt ꝛ retinere nauseaꝫ ꝛ flegmaticū vōitū. Ex quibus sit simplicia ꝛ cōposita q̄ infra dicent duce xp̄o. Si plicia sī unti: mastix oliba. vinū pō. ni. apiū crudū aq̄ a lūinis mūia sabuc⁹ filue. ame. ꝛ mēta: cito. calamē. ireos q̄ intius ꝛ extius appꝛoximab: ꝛ ꝓ ocm mōꝝ ꝓut discere. ꝓuidebit. Ēt ex illis est illicū vtrūq̄: ꝛ cortex eius: gaſ. cardāomū cū aq̄ masti. Cōposita sūt mina arōa. siru. de absin. de mēta: diamuscū amaꝫ melicra. ꝙditū elec. de citōia rob citri cū xilo. Confec. de cito. nīa ꝛ vltio tiriaca anti. ꝛ pura alia q̄ supra de cuꝫ. male cōplonis cū materia sit enūerata. Regiū āt ꝓpium declinet ad ca. ꝛ sic. ꝛ si cū p̄dictis oīb⁹ non sedat oꝫ vt iteretur: dōec saluator gratiā mōstrabit. ¶ Ca. xxviij. de vomitu colerico.

Jāt vōitus sit colericus eius cā erit malitia regimultiplicātis colerā plūm in cp̄e ꝛ toto corpe ꝛ q̄ꝫ in stōaco vt sup̄ dictū est ca. de mala ꝙplone cū materia ꝛ malitia cōplonis ip̄orū mbrorū cū circūstātiis ꝙsilibus coadunātibus qbus ꝛ exeūt bus cognoscēt quo casu p̄dicta ordie: quo sup̄ tētabis materiā ꝛ cām incitātez ad ip̄m abscindere pus: ꝛ q̄ est hūoral vōitū cū aq̄ sim. tep. q̄ si sit in villis stōaci a dherēs ꝛ nauseās cū aqua decoc. semis attriplicis ꝛ pauco ace. vel aq̄ batece cucur. cucūer ꝛ citruli: ꝛ cū alijs ꝙsi. frigidis ꝛ hu. his. n. materia si qua sit in stō gñata colerica q̄ est rarius vl̄ influxa q̄ est plūrimū educīt: ꝛ mala ꝙplo stōi gñans ꝛ trahēs influxā altabit: q̄ si vōitū oio nō cesset: ꝫ aliquādu stās redeat: q̄ ē q̄ ab cp̄e seu toto corpe influat illi oꝫ vt p̄dictū est mittē ti auxiliū appōat: matiaqetet cū qete ꝛ sōno nō ꝓfundo ꝛ lōgo: ꝛ cū inspissantibus ꝛ ꝙgelātibus frigidis potentialibus ꝛ actualibus sūptis ꝛ stupefactictib⁹: si oꝫ vias ēt ꝙstipātibus: ꝛ deriuet cū fricatōibus exteriorū minus aspis fomētatiōibus ꝛ balneis dulciū aq̄rū sudorē ꝓuocantibus ligaturis mius doloroſis q̄ꝫ i flegmatico flebotōia basi dōec extiguatur iflātio colere ꝛ ebulitio eius vbi pcñ san. appebit ꝛ vtus tolerās vētosis absq̄ scarificatiōe i opposita pte nisi coassotietur sāguis clisterib⁹ lenictibus ꝛ hñtibus vtutē ieſ ex aloe ꝛ cū medicinis alis colegogis: q̄s in nr̄o ātidota. ꝛ hec sup̄ enūerauimus ꝛ ꝓpe lenitis vt est cassief. tamari. tercia. ꝛ aq̄ fructuum mām blandientibus ꝛ alterātibus nō fortibus ꝛ acu. cū matiā agitēt: iflāmēt ad motū icitēt. Stōac⁹ quoq̄ cō fortetur: vt nō recipiat cū his q̄ a ꝓprietate hñt nauseam ꝛ colericū vomitū retinere ex qbus sunt simplicia ꝛ cōposita: simplicia sūt duplicia: q̄dā interius appꝛoximanda: vt granata vtraq̄ fructus vitis silue. mirra. sumach: corticā. p se ꝛ in cibis suc. aceto. citri. ꝛ rob eius vel agre. ꝛ suc. eius senicu. bibi. cū aq̄ fri. spo. kara. lupi. ñ hñs amaritudinē camphora sumpta in potu cū aliquo rob. ꝛ ol fata atq̄ iūcta supra stōacū: ꝛ fructus pōici vt pira sorba nespila: ribes: zarzur: glādes: ꝛ ꝓprie copule ei⁹: ꝛ castāearum: ꝛ fabe cū corticibus suis ꝛ lentes in ace. decocte. Cōposita sūt vt rob de granatis: de agre. de ribes: ō cito. ꝛ siru. aceto. ꝛ oxiza. ꝛ alia que in cu. male com. cū materia dixius que intius ꝛ extius: ꝛ p oc̄m modū appꝛoximant: q̄ si p̄dictis oībus nō sedet interest tua vt reiteres ea donec cum xp̄o ꝙsequeris intentum.

¶ Cap. xxx. ō vomitu melancolico.

Jvo melācolicus fuit: cuius cā ē malitia regis ōclinās ad frigidata. ꝛ ficci. vl̄ calidi. ꝛ fic. ꝛ malitia ꝙplōnis ꝙsimilis ep̄is ꝛ totius ꝛ malitia ꝙpōnis. l. opila: ꝛ ꝓpe splēis cū circū stātijs ꝙsili. qb⁹ ꝛ exēcutibus cognoscant. Aduerte q̄ hūor melācolicus cū sit fz. Ḃ. näe cetis hūorib⁹ odibilior existō corpe vñ cū ñ ē retinēdus i q̄tū possibile est: ſz iq̄tū sīor regiōi cetis ē icōuictior ē diuertēdus ad ꝛtariā regiōez. s. iferiorē quenētē sibi ꝛ idemūdificāduſ maxie cū talis hūor i stō nullatēus gñet: ſz ifluat ei plurimū a splene: vel ep̄e: vl̄ corpe toto ꝛ ꝑide p̄dēas res sistētes ministrabis mō ꝛ ordie tali. pmo. n. spēi: epi vl̄ toti corpori mittēti curā adhibebis: put supius dcm ē: ꝛ ꝓprie cū purgōmbus cor ab hūore melancolico: q̄ sūt note cū flobotomijs basilice sinistre vel dextre saphene: ꝛ apetiōe vēaꝫ emoroidarū hñtiū educē ꝛ diuertere sāguinē melācolicuꝫ: si qs peccet rectificatiōe predcōrū mēbroꝝ necnō ꝛ deriuatōib⁹ iā dcis: si expediat ꝛ quietationib⁹ etiam. ¶ Secundo stomachū confortare: vt non recipiat cum appꝛoximandis interius ꝛ exterius. Exterius: cum spongia infusa in aceto tepido: vel lenticulas in aceto decoctas suppōes: ꝛ ℔ si melia sit adusta: quā ex luciditate ei⁹ ebulitione eius super tram cogsces. ¶ Si vo sit melancolia naturalis: vel congelatiōe causata: quam

ex eius fuscitate ⁊ opacitate colozis nigri ⁊ quiete cognosces spongiam infusam in vino stip. calido stoaco superponens: in quo aliquid xiloa. fuerit pmixtū. Interū vero cū sirupo de granatis ⁊ xiloa. si humoz fuerit aduste vel cum siru. de menta: cuius in nostro antidotario descriptionem fecimus si adustus non fuerit: ⁊ sozbeat mel emblicozum ⁊ vinum aromaticū ⁊ stipticuz cū aqua buglose: ⁊ boraginis: ⁊ sene in vtroqz. Cūqz sedat fuerit flu. talis humozū ad stomacū quod ex eo influxuz est studeas educere: ⁊ hec cum clisteribus: i quibus sit acuitas aliqua assumpta ex polipo. cartamo tribulis: epithio: sene alha. cāmomil. vinea cūm oleo fisa. ⁊ melle: ⁊ cū medicinis solutiuis ventris ex predictis: vt agarico lapide lazuli: armēo ⁊ mirab. ni. ⁊ cōpositis i antido. nostro dictis prout tibi videbitur expedire materie virtuti: ⁊ membzo Regimen quoqz ꝓpium ad humidum tractum: vel frigidum parumper declinet sm humoris diuersitatez.

Cap. xxx. de vomitu sanguineo.

Omitus sanguinis a stomaco solo prouenit. Inquit enim G. Nihil vomitu exit: nisi quod in stomaco solo erat: qui autē est exies ab eo qñqz est ex eo: qñque ex alio: sed missus ab eo: cum sanguis lotus sit in uenis sm Gal. aut erit ex venis ipius apertis: aut fixis: aut fractis: aut corrosis ab alio stomaco missus: aut est a meri: qui cuz sit via ad ipsum exies sanguis ab eo cadit in stoācū: ⁊ facit nauseam ⁊ vomitū consequenter: aut est ab epe: ⁊ est plurimum: aut a splene: aut a capite: aut a toto corpore: ⁊ illō est per vias occultas: vt dixit Albo. Intelige occultas nostro sīu: qñqz non nature ⁊ intelligentie nostre naturam omnium intelligimus virtutem aggregationez: vt dixit G. Sanguis autē vomitus venientis a stomaco ⁊ meri ex seipsis ca duplex est: intrinseca ⁊ extrinseca: intrinseca est causa venaruz debilis compō ⁊ sāguis peccātū in quantita. superflua in substantia subtili ⁊ quali. calida: acuta corrosiua: q: sit adustus ⁊ siūs. Extrinseca est cāus percussio: obuiatio ledentis rei catarrus: apertio a postēatis: aut fistule in stomaco ⁊ meri: aut suspensio sāguisuge: aut assumptio medicie acute: vt euforbij: ⁊ corrosiue: vt calamentū cātaridis ⁊ similium. Vomitus vero sanguinis venientis sibi ex alio cā que refunditur de predictis membzis ad stomacū: ⁊ est multitudo. aut malitia sanguis aut in se: cū est acutus: aut pp oppilationez retinentem qua fuit corruptus ⁊ malam acquisiuit qualitatem cū fortitudine virtutis expulsiue p̄dictorum mēbzoruz oppilatio vie qua consueuit expelli debilitas stomaci cum amplitudine viarum quib⁹ sibi refundit ꝓut supza de spu. san. dictum est. Debilis aūt compō venarum hñtium continere san. aut est a natura: aut a tempore: q: precessit regimē: quod rarefecit aput: scidit: rupit vel corrosit: ⁊ secuta fuit consolidatio debilis. Sanguis autē in quantitate multus ⁊ superfluus est a vita delitōsa ⁊ vsu plurimū carnium: ⁊ vini ru. ⁊ aliorū hñtuz multiplicare sanguinē. Est ēt a retētione san. cōsueti euacuari sponte: vel ab arte ⁊ a vissiōe exercitij: ⁊ a mēbra mucilagine. Subtilis aūt ⁊ acutus est ab vsu rerū acutaz: vt spetierū calidarū acrimonialium ⁊ vinozū calidozū antiquozū purozum ⁊ subtilium: ⁊ similium rerum non naturalium hñtū subtiliare: iflamare: que sunt note. Fortitudo virtutis expulsiue est plurimū a natura cui nihil est impossibile in expellendis nocentibus secūdum G. Oppilatō viarū ⁊ sunt miserace qbus consueuit expelli re est triplex: ⁊ ex predictis est nota. Cā debilitatis stōaci superius nota est accītalis: lz ēt possit esse naturalis secundū Dip. ⁊ G. Amplitudo viarum est amplitudo venarū per quas nutrimentum san. mittit epar stomaco per quas ipm sanguinem a se: vel p regurgitationē a toto corpore sibi mesaicarū intestinozū via clusa immittit: nec mirū si in concauū stomaci tales vene sanguinē ifundant: cum ipsius substantiā ⁊ porositates naturaliter imbibantur earum orificia cū nature fortis nihil sit impossibile in expellendis hūozibus ⁊ trahat sanguinē p medū ossis: vt dicit G. lz in substantiam ⁊ porositates ei⁹ vērum orificia imbibantur natura fortis malū sanguinem in illis venis contentum subtiliat: ⁊ poros tunice interioris rarefacit: quibus rarefactis ifundit sanguinē ipm in stōaci ꝓcauū: a quo vōitu educitur tāqp nocīū. Ingt. n. Dip. si san. in ventre effundatur ꝓter naturā: necesse ē in famē ꝙuerti. cis. n. hūoz in loco suo nō exīs putrescat ⁊ in malā ꝙuertitur q̄litatē: vt G. ait. Sig. san. venētis a stōaco ⁊ meri ab eo qui ab alijs subfluit plurimū q̄titate distinguit: q: est pauc⁹: cū stōac⁹ sit neruosus: ⁊ coloze: q: subrubeus ⁊ clarus: ⁊ assiduitate q: ꝙtū⁹ doloz q: vēiens ab eo est cū doloze nisi a vēis rarefactis eozum egrediat: qs nō ꝙsequitur doloz: nisi assūptōne rei acute: q̄ si sumpta trahat: ⁊ in transglutione dolorem p̄stat alique rarefactio venaz in meri eē mīat: si vero p⁹ trāsglutionē in stō eē ꝓcipias. Itē ex meri venis egritudiēs est qñqz cū salua ⁊ rasca tiōe educit: ex stōaco vo nō nisi vomitu vel fastidio ipellēte. Ingt. n. G. nihil ex stō egreditur, nisi vōitu vel fastidio ipellēte. Aliis quoqz distinguit signis ꝓut supra dictū ē: si āt a vēis rarefactis eoz egrediat distinguitur ab opatione alia q̄cūqz fuerit doloz: q: in rarefactis nō est doloz: ⁊ si ē: puus est: ⁊ apud rei acutissime sumptiōez: vt supi⁹ dictū ē. Etiā pauc⁹ ē subtilis ⁊ aquosus ab opatiōe alia venīs extra se hēt. Et si qdē sit a corrosiōe eaz. Indicāt ipam vlceris signa: puta ex t⁹ sanguis p̄cedēs diu q in ꝓncipio fuit pauc⁹: deide plimus: ⁊ ꝙrr sanguosus: ⁊ q̄ñqz sibi assotiata pellicla: seu caro putrefacta ⁊ setēs. Sig. aūt san. venētis ei ab epe sūt multitudo ipi⁹ calas: ⁊ color: q: citrin⁹ plm ⁊ precedēs ipi⁹ passio. apā seu oppilatō ē: ⁊ si. Vēientis āt a splene signa sūt color: q: plm niger odorqz pōticus ciusqz ebullitio super terrā ⁊ odor acris si sit adust⁹ ⁊ passio p̄cedēs splēis venētis vero a capite plm est alb⁹: ⁊ est cū trāsglutiōe ap̄ descensū: ⁊ est viscosus ⁊ q̄tuta. medie. cū p̄cedēte grauedie doloze vl ei⁹ alia passiōe. Al toto vo corpore vēientis ꝙgitēez habebis: q: p̄cessit doloz ⁊ grauitas dorsi: ⁊ laxitudo extēsiua toti⁹: ⁊ ē maioris q̄titatis cetis colozis ⁊ substātie plm bōi ⁊ hec sūt signa locozum a qbus egredit. Signa vo cāz a qb⁹ efficit hoc mō ꝙsiderabis si a stōaco ⁊ meri egrediēs a cā intrileca fuerit: q̄ ē debil venaz naturalis ꝙpositio a diffōrmitate oīum membzoruz cognoscere poteris: ⁊ malitia ꝙplōms ipoz si vo accidētal ex mēoria cāe pcō ēt san. in q̄to vl q̄li vel vtroqz ex regine ēt añcedēte ꝓcipies ⁊ signis repletiōis a ꝙcomitēib⁹: seu cacochie. ⁊ retētiōe cuōmum: ⁊ antecessiōe aliarum cārum p̄dictarum. Et etiam si a causa extrinseca sensus declarat ⁊ inuentio. ⁊ si quic em fuerit a sanguisuga declaratur ex eo q: iam bibit ex aqua in qua bitent

ſāguifuge ⁊ q; ſanguis ex ea veniens ſubtilis ⁊ ſanioſus. Signum fortitudinis expulſiue: ⁊ quod ex ea proceſſit eſt alleuiatio que ſequitur euacuationē natura deponēte quod velut onus aggrauabat. Qui.n.a debilitate ꝓtentiue procedit alleuiationem ſubſequentem non hēt. Signum oppilatiōis viarum: p quas expellere conſueuit ⁊ amplitudinis aliarum cum ſtomaci debilitate recipientis eſt ex hoc quod non egreditur p viam: per quā expellere cōſueuit: ſed per ſtomacum violenter.

Ura eius non eſt ſtolidi medici neqꝫ pigri ſed ſolertis ⁊ ſolliciti ait.n. G. ex fluxu ſanguinis ſpiritus deficere cōſueuit: qui vite v muſculuſqꝫ membri ſubſtantie exiſtit vnde mors ſequitur: quod aduertens. Terxias aiam hōinis ſanguinem eſtimauit. ¶ Proinde ergo in cura eius ꝓmpte ac diligenter eſt procedendū. Conſiſtit autē in rebus prenarratis quas tali modo ⁊ ordine adminiſtrabis: primo enim feſtinabis ex venis ſanguinis exuberantiā educere anticipando quatenus tolerat virtus: ⁊ hec cum flebotomia de nigra: ſeu ſaphena ſecundum diuerſitatem ſue exuberantie: ⁊ exceſſus in loco. Ipſum etiam trahes ad oppſita ⁊ longinqua: ⁊ hec cū ligaturis doloroſis ex remotū: cum ventoſis in cruribus: brachiis: ſpatulis cū ſcarificatione: vel ſine: prout tolerat virtus ⁊ diſpoſitio repletionis requirit. Secundo ipſuꝫ inſpiſſabis ⁊ alterabis: aut farmacabis: vel quod ꝓius expediat ages ꝓut ſupra de cu.flu.ſanguinis narū dictum eſt. Que autem ſunt illud complentia: ibi de cura.ſpu.ſan. ſuperius habuiſti. Tertio ſtomaco: euiſqꝫ venarum debili cōpoſitioni q; rarefactus apertus: vel qūo ſolutus prouideb cum ſtipticantibus: ⁊ frigidantib⁹. Inqt.n. Ypp. Qui cumque ſponte ſanguinem vomunt ſi quidem ſine f. ſalutare. Curare vero ſtipticis ⁊ infrigidantibus: que aūt ſunt illa dictum eſt ſupra ibidem: ⁊ q; ſint qntuplicis generis. Elige ergo ad hec tibi magis propria. Et ex a ꝓpriatis in retinendo ſanguinem eſt iaſpis ⁊ mēta. Quarto regimen proprium ad frigidum ⁊ humiduꝫ cōuertes quod eſt ex precedētibus notū. Si vero ſanguis vomitus ex alijs membris fuerit illi influentibus: cura eſt cū eiſdem. Sꝫ adde vltimum. ſ. membri mittentis rectificationem que predictis eſt proferenda: ait enim G. mittēti tam quam fonti prius eſt prouidendum. Qualiter autem illud agere oporteat: ⁊ cum quib⁹ ſupra de cura male complexionis cū materia: dictuꝫ eſt que omnia ſupra de ſpu. ſanguinis incidenter tetigimus ſuccinte cāſ quo que mediatis cum notis contrarijs ⁊ propijs obuiabis ⁊ manifeſtas: ſeu extrinſecas āmouebis. Sed ad pfectō nem cure vomitus ſuperfluctis ⁊ ſinthomatici reſtat. vi. accidentibus ſuperuenientibus inſtare. Sūt autē diuerſa: vtputa dolor capitis: obſcuritas viſus: ⁊ dolor pectoris: ⁊ malitia anhelitus: interſecatio vocis: tēſio ⁊ dolor ſub hipocundrijs: debilitas mordicatio: dolor ſtomaci: ſingultus: ⁊ alcuꝫez: detenſio ſanguinis ⁊ congelatio in ſtomaco: debilitatio ⁊ ſincopis: quorum correctioni attē de. Et primo dolorem capi. coniges ꝓut ſupra de cura ſode ex vaporibus acu. cāte ꝓuenientibus a toto corpore aut a membro aliquo dictum eſt. Obſcuritatē quoqꝫ oculorum ⁊ viſus ꝓut ſupra de cura egritudinum oculorum dictum eſt. Albo. autem volens ex vomitu nocumento oculorū prouenienti occurrere ſubleuet materiā ⁊ vapores conuertat ad caput ⁊ oculos: docuit i hora vomendi vt oculi ligentur ſuppoſitis pilis duabus ⁊ ꝓmo vt facies laueturaceto cuꝫ aqua tēpato: que ſi ſit roſacea melior eſt. reſoluit.n. ⁊ repcutit vapores. Doloꝛē ēt pectoris: ⁊ malitiā anhelitus cuꝫ fricatione ſmani ex ol. aig. dl. cāomil. ⁊ de li. āmouebis. Interſecationi vocis: cum ſit ex pducentibus ad mortem facilē oꝛ ſuccurrere Albo. aūt ei ⁊ p̄dictis accūtib⁹ ſubuenire miniſtrauit cū enegmate tpato: ⁊ vt detur doſis mel cū aq̄ cal. ⁊ olim in quo virtus thiriace exiſtit: vt eſt olim de li. deide laboꝛet vt euōat. Quod ſi euōat nō ſuffocabit. Si vero negerit vomere ſtudeas materiā diuertere ⁊ trahere ad extrēa cum fricatiōibus calefactionibus ⁊ ꝛſtrictionib⁹ doloroſ atqꝫ ventoſ: ⁊ cōfortes ſtōacum cū calidis ⁊ ſtic. ⁊ ꝓpe cū pāno ſuperpoſito ei iſuſo in olo in quo cocta fuerit ruta ⁊ ſucidis. Tenſiōi quoqꝫ ⁊ doloꝛi ſtōaci ipocōdriis ſubuenire mīrauit cū pānis madefactis i aq̄ ca. ſuppoſitis: ⁊ oleis tepidis lēificātib⁹: vt voluit G. ⁊ vētoſis iflamatis debilitati ⁊ doloꝛi ſubuenire: ꝓut ſuperius dictū eſt ca. ꝓprio. Et⁹ ēt mordicato cū iuribus vnctuoſis q̄ facile digerāt: vt ſunt iura carniū gallinarū: ⁊ vituloꝛ: ⁊ vnctō ne ex olo de li. ⁊ violato: vt docuit Albo. cū pauca cera. Singultui etiā ꝓuidebit cū his q̄ ſupra ca. ꝓprio dicta ſūt. Alcuꝫez quoque docuit ꝓnceps Albo. ſubuenire cū ligatura ⁊ ſtrictura exteriorū ⁊ alijs q̄ interſecatiōi vocis voluit miniſtrari. Sanguis āt rectentiōi ⁊ cōgelatō ni in ſtō q̄ m ſanguis vomitu plerūqꝫ accidere cōſueuit feſtine oꝛ ſuccurrere: cū cā ſit paſſionū coꝛdis ſupius p̄dictarū: ⁊ hec cū vōitu ꝓuocato cum aqua ca. mellis ſuci apij ⁊ farina cartami: ⁊ cū cliſterib⁹ ex his q̄ ſunt ſan. cōgelatū liq̄facere ⁊ educere. Ex qbus eſt aqua cineris ligni ficus vehuen: oppopo. ⁊ bde. mel: ſal: aſſa: ⁊ alhaſce: ⁊ mēta decocta in aqua ⁊ coagulum lepoꝛis vl edi ſū ptū in potu cū aqua p̄dictoꝝ alicuius: ⁊ ꝓprie 'alhalce: q; liq̄facit deide ſumaſ ellebori al. ʒ. j. faba. ʒ. ij. cū aqua tepi. ⁊ melle: vt liq̄factus educaſ. Et ex his q̄ cōferūt liq̄ faciēdo: ⁊ reſoluēdo ⁊ ꝓprie vbi educi nō poterit eſt eua poꝛatio ⁊ ēplaſtatio ſtōaci ⁊ vētris cū decoc. aniſi ipicon pire. maſti. xiloa. ſal. alha. ⁊ mēte. Debilitati ⁊ ſincopi q̄ liter ſubuēiaſ ſupius dictū eſt. Siru. cōfoꝛtās ſtōa. ⁊ vomitū arcens. ℞. ſuc. vua. acer. ſuc. mē. diāo. aq̄ roſ. añ lib. j. ʒucha. li. ij. ⁊ ſirupētur ⁊ aroa. cū gar. ʒ. ij. Elec. ex nra ꝛuenōe in retinēdo ſan. vōitū vltimū cōfoꝛtās ſtomacū ⁊ alterans malitiā cōplonis calaʒ. ℞. coꝛalli ru. ʒ. v. ma. ʒ. ſ. roſ. ʒ. iiij. aca. ſūac. añ. ʒ. ij. āterre. ſandara. ana. ʒ. ij. gar. ℨ. ij. caſto. ℨ. j. muſci gra. j. ſan. dꝛago. luti ſigil. ana. ʒ. ij. cōfice cū hoc ſiru. ℞. ſuc. piroꝝ ⁊ pomo. ſilue. ⁊ citoni. a greſte mēte ana. li. ſ. ʒucha. li. ij. ¶ Dillule reſtrigētes vomitū. ℞. maſti. mirre. ſan. dꝛa. ana. ʒ. ij. āterre. ʒ. j. Confo cum ſuc. mente: ⁊ da mane ⁊ ſero. Confectio ſiru. de berbe. cōūciens ad p̄dicta. ℞. ſpodij. ʒiiij. berber. ʒ. iiij. vue acerbe ʒ. ij. cicoꝛee. ℔. ſ. ʒuc. li. ij. ⁊ da ieiuno ſtomaco cū aqua maſti. Linimētū Serapi. retinēs vomitum colericum. ℞. balauſt. ʒ. iiij. foliorum olive. ʒ. ij. foliorum rubi. ʒ. j. romani hiſopi. ʒ. j. piſta: ⁊ diſtēpera cum albumine ouoꝝ ⁊ farina oꝛdei: ⁊ ſtomaco ſūppone ſtringit omnem vomitum ſi chriſto placeat. Aliud ad hoc ſublime ⁊ vltimum ℞ecipe ſucci plantaginis lingue caniſ: pentaphilon: ana. ʒ. ij. aceti. ʒ. j. olei ōfā. ʒ. iij. buliant vſque ad conſumptionem duarū partium: ⁊ ad

de cĕ: olibani ana.ʒ.v. capho.ʒ.iij. cro.ʒ.j. masti.ʒ.iiij. san guis dra.ʒ.iij. supermunge: ⁊ superaspge puluer cortic̃ granatorum ⁊ sumac. Item. ℞. aque alũ. vini pũti ci suc. mente pulueris masti. ⁊ ro. cum stipitibus: ⁊ fac bulire: ⁊ infunde filtrum: spongiam vel birraʒ scarleti: ⁊ superpone desuper pānum fumigatum ex xiloa. thu. spi. ⁊ masti expertũ est. Ad vomitũ infantium. ℞. suc. mente cito. vini ponti. ana partes equales fac bulire: ⁊ misce in eis masticis corticum thuris ana. ʒ. vnaʒ spice: cinamomi gaf nucis mus. gallic̃ mus. añ. ʒ.ij. ⁊ infusa birra scarleti bene calida applicetur. Aliud ad vomitum sanguinis. ℞. sanguinis dra. vernicis lapidis ematitis ana. ʒ.ij. boli armen: ter. sigil. ana. ʒ.j. puluerizentur subtiliter: ⁊. ℞. succi arnogloſe. ʒ. vj. aque decoctionis radicum arũ dinis. ʒ.iij. ⁊ misce bene: ⁊ da. ʒ.ij.

¶ Incipit summa tertia particule tertie sectionis prime de cura ⁊ medicinis egritudinũ epatis ⁊ venarum continens capitula. xvj.

Liendum est autem q epar vnum ex principalibus mẽbris existit: est enim basis ⁊ fons naturalis virtutis: que ad conseruationem individui ⁊ speciei quodãmodo necessaria cõprobat. Cuius operatio est primum naturaliter generare sanguinẽ: qui vltimus est in alimẽto quo corpus perdurat in esse. Et proide sapientissima ⁊ summe artificialis nature: vt dicit. Dip. Ipsius substantiã procreauit sanguineam ad modum coagulati sanguinis licet ex spermate mulieris sit factum: vt chilum futuruʒ nutrimentum a stõaco ab eo susceptum trãsformet i sanguinem: qui in naturam aliti p virtutem eius aptus ẽ alterari. Qua propter quatuor virtutibus dotauit ipsuʒ natura ad hec necessarijs in vẽas ab eo ortas: ⁊ fines ramorum ipsarum ptẽsis etiam quibus res nutrimenti i membro vnoquoque cõpletur appetitiua. s. retentia: digestiua ⁊ expulsiua: appetitiua quidem naturali sola nõ ẽmixta ex ea: ⁊ ali: vt stomacus: iʒ pro toto appetat sicut stomacus: epar ⁊ illud est: sicut illũ dicit: quoniam epar ab intra trahit: quod appetit a proximo stomacus vero ab extra ⁊ longinquo. Nos aũt facientes doctrinã discipliatiuam non improbatiuam dicimus illud esse: eo q talis virtus in epate est: sicut in radice: in qua est formalior quã in ramo: qualis est stomacus. Et proinde in eo trahere pro se potuit: ⁊ pro toto excedens sola. In stomaco vero indiguit auxilio appetitus aialis quo sensu fortiori sentiat manitionem sui epatis venarũ ⁊ aliorũ visceruꝫ: quorum minister est: vt supra dictũ est. Et q coagulatio eius non fuit solida: vt carnis: sed tenera circũdedit eum pāniculo subtili ex neruo aduenĩente sibi a cerebro ꝓcreato ⁊ siphac: vt eo mediante sensuʒ quo ex se carebat haberet ⁊ sua substantia atque forma in se distincta ab alijs pmaneret alijsq viscerib⁹ necteretur plasmauitque illud forma lũari ⁊ in homine manus quaʒ in ceteris aialibus eiusdem q̃titatis: vt sanguis generatio ꝓceteris abundaret in homine propter laborꝫ corporeos ⁊ animales plurimos ipsum resoluentes: cũ sit maxime resolubilis: ⁊ cũ aditiõibus: seu pẽulis. iiij. vel q̃ que distinctum: ⁊ a domestica parte concauum: vt eius reflexu circa stomacum in amplectendo coadunante ei⁹ digestionis gratia sufficiens esset ⁊ aptum: ⁊ a dextera parte corporis iuxta costas flas situatũm: quibus alligatur in quibusdam: vt eis adherendo melius substentetur: ⁊ vt inspiceret stõaci fundum: cuiusquã unat digestio propria: ⁊ a siluestri gibbosum ne diaflagmatis locũ in suo laborioso motu quod attingit in puncto sua amplitudine coartaret. ¶ In quo venas implantauit in villos atque pozos vnam quidem magnam in parte cõcaua: que epatis porta vocatur: per eam enim subintrat chilus: quẽ ab intestinis meseraicis rãificatis ab illa vt suis manib⁹ sugat cũ sua virtu. attractiua vna ex quattuor: supradictis ⁊ per eas redidtur intestinis si qua fit i sima eius seu toto corpore grossa preter naturam aggregata materia: vt per secessum propriã vel vomitũ virtute ipsius expulsiuas operãte expurgetur. Ipsumque in ramos. v. ipsi⁹ tendẽtes ad. v. eius pẽulas ⁊ ramos alios eorũ diffusos in epatis substantiam cũ secunda virtute retentiua continet: donec in sanguinem alteret ⁊ humores villis circũtractis: sic autem diffusus sua virtute meliuſ alteret digestiua: cum enim totum corpus agens attingit patiens aptior ⁊ perfectior operatio fiet. Aliam autẽ implantauit venam magnam in parte gibbosa venam chilis vocatam per quã progredientem ex eo sanguinem sua virtute impelente cordi transmittat: ⁊ per suos ramos corpori toti a membris virtute cooperãte attractiua corporis ⁊ membrorum. Et q in alteratione chili in sanguinem tria superfluitatũ genera insurgebant sicut in vino nouo buliente apparet siciʒ feculenta melancolica: spumosa colerica: ⁊ aquosa: q̃ in transitu stricto meseraicaꝫ opitulatur chilo explanauit ex porta seu lactea porosq⁹ bus ipsas superfluitates sequestret a sanguine ⁊ propriis receptaculis ⁊ expurgatorijs destinaret melancolicã fecem p porum explanatum ex ea in parte cõcaua i qua generatio sanguinis ⁊ humorum potissima in splenẽ trãsmittat ab eius substantia seperatum: vt melancoliã ⁊ coleram nigram nature maxie odiosas ⁊ in actione digestionis ipedientes in membrum a se distinctum subalit sequestraret. Colerã aũt p porum inde etiam ortum in cistiʒ fellis trasmittitque sue epati. s. substãtie mãet affixa: vt suo calore: sicut accensio ignis sub vase digõis coctionẽ vigorãdo ipsuʒ in sua coagulatiõe ꝓseruet. Sin. ab eo auferatur stati substãtia cui⁹ dissolumur ⁊ corrũpitur: sicut expictia dictat. Dis. n. duab⁹ supfluita. sanguineʒ oportet eũ purgatũ antequã ad chilũ ducat p quẽ in alimentum ad corpus. ⁊c. mẽbra destinatur: cũ non sint apte per vlteriorẽ decoctionẽ conuersiõi in sanguinẽ ⁊ ad nutrimentum membrorum scilicet melancolia ꝑ ꝓpriõnẽ ⁊ superfluaʒ grossitiẽ ⁊ terrestrinitatẽ colera ru. ⁊ ni. ꝑpter malam mogerationem⁹ ⁊ quia sanguis reciditur per eas nature horribilis non sic flegma ⁊ aquositas: cum fiã nãle per vltiorem decectionem⁹ conuertatur i sanguiẽ. ⁊ aquositas ipa cũ iuuet sanguinẽ per rãos subtilissios chilis transire. Et quia si excrescentia fact⁹ sanguis fluid⁹ membris non debite uniretur, pereant nagtura renes, in quos vẽa illa chilis inseri⁹ protensa infigitur: vt aqua per ipsos ab illis virtutibus membri impellẽtis: ⁊ attrahentis ad sanguinem transcoletur: ⁊ differ-

natur non virtute p se distincta ab illis predictis et pervertides pozos i uelicam trāsmissa extra corpus fialiē excludatur necnō propria materia: siqua accidentaliē i eis gibbo fuerit aggregata: Continuant āt ipsū per dictas venas cordi: cerebro: testiculis: corpori toti: et oibus membris et intestinis etiā stomaco per subtilē neruum: cordi quoque per arteriam concauā veniente ab illo portātez spiritū et calorē et sanguinē quibus sua innata caliditas conseruat: et temperatur eius pulsu ac diaflagmatis motu. Ex quibus enarratis: et sic ex anothomia collectis scire et intelligere possumus epatis naturā: quales que et q̄nte sint egritudines ei euenire possibiles. Eas.n. ignotas nec cognitas saltem quodā vltimo veritatis arbitrio curari nullatenus est possibile. Inquit.n. C. qualiter āt dignoscituris modus curatiuus egritudinum erit quis ignorans eas: quales: q̄te et que sint: quasi dicat nullaten⁹

Loca quoq egrutidinū causas et accidētia propria et modos: vtrū scilicet ex se ppie vel ex vicinitate seu colligantia accidāt: q̄ oia fz. C. in cura egritudinū mēbroz sūt necessario p̄noscēda. Sciendū ergo q epati accidūt egritudines m se et ex colligātia et vicinitate. In se quidē et in eius substātia carnosa simplices triplicis generis. s. mala complexio: mala 2pō: et solutio cōtinui. Et cōposita ex quibus: puta apostēa: accidit quoq i suis poris et vēis. Et prio predicte egritu. siplices et plurimū opilatio: et suo ēt panniculo. s. solutio cōtinui: et plerūq apostēa seu uelica q̄ūq scidit egreditur aqua: et currit i ventre. Ex colligātia vero et vicinitate ad p̄dicta pari potest predictas maxime in suis actiōibus nocumentum. Ad quarū cognitiōez certam et possibilem inuocato xp̄i auxilio: qui solus intuens cuncta reuelat: prout possibile ē arbitrandum est seu: coniecturaliter veniendumz ex his videlicet nocumento operationum doloze exortis⁹ tumore eius dispositione totius corporis et membroꝝ vicinoꝝ oztoꝝ: ab eoq colligatoꝝ sibi cōpatientium siti et alijs accidentibus notis et comparatis. vz regimine circūstantiis similibus iuuantibus: et nocentib⁹ et consuetudine patiendi q̄ exercitatis: et abundantibus intellectu sunt nota: et infra specialiter spiritu sctō ānuē declarata ponemus. Cōtinet āt hec sūma cap. xvi.

Cap. primum ē de generali modo curationis dispositionuz epatis.

Cap. secundum de cura male complexionis eius simplicis et composite: que sunt octo.

Cap. tertium de paruitate epatis et cura eius.

Cap. quartum de cura opilationuz eius.

Cap. quintum de percussione: casu et obuiatione super ipsū et cura eius.

Cap. vi. de fixura et incisiōe epatis et cura eius

Cap. vii. de apostemate epatis et cura eius.

Cap. viii. de apostemate meseraicarum et lacertoꝝ ventris: et cura eius.

Cap. viiii. de epatis inflamatione.

Cap. x. de doloze epatis: et est actio lesa.

Cap. xi. de doloze ipocundrioꝝ.

Cap. xii. de debilitate epatis.

Cap. xiii. de cacesia: et est qualitas mutata

Cap. xiiii. de hidropisi.

Cap. xv. de egestionibus: que sunt ab epate: seu fluxibus eius et est exiens a corpore.

Cap. xvi. de icteritia citrina.

Cap. primū ō generali mō. curatiōis dispōnū epatis

Deificatis egritudinibus ep̄is per capitula et distinctiones ad curam ipsarum secūdū generalem modum veniendum est prius: et secūduz specialem deinceps. Inquit.n. C. vniuersalia ēt generalia precedūt specialia artificialiter et naturaliter. Talis autem modus generalis ex natura membri colligitur p̄narrata. si enim secundum. C. in cura non solum q̄ preter naturam est contrario sit rōnem dū imo ēt quod naturale est suo simili cōseruāduz sicut i morbis singulis est facere maxie i cura principaliuz et virtutē influentē hūtiū quib⁹ totius machia gubernat illud ē aduertendum: et q̄ contrariū illud rebus conseruantibus est plerūq oppositū: et naturalibus inimicum et vtrunq simul oz agere: iōq cōtrariū: qō ad rēotōem rei preter naturā ipsi cōtingentē approximandō ē sic modificādū ē appropatūq eligendū q̄ remouēdo illa naturalia non offendat sz cōseruet. nocumētū. n. eorū extēsibile ē in venas alia principia: et ēt totū corp⁹ per cōseruationē āt eorū ad tēpamētū et naturā reducetur: q̄ ē preciosissima rerum sanitas desiderantibus viuere secūdum naturā vt ait. C. Tal āt modus seu modificatio et approxiatio vt dictū ē a natura ūbri ipsius eligitur: sicut ab egritudinib⁹ variatur contrariū curatiū: q̄ natura ep̄is cōsistit i hoc q̄ principalis ē aliisq principalibus alligatuz in quibus virtus existens et spūs gaudēt aēaticis medicinis et stipticis confortāt et conseruantur non dz eē puris cōtrariū: sz naturaliter ifitas tales habens i se ppie. et vtu. vel alijs habentib⁹ tales artificialiter mixtū. Inquit.n. C. tale melius est si iō farmacū similiter stipticū sit et armoniacū i sitas. n. virtu. habens melius operabit ēt si aperitiū sit in opilationibus eius datū illius mixtione non careat taliq confortet a resolutione ipsoruz. p̄hibeat: nō tamē noceat opilatio: nec propterea debz esse ex cedētis vtu. vel qualita. et maxie cū vt⁹ ipsi⁹ et sps fūdata in substātia tenere consolida. ac ca. et hu. cō. existat q̄ frigido sfluo cōgelatur. induratur vt⁹ sps et calido extinguitur calido excedēt i resoluitur et humido aquoso relaxatur stiptico superfluo in suis venis et poris: ac pontico oppilat quare superflua ē i generatiōe sāguis necessario fḡta a sāguine non sequestrātur: que oia multa sequūt icōmoda que dicēt sāguinis alimēti exitus obstruūt qō ē valde malū et arefcōis cā. p̄ō. C. ait aptos ēe eos q secūda epā exit⁹ alimēti nō solū i sāis sz ēt i egris ē securis simū. Ītē lapsū facietē dissoluit dz ergo eē approximādō ipse sue egritudinis contrariū tēpatū seu accidēs modicū et si nō sit illis in neruis proportionatū in q̄ti. multa frequenti: multisq parti. et per eēz modū approxiatū ei saltē proportionabiliter effectiue obētq eē aperti: et absti: q̄ qr acuit sāgui. generatq hūo. diuer. et iequa. vt est fiqua radi. opz vt cum dederis eā secūdo vl tertio dicit cōsequnter naturā soluas cū aliquo lenitio et alteratio vt sūt tamar. cas. et mānā: et cū sit in profūdo pōitū nō dz eē substātie pichieris: sz lēptōeris: vt ana virtutis ei⁹ resolōnē ad eū perueniat: et sua vehemēti subtili virtu. subito de ep̄e trā fūdat ad vltimiora mēbra misceatur ei aliqd rafani vl feminis eius q̄ trahēdo ipz ad sto. i medio. s. cet ipse remaneat diu: et que ipediatur in via sit hora manitionis stomaci: vel cōplete digestionis eius ablatū et

ſtra ꝺ cu.ſple.ꝺicetur ad plenū.ꝺe facili ⁊ ꝺifficile trāſeū
tibus ſi ſpſſ.g.ſi ibut⁹.ēt cū ſit a ſima ĩteſtil ⁊ ſlōaco aſſo
ciatū vicīe ⁊ alligatū vēnis ⁊ poꝛis ⁊ zirbo:rēb⁹ ⁊ vis
vrie ac venis frigidioꝛib⁹ baſi.ſ.⁊ cepha.tēdēti ad caput
⁊ na.materia ſicca educēdo ꝺ ip̄o fuit euacuatū quodcū
que ꝺz eē tale q̄ p illas ⁊ vicias ptes expellat natura. n.
q̄ iuſſit hypo.medicū i oīb⁹ ſēp ſequi per ,ppiq̄ ⁊ latio
ra ſp expellit ⁊ p lōgiq̄ qñq̄z:q; p poꝛos i ſudoꝛē materiā
partis expurgat:qñq̄z materiā vnius ptis i aliā ꝺerivan
do expellit ſicut teſtatur hypo.cū ꝺixit:vria mlta noctu
facta modicū ſeceſſū ſignificat:⁊ ecōuerſo ēt cū ꝺiafrag.
attigat frigidum ei app;oximāꝺ exteri⁹ aſſis ſecedat'co
ſtis:ne inꝺurando illnd ad ſpiritus ꝺifficultatē adducat
Bebet quoq̄z eſſe nō ſolū virtute elementaria moꝛbo
oppoſitum:ſed ēt ,ppietate vel ſaltē moꝛbo a cōplexione
contrariū a ,ppietate vero cōueniēs moꝛbo:ſic.n. ſupra
ꝺe medicinis egritudinū coꝛdis recolimus ſoꝛe ꝺictum
Stuꝺ ergo eligere medicamī quod ꝙuciat'epati a,ppeta
te ⁊ complexione ⁊ in ꝙꝺitiombus ꝺictis ꝙtrarietur āt
egritudini a ꝙplexiōe a ,ppietate:ēt ſi'poſſibile fuerit na
turaliter inueniri:vt ē abſinthiū ⁊ eupatoriū i flegmone
ſclioſi ⁊ opilatione eius.,put.,B.ꝺocuit:⁊ ſicut ꝙtigit
repiri i coꝛāꝺro cui⁹ coplatio cū ,ppietate ē i ,phibēꝺo ſu
mos ⁊ vapoꝛes a capite:quare cōmēꝺat ip̄z i ꝺoloꝛe ca
pitis calido pulſatio.vbi vero nō cōuēit:vt i ſolatro qꝺ
p;opꝛietatē hz reſoluenꝺi apoſtēa cerebꝛi.Et q; frigiꝺū
natura ē ſtupefactiuū reſolutionē vetat ⁊ in ſcoꝛpiōe fri
giꝺo q ſua ,ppietate lapiꝺes renuz cōminuit ⁊ reſoluit
certe p̄ligēꝺū ē qꝺ a,ppietate ꝙtra opatur moꝛbo ꝙcha:
⁊ qꝺ ꝺ agit a ꝙplexione anꝺara ergo in cura ſe.flegmati
ce p̄ligēꝺa ē iſo.Et olz ꝺ ſcoꝛ.i lapiꝺe renū p̄ligēꝺuz
ē olz ꝺe piperbus.quoꝺ eſt:q; p;opꝛietas eſt potentioꝛ ⁊
⁊ efficatioꝛ cōplexiōe ac gñalioꝛ:i opatiōe:ita vt p̄ueniat
opatiōi illi⁹.Ät q;,ppietas ſpicere p̄t egritudinē ⁊ mē
bz cuius ē ſz ꝙplō i medicis curatis egritudinē reſpicit ⁊
nō mēbz ēt opatio'a,ppietate ē appꝛopꝛiatio:⁊ magiſ ar
ticulata ꝺiſpoſitiōi cui ꝙuēit q̄'opatio a ꝙplexiōe. ¶Ꝺi
mū pz:q; ꝙplexiōi q̄ ꝙtriatur ,ppetati pōt meli⁹ obuia
ri'q̄ ,ppetati ꝺriāti cōplexiōi vt pz ifra ē efficacioꝛ i ope
ratiōe:q; aer frigiꝺ⁹ q̄tūcūq̄z ꝙplexiōe vtute ſol ⁊ ſtella
rū coꝛpoꝛa nr̄a reſoluit vt ait.Albo.Et magnes cū ſit fri
gida trahit ferz a ,ppetate nō obſtāte frigiꝺitate ſua.Et
quoq̄z generalioꝛ cū reſpicit iūbz ⁊ egritudinē i oī ꝺiſpo
ſitiōe ſua vt ,pꝺe ei⁹ opatio ſit certioꝛ:⁊ ab'erroꝛe rēotioꝛ.Cōplexio vero reſpicit ip̄z i altera tm̄:vt ifra ꝺe me
ꝺicinis iūcuraz xp̄o ꝺuce ꝺicetur. Secūꝺū ē māifeſtū
oꝛ:ēdiuia reſpicit iflamatiōez q̄titatis:vt'epar.lactuca in
flmationē ei⁹ nō vt epatis:ſz vt ,iflamatiōez. Sz tertiuz
ēt liq̄t:q; cōplo opatur iꝺē i plibus ꝺ̄ntib⁹ ſp̄ē ⁊ nume
roꝛ:ſz ,ppetas'iꝺē opatur i oīb⁹ vel plurib⁹ ꝺifferentibus
numero ſub vna ſpecie contentis vnꝺe operatio a pꝛo
p;ietate tota'ſpecie ꝺicta eſt ſeu foꝛa ſpecifica:vt ait Al
uer. ¶Ꝺeinꝺe quoque:quia complexioni contrariantꝺ ,ppetati obuiari p̄t miſcēꝺo ei ꝙtrariū:ſicut ēdiuie alꝺ
be i epatis'algoꝛe miſcem⁹ mel:qꝺ cōtrariatur'ſue frigiꝺitati:⁊ in oppilatiōe ei⁹ eligimus endiuiam rubeam vt
ꝺocet Albo.Sed ,ppetati ſic nō pōt obuiari:cū nō ſit'illi ꝺriū i opatiōe ip̄i⁹.ñ.n.ſic apte inūitur:q; ſolatri ,ppetate opatiōez ipediat:ſicut q'ei⁹ frigiꝺitatē a cōplexione
alteret ſeu rēittat:eo q; mlto plura ſūt q̄ ꝙplōni ꝙtrariantur:q̄ q̄ ,ppietati ſaltē cogñita quoq̄z ad nos⁊ ꝺato qꝺ
inuēiātur:vt ē in napello:cui⁹ pꝛopꝛietati ſola obuatio
ni interficienti natura aſſociauit ꝺriū.ſ.murē in eo inuē
tū:⁊ aliis venenoſis alia tiriaca iā gñalia:'⁊ ſpecialia pꝛo
creauit.⁊ ꝺ q; nihil feē cui ꝺriū nō oppoſuit:vt Ari.ꝺic
ſicut iuxta fabā baꝛbā hyrcinā ,pcreauit necatiuā ipſi con
trariā ⁊ lino cuſcutā:nō tm̄ ē ſic mutabile ⁊ variabile per
graꝺus ⁊ manſiones ſicut alterans cōplexionē quare nō
ſic apte obuiari poteſt:vt igitur electuario taliū ꝺriorum
curātium'⁊ cō'ſeruātuz ſimul:⁊ cōfoꝛtātū a natura pꝛe
ꝺictas cōꝺitiōes hūtiū:ac pꝛopꝛioꝛū:quib⁹ i cura ꝺiſpoſitionū epatis indigem⁹ tibi ſit facil'añpōem⁹ archā coꝛ
ꝺe quibus eligere valeas que ſūt ſue itentioni ꝙformes
Sciendū ē ergo q; rerū cōueniētiū epati ⁊ ꝺiſpoſitionibus eius quedā ſunt ſimplices:⁊ quedā cōpoite':⁊ ſimpliciū q̄ꝺaz ſūt cōueniētes a cōplexiōe:q̄ꝺam ,ppietate
quedam vtroq̄z modo conſert. Ä complexione āt que
dā ſunt q̄ in tēpamēto ip̄z ꝙſeruāt: vel ad illud reꝺuciūt
⁊ ſubſtātiā vnitni:⁊ harū quedā ſūt calide quedā fꝛi.q̄ꝺam ſic.quedā humiꝺe:⁊ quedā tēperate. Calide ſūt el
bub:acoꝛ⁹ zizi.aſopus humida bibita:⁊ limita:coſtū:gal
lia:amomū croc⁹:ciamo.caſſia lignea:ſūntates ſquinānti
mirtus:aranabū:naſturcium:apium:maltix: ameos:ci
perum foliū oꝛiganū:ſpica:xiloa.gaꝛe:mumia ⁊ ſi. Frigiꝺe vero ſūt:ſāꝺalū:ſpoꝺiuz: viole nenufar cāpho.aq̄
oꝛ.acetū: vngula caballia:roſe ⁊ aqua earuz: ſolatrū po
litricū:coꝛiandrū pꝛopꝛie adiantos:aque lactis ,ppꝛie ca
pꝛe:⁊ lac acetoſū:granata acetoſa ⁊ muza:pruna acria
⁊ ceteri fructuſ frigiꝺi iſipiꝺi.Si vo ſint ſtiptici:ſint pau
ci:⁊ p⁹ cibū ſūpti ne veſtigiū oppilatiōis ꝺittāt:ſcia cōia
⁊ ſeia frigiꝺoz acetoſa ⁊ aque oꝛ.ace.⁊ vngula caballina
Sicce ⁊ hūiꝺe colligūtur ex his. Tēperate ſūt zucharū
⁊ pꝛopꝛie albuſac:⁊ cuſcuta:⁊ lacha.Ä pꝛopꝛietate cōueniētes ſut q̄ ſūt cibi ⁊ meꝺicie:vt ē ēdiuia vtraq̄z cicoꝛea
⁊ ep̄ica ⁊ ſpiachia:batechia:melō iꝺ⁹ citrulli: cucumeris
lactuca:poꝛtulaca:⁊ pꝛopꝛie muz:⁊ abſinthiū:⁊ eupatoꝛiū ſz.B.Et q̄ ſūt cibi abſolute.vt epata aialiū boni chi
mi ⁊ pꝛopꝛie epar aꝺib.carnes limatiaz ⁊ ericii perꝺicuz
turtuz gallinarū piſciū petꝛinoz:⁊ ficus auelane fiſtici
amig.fꝛuct⁹ ſerbin vua paſſa:⁊ potus vini oꝺoꝛiferi ſubtilis ⁊ vulcia ſubſtantiam eius inpinguātia q̄.ſi ſint groſſe ſubſtātie oppilant:ſi ſubtilis inflamātur facile niſi cuz
ſubtilibus ⁊ acidis miſceantur:⁊ bꝛeuiter oia bōi chimi
nō groſſa:nec viſcoſa cibaꝛia:vtroq̄z mō cōueniūt vtraque ⁊ que ipſum mūꝺificāt ⁊ ab eo mās enacuant ⁊ purgant quaz quedā ſūt eurcuātes materias gibbi':vt ē flebotomia baſi ꝺextre:⁊ p ꝛouocatio fle.ſā.ex naꝛib⁹ ⁊ vrina p;ouocantia:quoz quedā ſunt calida quedam frigida quedā tēperata. Tēperata ſūt capil.ve.ſquinā. iſufio
filāi:ꝺecoctio.v.radi.cōinm.⁊ ſemē ipſaꝛū ⁊ fenugꝛe.⁊
aq̄ altee ⁊ ſi q̄ꝺā'caliō ⁊ foꝛtioꝛes vt vaue⁹:aco.ſpica ceꝛo.
vrti .camepitheos:albaſce:ariſtologia:⁊ ſimilia quedaz
foꝛtiſſime: vt cantaꝛiꝺes rubea meſtrameſis:⁊ ſimilia
¶Frigiꝺa ſunt ſemina cōmunia:⁊ fructus eoꝛum haꝛbag.⁊ ſunt ſimilia. ¶Purgantium' vero materiā ſime
quedā ſūt purgantes:per vomitū ⁊ inteſtina:⁊ honz q̄ꝺā purgant coleꝛam:vt tamaꝛindi reubaꝛ.aloes rectifica
tus miroꝺ:citrini:ꝺiagꝛiꝺium in robuſtis coꝛpoꝛib⁹ ad
ſoluendum ꝺuris.Eſt enim ꝺe furioſe ſoluentib⁹ quaꝛ
rectificatione inꝺiget.Quedam flā:vt agricū: quedam

mlāz vt epithymuz mirob. nigri indi: quedam humores adustos vt aqua lactis: quedā vtroſqz vt ſcene: quedā aquā citrinā vt ciclamē: ⁊ ireos ſerapinū euforbiū: cucumer aſininꝰ laureola aſcerbā: nocēt tñ epati: q̄re oz recti ficare q̄ educunt materiam vtriuſqz eius partis ſunt ſudorem prouocantia que dicta ſunt ſupra in cura apoſtematum cerebri. ¶ Compoſite ſunt que ex his componunt: ⁊ in noſtro antidotario dēa ſunt: ⁊ ab aliis ſumpta infra ſpūs ſancti gratia ponemus. ¶ Nota tñ q̄ prēdēoꝝ oīum quedā ſunt q̄ cōferūt eiꝰ diſcraſiis: q̄dā ipiꝰ oppilationibꝰ: quedā ictericie: quedā cacexie: ⁊ idropiſi q̄dam pcuſſionibus ⁊ vulneribus eius: quedam apoſtēati: quedam inflationi: q̄dam doloribꝰ eiꝰ: quedā debilitati: ⁊ quedā fluxibus q ab eo ꝓcedūt: quoꝝ ſūmā figilatim ponemus in caplis ꝓpriis qbꝰ j dicet de eis. Et ex his ſunt que cuz ſtipticitate tempata cōfortant ⁊ maturant vt crocus ⁊ darſeſaha. Et ex eis ſunt que exiccando mundificant virus maluz ⁊ contrariantur putrefactōi ⁊ expellunt cām corrumpentē: ⁊ reſiſtūt medis mortiferis ⁊ veneno: vt cinamomū ⁊ caſſia: q̄ ſunt fortiores in his odibus aromaticis: ⁊ vt ſpica: ⁊ alia: ⁊ vinū etiam odoriferꝝ cōtrariaꝝ putrefactiōi. Et q̄dā vni ꝙferūt ſz alteri diſpōi nocent: ⁊ ꝓprie vbi ſūt diſpōnes eiuſ cōtrarie vnd: Ga. ait itaqz difficilimū eſt iucire qō multuz ꝓfit. obſit autē nihil ⁊ quedā diſpōni ꝙferunt: epati vo nocēt ⁊ e2 uerſo q̄ doctrine ſimpliciū relinquantur pp̄ breuitatem Mirabile aūt ē q ꝓprietas a ꝙplone i aliqbus vt prediſtinctis diſcrepet: cum ſemper ei debeat ꝙuenire ꝙplexio. n. diſpōit ad ꝓprietate ſemp vt ponit Albo. ⁊ ea corrupta nō remanet ꝓprietas q̄re diſcrepare nō debēt: ſaltz in opatōe. Sed ſz Ga. plima q̄ ſimplicia videtur ad ſcīa: ꝙpōita ſūt ſz vtutē itaqz ex tali ꝙpōitōe acquiritur alia cōplo quā ſegtur ꝓprietas diuerſa a prima ꝙplone a qua pnīr dependet actio ſicut in p̄diſtictis. ſ. ſolatro: ⁊ ſcorpione eſt videre. In prima eni eaꝝ ſubſtātia dñatur frīas ſtupefactiua. in ſa vo ſubſtantia ſuperficiali pauca caliditas qua ſequitur caliditas reſolutiua que in operatione reſoluendi conueniunt ſemper.

¶ Capitulum ſecundum de cura male complexionis epatis ſimplicis ⁊ compoſite.

Ala ꝙplo epatis ē diſcraſia q̄litatū q̄ttuoꝝ: ꝑmaꝝ ellioꝝ eius cois exñs ei: ⁊ alijs ꝙſilibus inq̄tū ꝙſilia ſūt. hz āt ſuas diōnes ⁊ ſubdiſtincti ōes: vt ait. G. aut ꝙmixta ⁊ h̄ plimū ē ⁊ vna q̄ ē quadruplex: ⁊ ē aut pura aut ipura ⁊ ē plimū: ⁊ qualibet aut diuerſa: aut equalis: ⁊ ē raro. Et cā eius eſt duplex: interior: ⁊ exterior. exterior ē vna vel plures ex procatarticis cāis ō in mala complone ſtōaci dict. iterior: aut ē ꝓpria aut ex cōitate ꝓpria ē male q̄litat hūoris gñati i eo ⁊ mala compōitio vel apoſtēa. Ex cōitate eſt vt mala complo cordis ſtomaci cerebri ⁊ totius corporis vt ſequbus nō pōt ꝙtradicer epar. variātur aūt ille cāe ⁊ ſpecificātur ſz varietatē ſpēꝝ eius p̄miſſā: nā q̄lz ipaꝝ ꝓpriaz hz cauſā ꝓpria ſigna ⁊ ꝓpriā curā. Si ſit mala ꝙplo epatis calida ⁊ ſit pura: ⁊ diuerſa apparebit vna vel plures ⁊ ꝓcatarticis cāis ō in mala ꝙplone ſtōaci dcis abſqz ſignificatione aliq̄ añcedentiū cārū iteriorū ⁊ contriſtationis ſenſu: ⁊ nocumento gñatiōis ſanguinis ⁊ hūoꝝ. Et eius ſigna eſſentialia ſunt qualitas mutata ad tactū ⁊ ad viſum puta calor in totū corpus extenſus: ⁊ maxime in ipocondrio dextro perceptuſ ſi nihil aliud ꝙtradicit. Et cum augetur vt non ſolum contriſtet: ſed vniuerſas ledant actiones ⁊ paſſiōes fit febrilis ⁊ color citrinus ⁊ actio leſa: q; ſitis magna appetitꝰ cibi l'fames nulla vl' modica: quare egeſtio modica ⁊ ſicca deſideriuz frigidi quo iuuaī ⁊ leditur cōtrario multiplicatio colere i ſanguis generatione: etiā ex frigidis cibis: vt etiā augeātur hūores aduſti: qbus ſanguis pauc⁹ fit ⁊ nature horribilis: quare membra ex eo nō nutriunt: ſz fiūt macilēta: vt ſil'r in mala ꝙplone ſtomaci cal'a dcz eſt retentio debilis ⁊ expulſio fortis q̄re mltiplicatur vrina: ⁊ fit picta: cōcurrit cuz circūſtātijs cōſilibus ⁊ ꝙſuetudie iſlamādi. ¶ Cura male cōplonis calide eius ē tres res: quarū vna ē cāe exterioris: ⁊ procatartice remotio. ſecunda eſt alteratio diſcraſie tertia eſt acēntium correctio. primam rem ꝙplēt ab eis abſtinētia: ⁊ pmutatio vbi obediat: vbi vero ñ abſtinere ab eoꝝ intempantia vbi vero neutruz poſſibile ſic: cura eſt nulla. Inqt. n. Hyp. in. affo. Oportet aūt nō ſolū ſe prebere q̄ oz faciētem: ſed ⁊ egrotantē. ⁊ Ga. nō ē poſſibile vllam diſpōnez curare finaliter adhuc manēte eā faciente cā. Secundā rē cōplet adminiſtratio frigidoꝝ ciboruz ⁊ potuū ⁊ medicinaꝝ hūtiū tēpamētū paſſiuarū ſimpliciuz p̄dēoꝝ ⁊ cōpōitorū ex eis aggregātiū i ſe cōditiones p̄dēas ⁊ proprietas: q̄ tua intereſt vt eligas: prout exigit diſpō: ⁊ apprōxies interius cum mō ordinate incipiēdo a leuioribus ⁊ ſimplicibus ⁊ gradati vbi nō ſufficiant ad fortiora ⁊ ꝙpōita tendas ⁊ maxime vbi membri vicini: ⁊ ꝓprie ſtōaci diſpō te iuitat. Si ergo ſtōacus ñ toleret frīa ex cibis ⁊ potibus ⁊ medis oz vt cis cala ⁊ ꝓpria illi admiſceas: ⁊ calis actu illis vtaris. Sitqz illoꝝ caliditas talis vt ñ extēdat ad epar. Si vaō quoqz cal'a pp illō ſit groſſe ſbe: ⁊ vinuz leue pauce ſtipticitatis vel apprōxia bis exterius cal'a ſtomaco: ⁊ epati frīa vel vabis modo calida ꝓpter ſtōicum: mō frigida ꝓpter epar. Tertiam rē ꝙplent q̄ infra dñr de cura fe. debilitatis epatis ⁊ nocumenti ⁊ actionū eius ad ea q̄ ꝓcedas. Si vero fuerit mala ꝙplexio epatis frīa pura ⁊ ſimplex cauſa: ſigna ⁊ cura cōtrario itelligas ſuprādictis. Inquit eni Galie. vnū cōtrariorū per aliud itelligitur. Sed ſi ſit humida: pura ſimplex: licet ſit raro tum quia membrum generatiuum hūmorū cuiꝰ diſcraſia ſit: humorē nō hāt gñt ſtatiz ex cibis ⁊ potibꝰ quottidie paſſumptis: tum quia humidus naturaliter ⁊ pncipium vērū ꝙfluctiā hēt hūorum pregēitorū contētorum in eis. Cauſa eius erit vna vel plures ex ꝓcatarticis cauſis humectantibus ſupra in mala ꝙplexione hūida ſtōaci dictis. Et eiꝰ ſigna ſūt albedo coloris iflatio facici ⁊ oculorū: mollicies carnis ⁊ laxitas corporis: q; cordis ſiccitas nō reſiſtit: paucitas ſitis ⁊ faſtidium attractō ⁊ retentō debilis: quare ergo mollis ⁊ aquoſitas i ſanguis generatōe quare vnitur membris vria eſt multa ſpiſſa niſi aliud cōtradicat: ⁊ trariū cū circūſtantijs ꝙſimilibꝰ et conſuetudie hūectiendi. Cura male ꝙplexionis frē humide eius ſimiliter eſt tres res: ꝑma aufert cauſā ſecunda introducit ⁊trariā ipſi diſcraſie. tertia corrigit accētia. ¶ Prima cū notis. ſecūda cū adminiſtratione rerū exiccantiū ꝙpletur hūtum tempiem actuarū vel declinantiū ad caliditatē parūp generaliū qualſupra de cura male cōplexionis hūide ſtomaci habuiſti ⁊ ſpālium proprium: quas tibi hic ſupra narrauimus necnon cum aliquibus euacuantibus humorez p̄ gñatū

vel generandum. deinceps debilibus tamen ne suo excessu ad arefactõem perducant. Tertiam rez complent que corpus hitum confortant: exiccando vt est sticados mirtus camomilla glãs mirra gallia: xiloal. lupne cozdumeni olea ipsorum folia pomi citrini sandaracha squilla: ⁊ similia. si autẽ mala complexio epatis sicca fuerit pura et simplex causa: signa et cura est illis contraria: et eis quibus cura fieri habet ex dictis hic supra in cura male ꝙplexionis stomaci sicce colligere poteris. si vero sit commixta commixte erunt cause predẽ signa et cure differẽtes tñ ſz diuersitatẽ ꝙmixtionis q̃ est q̃druplex: quaꝝ cognitiones ex simplicium cognitione premisse sunt supra hic ⁊ in cura malitie ꝙplexionis stomaci cõmixte habuisti. Et si qdẽ sit mala ꝙplexio epatis impura siue simplex siue cõmixta similes p̃dcis hẽt causa: ⁊ signa ⁊ curam addit tñ cãz iterioꝛẽ humozalẽ ⁊ signa eius ⁊ euacuationez ipsius: cuius euacuatione sed recens fuerit: nec impressa mala cõplexio cessat. Si vero impssa fuerit post euacuationem digõne premissa si expedit alterabis cũ cõtrarijs ex p̃dictis electis: put disponi quent ſz condictiões p̃dictas. Sirupus de endiuia ad epatis calefactionem ⁊ debilitatem mirabilis. ℞. endiuie vtriusq; añ. ℥iſ. D. i. seiuz coiuz recẽtium. ℥.ij. aceti al. ℥.ij. zuc. tab. lib. i. ⁊ sirupentur cũ aqua ozdei ⁊ aromatizentur cũ sandalis vtriusq; ⁊ spodij añ. ʒ.i. Item sirupus de cp̃ica ad idez. ℞. cp̃ice ℥iſ D. i. lenticulaꝝ aq̃. ℥iſ D. i. florũ cucurbite violarũ rosaꝝ añ. ℥.i. cimarũ sgnãti. ʒ.i. zuc. tabarzet lib. i. arroretur cum succi granatozum. ℥.iij. ⁊ aromatizetur cũ sandali ⁊ spodij añ. ʒ.i'. Itẽ sirupus de nenufare efficacissim⁹. ⁊ vniersalis. ℞. florum nenufaris. ℥.ij. vngule cabaline aq̃tice: psilij integri: acetose añ. ℥.i. seminum coium. ʒ.ij. seium ffoꝝ. ℥.ſ. radicũ sciculi. ℥.i. buliant i aqua ozdei ⁊ addatur zuccari lib. i. aceti albi: ⁊ succi granatoꝝ añ. ℥. ij. ⁊ aromatizeꝫ vt s̃: ⁊ addatur parum spice: ne friditate opilationẽ iducat. Alius sirup⁹. ℞. suc. cdiuie albe suc. solatri. suc. cucurbite añ: lib. i. suc. granatozum muzozuz lib. ſ. zuc. lib. i. ⁊ aromatiza vt s̃: da. ℥.ij. cuz aqua rostri porcini: ⁊ vno trociscoꝝ de cãphora. Diacassia fistula tũ educens coleram ⁊ refrigerans epar. ℞. mellis cassie fistule lib. ij. penidiarum. ℥.iiii. suc. violarũ. ℥.iii. cãdi. ros. ℥.iii. tamarindozum. ℥.iiii. sirupi violati. ℥.ſ. fiat cũ decoctione herbaꝝ ffaꝝ ⁊ q̃ttuoꝛ scium vsualium ⁊ prunoꝝ q̃ suffic̃ ⁊ reubar. ℥.i. ⁊ sũt qui addunt mãne. ℥.iij Item operak ell'z diapruinis sine diagridio. ℥iſ D. ara ad calefactõnez epatis: ⁊ ꝓprie iter agẽb⁹ q̃cit: q epithia ta ⁊ cerota nõ valent expectare. ℞. vtriusq; sãdali: spodij: añ. ℥. q̃rtum foliozuz rosaꝝ: ⁊ foliozum nenufare añ. ℥ ſ. cãphoꝛe. ʒ.ij. seium ffoꝝ quattuoꝛ: añ. ʒ.ij. puluerizent ⁊ conficiant cũ cera alba: ⁊ malaxentur cũ aceto: ⁊ oleo ro. bñ: ⁊ adde floꝝ absinthij. ʒ.ij. ⁊ extendak ⁊ supra epar applicet ⁊ feratur iter agẽdo. Epithia ad ep supcalefactum. ℞. vtriusq; sãdali spodij añ. ʒ.iij. rosaꝝ. ℥.i. farine ozdei: pugillũ. i. capitum violarũ: lenticulaꝝ aq̃ añ. ʒ.ij. succi endiuie depurati. ℥.ij. sũt.atuz sgnanti. ʒ.i. aceti. ℥. i. olei ro. ℥.ij. aq̃ ro. albe lib. i. Tepida fiant: ⁊ intinctis pellis successiue applicent super epar hoza meridiana.

Aliud maranarum. ℞. suc. granatoꝝ muzoꝝ aceti leuis ⁊ aque ro. añ lib. ſ. ifundant petie ⁊ supponãtur. Itẽ alind. ℞. suc. solatri vel cucurbite lib. ij. aceti. ℥.ij. calefiãt suauiter ⁊ infundantur pecie: ⁊ supponant: valz pauperibus quibus succus solatri vel endiuie vel lactuce vel lactis acetosi seruz vel succus macianozum cũ pauco aceto vel succus rostri porcini vel suc. lupili vel plãtaginis: vel sempuiue: cucurbite cum pauco aceto idẽ opat. Trociscipo. ℞. se. citruli melõis vtriusq; cucurbite: añ. ʒ.i. se. lactucarum scariolarum portulacarum papaueris al. liquiritie añ. ʒ. vij. spodij sandali ru. añ. ʒ.i. spice grana. v. ꝙfice cum mucillagie psilij: ⁊ fiãt troci. ʒ.i. dab. i. cum aqua lacẽ caprni vel secaniabi mane ieiuno stoꝛaco vel cũ aq̃ oꝛ. Siru. ex nostra iuctõe p̃ oẽs egritudies epatis calas valẽs et potẽter ad se. oẽs ⁊ ethicas audacia fellis ⁊ colere extinguit ⁊ releuat infirmum ab icteritia si deus voluerit. ℞. berberis florum bora. cico. scario. portula. psilij cõquassati i aqua frigida epatice: añ. ℥.i. planta. pipi. solatri nenu. añ. m. ſ. suc. epatice: suc. cico. suc scario. siue stris ⁊ domestice: suc. semperui. suc apij depuratoꝝ añ ℥.iij. spodij: sanda. seminum comunium mundatorum añ. ℥.iuj. camphoꝛe. ℥.i. ſ. aceti. ℥ iiij. violarum: ro. añ. ℥. ſ. lenticularum aque. ʒ.i. zuc. lib. ij. suc. granatozum. ℥ iiij. ⁊ fiat siru. dosis est. ℥.ij. in auroza cũ frigida si non sit opll'o vel senectus febricitantibus solum de mãe: si epura col'a patiantur ⁊ modicum ante accessionem febris.

Si volueris eam prohibere vel abreuiare ⁊ in fine paroxismi potus. ℥.iij. cum aqua frigida extinguit tertianaz duplicem ⁊ causonem si xp̃s annuat. Auer. dixit nenufar ⁊ sirupus eius ac vsus eius secundum omnem administrationis modum eripit colericos a febre. Alias quaras infra de cura icteicie citrine.

¶ Capitulum tertium de paruitate epat̃.

Egritudinibus ꝙnalib⁹ epatis' quid dici oporteat sine in figura sine in quantitate: sine in suis sitibus existant supra de egritudine stomaci in quantitate habuisti illuc ergo recurre. Et secundum modum illum hic cum propijs epati operare: que ex dictis: ⁊ dicendis intelligere te oꝛ

¶ Capitulum quartuz de oppilatione epatis.

Oppilatio epatis est morbus in vijs eius p̃hibens transitum eius ex humoribus bonis ⁊ superfluis q̃ per ipsum transire naturaliter consuerit. est autem duplex: quedam in venis: ⁊ quedaz in poris eius. ⁊ vtraq; est duplex. Que enim in venis est aut est in paruis aut in magnis. In magnis vt que accidit in porta ⁊ in ramis eius grossis: ⁊ ẽ plurimuz: ⁊ in kili ⁊ est rata. In paruis vero vt in ramis earum subtilibus: ⁊ proprie in capitibus ipsarum fibrinicem occurentibus: ⁊ infra epar. ⁊ hoc est frequentius propter earum strictura ⁊ lutuosam eius substantiaz non propter materie delictum sicut in splene contingit: vt. G. distingit. ⁊ sequitur plerunq; eam fluxus primo ventris ⁊ postea epatis. Que autem in poris contingit duplex est. aut enim est in poris excreationis superfluitatum ⁊ est pluriñ: ⁊ sequitur eam primo citrina ictericiam vel nigra crispilla vel cãcer. aut est in pori substantie eius per quos transit de parte in partem ipsius instrumenti sanguis ⁊ h̃ ẽ rarius ⁊ sequitur eã grossities substantia cũ duritie ⁊ extenuatio corpis totius quod ẽ cõe signum oium: ⁊ potest eã quelibet egritudo alia ꝙtari cum oppilatõ cp̃is mr̃ sit egritudinum oium. Et vnaq; aut est antiquata: aut nona: aut simplex: aut composita Causa ⁊ mõus causarũ eius secundũ. Et ẽ triplex: aut

enim est coartatoria corpea: puta humor grossus multꝰ
⁊ viscosus coartatus in eis: ⁊ eiꝰ cā ē malitia regis ⁊ de-
bilitas digōnis tibi nota supiꝰ: aut icorpea puta res gsse
sbe vt aqua turbida lacūalis ⁊ stagni ⁊ dulcis assūpta: ⁊
kilꝰ gssꝰ ⁊ viscosꝰ ⁊ ē freq̄ntiꝰ eneiens. Aut ē attenuato
ria q̄ ē duplex iterior aut exterior. Interior ēt est duplex
disponēs ⁊ pficiēs. disponēs ē q: sit naturalit creatū āgu
stum i exitibꝰ suis: ex quo secuta ē fortitudo attractiue ⁊
debilitas expulsiue. Et perficiēs ē ꝓpressio apostēat ad
iacētis ptibꝰ: ⁊ mala cōplo ex re sūpta maleq̄litat frigide
aut aq̄ frigoris vehemētis ⁊ ficce pontice seu stiptice ag-
gregātis ꝓres viarus vt aq̄ aluiose seu grosse: ⁊ ꝓprie pꝰ
exercitium ⁊ balneū calz luti sigilati armeni gipsi: ⁊ ali-
orum siliū q̄ in corrupto appetitu assumi ꝙsueuerūt vt s̄
in egritudibꝰ stōaci habuisti. Exterior ē ꝙstrictiō vehe-
mēs cāus ⁊ percussio s̄ ipsū ⁊ est freq̄nter ꝯtingēs. aut
causa ē carnosa: vt pustule in lateribꝰ ⁊ parietibꝰ viarus
seu botor caro cicatricis addita seu ꝟuca natal: q̄ tamen
nō est gn̄alis in oibus vijs: sz in aliq̄ potius cōtingens ⁊
raro. Signa oplonis epatis inquātū hui⁹ sūt mutata q̄
litas puta quo ad visū colo: citrinꝰ vel palidꝰ in toto cor
pe diffusus: quoniā sanguis cū totalitate sua ꝓpter strie
turā viarū ad cutis superficiē nō accedit sz subtile eiꝰ po
tius aquositate vel colera mixtū tractibus mēbris ex in-
anitis: vt donec cessz oppilatio iuuat actio lesa q: grauitas in ipocūdrio dextro circūscripta vl' in toto: q̄ sequit
plectoriā tū ꝓpter materiā oppilātez tū ꝓpter ex ꝓoppila
tione retētam ⁊ ipedimentū anhelitꝰ in motu: ⁊ ꝓprie i
ascensu ꝓpter frenon iferius tractionē: ⁊ cōpressionem
vel lacertū. Et licet in his cōicet apostēati duro: tamen
hoc in apostēate duro existūt maiora ⁊ plrimū absq̄ se.
quoniā talis oplo humoribꝰ retentis: ⁊ superfluitatibꝰ
euentationē q̄ per venarū ⁊ arteriaz orificia poris occur
rētia fieri habet nō vetat exiens etiā a corpore. q: fluxus
vētris ex materie grosse regurgitatiōe oplone sibi tran
situ prohibēte ⁊ vrine multitudo ⁊ subtilitas ꝓpter sub
tile aq̄z multiplicatū ex indigestiōe penetrans si aliud
salicet epatis. ⁊ totiꝰ ariditas corpis ñ obsistat. Sed sign̄
tū distinctiuz inter oplonem venarū ⁊ pororum eius
est: q: oplonē venarū p̄dicta signa seqdūt a principio ⁊
corpis consūptio: sz i oplōe porozꝰ eiꝰ illa nō sūt a pnci-
pio imo multitudo sāguis: q̄ ad nutrimētū eiꝰ nō accessit
apparet i vēis: si oplo fuerit i poris sbe eius: ⁊ transitus
nutrimēti ⁊ colo: rubeus i cute. Si vero fuerit i poris ex
creationis superfluitatum appebit i sanguie multiplicatio
colere seu mlie cū colore citrio vel nig̃ i cute. ⁊ h̄ ē signuz
distinctiuū iter oplonē porozꝰ. In processu aūt debilita
to epate nō nutrito appet in venis ipiꝰ diminutio: ⁊ per
ꝙs in toto corpe ꝙsūptio ⁊ ariditas: ⁊ sigdē nocumētū
extendat ad vēas p̄dēa seq̄ntur signa. Signū vo distincti
uz inter oplonē venarū magnarū ⁊ puarū est: q: p̄dēa si-
gna i oppilationibꝰ magnarū sūt fortiora: i puarū vo obi
hora. Sed signū distictiuū iter oplonem vene porte ra-
mozꝰ eius ⁊ vene chil: q: oplonē vēne porte seqtur flu-
xus kilosus nisi sit ꝓp debilitatē attractiue ipsius: cuius
signa distictiua ꝙ ponemus kilo neq̄unte pētrare ad ep
sine ꝓp oplonē ancedentē meseraicaz que manꝰ epis sē
q̄bus trahit. Exeunte. n. oplonem i porta ⁊ ramis eiꝰ vl'
meseraicis totus kilus nō pōt recipi nec ꝙhēdi i ea vt
ramis eiꝰ ⁊ virtutē sbe carnose epatis ꝙuertatur sangui
nē ⁊ hūores q̄re redit ad intestina nulla alteratōe appare
te in eo ⁊ cito egreditur: si oplo precedat i meseraicis vl'
pauca ⁊ tardius egredit si oplo sit i porta ⁊ ramis eiꝰ: ⁊
sensus tactus nec grossitiē nec duritiē ꝙhendit i ipocū
drio dextꝰ Oplonē autē kilis ⁊ ramorū eius: seqt fluxꝰ
ventris sanguis ⁊ humoz iaz gn̄atorū i epate ⁊ eiꝰ. sima
nō potētium penetrare ad mbra oplonē kil' trāsitū ꝓpi
bēte ad totiꝰ ābitū. ⁊ ꝓpriū quātū ad ptē eoz grossā: q̄re
regurgitāt ad porta: ⁊ inde ꝓ meseraicas ad itestina. Et
vrie subtilis mlitudo ⁊ tictura ꝓp ōbilitatē digōnis ml'
tiplicātis aquositatē: ⁊ ꝓp trāsitū subtilis ptis sāguis ⁊
aquositat mēbris trahētibus ināitis. Grosities quoq̄z
⁊ duricies ipocūdrij ōxtri: sensui ē mānifesta. Et sigdē sit
oplo ex cā coartatoria corpea sī signa plectorie predēis
gn̄alibꝰ addita: si mlitudo hūoz fuerit i cā: vl' signa ca-
chochimie si grosities ⁊ viscositas ⁊ regiez p̄cedēs cuz
mala digestionis q̄ si mltiplicet ventositatem apparebit
grosities: ⁊ duricies augeri ⁊ diminui subito vl' i breui
si vero nō ꝓmanebit de se semp eq̄lis duricies ad quod
iuuabit regis variatio debiti ⁊ mixtio hūoz i egōnibus
vel vria erit aparēs. Si vero incorpea sit p̄assūptō alicu
ius ex extrinsecis rebꝰ p̄narratis ⁊ memoria eiꝰ. Sz si cā
eiꝰ fuerit attenuatoria iterior: ⁊ disponēs signū est diutur
nitas passiōis a ꝓncipio gn̄atōis apparēs cū fortitudine
retētiue ⁊ debilitate ꝟtutis epis expulsiue. Sed si sit pfi
ciēs signa erūt apostēat epis q̄ñr: l' assūptō alicuiꝰ ex
p̄narrat aggregātibꝰ ⁊ ꝙstrigētibꝰ materias eiꝰ. Si vo
fuerit exterior ꝙmēs ē mānifesta. Porro si cā eius fu
erit carnosa pustula: puta seu bothor signa apebūt apo-
stēatis ⁊ bothor. Si āt sit carnis addite seu ꝟuce nate si-
gnū q: oplo nō ē vlis i oibꝰ vijs epis: sz ptial in aliq̄ sui
via vel poro ꝓp quod oplo nō erit mlta ⁊ magna: ⁊ per
ꝙis signa oplonis debilia: ⁊ cū h̄ erit ꝓuitas tuuamēti
apitiuorū approximatoz illi. Cura oplo epis: q̄ cū na
turali dispōne ātiquata ē: ⁊ ad scilirosiz r̄ducta curā nō
hēt: vel difficilē maxie si ꝙpōitaē. Que vo ē accntal: ⁊
simplex ⁊ noua ē curabilis. Jngt. n. B. q: natura ē semp
ē maxie si nec efficiēs ⁊ ꝙseruās forte existat: q̄ accntalis
ē nec firmātē cāz accipit curabilis ē. Jn cuiꝰ cura duplex
ē intētio gn̄al' ⁊ spālis. Bn̄alis ē tres res. ꝓma ē oplonl
aptio cōsistit aūt i abscisiōe cāe. sic. n. fiēs ⁊ fcm i oplone
sūt sibi inicē cohērētes q: cessāte cā sil' cessat fiens: ⁊ fcm.
Secūda ē mēbri ꝙfortatō ex eo q: pnl'r ē ō egritudie de
bilitatū. Tertia ē accntiū cōrectō quorū lz poxisml'r ꝙti
gētium i eoq̄z oplo mr̄ ē erigitudinū oiuz: q̄ ppest dili
gēter ⁊ solicite medicāda. Spālis i spāli triū dcorum ꝙ
sideratōe ⁊ auxliorū inuentiōne qbꝰ p̄dēe res ꝙpelant i
tentōes. Et ꝓmo i abscisiōe spālis cāe ipiꝰ. Si g̃ spāl cā
ipiꝰ sit coartatoria cura spālis est. v. res prima erit absci-
sio cause. Complet aūt cū administratiōe euacuatiōis ⁊ p
ticularis cause: ⁊ proprie si fuerit in causa multitudo p-
us cum flebotomia de cōmuni: si adsit repletio vniuer
salis. deinde de basilica si remaneat particularis sola de
basilica tantum virtute tolerante: ⁊ etate concedente: vel
cum proportionali flōie vt est emorroidas preclausas a-
perire vel mulieribus per matricem menstrua promoue
re vel' quibꝰ nihil hoz possibile. fuerit scarificare crura
quibus non conuenientibus: ei euacuatio facienda erit
cum exercitijs temperatis non tolerantibus illa fricatō
nibus euaporationibus farmaticiis ⁊ ieiunijs sic cui vo

uit. S. h̄ enim euacuant ⁊ deriuant. vel completur cuꝫ purgacione ex farmacijs ꝓpꝛijs ꝓnarratis in canone curōis eius secundum modum ytilem. si in causa fuit humoris grossicies ⁊ viscositas quibus p̄mittēda sūt farmaca ⁊ riptica vt ē oxymel simplex vel secantabi simplex vel ꝙpōit⁹ cū radicib⁹ ⁊ scibus vel oxi. sqli. ⁊ alie aperitiue medie simplices ⁊ ꝙpōite q̄ dn̄r j dei aux⁹. Et ē sciendū q̄ simpliciū quedā sūt frē: quedā calē: ⁊ alie sunt equalitati vicie. Frigide sūt sicut endi. ortulana ⁊ campestris ⁊ caraſacon ⁊ aq̄ planta. cū folijs ⁊ radi. suis⁹: ⁊ oia prouocātia cū infratōe sit semina cōmunia: ⁊ aliq̄ ex ap ꝓpꝛiatis ⁊ cōfortantibus dictis supra: quib⁹ vtēn. est in opil'one cum caliditate. Calide vero sūt diuretica fortia vt assarū cassia petrosi. aristo. ro. rub. tinctorū ireos fistici agari. epithi. sqla poliū spica centa. minor ⁊ suc. eius ⁊ gentiana siru. aceto. fcus cum rubea ⁊ melle: ⁊ siru. sqli. ⁊ ficus sicce ifuse in oleo amigd. ⁊ sūt fortes in ꝓuocatiōe menstruorū: ⁊ similes q̄ dicte' sūt in ꝓpꝛijs: quibus vti oportet in frīs ⁊ ātiquis oppilationibus. Equalitati aūt vicine sūt lupu. ⁊ cuscu. ⁊ lacha ⁊ capil. ve. sūt. n. ambo a pitua valde cū equalitate ⁊ meliora in oppilatione cum caliditate vel frīditate ꝓpꝛij sic autez ei sūt reub. absin. ⁊ eupatoriū: cime squinanti: amig. amare: ⁊ feniculi suc. humidi ⁊ camepitheos: ⁊ ꝓpꝛie quādo opll'o est in vijs strictis acetum squili. aspagi. radix lilij ⁊ sil'es: ⁊ ista potēter secūdū necessitatē ifrigida cū vino vel aqua'sē. cal'ox vel lupinox cicex vel' absinthij ⁊ silium. Et etiā exteri⁹ secūdum oēz modū apꝓximent in cala cū aqua endi. ⁊ cuscu. lz cōueniat h̄ vterq;: ⁊ ꝓpꝛie cū opll'o ē in felle appit eni opll'onem ep̄is ⁊ fell' vel coxi. vel seminū frox cōmunium l' sine his: ⁊ ꝓpꝛie si frigide nō sufficiunt: nec curañ de inflatione cū iuuamentū apt̄ois iffando preualeat nocumēto qō effīē calox eax inflamādo eo q̄ ad extingueñ facilis ē post apiōem. Et ex ꝙpositis sūt q ex predcis ꝙponunt secūdū triplicem modū dēz: ⁊ i nostro ātidotario diximus pla ex his fm oēz spēz. s. sirupos trociscos decoctōes iuleb ell'ox pill'ax cerotox epl'ox ⁊ oleox cū qbus ēt vti oportet fz necessitatē predcaz: ⁊ alie sūt q̄ j xp̄o duce dn̄r. Secunda res spāl' in cura est mēbri cōfortatio cōplex aūt cū exhibitōe aliquox ꝙfortantiū predictox supra debēt ḡ apitiua: aut ex p̄dictis eē ꝙfortantibus sūpta: aut alicui ex eis ad mixta: ⁊ ꝓpꝛie ē athanasia pp illud qō ꝛcipit ab epate adhib. Tertia res ē situs seu ptis opillate ꝙsideratio: aut enim ē opll'o ifima: ⁊ tūc apiētia oz eē min⁹ fortia absterſiua ⁊ vētris solutiua simplicia: q̄ supius nota sūt. Et ꝙpōita vt yerapi. ieralo feodori⁹ ⁊ filia. Aut ē i gibbo ⁊ vijs nutrimēti: ⁊ tūc debēt eē sōtio: ⁊ vrine ꝓuocatiua q̄ supi⁹ dca sē: qb⁹ pax se. rasāi vl radicis ē admisceñ. q̄ dcox apiētiū vtutē trahētibus ad stōacū ꝓhibeat veloc ei⁹ trāsitus ad vrialia ñbra ficq; i medio diu remaneat qō ē ep. Quarta res ponit studiuz in via cū ordinatiōe regiis i oibus sex rebus nō naturalibus viuat ḡ i aere subtili sicco ⁊ tēpat̄oīter actiuas. Exercitet temperate nō dormiat i die: vtaī dieta cibi ⁊ potus extenuatiua. Est āt secūdum. Galie. leguium aptissima ptisana olex vero lactuca piscīū vero petrini. pāis ciliba banacie ⁊ fermentati ⁊ puri moderate: auiū mōtane: potuum: oxymel melicratum: vinum subtile album. similiter vero diceñ quecunq; euchia est purgatiua. i. absterſiua non viscosa nec grossa ⁊ humoris vretica. i. generatiua vitet replōnez temperatis ⁊ opꝛtunis vtatur eñ̄gibus ⁊ gaudio temperato: ⁊ breuiter omnibus operantibus a digestionis pfectione. Quinta res corrigit accidentia ꝓpꝛia: vt est fluxus ventris ep̄icus ictericia arcētio ⁊ alia de qbus dicetur. Si vo cā spālis sit causa attenuatoria ⁊ ꝓpꝛie ⁊ pticul' sit iterior. s. apostematis adiacentis ptis cura est cura apostematis illius de q̄ infra dicē. Si autē sit exterior cura est due res. s. amotio cause exterioris illius ⁊ vsus apitiuorum temperate caliditatis: ⁊ humiditatis alterantiū malam ꝙplonē impressā: que ex predcis simplicibus eligas: vel ex eis cōmisceas ex quib⁹ est lac camelarū fetarum pastarum fenicu. apio oz. bor. ⁊ similibus ⁊ serū lactis capri. cū decoctione absin. ⁊ enya. ⁊ vinū p̄dcz aqua cicerū ⁊ decoctio radi. coium cū floribus borragis ⁊ bugl. lupu. cus. ⁊ fisti. fil' regiem in omnibus ad calitatē ⁊ humiditatē temperatam declie. Sz si quidē causa spālis sit carnosa: ⁊ ꝓpꝛie pustula seu bothor in lateribus viarū. Cura ē resolutio vel eius saniatio. Inquit. n. Hip. Et quibus i vriali via pustule nascūtur sanie fca ⁊ erupta solutō: similiter in ꝓpōito quibus aūt h̄ ꝙpleanť i cura apostematis dicetur. Si vero fuerit carnosa ⁊ nernosa ieurabilis est: vt dic Albo. tentañ aūt est eam extenuare q̄ accētibus subtiliantibus: ⁊ abstergentibus ⁊ resoluentibus sit apitiuis: que ex predcis enumeratis eligere oportet: vel ex illis ꝙponere vel molificatiuis ex balcis calis cerotis ⁊ ēplis leniētibus quo quo mō materiā hilitātibus ⁊ mēbrū disponentibus dilatatiōi: p quā materiā transire ꝙsueta virtute ipellente valeat penetrare: vt infra in cura strāgurie dicetur duce xp̄o. Solutiuū bonū filij Serapi. ad opillationez epatis ex grossis ⁊ viscosis hūoribus. R. iere pi. simplicis. Z. i. agari. pulueriz ati. z. i. da cum aq̄ poli. absin. apij. anñ asari ⁊ masti. añ. z. i. Aliud ñdicamen fcz cū causa pitheos ⁊ spica ro. ad idez: ⁊ maxie qñ opll'o est in venis ⁊ poris strictis. R. spice ro. ptes. iij. absin. partez. i. camepi. partes. ij. Terantur cribellentur ⁊ cōficiantur cū melle dispumato ⁊ administrentur. ¶ Sirupus vrsōis cōtra opll'onez ep̄is ⁊ splenis bonā digōnez operaī: dissolut ventositatez calorez repatur: renes ⁊ vesicā apiendo mūdificat. R. masti. cina. gar. croci: nucis mus. zizi. gallā. añ z. i. anisi apij carui: fenicu. petrosi. cap. añ. z. iij. saxifra. stica. folic. sene thimi epithi. añ. z. iiij. zuc. qō sufficī. Stup⁹ expertus ad opll'ones ep̄is splenis ⁊ matricis i mulliere q̄ nō hēt mēstrua ꝓuocat precedēte flōia sapenaz. R. cupa. lupu. ep̄ice: scolopē. cū radice: añ. m. i. calamenti flumalis ⁊ cāpestris rubee tictorū maioris ⁊ minoris: pulegij añ. m. i. corticū sumitatū tamarisci. z. i. corticū radi. cap. ⁊ salicis añ. z. i. quinq; radicum cōmunium añ. z. j. lache lote. z. s. seminis bursti sparagi añ. z. i. passu. enucle. z. i aristolo. lon. ⁊ rotū. rube tinctorum absin. semmis apij: anisi feniculum ameos: nigelle: dauci: acori ana. z. iij. cico. m. i. seminum cōmunium. z. ij. zucari lib. ij succi lupuli depurati apij: fenicu. endi. depuratorum ana lib. s. radices vero stent in aceto per diem ⁊ noctem: deinde purgetur cum pilis infrascriptis. ¶ Pillule reubarbarate experte ad omnem oppillationez viscerū antequā caput stomacum articulos viscera ⁊ cutem mundificant ⁊ pectus idropisim curant ascitem ⁊ ipolarcam quartanam ⁊ iectericiā. R. suc. absin. suc. eupa. cuscu. seminis fumiter. epithi. folicu. sene añ. z. s. agari. ireub. ierapi. la

ratina añ.ʒ.ij.foliorum ro. capitum; violarum seminis portulace ana.ʒ.ʒ.spice lignialoes squinanti: zinzi.gaf. amisi seminis apij añ.ℨ.i. pulpe collo.seraplni armoniaci lache lote oppopo.lapidis lazu.loti pluribus vicib⁹ cum suc.bugl.foliorum meze.repressorum in aceto salis gemme polij añ.ʒ.ij.turbit pulpe mirab.citrini añ.ʒ.ij. dissoluantur gummi in vino odorifero: ⁊ cum suc.fumiter.vel endi.informentur pillule dosis est.ʒ.ii. Decoctio conserés ad oppilationez epatis ⁊ splenis. ℞.squille capil. ve. amig.amararū: fenugr̃.extremitatū absin. añ.p tes equales: seminis raſ̃ni.ʒ.i.decoquant̃: ⁊ siat decoctio eorum cum melle. Et est valens ad eam: que ẽ lõgi tpis Confectio valens ad oppilationem cp̃is que est .ppin qui tpis. ℞.piperis.ℨ.i.ʒ.spice aromatice carmet.vi.fe nugreci: costi afari añ carmet.vi.mellis lib.i.ʒ.cõfice cũ eo. Et sit dosis coclear.i.cum aliquibus sirupus cõueni entibus ad hanc causã: vt sirupus acetosus de zuchcaro cum feminibus: ⁊ fortio: illo est mellinus cum seminibus: ⁊ squiliticus: ⁊ aqua mellis in qua fortiter decocte sint spẽs aromatice in quibus est stipticitas: ⁊ decoctio lupinorum amarorum in qua põitus est succus cupatorij. Et ex aperientibus etiam oppilationem sunt trocisci de lacha de absithio: de eupatorio: de scolopendria ⁊ ãlso. Solutiua autem conuenientia ad hoc capitulum vbi oportet: vt solo ventris fiat non oportet vt administrẽtur fortia nisi cũ vehemẽs fuerit necessitas: vt qz sit antiquata ⁊ indurata parumpꝛ: qñ materia que est in eo: est prima medciine ⁊ qñ membrum cuz virtuosum sit fuf fic̃ qlibet adiutorium ad expellendum ipsam. Et medicinebone ad hãc rem sunt ierapigra: polipodium: agaricum absinthiũ: turbit: ⁊ poliũ. Et dek̃ i po. de ierapigra sorti vsqz ad aur.i.ʒ.ℨ obili vsz ad aur.ii. Et pill'e stõati ce⁹ ℨ sapinõ: ⁊ ea q̃ sẽ sic̃ teodorio. ⁊ ieralogo. Inqt.n. princeps Albo. deide facta solutiõe cũ p̃dcis necẽ c̃ vt ℨ diacurcuma dialaca omorosiam ⁊ atanasiam et similia.

Et his q̃ exterius approximant̃ sũt empla ex quibus est emplm factum ex polio ⁊ farina lupinoꝝ ⁊ seminib⁹ diureticis ℨfect̃ cũ melle ⁊ aceto. Itẽ c̃plz fc̃m ex fenugreco armoniaco absinthio ameos mastice croco oleo de nerii den ⁊ cera. Item ex predictis cataplasma facere poteris Exex succis ⁊ aquis eorũ epithimata: ⁊ infusiones que celerius penetrabũt. Ald Dedicamẽ fc̃m cũ spica rõana est valde iuuatiuum ſʒ serapionc̃. ℞.spice rõane partes.iij. absinthij partc̃.i.teranf̃ ⁊ cribellentur ⁊ ℨficiãtur cũ mel le dispumato: ⁊ admistretur spice.n. Vtus c̃ fortis i huiei egritudinib⁹ imo possibile c̃ vt cureſ̃ cũ eo epar quod in frigidatũ c̃ ⁊ duratum: ⁊ nõ inuamentũ trociscorum dictorũ in hoc puñ. Ald Dedicamẽ laudabile ⁊ expertũ ex i uentione mſa. ℞.carnes spentis albi nõ ãtiquati nec mõtani absciſis mẽsura digitoꝝ.vij.a capite ⁊ cauda c̃ mori atur: ⁊ bulliat in aq̃: ⁊ prima aq̃ proijciatur: deide buliat cũ ciceribus: ⁊ floꝛb⁹ rorismarini ⁊ pazꝛ croci ⁊ diptami ⁊ bibatur aqua mire valz ad oppilationez eius. Carnes etiam ei⁹ corrigũt qlz qs̃ corrigibile c̃. ⁊ valz diuturnis eius egritudib⁹: q̃z mater fuit cola: ⁊ maxime adusta. ⁊ hũorum oũm adustionẽ aut sanguis ifectionẽ corrigũt ⁊ est propria medcia lepꝛosis ⁊ ethicis ꝑprie cũ lacte ⁊ ictericijs ⁊ supercalefactis i epate ⁊ felle. Dixit Algaz. experimentato: magnus de athenarum ciuitate. Lacha remouet omnes epatis oplones: ⁊ affert iuuamentum magnũ idropicis ex calida causa. Dixit grec⁹ fu. meue. ⁊ lacha subtilissime pulueriꝛata cum decoctione isopi ⁊ saturegie est magni iuuamẽti. dosis est.ʒ.iij. Sirupus ℨyp. vlis epati inflamato ⁊ possessori oppilationũ venarum. ℞.foliorum tamarisci ℔beris ana.ʒ.ij.endiuie cp̃ice scolopẽdrie apij lupulorũ añ.ʒ.i.mirasol'. Ald.i. sandali albi ⁊ rubei añ.ʒ.ij. zuccari lib.ij.dosis.ʒ.ij. da ieiuno stomaco cum tepida vel frigida non viri frigoris Dixit Almenus de simplicibus aqua decoctionis exteriorꝛis corticis fisticorum data mundificat canales epitimis. ⁊ maxime confortat stomacum. ℨDillule hypocontra opilationem cp̃is ⁊ egritudines inueteratas. ℞. agarici.ʒ.ij.scorie.ʒ.i.aloes.epitimi ⁊ loti.ʒ.iij.lacce florũ tamarisci: añ.ʒ.i.masticis zinzi.añ.ʒ.i.reubar.spice añ.ʒ. iij.confice cum suc.fumiterre.dosis est a.ʒ.ij.vsqz ad tres Lotura vero aloes cum aqua decoctionis specieruz electuarij boni odoris est facienda. rectificat enim aloem ⁊ bonificat operationem eius'. Sunt enim ex his que cõfectionem ierepigre ingrediuntur: que illud habent operari: prout docuit Galienus septimo terapentice ⁊. Alboaly quinto canone assignauit causam.

¶ Capitulum quintum de percussione casu ⁊ obuiatione super epar ⁊ cura eius.

Percussio casus ⁊ obuiatio rei dure super epar non est egritudo: ſʒ eius egritudinuz exterior causa: puta solutionis: ⁊ apostematis plurimum ⁊ aliarum puta complexionis: ⁊ compõitionis ⁊ est manifesta. Curam eius in cura egritudinum epatis: quarum causa est primitiua ⁊ exterior inuenies: sed in quid ⁊ quibus consistit ex his que dicta sunt supra i passione stomaci discs. Illuc ergo recurr̃ ⁊ illas intentiones ⁊ res hic prosequaris cuz cp̃i appꝛopatis: quorum aliqua ex narratis hic ⁊ ibi sunt cõmunia ex te videas: ⁊ ex appꝛopriatis inhoc loco sunt simplicia ⁊ composita. Simplicia quedã sunt frigida stiptica repcussiua humorum fluentium: ex quibus timetur apostema: ⁊ retinentia, seu prohibentia fluxuz sanguinis quiti meſ̃: vt sãdal' spodiũ corall⁹ ⁊ sẽ spẽs ñ aromatice cãphora terra sigil. lutuz armenum lutum semiñ ⁊ alie species luti ematites marasita sanguis draconis herba ⁊ succus corrigiole suc. consolide vtriusqz lingua ceruina. cauda equa citoniũ mirra rosa nespula sorba albuñ ouoꝝ gũmi dra. ⁊ gũmiarabi. cũ sari. siligis pãicij ⁊ milij rizi ⁊ or. mirabolãi zarur: acatia ipoqstidos: ⁊ acetũ pue acredis ⁊ agresta: ⁊ alia que in cura fluxus dicentur, quibus opz in ꝑncipio. Quedam sunt stiptica temperata vel parũ calida vt karabe lacha alumen: mastix thus ⁊ cortex ei⁹ cipressus ⁊ nux eius ⁊ substantia reubarbari: quib⁹ vtaris i processu cum repercutere ⁊ retinere volueris ⁊ resoluere. Et ex propꝛijs in hoc casu est plantago coriandrum extra approximatum ⁊ mumia rubea ⁊ vinuz nigrum stipticũ vt calabrense. Et quedam sunt dolorem mitigantia vt est absinthium: ⁊ propꝛie cum oleo de alchãna facto ceroto lacha acorus ⁊ similia que in cura doloris eius dicentur: si sancti spiritus gratia nobis adsit. Et quedam sunt calida resolutiua pauce stipticitatis q̃bus vteñ est in fine cũ resolutione materie intendis vt c̃ crocus sansucus eupatorium absinthium spica flos squanti arsenicum citrinũ in pua quantitate: quoniam est mirabilis virtutis in repercussione ⁊ resolutiõe sangui

ypium calamentum: ⁊ calamus aromaticus isopus sicca ciminum ⁊ huiusmodi que interius ⁊ exterius per omnē modum approximabis. Et ex ypōtis medicamē cōferens ad illud in pncipio cū ē caliditas ⁊ inflamatio: ⁊ timeā de cursu sanguis. ℞. substātie reubarbari balaustiarū sanguinis dragōis aluis iamēi añ. ptes equales pulueriza. Et dosis eius sit aur.i.cū zuc.ro.antiqto: ⁊ ppe ex rosis albis cum aq̄ citoniorum. Et ex vltimis in hoc casu sunt trocisci nostri quos in antidotario nostro diximus de terra sigillata. Aliud medicamen qñ fuerit illic caliditas pluruna: ⁊ volueris repercutere resoluere: ⁊ confortare. ℞. karabe.ʒ.x. rosarum rubearum.ʒ.v. acatie.ʒ.iiij. spice inde croci amborum ana.ʒ.vi. masticis coriandri cappatis ana.ʒ.iiij. luti armeni.ʒ.vij. nucum cipressi.ʒ.viij. Conficiantur cum aqua arnoglosse: ⁊ fiāt inde trocisci vsq̄ ad aureum vnum. Et ex vltimis in hoc casu sunt trocisci de karabe: quos in antidotario nostro diximus. Aliud medicamen ad idem. ℞. aque neriden.ʒ.x. lacte ablute.ʒ.vij. reudeseni.ʒ.iij. croci.ʒ.iij. ⁊ ʒ.hasse.ʒ.iiij. cicerum nigrorum.ʒ.vij. luti armeni.ʒ.x. Conficiantur cum oleo de lilio in quo dissoluta sit mumia. Et fiant ex eis trocisci .ʒ.i. dosis sit in.ij.iij. cum aqua rosata ⁊ sirupo. myrtino. Et ex pertis est reudeseni lutum sigillatum ⁊ grana myrti añ.ʒ.i. pulueriza ti: ⁊ sumpta cum succo caude equine lingue ceruine vel consolide. Aliud medicamen quo vteñ est in fine cum sanguinē mortuū ⁊ congelatum resoluere intendis. ℞. reudeseni lacce zinziberis añ.ℨ.ʒ. fiant ex eis trocisci.ʒ.i. cū vino predicto: ⁊ adde parum arsenici citrini: ⁊ da cum vino vnum. Item linimentum ad hoc. ℞. xiloaloes: croci ⁊ fac lauāri ⁊ bdelij ⁊ calami aromatici masticis añ ʒ.ij. mumie.ʒ.iij. Confice cum oleo zarakt: ⁊ almeisus ⁊ cera ⁊ superponatur. Item aliud ex sola mumia cum visto oleo: ⁊ non est ei simile. Emplastruʒ conferens ei qō ex percussione incipit apostemari ⁊ indurari est emplastum rosaceum cum scebzan.

¶ Cap.vi. de scissura ⁊ incisiōe ep̄is ⁊ cura eius.

Cissura seu incisio acēns i epate: ē resolutio ⁊ tinui: ī eo ꝙ enies aut in pāiculo eius tātū aūt i substātia eius: ⁊ hoc aut est i carne pennulis ⁊ vēis cū subtilibus disseiatis eis: aut i pfūda eius substātia: ⁊ ē prueniens ad magnas venas: ⁊ vbicūq̄ sit aut ē simplex aut ypōita. Et cā est duplex interio: ⁊ exterio:. interio: ē multitudo ⁊ acuitas sāguis: ⁊ ē icipiēs a vēis: ⁊ ꝓcedit ad carnē vt apostema: ⁊ ꝓpte dubelatū ⁊ vlceratiuū: ⁊ ē icipiens ecōuerso. s. a substātia carnosa ⁊ ꝓcedit ad venas. Exterio: ē percussio ensis vl gladij ⁊ siliuʒ. Signa nā siquidē sit i pāiculo eius tñ dolor ⁊ pūctio in ipocundrio dextro sentitur: ⁊ quod currit ex eo descendit i ventrem: ⁊ tūc grauitas s̄ pectinē p̄cipietur ex illius aggregatiōe ibidē cū tūore si fuerit mtū. Quod si sit i substātia ⁊ venis eius signa erunt dolor: grauatiuus i ipocūdrio dextro: ⁊ fluxus sanguinis p vrinā si sit i parte gibbosa vel per secessum si fuerit in cō cana parte ⁊ si fuerit i paruis paruus erit: ⁊ si in magnis magnus erit fluxus: nec aliquod descendet ex eo in ventrem: ⁊ propte cum fuerit extrinseca: nec tangat pāniculum: ⁊ est palledo colozis defectio naturalium virtutuʒ omnium ⁊ in stomaco ⁊ toto corpore. Et siquidem a cā interiori puta multitudine sanguinis fuerit signa apparebūt plectorie pcuia. Si vero eius acuitas signa cachomie calide que sunt nota. Si vero apostema signa precedentis apostematis illius dubellati ⁊ aperti seu vlcerati que infra dicentur. Si vero fuerit a causa exteriori signa ex precessione eius manifesta. ¶ Cura eius duplici ter considerabis generaliter ⁊ specialiter generaliter aūt ex cura solutionis stomaci dicta superius comprehēdas Consistebat enīʒ in quattuor rebus quas te oportet hic similiter prosequi ⁊ complere cum administratione medicinarū appropriataꝝ epati: ex quibus sūt stiptica ⁊ conglutinatiua que sint lēptomeris substantie vel aliquibus aperitiuis ⁊ diureticis admixta: ⁊ propte si incisio sit in gibbo: sic enim in cura opll'onum eius aperitiuis ⁊ diureticis ⁊ propte fortibus oportet admiscere aliquod detentiuum quod retrahendo ipsa ad stomacū prohibent eorum velocem penetrationem ad vrialia membra ita i cura solutionis continui ipsius stipticis ⁊ conglutinantibus oportet admiscere: que eorum virtutem difficilem pertransibilem ad ipsum epar aduenit penetrare. Talia aūt stiptica conglutinantia tam simplicia q̄ composita ex his q̄ dicta sūt supra in cura solutionis stomaci: ⁊ fluxus sanguinis nariuʒ atqʒ sputi: ⁊ ex his que in cura fluxus epatis dicentur eligere poteris: ⁊ similiter coadiuuātia ptrāsire ex cura opll'onis iam dicta. Specialiter aūt cōsiderabis: nam si sit i pāniculo cuius tūn ⁊ simplex cū ꝑdictis stipticis ⁊ cōglutinātibus curabis interius approximatis: ⁊ exterius magis. Si vero sit i substātia pēnul' ⁊ venis paruis: ⁊ simplex curabis cū predictis exterius approximatis ⁊ interius magis. Si vero sit cum diminutione partis magne vel penule maxime: ⁊ ppte cum cibis multū sanguinem generantibus que partē sanguneā hēant generaī: licet spmaticam sēper regenerare nō possint: nec oēʒ nisi capita paruaruʒ venarū tūn ⁊ in circunstantijs calidis ⁊ humidis. Et si cum vlcere composita est: mundificabis prius: deinde consolidabis. Si ex plectoria enacuabis: si ex cachochimia expurgabis. Si ex apostemate dubelato: ⁊ vlcerato cura est cura illius: que infra xp̄o duce dicetur. Quod si incisio peruenerit ad magnas venas est incurabilis: ⁊ propte si cum deꝑditione substantie fuerit. Inquit. n. Hypo. vesicā icisaʒ aut epar mortale est. ait. n. G. verū est cū incisso ad concauam veniat venam: ⁊ quia inde multus sanguis fluxus peruenit: ⁊ qz non potest apponi medicina quare i firmus moritur: ātēq̄ consolidatio fiat. Trocisci ō reudeseni conferentes ad grauitatem in epate ⁊ splene ⁊ apostemate in eis: ⁊ percussionem cadentem in epate. ℞. reudēseni.ʒ.viij. rubee: lache añ.ʒ.iiij. semis apij: sinci epatoi āisi: añ. ʒ.ij. teranē ⁊ cribellēt: ⁊ fiant trocisci.ʒ.i. ⁊ detur.i. cum eo quod conuenit materie: sunt enim efficassimi dixit filius serapionis. Et ex expertis est medicamen secundum inuentionem nostrā quod diximus in antidotario cap'o de reubarbaro ⁊ reupontico est ꝓpium cum succo caude equine pulueriza te sumptum.

¶ Cap. septimum de apostemate ep̄is ⁊ cura eius.

Postēa ep̄is ē tūor: preter naturā eueniens ei aut i velamie ei⁹: aut i sba ⁊ hoc aut i pte gibbosa: aut in cōcaua aut in aliqua pēnulaꝝ suaꝝ: aut i toto: ⁊ illud raruʒ ē ⁊ mortale plū mū. Cā aūt ei⁹ ois ex causis apostematū ꝑ sectione scā

numerat vbi de cura apostēatū secundū vtilem moduz
locuti erimus duce sacro stamine erit manifesta.
Et ex causis materialibus eius: qō in velamine ꝓuenit
plrimū ē aquosa vel vētosa. pat anathōia declarat. Et
qz inuentio eius in aīalibus degentibus i locis aquo-
sis ⁊ paludosis est magna: cuius cā est vapor ex eius di-
gōnis malicia resultās petēs circūferētias: lz pp dempsi
tatem velaminis non resoluitur. Sz eius qō i sōa cue
nit plrimum est hūorosa sanguinea vel colerica raro flg
matica vel mlica non ventosa: cum sit ventositas i ra-
mos ⁊ venas expansibilis nō colligibilis i vnum cupū
imo i eis retenta pp oppilationem: vel vsqz ad velamē
ꝓpulsa coadiuuante caliditate ⁊ raritate sbe mēbri ibi-
dem ꝓpter soliditatē velaminis cōgregatur. Et secun-
dum diuersitatē cārum ipārum materialium diuerse e-
runt spēs apostēatis eius qz calidū: ⁊ frigiduz: ⁊ calin plr
imū sanguineū ⁊ frigidū flegmaticū mlicuz ⁊ aquosū.
Et ex causis effectiuis eius plrimū est oppilatio ꝓhibz
n. nutrimētum i ipius substātiam diffundi: ⁊ supfluita-
tes ex eo expelli imo eas quas cōsuerunt iterdum recipe
ab oībus mēbris ad iteſtina: ⁊ stomacum nō transmittit
vt B. dixit cū ait. Ego autem egrediens a natura for-
tasse significat qꝫ membra que sunt i ventre sunt tantum
infirma ⁊ fortasse significat qꝫ effūditur ad hec membra
que sunt super ea humiditas qō est quia stomacus con
tinuatur omnibus membris mediante epate: ⁊ rcipit su
perfluitates omnium membrorum mediāte ipso. Et for
tasse qō effunditur ad ipsum expellitur a natura cuz ve
lit mundificare totum corpus: aut aliqō ex membris e-
ius: aut duo membra: aut multa ⁊ multotiens est illud
secundū viam accidentis: quare remanentes i eo necces
sarium est venas eius replere magnas ⁊ parvas vsque
ad minimas ⁊ ex eis preter naturam effundi aliquid re-
sudans in vacuas regiones sbe eius etiā chilus: vel nu-
trimentum si qō diffunditur ipāmedo: vel pp malā cō
plexionem nec ꝙuertitur: nec expellitur: quare supfluēs
necesse est ipm aggregari: ⁊ vtroqz mō necessarium est
ipsum opilari ac etiā apostēari: nec etiā icōueniens cum
chilus similis sit flegmati: vt dixit Abo. vel i ipsum cō
uertatur: si per digestionem nō i sanguinē ⁊ humores a
lios cōuertatur: licet illud sit raro. Sed ipius preterea
apostema cōuenit terminari vel ad bonum: qz ad reso-
lutionē ⁊ euacuationem per fluxum sanguinis narium
vrinam ⁊ sudorem si fuerit i gibbo vel vomitū ⁊ sudo
rem si fuerit in sima vel sanatōem vel permutationē ad
minus periculosum membrū: puta renes inteſtina vel
splenez aut ad malum: qz ad suffocationem ⁊ pmutatio
nem ad nobilius mēbrum puta cor ⁊ cerebrum putrefa
ctionez vel sclirosiz: ⁊ quādoqz perducit ad idropē. Si
gna apostematis eius quedā sunt cōia: ⁊ quedā ꝓpria.
Cōia sunt iuctio doloris ⁊ grauedinis i hipocūdrio de
xtro maioris qꝫ sint i oppilatione ilepabilis etiaz absqz
vehemētia hanelādi muēte ⁊ cū extensiōe vsqz ad furcu
lam ⁊ attractio furcule ad inferiora pp attractionem ad
iferius suspensorū: quare accidit durities i anhelitu: ⁊
magis si fuerit in gibbo. Et qñqz accidit i apostēatibus
epatis qꝫ non possunt dormire super latus dextruz pp
compressionem ⁊ grauat eos dormire sup sinistruz pp
tensionem suspensorij ad iferius: imo plrimū iclinātur
dormire supine: ⁊ accidit alteratio i forma ⁊ colore: qꝫ
iflatio in facie ⁊ membris ⁊ color ad citrinū tendens vel
palidum: ⁊ vena i colōr vergens i opos i sba spissa ob
umbrata in superficie cōfusa manifeste liuens superius
cum spuma citrina rubea vel alba: ⁊ egestio chilosa ⁊ vi
rulenta: ¶ Dropria vo sunt duplicia qdā q̄ idicāt locuz
q̄dam naturā apostēatis locum nā si in velamine fuerit
signa erunt gratiedo cū dolore acuto: lz minor ⁊ ꝓprie
apud ꝓpressionem tactus febris ꝑmittitur: ⁊ propie si
fuerit colericū pulsus quasi serinus: qñ arterie eius sūt
diffuse i panniculo eius ⁊ cū rūpitur curritur i vētrez: ⁊
cū fuerit aquosum seu ventosum tolerat absqz impedi
mto multo: nisi sit valde magnuz. Si vero i eius gibbo
signa propie erūt durities ⁊ tumor i dextro ipocūdrio
tactu preceptus: si corpus non sit pingue: ⁊ in hoc lz com
municet apostema lacertorum ventris: tamen differt ab
eo in figura tumoris: quoniam appostematis epatis tu
mor est figure rotunde lunaris: sed apostematis lacer
torum tumor est oblongus procedens secūdum situm
lacertorum ad modum caude muris. Etiā differt in ac-
cidentibus alijs propijs que sunt apostēati epatis: ⁊ cī
cōibus epati ⁊ alijs interioribus mbris Et ex eis est nā
cū vides mirach declinare ad tenebrositatē ⁊ tenuitatē
tunc extima qꝫ nō est apostema lacertorum sed epatis: cī
accidit tussis sicca ⁊ cōstrictio seu durities i anhelitu pro
pter tractionem ⁊ compressionem diafragmatis ꝓprie
cum adest vehemētia hanelandi ⁊ minoratione nē. Et
qñqz retinetur omnino pp oppilationez gibbi ⁊ ꝓprie
cū apostema est magnum: ⁊ vrina cum rubore: ceperit i
febre acuta ⁊ cum rubedie fuerit turbida ⁊ taliter pmā-
serit apostema significat in epate. Et vt dixit Abo. quo
niat caliditas apostematis ipsaz rubeā reddit: ⁊ ebulitio
nem faciens dissoluit mater am: quāq̄ oppilatio sit qua
re redditur spissa cum perseuerantia marie cū humores
cōcurrant ad ipsum: ⁊ fit liuescens pp caloris suffocatio
nem a materia collecta ⁊ cōcurrēte simul. Et cuz aposte
ma est magnū: egestio est chilosa virulenta: ⁊ retinetur
hūorosa. Et cū ei associatur vētris solutio hūorosa mor
talis est ait B. si hoc apostema sine epatis defectiōe fue
rit egestionem prohibebit: ⁊ maxime si fuerit in sima ⁊
calidum: Item predicta accidentia cū est i gibbo ñ erūt
vel si quidem sint pp epatis ptiū ꝓtinuātiū miorantur
⁊ sunt debilia. Et plurimū sequit idropisis pp nocuū
tum digestiōis q̄ celebratur i ea. Signa vero eius qō ē
in pēnulis sunt proportionalia illis: sed sunt debiliora.
Si vero sit adeo magnū qꝫ ꝓprehendat totū ⁊ oēs par
tes eius signa predicta cōcurrent oia. Que vo indicant
naturam ipius ⁊ materiā sunt: nam si apostēa fuerit ca-
lidum illic erit febris acuta ⁊ propie si fuerit in carnosa
parte: ⁊ sit vehemens ablatio desiderij: nausea: vomi-
tus: singultus: rubedo lingue: deinde nigredo: frigor ex-
tremorum: ⁊ sincopis: ⁊ totum cum est i sima. Cum ve
ro est in gibbo accidit cum febre malitia anhelitus: ⁊ do
lor extensus a dorso vsque ad furculam ⁊ tussis: ⁊ com-
municat in his accidentibus cum pleuresi: verum dif-
fert ab ea quoniam i pleuresi fe. est acutio: dolor lateris
est acutus malia anhelitus maior tussis est semper: ⁊ p-
mo sicca: ⁊ secūdo hūida cum maturatur pulsus serius.
In apostematibus vero epatis dolor est grauatiuus sub
costis incipiens. Et tussis semper sicca ⁊ pulsus est vn-
dosus. Et si est flegmōicū apparent signa dominij san-

guinis. Si vero colericũ ꝑdicta erũt signa acutio:a ⁊ cũ
signis dñij cole:⁊ cũ resoluitur cessant accidẽtia. Si vo
colonem fecerit accidẽtia intendũtur cũ facta est sedãtur
⁊ augetur grauitas in loco. Et cum rũpitur accidit ori
pilatio ⁊ exitus puris ⁊ sanici ꝑ egestiõem si fuerit in si
ma: vel ꝑ vrinam si fuerit in gibbo. Et cũ fuerit alba: ⁊
sequitur alleuiatio est bona: si vero cõcoꝛa vel sicut amur
acha ⁊ ferens ⁊ sequitur debilitas estimala vt hipo. aut
in affo. Si vero frigidum signa erũt ꝓtraria vel mino-
ra quamꝙ sũt ⁊ cũ signis dñij flegmatis vel melancolie
vel ventositatis de qua infra dicetur. Et cum indura-
tur q̃ est plurimum ꝓp iobedientiam mẽ ⁊ exceſſuꝫ dia
foꝛicoꝛum ⁊ admistrationem ingrossantiũ apocrustico
rum signa sunt grauitas multa tumoꝛ sine doloꝛe ⁊ se.
⁊ cõicat in his cum oppilatiõe ſꝫ differt ꝓp reliqua que
sunt dicta ⁊ sequitur illud idropisis ⁊ egestio ꝓturbata
nigra in ꝓncipio egritudinis acute significat aꝑa esse ca
lidum magnum in cꝑe:⁊ in ꝓcessu est virulenta: dein-
de saiosa cũ puenerit ad dubelati: grauitas quoꝙ i ipo
maioꝛ est ea q̃ fit cũ apostema est in sima: qñ pars sime
substentator supꝫ stõacum gibbosa vero nõ substẽtatur
supra aliqõ nisi in eo qõ est vehemẽter adherẽs ⁊ ꝓtũa
tum costis falsis Sed eius qõ est in sima: signa sũt pri-
uatio duricici:⁊ tũoꝛis in dexꝛo ipocundꝛio nisi sit ma
gnum. ⁊ ꝓprie in pigui grauitas mioꝛ ꝓp dictam causã
⁊ doloꝛ vehemẽtioꝛ ꝓp ꝓpressionẽ. Et in hoc licet cõicet
apostemati meseraicarũ: tñ differt ab illo qñ gũ tas in
apostẽate meseraicaꝫ est minoꝛ ⁊ est cũ tensione magna
⁊ ꝓfunda versus stõacũ ⁊ ventrem:⁊ egestio est chilosa
ꝓp oppilationem ⁊ debilitatem ipsarũ ⁊ subtilis ꝓp sto
maci debilitatem in digõne:⁊ si quidẽ sit se.ꝓp eius ca
liditatem erit leuioꝛ quã in eo qõ est in cꝑe. In aposte-
mate aũt cꝑis est ecõtra. Itẽ ex subsequentibus nam si
egrediatur aliquod spumosum post dies aliquos si q-
dem sit illud ad rubedinem ⁊ citrinitatem declinãs erit
ab epate ⁊ vomitus abominatio desiderii ablatio atque
singultus ꝓp illud qõ effunditur: de cꝑe ad stõacuꝫ ꝓp
vicinitatem:⁊ ꝓp colligantiã inter epar ⁊ ipsum in ner-
uo subtili ⁊ ꝓprie cum apostẽa est magnuꝫ ⁊ calm:⁊ sm
hipo. cum ait. In cꝑe flegmonẽ patienti singultus sup-
uenit ait S. nõn supuenit apostẽati cꝑis singultus nisi
apostema sit magnum: e ꝓprie calidũ. Cura apostema
tum cꝑis calidoꝛũ duplex est intentio generalis. ſ. ⁊ spã
lis: generalis consistit in quatuoꝛ rebus. ſ. in eũone vl̃
totius coꝛporis in euacuatione ꝑtis seu materie apostẽa
tis in regimine:⁊ quarto in accidẽtium coꝛrectiõe spiri-
tualis aut consistit in consideratione spãli apostẽatis. ſ.
cause eius materialis ꝓprie nature loci. ſ. membri: vt e-
patis ⁊ partium etus: de quibus dictum est supra: ac inẽ
tione auxilioꝙ ꝓpriorum: quibus ꝑdicte quatuoꝛ com
pleantur res generalis itentionis: nec nõ ⁊ aperti modi
vtendi eis. Si ergo apostema epatis sit flegmoneuꝫ vt
ꝑmam rem cõpleant generalis intẽtiõis flebothomiam
⁊ saphena vel de basilica ꝑtis cõtrarie vel eiusdem pre-
mittes: put exigit dispõ. ſ. vsqꝫ ad defectioneꝫ. Inqt. n.
hipo. Et vbi oꝛ vsqꝫ ad defectionẽ ducere. ⁊ hõc facere
si suficiat egrotans. Q̃ nõ approbans S. ait i acutissimo
eni apostẽate maximo doloꝛe ⁊ in febribus pacutis nul
la medicina melioꝛ hac esse põt: adducit enim materiã ge
neratam ⁊ influentem ⁊ fortasse influxam: ſꝫ oꝛ eã ꝑmitter
git. n. S. qõ ante eam oẽ aliud auxilium ꝑ recurſuꝫ. ſ. ⁊
ꝑ extractũ est inefficax et periculosum: q si virtus non ꝑ-
miserit partiri oꝛ eã cum reiteratiõe nõ obmittere: etate
vero non ꝓcedente aliquid ꝓportionale illi ꝑmittes vt
est ꝓuocatio sanguis narũ cũ instrumẽto ex setis poꝛco
rum facto qõ est notũ ⁊ ꝓfuso intromisso in nares: vl̃ cũ
vngulbus: vel saltẽ cũ sanguisugis appositis naribus: si
apostẽa fuerit in gibbo vel apertione emoꝛroidaꝫ cũ fri-
catiõe ex folijs ꝓtarie vel ficus: vl̃ cũ nastali ex pãe poꝛ
cino seu bꝛionia et scarificatio crurium et ꝓpe si fuerit
in sima. Deinde premissa eũone vniuersali ad secundã
rẽ. ſ. eũonem ꝑtis seu materie apostẽatis vẽiẽdo oꝛ antẽ
vt eam ꝓpleas cũ admistratione coꝛ: q̃ mãm recurrere
fatiunt repellũt et transmittunt: ⁊ si quidẽ influat trahũt
⁊ deriuãt: ⁊ q̃ fluxa est: nec recurrere poterit euacuant ⁊
etiam que ꝑ modũ ꝓgõnis fuerit aggregata recursu vel
repulsum ⁊ trãsmissum ꝓpter frigida ⁊ stiptica interius
vel exterius appꝛoximata sm oẽm modũ simplicia ⁊ cõ
posita que infra dicetur: hec. n. non solũ influentẽ repellũt
materiã: ſꝫ confortant epã ne transmittat nec nõ eam q̃
ꝑ moduꝫ ꝓgõnis aggregatur pꝛohibẽt generari. Sim-
plicia pꝛopꝛia que interius sunt appꝛoximanda in pan-
cipio sunt aqua endi. cum sirupo acetoso de zucc. aqua
poꝛtul. virge pa. aqua grãto. acrium: ⁊ muꝛoꝛum: aque
cucume. ⁊ cucur. aqua oꝛdei habens virtutem cuscu. ca.
aroma. absinthij ⁊ similium. Exterius appꝛoximãda in
ipo inito sunt succi stiptici frigidi sicut aqua mirte de fo
lijs malꝛoꝛum et citoniꝛoꝛum ⁊ spongia infusa in aceto ⁊
aqua frigida succus poꝛtulace semperuiue aqua ro. san-
dali prepucia vitium contrita: ⁊ emplastata cũ rosis im
maturis: vel siccis maturis ⁊ huiusmõi tempatis in stip
ticitate ⁊ frigiditate. Excedentia enim in eis apostema
indurant ⁊ cõstipando retinent coleram: quare addunt
i apostematis magnitudinẽ ⁊ magis si sit in sima quaꝫ
si fuerit in gibbo: qñ ad gibbum non perueniunt cum
virtute integra: sed cum ipa ꝓfra. Et quandoqꝫ accidit
ex eis vehementia doloꝛis ꝓpter suffocatiõem materie
⁊ soliditatẽ membꝛi: quare tardatur resolutio: ⁊ accidit
moꝛtificatio membꝛi. Oꝑtet ergo propterea vt eis si il
lis cares admisceas aliqua subalta ⁊ aperitiua q̃ supius
nota fecimus nec oꝛ vt ea admistres actu frigida etiaꝫ
si sit apostẽa calidũ: sed tepida aut nõ veri frigoris. Cũ
vero verificatũ fuerit q ia sit apostema vt q mã nõ ces
set aggregaui: imo sit in fine ꝓncipij: ⁊ ꝓncipio auguñ
tiꝙ vt tu admistres: tunc emplasta facta de citonijs ⁊
aceto ⁊ aqua ro. quia sunt melioꝛa. Et de illis est vt te-
rantur ettonia cuꝫ farina oꝛdei ⁊ aqua ro. Et emplastẽ
tur aut citonia decocta in aceto ⁊ aqua ro. donec bis co
cta sint: vel misceantur cum sandalis: ⁊ oleo ro. Et ex il
lis est vt decoquantur citõia cum vino odoꝛifero i quo
sit stipticitas: ⁊ addatur eis virga pa. vel plantago ⁊ sa-
nic oꝛdei ⁊ cõfoꝛtetur cum absinthio vel spica: vel capoꝛ
⁊ administretur. Et quandoqꝫ fit ex citõijs decoctis cũ
absinthio. Et ex illis est oleuꝫ de citõijs ⁊ masti. ⁊ simili
cum preceſſerit ꝑ in augumento. Tractionem autem ⁊ ꝺ
ruationem complebis cum fricationibus fomẽtis mor
dacibus vẽtosis i cruribus: coſtis: brachijs: ãchis: ⁊ doꝛ
so nec non emplastis calefactiuis in eis applicatis ex fa
rina capsia. ſ. qlla cantaridibus calce nõ extincta ⁊ similib⁹
factis Cũ vo ꝓiaꝫ fuerit i fine auguñti a ꝓncipio status

addes predictis masticem camomillam: melilotum: fenugrecum: semen lini ⁊ similia'. ¶ Procedente vero statu cum iam tota fluxerit mā ad eius cūonem flebotōa basilicam dextrā ⁊ si quidem resoluatur bñ quidem: si aūt non studebis euacuare materiā i apostemate contētam ⁊ virulentā ⁊ resudatam ab eo. Et si qdem fuerit in gibbo cū diuerticis q̄ sunt nota supra: si vero in simā cum soluentibus ventrem ⁊ trahentibus ad intestina: q̄lia sunt que docuit G. clisteria ꝓprie ex sale nitro ⁊ mellicrato q̄ omni tempore competunt: ⁊ proprie lenitiua: vt naturam lenem teneāt: ⁊ materiam sime ad regionē ⁊ venientem sue expulsioni. Inclinet vt vrticam scabiosam mercurialem epithimū ⁊ polipodiū: ⁊ quecūq; moderate ducūt cōmiscendo seu coquendo cibarijs ⁊ ꝑpe ptisanā: ⁊ etiam fortiora illis vt cortices nigri eleboꝛi parum administrabis ⁊ magis cum fuerit in declinatōne. Exterius vero suppones cataplata ⁊ empla ex diaforeticis qualia sunt eupatorium camomilla melilotuꝫ flores absinthij spica crocus casia lignea calamus aromaticus ⁊ alia cōsimilia: debilia non fortia cum indurent apostema resoluendo subtile: ⁊ dimittendo grossum naturam debilitēt superflue resoluendo. Quare oꝫ stiptica illis fortibus cum expedit admiscere que virtutē detineant ⁊ conseruent robur ipsius: ⁊ sine acuitate ne mordicent ⁊ ꝑmouendo materiam apostematis: atq; reuma prouocando apostema augumentent: ꝙ si apostema colericuꝫ fuerit flebotomiam miꝛatiuam mistrabis de basilica in principio cū ꝓp naturam mēbri raro sit sine pecato sanguis: deinde minoꝛabis coleram influentez ⁊ generatam cū admistratione colegogi ex aqua fructuuꝫ tamarindis melle cassia manna aqua ordei ⁊ zuccaro violato: succo rosaꝝ ⁊ reubarbaro: ⁊ aloe rectificato: ⁊ similibus leuiter educētibus sine agitatione, ⁊ confortantibus. Et clisteria ex lenientibus si apostēa fuerit in sima vel diuretica frigida nota si fuerit in gibbo: deide calida gradatim perueniendo ad fortioꝛa ⁊ deinde apocrustica interius fortioꝛa qualia sunt coꝛiandrum aqua melonis indi: ⁊ similiter nenufaris alkekengi iuiubarum: ⁊ aqua pfilij ⁊ sirupus eoꝝ cum endiuia cuscute: vel spica. Et exterius emplin ex p̄dictis ⁊ epithimata cum camphoꝛa sandalis: ⁊ lenticulis aq̄ actu frigidis parum Et diaforetica debilioꝛa vel mixta vel pura suis tēpoꝛibus qualia sunt cuscute lacha absinthiū eupatoriū: spica ⁊ similia: ⁊ zuccharum intus sumpta ⁊ exteriꝰ appꝛopriata ꝙ omnem mōꝛ simplicia ⁊ ꝙposita. Et si quidez totum resoluatur sana remanebit particula: si vero non sed transeat in dubelati ⁊ suppurationez ꝓp materie dispositionē: quod ostēdit ꝓlongatio eius vsque in diem quadragesimum sine defectu fe. ⁊ doloꝛis vt dixit hipo. tunc oportet vt maturationem eius ad statuꝫ perducas incolumen: qō studiū tuuꝫ exerceas secundum regulas sex quas in cura pleuresis diximus illuc ergo recurrere ⁊ eas cū ꝓprijs medicinis compleas. Et licet q̄ ibi dicta sunt epati non sint ꝓpria tamen a secunda virtute in his intentionibus complendis opationem habent ꝓpter propinquitatem. Sicut enim que frangunt lapidē in vesica frangunt ⁊ in renibus. Ita que maturant apiunt ⁊ mundificant incarnant: ⁊ cōsolidant in pleura il la agent: in epate multo magis: sicut etiam aperitiua oppilationum splenis sunt aperitiua earum epatis. Et ex medicinis appꝛopriatis adiuuantibus in maturatione apostematis epatis sunt lac asininum cum zuccaro albo aut zucharum almuset: ⁊ sicut aqua de radicibus cū pisis ficubus dactilis ⁊ alijs similibus cōmunibus ⁊ decoctio polij in ieiunio. Et ex illis sunt emplasta ex farina ordei calamēto cepe assato. radice lilij farina fenu greci ⁊ radice altee. Et potus aque mellis cum aqua ordei: ⁊ de tarasacon sicco. ʒ. j. ⁊ cū lacte asine. Et ex medicinis iuuantibus ad eruptionem apo. epatis appꝛopriatis in quibus etiam cum subtiliatione est confoꝛtatio est scabiosa ⁊ succus eius: nasturtium: ⁊ sic absinthium croc⁹ ⁊ spica radix peonie ⁊ radix alhasce ⁊ radix rubee ⁊ grana alfagredi ⁊ succus eupatoꝛij ⁊ radix centauree ⁊ olim de neriden ⁊ oleum de arboꝛe mastichis ⁊ de lilio. Et ex illis est emplastum de farina ordei baurach fimo columbino: calamento glutine albotin ⁊ pice ⁊ magnis ⁊ similibus. Et ex illis est balneationis assiduatio ⁊ doꝛmire supra epar ⁊ exercitari ⁊ deambulare quantum possibile est. Facta eruptione oportet vt administres mundificantia ⁊ abstergentia ex parte declinationis materie. Et si quidem declinet ad vias intestinoꝛum sanies: dabis aquam mellis simplicem cum succo scabiose vel cum diureticis si declinet ad vias vrine: sed oportet vt diuretica non sint fortia que ledant ⁊ vlcerent simul cum sanie meatus vrine: qō si accidat tunc rectius est vt sit aqua mellis decocta cum equalitate ⁊ permixta cum aliquo glutinatio pauco scilicet amido ouo ⁊ oleo ro. ⁊ cibetur cuꝫ candarusio ⁊ maluis. Et potetur cum aqua ordei cum guma draganti. Cum autem fuerit mundificatio facta perfecte oportet vt sumat in ieiunio incarnantia ⁊ conglutinantia. Ex propꝛijs est vt sumatur thuris sanguinis dꝛa. ana aure. j. seminis endiuie seminis apij ma. ana aure. j. Et sumatur in potu cum aqua mellis vel iuleb: ⁊ post illud cibetur cum stipticis vt confoꝛtetur. Quod si materia seu sanies erupta effundatur ad spatium ventris tunc necessarium est vt incidatur cutis apud inguina ⁊ discooperiatur lacertus adeo vt apparet siphac nomiatus biteron: deinde fiat in eo foramen ⁊ ponatur in eo canella per quam curat pus: paulatim: deinde cum emplastis appꝛopriatis consolidabis: ⁊ totum hoc si ꝓ materiam non resoluatur quod plerunq; fieri consueuit ꝓ ipsam trahentem saniem per medium ossis'. Tertiam rem principij complet debita sex rerum non naturaliū administratio ⁊ etiā quartā rem complent auxilia pura ⁊ diuersa ⁊ vnicuiq; propꝛia ſm pluralitatem ⁊ diuersitatem accidentiū: que dicta sunt: ⁊ aliorum q̄ dicta sūt secundum modum supra in cura apo. stomaci declaratuꝫ illuc ergo redi. Qō si apā frigidum fuerit ⁊ flegmaticū vel melancolicū: qō est raro ecōtra in pluribus est ꝓcedendum ꝓmo. n. facta flebothomia de basilica ꝓp cām iam dictā in mioꝛi q̄titate tāq̄ in p̄cedēti. Et loco colegogi administrabis flemagoga in via mioꝛis cāe leuia: vt est aq̄ albulet ⁊ geleniabin: vl melagogū vt aq̄ sene boraginis ⁊ buglose ⁊ polipodiū. Et prius clisteria ex abstergentibus: ⁊ aperientibus mixta cuꝫ aromatibus in principio simplicia ⁊ composita que supra dicta sunt in cura oppilationis. Et ex propꝛijs est oleuꝫ de kerua ⁊ ō gesemis qō de zābꝛica nūcupaꝫ ⁊ sābucinū. Et ex emplastis propꝛijs melius est emplin stomaticū seu cerotū stomaticon G. ⁊ de seminibus. Et ex electuarijs dia-

curcuma dialacha ⁊ similia: ⁊ trociſci de ſpica ⁊ fiſtici ſt magni iuuamenti. Et ſirupus de ſeibus cū camedreos polipodio ⁊ ſimulibus. Et diaſoretica fortia illis mixta vel pura tēporibus ſuis qualia ſunt q̄ ſupius dicta ſunt. Quod ſi peruenīat ad ſclroſim qđ eſt plurimū ꝓpter indiſpōnē materie ad reſolutionē ⁊ exceſſuꝫ diaforeticorū ⁊ malitiam regimis tūc ſi ꝯfirmatū ſit ac quietum non curatur. Si vero fuerit in p̄cipio ſui curatur. Et quandoqꝫ perdurat cū vita ⁊ q̄ñqꝫ tranſit in idropē ꝟ B. Et ſi ſequitur fluxus mortur. ¶ Cura apo. frigido rum ē due res vt ibi ſupa in cura ſtōaci dictū eſt. ſ. mollificare ⁊ reſoluere quas complere oꝫ cū his q̄ dicta ſūt ibi: ⁊ cuꝫ ꝓprijs epati q̄ hic dicenī ſimplicibus ⁊ cōpoſitis intus ⁊ extra approximatis. Siplices ad has intētiones ſūt ḡna pini maioriſ medulle ⁊ adipes tēpate calide ſe. lini fenu gre. altea: glutē alboti ⁊ pot⁹ apoziatis coſti ⁊ eupatorij fe. gre. ⁊ paſſula. ⁊ oleum amig. dulciū: ⁊ de nucibus recētibus. Et ex eis q̄ valde ꝯferūt ad reſolutionē poſtꝯ tres regulas attēdiſti iea q̄ꝫ ꝓma eſt vt api as cum ſubtilibus rebus vt virtus reſoluētiū ⁊ mūdifi cātiuꝫ ſubitret. Secunda eſt vt p̄mittas calefactiētia ſo tiliantia ⁊ icidētia humorē groſſum ⁊ frigidum atqꝫ viſcoſū q̄ eſt mā eius. Tertia ē vt p̄mitas mollificātia vel admiſceas ea cū eis vt ē ſōn⁹ ſup latus dextrū. Et coſt⁹ eſt vehemētiſ iuuamēti cū ex eo ſumitur i potu ana. ʒ. ſ. vſqꝫ ad aure. j. cū aq̄ mellis: aut vio ⁊ q̄ñqꝫ ꝯfert ſume re in potu oleū coſtinū aut de neriden de kerua aut de balſa. cū aq̄ decoctiōis ru. ⁊ āeti: ⁊ ſi q̄ntitas olei de neriden. ʒ. iiij. ⁊ admiſtreť p ebdomodā ⁊ cōfert maxie: ⁊ ex illis eſt ſenī agni caſti in firu. de eupatorio ⁊ de arnoglo ſa ſicca cū aq̄ ſe. apij: ⁊ endi. ⁊ decoctio lupioruꝫ cū ſpica aromatica ⁊ amig. amaris ⁊ in vio ⁊ bace lauri: ⁊ radix fu. ⁊ cicer nigrū ⁊ politū ⁊ camedreos ⁊ porroꝝ. Et ex cōpositis ꝯfectiōibus ꝯferētibus ad illud eſt diacurcuma athanaſia tiriaca diateſerō dialacha: diacoſtū ⁊ ſagenea ⁊ ex trociſcis tro. de ſpica: ⁊ ex ēplaſtis bōis ad illō ē emplaſtū de meliloto i antidotario dictū aut de diamoron decocto cū vio pōtico aut ſpica ⁊ oleo de fiſticis ⁊ de p̄ſio ⁊ de aneto decocto: ⁊ ex cerotis cerotū iſopi: ⁊ diapēte. Et ex medicis bonis eſt ſecūdū B. vt ponātur ſupra mēbꝝ vētoſe calefacte ſine ſcarificatiōe: deide admiſtrētur medicie fortiores i ſubtiliatiōe ⁊ reſolutiōe ⁊ fac ad hereť ea loco q̄ ſē ſicut nitrū ⁊ ſulfur citrinū p ebdomodā vel mediā: deide admiſtra epithimata cū ſinapi ſingulis. x. diebus poſtea fac vomere egꝝ cū raphāo. Qđ ſi iobediēs fuerit apoſtēa admiſtra cerebꝝ albū. Et q̄ñꝫ deuēit ad cācrū nō eſt ſpes in eo inqt. n. hipo. qbuſcūqꝫ cācri abſcōditi fiūt nō curari eſt melius curati. n. citiuſ p eunt nō curati lōgius tēpus ꝓficiunt.

¶ Capitulum octauū de apoſtemate meſeraicarum ⁊ lacertoꝝ ventris ⁊ cura eius.

Tū apoſtēa fuerit i miſeraicis cura ē cura apoſtematis ꝯcauitatis epatis. Etiā cū apoſtēa ē in lacertis almirach: curať cū apocuſtricis reſoluctibus fortioribus: qñ̄ itentio que ſumitura ꝓticula in illis eſt nulla vel modica: in eſpe magna. Qua pp oꝫ q̄ repcutias in eſpe ⁊ reſoluas cautius ⁊ cū minori audacia q̄ in illis. Cōpoſite ſt medicie que ex p̄dictis ꝯponūtur ad vnāq̄qꝫ intētionē ꝓprijs q̄ ſequūtur. Deſcriptio emplī reſoluctis apoſtēata epatis laudabile ⁊ exptum. ℞. ſtoracis cere ana dauich. iiij. olei de arbore: maſticis oli roſacei añ dauich. iiij. vi cotilas ij. ſ. liq̄ fiat cera ⁊ olīm ⁊ miſceať cū eis. Aliud ad idem. ℞. lilij. amomi ſolij: ana dauich. j. ſtoracis cere: añ dauich. j. oli ō arboze maſticis quantum neceſſe eſt. Aliud ℞ reci. aloes. ʒ. iij. maſticis. ʒ. j. cāomille ⁊ meliloti ana ʒ. vj. oli de lilio q̄tū ſuf. Aliud reſolutiuū ⁊ ꝯfortatiuū ℞. croci. ʒ. ij. bdelij. ʒ. vij. ſozdes vrceoli. ʒ. iiij. amomi ſpice romane carpobalſami ana. ʒ. vj. oli de lilio q̄tum ſuf. Aliud reſolutiuū. ⁊ ꝓpie ei q̄ iduratiōi ē primū ⁊ ꝯfert in doloribus ſplenis ⁊ renū. ℞. ſquille aſſate lilij: celeſtis aſſari. dauci ſemis apij: aniſi ſpice aroatice: caſ. caſto. calamēti mōtani ⁊ fluuialis cimini acori piretri pipis lō. nu. muſ. amomi apij: cuforbij ſeis altee ſticados polij ſiſeleos: ſeis rute: ſemis feni. coztcis radicū capa, ariſto. ru. ciamo. groſſi zizyberis bachaꝝ lauri: ſeis inſg. albi coſti ameos ſeis karui oīum ana ptē. j. Cōficiantur cuꝫ melle diſpūato ⁊ applicet poſtq̄ applicatum fuerit ſufficienter ēplīm de mucilagibus. Medicamē aliō ſactū ex alis cāpeſtribus: ℞. aleoꝫ gentiāe albe eupatorij coſti ariſto. keiſin: ſiſeleos pipis lon. ana dauich. iiij. ſeis apij: aſſari meu. fa. nuc. muſ. ameos. anuidē nigre añ dauich. xv. caſtorei ⁊ aqua ro. añ dauich. xij. ſoluant oia iſta cū vio ⁊ alea teranť ⁊ miſceanť cū melle ⁊ approximent in mōz cataplaſmatis. Inqt iſaac ſi apoſtēa fuerit ex p̄cuſſione vel cāu: vel cōliſiōe p̄cedēte ſlebotōia: deinť renubar. ʒ. ij. cū vino vl ſero caṗno. Be rubee. ʒ. j. cū vino ⁊ ariſto. ro. ʒ. j. cū aq̄ calida. Et ſi ifirmus patiatur i eſpe calozē damus balauſtiā bolū ar. cū aq̄ arnogloſe vl ſuco ſolatri. Pulvis valens ad p̄cuſſionē epatis ⁊ caſuꝫ ℞. balauſtiaꝝ violarū mirte boli armidi: ana. ʒ. iij. ſāda. dra: lach. ana. ʒ. j. ſ. doſis. ʒ. j. cū apoziate de ro. maſt. ⁊ arnogloſa. Medicamē aſclipiadis factū cum melle: ipz namqꝫ exptum eſt conferre pp illud q̄ in ipſo eſt de ſpēbus medicinarū valētiuꝫ ad illud ſm cōditiōes ſuas q̄s diximus. ℞. camepitheos ⁊ praſij: ſeis apij montam gētiane ſeminis agni caſti: fellis vrſi ſeminis cucume. ſcolopēdrie radicis oppoponaci: amiloxum latiū rubee: seminis caulis: ariſtologie piperis ſpice inde coſti: ſemis apij oxtulani ⁊ eruce erbe iudaice: polij apij eupatorij. ḡ noxum iuniperi ana partes equales terātur ⁊ ꝯficiātur cū melle doſis pōdus auellane cū vino.

¶ Capitulū nonū de iflatiōe epatis.

Vſiationis epatis modum cauſam ⁊ locuꝫ habuiſti in p̄cedenti capitulo. Et generaliter cauſas ⁊ ſigna eiūs atqꝫ curam ex dicti ſupa in cura inflationis ſtomaci poteris cō p̄hendere: illuc ergo recurrere: ⁊ cum ꝓprijs intentōnem complentibus operare que tibi enarrata ſunt ſuperius. Et ſi quidem fuerit in ſima cuꝫ eliſteribus cibis ⁊ potibus operare magis. Si vero in gibbo cum diureticis ntus a cataplaſmatibus exterius magis. Si i vt raque parte cum vtriſque ⁊ febris ſuperueniens eſt cura vtriſque: ⁊ febris ſuperueniens eſt cura vtriuſqꝫ cū ꝯſumant iflationis cauſaꝫ.

¶ Cap. x. de dolore epatis ⁊ ipocōdriorū.

Aquit hip. quibuſcūqꝫ dolor fit circa ipocōdria ſine ſlegmōe ſe. his ſuperueniēs ſoluit dolorem qui eſt accīs actiōis leſe ipſius ſequens p̄dictas egritudies cūs. Et eſt gra-

uatus: sed non fit vehemens nisi cū apostemate calido aut ventositate ⁊ similiatur doloꝛi ypocondrioꝝ differt tñ ab illo vt superius dictū est. Qui cum fuerit in ypocū driis: quandoqz est ꝓprius quandoqz ex communitate epatis cum est in dextro quandoqz ex communitate splenis cum est in sinistro: quandoqz communitate diafragmatis: ⁊ est in vtroqz et quandoqz cōmūitate ad costas apo. in lacertis: ⁊ quādoqz cōmunitate totius vt cū accidit in febꝛibus: ⁊ cū tensione multiplicatur in pestilentialibus ⁊ qñqz accidit ꝓpter apostema intrinseca alia: ⁊ qñqz accidit in crisibus cū materia tendat ad interiora vt egrediatur per ea: ⁊ qñqz accidit etiā ꝓpter tensiones spasmosas sequentes malitiam complexiōis. Causas ⁊ signa eius locū: ⁊ curam ex iā dictis in hac sūma ⁊ supra in doloꝛe stomaci poteris cōprehendere. Illuc ergo recurrere ⁊ canones illos istuc reducas ⁊ compleas cū administratione ꝓpriaꝝ mediarum epati que superius hic sunt narrata naturam epatis in omnib⁹ attendendo. Et ex medicinis spiritualibus in doloꝛe epatis in quibus fiducia est habenda sunt simplices ⁊ cōposite. Ex simplicibus vero est absinthiū emplastum cum oleo de alchāna: vel decoctum in oleo simplici secūduz G. ⁊ cum oleo camomilino in ipo. Trocisci de reubarbaro cū descriptiōibus predictis diuersis in antidotario nostro. Confectio de reubar. ⁊ diacurcuma. Confectō mei, solutiua de cozdumeni ⁊ de cesare athanasia minore ⁊ cōfectio asclipiadis dicta supra: ⁊ ex expertis est succi foliꝝ persici. ℨ.ij. cum sir. acc. aut decoctio eoꝝ cuz reubar. ʒ.ʃ. ⁊ croci. ℈.j. ⁊ semine apij ⁊ feni añ. ʒ.ʃ. ⁊ G. vidit in sonno q̄ flebtōia arterie inter pollicez ⁊ indicē exñt curat doloꝛē eius. Confectio medicaminis ad doloꝛem epatis experti. ℞. ro. ʒ.iiij. ſpi. ma. añ. ʒ.ij. succi eupato, absinthij. lache: reubar: croci superiorum corticuz squianti rubee tinctoꝝ assari trium feminum ɣloal. crudi ana. ʒ.j. ɣlobal. ʒ.ʃ. confectio medicaminis cū doloꝛe ⁊ cū solutiōe vētris. ℞. fecis vini decocti: lache spice reubar. ana. ʒ.j. scoꝛie ferri. ʒ. viij. bibantur de eis ꝑmixtis: permixtis. ʒ.ij. cum. ℨ.ij. aque coꝛiandri. ⁊ ex emplastis est emplastum de cozdumeni de melliloto de eufoꝛbio ⁊ similia sunt meliora: ⁊ regimen ⁊ dieta sint extenuatiua: confec. trocis. Azensis frigidoꝝ ad doloꝛē epa. ℞. fo. meze. tritoꝝ agari. mir. citri. sera. ana. ʒ. v. ireos. ʒ.iii. succi eupatoꝛii: spice: ana aure. ii. Conficiantur cum mel. dosis ana. ʒ.iii. vsqz ad. iiii. Cōfectio troc. Azenſ: calidoꝝ ad doloꝛē epatis fortē. ℞. mezereon calcecumenō stercoꝛis columbi: ana equaliter et quarta pars haꝝ eufoꝛbij. Consiciantur cum iuleb. dosis. ʒ. ii. ℈. aut cum firu. viola. informētur pillule de quibus in potu tribuantur cum aqua passularum de cozasceci. Sit que cibus eius esca aut cibus cū sumach aut acetum cū oleo: aut sirupus acetosus. Confectio ad doloꝛem epatis calidū. ℞. azensich. ʒ. v. seminis citri. endiuie portulace feni añ. ʒ.ii. ℈. succi liqui. ʒ.i. ℈. ro. ʒ.i. fiant trocisci cū aqua ro. et dentur in potu cum sirupo aceto. aqua endimie et aqua solatri vel absinthii. Serapio confectio pillularum de eupa. ad doloꝛem epatis ictericiam et seminatiuarum. ℞. aloes succi eupatoꝛii. mirab. citrinoꝝ añ partes equales cōfice cum aqua apij. Iudeꝰ qñ ex grossa ventositate fuerit doloꝛ epatis intrare tinā decoctionis absinthij flozū camo. ⁊ squinanti est vtile valde si sed ⁊ apo. non adsint. Et ex ꝓprijs ad idē spongia ifusa in aqua: decoctionis absinthij: eupatoꝛij: squinanti anisi aceti ⁊ spice. Et emplastū ex absinthio ⁊ oleo ro. i prin. ⁊ ꝓprie vbi timetur apo. ⁊ in prin. cum ceroto facto ex eo oleo de alchanna vel stercoꝛe caprarum montanarum ⁊ oleo facto emplasto sm Abo.

¶ Cap. vndecimum de debilitate epatis.

Debilitas epatis est lesio virtutis ⁊ actionis naturalis ipsius sicut doloꝛ est lesio virtutis ⁊ actionis eius sensibilis. Simpliciter autē ⁊ specialiter sumi pōt ⁊ quid sit vtroqz modo sumpta ⁊ cause eius: que sunt extrinsece ⁊ itrinsece ⁊ q̄ ꝓprie sunt ei ex cōitate aliozum mēbꝛozum vicinoꝝz vt fellis ⁊ splenis: ⁊ remotoꝝ vt stomaci intestinoꝝ renum vesice ⁊ spiritualium vt cozdis pulmonis ⁊ ¡diafragmatis ⁊ alium vt cerebri ⁊ totius coꝛporis vt i febꝛi citantibus ⁊ algoꝛat' ⁊ resolutis coꝛporibus: ⁊ etiā mēbꝛi currentibus ex eis ad ipsum ex quibus maxie ⁊ plurimum contingat ex causis supra capi. de debilitate stomaci: habes ⁊ specialiē sumpta poteris colligere ex generali. Sed signa ipsius habes sumpta: vel simul: nec ñ ⁊ causaꝝ eius i spāli ꝑut ea variat ipsi⁹ natura a natura stomaci diuersa inuestigando sic vnicuiqz applicabis. Maz si quidez debilitatē epatis quis absolute ⁊ simpliciter patiatur quē G. epaticū appꝛauit: signa erunt mutata qualitas ad citrinū vel albedinem vel viriditatē ⁊ qñqz ad fusciditatē ꝑut supꝝ in signis complexionū stomaci ⁊ epatis fuit dictū. Cum. n. coloꝛ coꝛporis ex rubeo ⁊ albo fuerit admixtus sanitatem ei⁹ significat. Et exeuntia. ſ. vrine ⁊ egestio mutata secundum plurimuz ꝓp illud q̄ supra dictum ē a naturali i coloꝛe citrino vel pallido rubeo vel glauco ⁊ substantia subtili grossa ⁊ aquosa: ⁊ sedimie multo vel pauco sm diuersitatem facientis cause ⁊ etiā actio lesa nā plurimos eoꝝ qui debilitatē hñt: i suo epate cōcomitatur ⁊ ꝓprie cū penetrat cibus doloꝛ leuis extensus vsqz ad crura. Si vero debilitatē patiatur spāliter ⁊ ꝑncipaliter digōnis ipsius signa erunt qñ sanguis egrediens i flebothomia erit a quosus: qñ membꝛis non vnitur nec asimiliatur quare iflamatur ⁊ ꝓprie facies ⁊ oculi. Etiam vria ⁊ egestio sm plurimum c̄: sicut lotura carnis: qñ non sepatur aquositas a sanguine: sed transit sanguis cū ea vel subtile eius nisi illud ex debilitate retentiue sit: que tam diu non retinuit donec digestiua pfecte cibum in sanguinē alteraret. Et signa debilitatis digestionis quādo c̄ ꝑncipalis: ⁊ qñ est ex peccato admistrantiū supra de debilitate stōaci habuisti aūt q̄ generatū sanguinem totuz cōtinere non pōt sed pars aliqua egreditur non retenta. cū vrina vel egestiōe: vnde sequitur sicut dixit G. fluxus san. ⁊ ꝓprie vrina sanguinea. Inqt Abo. ⁊ est preterea cū egritudinibus acutis sanguineis vrina sicut sanguis ipse emittitur apertione vene in ea non existente significat repletionē sanguinis superfluam ⁊ talis fluxus longus in processu non muttatur: ⁊ fit in habente complōnem calidam colericus virulentus: deinde sicut fex ⁊ sicut sanguis nigrefactus aduſtus ⁊ in habente cōplexionem frigidam fit sicut sanguis nigrescens congelatus differens ab aduſtio in multitudine opacitate ⁊ obscuritate nigredinis ⁊ odoris priuatione ⁊ puenīūt ābo sil' a dfluxū diuersoꝝz coloꝛū i fine ⁊ illud ostēdit q̄ dige-

stio fit mutata ad corruptionē. Q̄ō si egestio fuerit alba et vrina propie alba transiens erit signū q̄ eius digō oīmode sit ablata vñ debilitas corporis seqtur mlta nec erunt signa superfluitatis cū nō superfluere possit vt sup̄ debilitate stomaci est ostēsium. Debilitatem autem attractiue spiritualiē et principaliē significat egestio : chilosa: nisi sit pp oppilatiōē mesaraicaꝝ cui⁹ signū distinctiuū ē qñ in oppilatiōe eaꝝ citius egreditur chilosa egō et ē grossio: pp subtile chili q̄ tractū fuit ad epar grosso ne queū⁹ penetrare et est minoris quātitatis p̄opter hoc. Et qñ cum hoc fuerit vrina tincta significat quod nocumentū est in attractiua tantū: nō in digiua: vria.n.ē magis significatiua debilitatis digestiue: egō aūt magis attractiue. Et certificat debilitatē digestiue debilitas corporis: debilitatem vero retentiue ipsius spāliter ⁊ ꝓprie significat q̄ ab eē festinat expulsio cibi: qñ ad debilitatē vnius seqtur fortitudo alterius ⁊ econuerso vt ait G. Quo expulso ãte quā fiat hūoꝝ generatio seq̄ superfluitatū triū mioratio nō tñ hūoꝝ ⁊ ēt vrie ⁊ tincture eius: ⁊ ēt tinctura egōnis miorat: qñ colera non generat q̄ tingat vtrunq; ⁊ miorat ēt necessitas surgēdi ad sellā cum colera nō trāsmittat ad intestina : q̄ producit qñq; ad colicā: ⁊ mlta cū nō generet ad splenē nō trāsmittit: nec ō eo ad os stōaci vt excitet appetitū q̄ miorat. Et apparēt signa debilitatis digiue ex debilitate ipius ⁊ sē q: nutrimentū puenies ad mēbra est illaudabile imꝑfecte digestū ⁊ aquosum: q̄ nō bene vnit: nec quertit in membra: ſz superfluēs in eis cāt inflationē cū mollicie ⁊ colore subalbido. Et qñq; producit ad idropisin. Sed signa cātū debilitatis absolute ⁊ spāliter sumpte extrinsecarum ⁊ intrinsecaꝝ ⁊ ꝓpriaꝝ: ⁊ ex cōitate exāntiū ex signis p̄dictaꝝ cāꝝ eius cognoscere poteris: nec nō ⁊ curaz. Cura ergo intuere illic ⁊ illa reducas in hūc locū: ⁊ put oz curam cū ꝓprijs opare p̄dictis simplicibus ⁊ ꝙpositis: ⁊ q̄ hic subiūgemus cū auxilio iesu xp̄i omnipotētis cuius nomen sit p̄finita secula bñdictū. Ad debilitatē bonuz ad debilitatē ep̄is abo. ℞. lacce ablute aristologie aloes ana.iij.succi cupa.semi⁹ feni.⁊ attriplicis: ana.z.v.absinthij rōani.z.vij.seminis endi.⁊ āeti: ana.z.v.scis.epij z.iiij. fiant ex eis troci.aut sufuf. Aliud medicame G. exptū. ℞. paſſu.enucleataꝝ aure.xxv.croci aure.j.ſ. calami aro.aureos duos.bdelij iudaici.z.ij.ſ. cinamomi aureū vnū: cassie aure.ſ.spice: aure.iij.sqnāti: aure.ij.ſ. mir.aur.iiij.gūi alboti aure.iiij.darsesahā aure.ij.mēl. aure.xvj.vini q̄tū suf.⁊ q̄tū ponit in ipo opiū ⁊ semen iusqami cū associata est debilitas caliditati: ⁊ pp hpc filoniū ꝙuenit. Et estiauit G. q̄ hoc medicamē est ex cōuenientibus ei cū suis ꝓprietatibus. Euaporatio conferens valde. ℞. cinamomi casie ana.ℨ.ſ.spice.z.j.substātie absinthij: eupatorij ana.z.v.buliāt in vio odorifero stiptico in quo sint cōmixte tortelle ⁊ addat olei de neriden .ℨ.j.⁊ infusa lana fiat euaporatio si debilitas ex cā fuerit frigida. Si vo ex calida fiat hoc. ℞. endiuie cū radicibus. Ad.j.sandali vtriusq; spodij una.z.ij.cuscute floꝝ absinthij ana.z.vj.buliāt in aqua ro.cū succo granatoꝝ muzoꝝ vel paꝝ acet: ⁊ p̄dicto mō fiat euaporatio. Emplim bonū ad idē in cā calida. ℞. ro.ꝓputioꝝ vitis albe: cimaꝝ rubi: añ. Ad.j.vio.ℨ.ſ.spodij.sandali ēdiuie: flo.sqnāti ana.z..ij.⁊ ꝙfice cū olo ro.⁊ cera. Emplastū bonū in cā frigida. ℞. cipi.masticis spice thuris galie nucis cip̄si ana.ℨ.ſ.cimaꝝ sqnāti anisi fenic.apij seminis ana.ℨ.iij.muſci.z.j.acet.ℨ.j.succi cupatoꝝ.ℨ.ij. olei de renbar.⁊ cere q̄ sufficit: ⁊ q̄ñq; addit aloes. In qt Albo.cū vides ip̄ressiōez debilitatis epatis pueniētē ad digestionē: cōforta cū his i qbus est stipticitas ⁊ caliditas cuz mensura ⁊ aromaticitas. Et si in eis maturatio fit sicut sūt medicine cōposite ex his vt spica folium nux mus.cortādrū vl cardamomū: mastix calamus aro. cipi ⁊ similia. Et si fuerit puenies ad retentiuam adde in stipticitate ⁊ minue de colefactiōe: aut ꝙforta hmōi medicinas cuz medicinis cōpositis ei cū infrigidatione sicut sūt balaustie ro.ipo.⁊ similes. Et si puenerit ad attractiuā ꝙforta cū eis in qbus est pua stipticitas ea mensura q̄ cōseruet virtutē epatis ⁊ sit in eis caliditas ⁊ aromaticitas que ex p̄dictis eligere debes simplices ⁊ cōpositas sm mōz approximatas studēdo in apitione opilationū: ⁊ si puenerit ad expulsiuā ꝙfortabis cū calefaciētibus aromaticis: ⁊ hūectātibus. Et calefac renes splenem ⁊ viscera ⁊ aperi opilatiōes his p̄dictis medicinis obuiabis malitie ꝙplonis ⁊ aq̄ plurimū debilitas absoluta ⁊ specialis ꝓuenit. Et q: ex oi malitia ꝙplonis prouenire poterit studebis ipam cognitā cū p̄dictis alterare ⁊ cū dieta extenuatiua vel resūptiua sibi ꝓput oz ⁊ vbi ꝓspera inuenies si xp̄s voluerit G. electuariū valens ad debilitatē epatis mūdificat canales eius ⁊ fellis subtiliat hūores ꝓuocat vrinā ꝙfortat epar cōfortatione magna. ℞. ligni.alo.ros.spice nardi cinamomi bar.ana.z.ij.lache renbar.gare.añ.z.ſ.assari ani.maioza.masticis q̄ natoꝝ balsami: ana.z.iij.fu.meu.squinānti spodii ana.z.i.camepiteos cuscute ana.z.i.ſ. Conficiantur cū aq̄ simpo de ligno aloes aq̄ ro.et ꝛuc. dosis añ.z.i.vsq; ad.ii.

Capitulū.xii. de cacesia et est q̄litas mutata.

Acesia sm. Aꝝ.generaliter sumpta est mala corporis dispō quā seq̄ egritudo. Specialiter aūt ē mutata q̄litas seu habitudo corporis añs idropisiz. Cuius cā mediata ē debilitas epatis et ꝓprie digestiue cui⁹cās imediate p̄mittimus. Cū.n.debilitatur ipius digestia sanguis generatio fit flegmatici et aquosi: cū digō sm G. ispirando p̄cedat qui mēbris nō vnitur vt ait G. q̄re remanet in sacie ipoꝝ: et superfluēs habitudinē ipoꝝ imediate naturalē pmutat alterat et iflat et tūc dicit cacesia. Et cū superfluit ita quod flegma vel aqua adeo vincat in sanguine q̄ natura segregare nequeat: sed trāseat cū sanguine ad mēbra: et in coꝝ vacuitatibus aggregetur seqtur idropisis : dicens a cacesia inquātō eius q̄ est ex toto generet natural cognoscitur ex pmutatione coloris corporis ⁊ faciei ad albedinē ⁊ citrinitatē: ⁊ apparet iflatio in palpebris ⁊ extremitatibus manuū ⁊ pedū: ⁊ q̄ñq; spgitur in totū corpus ita vt fiat sicut massa i qua expressiones dimittūt vestigia ⁊ ꝙcauitatates. Et q̄ñq; appetit⁹ multiplicatur ꝓpter flegmatis acris multiplicationem ex debilitate digestiōis. Et q̄ñq; debilitatur appetitus crescit sitis cū digestio corrupitur in ꝓcessu ⁊ serose et nitrose superfluitates veniūt ad stomacū: et accidūt tūc vigilie et in icomissuris ⁊ giginis caliditas et pruritus ꝓpter vaporem corruptum ascendentem: et miorat vrina et sudor: et multiplicatur vētositas: ex aqua accidit inflatio in mirach: et descēdit et iflat bursa testiculoꝝ: et cū accidit in eorum corporibus vlcus fit difficilis cōsolida

tiõis ꝓp̃ compl̃onis corruptionẽ ⁊ hũiditat̃ abũdãtiam
¶ Cura cacesie est vueres. vna est epatis confortatio
⁊ digestiue eius ꝓprie nec non ⁊ aliorũ scilicet stoma
ci ⁊ membrorũ: vt materie non generent̃. Alia ẽ exiccatio
generante humiditatis multiplicate in sanguine. ¶ Pri
mã rem ꝙlẽt q̃ in p̃cedenti ca. habuisti ⁊ in cura debili
tatis stomaci ⁊ digiue eius illa ergo p te videas. Secũz
rem ꝙlebis cũ his q̃ in cura male ꝙlonis stomaci hu
mide men ⁊ ep̃is diximus ⁊ spãliter ⁊ ꝓprie cum cua
cuationibus hũiditatũ p oẽm regionẽz ꝙuentẽtez ei pu
ta p secessũ: ⁊ hoc cũ clisteribus ⁊ abstẽsiuis cum aperiti
uis subtiliãtibus ⁊ icidẽtibus: ⁊ ꝙfortãtibus ⁊ soluẽtib⁹
in ꝓncipio cũ facilitate. Deide cũ fortioꝛib⁹ q̃ sẽ ex p̃dic
tis nõ cũ farmacijs ⁊ ꝓprie ex iera. g. factis si calas fue
rit mixta vl̃ cuz ieris magnis. s. cologntide pp flegma ⁊
ieralogodion rufina ⁊ alijs. ¶ Dũdificãt. n. hec sanguinẽ
⁊ mẽbra p̃dicta a supfluitatibus absq; humiditatib⁹ ma
nẽtis. Flebotho. aũt in hoc locũ nõ habet nisi raro. s. cuz
debilitas fuerit ex repletiõe sanguis: vel retẽtiõe: ⁊ ꝓpe
menstrualis i mlieribus ⁊ emoꝛoidalis in viris: ⁊ tũs in
ꝓncipio locũ hẽt antep̃ debilitas crescat: ⁊ in pauca q̃ti
tate ⁊ dispartita vocc ꝙpleatur indigẽtia: ⁊ vtus melius
toleret: ⁊ cũ võitu ꝓuocato cũ his q̃ materiã respiciũt
ꝓpriã q̃ supius in cura stõaci dicta sunt. Et cũ ꝓuocan
tibus vrinã hic. s. in cura oppilationis ⁊ aposthẽatis epa
tis dictis ⁊ sudorẽ ꝓuocãtibus: vt sunt vnctiões potio
nes ⁊ balnea nãlia termaz ⁊ artificialia sicca non humi
da. Fricationes ⁊ exercitia supra i cura stõaci dicta: ⁊ cũ
regimie exiccatiuo in oĩbus non naturalibus reb⁹ supi
us declarato: q̃ oia infra in cura idropisis seriose specifi
cata subiũgemus duce xp̃o.

¶ Capitulum. xij. de hydropisi.

Ydropisis vario mõ notificat̃ a Johãnitio
n. q̃ sit mala ꝙlo humida mãlis: ab Abo.
apostẽa aquosũ vel egritudo male ꝙpõnis i
q̃titate supfluitatis magnitudinis mẽbrorũ
t. G. q̃ est dispõ vel mala q̃litas seu habitudo corꝑis
sequens peccatũ digestiõis ⁊ vnionis act̃. nutritiue vir
tutis. Nec mirũ cũ fz eum nihil mirãduz eadem signa
tres habere rões in vẽntibus habitudinibus ⁊ sana ⁊
egra ⁊ neutra dici similiter eandẽ egritudinẽ diuersis ꝙ
sideratiõibus in diuersis generibus egritudinũ ⁊ diuer
sis p̃ter nãm rebus repoꝛi nõ est mirabile. ¶ Cuiuscũq;
aũt generis sit tres sũt eius spẽs. s. ascites ipo. ⁊ timpa
nites: ipo. vo anasarcha ⁊ leucoflantia finonima sũt spe
cies. Eius aũt causa duplex est cõis ⁊ ꝓpria vnicuiq;
spẽi. Cõis est quincuplex naturalis: localis efficiẽs fõ
malis ⁊ finalis. ¶ Material est mã frigida de genet̃ fleg
matis aquosa vel vẽtosa. Localis est vacuũ ventris i
ter girbũ ⁊ siphac in quo mã p̃dicta colligit̃ ant spõgio
sitas mẽbrorũ corꝑis vniuersi. Efficiens est triplex cõ
iuncta añs ⁊ ꝓmitiua: ꝙiuncta est duplex: vere ⁊ q̃si ve
re: ꝙiuncta est mã ipa frigida mẽbra alterans: ⁊ in tumo
rem elevans q̃si ꝙiuncta est debilitas epatis: ⁊ digestio
nis eius ꝙtinue illam materiã regenerãs dicẽte. G. om
nis idropi. cã pp infortuniũ sãguificatiõis est ficẽs. Añs
est mala dispõ epatis ⁊ aliorũ membrorum digestionis
de genere male cõplexionis pure: vel hũoralis ex se vel
vicinitate solutio ꝙtinui ⁊ aposthẽa habẽt efficere nocu
mẽtuz in vigõne. ¶ Primitiua est ois cã exterioꝛ nocu
mentũ in vigõne ꝓximẽs: ⁊ debilitatẽ maioꝛẽ q̃ in ca
cesia p̃dicta: que superius dicte sunt hic ⁊ supra de cura
debilitatis stõaci: ⁊ digõnis eius. Cã aũt formalis ẽ sua
essentia hĩta p notificatiõez ipius. Cã finalis est vt de
struat totalr̃ digiam ep̃is: ⁊ ad interitũ pducat ⁊ plrimũ
ita est cũ fuerit antiq̃ta ⁊ ꝙfirmata ⁊ ꝓpe ascites deinde
tipanites: deinde ipostarca vt infra patebit. Cã aũt ꝓpa
vnicuiq; spẽi eius ex varietate cãz p̃dictaz põt assumi
Cũ. n. epar ⁊ digiua eius fuerit debilitata ꝓncipalr̃ non
tñ mltũ. q: generet sanguinẽ sz flicũ q trãsiẽs ad mẽbra
digõnis ttie infridata nõ pfecte coq̃t: nec in sanguinẽ ꝙ
nertit̃ puz sz i flicũ potius ger eis nõ vnit̃ sz supfluẽs co
rum spõgiositates replet: ⁊ cum nõ possit resolui ⁊ mlti
plicaꝛ ⁊ ea elevat in tumorẽ: ⁊ tẽ efficit ipostarcã q̃ cum a
debilitate digõnis miori ꝓcedat: ⁊ cãm ꝙiuctã ⁊ diffusã
hãt i oib⁹ ñbris miozis piculi erit. Et lz aquositas ⁊ vẽ
tositas sint diffusibiles magis q̃ flegma p oia ñbra tñ q:
sũt facile resolubiles ita diffuse: ⁊ nõ pmanẽt ipostarcam
generare nõ valebũt sic̃ flatucas ipa. Cũ vo epar ⁊ dige
stiua ip̃ius fuerit debilitata ꝓncipalr̃ in se: ⁊ fuerit au
gmentata valde ⁊ pfecte adeo q: nõ generet sanguinẽ fla
ticũ vt ꝓius: sz oio eius ꝙtũ: qõ est aquositas q̃dã supab
undans mltũ in sangnine pauco nec possit seq̃strari ab
eo ⁊ expelli ad ꝙsuetas regiones aut pp debilitatẽ expul
siue ep̃is ⁊ attractie renũ aut pp mltitudiez ⁊ abũdãtiaz
eius aut pp viarũ obstructionẽ: nec ñbra illã trahãt cũ
abhoꝛreant: remanẽs in ep̃e cũ nã sibi illã neq̃at sbstine
re p resudationẽ q̃dã p poꝛos velaminis eius trãsit i va
cuũ vẽtris ⁊ ibi colligit̃ ⁊ tũc efficit̃ va ⁊ ꝓpa idropisis:
q̃ ascites dicit̃: q̃ est aquositatis collectio. Et q: materia
eius q̃ est cã ꝙiuncta sil: collecta est: ⁊ a cã maiori: ⁊ q̃si p
fecta debilitate ꝓcedẽs: ideo magis piculosa dignoscit̃:
⁊ quoq; q: spiritalibus est magis ꝙiuncta. Cũ vero debi
litas digestiõis icipit in stõaco pp aliq̃ suaz cãz: fuerit
q; caliditas stõaci: ⁊ intestinoꝛũ debilis i se vel lz in se for
tis debilis tñ respectu cibi q: fuerit grossus viscosus vl̃
nãliter vẽtosus multiplicabit̃ vẽtositas in eis cum aliq̃li
hũiditate pp diminutã decoctionẽ cibi: q̃ transiẽs ad ep
non corrigit̃ in eo pp debilitatẽ ipius ex ꝙpassiõe grãdi
ad stõacũ sic̃ supra de debilitate stõaci auctoritate. G. cõ
dictũ. Et cũ ñ lz possit expelli aliq̃ phibẽte cã nec nã va
let tolerare ibidẽ subtilitate sua penetrabit p poꝛos ve
lamis in vacuũ ventris: ⁊ ibi faciet iflatiõez: q̃ ip̃oprie
⁊ abusiue dicta est idropisis ad similitudiem tumentis
ventris in idropisi: ꝓpe tñ a modernis dicit̃ tipanites
a ꝓprietate tipani: qõ ꝓcussũ resonat pp ꝓcussionẽ aeris
p pellis extẽsionẽ ab antiqs vo ficca dr̃ idropisis cũ ven
tri non sit aquositas aliqua de qua sit curãdũ: imo ven
tositas sicca q̃ a caliditate ꝓcessit: ⁊ idropisis va a frigidi
tate ꝓcedat: vñ hip. ip̃am idropẽ nõinauit siccã: q̃ cuz a
debilitate minori digõnis ꝓcedat ⁊ a caliditate min⁹ de
ficiente ep̃ ascites ⁊ maiori q̃ ipostarca: ⁊ cã eius ꝙiuncta
sit magis resolubilis tenebit mediũ in iferẽdo piculuz ⁊
morte int̃ p̃dictas spẽs eius. ¶ Signa idropisis quoq;
signa hẽt cõia: ⁊ ꝓpria. Cõia vo sũt duplicia: q̃dã sunt
cõia spẽbus inquãtũ huiusmõi ⁊ q̃dã sũt cõia eis inq̃tũ
ex cõibus causis ꝓcedũt. ¶ Prima sũt ex parte q̃litat̃ mu
tare: q: color̃ alteratio ad citrinũ: pallidũ vide: seu nigruz
⁊ iflatio palpebraz ⁊ oculorum pp cãm supi⁹ dictã iflatio
extrẽoz ⁊ ꝓprie pedũ pp clõgationem a fonte calozis

Signa

(color pallidy

) infla° ephi; mor

propter motum ⁊ situm eorum infimum. et propter materie grauitatem et se. tepida plurimum. Et sunt alia ex actione lesa vt sitis clamosa et aqua nō euacuantur cui⁹ causa est triplex. ¶ Prima est propria passio stōaci et nutritiuorum ex qualitate nitrosa et acuta: aquositatis collecte in eis que inflat ⁊ exiccat ea. Secunda causa est cōpassio eorum ad spiritualia et est cōstrictio anhelitus: ⁊ inflāmatio spiritualium ex vaporibus ascendentib⁹ vt i ascite ⁊ timpanite sicut dicit Ā. vel propter materiam crudam in spiritualibus aggregatam sicut in ipo. Et tertia est quia potus aque non penetrat ad mēbra exiccata vt ponit Albo. propter oppilationē que precedit vel cōcomitat plurimū vel sequit necessario. Et paucitas appetitus cibi nisi accidat a frigiditate epis vt cū prouēit ex potu aque frigide superfluo in hora nō sua. Et alia sunt ex exeuntibus a corpore. Nam in oibus spetiebus ⁊ ppie in ascite minoratur vrina: ⁊ in pluribus dispōnib⁹ rubet propter impotentiā sequestrationis ipsius ⁊ sanguine ⁊ colera rubea: nō ergo oz vt iudicetur per tinctura vrie ⁊ rubedinē ei⁹ caliditatis idropisis frigide: nec collice frigide: nec oppilationes ex frigidis hūoꝝ⁹ sicut nec per eius albedinē frigiditas se. acute ⁊ frenesis vt ait Albo. Et multotiens accidit eis bothoꝝ que erupte mittunt aq̄ citrinam ⁊ multiplicatio egestiōis sanguinolente ⁊ ppie in ipofarca ⁊ timpanite. Et breuiter signa cōmunia spetiebus idropisis sunt cōmūia signis cacesie ⁊ eadem spetie secūdum plurimū differentes tamen in q̄to sicut: ⁊ cause. si. enim sint parue demfant cacesiā p̄tez ⁊ pronosticare futurā idropisin: si vero augeātur demōstrant idropisin p̄sentem tantum. Cōmūia vero signa inquantum ex causis omnibus ꝓcedunt sunt: nam si fuerint ex propria epatis passione debilitāte ipsum ⁊ digestiuā eius: signa sunt in eo incipientia ⁊ perdurātia. Et siquidem sit mala complexio calida ⁊ egritudo acuta ō bilitans ipsam signa sunt inflāmatio ⁊ feb. plurima: in tepida: quia efimera propter dictaꝝ causam sitis amaritudo oris citrinitas coloris: cāus appetitus vomitus colericus viridis ⁊ citrinus: vrina citrina non necessario propter causam dictā. Et si sit caliditas liquefaciens: signa erunt liquefactionis in vrina ⁊ egestione ⁊ antecessio vrine ⁊ egestionis lauatine ⁊ virulente. Si vo mala cōplexio fuerit frigida signa erunt cōtraria: ⁊ si quidē causa debilitatis fuerit mala compositio puta opilatio signa precedent opilationis predicta: si vero solo contiui signa solutionis prebūt. Si ēt apo. signa apo. eius iā dicta: ⁊ tussis: si vero ōbilitas causa sit ex compassione ad aliud membrū: signa passionis membri illius precedent ⁊ debilitas erit variationem recipiens secūdum intēsionem ⁊ remissionem illius passionis. Et si quidem fuerit ex compassione ad aīalia ⁊ spiritualia signa egritudinum illorum p̄cedent. Si vero ad nutritiua ⁊ illa p̄cedent signa egritudinum intestinorū qꝝ collica ⁊ ileon: ⁊ si ex compassione ad renes precedent signa egritudinum renū diuersarū: ⁊ si ex compassione ad splenē. precedent signa egritudinis splenis. s. debilitatis ⁊ oppilationis plurimum: ⁊ color declinis ad viriditatē. Signa propria sunt ēt duplicia quedam sunt propria vnicuiqꝝ speciei ⁊ quedam vnicuiqꝝ speciali cause. ¶ Prima sunt nam in ascite sunt grauitas sensibilis cū tumore magno in ventre: ⁊ cum percutitur non tonat: sed cum cōmouetur auditus sonitus aque commote ⁊ tactus eius est tactus vtris pleni aqua non iflati ⁊ membra: ⁊ extrema in eo non fiunt grauia ⁊ tumida: sicut in ipofarca immo si inflantur in principio eius in fine arescunt inflatur ⁊ ga ⁊ testes et est paucitas vrine ⁊ pulsus est parvus frequens tendens: ad mollitiem ꝓp humiditatē. Et quando ascites est eueniens subito: post lapidem renum exeuntem absq; causis in epate manifestis: ⁊ aliis membris tunc scias quod vna duarum viarum seu porozū vmbilicalium est disrupta. In ipofarca aūt apparet inflatio i corpore toto: ⁊ in extremis membris ⁊ facie ⁊ propinquis ⁊ pressio cum digitis relinquit foueam in eis. Neqz est ō inflatione in ventre eius ⁊ sumine: illud quod est in ascilite: ⁊ timpanite. Et secundum plurimum segtur eaz fluxus sanguinolentus ⁊ lenitas nature tendēs ad albedinem: ⁊ pulsus est magis mollis quā in aliis ꝓp diffusam humiditatem in membris ⁊ brachijs. Sed in timpanite egreditur sumen: ⁊ vmbilicus multum: ⁊ tensio sine grauitate: ⁊ cum percutitur tonat vt timpanum nō gurgulat: ⁊ membra extrema non sunt inflata: immo tēdunt ad arefactionem: vt est appetens eructationem q̄ minatur: et exitu ventositatis: et pulsus est longior et durior: quā in aliis immo ē sicut spasmosus. Signa ꝓpria vnius cuiusqz cause ex predictis sunt manifesta q̄ per te discernas. Idropisis quoqz significationes et iudicia habet propria et cōmunia. Communia et ex parte antecedentium et ex parte cōcomitantiū vel communicantium et ex parte consequentium. Antecedentiū scilicet causarum. Nam que accidit a causa propria epatiqz plurimū est mala complexio deterior: est ea que accidit ex cōmunitate: et compassione: et que ex cōpassione est plurimuz est ex lumbis ilijs et renibus: et que accidit in egritudie acuta deterior est: vñ hip. ois idrops in acuta egritudie malum infesta enim se. grauedie et doloꝝ: cōsurgit autem ex lumbis et ilijs et etiam ab epate. ¶ Ex parte comitantium scilicet circunstantiarum. Nam qz cuz similibus accidit leuior est in via generationis: periculosior vero via curationis. Atque ex causa calida prouent periculosior est via vtraqz scilicet generatōnis eo q⁹ frigida⁹ morbus exūs a contraria causa procedit: et in membro calido scilicet epate fit. Et via curationis cum materia idropisis seu causa coniuncta exigat calida: et cura causa se quasi coniuncte scilicet caliditas contraria requirat ⁊ frigida ⁊ contraria est et composita cura. Ex parte vero consequentium. Nam si superueniat fluxus vel vrina educens materiam idropisis de loco suo: bonum erit ꝓ viam signi ⁊ cause. Si vero nō sed ex compassione aliorum membrorum fuerit malum est. Item si tussis superueniat malum signuz: vnde hip. idrōpicus si tussiz hāc disperatus est. Ā. enim ostendit ecompassionem spirituliū ad mēbra nutritiua ex materie exuberantia extrāsilatiōe et spiritualia. ¶ Prima autem iudicia sunt duplicia scilicet compationis et absoluta cōparatiōis sitis: naz ascites exclusio est: deinde ipofarca pp dictam superius causam. Absoluta vero sunt: nam si qua conuerta in vaporem per vrticides translata fuerit in vesicaz vt multiplicetur vrinam vel per intestina in concauum coaz et extra ducatur solutio sequitur ipsius ascitis: vñ hip. quibuscunqz inter renes et ventrem flegma cōcludit et dolorem prestās nō habet exitum in ventre: his fru

vēas i vesicam ꝙuerso sl'ate.i.aq̄ solo fit morbi. Et dī ꝙ
q̄z accit hñt vlcera it estinoꝝ: vt vēter ei⁹ iflet sic ascliti
a pp effusiōem egōnis ad ventrem eius: ꝛ nō morīt nisi
in lōginquo. Sz experiēcia dictat nō esse veꝝ cuz illud
mors añcedate: ꝛ ꝓpe cū vlcus ꝛ eruptio fuerit i superio-
ribus. Et multoties epar ipletur aq̄: ꝛ fūt in panicło ei⁹
vesice: ꝛ corumpunt currit aqua ad panicułū itriseū si-
phac: ꝛ vēter ipletur aqua ꝛ morīt sic dixit hyp.i affo. Et
ꝓprie si nō fuerit educta. Et cā est quā. G. dic qđ ē q: h
aqua deteriō ē i sba aq̄ asclitis q̄re corrūpitur in spatio ꝛ
inficit vapore suo. Et qñ epatis tunica ipsum cōtinēs ē
corrupta. Jn hypō. si q d ē diaria superuenerit fortis sol-
uit egritudinem: vt dixit hypo. Jn timpanite si quidem
pcutiatur vēter manu ꝛ resonat sic timpanū ē signū ma
lū. Et eru ptio ventositatis p os ꝛ anum si fit cōtinua: ꝛ
multa bonum ¶Regimen siue cura idropsis duplex est
cōe. s. ꝓpriū. cōe āt cōicat i re ei q̄ ꝙcīt cacesie siecut eni
cōcīt in cā efficiēte sm rē solū āt dzebāt in quāto: ita ꝛ i
cura: q̄ plurimū vtitur ad partem cāe. dīnt tamē i quāto
Erit ergo regimē ei⁹ tres res. pma erit cōfortaī digōez
ꝛ mēbra ei⁹ debilitata vt materiā nō regeneret. Secun-
da ē materiā generata euacuare: ꝛ tertia est corrigere ac-
cidentia. ¶Primā ꝙplēt res due. s. admīstratio rerum ab
scidēciū cās debilitatis: ꝛ res q̄ cōfortare habent ꝓpre
membra digōis ꝛ totū corpus. Et qb⁹ sūt cibi ꝛ medie
simplices ꝛ cōpōite ad siccitatē declines. ꝓpe dicit. n. G.
Aldala ꝙplo hūida precedit ꝛ sequitur idro. Sicca āt p
cedit: ꝛ sequīt cōsūptio ꝛ maties quoꝝ omniuz superi⁹
tibi noticiā fecim⁹. Faz rē ꝙplēt due res. prima est que ma
teriam illaz hēt educere p omnē euacuationis mōz q ē q
druplex fz ilaac. pmus ē p soltiua ventris clusterizata sup
pōita ꝛ sumpta: ꝛ prouocantia vomitū secundus est per
diuretica. tertius ē p sudorē. puocātia resolūctia ꝛ eua-
porantia excātia quartus ē per cauteria ꝛ incisionem: ꝛ
flebotomia. solutia ventris prouocantia vomitus sūt q̄
educer hñt sīa ꝛ aquositatē vētositatē quoꝝ extenuar ꝛ
resoluere. q̄ i nro ātidotario sūt descripta ꝛ simplicia ꝛ ꝙ
pōita: vt super i sūma sa huius diuretica ꝛ supza hec ca-
plo de cura fz vlm mōz ꝛ de cura oppilationis etiaz dic
ta sūt. sudoꝝ. puocantia sūt fricationes ꝛ vnctiones cuz
ago: ꝛ olis decoctionis rerum seu medicinaruz ꝓpriete
tē in hoc hñtiū. quas supra p̄cedenti sūma caplo de cura
apostematis stōaci diximus. Et balnea sicca aerea nō a-
quosa: nisi aq̄z salsaz sulfureaz aluminoū: ꝛ silium vt
sūt termarū ꝛ artificialiter constructa. resoluentia euapo
rantia sunt fricationes multe ꝛ aspe: ꝛ cum excantibus
vt est baurach: sal nitrū spuma maris sulfur spongia ꝛ si
milia. Et cū rubificantibus vt tapsia vrtica staphisagria
ꝛ similibus. Emplasta vnctiones euaporationes ex re-
bus predictis ꝛ resoluere habentibus vt sunt camomilla
mellilo. feni. anetū calamentū Laurus ꝛ alia simplicia su-
perius dicta. Et cōpōsita in antido. dicta. ꝛ. Et ex eis est
stercus vaccarum ꝛ caprarum montanarum: ꝛ limacie
combuste cum corticibus suis limite ꝛ superaspersē. Se
pelliri i arena ꝛ revolui in ea ꝛ sub sole stare ꝛ iuxta ignē
seu clibanum intrare calidam sufficienter: ꝛ exercitia tē-
perata prout poterit substinere ꝛ exiccantia vt famis to-
lerantia ꝛ ieiunia abstinentia a cibo brodiali ꝛ humido ꝛ
potu propie: cameria autem ꝛ incisiones sunt ō vltimis
icisiones sūt ꝓprie asclīti. cauterizationes ei ꝛ iposarce

Jn qbus oibus sic fz spēz distīctis attendenda sūt hec. s.
locus quantitatis: tēpus ordo ꝛ mōus vt Joannit⁹ dix
Jn solutiuis. n. est vt incipias admīstrar ea post digōz Solutiua
p̄missionē que ductiua sūt flātis ꝛ aquositatis ꝛ ventosi
tatis: que supra in cura male complexionis epatis ꝛ sto-
maci capitulo dictura sunt incipiendo a leuioribus i q̄to
ꝛ virtute ꝛ silib⁹: ꝛ si expediat procedere gradatim ad for
tiora ꝛ composita prout natura tolerare valuerit: ꝛ pri-
mo cū colirijs ꝛ clisteribus: deinde dare p os. Et sit eis
admixtū stipticū aroma. vt est xiloalo. crudum quod cō
fortet robur stomaci ꝛ membroꝝ que sūt minera virtu-
tum ꝛ a malia taliū farmacorū defendat ꝓp quod dēnt
rectificata admīstrari ꝓut i ꝓprio loco diximus: sitq̄z
hora qctis ꝛ nō fc. damus ꝛ p iternalla ꝛ i medio tempo
re aliquod digiuuz ꝛ apitiuū det. Jn prouocatis aūt vo Vomitz
mitus oz vt fiat cum ꝓprijs educētibus sla ꝛ aquositatē
ei⁹ cū aq̄ rafani ꝓmo deide cū elleboro ꝛ alijs q̄ supra di-
ximus i hoc libro ꝛ antidotario nro. ꝛ fit leuiter prouo-
catus añ cibū. ꝓprie vl' post. ꝓut melius videbit expedir
Jn diureticis vo oz q̄ incipiat a debilibus ꝛ simplicib⁹ Diuretica
ꝛ deinde. ꝓcedat ad fortiora ꝛ cōpōita: ꝛ sint vehemēter
i trituratione subtiliata vt facilie pueniat ad gibbū eius
ꝛ mēbra vrie post q̄ oz vt admīstres aliquod de iuribus
piguibus ꝛ. ꝓpe gallinē ne a fortitudie ꝙtitis diuretico
rū ꝛ ꝓprie cātaridū vlcerēt mēbra quod ēt dabis in die
solutionis vt icitatio mltiplicata mitigeī: ꝛ omnia iura
ꝓhibenī nisi cicerū galli ātiqui ꝛ galie i hoc casu. Jn p Sudor
uocātibus sudorem oz vt post euacuationē cū solūtiuis
p̄dictis sit appzoxiata ꝛ fortis ꝙtute exīte vt ait hip. Et
ꝓprie i balneo silr āt ꝛ i resolūctibus ꝛ euaporātib⁹. Jn
qt. n. G. euaporātia farmaca mltitudie exīte i toto cor-
pore pticlis qbusdam allata replent magis q̄ euacuent
vnu ersō corpori dissolūcdo magis q̄ resolūcdo nocu-
mentum p̄stāt. ꝛ ex eis exercitium ē qđ magis ꝙcīt ipo
farce. sepeliri quoqz in arena ꝛ sub sole staī vl' circa ignē
ꝛ clibanum introire. Sed oportet vt sit illud in loco in
quo nō sit ventus. nec caput sit discooptum soli. Jn ru
bificātib⁹ quoqz oportet vt in extremis applicenī ꝛ cos- Et empta
sis ꝛ anchis: sz paz est iuxamēti i eis. Jn emplastis aut
vnctiōibus ꝛ ꝙsilibus oportet q̄ attēdaī ꝓprietas ꝛ loc⁹
vbi apponaī Jn iposarca. n. i membris vniuersis corpo-
ris i tipanitis ꝛ asclite i ventre ꝛ i oibus i epe q̄ alterēt: ꝛ Cauisma
ꝙfortēt. Jn cauterijs āt sciēdū q̄ cōia sint iposarce ꝛ ascli
ti: sed oz vt fiant post solōnez p'tres dies vel quattuor: ꝛ
post abstinentiā. ꝛ sint sex res cauteria tria i latitudie tria
i lōgitudie icipiendo a caslo vsqz ad femur. Jncisio. sci-
endum ꝛ q̄ ꝓpria ē asclīti: sed paz. pficit: nisi i corpore
valde fortī qđ potēs ē tolerar exercitiuz tēperatū famē
ꝛ sitiz. Et fac vltimo cū alia nō ꝙtulerit: ꝛ cū fit nō opor
tet: vt multum de aqua subito educaī ne cadat ꝓtus: sed
paulati. Jnqt. n. hypo. Quicunqz empici aut: idropici
vtūtur: aūt icidunt sanie: aut aqua mlta ꝛ subito educta Incisio
fpēte moriunt. ¶Modus āt icisiōis ad extrahēdū aquā
vt asirnis aut ē vt erigat: se eger cēliter si potest vl' sedeat
equali situ: ꝛ comprimant seruientes latera eius vt expel
lat aquā ad iferiora sumis deide admīstrēt incisio ita
vt mēsuret iferiora sumis q̄titatis trium digitoū con-
iunctoꝝ. deide icide si fuerit initiū idropisis ab intestinis
Et si fuerit a parte epatis fac incisionem a latere sinistro
sumis. Et si fuerit a splene incide a latere destro sumis

ꝛ subleuaꝫ ipsum vt sedatur siphac deinde excorietur mirach vsqꝫ ad siphac parumꝑ ad inferiora lateris scissionis mirach inferius sub foramine siphac: quatenus cum extrahiꝫ cāa cooperiaꝫ illud ꝛ ꝑmaneaꝫ aq̄ ꝓpter diuersitatē duoꝝ foraminū: deide intromitte in ipsa canulam ereā. Cumqꝫ acceperis fac ipsum iacere resupinū. ꝛ oportet vt cōsideres pulsuꝫ ꝛ cū icepit debilitari parūꝑ retine ipsā aquā. Cumqꝫ aquam extraxeris: ꝛ in fine extractionis remāserit aliquid. tunicā sufficiet vt laborent i ea media die solitine. Et qñqꝫ fiunt post incisionem cauteria que diximus. Et qñqꝫ fiunt in stōaco epate ꝛ splene: ꝛ i inferioribus sumis cauteria minuta. Et qñqꝫ subtiliaꝫ quidam: ꝛ faciūt currere aquositatē ad siphach ꝛ vesicam q̄ faciunt cauteria ꝛ incidūt illa: ꝛ faciūt currere aquā illā paulatim. Et est ꝙueniens regimē ad illud ꝛ adiuuat ad illud sternutatio. ꝛ qđ faē currere aquositatem ad inferiora: ꝛ oꝫ vt caueatur ne vēiat res cū ruptura. ꝛ qñqꝫ pungimus iflaturā testiculoꝝ cū acubꝰ multis: vt aq̄ resudatiōes hāt plurimas: ꝛ cum solo succedit dolor: ꝛ punctura oꝫ vt admīstretur effusio olei anetini vel camōelini ꝛ oloꝝ vicinorum: ꝛ emplasta facta ex fenugreco: semine lini ꝛ altee. Et effusio aq̄ calide: ꝛ olei suffiē q̄doqꝫ. In flebotomia vo: q̄ icisiōis ē spēs: sciēdū q̄ ipa nō ꝙuenit nisi cū fuerit ex cā calida: ꝛ ex retentione sanguis ꝙsueti euacuari ꝛ cū signis repletiōis: ꝛ ꝓprie tūc ꝙuenit i ꝓncipio dū vtus ē fortis ꝛ flegma ꝛ aquositas nō vincūt i sāguīe multū: ꝛ pinō oꝫ gradati ꝛ cū trepiditate ꝓcedē i eo i fine vero cū sit ecōtra negeꝫ ne subtrahat nutrimentū ꝛ faciat excrescerē aquositatē vēt̄ositatem vel flegma. ꝛ eius ꝙpetentia i iposarca ē magis i ascite minus i tūpanite mediocriē. solutiōis vo ꝙpetētia magis i hipo. ꝛ ascite minꝰ in tipanite. ait. n. G. cū humor: paz ē a natura sāguinis distās flebotomia audaceꝫ. cū vero plus verētius cū vero plurimū nequaq̄. ¶ Dāifestū āt q̄ flegma est a nā sangūis parū distās aqua vero plurimū vēt̄ositas mediocriter cū ex flegmate generetur. ¶ Res corrigens accīa est q̄ istat: ꝛ mitigat ea diuersimode ſz eoꝝ diuersitatē ꝛ pluralitatem. Et ē per antecedentia. ꝛ sequentia nota ¶ Doꝑtū āt regimē ē qđ cuilz ſpēi ipsius debeꝫ cā vniꝰ cuiusq̄ gerat auxilia ꝓpria quibus ꝑdicte res: cōis regiminis quolz obseruādi habent cōpleri. Si ergo sit eius spēs iposarca ꝛ cā eius efficiēs sit calida cū signis ꝑdictis repletiōis ꝑmittaꝫ flebotomia ſz ꝑdictū mōz. qñ liberabit a ꝑfocatione multi udis: deide sequaꝫ euacuatio minoratiua flegmatis ex colirijs ꝛ clisteribus: ꝛ vomitibꝰ ꝛ digina ipsius ꝛ sirupus de endi. ꝛ absintio ro. ꝛ alijs apitiuis calidis mixtis cum frigidis supra in cura secundum modum vlm dictis: ꝛ trocisci sic sūt troci. đ rosis siccis de alkekēgi de lacha ꝛ de spodio: ꝛ similes. Et alteretur epar cum temperatis vel frigidis parum excedentibus vt sandalis propter caliditatem eius. Deinde sequatur purgatio cum reubarbaro ꝛ pillulis eius aloe rectificato succo ros. ꝛ aqua mirabola. citrinorum ꝛ kebulis: ꝛ agarico. deinde resoluatur ꝛ euaporetur residuum mōis predictis proprie cum balneo ꝛ vnctionibus membroꝝ digestionis tertie ex rebus habentibus confortare illa ꝛ dgōnem eoꝝ vt sūt cammoilla. mellilotū lupne ꝛ folia citrini ꝛ alia calida temperate. si vero cā eius sit frigida postponatur flebotomia. ꝛ minoretur materia cū vōitibus ꝛ clisteribus ꝛ colirijs ꝓprie: que infra in colica spiritus sancti auxilio dicturi sumus. Digeraꝫ quoqꝫ ſa cū sirupis. ſ. de euaporario de ysopo de calamēto: ꝛ trocis de reubar. đ eupatorio cū aq̄ iuniperi qđ ē ꝑmaꝫ ꝛ aqua radicum ꝛ ellijs: vt ē dialacha diacurcuma prope ꝛ ꝙfortetur ep cum temperatis calidis supius dictis: vt ē oliꝫ nardinū de cinamomo xiloaloe ꝛ cōpositus. Deinde purgetur cum agarico elleboro albo quibus iest ꝙtus attractia humoꝝ ab extremitatibus corporis ꝛ serapino: ꝛ ꝓprie cum pillulis eius: ꝛ pillulis de raued cum gumis q̄s in antidotario nostro descripsimus: deide residuum resoluaꝫ ꝛ euaporetur mōis predictis si expediat gradatim de specie leuiori ad fortiorē transeundo: ꝛ ꝑ prie cuꝝ balneis ꝛ vnctionibus mēbroꝝ tertie digestionis ex rebus habētibus ꝙfortare illa ꝛ digestionē eoꝝ cū caliditate mānifesta: vt sūt sticados: amomij sandaracha coꝛdumeni: laurus ꝛ similia. Et dietētur subtiliter i vtra qz causa ꝛ cum siccis ad caliditatē declinantibus: vel frigiditatez ꝑut exigit dispō cause. Si vero sit species ascli tis ei cōueniens regimē exiccatiuum: ꝛ eductiuz aque citrine: que ē causa cōiunct: ꝛ materialis ipsius secūdū omnē mōz dictū in cōi regimīe: ꝛ sūt ea que in nostro ātidotario enumerauimus que sūt đ genere lacticiniorꝝ ꝛ aperiētuum vrinatiuoꝝ. Et si quidem a cā frigida epar caliditatē naturalē extinguēte fuerit facta digeres paꝛmo cū sirupo de eupatorio de ireos: calamento sirupo aceroso sqlitico: ꝛ cum aqua squinanti: amomi: spice ꝛ aliorū subtiliātiū ꝛ minoratiuoꝝ cū clisteribus: ꝛ colirijs ꝓprie đ inde dabis digestione apparēte aliquod ex predictis farmacis simplicibus: quod fuerit leuius ꝛ salubrius: vt ē ireos: semen vrtice excoriticatum ꝛ confectum cum melle: ꝛ aq̄ foliorū rafani: ꝛ armoniacū: vel serapinum: ascebrā: ꝛ cuforbium cū vitello ouorum: ꝛ vinum ifusionis pulꝛe cologntide. vel eris vsti ꝛ tubel eris in quātitate. ʒ. i. deide succum ebuli vl' mediane corticis sambuci ꝛ pl' ueris carnis. ericij exiccate i ꝓposarca. Et caricas cuꝝ lacte titimali. ʒ. i. cum guttis. ʒ. i. cocondij: stercus columbinū i sirupo: deide succū cucumeris asinini. vel radicez eius cum sirupo acetoso. deinde sirupum de foliis mezereon: deinde folia mezereon rectificata contrita ꝛ confecta cum melle: vel pulueriza ta in sirupo: ꝛ est de vltimis: vel composita ex eis: que infra duce xꝝo dicetur. sint ait successiue administrata. Inquit. n. G. varie oportet vti farmacis. Et sint cuꝝ interpolatione exibita: vt quieti: ꝛ cibo resumatur natura in medio tempore. Inquit enim hipo. cuꝝ farmacaueris sorbitionibus: vtere Et resumpta digestioni intendat ꝓp quod vtile erit in medio tēpore aliquod digestiuū aperitiuum ꝛ subtiliatiuū dare: vt ē diacurcuma ꝓprie ꝛ tiriaca: ꝛ trocisceus: amigdalarū amararū de eupatorio de asceb ꝛ alia silia in ātidotario notata. Deinceps vero dabis diuretica ꝛ vrinam prouocantia calida ꝑdicta in capitulo vniuersal' cure icipiēdo a leuioribus. Et ex appropriatis ē lac camelarum fetarum serū eius ꝛ vrina ipsaꝝ. Et ꝓprie arabicaꝝ purum bibitū vel mixtū cū his q̄ prouocāt vt scea spica amomū abrotanum ꝛ similia. Nec attendenda sūt sophistarū verba. ſ. q̄ natura lactis similis est idropisi. Nam est ei contraria ꝑp il'ud qđ in ipso est de absterſione: ꝛ ꝓpetate sua q̄ educere hz aquam citrinam propter similitudinez sicut ēdinia in egritudinibus calidis epatis. Et experientia ꝙfirmat hoc q̄ ꝑl'rimi ex ea sanie facit sūt ſz melius ē

vt tribuatur per ebdomdaz aut trocisci de aloes cum .z. ſ.ſpodij: ⁊ cū nō ſubſtineat fortes in ſirupo: niſi i exiccatis ⁊ cōſumptis corporibus qbus deꝫ hic ꝓpie lac. Sed attendēdū ē i quātitate eius: ⁊ nā corporis. In quātitate vt ſit eius quātitas: quam bene digereꝫ poſſit nō aceſcat nec caleetur. In nā corporis vt ſi ſit moll' natura tunc oportet vt rectificetur: ⁊ modꝰ eius ē notꝰ ex p̄cedentibuſ in ſumma ſa. Deinde factos fortes purga cum mezereon: ⁊ ſimilibus: deinde procedas ad reſolutionez cū balneis termaz ſiccis nitroſis: ⁊ ſalſis vel artificialiter conſtructis cum fumis ex aquis ſubtiliātibus reſoluentibꝰ p̄dictis ſupa in ꝓpoſarca. Et ſit ap.ꝓpriata ⁊ circūſcripta regioni vētris ſic in ꝓpoſarca in corpoꝝ vniuerſo: et ꝓ inde per modū embroce ⁊ infuſionis predictā approximentur. Unctiones quoqz ⁊ emplaſta ſuper regionem ventris ex reſoluentibꝰ ⁊ euaporātibꝰ ſūt vtilia. Et ſupra epar approximabis ſtiptica aromatica virtutez ⁊ robur eius ſeruantia deinde ad cauteria: ⁊ vltimo ad icisiones ſi expedit ē veniendū. Si vero fuerit ex cā calida facta aſcitis calorē naturalē epatis reſoluendo debilitatē cuz q̄ eſt plurimuz ſe. ⁊ iflatio: regimē p̄dictū exiccatiuū ⁊ euacuatiuū cāe ipſius eſt cuz contrarijs quodammō complendū: puta cū frigidis cōpetenter. Nec attendas verba ſophiſte dicentis q̄ idropiſis nō curatur: niſi eo'mō quo ois egritudo curaf: ⁊ illud eſt cuz contrarijs ſicz cum idropiſis ſit egritudo frigida curatur cū calis cum.n.ſua cura ꝓpie vtatur ad partē cāe vt ſuperiꝰ dictū eſt. Si qdem cā efficiens ſit cłaia niſi illa alteretur prius ſemp cā cōiuncta ⁊ materialis regenerabitur ⁊ multiplicabitur: q̄ multiplicata: idropiſis augebiſ. Unde. B. Qui curat mōbū auget cāz: q auget cāz auget mōbū: ꝯ q curat morbū auget morbū. Oportet ergo vt principalis cauſa ⁊ efficiens añs que eſt mala complō epatis calida debilitans epar ⁊ digeſtiuaz eius primitus in euacuatione ⁊ exiccatiōe inſpiciatur: ⁊ auferaf q̄ inſpecta ⁊ ablata exiccatio ⁊ euacuatō cāe materialis ꝟiūcte cū calidis erit facilis. Alteratio āt ipſius erit cū regie fro ꝟpetēter puta ꝟpoſito ⁊ mixto calido fz variā ꝟpoſitionem ꝟtrariorū morborū idropiſis. ſ. ⁊ febris p equalitatem: ⁊ mequalitatē coz vnde. B. ſingli morbi ſimplices ſimplici medicina medicabunf: ꝟpoſiti ꝟpoſitis eq̄les equalibꝰ: vel vno plus altero minꝰ. Idropici quoqz cū fe. ſic medicari itelligunf vt pleuretici ⁊ ſanguinē ſcreātes ⁊ ptiſici. hij n. morbi q ſunt ꝟtrarij medicamibus idigent ꝟtrarijs e qualibus ſi eq̄les ſint ſi vo iquales oz vt fortior medicetur prius alter vo nō negligaf. Intelligas quoqz cōpōnē nō ſolū tēporalem ſed partialē ⁊ localē vt docuit. B ſi ergo p̄ceſſerit retētio ſanguinis ⁊ ſigna repletiōis apparēte flebotomabis in principio: ⁊ minus q̄ in alijs: deinde minorabis materiam: cum cliſteribus ⁊ colirijs ꝓpriis ad hec. Et digeres cum ſirupo de endiuia ⁊ alkekē gi: de cuſcuta de ſucco ſolatri: ſucco granatorū murorū ⁊ ſirupo acetoſo ſimplici. Deinde facta digōne. alicuali dabis aliquod ex farmacis predictis eductiuis aq̄. Alterabis cū aqua lactis caprini aſinini vel ſucco endiuie vl' roſaz vel aqua ſeminum cōium frigidorum vel ſucco p̄dictorū aliquo. Sintqz in liqda ſubſtantia ⁊ aq̄a bibita ꝓp dictā ſuperiꝰ cauſā ⁊ ordinate p interualla exhibita ⁊ potata. Et in medio tpe detur aliquod alterātiū ⁊ ꝟfortātiū vt trocifcus de berberis: vl' de ſpodio vel mirabo. citrini ſi vēter ſit ſolutus vel aqua fructuum ſi ſit ꝟſtipatus. Deinde dabis diuretica ⁊ vrinam ꝓuocantia ſicut ē aqua ſeminū cōmuniuz ſi'oz ꝟfortata cū aliquo diuretico coz cal'ioz q̄ ſuperius ſūt narrata. Ex illis eſt aq̄ lactis caprini vel aſinini: vel ēt lac camellarū. Si vero cā fuerit multū cal'ia: vel ſi fuerit ſiccū decoctiōe endiuie ⁊ ſeminū cōiuz exhibita. Deinde ꝓcedas ad balnea vnctiōes ⁊ empla: embrocationes ⁊ epithimata ex reſoluentibus tpatis ⁊ parum ſtipticis hñtibus ꝟſeruare vtutē mirach nō reſolutionē impedire. Et deinde ſi expedit ad inciſiones cauteria āt in ꝟ locum nō hñt cum ſint vehementi inflāmationis ⁊ alia q̄ ſuperius tradita ſūt. Regimē āt i oībus alijs nō naturalibus rebus ſit exiccatiuum ſitqz cibus facil' digōnis laudabilis chimi ⁊ paucaruz ſuperfluitatū vt ſūt carnes pullorū perdicū faſianorum: auicularū paruarū montanarum nō pinguium caꝑolorum aſſate nō cocte exiccate ſumanf ſine brodio vt in caſu predicto Et q̄n cū ſubtiliatiuis ⁊ aperitiuis fuerint cocte. Et panis ſit aliquid furfuris hñs: ⁊ ſal' bene fermentatus cibanaceus ⁊ biſcoctꝰ ⁊ ſit calidis vel frīs mixtus prout cā requirit. Et potus in facta ex cal'a ſit hñtis virtutem diureticorum dcorum vel vini al. multū limphati cuz aqua ferri. In ſca ex frīa ſit potus ex vino al. limphato cōpetēter ſubtili vel puo. Si vero fuerit ſpecies timpanitis regimen ꝓprium ei ꝟueniens eſt regimē dictuz iflationis ſtōaci ⁊ epatis. Et oz vt minuātur ſolutiua niſi quātuz cōueniunt hūori flegmatico: q poteſt eſſe materia ventoſitatis ⁊ etiā diuretica: ſuperfluitas in venis: ⁊ ꝓpter calidis ꝓducit ad generationē vaporum plorum. Et mltiplicenf reſoluentia ventoſitatē ⁊ eructationez cōmouētia p̄dicta ibi ſupa ⁊ fricatiōes cū aleis ⁊ cū ſemine rutegētiane ⁊ ſimiliū: ⁊ euaporationes cū milio ⁊ ſale ⁊ alijs ꝓprijs ⁊ ventoſ ⁊ ſimilia emplaſtis: ⁊ cataplaſmatibus ⁊ ſpongijs ⁊ balneis ⁊ embrocis cum ſiccis ⁊ extenuantibus dictis. Et ſi fuerit ex calida cauſa reſoluentia ventoſitatem ſint ex tpate calidis vt eſt feni.apium aniſum: carui: mellilotum camomilla: anetum tribuli. ⁊ ſimilia. Si vero ex cauſa frigida ſit ex calefacientibus manifeſte vt eſt ciminum ſpica amcos ruta caſtoreum iuniperū ⁊ ſal' ſpeties ⁊ cortex thuris. Et ex compoſitis confectio de acoro cum nigella: ⁊ colirium ex baurach cimino ſolijs rute cum melle: ⁊ oleum rutaceum ⁊ nardinum cliſterizatum: ⁊ oportet q̄ omnia olea: ⁊ vnctuoſa alienentur oppilāt enim ⁊ prohibent reſolutionem inuncta exterius. Dicta autem cibi ⁊ potus ſit qualis in predictis vt eſt dicta. ⁊ ꝟ ſupa in cura inflationis. Deinceps ad medicinas compoſitas deueniendum quarum multarum deſcriptionem fecimus in antidotario noſtro ſecūdum omnem modum ex ſirupis decoctionibus confectionibus electuarijs trociſcis pillulis vnctionibus emplaſtis ⁊ olis appropriatis que per te inuenies ⁊ approximabis prout oportet: ⁊ te ſcire ſuperius āmonuimꝰ. Iſa ac quoqz deſcriptionem omnium ſerioſam fecit. Galie. quoqz ⁊ Abo. in antidotarijs ſuis que obmiſſa propter breuitatem per te inuenies ſi oportet. Sirupus contra idropiſim ex frīa cauſa. R. .origani camedreos camepitheos ſpine albe ſicle calamenti fluuialis: ⁊ campeſtris i ſopi añ. Ʒ.ſ. camphoꝝ. ſcolopendrie eupatorij lupuli capil'. veneris endiuie añ. Ʒ.i. aſari folij: añ. Ʒ.ij. qnqz radicum cōmunium fu. meu. paſſularum enucleataruz

corticum capa.añ.ʒ.i.squinanti absinthij thimi epithimi aristologie rotunde:añ.ʒ.ſ.semmis anisi:feniculi cinamomi añ.ʒ.iij.seminum cõmunium.ʒ.ij.zucari lib.ij. aromatizentur cum his.℞.spice asari croci folij carpobalsã:cipi: galie muscate añ.ʒ.i.dos.ʒ.ij.cũ aq̃ ferrea tepida donec digesta sit materia. ℔Dillule contra omnem idropisim.℞.foliorum mezereon infusorum in aceto vl oxizachara.ʒ.v.mirabolanor.ʒ.iiij.citr.rubar.ʒ.iij.Cõfice cum succo apij ⁊ anisi:aut feniculi silvestris.dos.añ ʒ.i. vsq̃ ad.ℓ.ſ. Et illis sũt pillule reubarbarate posite ſ capl̃o de cura opilatiõis epatis.Inquit Ari.radix.feniculi silvestris mistrata secũdũ omnez modũ curat idropisim ex opilatiõe. ℔Dedicamen vtile idropicis in qb⁹ nõ est calitas ad educendũ aquam in paucis diebus per vrinam.℞.amcos fructus sauine cimini salis albi añ partes equales:teratur:⁊ sumantur cũ vino. ℔Dillule valde vtiles idropicis.℞.cris vsti.stercoris columbini: rute sicce:añ.ʒ.iiij.cufo:bij.ʒ.ij.fiant pillule cuz succo apij dosis.ʒ.ij. Emplastum ad ventris inflationẽ idropicor℞.stercoris boum: vel caprini montani exiccati lib.i. succi.prassii lib'.ij.olei cõis lib.iiij.sulfuris rubri.ʒ.iij. cum vitelis ouorum. Confice ⁊ emplasta. Idem operatur stercus caprinum cum vrina mixtum si superponat Emplastum bonũ ⁊ forte.℞.calcis vive.nitri:ireos corrumen:sulfuris:armoniaci:bachar lauri:staphisagrie stercoris columbini. Terantur:⁊ distemperẽtur cũ vrina:resolvit.n.aquam mirabiliter super inunctum. Unguẽtum ℔Dagistri Archidis.℞.sanguisugaſ curatas triginta:⁊ pone in fiala vitri plena olei camemillino mm⁹ tertia parte ⁊ dimitte donec ibi moriant Deinde reple cã vino gre.opila eam bene:⁊ fac bullire eam in vase aq̃ dulcis pleno:vsq̃ ad ꝙsumptionem totius. Dei de auferas ⁊ reponas.fiet.n.sicut vnguentum quo liniatur vẽter asclitici mãe ⁊ sero. Et detur quolibet mane vitellus vnus ouj cũ limatura cal's. Cõfectio empli ad idropisim asclitẽ ⁊ qñq̃ emplantur ex eo aquam hñtes ⁊ est expertũ.℞.farine or.ciperi storacis origani sicce: nitri cimini: baurach boli armeni añ partes equales. Cõficiantur cum melle qñ exiccant aquecam virtute forti. Confectio.Raſ de kekẽgi ad idropisim in q̃ nõ est calitas nec solutio ventris valde.℞.foliorum mezereon infusorum in aceto exiccatorum:⁊ tritoruz.ʒ.v.aga.turbit añ.ʒ.v.succi absinthij.ʒ.iiij.mirabolã.ʒ.v.rosarum rubearum:endi.añ.ʒ.iij.terminabin.ʒ.x.succi liquiritie.ʒ.ij. de coquãtur terendabin donec fiat sicut mel:⁊ conficiañ cũ eo ⁊ detur ex eo in potu:añ.ʒ.ij.vsq̃ ad.iiij. ℔Dillule ꝙferentes ad febres antiquas ex humoribus diuerſ ⁊ dolorem epatis:⁊ inceptionez idropisis innatiue valde.℞ absinthij ⁊ succi eius succi cupatorij:mirabolanorum citrinorum aloes masti.croci:laudani:lache ablute anisi asari scentaragi sicce:terepigre añ.partem.i.terantur ⁊ cribelentur ⁊ ꝙficiantur cum aqua solatri dosis.ʒ.ij. cum aqua tepida in nocte. Et si est tussis adde succi liquiritie medietatem medicinarum ponderis. ℔Dillule girasi regis ꝙferentes idropicis.℞.lactis titimali serapini:añ ptes equales decoquañ.cum vino: fiant pillule sicut cicer:⁊ sit potõ ex eis duas:aut tres plm eius cũ vio pmixto añ cibum ⁊ post cibum. Sirupus expertus ad idropisiz ex causa calida.℞.endi.cuz radice.lupul.cum radice capil. ve.cicoree epice añ. ℔Da. absinthij policarie minoris cuscute scolopendrie cũ radice blete bedegnar:añ. ℔D ʒ.radicis feniculi silvestris radicis apij radicis asparagi residentiuz in aceto:ana.ʒ.i.squinanti.ʒ.i.reubar.ʒ.iij. spice.ʒ.i.ſe.cõiũ.ʒ.i.ros.mirob.citri.añ.ʒ.i.zucari lib.ij. succi endiuie succi cupatorij,depuratorum ana.ʒ.v. aceti predictarum radicum:⁊ succi granatoruz:añ.ʒ.ij.Ju pecia rara buliant:sandali spodij ana.ʒ.ij. Sirupus ad idropisim ex causa vtraque.℞.asopi absinthij cuscute ros.endiuie cum radice capil.veneris bedeguar blete: policarie minoris:añ.ʒ.ij.squinanti liquir.radicis feniculi silvestris radicis apij⁊ se.eius añ.ʒ.i.ſ.anisi feniculi meu.fu.amcos añ.ʒ.ſ.florum buglose:⁊ rob eius añ.ʒ. i.spice folij añ.ʒ.iij.reubarbari masti.añ.ʒ.ij.omnia buliant in aque lib.x.vsq̃ ad tertiam partem. Deinde colentur cum expressione ⁊ colature addantur zuccari lib. ij.succi endiuie depurati succi policarie minoris:⁊ succi apij depurati:añ.lib.ſ.vel succi feniculi ⁊ absinthij ⁊ sirupentur cum decoctione sandali ⁊ spodij. Et in processu si vis facere laxatiuum adde secundum impinguẽtiuz cause:vt intimpania polipodiuz in ipocarcha reubarba. vel agaricum in aselite mezereon ℔Filij serapionis pillule ad idropicos ⁊ dolorem splenis.℞.mezereon infusi i aceto:⁊ exiccati coloquintide fauich ordei añ partes eq̃les terantur ⁊ ꝙficiantur cum melle.⁊ dentur oi hoi secũdum quãtitatẽ virtutis:soluũt enim aquã valde. Diacoralides inquit.Cum sumitur de radice cucumeris asinini ad quantitatẽ anolosath:ad minus ⁊ radice eius quãtitas.iiij.kist.laxat colam ⁊ flegma ⁊ propriae icoruibus idropicorum:⁊ absq̃ q̃ nocumentũ inferat stomacho. Et accipiañ ex radice eius lib.ſ.⁊ teratur cũ duobus kist vini:⁊ maxime babilonice:⁊ misceañ bene: ⁊ teratur cuz eo. Et dentur ex eo idropico.iij.anolosath in ieiũo quolibet die donec diminuatur tumor ventris diminutiõe cõpleta excludendo aquã que ẽ in ventre eius. ℔Dillule de spica aperientes oppilatiões epatis ⁊ splenis ꝙferentes idropisi:⁊ soluũt naturam.℞. spice.ʒ.iiij.aga.amomi rased.epithi.mast. costi camedreos añ.ʒ.iij.mirre cinnãi squinanti gario.añ.ʒ.i.aloes.ʒ.viij.fiant pillule ad idropicos ⁊ timpaniticos resoluũt enim ventositatel grossas vapoꝛosas.℞.se.apij anisi mast.añ.dauich.ij.aristologie rotunde acori gentiane añ.dauich.i.salis indi serapini:añ:dauich.i.aloes.ʒ.vi.teranſ:⁊ fiant pillule:dos. ʒ.ij.cuz aqua calida.Et aliqui addunt galange zedoarie añ ℥. Decoctio serapionis ad idrpoicos qñ nõ ẽ febris ℞.camedreos cãepitheos petrosilini isopi sicce squinãti spice rõane delegentiter ⁊ est saguessera fil eleos: ana ʒ.i.mirre gentiane epithimi dauci:ana.ʒ.ſ. aloes succotrensis.ʒ.iij.decoquantur cum lib.x.aque donec rõmaneat tertia. Colentur ⁊ dentur in potu ex ea ab.ʒ.ij. vsque ad.v.secundum quantitatez virtutis,minuscumsq̃ Alia cum serapino:⁊ soluit cum virtute.℞.serapini sextaria.ij.opponaci armoniaci aristologie longe:ana.ʒ.iiij turbit mezereon ana.ʒ.ij.cupatorij asse:fumiterre collo quinti de interioris calamenti ireos mirabola. citrinorũ radicum lilij celestis ana.ʒ.i.cepe squille.ʒ.ij.teranſ omnia: ⁊ infundantur cum zucharo: ⁊ ponantur ad solem vij.diebus deinde colentur:⁊ dentur ex eo omni die.ʒ. ij.vel.ʒ.iij.conferunt cum valde.emplastuz contra omnem speciem idropisis.℞.farine ordei ⁊ confice cuz succo ebuli ante ⁊ emplasta. Balnea termarum:⁊ propriae

ficca ⁊ sũosa: ⁊ que ex aquis salsis nitrosis sunt idropicos iuuant. Et sunt de vltimis prout tolerat virtus. Quod si non inueniatur in regõe artificialiter construantur sic In tina clausa sit tabla vna perforata in medio eius plurib⁹ foraminibus in qua stet patiens: ⁊ infundo sit aq̃ salsa decoctionis calamenti origani rute sauine isopi ⁊ in illam proiciantur lapides morales igiti: ⁊ recipiat fumũ tina exĩte bene clausa: ⁊ cooperiatur donec sudet. Alij faciunt buliri predica in caldaria bene cooperta: vt nihil expiret ⁊ habente cõcaua per quam fumus: ⁊ vapor pernenit ad tinam bene coopertam in qua patiens stat. ⁊ sudet ibi fortiter quantuꝫ vult ⁊ tolerat vt superius dictum est. Emplastum contra inflationem tibiarum: ⁊ ẽt ventris idropicorum. folia vrtice conterantur: ⁊ tepefca emplastentur prodest. Idem fomẽtentur tibie ⁊ euaporentur cum aqua maris vel salita decoctionis tribulorum marinoruꝫ camomille ⁊ radice ebuli. Dyascorides narrat de quodam qui cura habuit inflata cui fecit emplastum de fimo columbino farina ordei ⁊ aceto ⁊ liberat⁹ est. adde sandaracha si vis. Et si rubor ibi appareat femina cõmunia vetera cum oleo rosaceo commixta ꝓ sunt. ⁊ adde si volueris memite.

¶ Capitulum. xiuj. de fluxu epatico.

Quoniaꝫ fluxus epaticus ex excrẽtibus a corpore ⁊ ꝙ ab epate fluit: ⁊ exit de corpore vt est superius dictũ aut per nares sanguinis fluxu aut per os vomitu aut per poros sudor⁹ aut per renes ⁊ vesicam vrinam aut per intestina exit per q̃ exiens vltra modum consuetum proprie dicitur fluxus ventris ideo vsqꝫ ad summam de medicinis egritudinum intestinorum cum de medicinis fluxus ventris loquemur xp̃o prestante dicere postponimus.

¶ Capitulum xv. de ictericia citrina.

Ictericia citrina: ⁊ medicis eius vsqꝫ ad sũma quiartã cum de medis egritudinum splenis sermonem afferemus dicere reseruamus.

Equitur summa vltima particule tertie sectionis prime de egritudinibus splenis continens capitula quattuor. Capitulum primum est prohemiale sermo generalis in splene ⁊ egritudibus ei⁹ Cap. scõm de oppilatiõe splẽis.

¶ Capitulum tertium de apostematibus splenis.

¶ Capitulum quartum de speciebus iteritie.

¶ Capit. primum generale de egritudinibus splenis.

Alienus inquit cõmentari ⁊ exponere quid circa generationeꝫ humorum in epate contingere dicant antiqui exemplaꝫ addiscere. Vnum vtiqꝫ nouiter intelligere expressuꝫ ab vnis nõ colatuꝫ ⁊ buliens ⁊ alteratũ a calore qui i ipso est: demũ secũdum sui transmutationẽ duas gnãtas superfluitates in eo esse appebit. hãc quidẽ leuiorẽ ⁊ molliorẽ. hãc autẽ terestrẽ ⁊ grauiorem: quarũ hanc quidez floẽ: hanc vero fecem vocant quod ex eis depuratũ in medio existit vinuꝫ. Similiter ⁊ i generatiõe sanguis i epate alterato chilo: ⁊ transmutato a calore epatis est videre in eo duas gnãri superfluitates vna supnatãtẽ vocatam coleram spume assimilatam feci vocatam mlaꝫ: ⁊ qõ depuratũ ẽ ab eis mediũ sanguinẽ assimulatum vino depurato ab illis: a quibus depuratum oportet esse sanguinem naturalibus existentibus ꝓ pte ⁊ etiam factis in naturalibus per adustionem propter dictam superius causam capitulo primo huius antequã in alimentũ trãseat ipsorum membrorum. Ad huius autem mundificationem artificialis natura duo creauit membra: vnuꝫ qõ proprie amaritudineꝫ x̃acte colere naturalem sibi admixtã trahit. s. vesicam felliꝫ cistis ab antiquis vocatam que duas tunicas hꝫ contextas ex triplici genere neruorum ad modũ tunice vnius ortorũ a venis epis ad quã veniunt ex neruo: ⁊ vena plsatili. ii. rami. pui a cerebro ⁊ corde. q̃ per porum explãtatum ab eis ipsam coleram ab epe sibi impressam trahit cuꝫ virtute propria vt ex ea nutriatur ⁊ superest expellat per poꝝ alium qui in pluribus hoĩum est vnus mittens coleram ad gracilia intestina ad expurgandum ea nõ ad stomacum cum ledat per ea: ⁊ nauseetur: ⁊ eius digõ corrumpatur. In quibusdã etiam duplex est siue bifurcatus. ⁊ per vnum mittit coleram ad intestina: ⁊ per alũ ad stomacũ nõ i vacuũ eius pp dãꝫ cãm: sed inter tunicas eius ad faciendum: ⁊ adiuuandum digiuã. Et in quibusdam est ãplior primus vt in Ludio phõ ⁊ in quibusdam secundus vt in sabio sacerdote: vt recitat. B. Alt quoqꝫ creauit membroruꝫ quod ꝓprie trahit feces eius. s. splñ: quod adhuc est vt fecem sanguinis naturalem ⁊ in naturalem semp trahit cũ virtute propria per poꝝ coniunctum epatis venis a parte concaua qui in venis plsantibus in eo digeritur vt ex ea nutriatur ex sanguine ⁊ sua subtãtie raritate recipiat cum sit grossa ⁊ retinet donec digerat ⁊ quod superest remandet per alium poꝝ ad stomacum vt cuꝫ alijs suis superfluitatibus expellat qui in hoie figure est clipeal' sicut in porco ligose ⁊ coopertus pellicula orta a siphac ⁊ diafragmate: ⁊ suspensus pãniculis costarum ãsi ligamentis a parte sinistra ad contemperandum calitatem cordis sua frigiditate. Si ergo deficiat mundificatio sãguinis ab illis superfluitatibus totaliter vel ꝓ parte: siue propter causam membroruꝫ. s. debilitatem epatis ex pellentis ⁊ ipsorum. s. fellis ⁊ splenis trahentium suum propter causam in poris per quos ab epate trahunt. s. oppilatione siue per causam superfluitatum: q̃ sit amplior q̃ trahere possint: remanens colã x̃acta cum sanguine in epate facta apostema euenire in eo vt superius dictuꝫ est: vel transiens de eo cum sanguine per venas facta occasione aliqua intranspirabilis putrefit ⁊ accendit feb. tertianam continuam vel causonez veniens ad lacertos ⁊ subcutaneas partes putrefca accendit fe. tertiam interpolatam: vadens ad cutim diffusa in ea cum ibi transpirabilis sit per poros eius facit ictericiam citrinam. Collecta in aliqua sui parte: facit erisipilã: si adustafacit erisipilam ⁊ vulneratiuam seu carbunculuꝫ sicut in cerebro carabitũ. Similiter intelligas si malitia cum sanguine mixta permanserit facit enim egritudines simili modo secundum genus suum. In epate permanẽs facit cliros-sim vel ipilatões in totum corpus vel hitudinem lacerto rum diffusa si fuerit adusta facit lepram si in cute sit diffusa facit ictericiam nigram si in vno membro collecta nõ adusta facit duriciem si adusta quantum ad partez grosam facit cancrum: quantum ad subtilez antracẽ. Si vo

trahant pfecte non tñ ex eis quod supereſt pñt expellere ad ſtōacum ⁊ iteſtina ſiue pp cām exñtē i mēbris.ſ.felle ⁊ ſplene ⁊ ep̄e.ſ. debilitatē accñtē eis ſiue pp cām exñtez i poris p quos excernūt ⁊ mandāt illas puta opilatiōz ſuā cāz exñtē i ſupfluitate: q; ſit amplior q̄ expellere poſſint rēanēte in eis neceſſe eſt ip̄a membra igroſſari ſi vacuum ſit collecta ⁊ apoſtēari ſi colligetur in porōſitate ipſorum ⁊ cupū. Et cum cōuertaſ i vētū neceſſe ē ip̄m iflari ⁊ cū ſplē ingroſſatur corp⁹ neceſſe eſt ſōtiliari ⁊ econuerſo vt ait hypo. Et illud ex triplici cā: vna q̄n̄ deſtruitur virtus ep̄is vehemēter cū ⁊trarietate hūoris quare minora tur gnō ſanguiſ. Secūda ē q: cū ℔ attrahit ō ſangiue bono corpis illius inſert rem plām pp magnitudiem ſuaz Tertia cauſa ē: q: ex multiplicatione.mlie ſanguinis remanēs ſit ifectuſ quē abhorēt membra ſic nō nutriuntur ⁊ extenuantur cū ergo ſplē extenuatur accidit ex contra rijscāis ex quibus corpus impiguatur ⁊ ingroſſatur.

Si vero tractas ſuperfluitates perfecte nequeāt ſubſtiere pp defectum contentiue illorum membrorum vel amplitudinē porōrum vel ꝓpter multitudinē ⁊ malitiā ſuperfluitatum tranſiens colā vltra modum ad ſtomacuz ⁊ ſimiliter melia faciunt nauſeam ; ⁊ corrūpunt digōem ſi ad inteſtina faciunt multum fluendo diſenteria. Inqt enim. B. plia diſenteria ex colā ru. fit. Et ſi a colera ni. ⁊ felle inceperit eſt mortalis ait hypo. Si vero tranſeat colerica ad viā vrine : que ſunt eius eūatorum ꝓpriuz ſecundum Galienum facit ardorem vrine ⁊ deinde vlcera eorumdem. quod autem ex predictis colligere oportet eſt ſcire naturam predictorum membrorz.ſ. ciſtis felliſ ⁊ ſplenis opationes: ⁊ iuuamenta: nec nō ⁊ egritudines eis euenire poſſibiles cās quoq; quarū quedā ſunt ꝓprie ⁊ in ſe ⁊ quedā ex colligantia ⁊ vicitate : ⁊ illud ē ad ep̄ plim. Et ſunt ois generis.ſ. mala cōplō debilitās ſuas nāles opones: mala 2pō.ſ. oppilatō ipediens debitam opationem eorum ad quā ordinauit ipſa natura ſolō cōtinui ad apoſtēa ſeu groſſicies ꝓter nām ad quas ſequit plm accñs ſedatiuñ coloris naturalis q facit ad pulcritudis bene ē qō icteritia dicitur de quib⁹ dicē per ordinē xp̄o ihesu auxiliāte qui ſit benedēs. Et q: predē egritudines ciſti poſſibiliter 2tingētes: ⁊ egritudines ep̄is cui affixus eſt in cura nō dīnt iō obmittantur. eſt enim cadē vtraq; cura. Sed de egritudinibus ſplenis plm contingentibus ei cum ſit membrorum ab epate diſtinctuz ſpecialiter dicere eſt in quarta ſumma neceſſe.

¶ Capitulum ſecunduz de oppilatiōe ſplenis.

¶ Oppilatio ſplenis eſt egritudo officiāl' veniens in vijs ⁊ poris eius p quos trahere ⁊ excernere hz ſecem ſanguinis ab epate, quatenꝰ mundificē ⁊ conueniēs fiat alimento membrorum. Et eſt triplicis ſpēi: aut enim eſt in poro qui eſt inter ipſum ⁊ epar per quem habet trahere ſanguinis feces ab ipſo: aut ē in poro qui eſt inter ipſum ⁊ ſtomacuz per quem quod ſibi ſupereſt mandat illi: aut in vtroq;. Cauſa autem ipſius ex cauſis oppilationis epatis ē manifeſta ⁊ plm ē coartatoria. Cuius cā vt precedenti capl̄o dictum fuit eſt humor mlicus feculentus : ⁊ luctuoſus,: quem trahere habet: ⁊ excernere ſua multitudine ⁊ groſſicie nō potens tranſire per poros illos: ſed remanet obſtructus in eis. Et quandoq; eſt attenuatoria ex ſiccitate : ⁊ punctione colere : vel ventoſitate vicinorum vel apoſtemate compримente. Et raro eſt carnoſa. ⁊ cum eſt nō ſperaſ cura. ¶ Signa vero oppilatiōis porōrum diſtincta ſūt nā ſi quidē oppilatio ſit in poro p quē trahit extenuatio erit in ſplene. Et ēt ſi ſit in vtroq; magis: nec propter corpus erit pigue: ſed extenuatū magis pp ſanguis ipuritatē ⁊ maiorē infectionē ⁊ pdēa accñta ꝓ ebunt i alijs mēbris ⁊ vniuerſo corpe: ⁊ cute. Si vero ſit in poro p quem illā excernit : ⁊ ad ſtomacū groſſicies : ⁊ duricies cū grauedie appebit in ſplene nō ex natura: ⁊ diſpōe mēbra: q: ſit ſtrictorum porōz: vt ep cum ſplē rare : ⁊ mollis ſubſtātie exiſtat: ſz ex natura ſubſtātia hūoris obſtructis: ⁊ detēti q groſſus ē ⁊ tereus ſicuti. B. dixit. Et i vtraq; ē defectio appetitus ⁊ vrina magis ſecūdū plm: ⁊ egō quaſi cōſueta minus ſecūdū diuerſitatē porōz. Si enim in primo poro p quem trahit : ſit oppilatio omnia erunt minora. Et ſigna cauſarum ⁊ mōrū alioꝝ ex dictis in oppilatione ep̄is ſūt nō. Signa vero ventoſitatis ⁊ apoſtematis infra dicentur.

Cura oppilationis ſplenis ſicut cura aliarū egritudinum eius generaliter ex cura oppilationis ep̄is ſuperiuſ dicta ē manifeſta. Cadē enim vtriuſq; ē in re ⁊ i intentiōe. Cōplemētum tñ eius ⁊ pfectio: ⁊ fiet qñq; cū eiſdez, quandoq; cū fortioribus p̄opijs ⁊ diuerſimode miniſtratis. Inquit enim Galienus nos non inuenimus medias alias que ſint magis inciſiue ⁊ ſubtiliatiue humorum groſſoruz ⁊ viſcoſorū qui ſunt in pectore ⁊ pulmone : ⁊ ſanies exñtis in pectore nec meliorꝰ aptitudinis ⁊ conuenienti ad maturandum ⁊ iuuamenti ad ſpūdum illud quod ez q̄ predicte. Et de ꝓprietate earum eſt huius vt aperiant oppilationem ep̄is ⁊ mundificēt venas eius: ⁊ faciant ſimile illi in ſplene qñ oplō nō ē vehemēs: qñ oplō qñq; ē in ſplene vehemēs indiget medis fortioribꝰ iſtis ſicut ſunt ridix ⁊ cortex capparis : ⁊ radix tamariſci : ⁊ media noiata grece ſcolopendria ⁊ ſquilla ⁊ herba noiata aſceleni: cuius expō eſt mundificatiua ſanguinis ex eſtio q̄ ſit cortex ſalicis vel fraxini. Et cōuenit tibi vt ſit vſus vinſcuiuſq; earum diſperſis. Medie enim ſpleni approximande ſunt cum aceto. Ep̄is cum ſirupo acetoſo ⁊ aq̄ or. In pectore ⁊ pulmone cum aqua mellis ⁊ kaſt or. ſz oportet q̄ ſint medie māez reſolutiue ſplenis magis ſiptice medis ep̄is propter ſubſtantie raritatē ſplenis vt dicit B. Specialiter qñ plm coartatoria eſt cura eius eſt quattuor res prima eſt eūatio. ſecunda poni expurgatio tertia ponit ſtudium in vita quarta eſt accñtiuz correctio

Eūatio eſt duplex ꝓma eſt cāe retente in ep̄e ⁊ venis. ſa cauſe oppilationis ⁊ retente in ſpleñ. ¶ Dumaz complēt ſi cuz mlico humore peccare ſanguis appareat q̄ tumor venarum illarum partium ꝓprie indicat flebotomia de baſilica. primo. deinde de ſaluatella ſiniſtre manus q̄ tamdiu ſtuat q̄ diu reſtringetur per ſe ſi natura corpis tolabit vel fīoia de ſaphena loco eius vel aptō venarū emorridaliū ꝓpriū ſi retētio ſanguis mēſtrual' vel emorridaliū p̄ceſſerit. Inquit.n. B. mlicis emorrodes inatebonū. Et q̄n̄q; tibi neceſſariū eſt vt flebothomes qui dez ſiniſtram. deinde cum eūatione ipſius mlie p fluxuz ventris ꝓprie dicente hypo. Spleneticis diſenteria ſupueniens bonum. Que ſi ꝓlōgēt accit ei idrops: aut licteria ⁊ peūt ſplenetici. Spleneticus autem ē q duriciez ⁊ groſicie hz in ſplene dicit. Albo. Scōm eūationez cāe

obstantis 2plent.eũones cum medicinis educeř hũtib⁹ hũoř mlcũ a splene ,ppie simplicib⁹ ⁊ 2positis q̃ j dicẽ tur:p̃missiõe mediaz maturãtũ ⁊ apictũ hũoř ⁊ iñbzo rũ ãs dicem⁹. Et vltio cũ medis resoluẽtib⁹ ipz de loco gb⁹ mollificãtia sũt p̃muttẽda vl' p̃miscẽda vt infra dicẽř .Zl'Dedicine vo simplices qbus ẽ maturato ⁊ aptio sũt a pertue icisiue subtiliatiue ⁊ abstersiue. Et harum q̃daz sunt tales a 2plone:qr sũt tpate calie ⁊ ama.stipti.⁊ con fortati.q̃dã a ,ppietate ⁊ 2fortatiue. Que vo sũt tales a 2plone sũt duplices :q̃dã leues ⁊ quedã fortes vtute:le ues camedreos cãepitheos cicera:succus caulium dome sticorum:acorus:anisum:agnus castus scolopendria ca nabis politũ aspag⁹ nil.acetosa :anetũ eupatoriuz bedegar feniculus:asse.spica calamẽtũ ⁊ similes. Fortes sũt nasturtiuz volubilis semẽ rafani ⁊ sinapis prassium lupne iuniperus fruct⁹ rubee tinctoz q aperit ⁊ mundificat a ,ppietate sqlla oziel ei⁹ :⁊ ẽ vltia. Lemb⁹ g̃ vteř i oppi lationibus lenibus ⁊ fortibus ⁊ 2positř fortib⁹. Inqt.n. B.soti ifirmitati fortř media occurat. Cũ g̃ mã apzue rit digõ cũabis cũ epithimo:añ.z.ij. vsqz ad.v.cum siru po acetoso g̃ cum reiteratione educit,n.id quod ẽ i splẽ ne:⁊ detũescer facit illũ vel armoniacũ cum sirupo aceto so ⁊ decoctione lupinoz ⁊ cappař. vel succus eius eduẽ. n.mãz grossaz ⁊ seqř sanitas:⁊ radice lilij vel vrina ⁊ lac te camellaz nutritaz ex scea aniso ⁊ feniculo. Secundaz rẽ 2plent 2fortatiua ex cibis .⁊ potibus q j dicentur. Et medie operãtes illud a ,ppietate sũt tales.s.sumac semis postulace.z.ij.cũ aceto:aut corali valde decocti:aur.a.cuz sirupo acetoso. Et emplastũ de cucurbita tenera:aut cu curbita ipsa teratur post exiccationẽ ⁊ bibantur ex ea.z. ij.cum sirupo acetoso⁊ semen cãne cuscute :⁊ folia salicl ⁊ semen acetose: atriplicis:⁊ fructus tamariści:⁊ folia e⁹ ⁊ plino vulpis ⁊ splen asini silueštris ⁊ pulli equi exiccati ⁊ ep ipi⁹ exiccatũ.z.ij.cũ sirupo acet. Zl'Dedie rsoluẽtes simplices sunt predicte operantes a compulsione: quas per te eligas:⁊ ex eis componas prout te inuitat neces si tas:⁊ alias infra dicemus:⁊ etiam mollificantes. Secũ da res completur cũ cũone partis seu expurgatione põi oppilati:si.n.sit in pozo qui ẽ inter ipsum ⁊ epar 2pletur apertio cũ leuoribus: sz in pozo q est inter ipsũ ⁊ stõacũ seu in vtroq 2pletur cuz fortioribus p̃dcis silr ⁊ in cisti. Tertia res q̃ ponit studiũ i vit i 2pletur cũ ordinatiõe r̃ gimis in cibo.⁊ potu. Et ẽ vtilis sint leues ⁊ pingues ex uribus ⁊ carnibus p̃paratis cũ subtiliãtibus :⁊ calefaciẽ tibus cũ equalitate vt cappař.cum aceto ⁊ reliqua q̃ sci uisti s. Et potus sit siẽ aq̃ i aqua extictũ sit ferz ignitum multotiens:⁊ vinum subtile. Et bzeuiř i alijs reb⁹ ap,p piquat regimi oppilatiõis ep̃is. Quarta res.s.accẽtuum correctio ⁊ ,ppie duriciei ac splenis doloris q̃ nũc dicenř Alioz vo accẽtuũ q̃ i mẽbris ⁊ toto corpe 2tigũt ex ea j sectiõe fa ⁊ tertia dicer vbi ō vnoquoq caplz faciem⁹ ap propriatuz. Sciendũ g̃ q⁹ duriciei splenis 2uenientia q̃ dam sunt simplicia ⁊ quedã 2posita. Et primoz q̃dã sẽ opãtia a 2pulsione q̃dã a,ppietate .A 2pulsione sẽ mol lificãtia hũida ⁊ tpate calida:⁊ vnctuosa vt fenugrecum semen lini.carice:altea ⁊ mucilago eaz:⁊ radic. filicum: malua :⁊ radix lilij:oleum amig.dulcium ⁊ amararum de lilio isopus humida ⁊ similia. Vnctuosa vt pinguedines adipes omnes:⁊ ,ppie galline:anatis:anseris por ci ⁊ vituli ⁊ medulle ipsoruz:⁊ alia s in cura apostematis dicta.h.n.inuncta mollificant ⁊ reso'uendo extenuant. Operantia a ,ppietate sũt vrina splenetici:q̃ bibita ẽ mi rabil'.decoctõ nucis cõis: vel cipisti cum aq̃ ⁊ accto sump pta valz duricie:⁊ succ⁹ caul'cum succo de passis ⁊ de cocrõ foliorum setaragi cum aceto bibita confert valde. Et scolopendria confert magnifice sũpta cũ oximelle fa cto ex decoctione folioz eius dieb⁹.xv. Spica cũ vino bibita ostracuz puz cum aceto bibitum beẽ qñ bibiř cũ aceto mixtum i pondẽ.z.ij. acor⁹ 2fert grossicie ⁊ extenuat ipm armõiacuz ⁊ opopõacũ cum aceto more ep̃li supponitur ⁊ bibitum cũ aceto vtile⁹ cuz calce:extenuat splenem isop⁹ hũida cum caricis ⁊ baurac confert duricie. Aristo.cum melle sup iuncta,resolvit duriciẽ etiam ep̃lm ex nasturcio cum melle. Exfenugrecum ep̃lm cuz nitro. Granum viride ⁊ ,ppie alboti cũ aceto resolvit duriciez. Cortex rafani cum oxicelle ep̃lus. Sit ep̃lm ex ac calo:centaurea valz durcie bibita ⁊ ep̃lastata : setaragi .i.tapsia linita sup splenez extenuat sinapis extenuat lac tuca asinina cum aceto comesta ⁊ ep̃lastata:stere⁹ capara rum montanaz ,ppie ep̃lz succ⁹ et sirup⁹ ⁊ reubar.ep̃lm ⁊ files. Boloti autẽ ei⁹ quemẽtia sũt b ⁊ betõica'cũ ex ea sumuntur.z.iiij.cum melle et aceto:et filia. Attẽdẽ ãt oz et nãm splenis ppinquamẽtũ ei⁹ in cura ⁊ medie dicte: ⁊ q̃ splẽis in passiõibus mistranř:i vtutis vehemẽtia sint il lis ,ppoztiõate. Alit.n. B.nigra'colera:potiõi nõ obedit ⁊ i oppilatiõib⁹ ei⁹ maxie nõ facile ptrãsibil': duplici.n. interuenięte alteratione ac mora in'trãsitu per artos:⁊ co artatos meatus piculũ est eaz exsolui vtutẽ anteq̃ ad ,p fundũ eius deuciat'quod ex naturali' 2plõe ⁊ dispõe sbe ac ,ppietate sbe inuestigari oz. Que.n.cal'a sũt 2plone ⁊ filia ,ppietate se inuicẽ trahũt:⁊ trahunř sic velocit pene trabiles fiũt ,ppie si adsit sbe dispõe ⁊ subtilitas:q̃ vo ꝛrium coopatur ãt ars vt inquit hebẽ mesue cũ tritura p mixtiõe ⁊ corpis p̃paratiõe.tritura vt si sint,grosse ⁊ soli de sbe teranř subtiliter fiẽ'alcohol.pmixtiõe.s.cum aceto vel sirupo acetoso quod facile est:ptransibile subtilitate sbe sue ⁊ virtute grossicie subtiliat humoz viscositatẽ i cidit ⁊ pozos ripticãdo exfractat. Corporis p̃paratione vt pleno corpe:sed ieiuno vel appetẽti exhibeanř: ⁊ post fricationẽ vel exercitiũ seu balneũ vt membris inanitis ⁊ calefactis velociter atrahanř. Sirupus extennãs splenẽ: ⁊ apiens oppilatiões eius. R. epithimi :corticuz radicis cappis:scolopendrie: ⁊ fructus tamariści corticis salicis rubee:ireos:asari:acori:añ partes eq̃les.decoquanř cuz aceto forti:deide coletur:⁊ cũ zuccaro fiat sirupus aceto sus zuccarinus vel mellin⁹: ⁊ bibař.dos.z.ij.⁊ i q̃libz do si sit.z.i.armõiaci. Est.n.mirabilis adeo q⁹ si p̃dicte me die denř aliqbus diebus bibere porcellis nõ repleř i eis splẽ. Trocisci exptoz inuañtoz i oppilatiõibus splenis R. rubee.z.xij.corticuz radicis cappis aristol. lon. ireos ana.z.ij.terantur valde ⁊ conficiantur cum oximelle ace toso:⁊ fiant trocisci aur.i.⁊ dentur cum aqua absinthij:⁊ corticum radicis capparis. Dixit almãso: si cum duricie splenis fuerit calitas da trocisc⁹ de agno casto. si frigitas da trocisc⁹ de cappare. Confectio trocisc⁹ de agno casto. R. se.agni casti.se.tamariści scariole ⁊ portulacaz ana.z.v.fiant trocisci .iij.cum aceto :de quibus detur v nus cuz sirupo acetoso. Alij. R. foliorum rafani recentiũ corticum radicis caparis fructus tamarafci:scolopẽdrie

troci.aure.ij.dos.i.cum sirupo acetoso. Siruptis ex inuentione nostra contra antiquas oppilationes omnium viscerum ⁊ splenis ⁊ rectificat ea. ℞.absinthij: radicis ireos:centauree minoris scolopendrie radicis cappar.⁊ fructus eius fructus tamarisci cupatorij asse isopi montani añ.ʒ.ij.aristo.lon.⁊ ro.corticum fraxini diptami florum camomille:anisi añ.ʒ.i.ellebori m.ʒ.i.ʒ.mast.serapi galbani opoponacis:lapidis lazuli preparati squame ferri mirre electe gummi eder:laudani añ.ʒ.i.gar.cubebe macis galange cinamomi añ.ʒ.iij.cum quibus aromatizetur sirupus. In fine decoctionis sue adde epithimi sene agar.añ.ʒ.ʃ.succi radicum ebulorum succi cucu.asinini añ lib.i.magnet.ʒ.i.aceti.ʒ.iiij.zuccari lib.iij:dos est ab.ʒ.ij.vsq; ad.iiij.cum aqua scolopendrie in stomaco vacuo.quando itur dormitum ⁊ maxime quando oppilatio fuerit infixa cuz diuturnitate t;um in membro sanat enim ḃ medicina si deus voluerit. ℔Dillule resoluentes oppillationes ep̄is ⁊ splenis ⁊ ad principiuz idropis. ℞. rauedseni.ʒ.v.armoniaci serapini bdelij:ana.ʒ.viij.lache.ʒ.i.opoponaci.ʒ.iiij.mezereon.ʒ.v.turbit;spice polij aloes añ.ʒ.v.mast.ʒ.ij.omnium mirob añ.ʒ.iiij. lapidis lazuli abluti epithimi ellebo.ni.salis indi.añ.ʒ.ij pigre.ʒ.x.dissolue gumas in vino ⁊ in forma pillas .dos ʒ.ij.cum sero. Et hi pondus cibi quod assumunt hodie sumant cras. Dixit Galie.egritudines mlice non nisi forti medicina curantur:qñ malia non obedit ei. Dixit Alfrayz aqua in aq̄ decocta est radix iris remouet oppilationes oio antiqs ⁊ ē fortis opationis. Dixit. A. decoctio absinthij ⁊ centauree mioris ē media maxia i remouēdo oppl'ones splenis. Educit enī vtranqz colerā:⁊ maxime adustā:apit vias adeq̄t mām ad expellendū ⁊ fortasse ꝙfortat mēbra mittentia mām in valorē opl'onis. Et ē de intēciōe rei fe vt stomaco ⁊ epi ꝙfortet. Dixit democritus fructus edere folia ⁊ gūmi eius a,ppetate remouent oppilationes ep̄is ⁊ splēis antiqs. Et fit ex puluere scertaragi:plius laudabilis qui assumitur in cibis omni hora. ℞.pleris predēi.ʒ.ij.āisi.ʒ.i.limature ar.ʒ.ʃ.aur. boni ʒ.iij.limature eris al.ʒ.i.magnetis.ʒ.ij.gar.cubebe macis zinzi.gummi edē.añ.ʒ.i.zuccari lib.ij.dosis.ʒ.ij. Et superbibaī parum post paz vini antiq. Et est medicamē regū ⁊ magnoz dñorum. Respicit.n.cor ⁊ membra principalia ⁊ generat gaudiuz ⁊ ē medicamē diuinū in remouēdo oppilatiōes. Alia dedicamen magnū resolues splenem duoz ⁊ attenuāt eius magnitudinē ⁊ grossiciem. ℞.armo.ʒ.iiij.floxum camo.aneti tama.añ.ʒ.i. carui grano.balʃ.tamari.rubee añ.ʒ.ij.squille assate.ʒ.iii.scolo.arist.ro.añ.ʒ.ij. Conficiantur cum melle ⁊ dentur ex eo.ʒ.iij.cum aceto sic tpa spatāe.ʒ.ij.mittantur in .ʒ.vij. aceti boni ⁊ buliant vsq; ad.iiij.sit dos medio.añ.ʒ.ij.vsq; ad.ij.cum.ʒ.ij.ipsius aceti in hora dormiendi. Egreditur virtus huius medicamis vsq; ad profundissimas ⁊ abscōsas materias huius membri mlicas ⁊ violenter operatur attenuat ⁊ cōsumit materiā rebellē ⁊ sepltā. Dixit Abo.accipe vesptilionez ⁊ decolla ⁊ exicca ipsum ⁊ ꝙtere ⁊ accipe ex eo quantū tollant tres digiti.aut accipe vij.vesptilionꝛ pingues:⁊ decolla eos: ⁊ exicca ipsos ⁊ ⁊ pone eos in vase vitreato submersos cum aceto forti: ⁊ luta ⁊ dimitte in furno clauso. Cum ergo decocti sūt depone.vas extractum donec infretur. Et deinde extrahe eos ⁊ dissolue digitis in aceto: ⁊ sumatur ex eo omni die in potu pondus.ʒ.ij.⁊ est sana ⁊ experta medicina. Inquit Alb.emplasta vnguenta ⁊ olea sūt ex conuenientibus medis egritudibus splēis ꝑdictis. Alia ꝙdicia vo:⁊ ellm illoz ē: qñ qñqz qdē sumit ex simplicibus ꝑnarratis:puta q: fit ēplm de stercore ouiū cū aceto vel sterco re capr:az mōtanarū cū aceto: ⁊ qñqz ex fece ipsius aceti qñqz fit euaporatio cum ipso. Et qñqz fit cataplasmatio cū filtro infuso in aceto tepido. Et qñqz sumitur sterc⁹ vaccarum herbas pascentium ⁊ exiccat.deiñ cogit cum aceto ⁊ fit ēplm bonum.⁊ qñz plueriz atur sup ipz sulfur citrinū. Et ēplm cuz flore eris est mirabile. Et ex eis q̄ propiqua sūt equalitati ē sicla ꝙcocta cū ace.⁊ silr radicel altee. Et q̄doqz fiunt vnguenta ex armōiaco ⁊ sterc̄ore ouiū:⁊ ace.⁊ oleo rutaceo. Et olea sūt de amig.amaris de femie agni casti:de granis narcisci.aut alcāne aut frigini:⁊ qñqz fiūt cōpositā ex p̄dictis vt ē marā masili cōis ⁊ maran ℔.⁊ marā factum de radi.cap.infusa in aceto diebus tot dōec lenificet.deide exiccetur: ⁊ fiat marā ex ea cū cera ⁊ oleo de alcāna:aut assūatur nigredo vasis ꝺ cre:⁊ fiat ex ea cū faria oz.⁊ aceto: ⁊ sirupo aceto.ēplastū qñ est vltimū: Euaporatio experta ꝑz alchidum. ℞.rute cor.radicū cap.absinthij calamenti origani: añ partes equales decoquātur in ace.⁊ infundantur frusta filtri:⁊ exprmantur⁹ ⁊ applicent.xx.vicibus.⁊ cū ifrigidātur auferant. Item dōec calitas euaporet splē cuz vapore aceti in lapide crudo.⁊ ipsum filtrū infusū in aceto ca.applicetur sup splēz. Et prope decocta sit salicis cortex vel ruta ⁊ ꝓpte in balneo. Euaporatio ad vētositatē ⁊ inflatōz splēis ⁊ ēt apostemātē in aceto bul.cortex ex cap.ra.ruta agn⁹ castus:calamentū armo.⁊ spica ⁊ infusū filtrum frequnter applicet. Et est ras. Cōfectio troci.ad splenem cū calitate. ℞.razia.ʒ.v.lace reubar.succi cupa.anisi spice mast.añ.ʒ.i.detur cū decoctiōe radicum: ⁊ sum Ras Cōfectio ēplī ad splenē cum caliditate. ℞. ligni salicis ⁊ folia eius ⁊ tamari.extremitates mirti ⁊ cipressi ⁊ ꝙtere ⁊ misce cū aceto vini:⁊ est Rasis .Emplm ad duriciem splenis ⁊ ventositatē. ℞.foliorum rute.ʒ.x.ntiri mentastri ficci añ.ʒ.iij.armo.ʒ.vij.armoniacum dissoluatur in aceto vel vino ⁊ cū cera ꝓpria fiat ēplm ⁊ supponatur:⁊ ē almansoris. Decoctio serapionis ad splenem experta ℞.foliorum cap.⁊ terantur cū ace.⁊ exprimat ex eis quātitas.ʒ.ij.q̄ bibātur ⁊ dentur tribus dieb⁹. Sed pueri sumāt ex eo postq̄ expressum fuerit sine ace. Alia sagapara ⁊ ē alfelesif.sit cēlis ei.teratur ⁊ exprimatur:⁊ ōtur ex succo eius cēle ei.⁊ detur i potu ēt.ʒ.ʃ.armōiaci cū aqua rafani:⁊ misceātur cū fece rafani q̄ expssius fuit qō sit e ēle ei de fisamo ⁊ terantur ⁊ fit emplm ex eis super splenē tribus dieb⁹:expti.n.ē. Dimac ſap.valēs ad duriciē splenis ⁊ stomaci:⁊ cōfert ad reliquas exituras:⁊ apostemata cal'a in eis. ℞.bdelij armo.añ.ʒ.i.caricarum.v.fabarū passularum emu clea.cicerū melliloti fenugre.⁊ seminis lini cāmoil. alumis farine lupinoz añ.ʒ.ʃ.olei rute ⁊ camōilie q̄tū necesse ē. Infunde ficus in meibutegi ⁊ aceto die ⁊ noc.⁊ terātur valde ⁊ misceantur, cū medis soluantur q̄ soluuntur cū meibutegi i quo ifusisti ficus:⁊ rectifica illud ⁊ admistra ipsuz. Aliud armoniacū soluatur cū aceto forti dōec fiat sic alcha. line ipsū super pānū ⁊ epithia. Aliud sumatur mirra bdelū armōiacū thus eq̄l pōdere ⁊ soluātur cū aceto forti ⁊ epithimētur Silr abscidatur cāta ꝑz q̄tutatē splēis ⁊ liatur sup ipsam

sanus melius ⁊ puluerizetur sup ipsum sinapi. hūctatus nō tritū ⁊ epithimetur cū eo nocte vna. Unguentus ex pertū ad doloꝛes ⁊ opl'onē splēis ⁊ duriciē eius ⁊ dolo-ꝛem matri. ℞. bdelij. masti. galāge armoniaci: aloes co-losōie mellis cōis: ana. ℥. j. ceꝛibētie. ℥. ij. seꝛapini stoꝛa-cis liquide. ana. ℥. viij. cere citri. ℥. iij. lucci ciclamis ⁊ ab sinthij: ana. lib. j. olei camomil. lib. j. butiri. lib. ℌ. teran-tur terenda ⁊ ꝙficiant ⁊ ēplet ꝙtiue mollificat. n. ⁊ resol uit ⁊ rectificat ꝙpl'onē eius: dixit Diascoꝛides ciclamē fm omnē modū admistratiōis in medicia ꝓbatissima in soluēdo opl'onē iplenis: ⁊ mollificat: ⁊ resoluit ⁊ attēu-at. Et succus eius cū tñdē aceti mollis ⁊ cere pariter. ii ij. bulli. vsq; ad spissitudiem est medicamē exptū valde in antigis opl'onibus eius. Antidotū ad splenē ꝓbatissi-mū. ℞. ra. ciule cāpane rafani maioꝛis: añ. ℥. ij. mediāe coꝛticis tama. ℥. j. floꝝ eiusdem. ℥. ℌ. betōice sisimbrij. añ ℥. ℌ. liature ferri. ℥. iii. mellis qō sufficit sumat bis vl' ter in die adde spice. ℥. j. Memīe fefellit vnq; ⁊ pulus ta-mariſci cum spica ⁊ cinamomo ꝓpꝛius est.

¶ Ca. tertius de apostēatibus splenis: ⁊ tūoꝛe eius.

Postea splenis ⁊ tūoꝛ pꝛeter naturam enemiens ei. Eius autē spēs sequūtur numeruꝫ materieꝫ admodū apātum ꝙtigentiū in epe ⁊ similibus mēbris fm plīm est melancolicū durū pp cām supius in pncipio dictā. Et qñq; est flegmonicū qō est qñ i eo sūt arterie ⁊ vene ꝙtientes sanguinem qui pter naturā influens ⁊ in substātiā splēis colle eius flegmonē facit. Et aliqñ est flegmaticus molle: sed raro pp flegma grossum aggregatum in epe ex indigōe vel īmbꝛo catarizāte illi p poꝛ. ocultos ad eius molliciem adiuuat substātia eius mollis ⁊ cū calefiat fiml: cū melā colia a tepida caliditate accīte ei fit vētosus si colligatur Si vo in vacuo fit diffusa vel itercluſa facit iflationem. Colericū vero raríssime accidit cole. n. si sup excꝛescat i epe transmittitur ad cisti nō ad splenē. Oppilatiōe vero in poꝛo cisti ꝙtigēte vt nō possit trāsmitti ab illius transi tur cū sanguine p venas q̄ in splenē mittatur splene re-pugnāte illi ⁊ natura sui ignea q̄ de cētro ad circūferen-tū semp mouet. Et si p venas ⁊ arterias trāseat ⁊ i illis obtūditur ⁊ alteratur: inspissaturq; splenis frigiditate: ⁊ hūoꝛis melācolici in eo cōtēti qī nō remāet colericum sed trasmutatur in duꝫ. Cause eius sūt note ex dictis hic supra de aposte. epis cui delatōe serunt. Et ex causis eius est flebo. plurima ⁊ cōuēientia circūstāciaꝫ est cau sa exterior. Et qñq; fit pmutatiōe apātis epatis cū eius materia trāffertur in splenē ⁊ ē melius q̄ si ecōuerso fi-at. Et qñq; cōfortatur splen subito ⁊ educit eꝰ materiā feculētā ⁊ cuadit infirmus. Et eius eductio est qñq; per flugū sanguis naris sinistre: qñq; p vōitū: qñq; licet ra-ro p vrinā: ⁊ qñq; p secessum. Et signa eꝰ absolute sūt signa oppilationis supius numerata: sed sūt cuꝫ doloꝛe grauatuo pp tēsionē suspensoꝛij: qī extenditur vsq; ad furculā ⁊ ꝙpatitur diafragma ex quo seqtur malitia i an helitu ⁊ fit veloꝝ frequēs ⁊ interceptus: sicut accidit pu-ris qñq; ploꝛat ⁊ est cū melāco. ⁊ qñq; cū risu. Et cum est flegmonicū est minus duꝫ cū inflatiōe ⁊ fe. ⁊ maioꝛi doloꝛe. Et magis cū est colericū: ⁊ est cū alienatiōe: eius aūt qō est flegmati. fig̃ sūt p̄dictis opposita. vētosi vero sig̃ sūt absq; ḡuitate ⁊ cum pmīt tactu resistit illi: ⁊ sōat Cura apātū splēis ex cura oppilatiōeꝫ ipsius ⁊ apātum epatis inotescit. Curā ergo illoꝝ pꝛeq̄re ex illoꝝ ītentō nes ⁊ modos. Et ꝙpleas cū appꝛopatis simplicibus ⁊ ꝙpositis q̄ sūt descripta ibidē. Et ex appꝛopꝛiatis i apo steate cal'o est alumē in eo. n. est inasio aliqua cū ḡlitate eq̄li ⁊ stipticitas ⁊ virtus frātis: ḡre oꝛ vt misceatur cuꝫ medicīms eius apocrusticis ⁊ resolutiuis. Et acetuꝫ ēt est ex illis ⁊ aqua folioꝝ salicis ⁊ folioꝝ algarab. ⁊ aqua portulace ⁊ capilli vēris hūidi. Et sūere i potu ō semi. portulace. ℥. j. cō aceto arnogloſe exiccate ⁊ pulue. oi die coclear. j. ⁊ alia q̄ a ꝓpꝛietate operātur frā supi⁹ nūerata.

¶ Cap. quartum de spēbus ictericie.

Ictericia vt dicit Albo. est alteratio coloꝛis coꝛporis feda. Estaūt triplex: citrina nigra mixta seu viridis. Et cā eius est quadruplex fm q̄tuoꝛ actus interuenientes ad eius calidi tatē se inuicē oꝛdiate hūtes sicut cā ad cām: sūt ūmediata: mediata magis mediata ⁊ remota. Immediata secū dū G. est effusio colere in toto coꝛpoꝛe ⁊ ꝓpꝛie in cute nec mixꝫ cū cutis fm eū sit mēbꝝ oꝛdinatū ad receptio-nē supfluitatum coꝛporis totius: est quoq; illius ifusio qñq; cretica: qñq; fintōatica: ⁊ si qdē sit colere citrine fa cit citrinā. si vero nigre facit nigrā: si vero vtriusq; mix tā seu viridē opatur. Cū. n. miscētur duo hūoꝛes citrini coloꝛis ⁊ nigri viridis fsultabit coloꝛ vt dixit Albo. nec erit tertia spēs simplicis ictericie: lꝫ sit tertius hūoꝛ: qui naturaliꝛ p venas vadit cū sanguīe flegma. s. albū coloꝛe dicēte hipo. in affo. Si albo flegmate. Tale. n. flegma ē naturale q̄ a sanguīe nō sequestratur: nec sub ꝓpꝛia foꝛ ma in alteraꝫ trāseat i cutē vt ꝓpꝛiū ipāmat coloꝛē i ea ficut colera vteꝛq; facit. Et si flegma in naturaleꝫ san. sepetur qñq; illud tñ pp sui viscositatē ⁊ grossitiē nō bñ est effusibile p vniuersa coꝛpis mbꝛa ⁊ cutē sīn sanguine ḡre totā cutī dealbare nō pōt lꝫ interdū diuersus ⁊ cir-cūscriptus in aliq̄ parte cutis illā dealbet ⁊ moꝛpheā al-bā opatur sicut mlia nigra q̄ dāt pp hoc ab ictericia: qñ moꝛphea ex erroꝛe tertie digōnis fit ⁊ mēbꝝ eius: ic-tericia vero ex erroꝛe se ⁊ mēbꝝ ipsius: ⁊ si qñq; coloꝛē palidū ⁊ plūbeuꝫ in vniuerso coꝛpoꝛe ipāmat naturale flegma super excꝛescens in sanguine: ⁊ effusum cum eo in totum ⁊ curaꝫ illud est qꝛ in sua superexcꝛescentia nō sepatur a sanguīe vt trāfiēs in cutē ꝓpꝛiū: ⁊ p se coloꝛeꝫ ipāmat in ea sed mixtus cū eo ipsius coloꝛē obtūdit: ita q̄ alteratū cū eo in nā mēbꝝ cutis coloꝛē palidū ⁊ plū beū reddit: q ⁊ si nō sit naturalis tñ non est fedus vt co loꝛ ictericie cū nō tñ a nāli recedat: ḡre ictericiā facere nō ē dēm. Et in sūa fleg. qōcūq; nō efficit ictericiā albā lꝫ sit albū cū ictericia vt dēm est: sit alteratio coloꝛis coꝛpoꝛis ⁊ cutis totius feda ipm flegma coꝛpus totū a cute alterare nō pōt ⁊ si alkat totā ipi⁹ alteratio nō ē feda. i. mltū recēs a nāli sicut est citria ⁊ nigra vt possit icteri-cia dici. Cā mediata eius est effectus mūdificatiōis illo rū hūoꝛum a sanguīe in venis: ⁊ epate vt supi⁹ dēm est. Causa magis mediata est debilitas in membꝛis oppila tio in vijs: ⁊ materia colere multitudo in mēbꝛis. s. cuti quantū ad citrinam: ⁊ in splenē quantū ad nigram: ⁊ in vtrisq; quantum ad viridem. Remota causa est queli-bet egritudo debilitans ipsa in attractione ⁊ ep in expul sione ⁊ ꝓpꝛia mala complexio quelibet vt superi⁹ dic-tum est in epatis debilitate ⁊ apostemate. In poꝛis op pilationis causa est non ex causis predictis in materie q̄

titate multa seu illorum hūorum ⁊ magis quam per illa membra mūdificari possit. Talis secunduz ℔. ē duplex interior. ſ. ⁊ exterior. Interior est duplex. ſ. materialis. ſ. cibi ⁊ potus q: sint acuti vnctuosi ⁊ dulces in vtraqz vel melancolici ⁊ grossi ⁊ terrestres in nigra. Et efficiens vt complexio calida mltū epatis multiplicans coleram citrinam in citrina vel calidam multum adurens valde ⁊ coleram nigrā multiplicans in nigra: vel cōplexio totius corporis ⁊ membrorū calida multum sanguinē in coleram citrinam pmutans in citrina vl̄ nigraz p aduſtionem suo superexcessu in nigra ictericia vel frigida valde totius ⁊ epatis ipsum sanguinem cōgelans: ⁊ denigrans qui veniēs ad cutem nigram ictericiā operatur: licet causa hec sit rarissima: ⁊ cum adsit in epate potius egestionem nigram qualis est anguis nigrescens q̄ ictericiā operatur propter grossiciem sui non bene effusibilem in circūferentias cutis: sed petentem potius cētrz ⁊ intestinorum infimū propter gravitatem. Et cuz acciderit nō resolvitur eius materia cito ⁊ est timorosa. Exterior est coadunans ⁊ est per se ⁊ p accidens: per se i oīs circūstantia cōsimilis calida vel frigida cooperās ad generationem illorum humorū: p accidēs est dispositio tēporis aeris regionis ⁊ similium frigida ⁊ sicca q̄ calorez remittunt ⁊ fortificant interioribus igniendo vnde humorum p̄dictorum sequitur ex predictis cibis generatō ⁊ poros cutis cōstipant non tantum q: per hoc intransperabiles illos reddat humores: q: sic febrez accenderet secundum q: ad eorum retentionem in cutis substantia opetur vt in hieme ⁊ borea: ⁊ i regionibus similibus est viden. Vel est sumptio veneni seu morsus animalis venēosi: ⁊ proprietiri sanguinem ⁊ hūores corporis ⁊ mēbrorum corrūpentis: ⁊ in citrinum colorē: ⁊ viridem cōvertentis qui veniens ad cutim citriam operatur vel viridem ictericiam: vnde ℔. ait. redeamus igitur ad epar ⁊ videamus an in omni tempore epar ictericia existēte patiatur: ⁊ an sit ad hoc accidens operans. Dico ergo qō multoties epate salubre existente: videamus coleram rubeam vinidi ⁊ ex cuti exire: ⁊ hoc secundum crisim Item sine crisi sanguinem cōspicimus in coleram mutari cum ex pessima: ⁊ aliena corruptione corrumpit sic ex morsu reptilium venenosorum quēadmodū vidi regis ministrum cuius officiuz erat tiros capere quodam tempore a tiro morsum fuisse qui tardans sumere medicinā solutiuā mutatus est in colorez prasij. ¶ Signa spēs ictericie vnāqz p se visui nō ē: cū sit mebri exterioris coloratō feda cui⁹ visus ē index ,ppius. Cāz vo sig̃ q̄ sūt occulte oz subūgere distincte ⁊ ,ppe rēotaz interiorū: q̄ licet sint posteriorius i ipsius impssione: pozel tñ sūt in curatione. Eis enim ablatis prompte fit mūdificatio sanguinis: cessat que effusio colere ⁊ feda cutis coloratō fiens nec non ⁊ facta cessabit facile. Inquit eni ℔. Qō prius est intentione posterius est in operis executione: ⁊ econuerso recto curōnis ordine procedendo. Hoc autē dixit q: inutiliter quis prouidebit febribus ⁊ etiam aliis dispositionibus: nisi prius meminerit cause: cui⁹ cognitionem cura cōfestiz sequitur vt est dictum. Si igitur causa eius sit egritudo quelz: ⁊ maxime oplo quecumqz mala: ⁊ debilitans: ⁊ frigida: ⁊ humida ⁊ attractiua cistis: ⁊ etiam splenis coniecturando cognosces ex signis predictis dispōnes epatis: quas plurimū sequitur cistis propter affixionem: ⁊ splen. propter colligantiaz: ⁊ vtraqz propter seruitum egritudinis debilitant s epatis expulsiuam. Signa ibidem habuisti: ipius ergo presentia cū priuatione signorum subsequētium causarum iudicat illam. Signa vero distinguentia inter debilitatem attractiue ipsorum ⁊ sequestrationem epatis sunt: nam debilitatē attractiue illorum absqz debilitate expulsiue epatis signt pauca tictura egestiōis ⁊ minor: soluta nāli: ⁊ minor: tinctura vrie cum p̄cessione egritudinū cistis ⁊ splenis absqz egritudie epatis. Debile sequestratiuaz epis absque debilitatem atttractiue illoz mēbrorum signt añ cessio egritudinum epatis cū lesione in alijs opationibus eius ⁊ tinctura in egestione: ⁊ vrina mior: soluta. Et quandoqz sunt sanguinolēte sicut lotura carnis: ⁊ sequitur caceſia: deinde idropisis. Si vo sit causa eius oppilatio in poris p quos trahunt ⁊ transmittunt superfluantes: signa erunt egestio alba: ⁊ constricta in citrina nō necessario in nigr. : ⁊ vria citrina vel nigra ⁊ color obtusus in ictericia ⁊ subito eueniens. Signa vero spēruz ⁊ modorum oppilationis ex p̄dictis in epate ⁊ splenē sūt manifesta. Signa quoqz distinctiua oppilationis pororum ex dictis in oppilatione epatis sunt mānifesta cum predictis oppilationis ipsorum signis que percipies absqz signis precedētium ⁊ sequentiū causarū. Si vero i causa sit materia: ⁊ multa q̄ntas colere cuius causa materialis sit cibus ⁊ potus scies ex resolutione infirmi ⁊ astantiuz Si vero in cā efficiēte sit cl̄pa q̄ est mala qpl̄o cala multū epatis multiplicās colerā citrinā vel nigrā signa erunt q̄ su ,cius dicta sūt in mala qpl̄one epatis cala: ⁊ est palatiue eueniēs: ⁊ cū hoc videbis in citria citrinitatē maiorem nigredinē vrinā quoqz rubeā vehemēs rubedinis donec ad rubedinē trahat ⁊ pānū talr tigat vt vix removeri possit ⁊ silr egōnez. Et oia exñtia p nares ⁊ sudores q̄si citria i citria: vel nig̃ i nig̃ vel mixta ex vtrisqz seu viridis in vidi ⁊ qmixta. ⁊ si qdē sit ex mala qpl̄one mltū cal̄a totius corpis ⁊ mbroz ex tactu mbroz corporis ⁊ cutis cal̄o iflato ⁊ vēaz ruboze ⁊ pruritu ⁊ erūt i coloze ictericie: ⁊ mō veniēdi mediocres: tūc ⁊ vrina ⁊ egō nāles vl̄ q̄les i ,ncipio. Colera. n. mltiplicata i mbris tē dit̄ de sui nā ad circūferētias cutis nō regurgitat adinctiora cū ep cū suis emūtoriis saluū existēs egōnē: ⁊ vrinā nāles tūc opet̄ lz i ,pcessu qtigat mutari: ⁊ ē sigtio bōa q: epis sanitatē oñdit qr idrops nō tiet̄: vñ hip. ictericis nō valō iflati sūt. Et ex his spēz cāz ipsi⁹ ictericie nigr ⁊ citrie sūt note. Et erūt cū puatiōe signoz p̄cedētiū cārū. Et silr si sit cā mala qpl̄o epatis ffa vel toti⁹ corpis ⁊ mbroz ex signis ,riis p̄dictis cognosces. Cāz vo exterioz q̄ p se sūt: sūt mānifesta: cognitis eis etiā q̄ per accis cāe fiūt. Et si qdē sit venenosa si ab aiali ē morsus oñdit seu p̄ctio: si vo a sūptiōe venēi sigt ipsā pterita suspitio ⁊ sānitas ⁊ bōitas hūoz ⁊ aduēt⁹ illius sbito cū puatiōe p̄dcaz cāz atqz egōnis: ⁊ cū vria mordicali vl̄ fisticali ⁊ sic ireos ,ppe vl̄ i colōr sili erugi eris vl̄ succo porri ⁊ in diuersitatē qpl̄onis ipsius veneni ⁊ specierum ictericie. Signa vero ipsarum ex cretica vel sinthomatica effusione colere ,pcedentium sumi possunt ex p̄cedētibus cōcomitantibus ⁊ sequentibus. Ex precedentibus quidē nam creticam precedit egritudo acuta epatis vel splenis apta terminari per eam nec fit subito sed p̄cedētibus signis digestionis ⁊ alijs signis bōe crisis. Ex cōcomitā

tibus quia est cuꝫ bona tolerantia: cum fit ante statum sed in statu ⁊ in die tertia que est post. vij. nō ante nisi i corpore calido ⁊ regione calida vt est eregio Auerois. Et non cū duritie ypocū. dextri immo cum bōa dispositione ipsius: vnde ¶ Ypo. ictericia ante. vij. mala in. vij. vero ⁊. xj. bona si dextrum ypocundriū non durum fiat Ex ꝑtibus quia cessat egritudo ⁊ virtus confortetur. ¶ Inquit Ypo. si qualia oportet purgari purgentur confert ⁊ bene ferunt si vero non contrarium. Sed sinthomaticā ⁊traria ꝑdictis signa ostendunt.

¶ Ara ictericie sinthomatice vt ex predictis ē hꝫtum est due res: prima est causarum ablatio secunda est ipsius alterationis cutis fede facte ad naturalem permutatio. ¶ Domamam rem cōplent proprie que cās debilitatis cistis ⁊ splenis attractiue auferunt. Causas quoꝫ debilitatis cōstrictiue epatis ⁊ venarum: siue sint de genere male complexionis cōpositionis solutiōis: vel apostematis: que omnia in cura epatis ⁊ splenis tradita sunt. Inquit autem Abo. si fuerit causa ictericie in epate ⁊ felle curetur cuꝫ regimine predicto in debilitate epatis: nam cura ipsius fellis est illa vel ea que oppilationes pororū cistis fellis aperiunt causas earum auferendo quecumqꝫ sunt que omnia superius in cura. oppilationis epatis ⁊ splenis tibi nota fecimus. Et ex propris est cuscute que fellis oppilationem aperit ⁊ epatis: ⁊ etiam omnia amara q̄ quoniaꝫ aperiunt ⁊ abstergunt curāt ictericiā. Dixit Abo. ex conuenientibus attenuatorie ex siccitate quam significāt corporis ariditas est administratio lenificantiū ⁊ subalternantium coleram sicut mucilagines frigide ⁊ sicut sebesten ⁊ similia cum oleo amig. Si vero fuerit ex nascentia rei alicuius non estimo qō sit cura: si vero fuerit ex apostemate cura est cura illius. In coartatoria asimar ē ex melioribus medicinis ictericie. Et debilior ista est in qua oppilatio est in meatu colere. Et quando cū oppilatione est febris tunc atriplices sunt boni valde quoniam sunt aperitiui ⁊ exiccatiui: ⁊ similiter radix lactuce de qua sumātur. ʒ. ij. cum melle: ⁊ similiter aqua cuscute endi. lactuce ⁊ mirti cū rotulo cassiefi. ⁊ oleo amig. dul. ⁊ amara. Et ex appropriatis in opila. eius ē reubar. ipicon capili vene. olibanum rubea tinctorum ana partes equales de quibus detur. ʒ. j. cuꝫ aqua fe. gentiane aristologie costi podij centauree ⁊ similium si non sit fe. Serapio ait: ⁊ confert in hac specie ictericie vomit⁹: fortasse enim aperit opilatio propter motum eius impetuosū Clisteria quoꝫ ex polipodio epithio ⁊ thymo in nigra ⁊ absinthio endi. mal. ⁊ vio. in citrina vel ea que mala epatis comple. calidam vel frigidam valde alterant ⁊ permutant que etiam supra in cura ipsius diximus vel totius corporis in membrorum cōplexi. malam calidā adurentem que ibidem etiā tetigimus. Et ex eis ꝓprie ē balneum vniuersi corporis cuꝫ aquis dulcibus et frigidis molificantibus ⁊ rarefactiētibus nō stipticis q̄ dēpsādo poros iflamant: qualia sunt vio. mal. lactuce atriplices mellilotū coriandrum solatrū aceto. ⁊ similia. Et ex eis est alterare epar cuꝫ ceroto vel epithimate de landalis: ⁊ cum sirupo de endi. trocisci de camphora ⁊ de semin⁹ cōmunibus ⁊ frigidis. Et electuarijs diarodon ⁊ triasāda. ⁊ cum seminibus ⁊ succo frigidaruꝫ herbarū ⁊ alijs frigidis aperitiuis appropriatis que superius dicta sūt. Et. alterare etiam cor: cū frigidis appropriatis supra in cura ipsius enarratis: aut cum Ḃ. cum cor ⁊ epar est frigidum totū corpus frigidum erit. Et prima rectificabitur in ictericia cessat: vel que frigidam complexionem totius corporis mortificantē alterant ⁊ calefaciunt ⁊ etiam epatis interius ⁊ exterius approximādis. Oportet autem ne subito approximentur sed paulatim ⁊ cū caliditate nō superflua adustiua: ⁊ taliter approximata calorem naturalem debilem existentem i eis resoluunt. Regiminis quoꝫ rectificatio in cibis: potibus ⁊ alijs non naturalibus rebus sit ita q̄ in contrarium vertatur dispōni materie ⁊ membrorum hꝫntiū ipsam generare. Et caro ericij est iuuatiua valde propter fortitudinē ꝓuocationis mundificationis ⁊ conuenientie sue ad ep. Et ex regimine iuuante fel ⁊ remouente putrefactionē eius. Et in grosillud qō est in ep. ⁊ est vt cibetur in frigidis pane nō azimo sale trito ⁊ endi. pluria. vij. diebus Et si quidem sit a causa ventosa cura est ea ⁊ cū hijs que supra in cura egritudinū cordis ex simili causa diximus Bali. autem dixit: cum autem ad me veniret qui punctus fuit a tyro: ⁊ causam passionis narraret iussi cū tyriacam assumere: que sumpta in pauco tempore ⁊ naturalem redijt colorem ¶ Post ipsam autem dixit Abo. bibat patiens aquam malorum maciauorum granatorum succum endi. portulacharum mucilaginis ⁊ berberis ⁊ omnia in quibus est ifrigidatio cū virtute tiriace ⁊ cordiali. Et in ipsa iam expertus sum cum accidit i principio: ⁊ proprie cum venenum est imbibitum: ⁊ bibat lac assidue cum oleo amigdalino. Et ex regimine conueniente ⁊ comuni in sinthomatica quacumqꝫ eius premissa est cura ⁊ est vt iuuetur cum ꝓuocatione fluxus ven. ⁊ sudoris ⁊ confortatione nature. Inquit Ḃ. Icteritia ante. vij. mala nisi cum de ventre nimia humiditas exierit. Abo. quoꝫ dixit ictericia ante. vij. mala nisi curatur fluxu ventris: aut sudore naturali: ⁊ natura sit fortis. Illud tamen consideratione indiget: quenadmodum de fluxu ventris in pleuresi ⁊ vomitu in principio diximus. Si vero cretica sit dimittatur nature: iquit. n. hypo. ea quorum crisis fit aut facta est: non mouere oꝫ neque nouum facere: sed sinere. Secundam rem complent: que materiam colericam in poris ⁊ substantia cutis ibibitam resoluunt: ⁊ abstergunt: ⁊ lauant ⁊ sic ipsuꝫ secundum naturalem colorem diuitutnt. Quorum quedam sunt illam complentia a proprietate: quedā a complexione. a complexione resolutionem ꝫplent exercitia temperata fricationes ⁊ proprie cū aquis ⁊ oleis ex resoluentibus materiam subcutaneam vt est camomilla ireos: ⁊ proprie anetum ⁊ sudorem prouocātia que in cura epatis in vniuersali dicta sunt. Abstersionem complēt vnctiones cum fricatione proprie ex acetositate citri aq̄ acetoselle seminis melonis: ⁊ aqua cucumeris: ⁊ aqua ⁊ aceto. ⁊ aliorum abstergentium frigidorum si adsit se. vel: calidorum si non adsit quorum summa in decoratione infra faciemus annuēte xp̄o. ¶ Lauationē cōplent balnea naturalia ⁊ artificialia ex aquis dulcibus ⁊ decoctōne atriplici sicle tribuli endiuie capilloruꝫ veneris: cuscu. ane. ⁊ similium in citrina: in nigra vero cum epithimo: thimo borragine: ⁊ buglosa. sene ⁊ similibus in mixta cum vtriusque verumtamen ante introitum balnei oportet vt sumatur aqua decoctiōis asparagi; cicerum:

añ. ℔D. j. que decocta sit in vase vitreato cum .v. uesij aque ⁊ sit cum vino mixta si non sit febris: si vero adsit sola bibatur ⁊ similiter aque cuscute cum semine apij ⁊ zucharo tabarzet si bibatur ex ea sacraiat. i. cõ imatia valde. ¶ Uerum particularia balnea seu lauationes sunt quenientia oculis ⁊ citrinitati ipsorũ cũ superfluit: cũ fit eis nociua: et sint cũ aq̃ feni. celidõce: vsnee: rute: vel cũ aq̃ tribuloꝝ ⁊ mẽite solatri: coriãdri ⁊ fructuũ frigidorũ hñtiuꝫ vtute absterſiuã iã dictorũ: ⁊ ſbmergũt etiam oculi in ea. Et ex conuenẽtibus eis est sternutatio prouocata secundũ diuersitatẽ dispositionis cuꝫ calidis: vt est suc. foliorum nasturtii: prasii aut ciclaminis: sicut est vel' coctum: vel infusum in lacte mulieris: deide in mane expressum: aut sucus radicis rafani vel foliorũꝫ eius vel cum parum calidis vt est succus sicle: vel cuꝫ succis frigidis: vt est succus semperuiue ⁊ acetum ipsius quã do sugitur naribus: ⁊ tenetur hora vna ⁊ stet infirmus in pila balnei: quomã est bona curatio: motu enim coleram de oculo excuti: ⁊ p nares deriuando educt dicit. G. complentia verõ a proprietate sunt vt sumãtur nucis cipressi. ʒ. ii. cassielignee. ʒ. iii. ⁊ bibantur cum vio antiquo: ⁊ deinde balneẽtur: quoniam minget icteritiam Item sumatur fel vrsi cum vino: aut de cornu cerui. ʒ. ii. aut pulueris sulfuris. ʒ. ii. Et ex eis que laudantur est vt sumatur in potu cum vino de lumbricis terrenis exiccatis: quoniam ipsum mundificãt statim. Et ex expertis est: vt dentur tales radices acetose. ⁊ stet patiẽs in sole: ⁊ ãbulet in ipsa hora vna donec calefiat ⁊ sitiat deinde in potu sumat decoctionem capilli veneris: rubee tinctorum ⁊ mente: ⁊ similiter si bibatur post balneum cõfert valde. Et ex solutiuis proprijs ẽ vt perforetur coloquintida: ⁊ expell..tur illud q̃ est in ea: ⁊ repleatur vio ⁊ buliat super prunas: deinde coletur ⁊ bibatur. ¶ Sirupus in materia epatis calida: siue refrigerãs epar mẽbra supercalefacta audaciã fellis ⁊ acumen colere extinguit: ⁊ omnes morbos febriles: ⁊ releuat infirmum ab ethica ⁊ icteritia citrina: si ipse voluerit sanato: omniuꝫ languorum. ℞. berberis florum borraginis cicoree seminis portulace: scariole: lactucarum papa. psi. conquassati in aqua frigida epatice. ana. ʒ. i. plantagi. pipinelle sẽperui. solatri ana. ℔D. 5. succi epatice: succi cicoree scariole silueſtris ⁊ domestice succi semperuiue: suc. apii ỗ puratorum ana. ʒ. iii. spodi. sandali. ana. ʒ. iiii. seminuꝫ communium mũdatorũ. ʒ. ii. cãphore. ʒ. i. zucheri. lib. ii. ace. ʒ. iiii. dosis. ʒ. ii. in aurora cum aqua frigida caue ne sit infirmus cuꝫ oppilatiõe epatis ⁊ splenis: ⁊ senex ⁊ debilis stõaci. ¶ Alexandri sirn. vtilis habentibus epar supercalefactũ ⁊ coleram exuberantẽ in felle extinguit ⁊ mundificat. ℞. succi endiuie: succi plantaginis: lupuli. fumiter. ana. lb. iii. depurentur: ⁊ buliant aq̃ fõtis in quibus resideant reubarbari. ʒ. x. spice nardi. ʒ. i. ʒ. p duos dies: ⁊ buliant: deinde vsq̃ ad cõsumptionem. lib. iiii. deide coletur: ⁊ aqua zucha. lib. i. ⁊ sirupẽtur dosis. ʒ. ii. cũ aqua frigida. Sirupus ex inuẽtione nostra ad epatis materiam nociuam: vt expellatur mũdificans epar ⁊ malitiam fellis per vesicã extinguit audaciam colere: fugat febres omnino: rectificat effigiez ciminitatem oculorum ⁊ ictericiam ex caliditate inflammante ⁊ yrente eo quod membra que sunt radix egritudinum rectificat si deus voluerit. Omnia enim velut deficiente igne deficiunt ⁊ velut pluuia deficientibus nubibus euanescent: si modicũ sua quiesceret influentia ℞. capil. veneris: cariole silueſtris: portulacarum: scolopendrie: cupatorũ: lupuloꝝ sagis fragie epatice: radicis ⁊ folium cicoree: ⁊ florum radicis apii feniculi brusci sparagi ⁊ semperuiue tamarindorum: rubi uarũ cũ teneritate sua alkekengi: vel nemufaris: solatri domestici ana. ℔D. 5. semis coriãdri portulace: apii fenicu. brusci aspaturiſſime pulueriʒatorum ana. ʒ. iiii. florũꝫ boraginis violarũ psilu preparati rosarum ana. ʒ. iij. sandali vtriusq̃ calami aromatici spodii masticis ana. dragmam. i. succi plantaginis depurati: succi fumiteri re: succi apii: succi acetemisie: succi pomi acetosi succi scariole: ⁊ pomi terranei perfecte depuratorum ana. ʒ. iiii. reupõtici dragmas quatuor reubarbari electi. ʒ. i. ʒ. camphore dragmã vnã spice. drag. 5. zucheri. lib. quatuor: aceti infecti in musco vncias quatuor dosis. ʒ. i. vsq̃ ad duas cũ aqua cicoree vel lactis caprini in mane. ℔D ypocratis sirupus velitmus epati inflamato ⁊ possessori oppilationum venarũ ℞: florum tamarisci: cãepitheos: berberis ana. ʒ. i. endi. epatice scolopen. lupulo. apii aua. ʒ. j. aristo. ℔D. i. sandali al. ⁊ ru. ana. ʒ. i. zucheri: lib. ii. cuscute absin. ana. ʒ. i. Filius zacharie ℔D odus emplastri refrigerãtis epar inflammatum ⁊ fel ⁊ coleram. ℞. sandali. ʒ. iiii. semperuiue trite. ʒ. ii. farine ordei. ʒ. 5. masti. ʒ. i. albumis ouorum trium camphore. ʒ. 5. olei ro. ⁊ aque ro. succi solatri succi berbene ana. ʒ. ij. aceti. ʒ. i. applicentur pmixta bene a tertijs vsq̃ ad vesperas. ¶ Sirupus iudei. ℞. succi enduie succi absinthii succi cupatorũ ana. lib. i. depurẽtur ⁊ addãtur zucheri. lib. i. ace. radicum. ʒ. ii. ⁊ aromatizentur cum vtriusq̃ sandali spo. ana. ʒ. ii. spice. ʒ. 5. valet icteri. citrine ⁊ nigre ex adustione ⁊ oppilatione: expertum est. Similiter si fiat ex suco rostri porcini: ⁊ si permittatur cum aceto albo est efficax: ⁊ expertum. ¶ Ex cus medicamen magnum in egritudinibus diuturnis epatis icteritia nigra egritudinibus flegmatis salsi ⁊ lepra. ℞ecipe fumiter. seminis lapa. seminis absin. scabiose ana. ʒ. ix. omnium mirabo. sine ossibus ana. ʒ. v. ieralogodion succi ro. a. ʒ. j. thimi epithimi sene ana. ʒ. vi reupõtici. ʒ. j. mane pulpe cassie tamarindorum ana. ʒ. iij. reubar. boni ⁊ reu. de seni ana. ʒ. j. conficiant. ¶ Sirupus. ℞. lache spo. ana. ʒ. j. spartãe. ʒ. j. polipo. anisi añ ʒ. j. cupato. epatice ana. ℔D. 5. dosis. ʒ. 5. cum aqua lactis caprini. Unguẽtũ refrigerãs epar acumẽ fell: ⁊ se. calidas magnas. ℞. assungie porcie recen. gñti. quã volueris: lana eam cum aqua ca. decies: ⁊ octies cum aqua frigida: postea pistetur: ⁊ cum ea ico: poretur rosarũ ʒ. j. sadali vtriusq̃ spo. ana. ʒ. iij. reubar. ʒ. iii. spice. ʒ. j. camphore. ʒ. j. cere albe. ʒ. iij. olei rosa. succi semperuiue: ana. ʒ. iij. coquãtur cum facilitate: deinde coletur: ⁊ pmitte congelari: ẽ maxie efficacie vbi oportet. ¶ Inquit experimẽtator magnus. Succus epatice cum albumine ouorum agitato mixtus per decem dies in ieiunio assumptꝰ curat diserasiam epatis ⁊ fellis calidaꝫ: ⁊ est efficax: ⁊ appropriatum in icteritia: si deus voluerit. ¶ Inquit thesaurus. ℞. succi spui. depurati partes. x. melliſ. partem j. aceti partem. 5. ⁊ bulliant ad partem mellis. Ius serpentis: vt supra de cura opilationum epatis positum est ⁊ expertum in vtraq̃ ictericia: ⁊ supercalefactis in epate ⁊ malicia fellis: non ex coniunctione cõplexiõis ⁊ subsig

tie ꝙuis ad bene esse secūdum aliqd faciāt nec sba: nec cō
plexione. Scriptum est enim quod tale ex non quali mi
nuit medicinā largitō bonorū naturaliū ꝙ sup nāli ỽtute
veraq; celesti ⁊ elemēt aria: sicut deus creauit: sicut que
dam ē nobilissima in rebus ỽtus nō nā hac: ꝙ altera nā
nā ignota nō de naturis q̄ sūt sub sole. sed alterius natu
re nō intellectui ignote Albo. sirupus de absin. curat ic
tertiam citrinā: ꝙfortat stōacū: ⁊ cāmomilla ⁊ kekengi
aqua decoctiōis cuscute lacha: ⁊ sirupus de mēta: lactu
ca cū aceto cassia fistu. acetositas citri ⁊ succus ro. curat
eā ⁊ albaras: reubarbarū: ⁊ aloes cū aqua lactis caprū
vel camelaz. Idē decoctio polij cū aceto curat icteritiā
nigrā: lituū indū bibituz ⁊ limitū. ꝓhibet icteritiā nigraz
⁊ splenē. Et assa administrata cū ficubus ⁊ decoctio ce
rebri camedros: cāepitheos: ꝙfert icteritie nigr'. Succus
caulis cū vino de passiflue. radicis pētaphilō: calamen.
silnestre ⁊ radix peonie ⁊ siru. ex eis ꝙpositus ē efficax ⁊
expertus si ꝙs vo'uerit: scolopēdrie oēs spice ⁊ vene tin
ctorum cōferūt ictericia ex oppilatiōe: ⁊ prope cū amiso
⁊ vino albo. Aqua folioz raphani apit oppilationes
epi ⁊ remouet icteritiā reubarbarū: agaricū ⁊ aloes. Si
lnis Serapio. medicina solutiua q̄ abstergit ictericiaz
℞. scamonee aloes siracost: seminis atripli. ana ptes e-
ōles terātur ⁊ dētur in potu ex eis. ʒ.j. cū aqua buliente
Idē medicina solutiua ad icteritiā valde mirabilis. ℞
scamonee. ʒ.iiij. mirabo. citri. ʒ.vj. succi cupato. ʒ.ij. terā
tur ⁊ cribellentur: ⁊ detur potio. ʒ.ij. ex eo cū aqua ⁊ zu
charo. Serap. medicia solutiua adicteri. nigrā expta ēta
℞. suc. ciclamis. ʒ.iiij. al. ʒ.j. ⁊ solue in. iij. lib. zuchari: ⁊
deco que quousq; remaneāt due ⁊ dētur in māe. ¶ Itē
alia ad icte. ⁊ ieptionē idropisis: ⁊ datur cū lacte camel
laz vel aq̄ casei: ⁊ si illic ē caliditas cū aqua sola. ⁊ endi.
⁊ volubilis. ℞. succi cupa. raued. croci ana. ʒ.j. ʒ. lache se
minis cuscu. ana. ʒ.ii. cimarum. squinanti: seminis citruli:
scis, cucu. se minis portula. scamonee ātiocene assate i cito
nio ana. ʒ.j. terātur ⁊ cribellētur: ⁊ detur potio ex ea' au
reū vnū. i. cū eo qō videtur ex rebus pdictis. Sirupus
exuentiōe nra ad epis itl āmatio. colerā repmit: et' fu
rorē in cisti extiguit: ñbra totus calefacta infrigidat fe
bres alterat ⁊ diuturnas abreuiat: ⁊ icteri. citrinaz sanat
si deus voluerit. ℞. succi endi. suc. lu pul. depuratoz añ
li. i. succi apij: suc. absin. ⁊ cupato. suc. borragis depurato
rū ana. lib. ʒ. ⁊ buliant in eis pmixtis. v. radices cōes. ro.
in ace. ana. ʒ.j. lactucarū portulacarū: papa. endi. ana. ʒ.
ʒ. cupa. ℔ D. j. coquātur ⁊ colētur cū ex pressiōe: ⁊ colā
tur addātur zucha. lib. ij. ace. predictaz radicū ⁊ succi 'g
natorum muzoū ana. ʒ. iij. ⁊ in pecia rara buliāt sanda
li vtriusq; spo. ana. ʒ. ij. ⁊ qdā addūt cāphore. ʒ. ʒ. dosis
ʒ. ii. cū tepidā in aurō. ⁊ premittatur flebothōia: si expe
dit. Deinde finito siru. ministretur infusio reubar. ʒ. ij.
ʒ. in aqua casei fructuū vel succi rosarū: ⁊ alteretur epar
cū sandalis cōibus ⁊ suc. cēdi. deide balneū tpatuz dulcis
aque intret ⁊ seruato bono regimīe liberabitur: si deus
voluerit q; cum tali regimīe libari mltos ⁊ ē exptum.

¶ Incipit particula quarta sectiōis prime que ē de me
dicinis egritudinum membroz expulsionis continēs
summas. v. Summa prima de medicinis egritudinum
membrorum deseruientium expulsiōi superfluitatis sic
ce: vt iteſtinorū ⁊ ꝙ iuꝛ ĩnēs ca.

Explicau
mus huc
qz sermonē
in medicis egritudinū mēbroꝛū
nutritiōis q̄ ad tertiaz spectabāt
pticulā sectiōis pme. tps ē vt af
ferāus illū ad eius pticu. ārtā q̄
erit de medi. egritu. ĩmbro. expul
siōis. Sciēdū put retulit falco q
expsio sfluitatib⁹ ꝓpe debet tāḡ corpori ĩ vtilib⁹ Cir
ca q̄ D. sūmus medicoz iqt. Et q; ex necēitate cibarii
sfluitas iseq̄t organa ad euādam eā nā ꝙstituit: eisq; vir
tutes iposunt qbus mota alia q̄ attrahūt: alia nutriūtur
alia expellit sfluui. attrahit ỽo splē cisti fell' ⁊ renes: vt in
p⁹. c. sūme ētie ⁊ ārte pcedētis tertie pticule dcīm ē. Mu
triunt ỽo splen ⁊ cistis fell: sic dcīm est in sūma pcedenti
vbi de his dixīus. Expellūt supfluitates ītestia: vesica:
⁊ vie vrinales. Triplici aūt existēte digōe ac triplici sf
luitate: q̄ illi seqtur necessario sicca. s. hūida ⁊ vapoꝛosa
ad expulsionē sicce talē a pdīnio noīnate: q̄ digōni pme
stōaci iseqtur: ꝙstituit ꝓpie ⁊ ꝓncipaliter nā intestia. vi.
numero tria gracilia: ⁊ tria grossa ꝙtinua i se ipsa incipi
entia a fundo stōaci: ⁊ ptēsa vsq; ad postremū ficteri lō
ga circūuoluta ĩuolutiōibus plurib⁹ ligata doꝛso li
gamētis, strigentibus ea qb⁹ aducīūt arterie vene ⁊ ner
ui plurimū tāḡ sensu plurio indigentes. Cōposita ex
duplici tūica neruosa solida: ne rūpant a supfluitatibus
trāseūtibus hñte tria in se villoz genera quoz latitudi
nales in mfiori tunica sunt 'situati: in exteriori aliis si
tuatis. Inquit. n. D. ⁊ omnia. s. oꝛgana videbis sm vil
los mota. Et ꝓpea vnicuiq; qō intestioz rotūdi. i. lati
tudinales ꝙ alterutrū tūicaz villi sunt q circumtrahunt
n. solum attrahūt mhil ⁊ sua circūuolutiōe retinēt ma
gis q̄ ꝓpria virtute: quoz tria supioꝛa gracilia ītrinse
ca supficie sūt sulcata hūdi: mucilaginosa: tria grossa in
feriora pinguedine ĩmotis ⁊ discurētibus superfluis ef
fundātur: primū ipsoz vocatū est duodenuz: q; lōgitu.
xii. digi. in reū exiens astōi fūdo cui ꝙtinuat: cuius offi
ciū ⁊ mansiōnū ē vt sit pōta iferioris meat⁹ stōi: ⁊ eo clau
so teneatur cibus in stōaco dōec digeratur pfecte: ⁊ sic de
bus p mēri stōz oꝛe apto trahitur ita eo apto expellatur
per eum de stōaco ad intestia: alia gracilia ꝙtinua ipsi. s.
ieunū ⁊ illeō quibus mltipliciter ĩuolutis teneatur do
nec meseraice eis affixe multe traxerīt eis succū ad epar
cuius sunt manus: aliter aūt corp⁹ sup appeteret: vt glu
losum donecq; siqd diminutū a digestione stōaco hūit
cōpleatur p virtutem eius mediātib⁹ meseraicis ab epa
te veniētem ⁊ sua ꝓpria cōplexione que est similis com
positioni substantie stomaci: ⁊ quia maxime tales, vene
sunt affixe ieiuno a quo maxie ⁊ attrahendo ipsū inani
tū a viscositate cibi: dimittūt: ⁊ a grosso feculēto ianien
te ipsum colera ru. illi transmissam per felleum pozum
a cisti que excitat expulsiuam: dictū est ieiunū. Ileon
autē iuuamentuz est idē lz ab eo minus trahatur q̄ a ie
iunio plus tñ digō fit in eo quā fiat i iferioribus grossis
que ab ea ēt nō euāntur: sicut nec a venis epatis veniē
tibus ad ea ꝓpter fuctionē: lz modicū sugant ⁊ ab eo
passio iliaca dicta est. Inquit enim D. egritudines, ml'
tis mōis sortiūt nomina: vt a mēbro ⁊ hūus. Intestio
ỽo ileō ꝙtinuatur alia tria grossa: quoz offiū gñale ē ꝓpa
re feces ꝙpellere ⁊ exiccare sic triuz gracilium generale

officiuz ē cibum a stō missum ꝙtinere donec meseraice traxerit eius succū dimiutū digones supplēdo. ¶Dor primū dictū est monoculus: qz vnuz habens orifi.p qđ cibum a supioribus gracilibus recipit ⁊ si qd in eo sit indispositum suctiom pp indigonem stōaci ⁊ frigidorum intestinorum detinēdo ipsū quietuz in eius ꝙcauo tāꝑ in burſa decoquēdo perfectius vt aptum faciat suctiōi meseraicarum in alijs intestinis grossis inferioribus affixarum: licet illa sit pauca quarum ꝓportio eius ad ite stina alia grossa ē: sicut ꝓportio stōaci ad supiora ḡcilia. Et ppea situs eius ē ad posteriora: ⁊ declinās ad partē dextrā vt vtutis cāis oportūe recipiat ifluctiā qđ vero oio idispositū ē illi ꝑpat vt ꝙuertat i fecē q̄ ꝑ mōz ꝓ iō orifi. expellit ad iferio. ⁊ primū ad ꝙsuptiōez flatis in eo aggregati ꝓ idigonis mōz lubricos ⁊ serpētes ex ipo cō rupto gñat paucos tñ nūero ⁊ q̄titate: sic.n. iuuāt ad ipsius ꝙsuptiōez nec nocēt qr̄ corpus raro est sine eis. Et ex eius iuuamētis ē vt colligat feces paulati sbsequenti ipsū. s. colō emittat: vt exicc̄tur ⁊ ꝙpleātur i eo atq; aggregētur dōec expellat a nā grauata ⁊ melius ꝙphendete totuz ꝙuct ū q̄ dispitū. si.n. siltanee expelleret ad intesti. colō. ⁊ sil' vēiret oēs tieretur eucs colice pp mltitudiez oppilātē: ⁊ hec i testi. dignius ē vt descēdat i burſā testiculoz alijs pp ruptura ignis seu siphac: cū nō sit alligatū miseterio ꝓ meseraicas vt alia iteſti. imo pēdens ab alijs: sicut burſa oblōga. ¶Duic.n. ab iferiori pte cōtinuat aliō grossū iteſtinū vocatū colō: cuius inuamūtuz ē feces exiccare ⁊ ꝙplere ⁊ aggregare: vt dictū ē: ⁊ ab eo dicta ē col. sicut ilia: ab ileō: ⁊ hec iteſtinū cū elōgatur a monoculo decliat ad ptē dex. ppiquā epi deide ad ptē sini. descēdit ⁊ ptrāsiēs splenē coartat: q̄ pp in grossitie splēis ventositatis exitus ꝓhibet. dū vo ꝙmitur sup ipm: deide redit ⁊ decliat ad ptē dex. ppiquā epi descē dēs ad posteriora: ⁊ tūc cōicat rēibus ⁊ vijs vrie: quare in lapidē renū cū agregat: ⁊ descēdit cū vri. accūtia accidēt colice pp ꝙpassionē ex colligātia ⁊ vicitate: ⁊ illic cō tinuatur cū rēo: qđ est postremū iteſtioꝝ i rectū ꝓcedēs vsqz ad ficteri: cui' sui extrēitas āpla ꝙnuatur ⁊ in suo ꝓcessu sbstētatur pp dorsū alkati: cui⁹ inuam. vt dictū ē ē fecis expulsio ad exteriora: ⁊ vt sint facilis fuit in reū positū ad cui⁹ expul. adiuuāt lacti vē. almirac. viij. nue. secom Ḃ. ⁊ lacēti: q sūt in ipis ꝑter q̄sdā extrēita. ipoꝝ ⁊ alioꝝ q̄ sūt via cibi: vt ē gutt ⁊ caput: ⁊ extrēitas q̄ est i ficteri: q̄ inuātur lacto lactitudialis illa ad attrahēdū ḃ vo ad retiendū. Ex qbus sic ꝓ anothomiā collēis scir ⁊ ꝙphedere poteris eoꝝ nām: ⁊ eq̄les ⁊ q̄te sint egritudeis accidere possibiles: loca quoq; egritudinū cās ⁊ modos necnō ꝓpa ⁊ cōia accūtia insurgētia: q̄ oia sūt i cura egritudiuz necessario ꝑscienda. Scire ḡ oz q̄ iteſtis accidere pūt modi cuiuslz gñis. s. male ꝙplex. ꝙpōnis: solōnis ꝙtiuu ⁊ apis: vel ꝙ ifirmo cū sint iteſtia in ꝓfundo posita. ipsoꝝ modi sensu nō sūt ꝓcepti nec medico nisi spē alterius suoꝝ sinthomatū cōiū oibus doloris. s. ⁊ fluxus: q̄ secom Ḃ. suo excessu ipmūt i nām sbam ipsius resoluēdo ⁊ cuando qr̄ medicū cogūt desistere a cura ꝑdictoꝝ modoꝝ: ⁊ vehemētie ipoꝝ istare: ac fixiōi ⁊ ꝓmanētie eoꝝdē: qbus egritudis nām assumūt egroꝝ illud idē petētibus ꝑ molestia ⁊ defectiōe: q̄ sentiūt: vt sup: a i stō dixius: ⁊ ēt i corde. Idcoq; ātiq de egritudinū iteſtioꝝ cura agētes moti sē curā illoꝝ duoꝝ sinthomatū tiū ꝓtractare: cura.n. illoꝝ vera ē cura ꝑdictorum quos ꝙsequitur morboꝝ. Secūdū hoc igitur hec ḡra particula qq; ꝙtiere sūmas. ¶Prima erit de medicinis egritudiū iñcbroꝝ deseruētiuz expulsioni supfluitatis sicce vt iteſtioꝝ an i. Secūda de medicis egritudiuz iñbrorū deseruētiū expulsiōi supfluitatis aquose: vt ſnū: vesice ⁊ alioꝝ. Tertia est de medicis egritudinū testiculorū ⁊ vge. Quarta de medicis egritudiuz matricis q̄ generatiōi deseruit: ⁊ expulsioni semis atq; fetus de gñe sfluoꝝ sccūdū qđ exñtū i viduo expellēti. Quinta ō egritudibus siñbroꝝ ⁊ ptiū vētrisez qbus sūt lacerti: ventris ⁊ alie coopātis ꝑdictoꝝ iñbroꝝ expulsioni: vt Ḃ. dixit ¶Prima sūma cōtiet capi. ix.

¶ Ca. i. de dolore iteſtinoꝝ ⁊ medicinis eius.
¶ Ca. ij. de cura vmiuz ⁊ medicis eius.
¶ Ca. iii. de fluxu ven. oim modoruz ⁊ medicinis eius
¶ Cap. iiij. de tenasmōe ⁊ medicis eius.
¶ Ca. v. de emoꝛroidibus ⁊ medicinis coꝝ.
¶ Ca. vj. apātibus ani ⁊ medi. eius.
¶ Ca. vij. de medicis ragadiaꝝ ani.
¶ Ca. viij. de medicis fistulaꝝ ani.
¶ Ca. ix. de pruritu. ani.
¶ Ca. x. de medicinis mollificationis ani ⁊ exitⁿ eius.
¶ Ca. ꝑmū de dolore iteſtioꝝ ⁊ medicis eius.

Dolor iteſtioꝝ ē sensus nocuus coꝝ: ⁊ edio nē recipiens: na aut est in oibus aut aliqb⁹ Si i oibus vt totū ꝙphendat vētrē: ipocondria. s. supra ⁊ ifra umbili. ⁊ hec aut ē i motu ⁊ dōr tortio: aut ē q̄tus: ⁊ dōr ꝓpe dolor vē. q si mediocres sint idicāt dispōnē neutralē: ⁊ futurā protēdūt egri. si vo fortes vt actionē ledāt: sūt egritudo. Ängt Ḃ. tortio qdē in ventrem aut aliquis mediocris dolor: aut sm stōm: aut secūdū iteſtioꝝ aliqđ de gñe sunt coꝝ q̄ sunt ꝑter nām ⁊ hec sūt egritudi. signa q̄dm fuerit pur: mundū vo egrotare ita hñtes dñr q̄n nōdū pp hec a ꝙsueta opatiōe ipediūt ⁊ egritudies eius: istaē i talibus dispōnibus ⁊ ꝓpea in ad aliqd eādē dispōnē ⁊ neutrā ⁊ egrā dicimus. Si in aliqbus: aut est circūscriptus in aliquo particulari loco alicui⁹ quatuor ptiū vē. ⁊ tñ punc: ⁊ dr̄ punctio: ⁊ est de gñe neutroꝝ: aut ē magnus fixus: ⁊ dr̄ rās ad opa cōsueta ipediēs: ⁊ tūc aut est in grossis: ⁊ dr̄ cōlica ꝓprie a colō: aut est in gracilibus: ⁊ dr̄ iliaca ab iteſtino ileō ꝓprie: horū aūt nomīnū a noie ipsoꝝ duorū iteſtinoꝝ sūpsit origi. pp eoꝝ aptitudinē ⁊ ꝓpriam inter alia ad hūc icurrēdū dolo. sūt. n. strictiora alijs ⁊ circūuoluta circūuolutiōibus plibus qbus apta sē repleri ⁊ oppilari maxie sfluitatib⁹ q̄ sē cā doloris: nō sic duo denū pp eius situs rectitudinē: ⁊ breuitatē: ⁊ orifi. largū ¶Nō ēt sic rectū pp eius rectitudiez curuitatē oris largitatē: ⁊ ꝓpiqtatē ad extra: ⁊ hec ē dio: q̄ dolor recipit a loci siue cāe ꝓpiētis varietate. Alia ē dio: q̄ dolor recipit rōne sue essentie ⁊ ipmētis cāe: ⁊ ē: q: aut ē pūgitiu⁹ aut grauatiuus: aut extēsiuus: aut corosi. aut perforati. Cā. n. interior ipm dolorē ipaimēs: aut est cala: aut acuta ⁊ subtilis ipsoꝝ sepans ꝙtinuatē: lz sit raro: ⁊ tūc facit pūgitiuū: aut est fra grossa viscosa alterās: ⁊ tūc facit ꝙtuū: ē vētosa ⁊ vtraq; ē plimū cā eius: ⁊ tūc facit extēsiuū: ⁊ dolorē ven. ꝙphendere totū: lz hec q̄nq; a frigiditate exrioꝝ ꝓcedat: aut ē discurrēs cū adherētia cū circūuolutiōibus intesti: ⁊ tunc facit torsiuz seu tōtiōez

aut penetrans inter duas lāinas ītestio.ꝛ ſepās ītē eas:ꝛ tūc facit perforatum:ac ſi viſce perforentur terebellō ſicut in ſcipo patiēte colicam B.ſenſit que ſi fit debilis facē dolo.primū de neutralitatis gñe:ſi fortiſ colicū ꝛ illa cū. Et ſiqđ ſue ipreſſiōis fortitudie multū ōbilitauerit inteſtina alterando ſoluendo opilando perfecte:vt qz fu erit ventoſitas ꝓtorquēs ea groſſa ꝛ fixa:quēadmodum apā iaz ſcīm ꝛ ꝑfirmatū in eis:eū ꝑfirmatū reliquet.Si vero nō multū debilitauerit ītestina:erit ifieri non ꝑfir matuz ꝛ gñalr aut cā ei⁹ erit intrio::aut extrio:.Et intrio: aut ē i ipīs ītestinis:aut i alijs pueniēs ad ipa pp colligā tiā ꝛ cōitatē ppiquā abſolu.ꝛ nō abſolu. In ipſis exñs ē egritu.qlibz debilitās coz expulſiuā.ſ.mala ꝙlo: ma la ꝙpoſitō:ſolo ꝛ ꝛtinui ꝛ apā. Alia ꝙlexio diuerſa ſubito alterando ipoz naturā dolorē facē qlibet ꝛ materia lis ꝛ plimuz ſra pp proportiōez i natura:minus vo humida de ſe pp debilitatē impſſiōis. Alia ꝙpō ē ipius cā p accns nō p ſe:cū.n.dolo: fit ſenſus nociu⁹ ñ fiet ni ſi ex pmuta.grādi fiēte a re pter naturā ipaimēte i orga nū vtul ſēſibil:ꝛ i naturā ei⁹:q ē ꝙlo ꝛ vnitas: ſeu ꝛti nitas:e⁹ fit pmutatio ꝛ alteratio i dolore:c̄.n.vtu.ſēſibil tactie:cuius dolo: ē paſſio organū pncipale:ꝛ ꝙlectiuū cōſimile mēbz:puta neruus ſz Ga.nō officioſe cui⁹ na tura ē ꝙpō ꝛ cōiugitas ꝓprie:ꝛ nō vnitas vel ꝛtinuitas ꝓprie:vt Auer.ponit:Ad h aūt ꝙpō ipſa mala nō ē im paimēs ꝛ pmutās naturā organi:ſenſus tactus iā dictaz cū ñ ſicut illi ꝛria:ſic mala ꝙlexio ꝛ ſolo:qbus mediā tibus res alterās ꝛ ſolucēs ipaimūt in illā.ꝛ ſi res ipaimēt malā ꝙpōez in mēbro ꝙpoſito ſoluat eius ꝙpoſitionē: ꝛ ſic iducat dolorez:illud tñ nō erit q: ꝙpōnem ſoluat: q̄ eſt eius natura,ꝓpria:ſz vnitatē ꝛ ꝛtinuitatē q̄ ſz Alue. ē ꝓpria natura mēbri ꝙſimilis:qō eſt organū ſēſus:ꝛ ſic p accns faciet. Ex qbus ꝙcludēdū q: mala ꝙpō p ſe nō ſit cā doloris:tñ q: eius pmutatio dolorez nō cauſat:tū q: ipſa nō ipaimit:nec pmutat naturam organi ſenſus p ſe:cuius permutatio dolori eſt cauſa. Ider accidens āt mala ꝙpō fit cauſa eius duplr:puta q: fit in eis opilatio p⁹ rōe ſue cauſe repentis ꝛ opilātis eius receptaculum atqz viam,phibētis expulſionē:put ſpectat ad preſens: que poteſt multiplr pſtare dolorē. Aut q: ſit ſtercus du rū ſiccū ꝛ groſſū ꝛ multū:qō extēdendo dolorē impmit aut humor groſſus viſcoſus ꝛ multiplr ifrigidādo ꝛ ex tendēdo iducat dolorē: Aut lapis:aut ỹmes mlti ꝛ groſ ſi ꝛ ꝙglobati:q extēdēdo ꝛ pūgēdo dolorē iducunt: aut apā qō alterando ꝛ ſoluēdo dolorē preſtat:ꝛ ſic coartato ria fit nō carnoſa:nec verucoſa:aut attenuatoria:ꝛ eoz partes ꝛſtringēdo ac ꝙpimēdo dolō ē pſtans:vt ē ad tacentia mēbroz vicinoz cōpimentū:vt ſplenis ,ꝓprie apāti ꝛ idurati:ꝛ ſiliter epis ꝛ lacertoz almirach:aut vē toſitas circūuoluendo ꝛ torquēdo opilās:ꝛ p ꝛis replē do ꝛ extēdendo ipſa facies dolorē ꝛſideratiōe aliaz ſup fluitatū ex ea retētaz:q cauſa doloris eſſe poſſunt. So lutio ꝛtinui coz naturaz mutās ſolucdo dolorem facit per ſe lz Auer.oñdat contrarium dicens:q: cum dolo: ſit ſenſus nociuus a ꝛrio ipreſſore non ſentiť: niſi per cō pleṫionem mēbri naturalez nō integre pmutatam:ſi eni eſſet integre pmutata non ſentiretur. Impſſo: aūt ꝛtra rius ꝙlōi naturali erit mala cōplō ālterans ꝙpōnem naturalez:vt eſt mala cōplō ſeu qualitas:nō ſolutio cō tinui vt dixit Galie.ꝛ errans Auice. confimauit. Cui ſalco reſpondit.d.q: ſi ſolutio continui:ſeu ſoluens con tinuitatem:inquantum huius non ſit contrariū impai mens in naturalem ꝙlonē mēbri:eſt tū ipaimēs i vni tatē ipi ēt nālē:ābe ſūt.n.nāles ei fm eū:ꝛ ꝓprie vnitaſ ꝛ ꝙlo:lz ſm B.vna ſit cōis:ꝛ alia ,ꝓpria:ꝛ ābe'a ſe luēt q̄ iſil'pmutate ſic.n.iuicē i mbro ꝙſilī ſē ꝙiūcte:q: muta ta vnitate ſeu cōitate ſtati iducitur mala ꝙlo:lz ecōtra ſeq̄ť ꝛ illud:qñ ſolōem eñatio cōitat:ſeq̄ťqz occurſus al terius coloris ꝛ ſpūs q male ꝙplex.ē:qr ſolo ꝛtinui cauſa p ſe erit doloris:ꝛ maioris q̄ ma.ꝙple.q ēt ſenſus ōcla rat:ō quē nulla rō valz:ſic̄ ga.ꝛ Ari.dixit:ꝛ cā ſoluens eoz ꝛtinuū eſt aliq̄ ex p̄dictis:puta hūor acutus vel ml'tus:vētoſitas: vmes ꝛ lapis i inteſti.gñatus: vt recitat. B.ꝛ vidius nos quēdā puerū emittētez ples lapideſ gſ ſos:ſicut nuz ꝛ plī p anū:nō tā magnoſ p vgā cui cōſer rent valde melones:ꝛ mirū:q: ſine dolore:lz in lapide ītestinoz mior dolor ſit:ſic ēt generatio mior ꝛ illud p pter ꝙlonē āplitudiez mbri ꝛ vacuitatis eſt. Apātis āt cāe ꝛ mōi ſupius dcē ſť. Cuius aūt eius ab alijs ,pcī ens ad ipa:ꝛ ifluens cū cōitate nō abſoluta ꝛ ,ppiqua ē vt cū a ſupioribus ītestinis ꝛ ſtōaco aliqua p̄dictaz cāz ad ea perucīt ſeu mittitur:aut remota:cū ab epe vl'ſple. aliq̄ ex illis imittanť eis ē vt plimū colera ru.vl'ni.aut a ſpūalibus:vt cū eis ſanies mittitur ab vlceribus pecto ris ꝛ pulmo p venā mag.extēſaz s doroſuz mediāte epe lz illud ſit raro aut a cerebro vt i catar.aut a toto cōpore vt i diaria ꝛ fluxu liq̄facti ꝛ ſe.diſſolutiua:aut pp cōita tez abſo.ꝛ eſt ipoz ꝙpaſ.ad renes ꝛ vias vrie habentes lapides ꝛ ſtranguriam aut neruos: vt in ſpaſ.ꝛ tentāo aut ad ſifac rupturam cum deſcendunt in burſam teſti culorum. Exterio: vero cauſa eſt aer frigidus vl' peſtilē tialis: vt vētus ſeptentrionalis balneatio i qua frigida ſeſſio i lapiō frigido:potᵒ aq̄ fri.vel venēi alterātis ꝛ con rūpētis:ꝛ ,ppe i ileō:ꝛ cib⁹ ꝛpo.q̄ ſua,ppetate hñt facere colicā vt cucur.vua pira imatu.fructᵒ pōtici:ꝛ alij recē tes:ꝛ potus aq̄ fri.ſup ipſos:ꝛ cibi'ex pōticis ꝛ ſtip.ꝛ ca ſus ſuper vētrē penſio ꝛtūdēs ꝛ ſcindēs. Sz ſpāliter in quirēdo ipi⁹ cā ē:q̄ vniuſcuiuſqz ſpecie ei⁹ gñalē cāz ſb diuidit ꝛ ſpecificat p̄diſtictā. Idūgitiui.n.doloris cā cū ſit ca.ꝛ acu.ꝛ ſubtil':aut erit humor colericus:aut ſalſus ſua viſcoſi.eis adherēs:ꝛ ſua bauraci.mordēs āt ſāguis corruptus aut ỹmes ſuis capiti:aut,aculeis ea pforātes ꝛ pūgētes aut vle⁹ apātis:aut vētoſi.coartata q̄ petē⁹ exi tū pforat ꝛ pūgit:ꝛ oiz cā quo ad q̄dā dicta ē quo ad ali qua dicēť ifra. Et grauatiui cā ei⁹ cā ſit fri.groſſa ꝛ vi ſco.i eis aggregata:aut erit hu.flegmatic⁹ aut ſā.ꝙgelat⁹ aut melācolia:q̄ de ſe dolo.talē faciūt:ꝛ ſuauē:q ꝙuerſi in vētū exacuūt ꝛ itēdūt ſz B.Extēſiui tortiui ꝛ pforatiui:cū ei⁹ cū ſit vētoſitas:aut erit ex pte cāe efficien.aut matia:aut'vtriuſqz:vt ē.ō iflati.ſtōaci dictū ē. Et cauſa mafial' aut ē hu.groſſ⁹ ꝛ hūidus ex gulōſitate ꝛ indige ſtiōe cauſat⁹:aut ci.q ſua natura multiplicat flā ꝛ vētoſita tē q̄re coli.facē:q ibi ſupra not⁹ ē:ꝛ ſilr potus:ꝛ ſiccitatis ſtercoris:aut groſſiciei cā ē:aut ex pte ci.aut ex pte corpo ris. Libi:q: fuerit ſic.ꝛ paucus. Si ex pte cōpis:aut ex cā i ītestinis:aut in reliquo corpore. Jn inte.per ſe ꝛ p ac ſpe:quia ſit calida ꝛlſic.naturalr:vl' ex frigiditate extrin. aeris cōſtringente caliditatē interius:que hz facē ꝛ flā groſſū condenſare in lapidē. Ider accidēs aūt:q: lōgo tēpore cā reti nuerit:ꝛ cā ē q: ſint fortis retētionis:ꝛ dbl'

apā. de apoſtema.

expul.naturaliter ex tempore: aut q; sint debilis sensus aut ex egritudine: vt peralysis: aut ex medicina narcoti. sumpta. Si in reliquo corpore: aut in aliquibus membris aut in totius hitudie: primo modo: vt cum fuerit in lactis ventris debilitatis in complexione: aut q; non fuerit missa colera excitans ipsa ad expulsionē ꝓpter peccatum in epate cisti ⁊ vijs colere ad itestia: aut q; multa vrina fuerit prouocata. Inquit.n.hipo.i affo.multa vri.no ctu facta modicū secef.significat. Si i habitudine totius vt q; fuerit corpus ianitum vel multe resolutionis mali feste cum sudore: vel occulte: q; fuerit rare ꝓpōnis aer calidus ⁊ resolues ars coadiuuās. vt laboriosa i aere calido: vt fabrilis: vitrealis: ⁊ seruictium in balneo: ⁊ i solle: vt cursorum ligonizantiū remigantiuz murantiuz ⁊ aratorū. Et modus cōmunis i euentu colice ē vt replea tur primo monoculū itestinuz fece ⁊ flegmate grosso: ⁊ oppilet: qō calefactum a circūstantiu membrorū caliditate vel approximatione auxiliorū: ⁊ cōuersum i ventū ⁊ extensum ad iferiora colicam ⁊ dolorem forte faciat: ⁊ dum non euacuatur monoculus non sanatur perfecte imo tunc accidit vt fiat clistere: aut euaporatio agitatur materia i monoculo aggregata: quare dupplicatur dolor: sicut accidit etiam i iliaca maxie. Cum.n.clistere immittitur: materia in gracilibus cōtenta: ad que nō puenit enēa ſbalitur: vt dicit Ḃ. sed fm virtu.agitatur: ⁊ cō mouetur: quare dolor augetur. Et qñq; clistere.i. materia mota ꝓ ipsum nō hēs exitum per iferiora superius expellitur: ⁊ cū stercore simul ꝓ os emittitur: ⁊ est mortale: vt dicit Ḃ. Et qñq; in stōaci ore ibibita manet ⁊ facit fingultū. Et quādmōz colica ⁊ iliaca ex alijs membris patientibus accidit propter colligantiā vicinitatez ac cōitatem: ita ex eo passio ⁊ nocumentum alijs ꝓpter cōitatem non absolu. ⁊ pmutatōnē materie ipsius ad sto. ⁊ ꝓprie iliace. Et qñq; accidit singultus ⁊ vomit⁹ vt dictū est: qñq; iunctu. Dorsi ⁊ aliorum membrorum articulos: ex quibus dolor in eis debilis obfuscatus pp colice vehemen. vt dicit hip. q̄ si sit ex materia ipsius multa extensiōe malū est: si vero ex pmuta. est bona. Et qñq; fit translatio materie. ⁊ permu: ad nēuos: ⁊ accidit paralisis: ⁊ qñq; ad cere. ⁊ accidit epilepsia vel mlia: ⁊ tunc proprie: cū balneū approximat āte euacuationem: ⁊ qñq; propter cōitatem absolutaz corrumpit epatis cōplōnez: ⁊ accidit idropisis: ⁊ qñq; cordis ꝓpter vtranq; cōi. ⁊ accidit tremor eius: ⁊ mali. anhēli: ⁊ sudor: fri. ⁊ sicco: ⁊ est malum signum totum: ⁊ ex colica ⁊ illia: deterior: est cuius causa est oppilatio perfecta ex apāte: deinde ex ventosi.torquente: deinde ex humore: deinde ex fece. ¶ Signa dolo. ven. ⁊ intestino quedam sunt rememoratiua: quedā demōstratiua ⁊ quedā ꝓnosticatiua. ¶ Rememoratiua sunt q̄ remēorant causas eius pmitiuas extra corpus: ⁊ corpus intrantes ex poti. ⁊ ci. qui per naturā ⁊ proprietatē habēt cōmouere ipsum: ⁊ cōsue. etiā eueniendi: inquit.n. Abo. cā est que primo est ex qua prouenit iuentio dispōnis i corpore humāo: que ex medi. rememora. ac infirmi relatiōe: ⁊ astātiū a sertione habetur. Demonstratiua sunt: que presentem dolorem ⁊ speties eius declarant ⁊ causas: ⁊ generaliter colliguntur ex sensu qui contrariū impressorum subito percipit i varijs partibus ventris vario mō fm diuersitatē causarum ipamentiū ipsum: vt superius dictū est. Specialiter autem ex signis proprijs distinctiuis inter eas: ⁊ ꝓprie iter colicam ⁊ iliacam oz colligere illa ꝓpter cōuenienti. m earū q; error pōt accidere inducens periculum ex resolutiōe virtutis quia iportant: ⁊ ꝓprie illiaca. vnde dicta est ab antiquis: domine miserer. Inqt abo. dolor fortis resoluit virtutem ⁊ membra a suis opationibus ꝓhibet. Circa qō sciendum qō colica ⁊ iliaca q̄ q̄ in causis generalibus cōueniant prenarratis: distinguntur tñ ⁊ differunt in specialitate iparuz: ac ex eis plurima cōtingentia: necnō ⁊ in specie doloris i q̄titate ipius in loco eius in pmutatione illius in exeuntiū diuersitate ac remedioz̄ iuuamēto. In specialitate cārum naz iliaca plus accidit ex causis pmitiuis ⁊ extri. ⁊ mala cōplexione singulī ⁊ frigida: ⁊ a potu aque fri. non fm necessitatē: ⁊ hec q; gracilia sunt stomaco magis ꝓpinqua ⁊ etiā ab apāte accidenti magis ⁊ ab aere pestilentie ꝓpter ꝓpiquitatē ad cor stōm: quare pmuttatur de regione in regionem: ⁊ de corpore in corpus ad modum pestilentis morbi a tota specie venenorū sumptoz̄ pp vicinitatē graciliū ad stōacum: ⁊ ꝓpter vehementiā virtutis retentiue: q; strictiora ⁊ q; ad retētionem gracilia sī granata potius q̄ ad expulsiōem. In spē doloris: nam i iliaca dolō ē magī oppilati. ⁊ tōtuoſ pp ei⁹ strictura: ⁊ pūgitiu⁹ pp coleraz missa ad ea. In q̄titate dolor: naz in iliaca dolore maior fm Ḃ. i. acutior: intestinū.n. ileon est magis neruosum fm Ḃ. ⁊ magis principalibus propinquū quare ꝑcipitur ⁊ magis virtu. resoluit: quare interp̄tatus est ab antiquis. Domine miserere a quo nos tueatur xp̄s q oim est ꝓtector. In loco: nā iliaca dolor ē supra vmbli. ⁊ in ipocū. proprie. In permutatione illius: nam eius mā est maioris pmutationis ad membra predicta ꝓpter maiorem vicinitatē: ileō ad ipa ⁊ colligātiā vnde p̄dicta sequūtur icommoda. In exeuntium diuersitate: nam in iliaca egreditur per anum parum: vel nihil: vnde. Ḃ. ileon est cum nihil egreditur: et si acutius clisterizetur: sed per vōitū: ⁊ illud est flegmaticū qñq; colericum ru. quandoq; viride erugiosum: vl p̄linum magis: ⁊ qñq; nigz ⁊ intensū: ⁊ plurimū ventosū cum eructatione ⁊ raro fetidū ⁊ sterqlinosuz: q; si accidat: et emsttat tale ꝓ vomitum noiatur scrofas al' fetidus: naz os eructatio an⁹: ⁊ totū fetet corpus ē mortale fz: Ḃ. z illud est plurimū. vidimus.n. sanari aliquos: item i iliaca vrina est colorata multū ꝓpter dolorez inflamantem acutiorē: ⁊ qñq; ꝓpter retētionē colere nō misse ad gracilia ꝓ p opilationē accidentē in ipsis: q̄re redit ad canales ⁊ vias vrine ⁊ tingit. Sudor quoq; i iliaca magis cō tingit ꝓpter dolorē vehe. i spūalibus angustiā imprimentem: ⁊ est frigidior: i iuuamēto remedioz̄: naz in iliaca cū vomitu magis fit iuuamētū cū clisteri. mius in colica v̄o ceteris equal'r. Cōsiderabis alia signa vel accidētia: nā plus accidit ex cā ante. ⁊ interiori flica ⁊ vētosa ꝓpter frigiditatē grossoz̄ aggregātiū illā: ⁊ stercore grosso sicco ⁊ multo: q; in eis generat ⁊ aggregatur q̄ expellere nequeunt: ad q̄ sunt ordinata magis ⁊ dolor est magis grauatiuus: extēsiuus ⁊ pforatiuus: ac pungitiu⁹ ex vermibus ibidē generatis ⁊ multiplicatis: ⁊ est maior: quia magis pduras ꝓ longā materie retētionē ex ipsoz̄ spūsi tudie ⁊ carnositate: ⁊ sfus eius ē infra vmbili. ⁊ circa peti. ⁊ est minoris p̄stationis nocumēto: ad supiora principalia: z sit maioris pmutatiōis ad iliacaz q̄ econtra: ⁊

hec propter naturam ꝓpõnis ipsorum.s.situs: ⁊ viarum aptitudine: atq; materie colõ enim cum sit inferius posi tum oppilatione adueniente in eo: materia superfluita tis eius morbo quo a superioribus prouenit ei nõ potẽs iferius trãsire regurgitat supius ad ḡcilia: q̃ cũ sint stric ta apte retinet in eis: sicq; opilat ⁊ iliacã cãt in eũ vero cũ sit strictum q̃ recipit a superioribꝰ: licet nõ possit ifra ex pellere: illud tñ regurgitando supius emittitur ꝓ os cũ nulla iter ipz ⁊ stõacũ incidat oppilatio. Et siqdẽ emit tatur inferius: cuz sit subtile: ⁊ trãseat de strictis ad larga nõ põt retinere in eo vt facit oppilationẽ ⁊ colicã: ⁊ cum clisteri ⁊ colirio i ea egreditur per anũ mucilaginosuz ⁊ sebbalosũ mucilagine inuolutũ: seu infectũ: ⁊ sicut vi trũ liq̃factũ cũ ventositate egrediẽs multa sonante: quod est actu frigidũ ſm .B. ⁊ tñ in principio paucũ est: deinde multiplicatur: nec võitu egreditur aliqd nisi ꝓpter cõitate ad itestina ⁊ ꝙassionem graciliũ ad ea ⁊ stomaci ad gracilia. Et vrinalis colica rubet ꝓpter dolorem in flãmãtẽ magis q̃ ꝓpter colẽ regurgitationem ad vias vrine: ⁊ ẽt ꝓpter cõpassionem renũ in dolore: q̃re vrina retinetur diu ⁊ tingit. ⁊ i colica inuamẽtũ ex clisteri ⁊ co lirio matus ẽ q̃ in iliaca. Causas vo doloris interiores occultas indicãtia. signa per ordinem percontaberis nã siqdẽ cã eius fuerit mala cõplõ frigida intestinorum pa tiens sentiet frigiditatem in visceribus: ⁊ inuatur calidis frigidis vo tristat. dolor erit mior. exeũtia quoq; erũt i digesta: alba slica vel melancolica ⁊ vento. admixta Si vo sit mala cõpõ: puta repletio: oppilo: retentio fe. cum vetositatis. ⁊ aliorum superfluitatũ egredi consuetarum declarat. Et siqdẽ o ppilatio sit ex tortione intestinoꝝ si gnificãt ipsã ci⁹ cuẽit⁹ subit⁹ p⁹ motũ laboriosũ: aut sal tũ vehementẽ: aut casũ aut pcussionẽ: aut luctam: aut to lerantiã ponderis: aut multã ventositatẽ retẽtã: rũpentẽ ⁊ sperantẽ intestinũ a mesenterio ⁊ circũuoluentẽ ipsuz sic ẽt circũuoluitur i crepatura. Solutõ vo ꝙtinui: si cã fuerit doloris: ⁊ causa fuerit exterior: ꝓsus ⁊ inuentio de mirat. Et si sit iterior: ⁊ sit tũior acut⁹: dolor acut⁹ ẽclãt re gimen quoq; ꝓcedẽs grauedo pauca fitis: ⁊ inflãmatio exeũtia citria: vel nigra similitudo circũstantiarum. Et inuat frigidis ⁊ ponticis: calidis vo leditur ⁊ tristatur. Si vo fuerit vetositas: demſant ipsã ꝓcedens regimen tensio ⁊ inflatio. rugitus ⁊ pforatiuus erit dolor: ac si ter rebello perforẽtur intestina ⁊ exeũtia erunt inflata submer sa ⁊ supernatãtia: ⁊ inuanť ꝙpressiõe ⁊ calefactorio ⁊ ꝓprie sicco cum cã ventositatis humida fuerit: ⁊ non sicca. Si vero fuerit eius cã lapis acutus pũgens ⁊ scindens: erit ibi grauedo ⁊ punctio ⁊ remõoratio eius precedenti tpe alias generati ⁊ educti. Si vero fuerit vlcus apostema tis: precedere videbis apostema deinde exitum puris ⁊ sanies. ¶ Si vero fuerint lumbrici: signa lumbricorum inferius posita tibi demſabunt: ⁊ dolor erit pungitiuus Si vero fuerit apostema: signa erũt dolor fixus in vno loco cũ grauedie ⁊ plurimũ: ⁊ inflãmatio: ⁊ tumor ibidez Et siquidẽ fuerit calidũ. dolor erit acutior cuz febre acu ta ⁊ pulsatione: ⁊ siti vehementi inflãmatio erit ⁊ rube do in toto corpore ⁊ oculis: licet quandoq; appareat fri giditas extremitatũ arsura intestinorũ adeo q̃ operimẽ ta pati nequeunt: ⁊ illud ꝓprie: cũ ẽ apostema magnum in eis: ⁊ ẽ malũ signum ⁊ mortale. Inquit. n. hipo. i acutis morbꝭ frigitas extremitatũ malũ. ⁊ siqdẽ fuerit colicũ: erit graui. ⁊ pulsatio mior: si fe. inflã⁹ ⁊ mordica⁹ vehemẽtio ⁊ regimẽ ꝓcedẽs decliue ad calidum magis. Si vo fu erit flegmaticum: contraria erunt signa: et si nõ spẽ: saltẽ gradu et frigiditati attestãtia. inquit enim Alb⁹. min⁹ cal⁹ respũ magis calidum debet eẽ frigidum. Si autez co lor fuerit propter cõpassionẽ ⁊ cõitatẽ absolutã propin quam: puta ad stõm erit apparens repletio: ⁊ grauedo in stomaco: ⁊ nauseatia satietas cũ eructatione ⁊ sigultu atque impotẽtia euomendi eam. Si vo ad epar vel splẽ nẽ: vl' imittentia coleraz: vel melancoliã superfluã prece dens inflatio epatis: vel opilatio ipsius ⁊ splenis ḡsticies cum circunstantijs multiplicantib⁹ illos hũores tibi in dicat: ⁊ declarat: ⁊ dolor ꝙz periodos exercebatur. Simi liter ⁊ si a toto corpore quod feratur ad regionem: que se cundum ventrẽ: ⁊ si colera fuerit calidis leduntur frigi dis vo ⁊ ponticis iuuanť valde: vt .B. ait: ⁊ exptus sum ⁊ ꝓprie cũ educẽtibus colerã vel sanguinẽ: ⁊ ad sanitatẽ pristinã reducanť. Si aũt ad spũalia precessio sitis ptisis ⁊ vlcerũ partium pectoris: quoꝝ signa ꝑmissa sũt supra vbi de eis locuti sum⁹ tibi oñdunt. Silr si ad cerebrum catarrus añs oñdit. ⁊ si ad totũ corpus diaria ⁊ fluxus li q̃factiu⁹ ãtecedente. ¶ Sed siqdẽ fuerit ꝓpter cõpassio nem ⁊ cõitatẽ absolutã: vt ad epar splenez: vel mirac apo stematos sua grossicie ⁊ grauedine ꝙmimentes intestina ⁊ oppilantes signa apostẽatum illoꝝ mẽbroꝝ percipies antecedere. Et siqdem ad renes ⁊ vias vrine patientes strãguriã ꝓpter humorem grossũ viscoſ ũ aggregatũ aut apostẽa: vel lapidẽ ꝙmimentez ⁊ oppilãtẽ itestinum colõ dolor intestinoꝝ: seu colica fuerit: signa'ert humo ris calidi dñantis ex regimĩe circunstantijs: ⁊ exeuntib⁹ collẽa: ⁊ calidis ⁊ diureticis iuuantur: ⁊ fe. superuenien te. Inquit. n. hipo. Quibuscunq; ex stranguiria ileos i nascitur i. vij. diebus peũt: si nõ fe. supueniẽte multa vri na fluxerit. Si vo ꝓp apostẽa signa videbis ꝙapostematis ipsorum q̃ infra dicenť auxilio saluatoris. Si aũt ꝓpter lapidẽ quẽ patiunť renes ad quos cõpatiẽtia intestina ḡsa doleãt: ⁊ colica patiantur: quod frequeter accit ad ve ram curã expedit signa distinctia hre: ⁊ ꝓpria q̃n ipsa co lica va ẽ: q: ex intestinoꝝ ꝓpria passiõe accidat: ⁊ q̃n ẽ nõ va: q: ex cõpassione aut cõitate ad renes lapidem hntes pueniat: ⁊ ꝓprie i pn⁹: cũ tuc sit occulta: nisi. n. bcant. sto lidus. n. medicus cũ curať volnerit: nõ curabit: ſz magis augebit dolorẽ. ¶ Est ergo aduertẽdũ ſz .B. q̃ iter co licã verã ⁊ nefreticã grãdis ẽ dria quaz ptractans Abo. ei⁹ interpres ait: q̃ dria talis ex sex rez ꝙsideratione acci pit: ex dispõne. s. doloris ex vicinantiũ ꝓprietate: ⁊ ex eo qõ ꝙuenit ⁊ ꝙfert: ⁊ qõ nõ ꝙuenit nz cõfert ⁊ ex dispositione exeũtium ex pte vltie ꝙsecutionis accñtium: ⁊ ex p te cãrũ añtiũ ⁊ significationũ. Ex dispõne autem dolo ris: q: dispõ doloris diuersificatur in eius q̃titate loco ⁊ tpe ⁊ motu q̃titate vo: q̃n ille q est lapidis est pus: q̃ sit ac⁹: ⁊ colicus ẽ magnus. Loco ãt: q: colicus icipit ab inferiori pte dextri lateris: ⁊ tendit ad supiorẽ sinistri ꝓ pter situ colõ ⁊ splẽis ẽ q̃n dilatať confiťatur in dextro ⁊ sinistro. ⁊ ſm quosdã nõ incipit colica nisi a sinistra: sed illud nõ ẽ vez. nã lz ꝓp eius frigiditatez possit esse. nos tñ ꝙrariũ experti sum⁹. ꝓterea ẽ ad añriora ⁊ vsus pectinẽ declinio: q̃ ad posteriora. ⁊ renal' incipit a superioribus: ⁊ descendit paulatim vsq; ad locum vbi ꝙfirať: ⁊ est de clinio: ad posteriora. ¶ Ꝑ vero: q̃n renal fit fortis hora

differentia inter veram et oueram colicam.

vacuitatis.colicus ỹo alleuiaf in ea: ⁊ fit fortis i fine ſuo ⁊ añcedit ipz cũ ſumſ aliqd: ⁊ colicꝰ incipit ſubito: ⁊ in tpe breui: ⁊ lapidoſus paulatim: ⁊ fit fortis in fine ſuo: ⁊ antecedit ipſũ dolor dorſi ⁊ difficultas vrine: deide appent ſigna ⁊ dolor in colõ. ¶Dotu ãt: qñ colicus ad ptes mouef plures .rẽalis ỹo frigitur. Ex parte ãt vicinã tiũ ꝓpꝛioꝝ: qñ tremor multiplicaf in rẽbus ãbobꝰ: ⁊ ñ ptũ colõ. ¶Fria ỹo accepta ex eo quod ꝙuenit: ⁊ nõ cõ ucit ẽ: qñ cliſteria ⁊ exitꝰ ⁊ ventoſitatis ⁊ fecis alleuiant dolorẽ colice: ⁊ nõ alleuiant dolorem renum alleuiationem de qua ſit curãõ in pluribus diſpõnibus: ⁊ medie lapidẽ frãgentes alleuiãt dolorez renũ: ⁊ non dolorem colice. Ex pte ãt eius qõ egreditur ẽ: qñ i renali nõ ẽ retẽtio fecũ: ventoſitaẽ ⁊ rugitꝰ: ſicut i colica. Ex pte aũt vltime ꝙſecutiõis accñtiũ eſt: qñ dolor crurium ⁊ dorſi ⁊ tremor i rẽali ẽ plus: ⁊ cãus appetitus ⁊ võitꝰ ꝙſequẽs flaticus: ⁊ puitas digõnis ⁊ vehementia doloris: ⁊ perductio ad ſincopi: ⁊ ſudor frigidus: ⁊ iuuamentum cum võitu i rẽali eſt minꝰ. Ex pte aũt cãrũ ⁊ ſignificationuz ãtecedẽtium ẽ: qñ aſſũptio ciboꝝ malorũ: ⁊ aſſiduatio nauſeatie ſatietatis: retentio fecis ⁊ ventoſitatis rugitus ⁊ pũctio magis pcedẽs in colica ⁊ vrina arenoſa: ⁊ filoſa ẽ pcedẽs in rnali: ⁊ cũ accidit dolor: re. fit primo ſubtil ⁊ cum appet in conſueto pati indicat rnalẽ. deide fit filoſa ſeu aſpa in vltimo ẽ arẽoſa: ⁊ ẽ bõa. Et ſiqdẽ colica fuerit p cõpaſſionẽ ad cerebꝝ apoſtematũ priuãs ⁊ auferẽs ſſum inteſtinorum quo mínꝰ expellãt ſigna apoſtematis cerebri ãtecedũt: ⁊ appoſito colirio ex acutis nõ ſtietur: ⁊ nec cliſter ipoitũ nec p os ſumptũ aliquod acutuz faciat decliare feces: vt nz porꝝ: cepe ⁊ piper in aſſelatione ſentiaf. Et qñz accidit vt ſit illic fiſtula corrũpẽs ſſuz Similiter ſi pp ꝙpaſſionem ad neruos ſpaſmatos: quaf muſculꝰ ꝙtrahif fortiter: ⁊ retiet ſuperflua: videbl ſpaſmũ ⁊ tetanũ i alijs mẽbris manifeſtis. Si ỹo accidat colica pp rupturam videbis appentem rupturam: vel hernią. Reſtat ſigna ad preſciende futurũ bonũ vel malũ enaf. Scias g: q cũ in eo nõ ẽ retentio: ſeu ꝙſtipaꝰ multa; nec dolor veheñs. ⁊ alleuiatur plurimũ quãuſ redeat: ⁊ iuenit eger remediuz p exituz ventoſitatis ⁊ rmedia iuuare ſolentia iuuant: eſt ſignificatõ bona ⁊ icolũis: ⁊ ꝓpe ſi ſpiritus bonꝰ exiſtat. ꝙtraria ỹo ſũt mala. Inqt. n. B. Solentia ỹo iuuare ſuo tpe: ſi non iuuent cuz debeãt iuuare eoruz ſignificatio ꝓtendit i malũ, pculdubio: q ſi cuz eiſ accidat võitus ꝙñs: ⁊ ſingultus: fritas ſudoris ⁊ extrẽ rũ perturbaꝰ rõnis ⁊ ſyncopis ẽ mortale.

¶Cura doloris inteſtio. ſiliseſt cure alioruz mẽbrorũ quaz ſ. i dolore ſtõi gñalr pertractauius: dñet vero ab alijs quo ad nãz mẽbri auxilia variãtem ⁊ modõ vtendi eis. Eſt ãt in ea itẽtio duplex: gñal. ſ. ⁊ ſpãlis. gñal ordinẽ põit ⁊ modũ: ⁊ eſt. nã ſiqdẽ puus: ⁊ mediocris dolor ſit: vt ſũt ſpẽs eius de gñe neutralitatis ſuperiꝰ enarrate ciꝰ ſanatio ẽ vna res tiñ. nam ad cãe oblationez oz ageř tiñ. ſiũl. n. cãz ⁊ ſinthoma tollẽus nõ aũt a ſinthõate. ſic enim augẽdo nõ itẽdimꝰ ad ſanitatẽ: ſed delẽationẽ potius. Alit B. adlatoris ẽ largiri eg̃tãti intẽtõez: quoꝝ gẽre põntis delẽatõez nõ ſanitatẽ. Si ỹo coꝝ dolor fortis ſit ⁊ magnꝰ ꝙſuetas opatiões ipediẽs: vt ẽ colicꝰ: ⁊ iliacus eius cura erit. iiij. res primo. n. oz ad eius mitigationem inſtaf. deide ad cãe ablationẽ ſo ꝓcedf nõ eg. ſi. n. egꝰ ꝓcedãꝰ vita ſil cũ egritu. ꝓuabimꝰ hominẽ. vnõ B. ſi niſtri quod viri opa eſt ſil cũ eg̃tu. vita ꝓuare hominez tertio oz regimẽ ordinare. ⁊ quarto accidentiũ inſurgeri poſſibiliũ correctionẽ ſubiungerẽ. Que ãt ſint dolorem mitigantia: ⁊ quam dolorem auferentia gñalr fuerit tibi ꝑ tradita. vt ãt ad ſpecificatõez coꝝ deuẽias ad ꝓpoꝝ: q ad dolorẽ talẽ iteſtioꝝ notitiã pcipf oz q colica ⁊ iliaca i tali cura cõueniũt ⁊ dñt ſic i cura ipſaꝝ itẽtio poteſt eſſe cõis ⁊ ꝓpria. Cõmunis quidẽ ingtũ in cãis cõueniunt pluribus accidef. n. põt iliaca ex eiſdẽ cãis oibus ex qbuſ colica gñatur: ⁊ ꝓinde medicias ⁊ regimẽ i vtraqz oportet eſſe easõ. ¶Dꝛopria ỹo eſt i eis diuerſa inquãtũ ipſa iliaca ex certis ꝓprijs cauſis accidere põt: vel magis a cõibus ſibi ⁊ colice diuerſ ſuperius nũeratis. dolor etiaz in ea eſt fortioꝛ. natura quoqz graciliuz inteſtinoꝝ a natura groſſoꝛum varia eſt ⁊ diuerſa. necnõ ⁊ accñtia inſurgentia: vt ſuperiꝰ eſt mñatum ⁊ ꝓinde ſpeciem medicinaruz quantitatẽ: ſeu virtutem locũ ⁊ modũ vtendi eis a medicinis cõibus variare oz. Sciendũ ergo qõ mitigãtia dolorem primã rem cõplentia cõia colice: ⁊ iliace quedam ſũt q̃ tm̃ ipzimentem cãm: quedã ſũt que vtranqz cauſã ſ. impzimẽtem ⁊ pcipientẽ reſpiciunt; ⁊ quedã q̃ percipiẽtem tm̃. Et pria qdez i ordine ſũt poꝛa: ⁊ quedã ſunt ſimplicia: ⁊ quedã ꝙpoſita. ſimplicia ſũt ſupra in dolore ſtõi nũerata. Compoſita vero ḃ inferiꝰ ſubiungẽtur auxilio creatoꝛis. ¶Dꝛopria ỹo colice ⁊ iliace ac eis ex certa cã cũ de ablatione cãe vniuſcuiuſqz loquemur ⁊ nõ obmittemus mittigantia q̃ pcipientẽ cãm reſpiciunt: ubi etiã ſ i dolore ſtomaci hũiſti: ⁊ infra in dolore iuncturarum hẽbis ⁊ ſimplicia ⁊ compoſita. ⁊ ẽt q̃ vtraqz tps quoqz modũ ⁊ locũ vtendi eis: qõ ꝓprie ꝑz B. eſt cũ doloroſa: aut calida ſint virtutibꝰ ⁊ ſubtilia cõſiſtentis tunc. n. nõ ſolũ pcipientẽ cauſã ſtupefaciendo auferũt: verum etiam impzimentẽ obtundẽdo ⁊ inſpiſſando adequãt eius quoqz diſcraſiã calidam alterãt: ⁊ ad tpamentum adducũt. In alijs vero doloroſis frigidis nõ ꝙueniunt: cuz dolorem fortem talia expetentem ỹo cauſent. ⁊ ſi per ꝙuerſionem in ventoſitatẽ talẽ cauſent dolorẽ. Innamentum impzmunt nõ ſine nocumento magno. vſus. n. ait B. talium farmacoꝝ nõ eſt niſi inſtare ad ſinthoma. auget enim hec diſpoſitionẽ hãc. ⁊ eã difficile ſolubilẽ opank vtutẽ debilitando calorẽ ⁊ ſpm obtũdendo: ⁊ ſuffocando vel extinguendo maxime ſi recentia ſũt narcotica ⁊ mlta: ⁊ poros mebroꝝ ⁊ inteſtinoꝝ inſpiſſando. ꝓinde rem magni erroris componũt: qui talibꝰ farmacijs in talibuſ vtuntur vt in ſeipſo. Ceſar medicus ipſe fecit: niſi caſu quo cuita ri nõ poſſunt: vt puta cum talia frigida doloroſa ventoſa fuerit: ⁊ perforando fortem inducant dolorez: ad cuiꝰ mitigationem cum alia mitigantia anodia non contulerunt: nec euacuantia ꝓpter reſolonem vtendum eſt eſſed cum modo: vt ſuperius magiſtratum eſt. ¶Specialis autem intentio in cauſe cuiuſlibet impzimentis dolorez abſciſſione verſatur: que rẽa eſt cura: ⁊ ad perfectionem eius neceſſario compzobata: circa quam deinceps ſigillatim per ordinẽ procedemus incipientes ab infirmis oibus cauſis ⁊ ꝓprijs inteſtinis ipſiꝰ exñtibus. Siquidem ergo cauſa earum ſit materia frigida flegmatica alterans: replens ⁊ oppilans inteſtina: cura eſt due res: digeſtio ⁊ euo. digeſtio aut fit cum ſubtiliantibus ⁊ incidẽtibus: ⁊ poros dilatantibus. Inquit enim Ga. Secant enim ambo humorum groſſiciem: acetoſa ⁊ pontica: hec

cuz frigiditate: hec vero cuz calitate. Talia aũt sunt simplicia ⁊ ꝓposita q̃ infra dicent opitulãte xp̃o. Simplicia vo sũt anodia in dolore stomaci numerata. ⁊ alia magis cala nõ multum excedẽtia: ⁊ ꝓprie in ꝓncipio: cum mã fuerit multũ abũndas. cum. n. cã nõ pñt ꝙsumer: seu reo solnere dissoluẽdo m vapoꝛe ⁊ ventũ ꝙuertũt: ⁊ sic dolor augẽt imissa ⁊ euaporata vt supra in ꝯcura inflatiõis stomaci dẽm fuit. Talia sunt origanũ: calamentũ: pulegium: isopus ostens: ameos: maiorana: sicla: nepẽ: menenula: gallia: radix peonie: stercus columbinũ: ⁊ adib: sel tauri: abrotanũ: aspaltũ mirrha: scordeon: ⁊ assa fetida: fileos: ireos: andacoca: laurus ⁊ bacche eius. anetũ tribuli: nasturcium muri: ruta: galanga crocus ⁊ vinum antiquũ: sparagi: ⁊ filia clisterizata ⁊ sumpta simplicia: ⁊ ꝓposita ſm omnem modum: ⁊ etiã exterius applicata p modũ empli ⁊ aliuz. In processu vero cũ materia fuerit digesta: ⁊ euacuata calidiora poteris ministrare ad resolutionẽ ⁊ ꝙsumptionem reliqe: qualia sũt pip alleũ sinapis: zinzi: ⁊ similia abstergentia: ⁊ riptica. i. radẽtia ⁊ euaporantia. Abstergentia sũt centaurea minor: ortica: señ eius assarũ: succus blitis: salis speties: ⁊ baurach: sulfur mercurialis: ⁊ succus eius: ius gallorum antiquorum: cartamus: ⁊ stercus cãis carice: ⁊ si clisterizata ⁊ sumpta Et fortiora illis sunt iera. B. aloes polipodium: serapinum: ⁊ alia laxatiua leuia: que nõ agitant: ⁊ commouent materiã: ⁊ sic a trahunt ab alijs membris ad intestina. trahendo enim ad ea dolorem augent. ⁊ ex eis sunt vomitiua que sic a vomitu soluunt: ⁊ sic trahũt ad stomacũ: nõ ad itestina: q̃ supra i cura stomaci hũikti in libro ꝙsolationis medicinarũ. ¶ Euaporantia sũt interius ⁊ exterius appꝛoximanda. Et ex eis ẽ balneũ tenuarum: ⁊ ex aqua maria vel dulci hñte vtutẽ predictaz p⁹ p̃dicta appꝛoximatã ꝓprie cũ p̃dicta dolorẽ nõ sedãt. qñz vero oꝛãte appꝛoximare. sedat. n. dolorẽ: prouocat vrinam ⁊ somnũ ⁊ cãz maturat: si cib⁹ sit: siue humor. Inquit Abo. Est aũt cũ balneũ cibũ indigestũ digerit: ⁊ humorẽ crudum maturat: etiã acutũ si ex aqua dulci ⁊ tepida fiat simplicissim. B. Et ꝓpꝛijs est petroleũ inunctũ vel cerotum: qõ sepissimus cap. de ciclamine: ⁊ fricatio cũ manu vncta ex oleis calidis: sicut anetino de lilio: de spica: de castoreo ⁊ alijs supra in stõ dictis: ⁊ dolore iunctur arum: si supponantur que caliditatẽ cõseruent: ⁊ augeant: vt est pelis vulpis: ⁊ ꝓprie saculi ex pulueribus spongia: ⁊ subarum est bonum in ventre ⁊ sapo. semen raſani ⁊ aqua multum calida: etiam sumpta que colicaz resoluit ⁊ splenem. Sed oportet ꝙ sint multotiens hec: ⁊ predicta reiterata donec multitudo materie tota sit euacuata: sint cũ intermissione spatij donec natura confortetur ⁊ materia digeratur appꝛoximata euacuantia. ꝙ si predicta euacuãta non sufficerint per multitudinem: grossicie: ⁊ viscositate materie nõ est malum: si confortetur cum alijs: que materiã educãt cũ virtute: ⁊ ꝓprie in iliaca. ⁊ si trahant ab alijs ad intestina cito: ⁊ nõ remeant cum sua tarda: ⁊ debili operatiõe in eis: vt est agaricũ in frigida: ⁊ aloes in calida. ¶ Confortetur ergo cũ colloquintida ⁊ specie bus gummoz: ⁊ in calida cũ diagridio rẽificato: ⁊ alijs facile ⁊ cito soluentibus appꝛopꝛiatis quẽ in libro consolationis medicinarum sufficientius habuisti. Sint autẽ si sufficit quantitatis parue sic eniz soluendo: si quod no cumentum extractione humorum ad ipsa afferant: non durabit: sed cito transeundo iuuamentum ilico maius sequitur. Et proinde talia per iferi⁹ posita ⁊ clisterizata i colico sũt meliora quã p os sumpta ⁊ prope si aliqua antiquam vel nouaz egritudinẽ patiant. Euacuãt eniz a grossis prope intestinis: nec a toto cope trahunt ad eã rẽ de qua sit curandũ nec debilitãt sic illa. Ideoque in'clisteribus standuz nec p os aliqd ex ill' sumendum nisi ab alijs membris ⁊ toto cope aliqd influat ipsis vt infra dicetur auxilio saluatoris quo casu ad cautelam secum et schibalorum euacuationem oꝛ premittere vt ifra dicetur Vomitus quoqz: ⁊ võentia locũ i ea nõ hñt nisi cũ a stomaco ⁊ a supioꝛibus intestinis aliqd ad ipsa grossa mittatur: quod declarat grauitas supra vmblicum ⁊ nausea: alit ãt nature cum a vilibus traherent ad nobilia ducent quod ẽ maxime vetitũ. In iliaca vo egros oꝛ ꝙ talia sumant per os ⁊ prope vomitiua. pmo eni educũt a gracili bus cum sint stomaco associata: deinde clisteria imponãtur ad secum ꝺeductionem ⁊ humorum inferi⁹ tractionẽ quamuis cõmode non educantur qõ si nõ sufficiant p os ⁊ fortiora sumantur simplicia ⁊ cõposita q̃ ifraponemus ⁊ prope cum ab alijs ifluat ill' vt dictũ ẽ. Tps ãt clisterizandi ⁊ propinandi solutiua ventris ẽ cuz cib⁹ tã digest⁹ in stomaco fuerit ne aliqd cruduz trahatur ad in testina per clisteria: neque medicina solutiua ventris efficiat vomitiua: natura enim stomaci grauata cibo supueniẽte farmaco solutiuo magis grauat ꝺet molestatur: ãre ad vtri usqz euacuationẽ anteq̃ ꝺescendat vomitu incitatur ex quo ipsa valde deijcit a dolore precedente ꝺefecta qõ in re vite valde timorosũ est. Et q: p̃dicta sũt acuta ⁊ inflãmãtia maxime cum corpa ex dolore sint calefacta ne lesio eoz ad principalia transeat ⁊ fumus ꝓprie cũ clisterizata seu bibita nõ soluant: vel si soluant nõ inferius sed p os ⁊ ileon ꝓprie oꝛ vt principalia custodiant cuz frigidis ⁊ stipticis aromaticis: puta cerebrũ cũ oxitodino coꝛ cum rosis sandal' spodio ⁊ camphoꝛa epithimatis. Epar cum eisdẽ ⁊ stomacus cũ oleo masticino vel de citonio vl' mirtino ⁊ pauca mastice super aspersa Quod si sitim patiantur meli⁹ est tolerare si possibile est: ꝙ si nõ paruz ꝺabis ex granatis dulcibus: vel iuleb cũ calida aqua. Iunat. n talis potus cuz cito penetret ⁊ humectet: ꝙ si clisterizata nõ soluant inuenĩ per inferius cũ colirijs: ⁊ per superi⁹ cũ humilis mollificantib⁹ maturantib⁹ ⁊ abstergentibus vt ẽ ius galli simplex vel ꝙsitũ: ⁊ deinde cũ stipticis ⁊ ponticis paꝛ sumptis ⁊ etiã calida ꝓprie. Si vo cã ei⁹ fuerit stercus grossũ durũ ⁊ siccuz in itestinis intercluſum cura ẽ due res. ¶ Prima ẽ mollificatio duricie ⁊ siccitatis ipsi⁹. Secunda ipsius mollificati euacuatio. ¶ Prima rem ꝙplẽt mollificãtia interi⁹ ⁊ exterius appꝛopꝛiata. interius ãt per os sumendo iura pingnia carnũ ⁊ ꝓprie gallinaz siue gallox simplicia ⁊ ꝙposita vt supra in antidotario nr̃o dixim⁹ spẽs oleoz. s. sisaminum violaz: ⁊ amigdalis nisi adsit fe. tunc. n. loco eius ꝺabis i potu aquaz oꝛ dei vel prunoz sebesten ⁊ iuniparum tamarindoruz ⁊ lenientium ⁊ alioz fructuum frigidoz ⁊ herbarũz vt malue viole sicle atriplicis ⁊ spinacioꝛum mucilagines fenugreci: psilij: ⁊ dactiloꝛum secũdũ q̃ necessitas te vocabit. Et ex ꝓprijs ⁊ expertis ẽ mel casiefistule sumptũ ⁊ clisterizatum. ꝙplet. n. vtranqz: sed oꝛ vt post horum sumptiones moueant fortiter vt ꝺescendãt detenta ⁊ feces faciãt ꝺescendere detinentes ⁊ clisteria fioz: deide cũ predictis

Exterius empla ⁊ unctiones ⁊ fomẽtatiões ex p̃dictis ⁊ fricatio tractiua ventris cũ manibus ⁊ oleis prenarratis Secundam rem ꝙplent p̃dicta omnia riptica ⁊ solutiua clisterizata ꝓprie vel p os sumpta ꝓut dispositio exigit Sed ad pfectam curã: ⁊ in via precisionis a recidiua oꝫ vt cã siccitatis ⁊ indurationis secũ auferatur oĩno. si ꝯ sic citatis eius fuerit cib⁹ siccus ⁊ paucus cibet cũ predictis herbis cũ carnib⁹ coctis pinguib⁹ ⁊ iuribus ipsaruꝫ. aut ante cibũ premittat fructus maturi lubrici nõ ventosi vt carice pruna ⁊ persica sicca: deinde multiplicent cibi nutrimenti multi noti. Si vero multa caliditas stomaci ⁊ iteſtinoꝝ desiccans ⁊ cõdensans sic predictis oꝫ vtaris recẽtibus ⁊ frigidioribus vt lactucis spinacijs atriplicibus litis solatro portulacis mucilagine psilij ⁊ melone ĩdo. Et cibes cum gelea ⁊ aqua ordei potabis eum infrigdata vino limphato cum ipsa. Si autem causa fuerit fortitudo retentionis ⁊ debilitas expulsionis iniestinoꝝ ministrabis predicta lubrica quibus admiscebis aliq̃ acta molestãtia vt porrũ cepas siclã ⁊ alea cum multo sale. Et si cum debilitate sensus fuerit ministretur in solutione eius iera ⁊ agaricum: iera hermentis ⁊ pillule de serapino ⁊ confortabis: deinde naturam ⁊ spũm cũ tiriaca ⁊ mitridato diamarte teodoricon ⁊ sagenea. ¶ Et cibabis eos carnibus laudabilibus. silr si fuerit ex debilitate in lacertis ventris. Si autem illud sit: qꝫ colera vt consueuit nõ mittatur ad intestina corrigat oppilatio epatis ⁊ porcistis vt superius in epate dictũ est. Si vero siccitas secũ ex multa provocata fuerit urina extrahe feces cum predictis: deinde ministra ea q̃ minorãt urinam nõ cũ retẽtione ventris vt sũt zarur bdelium mechium excorticate lẽtes ⁊ pontica q̃ per se faciũt: sed q̃ minorando. urinã leniunt näm vt sũt dactyli passule dulces penidij cassia: ⁊ filia: q̃ illud p accidens opamur. Si quoqꝫ ex raritate: ⁊ resolutione corpis illud accidat prohibeatur resolutio: ⁊ sudor: prout supra in cura cordis diximus. ¶ Et cibetur grossis ⁊ viscosis quantũ poterit tolerare: ⁊ exponatur cẽtris ⁊ irrorationibus frigidis ⁊ quietibus ⁊ ab artib⁹ laboriosis abstineat ꝙsuetis. Similiter ãt si ex lapide fuerit dolor causatus p̃dictis humidis ⁊ lubricis ac abstergentibus corrigatur ⁊ educatur qbus admiscẽda sũt aliq̃ ex frangẽtibus lapidẽ in renibus ⁊ vesica. si. n. i remotioribus lapidẽ frangũt mltomagis in ꝓpinquioꝝ intestinis. Sed si ex vermibus cũ interficiẽtibus ⁊ educẽtib⁹ ꝓut infra in cura coꝝ dicemus. porro si ex ventositate iterclusa ⁊ pforãte cũ extenuãtibus iterius ⁊ exterius approximatis: precedens ꝓut supra in cura inflatiõis stomaci epatis atqꝫ splenis plenius dcm est. Si vo ex ventositate torquẽte intestinũ cura erit vt situet supinus in loco tpato ⁊ manibus iunctis cũ oleo de enula vel nardino vel castoreo fricet vẽter leuiter: ⁊ cũ tactu subtili adequante intestina ⁊ reducẽte ipsa ad sitũ ⁊ statũ pstinum: deinde extenuãtia ⁊ resoluẽtia mistrent p̃dicta superius ⁊ iseri⁹ cũ clisteri qꝫ crurib⁹ elcuat ⁊ ꝙpressiõe suaui manus repellatur ad superiora vt ꝓueniat ad gracilia intestina deinde ventoset loc⁹ ⁊ propinet oleũ de kerua cũ vino albo vel rutaceo loco ci⁹ ⁊ vngat ex eis dorsum ⁊ strigant crura fortiter valde. Quod si cã fuerit hũor melãcolic⁹ Iz raro ꝙtingat educat cũ proprijs clisterizatis vt sũt sticados: polipodiũ: epithimũ: cortices radicum morꝝ: borago: buglosſa: ⁊ succus earuꝫ cum diaboriginato ⁊ diabuglosſato ⁊ diasene: ⁊ sumptis vt est decoctõ epithimi pillule de lapide lazuli: et lapide armeno: ⁊ colirijs factis ex eis iuuent vẽter quoqꝫ ⁊ splen euaporet ex armel: sticados: origano: ⁊ camomilla in aceto decoctis: ⁊ ꝓprie cum a splene influit istis. Et siquidem sanguis congelatus fuerit euacuetur cum dissoluentibus ⁊ educẽtib⁹ ꝓut i stomaco diximus. Si aũt sit apostema cã eius studebis curare apostema sm diuersitatez spẽrum eius prout supra i stomaco diximus. Et si ꝙtingit plurimũ q̃ p̃dicte cause sil' ꝙueniant in causalitate doloris: quare oꝫ vt p̃dictis simul medicinas sil' commisceas vel nunc vnã nunc aliã ministrabis. Et quoqꝫ si ex ruptura ⁊ descensu intestinoꝝ in oscum dolor causet cura erit due res. ſ Duma est iteſtina ad locũ ꝓprium reducere. fit autem cũ mollificãtibus cataplasmatibus: deinde cũ elevatiõe crurũ ac manuũ ꝙpressione suaui repellẽte supi⁹. Secunda ẽ ruptura regere cũ ligaturis ⁊ ꝙsolidãtib⁹ emplis: ⁊ per os ẽt ministratis. Et si quidem causa eius fuerit solutõ ꝙtinui intestinoꝝ: ⁊ fuerit ex cã exteriori puta vulnere ⁊ percussione scindẽte si penetret vsqꝫ in vacuum ipsoꝝ ẽ mortale. ⁊ maxime si in gracilib⁹ fuerit. Inquit. n. hipo. Si intestinoꝝ indicat aliquod gracilium nõ ꝙglutiatur nec ꝙsolidatur. Si vero nõ ptranseat in profundũ cũ stipticis ⁊ ꝙglutinantib⁹ regatur que infra dicent sectione secũda. Et si fuerit vicus mũdificare oꝫ ꝓmum: deinde consolidare. Si autẽ causa iteriori fuerit puta ab hũore acuto pũgente actu ⁊ soluẽte effuso ⁊ collecto in iteſtinis: tũc dolor erit nõ de genere colice vel iliace vere: sed mẽdose: ⁊ ꝓprie ẽ de genere pũctionis: ⁊ erit dolor pũgens in cura excitatur ex eo. ſ. q̃ ipsoꝝ intestinoꝝ dolor plurimum ex causa frigida ꝓuenit humorosa ⁊ vẽtosa ac secũ constipatioe qbus calida approximata vt predictũ est ꝓnamentum pstare cõsueuerunt ⁊ frigida nocumentum. Proinde ꝓcedunt ad eius curaꝫ cõiter stolidi ⁊ ꝓuidi medici cũ calidis ⁊ aperientib⁹ ex qbus dolor exaspatur ⁊ acuitur cũ ex eis talis humor subtiliet ⁊ inflegmetur ac bulliat curratqꝫ ad iteſtina effren⁹ ⁊ trahat ⁊ ꝓprie cũ ab epate ⁊ cisti felliſ vel toto corꝓore ifluat illis. Recta itaqꝫ cura est talis hũoris ꝙplerio adequet: ⁊ obtundat eius acuitas ⁊ subtilitas inspissẽt: ⁊ ꝙstipentur vie per quas influit. Confortent intestina ⁊ educatur quod fluxit ⁊ hec primũ cũ rectificatione regiminis ⁊ quersione ipsius ad frigidum ⁊ humidũ quod est notũ. Et cũ frigidis humidis lenientib⁹ etiam clisterizatis ꝓmis ⁊ sumptis deinde Et ꝓprie in colica qualia sũt viole: malue: iuiube pruna sebesten: furfur: fenugrecũ: ⁊ sicla clisterizata cũ oleo violato zuccaro violato ⁊ cassia fistula. ¶ Et sumãtur pruna perforata cum acu: ⁊ infusa cum iuleb. crisomila ⁊ persica: cassia fistula: tamarindi: tereniabin aqua fructuum: ⁊ sirupus violat⁹: vel de succo rosar. cum aqua ordei: ⁊ granatorum muzoruꝫ. deinde pontica nota que comprimẽdo effusam humiditatez exprimant ⁊ educant ⁊ influẽte ab epate cisti vel toto corꝓore cõpescendo retineant quocasu epar ⁊ cistis: ⁊ totum corpus rectificatur ꝓut in curaꝫ icteritie diximus. Clisteribus quoqꝫ addantur oleuꝫ onfancinum vel ro. succus portulace aqua sumach: virge pastoris spodium ⁊ adeps hirci ⁊ similiuꝫ vt anatis ⁊ galline. Et si materia imbibita fuerit administrabis cuꝫ eis ieram ⁊ scãoneam cũ pillulis de aloe. Et si expedirat admiscebis illis stupefacientia: ⁊ ꝓprie tiriacam nouã

quotiam confert cause impzimenti: ⁊ percipienti vt supra dictum est. Et si quidem superius petens impetum faciat ad os stomaci ⁊ vomitus pronocetur si facile sit: si vero nō inferius trahatur clisteribus frictionibus extremorum ⁊ ligaturis doloꝛosis fomenti mordentibus ⁊ vētosis. Si quidem humoꝛ talis salsus fuerit ministrabis cum illis subtiliantia ⁊ abstergentia qualia sunt cartami succus alibleb ⁊ sicle ⁊ baurach ⁊ sal in quantitate superius ꝓ sicla decoctam ⁊ almuri. cappares quoq; ꝙditos cū sale ⁊ aceto ⁊ iere admiscebis agaricū ⁊ colloquintidā ⁊ fila. Stercus quoq; adib dabis qđ ē huic egritudini ꝓpriū. sit aūt in vino dissolutū ⁊ inunctū cū oleo nardino ⁊ suspensū in collo: etiā cū filo de lana aīalis qđ lupꝰ comedit: ⁊ sit illud quod comedit ossa ⁊ illud est album ⁊ in rubis inuenīt suspēsum. Et ex eis est comu cerui ad ustum cū vino in potu sumptū: qđ sedat statim. Si vō cā eius fuerit acutꝰ cibus vel potus ꝓuocet vomitꝰ cuꝫ aqua tepida: ⁊ olꝰ sisamino vel butiro ⁊ propinet lac: cōuertatur quoq; regimē ad frigiduꝫ ⁊ vnctuosū. Quod sicā eius fuerit sanies a spūalū vlceribus missa: cura est due res. ¶Prima est mūdificatio sanies cū clisteribus ꝑdictis abstersiuis ꝓprie. Secunda ē vt vlcera spūalium medicent ꝓut supra in pma sectiōe dictuꝫ ē. Si vero fit humoꝛ a cerebꝛo missus: cura eius erit cura catarri quā superius diximus. Si vero a toto corpe vt in diaria ⁊ similibus: cura erit cura diarie ⁊ fluxus liquefactiui de q bus subsequēter dicē auxilio sancti spūs. Si vō ꝙpressio ex via apostēatis vt epatis splenis ⁊ lacertoꝫ almiracura ē cura apostematis illoꝝ mēbroꝝ que superius dicta est. Secunda est mundificatio ⁊ ꝙfortatio intestinoꝫ. Si vero cā doloris fuerit ꝙpassio ad renes lapidē habentes cura erit due res. ¶Prima erit cura lapidis renū quā infra ponemus. Secunda est mūdificare iteſtina a superfluis ⁊ ꝙfortare ne debilitate retineant superflua ⁊ colicā veram: ⁊ propriā incurrāt. Si vero passio eiꝰ sit cō passio ad cerebꝫ apostematuꝫ ⁊ neruos patiētes spasmū vel tetanū cura erit ē cura apostematis cerebꝝ quā premisimus ⁊ etiam spasmi. Si vero a causa exteriori accidat q̄ plurimuꝫ est iliace, vtputa a mala conplōe frigida ⁊ pura impressa a potu ⁊ balneo aq̄ frigide vento septētrionali vel sessione in lapide frigido cura erit due res. ¶Prima est vt auferatur causa. secunda est vt calefiant intestina per cibos ⁊ medicinas calidas intus ⁊ extra ⁊ per oēm modum approximatas ꝓut i cura maleꝰ cōplōnis frigide stomaci diximꝰ. Si vero ab ea re pestilēte accidat. ¶Cura eius est quā supra in cura egritudinum coꝛdis diximus. similiter si a veneno sumpto cura est quaꝫ ibidem prediximus. Si vero fiat a cibis stipticis ⁊ pōticis ꝓprietatē hītibus colicaꝫ ꝙmouere atq; cāre: cura illos educere cū lubricis ⁊ ꝓuocatione vomitus: ⁊ ꝓprie in iliaca. ¶Regimen āt ordinandū ē duplex. ¶Unum est curatiuū Et aliud preseruatiuum. Curatiuum est vt regantur in aere temperate calido ne fortitudine doloris ⁊ caloris aeris resoluantur. Exerciteñ pedibus vel manibus vel reuolutionibus in stratu quantum possibile ē Et dormiant deinde quantum oꝫ proprie post resolutio ventris ⁊ supra inanitionem nisi causa calida fuerit: abstineant vero ⁊ fitiant quantum tolerareꝫ valent donec repleto corrigatur: proprie si a frigida causa fuerit ⁊ vento sa: ⁊ tunc sufficit eis ius cicerum ⁊ gallorum antiquorum ⁊ panis furfuraceus siccus cum alleis ⁊ vinum antiquum ⁊ aliquod ex extenuantibus ventositatem. Ali vero ait q̄ operarioꝫ quidā cū sentiebat colicum dolorem cingebat se nō prꝰ cinctꝰ. Comedebat aūt cū pane allea nullā derelinquēs ꝙsuetam gestionem. bibebat aūt p totum diem nihil. ad vesperꝫ vero meracū: deinde dormiebat p totam noctem. mane vero surgebat oino indolorabilis. Si ergo alendi sunt nisi ad resolutionem perducantur propter doloris vehementiam ⁊ euacuationē ⁊ proprie in iliaca. Tunc enim oportet vt cibus sit facilis digestionis ⁊ boni nutrimenti lenitius lubricus ⁊ abstersiuus sicut ē aqua carnis dissolute vel distillate: ⁊ colate ⁊ proprie columboꝝ iuuenum nō pinguium: ⁊ galloꝝ iuuenum: vitella ouoꝝ sorbilium: medulle dissolute in iure vel vino. ⁊ qñq; oportet in iure eoꝝ vt ponaꝫ cartamus: alubleb: semen vrtice: ⁊ polipodiū: turbit vel scamonea dissoluta prout iuitat necessitas. Et ꝙdite ciba ria cum porro alleo ⁊ sale ⁊ spēbus puta cinamomo: zinzibe. origano: pipere: cimino: ⁊ anisso. Et ex fructibus cōcedā̄tur carice passe dulces ⁊ capares conditi cum aceto. Et ex oleribus ruta sicla sinapis. vitent vero grossa viscosa frigida stiptica ꝙstipantia ⁊ ventosa. Si vero a causa calida fuerit quies est magis ꝙueniens: ⁊ somnꝰ supra repletionem: nec nō plurima abstinentia ⁊ cibus humidus lenies ⁊ lubricus frigidus: vt est ius herbarum: ⁊ ⁊ fructuum predictorum supra in cura pungitiui doloris ⁊ potus aque ordei. Uitent vero stiptica ⁊ pōtica nisi cū causa illa influat i intestinis ex alio: tunc enim ibi competunt vt superius dictum est. Et cibus difficile corruptibilis vt factus ex ꝙdro in aqua decoctio imissis granis malorum granatoꝝ sicut Galienus ostendit. Et potus etiam frigidus nō veri frigoris si siticulosus: ⁊ hora estatis fuerit. Sed ius galli decrepiti negatur omnino: inanitō est cōis ⁊ quotidiana cū propriis repletio est nociua ⁊ retentio fecis ⁊ ventositatis petentium exituꝫ. Animę vero accidentia per se nocent generaliter oi ex omni causa in quantum naturam exterminant ⁊ debilitant. ¶Per accidens autem ꝙferunt inquantum naturam inflāmant ⁊ infrigidant ⁊ distrahūt a dolore. Specialiter autem ꝙferunt vt ira ⁊ indignatio in eo q est ex cā frigida gandium vt tristicia ⁊ timoꝛ in eo q est ex calida. Si vero ab apostemate fuerit regatur sicut in apostemate stomaci dictum fuit. ¶Regimen vero preuisiuum infra ponemus auxiliante xp̄o. Circa correctionem vltimo accidentium i surgentium est instandum secundū diuersitatem ipsoꝝ quoꝝ vniuscuiusq; que res curationeꝫ in propriis capitis vbi de eis dictum est vel infra dicetur. ¶Positis ingenijs curationis ad dolorem ventris: ⁊ species eius annumeratis simplicibus medicinis quibus compleri habent ⁊ debent ad subunctionem medicinarum compositarum deueniemus quibus ualeant vbi simplices non sufficerent per cōpleti. ¶Sciendum ḡ q̄ ex eis ē dā sūt enemata. quedā colliria quedā vomitiue. quedā siropi. q̄dam electuaria. quedā trociſci. quedā potiones. quedam pillule. quedam emplasta. quedam euaporationes. quedam vnctiones. quedam balnea. quedam olea. ⁊ quedaꝫ ventose. Et ex enematibus quedam sunt ad frigidam ⁊ flegmaticam ex quibus est: quod digerit ⁊ est. ℞. florum camomille melliloti absinthij pitanie calamenti origani malue ana. ℥D. i. fenugreci seminis lini añ. ℥. ʒ. cariceꝫ

ysopi.ʒ.i.cimini anisi feniculi añ.ʒ.ʃ.furfuris partem
i.bulliant in aqua fontis ⁊ in tribus partibus particula-
ribus dissoluantur mellis ꝯmunis.ʒ.ij.olei anetini.ʒ.
ij.salis communis quod sufficit. Oportet autem vt for-
ma clisteris sit secundū meliorem modum: ⁊ est vt for-
men eius canne fit ita largum vt cito iniciatur: ⁊ quanti
tas eius: fm quantitatē corpis ⁊ etatis similiter ⁊ enema
⁊ sit calidum in hoc casu tepidū: i alio nō frigidus. Tem
pus est dictum superi⁹ vt cū iam digestus fuerit cibus: ⁊
ptransierit: ⁊ est fm Gal.post sex horas sumptionis ipsius
⁊ plus. Sitq; modus iniectiōis suauis. Ad hec igit ca-
nella clisteris mungat oleo dulci ⁊ impellat enema cum
expressione ꝯtinua vt aer nō simul impellat cuꝫ eo ⁊ sua
ui in colica forti in iliaca.sitq; corpus supra genua: ⁊ incli
natio capite situatū. ⁊ qñq; oz eleuare crura vt ad superi
ora melius appellat. Sitq; situatus infirmus supra ven
trem: in colica vera ⁊ iliaca ⁊ supra renes ⁊ dorsum in co
lica nō vera ⁊ nefretica: vl supra latus patiens. Deinde
venter manibus fricetur ⁊ moueat: ⁊ q̄ diutius pōt to-
leret.deide ꝓ emittatur q̄ si nō exeat colirio iuuet q̄ si
nō suffert repetat clistere cui addatur plus salis vt excitet
expulsiuam. ⁊ qñq; oz admiscere calidiora aliqua ex pre
dictis que magis expediunt. Aliud solutiuū ex muentō
ne nfa. ℞.mercurialis:asari:sticados:malue: camomil-
le:absinthij: ⁊ nasturcij: vrtice paritarie:centauree mino
ris:rute sicce añ. Aſd.i.polipodij.ʒ.ij.anisi:seminis ane
ti añ.ʒ.ʃ.cartami colloquintide:panis porcini ana.ʒ.i.
bulliant in aqua fontis: ⁊ in partes tres dissoluant mel-
lis cois.ʒ.ij.cassie fistule.ʒ.i.iere pigre.ʒ.ʃ.baurach.ʒ.i.
olei de been.ʒ.j.educit enim flegema ⁊ ventositatem: ⁊
sedat dolorem colice ⁊ iliace ⁊ sanat si christus voluerit
Aliud. ℞.baurach.ʒ.j.iere ⁊ dissolue in aqua rute vel
oleo eius ⁊ clisteriza:expertum est.Aliud ℞. asari centa
uree rute sicce ⁊ semis eius ana. Aſd.j.bulliant in oleo
antiquo cum colloquintide pulpa.ʒ.ʃ.ⁱ ⁊ clisterizetur. Et
quādoq; addit iera quādo materia ē in rugis ite stioꝫ ⁊
tunicis intercluſa ⁊ mixcata.educit eni eaꝫ facile. Ali-
ud. Ga.ad colicam ventosaꝫ. ℞.semis apij aneti:dauci
rute ⁊ ciperi añ.ʒ.j.bulliant in olo ātiquo vel subtil sbe
deiñ colentur ⁊ i colatura dissoluantur adipis anat vel
anseris vel galline liq̄facte ana.ʒ.ij.ⁱ immitte:sedat eni
dolorem:quod si non sedauerit rursus immittēdū est idem
Q: si non sedetur iterꝫ adde illi castorei pulueriz ari.ʒ.j.
⁊ sic cū h ñ sedet adde opi.i.ʒ.ʃ. Et quādoque cū solo olo
rutaceo clisterizant. Et quādoq; admiscetur bache lauri
ʒ.j. Aliud serapionis laxatiuuꝫ hūoris flegmatici. ℞.
camomille:asce: violarum siccarū:seuesten ficum: semi-
nis lini: altee añ.partem vnā decoquant i lib.iiij.aq̄ do
nec redeat ad lib.vnam ⁊.ʃ.ⁱ coletur. Et fūdāt super eā
olei mirtini.ʒ.ij.sal.ʒ.ij.baurach.ʒ.ʃ.muri ⁊ zuccari ana
ʒ.ij. Et clisterizetur cum eo tepido valet ad colicam cuꝫ
febre acuta: cū nature est sicca. Et cum flegma ex alijs in
sunt ill adde macem. Aliud ad dolorem colice frigiduꝫ
absq; febre .misceatur coloquintide cū predēis rebus
ʒ.ʃ:deiñ decoquantur ⁊ colentur: deiñ sumat castorei
aurei medium ⁊ coloquintide trite .ʒ.i.ⁱ quart.cētau-
ree.ʒ.ij.vell.ʒ.ij.salis triti.ʒ.ij.baurach.ā.ʒ.ʃ.clisterizetur cū
tepido. Et ex hōibus sunt qui addddunt serapinū:bdel
lium:armoniacum: ⁊ opopōacum. Aliud ad colicam ex
vermibus. ℞.centaure ana unc.agarici absinthij:carui:
granorum lupinorum in quantitate conuenienti dissol-
uantur fell taurini.ʒ.ʃ.olei amigdalarum amararum ⁊
baurach quod sufficit. Et clisterizetur precedente cliste-
ri ex lacte vel ex idromelle. ⁊ aliqui addunt terrā. Aliud
ad colicam flegmaticam ex retentione ex fecis. ℞.origa-
ni sticados asari:centauree:malue:altee seminis lini añ p
tem.i.anisi:feniculi.carui.seminis rute añ.ʒ.ʃ.olei amig
dalarum dulciuꝫ:baurach ⁊ salis cōmunis quod sufficit
mellis violati.ʒ.i.ⁱ clisterizetur. Et sunt aliqui qui ad-
dunt succum sicle: ⁊ ꝓpter cum flegma a capite profluit i
testinis. Et ōiñ si oz supponatur cū colirio de pane porci
no. Aliud absterſiuum in aqua maris bulliant: furfuris
frumenti partem.i.ireos aristologie rotunde:caricarum
añ.ʒ.i.sterconis columbarum.sterconis canis comeden-
tis ossa añ.ʒ.ij.dissoluantur in aqua predictoꝝ ⁊ cribenti
ne: ⁊ baurach añ.ʒ.ij.mellis rubei.ʒ.ij.olei de been.ʒ.i.
⁊ fiat clistere: deinde expediat supponat cū radice brio
nie. Aliud ad frigidam colicam absq; materia. ℞.olei ā
liqui simplicis fm Gal. ⁊ eo temperato cum adip ana-
tis fiat clistere:calefacit enim ⁊ nō trahit. Et quandoq;
bulliant in eo abrotani calamenti:pulegij sambuci:asce:
aneti:radicis lilij añ.ʒ.i.ⁱ clisterizetur. Et aliqui facūt
p̄dicta i vino vinoso antiquo bulire. Et aliqui clisterizāt
solū cum oleo sambucino: vel de rafano. Et calefiat sepe
venter cū panno calido. Et qñq; clisterizatur fum⁹ colū
binus ⁊ propius canis cum succo camomille: Aliud ad
colica ex siccitate. ℞.extrema aialium hūidorum vt ca-
pita ⁊ pedes agnoꝝ edorum ⁊ arietum iuuenuꝫ ⁊ bulliāt
in aq̄: ⁊ in pte dissoluatur olei sisamini: vel amigdalarū
dulcium. ⁊ clisterizentur: ⁊ aliqui cū iure gallinarū pin-
guiū ⁊ aliqui cū lacte asine clisterizant humectant ⁊ ipin
guant. Aliud. Rasis ad colicam ex infusione colere ad
intestina. ℞.olei rosati.ʒ.ij.ⁱ dissoluatur in aqua decoc
tionis violarum ⁊ clisteriza ⁊ accipe oleum citoniorū ⁊
cū aq̄ violarum ⁊ sumach: misce ⁊ superadde spodij.ʒ.
ij.ⁱ clisteriza: ⁊ si q̄ influt fuerit flegmaticum superad-
de macem: mirram ⁊ karabe loco illorum. Aliud ad co
licam ex apostemate frigido. ℞.olei laurini.ʒ.i.olei de
oliuis partes duas adipis: anseris partem.i.clisteriza.
Est enim mirabile secundum Aboaly. Et consequen
ter adhybe emplasta facta ex abrotano ⁊ aneto squinanto
⁊ melliloto ⁊ reliquis quibus curatur tale apostema.
Aliud Ysaac ad frigidam flegmaticaꝫ ⁊ ventosam. ℞.
camomille:aneti añ.ʒ.i.ʃ.centauree:liquiritie:seminis
lini: ⁊ fenugreci añ.ʒ.x.apij ameos calamenti:men.croc
ocensis añ.ʒ.iij.caricarum.viij.coquantur in aqua ⁊ in
partes tres mittes mell.ʒ.i.obsomagarū:olei oliuarum
sisameleon añ.ʒ.i.sambucini:lenticuleon añ.ʒ.ʃ.mitti.ʒ
i.ⁱ fiat clistere. Et ex eis que valde conferunt est empla-
strum de abrotano factum cum aspalto. Et emplastum
nostrum factum de granis lauri. Ad colicam autem me
lancolicam clisterizatur polipodium cum sale indo ⁊ epi
thimo:boragine:buglossa ⁊ melle. Et ex colirijs est colu
rium. Almansoris. ℞.salis.ʒ.ij.coloquintide:scamonee
añ.ʒ.ij.ʃ.mellis quod sufficit ⁊ decoquantur vsq ad spis
situdinem decentez ⁊ fiant inde coliria. Aliud ex radice
brionie: vel radice panis porcini inunctis cum oleo ane
tino. Et valet ad frigidam flegmaticam ex fece. Aliud
ex litio. ℞.lilij.ʒ.i.mirre:storacis:calamite:ꝺpij:thuris
añ.ʒ.i.croci.ʒ.ʃ.confice cum succo arnogloſſe: ⁊ ipositū

teneatur per horam sedat dolorem stringit viaz: compin
git materiam ⁊ dormire facit. Aliud quod dissoluit ven
tositatem. ℞. cimini folioꝝ viridis rute ana. ℥ß. i.
Buchomarien ⁊ est radix piretri vlmali terre. ʒ. ij. nitri
ʒ. v. pulverizentur ⁊ conficiantur cum melle ⁊ coquan
tur ad spissitudinem. Et fiant colilia ⁊ ungantur oleo ꝺ
ruta vel nardino vel de kerua: ⁊ imittantur cum oportet
Aliud Albo. ℞. stercoris suricini vl gemme ⁊ baurach
añ. ß. terantur: ⁊ misceantur cum melle. ℨ. ij. ⁊ coquant
ad spissitudinem ⁊ inungant oleo ⁊ imittantur. Confec
tio suppositoꝝ q̃ soluit ventrē. ℨteritur eni ⁊ ꝓjcitur in
disten solutiuo ⁊ noiatur suppositoꝝ album a Rasi.
℞. bachar. ʒ. x. coloquintide: nitri: bdelij: serapini ana.
ʒ. v. scamonee. ʒ. ij. ℨ. ⁊ fiat colirū ex eis. Aliud aboaly.
Conterat ruta cum aq̃ mellis donec fiat sicut illud de
quo fit linimentū ⁊ ponatur medietas ipsius de cimino:
⁊ quarta ps de nitro: ⁊ sumatur glans longitudinis. vij
digitoꝝ vel fiat ex oleo rutaceo cū castoreo ⁊ melle felle
vaccino ⁊ baurach añ. auř. medium serapini bdelij colo
quintide ⁊ altee añ. ʒ. iiij. ⁊ fiat ex eis glans: valet ad fleg
maticam ⁊ vētosam. Womitiuum bonum ad iliacaʒ fri
gidam vinum grecum simplex: vel fianum simplex: vel
sclaumm sicut ē vel caliduʒ vel aq̃ cepe narcisci: semis ra
parū: vel rafani ma. simplex vel cū aceto squille: ⁊ vinuʒ
infusionis afari per noctem añ. ⁊ aqua nucis vomice vel
infusionis elleboꝝ albi. Aliud ad colicaʒ sumatur aqua
decoctionis atriplicis. Et bibatur sola. vel cum aceto ⁊
oleo violato. Aliud ad ventosam. ℞. carui: seminis ane
tiꝝ rute ⁊ bulliant in aqua tepida cum oleo de neriden
vel de enula sumatur. Aliud vomituum ⁊ est Rasis ⁊
est forte. ℞. tartari nucis vomice nigelle: seminis rafani
⁊ aneti añ. equaliter sal in. baurach añ. p. ℨ. ꝺ. ofis. ʒ. iiij. cū
tepida. Et quandoq̃ addik in ea. ʒ. i. q̃rum de condisi.
Sirupus conferens colice ⁊ iliace flegmatice: ⁊ ventose.
℞. calamenti origani isopi ozensis: croci ozensis: sansu
ci añ. ℥ß. i. siseleos: anisi feniculi: carui: seminis apij ra
phani añ. ʒ. ℨ. radicis enule. ℨ. ireos. ℨ. meu. fu. anisi
acori añ. ℨ. ℨ. squinanti: seminis vrtice añ. ℨ. ℨ. florum ro
smarini borraginis ⁊ bugloſſe ana. ℑ. i. mellis commu
nis dispumati lib. ij. aceti squilitici. ℨ. iiij. in pecia bulliāt
zinzibe. galange gare añ. ʒ. ij. spice. ʒ. i. Et quandoq̃ suf
ficit sirupus ex melle squilitico cum geleniabin añ. ℨ. i.
cum aqua anisi ⁊ feniculi. Idem operatur sirupus de i
sopo ⁊ calamento quorum descriptiones posuimus in ā
tidotario nostro. Sirupus conferens colice ⁊ iliace cali
dus. ℞. enduie lupulis: lactucarum portulacarum triso
lij: cimarum rubi crisolacanne acetoselle añ. ℥ß. i. pru
norum seuesten iuiubarum añ. xxx. liquiritie violarum
ros. añ. ℨ. i. zinzibari lib. i. succi citoniorum: ⁊ aqua ros.
añ. ℨ. iij. in pecia rara bulliant: spodij sandali:: utriusq̃
añ. ʒ. ij. succi granatorum muzorum. ʒ. iij. Et quando
q̃ sufficit sirupus violatus simplex: vel de succo violaꝝ
⁊ propie cum volueris soluere materiam iam collectaʒ.
Sirupus ad colicam non veram que est ex lapide remiʒ
℞. camed. camepi. sen. nationū ⁊ cretādorum marinoꝝ pa
ritarie: capil. vene. os mundi calendule: scolopendrie: cū
radice endiuie cum radice cicoree epatice cicoree: buglos
se acrimonij sicle pentafilon filipēdle: añ. ℥ß. i. quinq̃
radicum cōmunium añ. ʒ. i. liquiritie maluarum seminis
violarum flōꝝ borraginis. acori enule. radicum: iris radi
cum cardonis: ⁊ arundis: saxifragie milei solis: añ. ℨ. i. fi
leris anisi: feniculi se. apij: ameos: coriandri petroselini
mace. asari meu. squinanti: añ. ℨ. ß. caricas. x. seminis vr
tice. radicis rafani añ. ℨ. i. seminis spargi: bausti: cassie li
gnee: añ. ℨ. ß. prunorum seuesten añ. xxx. seminū cōmun
icerꝝ nigrorū añ. ℨ. iiij. semi. lactucarum por. ulace: scari
ole añ. ß. ordei mundi p vnum gummi draganti lapidis
iudaici lapis qui invenit in spōgia marina añ. ℨ. i. medul
le ossium cerasoꝝ: beto. añ. ℨ. i. aristologie lōge: ⁊ rotūꝺ
de añ. ʒ. ij. alkekēgi. ℨ. ß. passularum enucleatarum zuc
cari: añ lib. ii. mellis rosati lib. ß. succi capilis vene. succi
scabiose succi vrticaꝝ quarū depuratorum: añ lib. ß. ace
ti. ℨ. iiij. ⁊ fit radicum vel squiliticū. Et q̃nq̃ additur cū
volueris q̃ laxet hermodactilorum ⁊ corti. radicis ce. si.
añ. ℨ. ij. polipodij. ℨ. iiij. Et aromatizetur cum cinamo
mo cubebe: ⁊ spica. Electuaria ad colicam frigidam dia
calamentum diambra. E fortius ē diarō. Et ad vento
sam diagalanga. ℨfectio de seibus. Et fortius ē diacimi
nū ⁊ tiriaca ātiq̃ ⁊ filia. Ad cā q̃ē ex ℨstipatōe facit diaca
siafistulatū ⁊ diaprunis: ⁊ valēt ēt ad colicaʒ calidā ⁊ dia
rodon: ⁊ triasandalū quoꝝ descriptionē s̄ habuisti i ātiꝺ
otario nr̄o. Trociscos ex p̄dictis simplicibus posses ēt
ℨficere eligendo ꝓpria tue intētioni. Similiter ⁊ potio
nes ad maturationē: ⁊ r̄solutionē nature p vōtū vl secef
sum. ⁊ pl̄res in ātidotario nr̄o eligēr poteris ad hāc egri
tudinē si volueris. Ex pillulis ad colicam fr̄am s̄li cau
sa sunt pillule de serapino de sarcocolla de opoponaco:
pillule fetide nr̄e. pillule de euforbio de coloquintida.
¶Dillule de quattuor rebꝰ exptissime. ℞. coloquintide
serapini salis gēme diagridij cocti añ. partes equales te
rant ⁊ ℨficiantur cū succo porri. ros. a. ʒ. i. vsq̃ ad. ij. Ad
idez. ℞. ierē magne: ⁊ ꝓpie logodion ⁊ coloquintidos
⁊ benedicta ¶ustinum ad nefreticām filantropos. Ad
colicā calidā ⁊ colicam pillule deiera. galieni de reubar.
℞. pl̄eris: iere ℔. ʒ. ij. agar reubar. añ. ℑ. ii. vel diagri
dii cocti. Informentur pillule cum succo ro. Et pillule
nr̄e quas in nr̄o posuimus antidotario: que valēt ad fe
bres colicas ⁊ egritudinem de gnē cole cutime ⁊ saguis
Et ad mliam. ¶Dillule de coloquitida ꝺ lapiꝺ armeno
⁊ de lapide lazuli. Et ex ēplis ad colicam ⁊ iliacā fr̄iam
est ēplm de grāis lauri: ⁊ de alleis ⁊ relatum ad ādroma
cum ⁊ relatum ad erasistratum ⁊ sinapismū ⁊ relatuʒ ad
andronacum canterizās vbi oꝛ ⁊ ēplm ad colicā eligas
ex his que dēa sūt in cura ictericie. ¶Et ex p̄dictis sim
plicibus componere poteris prout eportet. Et similiter
vnctiones: ⁊ cerota: ⁊ ex cuapozationibus q̃daʒ sūt hūi
de vt sūt ex Spongiis. ℨiltro toto: vl ℒ ana ⁊ isusi i aq̃
ꝺecoctiōis p̄dictoꝝ anodioꝝ. ⁊ q̃nʒ ipletur ex ea vas ene
um vter: vel vesica ⁊ applicatur ventri ⁊ ipocondriis. ⁊
q̃nʒ bl̄ummt externuantia ventositatem. Et q̃nʒ fiūt face
li ex quibꝰ qdā sūt ficci qdā ex sale ⁊ millio l pānico fiūt
nec valēt nisi in mā: humida ⁊ vētosa. ⁊ q̃nq̃ ex parita
ria in vino cocta: ⁊ sūt tpati vt q fiunt ex camomilla ab
sinthio: ⁊ semine lini. ⁊ quidam ex aiius puta se. lini fenu
greco: radice altee violis malua camomilla melliloto: ⁊
propie in colica nefretica cuiʒ bullierit in aqua ⁊ vino ap
plicentur. s̄. renes. ⁊ balnea quoq̃ ⁊ oleo quc ad fr̄iaʒ sūt
oleū anetinū de abzotano de lilio qō hȝ vtilem tiriace
oleum onfancinū. ⁊ vltimū ē olim apl̄oruʒ. ⁊ ad ventosā
olim rutaceum nardinū ⁊ de enula: ⁊ de kerua ad vtrāq̃

Ad cal'am'oleum ro.⁊ violarum ⁊ de se.melonum ⁊ de scorpionibus ad nefreticam iunctum .ℨ.renes. ¶Et ad vtranq; .s. verā ⁊ nefriticā ⁊ oleū de pipib⁹. Uctoſe quo q; debēt cē magne cuz milta flāma: ⁊ sint ō vit:or'l'comu: vel de argilla. Clistere educens ſſa groſſū ⁊ ventoſitatē ſi xp̄o placuerit: ℞.rubee. UlſD.i.ſcordeō.ℨ.ij. cimi ani. ana.ℨ.j.bacharum lauri.ℨ.ſ.aſſe fetide.z.ij.mellis ⁊ sal' ana.ℨ.j.buliant in oleo antiquo: vel vino veteri: ⁊ fiat clistere. Unctō ex butiro confecto cum pluere coloquintide.ſ.vmbilicum soluit ventrez ⁊ curat colicā ſi deo placuerit. Clistere bñdictum.p nobilib⁹ cū ſuauitate educens ſſa ⁊ milicum hūorem: reſoluit oēm vētoſitatē: ⁊ ſanat colicam .℞.anisi.triti polipodij triti añ.ℨ.ij.bullīāt cum aqua lactis caprarum lib.v.⁊ diſſolue iere pigre.ℨ j.mell'.ℨ.ij.ſal'.ℨ.j.olei viol' fac'cū literatōe ſi oporteat: ¶Regimen p̄ſeruatiuum a colica ⁊ ileō cū appent signa repl'onis ⁊ inceptōis ex tortōe doloze leuiter ⁊ pūctōe oz interdicatur repletio ⁊ miungatur abſtinentia et eñatio vōitu et fluxu ventris cum clisteribus predictis et deinde cum aliquo ſolutiuo leui: deinde ſi expediat cū fortipremiſſa digōne cū appropriatis vnicuiq; cauſe replenti Et ex digeſtiuis bonis in via preſeruatōis ad colicam veram ⁊ iliacam. Et ēt nō verā ſeu nefrecticā ē fm iudeū belezamen de thimo vt ſumat quolz mane coclear vnuz huius pulueriscum vino albo ſubtili. ℞.ſe.aneti fenicu li apij fenugreci añ.z.i.ſ.ſquinanti.ℨ.v. Item aliud fiat vinū ex trifolio vel pētafilō vel betōica ⁊ gramie gritis ⁊ poſitis in vegete cū vinuz in vendemijs ebulit: de quo ſumat' medius ciat⁹ añ cibum cū pluere zedoarie. Et ex ſolutiuis leuibus eſt talis tragea expta etiā ſi ſit cum febre vera: ⁊ mēdoſa educit.n.humores groſſos qui ſunt cauſa vtriuſq; : ⁊ ēt calculos. ℞.turbit boni hermodactili: añ.ℨ.i.eſule.ℨ.ſ.piperis lōgi zinzib.ſpice.añ.z.i. macro piperis.z.i.croci.z.ſ.ſeminis leuſtici: granoz ſolis: ſemis geneſtre: ſaxifragie: añ.z.ij.medulle cartami.ℨ.i.zuccari quantū ſufficit de qua ſumat' coclear vnum in menſe ⁊ deſuper bibat' paz aque tepide. Et ſunt qui addūt caudas grillorum cicadarū cineres ſcorpionum.⁊ cantaridarum in hieme: ⁊ in frigidis circunſtantijs. Eſtate vero ⁊ in calidis nō addantur: ſed ſumant' loco eius mel caſſieiſtule cū aqua liqritie ſeruato bono regie. Et eſt: vt in p̄ncipio cibi vel parum añ ſumat aquā cicez nigrorum cuz ſemie melōis deide ſūat ſubtiliātia icidentia ⁊ a contrarijs abſtineant. Item ſumat poſt cibū tragea ℨfortati nam digeſtionis ⁊ reſolutiuam vētoſitatis q̄ eſt. ℞.gari ciſoruz.ℨ.ſ.galange.ℨ.ſ.zinzib.ℨ.i.granoz paradiſi.ℨ. iiij. anisi ſem.añ.z.ij.liquritie.z.ij.ſeminum melonum mundatorum.ℨ.iii.vnū eius ſit ſubtile vinoſum.

¶Cap.ſm de cura vermium ⁊ medicinis eoruz.

Uia curā vermium exiſtentium: vna ex cauſis colice vt patuit precedenti capitulo reſeruauimus vt loqueremur de ea latius eorum genera cauſas: ſigna : ⁊ medicina inueſtiganda propter cum ſint accītium plm oztendorū ⁊ moriferum: ideo de ea ad preſens loquemur prout miniſtrabit gracia ſaluatoris. Sciendu igitur q̄ ſecundum ℵ. vermium tria ſunt genera ſcilicet lumbrici rotundi aſcatrides ſubtiles parui : ⁊ tertium genus eſt eorum qui lati vocantur ⁊ cucurbitini producentes ſemina ad modum ſeminis cucurbite ceteris longiores vtpote alternati ſibi continuantes ad modum cordelle ſeu zagarelle ſicut ſenſus declarat'. Cauſa autem in generatione ipſorum triplex eſt materialis localis ⁊ efficiens. Ulſ Dālis ē hūiditas iſipida alba viſcoſa in vnū cōdēpſabil' ⁊ compactibilis ⁊ talis eſt ſſa nō calida rubea nec nigra lz effundantur ad inteſtina cum ſint ſicce diſptibus ſōe nō ℨdēpſabil' bñ ⁊ minus calide vel frē ſapozis contrarij generatōi ⁊ ℨseruationi ipſorum: vt q: amari vel acetoſi valde quib⁹ necantur coloris diſſimilis q: citrini vel nigri nō etiam sā guinis: licet ſit conueniens propter ſapozem q: dulcis ē ad inteſtinozum tñ vacuum nō effunditur: ſed a nā ſtricte in venis vt theſaurus conſeruetur exūs proportionalis: ⁊ neceſſarius generationi nutrimento: ⁊ augmento membrozum radicalium: ⁊ carniformium quibus in coloze eſt ſimilis nō ſicut vermibus. Clocalis eſt inteſtinorum vacuitas in qua ipſa materia ſtat': vt ſuperflua: q: ex digeſtione ⁊ ciborum malitia ⁊ regis in alijs aggregatur cuius conſideratione eoruz generatō in etatibus omnibus eſt cōmunis ⁊ in tempoze proportionali eſt maioz qua diu manet. ⁊ conſeruatur pze frigiditate ⁊ circumlutione ipſorum ab eius adherente viſcoſitate : ⁊ predebilitate caloris ipſorum ibi manens non regulata corūpitur: ⁊ putreſcit ⁊ ſic calorem accendit: q: cum nequeat eam conſumere eius humiditate reſolunt: ⁊ groſſum cōdempſatum dimittit: nec rectificat ſicut ignis materiam luti putridi ſibi ſubiectam quam conſumere negt rectificat ℨſumendo humiditatē vl' minuēdo: ⁊ groſſū reliquēdo lapideuz ſic ip̄m rectificat condēpſando: ⁊ cū influctia cōſtellatōis eoo⁹dāte natura corpis formā: ⁊ figura vmiuz imprimit in illā adhuc fine vt materiam putreſcibilē in id quod minus malū ē ℨuertat: ⁊ fiduz putredis naliter i iteſtinis aggregāde: cōſumant ſe paſcendo ex illa cuius caloris ℨſideratōe vt diſpoñtis ip̄i efficiēti cauſe. dixit.ȳ.in affo. Eos maxie in ſenioribus.i.i.p̄cedentibus vltra etatē dētiū plantatiuā gnāri. Ex quib⁹tā cā efficiens non eſt. Et eſt triplex diſpōnel vt eſt calo: putredinal' opans: vt natura p̄ficiēs: vt ſupceleſtis influētis put Ari.dixit.ſic: eniz eſt videre in aialib⁹ exterioribus mūdi q̄ nō gnānt' ex ſeie vt sūt muſce ſcarabones q ex ſtercoze bouis: ⁊ veſpe q̄ ex carnibus gnāntur equoz corruptis.cū.n.caleſiūt a caloze ſolari in ipſas agente ⁊ neque at ipſas ℨſumere depurant' ⁊ ℨdēpſant' in vnū: ⁊ nā ſupceleſtis corpis.ſ.ℨſtellatio forma ⁊ figura talium vermium diuerſorum fm diuerſitatem māe : ⁊ aptitudis eius ad eos ip̄imit. vñ Ari.dixit p̄pter meli⁹ q̄.n.ex putrida tali mā generent' tales ȳmes ſiue talia alia meliuſ eſt q̄ dimittat' fm ſuam putredinem purā. ⁊ vt reſiduū ei⁹ ⁊ alie ℨgregāde putredines ſumantur ſūpte ⁊ querſe in nutrimentum eoz exītes in aere terra: ⁊ aquis multiſoz mōis nociue hoibus meliuſ eſt q̄ p̄maneāt ſic. Sed ℨ ē q̄ ſeq̄t: nā.n. ſi q̄ melius eſt agit: ⁊ min⁹ maluz aget: ſed min⁹ malū ē q̄ tale ſſa putrefactum in concauo iteſtinorum remaneat q̄ ſunt vt dictum eſt deputata collectioni putredins ⁊ expulſioni ip̄ius colerar'ū: coadiuuante ⁊ exordinatione nature infuſa in ea ad illud quam quod talia vermium genera p̄ocreentur: ⁊ cum ſuperius dictum ſit quod plm: ⁊ hozēdoz accītiuz frequēter ſint cauſa: ⁊ mortis. Quod equidem nō ſūt cuz in quantitate fuerit moderate. tūc. nō ſolū inuamētū q̄ poſitū ē ſa-

Ciriphres
Vermes

cūt absq; nocumēto: vt. ſ. ō anothōia itestinoꝝ est dēm
Sed si quantitate superfluant continua vel discreta ac-
cidētia inducēt plā: ⁊ ēt mortē frequēter vt stati dicetur.
Hec obstat qō ibi dictū est q colā intestina hāc expur-
gare: qz illō est nō semp: ⁊ tūc qñ generātur ipsi cuz tūc
occultetur colera ⁊ flegma, abūdet in in eis quo etiam
potus obstruitur mittēs colerā ad intestina: ⁊ ex accēti-
bꝰ eorum horrēdis est q est: qz in loco in quo generātur
ipsi cū tunc occultetur colā. ſ. intestinis faciūt accidere co
licam: ⁊ iliacā: vt supra dictuz est: sic locuz generationis
coꝝ nutrimēti ⁊ augumēti cōseruationis pncipalit̄ pū-
gendo cōtra nām offendunt: ⁊ tūc maxime cū se. aderit
cum. n. cōsumat coꝝ naturā nutrimenti inflāmet eos: ⁊
colerā sup eos effundat ad furiā ⁊ motuz in querēdo ci
bum incitat: vt circūuoluti intestinis: ⁊ accidētaliter pū
gat: ⁊ qñq; ꝓfundis tendūt fugiēdo donec intestīa mi
rach ventris pforēt ⁊ cutez: vt exeant inde sicut mlti di
xerūt lz sit raro ⁊ incredibile: ⁊ cōiter sub rapiēdo cibuz
fames generat causa: ⁊ qñq; bolismus ⁊ casus virtutis
otis stomaci ꝓp ascensum coꝝ ad ipsum: ⁊ tūc quādoq;
vomitu expellunt: qō est abhominabile valde ⁊ quādo
q; infrigidātur extrema: ⁊ quādoq; p compassionez: ⁊
ꝓpter vtraq; disponēs predictas tremor cordis magu⁹
Et ꝓpter eleuationem fumoruz ad caput generatur ex
eis epilepsia ⁊ stupor que maxie in hora cōmotionis in-
surgite que est de sero: ⁊ hora somni: tūc enim q̄rēdo ci
bum stomacuz ascendunt: ⁊ super ora: ⁊ sic talia accidē-
tia causant: quorum generū diuersitas a diuersitate cūe
materialis ⁊ localis pcedit: materia. n. ipsorū flegma-
tica aut est viscosa valde insepabilis: aut parū aut medio
criter: aut prima existēte in supiorubos intestinis. ſ. graci
libus seu illeon ⁊ ieiuno: ⁊ quādoq; generātur longissi-
mi dicti cucurbitini ex ea que est paꝝ viscosa adherente
recto ⁊ fecibus corrupt is ⁊ schibalatis commixta gene-
rantur rotūdi ascarides subtiles ⁊ parui ex media gene-
rank lūbrici de genere lōgoꝝ exñtes: qz qñq; fm palmū
vel cubitū ꝓlongati apparēt in medijs intestinis. ſ. colō
⁊ orbo. Et coꝝ deteriores sūt lati alij lōgiores cū ex mā
putrida vehemētioris adherētie generet. Et in loco su-
pioribus pncipalibus situentur magis ꝓpinquo. Et
minus nociui sūt pui ascarides ⁊ subtiles admōm ariste
cū a supioribus pncipalibus sint magis rēoti ꝓpiq ano
vt facilꝰ expellātur lz ex mā magis corrupta. Qua pp
si diuttātur diutius: vt augumētent ⁊ ascēdāt superius
magis fient nocui cū ex magis putrida mā ꝓcerentur.
Sz lūbrici medij sūt i malia: ⁊ cū diu ꝛtieātur oēs se. pē
corū corruptionē accēdēt ⁊ augēt. Et vermes qdem sua
hēnt iudicia. Cū. n. exeūt ante q̄ mor bidi fiāt vl cū infe
bubus acutis exeūt vermes viui significāt virtutis expl
siue potētiā: ⁊ est signū bonū. Cū vo mortui malū: qñ
ibi multā caliditatē mortificātez eos demōstrāt. Et si q
dem puri exeāt mali sunt cū mē putrefacte inobediētis
multiplicationē ofidāt. Sz cū fuerit pmixti fecibꝰ boni
sunt: ⁊ ꝓpter cū i declinatiōe emittātur vel fine statuſ i tē
poribus peuntibus morbi. Ande. y. ingt bōnū est si lū
bricos admixtos hūerit. ſ. stercus itestinis stomaco ⁊ cor
pori manifestāt a quo stō si vōitu exeāt: horribilis ⁊ malꝰ
cū malos hūores stō ec portēdat: si generētur ibidē vl si
cū q̄rēdi cibū ascēdat nāz ipotētē repellet eos ōmōstrāt.
¶ Signa verminū quedaz sūt vnicuiq; ꝓpria. Cōuz
aūt q̄dā sūt signa sūpta ex hijs q̄ sequūtur accidētibus
immediate ipsos generatos vt est mordicatio pūctio in-
testinoꝝ ⁊ granitas pcepta ⁊ cōmotio q̄ immediate eos
generatos sequūtur vt dictuz est: vez nō sūt certa ex eo
q talia ex hūoribus colericis ibi retētis fieri possunt vt
supra de dolore intestinoꝝ ē dictuz. Quedā sūt sumpta
ex his q̄ mediate sequūtur cū nocumētuz eoꝝ extēditur
ad supiora mēbra. ſ. stōacuz cor ⁊ cerebrū. Et illa sūt que
dicta sūt supra. Ex qbus sūt q stridēt dētes ⁊ abstergūt
labia semp. Et cū dormiūt accit eis mastication hūis vici
situdinem ex eo q cōestio eoꝝ illa hora cōmouet imagina
tiuā q̄ iperat motiue vt moueat genas ad masticāduz ac
si cōederet simili modo. Et hec minus sūt certa cum ex
alijs cāis possint accidere q̄ sūt note. Quedā sunt alia si
gna ex añcedēti ipsoꝝ gñatiōez sumpta ⁊ talia sūt qñ
precesserit paucitas ⁊ corruptio digōnis gulositas ⁊ ap-
petitus mltus ⁊ assiduatio ciboꝝ flegmaticorū ⁊ corrup
tibiluz hūtiuz generare ipsos ꝓpte: vt lac: caseus ⁊ fru
mētum ⁊ similia. Et hec etiā nō sūt necessaria: nō. n. ne
cessarium est q ex p̄dictis lūbrici generentur ⁊ vermes
Alia vo sūt ex essentialibus sūpta: q̄ cōcomitantia dici
possunt vt sunt ipoꝝ euacuatio ⁊ apitio exitus corū per
vomituz vel secessuz vez tñ coꝝ euacuatio non est semp
sz cū iam: quasi dicti sūt a nā: vt cretice expellānt. quare
oz alia certiora querere: qbꝰ a pncipio cognoscātur ⁊ cē
te vel p̄dicta certificare. Certificātur aūt si oia simul cō
iungantur: vel saltē fiēt vnitati magis ꝓpinqua: impos
sibilis enim est certa interioruz quorūdā cognitio vt Ā.
ait sz cōiecturalis possibilis: cū ergo cōsideraueris q esse
facientes ad coꝝ gñratōnē pcesserūt: ⁊ añceden. ⁊ seq̄ntia
senseris accītia que sunt dicta eos cōiecturabis adesse: ⁊
cū in exeuntibus apparebunt vermes p vomituz vt se-
cessum coꝝ certificabis cognitionē. Hec eni est doctria
medicorū principis Ā. seruāda in dictis ⁊ dicēdis om-
nibus causis ⁊ egritudibus cognoscēdis: occultis: quo-
rum signa nō sūt inseparabilia nō perdurātia neq; certa per
se ipsa distincta. Signoꝝ vero ꝓpꝛioꝝ quedā sunt lōgis
propria magis sunt cōmotio oris stomaci mordicatio ip
sius cuz punctiōe cū gñedine ⁊ hūore ibi percepto: qñz
cesus appetitus ⁊ difficultas translutiōis nocumētum
ex cibo: ⁊ lubricitas: ⁊ fluxus salue: ⁊ quandoq; nocent
pulmoni ⁊ cordi propter vicinitatē sua: vnde accidit tus
sis ⁊ tremor cordis: ⁊ diuersitas pulsus ⁊ somnus ⁊ exic
catio nō secundum ordinē: ⁊ cum pigritia: ⁊ accidit pru-
ritus ⁊ mituitus ⁊ palpitatio ⁊ apertio oculoruz cuz de
clinie ad clausionem: ⁊ accidit eis: vt nunc rubeant nunc
vero obuscentur: ⁊ quandoq; tenduntur eorū ventres
⁊ fiunt idropici: ⁊ quādoque superfluit fluxus vētris cū
lumbricis vero ⁊ rotundis appetitus secundum plurī-
mum multiplicatur quoniam elongantur a stōaco qua
re non nocēt ipsi. Et rapiūt cibum ⁊ commouentur in
tempore famis motu forti nocente ⁊ debilitante virtu-
tem. Et sunt cum punctione: ⁊ grauedine incidente in
eo quod sequitur vmbilicum. ¶ Daruos autem signifi-
cant pruritus ani ⁊ inseperabilitas cōmotiōis apud ipz
Et inuenit hūs eos gñitatē sub ipocōdrijs suis ⁊ dorso
Et exitꝰ vniuscuiꝰ q̄z gñis certificat cognitiōez cuiꝰ q̄z.
¶ Cura verminū est quatuor res: prima est regimē: Si
n. cā pria gñatiōis ipsorū est mlia regimis in cibis ⁊ in
potibus ⁊ in alijs diminendo ⁊ corrūpēdo digōnez mul

tiplicāt flegma q̄ est grossū frīdū hūidū: ⁊ viscosū ergo si cura ordiata est q̄ prius oporteat cām abscidere: pmū erit in cura regimē emēdare: secūda est iporuz iterfectio: vt facile educātur: nisi. n. iterficiātur eñatōi nō obedient viui. n. tenētur in iestinis ⁊ adherēt sm dispōnez cuius dissolutio est difficilis: tertia est eoruz eñatio: si neq̄ eos mortuos neq̄ viuos nā expellat: nō. n. oz vt eoz̄ plongetur statio in vētre post mortē ne inferat vapor eorū no cumētuz venenosuz pricipalibus mēbris: q̄rta est accūti um correctio. ¶ Dumā rē cōplet rectificatio regimis i cibis ⁊ potibus sūptis sm p̄rietatē esse: ⁊ put digōni complēdo oz vt sint cibi subtiles facilis digōnis ⁊ boni chimi: q nō corrūpantur calidi ⁊ ficci: nec viscosi: imo sit in eis absterſio que educātur ⁊ iterficiētes nē propetate vl̄ sint ex interficētibus ⁊ absterſiuis vel eis admixti q̄les sūt aq̄ cicerū ⁊ cicera cōesta infusa in aceto: postq̄ abstinuerūt p medīū diē: folia caulū olme salite ante cibum cū ruta cōeste: panes furfuraceī cū carui cōfecti amiso vl̄ feniculo cimio carnes colūboꝝ passerū: ⁊ aliaruz cuz decoctione mēte vel salsamēto facto ex ea pane assō ⁊ aceto fort: ⁊ potus aq̄ salse simplicis vl̄ cōmixte vino austero vel forti aceto: vel aq̄ dulcis: cū cimio in ea decocto amiso vel feniculo vel gramie: ⁊ alijs sit ordiatio ꝯgruēs cō fortatiōi digōnis: ⁊ pfectiōis ipsius: put supraī cura stomaci dictū ē. st. Scōaz rē cōplēt medicie interficētes ymes q̄ quedā sūt cōes oibus genēibus: quedā sūt ꝑprie. Et cōuz quedā sūt simplices: q̄dā cōposite. Et ex simplicibus quedā sūt calide quedā frigide quedā ꝑprie. Cōes oibus simplices ⁊ calide sūt pficientes ad gradū tertiuz nisi sit cū eis fe. vel aposteā: ⁊ sūt amari saporis acuti: ⁊ ꝯ riātes q̄litate ⁊ sapore illos que magis diligūt ipsi q̄ sunt dulcia: ⁊ vnctuosa q̄lia sūt macis in multo vsu nux idiqua antiqua ⁊ cōmesta nasturciū ⁊ semē apij sunt ambe fortes in iterficiēdo oēm vermē ⁊ sisimbriuz assa karui cappare aqua lupinoꝝ: ⁊ ipi amari: calcātuz. z. j. cū mel. sumptū: ziniar lactu. asini ⁊ nigella ēt si sup sumē vngat radix enule exiccata ⁊ sūpta aure. ij. pfica: ⁊ folia eoz̄ emplāta sumī: ⁊ oleū coruz: ⁊ mēta petroleō cū licinio immixtū: ⁊ ꝑprie ascaridibus. Farach cū sirupo de melle mirra decocta in olo bibitur in oēs. Calamētū silueſtre kitram ⁊ costus cū ponūtur in clisteriseca radix camaleon iterficit ymes ⁊ ꝑprie albi: praſſiū cordume. gna ademesty. Et credo q̄ sūt grana: que nō est dim q̄ hita sī in vsu: anisuz feni. cimi. assa cāepitheos pulegiū origa. abzo. sicut absin. ¶ De mēdicine interficiunt oēs acutate: ⁊ sua q̄litate: ⁊ amaritudie ⁊ a ꝑprietate longos ⁊ ascaridel aliqua ex eis: vt puta polū alleū ꝑprie chitrā mistra tū in clisteribus: ⁊ epithimatū costus amarus ⁊ aurꝰ mirabilis est asiniar ⁊ succus pfici. Cōes simplices frigide ⁊ pauce caliditatis interficiētes sūt semē coriādri bibitum tribus diebus cū rob: ⁊ lac acetosū cū semie apij bibituz vel siru. ace. ⁊ decoctio saufel: ⁊ spia egiptiaca: ⁊ sūt absz plā cītate: ⁊ semē atriplicis cortex radicis mori: ⁊ rubus ⁊ decoctio arboꝝ granati ace. ⁊ muzi: ⁊ aqua decoctiōis radicuz eius ⁊ succus arnoglose aut ipsa sicca: ⁊ sumach dissolutū in aqua est mirabile si cū eis sit fluxus ⁊ hipoq stidos: ⁊ lutū sigillatuz cuz vio est mirabile: vl̄ indicum: vt dī: ⁊ est magis mirabile semē portulace cuz mltū sumitur in interficēdo ymes. Endiuia amara tribuli ymicularis mirtus ⁊ apiuz aceto cōditū: ⁊ acetuz ipsuz i hora

somni sm aliquā sui q̄tatē sorbituz est cōueniēs: que. n nō sunt q̄litatis ⁊ saporis excedētis a ꝑprietate sūt infticiētes illos cū nō illō agāt a q̄litate. Et aliq̄ ex ipsis frigidis sūt infficiētes latos vt est seratura salicis coriādrū enduia amara cū bibitur cū lacte ace. aut siru. ace. aut aq̄ calida: Cōposite vero iterficiētes oēs. Sūt sicut tiriaca magna: ⁊ cōfectio de cētonaca: hec sunt medie ꝑbus te oz interficere vermes. Sz in eaz̄ admīstratiōe oz te attēdere earū spēm potētiā seu virtutē tps locū ⁊ mōz spēz vt ꝑprius ꝑprias ꝑut dēm est admistres. ¶ Potētiā seu virtutē vt in occidēdo ascarides ex eis eligas fortiores in lūbricis ⁊ rotūdis ⁊ latis fortes: in lōgis debiliores: ⁊ maxie cū sint ex his q̄ bibūtur a qbus remotiores sūt ascarides: deide lūbrici lati ⁊ lōgi sūt ꝑpiquiores. Tps vt admīstres illa vacuitatis tpe: medie. n. tūc nullo mō i pedunt ad eos puenire: ⁊ ipi sameſcētes magis trahuntur ad ipsas. Locū: vt interius approximāda deneges ne mains nocumētū adducas: sz potius exterius admistres ⁊ ꝑprie vmbilico ⁊ infra vbi sūt grossa intestia: in q̄bus q̄nantur: ⁊ ꝑprie monoculus: s. n. applicata stō ne cēt plūma: ⁊ aliq̄ applicāt sup ilia ⁊ renes illa imo cū ierius ministrabis tales medicias interficiētes: ⁊ ꝑprie caliditas: tūc oz vt strigātur nares ne aliqd ex vapore earum malo pueniat ad caput: ⁊ mltiplicet expiratio ne aliquid ex eo pueniat ad cor: qr̄ oz: vt os teneatur aptū: ⁊ ēt melius ē vt tūc limas stōacū cū stipticis cōfortātibus ne ledatur ab eaz̄ malitia: ⁊ sint ex interficētibus q̄lia sunt sumach ipoqstidos ⁊ acacia dissoluta in vino: ⁊ in lōgis ꝑ prie pebibita ⁊ quouis mō melioꝝ sūpta dūmō sint superioꝝ minus nociua in ascaridibus clisteribus vl̄ colinis imissa in lūbricis ⁊ medis p vtraq̄z: ⁊ in oibus per extrinsecus applicata: sm dictuz mōm ēpli. s. epithimatī cataplasmatis: ⁊ vnguenti. ¶ Dodus vt premittas eis delectabilia. s. dulcia ⁊ vnctuosa que sunt eis: vt esca ad quā currat: ⁊ hoc p horas diei vnā vl̄ duas: deinde medicinas interficientes: ⁊ ꝑprias illis subūgas vel vtraq̄z simī misceas: cū. n. currāt ad escā inuenient inuoluta venena quibus occidūtur sicut pisces in ꝑpriis escis a mis qbus capiūtur: ⁊ hoc siue iterꝰ approximes siue exterius ⁊ p oēm mōm illō agas. Tertiā rē cōplēt medicine vētrē soluctes solutiōe eos educētes: q̄z quedā sūt disponētes q̄dā cōplētes: ⁊ disponētes sūt duplices q̄dā occidētes: vt ꝓdictū est: quedā inferius ad loca ꝑpria qua ficteri puta iestinis iferiorib⁹ illos trahētes q̄lia sūt dulcia ⁊ vnctuosa: vt mel: lac ⁊ similia: clisteribus imissa vel colinis suppposita vel pectimōi ano: ⁊ alijs partib⁹ ei adiacētibus ūūcta trahētia illos q adiuuāt amara acuta salsa ⁊ ace. illos fugātia p os sūpta ⁊ s stōa. ⁊ vmbilicū approxiata: ⁊ eductiōez cōplētes quedā sūt tū educētes: quedā infficiētes: ⁊ educētes q̄ educūt tū sūt ille q̄ ñ ifficiūt: sz dlectāt: vt lac mel. ⁊ aq̄ mell ⁊ siles simplices l' mixte i suppositoriuſ imisse ⁊ ficteri inūcte sicut baurac kebuli: isopus sicca que solūt flegma vermes vt ascarides semē coriādri cū rob: educit serpētes: vez extrahit vermes ⁊ ascarides organum etiam polipodium. Et tales sunt ꝑprie hūtes locuz in supioribꝰ ⁊ medijs nota in iferioribus vt sūt ascarides subtiles ⁊ miuti: quibus meliores sūt iterficiētes: ⁊ soluēdo educētes mō infra dicto approximate: quaz̄ quedā sūt simplices ⁊ q̄dā cōposite. Et simplices sūt cologntida fel tauri absinthi

um epithimū cartamus alcū:centaurea:nigella ⁊ semen
atriplicis. Solutiõe educẽtes oĩs ⁊ mortificatiõe:⁊ bze
inter oĩs solutiue medie:q̃s in antidotario nr̃o fiati di
ximus ⁊ maxime laboriose educẽtes. Sz melior est alo
es oĩbus:qñ mordificãdo educit oĩs ⁊ oleū bibi.in q̃
titate interfic cū sua amari.⁊ visco.educit. Et oleū on
sancinū latos mtficit sua amari.⁊ educit sua visco.qua
re si nõ potest multū semel bibatur. Et grana ml iterfici
ũt serpẽ:⁊ extrahũt col. Cõposite sũt ie.pi.ẽt si sumatur
scea ⁊ absin.ana.ʒ.iiij.pulpe colo.ʒ.ij.⁊ q̃rit: salis indi
danich.j.⁊ sumãt in potu cũ aq̃ mellis. Et nitruz:⁊ ci.
⁊ fe.gre.ana aure.ij. Itẽ nitri pi.coꝛdu.ana par.eq̃.cuꝰ
dosis sit vsqz ad.ʒ.j.ʒ. Itẽ cimi.indũ.ma.gra.lauri ana
cõficiant cũ melle:⁊ sit dosis in mane cocle.j.⁊ tñdẽ in
so. Et q̃qz addit enu.⁊ pil.de absinthio educũt lõgos
Et alie q̃ sũt cõpo.ex p̃dictis fm diuersas intẽ.eligen
dis nõ soluz interius p sub.⁊ s̃ sz ẽt exterius ꝑz oĩz mõz
approximã. Modus aũt ⁊ regimẽ asca.⁊ parnoꝛũ est
vt interficiant ⁊ edu.cũ suppositoꝛijs ex p̃dic.⁊ sale:⁊ cli
ste.ex aq̃ ca.q̃ eradicãt mãz eoꝝ. Et fortiꝰ ẽ i quo recipiũ
cẽta.cartamꝰ isopꝰ sicca plpa cologn.⁊ baurach.⁊ fortiꝰ
illo ẽ coli.alckitrã.⁊ cli.cũ eo ⁊ petro.⁊ ꝓpne cũ oleo de
crisomilis: aut medul'pſi.ama.⁊ archãita vel buchoma
rie ⁊ coꝛteꝝ ra.asce. Et ex eis q̃ colligũt ipſos in ano ẽ ca
ro piguis solida ⁊ lardũ:sit ãt liga.cũ fimbꝛia fili: vt pꝰ
horã cũ fuerit collecti extrahant ⁊ iteretur dõec mũdifi
cetur. Quartã rẽ cõplẽt medie diuerse fm diuersitatem
acci.nomi.ex qbus est fe.qr̃ oz vt admistres ffa:ex qui
bus sũt semẽ poꝛtu.intus:⁊ gra.vmicularis ex.⁊ ace.in
tus ⁊ ex.⁊ silr̃ coꝛãdrũ atriplex:⁊ silia:non caliditas nisi
moderate calitas vel s̃itas ex cibis ⁊ potibꝰ.put exigit
dispõ:⁊ cũ debilitat fluxus vẽtris necessaria sũt q̃ nutrí
unt cũ fortitu.vt est aq̃ car.⁊ carnes:⁊ alia q̃ sũt boni chi
mi ⁊ velocis digõnis:⁊ maxie in ꝓuis:nã vtus coꝛuz p
se m cã opatiõis nõ puenit ad eos oio. Et si sũt bõi chi
mi mioraꝝ chimus coꝛruptus:q est mã eoꝝ q̃re idigẽt ẽt
eis:⁊ vermes:cũ.n.fluxus miuat vel auferat nutrimẽtũ
mordicãt acriter stõacũ:⁊ faciũt magis cadere vtutẽ:qr̃
cibẽt añ motũ eoꝛuz hoꝛa qetis ⁊ sõni. Et sepetur cibꝰ
eoꝛuz vt sit paucus ⁊ pmi.aliqbus ex interficiẽtibus stip
ticis ⁊ cõfortãtibus. Ex qbus ꝓpne ⁊ sumach ⁊ mirtus
⁊ coriã.⁊ silia q̃ strigunt cõsoluãt stõacuz ⁊ excitãt appe
tituz q si timeꝝ ne cadat cõfortabis stõacuz cũ epithimatibus ⁊ emplis in quibus est stipticitas ⁊ interfectio ⁊ e
ductio suauis nõ deficiens vtutẽ:⁊ cõfortatio ⁊ ereptõ ap
petitus. Et ꝓpriũ est qõ fit ex aloe ⁊ absinthio. Et pil
lule facte ex eis cũ succo cutõioꝛuz vl'mẽte. Medias cõ
positas ad eos aliqs supra in cura egritudinũ coꝛdis di
ximus. Et nũc addemus al'exptas. Ex quibus est. ℞.
so.pſi.grano.lu.absinthij.ana.ʒ.iii. tere grossiter ⁊ fac
bullire in aq̃ ⁊ acc.ana p.eq̃. Et sup vmbilicũ ⁊ renes cũ
fassia liga stati educit.vi.vel moꝛ.exptum est. Itez. ℞.
succi mẽte:pãis assi aceti foꝛ.ana p.eq̃.⁊ misce in mõz sal
lamẽti de quo dabis ama cibũ ⁊ ligabis in pulsibus bra
chioꝝ ꝓbatuz est:⁊ si odoꝛet ẽt. Itẽ ġna vermiũ q̃ sunt
gra.cõtomice de rõania sri.⁊ exibita cũ zuc.vel mell' ro.
oi etate sũt expta:⁊ oi dispõi ⁊ in causiõe cũ ġnis arãtico
rũ. Itẽ acetũ fortis.haustũ de sero cũ vadit dormituz ẽ
exptuz. Itẽ cẽtaurea decocta in oleo de pſicis ⁊ inuncta
sup vmbili.expta est. Empla.arch.cõfortãs sto.interfi
ciens ⁊ expellẽs lũbꝛi.⁊ vz'ad flu. ℞.absin.mẽ.sic.ro.cũ
stipti.cẽtõice ana.ʒ.j.fari lupio.ʒ.j.pãis assi'infusi i ace
to foꝛti.ʒ.fellis tauri.ʒ.iij.alo.ʒ.ſ.coꝛ.cer.vsti.ʒ.iij.spi
ce macis ga.mu.gare.calãi aro.macis nu.mu.galã kar.
ana.ʒ.j.ſ.hipoquisti.aca.sumac.berber.ana.ʒ.tertiam.
cõfice.cũ oleo mir.suc.mẽ.⁊ cera qõ sufficit. Itez vngaꝝ
venter de melle si sine fe.fuerit vl'de lacte si fuerit cũ fe.
⁊ post horã puluerisa desup pulue.alo.cabalini mirabi
liter interficit. Itẽ fiat embꝰ.sup stõacũ ⁊ v'.ꝯ lũbꝛi. ℞
panẽ assiz in ace.foꝛti bene mollificatũ:⁊ exprime p pe
ciaz:⁊ cũ liquoꝛe misce succũ absiz.sisumbꝛij.oꝛtensis suc.
sol.persi.pſicarie:⁊ vniuscuiusq̃ mẽte ⁊ marubij.cũ olo
modico ⁊ ace.⁊ oĩa ponãtur in olla vna:⁊ fac bulire po
stea aspge pulue.alo.caba.⁊ coloqui.ana.ʒ.ij.fel tau.ʒ.j.
⁊ pecia infusaz in eo tepi.s̃ ven.appõe ⁊ adde pulue.lu
pino. Adde cingulũ qui ex lõgioꝛibus ymbꝰ cãtur cura
ex inuẽtiõe antiquoꝝ medicoꝝ efficax est. ℞.grano.
pipe.cccꝰ.⁊.ij.radi.rapistre ⁊ duas radi.antiq̃ fabe lupie
maioꝛis:⁊ radi.grana.ace.tere ⁊ quoq̃ cum.v.cia.al.vi.
dõec tertia pſ remãeat de quo vi.detur ad mẽsurã triuz
digi.⁊ in tertia vice emittet totũ: Dilule ad iterficien
dũ singul.⁊ oĩs ymes. ℞.suc.affodili:⁊ suc.absin.⁊ cẽto
nice:⁊ simsibꝛij fabe lupie ana:⁊ decoquãtur dõec ispis
sentur aliquãtulũ:⁊ addito aloe fiãt pillu.⁊ dẽtur.iij.vl
v.mire opãtur. Duluis ad idẽ. ℞.cor.cer.vsti.centau.
mẽte:pule.sinsiẽ.ab i cẽtõice lupi.ama.ana .ʒ.iij.ſ. vtaꝝ
hoc puluere cũ lac.vel acc.vel vi.ca.vel quocũq̃ mõ ac
cipe pt. Electu.ad lũbꝛi.oĩs fm Nicolaũ ꝛc.

¶ Ca.iij.de flu.ven.oĩum mõꝛuz ⁊ curis eius.

Lu.ven.fm.g.gñalr̃ ẽ accidẽs exeũtis mã
lis a coꝛpoꝛe p intesti. Spãlr̃ aũt est motus
nẽ:seu vtu.expulsiue intesti.ad expellẽdũ no
cẽtiã saltẽ sibi. Dicit aũt ⁊ specificaꝝ qntu
plr̃ fm.v.gñia cãꝝ q̃s.g.põit cõia oĩbꝰ sine quoꝝ cogni
tiõe cuiusq̃ scia ñ hẽt: vt põit Albo.q̃.s.ihac notifica.tã
gũtur.s.foꝛalis:cũ dicit est motus. Efficiẽtis:cũ dicit nẽ
seu vtu.expui mãlis subiectie:siũ istr̃alis:cũ dicit itestio
rũ. Hial'cũ dicit ad expellẽdũ:⁊ mãl'obiectie cũ dicit no
cẽtia. Et ex pte quidẽ cãe foꝛal'q; aut est tpatus⁊ suauis
q; replõi ꝓportionat⁊ vtuti aut ẽ difficil'diutus vl' in
pflu⁹. De cura cuius hec itẽdius spãlr. Ex pte cãe mã
lis subiectie siũ istr̃al:aut.n.est ab itesti.q; i eis mã sit ag
gregata paul..⁊ est mltipl'r:q; aut lubricitas⁊ dꝫ lubri
citas itestioꝝ:aut disinteꝛicus.⁊ est tripliciter spẽi seu gra
dus vt hip.dixit:⁊ est aut a supioꝛibus aut iferio.aut re
cto⁊ q̃qz est ab ipso:q̃qz ab extre.cius:⁊ ficteꝝ: aut ẽ
ab alijs mẽbris iflnctibus mãz ill'⁊ hec ẽ aut a cerebꝛo:⁊
võitur fluxus cerebꝛalis:aut a stõ:q võitur liẽteriaꝰ:seu
lubꝛicitas stõi aut est ab epa.⁊ ci.fellis:⁊ võitur fluxus
epati.⁊ est mltipliciter: vt infra dicet: aut pp pctm epa.
vel miseraica.absq̃ ifluxiõe mẽ ad illa:⁊ võit chilosus:
aut ẽ a splẽ.⁊ võitur splencticus⁊ mlicus:aut a toto coꝛ
poꝛe:⁊ est dyaria⁊ fluxus liq̃factus vel sanguineus vel
pas.coleri. Ex pte vo cãe materialis obiectiue q̃ in flu
xu expelitur sicut:nã ãt ẽ exterioꝛ coꝛpoꝛea: vt cibꝰ⁊ po.
⁊ medicã⁊ cõprehẽditur sub lubꝛicatiuo⁊ ex eo ẽ feculẽ
tus mlti stercoꝛis:aut iterioꝛ⁊ coꝛpoꝛea⁊ hec aut ẽ ex cõ
uenientibus:vt mẽbrũ ps ĩmbꝛi:seu frustum⁊ pellicola:
aut ex cõtrẽtis:⁊ hec aut erit ex nãlibus humo.puta san
guie:flãte:colera⁊ mlia.⁊ ab hũoꝛe ꝓpꝛio generaliꝛ nũ

fluxus epa = fictus

cupaſ:q: ſanguineus flāticus colericus ⁊ mlic⁹ ſpāliter
a ſpē vnuſcui⁹qz ipſius: aut erit ex nō naturalibus: vt ē
flux. corruptus predictis hūo. q: fetidus erugiosus ſāio
ſus virulētus lotiuus. ſicut lotura carnis aquoſus ſecu-
lētus: niger: ſicut ſanguis vel g̃ſſi vini fex ⁊ felleus niger
⁊ nigre mlicus ⁊ ſanguis puri: ⁊ diuerſorū colox ⁊ ſūt
ſpēs epatici. Et qñqz eſt ex vermibus quotidie ⁊ frequē
ter expulſis: ſicut accit iſantibus q lacte nutriūtur: ⁊ qñz
eſt ex lapidibus lz raro: ⁊ viſuz eſt a pluribus in vno cle
rico neapolitano: cuius cognomen erat medicus: ⁊ ſer-
uau duos ex lapidibus: quos ei ſit cōtinue p ñ eſt: p vir
gā ⁊ anū: ⁊ erāt plures ⁊ magni: lz eiſſus p anū erat fere
ſicut ouū p virgaz: ſicut nucella ⁊ cū mellonū cōeſtiōe li
berat⁹ finaliter extuit. Ex pte efficiētis cāe duplr. ſ. nāe:
ſeu virtu. pncipalr opātis: ⁊ aeris coadiuuantis: ⁊ ſi. vt
vētu balnei: ⁊ ſi pzio mō. ſ. ex pte virtu. aut expulſiue pn
cipaliter mouētis ipſam ad expulſiōem: aut cōtētiue pn
cipaliter deficientis: ⁊ p 2ñs expulſiue: primo mō: vt cū
erit a nā factus nāliter opāte: vt q: pzio digeſſerit: deide
diuiſit ⁊ finaliter expulſ: ⁊ dz creticus. Scōo mō: vt ñ
nālr opante a nā factus: ⁊ vōlr ſintho. ex pte coadiuātiz
tiuz: vt aeris: ⁊ ſi nā aut ſua cali. erit diſſolutiu⁹: aut ſua
frīdi. cōpreſſiuus. Ex parte aūt final: q: aut ad expellenō
nociua aut' inuatiua corpi nociua tñ ſibi: ex quaz 2bia-
tiōe gñalē pē recipe dionez: nā aut erit fluxus laudabil:
aut illau. ⁊ hec eſt cā flu. ve. gñal' ⁊ cōis: attribuit' āt po-
tiſſime: vt efficiēti: cū. n. in eo p̄ſtātio: ſit mā: nititur. n.
cā cuiuſcuiuſz ad debili. vel fortitu. ipſius vt dix. Alb. ō
bilitas. ſ. cōtentiue ⁊ fortitu. expul. virtu. talē hītu: inter
ſe hñt he due virtu. diſpēſant: nā cū ſint ꝓrie in eorū ꝓ-
pzio actu: q: niſi vna cedat alti vel deficiat reliq ſuū nō
exercebit actū: nec fortificabit': vt d. g. ſic eſt inq̄ in reten
tiōe q: niſi cedat qeſcat vel deficiat 2tētiua nō retinebit
ſic quoqz in expul. ⁊ flu. niſi cedat vel deficiat cōtentiua
expulſiua expellere: ⁊ fortificari nō valebit: veruz qñqz
precedit debilitas in cōtentiua ⁊ ſeqtur opatio vel forti-
tudo expulſiue ⁊ cū plimū: vt eſt in flu. ſintho. q cū ꝓcedat
a mlitudie q̄ cōtētiua iteſtiorū cū ſuis villis bōa cōpre
hēſione capere neqt ⁊ cōtinere nec ēt muſculus ani ſine
mala q̄li. pūgēte illa neēe eſt illā deficere: ⁊ deide expul-
ſio ſeqtur: qñqz eſt ecōuerſo vt q: p̄cedit ⁊ incip̄ expul-
ſiua expellere: ⁊ tūc cedit cōtētiua: ⁊ illud eſt ꝓprie i flu.
creti. digeſtā. n. māz ⁊ diuiſaz cōtentiua retiet q̄diu agat
expulſiua: ⁊ tūc ſicut expulſiua expellit: ita paulatiz ⁊ or
dinate cōtentiua dimittit. Silr accit in aptiōe oppilōnū
⁊ apātis dubelati: in q̄ ſicut expulſiua apit: ita cōtētiua
cedit. Alia eſt cā ſpālis vnicuiqz ꝓpria ſpēi dēe p⁹ gña-
in vnaq̄qz fuāda ⁊ qō primi cā eſt obediētia mā mēbro
⁊ viarū aptitudo: ⁊ nē fortitu. cui nihil eſt ipoſſibile i ex
pellēdis nocētibus ex ſua ſapia ordiata ⁊ infinita: vt di-
xit B. Cōtrarij vero ꝓria eſt cā: q: debilitas nāe noſtri
corporis oppoſſe a nā clemētar. taliter q: a nā celeſti rgu
lante ⁊ gubernāte nr̄a corpora ⁊ alia ſemp vt B. ait ſub
leuari nō poſſit mēbroz debilitatis viarū oppilatio vel
largitas: ⁊ materie iobediētia: q: groſſa ſit viſcoſa vl' ſō
tilis ibibita in dīnuto vel eius effrēitas ⁊ furia: ⁊ gñedo
in ſupfluo. Et cā intestinalis ⁊ lubrificatiui eſt: q̄ ō in lu
bricitate ſtōi dixīus. Et cā diſenterici eſt plurimū colera
rubea in iteſti. collecta vel influxa ſm B. ⁊ qſqz eſt fel ni
grū: ⁊ qñqz flegma ſalſuz ſanguis acutus: ⁊ qñqz ſanies
ex apāte in eis acuto ⁊ apto. Et cā eius: q eſt a recto eſt
interior ⁊ exterior. Interior: eſt multiplex: ſz plurimuz ē
flegma nitroſū putriduz. Quod ac. ſiunt acuitatē: ēgre
abradit inteſtia adherēdo ſua viſcoſitate illis: deide vlce
rat ⁊ egredit ſicut pūctura ſanguis: ⁊ eſtiat eger q̄ i ano
ſuo ſit ſal puluerizatū pp bauracitatē ſuaz ⁊ eſt cū dolo-
re ⁊ grauedie: ⁊ ex illis eſt emorroys intriſeca fiſtule ⁊ ra-
gadie: exterior eſt frigus aduenies ano: ⁊ ſeſſio ſup du-
ro ⁊ cā eius q eſt ab extrēitate eius eſt ſanguis quē natu
ra expellit ſine dolore ⁊ p venas emorroi. q̄ ſunt in ficteri
creti. vel ſintho. Et cā illius q ab illiſ mēbris exiſtit: ⁊ ce
rebralis eſt cā catar. q̄ ſupra in cura epatis diximus: ⁊ ē
breuiter mala cōplexio cerebri ⁊ plurimū frigida ipedi-
ens ⁊ corrūpens nutrimētum eius qr̄ multiplicatur i eo
ſuperfluī. ⁊ eſt plurimū flegmatica quā coadunat diſpo
ſitio membro. iferioꝝ: ⁊ maxime ſtōaci totius corporis ꝛ
pletio in eo multiplicās vapo. ⁊ fūos: porosqz cutis oppi
lās: ⁊ ductus eius per quos ſupfluitates cōſueuit natu-
raliter expurgare ⁊ expirare: ēgre regurgitāt ad alios ca-
nales occultos: ⁊ fluunt iferius ad ſtomacuz: ſicut in cu.
ſtomaci diximus: ⁊ ad inteſtina pp roꝝ debilitatē. Cū
aūt eius q eſt a ſtōaco dicta eſt ſupra ibidē. Et cā eius q
eſt ab epa. ⁊ ciſti fellis: ⁊ eſt plurimū colericus radēs ex
coriās ⁊ vlcerans inteſtina: quare ſanguis ꝛfluit ab eis
⁊ pinguedo: vl' pellicule: vel fruſtra ipſoꝝ educuit' ⁊ fit
diſentericus: aut ſanguineus: ⁊ qñqz eſt aliaz ſpecieuz
ſuperius predictarū. Sed cā colerici eſt multitudo cole
re ⁊ acuitas ipſius pp diſcraſiam calidam ipſius epatis
⁊ membroꝝ cū regimine calido: vl' pp oppilationez in
poris ciſtis cū fortitudine expulſiue. Sed ſanguinei ab
epa. cā eſt oppilō vēaz chili ⁊ ramoꝝ eius ad mēbra p̄-
cedētiū: qr̄ ſanguis in epa. gñatus ad mēbra nutrienda
trāſire nō valet: ſz remanēs in epa. tamē ſupfluus ab eo
ad iteſtina trāſmittitur: ⁊ p cā expellit': vt nociu⁹ aut rup
tura vene porte: hec. n. cauſa eſt egeſtionis ſan. ſicut rup
tura chil' cauſa eſt vrie ſangui. ⁊ cā fetidi ē corruptio mē
⁊ qñqz a lōga retētione in eis ꝓcedit: ⁊ cā erugioſi eſt a-
duſtio ſanguinis ⁊ hūoruz iſpiſſans ⁊ qñqz perducit ad
aduſtionē corporis epa. vt ō in cauſis caliditatis epa. di-
ctū eſt: ⁊ cā virulēti eſt liq̄factio ſangui. ⁊ humo. vel refu
datio apātis cali. in eis: ⁊ ſepe fit refudatio ex apā: epat
cal'. Inqt. n. B. In oi apāte ſub cute celato ſolū viru-
lentus exire liquoꝝ. Albo. vero erugioſuz: quē B. ſō vi
rulēto cōphendit. d. tñ q̄ ꝛc. Et ſāioſi cā eſt apātis du-
belati aptio: vel vl' ſanioſuz in eis vel ſupioꝝ ab⁹ mēbris:
vt in prece. cap. huiſti lotiui vero cā eſt debili. virtu. alte
tiue epa. aut ex ſe. aut ex defcu cōtētie ei deſeruētis: aut
debili. ſeq̄ſtratiue aquoſita. a ſan. pp debilita. epa. ⁊ remi
⁊ aquoſi eſt maior debili. alteratie epa. q̄ ſit in lotiuoꝝ
mo quaſi deſtructio multiplicās aquoſita. q̄ coadunat
multus potus aq̄: ⁊ potē. virtu. expulſiue epa. expellēs
p meſerai. ad inte. q̄ ſi deficeret ēēt cā aſcli. vt ō dēm eſt:
aut cōuerſio aq̄ aſclitico. p vēas i vacuū iteſtioꝝ q̄ nā ex
pulſiua ipoꝝ expellit: ⁊ ſoluit' aſcli. ſic hip. dixit ⁊ cā i ni
g̃ feculē. ſic ē ſan. vl' g̃ſſi vini fex ē fz B. calitas epa. adu
rēs vl' frītas ei⁹ maſſā ſangui. 2gelās ꝓcūcis ē melā. nō
mūdificata ab epa. q̄ ſrfluens in eo putreſcit ⁊ accēdit ca
lorem ⁊ fe. vel manet: ſicut eſt: ⁊ infrigidatur ſi ſpōte ⁊ in
pzio appareant cū fe. vel ſine fe. ſunt peſſime ⁊ mortales.
Si vero in ꝓceſſu ſponte: vel cuz farma. ſunt meliores

vt dixit hip. Et qñq; est nigredo a longa mora in transitu ab epa. ad intesti. sz illa est parua nec est ppa causam ab epate: ⁊ causa nigri fellei est adustio colere ru. in epa. vel mlte: ⁊ propie subtilis partis eius: ⁊ cā nigri mlici: qui est ab epa. est debili. splc. vel oppilatio eius quare ñ mundificat mlia ab epa. sed supfluit: ⁊ expellit epar ad ite. ⁊ causa eius qui est diuersoꝝ colo. est diuersitas hūorum confluctium ab epa. ad intesti. cretice: vel finthōatice: cuius causa est diuersa: ⁊ inequalis epa. ⁊ stōi: ⁊ venarum discrasia ⁊ diuersitas regiminis: ⁊ eius qui ē ex vermibus causa est: quā supra in p̄cedenti cap. diximus ⁊ chilosi causa est debilitas attractiue cp̄is vel opilō meseraica. vel mlitudo cibi chilū augēs supra potētiā epa. attractiue. vt. g. dixit ⁊ causa splenetici ⁊ melācolici ē mltiplicatio hūo. melācolicorum in epa. ⁊ mēbris absq; oppilatiōe ⁊ debili. splc. qr̄ splē multā mliam trahi: quā: mittit ad intesti. virtus eius expulsiua: vel aptio oppilatōnis ipsius. Et cā facti a mā influxa a toto coꝝpore. ⁊ diarici ꝓprie est frm serapio. multitudo hūoris in coꝝpore ⁊ venis: ⁊ nō malt: qz cibus nō digeritur: nec conuertitur in mēbris nec resoluitur propter cutis dep̄silitatē: sed tā quā grauans a natura p̄ intestina expellit: ⁊ cā liquefactiui est caliditas dissoluens: ⁊ liquefaciēs humiditates mēbrorum: quas natura vt nocuas expellit qñq; p̄ vrinam: ⁊ fit vrina oleagina: vel vnctuosa sicut spma in frigidoꝝ hūs: sicut telā araneā: ⁊ qñq; per intestia: ⁊ facit fluxum ven. vnctuosum: sicut in ethi. contingit: ⁊ ptisi: ⁊ cā flu. san. qui est a toto coꝝpore est superflua repulsio venarum ex sanguine: quam multitudo ibi ⁊ ꝓprie carnium: ⁊ potus: ⁊ ꝓprie vini rubei spissi efficit: vel membri mutilatio aggregauit vel dissio exercitij cōsueti non resoluit: nec solite cuōnes naturales vel artificiales cāuxerūt: sicut Ā. dixit: sz natura grauata ad intesti. aptis venis epatis trā mittit: quā intestina expellūt: ⁊ fit egestio sanguinis: interdū ad renes ⁊ vesi. vene renes ibibentibus nō apertis: sz solum rarefactis ipsaz trāsmittu: ⁊ vrina sicut sanguis ipsa emittitur: vt contingit in egritudi. cutis a sanguineis sicut dixit Abo. ⁊ cā fluxus q̄ coleri ca passio dicitur est multiplicatio maloꝝ hūorum in coꝝpore ex indigōne ⁊ corruptiōe ciborum pp malitiaz ip̄orum regimis: ⁊ discrasiam mēbrorū: ⁊ ꝓprie corrūpentem digestionē: ⁊ mltiplicātez humo. ipsos malos: sicut accidit infantibus ⁊ gulosis: ⁊ ꝓprie in esta. aut autumpno: in quibus est digō debilis: ⁊ ꝓprie ciborū hūtium ꝓprietatē in cōmouendo quos natura nō cōuertit: sz abhorret: quare mouetur ad expellēdū: ⁊ reddit eos ad intestina ⁊ fit fluxus ven. coleri. aquosus ⁊ eruginosus: ⁊ reddit eos ad stōacum: ⁊ accidit vōitus colericus ⁊ virulentus viridis: vel aquosus: ⁊ frm plurimū fit flu. vētris et vomitus simul natura. n. valde ab coꝝ corruptiōe: et malitia molestata toto cōamie mouetur ad coꝝ expulsione et sic simul p vōituz et secessum expellit. Et facti a cibo et potu cā est mānifesta. Et fluxus multi stercoris cā est q̄titas et quali. cibi: et paucitas eius qō ad epar et mēbra trahitur ex eo et multitudo eius qō ex eo et vtraque colera ab eo mediāte cisti fellis et splene redditur ad intestina: vt Ā. ait: et cā eius: in quo membrum: pars seu fructū eius vt pellicula emittitur: et vocat excoriationes et vlcerosus est cā dissenterici et colerici: et eius q̄ coleri ca passio nūcupatur quā supra diximus. Cū. n. humor acutus in itestinis colligitur: aut diu p ea fluxerit: ip̄a vlcerat: vel abradit: ⁊ excoriat: ⁊ pinguedinez coꝝ sanguinē ac pelliculas educit: demuz vlcerat: ⁊ frusta coꝝ expellit: ⁊ qñq; est ex superioribus: quādoq; ex inferioribus ⁊ qñq; ex vento: ⁊ qñq; ex acumine medicine. Sed species excoriationis sunt sanguinea virulēta sanosa: ⁊ thriaca corticalis: ⁊ habētes cōparationē adinuicem ꝑma est salubrior: ⁊ fit quādoq; ex egritudinibus acutis: ⁊ febri adurētibus: ⁊ vna quaq; exeuntibus est mānifesta. Et causa cuiusque est ex sanguine vel flegmate: vel colera: vel melācolia cōtenta in itestinis est multitudo eius proueniens a superioribus ad ea paulatiz in eis aggregata ꝓpter cōstipationem v̄tris donec supfluat: ⁊ ledat sua q̄titate vel q̄litate: vel vtraq; expulsiuam: quare mouetur ad expellendum ipsaz quā adiuuant qñq; hūiditas ⁊ lubricitas materie ⁊ hūores: ⁊ propie cuz fuerit ex flegmate aqueso: vel mucilaginoso. Et causa vniuscuiusq; speciei ipsius ex p̄cedentibus est nota. Et causa naturalis cūctici laudabilis: ⁊ qui est ad expellēdum nocētia ex dictis causis tēperati est nota: ⁊ cōtrarij causa ex cōtrarijs causis. Signa signoꝝ quedaz sunt cōmunia: quedam ꝓpria cōia ex precedētibus comitātibus ⁊ sequētibus assumātur: sunt. n. cōia tempato cretico ⁊ laudabili: qui est ad expellendum nocētia ⁊ eius cōtrario: vt supra in vomitu dictū est: ⁊ signa facti a fortitudine expulsiue sunt alleuiatio: que sequitur: ⁊ facilitas eius cū bona tolerantia. Sed facti a defectione cōtētiue signa sunt cōia: qz nec cōfert: nec bene ferūt. Signa vō specialia vniuscuiusq; sūt ⁊ quidem lubricatiue sunt signa male cōplex. stōi cum materia frigida vel calida: ⁊ vlcerum eius supius dicta dīnt tamē lubricitas itestinoꝝ ⁊ stomaci: quoniā i lubricitatē itestinoꝝ cibaria ⁊ potus sunt magis digesta quā in lubricitate stōaci. Signa vero disenterici sūt apparitio predictoꝝ hūo. in exeuntibus acutoꝝ ⁊ ipsoꝝ acutus cū dolore tortiōe: ⁊ p̄ctione: ⁊ plurimum est cū fe. ⁊ deinde pmiscetur ei sanguis paucus: ⁊ pinguedo deceps si perdurat pellicule: ⁊ si vltra intēdatur: frusta intestinoꝝ apparebūt. Et per ea distinguuntur tres species note disinterice. prima in qua educuntur sanguis ⁊ pinguedo: secūda in q̄ educuntur pellicule: tertia in qua educūtur intestinoꝝ frusta: sicut hip. ⁊ ga. in affo. oñdit. Et si qdem tales hūores ab intestinis fuerit i q̄bus aggregati paulatim fuerit: predicta erūt quasi cōtinua: si vero alijs mēbris influxa eis predicta exeūtia: ⁊ dolor erūt p̄iodica: ⁊ mēbrum a quo fluxerūt p̄ precedentē cuꝰ dispositiōem: vel passionez cōgnoscere poteris: si qō est ⁊ si qdem fiunt ex itestinis supioribus cognosces p̄ dolores supra vmblicum ⁊ cū rasura apiente in eo ⁊ exituz egestionis post longū tps doloris: ⁊ per q̄titatem sanguinis: qui est plus: ⁊ p quātitatem pellicularū: qz sunt miores ⁊ tenuiores: ⁊ pmixtionē ipsoꝝ cū fece maioꝝ. Si vero in iferioribus ecōtra ꝓpēdes oia ⁊ loca rasure pinguedie ⁊ doloꝝ subumbli. ⁊ si qō talis fluxus icepit a colera vel flegmate salso: vel ab alijs acutis collectis vel ifusis ē curabil: si cōuēiāt necessaria ex pte medici ifirmi astātiū ⁊ necessa. Qō si a felle nīg icepit ē mōtale: vt dixit Hipo. ⁊ tamen si mutātur in bonuz ⁊ naturales superfluitates admixtas habuerint: est bonum: vt Hip. dixit in affo. Signa cerebralis sunt signa corruptionis 2plexionis cerebri scilicet frigiditatis eius ⁊ hūiditatis

ꝛ ē plurimū vel caliditatis ꝛ hūiditatis: ꝛ est rarius que
ſup̄ in cura egritu. ep̄tis dixius. Signa quoq; catarri ꝛ
q; ē ſuās ꝓpodos: vt q: de nocte mouet ꝛ p⁹ somnū ma
gis: eo q; illa hō gñet ꝛ retēta aggregat mā ꝛ post sōnū
aggregati fluit ad itestia: ꝛ apud descensum cum transit
per meri transglutet infirmus: ꝛ cum pernenit ad sto
macum sentiet q̄q; gūedinem vel dolorē: ꝛ trāsiens p
cū educit ab eo idigestuz cibū secū: si inuēit ip̄m in eo: ꝛ
ꝛ appebit: sicut lubricitas intestinoꝝ. Dīt ām ab illa: q̄m
lubricitas de se hꝫas nō hꝫ distinctas: in qbus cresc̄it: ꝛ
mmuat: sicut cerebral: sꝫ fm regimez tm̄: q; nō accīt nisi
sūpto cibo ꝛ cerebralis ēt appꝫ absꝫ cibi assūptiōe nō
solū nec sig̃ cerebri corrupte ꝙplonis in ea apparēt nec re
plonis: nec alia accña: q̄ apud descēsuz mē in cerebrali cō
tingūt ꝛ hec est in ea: q̄ ex mala ꝙplonis. Sed si fit lubri
citas ex vlceribus in ea apparēt cortices ꝛ sanies q̄ si ap
pent in cerebrali. Et signa eius q est a stō sūt signa lubri
citatis ibidē dicta. Et signa eius q est ab epe ꝛ cisti sūt si
gna iflātiōis ep̄is ꝛ regimē p̄cedēs mltiplicās colerā abs
q; signis opilōis ꝛ debilitatis cistis ꝛ ep̄is cū circūstan
tijs si. ꝛ apitione colere in egōnibus ꝛ vrina alba ꝛ cum
cōsuetudie patiēdi: q̄ in icteritia diximus: ꝛ si fit colera
pallida: est magis a stōaco. Et signa sanguinei: q est ab
epa. sūt signa opilōnuꝫ venaꝝ ꝛ ramoꝝ porte: vel ruptu
ra eius q̄ supra in epate dixius ꝛ est sine dolore vētris: ꝛ
est dīns a lotiuo: q: hec est sanguis purus ibi sicut lotu
ra carnis recentis: ꝛ ab eo q est ab intestinis: q: hic est si
ne dolore ꝛ apparēs subito multus: ꝛ iterpolatus duo
bus vel tribus die. hīs infmissionē dōec mā aggregeꝫ
deide fluit: ꝛ deide fit erugiosus subtilis: deide passiōe
augumētata fit grossius sicut fex. Et ē cū rasura ꝛ diuer
sitate coloꝝ a pncipio ꝓp dissolutionē substantie ep̄is: q̄p
cū nā diu pati nō posslit: signū est cite mortis ille paulā
tiz ꝛ post exitū colere ꝛ hūoris acuti cū dolore q̄si ꝙtiuo:
ꝛ si est a frēto: sicut est gutte fila: ꝛ sputū san. pauce quāti.
nō cōmixtū: sed circūuolutum stercori: vel hūori musco
so: ꝛ ēt cū exp̄ssiōe: ꝛ q̄q; est cū dolore: ꝛ vocauit Albo.
ip̄m azair ꝛ si est ab emoꝛoidib⁹ manifestis: sensus decla
rat si intrīsecis occultis dolor est sine exp̄ssione ꝛ sang.
est niger in pncipio: ꝛ p se emissus vel valde distictus
ꝛ est ēt dīns ab eo q est ex toto corpore q̄ est q: q est ex
toto corpore est cū causis suis: q̄ sūt mānifeste ab epate vo
veniens nō est. Et signa fetidi sūt ferō cū p̄cessione cau
se corruptiōis: vt est putredo hūoris vlceris ꝛ apātis: ꝛ si
gna eruginosi sūt viriditas: sicut eris erugo i egōne ap
parēs: ꝛ signū multe iflāmatiōis epatis ꝛ corporis totius
aduretis: ꝛ regimē p̄cedēs calidū. Et cū perducit ad e
patis adustionē appet q̄q; vrine hypostasis orobina' ꝛ
orobus est fragilis ꝛ rubeus tendens ad nigre. ad dīn
tiam eius q est ex renibus: ꝛ est mortalis. Et signa viru
lenti est iflāmatio apparēs nō adustiua: sꝫ liq̄factiua: vel
signa apātis calidi sub cute subtili celati: vt est apostema
epatis: ꝛ q̄q; stōaci: ꝛ intestinoꝝ: ꝛ signa sanios ex p̄ce
dēti cap. nota ꝛ sūt signa vlceruꝫ ꝛ apātis dubelati ꝛ ap
ti. ꝛ q̄ꝫ est vlcus sordidū: ꝛ añq; corrosiuū: ꝛ distiguit
q̄m corrosiuū, est cū maiori dolore: ēt fetet. ēt ꝛ qō egre
dit: est decliue ad nigre. ꝛ signa lotiui sūt sig̃ debilitatis
alteratiue epatis dicta s tā si ex se defecta sit pncipaliter
q̄ ēt si deficiat ex cōtentiua deficiente pus: q̄ oia posui
mus in debilitatē digestiōis stōi ꝛ epa. dicta supra ibidē
ꝛ est cū paucitate vrie ꝛ ꝓprie q̄m est ex defectiōe seque
stratie renū: ꝛ signa aquosi sūt sig̃ cadē: sꝫ fortiora: ꝛ regi
mē p̄cedēs: sicut cōestio fructuū ꝛ potus aq̄: ꝛ paucitas
vrie: ꝛ ꝓuatio sudoris: vel aselutis p̄cedēs cū cōfortatio
ne virtutis: ꝛ aqua tūc est citria: ex p̄cedēti vero cā est al
ba. Et sig̃ nigri feculēti: sicut est fex sanguis ꝛ grossi vi
ni sūt ipsa signa debilitatis ꝛ oppilatiōis splenis: ꝛ regi
mē p̄cedēs mltiplicās mliā in epate ꝛ sanguie cū corrup
tiōe ꝛ iflātiōe ep̄is ꝛ se. pestilēte mltiplicāl vel sig̃ frigidi
tatis ꝛ regimē p̄cedēs mliaz i epate ꝛ sanguie cū corrup
tiōe ꝛ iflamatiōe epatis ꝛ se. pesti vel sig̃ frigidita. ꝛ algo
ris ipsius absq; corruptione in se. ꝛ q̄ est a frītate est pau
ce nigredis ꝛ sine odore ꝛ grossiozis sbe q̄ est a calitate
est eō ꝛ p̄cedūt cū egōnes ꝛ vrie coleri. ꝛ viri. ꝛ mixte: q̄
est a lōga retētiōe est miozis nigre. ꝛ ꝓcedēs absq; oi no
cumēto ep̄tis: imo cā est in itestinis. Et sig̃ nigri felli si
calitas ꝛ iflāma. sortis in epa. cū signis debilita. splenis ꝛ
oppilatiōis eius: ꝛ regimē p̄cedēs calm vel mlicī. Et
q; egr̄dit fr̄ frā effusū ebullit: sicut ace. quo fugūt muſce
ꝛ ē valde nigrū lucidū ꝛ acris odo. p̄cedēs: aut nihil ex
his fb⁹ hꝫ: ꝛ signa nigri mlici epatici sūt debilitas ꝛ oppi
latio splē. p̄cedētes cū dīto mlie in epa. ꝛ sanguine ꝛ est
miozis duabus nigris p̄dictis sine cōpatiōe: ꝛ sine odo
re: ꝛ est differēs a splenetico mlico: q̄m in illo nō est ap
parēs debilitas ꝛ oppilō splēis saltē in pozo: p quē tra
hit: sꝫ sola mā regimis multiplicās mliaz: ꝛ cū circūsta.
si. Et q̄q; oppilō in pozo expulsiōis ꝛ retinēs mliaz q̄
traxit splē ab epa. ꝛ cū apit sequtur fluxus mlic⁹. Et q̄ꝫ
vōitus: ꝛ est tūc maiozis nigre. ꝓp mozā in lōga reten
tiōe: ꝛ signa eius q diuersoꝝ coloꝝ est: sūt appitio ip̄o
rū in egōne: ꝛ regimē p̄cedēs diuersuz ieqlis discra. cor
pis signis: ꝛ sig̃ chilosi sūt apparēs chil⁹ in gestione: ꝛ si
gnū frigiditatis ep̄is vel oppila. eius: vel sig̃ oppila. me
seraicaꝝ: sꝫ differt: q ē ex oppl̄ōe meseraica. ab eo q ē ꝓp
oppilatiōez in venis epa. nā cū est ex opplōne vēaꝝ epa.
chilus tēdēs ad rubedi. aliq̄lez ꝓp alteratiōez aliquam
q̄p recipit in meseraicis: sed cū est in meserai. oppilō ꝛ ori
ficijs eaꝝ est chil⁹ al. ꝛ citius egrediēs: vel est p̄cedēs re
gimē multe ēti. ꝛ eq̄litatis absq; aliquo p̄dictoꝝ: ꝛ sig̃
splenetica ꝛ est plimū mlie. nā dicta sūt a sig. dianci: cui⁹
mā fluit a toto corpore ad itestia sūt sig̃ repletiōis nālis
ꝛ plectozie: vel chacochimie cū forti virtu. absq; passio
ne alicuius mēbroꝝ ad differētiā colerice passiōis q̄ sup
est sintho. ꝛ signa crisis: vel mlie mē ꝛ sinthōatice cōpel
lētio naturā: ꝛ signa liq̄factiui sūt signa ptisis ꝛ ethice p
cedentis cū tenereitate mēbroꝝ: vt est pueroꝝ ꝛ ifan
tiū: ꝛ coꝝ ꝓprie: quoꝝ lacti sunt molles ꝛ hūidi: ꝛ ex cū
tia sunt sicut hūiditas liq̄factiua: alba viscosa: ꝛ ꝓpe cuz
procedat a substātia radicaliū: mēbroꝝ q̄q; n. est ex liq
factiōe adipis mēbroꝝ dīnt tm̄ ab illa: q: hec nō ē visco
sa: sic illa: cū tāta defectiōe: ꝛ arefactiōe: ꝛ cū ē alba ē adi
pis recētis: si vo ē citrina: est adipis ātiq̄. Et cū expellit
p vias vrine: vrina est alba similis spmati: vel lacti. ꝛ ita
vidimus in ffe nostro: cuius corpus totuz fuit ex se. lon
ga cōsumptum ꝛ dissolutū per talem vrinam. ꝛ mortu⁹
est: cuius animā christus recipiat benedictus: ꝛ cuiꝫ ē ex
liquefactione adipis vrina est oleagina per totū admix
ta: ꝛ ꝓprie cum est ex liquefactione superiorum mem
brorum: sed cum est ex liquefactione adipis renū pigue
do est cōglobata: ꝛ supata supnatās: vnde hypo. in affo.

Quibus vero pinguis hypostasis: ⁊ conglobata nefreticam significat. Et signa fluxus sanguinis qui ꝓcedit a toto corpore sūt signa plectore dimissio exercitij cōsueti: ⁊ quies ⁊ multus vsus carniū: ⁊ vini: mutilatio membri ꝓcedētis ⁊ retētio euōnis cōsuete absq; oppilatiōe ⁊ egritudine alicuius membri. Et signa colerice passiōis sunt signa digestionis diminute ⁊ corrupte: ⁊ malicia reginimis particularis multiplicātis humores diuersos ⁊ calidos magis: ⁊ simul apparet fluxus ⁊ vomitus: ⁊ ē cū angustia siticulosa vigilijs ⁊ dolore ventris: ⁊ quādoq; pducit ad rasuram ⁊ scoriationem intestinorū ⁊ meri: ⁊ gutturis: ⁊ debilitatem: sudorem frigidū: ⁊ extremorū: frigiditatem ⁊ syncopiz ⁊ spasmum: ⁊ est malū signum. Et cum materia cōuertitur ad vias vrine est bonū: sed cū superfluit: inde pducit ad excoriacionē ⁊ vlcus ⁊ accidit ardor vrie intestinis pducēs ad resolutionem: ⁊ sīg facti a cibo potu ⁊ media sunt manifesta: ⁊ etiam signa stercoris apparētis: ⁊ signa excoriatiui: abrasiui ⁊ vlcerofi erunt bus patent ex regimine precedente: ⁊ fluxu humorum acutorū lōgo: qui ipsum minātur ⁊ portendūt Et signa eius que est ex sanguine: colera: vel flegma: ⁊ melācolia cōtenta ⁊ aggregata in itestinis est grauedo ⁊ punctio pseueras absq; nocumēto ⁊ passione manifesta in superioribus membris: ⁊ est regimen ꝑcedens multiplicās humores corporis. ⁊ strigens vētrem ex qbus in intestinis materium illarū aliqua coadunātur. ¶ Cura fluxus est multiplex: nā si sit laudabilis ⁊ creticus permittatur: qui si sit difficilis ⁊ diminutus est coadiuuandus ⁊ facilitādus: vt dixit ℌip. ⁊ qualiter fiat illud infra dicetur deinde pmittēdus donec ad perfectionez veniat: ⁊ cognoscitur: q; cōfert ⁊ bene ferunt: ⁊ cū cōfortatiuis membrorum tēperate stipticis est vtendū que sint sicut habene mē ne effrenitet ⁊ superfluat fluxus. Qō si superfluat ex tunc factus est illaudabilis: ⁊ est restrigēdus: ⁊ cognoscitur vt hip. dixit nam quā diu confert: ⁊ bene ferunt: est vt laudabilis pmittendus ¶ Cum autem nec cōferre incipit: nec toleratur bene: quia natura debilitari appareat est vt illaudabilis retinēdus: si vero sit illaudabilis ⁊ sinthomaticus aut est cū nature regulatione: vt supra in cura pleuresis habuisti ⁊ tūc ē permittēdus: est enim saltez per viam cause bonus quam minuit ⁊ per consequens morbum dependentem ex ea a natura supra residuum materie potentem facit. vt ℬ. dixit. Aut sine regulatione nature: ⁊ tūc cū sit a toto genere preter naturam ⁊ malus est retinēdus. In retētiōe autem eius duplex est intentio: generalis. ſ. ⁊ specialis. Generalis est, generalem causam inspiciēdo ⁊ imediatam res vna. ſ. confortare semper cōtentiuam ⁊ p consequens debilitare expulsiuam: siue quiescere facere: que est in omnibus specialibus etiā attēdenda. Si enim specialis causa quelibet non nisi debilitādo contentiuaz: ⁊ confortādo cōpulsiuam fluxū gignit: ergo quelibz cura spālis sit cause specialis fluxus cuiuslibet debet esse ablatiua: q; cōfortet retentiuā: ⁊ debilitet expulsiuā: vel quiescere faciat. Completur autē iquātū huiusmōi frigidis stipticis vel calidis: put dispositio exigit: que infra dicētur trinitatis auxilio. Sed cōsiderādo omnes causas ei⁹ mediatas ⁊ materiales est multiplex: q. vj. res: quibus omnibus vel plurib⁹ oportet vt cōpleas preter regimē cōmune qō quāq; pmittēdū sit hic vt cōmune: ⁊ principale in cura postponemus tamē vsq; in finem vt illō ex ꝑpijs melius colligamus quas supra diximus in consolatiōe medicinarū vbi solutiōnē medicine cū suppositate docuimus retinere ⁊ in cura vōitus ex quibus cōplentur illuc ergo recurras ⁊ inspiciaſ diligenter. Et adapta vnicuiq; speciei res ꝑdictas sibi cōuenientes siue omnes siue plures expediāt. Speciales intentio varia est ⁊ diuersa fm varietatem specierū eius atq; causarum ꝑpriarum materialium ⁊ interioruz maxime. Si ergo fluxus sit intestinalis ⁊ lubrificatiuus curandus est ꝑut supra in lubricitate stōaci dictum est. Et est breuiter cura ei⁹. vj. res. ℙrima est mūdificare ⁊ alterare. Secūda est stipticare ⁊ cōfortare cum his que dicētur infra: ⁊ proprie in hoc casu mūdificantia sunt solutiua ventris bibita si causa sit in superioribus vel clisterizata si sit inferioribus maxime vel vtraq; si sit in vtrisque sicut in lienteria cuz est in stomaco vomitiua. Inquit enim ℬ. vomitu vero si educitur nisi qō in stomaco solo erat. ℳaxime cū clistere non transcendat ileum vbi mundificando derivare intēdas quo casu vtraq; in vtraq; lienteria congruūt ⁊ vomitus ⁊ in vlcerosa magis. Et sumpta etiam omni eius causa ex lauantibus ⁊ lubricantibus seu lenificantibus ⁊ abstergētibus proprie est aqua furfuris: vel ordei mellis vel passulaꝝ vel aq̄ lactis: ⁊ aq̄ oliuarū salitaꝝ calida ⁊ salitoꝝ piscū mucilagie casiafistula mel ⁊ zucharum rubeum simplex. Et compositus cū rosis confortātibus qō confortat ⁊ soluit vt est geleniabim ⁊ zucharū rosat. oleo puta rosatum camomilinum amigdalarum amararum nardinum ⁊ yrinū baurac ⁊ alia absterſiua calida: ⁊ frigida que oportet eligere secūdum necessitatē puta. ℙam si intestinorum lubricitas fuerit ex vlceribꝰ eligas i mordatio cum quibus aliqua immiscebis stiptica confortantia intestina vt repellāt si adsit materiaz fluentem ⁊ clisterizabis donec mūdificatio vlcerum facta sit plene: deidne clisterizabis cū stipticis cōglutinantibꝰ Et ex proprijs est terra sigillata ⁊ sanguinis draconis succus rubi immaturi ⁊ caseus vetus: assatus vt infra dicetur cum aqua sumach: quoniā sunt bene propria in consolidatione vlcerum eoruz ⁊ preter hec sumach: quia repimit tales humores reumatizantes a superioribus mēbris ad intestina. Et cum datur aqua eius cum tyriaca noua est vltima. In ea vero que est ex materia frigida ⁊ humida eligas acuta per se sine stipticitate multa deinde confortabis. Tertio autem si aliquod membrum aliquid ifluat rectificabis ⁊ spica est propria: ⁊ alumē ⁊ macis peonia in sirupis prohibet enim cursum talium mēbrorum ad ea. Et quarto materiā deriuabis ⁊ exiccabis ⁊ in hoc zinziber est proprium ⁊ cinamomū. Quinto regimen ordinabis cum stipticis conglutinātibus. Sexto accidentia corriges vt ibi supra dictum est ¶ Sed si sit fluxus disentericus cum stipticis ⁊ glutinantibus ex materia aggregata paulatine in itestinis nō fluente ab alijs cura erit quattuor res tantum: prima est mūdificare materiam: secunda est confortare congregare ⁊ vnire intestina debilitata ⁊ relaxata vel soluta per fluxum: tertia ē regimen: ⁊ quarta est accidentiū correctio que dimittatur ad presens cum nō sit de essentialibus curatiōibꝰ: ſz accidentalibus ⁊ ideo in fine capituli reseruet. ℳa mundificationem complent clisteria ex abrasiuis ⁊ lauantibus dictis frigidis aliquam stipticitatē habentibꝰ vt aq̄

ordei zucharum rosarum oleum rosa. ⁊ succus portulace cū materia fuerit calida ⁊ subtilis. Et si plus fuerit calida ⁊ aduſta addes mucilaginē ꝑſilij cucurbite ⁊ melonis vel ex ea cū aqua lactis cileſtrizabis oleo ro. ⁊ aqua ſeminum cōmuniū vel caſiefiſtule. Si vero viſcoſa q̄le eſt flegma ſalſum fiat ex aqua furfuris melle cōi vl' roſato oleo amigdalarū amararum ⁊ ſale vel ex alijs ſortioribus abſterſiuis i vno quoq; ſequātur cōpreſſiue ex ſpeciebus mirabola. electis ,put requirit materie diſpoſitio q̄ aggregant virtutē in ſe mundificatiuā non aſſate: vl' paruz cōfortatiuā: ⁊ ex illis eſt reubarbarū paruz aſſum ⁊ alia cōſimilia reupōticum ⁊ etiā vomitiue ⁊ ,ꝓpte cū materia in ſuperioribus eſt in iteſtinis quas ſupius in cura ſtōaci habuiſti. Confortatione autē ⁊ vnionem cōplent inteſtinorū medicine ſtiptice hābētes in ſe aggregatiuam virtutē conſortationis quatenus effuſaz ſi quā materiā ,ppter debilitatem eorum nō recipiāt: ſz repellāt coadūationis ⁊ vnitiōis partiū eoz̄ ⁊ retētiōis matie calide ⁊ frigide ,put q̄litati ipſius materie cōgruit ⁊ diſcraſie inteſtinorū quas ibi ſupra in conſolatiōe medicinarū enarrauimus ſimplices ⁊ cōpoſitas quarū aliquas xp̄o duce infra ponemus ,put diſpoſitio exigit illas miniſtrabis interius ⁊ exterius ꝑ omnem modum Et ex illis eſt hypoquiſtidos lutum armenū galle pulueriz̄ate karabe cortex ſorbiū: papauer al'. Et ſi cū ſiruꝑo violato ſumatur ſoluit. Et ex illis eſt cāphora ſandalis al. ſemē acetoſe alūen ⁊ ſucci ꝑdictoz̄ exiccati ⁊ rob ipſoruz: ⁊ ramich: ⁊ roſtrū porcinz. Et ex herb cōſolida virga ⁊ burſa paſtoris corigolis: faſolamina cauda equina portulaca barafceni diurdea enduia decocta: cū aceto ⁊ ꝓpꝛie ſilueſtris. Omnia diuretica frigida ⁊ calida vt ſparagus ſtrigunt ventrem q; vrina multiplicāt. Et fructus ſtiptici alij noti: vt maciana pira citonia: ſorba neſpula ribes: ⁊ zarur ⁊ lac acetoſum decoctū cū lapidibus molaribus vel ferro. Et eſt me'ius ſm Alboa. a quo eſt penitus abſtractum butirū ⁊ per decoctionē eſt ſero ſitas minorata ⁊ frigida ſtiptice vtutis vitelluſ ouī: elixatus in aceto ⁊ alia frigida ⁊ ſicca cōſimilia. Et eiſ calidis eſt ſandarach. ameos radix feni. cū ſemine ſuo pulmo: ⁊ viſcera animalium veſta ⁊ pulueriz̄ata ⁊ xiloaloes macis galia muſcata maſtix ſtoraz: ſicca q̄ dicitur calāita ſanguinis yrci barcela an. Et temperatū eſt cera ſuccus folioz̄ coti ⁊ eſt ꝓpꝛijs ſolutioni pueroruz ⁊ laudanum ⁊ capillus veneris exſiccatus cui ineſt ,ppꝛietas vt confortet ſtomacum ⁊ vētrem ne recipiāt ſnpfluitates ſicut ſumach. Et ex eis eſt coagulū edi. ⁊ puli egni quādo datur in potu infanti pōdus quarte. ʒ. vnius in aqua frigida et magno. ʒ. j. ſicut eſt coagulo lepꝛis quoniam coagulando materiam liquefactam: ſtinēt ventrem ſtatim vt dixit Alboa. ⁊ addidit: ⁊ oportet: vt incipiat q ad potandū dat coagula a dauich. i. ſi vero nō ſufficiat vel confert addat in eo vſq; ad illud qō nō ptranſeat in ponderе. ʒ. j quoniā eſt vehemētis caliditatis et valet in fluxu cuius cā ignoratur vt ait Aluer. ⁊ omni ꝓpetate ⁊ frigido plures q̄n eo iūgitur ,ppꝛietas cū cōplexione. Et caſeus quidē vetus cū primo fuerit ablutus cuz aqua ⁊ ſale pluries ⁊ decoquatur bene vt egrediat ab eo ſal dei de exiccatus: vel aſſatus cū ex eo datur in potu pōdus. ʒ. eſt minoris nocumēti ⁊ fortioris conſtrictiōis q̄ coagulū. Et alia ſūt ex eis cōpoſita ad frigiditatē declinantia alia ad caliditatē que infra duce xp̄o ponemus. Et ſi quidem ſiſtatur fluxus ex his nec facta remāſit aliqua leſio in inteſtinorum ſubſtātia ad alia ,pcedere non oportet. Quod ſi facta ſit oportet ad alia ,pcedere auxilia vt ſequetur. Cū ſi talis diſentericus fluxus a materia acuta ab alijs mēbris in fluxu fuerit vl' etiā medicia ꝑdictis rebus permittes res alias ad cure eius pfection q̄ mēbrum reſpiciūt ſi qō mittit rectificādum viam coāguſtādam p quaz dimittitur materiā quietandam iſpiſſandā pingendā ⁊ repellendam ⁊ deriuandaz quas ꝑdicte medicine ⁊ in cura vomitus ⁊ ſupra in cura accidētiuz medicinarum habēt cōplere: cū ergo abſcinditur q̄ currebat tota tūc oportet vt redeamus adinteſtina ⁊ curemuſ impſſionem factam in eis cū primis duab⁹ rebus. Si ergo fuerit prime ſpecici talis fluxus in quo pīguedo inteſtinorum groſſoruz vel muſci laginoſitas ⁊ raſura gracilium apparet in exeuntibus p̄miſſa mundificatōne ex ꝑdictis ſufficiūt leuiora ſtiptica: ⁊ ſōte ſimplicatia. Qō ſi ad ſcoriationem ⁊ ſanguinem ⁊ corticum emiſſiōe deuenerit oportet vt elligas fortiora ⁊ ſtiptica ſemp ,ppꝛietatem habētia in ,phibendo materie acute effuſionē ad ea qualia ſunt citoniū ſuccus mori ūmaturi ⁊ ſuccus cheil qui ,phibet materie attractionem ſumach adeps cricij epar eius. Et ſi ad vlcerationem fortiſſima cōglutinantia in carnantia ⁊ a ꝓpꝛietate cōglutinātia ⁊ ſigillantia ⁊ ſanguinem reſtringētia que ſupra omnipotētis gratia ānuente dicentur ⁊ nō ſimplicia: ſed etiā compoſita: ⁊ fortaſſe nō ſufficiūt quare oportet ,pcedere ad cauterizantia ⁊ vltimo ad narcotica quorum omniū per ordinez recolimus nos ſufficientiam poſuiſſe ſupra in cura fluxus ſanguinis narium ⁊ in cura ptiſis plurima illuc ergo recurrere ⁊ miſtra que ſūt huic cōuenientia ⁊ ꝓpꝛia que pete eligas: ⁊ vt abundantior ſit tibi electio ponam ante te aream medicinarū ,ppꝛiarum aliarum ad hec: ſcilicet diſenteriam raſuram inteſtinorū ex coriationez ⁊ vlcera ad fluxū ſanguis ⁊ dolorem ex quibus eligas ,put diligentia te inuitat. Ex quibus eſt glās ſemen limi aſſatuz cum ex eo ⁊ oleo roſato fit cliſtere ſtringit ⁊ inuamētum eius eſt magnum in vlceribus inteſtinorū. Et ſumit ex mirra quātitas fabe ad omnia. Habe decocte i aceto cuz corticibus ſuis: ⁊ ſauich ex eis quā non approbamus q; ventoſa eſt ⁊ dilatat vlcera ⁊ ſic ꝑ accidens nocet magis quā ꝑ ſe conferat. Sanguis capre vel hyrci bibitus cuz melle confert diſſenterie: ⁊ acutus cōfert doloꝛi ⁊ raſure eorum. Stercus canis comedētis oſſa cliſteriz̄atum ⁊ bibitum in lacte in quo extinctum ſit ferrum cōfert ſolutioni ⁊ vlceribus inteſtinorum ⁊ ſolutioni antiq;. Semen acetoſe cōfert fluxui: ⁊ raſure fenugrecū p omnem modum confert doloꝛi ⁊ vlceribus: vinum in quo extictum ſit ferrum vel ſtipticū: vel aliud nō dulce cū aqua extinctionis ferri cōfert. Caratit bibitum in lacte capri no decocto retinet fluxū: ⁊ deſcenſionez ſanguinis i egeſtionez diſenteria ⁊ talibus taliſafar ideſt cortex citri oibus cōfert. Camphora: ⁊ ſuccus vitis eſt cōueniens diſſenterie calide. Barba hircina ⁊ flos eius ⁊ ſuccus qui eſt apoquiſtidos bibita ē fortior: medicina ad vlcera inteſtinorum ⁊ cū hec ſtrigit membra ⁊ ecz̄ ductus infundentes materiaz ad ipſa ⁊ ſtōacuz ⁊ ad omnia membra ⁊ potus ſeminis eius: et cliſterizatuz ſucci lingne arietis vlceribus confert. Carnes vaccine ⁊ ꝓpe cū coriādro

Caro leporis assata bona est vlceribus eorum. Herda segni datur in potu ad fluxū ventris ⁊ vlcera intestinorum. Et cū aqua minuitur nocumentum. Huri in sorbitionibus ex milio ⁊ pānico ⁊ riso sumptū valet ad vlcera. Sal est vltimum ad dissenteriā quoniam mundificat. constrigit ⁊ confortat. Radix nenufaris succus portulace solutioni colere: ⁊ dissenterie confert ⁊ solutioni antique ⁊ vlceriḃ eorum. Et vitellus oui elixati i aceto ē proprius intestinali nō epatico: nec stomatico lac recēter mulctū clisterizaī ad vlcera. Succuturi cōfert omniḃ cornu cerui adhustū: poma pōtica ad dissenteriā ⁊ dulcia ⁊ acetosa retinēt uētrez si inveniant vacuum ⁊ cū humore solūt. Cuius lignificus valet ad dissenteriā: papauer valet ad dissenteriaz: papauer al. ⁊ nigrum strigit ⁊ cōpigit materiam ⁊ prouocat somnum. Grana altee retinēt ventrē Et decoctio rādicis eiꝰ ꝙfert ardori intestinoꝝ ⁊ solutiōi male. Carub alneabut bona est dolori ventris: ⁊ pungitiuo ⁊ solutioni male. Et clistere ex aceto ⁊ sale ad vlcera ambulatiua intestinorū post lenitiuum ⁊ abstersiuū. Eupatorium datum in potu cū vino: ⁊ confert vlceribus intestinorum. Omnes species luti sūt proprie in sanguine inretinendo: ⁊ lapis ematitis ⁊ sanguinis draconis: mirra ⁊ succus plantaginis acatia cōsolida ⁊ similia. Reubarbarum retinent sanguinem stringit ⁊ omnibus confert. Composita sunt que ex hijs componuntur. Et expta infra ponemus ad vlcera ānuente xp̄o. Sed aduerte ne dicum hic ordinem in eorū administratiōe pretereas vt qz a posterioribus vltimis incipias ⁊ fortioribus ⁊ cō positis Est enim causa magni erroris incipere a stipticis ⁊ constrigentibus vt serapio dixit cuius causam inferius subiungem: ⁊ multo magis ab vltimis q̄ sī cauterizātia ⁊ narcotica. Cauterizātia. n. fortasse idigētia excoriatōis trāsēdūt qb⁹ stiptica ꝙglutinātia: incarnātia: ⁊ sigillātia sufficerēt q̄ cuz p̄termittantur: ⁊ cauterizantia ministrentur excoriationem: augent ⁊ vlcera ex eo qz crustam ⁊ escaram in facie vlcerum generant que cum facile cadāt materia acuta fluente ⁊ educente ipsam relinquit excoriationem: ⁊ vlcera dilatata ⁊ augmentata. Et iam narcotica materiam non mūdificatā cū retineat ipsā congelādo ⁊ ī glādo: ⁊ vias cōstrigēdo pororū ⁊ venaz orificia vtutē sensibilem stupefaciendo ne sentiat nocumentum materie quare non mouebitur expulsiua debilitando virtutem calorem naturalem extinguendo ⁊ spiritum congelando cōtinuam post paucum tempus ad defectionem adducunt: quare redibit fluxus fortior quā fuerit prius immo sin lapientiam operare. Et premissis mundificatiuis propijs quantuz oz procedas ad stiptica leniora dein de ad fortiora deinde ad conglutinantia ⁊ incarnantia ⁊ sigillantia: ⁊ cum hec non sufficerit ꝓcedas ad cauterizantia ⁊ vltimo ad stupefacientia nisi in casu puta cum vlcera fuerit ex materia corrosiua quaz p̄dicta ī vlceriḃ detinent ⁊ ea augent: q̄re post absterſionē oz: vt incipias cauterizantibus q̄ cōsumunt materiā illā ⁊ crustā i facie vlcerum gignunt. Et vbi dolor fuerit grādis quem oz primo narcoticis sedare deinde stipticare: ⁊ conglutinare semper caue ne cadat escara: ⁊ ne narcotica ad vltimā infrigidationem perducant ⁊ mortē quare eligas ex eis ꝙposita magis quam simplicia qualia sunt trosci de karabe arsenico ⁊ stella ⁊ filonium. Commixtione. n. eoꝝ extrema caliditas vel frigiditas remittit ⁊ malicia: ⁊ nāe fit tolerabis magis. Nec propterea cum oz retardes vt premittas illa vt puta postq̄ vulnera siue vlcera videas augmentari ⁊ infirmum debilitari valde. Tunc enim si paras medicinas tales facias vt dicit prouerbium. Consilium bonum post consumationem litis vt serapio dixit. Quare solicite: ⁊ cū cōtinuitate ⁊ ordine vt dictum ē oportet: vt dispositio exigit approximare illa. Et cū materia est acuta corrosiua ⁊ dolor ⁊ mordicatio fortis i vlceribus nō est malum clisterizare cum vnctuosis: ⁊ pinguedinibus qualia sunt pinguedo galine ⁊ proprie porci ⁊ anatis ⁊ propria magis est pinguedo renum hirci vel capre cū fuerit dolor cum vlceribus. sua. n. facili congelatione obtūdit accuitatem materie adherentis in vlceriḃ ⁊ in eoꝝ facie adherētes ⁊ tuētur ea ne ab acuitate trāseunte vlterius augmētent vlcera: ⁊ doleant magis ⁊ sua stipticitate ꝙsolidāt ea vt ait G. Et ex illē roseū ⁊ cerotū cicatrizativa ⁊ prassij succus ⁊ passe cum interioribus suis sūpte dolori sūt ꝓprie vt est spodiū. Et cura eiꝰ qui ē a recto est tres res ⁊ dicentur infra i cura tenasmonis auxiliante xp̄o. Et si est ab extremitate eiꝰ ⁊ ficteri cura est due res p̄ma est vt p̄cedat mundificatio ⁊ ablutio cuz aq̄ fenugreci ⁊ semis luni ⁊ sisami vel cū vino decoctiōis illorum: ⁊ deinde sequant stiptica ꝙglutinantia ⁊ sigillātia qualia sūt merdalegni balaustie cerusa: plumbi ⁊ ob straca assata: ⁊ sanguine draconis pulverizata desuper ⁊ ēplastata. Et oleum vetus pmixtum cum aqua agreste ꝙfert cum eo fit clistere vlceribus ani intrinsecis ⁊ est ꝓprium. Et si ē a medicina acuta cura est supra in cōsolatione medicinarū posita. Et ipsius regimē ꝓprīū ad frigiditatem ⁊ siccitatē tendāt. Quod si fluxꝰ vētris sit ab alijs mēbris vt puta ex cerebro: qui dictꝰ est cerebralis ⁊ plurimuz est flegmaticus cura eius ē cura catarri quam s̄ diximus ⁊ breuiter est due res vna que debet cerebro mittenti p̄io alia vo que debet dōaco ⁊ intestinis recipientibus a qb⁹ fluit q̄ debet p̄io cerebro mittenti duplex ē. Prima q̄ debet ipi cerebro. Scōa q̄ debet vijs: ⁊ dūctib⁹ p quos mittit. Tertia ē q̄ debet transmisse materie. Prima ē vt cerebꝝ siquidē repletio in eo appareat eua cuet ⁊ mūdificetur a cachochimia ⁊ demum eiꝰ ꝙplexio tēperetur ⁊ ꝙfortet ne materiā i generet. Secūda ē vt ducti⁹. ⁊ vie p quos nāturi eiꝰ supfluitatef ꝙsueuerunt emitti puta nares ⁊ palatuz apti teneātur q̄re natura apte p illos possit eas more conueniente ⁊ solito expurgare: ⁊ p inde: vt currant ad ip̄os situetur vt iaceat ⁊ dormiat cū inclinatione capitis versus anteriorez ptē nō supra collum qñ diuertit eas ab illa ad vias occitas posterioris partis capit p q̄s fluunt ad illa. Ip̄e quoqz vie occulte debite cōstrigāt vt. j. dicet ꝓpiāte xp̄o. Tertia q̄ debet materie fluēti dōec euacuatio cerebri fiat vl ex quo facta ē ei qō supereſt aut regenerat donec complexio cerebri adequet ē vt exiccetur vel desinet ex qbus he oēs compleant res dicte supra in cura catarri seriosius habuisti ordinē quoqz modū ⁊ vsum aptū vtēdi eis. Et appropatis in eis retentione ⁊ exiccatione ē sacculꝰ supra coronalem commissurā ꝙpositus ex sale pauco sandarach. spica ⁊ myrrha: ⁊ radice nenufaris: q̄ ē ꝓprīa ⁊ vltia ē cauterizatio supra in p̄mo capitulo dicta. Secunda res principalis que debet stomaco ⁊ intestinis recipientibꝰ ē duplex Prima est mūdificatio eoꝝ ab hūore qui fluit cū vētu ⁊ hoc cū pervenit ad stomacū ⁊ antequam defecādat

ad intestina: vel cum clisteribus saltem ex quo fluxit ad ipsa raro enim materia intestinorum educitur vomitu vel postponit tempus. ¶ Secunda est confortatio stomaci ⁊ intestinorum cum stipticis aromaticis prohibentibus effusione materie talis ad ipsa. ¶ Ex quibus propie est thus spica capill⁹ veneris macis ⁊ alia dicta hic: ⁊ supra Et inde cum calidis valde consumentibus materie reliquam etiam alterantibus diserasiam impressam in eis frigidam: ⁊ humidam simplicibus qualia sunt propie cortex citri zinziber ameos cortex thuris: ⁊ similia dicta supra in mala complexione stomaci: ⁊ ex compositis intus ⁊ extra ⁊ per omnem modum approximatis ⁊ habē tibus confortare naturam ⁊ spiritum qualia sunt diambra mitridatum amorusia ⁊ tyriaca. Et si est flegmatica salsum sint minus calida vel frigida stiptica. ⁊ ex eis appropriatis est semen papaueris albi: ⁊ dyacodion retentum in ore masticatum ⁊ transglutitum terra sigillata ⁊ lutum armenum est efficax in retinendo ipsum ne fluat retentum in ore: ⁊ sum expertus. In subtili calido propie sicut spicam ⁊ thus in frigido propie: ⁊ ipsius regimen ad siccitatem ⁊ caliditatem vel frigiditatem declinet pro prie. Et quandoq; oportet: vt ministres narcotica composita que sunt res magis iuuamenti: ⁊ cura stomaci est cura lubricitatis stomaci quam supra in cura egritudinū stomaci tibi tradidimus illuc ergo accede. ⁊ cuz fuerit ex colera prassina cura est mundificatio cum frigidatiuis le nitiuis ⁊ lubricatiuis secundo confortatio stomaci cuz stipticis frigidis notis supra. ¶ Cura epatici sanguinici est eadem que cerebralis consistit in duabus rebus simlibus illis. ¶ Prima que debeť epati mittenti que triplex ē ⁊ ea quibus cōpleri habet supra in cura epatis: ⁊ ictericie habuisti. ⁊ que debeť intestinis recipientib⁹ que est triplex ⁊ ea quibus habet ꝙpleri hic ⁊ in cura male ꝙplexionis stomaci cū materia tibi tradidim⁹ sufficiēter ⁊ bene. ⁊ in suma nō oz vt curā incipias cū stipticis ⁊ oppilatiuis supius vel desubtus mistratis pducunt. n. ad egritudines fraudulētas ⁊ difficilis eradicationis: vt dicit Albo. Im mo incipias cū euacuantib⁹ ⁊ expurgātibus opationem ⁊ repletionem cuius sine sit apostemans sine nō ⁊ cuz diminutione cibi multe qualitatis vt carnis panis: ⁊ vini: sz sit ꝙtentus in pncipio patiens potu aque vel sauich oz dei ⁊ passulis pinguibus. ⁊ ex medicinis conferentibus ipsum cum sint apostemata est coralius. ⁊ si est ex ruptura vene porte vel ramorum eius precedente flebotomia si tolleret de basilica: stiptica conglutinantia ⁊ sanguinē retinentia ac ipsuz deriuantia sūt ꝙuenientia. ⁊ ex appropriatis est succus plantaginis cum lapide ematicis. ⁊ simi liter si sit ex vlcere cura est cura vlceris cum propijs epati ⁊ cū aperituis si oppilatio sit: ⁊ facientibus penetrare sanguinem. ⁊ in hoc propium diacalamentum tiriaca ⁊ vinum subtile fricatio ⁊ balneum ⁊ piceatio ⁊ hui⁹. ⁊ cū temperantib⁹ eius ꝙplexionem nō multum frigidis ne materiā retineant in eo ⁊ inclinentur nec multuz calidis ne dissoluant ⁊ cū ꝙfortantib⁹ si debilis existat ⁊ qualia sint hec ꝙplentia supra in cura eius sūt dicta mundificā tua ⁊ māz ab intestinis diuersam ſm diuersitatem speciei eius ibi ēt habuisti ⁊ in cura doloris stomaci ⁊ iam confortantia ⁊ stipticantia hic supra. ⁊ cura a quo si est cadez que ⁊ totius q; mundificatio: ⁊ digestiue epatis confortatio. Sed oz vt illas cū fortioribus compleam. ⁊ ex p-

prijs ei est potus seminis: ⁊ clisteria succi lingue arietis ⁊ laudanum cum vino ⁊ omnia prouocantia calida confortant. n. digestiuā epatis ⁊ educunt aquositatem a sanguine ⁊ sic retinent. ⁊ ex illis est ꝓprie spica cassia lignea ⁊ hui⁹. ⁊ si est ex quersione aq̄ asperitico⁹ in venis illis inuať: ⁊ regimen ac siccitatem tendat. ⁊ cura sanguinei nigri ⁊ feculenti ē due res mundificatio intestinorum: ⁊ epatis ab humore tali ꝓprie cum rembarbaro: ⁊ clisteribus ⁊ deoppilatio splenis ⁊ eius cōfortatio atq; epatis ⁊ ipsius frigidatio vel calefactio prout exigit dispositō silr. regimen vt supra in cura splenis: ⁊ epatis habuisti. ⁊ si est a longa mora in intestinis confortetur expulsiua ipsorum ⁊ debilitetur contentiua. Compleatur autem humidis lenientib⁹ vl lubricātibus notis. ⁊ eadem ē cura nigri melancolici q ex epate est. ⁊ cure nigrfellei ē festina mundificatio eius ne sua malitia moram trahendo vlceret intestina ⁊ hec cum bibitis: ⁊ clisterizatis notis supra in cura epatis ⁊ splenis ⁊ epatis ⁊ totius corporis etiam confortatio ⁊ alterratio cum regimine dclināte ad frigidum stipticum moderate: ⁊ cura eius qui ē diuersorum colorum est equatio ꝙplexionis mbroz nutritiuorum ⁊ ēt rgiminis ⁊ illoz hūoz mūdificatio p̄cedēs: cura chilosi est confortatio attractiua epatis cū calis ꝓpris emplis ⁊ vētosis aptio oppilationis viarum eius ⁊ mesaicaz ⁊ diminutio cibi cum temperamento: ⁊ potus: ⁊ oia hec complentia supra in cura epatis dicta sunt. ⁊ cura splenetici qui plurimum est melancolicus est tres res. ¶ Prima est quersio regiminis ad humoris boni ⁊ sāguinis generationem. Secunda est splenis rectificatio cum purgatione ⁊ euacuatione hūoris melancolici: ⁊ cū ōriuatione ei⁹ ꝓprie cū ventosis posit⁹ supra splenem cum aptione oppillatioīs splenis ⁊ eius ꝙfortatione. Tertia est mundificatio stomaci ad quē plus melancolicus humor peruenit ⁊ deinde intestinoz ad que duo maxie fēdit humor melancolicus ⁊ ipsoz ꝙfortatio. Et ea quib⁹ hec compleantur supra in cura splenis ⁊ hec dicta sunt Et ex appropriatis huic fluxui est rauedsem: ⁊ reponti cum nigz aggregat enim in se virtutem in cōi conuenit Et ex compositis est diascene. Et ex appropriatis in retētione ipsius ex simplicib⁹ est aq̄ mirre ⁊ xiloaloes. Et ex cōpositis micletum: ⁊ ex confortātibus est diamuscuz dulce ⁊ filia. ¶ Cura fluxus diarici ex predictis in principio vbi de regimine cretici ⁊ sinthomatici dictum fuit: est generaliter nota. Spāliter āt vbi oporteat ipsū rtinē est due res. ¶ Prima debetur toti ⁊ compleť trib⁹ modis. scilicet cū euacuatiōe totius: ⁊ hec cū flebotomia vel sarmatia si toleret vtus ⁊ cuz deriuatiōe materie: ⁊ hoc cuz vomitu. Inquit. n. ipo. El diaria habito diuturna spōtaneus supueniens vomitus soluit egritudinez ⁊ etiā artificialis ars enim est imago nature: ⁊ sequela ipi⁹ fz hipo. Et similiter cum fricatione ꝓpe vniuersalit totā cuti q calefaciat ⁊ poros aperiat ⁊ resoluat vel ispissatione ipsius ⁊ coangustatiōe viarum: ⁊ porozum per quos fluere habent. ⁊ cum dieta externuatiua declinante ad stipticitatem. Secunda res debetur intestinis si in eis aliqua impressio facta sit que ex predictis patet. ⁊ ex appropatis est vt sumatur venter strucij: sed pz quod limeť cū lima ⁊ detur in potu ex eo quantitas. ʒ.iij. in rob mirti: aut in rob de citonijs fz declinationē ꝙplexiōis. Cura liq̄factiui fluxus generaliter est cura ptisis ⁊ ethice: ⁊ spāliter

est due res. ¶Prima est que recipit causam ⁊ est alteratio ⁊ infrigidatio corporis ⁊ membrorum principaliū. Et cōplē tia sūt frigida moderate stipticitatis ⁊ frigiditatis nō ve hementis que extinguant caliditatē naturalem :⁊ subito retinentia sua.n.forti stipticitate oppilando prohibēt trā situm nutrimenti simplicia ⁊ composita ex medicinis ci bis ⁊ potibus actu frigidis nutritiuis : ⁊ restaurantibus quales sunt ex carnibus perdicum ⁊ gallinarum prepa ratis in gelatina ouis sorbilibus ⁊ sorbitionibus ex lacte in quo extinctum sit ferrum. Et melius est lac muliebre deinde asine deinde capre. deinde bouinum. Et ex farie ordeo ⁊ semine acetose quoniam est propria.i. Et quan doqz inspissatur cum gummi draganti ⁊ puluere coria dri qō est propriū. Inspissat.n.humiditates ⁊ eas reddit viscosas ⁊ adherentes membris ⁊ proinde minus lique factibiles. Et ex illis est karabe ⁊ pulvis coriandri ⁊ iusquiami ⁊ folia sursee sunt propria in inspissando ⁊ phi bendo liquefactionē ⁊ resolutionē. Et alia que nō subi to sed paulatim retineant ⁊ ꝫstringant que oportet elige re ex predictis simplicibus ⁊ composita infra dicētur du ce xp̄o. Secunda est ꝫfortatio membrorū digestionis ⁊ ministratio ciboꝝ ⁊ potuum restaurantiū hūiditates dis solutas. Et ꝫplentia talia supra i cura stomaci: ⁊ epatis ⁊ cura ptisis copiose habuisti. Et si est a radicalibus mē bris oportet q̄ tu procedas cum fortioribus. Si vero a carniformibus sufficiunt leniora. Et cura fluxus sangui nis qui procedit a toto corpore generaliter est cura fluxꝰ sanguinis procedentis ab epate ⁊ diarici. Specialiter āt vbi ipsum oporteat retinere est due res prima aufert cau sam :⁊ debetur toti corpori fit autem tribus modis prio cum euacuatiōe plectore:⁊ illud est flebotomia vene ni gre vel basilice vel proportionalibus sibi que sciuisti su pra ⁊ ppie si sint ei ꝫsueta:qz ꝫsuevit hꝫe fluxum sangui nis exꝰ emorroidibus vel menstruis que fuit ei pri uatus q̄re reiteratio ⁊ prouocatio illius cū hoc qō ꝓpor tionalis flebothomie cura ē eius :⁊ cū extenuatiua dicta reiteratiua vero exercitij ꝫsueti qō vltra solitum excede re dz si cum membri mutilatione sit licet euacuet ⁊ deri uet plenitudinem qz tamen corpora turbat in cura hui⁹ locū nō hz:sed ipressione magis quare vice huiꝰ vniuer salis fricatio ordinetur euacuat.n.per poros insensibili ter sicut illud ⁊ deriuat sine turbatione. Secundo cum derivatione ⁊ inspissatione sanguinis ⁊ eius infrigidatō ne. Tertio cum viarum coangustatione ex quibus bre uiter ꝫpleantur nota sūt ex predictis. secunda est vt si ſca sit impressio aliqua in intestinis ꝓcedatur ad alia q̄ mun dificant stipticāt ⁊ ꝫfortant ⁊ retinent. Et ad hec propria est acatia cū sanguine draconis ⁊ karabe:⁊ spēs luti:⁊ la pis ematitis cū succo plantaginis vel consolide vel cau de equine sumpta ⁊ clisterizata: put regio exigit. Et cu ra colerice passionis est difficilis ⁊ maxime i processu est .n.acuta ⁊ sine in termissione ⁊ pauoꝝ accidentium et pl' rimorum terrentiuꝫ quare indiget medico ꝫstanti ⁊ pru dente quem non terreant accidentia. Et generaliter ē cura vomitꝰ ⁊ fluxꝰ dēa superꝰ. Spāliterāt ē q̄ttuor res. ¶Pri ma debetur mēbris nutritiuis secunde ⁊ tertie digestionis malos hūores q̄s generant mittentibus ad intestina: ⁊ stomacuꝫ debetur. Secūda q̄ debetur itestinis ⁊ stōaco recipientibus expellentibꝰ illos. Tertia est q̄ debeꝫ vtu u ⁊ est regimis rectificatio in cibis ⁊ potibꝰ ⁊ vniuersaliē etiam in omnibus sex rebus non naturalibus. Quarta est que debetur accidentibꝰ prauis insurgentibus natu re ipsorum correctio que infra dicentur in fine si xp̄s ad iuuerit. ¶Prima est triplex vna ē ipsorum membrorum scilicet epatis ⁊ venarū ⁊ aliorū membrorum mittentiuꝫ euacuatio quare oportet vt fluxus ⁊ vomitus nō constrī gatur:sed dimittatur donec repletō seu cachochimia sit expurgata perfecte ⁊ illud ē cū in egestione egreditur chi lus vel aliquid homogeneū perducēs ad defectum ⁊ siq dem nō procedat ad sufficientia iuueꝫ cū leuibus ⁊ vomi tu. Inquit enim.hipo. vomitus vomitu ⁊ fluxus fluxu ⁊ flux⁹ vōitu ⁊ eqūerso curaꝫ. Iuueꝫ itaqz vōitꝰ ⁊ ppie cū aderit nausea:cum aqua simplici tepida vel cum pau co aceto plurimo enim mordetur stomacus ⁊ intestina: vel cū aqua mellis ⁊ oximelle acetositatis pauce vl' aqua calida cum pauco baurach:aut cum sale naptico aut pau co cimino quod in hoc est̄ uuatiuum valde secundum diuersitatem materie nō cum oleis ⁊ vnctuosis quoniaꝫ mollificant ⁊ debilitant. Et iuuetur fluxus cum clisteri bus lenitiuis vl' astersiuis scilicet ex aqua sicle pauco bau rach.zuccaro ro.⁊ oloe ro.vel sisamino. Et cum colirijs ex melle seu zuccaro ⁊ manna vel cum aliquo ex leniti uis quod deponat suauiter: ⁊ propie cum humor est de scendens quod ex grauedine ⁊ punctione ventris perci pies.sic enim oportet iuuare illos.vt modo vnum mō a lium secundum declinationem materie quocunqz eniꝫ iuues curabis illum ⁊ alium:illum euacuando :⁊ alium deriuando. Simul autem eos artificialiter iuuare non oportet sequeretur enim contrarijs motus materie per ducens ad resistentiam vt ait Albo. Secundum est ma letie seu humoris deriuatio quietatio ingrossatio vel ꝫ positio si propie eius effremitatem alia nō sufferrent: ⁊ complentia superius nota sunt. Tertia est viarum ⁊ du ctuū coangustatio ⁊ propie cuꝫ succo barbe yrcine. Lu to armeno ⁊ alijs que superius habuisti in consolatione medicinarum. Secunda principalis que debetur stoma co ⁊ itestinis est duplex: vna vt si q̄ materia adheserit eis mundificetur ⁊ cū predictis modis. Secunda est vt con fortetur stipticis ⁊ alterantibus : ⁊ retentiuis quatenus influxas materias si adhuc fluant nō suscipiant ⁊ ad pri stinam dispositionem bonam aducantur ac equalitate ꝫ plexionis:⁊ substātie que ꝫplentia ex predictis sūt nota que eligas prout oportet. Et sunt ex speciebus rob siru pis trociscis: ⁊ pulueribus intus ⁊ extra emplastis ⁊ ce rotis notis ibi supra calidis ⁊ frigidis ꝓput dispositio exi git. Et ex appropriatis est aqua andachoce quoniam cō fert ei constringendo ventrem. Et siquid exꝫ nulla facta sit in eis impressio nō oportet ad alia procedere:sed rege re tm̄. Regimen ergo q̄ q̄rta res erat est vt nullo mō ci betur nec potum sumat donec famescat si virtus eius to lerat tamdiu. Et tunc balneetur prius:⁊ deinde conten tetur patiens aliquo cibo leui boni chimi sicut est sauich ordei vel amidi vel ex granis granatorum contritorum cum pulpis eorum ⁊ sumach in principio. Et cibetur ō inde cum carnibus perdicum ⁊ auium paruarum :⁊ ꝓ pie montanarum vel minutarum ⁊ piscium cum agre sta vel succo granatorum conditorum ⁊ decoctorum cū coriandro preparato. Et potetur aqua granatorum mu zorum:⁊ aliorum fructuum ponticorum ⁊ aqua frigida habent virtutem florum vue. Et quādoqz iuuatur cala

q: spargit materiam :⁊ facit sudare quod si non tolerat stomacus aquam potet odorifero vino pontico bñ lim phato cū aqua ferrea vel pluuiali :⁊ hoc in dispositione calida. In frigida vero cibet cū pane dissoluto in vino pontico ⁊ rubeo ⁊ ouis serosis in principio deinde cum carnibus columboꝝ ⁊ paruulorum nō pinguū vel gal linaꝝ cū speciebus ⁊ vino passo ⁊ rubeo paꝝ limphato.⁊ paulatim addat donec cōfortetur ⁊ redeat ad dispositio nem sanitatis. Quod si virtus nō toleret vsqꝫ ad pfec tam purgationem:⁊ cadit in medio ⁊ syncopizet viuifice tur cū pane similagineo calefacto in vino deide cibet co laticio:l' aq̄ galinaꝝ iuuenū distilata q̄ ex ꝓpis carnib⁹ earū .vel pdicū ꝯtritū ⁊ cocti i duplici vase ⁊ exp̄sis col ligit vt docuit. Albo.i qua sit v⁹ sandali magazir⁹ ⁊ spo dij in dispositōe calida.⁊ fiet acetosa cū agreste succo vt granatoꝝ acetosorum vl' citoniorum vel macianorum. In frigida vero sit habēs silir virtutē xloaloes:mēte ⁊ galie. Et si dissoluat panis similagine⁹ inea est virtuosi or de qua det paulatim. Quod si nō toleret stomacus cibos ⁊ aborreat donec nō accipiat oz vt ei tribuas fruc tus ponticos quos masticet ⁊ sugat pecta substātia do nec viuificet. Ex quibus sunt fruct⁹ delectabiles: ⁊ ex il lis est vua passula masticata cum ꝯtritione suoꝝ grana tozum deinde viuificato ⁊ roborato stomaco cibetur ex p̄dictis cibis:⁊ superdormiat quoniā somn⁹ ē cura eius ⁊ ministrenᵗ odorifera quoniam ꝯfortant cor ⁊ cerebꝝ ⁊ generant gaudiū ⁊ sedant nauseam ⁊ vomitū vt superi⁹ habuisti. Qui si tradet diu in stōaco eius cibus iuuet di gereᵗ facientib⁹:⁊ facientibus penetrare scilicet vino di atrion diacalamēto ⁊ tiriaca:⁊ trahat cū impositione ex tremozum in aqua calida ꝯpressione:⁊ frictione ⁊ cum ventosis in vmblico ⁊ epate. Et cū fortificatus fuerit re deas ad mundificationē corruptionis ⁊ indigestiōis ⁊ ca chochimie donec sit expurgata pfecte deinde etiā de sto maco ad membꝝ.balnea ēt post tertiū: ⁊ ciba paulati do nec ad dispositionē redeat sanitatis. Regimen āt in aliꝭ rebus in omni regimīe referuet infra. Correctio quoqꝫ accidentiuꝫ cum infra decis dicet ad plenum ꝓpinante xp̄o. Cura eius qui factus est a cibo:est breuiter.ꝫ.res. Prima ē mutatio regimis in ꝯrarium qō est cā eius. Secunda est vt dimittat fluere donec corrupt⁹ ⁊ indige stus cibus totaliter exeat ⁊ iterum abstineat ꝓpria si quā titas superflua fuerit.retentio aūt ipsius cā est colice passio nis. Tertia est vt stōacus ⁊ intestina relaxet a multitudi ne nocita a q̄litate acuta ⁊ substāta subtili leui vt in su periozibus dictū est reaggregenᵗ ⁊ ꝯtemperenᵗ exasperē tur ⁊ ꝯfortet ē⁹totū corpus qō fuit nutrimēto priuatū ex tenuatū ⁊ debilitatū bonis cibis ⁊ humectantib⁹ restau ret. Et stercozosi regimen est tres res. Prima ē vt cibe tur cibis multe q̄titatis:⁊ paucarū superfluitatū:⁊ sint mo derate quātitatis donec sufficiat. Secunda ē vt aperiant vie alimēti cū ficubus ⁊ fisticis cuꝫ amigdalis nucibus: ⁊ aliꝭ aperitiuis ⁊ facientib⁹ penetraᵗ cibū p̄dict. Ter tia est vt ꝯfricent mēbra vlr ⁊ balneentur donec trahant multū ex cibo ⁊ p poros siquidē eis superfluat resoluant ne reddantur stomaco ⁊ itestinis. Et cura eius q factus est a medicina dicta est s in ꝯsolatione medicinaruꝫ. Ex his autē que abrasionem ꝓhibēt intestinoꝝ ab acumine medicine est bdeliuꝫ lꝫ in via preustionis nō curationis fit illud. Et cura facti ab aere est q̄ttuor res prima est cō temperare aerem ⁊ supra in cura cordis ⁊ aliꝭ dictum ē. Secunda est corporis euacuatio si aliq̄ sit repeltio disso lubilis vel ꝓpressibilis ⁊ hec cū flebotomia vel farmatia prout repletio requirit abstinētia iciunio ⁊ fāe. ¶ Tertia est materie inspissatio ⁊ ingrossatō si a caliditate eius dis soluente fuerit ⁊ hoc cū cibis grossis ex carnib⁹ bouinis ⁊ extremis animaliuꝫ decoctis in lacte ⁊ frumento riso: ⁊ similib⁹:⁊ iuuabis coriandro: ⁊ papauere ⁊ aliꝭ frigi dis vel ipsius ttractio ad membra a quibus ꝓmuntur si a frigiditate eius fuerit ⁊ hoc cum frictione vniersa li cū manibus ⁊ pānis calidis ⁊ siccis ⁊ similiter balneis. Quarta est intestinoꝝ mundificatio ⁊ confortatio cū his que nota sūt s vt foliis barbe yrcine vel eius semic. Et cura excoriatiui:⁊ vlcerosi est cura dissenterica dicta superius. Et cura humoralis flici colerici: ⁊ melancolici est cura diarici:⁊ est nota. Sequitur quīta res cōmunis curatiua fluxus⁹ ⁊ regimen scilicet cōmune cōueniens:⁊ vniuersas res nō naturales rectificas debito modo insi nuans ⁊ demonstrans licet ergo primo patiēs in domo temperati aeris inter actiuas declinantis ad siccitatem ⁊ si nō naturaliter fiat artificialiter cum his qui sciuisti su pra in cura cordis:⁊ lucidi nō tenebrosi qr ꝛcludit humo res:⁊ spiritus ad interiora:⁊ clari nō turbati:qr aer tur batus tristificat animam ⁊ permiscet humores secundꝫ Albo. Qui.s.turbat⁹ existat clausis portis fiat cum lumi naribus lucidus :⁊ quiescat in lecto mollis culcitre du rus.n.ꝯfrangit ⁊ debilitat:⁊ frequenti reuolutione in eo mouet hūores. Inquit G. Al Douentib⁹ nobis mouēt ⁊ ea q̄ sī in nobis āre nō oz vt moueat immo ingenuet eum excitatur ad selā vt in lecto:vel iuxta ipm fiuctur sella vt cessat motu. Inquit ipo.in affo. Al Danifestat na uigatio quoniam motus cōpora turbat. In cibis aūt re gimen est vt non sint i eis acuitas nō dulcedo ñ salsedo nec acetositas multa ne sua mozdicatione vigilet expul siua ⁊ propie cū peruenit ad vlcera q̄ dilatet ñ vnctuosi tas multa nec hūiditas nec liquiditas ne debilitent con tentiuam :⁊ fluant:sed sint insipida ⁊ temperati sapozis ac delectabilis vt acris ⁊ stiptici vel agrestis qñ appeti tuꝫ excitat ⁊ restringit ⁊ sbe spissie ⁊ solide ⁊ qualitat sic ce calide vel frigide actu vl' potentia prout exigit dispo sitio ⁊ stiptici parum inprincipio donec fiat materie eua cuatio ⁊ mundificatio licet enim humidi plures conue niant euacuationi ⁊ mundificationi tamen parum stipti ci conferunt confortant enim membra:⁊ materiam effre nitare non premittunt nec mundificationem impedunt quales sunt lac decoctum cum lapidibus fluuiorum igi tis vel ferro. Et est melius propter stipticitatem suam ⁊ panus infusus in eo adhuc aut euacuat humiditates cor ruptas :⁊ colericas corrumpentes :⁊ quod remanent in corpore temperatur ⁊ refrenatur. ¶ Sed oportet vt lac sit quantitatis cōuenientis quam digerere possit vel sit i fusum in succo granatoꝝ forbitio ex ordeo assato ⁊ ri so cum lacte cocto frigido ⁊ amido. Deinceps vero ma teria adhuc fluente sint electi : secundum alteram trium virtutum vel q: sint stiptici plures vt constringant vue tus :⁊ retineant quales sunt forbitiones facte ex milio panico vel riso torrefacto: vel sumach vel lentibus exco: ticatis cum amilo decoctis cum aqua pluuiali vel con ditis cum pauca pinguedine galine edi vel capre; vel hirci ⁊ cum pauco sale torrefacta oleo onfacino vt sint sapide.

Et si vis vt sint magis stiptica fac decoqui cuz eis aliqđ ex fructibus ponticis: ⁊ si vis calidos expetente dispositione condias cum cinamomo pontico ẏloaloes cimio vel amilo torefactis ameos ⁊ similibus vt caseo assato vl coagulo vel sint spisse vel viscose substantie vt materiaz ingrossent quales sũt sorbitio facta ex cãdarusio que stringit ⁊ ingrossat ⁊ maxime si addatur gũmi draganti torefactum ⁊ extri. ⁊ riso decoctis cum pedibus aliuz ⁊ lacte bouino. Et lentes excorticate vel decocte cum corticibus bis: ⁊ illud mutatum. Et etiam caules bis cocti: ⁊ portulaca ⁊ acetosa ⁊ plantago ⁊ similia. Et carnes bouine cuz puluere coriandri si virtus digestiua toleret. Juuetur cum seminibus ⁊ speciebus calefacientibus ⁊ subtiliantibus vel sint ex cõpingentibus materiam ⁊ est sorbitio facta ex amilo cum semine papaueris albi: ⁊ coriandro viridi ⁊ lactuca factis acetosis cum granis granatorum vel agreste ⁊ tandiu ministrentur donec sistatur materia ab effluxione ⁊ fluxu. In carnibus autez nõ est iuuamentum magnum cum sint multi nutrimenti valde addentes ad materiam nisi apud necessitatez ⁊ tunc eligantur volantia super pedestria: ⁊ pedestria super aq̃tilia. ⁊ ex volatilibus eligantur que sint frigide: ⁊ stiptice velocis digestionis vt sunt perdices ẏturnices: turtures turdi nutriti ex mirtilis. Vel stiptice calide vt sẽ colũborum siluestrium pulli nõ pingues passerum: ⁊ qualiarum. Et est pedestribus quales sunt capreoli: lepores cuniculi: gazeli. ⁊ arietum castratorum ⁊ campestrium ⁊ sint preparate ex asse vel frixe vel decõcte in aqua pluuiali: vel ferrea cum fructuum aliquo ponticorum vt citoniorum sorborum nespulorum vel sumach. Et ex aquatilib⁹ sunt pisces petrini parui squamosi quales sunt trilie lucij fragilia gambares ⁊ similes. Et sint assati vel decocti in agresta vel aceto limphato: vel vino pontico conditis cũ speciebus secundum dispositionem. Et cum materiam volumus ingrossare ⁊ humectare sint ex aqua dulci quales sint caneri trute parue: ⁊ similiter preparati. Hora autẽ cibandi est vt in principio abstineant ab omni cibo: vsqz ad duos dies donec materia minoretur ⁊ natura reddatur auara in transmittendo materiaz si qua fluat deinde cibentur cibis pauce stipticitatis donec euacuetur ⁊ munificetur materia deinde alijs secundum intentionẽ quã habes vt sint pauce quantitatis ⁊ numeri nõ multi nisi fastidiat. Fastidientis enim stomaci est multa degustare Seneca dixit. Et cũ sapit aliquid ẏtententur eo ⁊ oportet vt premittatur stipticus vel aliquis ex fructibus ponticis eius substantia nõ trahatur sed succositas tñ ⁊ sumpto cibo premantur extrema ⁊ propzie superiora. Qui si nõ sufficiant cibi predicti qz prolongetur fluxus ⁊ debilitetur virtus oportet vt concedas cibos ex carnibus predictis ⁊ eligas cibaria pauce quantitatis ⁊ multe qualitatis q̃lia sunt epata gallinaz iuuenũ ⁊ pinguium testiculi galloꝝ nõdum coeuntium assati ⁊ vitelli ouorum seposi ⁊ similia que in cura ptisis habuisti. In potibus vo regimen cõmune est vt abstineat omnino si possibile fuerit. est eni cura per se ⁊ absolute ipsius. Quod si sitiat vehementer nec toleret potus sit aqua pluuialis vel ferrea pauca simplex vel cõmixta alicui ex succis vt granatorũ agreste citoniorum: vel rob stipticorum vel zuccaro antiquo vel sit habens virtutem masticis ⁊ cinamomi secundum diuersitatem dispõis ⁊ propzie in principio cũ materia est multa ⁊ calida. Et interdicatur ei vinum quoniam inflãmat ⁊ dissoluit effumat ⁊ rapere facit subtile ei⁹ ad supiora q̃re dolor capitis ⁊ mẽtis pcussio valde teneꝫ Quod si stomac⁹ aquam nõ toleret ⁊ virt⁹ sit nõ requirens qz debilis vt remuiscat ⁊ ẏfortetur deꝫ ei vinũ maxime si appetat tũc: ⁊ maxime in ꝑcessu sit aut nigrũ palmeum ⁊ ponticũ purum vel limphatum sm q̃ diuersitas dispositionis materie ⁊ membroꝝ superiorum animalium ⁊ inferioꝝ nutritiuoꝝ requirit hypo. dixit vel subtile si oppilatiu⁹ fuerit fluxus ⁊ oz vt sit actu frigidũ qz restringit ⁊ tepidũ resoluit nisi in eo qui est a debilitate digestionis oppilatione colerica passione ⁊ apostemoso vt ait Abo. In somno regimẽ est vt dormiat oi hora ⁊ maxie sumpto cibo post paz q̃n tunc ẏfortat somnus ⁊ quietat hũores motos lz prius reuocet intus virtutẽ sensibilem reuocat quare quiescit expulsiua intestinoꝝ ⁊ ẏtentiua ẏfortatur: ⁊ sic fluxus sistit: vnde hypo. dixit in affo. Cum volueris ellebor magis educere moue corpus cũ vero stare somnũ fac ⁊ noli mouere. Et si non potes p se vel impediat artificialiter cum calidis sõniferis ordinate approximatis procuret in calida dispositiõe cuz narcoticis in frigida q̃ i cura dolor stõaci hũisti. In ꝛpletiõe vo ⁊ inanitione cẽ regimẽ vt inaniat corp⁹ in ꝓncipio si repletum fuerit inaniant intestina ex materia infusa deide cõfortent. Et finaliter corpore ⁊ intestinis mũdificatis ⁊ cõfortatis repletio sequet paulati ex laudabilib⁹ cibis ꝑdictis. In accidentib⁹ aie regimen est vt omnia letificantia ⁊ dilatãtia animã per oẽs sẽsus approximent. Finalis: ⁊ vltima res curã fluxus ẏplens ⁊ ipedientia remouens q̃ erat sexta subiungit ⁊ est accidentiũ correctio insurgentium ⁊ spec⁹ eius sũt autẽ plura ⁊ diuersa quẽ superius tacta fuerũt in positõe signoꝝ. Et breuiter q̃dã sũt ꝑpria ⁊ essentialia vt est punctio dolor ⁊ grauedo seu mordicatio vlceꝝ excoriatio vlceratio tenasmõ. quedaz ex coitate aut propinqua ad stomacuz vt sitis nausea fastidium: ⁊ võit⁹ ⁊ dolor ei⁹. Et quedaz ad epar vt est debilitas ydropisis caecsia dolor in eo ⁊ grauedo: ⁊ illud propter duo .s. ꝑpter colligantiaz ⁊ vicinitatem ad intestina solum qz stomacus ẏtinuatur omnibus membris mediãte epate ⁊ recipit supfluitates omniuꝝ membroꝝ mediante ipso G. dixit ⁊ q̃qz in splene ⁊ ilijs. Quedam ex cõitate remota puta ad cor vt est debilitas extremitatum: frigiditas ⁊ sudoris: ⁊ sincopis ⁊ febris. Quedam magis remota puta ad cerebrum vt sunt vigilie spasmus siccus vlis qui incipit primo in mandibuloꝝ neruis quibus mouẽtur ꝑpterea ex membris moblibus, sũt propinquiora cerebro: ⁊ siccioza: ꝑp cutim frontis: ⁊ palpebras que cum moueant lacertis ⁊ neruis dilatatis ad modum pãnicu lozum ad cerebrum nõ habentiũ rectitudinẽ nõ spasmãtur vt illi: ⁊ oculi qz sũt de se humidi nõ spasmant ꝓpius aut ad renes vt est dolor grauedo in eis ⁊ vesica ⁊ q̃qz ardor: que oia ipaimunt in naturam ⁊ debilitant virtutẽ ⁊ sic curã ipediunt quare correctione ⁊ remedio indiget. Et qz quorundã dicta sunt remedia ⁊ quorundam dicẽtur in ꝑpijs capitulis requirant referuent ibi. soluz aũt hic de essentialibus dicem⁹. Et ꝑpie de tenasmone cũ citet ⁊ trahat inferi⁹ materiã ad fluendũ ⁊ de alijs sit dictum ꝫ de cura dissenterici necnon: ⁊ de febre cum sit ad dẽs ad cãz hũoris dissoluendo: ⁊ acuendo vias aperiẽdo ⁊ dilatando ac mẽbra debilitando oia miscentia ⁊ su

scipientia sic sit fluxum seruans ⁊ augens. Et q⁹ mõis pᵏ ribus ẽ nociua: ideo de ea quantũ ad hãc mãz ptinet pu tus dicam⁹ deinde de tenasmone. Sciendũ igit q⁹ febris qñz antecedit fluxũ ⁊ fluxus sequit ipsã: vt cãz eo modo vt dictũ est qñqz superuenit se. illi ⁊ cõicatur illum qñqz sequit fluxũ qui preterijt ⁊ cessauit primo mõ nõ est pre sentis cõcretionis ⁊ de eius regimie supra in principio cũ de fluxu liquefactiuo ⁊ sinto. loq̃remur dictuz fuit. Etiã modo nõ est pñtis intentionis cũ illa nõ sit eius accidẽs sz morbus alꝰ factus ei succedens. Solum ergo secũdo mõ generata est pñtis nostre ꝓpositionis cuz tũc solũ sit fluxus accidẽs ⁊ nõ cã nec ꝙñs morb⁹. Scire ergo te oz q⁹ se. accidere ⁊ supuenire fluxui potest duplicit vno mõ ex ꝙmotione humoꝝ spũs inflamãte ⁊ ẽ effimera. Alio mõ ex putrescentia ipsoruz cõmotoꝝ q⁹ in motu nõ regu lent: vel retinẽtur intranspirabiles fiunt vt in eo qui est oppilatiuus ⁊ apostemosus ⁊ est putrida secunda simpli citer est mala q⁹ facit morbi compositionem ⁊ additionẽ cuius cura periculosa est fortasse enim quod vni nocet al teri confert ⁊ econuerso prima nõ est simpliciter mala sz plurimum mala. Sed circa secunde correctionem est ma gnum studium adhibendum: vt dicit Aboaly Cum. n. sit causa fluxus conseruans ⁊ augens ⁊ econuerso: ⁊ sint conuenientia indicantia q⁹ se. inquantum huius. Sem per frigida: ⁊ humida fluxus vero inquantum huius sẽ per sicca: ⁊ quandoqz frigida ⁊ quandoqz calida vt supe rius habuisti. Et inquantum in medicatione passimarũ saltem cõuenũt diligenter oz aduertere ordinẽ: vt Gali nus docet in compositis corrigendis. Et est vt prius inspi ciatur ⁊ corrigatur instãtius q̃ in magnitudine molestia seu lesione superet: ⁊ aliud nõ negligatur miscendo illiꝰ correctionis aliqua que alteri correctionem respiciunt ex his q̃ dicta sũt: ⁊ his que dicenᵗ duce xp̃o. Qui si in ma gnitudine sint equalis fluxus ⁊ se. rectus ordo curatiõis est vt incipiaᵗ a fluxu cũ sit principalio: in cansando ⁊ fe bris posterior: ⁊ cũ nõ sit solum cã ꝙseruans: ⁊ augmentans sicut se. sed efficiens quoqz ⁊ pinde fit etiã illud sine quo se. curari nõ possit. Inquit enim G. Inutiliter qs prouidebit febriꝰ nisi prius meminerit cause qñ nulla tenus est possibile curare dispositionẽ aliquã penitus ad huc mãnte cã faciente causa cũ plurimũ etiã in magnitu dine superet sic ea correcte se. cessabit. Et si rmaneat post propter correctionez fluxus eius detenta putredine atqz causa sine impedimento exierit putredo se. melius dige retur ⁊ expurgabitur: ac humectabitur se. ⁊ frigidis erti guetur ⁊ proprie vbi fluxus indicet calida. Sit ergo flu xum prius predicto modo premissis mundificantib⁹ q̃ tũ virt⁹ tolerare potest cũ siccis curabis ⁊ stipticis fluxuz sistentib⁹ q̃ recipiunt membz mittens: ⁊ recipiens viam atqz materiam ad cuius mundificationẽ pp ei⁹ putredi nez ne detineaᵗ a simpliciter stipticis sicut qñz aliq̃ ex stip ticis ꝙmendo soluentib⁹ notis superius q̃ p internalla ꝓut virt⁹ tolerat ⁊ dispositio exigit mistrabis ⁊ cum vir tutem ꝙfortantibus cũ cordialibus ex cibis: ⁊ potibus: ⁊ medicinis superius demõstratis quib⁹ alterãde rõne fe brilis siccitatis cã admiscenda sũt: hũida tpate ex medicini cibis ⁊ potibus in cura male ꝙplexionis ficce stoma ci superius numetatis: ⁊ hec vbi fluxus indigeat frigi dis. Vbi vero calidis admiscenda sunt humida q̃lia sũt ex medicinis aque cucumeris cucurbite ⁊ melonis indi ⁊ herbe vt crisolacãna ⁊ lactuca blite spinacia semperuiua solatrum ⁊ composita ex eis. Et ex cibis vt sauch ordei ⁊ amidi ⁊ sorbitio facta ex predictis herbis ⁊ fructib⁹. Jus ra gallinarum aque: ⁊ colatitia eorundem atqz edoꝝ granata ⁊ poma. ¶ Et ex potibus aqua zuccari: vel cum Juleb ⁊ silibus preter lac. q̃ si sint alicuius solõis absterr gentia: ⁊ lenientia ꝙferũt pp putredinis absterssionẽ nec tñ fortiter soluant ⁊ ea mixta tripliciter: vt. Gali. docuit mistrabis isto mõ particulariter vt simul siccas ⁊ humi das frigidas ⁊ calidas in eadem medicia cibo: ⁊ potu eq̃ liter pmiscendo qõ ẽ nõ oino laudabile lz ab auctoribus sic cõcessum saltẽ respectu aliquoꝝ modoꝝ cũ sint aduer santiũ virtutũ ⁊ impedientiũ operationũ: vt dixit Albo. stomacũ aggrauantes ⁊ naturã inquietãtes ac reddentes solicitam circa distinctionẽ ipsarũ ⁊ in appropriatione im pedientes ⁊ disturbantes cum nõ sit tota soli. rei intenta vt inuit hipo. Alio mõ tpaliter vt nunc stiptica ꝓpter flu xum: nũc humida ꝓpter se. ⁊ nunc stiptica in medicinis mi strabis interius propter fluxum nunc in cibis ⁊ potibus humida propter se. Tertio mõ localiter vt interius sicca propter fluxum: ⁊ exterius humida propter se. ⁊ interius cal'a dicta superius pp fluxum qñqz: ⁊ exterius frigida ꝓ pter se. Sic epithimabis cor cum frigidis superius dicẽ in cura cordis. Epar cum ceroto de sandalis. Et spinẽ nam dorsi cum ceroto Galie. quorum descriptionem in nostro antidotario habes etiam que propter fluxum sto macum ⁊ intestina ⁊ membruz si quod sit mittẽs stipticis emplastabis quãdoqz calidis predicta vero membra cũ frigidis ⁊ humidis p̃dictis vel alijs ꝓpter se. Circa co retionẽ se. secundo modo insurgentis qui est effimera. Sciendum q⁹ licet in aliquo fluxu puta lubricatino fleg matico vel ex frigore se. competat alterando ⁊ materiam ꝙsumendo studendũ tamen cuz hoc ne illaz aliquaz dis dimittas ꝓpterea quoquo mõ augmẽtes. Est. n. molesta nature ipsius actiones vniuersaliter ledens: ⁊ passiones vt ait ysaac. impediens curam atqz componens. Et tunc maxime cum in aliud genus mutetur. Ipsa enim de se paucam vel debilem indicationem vt Galienus dicit immo semper cum aliquo frigido: remittas: ⁊ cum tibi sufficerit debito modo extinguas' prout in secunda sectio ne si xp̃s annuat describemus.

¶ Capitulum. xiij. de tenasmone: ⁊ medicinis eius.

Equitur de tenasmõe deinceps dicere sicut proposuimus in capitulo precedenti. Est ãt tenasmon secundum Galienũ expressio rec ti intestini cuius causa est res molestans vel grauans ipsi intestino adherens ⁊ infra eius expulssionẽ mouetur natura cum conamine ⁊ expressione propter eꝰ adherentiam ⁊ fixionem. Est autem talis res duplex in terior: scilicet ⁊ exterior. Interior duplex est propria in co existens ⁊ a superioribus ei effusa propria est materia cole lerica in eo imbibita pungens: vel flegmatica adherens que a putrefactione acquisiuit salsedinem: ⁊ bauracitatẽ naturam grauans ⁊ corrodens vel apostema durum aut calidum grauans quod putrefactionem acquisiuit ⁊ sua virulentia egrediente molestans: aut vlcera ⁊ corrosio in eo fistule emorroides occulte ⁊ ragadie. Al superioꝝ effusa est duplex aut acuta materia fluens per itestina vt in precedenti capitulo dictum est aut eorum fece ficca ex asperante ⁊ sua viscositate in suo transitu adherente ip̃i

ad eius expulsionem natura cum conamine monetur: ⁊ talis dicitur mendosus tenasmon. Exterior res est frigiditas ad ipsum per anum magis aduenies: ⁊ impressa aut ex aere frigido cum exponuntur aut aqua cū balneā tur aut ex lapide duro frigido cū sedēt in eo sua cū p̄missione conquassante ⁊ sua frigiditate ledente ad eā expulsionem natura mouetur violento motu expressionis ac si esset corporea sicut in singultu ⁊ tussi est videre ex aeris vel aque vel alterius frigidi attracticātis vt supertus dictum est in propijs locis eorum. Et q; natura ad talis frigiditatis expulsionem impresse decipitur cuz monetur credēs eam expellibilem vt corpoream cum nō sit expellibilis sed alterabilis proprie sed plurimum ex ea causetur propter proportionem in natura membri. In genes proportionali facilior est transitus dicit Albo. merito talis tenasmon proprius potest dici mendosus. Et signa ipsius sunt q; cum accidit homini subito desideriū egerendi valde cum conamine donec extendatur intestinū rectum ⁊ an⁹ extensione vehementi ⁊ quod egreditur i principio est parum admodum stercoris galline pingue viscosum ⁊ mucosum deinde apparent plurimum in fece puncta sanguinis parua deinde sanguis maior nō valde permixtus tunc egritudo est in itestino recto ⁊ vocat tenasmō. Et signa causarum eius ex quattuor sunt sumēda ex causis procatarticis: ⁊ antecedentibus ex accedentibus ⁊ cōcomitantibus ⁊ exeuntibus ⁊ iuuantibus ⁊ nocentibus verbigratia si sit ex cola imbibiti pungente cognoscetur ex precedenti regimine multiplicante colaz cū circunstantijs similibus ⁊ ex signis dominij cole ipsius in corpore: ⁊ ex punctione p̄cepta in recto ⁊ exeuntia sūt citrina parum vel citrinitati admixta ⁊ ex eo q̄ alteranti bus: ⁊ mundificantibus coleram iuuantur ⁊ a multuz cal idis ledūtur manifeste. Et si ex flate salso processerit ex precedenti regimine multiplicante fla a predominio ⁊ colore manifestabitur cum circunstantijs similibus. Et ex signis habundantiā ipsius significātibus flicam cachochymiam demonstrantibus cum colera mixta. Et ex corrosione ⁊ pruritu precepto in loco. Et exeuntibus flegmaticis ⁊ corruptis. Et ex eo q̄ iuuatur calidis anodinis ⁊ humidis abstergentibus que x̄po duce dicem: ⁊ contrarijs leduntur manifeste. Et si ex apostemate sit precesserunt cause multiplicantes humorem ⁊ signa ipsius do lentis ⁊ sentitur grauedo ⁊ dolor in loco continuus ⁊ magis apud emissionem stercoris ⁊ calor. Et quando q̄z est sc. ⁊ exeuntia difficile emittuntur ⁊ sūt cum virulētia q̄z distincta nō permixta: ⁊ alia apostematis signa ⁊ iuuantur mollificantibus anodinis. ⁊ contrarijs ostēdūtur. Et si sit ex vlceribus ⁊ corrosione ⁊ ragadijs p̄cesserunt cause vlcerantes ⁊ humores acutos multiplicātes vel apostema quod fuit ibi apertum vel disenteria ⁊ fluxus eruginosus colericus, niger felleus vel flegmatis salsi. vel medicina vlceratiua vt euforbium ⁊ similes vel suptio alicuius rei dure acute indigestibilis vt vitrū: ⁊ similium vel mala imissio clisterijs cuius cānula fuit acuta vel colirij: ⁊ sentitur ardor in loco assiduus ⁊ sanies ⁊ putredo in exeuntibus apparebunt ⁊ iuuantur lauantibus acutis mordent. Et similiter si emorroidibus occultis ⁊ trinsecis: ⁊ sanguis niger aparebit in exeuntibus ⁊ distinctus. Et si quidem ex fluxu precedente fuerit significabunt ipsum eius processio ⁊ reliquie eius que remanserunt ⁊ pulsus erit cordosus. Et si ex fece sicca egressio eius cum cibis precedentibus constipantibus labor ⁊ regimē ⁊ dem exsiccans feces in cura colice dictum ⁊ exaspatio precepta in loco ⁊ hūidis ⁊ lubricis iuuantur ⁊ ledunt cō trarijs. Et si fit ex frigiditate añectit expotō in aere frigido ⁊ iteretur in eo balneatio in aqua frigida ⁊ potus eius post laborem vel balneo: ⁊ sessio super marmorem ⁊ prie in mēsibus erratis ⁊ sus obtusus ⁊ congelatio in loco: nec est in exentibus aliquid nocuū ex p̄dictis apparens ⁊ calidis valde iuuantur ⁊ ledunt ōrijs. Cura vo eius generalis est quatuor: res: pma ē mūdificare seu resoluere materiam imbibitaz ⁊ affixā. secūda ē ītinē fluentem si adsit, tertia est alterare complexionis malitiam confortare membrum ⁊ passam particulam eius mitigare doloreż quarta est regimen ordinare his enim rebus omnibus vel pluribus tota eius cura completur. Speci aliter singulas causas inspiciendo est talis: vt siquidem fuerit ex cola imbibita in recto, Cura eius est quattuor res. ¶ Prima est alterare ⁊ inspissare ipsum. Secunda est mundificare ⁊ resoluere. Tertia est confortare ⁊ sedare dolorem ⁊ punctionem ⁊ hoc complebis clisteribus colirijs: cuaporationibus ⁊ emplastis. ¶ Primo clisterizabis cum aqua ordei tepida oleo violato succo liquirie iuuibis ⁊ mucilagine draganti deinde addas mel violatum ⁊ medullam casiefistule: ⁊ vltimo ieram simplicem vt imbibitam materiam ⁊ maturatam euellas vel' pillulas seu colliria ex cassief. succo liqritie: ⁊ dragāto. primo deide ex melle ⁊ aloes immittes. Deinde cuaporabis anum. Et emplastabis ex senugreco semine lini maluis melliloto radice altee sisamo caulibus camomilla ⁊ similib⁹ mollificantibus anodinis decoctis in aqua ⁊ emplastatis cum vitellis ouī: ⁊ oleo ro. vel positis in sacellis in quoruz aqua sedant vel spongia filtro lana vel toto infuso tepido cataplasmentur ⁊ cuaporetur aggregant enim in se hanc virtutem maturandi resoluendi confortandi ac sedandi dolorem. Et proprium est sisamum clisterizatum: ⁊ oleum eius. Regimen quoq; quod est quarta res sit declinans ad frigidum. ⁊ stipticum moderate confortatiuum stomaci cū defectionē patitur ex compassione quod hec etiam dictum est. Si vero ex flegmate putrefacto ⁊ humiditatibus baurachijs adherentibus fuerit primo mūdificabis cum clisteribus ex aqua olmarum salutarum ō inde cum succo foliorum ficle cum virtute turbit: vel bdelio: cum aqua mellis ⁊ alijs que supra in cura fluxꝰ ex salso flegmate dicta sunt deinde mitigabis dolorem cuz cuaporationibus ex predictis additis fumo terre paritaria scabiosa: ⁊ absinthio deinde immittes colirium ex bdelio croco. adipe galline ⁊ cera ⁊ laudano hoc emz sedat dolorem lenit maturat: ⁊ resoluit ⁊ est rationale: ⁊ expertum. Regimen autem ad calidum temperatum ō clinet ⁊ stipticum ⁊ confortatiuum. Qui si fuerit ex apostemate ⁊ fuerit calidum rege ipsum vt superius dictum est sicq; eius regimen in tribus rebus consistit in retinēdo illud quod currit ad apostemata si per moduz influxionis fuerit causa um in temperando humores ⁊ in regendo ipsum apostema. ¶ Prima res completur mutatione sui cum flebotomia si necessariuz fuerit vel farmatia ⁊ colagogo ⁊ minoratione cibi multa immo fac cum ieiunare si possibile sit duobus diebus vt natura in trāsmutando reddatur auara: ⁊ materia in ieiunio cōfirmat

Deinde da post illud prius parum cibi. Si autem panis infusus in lacte multo decocto quoniam est melior enacuat eni superfluitates colericas corumpentes: ⁊ qō remanet in corpore temperat ⁊ retinet ne fluat ad apostema: deinde dabis sorbitionem de riso: candarusio ⁊ milio. Secunda ꝯpletur cū exhibitione alic⁹ frigidi ⁊ inspissantis materiā: ⁊ alterātis caliditatē ei⁹ sicut ē succus granatoꝝ: ⁊ maciranoꝝ aq̄ lupuli: cōdituc lactuce: cucumeris cucurbite ordei coriādri ⁊ similiū. Et ex ꝯpositis est oxizachara iuleb ros. violatuz ⁊ silium potio de mirtis ⁊ similia. Tertiam rē ꝯplent medicine particulares ap primā de loco apostemato q̄ sūt sm diuersitatē temporꝝ apostematis ex qb⁹ sūt stiptice aliqliter frigide. Et cū hoc mollificātes approximāde in principio ꝓhibētes: ⁊ repellētes illud quod effūdit ad apostēa clisterib⁹ imisse ⁊ colirijs ⁊ linite ⁊ epithimate exteri⁹ quale est clistere ex aq̄ ordei aq̄ coriādri ro. olli. ro. ⁊ mirtinū clisterizata ⁊ colirio ex licinio inunctū in oleis ipis: ⁊ albumine ouī: ⁊ alcāna ⁊ inunctio renum ficteris pectinis inguinem: ⁊ perytoneō cum eis: ⁊ filtrum infusum in aq̄ mirte coriandri ro. cuz pauca alcāna epithimatum ficteri ⁊ alijs adiacentib⁹ mēbris. ℣ Procedente vo administrabis ꝑdictis modis omnib⁹ resolutinoꝝ aliqō predictoꝝ deinde ꝓcedente ꝯfortabis ⁊ multiplicabis illa ⁊ sic admiscebis ei bdeliuz quoniam lenit maturat ⁊ resoluit. Et ex illis est cepe album assatum cum butiro vel isopo humida ⁊ laudanum ⁊ āctum siccū emplasta ⁊ silia. Et sil' in declinatione balnea bis cuz resoluentibus predictis parum stipticis decoctis in q̄ facies eg̃ sedere ⁊ iunges lotum cum oleo lilij amigdalino anetino ver mo⁹ vel nardino modis predictis.

Qō si apostēa fuerit frigidū sicum in principio mistrabis ꝑdicta' anodina stiptica temperate. Et si quidē aliqd virulentum currat ex eo mundificet ⁊ abstergatur cuz clisterib⁹ colirijs ⁊ ꝑdictis ⁊ saccellis ex malua radice altee semine lini: ⁊ fenugreco: deinde permisceb⁹ resolutiua vt camomilla ⁊ melilotuz ⁊ deide augebis ipsa. Quod si apostema fuerit durum mlicum molificabis: ⁊ resolues sicut in cura colice apostemate est dictum in qua de omnibus est dictuz. Si vo fuerit ex vlcerib⁹ corrosione i extrema parte eius que percipies apud exitum aut in expressione curabis cum mollificantibus ⁊ deinde consolidantibus ⁊ consolidantibus vt supra in cura vlcerum i testinorum sufficienter dictum'. Etiam si sint vlcera interiori parte eius ⁊ occulta sensui vt dictum est ibi oleuz vetus clisterizatū cū agresta: est ꝓprium ⁊ aleofol. ex merdasengi ⁊ alijs q̄ imitti possunt cum cānella imissa ano repleta puluere ⁊ insufflatōe. Sequente. ¶ Regimen quoq; i cibis fit ē mollificātibus q̄ feces generant hūidas nō siccas qui exasperāt dolores ⁊ vlcera: ⁊ corrosiones augmētant ⁊ ex isipidibus nō fortis saporis q: nec acuti nec salsi nec amari nec acetositatis mlice quoniam feces reddunt acutas omnia talia saporis fortis q̄ vlcera mordent ⁊ augent. Et si fuerit a fistulis emorroidibus ⁊ ragadijs curabis cura ipsarum quā in cura ficteris ꝯpo duce dicemus Et si quidē fuerit humor⁹ effusis a supiorib⁹ facienti b⁹ vētris fluxū i quo est sm ꝓpositū curab⁹ cuā fluxꝰ vētris ꝑdicta in quo sūt mixta q̄ fluentē ꝯpescūt acutā māz ad itestina vt est sumach. moꝝ imaturum citoniū: vitell⁹ ouī decocti i aceto ⁊ succus portulace. Si. n. ex fece sicca fuerit exasperatue curabis cura colice, ex fecce sicca superi⁹ dicta: deinde si aliquod viscosuz quod adhereat sit ūrea misscebis in enemate aliquod absterssiuum acutuz vt bdat rach. mel sal: ⁊ similia: ⁊ colerum ex melle sale ⁊ bdelio

Sed si fuerit ex frigiditate ab exterioribus adueniente ano quare fit tenasmon difficilis cum eleuatione ad sellā frequenti ⁊ nō egreditur aliquid sicut etiam accidit cum est ex apostemate duro eius preceslit. Et proprium est ei oleum sisaminum calefactuz clisterizatum cum aqua altee vl' dulci vino ⁊ diu retentum. Sitq; cura eius altera tio cum calidis omnibus modis predictis approximatis cum clisteribus: ⁊ camōilla aneto calamento oleo nardino vel costino rutaceo vel bdelio ⁊ pauco vino decoctis vel cum abrotano ruta: lauro ⁊ origano: quod est proprium vl oleis eorum in quibus sit lana infusa vel spongia ⁊ est melior: q: conseruat caliditatez magis applicata ano Et cum vnctionibus ex eisdem ani ⁊ partium adiacentium ⁊ cum sessionibus super milium ⁊ sal calefacta ⁊ sup lapidem marmoreum caiñ vel lateres vel super tabulam cupressi vel pinee: vel salte populi super quam fuerit vnum' calidum superaspersum. ¶ Et quidam mungunt cum adipe capre ⁊ cum suffumigationibus ex sulfure aut mirra: cortice thuris vel stercoris quare oportet: vt infirmus sedeat super sedem perforatam vndiq; tabulis vel emboto circundatam ⁊ ponat anum super foramen: ⁊ sit testum ignitum vel prune super quod ꝑpulueriz̄etur sulfur: vel aliquod ex alijs donec calefiat anus ⁊ inteslinuz quare precipiatur vt ingrediatur balneum ⁊ sedeat super solum eius ⁊ cum egreditur defendatur totum corpus ⁊ propie pedes: ⁊ membra a frigore. Frigus enim nocet neruis ⁊ ano pudendo: vt hypo. dixit, ⁊ eo mediante intestinum rectum ideo nocet tenasmoni in pluribus horis ⁊ proinde calefactio eorum est vtilis ⁊ conueniens. Beinceps medicinas compositas subiungemus ad fluxus species causa se. vel tenasmone. Electuarium conferens ad fluxum stomaticum lientericum ex flate lubricante ⁊ est demociti. ℞. se. arnoglosse anisi torrefacte añ. ʒ. i. corticum granatorum coriandri preparati añ. ʒ. ſ. cinamōi ʒ. ij. zinzi. ameos añ. ℥. i. ſ. bibatur cum vino pontico in quantitate. ʒ. si nō est fe. ⁊ si est fe. cum aqua pluuiali. Aliud ad idem ex vlceribus. ℞. se. arnoglosse acetosselle anisi torrefacti añ. ℥. ij. corticū granatorū sāguis dra. iiiors albi añ. ℥. i. pulueriz̄entur ⁊ misceantur: ⁊ sumatur sicut prius. Aliud. fiat ad idem de gall' electuarium de thure electuarium de siliquis. Et emplastū de fanfel' cuz fuerit caliditas. ⁊ emplastis fiat tale. ℞. seminis lini torrefacti dactilorum immaturorꝝ ana. ℥. ſ. mastices. ℥. ſ. aluminis ypoquistidos accacie balaustiarum ana. ℥. quartum rosarum rubearum mirti rubi ana partes equales fiat ēplastum cum oleo masticio ⁊ cera. Serapio, inquit si sit lubricitas intestinoruz ex vlceribus omne quod confert ad excoriationem confert huic egritudini. Item imminentum secundum eum ad dyariam: ⁊ licteriaz ex defectione ꝯtrtutis retentiue ¶ Recipe absinthij ¶ Romani vnciaz vnam. Infundantur in vino: pontico nocte vna: ⁊ misceatur cū succ⁹ eo foliorum mirti laudanum ⁊ ramich ⁊ submergatur in eo pannus lini: ⁊ suffumigetur cum xi loaloes ⁊ ponatur super stomacum: ⁊ viscera post quam illinieris cuz linimento quod est. ℞. olibani masticis acatie aluminis: aloes apij corticum radicis mandragore se minis iusquiami: ana. ʒ. iii. sanich ordei ro. siccarum in-

mach gallarum viridium balaustiarum succi barbe yr-
cine: galie: ramich. licii: ana. ʒ.ii. terantur bene ⁊ confici
antur cum aceto ⁊ aqua mirti rcētis. Et si non est cali-
ditas prohibēs lini mirach. cum vino ⁊ meysusen: ⁊ lie
mirach totum ⁊ retro supra strictura dorsi ⁊ dimitte
donec cadat per se ipsum emplastum. Et que ex eis cō
fert est emplastum factum de fundo arborꝫ. Confectō
pulueris aluminis lenis qui in ore proiicitur ad solutō
nem ventris cum tussi. ℞. granorum mirti tritorum. ʒ.
i. castanearum papaueris sicut alcool siliquarum semis
spodii: ana. ʒ. v. terantur omnia ⁊ miscētur ⁊ dentur in
potu. ʒ. iii. cum frigida ⁊ precipiatur vt in mane come-
dat vitellos duos ouorum bene elixatorum ⁊ sumat in
his pulnerem de papauere. Cōfectio trociscorum de fi
liquis fortium valde cōstringētium ventrem qui admi-
strantur cum vehemens est necessitas. ℞. gallarum sili-
quarum nabati fructus tamarisci thuris balaustie ana p
tes equales gummi opij ana partis. ʒ. fiant trociscī pōde
ris. ʒ.ii. ʒ. dosis sit vnius cum aqua plumali: vel vio-
pōtico. Trociscī quos paulus dixit valēt ad lienteriaz: ⁊ le
nitatem intestinorum. ℞. cortic. mali granati gallarum:
ana. ʒ. viii. mirti. ʒ.iii. sumach. ʒ. iiii. fac pulucrem: ⁊ tēpa
cum vino acido ⁊ fac trociscos. ʒ.ii. ⁊ da. i. cum aq̄ sim-
plici. Sirupus valens ad stomaci defectionem liēteriaz
vomitū ⁊ ardorem. ℞. sumach cortex mali granati vl'
mirti ana. ʒ. ɣ. omnia decoquātur in li. v. aque dōec re-
digatur in vnam deide colētur ⁊ succus pirorum nespu-
lorum ⁊ citōiorum equali pōdere ⁊ zuchari. li. i. ʒ. ⁊ siru-
pētur de quo dabis. ʒ. i. cum aqua frigida. Aliud valēs
ad ea ex frigido humore flegmatico vel meācolico: ⁊ est
ysaac. ℞. succi mali granati acidi cum pulpa interiori li.
v. succi calamēti li. iiij. vini odoriferi li. iiij. omnia coq̄-
tur vsq; ad medium deinde colētur adde zuchari. li. j. sa
pe. li. ʒ. postea coq; donec sirupetur da. ʒ. ij. vel. j. cum a-
qua calida. Clistek' mūdificatiuū i diseuteria colerica. ℞
aq̄ ordei li. j. dissolue cum zucharo ro. ʒ. ij. succi portu
lace. ʒ. ij. Qō si materia fuerit valde acuta fiat ex succo
cucurbite: vel melonis indi cum predictis. Si vero fue-
rit ex materia aduста fiat cum aqua lactis succo portu-
lacharum ⁊ oleo ro. vel cum aqua violarum borraginis
⁊ bugloſſe oleo ros. ⁊ zucharo. Qō si fuerit ex flegmate
salso fiat ex aqua ordei dissoluto in ea furfure ⁊ fenu gre
co ⁊ colētur ⁊ dissoluantur mel ro. ⁊ oleo ro. Et si opor-
tet addatur parum salis vel aque piscium vel olinarum
salitarum ⁊ totiēs repetatur quotiēs oportet vt materia
perfecte mūdificata appareat. Qō si fuerit medicīa acu-
ta vel superfluit fiat ex mucilagine psilij cum zucharo: ⁊
oleo ro. Qō si sit ibi dolor ⁊ punctio ⁊ mordicatio dis-
soluatur pinguedo galline vel anatis: ⁊ propie porci re
centis ⁊ puluis spodij superaspergatur vel cerotū roscū
Qō si dolor est fortior: perducēs ad syncopim fedeat i aq̄
decoctiōis fenugreci seminis lini camomille melliloti: ⁊
mirte. Et si nō sufficiūt addantur narcotica prius extra:
deide in colirio deinde in clisterib⁹: ⁊ deide per os. Qō
si pernenerit ad rasuram addas semen acetose pulnerīza
tum. Et si sit ex flegmate salso decoquātur achorus ⁊ ca
pillus veneris siccus ⁊ fenugrecum ⁊ spina egiptiaca in
qua ordei ⁊ cum alijs clisterizetur. Qō si ad sanguinem
venerit addas acatiam sanguinem draconis lutum sigil-
latum ⁊ succum plātaginis vel cōsolide. Qō si pernene
rit ad vlcerationem adde adipē yrcinum cum luto sigil
lato. Si vero ad corrosionē addas trociscum de arsenico
vel de stella vel de carta. Vel clistere fiat ex luto sigilla
to: ⁊ succo arnoglosse quoniam est proprīū ⁊ securus vl'
succus mori imaturi: ⁊ ipsum lutum cum succo predicto
post mundificationem detur. Et fiat clistere cōstrictiuū
aliquod ex is que secūtur. Clistere cōferēs diseuterie vl'
vlceribus intestinorum confortās intestina ne recipiant
effusionem superfluitatum acutarum ⁊ superioribus mē
bris reumatizātium ⁊ ductus constringēs ⁊ cōglutinās
vlcera: ⁊ consolidans. ℞. sumach. ʒ. ij. risi torefacti. ʒ. j.
bullīāt in aqua plumali: deide colentur: ⁊ colature suffi-
cienti addātur succi mori imaturi succi barbe yrcie ⁊ suc
ci teil ⁊ portulace: ana. ʒ. ij. caseī antiqui prepati. ʒ. ʃ. vi-
tellorum ouorum ⁊ lixatorū in aceto. ij. terre sigillate san
guinis draconis pulnerizatorum: ana. ʒ. j. ⁊ est proprium
⁊ mirabile: ⁊ est Johānicij. Qō si ex materia flegmatica
effusa fuerit decōquatur in aq̄ capilli veneris macis spi-
ce karabe ⁊ achari. Descriptio cōpessiuū qō ante hec oꝫ
premitti cōfert ad omnia predicta ⁊ mūdificat materiaz
⁊ retinet eam. ℞. pulpe mirobl'. citri. ʒ. ʃ. reubar. assati. ʒ.
j. ʃ. gummi arabici: assi luti sigillati sanguinis draconis. aā
ʒ. j. torefiant mirobl'. ⁊ reubar. parum ⁊ dissoluātur in a-
qua decoctionis: seminis ro. ⁊ galāge ⁊ alia addantur': ⁊
succus plātaginis in quo ductus sit lapis ematitis. ʒ. ij.
Si autem flegma sit salsum loco citrinorum ponātur ke
bule si melancolicus humor ponātur nigri emblici ⁊ be
lesici. Clistere cōserens diseuterie ⁊ excoriationi. ℞. cor-
ticum fistic. granorum granatorū gallarum granorū sy-
mac foliorum lenistici ⁊ radicum lenistici ⁊ radicuz alo-
es ana partes equales. Coquātur in vino stiptico dōec
inspissentur deide colentur ⁊ terantur aliqui ex trociscis
scilicet de arsenico vel de carta vl' stelle ⁊ cuz de olo mir
tino imittatur ⁊ est Albo. Confectio troci. de carta, secū
dum cum. ℞. carte cōbuste. ʒ. ɣ. arsenici aduſti ⁊ corticiz
eris aluminis iameni gallarum calcis non extincte: aā. ʒ
xij. fiant ex eis trociscī cum succo arnoglosse ponderis. ʒ
iiij. ex qua administretur pondus. ʒ. j. Aliusꝫ trociscꝰ for-
tior: secundum cum. ℞. calcis ⁊ alcali acatie gallarum: ⁊
arsenici ana: ⁊ terantur cum aceto: ⁊ dimittantur aliqb⁹
diebus: ⁊ informētur troci. ⁊ clisterizetur vnus ex eis. ʒ.
cum aqua arnoglosse precedente clisteri ex sale ⁊ aceto
qō prohibet ambulatiōez vlceruz. Clistere aliud secūdū
cum ad vlcera intestinorum cū dolore vehementi ade-
o quod perducit ad syncopim ⁊ vbi alia predicta clisteria
nō contulerint. ℞. aque chist ordei ⁊ risi adipis renum
caprarum olei ro. gummi arabi. ⁊ cerusam ⁊ vitellū ouī
cōquassentur alia i luto vno: ⁊ si expedit adde parū opij
⁊ administra. Colirium ad idem qō precedere debet cli
stere p̄dictuz secundum eundem ⁊ valet ad tenasmonez
℞. mirre croci thuris opii ana ptes equales castorei par
tem mediam conficiantur cum succo arnoglosse ⁊ albu-
mine ouī: ⁊ si vis addas ceruse partem tertiam liga cuz
filo ⁊ dimissum per horam extrahe suauiter ne si dormi
at expurgefiat. Et dixit medicine que sunt materia coli
riozum sunt mirra thus croeus sandarach alumen liti-
um storax castoreum cum adest opium: lutum omne ⁊
carta combusta sanguis draconis cornu cerui aduſtuz: ⁊
chimolea ahimia ⁊ laudanum merdesengi ⁊ similia.

Quandoque sunt necessaria attramenta: ⁊ arsenicum

Clistere aliō ad idem retentiuz Archidiaconi. ℞. pa nici excoriticati nisi lētium excoriticatarum rosarum sicca rum balaustie capularum glandiū ana. ℥ss. i. oia in. li. tui. aque decoquantur dōec ad tertiaz redeāt ⁊ colentur deinde sumatur ceruse cineris piparī aut iuncti ana. ʒ. j. boli armeni. ʒ. j. vitelli ouorum assatorum. ij olei ros. ℥. j. oibus his in apozimate dissolutis clisterizetur eger se mel vel bis: valet fluxui ventris rasure: ⁊ excoriationi intestinorum ⁊ tenasmoni. Item clistere expertū ex suc cō olmarum imaturatum vel succo mori imaturi. Cli stere secundum intentionem nostram cōferēs fluxui vē tris vitio intestinorum facto ⁊ optime stringit ⁊ vulne ra intestiorum cōsolidat. ℞ Recipe boli armeni ordei ex coriati ⁊ torrefacti sanguinis draconis ceruse ana. ʒ. iij. ij. ro. integrarum papiri cōbusti: acatie ana. ʒ. iij. draga ganti gummi arabici maluauisci ana. ʒ. j. succi portulace succi plātaginis vitelli ouorum olei ro. ana. ʒ. i. ℥. fiat pul uis ⁊ clisteriza. Suffuf. miclete ⁊ bibūgizir cōferēs ad fluxum ventris diaricum ⁊ colericā passionem: ⁊ tenas monem ⁊ egestionem sanguinolētam ad rasuram exco riationem ⁊ vlcerationem intestinoruz anum confortat secūdum omnem moduz administrationis. ℞. mirob. ke bul: ⁊ indorum ana. ʒ. vij. bellicorum emblicorum ana. ʒ. iiij. grosse terantur ⁊ cum oleo ro. liniātur vel linitis appropriētur deide sumatur nasturtij costi ana. ʒ. v. ci mini seminis seni anisi amcos karui ana. ij. omnia in a ceto per diem ⁊ noctem infundātur: ⁊ postea in patella frigantur: deide pulnerizentur ⁊ cum predictis misceā tur: deide sumatur ramich spodij balaustie masticis: bo li ar. costi. sumach. gūmi arabici ana aure. j. terātur ⁊ cri belentur: ⁊ cum predictis incorporentur ⁊ totuz cū olo liniatur deinde cum robe citonijs cōficiātur: ⁊ i olla vi ridi reponātur dosis est ab aure. ij. vsqz ad. iij. cuz aqua decoctionis mirte ⁊ boni temperamenti probauimus ⁊ laudauimus. Item pillule añ cibum. ℞. arilorum vua rum corticum thuris masticis ypoquistidos acacie ma cis gūmi arabici boli ⁊ sanguinis draconis ana partes equales. Confice cum albumine ouorum. Informen tur pillule sicut cicer cum succo citoniorum da. iij. ante cibum. Item alia cōfectio. ℞. litij opii stomacis thuris albi mirte croci ana partes equales: confice cuz albūine oui ⁊ informētur pillule sicut predicte: de quibus dētur iij. ante cibum propie cum passio est in superioribꝰ. Et fiant coliria ⁊ imponātur ⁊ post horam extrahantur vt dictuz est supra: ⁊ propie cū passio est in iferioribꝰ. Item suppositorium ad sistendum fluxuz ventris sanguineū ⁊ humoralem. ℞. acatie bedeguar ana. ʒ. x. cartaruz cō bustarum. ʒ. vij. sanguinis draconis ceruse merdasengi ana. ʒ. iij. copularum glādium balaustiarum ana. ʒ. iiij. litij. ʒ. v. mirre. ʒ. iiij. ℥. alcānc. ʒ. ij. adde si vis opij. ʒ. iij. succi barbe yrcine. ʒ. iij. terātur ⁊ cribellentur: deinde sumātur gūmi ⁊ thꝰ. Et cōfice cum aqua spinarum hu darum ⁊ fiat fief longum ⁊ iungatur cum oleo ro. anti quo: ⁊ donatur in anum. Item fiat emplastruz ad disen teriam ⁊ fluxuz sanguis. ℞. gūmi arabici assi mirtiloꝝ parum assatorū cornu cerui: assi masticis terbētine stora cis liqde ana. ʒ. ℥. cimaꝝ leuisti pulpe citoniorꝝ maloruz siluestriuz nesparum sorboruz ⁊ piroꝝ decoctorum in aq̄ ro. ana. ℥. ʒ. thuris mirte ypoqstidos acacie se. arno gloſſe: ana. ʒ. iiij. boliarmēi sanguis dra. terre sigillate la pidis ematitis: ana: dragmas. ij. pulueris turturis assi cum pluma in cacabo. ℥. j. olei mirtini storacis calamite ⁊ cere añ qō suff. Et fiat vnguis adde medicias cōfortāte sto macū: ⁊ empla totum vētrem ⁊ renes ⁊ est exptū. Item fomētum ad eos. ℞. radicis vlmi filicū nespilorum se: borum mirte citoniorum lētisci ⁊ castāearum: ⁊ piroꝝ añ bulliāt in aq̄ pluuiali ⁊ sedeat in ea. Ad fluxū epicū cau dum ⁊ colericum cruginosum birulētuz ⁊ selleuz. Fiat epithīa supra cpar. ℞. vtriusqz sandali spodij ro. ana. ʒ. ℥. succi endiuie succi citoniorꝝ: ana: ʒ. iij. aq̄ ro. aq̄ portu lace ana qō sufficit. Fiat p mōm epithiatis vel cerot: ⁊ est democriti. Si tū sit oppilatio in eius cā pōat succus absinthij vel cime eius: aut flores sgnāti ⁊ spica loco ci toniorꝝ: ⁊ ꝓprium est reubar. succus residētis in vic: vel succo ro. vel aq̄ lactis sm necessitatem. Item cōpessuū ex reubar. asso. succo citoniorꝝ: ⁊ succo arnoglosse cum aq̄ mirobalanoꝝ ⁊ ro. ⁊ si fit oppilatio in eius cā. Item sirupus. ℞. succi endiuie aq̄ ro. ana. li. ij. bulliāt in eis gno rum sumach: se. ro. ribes zarur ana. ℥. ʒ. zucharī li. j. ⁊ a rōatizētur cum sandal' spodij ana. ʒ. j. ⁊ alīq addūt suc ci ꝑnatoꝝ ⁊ conādrum est sanus ⁊ exptus datus cuz aq̄ pluuiali. Ad fluxum vētris epaticum ex ruptura vene porte. ℞. succi cōsoliō succi plātagis succi caude equine barbe yrcine lingue arietis ⁊ portulace depuratoꝝ ana. li. ℥. zucha. ro. li. j. spodij sā. dra. terre sigil. lapidis emati tis ana. ʒ. j. sirupētur ⁊ colētur ⁊ reseruētur: ⁊ detur cuz aq̄ pluuiali frigida in quātitate. ℥. i. ℥. ⁊ est gualterij sū exptus. Alius forte: sm cum ⁊ valet ꝓprie ad fluxuz sanguinis ex ruptura vene porte vel fluxum sanguis p vrinā ex ruptura vene chil'. ℞. succi plātagis succi radi cis barbe yrcine ana. li. j. cōsolide maioris ⁊ minoris ⁊ me die pipinelle virge pastoris burse plātagis lēticularum aq̄ rostri porcini lingue arietis epice herbe violis ana. ℥ss. succi portulace. li. ℥. florum borraginis nēnfaris añ ℥. j. oium sandalo. se. arnoglosse mirtiloruz corralli albi ⁊ rubei boli armeni dragagāti gūmi arabi. se. portulacaꝝ foliorum ro. alkarabe ana. ℥. ʒ. iuubarū. ℈. conādri. ℥. pulueris ematitis spodij sanguis dra. añ. ʒ. ij. ordei mū di excoriati. li. j. zuchari. li. ij. Fiat sirupus cū aq̄ plu uiali ⁊ clarificetur bene de quo sumatur mane ⁊ sero cū aqua frigida predicta. ℳ si fluxus non cesset clisterize tur cū eo ⁊ deinde applicetur ventosa supra cpar ⁊ dem de hoc emplastum. ℞. omnium sandalorum ana. ʒ. j. ka rabe boli armeni lapidis ematitis terre sigillate: añ. ℥. j sanguinis draconis gummi arabici dragaganti semuis portulace plātaginis: ⁊ cū succo sanguinarie ⁊ succo bar be yrcine: ⁊ aqua rosis ana li. ℥. Conficiatur emplastruz ⁊ ponatur actu frigidum. Et detur pacienti ad bibēdū ter in ebdomada succi plantaginis. ℥. ij. in quo sit lapis ematitis ductus in cote. Sirupus ad fluxum epaticum ex oppilatione siue sit sanguineus siue chilosus siue cuz apostemate siue absqz. ℞. endiuie cum radice camepte os eupatorij calamenti ⁊ polii. ana. ℥ss. i. quinqz radi cum communium ana. ℥. mediam fistici cimarum squi nanti ireos florum absinthii ana. ℥. media cuscute lupuli ana. ℥. i. lace lote. ʒ. iiij. zuchari: libram vnam aceti squil litici. ʒ. ii. ⁊ est filargii valet etiam si sit ex splenis ⁊ alio rum viscerum oppilatione: ⁊ si fit diuersoꝝ colorū exp tus est ⁊ sanus sirupꝰ nr̄ de absinthio de eupato. ō succo herbaꝝ. ⁊ sirupus diarodon ꝑticasia ⁊ similia vt tyriaca

ꝛ mitridatum. ℒ Cõfectiõ troci retinẽtiuꝫ diariã. ℟. granoꝝ vuaꝝ mirtilorum gnoꝝ granatorumꝫ ꝛ citõioꝝ: ana ℥.ß. balaustie karabe ana. ʒ.ij. copulariꝫ glandium. ʒ.j. masticis corticis thuris ameos cinamomi pontici xilo aloes macis ana. dragmaḥ. j. ß. coriãdri ꝑpati. ʒ.j. gũmi arabici assi. ʒ.ij. cõfice cum miua aromatica des. ʒ.j. cuꝫ sirupo mirtino: vl' vino põtico sm necessitatẽ. Eld idez ꝓpria ẽ confectio nra de citonijs. ℒ Cõfectio trocis. de balaustijs nimis ꝯferẽtiuꝫ diarie cũ ml'tum supfluit siue sit sanguini admixta siue nõ sm descriptionẽ almãsoris. ℟. gallaꝝ siluestrium semis tamariscì: olibani balaustiarũ ana ptes equales opij gũmi arabici ana ptem. ß. iſormẽ tur trocisci põderis. ʒ.ij. cum succo citõiorum da. j. cuꝫ vino si nꝫ calor affuerit nꝫ fe. ꝙ si fe. affuerit dabis cum rob de citonijs acetosis. Dixit archidiaconus pone si thias magnas in ꝓa capitis sepe in fluxu cerebrali ꝛ cõ fortat stõacum ꝛ epar. Item dixit recipiat oĩ mane in ie iunio masticis. ʒ.j. cũ aq̃ pluuiali in fluxu stõatico ꝛ liẽ terico intestinoꝝ ꝛ stõaci. Item sãguis draconis cuꝫ succo plãtaginis in fluxu sanguineo vel mumia cũ succo cõsolide: vel caude egne. Dillule valẽtes ꝑ fluxum ex debilitate retẽtiue stõaci ꝛ intestinoꝝ. ℟. ro. gnoruꝫ mirte sumach luti ar. ana ptes eq̃les cõficiãtur cum succo plãtagis ꝛ da cum aq̃ decoctiõis gnatoꝝ. Item dixit Abo. tyriace none au. ß. cum aq̃ sumach valet ad epaticum ꝛ lotium. ℒ Cõfectio pillularum filij zacharie cohibẽtium fluxum mẽbrorum ꝛ cõfortãtium ꝛ cõserẽtiũ inmamẽto magno si de⁹ voluerit. ℟. anisi assati. ʒ.j. masticis sumach. pilloꝝ leporis cõbustorũ balaustiarũ sanguis draconis seminis citonioꝝ ana. ʒ.ij. ligni aloes. ʒ. ʒ.iij. leuistici olibani mãdragore terbẽtie ro. ana. ʒ.j. cõfice cum succo arnoglose dosis est. ʒ.iiij. Ga. medicina magna sedãs fluxum ꝓprie q̃ seqtur cãꝫ frigiditatis mẽbrorum. Et hic modus qñ accit vix sepaḥ. ℟. cinamõi ligni aloes assari macis gar. anisi karui ameos cãedreos aristol'. ro. sparagi ana cõfice cum sirupo de ligno aloes. Filius zacharie fumigiũ restrictiuum. ℟. acacie balaustiarum ana. ʒ.ij. corticorum sorborumꝫ. Ad. ij. foliorum prunorũ. Ad. iij. lapidum molariuꝫ vel laterũ ignitorum extictorũ in aceto in quo p̃dicta bulierit. Et fumum p inferiorem partem recipiat. Item recipe aluminis masticis gũmi arabici sarcocolle stozacis añ. ꝛ ponat sup prunas ꝛ recipiat fumũ. Balneum exptorum inmamẽtorum in fluxu vẽtris cõfortãs nam ꝛ sedãs accidẽtia mala. ℟. foliorumꝫ pruni cetrarie balaustiaruꝫ foliorum ficus ꝛ quercus ꝛ corticis eius sorborumꝫ acerborum mirte lapidum ignitorum oĩum positorumꝫ in aceto post qõ cum aqua pluuiali sufficiẽter bulliant in quo balneẽt se sm posse virtutis die ac nocte: sedat enimꝫ cito fluxum si deo placet: ꝛ iam verificatum est ꝙ vẽtose p⁹ balneum supra vmbilicum sunt sublimes: ꝛ hic ide etiã applicatum. Dixit imaim ꝙ carnes pauõis assate strigunt vel nõ assate ꝛ inter alias carnes laudabiles dissẽtericis existunt. Dixit. Auer. carnes perdicũ asse ꝛ elixe stringunt ventrem. Dixit quoq̃ coagulum leporis stringit fluxum cuius causa ignoratur. Sirupus expertus. ℟. succi plãtaginis succi corrigiole cõsolide: ꝛ virge pastoris sumach barbe hircine balaustiarum ro. ante re foliorum mirte ana. ʒ.j. bulliãt in aqua pluuiali ꝛ cũ zucharo fiat sirupus. Et in pecia rara si vis bulliãt masticis terre sigillate ana. ʒ.ij. Gualterius inquit si fluxus sine excoriatione fiat talis sirupus. ℟. ro. veterum siccarum. ℥.iiij. violarum balau. mirtiloruꝫ ana. ℥.j. zuchari lib. ß. fiat sirupus de quo bibat bis vel ter in die cuꝫ aq̃ pluuiali cum adest sitis: deide dabis istam decoctionez. ℟. oĩm miroba. ana. ʒ.j. puluerizẽtur ꝛ ponant in lib. ß. aque ro. ꝛ stent sub diuo p vnam noctem ꝛ summo mane colẽtur ꝛ detur colatura ꝛ regatur vt potionat⁹. Si vero fuerit cum excoriatiõe assentur mirobo. cum ossibus suis ꝛ ytaḥ isto puluere. ℟. boliar. gũmi arabi. assi. dragãti assi: ana. ℥.j. spodij sanguis dra. ana. ℥.ij. puluerizentur ꝛ misceãtur da. ℥.ß. cum sanie ordei oĩ die. Si vero fluxus fuerit sine calore vtatur isto plũere. ℟. gar. ℥.ß. cinamomi galãge macis mente sicce ana. ℥.ß. xilo aloes. ℥. tertiam. Fiat pulus de quo recipiat in ꝓcipio comestionis cum vio. Si vero fuerit cum calor da istũ puluerem. ℟. oĩm sandalis: mirtiloꝝ: ꝛ sumachana. ℥.i boliar. ℥.j. sanguinis dra. spodij psilij assari ana. ℥.ß. fiat pulus de quo fiat cum sirupo mirtino ꝛ in cibis. Si vero fluxus accidat pueris ꝛ sine fe. ponatur spõgia in aceto calido ꝛ aspgatur isto puluere. ℟. boliarmeni mastic. thuris al. ℥.j. spodij sanguis draco. ana. ʒ.ij. ꝛ actualiter calida applicetur supra stomacum. Secũdum iohãnem casamicculam. ℟. caseum veterem vitellum oui elixatum florem tazi barbassi: fricãtur omnia simul' supra testũ ꝛ comedat patiẽs additis semie mirtiloruꝫ: ꝛ plãtaginis de quo semine cum vitellis ouorum sumat puer. Si autem fluxus cum tussi fuerit calida ꝛ tunc dabis sirupum de granis mirti maturis secũdum Albohali cum aqua dragaganti: vel diacodion: ꝛ coriandri. Si vo cũ tussi frigida dabis sirupum de capillis vene. siccis ameos anisi assato gummi dragãti ꝛ candis, cinamomo pontico maces rosas cum zucharo ꝛ cũ aqua masticis dõtur. Ad edicie cõposite ad tenasmonẽ: fiat ℈ Ricardũ clistere in aqua ordei bulliãt fenu' greci semis malue. añ ℥.ij. deide dissoluãtur mell' ro. ʒ.ij. ꝛ olei ro. qs̃ sufficit ꝛ fiat clistere si mã fuerit caliditati attinẽs'. Si vero fuerit attinens frigiditati fiat clistere ex aqua furfuris, bulliti cum fenu greco floribus camomille ꝛ melliloti' in aq̃ dissoluatur mell' ro. ʒ.ij. cum oleo camomillio sisamio vel yrino vel nardino clisterizetur'. Et si mã valde viscosa fuerit addatur parum sal ꝛ est Rabi moysi Dotio cõserẽs tenasmoni. ℟. micleti. ʒ.j. dissolue in aq̃ pluuiali in q̃ resederit miroba. electi in spetie corũ. put necessitas reqrit: ꝛ da cum zucharo ro. lib. ß. Et cum volueris magis retinere mãm sint assati mirobolãi: ꝛ si magis sint assati cum nucleis interioribus. Grecus fomẽtum ad sedãdum grauedinem ꝛ dolorem ꝛ fluxum retinendum. Bulliãt in aq̃ pluuiali floruꝫ camomille mel liloti radicis altee fenu greci seminis malue altee semis lini nucum cipressi ana. ʒ.j. gallarum. ʒ.ß. in qua aqua calida sedeat ꝛ enaporetur cum ea. ℒ Cum vero exierit p̃dicta in sacellis recluſa applicentur ano mũdificabunt eni ꝛ sedabũt dolorem ꝛ retinebũt fluẽtem mãm cõfortando ꝛ est gualterij. Dixit circa istãs fac saccellũ ex thimo ꝛ origão ꝛ bulliat in vio calabrẽsi vel alio stiptico: ꝛ bñ calidũ ꝙtum' tolerat applica ano: tolit statiꝫ tenasmonem ex frigiditate factum ꝓbatũ est. Et si ex caliditate fuerit fiat ex sumach mirta malua ꝛ bismalua decoctũ h ꝛ q̃ rosata: ℒ Confe. trocis. ad tenasmonẽ qui dãdi sũt cuꝫ

caloris absẽtia fuerit ⁊ vẽtositas nociua ſm almãſorem. ℞. ſeminis iuſquiami al. ſeminis aneti ⁊ fenu. ana. ʒ. v. ameos. ʒ. ij. ſ. opij. ℈. iij. ſeminis apij. ʒ. x. fiant troci. j. au re. de quibus. j. ſumatur cuꝫ vino. ℂ Confectio ellebori ō ſtoꝛace ſecundum eundem cõferens fluxui ventris: ⁊ te naſmoni cum neqꝫ febꝛis neqꝫ calor affuerit: ſed aderit ventoſitas magna. ℞. caſtoꝛei opij aſari ſtoꝛacis ligde mirre ſeminis iuſquami rubei thuris ana partes equales mellis: quod ſufficit ad ſpecierum conſperſiõem: doſis eſt a. ʒ. ij. vſqꝫ ad. iij. Item cõfectio ẽplaſti ad hoc de ſtoꝛace. ℞. cimini aſſati. ℥. ij. terantur ⁊ confice cum ſtoꝛace liquida ⁊ applica ſuper ventrem: ſedat dolorem: ſtrin git: ⁊ reſoluit ventoſitatem. ℂ Liſtere cõſtrictiuũ valde ℔ cundem. ℞. panici excoꝛticati lentiuũ ⁊ riſi excoꝛticato rum roſaꝝ ſiccarum balauſtiarum copularum glan dium ana. ℳ. l. omnia in lib. iij. aque pluuialis bulli ant donec ad tertiam redeãt colentur: deinde ſumatur ceruſe cineris quarte papiri balauſtiaꝝ ana. ʒ. j. boliar meni. ʒ. j. vitellis oui aſſati. j. olei roſa. ℥. j. ex his omni bus in predicto appoꝛimate tricãdo diſſoluantur ⁊ cli ſterizetur eger bis vel ter. ℳ Dodus licinij ſecunduꝫ a lexandrum quo vtitur quãdo dolor fit foꝛtis: ⁊ vigilie ⁊ eſt mirabilis. ℞. croci mirre licij olibani ana partem. j. opij partes. ij. fiat licinium de panno nouo ⁊ toꝛqueatur bene ⁊ diſſoluatur opium in vino: ⁊ cum eo confi ce alias medicinas ⁊ inuoluatur licinium in medicami ne ⁊ ponatur ⁊ cliſterizatur cum eo in vulua ad fluxum ſanguinis. ℂ Confectio trocif. de alumine: ℞ecipe gallarum aluminis acacie balauſtie coꝛticis granati ſuc ci ipoquiſtidos ana partes equales terantur ⁊ cliſteri zentur cum decoctiõe mediane coꝛticis glanduꝫ balau ſtiarum ⁊ roſarum. Item recipe tapſi barbaꝝi ⁊ adde pa rum piperis ⁊ quoqꝫ in optimo vino acetoſo ⁊ caliduꝫ quantum tolerare poterit applicetur ano valet tenaſmo ni: ⁊ egreſſioni ani.

ℂ Ca. v. de emoꝛroidibus ⁊ medicinis eius.

ℳ Doꝛroides ab emoꝛroſagia dicte ſunt eo q ab eis plurimuꝫ ſanguis fluit: vnde ℬa. Emoꝛroides ſum duxus ſanguis ex ano quẽ impoſſibile eſt eſſe ſine aperitione venaruꝫ que ſunt in eo. Eſt enim anus foramen inferius poſitũ ſub cauda expulſioni ſuperfluitarum ſiccarum deſerui ens cui coniungitur extremitas inteſtini recti in quo eſt lacertus vnus latitudinalis ſua cõtractione retinens ip ſas p velle ⁊ prohibens egreſſionem hoꝛa inconuenien ti: ⁊ extenditur in egeſtione nec non ⁊ capita venarum v. emoꝛroidarũ ſunt in eius circuitu poſita. Egritudies ergo euenire poſſibiles ſunt plures ſecundum pluralita tem eoꝛum que conueniunt in ipſo. Et ſunt emoꝛroi des apoſtemata ragadie fiſtule vlcera ⁊ mollificatio q̃ re egreditur inteſtinum rectum que omnes ſunt diffici les ad ſanandum ꝓpterea aggregantur in eo ſuperflua quoꝝ eſt via penetrans ad inferius in quo eſt ſituatus vſqꝫ ſuperius ⁊ eſt foꝛtis ſenſus quare qõ deſcendit ad ipſum dolorem adauget ⁊ diminuit ipſum a quiete cũ qua completur receptio inuameti medicinarum. Diui duntur autem emoꝛroides dupliciter ex parte ei⁹ quod ℬ. dixit apertionem oris venarum que in ano ſunt qõ denotat membꝝ ⁊ a parte eius qõ dixit eſt fluxus ſã guinis qui eſt accidens ſcilicet a coꝛpoꝛe exeũtis. ℙ Dꝛio modo quadrupliciter à parte ſpeciei loci diſpoſitionis ⁊ finis ſeu malitie. ℳ parte ſpeciei nam ſũt eius tres ſpeci es ſcilicet veꝛucales moꝛales ⁊ vuales ſeu veſicales: vu cales ſunt que ſunt ſimiles veꝛucis parus: ⁊ vue ſũt la te rotunde purpurei coloꝛis aut ad purpureitatem declī nes vl ſicut veſice ⁊ moꝛales ſũt molles ſanguiee. ℳ pte loci nam quedam ſunt extra manifeſte: quedam int⁹ oc culte. ℳ parte diſpoſitionis: nam quedam ſũt aperte q̃ dam cece. ℳ parte finis ⁊ malicie: nam deteꝛioꝛes ⁊ no cive magis ſunt veꝛucales: ⁊ occulte ⁊ cece: ⁊ ꝓpꝛie que propiquioꝛes ſunt in ſuo ſitu cãne veteri qõ eſt: q: quã do emoꝛroides apoſtemãtur oppilãt curſum vrine: ⁊ q̃ ſunt retro nõ nocent multum. Et a pte ſi moderate mi ctant: vel minuſ debito ſunt minus male ceteris: ſi veꝛo ſuperflue magis male. ℳ parte eius qõ ſunt fluxus ſan guinis triplex ſcilicet materie qualitatis: ⁊ quãtitatis: ⁊ tẽpoꝛis. nam aut fluunt ſeu emittunt moderatum ſãgui nem in quãtitate ſecũdum eius abũdantiam in coꝛpoꝛe apparẽtem ad eius expurgãdas ſupfluitates ſm ℙip. ⁊ cõuenienti qualitate: q: nigruꝫ ⁊ tẽpe: q: i cõſueto pio do. ℳ ut ecõtra in oĩbus: aut eoꝝ aliquo. ſ. quãtitate vel qualitate: vel tẽpe. ℙ Dꝛimo mõ talis fluxus dictus eſt a ℬ. naturalis ſm foꝛmã qdem. l. cõſuetũ eo q cõſuetu do eſt altera nã ſm hypo. ℕec dixit ipſum ſimplr nãles ꝓp cãm inferius aſſignãdam. Secũdo mõ innãlis ꝓp qõ aduertẽdum q fluxus ſanguinis q de coꝛpoꝛe hois ꝓcedere cõſueuit plurimum ẽ triplex. ℳ Denſtrualis de naꝛib⁹: ⁊ emoꝛroidalis ꝑ virgam ⁊ inteſtina malus ẽ ⁊ ꝑ os ẽt q̃liſcũqꝫ ſit: vt dixit hip. ℳ Denſtrualem veꝛo ℬ. inter alios dixit nãlem abſolute de naꝛibus ſimiliter yſaac de emoꝛroidibus hypo. bonum ⁊ nãle dixit cũ cõ ditione ſi vꝫ niger exierit. ℙ Dꝛopter q ſciẽdum q flu xus emoꝛroidalis in hoĩe nãliter eẽ nõ dꝫ: ſꝫ ꝑter natu raꝫ ⁊ accidẽtaliter tñ: hõ. n. cum ſit nãliter ſanus ſnaſq ꝑfectas opationes hẽat in etate in qua ad finem puenit augumẽti exiſtẽs ſi debite regulatur ſanguinem talem aggregare nõ dꝫ maxime ſi ſexus fuerit maſculini q iter ſexus magis exiſtit ꝑfectus. Unde nec emoꝛroidarũ flu xum: nec aliq̃ aliam eũtionem mãifeſtam ſupfluitatum tertie ⁊ q̃rte digõnis dꝫ hãe: vñ etiam ſudoꝛ in eo ꝑter nãm ẽ vt teophilus inqt. ℑn ſexu autem feĩno q ẽ im ꝑfectus cum feĩna ſit maſculus occaſionatus ſm ꝓhm. Quãtũcũqꝫ ſanus dꝫ hãe cũationem ſanguinis ex ſui lapſu mltiplicati ſic habuit nãliter mẽſtrua ad expellẽduꝫ groſſum ſanguis. Et q: cõtingebat aliq̃n lꝫ raro ſubtu lẽ ſanguiem abundare in ea ſupioꝛa petẽs ſtatuit nã fluꝫ xum ſanguinis narium vt eo educetur vel vt illo defici ente expellatur per nares: vt hypo. dixit cum ait in affo. ℳ Dulier in mẽſtruis deficientibus ſanguinem ex na ribus fluere bonum. ℙ Dꝛoinde iſaac dixit omnem fluꝫ xum ſanguinis narium ⁊ menſtruoꝝ. ℕon ergo e moꝛroidalis fuit neceſſarius ei cum ſanguis groſſus ip ſe melancolicus menſtruis educatur ſicut quandoqꝫ e conuerſo contingit igitur talis fluxus naturaliter i eo eſſe non poteſt: ſed ꝓeter naturam ⁊ accidentaliter tan tum inquãtum puta contingit a generatione vel tẽpo re vl etate hominem in ſua indiuiduitate labia ſanitate ⁊ non feminam tãtum: que ex ſuo ſexu lapſu exiſtit. ℂ Qua ꝓpter contingit ipſum ſanguinẽ in coꝛpoꝛe me lancolicum aggregari quẽ naturam impellere eſt neceſ

sarium ad id compulsaz ad illas partes ani ad quas sua grauedine tēdit vt inde extra corpus expellat. Sicut.n. femina lz in suo sexu lapsa sit: potest tamen in sua indiuidualitate habere aliquam perfectionez, ppter quā carebit mēstruis vt nihil vel parū habeat sicut est virago: vt ari stote. ponit: ⁊ Albo. Sic mas perfectus in se a sua pfectione a generatione tēpore vel etate labi poterit: vt per eius emorroides fluat sanguis ⁊ etiā mulier multo magis cum sit in suo sexu lapsa: quare tamen in ea abūdabit tunc melancolicus sanguis quod ad eius completaz mundificationez menstrua nō sufficiunt si fluant sed emorroidibus etiam suppleri oportet sic incidētaliter talis fluxus sanguinis emorroidalis: ⁊ preter naturam in homine: ⁊ nō naturaliter esse potest. Consideratus aūt ex se talis fluxus vt cōsuetus factus quātum ad suas cōditiones variantes ipsumz potest esse naturalis ⁊ preter naturā: vt supernus dictum est: sicut etiaz fluxus sanguinis narium ⁊ mēstruorum: sicut voluit G. cum eni sint temperati in quātitate ⁊ qualitate ⁊ tempore: quia in cōsueto peryodo sunt naturales: cuz vero intemperati in quantitate superflua vel diminuta: vel qualitate vel tēpore: quia continuatio fuerit preter naturaz. Sic fluxus mēstruoz etiam ad intra q dictus est a. Galieno. Solus naturalis cum prosit speciei ⁊ individuo secūduz tales cōditiones dici pōt naturalis ⁊ preter naturam. Ex quibus cōcludēdum est fluxum sanguinis mēstruorum esse naturalem ⁊ emorroidarum preter naturaz. ⁊ ex naribus medium inter illos comparatiōe habita respectu corporis cui debentur ⁊ insunt. Sed in quātuz facti sūt consueti ⁊ sic naturaliter vnusquisqz naturalis ⁊ preter naturam dici poterit suis cōditionibus variatis ex quibus effectus: vtilis ⁊ inutilis potest sequi. Et si solutionem cōtinui corpori inesse presupponāt sēper dum tamen cōsueta sint formaz conseruātes illam paruā ⁊ i nocuam sensibiliter presupponunt q corpori perfecte sano secundum G. potest inesse dummodo non illam pīsupponit grandem ⁊ nocuam sensibiliter: quia virtutes ⁊ operationes debilitāt manifeste. Et proinde a G. tūc dicte sunt preter naturaz tantuz eo modo qui dictus est supra. Causa emorroidarum materialis diuersa ē secūdū diuersitatem specieruz. Vaz ē melācolia ⁊ sanguis melancolicus plurimū quoz mlia est verucalium cā melācolicus vero sanguis moralium. Flegma aut ē raro causa earum existit ⁊ colera rarissime sursuz petēs ppter leuitatem. Et dignius est vt a flegmate vesicales fiant ad modum vesicarum ventrium pisciuz ⁊ vuee medio modo inter has ⁊ illas existerent. Causa vero efficiens duplex est principaliter operās ⁊ coadiuuans. Prima est nature cretice vel synto. materiam illam ad partes inferiores trāsmittēs. Coadiuuās ē grauitas humoris inclinans ipsum ad partes inferiores mēbri debilitas recipientis: quia vilis ⁊ caliditas eius ⁊ dolor trahēs si adsit: his enim in venis ani materia multa aggregatur ḡre necesse est eas repleri extēdi ⁊ dolore proprie cum earuz officia preter fortitudinē obcecētur: ⁊ quādoqz aperiūtur: non tamen cōplete: quare paruz sanguinis vel subtilis ⁊ non perfecte fluit. Quādoqz aperiuntur quantū oportet vt tantū quantum abundat euacuetur: quando plus quā oportet vt superfluum effundatur. Causa formalis ⁊ finalis est nota: quia vt expellantur nociua. Signa emorroidarum que extra sunt sensui in suis speciebus ⁊ dispositionibus sunt manifesta. Que vero intra parum expressione manifestatur. ¶ Que vero ⁊ multum grauedine ⁊ dolore intus in ano pcepto maxime a pud īmissionem clisteris ⁊ īmissionem secum ⁊ proprie squiballarum ⁊ ex materia illarū proprie infectarū ⁊ extu eius post illas si aperte fuerint. ¶ Si vero cece infectō nulla erit nec etiam materie exitus post eas nisi forte alicuius madoris ⁊ dolor: fortior: similis ei q est ex vlceribus ani: quare credūt multi habentes vlcera emorroides habere cum non habeant: sed vlcera tantum: ⁊ e conuerso. Que distinguit ab illis exitus saniel ⁊ puris ⁊ mordicatio pcepta in vlcere apud emissionem secum etiā liquidarum. Et dum emittitur sanguis malus corporis color melioratur ⁊ pulchrioz fit. Cuz vero retinētur ⁊ bonus emittitur vel retinetur mutatur color habētium emorroidas ad subrufedinem ⁊ viriditatem vt ponit Albo. cum vero malus emittitur ⁊ deinde bon⁹ mutatur color ad citrinitatem ⁊ deinde ad pallorē. Et cum tetinetur ⁊ nihil emittūt dolor in dorso erit ⁊ grauitas in coxis ⁊ cruribus ⁊ inflegmatio in lateribus ⁊ gurgulatio in ventre. ¶ In cura emorroidarum duplex est regimen ppriū ⁊ comune. Cōmune quidez corpori toti debetur ⁊ speciebus earum cōmuniter confert. Et est quinqz res. Prima est humor ⁊ sanguinis adequatio ⁊ est sanguis melancolicus ⁊ melācolia: ⁊ etiam flegma abundans in vniuerso euacuetur ⁊ purgetur tēpore apertionis earum vel ante euacuationem sanguinis mlīci cōplent flebotomie de saphena ppriē cū deteriori parte calcanei ⁊ vene almabil. i. curuature poplitis: purgationē humoris mlīci ⁊ etiam fleugmatis detinētis sanguinem ne fluat ad extra: vel etiam colerici vincentis in sanguine quare superflue fluūt complent precedētia digestiua ⁊ subsequētia farmaca ipsorum expurgantia ppria supra in cura icteritie nota. Fiet autē in retētis ⁊ cecis cum aliquo acutoruz vt sunt gummaruz species ⁊ similia. Influentibus vero cū aliquo farmaco: stipticorū vt sint mirabolani citrini bdelliuz ⁊ similia. Secūda res est deriuatio que cōpletur cum ventosis inter spatulas que ad omnem materiam deriuādam simul cōueniunt Et si quidem virtus debilis sit sine scarificatione fiant. Si vero fortis cum scarificatione. Similiter quoqz ⁊ alie euacuationes antipassine etiaz cū flebothomia de basilica sinistra vel dextra facta ⁊ alie species deriuationis note vel ad mēbrum vel ad cutem cōmuniter deriuantes vel trahentes ad locum materiam in retentis ⁊ cecis Tertia res est cōplexionis totius alteratio sanguinis ⁊ humoris ac epatis ⁊ splenis que talē habent generare ⁊ multiplicare humorem. Reguminis quoqz rectificatio vt talis materia in sanguine non vlterius aggregeē. Alterātia cōplexionem totius epatis ⁊ splenis supra vbi ō cura eorum dictum est hūisti. Rectificatio autem reguminis est vt omnia melancolica etiam sanguinem aduentia ex cibis ⁊ potibus ebmittantur ministrentur ea proprie que habent bonum sanguinem generare ipsuz qz mundificare quales sunt cibi ex panibus mundis ⁊ recentibus ⁊ carnibus gallinarum proprie ⁊ agnoz an malium ⁊ edorum vitulorum lactantiuz ouoz ⁊ epatum gallinarū ⁊ piscīū petrinoz ⁊ squamosoruz medio crium paruorum. ¶ Et ex herbis vt borago buglosa ⁊

endiuia ꝓprie ⁊ alijs mundificantibus sanguinez: ⁊ po tus boni vini albi clari odoꝛiferi maturi mediocriē lim phati ⁊ similia. Ex fructibus poma :⁊ granata dulcia amigdale vue ficus bene mature ⁊ similia : nisi solutio ventris ⁊ fluxus plurimus adsit: quo casu stiptica i quā huius locum habent vel predicta eis admixta.

Quarta res est viarum ⁊ ductuuz ꝑ quos sanguis a su pioꝛib⁹ currit ad eas coartatio vel aptio: cōplēt aūt cuz stipticis emplastatis in doꝛso ⁊ renibus ⁊ apitiuis not̄. Quita est nature lenificatio vt feces anum sua duricie nō offendant ⁊ doleāt: quam cōplent cibi ⁊ pot⁹ lenificā tes ⁊ medicine q̄s supra in cura colice ex fece ficca seriosius numerauimus ⁊ in cura vlcerum intestinoꝝ. ꝟDꝛo primum aūt vnicuiqz spēz eaꝝ debetur. Cōsistit aūt in lo calibus remedijs q̄ circa ipsas spēs ⁊ dispōnes ipsarum mistrare oꝫ que sūt multe ⁊ diuerse vt supius dictuz ē. Aut enim sunt replete ⁊ cece q̄s oꝫ festinanter apire ac ingeniari vt ex eius aptione retentis paulatie effluat sā guis q̄tum possibile est donec debilitari appareat : ⁊ ex nigredine mutetur in coloꝛem rubeum clarum. In san guine enim fluente tali ex ano ⁊ ex emoꝛroidibus est iu uamentum : sedatur enim in eis moꝝ doloꝛ ⁊ fit securi tas ab herpete estiomēo epilia mlia ⁊ māia erisipila mi liari excoꝛiatiōe cācro lepꝛa freneſi pleureſi ⁊ periplerēo nia. Et quādoqz retinetur sanguis ex eis cuerere cōsue tus timetur aliq̄ earum egritudinum ⁊ ydropisis. Et ꝑ pter corꝛuptionē complexionis ex multitudine ⁊ maliti am sanguinis ⁊ timetur ptisis ⁊ doloꝛ pulmonis ꝓpter expulsionem sanguinis mali ad ipsum cum repletione ext̄ndente ⁊ frangente venaſ sua multitudie ⁊ sua acui tate vlcerātis. Aut sunt apte nimis quaſ ne mltus sup fluus exeat sanguis ad inrepabilē defectionē adducens oꝫ claudere ⁊ sanguinē restrīgere ⁊ retiere: ⁊ hec cū defe ctio incepit apire: est.n.cōe signū nos ad restrictiōem iui tis in ōi fluxu nō solum cretico: sz ēt sintho. vt Albo. di cit. In supfluo.n. sanguis fluxu spūs deficere cōsueue runt: dixit B. calor nālis diminui ⁊ ēt resumptionibus vētres hūectari digō epatis ⁊ alioꝝ mēbꝛoꝝ debilitari qua sanguis diminuitur: ⁊ aquositaſ augumētatur ⁊ sic idropē fieri ē necesse: ⁊ plīmum seqtur moꝛs. Aut sunt eminētes ⁊ appictes extra atqz pēdētes ⁊ ꝓles q̄s incide re oꝫ vt cadāt: ⁊ deinde cauteriȝare ad retentionem san guinis incisionis. Aut sūt dolentes q̄ꝝ oꝫ sedare dolo rē ne ad resolutionē adducāt ⁊ māz magis ꝓuocent ad curendū ⁊ apostemādū q̄ oia cōplere oꝫ cū medicis sim plicibus ⁊ cōpositis ꝓprijs ⁊ exptis intus ⁊ extra appꝛo ximatis ⁊ ꝑ oēz modū cū ꝓprio ingenio q̄ subiūgem⁹ statim. Si ergo plene sunt tumētes :⁊ ecce in appiendo eas dupliciter ingeniari oꝫ. ꝟDꝛimo vt leniātur cū bal neis fomētis ⁊ fessionibus in aq̄s dulcibus decoctiōis maluaꝝ mercurialis bꝛāce vrsine melliloti radicis altee ⁊ alioꝝ hūtium vtutez subtiliativam cutis: ⁊ sūt ruta: ⁊ vechuē. Et ex illis sunt pinguedines gibbi cāeli ⁊ adipe anatis galli vulpis lupi leonis : ⁊ vrsi q̄ mollificando ⁊ resoluēdo attenuant ⁊ medulle cerui : ⁊ olea vt ē oleum nucuum amigdalarum amaraꝝ de pīcis ⁊ de crisomil ⁊ bdeliuz dissolutū in eoꝝ aliquo vl̄ vino. Secūdo oꝫ vt cutis subtiliata ⁊ mollificata apperiatur: ꝓmo cū fri catione cū folijs paritarie fici vel panno aspo si fuerint appentes suauiter apit ⁊ occultas ad ꝓpatulū trahit ad qđ admuat sichia magna applicata ano ⁊ cū inūctiōe ex felle bouino vel succo attheiei ⁊ folioꝝ fic⁹ ⁊ melle ana cardino cū emplastis ex cepe contrito sicut est ex empla sto vel cū aliquo lacticinoꝝ vt est bꝛionia anabula ⁊ si milia. Et cū staphisagria ⁊ stercoꝛe colūbino ⁊ cātaridi bus cū succo flamule qm̄ est p̄stantis iuuamēti. Et em plastū de aspalto ⁊ galbano est ꝓpriū ⁊ exptū est sicut granū arsenici sublimati supligatū. Caue tm̄ q̄ē vehe mētis acuitatis ⁊ ꝓfundatiōis: ne diutius immoꝛet. Et cerotum balneātiū: qđ gallicatū qđ fit ex calce arsenico ⁊ alijs q̄ diximus in aptione apostematū mamillarū :⁊ vbi patiēs nō abhoꝛret magis ꝓprie ⁊ secure tolerabil⁹ fit eaꝝ aptio cū appositione sanguisugaꝝ q̄ sit tondē nu mero quot sūt apparētes vel cū flebotomi incisione qđ si occulto fuerit nec possint trahi ex cū ebibitis apiantur ⁊ colirijs lōgis. Cū ebibitis q dez vt sūt pillule de aloe ꝓprie ⁊ radix ireos ⁊ cū colirijs cōfectis ex pulpa colloquitide. ʒ. ⁊ olo amigdalaruz amararū. ʒ. mj. ex qbus fiunt licinia lōga donec locum eaꝝ attigāt: ⁊ similiter co liriū factum ex pane poꝛcino: ⁊ radice bꝛionie ⁊ alcebrā ⁊ felle bouino ⁊ cū doloꝛ ex eis foꝛtioꝛ fit extrahātur : ⁊ liciniū oleo roſaceo inūcto mittaſ. Si vero aperte sint minus debito supplebimus cū p̄dictis apitiuis: vl cū fle botomia saphene educēte q̄tum sufficiēs fuerit. Si āt nimis apte ingeniabimus ipsas claudere ⁊ sanguinē re tinere cū ebibitis pluribus colirijs ⁊ emplastis fomēta tionibus frigijs ligaturis ⁊ cauterijs. Cū ebibitis q dē dādo sanic ordei cū spodio ⁊ luto ⁊ alias spēs luti sā guinē dꝛag. ⁊ alia restrīgētia sanguinez: ⁊ ex his q̄ dicta sunt supra in cura iteſtinoꝝ ⁊ scoꝛia ferri sumpta cū an tiquo vino est ꝓpria ⁊ pillule de bdelio: quoꝝ iuuamē tū in emoꝛroidibus hūtibus pioduū est manifestū ⁊ ma ius q̄ in nō hūtibus illas: ⁊ cū puluere ex p̄dictis ⁊ pul uere dicto supra in cura fluxus sanguinis ex ficteri ⁊ si milibus ⁊ colirijs factis ex his q̄ dicta fuerūt in tēasmo nis cura. Et ex emplastis emplastū est de taxo barbaso elixato in vino pōtico ⁊ cōtrito ⁊ mixto albumine oui ⁊ gallarū puluere ⁊ alijs glutinātibus notis ⁊ generā tibus carnē vt est mastix thus album cū ceruſa ⁊ simila: vt radix pentaphilon decocta ⁊ emplastata. Et ex fomē tationibus in qbus sedere oꝫ est fomētuz cū aqua ferri vel alūmis in q̄ sint decocte galle balaustie ⁊ similia. ⁊ qñqz decoquātur in acceto puro vl̄ mixto illis. Et ex fu migijs exiccātibus ⁊ claudētibus eas ē fūigiuz ex pice: ⁊ puluere thuris qđ ē foꝛtis exiccatiōis ex sādaracha sto race ficca sulfure ⁊ colophonia ⁊ solatro. Et ꝓpria ē fu migatio cū soleo ac alciamenti siccato: sed oꝫ vt addatur coꝛteꝝ thuris: ⁊ ipsum thus vt mitigetur feto: ⁊ ex illis est baurac tamariscus semē eius nigella ⁊ mirra floꝛum ⁊ carubarum ⁊ similia. Et ingenia in occultis cum traicc toꝛio immisso in ano vt fumus pueniat ad eas vel cum vaſe pforato super quo sedeat ⁊ recipiat fumum in ano. Et ligature quidem opoꝛtet vt fiant cum filo de serico vel lini vel pil̄ capitis vel caude equi ⁊ dimittatur do nec per se cadant. Cauteria autem opoꝛtet q̄ cū cadela approximemur. Et melioꝛa sunt potentialia quaz actu alia ꝓpter membri sensibilitatem: ⁊ illa propria q̄ sunt ex farmacia causticis: qualia sunt calcantuz es vstū arsci cū calx ⁊ filia: ⁊ q̄ appꝛopate opantur q̄ supra i cura flu xus narium habuiſh ꝛz actualia sint aliter melioꝛa vt in

cura dicetur artetice; & eo ppie: q: possunt applicari ita q aliqua dimittatur aperta. Et si cū hec plres numera fuerint & eminentes extra atq; pendentes ingeniari oportet vt excidātur predicto modo & retrahātur p se aut ozallas icidere & cauterizare vt cadant vel corrodere.

Deinde sanguinez retinere incisiōe ex cauterizatōe oz primū attēdere hip. preceptuz vt si icidantur vel cauterizētur q altera sit ōrelicta apta vl aptioni apta iciſe. n. & cauterizate p nām nō sunt post cōsolidationē apte qr sanguis q effluere cōsueuit fluere solito more non potenit ex cuius retētione timēduz est idropē fieri aut maniam: aut ptisiz expedit ergo vt sic icidas vel cauterizes q vnā dimittas apertaz p qp sanguis exire tpate solitus educatur. Ingeniū ät icisiōis est vt vna post aliam icidatur & nō sil' oēs & leuius est & securius cū ligatura ex predictis cadēte in radice earū dimissa donec p se cadet que si nō acciderit abscidatur cum acutissimo ferro vel corrodāt vel vt abscidatur prius deide cauterizet & exiccet vt sanguis restrigatur & cauterizatio cū medicinis causticis est securior & hec in apparētibus erit facile. In occultis iterius valde oz vt extrahātur si est possibile deinde ligetur & post ligamētum abscidat: sz si p̄mittant fledothōia basilice iter ligaturā & incisionē erit optimū: vt hec cū ventosis magnis cū igne appositis sup anū: & dimissis vna hora donec tumescāt & nō redeāt & tūc reticatur cū instrumēto extractiōis vt nō redeat: deinde liget velociter & dimittatur exterius. Et qñq; fit cū medicinis extrahētibus sicut si sumat succus centauree & aneti hūidi & staphisagrie & liniatur anus vel administret nitrum & fel tauri vel pip & nitruz & buchozmarie cuz staphisa. & corosio qdē fit cū liniātur cū mirra ꝑfecta cum aqua sili q̄ hūide in qua fit lana infusa & suppposita ano & etiā si fricet ex ea qñq; destruit eas & ppie verucales & fit cū alijs corodētibus multis q̄ nota sunt: De illis antē q̄ retinent fluentem sanguinē meliora sunt stiptica cōglutinantia sigillātia q̄p cauterizantia potētialia sūt actualibus meliora: lz in alijs exteriozibus mēbris sint actualia meliora: vt dixit alkindus ex quibus est atramētum & similia: & puluis ex aloe thur sanguine dra. balaustijs & sicomēithe pulverizatis & ligatis ligatura forti: & de illis est tela aranea cū albumine oui qñ retinet cursum sanguinis & ꝓhibet apostemari vulnera & pulvis: E. superaspersus: & positus sup vulnera q. M. pillos lepozis & pulueris thuris sanguinis dra. ana ptes equales vitrioli & floris eris ana ptes. 5. ligent fortiter donec cadent p se & sigillet: & alia restrictiua stiptica leniora q̄ si nihil cōfert coquātur cū coto submerso in oleo calido feruente: deide pulverizētur & retinebitur sanguis: & ex illis sūt aq̄ stiptice vel vinū in qbus decocta sunt stiptica predicta. Et ex eis q̄ bibunt ad illud, sunt trifera minoz in q̄ mixta est scoria ferri infusa in aceto p ebdomodā a qua colet acetuz: & frigatur in sartagine: deinde terrātur sicut alcofol & bibatur & est cōfectō de scoria ferri nota: & cōfert micletum: & hic modus est securus. Si vero doleāt fortiter ex medicinarū acumine vel incisione vel ligatura embrocetur & sedeāt i aquis semis lini fenugreci altee melliloti & camomille & evaporet cū spōgia infusa in aceto & emplastet cū eoz substantia: & vitello oui: deide ungatur cū oleo lini vel de nucleis cerosoū psicouz vel crisomiloū vel ceroto ex cācro fluviali isopo humida adipe renū capraz & ceroto albo. Et vbi ex dolore timetur apostēa succurēdum est cū cepe aut porro elixato & cōfecto cū butiro in aq̄ decoctiōis rez stipticaz cū aceto: deide ligetur cū incarnatiuis fortiter ita vt nō apostemētur. Et ex sedantib⁹ dolorē est vt sumat serapinum & bdelū subalbidum castoreū & opiuz & crocū facto ex eis licinio & licinium ex radice nenufaris: & cū vides anuz apostematū & dolore fortiter ex huius medicinis tūc necessarium est vt sumatur camomilla melliloтum & parū croci: & terātur & cōficiātur cū mucilagine se. lini triplicato: & emplasta encatisima: & ex eis deinde emplastabis de pane vitello oui & oleo ꝑpus suffumigato cū bdelio & adipe gibbi camelli. Et cū fuerit emorroides absq; dolore tumore apostēate & multa aptiōe non erit tunc multa necessitas curatiōis eaz: earuz. n. curatō qñ pducit ad fistulas apostemata & ragadias. ℞. Decamē gabrielis q̄ suffumigatio fit ad emorroidas. ℞. radicis caparis oleādri radicis apij & algamali amudē lilij fructus tamarisci ana ptes eq̄les terātur & cōficiant cuz oleo sisami & fiāt trocisci. ʒ. j. sumat stercus camelli & cōburatur & ponat sup ipsuz rotellus pforatus: & sedeat sup ipsuz infirmus mane: & vespere dōcc exiccentur & cadant. Aliud suffumigiū ad hūtes exituā i emorroidib⁹ sm alexādruz. ℞. sinapis albi venaruz tictoruz radicis capparis radicum cologntide radicis armeni: calx tictorum vsnee semis maratri sarcocolle ana ptes eq̄les terātur & colentur cū eis. Ad emorroidas cū assellat sāguinem sup sm filiū serapiōis fiat potio. ℞. tabel ferri semi nis ferri semis porri seminis ameos ana. ʒ. ij. fructus caparis sicci. ʒ. iij. terantur & cribelētur: & fit potio eius pōdus. ʒ. ij. cū aq̄ porri quātitatis. ℥. j. & aq̄ calida pōduſ. ʒ. ij. & cōfert in aqs in qbus decocta sūt stiptica & pillule ō qnqz generib⁹ mirabilis. ʒ. x. limaciaruz combustarum & karabe ana. ʒ. iij. gieri. ʒ. ij. bdelij. ℈. cōfice cū vino dauij. Cōfectio Rasis ad emorroidas & vulnera magna i testinoz. ℞. seminis lini. ʒ. x. granorum nigelle. ʒ. v. i al. ℈v. bdelij. ʒ. vij. thuris mas. ciperi ameos ana. ʒ. ij. ℥. sandarach. dechei. ʒ. ij. ℥. terant & dentur in potu. ʒ. iij. cum aq̄. Confec. medicaminis sm cum sedātis doloreʒ. ℞. olei nucleoz crisomiloꝝ. ʒ. x. storacis liquide. ʒ. j. bdelij. ʒ. ij. dissoluatur in eo & ungatur. Confectio emplasti sedantis dolorem emorroidaruz apostemosarū & apostema ani. Elixētur cepe & cōficiantur cum butiro vaccio & emplastetur cum eo. est. n. valde vtile & sit cepe albuz. Clistere fiat de succo porri & butiro sm isaac. Secūduz ibernicum gummi hedere distimperatuz cū succo taxi barbari & inūctuz exiccat emorroidas. Et suffumigātur cum spōgia marina. Et cinis factus de radice cucumeris agrestis & filicum & acori suppositus exiccat eas precedente lotōe cum vino stiptico & cerotum ex ceruſa cuz oleo ro. & licinio sedat dolorem & cōsolidat. Ad idem concaua panem porcinuz & reple ipsum oleo & fac bullire bene: deide inunge vel emplasta cum eo retinet statiz sanguinem & sedat dolorē. Antidotum valēs ad iteriores de frigido humoꝝ sm isaac. ℞. karui lib. j. anisi asari ana. ʒ. vj. costi cinamomi galange zinzi. ana. ʒ. v. piretri polipodij acori añ. ʒ. iij. fac pluerē adde mel. & dabis bis i die i mōm auel. Cerotū ad dolorē emorroidaz tūorūz & duriciē. ℞. succi radicl ſpētarie oli psicoz vl crisomiloꝝ vl lini assungie gallie vel anatis & parū cere & sbiūge

Descriptio pillularum de sandaracha secūdum Abo. retinentiuz sanguiem emorroidaz supfluctum. ℞. sandarache corticum ouoz vstoz fumiterre seminis porri ana: partes equales sal' aromatici ptis. ʒ. scorie ferri ptes. iij. fiant ex eis pillule sicut nabac. dosis eaz est i mãe ana. v. vsqz ad. vij. ⁊ cõmouent cotũ.

¶ Ca. vj. de apostematib⁹ ani ⁊ medicinis eoꝝ.

¶ Dostemata ani sunt nota distigũtur ꝙ quãtuz ad fiendi modum: ⁊ quãtum ad cãs materiales. ¶ Primo mõ nam de eis sunt q̃ dam per se inicipientia: quedã facta pp dolorem emorroidaz: aut pp incisiones ipsaz ⁊ acuitates medicinaruz appropriataz illi. Scõo mõ nã ex illis quedaz sunt flegmatica vel mlia sine dolore acuto: quedam flemonica: ⁊ erispilata cuz dolore acuto: vt sũt plrimũ. ppt coleram que apta est trahi ad ipsuz ⁊ consueta cuz egõe descendẽte: ⁊ hec oia sunt manifesta. Cura eoꝝ duplex est generalis ⁊ spãlis: generalis est due res euacuatio. s. totius ⁊ ptis. Euacuatio vero totius cõplet cum flebotomijs vel farmacijs cũ pcessione digestiuoz. Sit autẽ farmaca ex lenibus que mãm nõ agitant ⁊ vehementer attrahãt ad passionis locum: ⁊ cuz regimie subtiliatiuo diminuente mãm ne fluat supfluẽs ⁊ repleat magis ⁊ lentio nature ⁊ breuiter vse regimen q̃ precessit in cura emorroidaruz ipsum cõplẽt. Euacuatio ptis tripliciter fit per pulsuz tractũ ⁊ trãsmissum. Spãlis est fm diuersas species ipsoꝝ varia: ⁊ diuersa si qdem apostema fuerit flegmonicũ siue icipicies siue factũ pmittatur flebothomia basilice: deide safene corpus totum ⁊ epar cũ frigidis alteretur notis. Et regimen subtile sit ad frigiditatem ⁊ leuitatem decline: deide circa apostẽa particulariter operare: ⁊ primo stiptica ministretur ⁊ frigidissima si mã ad hec fuit qualia sub albumẽ ouꝝ cõquassatuz cum oleo ro. qõ cũ leuitate sedat dolorẽ q eiꝰ est cã fortassis ⁊ pellit materiã aut ex vitello ouoꝝ tritoꝝ cũ memite: deinde cũ ptrãsierit prime: pũ admistrentur sedantia dolorem lenictia ⁊ resoluctia tpta qualia sũt camomilla mellilotũ fenugrecuz semẽ lini cerebruz anatis cum eis ⁊ talia superius dicta m pcedẽti ca. ⁊ emplastruz de cepe vel porro decocto ⁊ cõtrito cũ butyro: ⁊ si qdem resoluantur pfecte bene quidem si vero maneat adhuc repletio applicentur sanguisuge: quã eradicabũt ea: qõ si non eradicetur ⁊ venerit ad exiturã oꝝ pforare ⁊ apire saltez flebothomo ante maturationez ne putredo extendatur versus profundum ⁊ fistulam faciat vt hip. dixit. Et si qdem fuerit colericum addes fortiora: non tñ multum: qz inimicãtur ano: vt hip. dixit. Et si quidẽ sit flegmaticuz vel melãcolicũ curetur ꝓut dictum est supra ca. de tenasmone: ⁊ ex expertis est succus scabiose sumptus ⁊ ipsam emplastata fragit ⁊ sanat: ⁊ nasturtiũ apit ⁊ maturat.

¶ Ca. vij. de medicinis ragadiarũ ani.

Agadie sunt fixure euenictes ano: ⁊ sunt plrimum longitudinales in circuitu eius currentes ꝓut musculus latitudinalis procedit propter eius dilatationez. Et cã earum ẽ duplex: interior ⁊ exterior. Interior est mala ꝙplo sicca cõtrahẽtia partes ani q̃re seperãtur: ⁊ qñq̃ caliditati: qñz frigiditati ẽ iuncta cũ mã plurimũ ⁊ qñq̃ sũt a fece grossa ⁊ sicca: ⁊ qñq̃ pp aliam cãm puta apostẽata calida: ⁊ sicca: ⁊ qñq̃ ꝓpter emorroidas que scinduntur nãl' ꝓpter fortitudinez expulsionis sanguinis in orificijs vẽarum ani. Exterior est multiplex ⁊ plurimũ est propter absterſionẽ ani in secessibus cũ re dura puta lapide acuto aut rescindẽte emorroidas ⁊ apostema eius vt est flebotomus farmaca caustica ⁊ similia. Cura ragadiarum est tres res. ¶ Prima est cause abscisio. Secũda partium fixarum cõglutinatio. Tertia est regiñ ⁊ cibatio. ¶ Prima rem cõplent diuersa medicamina fm diuersitatẽ cãrum. Si ergo cã sit mala cõplo sicca alteretur cũ hũidis lenitiuis ⁊ lubricantibus tẽpatis sũptis ⁊ iniectis ꝓprie q̃lia sunt aque ⁊ iura carnium tpatarũ ⁊ foliez vt maluarum boraginuz bubgloſaruz ⁊ pigwedines gallineanatis ⁊ medulle vt crurũ asini ⁊ vitulli ⁊ mucillagines vt fenugreci seminis lini frumẽti. s. amidi ⁊ ola vt amigdalarum dulcũ ⁊ sisaminũ ⁊ isopus humida: vl calidis vt est ius galli antiqui ius serpẽtis anatis: ⁊ ãseris ⁊ medulle lupi canis leonis capri lupi vrsi ⁊ vulpis ⁊ pigwedines ipsoꝝ: ⁊ mucilago radicis ireos: ⁊ scabiose cõtrite ⁊ exꝑsse ⁊ similiuz: ⁊ olea de lilio de nuce indica ⁊ vulpinum. Vel frigidis: vt est ius ⁊ aq̃ atriplicis spinachiarum lactuce: violaruz: ⁊ similiũ: ⁊ carnũ edoꝝ ⁊ vitulorum ⁊ muciliago psilij ⁊ altee ⁊ seminũ citoniouz: ⁊ lac mulieris ⁊ papaueris albi: ⁊ seminũ melonũ ⁊ cucurbite: ⁊ pigwedo porci: ⁊ capre: ⁊ medulle ceruũ ⁊ olea ō violis rosarum nẽufare ⁊ alkekengi ⁊ ꝓut cã requirit. Et si militer si sint ex fece grossa ⁊ sicca: ⁊ si fit cũ materia mala cõplo que sit veniens desuper purgetur cũ aloe totũ vel pillulis eius: ⁊ regimen corrigatur. Et si fuerit retẽta ibi in fixuris ani sanguisuge applicẽtur vt mãm iam fluxam educant ⁊ sunt efficacissime in fixuris omnibus ani ⁊ labioꝝ: ⁊ si sint ab apostematibus curentur prius apostemata vt dictum est. Similiter si sint pp emorroidas: curentur emorroides: ⁊ euacuetur replo corporis ⁊ dolor ⁊ calitas ani sedetur vt corpus ⁊ mẽbra nõ sint imittendo auida ⁊ trahẽdo: nec sub dominio materie facientis egritudinẽ in illo mẽbro. s. ano posita: ⁊ cã si exterior sit auferatur. Secũdam rez cõplẽt due res. ¶ Prima est fricationes aspere donec ptium scissarũ ⁊ labioꝝ earum supficies excoriẽtur ⁊ sanguinolẽtur ⁊ sit cũ aspa fricatione predictoruz mlta ⁊ ꝓprie cũ solijs ficuũ. Secunda est post ipsaz abrasionẽ ⁊ sanguinolãtationez vt cõglutinãtia ministrentur: ⁊ incarnãtia nota: ⁊ vltimo figillamus. Ex appropriatis ⁊ exptis sunt fex attramẽti ⁊ alia que in cura vlcerũ dicemus ꝓut ministrabit pius ⁊ misericors dominus. Tertia res cõpletur per abstinẽtiam stiptibus siccis ⁊ acetosis ⁊ acutis ⁊ salsis ⁊ vsu i pncipio omnium lenictium dictoꝝ ⁊ lubricantiuz ex cibis ex quibus sunt vitella ouoꝝ ⁊ amilum: ⁊ auellane penidij: ⁊ similia: ⁊ potibus vini albi dulcis maturi ⁊ aq̃ ordei ⁊ iuubarum ⁊ granatoruz dulcium ⁊ pomoũ ⁊ si milium. Et ex medicinis ex quibus cura est fortis est cõfectio de vitellis ouoꝝ cepe butyro vaccino ⁊ olo: ⁊ vltio cũ cõglutinãtibus q̃ sũt nota.

¶ Ca. viij. de medijs fistulaz ani.

Fistule in ano sunt vlcera ꝓfunda oblonga ⁊ cõcaua stricta in eo emittẽtia putredinem quasi cõtinue ad quod adiuuat supfluitatuz corporis missio ad ipsum ordinata. Et earũ quedam sunt non penetrãtes ⁊ sunt incolumiores: ⁊ q̃dam penetrãtes vsqz ad intestinũ rectum ⁊ sũt exterio

res: ⁊ quandoq; habent orificium vnum: quandoq; plura: ⁊ ille que sunt propinque concauitati introitus: ⁊ remote a lacerto latitudinali sunt incolumiores: qm̃ lacertus est salu⁹ a nocumento ꝓ maiori pte. nec in cura oz vt ledatur incisione vel corrosione medicinarū expedictiū ⁊ destruat tota rectio eius: ⁊ pducat ad egressionē stercoris preter voluntatē ⁊ qz est ꝗnuus cū venis arterijs quare fit in eis timor. Et causa ex q̃ gnantur ē qñq; ab apostemate ani dubelati vin pmanēte nō pforato sicut p̃dictū est: qñq; ab emorroidib⁹ incisis vel corrosis: qñq; ab vlceribus ꝓlongatis ⁊ pfundatis. ¶ Sig̃ fistule ꝓlongatio vlcer̃ ⁊ lōgitudo tpis ipsor̃ cū impotentia ō siccādi ⁊ ꝙglutinādi ea ⁊ si ꝙsolidari videant nō pmanēt ꝫ post q̃tu⁹ vel octo dies vel mense reddunt ⁊ penetrātes aī penetrantib⁹ distinguunt vt ūmisso digito intus in anū tenta per orificiū vlceris imittat: ⁊ siquidē ad digitū puenat vt eā tangat erit penetrans: si vo nō tāgat digitū ūmediate erit nō penetrās. ¶ Deterea si penetrās sit fecis aliqd in secessu emittet ꝓ vlcus. si vo nihil nō penetrans erit: ⁊ si declinēt ꝙcauitati introit⁹ vel ad lacertum sensu dignoscunt. ¶ Cura fistularū ani est tal. Nam si nō penetrantes sint ⁊ cursus putredis nō fuerit plurim⁹ neq; fetor fortis dimittant: solū aūt ꝙmotuz fieri necesse est. i. mūdificationē ipsar̃ cū abluēntibus abstergētibus: ⁊ mūdificantibus vlcera q̃ nota sūt i supiozibus vbi de cura vlcer̃ actū est: ⁊ infra sectiōe secūda. hec eni est cura ipsar̃ ⁊ pūisio. preseruat. n. ne pfundent ⁊ ledātur interiora nobilia ⁊ circūstantia mēbra ear̃ restrictio: cā est plurimarū egritudinū ⁊ mortis. Quandoq; si mā q̃ iñ fluere ꝙsueuit nō phibeat debito regie multiplicari vl̄ mltiplicata nō aliter expurget. Si vero cursus putredinis ⁊ fetor fuerit tediātes illas currare oz. Et cura eor̃ est qnq; res. ¶ Prima est corporis toti⁹ euacuatio ⁊ rectificatio vt in precedētibus caplis dictū ē. Secunda est remotio corruptiōis ⁊ putredinis nō solū humiditatis: sed ēt carnis mortue i eis apparētis vsq; ad radicē ⁊ carnē viuā. Tertia ē carnē bonā loco remote: ⁊ incise regenerare ⁊ indurare seu figillare ⁊ callosā reddere. Quarta est dolorē intenientez sedare. Quinta est regimen debitū ordinare. ¶ Prima rē ꝙplentia ex p̃cedētib⁹ nota sūt. Secūz rē cōplēt q̃ humiditatē mūdificant: ⁊ abstergūt putridā: vt est aq̄ mell̄ vel vinū in quo mel rosatū est dissolutuz ūmissa cū tenta vel clisteri si fuerint penetrātes: sunt autez tepida q̄ abstergunt melius ⁊ sūt anoamica: ⁊ post hec acuta farmaca ⁊ corrosiua puluerizata vl̄ cū tenta immissa que carnem mortuā corrodūt vt est pulus affodilorum aristologie ⁊ vnguentū viride ⁊ nigrum. Tertiam rem cōplent incarnantia ⁊ ꝙglutinantia nota supra ex quib⁹ efficacissima ⁊ expta est cauda equina. Et deinde ficca fortia ⁊ figillātia ⁊ cicatrizātia vt est puluis galle ⁊ corticis thuris ⁊ similia. Et ex. ꝓpijs est aloes puluerizatus simplex vl̄ cū predictis mixtus. mūdificat enim ⁊ ꝙsolidat vlcera difficilis ꝙsolidationis vt fistulas ꝓprie in ano virga naso ⁊ labijs seu ore. Quartam rē ꝙplēt vnctuosa acutatem farmacorum ⁊ etiā trāseuntiū stercor̃ corrodentium remittentia ⁊ sedātia vt est butirū ⁊ oleum rosatum ūmissuz cū tenta vel clisteri ⁊ silia. ⁊ qñq; narcotica sunt oportuna. Quintā rem ꝙplent abstinētia ab acutis salsis ⁊ acetosis que superfluitates trāseuntes reddūt acutas ⁊ vsus succorum exiccantiū frigidoz̃ quib⁹ permittant lenictia ⁊ lubricantia nota supra que seruāt nām lenitam. Si vo fuerit penetrantes eisdem rebus curā ꝙplebis: sed oz vt medicamina sint fortiora ⁊ imissa cū licuio vel tenta longa ⁊ subtili muncta ex eis ⁊ proprie ex attramento vt perueniant vsq; ad ꝓfundum ⁊ cū pila ꝙprimat̃ vt maneat in loco. sed qñq; perducit ad dolorē vehementē ⁊ ꝓprie cū fuerint corrosiua: ⁊ acuta valde quare timetur ex nerujs ne accidat spasmus: ⁊ sincopis: ⁊ tractus materie: ⁊ additio vlceris ⁊ pfundatiōis ipsius. Qua pp hipo. dixit. Quibuscunq; cancri abscōditi fiunt nō curari melius ē curati. n. citius pereunt. nō curati longius tp̃s perficiūt. quare sit ligata tenta filo vt cum dolor intendit: ⁊ intolerabilis fit extrahat̃ ⁊ administrentur sedantia dolorem ⁊ phibeant fluxū materie descendētis ad illum. Et quib⁹ est illud qō resoluit ex pistello ⁊ tabula facta ex plumbo fricatis cum olo rosato deinde reijterent donec sufficiat ⁊ vltimo siccantia: carnem gnāntia ⁊ cicatrizantia: ministrentur que fortiora sunt ⁊ ex ꝓprijs est lapis filagius ⁊ medicinas ꝙpositas quas expu⁹sumus subiungemus instant. Ulcera ani sunt nota: nō. n. sūt ꝓfunda ⁊ concana ⁊ stricta sicut fistule sed superficialia trū. Et cura eoruz est cura fistularum non penetrantium: ⁊ cum leniorib⁹ hñt compleri. ⁊ ex appropriatis est aloes.

¶ Capitulo. ix. de pruritu ani.

Pruritus ani notus est. Et cā eius sunt vermes ⁊ ascarides existētes in extremo recti intestini ac humores salsi venientes ad ipsū aut vlcera saniosa p̃dicta. Et cura eius est. Naz si sit a vermibus curet̃ cura vlceruz. Si vo ab hūoribus salsis ꝙsiderandū. nā si quidē sint tales hūores a superioribus missi due res in cura sūt necessarie. ¶ Prima est corporis euacuatio ab eis: ⁊ rectificatio regimis vt nō regeneret̃: sed adequent gnāti. Secunda ē eoz̃ q̃ sūt resolutō ⁊ abstersio. ¶ Primam ꝙplēt purgātia farmaca appropata tali hūori cū p̃cessiōe digestionū appropatoz̃ q̄lia sūt sirupus nr̄ de fumo terre ⁊ pillule ei⁹ ⁊ ecōueso regimis ad contrariū nature humoris: ⁊ fit cūcibis ⁊ potibus generantib⁹ sanguinē bonum abstinendo a salsis ⁊ acutis. Et derivatiua vt sunt ventose sup anchas posite ⁊ renes Secundam rem ꝙplent sessiones in aqs decoctis violis maluaz̃: melliloti acetose ⁊ granorum lupinorum ⁊ fūterre ⁊ absterfio cum eo: ⁊ deinde cum cerotis appropat̃ inunctis q̃ dicentur in cura scabiei. Si vero fuerint retenti tales hūores in ꝓtibus ani nō de nouo missi curent̃ vt supra intenasmone dictum est: ⁊ resoluat̃ ⁊ abstergantur cum lamia eris ⁊ suppositorijs tp̃atis: ⁊ quādoq; nā coticis ⁊ rob ex acetoso vini tunatinum est valde: ⁊ inunctio iuxta ignem ex sale ⁊ aceto ⁊ oleo ⁊ ventose super alchasos posite que mundificāt partes cutis ⁊ attrahūt sūbtile colericum qō hūores efficit salsū. Bibenda fm ꝓpicidanum experta ad fistulas deficcant ⁊ consolidāt. ℞. pedis columbini cardi benedicti añ. hū. i. cimarum rubi. ℥ iij. hec ⁊traria bulliāt in vino lib. v. vsq; ad ꝙsumptionē medietatis: deiñ colent ⁊ adde q̄rtaz̃ ptem mellis: ⁊ coq̄ paruz̃ ⁊ cola ⁊ vsui reserua de q̃ sumat manc ⁊ sero in ieiunio ciatū vnū: ⁊ quidā addunt calendulaz̃. Canda equina sepe sumpta in vino ⁊ emplastata curat fistulam interoa ⁊ ē expta. ¶ Puluis ad fistulam ⁊ cācrum ⁊ scrofulas apertas. ℞. arsenici: vitrioli aluminis: zuccari nitri ana. ℥ ij. puluerizent cuz aceto fortissimo in modum oximellis

Q

ponantur in olla ⁊ cooperiantur ⁊ circūuoluātur bono luto vt fumus inde non exeat ⁊ buliant lento igne a mane vſq; ad tertiam ⁊ remoto vaſe quod inuenitur in co operculo colligatur ⁊ ſeruetur: ⁊ tenta in ipſo puluere inuoluatur: ⁊ in fiſtulam imponatur: ⁊ ſit ibi per diem: ⁊ noctem: deinde remoueatur: deinde curetur ad modum alterius vulneris.

¶ Cap. x. de mollificatione ani ⁊ egreſſione eius.

Olliacatio ani ⁊ egreſſio eius eſt nota. Et eſt aut a natura ſeu iſantia: vel ꝓter naturā dilatatus ⁊ egreſſus nō ꝯgreditur ⁊ retrahaꝫ naturali ⁊ debito modo: ſed remanet extra ⁊ caput ſeu extremitas recti inteſtini cū eo: ⁊ qñq; paruꝫ qñq; in quātitate palmi vni⁹ ⁊ plus ꝓut in quodā videm⁹ ianuenſe. Et quandoq; egreſſio eius eſt cū voluntate: ⁊ eſt minus malū: ⁊ qñq; eſt ꝓter voluntatē ⁊ magis malum: ⁊ qñq; eſt ꝯſenſu ⁊ eſt melius: ⁊ qñq; ꝓter ſenſum ⁊ eſt peius: ⁊ qñq; ē egreſſio fecū inuoluntaria ⁊ eſt peſſimū. Et cā eius eſt aut mala ꝯplexio paraliticata frigida ⁊ hūida interioꝛ cū materia ſubtili imbibita in nervio latitudinali ꝯgregante ⁊ neruis longitudinalibus retrahē tib⁹ ipſuꝫ ⁊ inteſtinū cū eo: ⁊ qñq; eſt mixta cū clitate iuuante ipſam ad penetranduꝫ ⁊ imbibendū. Et qñq; eſt apoſtema in ano ſua grauedine trahendo iferius coadiuuans. Et quandoq; eſt exterius veniēs puta ex aqua frigida cū balneatur: vt fullonibus ⁊ nauigantib⁹ ſepe accidit vel aere frigido cum ei coacti exponuntur aliqui. Et quandoq; eſt ꝓpter emoꝛꝛoidarum ligationem inciſionem vel coꝛꝛoſionem in medicinis cadentē ſupra neruos ſeu lacertos p̄dictos: quare abſcindunt: ⁊ eius cura erit i poſſibilis. Aut propter caſum ſupra doꝛſum: aut percuſſionem diſlocantē ſpondiles a quib⁹ nervi predictoꝝ lacertorum egrediuntur quare nervi cōprimuntur vel diſprimuntur. ¶ Signa eiuſ que a ꝯplexione mala palitica eſt ſūt q; eſt q; paulatiꝫ accidit ⁊ preceſſit regimen multiplicans talem materiam: ⁊ eſt ſine ſenſu plurimū: ⁊ accidit vt egrediat egeſtio inuoluntaria: ⁊ ſi eſt cū caliditate ſenſus declarat ⁊ tactus: ⁊ ſi eſt a cauſa exterioꝛ: ⁊ frigoꝛe ſimiliter. Que vero ꝓpter alias cauſas eſt ſubito veniēs ⁊ eſt cauſa manifeſta abſq; aliquo alio malo regimine p̄cedente ⁊ accidit doloꝛ ꝓpter illud quod accidit in nervo ꝯſtringente vel retrahente de leſione. Cura eius que eſt a mala complexione paralitica interioꝛ cū materia frigida vel caliditati conuncta eſt ſimilis cure pruritus ani ab humoꝛe facti. Cum ergo preceſſerit corporis purgatio ab humoꝛibus predictis venientibus cum preceſſione digeſtionis cuiꝫ ꝓpriꝫ: ⁊ regimen fuerit declinans ad calidum ⁊ ſiccum neceſſe eſt vt humoꝛē illic imbibitum reſoluas abſtergas ⁊ exicces: ⁊ hoc cum cliſteri⁹ lauacris collirijs emplaſtis vnctionibus cum pulueribus. ¶ Cliſteribus quidem ex aqua marina: ⁊ euforbio vel ſerapio vel ieris magnis vel agarico ⁊ oleo rutaceo. Lauacris cum aqua maris ſulfuris baurach felle nitro ⁊ aquis termarum. Collirijs ex melle aloes ⁊ coloquintide. Unctionibus ex oleo nardino coſtino ⁊ laurino vel cerotis vt vnguentis appꝛopriatis que in antidotario noſtro diximus. Emplaſtis ex armoniaco ſerapio: ſtafiſagria aceto ſquille ⁊ cera ⁊ melle deinde ſiquidem retrahatur ⁊ reducatur vtaris ſtipticis lauacris predictis in tenaſmōe. Oō ſi nō retrahatur ⁊ reducatur per ſe oportet vt lauetur cū vino nigro pontico vel aqua aluminis decoctionis gallarum quercus ⁊ cipreſſi: ⁊ copularum glandium mirre ⁊ balauſtie ⁊ deinde aſpergatur puluere thuris merdadaſengi: ceruſe plumbi gallarum ⁊ antimonij: ⁊ deinde reducatur ⁊ reſtringatur ⁊ quieſcat: ⁊ ventoſa ſupra alchatim reducit ipſum. quod ſi anus non reducatur propter tumoꝛem ⁊ apoſtema in ipſo tunc oporꝛet vt mollificetur ſedendo in aquis calidis decoctionis mollificantium predictoꝝ in tenaſmonis cura cum oleo camōlino bdelio: quoniam reduceret deinde curetur cum eis que dicta ſunt in cura apoſtematis: deinde cum reſoluētibus ⁊ ſtipticis conſtringatur. Quod ſi non reducatur ad hec ſupra caudam a duobus lateribus eius cauteria applicentur. Et ſi eſt a frigiditate exterius procedēte curetur cū calidis ꝓut i tenaſmone dictum eſt. Et ſi eſt a caſu vel percuſſione ſupra doꝛſum curetur diſlocatio ſi poſſibile eſt vt in ſecunda ſectione deo duce dicem⁹. Pulvis cornu cerui ſuperaſperſus poſt ablutionem cum vino ⁊ reductionem confert. ¶ Medicamen expertum ybernici ad exitum ani. ℞. karabe cornu cerui huſli balauſtia: thuris antimonij acatie thuris minuti terantur: ⁊ pulueriz̄entuur ſuper anum ⁊ vmblicum: ⁊ renes cum petroleo ⁊ vitello oui aſſo. ¶ Aliud medicamen ad exitum ani ⁊ emoꝛꝛoidas ſuper lapidem molarē caliduꝫ folia porri cōtrita impone ⁊ acetum ſuperaſperge ⁊ faciat patientem ſedere ſuper eum ⁊ anche eius ⁊ renes inungantur melle ⁊ puluere ſemis naſturcij ⁊ ſuperliga. ¶ Itez aliud. ℞. abſinthium paritariam ⁊ mentaſtrum ſine aliquo liquoꝛe calefactum ⁊ ſuperpoſitum multum valet. Item ſpongia marina calefacta in aceto i quo cocte ſint radices granatoꝝ ⁊ mirtus ſuperponatur. Item mulceon calidum ſumptum multum valꝫ ⁊ quando vadit ad ſellam ⁊ ſurgit ab ea recipiat fumum colloſonie thuris ⁊ pinearum. Et ad doloꝛem ani paritariam bene decoctam ⁊ permixtam oleo: ⁊ deinde cocta applicetur.

¶ Item aliud ad doloꝛem ⁊ inflammationem. ℞. ſtercis galline ſiccum ⁊ recens diſſolue cum oleo in teſta calida ⁊ ſuper peciaꝫ extende ⁊ loco doꝛenti appone ⁊ oleū decoctionis ſcarabeonum balnei cum cibalaria facit idē. ¶ Medicamen Ba. conferens ad mollificationē ani ⁊ exitū ei⁹. ℞. fructus q dicitur arabuſti gallaꝝ ceruſe ō plumbo acatie barbe hircine corticis pini que dicitur ſātis thuris ⁊ mirre omni mane auf. iiij. pulueriz̄entur ſic ca: ⁊ poſtquā abluitur anus cum vino pōtico ſuꝑſpge.

¶ Incipit ſumma ſecunde particule ſectionis prime eſt ad medicinis egritudinem inſtrumentoꝝ vrine continens. xv. capitula.

Oblimis deus

renes creauit coſq; dotauit virtute ſpecifica qua ſuperfluitatez aquoſam traherent ex venis ⁊ virtute epatis impellentis in ſimila ſanguine ſequeſtretur: ex quo inamentum mixtionis ipſius extitit prefinituꝫ. Et coagulauit eos in ſubſtantia dura ex ſanguine ne ab eius acuitate moꝛdicante quaſi continue grauiter ledereni. Et combinauit eos vt ſi vni accidere.

nocumentum alius i operatione complenda subsistat se
cunque proinde vnamquamque plurimarum digonū sic
est in boue non vnius continue sbe sic in porco: vt cum
nocumentum alicui ex partibus eius accideret staret in
operatione tam necessaria cum plurimo eius ab illa par
te distincto. ¶Incumbit enī nature tā grandis necessitas
transcolationis aquositatis ex venis a sanguine vt nō mi
nor sit necessitate mixtionis ipsius cum eo quemadmodū
enim nutrimentum transire ad membra sine aquositate
non potest: nec eis distribui z apponi: ita sine eius segue
stratione nō valet illis distributum fieri vt sic ex primo
defectu accidit atrofia ita ex scdo proueniat ydrops vel
cacesia. ¶Hanc autē necessitatem: nam precognoscens illos
alligauit dorso neruis ac ligamentis explantatis ab eo
z iuxta venam supra ipsum extensam: z hinde latera-
liter collocauit vt a vena ipsa emulgēti vocata habilius tra
hant illam. ¶Collocauit illos secundū in homine: dextruz
quidem superius propinquum epati donec pennulam
eius tangat z hec: vt habilius ab eo illā tranheret quan-
tum possibile est. Sinistrum vero inferius vt quia quod
attrahitur ex illa non attrahit ex primo fozamine quod
habet ad venam: immo a dextro vt artrahatur z quod
propinquius. primo z ad longinquū. scdo sic que trans-
colatio melius compleatur ob quā pōita est in iferiori
seu intrīseca eorum parte concauitas ad quam transmit
titur primo z aqua impellitur inferius ad vesicam: z in
medio corpore renes quod de sanguine assocatur aquo
sitati: tranhendo purificāt meliori modo quo pñt ab ea:
vt nutriantur ab eo z aquositatem tamquam inutile ad
vesicam impellant. ¶Aquositas enī natura ordinate non
sic a sanguie purificata de epate transfertur ad renes qn
est sanguinis mixti ad mōz loture carnis recentis hanc
quo nutriantur renes quam si in sequestrando nec nutri
antur ex illo deficerz vrina rediret sic lotura carnis recē
tis eodē quasi modo quo si epar debile nō discernat quā
impellit eis aquositate a sanguie prout oportet. Et reni
bus aduenit neruus paruus quo excreantur pāniculi ip
sos a membris alijs distinguentes z circa venam flecten
tes z dorsum. ¶Aduenit qz eis vena illa magna ab epate z
arteria exarteriaqz aduenunt epati. ¶Post quoruz crea
tionem creauit vesicaz quēadmodū enim deus ad expul
sionem ficce superfluitatis que digestione prime insequi
tur ordinauit quedam membra ad sequestrandum ipsaz
a chilo vt superiora intestina gracilia maxime quedaz ad
colligendum vt monoclum z quedam ad complendum
vt collum quedam ad extraducendum vt intestinum rec
tum propter causam superius assignataz. Eodemqz mō
ad expulsionem superfluitatis aquose que secunde inse-
quitur digestioni ous membra instituit quedaz hic vero
ad sequestrandum vt renes quedaz ad colligendum z 2
plendum vt vesicam quedā ad producendum ipsam ex
tra: vt virgam propter eandem similiter causam: z vriti-
des vt viam per quam transiret de renibus ad vesicam.
Sicqz creauit eaz: z neruosam z paniculosaz: vt esset. sus
ceptiuaz extensionis in colligendo illam z duorum pāni-
culorum seu tunicarum vt fortis esset in continendo pro
inde fuerunt pāniculi ipsi ex ligamentalibus z neruis 2-
texti quorum interior est duplo grossior exteriori ne ab
acuitate vrine cui obuiat offendatur. Et colligetur in ea
subtiliter ingeniatus est vt sic eam intraret q per viam i
troitus quo quomō nullaten retrocedere possit qz si pos
set nature piclim: atqz fastidium pateret sicut serosus proi
de vritides pozos protensos a renibus ad ipsam dispen
sauit vt attingentes eam in concauo eius: z iuxta collum
inciderent inter duos pāniculos eius exteriozem tunicā
perforando prius z hoc per spatium hñs quantitatem ō
inde difrumperent interiozem pāniculum vt aquositatē
in eius 2cauitate transfundant z cum impleta fuerit ea 2
primente inferiozem pāniculum eius exteriozem subin-
trantes inter eos vritides clauderentur compressio quo
minus ex eis regrediatur vrina quantuncumqz z exteri-
us comprimant. Ait enim Galienus si enim ad quam
partem clauditur fenestra eam impellendo studeas aper
rire magis eam firmabis: z vt collecta in ea tenentur pro
voluntate nec exiret per eius collum quod ad eius ordi-
nauit expulsionem inuoluntarie sicut in patientibus vri
ne distillationem contingit. ¶Procreauitqz ipsum carno
sum plurimorum āfractuum z in eo lacertum latitudina
lem inuolut contractione cuius preclusum ad modum
marsupij vrinam retineret pro velle: z tam diu q vnctu
ositatem sanguinis qua inficitur trahat qua nutriatur. ō
inde eo mollificato vrina procedit ad virgam vt extra p
grediatur per circuntractionem z compressionem villo-
rum eius substantie si multa existat vrina: z si pauca exi-
stat in ea p circuntractionē z compressionem lacertozum
etiam ventris ordinatozum ad coadiuuandam etiam ta-
lium superfluitatem expulsionem. z continuatur vnicui-
qz latep eius neruo 2ptitatē hñs z vēe gete plsatiles z mlti
plicati sūt i ea vt sentiat cui initiū z ad q extēdit. Ex qb
manifeste colligit quod sic egritudies eius possibiles tpa
liē euenire atqz curabiles ppie z ex cōitate z prope sūt
generis malitie cōplexionis simplicis z 2mixte plrimū
z pure z cum materia pluz pp illō qō ō hūoī aduenit
eis cum superfluitate aquola z ḡuis male 2positionis vt
opillatio in eorum venis z poris ac repletio in concauī-
tatibus corūdem ex sāguine humore vel lapide. Et ge
neris solonis continui vt sunt vlcera z corrosio in corū
substantia z abscisio venarum z apertō earum. z gene-
ris apostematis ex quibus debilitat accidit vesica z re-
nes in eorum operratione predicta comuni z cum mul-
tiplicantur debilitatur ep donec pueniat res ad idropisī
si nō alr resistat dolēt quoqz z alia sinthomata patiūtur.
Et significatō s tales hēt ppie z potissime ex ppio do
lor: z tactu z dispōe membroz vicinoz 2patictiū eius ime
diate vt ē dorsū z alia vrinalia mēbra immediate vt ē epar
stōaci cor cerebz z ēt totū corp. ¶Ñ abohali mbz 2pa
tit alteri mēbro qz tertio mēbro associat sic cerebz associ
at frni ppea qz vnūqōqz associat epati z exeūtib cū vria
q si sana sint z appetitus nō sit lesus sitqz ch alijs 2tentis
preter naturam sanitatē epatis idicat z egritudinē renum
Si dolor i lūbis existat vt hypo. dixit z p ipsaz nō sanam
puta grossam z residentē multā eorum egritudies resol-
uūtur qbus plurimū pauci tas vrine associantur. Et fm
hec hic summa scōa quarte pticule sectiōis prie q est ō me
dicis egritudinū instrumentorum vrie capla 2tinet. xv.
Et qz renes z vesica in cāis egritudinibus: z accidentali
bus 2ueniunt plrimis q̄admodū z in actu vt ex predic-
tis apparet plurimum z in cura 2uenient z medicinis q
bus hz 2pleri vrūtibus tū in virtute z potentia elemen-
tari z specifice pp ipsoz vriam in natura p tanto de cura

gritudinuz plurimarum ipsoruz sil' loquemur causa bre
uitatis cumnois ivocatiõe q sit bñdictus.

¶ Capitulum ꝑmum ō medicinis male complexionis
renum ⁊ vesice.

¶ Capituluz secundum de oppilatione renum ⁊ vesice
ex lapide: ⁊ medicinis eius.

¶ Cap. tertium de oppilatione renuz ⁊ vesice ex sãgui
ne vel alio humore ⁊ medicinis eiusdem.

¶ Cap. quartum de dislocatione rnũ ⁊ vesice ⁊ medis.

¶ Cap. quintum ō. solõe continui i renibus ⁊ venis eo
rum ⁊ eorum vlceribus ⁊ scabie ac reliquoruz membro
rum vrine ⁊ medicinis eorum.

¶ Ca. extum de apostematibus renũ ⁊ vesice ⁊ medis

¶ Cap. septimum de dolore renum ⁊ vesice prouenẽ
te ex eo: ⁊ medicinis eorum.

¶ Cap. octauum de ōbilitate renuz ⁊ vesice ⁊ dislictõe
nocumentorum ꝓtigẽtiũ i actõe vrinandi.

¶ Cap. nonum de diminutione seu paucitate vrine ab
latione ⁊ priuatione ipsius.

¶ Cap. decimum de diabete.

¶ Cap. xj. de fetore vrine.

¶ Cap. xij. de dissuria ⁊ inuoluntario exitu ⁊ distillatio
ne vrine.

¶ Cap. xiij. de stranguria ⁊ difficultate vriue.

¶ Cap. xiiij. de ardore vrine.

Cap. xv. de multitudine ⁊ mictu in lecto

¶ Cap. de medicinis male cõplexionis renuz ⁊ vesice.

m Alla cõplexio renũ: ⁊ vesice spcies eius cause si
gna ⁊ cura ex hijs que dicta sunt in epate sunt
manifesta ⁊ infra cap. de ōbilitate dicemus.

¶ Oppilatio in renib⁹ ⁊ vesica ⁊ alijs instrumẽtis vrine
plurimum est coartotaria ꝓp illō quod⁹ descẽdit ad ea ō
superfluitatibus cum vrina: ⁊ si ex huoꝝ est implente ⁊
oppilante aut erit ex multitudie sãguinis ⁊ signa eius sẽ
sanguinea vrina cũ dolore grauatio in eis ⁊ dorso. Ali
abohali ait est autem cũ in egritudinibus acutis sangui-
neis vrina sicut sanguis ipse emittit apitione vene non
existente in renibus ⁊ significat replonem supfluã in veis
quaz contrahit ⁊ oñditur i renib⁹ eẽ dolor grauatiu⁹ par
tium predictaꝝ adiũctus illi: ⁊ significat eã tactus calida
tatem inuenẽs supra renes ⁊ dorsũ: sitis quandoqz: ⁊ f
gimen vlg ⁊ alie consimiles circumstantie iuẽte i eo cũ iu
uamento a frigidis ⁊ quãdoqz erit ex congelato sãgũie i
vesica de qua infra de solone dicet. Aut erit ex alijs hũo
ribus grossis ⁊ viscosis. Et signa eius sũt vria cũ hypo
grossa ⁊ conglobata ⁊ cũ ampullis sup natantib⁹ vt hy.
dixit in affo. cum maiori grauedine seu doloris grauati-
ni renum additõe non soluz ꝓp id quod oppilat ꝙ etiaz
pp id quod ex oppilatione retinẽt: ⁊ aggregat. Et ẽ i ea
retentio vrine quãdoqz vt infra dicet ⁊ tact⁹ inueniẽs frigi
tatem supra renes ⁊ regimẽ precedẽs mltiplicãs tl'es hũo
res ⁊ alie consiles circumstãtie cum inuamento ex calis.
⁊ quãdoqz est cũ ventositate / gõssa coartataũ eis genera
ta ex predictis hũoribus calefactis vel cibis. Et signa ei⁹
sũt signa⁹ ꝑdicta cũ extensione percepta seu tẽsiõe ꝓpe cũ
moõetur ⁊ iclinat. Et quãdoqz ẽ ex hũorib⁹ mediocrit
alteratis puta sanie grossa ⁊ viscosa coartata in eorum
concauitate ⁊ poris quã natura expellit ꝑ venã adorti ma
ore a superiorib⁹ mẽbris ad mẽbra vrine sic. B. ⁊ abo-
hali dixit. Et signa sũt añcessio apostematis dubellati in
superioribus membris vl' vlcera ⁊ prope i epate ⁊ spũali
bus membris ⁊ vrina sanios ⁊ ardore. Et signuz cõe in
omnitã est stupor inferiorum mẽbroꝝ eo. q' spũs sẽsi-
bil' ad ea bono mõ trãsire nõ valet cum qbusda ꝑdictoꝝ
signoꝝ. s. dolore grauatiuo: ⁊ sensu caliditatis supra re-
nes aut erit ex lapide de quo stati dicetur. Cura eius q ẽ
ex sanguine est euacuatio cũ floia ex balsilica vsqz ad lip
potomiã deinde si expedit cum floia sarene vel aptõe ve
narum emoroidalium ⁊ cũ regimine extenuatio vel i fri
gidatio ex diureticis frigidis. Et cura eius q est ex hũore
grosso: ⁊ viscoso est cura oppilationis epatis ex hũorib⁹
grossis talibus. Et ẽ in sũma tres res. ¶ Pria ẽ regis sub
tiliatio ꝙa est adequatio materie. Tertia est euacuatio ip
sius. ¶ Prima res nota est. Scda ẽt. Tertia ex premissis
ibidem complet tñ qñqz cũ soluentibus cum derivatiõe
vt sũt vomitus clisteria ⁊ farmaca ventris solutiua ex q
bus ꝓpriuz ⁊ simplex agaricum ⁊ galbanum semẽ vrtice
yreos asaruz serapinũ cũ ydromelle: ⁊ vterqz elleboris
Et compositus est yera. oz autem ne sit soluño laboriosa
ne humores effundant ad renes qñqz cũ soluentibus ab
derivatione vt cũ diureticis calis ex qbus ꝓpria sũt spi-
ca foliũ cassia: lignea su. sicca aq cicerum nigroꝝ: ca-
pill' veneris mentꝛ vinum in quo residerit spica soluunt
enim vrinã in hũoribus grossis ⁊ alia que ꝓuocãt cisti:
vtute ⁊ extrahũt superfluitates grossas quas infra dice-
mus in cura oppilationis eoꝝ ex lapide ⁊ difficultate vri
ne nisi reumaticus fuerit quo casu diuretica fortia nõ cõ
ueniũt nisi ꝓus purgato corpoꝝ materia cessauerit fluen:
vnctionibus ex oleis resolutis ⁊ cerotis ⁊ ẽplastis ⁊ bal-
neis resoluentib⁹ nãliter vel artificialiter ordinatis. Et
si qdẽ sit cũ ventositate cura est iflatõis stomaci epatis: ⁊
splenis supinis dicta. Si vo eoꝝ oppilatio sit ex sanie ea⁹
cura est duplex regimen. ¶ Primum est regimẽ apostẽa-
is dubellati ⁊ apti seu vlcerũ superioꝝ membroꝝ secũ-
dum est saniei mũdificatio vt nõ noceat primũ habitum
est supius ꝙetiã vbi de cura apostematum dictum fuit.

¶ Cap. secundum de oppilatione renum ⁊ vesice ex la-
pide ⁊ medicinis eius.

Apis in quinqz ptib⁹. corporis ꝙ S. genera
ri põt. In plmone. s. iitestinis ō qbus ō dictũ
ẽ illud est raro: ⁊ in renibus ⁊ vesica de quib⁹
nunc dicendũ ẽ ⁊ est plrimuz ⁊ etiã i iucturis
de quo dicet infra ⁊ ẽ mediocriter se hñs. Et vbicunqz
generat cõem in genere hz causam. Et hij de qbus est f
mo in cã conueniunt sed in ei⁹ quãto differũt. Conueniũt
i qp in cã. s. materiali ⁊ efficiente. Materialis qdẽ ẽ plu-
rimũ humor grossus ⁊ viscosus in corpore generat⁹ trãs
latus ad illas partes renum ⁊ vesice ibiqz retentus: ⁊ qñ
qz apostemans. Dic autem humor plurimum est flema
ticus cũ sit ꝓprie ꝏdemplabilis nõ sic sãguis hz qñqz ad
illas pueniant qz nec grossus ẽ nec viscosus sed consisti-
tia tẽperatus: ⁊ cũ puenerit ad illa quersus in malam q
litatem venenosam quadmodũ vt hypo. dixit nõ potent
ibi ꝙtineri sed extra expellitur a natura. Nec mẽbra qz p
pter siccitatem eius partes nõ adherent vt ꝏdemsentur:
sed incinerentur potius. Nec colã qz non grossa visco-
sa. Et causa generationis talis humoris flematici: est de
bilitas digestionis aut ex parte virtutis caloris innati qz
debilis vt contingit in senioribus. Aut ex parte cibi qz
grossi ⁊ viscosi de genere panis ⁊ paste azime ⁊ carnium

grossarum vt animalium magni corporis vt bouz bubalarum cernorum ꝛ porcorum ꝛ siluestrium: ꝛ antiquorū ꝛ minus iuuenum salitarium ꝛ anuum paludestriuz ꝛ piscium magnorum ꝛ lacunalium ꝛ lacticinorum ꝛ leguminum ꝛ aliorum similium. Aut potus aque turbide ꝛ prae lacunalis ꝛ stagni ꝛ vini grossi ꝛ turbidi. Aut ex pte mali regiminis in alijs attendendis condictionibus circa digestionis perfectionem vt in pueris ꝛ gulosis adolescentibus de quibus supra dictum est in capitulo debilitatis digōis. Cā vo translatiōis ē virtus expulsiua supioꝝ mēbrorū fortis epatis. ſ. ꝛ venaꝝ ꝓpriē cū āpitudie viarū ipsaꝝ ꝛ debilitas remiz cā vo retentiōis illoꝝ in ipsis ē debilitas vtrius expulsiue ipsoꝝ in ipsis nāliꝫ vel ex egritudine cūstrictura viaꝝ expulsionis ꝛ grossicie hūoris ꝛ concauitatis aptitudine in colligendo ꝛ retinendo quoꝝ diu cōdensēt ḡre extra corpus expellere illum humorē nō valz sed tradat tēpore lōgo ꝛ euacuatur qō subtile est ꝛ claꝝ cum vrina paulati ꝛ grossū ꝛ terestre remanetur eis condēpsatur. Ysaac.n. dixit p cānalē strictuz ñ transit liquor grossus. Si eum virtus fortis existeret ꝛ via apta totum humorem paulatim sic aggregatur cum sui grossitie expelleret cum vrina grossa vnctuosa ꝛ turbida quare generatio lapidis nō sequeret sic i pluribus talē vrinā migentibus sepe vidimus. Cā vero efficiens lapidis est caliditas ab eqlitate egrissa illorum membrō rum agens italē humorē rerētū ibi ꝛ gdēplās ipz qñqz in pilos rubeos longitudinis vnius palmi vel brachij sm ypo. ꝛ. G. qñqz in lapidē ḡadmodū ē videre: i balneis termarū ꝛ vasis i qbus aqua calefieri consueuit in qbus grossū aq in lapidē durissimū pp agentē calorem dēpsatur. Aducunt autem illis membris talis calas aut a cā intrinseca aut extrinseca ꝛ intrinseca aut ꝓpria aut ex vicinitate ꝓpria aut nāliꝫ aut accidētaliter ex hūore colico ad illa translato a supioribus membris epate. ſ. cisti ꝛ renis apostemate vel nō apostemate. Et vicinitate ꝛ prope ad epar supercalefactum. Et extrinseca per se: ꝛ per antecedens calefaciente p se quidez vt cibis ꝛ potibus calidis forti motu pedtūdo vel equitādo in aer calo: balneis calidis ꝛ forti strictura lumboruz ꝛ alijs. ¶ Per accēs vt ex frigore aeris vel balnei cōstringente poros ꝛ inflamante caliditatem ipsoꝝ nec est frigiditas per se cā eius cum talis frigiditas ꝗgelans in corpore stāte vita nō possit esse. Et si in generatio est flātis vitrei sit inuenire dicendū q ē minor ea q gdēplat in lapidē ꝛ tñ dicitur cōgelans respectu esse alaꝝ speciez flatis. Dicit aūt cāe lz cōes sint eis ambobus in lapide tñ vesice sūt fortiores pp ipsius naturaz Est.n. mēbrū inferius posituz ad qō hūor qui ē mā lapidis ꝗuenit transcolat⁹ ꝛ subtiliat⁹ ꝓ vrinidum trāsefido strictura ḡre nō est apt⁹ gdemplari vt grossi⁹ q pūcit pus ad renes cū sua viscositate ꝛ grossicie ꝓpria. Est ēt membrum nerwosuz pauci sanguis ꝛ frm ḡre ipsi⁹ callas non est potēs gdēpsare sic in remb⁹ sanguinis: ꝛ nāliꝫ calidis Adhuc locꝰ ꝛtentiōis in vesica ē āplior ꝛ via ꝗpulsionis apto: pp largitatem colli eius ꝛ breuitatem ꝛ in mulieribus maxime ḡre lapidis gñō in ea ē difficilior ꝛ proinde minor ꝛ cū generet pp fortitudinez causarum maior: erit ꝛ ad curādū rebellior ꝛ fz hipo. in affo. ꝑiculosior. Generatio quoꝝ ipsoꝝ ꝗuenientia: ꝛ discōueniētia ꝓdictarum cāz diuersā aptitudinem hz in etatibus diuersis vt ypo. dixit i affo. in sexibꝫ quoꝝ ꝛ naturis diuersis corpoꝝ ꝛ mēbroꝝ in qb⁹ generari hñt ꝛ habitudinem etiā. Nam in pma etate q protendit vsqz ad dentiū plantationem nō est generatio lapidum apta cū humores subtiles nō viscosos hēant nec grossis vtant rebus nō calorem actum nō strictura viarū ꝛ si hēant ꝓpter pruritatez tamen ꝓpter humiditatē ꝗplexiōis recipiūt extensionē ḡre nō retinet vt in apide gdempsit. In etate autē que ē dentiū plantatia que ē vsqz ad. vij. annos ꝗpletos ꝛ etiā vsqz ad. xiiij. in quo inchoat pubertas qz materialis causa deficit naturaliter generatis talium lapidū inepta videtur pp mēles humores cum in eis adhuc sint subtiles nec sūt grossi ꝛ viscosi ꝓpter debilitatē digestionis cum habeant illā fortem. Accidentaliter autē cū materiaz habeant ꝓpter ipsorum gulositatē ꝛ malitiam regiminis in alijs debilitantes digestionem quare tales multiplicantur humores adsit q cā in ea efficiens qz calor tā fact⁹ potens nō obtusus permanens in ꝓdicta etate sit etiam viarum conuenientia qz membra diuriora facta nō se fuerit extensibilia quare in ea ipsius lapidis generatio apta est i vesica tamen sm hipo. quoniam fortitudo superioruz expellit ad illam quam colligit ipsa: ꝛ retinet: ꝛ non expellit pp frītatē. Omne.n. mēbrum fiz ꝗplexionis frigide actōnes defectaliz ex necessitate dixit. ¶ In pubertate aut adolescentia: ꝛ iuuentute nec hic nec ibi generatio lapidis apta est pp defectum materie qz humores habent sūtiles nec sunt gulosi vt priores: ꝛ eligere incipiunt dietam bonā quare humores tales ñ generāt nec transferūt ad inferiora ibiqz retinent fz pp virtutis poroꝝ ꝛ viaꝝ lāgitatem expellūtur extra lz cā efficiēs sit i eis ītēta. In senectute vo licet sit materia vt hūoris ꝓpē digestiōis ō bilitatem multiplicati in eis ꝛ viarum strictura ꝛ ꝓ siccitatē corrugantem ꝛ in vltia prope: qz tū deficit i ea cā efficiēs q est i generatiōe potissima: lapidis generatio ñ existit in vesica. ſ. sed i renibus tñ ꝓpē eoꝝ caliditatē. Et i mulieribus non i vesica qa ibi deficit calas nō sic āt remb⁹ deficit quoqz viaꝝ strictura qz viaꝝ hñt amplas: qz collū vesice in eis amplū ē ꝛ curtū ñ sic aūt i remb⁹: vt ypo. in principio libri de aere ꝛ aq locut⁹ materia quoqz ad fines puenit plus nō trāscolata siē ad vesicā descēdit. In naturis quoqz diuersis vniuscuiusqz generatio diuersa: ꝛ in habitudinibus quoqz. In hūida.n. natura ꝛ habitudie pinguis fit generatio ipi⁹ in remb⁹ pemptoꝝ: ꝛ i sicca i vesica ꝓpter cāz ꝓdictā lz autē hic diuersitas ꝓueniat rōne aptitudinis ad cās eius ꝗgregandas vel nō. In naturali ꝗplexione et tale seru habitudine: ꝛ dispositione membroꝝ accidentaliter hñt vtrobiqz lapis in oi etate ꝗplexione ꝛ seru ꝛ habitudie generari. Cumqz ātiquat generatio lapidis ꝛ ei⁹ cāe ꝓdurent ꝛ habitent nō prohibetur: nec sanat lz remediuz habeat quoquo mō: ꝛ ꝓpe i seniorib⁹. Vñ ypo. affo. Me frteici ꝛ circa vesicaz dolores laboriose sanatur in senibus nec post. l. ānos vt iij. epidimiarum dixit. sed continuat ꝛ transit ad heredes. Et cum non est habitata sed disposita ꝛ nona fz augmentum ꝛ diminutionē causaꝝ fit suā quandoqz periodos mensis. vnius vel plurimum.

¶ Signa oppilationis renū ꝛ vesice ex lapidibus ꝛ aliorum membrorum vrinalium distinguentia ipsaz ab humorosa est signa lapidis que in humorosa non sunt. Et signoꝝ lapide quedam sunt cōmunia q̄dā ꝓpa. Cōia q̄dam ex vrina sumunt dolor ꝛ exeūtibus cū vrina. ꝛ sūt nam cum videbis vrinam q̄ consueuit mingere patiens

turbidā ⁊ grossam clarificari ⁊ attenuari tūc estimabis lapidis generationē ⁊ cum additur dolor: vt q; sentiat patiens dolorē in partibus vrine mēbrorum tunc certificata erit extimatio tua: q; materia iā aggregata ē in membris illis ad lapidis generationem deinde si vides aliqd arene fidētis sibi associari tūc tua extimatio erit completa: ⁊ maxime si materiā videas retineri. Notandū aūt q; lapis si mediocris sit retinet vrinā totalr: q; potest subintrare meatum vrine ⁊ occupare. Magnus aūt subintrare nō valet ⁊ si opponat se orificio meat⁹ de facili remouet: puus vero si subintrat nō occupat totū vt possit totalr retinere ⁊ cum tanges illas: ⁊ inuenies molles lapis est in fieri. si vō durus lapis iam fact⁹ est. Differentia vero ex qualitate nature doloris ⁊ exeuntiū cū ipsa sumunt hoc mō. Nam in lapide renū vrina est cū rubedine dolor ē in lumbis ⁊ fortis adeo q; sit q̄q; similis colico ⁊ itenditur tēpore in anitionis sumpto cibo remittit ⁊ est cū getis dolor ē ibi fixus ⁊ cum mutātur ad vesicā interpolātur: ⁊ minuitur ⁊ in ylijs augetur: ⁊ proprie apud replesionē itestinoruz propter coartatōnē poroꝝ vritidum ⁊ cū puenit vsq; ad iguina ⁊ emuntoria tunc iam perueniunt ad meatuz vesice: ⁊ cum sedatur dolor ei⁹ tunc iā peruenit ad vesicā vt supius dictum ē ⁊ arenosa residētia sūt rubea cum differentia pcerationis ei⁹. In lapide vero vesice vna est alba: ⁊ arenosa simlr alba vel emeritia. Cū ypo. Quib⁹ i vria arenosa ⁊ alba scia substant his vesica lithiasim habet dolor quoq; acuti pectie ⁊ pitonei ⁊ minor: ⁊ quādoq; lapis vesice tenet in loco amplo ⁊ spacioso: sed i renibus ē coartatus i stricto: ⁊ plurimū retinet vrinam. Et est inator quam lapis renū pp maiorē extensionē quam recipēt in vesica ⁊ durior: pp lōgiorē morā quam trahit i eā quam in renib⁹ faciat cum ḡ cadat sui grauitate i collū vesice qō inferius tēdit sua magnitudine integre oppilabit ⁊ retinet vrinā: ⁊ est significatio fortis sup lapidē affirmatum: ⁊ tūc cū hoc est puritius ⁊tinnus in pectine ⁊ in canali virge quare afficit eam ⁊tinue ⁊ ppie si ē puer ⁊ accit erectio assidua ⁊ q̄q; mollificatio vltra modū: ⁊ puducit ad exitum ani. Et cā in puritu est exasperatio vesice ex lapide duro ⁊ cōmoto in spacio vesice: ⁊ maxime cū sunt plures siue sint in ea generati siue a renib⁹ descēderint ad ipsam quare exasperāt ⁊ inducūt puritū ⁊ cuz vrina tūc emittunt furfures ⁊ q̄q; sanguis ppter abrasionem. Et accidit lapis vesice in regionibus septētrionalibus magis afflictis ⁊ in isantibus ⁊ corpora illoꝝ pliz sūt extenuata qō est econtra in lapide renuz. Cura lapidis est ātuor res. Prima est abscisio cause. Secunda est ipsius eductio. Tertia est regimē quarta est correctio accidentiū ex quib⁹ est dolor vrine retētio ⁊ vlcez impressio que q̄q; est prior: pro magnitudine. n. accidentiū interdum oz puertere ordinem cure. prima est cause abscisio. In abscisione nāq; eius affisit punctio qua lapis generatio prohibet: ⁊ qui est in fieri impedit ⁊ qui factus ē nō auget sed educit ⁊ proprie si sit paruus. Et completur tribus modis. primo cū prohibitōe materie generatōis scilicet hūoris grossi ⁊ viscosi ⁊ illud cū ordinatione regiminis in cibis ⁊ potibus subtilibus euchitis in aliq; bita digestioni complende. Secundo cum euacuatōe ipius humoris iam generati ex epate ⁊ venis si adsit ⁊ etiā cum derivatione a partibus illis puta cum vomitu clisteribus ⁊ alijs solutiuis farmacijs suptis ⁊ in euacuatōne eius de partibus renuꝝ ⁊ vesice si sit ibi detentus ⁊ coartatus: vt ni lapidem condenpsetur: ⁊ hoc cum diureticis temperate caliditatis que causam efficientez scilicet ipsorum caliditatis nō augeant ⁊ intendant qualia sunt ex cibis. Vt sunt carnes animum montanarum parvarum pauce pinguedis: ⁊ caliditatis ⁊ herbe diuretice vt banacee recentes ⁊ apium petrosilinuz feniculus endiuia ⁊ sparagus. Ex leguminibus: vt kuil ordei ⁊ aqua cicerum nigrorum ⁊ ex fructibus vt ficus humide ⁊ sicce ⁊ amigdale: ⁊ vua alba. Et ex potibus vt est vinum subtile clarus album cum aqua dulci ⁊ clara limphatum parum. Et ex medicinis vt est decoctio polij quinqz radicum cōmunium capillus veneris ⁊ radicis altee squinanti: ⁊ scolopendrie: ⁊ similium omnia enim hec prohibent generationem lapidis: ⁊ puum frangunt educunt ⁊ secamabim cū aceto squile. Et vnctio illarum partium cum oleis mundificantibus ⁊ abstergentibus. illas partes vt est oleum de amigdalis amaris de lilio: ⁊ de apio. Et cum cerotis vel emplastis ex abrotano fece combusta: ⁊ nutro. tertio cum alterantibus ipsorum qualitatem meinbroꝝ que est causa efficiēs: ⁊ illud causa diureticis frigidis qualia sunt bathece ⁊ semen eius ⁊ semen citruli cucurbite: ⁊ cucumerum ⁊ aqua lactis aqua melonis indi: ⁊ vnctiones ex succis ⁊ oleis ipsorum: ⁊ cum alienatione omnis caliditatis ⁊ flammantis interius ⁊ exterius ministrandi. Et si fit cū effusiōe humoris colerici purgetur cū propijs ex quib⁹ est aqua lactis semi. cōmunium liquiritie mellis cassie fistule ⁊ olatrum oxtulanum est proprium omni cause: ⁊ si rupus de succo viol. ⁊ similia ⁊ si fuerit cū inflāmatione vel erisipila seu apostemate duro. Eductio eius triplicter fieri hz. vno modo cū dilatantibus membra ⁊ ductu. ac etiā lenientib⁹ ductū superficiem atqz lapidis ⁊ ppie cū est puus ⁊ repletur cū administratione balnei ⁊ fomenti ex aq̄ dulci decoctionis melliloti calamenti: altee: malvarum camomille yreos radicū feniugreci se. lini: aneti ⁊ filium. Et cū vnctionibus illaruz ptium. s. alchatim ylioꝝ inguinū pectinis ⁊ pitonei cum ex oleo de altea de sesamo greco de aneto de alcānā: de lilio amig. dulcū l'amā. ⁊ de lilio. Et cū ebibitis in lapide renū vel in iectis in lapide vesice ex iurib⁹ carnū vnctuosis. ⁊ mucilaginis cassiet. dragagāti psilij ⁊ olei amig. ⁊ viol. gummi feniugraci rur ⁊ decoctio malue campestris cum butiro ⁊ melle de qua sumantur ℞s plurima ⁊ grana pini ⁊ filiuz sedo cum diminuentibus lapidē ⁊ educentibus ⁊ ppie cum est magnus et dur⁹ q calidis: et humidis nō dissolui. ur quoq; q̄dā simplicia sūt q̄dā composita. Et simplicia quedā cōmunicātia a repletione quedā a proprietate et quedā vtroqz mō et a repletione cōmunicantium quedā sūt debilia tantum in renū lapidibus ipsimētia qualia sūt amara absterssiua que sūt fortis incisionis: et tempate caliditatis vt est radix spine que grece nominatur spgos: et radices sentice herba castracam et polium: lapides nominati grece adhata: et acetum: squille: et reliqe medicine similes istis: vt betonica pentafilon: et capillus veneris grana solis: saxifragia: et folia saxifragie q frangens: lapidem interpetatur et radix scolopendrie et aqua ficie haruz aūt est impressio non est nisi in lapide renum et pertranseuntia vsq; ad lapidem vesice qualia sunt cicer nigrum: et aqua eius radix costi bdelium et similia. Quedam fortiora impressionem facientia in lapidem vesice tamquam

in duriori obiecto lapis enim vesice difficilio: est ad comminendum pp eius magnitudinē ꝓpter duriciem maiorem longitatez ⁊ ꝓpterea comminuctia oz eē fortia ⁊ non tm̄ simplicia ymo composita: ⁊ ꝓptea si ꝯminuunt lapidem vesice ꝯminuunt lapidē renum saltem cum ad illum peruenia ꝓpius ⁊ nō ecōuerso vt dixit aboali. Cōposita vo infra dicent sz talia simplicia sunt radix sqle alia ⁊ tribuli ⁊ grani nucum apium mōtanū calamentum pulegium yrci vel cerui radix citroli campestris ⁊ est cu eumer asininum radix balsami: ⁊ partes eius semē rafani ⁊ aqua radicū eius semē cipi egiptiaci scordeon radix lauri: ꝑpucia vitis alie ruta agrestis baurach atramentum piper puluerizatum ex quo factus fit trociscus ⁊ adusta ⁊ nitrum adustum. Et sanguis hyrci fm̄ artem collect⁹ ⁊ reseruatus in trociscis de quibus in hora doloris detur vnus cū vino aceti aut aqua apij montani ⁊ est mirabile. Ꝯpropietate vero cōminuentia sūt vt puluis scorpionū ⁊ olium eius solatrū ortulanum ⁊ lapis qui inuenit i spōgia marina ⁊ iudaicus ⁊ cinis leporis decolati ⁊ lumbrici terrestres exiccati cinis ꝑtis asini in lapide renū ⁊ gramen vtrunqz. Quedam cōminuunt vtroqz modo vt ē nitrū album ⁊ clarū adhustum ⁊ puluerizatum ⁊ fex adusta: ⁊ cinis corticuz ouoꝝ ⁊ scarabei ⁊ semē genestre qō frangit ⁊ educit ⁊ prohibet generari ⁊ anis pua que notā tur grece yeragolidum eos ⁊ super allas eius sūt pēne aree ⁊ super ca da eius sūt puncta alba ⁊ francigene noiāt eam safariengi adhusta ⁊ cinis eius cum aqua mellis extrahit preceteris lapidē magis ⁊ fimus columbinus ⁊ fimus galli. Et modus vtendi talibus ē: vt medicine que dam permisceant istis medicinis ꝯminuentibus lapidez quaꝝ alie sūt iuuantes ad penetrationē velocez: vt piper calamentū ⁊ cinamomuz ⁊ cū hoc opant ad cōminuendum lapidez. Et alie sūt q̄ ꝓuocant cū virtute ⁊ extrahe rehabēt supfluitates grossas vt scia nota ⁊ ꝓprie fe.gre. rubee radix danc⁹ men.fu.asaꝝ acorus ⁊ ameos keisi fiseleos se.agni casti squinātum ⁊ cordumeni ⁊ cantarides sunt in hoc potentissime cum impressione in lapidē. Sz oz mistrare cū cautela ne vlcerēt vesicam vt B. dixit nisi cū rectificantibus in quantitate tēperata sumant sicut sta fisagria. Alia vo sūt alteratiue digestionē facientes eius qō alij mouēt: ⁊ facientes mozari donec ille operationez suam perficiant cū pinguedine ⁊ viscositate sua vt gūmi sem ⁊ alie sūt cū arōaticitate ꝯfortātes membroz apud diuersitatē ipressionis ⁊ modum sup ipsū ⁊ sūt medicine arōmatice: vt spica cassia ⁊ similia ⁊ alie sūt ꝯfortantes in quib⁹ est subtilitas cū stipticitate vt est radix rubi: ⁊ rob fructuum vt ꝯseruēt membꝝ a nocumēto illoꝝ ⁊ est ỽga pastoris: et ex illis ē been: aristo. lilium: succum ⁊ semen agni castiz rose balaustiaꝝ sqnantū ⁊ sandali ⁊ medicine sedantes dolorem cū ꝓpietate vt sūt anodine nuces ⁊ auelane ⁊ q̄ sedando dolorem retardant cū permittentur iste medicine ex eis vna cōposita fiat nā sapi tissima int eas discernit ⁊ vtitur eis ꝓut oz ordinare: ⁊ hij duo predicti modi sunt cōmunes ambobus lapidibus. Tertius modus ē cū incisiōe ⁊ abstractione si ꝑmo nō sufficiant q in lapide renum est inconueniens ⁊ mortalis ꝓpter ꝓfunditatem lacertorum ⁊ ossium magna. venarum: ⁊ arteriarum. Sed in lapide vesice possibilis ⁊ timorosus ꝓpter circumiacentiā lacertorum venarum: ⁊ arteriarum ⁊ neruorum quorum incisione dolor fortis sequitur: ⁊ spasmus ⁊ syncopis ⁊ apostema: ⁊ mors plurimum: ⁊ quandoque foramen conuertitur in fistulam: ⁊ currit inde continue vrina. ¶ Sunt tamen aliqui qui ꝓsumunt super illam. Caueant tamen vt non nisi magna necessitate cogente ex dolore ⁊ retentione vrine infestantibus valde infirmum nec in quolibet corpore illaz agāt nisi fm̄ forti ⁊ constanti: ⁊ preuacuato: ⁊ cum cautella ab errore q̄ si tales nō sint dimittant illam ⁊ ad remedium curant ⁊ docet G. s. transpositionem lapidis vel sanguinis congelati ex lapide pungente fluctis ab orificio: ⁊ collo vesice vt vrina libere effundatur eius enim retentio ē periculosa ⁊ mortalis fit autem tribus modis vt infra dicetur ⁊ in lapide renū quoquo similiter puta vomitu violento: ⁊ forti quo lapis superius trahitur atqz ventosa super lumbos posita sicut econuerso trahitur inferius forti motu agitatio ⁊ saltu ⁊ manualitus retētione ac cōpressione ⁊ fricatione renū ⁊ ꝓximorum trahentium ad inferiora ⁊ ex illis sunt clamores ⁊ clisteria conuenientia ⁊ in feriorum calefactio cum fomentis ⁊ alijs calefactorijs hec enī trahunt lapidem renum: vsqz ad vesicam paulatim ⁊ q̄nqz extra de vesice collo per virgam expellunt vel mulierum naturam. Incisionis autem modum ⁊ regimen tal est vt non fiant nisi in infantibus ꝓpter facilitatem cōsolidationis ⁊ temperamentum complexionis ⁊ humorum que non est in iuuenibus ⁊ senibus ⁊ in constantibus in tolerando dolorem lapidis: ⁊ sint preuacuatiue humores currant ad locum ⁊ apostement ⁊ a fecibus intestinorum quoniam dolorem minuit ⁊ sint contenti sb tili dieta ⁊ sit dies clara et tempus temperatum et quietū et loc⁹ et sit tēpata istrumēta istite et fassi et medicie ap.ꝑpate i retētiōe sāguis emanātis et sedatiōe doloris q̄ sint ex plibus dictis i cura emorroidaꝝ ex retētiōe sāguinis ⁊ ex sedātib⁹ dolorē q̄ ỽ dicent ligaturis qb⁹ ꝑmissis taceat eger supin⁹ retractis crurib⁹ et detent⁹ sit a circūstantib⁹ firmiter. Et cyrurgus digitū sum̄z idicē i anū insās vel mulieris ỽginis. vel i vlnaz deuirginate immitat donec ꝓueniat ad lapidē: et cū pervenerit ipsum in collo vesice teneat firmū et impellendo semꝑ a vesica versus collum tūc q̄signet atramento vbi incisionē faciat fitqz inter ỽgam seu bursā: et anum: ⁊ iuxta commissurā seu filū nō i ea sed inter eā: et cruris plicaturā ita q̄ incisio cadat i collo vesice nō in eius concauo tūcqz incidat subito instrumento bene accuto et tm̄ quātū ꝯueniat magnitudini lapidis deide extrahat illū facilioꝝ modo quo pōt. Quod magnitudo eius impediat exitū tenaculis ꝯfrangat deinde vitellū cū albumine ouoꝝ et pulueres ex restringentibus sanguinē cū plumatijs vlceri applicet deinde cura vlceris regat et supervenientib⁹ deinde accidentib⁹: ex dolore apo. sangūis ꝯglatiōe i vesica quem resoluit vehemēcū idromelle sumptū collo eius et ỽge et alijs ꝑsubueniat ꝓut oportet cum his q̄ ex dictis et dicendis sunt nota.

Similiter et si pueni lapis vsqz ad collū virge nec possit exire quoquo incidas sub ea si expressione educi non poterit nec retro pelli cū immissione firige vt vrina egrediat deide cura vlceris regendū. Et sūt qui igeniant e ponūt cānulam in anglo incisiōis vt vria inde trāsiēs egrediatur extra vt vlcus non tangat ne mōdeat et cōsolidationez ꝓhibeat. Alius modus est q cirrugicis dimittat expertis. Et mō segtur q̄rta res q̄ ē cōrectio accēnū ⁊ q̄ dicendus est ex quo de tertia in re pauna est dictum suc-

cincte ⁊ primo de dolor qui si fortis sit oportet sedare pri
us quam predictorum aliquod intētare cum p⁹ incisionē
maxime prouocet apostema: ⁊ hoc cum balneis cata-
plasmatibus epitimatibis emplastus vnctionibus ⁊ in
iectionibus ex anodinis ⁊ molificantibus superius notis
in cura tenasmonis ⁊ emoratidarum ⁊ si expendiat cum
stupefacientibus ebibitis sic filonis medicamine de man
dragora ⁊ tyriaca noua q̄ ⁊ vētositatē ꝓsoluit q̄ cū cā do
loris est: cum hoc quod stupefacit: ⁊ prouocat vrinā inū
ctis vel emplastris. Et sunt qui talia stupefactiua ap.p
rimāt ante incisionem: ⁊ post preparationem corporis
ad illa dādo ea mixta cuz vino vt docuit abohali: vt do
lorez incisionis non percipiat incidendus. Et sunt q opi
um in forma trocisci super locum incidendum ligant: ⁊
detinēt ligatum quamdiu ibi sensus stupefiat quo dolor
incisionis: vel adustionis ⁊ corrosionis causticī farmaci
vel ignis non sentiant vel sentitur interq̄ ēt videtur in
numero ypo. cum dixit. Quicunq; dolentes aliqd cor-
poris plurimum dolorem ñ sētiūt his mēs egrotat q̄si di
cat si vis vt causa doloris magni corpori scilicet aplicata
non sentiant fac vt corporis sui egrotēt. Sedatio.n.
vl' doloris minoratio a tiore futuri apo. ⁊ mortis aleuī
at ipsū ⁊ ex eis q̄ operantur ad idem est vt i circuitu i ci
sionis aliqua stiptica ministrent: ⁊ ꝓpium ē sumac ipsū cā
appropriate prohibet apostēa ⁊ terra sigillata cum oleo
ro. inuncta lutū armenū cum succo mirte ⁊ filis. Et ex
illis est flōia ⁊ cibi ⁊ potus diminutio ⁊ alia supradicta.
Si viro ex lapide retineatur vrina q̄ oppositus sit in
orificio pozorum vritidum ꝓtensoz a renib⁹ ad vesicam
vel in eorum strictura coartat⁹ i trāscūdo l' q̄ fit magn⁹
⁊ oppositus i orificio colli vesice vel coartatus in collo
vl' cauli vrget qō graue molestū: ⁊ piculosū est infirmo.
Ingeniandus ē vt ide amoueat āte q̄ ad fractionē eius
deueniat vt vrina libere egredi possit ⁊ hoc vt si quid sit
in renibus retrahat superius cū vomitu forti ⁊ violento
⁊ vētosa supra renes applicata. Similiter si iter renes: ⁊
vritides situet qō ex dolore fixo ⁊ ꝓtinuo in renibus co-
gnoscet. Si vero in vritidib⁹ coartet qō ex dolore descē
dente ad illa ⁊ ibi durante sciet trahatur inferi⁹ cū balne
is ⁊ dilatantib⁹ ⁊ mollificantibus ⁊ cū ꝓpressionibus ili
orū ⁊ renū cū manibus oleo de lilio inunctis vel pingue
die anatis trahētib⁹ iferius cū retētione. Manelitus ster
mutatiōe: ⁊ applicatione vētose in ylijs infra renes ⁊ in
guina puanlatine mutata iferi⁹ ⁊ clisteribus quenientib⁹
⁊ motu forti ⁊ saltu ⁊ calefactiōe inferioz partiū si autez
sit oppositus lapis orificio colli vesice ingeniamur ip-
sum vt inde amoueam⁹ ⁊ hoc cū compressione pectinis
superius vel vt resupinetur lapidosus: ⁊ elenent anch
ci⁹: ⁊ ꝓcuciantur bene vt lapis remoueatur ide ⁊ redeat
ad ꝓcuum vesice ad qō ꝓpressio pectinis versus superi⁹
ꝓfert valde ⁊ tūc vrina egredit. Et qñq; allenat illud si
curuetur super genua sua ⁊ ꝓmoueat sua mēbra ad inui
cem. Et qñq; remouetur inde per intromissionem di i
ti in anū vl vuluā de virgiante ⁊ qñq; p alias figuras q̄s
expimētū: ⁊ rō adiuenit. Cumq; illa nō ꝓferunt admi-
strez instrumētuz. s. siringiā leuiter inuncta ūmittat: vt la
pis inde amoueat: ⁊ vrina egrediatur. Et si quidē sit in
collo vesice vel in meatu virge cū balneo ⁊ expressiōe cū
manu iuncta oleis ⁊ iniectis externus producatur. Si vo
ex lapide pungente cōmoto exasperante vlcera prouenī
ant in renibus ⁊ membris vrine regatur regimine vlce-
rum ⁊ solutionis continuitatis renuz quod infra deo p-
pitiante dicem⁹. Sequuntur composite medicine. Alis de
dicamen frangens lapidem renum sublime: ⁊ expertum
valde secundum serapionem. ℞. seminis bathece et ex
corticati milij solis nitri adhusti dauci añ partes equales
terantur: ⁊ cribelentur ⁊ detur ex eis. ʒ.iij. cum aqua de-
coctionis ciceris nigri. Aliud secundū eundem ad lapi-
dem vesice. ℞. ꝑdisi. ʒ.i. fimi columbini. ʒ.i. ⁊. ʒ. scarabeo
rum dauich. i. ⁊ est. ʒ. ʒ. terant ⁊ dentur cū calido. Aliud
ad lapidem vesice ꝑm vmain. ℞. fimi colūbini sterco. gal
li condisi omniū partes equales terant ⁊ cribelent ⁊ den
tur in potu cū aqua rafani aut calida. Aliud ad lapidem
renū ⁊ vesice ꝑz ꝓstantinum ⁊ est sublime. ℞. seminis ba
thee. citruli cucumeris excorticatar añ. ʒ. v. ⁊. ʒ. rafani: ⁊
apij: ⁊ napi siluestris ⁊ dauci ⁊ petrosilini añ. ʒ.ij. se. semi.
ʒ.iij. granorum nere. i. ceteſoz siluestrium. ʒ.iiij. sterconis
vacce pascētis inoloti cuz oleo sambucino. ʒ. v. ⁊ cribelen
tur ⁊ detur ex eo ꝑpondus. ʒ.iij. cū aqua apij: ⁊ rafani. De
coctio ꝑz filium serapionis ad dolorē renū ⁊ difficultatez
vrine. ℞. cimini ani. radicis liquiritie seminis citruli scis
bacthece añ. ʒ.iij. psilij se. malue añ. ʒ.ij. ⁊ in descriptione
alio loco anisi absinthium ⁊ loco psilij: kekengi decoquā
tur in libris aque donec remaneat medietas: ⁊ dentur in
potu. ex ea. ℥.ij. alia ad renes ⁊ lapidem secundum eun
dem cui⁹ permixtio est. ℞. fenugreci ameos seminis ba
ucie seminis apij est añ partes equales decoquantur: ⁊
detur in potu cuz zuccaro ⁊ est sana si deus voluerit. Ali
ud medicamen ꝑz alchindū ad lapidem vt rūq;. ℞. fimi
columbini ster. galli añ. ʒ.ij. origani. ʒ. ʒ. zuccari tabarzet
quantū omniū ⁊ cū aqua rasani extrahit omnem lapidē
⁊ qñq; ponit cum eis piper ⁊ sal ⁊ proprie in decoctione
pullegij. Aliud rasis ad lapidem vesice puerorum balnee
tur puer quottidie i aqua calida ⁊ dabis istud medicamē
℞. olibani mithee radix est cuiusdam herbe añ confice
cuz melle ⁊ detur ad modum auellane mane ⁊ sero. Ali
timum sedans dolorem ⁊ extrahens lapidem secundus
iohanitium. ℞. apij campestris qui dicitur sarrymon. ℥.
i. ciperi egiptiaci spice aro. seminis papaueris albi cinā
mi cassie piperis albi seminis baucie acori seminis vti-
ce ⁊ caulis ⁊ cardonis añ. ℥. ʒ. conficiantur tria cum mel
le de quo sumatur ad modum auelane cū vino decectio
nis capil. veneris. Ruffas inquit plurima balneatio in
timis sulfuris frangit lapidem ⁊ hec fortasse facit proue-
nire ad hoc q̄ qñq; vlcerant cutem ⁊ si infundatur in eis
pannus calid⁹ ⁊ applicet loco lapidis operatur ad exitū
eius cum facilitate ⁊ lubricitate ⁊ similiter si olea misceā
tur mollificantia ⁊ absq; nocumento illo. Inquit. Ba.
scio plures de illis quorum renes egri medicati cuz hoc
medicamine sanati sunt a suis egritudinibus: ⁊ oportet
vt assiduentur huius. medicine pluribus diebus. Est.n.
medicina sanans illum qui habet lapidem: ⁊ qui habet
egritudinem cle ⁊ egritudinem vesice ⁊ modus. est. ℞. a
ue. excorti. ⁊ nucum seminis cucumeris ortolani ex corti
cati ⁊ seminis carui mundati. ana auſ. ij. seminis iusqui
ami nigri croci seminis citroli abion ana auſ. vj. seminis
iusquiami albi seminis apij ana auſ. xij. Conficiantur cū
melle ⁊ fiant trocisci de q̄ libus detur in potu auſ. ʒ. cuz
aq̄ mell' tepida i quātitate ciatoz triū: ⁊ in alia descripti
one ponitur armel auſ. ʒ. Item testificatus est q̄ lepus

comburitur sicut scis ⁊ conseruatur puluis eius ⁊ sumitur in potu de eo diebus: aliquod pōdus.ʒ.ij.cuʒ aqua tepida ⁊ frangit lapidem vesice ⁊ renum. Dit abohali dico quod frangit lapidem vesice non est dubiuʒ quod frangit lapidem renum: sed non conuertitur nisi alterutrum communiter hāt respectum. ¶ Confectio secundum eum conferens illi qui habet lapidem ⁊ prohibet generationem eius post ipsum. ℞. cassie aure.ij. seminis apij aure.ij. lapidis fenu masculi aure.j. seminis baucie anisi ana aure.ij. storacis.ʒ.iij. radicis lilij alozan chi aure.ij. seminis papaueris albi aure.ij. spice tantundem amigdal' amararum accori ana aure.iij. mell' boni quātum sufficit sumatur de ea in potu omni die in vio ʒ.ij. vel aure.ij. Dixit quoq; medicine cōposite ad lapidem sunt mitridatum ipsuʒ: namq; fortis operatiōis est in lapidē renuʒ sicut sagenea: ⁊ sicut cōfectio de scorpionibus cognita ad renes ⁊ vesicā. Et medicamen factuʒ de sanguine hirci qō nominatur manus dei ꝓpter suaʒ nobilitatem ⁊ medicamē thesaurizatum dictū factuʒ cū oleo balsami q̄ est mirabile. ¶ Puluis ex inuētione nostra frangēs ⁊ educēs lapidem de renibus ⁊ ꝓhibēs eū generari. ℞. seminis genestre.ʒ.iij. seminis stafisagrie.ʒ ij. granorum solis.ʒ.j. spice ℥. dosis.ʒ.ij. cum aqua frazi Alius ad idem educēs arenulas. ℞. granorum solis bene puluerizatorū.ʒ.j. seminuʒ cōmuniū.ʒ.j. zuchari albi.ʒ.ij. dosis coclear vnum in vino. Medicamē exptum secūdum abo. ℞. cineris vitis cineris scorpionum cineris radicis caulis nabatij cineris leporis ⁊ lapidis: spōgie sanguinis hirci exicati ⁊ cōtriti cineris corticum oui de quo pull⁹ egressus est ⁊ lapidis iudaici gūmi nucis acori ana partes equales petrofill' dauci pulegij gummi arabici seminis altee piperis omniū añ ptis.xv. Cōficantur cū melle ⁊ cōseruētur dosis sit vsq; ad.ij. aure: ⁊ supra cū aqua tribulorum decoctoruʒ cuʒ cicerib⁹ nigris. Sirupus secūdum intētionem nostram que supra de cura colice nefretice diximus est prius ⁊ secundum Nicolaū iustinuʒ: ⁊ filātropos. ¶ Confectio trocisco rum fm abo. ex appropriatis que frāgit lapidē in renib⁹ ⁊ vesica. ℞. seminis baucie silueſtris seminis cucumeris berberis anisi mirte seminis apij mōtani: ⁊ ortulani cassie cinamomi spice ana partes.j. tere ⁊ cicotrigōiza: ⁊ cōfice cum aqua ponderis.ʒ.j. aut aure.j. v da primuʒ cuʒ calida. Sirupus diureticus aperiens renum oppilationem ex humoribus grossis ⁊ educens eos ⁊ prohibēs ipsos ꝑdempsari in lapidem ⁊ est ex inuentione nostra. ℞. capil. veneris cassie lig. spice folij mey. fu. ficcorum a meos acori. radiʒ rubee: nigelle assari dauci keisin sisele os seminis agni casti squinanti cordumeni granoruʒ pini ⁊ seminis solatri ⁊ feni. ⁊ enule ana ptes equales bulliant in aqua. li. v. vsq; ad medietatez deide adde zuchari li.j. gelenabin li. ℈. aceti squilitici.ʒ.iij. sirupentur dosis.ʒ.ij. cum lepida in aurora decoctiōis radicuʒ gramis dixit abo. stercus muris cum thure ⁊ aqua mell' calida. Frāgit lapidē ⁊ nigella aliquātul' dieb⁹ ministrata cū āq̄ mell' cal'a frāgit vtriq;. Et lac ficus cū lacte more cū ramo ipsius educit arenulas de renibus ⁊ vesica. Et semē centrū galli puluerizatū cū vino subtili educit arenulas de renibus tantum.

¶ Ca.iij. de dislocatōe renū ⁊ vesice ⁊ medis eius.

Dislocatio accidit q̄nq; in renib⁹ ⁊ vesica plurimū ⁊ cū vt a ꝓprio remoueat loco ⁊ decliet ad dextrū vel sinistrū inferi⁹ tēdet magis q̄ re vrinādi actio mlicplr ipedit. Et cā eius imediata ē suoʒ ligamētoʒ ⁊ suspēsoriozʒ relaxatō l' ruptura cui⁹ cā est duplex itrinseca ⁊ extrinseca. Intrinseca ē humiditas cū frigiditate palliticās ⁊ mollificans tpa: quaʒ mēbra predicta in loco ꝓprio nō regūt. Extrinseca vo est casus ⁊ percussio relaxās vl' rūpēs ⁊ balneatio in aq̄ frigida multa quo interiorē cām coadiuuāt saltez. Signa ⁊ si quidem sit a percussione vel casu rūpente pcessio ipsoʒ cū sanguinis mictu declarat si vero nō rūpēte sz relaxāte tūn pcessio illoʒ cū impedimēto vrinādi sola sufficit ad cognitionem eius. Si vero nulla precedēte percussiōe vel casu acciderit dislocatio cām intrinsecā ꝓiecturabis mollificationē. s. ⁊ paralisim quam confirmat pcedens regimen illi ꝓportionabile ⁊ aq̄ frigide balneatio cuʒ puatiōe signoruʒ alioʒ egritudinū in eis possibiliter cōtingētiuʒ q̄ possunt in actione vrinādi nocumētum prestare quorum priuatio dissolutionē ab alijs passiōibus distiguit ⁊ q̄nq; vria inolūtarie emittit pp cōtatez colli vesice in mollificatione ⁊ q̄nq; retinet pp oppilatiōez expressiōe ⁊ tortura ꝓpter declinationem vritidū ⁊ colli eius. Cura si qdē eius q̄ a percussione vel cāu ē rumpēte fortē nō curatur. Iunat tn cū reductione: ⁊ strictura cū medis stipticis ⁊ cōglutinātibus sūptis ⁊ ēplastratis q̄ dicemus cū de dislocationū medicis loq̄mur si deus annuerit cuius nomē sit bñdictū. Et similiter si ex relaxantibus absq; ruptura fuerit. Et si qdē a mā humida facta paraliticāte vel mollificāte causetur. Cura ei⁹ breuiter erit cura paralixis ⁊ cōpletur euacuatiōibus ⁊ purgationibus deriuātibus propric: ⁊ trahētib⁹ sursuʒ cuʒ vomitu ⁊ cōpressione digestionis materie cū oximelle squilitico ⁊ alijs medicinis ꝓprijs ⁊ ex purgatiōibus ꝓprijs est q̄ fit cū elleboro vtus ē trāsiēs vsq; ad corporis extrema ⁊ trahēs ⁊ expellēs cum vomitu ⁊ exiccās valde vel agarico cuius virtus ēt trāsit vsq; ad corporis extrema ⁊ cōfortat neruos calefaciēdo ⁊ purgādo. Et cuʒ speciebus gūmoruʒ q̄ a pfundo attrahūt ⁊ neruis ⁊ vomitu ꝓuocādo educūt. Cōplet quoq; cum resoluētib⁹ ⁊ exiccātibus interius sumptis: ⁊ electuarijs ⁊ cōfectionibus vt tyriaca: mitridato ⁊ similibus: ⁊ exteri⁹ applicatis ex cerotis emplis cataplasmatibus euaporatiōib⁹ ⁊ balneis termarum siccis ⁊ alijs ⁊ regimine exiccatiuo ⁊ calefactiuo noto.

¶ Ca. v. ℥ solōe gūni in rāb⁹ ⁊ venis eoʒ ⁊ vlceribus ⁊ scabie ac fliquoʒ mēbroruʒ vrine ⁊ medicis eius.

Cuius renū ⁊ alioʒ membroʒ vrinalium ē solo continuitatis cōuenies cū dispditione substātie cū. n. soluit q̄nq; gūnitas in eis ꝓmo est simplex deinde cū pdurat generatur in eo sanies que corrodit ⁊ pducit ad substantie depditōnem vrie trāsitu coadiuuāte pp eius acuitatem: ⁊ fit vlcus. Et q̄nq; a pricipio est cū substātie depditiōe: ⁊ abscisiōe dz̄ ꝙauū cū vero ad sanie deuenit dz̄ vlc⁹ sanio sum ⁊ cū corrodit dz̄ corrosiuū ⁊ cum dilatatur ⁊ ābulat dz̄ ambulatiuū ⁊ nō sanatur. Et in renibus extrahens ē in corpore renū aut in ꝙauitate ipsoʒ ⁊ venis ⁊ meatibus eoʒ aut in suspensoriis eoʒ aut in panniculo tegēte ipsos. Et q̄nq; est in' poris vritidibus ⁊ q̄nq; est in ve-

ficca qñq; in virga ⁊ si in vesica aut in cõcauo aut i collo ⁊ est sanabilis ẽt ita si sit in virga ⁊ si sit in concauo aut n penetrans vsq; in vacuum ⁊ non sanatur vt dixit hyp. in aforismis aut non penetrans sed vnum pãniculũ tãtum ⁊ est difficile sanabilis ⁊ qõ est in vesica quam in renibus magis quia neruosa subtilis substãtie sanguinis pauci similiter vrticãbus. Et causa eius que est in corpore renum duplex est interior ⁊ est apostema aut exterior ex incisione percussione vel casu ⁊ est plurimũ ⁊ si quidem perducat ad disruptionem mortalis est vt abo. dixit ⁊ similis eius que est in suspẽsorio ⁊ pãniculo causa est. Eius vero que est in cõcauo eorum meatũ ⁊ venis causa duplex est interior ⁊ exterior. Interior est plurimũ ⁊ est aut humor plurimus ⁊ acutus de genere sanguinis scindẽs venas vel colere aut flegmatis salsi transiens cum vrina per eos ⁊ soluẽs ⁊ sua adherentia corrodens vlceras aut apostema dubelatum ⁊ apertuz aut lapis acutus transiẽs ⁊ scindens ⁊ aliquid de substantia eorum portãs. Exterior est incisio percussio vl casus dirumpens ⁊ vsq; in concauuz eorum pertrãsiens. Et similiter causa eius que est in vrticãbus ureteris ⁊ vesica existit ⁊ etiam in virga ⁊ cum ex talibus humoribus fiãt in predictis mẽbris ⁊ eorum superficie pustule ⁊ deinde vlcerantur accidit scabies in eis. Signa solutionis ẽtinuitatis ⁊ vlcerum in renibus ⁊ alijs mẽbris vrine antecessio causarum eius ostendit. Inquit.n. abo. causa i libris medicorum que primo est ex qua prouẽit inuentio alicuius dispositionis vel fixiõis in humano corpore. Et si quidem simplex sit solutio vrina sanguinea. Judicabit illã ⁊ dolor in partibus illis. Et si quidem in hac parte vl illa fuerit distinguetur nã si sit cuz vrina sanguinis missus subito multus cũ dolore in eis ⁊ defectiõe virtutis significat rupturam vene emulgẽtis in renibus vt hyp. dixit in aforismis ⁊ qñq; est ex apertione vel rarefactiõe vene illius ⁊ est sine dolore ⁊ tũc est subtilior ⁊ qñq; ẽ sinthomaticus qñq; creticus ⁊ cũ est in renum substantia sanguis est minor. Si vero paulatim paucus ⁊ trũbosus ⁊ stranguria hañt in alijs illam esse significabit sed i quo ipsorum ex doloris loco perpẽdens. Maz si dolor sit sb ventre ⁊ ilijz solutio in vrticãbus erit si in pectine in vesica. Si in pitoncone in collo vesice erit si in virga ibi pcipietur. Et qñq; cum vrina quasi carnium frusta apparebunt cũ in renibus est vel petala cũ est in alijs vl squame si sit in vesica vel pellicule parue si in vrticãbus ẽ ⁊ virga. Et si quidem ad vlcus pueniat sanies cum vrina egredietur ⁊ si quidem post saniem sanguinis egrediat: vel sanguis cum ea vlcus corrosiuũ ⁊ profundum significabit vel si malitiosum fuerit cure paruz proderũt ⁊ dãnum fiet sz in qua parte fuerit cognoscetur ex doloris loco vt predictum est ⁊ ex eius specie: nam si sit dolor in renibus erit grauatus propter sanies aggregationez ⁊ superfluitatuꝫ: si in alijs erit incensiuꝰ ⁊ ardor ⁊ ppie apud aduentum vrine ⁊ etiã ex exeuntibus cum vrina .s. frustis ⁊ sanie frustis vt supra dictuz est sanie vero vt ex colore quãtitate permixtiõe ipsius ⁊ fetore. Colore ⁊ quãtitate nã veniens ex renibus erit minus alba ⁊ quantitatis maioris quã ex alijs mẽbris propter eorum naturam humidam ⁊ sanguineam. Etiã a vesica veniens est maioris quãtitatis quam ab alijs permixtiõe nã quanto magis a superioribus pueniet magis erit pmixta sanies ⁊ sãguis etiam cum vrina ⁊ veniẽs a vesica est grauioris odoris ppter eius frigiditatẽ ⁊ longiorem moꝛã in eꝰ receptaculo cũcõcauitate ⁊ veniẽs a virga antecedit vrinã Et si quidem a superioribus vltra renes sanies venit ⁊ alia frusta vrina nõ erit mediocris ⁊ sana. Si a renibꝰ ⁊ a paruis que sunt infra vria plurimũ erit sana vt hyp. innuit cum dixit. Quibus in vrinã pingui existent quasi carnium frusta vel sicut pili hys de renibus exeunt ⁊ qñq; sana nõ erit cũ epar ⁊ vene ẽpatientur grauiter patiẽtibus illis. Signa vero scabiei ipsoꝝ sunt signa pustularum antecedẽtiuꝫ ex retẽtiõe vrine vt hyp. dixit ex qua puris pauci ⁊ surfuris cũ ardore ⁊ pruritu in ptibus reñ vel circa partes vesice cũ ipa stabit ⁊ tũc est fetor vrine ẽ minor. ¶ Cura solutiõis ẽtinuitatis i renibus ⁊ alijs instrumẽtis vrine si simplex sit ex quo sanguis mictus apparet ẽ similis cure fluxus sanguinis ex naribus sputu ⁊ vomitꝰ sanguinis de quibꝰ supra ẽ dcm Iz hic fortioribus sit cõpleda quã ille ⁊ ppie vomitus: similiter si vlcus sit cõcauũ. Si vero fiat sanies curabitur cura ptisis ⁊ recurrere ergo ad illa ⁊ que fortiora sunt eligetam simplicia qꝑ cõposita ⁊ mistrabis hic ⁊ variabis in fortitudine maiori ⁊ minori sm diuersitatem longitudis membri atqz malitiã vlceris semp que hys membris sunt propria ⁊ leptonijs substãtie colligẽdo ⁊ sm omnem modũ intus ⁊ extra approximãdo prout eoruz dictat natura sicut in cura ĩuimꝰ lapidis ¶ Et ex appropriatis medicinis talibus ⁊ ex simplicibus sunt ex euacuatiuis flebothõia superiorum partium ⁊ que est de basilica magis ⁊ vomitus suauis qñq; euacuat demãdo a renibus omne qõ potest vlcerare sanguinẽ ⁊ vrinam acuere qõ ẽ qñq; sufficiẽs tũ et clistere lenitiuũ ⁊ medicie laxantes suauiter ⁊ lenicẽdo vt est cassia tamaridi mãna succus violis aq̃ fructuũ in colerico ⁊ aq̃ lactis ⁊ scene in adusto. caue at aũt a fortibus ⁊ dissolutiuis sua.n. acuitate dilatãt vlcus mãm acuũt ⁊ ẽt ex aspant superficiẽ mẽbr: Et ex alteratiuis remittentibus acuitatẽ sanguinis ⁊ colere ⁊ tẽperãtibus ipsos in hac passiõe est sumere aquã melonis indi alkekengi lactuce cetruli cucũeris cucurbite ⁊ lac semimum coꝝ ⁊ papaueris albi aq̃ ordei lactis ⁊ sirupꝰ violatus. Et ex inspissantibus ipũmẽ amulũ cerandruz aq̃ mirabarum sebesten dactiloꝝ ⁊ lenticula excoriataꝝ nisum ⁊ frumẽtum ⁊ fructus stiptici qñ strigendo vẽtrez multiplicãt vrinã vt est cito. pcia sumach glãs ⁊ zarur vel q̃ oia fluxũ retinẽt vt mirra: hi.n. tẽperãdo hũores ⁊ ispissando vrinã ꝓhibet ⁊ lauãt a sanguie ⁊ sanie solutiões ⁊ vlcera ⁊ sua stipticitate cõsolidãt ipa ⁊ sigillãdo mẽbra ꝓfortãt. Et ex mũdificãtibus lẽibus sũt lc. alkekẽge ⁊ aqur vue vulpis ppie montãe ⁊ altee vsq; ad feni. acceptionẽ ⁊ in leui sũt capill ve. qꝝ ẽ tpatus ⁊ vreos ⁊ gnũ pini ⁊ fortasse in ea q̃ erũt ysopus ⁊ ruta ⁊ silia. Et ex abstergẽtibus aq̃ zuchari ⁊ aq̃ lactis ⁊ mell cũ gbusdaz seminibus ex pdictis. Et exiccatis est faria orobi lenticularũ alumen storax sandaracha aloes ⁊ similia. Et ex cõsolidãtibus sunt fructus pdicti ⁊ ex herbis cauda equina barbe hircine succus acatia sumach ⁊ similia. Et ex cõglutinantibus sunt amulum dragãtum gumme fragde ⁊ ppie prunoꝝ ⁊ ceraseoꝝ ⁊ psilij semis citoniorũ mucillago ⁊ cibi viscosi infra positi ⁊ propie anguille recentes. Glutinatio enim est ex eis que faciunt vlcera diminuta a corrosione ⁊ excoriatione eorum que superca

transeũt acutorum ⁊ ex eis est bolum armenum: ⁊ terra sigillata ⁊ similia quoniaꝫ conglutinant ⁊ sigillant ⁊ in lacte est absterſio ⁊ cõglutinatio sed oportet ꝙ eligatur subtile vt asininum equinũ ⁊ caprinum ⁊ radici liquritie ineſt exiccatio maturatio mũdificatio ⁊ conglutinatõ ſedatio ardoris vrine ⁊ similiter flos tabaxet ideſt malue lenit eorum vlcera ⁊ ardoreꝫ ⁊ radix altee ⁊ adeps anatis ⁊ etiã in semie lini torrefacto ⁊ bdelio mechio. Et ex faciẽtibus nasci carnem sunt venenosa: vt lacca' mastix thus ireos ⁊ similia. Oportet autẽ vt talibus glutinãtibus' ⁊ sigillãtibus misceantur diuretica ⁊ subtiliantia vt faciãt peruenire ipla ad loca destinata licet õ se sint' nociua oportet ergo ꝙ sint ex leuibus que sũt imatura i hoc ⁊ nõ nocent ex quibus est radix liquiri. cap. ve. squinantum ⁊ similia. Et qñꝫ oportet vt misceãtur eis narcotica ad mitigationẽ doloris: dolor enim ꝛsolidatiõeꝫ ꝓhibet inflamãdo. n. dilatat ⁊ prouocado reuma sordicie ẽ auget. Et lac quidẽ est bonum chimi faciẽs exuberare sanguinem nutritiuũ equãs chimos si stomacus' sumentis sit tẽperatus ⁊ cõfortat corpus ⁊ abluit et qñꝫ bibitur cum melle mũdificat vlcera' interiora ab hũoribus grossis ⁊ maturat ea ⁊ abstergit ⁊ sua caseitate cõsolidat ⁊ incarnat sanguis exuberãtia ⁊ sedat doloreꝫ ſũptum ⁊ iectum vlceribus ⁊ scabie vesice ⁊ virge. Et ex appropriatis vlceribus vesice tãtum est mumia si ex ea quãtitas k rratis sumatur cũ lacte ꝙ similiter r decoctio' cheli ꝙ ꝓhibet extractionem materierum ad locuꝫ vlceris dorsum ⁊ si fuerit fraudulẽtia ⁊ ambulatiua glãs rubus decoctõ radicis pẽtaphilon papirus ⁊ lupinus cofert omnibus ꝙ sedat dolorem ipsorũ cum farina ordei vrina hominis antiqui ⁊ asini vermiculosis ⁊ testiculis canis incarnat illa oppoponacũ litium olibanum alumen cũ fece vini: ⁊ omnia põtica in quibus est mũdificatio ⁊ absterſio ſine mordicatione: ⁊ cauterizãtia vt coleotar zimar ⁊ similia ꝓhibẽtium corrosionem ⁊ ambulationem cauterizãdo ⁊ fistulationem ⁊ si fiant non curãtur sed ꝓhibentur a corrosione cũ mũdificantibus ⁊ exiccantibus. Et cura scabiei istorum mẽbroꝝ est cura vlcerum leuior tamẽ cũ euacuatiõe ⁊ adequatiõe humoꝝ corporis cum regimine ⁊ medicinis ⁊ cũ mũdificantibus: ⁊ abstergentibus dei de exiccãtibus absqꝫ mordicatione ⁊ vltimo glutinantibus ⁊ cõsolidãtibus medicinis ex quib' est bolus armeniꝰ cum succo liquiritie equalitũ partũ in renibus ⁊ sicut mucilago semi. cito. ⁊ psilii cum oleo ro. cum' est in vesica ⁊ ex cibis dulcibus viscosis sicut sunt pedes animalinꝫ ⁊ res pingues p̃dicte cũ oleo amigdalarum ⁊ frumẽtum coctum cum carne auium ⁊ gña lactis dicta: ⁊ pisces dulcium aquarum vt anguile ⁊ similes: ⁊ sint in vesica fortiora quã in renibus: ⁊ sint ebibita inũcta cũ exiccãtibus ⁊ emplastata in' renibus ⁊ in vritidibus in vesica vero ẽt iniecta. Et ex cõpositis appropriatis ſ trocisci nostri alkekengi ⁊ trocisci asclapidis ⁊ diascori. ⁊ ſnſuf. regis. ¶ Confectio trociscoꝝ asclapidis ad vlcera q̃ fiunt in instrumẽtis vrine. ℞. granoꝝ pini torrefactoꝝ numero. xxij. papaueris albi dragãti añ. ʒ.ij. croci spice aluminis rameni ⁊ in descriptiõe alia loco spice gallie dauci ana. ʒ j. costi. ʒ.ſ. fiant trocisci cum rob ꝑmixto. Cõfectio trociscorum diascori. ad illum qui mingit sanguinẽ de renibus ⁊ vesica. ℞. aluminis rameni. ʒ. j. dragãti. ʒ.ij. terre sigillate seminis portulace: balaustiarum ana. ʒ.ij. teranturꝫ cõficiantur cum rob mirte ⁊ administrẽtur. ¶ Cõfectio trociscorũ Rasis vtilissimorũ ad vlcera in renib' ⁊ vesica in quibus est cõfortatio ⁊ lenitas ⁊ icarnatio vlceris ⁊ sedatio doloris: ⁊ sunt trocisci alkekengi. ℞. citro. li. ʒ. x. boli armeni gũmi arabici: thuris sanguinis draconis seminis papaueris albi: amigdalaruꝫ excorticatarũ: succi liquiritie: dragãti amili ana. ʒ.ij. granoꝝ xl solatri ortulani cuius grana sunt rubea: alkekengi. ʒ.iij. opij. ʒ.j. fiant trocisci. x. ⁊ dentur in potu qñ non est acuitas vn' cũ vrina: ⁊ qñ est acuitas cũ sirupo violis: aut nuleb: fiantqꝫ trocisci. ʒ.iij. ¶ Medicamen abo. ad vlcera renũ. ℞. granorum pini numero. xx. cucũeris. xl. polipodij. ʒ.j. ſ. terantur ⁊ bibantur cũ aqua. li.j. ſ. in qua bulite sint ſpice celtice: seminis apij ana. ʒ. viij. vſqꝫ quo redeat ad quartam. Aliud. ℞. terre sigillate sanguinis draconis: casto rei seminis melisse cucumeris: ⁊ apij cucurbite: succi liquiritie lacce aristologie amigdalarũ pini magne papaueris seminis iuſquami albi: ana partes equales: dentur in potu cum rob ꝑput exigitur. ¶ Confectio empli qõ ponitur supra dorſum ⁊ apud strictũrã medii ⁊ alia loca ℞. farine ordei: ⁊ confice cum vino ⁊ melle: itemqꝫ fit de rosis siccis lentibus ⁊ melle ⁊ granis mirti quoniam ꝓhibet dilatationem: ⁊ vngatur cum oleo de alchanna: ⁊ mastice de citonijs ⁊ storace quia exiccat ⁊ adeps anatis lenitiua. ¶ Confectio vnguẽti boni ad vlcus vesice. ℞ storacis liquide. ʒ.j. pinguedis anseris ex. iij. vſqꝫ ad. iiij. cere albe: satirionum. ij. ⁊ vngatur comprimendo ⁊ ꝓprie cum est corrosio. Aliud. ℞. baculos gallas passulas ⁊ acatiam alumen ꝓquistidos: iſopuꝫ ⁊ storacem valet vt primum. Aliud cum non est corrosio ⁊ debet procedere illud. ℞. cere: adipis anseris vel anatis oli rosati: ⁊ administrentur exiccatiua' potando ⁊ iniciendo: ⁊ cũ nõ est corrosio incarnatiua lacca iniecta: de quorum summa sunt trocisci de carta: ⁊ trocisci de andrulis cum aliquã tulo merdasengi: ceruse: amili: ⁊ calcis ablute. ¶ Descriptio medicaminis competẽtis' secundum Andromacuꝫ ℞. terre sigillate: chimolee cornu cerui vsti ana partes equales seminis canapis tertiam partẽ vnius: opij partem. vj. vnguẽti de' ceruſa partes. iij. sarcocole partem. ſ mirre: thuris: due tertie partes aggregẽtur cum aliquanto' olei ros. ⁊ leni' cum eo. Et leuius illo est illud ꝙ fit ex sarcocola: amilo: ⁊ ceruſa: ⁊ injiciatur cũ lacte ⁊ cõfortetur cum plumbo adhusto ⁊ thure est fortius: ⁊ quãdo qꝫ dolor fit vehemẽs sufficit potus lactis ſirupus violatus cum aqua ordei: ⁊ ad hec faciunt que infra capitulo de ardore dicemus. ¶ Si autẽ mictus sanguis affluerit ex appropriatis ⁊ propꝛie cum fuerit ex ruptura venekilis: ⁊ est subitus: ⁊ multus. Est ſirupus quem supra diximus de succis in cura fluxus vẽtris sanguine. Et trociſcus noſter de terra sigillata' cum succo plãtaginis: lingue ceruine cõſolide ⁊ similia. Q̃ ſi lan. ꝓe sui frigitate appet ꝙgelat' ex angustia fri. extrẽitatũ malitia anhelit' ꝑſſus in cũſitate sudore frigido ⁊ rigõe cũm precedentibus causis solucionis ⁊ mictus san. tunc cura est cura q̃ diximus de congelatione in stomaco licet raro sit euasio secundum Albohali. Et ex cõuenientibus in hac est vt sedeant in tina decoctionis herbarum que sunt ad lapidem ⁊ sumant in potu de carpobalsamo: dragmas duas aut tantundem ligni peonie vel granorum eius: ⁊ zuchen: ⁊ ꝓprie cum aq̃ eius vel tũdem blacchebrizãtie.

aut cordumeni aure.j.cū aqua calida aut cum aceto vini ⁊ oleo omfancino:⁊ oximel squil.Et ex habētibus p̄ pietatē est ep̄ assimi:scl testudis:⁊ coagulū leporis ⁊ lignū vitis ⁊ abrotanū:⁊ lac ficus exiccatū iecū ē .ppriū ⁊ bibitū in q̄ntate.ʒ.ß. cū aliq̄ ex aq̄s ät aq̄s q̄ in hec bibūt:vt cū aq̄ ciceris nigri aut albasech.j.raphāi ligni ficus ⁊ abrotani ⁊ decoctiōis eius cū vino.

¶ Ca.xj.de apostēatibus renū ⁊ vesice ⁊ medis eorū.

Postema renū ⁊ vesice sūt nota ex p̄dictis. Sūt aūt in eis ꝑt in alijs tūbis ſz duplicē mōz ꝑ mōz ꝛgōis.s.atq̄ ifluxiōis:⁊ hec est primū:primū.n.patunt pp hūorē :q̄ influit est supfluitate aquosa:⁊ sm hec dānt in mā seu cā mali.si n.primo mō fiāt primū est renū apostematum ex sanguine ꝑmixto ⁊ victuoso.Si vero homō est ꝑ oris apāta ex colera:seu colico sanguine primū:hūor.n.q̄ cū vrina emātur primū colā est vt .B.⁊ abo.videtur inuē. qō acut⁹ eius dolō affirmat:⁊ q̄ñq̄ sūt aquosa:q̄ñq̄ flica:⁊ q̄ñq̄ sunt vētosa. Et cā ipōr̄ effūs est duplex: interior ⁊ exterior:interior ē ūmbrōrū seu particularū dispō generātiua: mittens tū:⁊ recipiētiuz calitate ſrīctua pp strictura ehilarē vel alia vel dolore ex vrine acuie vel lapide pūgente ⁊ q̄ſſam de si p mōz fiāt ifluxiōis ⁊ gñantū tūñ si p mōz ꝛgōis .p cedat:exterior vo est sic cāus ⁊ pussio labor primus ābulatio statō in pedibus ⁊ tolerātia seu sublenātia hōeris ⁊ sūt hūtia indicia:nā apāta renū cala primū accīt nunc nibus:⁊ colica ⁊ pueris ⁊ adolescētib⁹ sanguinea:⁊ si frā fit lembus ⁊ mulieribus apostē.vo vesice primū accīt in fantibus cā lapidis. Et diuersificātur in situ eor̄ nam q̄ renibus accīt si quidē magna sint totalr eor̄ cōtinent:si vo pua quedā fiēt in corpore reñ:quedā vero ad lat⁹ cō canitatis eorū tēdūt:⁊ quedā ad latus declināt ad supi⁹ versus renā emulgētez infixā eis:quedā ad ptē inferiorem versus vritides emulgētes:quedā ad ptē interiorez itestinor̄:⁊ quedā ad posteriorē dorsi:quedam in vno rene:quedā in ābob⁹:quedā in suspēsorio: quedā in pānitulo velāte eos:⁊ hec sūt distincta sm ꝛsideratiōez quā facit rō:nō tñ sūt pp mēbri puitatez ⁊ partū eius ꝑpinquitatē dīglabilia bene signis ꝑpriis distinctis.Que eti am in vesica cueniūt aut tēdūt ad ptez ꝛcauā r' fundum aut ad ptē colli eius inferiorez:⁊ q̄ñq̄ sunt magna totalitatē eius occupātia:⁊ q̄ñq̄ in vritidibus tūñ cuēiunt:⁊ diuersificātur in terminatiōe eor̄:nā q̄ñq̄ resolūtur: q̄ñq̄ collectionē faciūt ⁊ rūpunt ⁊ primū lapidant. Alit n.abo.quo.n.mō nō lapidātur:et si cala sint:cū, ipa sint cā lapidis. Et cū rūpuntur apostemata renū:aut rūpuntur a ptē vritidū ⁊ vesice ⁊ est melius oībus aut a ptē superiori p mōz reditionis ad renā magnā chili descēdente ad epar:deide ab epate ad meseraī.⁊ ad intestia:⁊ q̄lrcūq̄ fiat nisi fit per mōz crisis est mala:q̄ nō p ꝙcietia loca:⁊ apta:ſz fiat a nā: aut rūpunt in vacuū vētris:q̄re indiget pforatione:vt extrahatur p vētrez:⁊ q̄ñq̄ collectōnem faciunt ſz nō rūpunt:⁊ hoc cū diureticis oz vt curētur:⁊ cū aptiōe ex medicis cū ferro:aut ē periculosuz ⁊ mōtale vt ꝭ in lapide dēm est:⁊ q̄ñq̄ cōcāt apostemati calido in rēibus apostēata q̄ in vesica:nā q̄ñq̄ rūpunt ad ptē colli eius ⁊ virge ⁊ ē bonū:q̄ñq̄ ad vacuū vētris ⁊ ē malū ad ptez vritidū vt recedāt erūpi non possunt pp cām iam dictā. Et apostemata renū ⁊ vesicce sūt calida: ⁊ magna cōcāt eis superiora principalia.ſ.diafragma: epar:⁊ stōacus:q̄ accidit malitia ēhelitus:ſe. casus:appetit⁹ nause a:et deide accīt ꝙmotio rōis eo q̄ cerebrum ꝑpatit rēibus ⁊ vesice:ppea:q: vtraq̄z alligātur epati ⁊ diafragmati. Signa apostēatum in renib⁹ sūt dolor ḡnatiu⁹ inseparabil extēsus ad superiora ⁊ inferiora:⁊ vrina clara pdūcās ⁊ subtilis:⁊ q̄ñq̄ retinet ppriē si est tēdēs versus cōcauz ⁊ cōstrictio ventris:q: coartāt intestina ppriē si magna fuerit:⁊ alteratio colonis faciei:⁊ oculor. Et si quidē fuerit calida associat febris ⁊ tactus loci calidus ⁊ situs abominatior:⁊ vōitus colere:malitia anhelit⁹ ⁊ alienatio p ꝙpassionē supiorē:⁊ si colerica sederit intensa vrina fit ignea:⁊ pseuerat cū subtilitate:⁊ acredine:⁊ colore faciei ⁊ oculorū tendit ad citrinitatē. Et q̄ñq̄ sanguinea sunt cognoscent q: se.mitior:⁊ vomitus est colericus:⁊ vrina ad rubedinē tēdit ⁊ minus est subtilis:⁊ alienatio mior:⁊ leduntur a diureticis calidis acutis aceto fis ⁊ sais:⁊ cū resoluūtur p̄dicta accīdia:dolores ⁊ febris remittūtur ⁊ vrina inspissant:deide sund⁹ apparet. Similiter aut cū q̄ertitur in lapidez:⁊ tūc vrina mutatur in albedinē claram ⁊ subtilē:dolor tū nō minuitur:⁊ extenuantur mēbra inferiora:⁊ aliq̄ndo non curat ⁊ tamē est in via faciēdi collectiōem similis est vrina ⁊ dolor augetur ⁊ febris:sed non grauitas cūq̄ rūpant vria fit ipsa saniosa:⁊ accidētia sunt debilia ⁊ ꝭ cedūt mioratio si bona sit eruptio:si vero non ecōtra venire videbis. Si vero apostemata sint frigida signa apparebūt p̄dictis ecōtraria:⁊ si quidē sint mlica vrina erit glauca ⁊ inferiorum mēbrorum extenuatio atq̄ stupor cū ꝙcietia similiuz circūstantiarum in multiplicādo melācolicuz hūorez. Si vero flegmatica vrina erit alba spissitudis pauce cum signis dominij flegmatis ex palore ⁊ inflatioe mēbrorū simili caecise ⁊ alijs circūstantijs conuenientibus ad digestionis malitiam multiplicātis flegma. Et p modū influxionis si facta sint apparebūt signa repletiōis in toto vel parte ⁊ caliditas:⁊ dolor partis apostemose antecedēs ⁊ eorum factio erit subita si p modū ꝙgestionis fiet paulatine non p̄cedētibus signis repletiōis totius ſz debilitate ptis tūñ. Et si quidē sit in altero renum dextro vel sinistro cognoscet:q: iacere sup latus eius est facilius quā iacere supra oppositionē. Et si dolor extēdit ad ptē vesice tūc apostema est in sinistro ⁊ si ascendit versus epar ē in dextro:⁊ si oīa conuenīt:tūc apostema est in ābobus. Cuncq̄z apostēa fuerit in suspēsorio ⁊ pāniculo velāte dolor fit acutus ⁊ augeť grauedo ꝓhibens erectionē ⁊ fletum tationē:⁊ q̄ñ resupinatur fit dolor leuior:⁊ cū iacet supra ventrem augetur ꝓpterea q: suspēdit renē. ¶ Apostematuz aūt signa vesice sunt eadem que renū ꝑpria:⁊ ex cōitate vel cōpassione ꝑpria tūñ differētia sunt tantuz in specie dolōris q: in vesica est acutior ꝓter neruositatē sui:⁊ in loco q: est in partibus pectinis ⁊ inguinū ⁊ virge ⁊ ppriē cum declinet ad collū eius q: cōiungitur ei:⁊ cū cum inflamatiōe ipsius ⁊ retētione vrine ani distillatione:nec possunt iacēdo eā emittere nisi surgāt:⁊ stent. Et signa specialium ipsorum sunt similia illis q̄ de renibus dicta sunt. Et signa terminationuz ipsorū ⁊ etiam eruptionis que est plurimū ad meatū collipsius. Et si in vritidibus fuerint parua ad modum pustularū erūt ⁊ dolor in illis erit ⁊ in inguinibus:⁊ urie retentio absque signis p̄dictis apparētib⁹ in mēbris p̄dictis renū ⁊ vesice.

¶ Cura eorum similis est cure apostematum illorum mē

brorum de qua superius dictum est: ꝛ propie pulmõis stomaci ꝛ splenis: virtutez inatam ꝛ influctem habentium sicut renes ipsi ꝛ vesica. Consistebat aut̃ in quatuor rebus. In euacuatione totius: in euacuatiõe partis i regimine: ꝛ accidẽtium in correctione similiter ꝛ cura apostematum hoꝝ membrorum in illis quatuor rebus consistit diuersificatis tamen: tãtuz inquãtum natura illoꝝ a natura eorum diuersa existit. ¶ Primaz complent flõia de basilica dextra vel sinistra: si sanguineum sit: vel si alius humor: cũ sanguis pcõ sit. deide flebothomia de cubitura poplitis: qõ si non apparet vel timeatur propter eius insuetudinem aperiatur safena: ꝛ si sine sanguis peccato euacuatio cũ vomitu ꝛ magis si colericꝰ fuerit: ꝛ cũ nausea in faciẽda ꝛ solutiõe ventris cum clisteribus: vel cum farmatijs sũptis appropriatis notis ꝛ premissio digestionis hec. n. a toto euacuant ꝛ a mẽbro apostemoso deriuant: oportet aũt ne solutio sit laboriosa ꝛ fortis cõmouens materiam: ne magnificetur nocumẽtum ꝓpter hũorem plurimum effusuz ad intestina vicina renibus scilicet in subtecto ꝛ in intestinis ꝛ ano vt hec supra ẽ dictum. Et in casiaf. est maturatio ꝛ solutio cũfacilitate: ꝛ in alijs dictis supra in cura oppilationis q̃ licet sint fortia: tamẽ in quãtitate diminuta fiũt leuia: inquit. n. Alb. ꝛ scias ꝙ multotiẽs indigetur media forti ꝛ debili fortis est ex hoc ꝙ soluit hũorem viscosum: ꝛ ipsius qdem debilitas est ex eo qõ facit aselare scl'aut bis: ꝛ qũo humorez viscosum mouet nisi virtutis fortitudie: ꝛ si tal'ẽ quo vtiꝫ mõ semel soluet vel bis de se nisi diminuta sit quãtitate: ꝛ si quidem in cã fuerit lapis vel acuitas vrine dolorem inducẽs: vel alia ꝓprijs remedijs auferãtur: ꝛ alie cause extrinsece interdicãtur ꝛ corrigãtur. Secũda cõplẽt medicie frigide ꝛ stiptice que repellãt influctem materiam ꝛ fluxam trãsmittãt quales sunt interius approximate: vt aqua ordei cũ decoctiõe rosarum vel citõioꝝ ꝛ succi frigidi noti. Et approximãde exterius sicut farina ordei cũ ro. Caueñ aũt a multum frigidis ꝛ stipticis ne materiã indurẽt ꝛ cõuertãt in lapidem ad qõ fũt apta: ꝛ coadiuuãt talẽ euacuationẽ trahentium ad diuersũ apostemose partis si nobilius illa non sit vt sunt ventose illi applicate: ꝛ similia euacuãtia in mẽbro alteri opposito ꝛ remoto post illõ quel fũt nota. Deide ex quo mã iam cessauit a fluxu iam fluxam: ꝛ collectam in eis studebis euacuare de eis ꝓ propiquãtez ptem ipsis vel ꝓprã extrahere ꝓ propiquaz partem duplicit'er: sensibilit'r euacuãdo vel insensibiliter: sensibiliter vt ꝓ apertiõnẽ vene curuature poplitis si sanguinea fuerit: que si nõ appareat apiatur safena vel fiatica: si illa etiã non videatur per apertionem emorroidarũ saltem cuz sanguisugis q̃ euacuãt de ꝓpinquo magis. Sz si alius humor: sit cũ diureticis frigidis: si sit colericus vt ẽ aqua lactis ꝛ semiuz coitum: vel tẽperate calidis vt cassiefi. cum aq̃ capil. vene: ꝛ liquintie q̃ maturant ꝛ faciũt solutionem facilez: ꝛ vijs vrine est ꝓpria vel cum calidis si materia fuerit frigida: hoc. n. nõ solum influxã euacuant: sz per viam ꝯgestionis aggregatã etiam ꝛ virulenta abstergũt ꝛ lauant.

Cauendũ autem ne ante euacuationẽ corporis illa mistres: conuertũt. n. materiam ad renes ꝛ vesicaz ꝛ magis replẽt insensibiliter vt p'tractionẽ eius ad lacertos exteriores renũ ꝛ cutẽ ꝛ vẽtosa supra renes applicata vel emplastis ex rubificãtibus ꝙ in vesicca non est bene possibile adeo cũ a partibus circũstantibus corporis sit distincta: nõ eis sicut renes affixa: ꝛ si quidem euacuare perfecte bene se habebũt. Si aũt aliqd remãeat cuz sit compacta: ꝛ grossa: oportet vt extrahatur ꝓ ea ꝛ primo cũ diureticis liquefaciẽtibus ꝛ subtiliãtibus ꝛ cum stipticitate q̃ confortãt interius ꝛ exterius ministratis notis: vt est fenugrecum: ciamomũ anisum: ipericon mellulotum: anetũ: crocus: liqritia: ꝛ huiusmõi q̃ subtiliãt ꝛ resoluunt: ꝛ ex eis est camomilla vel fortioribus vt sunt spica cassialig. a meos ꝛ alia diuretica fortiora ꝛ euaporãtia si grossior sit materia. Si vero totaliter sit resoluta sana remanebunt membra ꝓdicta. Si vero ad suppurationem deuẽiat resolutio iobediẽs facta maturẽtur ꝛ matura rupãt ꝛ mũdificẽtur deinde cõsolidẽtur vlcus vt supra dictum ẽ cũ cõueniẽtibus q̃ sunt nota superius. Et similiter si in lapidem cõuertantur molliãtur ꝛ resoluãtur cũ omnibus q̃ superius nota sunt in cura apostematum ꝓdictorum mẽbrorum que in istis mẽbris sũt propria cũ pmixtione diureticorũ. Sz si aquose fuerit curentur eodem modo cũ diureticis calidis vt flegmatica: ꝛ ventosa cum eis: ꝛ extenuãtibus que etiam in cura idropisis sunt dicta. Et si in vritidibus fuerit eodẽ modo curẽtur. Tertiam rez cõplent sex rerum non naturalium debita ordinatio. cũ diminutiõe cibi ꝛ potus cõtrarie qualitatis humori qui est materia eius qete corporis ꝛ motu mẽbrorum supiorum: somno ꝛ vigilijs tempatis ꝓut causã ꝛ accidentia exigũt vt vera innanitiõe superfluorum digestionum omnium: nõ replectiõe: ꝛ anima qeta: ꝛ hec omnia i aere temperato. ¶ Quartã rem cõplẽt q̃ accñtia ꝓpria remediãt: vt ẽ dolor qui est cã: ꝛ accñs grauedo de quibus supra dictum est sufficienter: ꝛ vrine retentio de q̃ infra dicetur: ꝛ ventris cõstrictio q̃ cũ lenitiuis sumptis clisterizatis vnctis ꝛ emplis exterius corrigatur vt supra i cura doloris intestinoꝝ est dictum sufficiẽter etiã cũ se. de q̃ infra deo coadiuuãte dicetur: ꝛ võitus de quo dictuz est s̃ ad plenum: ꝛ ẽt de malitia anhelitus: ꝛ alijs accñtibus ꝓueniẽtibus p cõpassionis viã de quibus est supra dictum in quã pluribus locis. Medicie cõposite dicentur deinceps. Inquit Serapio ad vltimũ huiꝰ pueniũt aut ad coll'onẽ virus aut ad lapideitatẽ. Clistere gualterij faciẽdum in principio apostẽatio. ℞. aq̃ ordei. li. j. ℥i ea dissolue ole. ro. ℥. ij. ꝛ imitte. Si vero apostẽa sit frigidum adde in decoctiõe flores camomille. Si veru apostema fuerit in augumẽto fiat clistere ex decoctiõe altee lilij ꝛ florum malue ana. Mꝺ. j. seminis lini. ℥. j. olei rosati: olei de lilio ana. ℥. j. ꝛ in parte dissoluãtur olea ꝛ iniciantur: apostemate vero ꝓuciente ad statuz fortiora dia foxetica misceãtur ꝙlia sũt flores camomille: aneti: ꝓtaria sambucus ꝛ benedicta: ꝛ iustinũ: ꝛ oleuz ꝛrinũ ꝛ nardinum. ¶ Emplastũ ad apostema renũ in ꝓcipio. ℞. oli rosa. olei malue: aceti parũ farine ordei ꝛ emplasta. Cũ vero puenerit ad augumẽtũ adde flores cãomille: ꝛ oleum eiꝰ vel ꝛrinũ: tale epithimabis cũ siltro ibibito in ꝑdicta decoctiõe. Et silr cũ puenerit ad statũ studebis ꝓposse resoluere addendo diuretica fortiora quod si non resoluatur sed peruenerit ad maturationem ꝛ sanies applicetur quod sequitur maturatiuum. ℞. farie senugreci vel tritici. lib. ℥. radicez altee cãomille: radicũ lilij añ. Mꝺa. j. radices coquantur in aqua: ꝛ in illa a ua colata dissoluãtur adipes anseris ꝛ galline olei de lilio añ. ℥

j.ex his fiat emplastum: ⁊ actualiter calidum appōatur
Aliud Ysaac. ℞. caricarum albarum: dactilorū piguiū
⁊ passularum enucleatarum: radicum altee: fenugreci: ⁊ se
minis lini ana.ʒ.j. decoquātur in aqua: ⁊ cū assungia gal
line terantur ⁊ emplastētur. Cum vero sanatum fuerit
apostema fiat clistere ex his que habent ipsum aperire. ℞
aque decoctionis caulium: ⁊ limaciarum cum corticibus
⁊ dissolue in ea mell'. ʒ.ij. serapini. ʒ. quartuor fenugre
ci. ʒ.j. succi paritarie. ʒ.j. olei yrrini. ʒ.j. ⁊ immitte ⁊ vte
re sternutatiōibus. Fracto vero ⁊ aperto mūdificatiuū
appōe ex aqua ordei cum melle vel zucharo secundum
exigētiam materie vel cum lacte quod etiam mistrabis
in potu. Deide facta mundificatiōe exhibebis cōglutia
tiuum: ō trociscis de karabe ⁊ de luto armeno cum lacte
bouio extincto in eo ferro ⁊ emplastabis ex ipsis. Si ve
ro ad lapideitatem peruenerit fiat sirupus ex diureticis no
tis supra: mixtis cum mollificātibus hec superius ꝓnar
ratis: ⁊ cassia fistula donec materia maturetur: deinde ea
maturata quod cognosces per vrine multitudinem cum
substantia grossa purgabis cū pillulis ifrascriptis. ¶Dil
lule. ℞. antedicte laxatiue. ʒ.iij. cassie fistule. ʒ.ʒ. cfule. ℈.
ij. turbit. ℈.ij. zinziberis ℈.j. omnia incorpoꝛētur cū vi
no: ⁊ fiant pillule. Balneum post purgationē mistran
dum. ℞. brāce vrsine: radicis apij ⁊ fol. eius: radicis yri
gonum ⁊ yreos: foliorū malue: florum melliloti: cāomil
le: seminis lini ana. ʒ.ij. bullīāt in aqua: ⁊ adde olī amig
dal'. ʒ.iij. ⁊ ingrediatur vsq; ad vmbilicum: deinde fiat
post tertium diem flebothomia de alia saphena sub ca
uilla: deinde emplastetur cum hoc emplasto. ℞. foliorꝫ
pitarie quātum vis ⁊ torefiant in sartagine cū oleis his.
℞. olei anetini: camomillini: de lilio: de pulegio: olī vio
la. ana. ʒ.ʒ. ⁊ inunctis renibus cuꝫ predictis oleis prius
emplastentur cū ipsa. Emplastum de mucilagibus qñ
qꝫ per interualla applicatuꝫ est optimū: cui succedat em
plastum de melliloto nostrum in antidotario traditum
⁊ isopi cerotū: ⁊ cerotū diapēte: ⁊ alia filia ibidem nota.
¶Capitulum septimum de dolore renum ⁊ vesice ꝓ
ueniente ex eo ⁊ medicinis eorum.

Dlor renum ⁊ vesice notus est. Et quemad
modum differt loco ⁊ spetie quibus dignos
scitur ita in causa contingit cuius ablatione
curatur. Loco quidem differt: naꝫ dolor re
num circa lūbos percipitur ⁊ vesice circa pectinez. Spe
cie differt: nam renum est grauatiuꝰ: vesice vero est acu
tus propter neruositatem. In causa cōuenit: nam causa
eius est aliqua egritudinum ꝑdictarum: ⁊ mala comple
xio diuersa cuiuslibet generis de qua infra dicetur vl' vē
tositas: ⁊ qñqꝫ est antecedens crisim per vrinaꝫ ⁊ cōco
comitans eam: ⁊ signa earum: ⁊ cura ex predictis sūt mā
festa: ⁊ ex dicendis in capitulo subsequēti. Et cū non in
uenis sedationem doloris cum anodis exterius vnctiōi
bus: ⁊ emplastis: clisteribus: ⁊ ventosis: oportet vt nar
cotica administres: ⁊ deinde ad cause ablationem deuēi
as cum administratione diureticorū: sed in admistratio
ne narcoticoꝝ est timor magnus: debilitant enim ea in
actione propria ex qua sequitur grande malum abstine
re ergo oportet inquātum possibile est: ⁊ vti cum caute
la maxima vbi excusatio nō habetur. ¶Similiter aut i
diureticorum administratiōe est error ⁊ maxime calorū
⁊ fortium propter illud quod de hūoribus ad ilia cōuer
tunt ⁊ maxie vlcerata que mordēt: oportet ergo vt non
nisi post euacuationē sufficiētē corporis ministretur ⁊ in
dispositiōe vlcerum cum remittetur eo acumē mixtione
vt sūt diuretica frigida ꝓut dictū ē supra. Et ex appropria
tis simplicibus in dolore ipsorum sunt fiseleos scīna cuꝫ
enim sunt recētia ⁊ bibūtur ex eis tres amiluseth cū rob
ɣ. diebus: sanāt dolorem renum ⁊ sunt iumatiua pemi⁹
renum ⁊ galāga: ⁊ spica: amomū est proprium cum seda
tur in decoctione eius. Cassia cōfert doloribus renuꝫ ⁊
vesice ⁊ iuuabe. Quātitatis auelane de radice peonie cō
fert doloribus renū: ⁊ vesice. Caro critij terreni salita cū
oximelle cōfert dolori renuꝫ: zinziber denominatur achu
chia confert dolori renum: ⁊ anucuben domestice leniē
do naturam cōferunt dolori renuꝫ: ⁊ aq̄ decoctiōis eius
⁊ sirupus ⁊ agaricum purgādo ⁊ calefaciēdo. Gutta al
husar cōfert ei ficus hūida ⁊ sicca si ab vlcere nō ꝓcedat
Et ex cōpositis ad dolores amborū. ¶Confectio her
metis diacurcume: ⁊ cōfectio de alkekengi: nux cōdita:
⁊ oleum de storace: ⁊ de pineis ⁊ de festicis lēticis ō nu
ce indica: vulpinū: laurinum: ⁊ benedictuꝫ est vltimum:
⁊ mitridatū tyriaca exᵗ dote. ⁊ abo. pigra: ⁊ alia q̄ sequūtur
Sirupus exptus sm Johānem casamizulam ad dolo
rem renum ex cā frigida vel calida: colera vel flegmate.
℞. capil. ve. buglose: senationū: scolo. filipē. camedreos
camapi. acori: scario. cum radice cico. epatice ana. Aſſa
ſ. radicum feniculi: sparagi ⁊ brusci añ. ʒ.ij. corticuꝫ radi
cis celsi. ʒ.iij. polipo. ʒ.iij. āisi: feniculi: ameos: fisi. amo
dau. seminis apij: assari: meu. fu. epithimi: folicu. sene: zi
zibe. ana. ʒ.ʒ. liquiri. viol. florum boza. passularū enuclea
tarum ana. ʒ.i. prunorum: seuestren ana. ɣl. turbit: hermo
da. ana. ʒ.j. piperis lon. ʒ.ij. seminū cōium: cicerum nī
groꝝ ana. ʒ.ij. ordei pugilium. j. zuc. li. j. zuc. violati resi
dentie: zuc. ro. noui ana. ʒ.iij. suc. ro. noui' ana. ʒ.iij. suc.
rosarū. li. ʒ. aceti. ʒ.ij. ¶Confectio trociscorum ad do
lorē renum. ℞. semis apij. ʒ.iiij. cimini semis mīte: ra
dicuꝫ castorei ana. ʒ.vj. fiant trociscī granoꝝ. v. ⁊ dentur
vnus vel duo cum vino subtili si nō febriat ⁊ si febrat cū
tepida. ¶Unguētum ad dolorē renū: ⁊ neruorum cō
tractionē ꝙussionem: ⁊ pūcturaꝫ: vt valet ad cōs articu
lorum dolores. ℞. olei masticini: fenugr. cere citrine añ.
ʒ.ij. confice cū mumia dissoluta in vino. ¶Emplastum
ad idez secundum archidia. ℞. malu aruꝫ marubij apij:
farine or. ⁊ sal: ⁊ calidū suppone. ¶Pillule experte ad
doloreꝫ renum. ℞. seminis ceparū albaꝝ: seminis apij:
ana cōficiātur cū succo feniculi. ¶Pillule laxatiue ad
purgāduꝫ renes de hūoribus grossis. ℞. benedicte laxa
tiue iustini ana. ʒ.ij. hermo. sarco. interiorum coloquinti
de' ana. ʒ.ij. turbit. ʒ.j. ⁊ ʒ. catartici imperial'. ʒ.ij. zinzibe
ris anisi: feniculi ana. ℈.j. saxifragie milij: sal': ana. ʒ.j. sa
lis gemme diagridij serapini: armoniaci oppopōaci añ.
ʒ.ij. Conficiant cum succo apij: dosis. ʒ.j. ⁊ ʒ. Et si fue
rit durus. ʒ.ij. post preparationem cum predicto sirupo:
⁊ abstinētia a grossis ⁊ viscosis. ¶Dost purgationem in
tret balneum aque mixte marine cum dulci equalū par
tium in qua bullīāt camomille flores: foliorum lauri: ru
te calamēti: pulegij omnium ana. Deinde post exitum
vngatur hoc vnguento. ℞. olei camomille: ⁊ semi
nis lini ana. ʒ.ij. butiri sine sale: dialtee agripe añ. ʒ.j. spi
ce. ʒ.ij. cere q̄ sufficit.

¶La. octauū de debilitate renū ⁊ vesice ⁊ dissolutōe no

cumẽtoꝝ cõtingẽtiuꝫ in actiõe vrinãdi.

Debilitas renuꝫ ⁊ vesice est nocumẽtuꝫ actionis ipsorum vel propria que ẽ circa nutrimẽtum proprium vel cõmunis que est circa expulsionem superfluitatis aquose: ⁊ dicit actio vrinandi de qua intẽdimus quã .B. dixit cõpositam sicut primam nãlem in qua qdem actiõe naturaliter se habente. ꝫ actus fil' dicebatur cõcurrere nectios: ⁊ ordinatos. ¶ Primus est ipsius attractio a sanguine seq̃strato. Secũdus est ipsius collectio ⁊ retẽtio. Tertius eius expulsio vnica: ⁊ volũtaria: primus est renum: secundꝰ vesice ⁊ colli eius cuꝫ lacerto latitudiali circũuoluto in ipo tertius est cõcaui eius ⁊ virge exñtis vt vie ad exita: sicut vritidum de renibus ad vesicam. Egritudine igitur ad uenẽte talibus mẽbris: ⁊ ꝓprie renibus vel vesice q̃ sũt principalia in actiõe necessariuꝫ est actum eorum ledi: ⁊ p ꝓñs actionẽ vrinãdi. Talis.n. lesio est multiplex ⁊ diuersa ⁊ diuersa sequũt simthõata sm diuersitatẽ mẽbroꝝ suorum ⁊ nocumẽtoꝝ actuũ eorũdem. Nam si qdẽ no eius sit actus renũ attrahẽdi ⁊ sequestrãdi: tunc aut erit debilitatus: ⁊ diminutus: vt paꝫ attrahẽt ⁊ sequestrent ex quo in actiõe vrinãdi prouenit nocumẽtum qõ dicit vrine paucitas: ⁊ sequitur cacesia. Aut erit ablatꝰ vt nihil atrahatur vel aliquid de quo nõ sit curãdum: ⁊ accit vrine stillatio seu pauatio: ⁊ qñq̃ ydropisis de qbus supius dictũ est. Aut erit supfluens q: supflue trahant: ex quo accidit diabetes q̃ multitudo seu lienteria est vrie: ⁊ sequitur ex ea corporis desiccatio. Aut erit corruptꝰ ⁊ tũc duplr: aut q: corruptionẽ trahat: ⁊ tunc accidit fetor vrine: aut q: corrupte trahit: ⁊ tũc accidit in renibus tremõ ⁊ sequitur tarda mictura. Sꝫ si in vesica: ⁊ eius collo nociuꝰ est actus colligẽdi ⁊ retinẽdi: aut erit ablatus: ⁊ tunc fit incõtinẽtia vrine ⁊ volũtarius exitus ⁊ mictus in lecto vel dissuria q̃ vrine diaria dr: in q̃ .B. dixit ablationem actiõis esse alis: q: lacerti colli vesice q̃ est ipsiꝰ virtutis organum. In strãguria vero ablatiõem nãlis nõ aialis: naꝫ in eo lacertus iste suã actionem agit sꝫ vesice cõcauũ nõ valet cõpimi qõ naturalis virtutis est istrumẽtum: colligit.n. vesica ⁊ retinet dilatatio eius cõcauo ⁊ oppilatio collo eius ꝑ cõtractionem lacerti exñtis i eo quo lassato vt apiatur eius collũ ⁊ cõcauo eius circũtracto ⁊ vrina ex eo egreditur nãlr: ⁊ qñq̃ non circũtracto egreditur etiã ⁊ accidit mictus in loco: aut erit diminutus: ⁊ tũc erit distilatio vrine. ⁊ paucitas ẽt eius sequtur. Aut corrupte fiet ⁊ male: q: cũ dolore ⁊ ardore: ⁊ tũc accidit strãguria ꝓprie que ẽ vrine retẽtio: ⁊ strãgulatõ ex quo sequtur dolor in pectine iflatio ⁊ cito mors ⁊ frequẽter. Si vero sit actus nocitus in cõcauo vesice que est cõpressiuus lateruꝫ eius vndiq̃ vt expellatur vrina: ⁊ tũc accidit difficultas vrie: ⁊ sequtur vrine retentio. Sic itaq̃ determiatis nocumẽtis que in actiõe vrinãdi possũt cõtingere de vno quoq̃ dei iploꝝto auxilio ẽ dicẽdum. Si ergo debilitas renũ ⁊ vesice ⁊ eaꝫ defectio in actõne vrinãdi ⁊ causa imediata eius: aut ẽ ꝓpria: ⁊ est aut iprimens in corpore ipsoꝝ mẽbroꝝ: vt est alq̃ egritudinũ ꝑdictarum de qbus sufficiẽter est dictũ aut mala ipsorũ ꝙlo diuersa vel eq̃lis de qua nũc dicẽdum: ⁊ est plurimum in rẽbus cala in vesica: ⁊ in alijs frigida. Singultum.n: mẽbroꝝ sm .B. opatur per qualitatiuã eius cara sim que ex q̃uoꝝ est, qualitatibꝰ q̃diu. ſ. eucrata fuerit certe ꝓut mẽbri illius actio expetit. Cum vo fuerit discrata ⁊ egã neccium ẽ ipsam ledi. effic̃.n. sm .B. in virtutis essentia ⁊ in substãtia ipsius q̃ in actiõe penetrabilis exist cuiuscũq̃ gñis fuerit: maxime frigida diuersa vel eq̃lis ex ea. n. non tãtum debilitatis vl' diminutio accidit secundum diuersitatem eius in spẽ vel in gradu quelꝫ alia ꝓcit in actione vrinãdi lesio ⁊ sequũtur simthomata supradicta. Nam si quidẽ in rẽbus fuerit ꝙlo mala: ⁊ frigida valde excedẽs attrahendi: ⁊ sequestrãdi auferetur ipsorum actio: ex quo accidit vrine retẽtio: aut nõ erit valde excedens: ⁊ tunc accidit debilitas eius ⁊ mioꝛabitur: ⁊ sequitur paucitas vrine. Aut erit calida valde excedẽs ⁊ tũc supflue trahẽt: ⁊ accit dyabetes: ⁊ seq̃ corporis exiccatio. Aut erit sicca ⁊ eos extẽnabit: ⁊ debilitabit aut valde hũida simplex vel caliditati parũ admixta q̃ substãtiaꝫ renum molificẽt: ⁊ eoruꝫ meatus dilatet ⁊ apiat: ⁊ accidit debilitas renuꝫ deterioꝛ quã sit. Si etiam fit in vesica ⁊ collo eius complexio mala ⁊ discrata hũida cum caliditate ⁊ frigiditate magis que mollificẽt lacertuꝫ circũuolutum in eo: vt nullo mõ possit cõtrahi ⁊ collum eius cõstringere: ⁊ tunc accidit inuolũtarie vrine exitus ⁊ disfuria: ⁊ seqtur multitudo vrine ⁊ mictus in lecto. Si vero non sit valde excedẽs vt parum mollificet ⁊ nõ cõstrigit perfecte: ⁊ tũc accidit distillatio vrine: ⁊ sequit paucitas eius. Aut erit multum hũida cuꝫ pauca caliditate: q̃ texturam villoꝝ vesice rarificat: ⁊ relaxat debilitatem in eis feram ⁊ pessimam gñabit. Aut erit sicca cũ caliditate: vt vrinam acuat: ⁊ tũc accidit ardoꝛ vrine: ⁊ seqtur resolutio: ⁊ debilitas. Aut sicca cũ frigiditate: ⁊ tũc accidit strãguiria: ⁊ sequit doloꝛ in pectine: ⁊ iflatio ⁊ moꝛs cñq̃. Si ẽt sit in vesice cõcauitate mala complexio ⁊ disqrasia frigida ⁊ hũmida q̃ prohibeat cõstrictiõez ipsoruꝫ laterum vndiq̃ vt vrina nõ queat expimi accit difficultas vrie. Etiã si fuerit sicca vel hũida in collo eius q̃ spasmet lacertum: ⁊ teneat circumtractum. Sicq̃ expeditis egritudinibus variatis sm plus ⁊ minus: maioꝛ ⁊ mioꝛ accidit in ꝑdictis mẽbris debilitas ex q̃ diuersa possit in actiõe vrinãdi ꝓuenire nocumẽta. Aut erit cadẽs supra substãtiam spũs: vt q: sit euacuans ipsũ vt ẽ eũatio multa hũoꝝ: ⁊ ꝓprie sanguis ex eis vl coitꝰ multꝰ: vel resolues ipsuꝫ vt mala cõplexio eius cala. Aut suffocãs: vt multa repletio ex hũoꝛibus lapide sanie vel vria. Aut extiguẽs vt narcoticoꝝ appꝛoꝛiatio. Aut cadens supra ỽtutez vt multus laboꝛ reiteratus ipoꝝ mẽbroꝝ ⁊ ꝓprie renũ: vt in lõga statiõe in pedibus ⁊ ãbulatiõe multa ⁊ eqtatio subita sine cõsuetudie ⁊ itermissiõe doloꝛe ⁊ pcussiõe ⁊ vesica multa vrie retẽtiõe ardoꝛe: ⁊ doloꝛe: q̃ in ipũm resoluẽdo debilitãt ỽtutẽ: ⁊ accit mẽbris ꝑdẽis debilitas sm plꝰ ⁊ mius ex quo eoꝝ actõ diuuit vl' auferꝛ i expliõne vrie. Et qñq̃ cã debilitatis ipoꝝ ẽ ex cõitate ad supioꝛa mẽbra nobilitat. ſ. ep co: ⁊ cerebrũ: cũ.n. hec patiũtur ꝑdicta debilitãt mẽbra ex quo nocumẽtũ ꝓcit in actiõe ipsoꝝ ꝑdicta ⁊ diuersa vt dicm ẽ accẽtia isequẽtur. Et cãe ipaꝝ egritudiuꝫ signa ⁊ cura supius dõe sunt. ¶ Cã vo male cõplonis ipoꝝ simplicis ⁊ cõmixte pure vel impure diuerse vl' eq̃lis q̃ in debilitãdo est pessima seu plrima duplex est interioꝛ: ⁊ exterioꝛ: ⁊ vtraq̃ ex dictis in lapide ⁊ vlcere ⁊ i mala ꝙlone cpis ẽ mãise. ⁊ sig̃ eius ẽt lꝫ loco ⁊ ꝓpeta. actiõis lese ⁊ exẽtiũ quoꝛũdã ab eis sint dꝛaꝫ ꝑ te: ꝙ ꝙsidera ⁊ appꝛoꝛa ista rẽbus pꝛout oporꝛtet.

Signa vero debilitatis ipsius scilicet renis sūt vrie paucitas: ⁊ in substātia ⁊ colore sicut lotura carnis: ⁊ quādo qz residet cum sunt rene salue: ⁊ qñqz remanet sicut mi gmur nec residet eum nō sunt sane. Et extēuatio renum lz nō sit manifesta debilitas in stādo ⁊ in potētia tolerādi anhelitum defect⁹ in cortu debilitas visus ⁊ dolor capitis. Sed vesice debilitatis signa sūt defectus in cōtinēdo vel expellēdo vrinam grauitas in pectine: ⁊ pitonenone ⁊ sensus acutatis: ⁊ ardoris lenitas: ⁊ aspitas in loco: ⁊ apud emissionem vrine maxie: ⁊ vrina erit spissa ⁊ turbida ꝓter illud quod descendit cuz ea quod nō digeritur nec comiscit̄ ⁊ nō expellitur: nisi adiuncta cōpressione: ⁊ hec de istis signis. ¶ Cura male cōplexiōis talium mēbrorum si pura est simplex vel cōixta ⁊ diuersa facile curatur lz difficilius cognoscatur: si vero qual: ⁊ fixa difficilius curatur lz facilius cognoscatur quēadmoduz in alijs mēbris existēs vt .B. dicit. Et eius sanatio est tres res. ¶ Prima est remotio exteriozis cause. Secūda alteratio. Tertia ipoz cōfortatō. Si vero i pura fuerit: ⁊ cum mā cōmixta eius sanatio est tres res: prima est materie eūatio: secūda alteratio discrasie si remāserit impressa: tertia ipsoz confortatio. Euacuatio cōpletur cuz flebotomijs ꝓnumeratis vel medicinis solutiuis pro ut mā exigit: ⁊ sumptus: ⁊ clisterizatis: ⁊ vōtibus: ⁊ diaforeticis exterius appriatis p ocm modum: ꝓut in cura oppilationis eoz dixim⁹. Alteratio cōpletur cū administratiōe diureticoz calidoz vel frigidoz ⁊ exiccātium: ⁊ hūectantium: ꝓut discrasia expetit: que oia in cura oppilatiōis ex lapide vel hūore. ⁊ vlcerum sūt numerata. Confortatio vero cōpletur cum cibis ⁊ medicinis cibis facilis digestiōis boni nutrimēti: ⁊ discrasie cōtrarijs. Et a ꝓprietate cōuenientes sunt renes animalium: ⁊ ꝓprie edoz: ⁊ porcoz: ⁊ vesica dōnule exiccata: ⁊ carnes cerui terreni salite cum oximellis: ficus hūide ⁊ sicce: lz nocēt eis vlceratis: ⁊ zucharum alhusar: ⁊ lac cāelarum: ⁊ omnium. Et ex potibus vinum odoriferum pauce stipticitatis puri vel mixti: ꝓut stōacus: ⁊ discrasia requirit ⁊ in hu. valde mollificāte: ⁊ relaxante vinum passū. Et ex medicinis simplicibus: ⁊ cōmixtis interius: ⁊ exterius appriomatis: ⁊ p ocm modum ⁊c. Et ex appropatis simplicibus sūt grana fiseleos sūpta in quātitate duoram almulusech cum rob diebus cipum bolum armenū lz cū lacte ouino oz vt sumatur. Et ex eis sunt que dicta sunt supra in cura lapidis. Et ex cōpositis sūt trocisci alkekengi: ⁊ oleum de cherua rosatum: ⁊ mastice citōio: ⁊ alchāna. Et ex mūdificātibus eos sunt theodoricuz mitridatum anacardicū yera Abo. ⁊ oleum de ambra ad frigus eorum ad mollificationē coz yera Galie. trifera de scoria ferri: ⁊ alie trifere.

¶ Capitulum nonū de diminutione seu paucitate vrine ablatiōe ⁊ ꝓuatōe ipsius.

Diminutio vrine vel paucitas seu ꝓuatō eius ex predictis sunt note ⁊ in spē eaz ꝙueniunt ⁊ differunt quāto eorum quēadmodum: ⁊ ipse. Est.n.cā eius aut ex pte cibi: ⁊ potus vt materie aut ex parte coꝛporis vt efficiens aut ex parte extrinsecus aduenientium vt coopantium ex parte cibi: quia sit naturaliter cib⁹ coꝛporis humiditates exiccatas vt est panis mileaceus vel panicij: ⁊ furfuraceus sorbitio ex oꝛobo: ⁊ lenticula: ⁊ fructus pontici nati ex se coꝛporis hūiditates exiccātis vel accidētaliter: vel carnes lite: vel alij cibi multū sal hñtes: panis biscoctus vel tēporaliter vt antiquus ⁊ opirus. Ex parte pot⁹ qz sit paucus: ⁊ grosse aque vel vīm similiter ⁊ aliorum similium. Ex coꝛporis totius dui membꝛoruz operātium vrina: Ex parte coꝛporis totius: qz sit rarum resolubile vel mi ti sudoris vel lubricum: ⁊ fluxibile ventris: ad quā hūiditas coꝛporis tēdēs: ⁊ fluēs ꝓ eum in vijs vrine derivatur vnde hip. vrina multa noctu facta modicuz recessiuz significat: ⁊ ecōuerso: vel qz sit multi vomitus q eradicādo a superioꝛibus: ⁊ ab inferioꝛibus retrahēdo: vt Ab. dixit: diminuere pōt vrinam vel qz alia similem euacuationem manifestā patiatur fluxus sanguinis narīū: ⁊ similia. Ex parte mēbꝛorum opātium in vrina aut ꝓmodum generatiōis: vt epatis debilis nō ipellētis ad renes aquositatem q̄ gñauit: vnde remāet in venis cū sanguine nec transit in vrinam aut ꝓ moduz tractionis: ⁊ sequestrationis vt renum debilitatoꝛū: vt in p̄cedēti ca. dictū est. Aut ex pte deferētiuz ⁊ colligentiū vt vritidū vel vesice qz sint opilati vel vlcerati: ⁊ perforati: quare vrina lz ꝓtrahat̄ tñ ad cōpotis vacuū tēdit nō extra vadit. Ex pte aūt extrinsecus accīntiū puta aeris qz tps aeris ꝙstituo fuerit sicca i aquosa vel boreal: q̄ coꝛpis hūiditates ⁊ superfluitates exiccat: lz p accīs scilz stringēdo vētē vrinaz ꝓuocet ⁊ multiplicet vt hip. dixit vel motus resoluendo exiccas vt manitio fames: ⁊ abstinētia q̄ exiccāt p accīs sm .B. ⁊ vigilie q̄ sunt vehemēter motu silēs: vt Ab. dixit. Et euaporāte: vt Ga. ait: ⁊ minime accidentia immoderata q̄ coꝛp⁹ exiccāt .B. itegre descripsit p oēs si ō biles sint minoꝛāt vrinā ⁊ eam ꝓpaucā reddūt si vero fortes aufert eaz ⁊ puāt. Sig̃ earuz sunt talia: nā si quidē p cesserūt a cibo ⁊ potu sūt mānifesta ex coꝛ assumptione ꝓmissa: si vero a cā in coꝛpore toto quā sit raz ⁊ resolubile duobus declarabit̄ signis potissime. l. signo raritatis qō est pilositas coꝛporis sicut hip. docuit cū dixit autem rarā declarat pilus: ⁊ signo resolutiōis: ⁊ ē duplex vnū qō Ga. posuit ⁊ est qz in multa sumptiōe cibi cuz ꝓportione eūationis sensibilis: ⁊ egestiōis paucitate coꝛp⁹ nō ipinguat lz remāet extenuatuz. Aliud est qz in laboribus nō subsistit lz cito deficit. Si vero qz sit fluxibile vel alias sensibiles eūationes hūerit p̄cessio istaruz: ⁊ reliq̄ ipaꝝ remanētes ostendunt: sicut .B. dixit. Signa debilitatis eius in suo loco dicta ꝓpē dēs caceśiā vel etiā aselitē. Silr si ex renū debilitate signa debilitatis coꝛ in p̄cedēti ca. dicta videtur. Silr quoq; si ex pte diferētium vritidū: ⁊ vesice vel ēt virge qz oppilētur ex signis dicte oppilatiōis ex hūore vel lapide cognoscere potes: ⁊ strāguria: ⁊ ēt spasmit: ac etiā ex signis dictis in ca. solutionis vel vlcerum si soluti fuerint vl vlcerati quo ventris inflatio ex aquositate replēte cōfirmat: ⁊ ardoꝛ vrie. Cura diminutiōis vrine: ⁊ ablatiōis eius tres res: prima ē regiminis ꝓmutatio: 2a est euōnis tetētio: tertia vrinaliuz mēbꝛoꝛ rectificatio ⁊ cōfortatio. ¶ Permutatio regiminis est vt alteret ⁊ ꝓmutet fm quātuz: ⁊ q̄le de exiccatiuo qō eius erat cā ad humectādum in cibo ⁊ potu: ⁊ in alijs rebus nō naturalibus: de q̄ supra in cura meri ⁊ stomaco dixius: ⁊ ēt inpignatuū de quo deo dāte dicem⁹ ifra. hoc.n. regimē primā cām vt mā erat abscindit: ⁊ ēt tertiam extrisecus subaufert alterat ⁊ emēdat. Secūda est euacuationis retētio occulte: ⁊ manifeste: occulte ⁊ in

sensibil' retentio ꝙpletur cum cibis ⁊ potibus humores
ipssantibus ⁊ cum medicinis condẽpsantibus poros:
de quibus supra i sincopis cura dixim⁹:⁊ hoc supra i cu
ra doloris ⁊ fluxus. Si vo sensibil fuerit ⁊ per sudorem
cũ retinẽtib⁹ ip̃z de qb⁹ ibidez dixim⁹. Si vo lubricitas
vẽtris fuerit naturalis qz humiditas: ⁊ molicies expulsi
one supfluitatũ naturaliũ ꝙsuetaz cũ stipticis cib⁹ l' poti-
bus pre.ssis notis s̃ corrigat. Et cũ fricatõib⁹ balneis
⁊ alijs diuertentibus ad epar venas ⁊ hũiditates ⁊ tra-
hentibus ad m̃bra vrine: ⁊ vt sunt diuretica. Si vo fuerit
lubricitas pret naturã medicet ꝓout de ea supi⁹ dc̃m i
cura fluxu ventris. Similiter ⁊ si multus vomitus adsit
necnon:⁊ si fluxus sanguinis nariũ curet ,put s̃ i ,ppis
dixim⁹ locis. Et de alijs euõnib⁹ similit quoqz itelligat
Tertia est membrorum rectificatio ⁊ ꝙfortatio ⁊ epatis
prout supra in cura debilitatis epatis est dictum l' finum
sicut in pcedenti caplo hũisti: vel etiam vritidum ⁊ vesi-
ce ⁊ cum diureticis: vt ibidẽ est dictũ: que oia i fortitudi
ne ⁊ debilitate diuersa eligenda sunt: prout diminutio
vrine ⁊ eius ablatio ⁊ earum ⁊ causa variatur i quanto.

¶ Capitulum decimum de diabete.

Jabetes fm Galienũ est ,ppa passio renũ rão
contingens: inq̃ potus citius trahitur quam oz
ad eos sicut cib⁹ i appetitu canino ⁊ cito egredi
tur cum vrina sicut cibus ⁊ potus in lienteria cũ egesti-
one. Et cã eius est supfluitas. primo desideratiue fo con-
tentiue ipsoz defectus nisi. n. foret superfluitas desidera-
tiue ipsoz nõ sic velociter traheret nisi quoqz deficeret ꝙ
tentiua ipsoz nõ sic cito egrederet. Superfluitatis desi-
deratiue ipsoz ⁊ attractiue virtutis cã est ipsoz caliditas
vehemẽs cũ materia pura l' magis sũt vltra debitũ, i cõti
nua tractõe ⁊ fortia venis emulgentibus:⁊ de eis ad ep
extendit: ⁊ de epate ad stomacuz ⁊ ad oia membra vnde
humiditat ipsorum irrorãs ea attrahitur ⁊ excitatur: ⁊ se
quitur sitis vehemẽs que potu nõ sedatur: qm in ea nõ re-
manet quare siticulosa ab aliquib⁹ appellatur. Defectõ
tentiue nõ est in eis principalis pp ꝙplexionis malitiaz
cale: que ẽ cã supfluitatis tractiue qua nõ deficit ꝙtentiua
sed fiditate ,ppie ⁊ humiditate. Sed plurimũ accñtalis
fm. G. ⁊ ꝙfis superfluitati attractiue: cũ. n. superfluit eo
rum accñtia vrine plus trahit ꝙ renes aliquãdiu ꝙtinet
possint ⁊ ipsa vesica: quare deficiente ꝙtentiua ipsoruz ci
to profluit inalterat⁹ per vritides ad vesicam ⁊ inualescẽ
te expulsatiua eius egredit cũ vrina sic in lienteria cib⁹ ⁊
potus cũ egõe. Et alĩ est principalis: ⁊ ecñtialis in ea vt
dicit Abo. pp malaz ꝙplexionis pure frc vi impure ab i
tra vel exterius venictis quã sequit superfluitas attracti-
ue ipsoz nõ ecñtialr pp ꝓximitatẽ ꝙplexionis in cãndo
sz accñtalr ⁊ ex ꝙfti. cũ enim in renibus vrina non figit
tracta nãlr renes ex sanguine cũ aquositate veniente nu-
triri nõ pñt quare remanentes ianiti auidius trahũt: ⁊ ex
tũc magis ꝓtentiua eoz deficit: ⁊ quãto plus deficit ma-
gis trahũt sic est deuenire ad circumõem quẽadmodum
in lcteria ẽ videre. ¶ Causa vo ipsi⁹ caliditatis renũ est
duplex. s. iterior ⁊ exterior: vt in lapide est dc̃m: ⁊ silr fri-
giditatis cãs p ꝓximũ ꝙphẽdas. ¶ Signa. sigdẽ si ex ca
lid itate faciẽte supfluere attractiuũ sensus erit:⁊ inunctõ
calitatis in lumbis ⁊ vria multa ⁊ i principio sic lotura car
nis recẽtis fm G. minus tñ tincta ⁊ rubea ꝙ si ,pcedat ex
defectione discretiue epatis ,ppie cũ amplitudo meatuũ
emulgentis vene in ea inuenta fuerit: ⁊ sanguinis abun
dantia in venis: q̃ quãto maiora sunt tanto plus sanguis
cũ aquositate transibit ad renes. Unde vrina ex defectio
ne contentiue virtutis supfluens plus rubebit ,pcedente
vero tpe diminuto sanguine ex venis: ⁊ ,pinde restrictis
membrorum meatibus ⁊ exiccatis vria egredit i qlitate
seu colore pot⁹: qz aq̃ subtil' ⁊ alba. si aq̃ sola bibat q̃ ma-
gis desiderat: vel sic alius pot⁹ vl vini simplicis vl cocti
vl aq̃ ꝓmixte vl ẽt sirupus. Et forte erit alba ⁊ spissa pp
humiditatem mẽbrorũ vltimo extractõe vũ vria reddit
sic lac ⁊ proinde m̃brorum consumptio sequitur ⁊ mors
plurimũ. Si vo ex frigiditate faciente deficet ꝙtinuam
causetur sensus ⁊ inuentio frigoris erit in lumbis: ⁊ vri-
na erit i pncipio nõ multitudis magne sed cõsuete: deide
multiplicatur: ⁊ erit sicut lotura carnis minus tamẽ tin-
cta quã in precedenti in qua fortitudo attractiue ,pcessi, i
,pcessu vero tpis sociata fortitudine attractiue mutabitur
sicut pma. ¶ Cura diabetis i gñali ⁊ spãli est ꝯtuoz res
pma est ois cãe oblatio ⁊ exterius ,pueniẽtis ⁊ interi⁹ ex
istentis. Interius vt fiqdẽ ex caliditate renũ ,pcesserit fi
et subtractõ subtiliũ ⁊ calidoz ciboz ⁊ potuũ ⁊ diuretico-
z calloz: ⁊ taliũ ,puenientiũ. Exterius vt labor corpis
⁊ ,ppie renũ stricture lũboz: balneatio in cala aq̃ actu l'
potentia mora in sole. de cubitu sup renes ⁊ somnus ,p-
fundus: ⁊ vnctiones calide ⁊ emplorum ⁊ aliorum taliũ
que renes habeant calefacere epar humores ⁊ membra ⁊
antecedentis siue sit humoralis cum flebotomia si fuerit
sanguis cum clisterij farmatia appropata leui. Si autez
humor calidus sit. i. vomitu qui in euacuando est potis
sim⁹: quoniam euacuat derivãdo ab eis siue sit ꝙplexio
nalis qua opl'o sit in eis cum aperitiuis supius notis nec
non ⁊ cause ꝙiuncte que ẽ renũ discrasia calida. Alteret
g̃ sicut enim talis discrasia egritudo vlteri⁹ augmentata
quã talis seqtur passio: vt supius dictũ est: ⁊ ea mediante
l'orta alia ꝙmitantur sinthomatata: vt sitis ⁊ consum
ptio corporis: de quorum correctione infra dicet. ¶ Inqt
enim Gal'ie. Palam ẽ morbũ eẽ cãm omniũ accidẽtiũ
accñtia tñ alia sequũt: fm. n. sequit pmũ ⁊ tertiũ fm. Cõ
plebit vo ei⁹ alteratio cũ frs q̃ nõ tñ illã alteret: sz etiaz
epatis ⁊ membrorum ꝙlonem ꝙtemperent ⁊ humores
adequent epar enim: ⁊ corporis mẽbra si calida sint corũ
caliditate vsque ad renes extensa eorum discrasiam intẽ-
dunt humores acutos etiam gignunt qui vrinam acuũt
vt ip̃a transeundo ad renes eorum caliditatem inflam-
met si ergo debent esse talia frigida vehementer ⁊ illa pro
pe que non ,puocent nec istis admixta sz lenientia q̃ sol
uendo nõ ,puocent sed minorẽt vrinam qualia sunt. Ex
oleribus: lactucaz: spinachia atriplices ⁊ similia. ⁊ ex fru
ctibus iuiube: seuesten: pruna: crisomilia: persica cucume
res citruli: ⁊ melones: cucurbite: ⁊ proprie carnes ipsaz
non seia: quia aquositatem ⁊ vrinam multiplicant: ⁊ fru
ctus more mature ⁊ granata acetosa ⁊ muza: ⁊ ex aquis
aqua vehemẽtis frigoris: ⁊ aqua cucurbite: ⁊ aqua ordei
cum decoctõe iuiubaz: ⁊ lac acetosum a quo extractum
est butiz ⁊ meluis est ex eo qõ ẽ spissius ⁊ grossi⁹ ⁊ ociũ
⁊ aqua lacẽ bouini substracto butiro. Et ex medicis sim
plicibus est ad hanc intentonem mucilago psilij ⁊ succus
rosarum ⁊ malorum. Et ex appropriatis in prohibendo
vrinam est merdasengi bibitum ⁊ scoria ferri est optima
vl' proiectum in aqua eris qõ minorat: ⁊ alia que i cura

multitudinis eius dicentur. Et exterius approximandū ē sedeī in scicupio aq̄ fra pleno ⁊ rines eparū ungeī: epithimare ⁊ empl'are ex fris dcis ⁊ sucis ⁊ eorum oleis ⁊ ꝑpe de oleo alkekengi ⁊ scorpionibus de cucurbita ō semine melonis si dilatatio ductuum non existat ⁊ in ea donec coruz caliditas extinguatur ⁊ sitis. Et ex medicis compositis sunt trociscī de camphora de spodio de balaustie cum aqua cucurbite vel mucilagine psilij vel draganti l' citroli pñoruz ⁊ seuesten vt lenant ñ cōstipent plurimū eni cū ꝙstipatōe vētris sūt tales. Et exteri⁹ approximanda sūt ea i qb⁹ cū ifrigidatōe ē stipticitas q̄ ductuū dilatatioz ⁊ ēplastationē coagustēt: ⁊ retētiuam renū cōfortent sicut emplin de ipoqstidos de capolis vitis: virga pa. ⁊ balaustie: seminis papaueris albi: lactucarū: scariolarū portulacarū ⁊ spodio ribes cū aqua agreste vel mirte ⁊ similū Et sicut ceroū nostrū B. ⁊ oleū de citonijs de zarur de balaustijs ⁊ silia. Sed si ex frigiditate rerum ꝙtingat passio talis q̄ ꝑ tāto nō euacuaī a siti: ⁊ mēbroz ꝙsumptiōe lz sit minor quēadmodū passio minor ē cura eius in eisdē rebus ꝙsistit ⁊ ꝙplebit cū ꝓdictis ecōtrario sūptis: ⁊ q̄ renes ⁊ totū corpus calefacere hēant nō infrare. Et ex calefacientib⁹ ꝙuenientibus illi ē fricatio extremitatū ⁊ totius corporis cū rubificantibus motus ventosatio ⁊ balneū: ⁊ sumptō antidoti calidi q⁹ grosse substātie sit vt non cito penetret' ⁊ sicut sirup⁹ ⁊ alia liqda q̄le est dyacalamentuz dyarion tiriaca antiq̄ ⁊ mitridatū ⁊ vina grossa vel stipti ca: vt calefabrēsia. Sicq̄z ḡ causis ablatis ⁊ abscisis carebit passio talis. ſ. velox exitus potus. Secunda res vrine diminutio ⁊ retardatio: ⁊ ex his q̄ maxie ftinēt ipsā ac retādāt ab exitu ⁊ minuūt vrinā est vt nō tiñ post ipsa trahētia deriuātia mistrenī q̄lia sūt que ꝑmissa fuerūt: sed ēt q̄ cū retentōe ⁊ deriuatiōe euacuāt ipsam vt est vomitus ꝓdictus ⁊ sudoris ꝓuocatio cū frigidis appropriatis in cā calida vt aq̄ ordei ⁊ melonis. Indiget vnctiōe cutis corporis: ⁊ ꝑpe spine cū tempatis vt oleo camomillino anetino vel vio albo cū aq̄ calida. Et in fra cuz calidis vt est pot⁹ calide aque: ⁊ ꝑpe apij anisi calamēti vel piretri ⁊ vnctiōe corporis cuius: ⁊ ꝑpe spine cū asaro ⁊ oleo de spica vel ciclamine cū melle. Tertia res est regimē: ⁊ est ꝙseruatio corporis in acre frigido stiptico cū quiete ⁊ somno tempato ⁊ cibis frigidis ⁊ grossis plurimis difficilis inflamatiōis ꝙsumptionē in colerā ⁊ adustionē gñantibus hūores grossos ⁊ spissos q̄les sūt sorbitiōes de kist ordei ⁊ càdarusio seu cōdro cū lacte acre vel lentiū vl' carnis bouine ⁊ pedes ipsoz ⁊ pisces recētes magni cū aceto: qñ sitim mitigat: vētrem soluit: ⁊ sic vrinaz minuit: ⁊ lac ouū coctū cū aq̄ donec ꝙsumaī: ⁊ aliq̄ alia q̄ s in dolore stomachi dixim⁹: qbus ꝑmittenda sūt lenictia ne grossicie sua ꝙstipent: vt pruna ꝓsica: ⁊ ꝓpe dactyli pigues ⁊ passule q̄ lenēdo vrinā minorāt: ⁊ postponēda sūt stiptica seu pōtica: q̄ ꝙprimendo lenāt vt fructus stiptici sic pira: ribes ⁊ citonia: nō ꝑmittenda ne ꝙstipando ꝓuocet vrinā: ⁊ miscenda sūt vnctuosa lubricū faciciētia: vt pinguedines galline ⁊ porci capre ⁊ huius. ⁊ cū potib⁹ vini acerbi cum multa frigide aque permixtione si aquam solam non tolleret: vel alicuius ex robub. stipticis vt grana torum rubes de citonijs vel macianis: ⁊ similia cum clisteribus lenientibus feces: quas habent plurimum constipatas ⁊ cum leticia anime ⁊ promissione salutis cuz auxilio spiritus ōnipotentis⁹ de qui solus sanat langores.

¶ Quarta res est accidentium sequentium passionem talem correctio vt sitis ⁊ membroꝝ ꝙsūptio: q̄ multuz ⁊ velocez vrine exitum huius passiones sequūtur. Obuiandum ḡ primo siti cum potu consueto maiori pp illud quod ex membroꝝ hūiditatibus consumitur caliditate ⁊ siccitate trahente ⁊ cā calida ex aliqua predictaꝝ aq̄z: ⁊ ꝑpe frigida pura quā⁹ desiderat: que trāsire monet vt hipo. dixit vel pmixta cū aceto qō radendo itestina naturam soluit: ⁊ cū aliquo ex rob stipticis quod ipsaz retinz nēcito transeat ad vrinā. Obuiandum ēt est vlcerationi ipsoruz membroꝝ. ſ. renum epatis stomachi ⁊ reliquorum Et in cā frigida cū potibus vini puri grossi ⁊ alijs calefacientibus mēbra ꝓdicta que sunt nota. ¶ Membroꝝ autem ꝙsumptioni obuiamus: deinde cum cibis laudabilis nutrimenti ⁊ facilis digestionis ⁊ potibus vini rubei limphati competenter cum omni regie relūptio sicut Salie. docet. Et ex hijs que sunt laudabila: ⁊ experta conferentia tali passioni alijs stantibus acidētibus est: vt sumat patiens ex aq̄ frigida i ea que ex caliditate est ⁊ in ea que ex frigiditate est vinum mltū ⁊ posthorā euomat vt ex quo extinxit membrorum inflantionez retrahaī ad stomacū: ⁊ educaī vomitu ne transeat in vrinā aggregat eni in se ytutē digerēdi ⁊ euacuandi causā calidam siqua sit ⁊ cāis extrinsecis resistendi alterando discrasiam renū epatis ⁊ membroꝝ ⁊ ꝙtemperandi humorem nec nō mitigandi sitim minuēdi vrine multitudinem: ⁊ ꝓhibendi etiam dissolutionē membroꝝ. Alboali precepit trociscos ad⁹ dyabeten ex caliditate cum dilatione meatuū renum ⁊ vene emulgentis. Rec. spodij terre sigillate cancroruz fluuialium combustorū añ partem. j. lactis vl' lace ptem tertiā seis papaueris: ⁊ seis lactuce añ: partē. i. ſ. ⁊ aggregentur oia cū mucilagine psilij ⁊ infomentī trociscī ⁊ dosis eoꝝ sit sicut videī tibi. Cerotum ex inuentiōe nra quo ungunī renes ⁊ epar ei⁹ q dyabeticā passionē patiī a caliditate. R. vtriu qz sandali spodij. añ. ʒ. ij. seiuz frigidorum añ. ʒ. i. cāphore. ʒ. i. lactis mulieris lactātis puellā. ʒ. ij. succi sempuiue succi solatri añ. ℥. i. aceti. ℥. i. olei de cucurbita ⁊ olei rosati qō sufficit: ungant ex eo ꝑdca mēbra cū inouatiōe sepissima: ⁊ qñq̄z fit ꝑ modū empli cū eoꝝ ſba ⁊ qñz ꝑ modū infusiōis ⁊ epithimatis: vt facilius penetrent ꝑ tantos lacertos ⁊ ossa inter medios vsq̄z ad renes. ⁊ sic est finis huius capituli.

¶ Capitulum secundum de fectore vrine.

Fetor vrine est mala qualitas ipsi⁹ mutata in sensu odoratus: ⁊ est vt ordor eius sit debito horribilor que non est ad ipmeñ fm. Ba. sic alia duo sithomatū gña: vt cum ꝙuertat ad se ⁊ medicum cogat desistere a cura dispōis ⁊ cāe sue sic illa tangꝫ illā ꝑcipuam sanationē hñs cessās simul cū facilitatis dispōe. Sed est potius assignanduz. signuz existens dispōis vel causa: quaz oz curare eo modo sicut. Alboali dixit cū inqt. Cumq̄z aūt vrina odorem hz fetidū: ⁊ maturatio in ea fuerit: erit ipsius causa scabies aut vlcera in instris vrine que suis cognoscunī signis. ſ. dolore percepto in eis vt in affo. docuit hipo. q̄ si maturatio in ea nō fuerit: possibile est q⁹ sit ex hoc ⁊ possibile est q⁹ sit ex putrefactione in superioribus membris eumq̄z hic in febribus fuerit acutis: ⁊ membroꝝ vrine non fuerit signū malum. Cumq̄z vrina fetidi odoris in sanis perseuerat significat febres q̄ ex putrefactione accidūt aut minoratiōe

putrefactõis que in ipsis est retenta : ⁊ hoc quidẽ demõ strabit si illico alleuationem habuerit. Ex quibus colligitur eius cã : ⁊ signum. Est enim causa a qua procedit duplex: aut interior corpea: aut exterior incorporea. Interior: est humor corruptus: aut putrefactus: aut in veni vt accidit inferibus febre putrida: aut in membris corruptis corruptione fetente: aut quia sit ex toto genere preter nãm vt in cadaueribus mortuorũ: aut non toto: sed partim vt in apostematibus ⁊ vlceribus quod est plurimuz in homine viuente: ⁊ hoc aut in superioribus membris vl spũalibus vel in vlceribus pectoris ⁊ pulmonis aut nutritiuis vt epatis vlceribus: aut in iferioribus vt in ipsis vrine membris. Exterior: ⁊ incorporea est cibis ⁊ sparagus qui sumptus ⁊ comestus facit fetere vrinaz ⁊ similia vt attonalia. Et signa cãrum ex predictis sunt manifesta Et interior est maioris fetoris. ⁊ cura eius est due res Prima est ablatio cause exterioris: ⁊ abscisio interioris que ex predictis supra ⁊ dicendis in cura febriuz putridarum est manifesta. Secunda est aromaticorum administratio que ex diureticis sicut est spica galanga galia muscata cinamomum ⁊ consimilia scitur.

¶ Capituluz. xij. de dissuria ⁊ inuoluntario exitu vrie ⁊ distillatione.

Dissuria ⁊ distillatio vrine est fluxus seu ũo luntarius exitus vrine cuz impotentia gtinẽdi ⁊ in hoc queniunt in genere. sed differunt in cura: ⁊ ẽt mõ. In cura quidẽ differũt: nõ in eiꝰ spẽ: sz in quãto vtriqz. n. in mediata cã est defectio cõtentiue virtutis in vesica q̃ in dissuria maior est quaz in distillatione vrine. In dissuria enim vt dictum est ablutio gtentiue. Sed diminutio eius in distillatione licet qñqz possit eius cã esse debilitas expulsiue: vt in sequenti capitulo patebit: sed illud ẽ impropie ⁊ ex consequenter ex debilitate enim expulsiue prouenit difficultas vrinãdi quam sequitur distillatio vt scz eodem capitulo dicetur. Sed ex debilitate contentiue virtutis distillatio propie ⁊ imediate procedit: vt supra capitulo gnãli dictum est: ⁊ sic ipse nõ differunt in spẽ cause sed in quantitate tãtum. In modo vero differunt: nã fluxꝰ vrine in dissuria est multꝰ subitus. In distillatiõe ãt est paulatinus: ⁊ paucus ad distillationis aq̃ modũ. Et qz in cã queniunt ⁊ spẽ conuenient in signis ⁊ cura in quibus differunt solũ in quãtũ ꝓinde simꝫ ỏ eis vnuz capitulũ faciemus. Et causa mediata qua contentiua dficit in vesica est: aut interior corporea: aut exterior incorporea. ¶ Interior: ⁊ corporea aut est in membro gtinente qõ est collum vesice aut in gtento cũ lacerto eius: aut qz lesio sit in eo: qz deficit contentiua ipsius ⁊ tunc aut lesio in collo ⁊ eius lacerto est principalis in se: qz sit mollificatus ex hũore currẽte ad ipsum: vel eius ꝓessus neruus sicut in dislocatõe spõdiliũ gtingit: aut ꝓp cõitatem ad pncipaliũ scz cerebrum vel nucham apostemata vel percussa ⁊ soluta: aut vicina mẽbra: aut scz gcauum ipsius: vt qz sunt in concauo eius vlcera: tũc enim aduenięte vrina ad ipsam sentit ardorẽ: ⁊ stringit: ⁊ sic vrina exprimit ⁊ mollificato lacerto colli propter obedientiã motiue cuius organũ ad sensibilem extra inuoluntarie fluit sic ex vlceribus concaui generaliter dissuria seu distillatio quemadmodum ex vlceribus colli stranguria procreatur vt infra patebit sequenti caplo cũ ad matricem cuz repleta est fetu magno quasi ꝓmit vesicam vt expellat vrinã ꝓter volũtatez ⁊ faciat deficere gtentiuam sic in pregnantibꝰ sepe gtigit ⁊ vidimꝰ multas ꝙquerentes. Aut intestina ad repleta se cibus aut ad ipsa aposiemata pectinez ⁊ anum ⁊ alia mẽbra adiacentia ipsi ⁊ ea sili mõ ꝓmentes. Sed recte ꝙtenti in ipso mẽbro. s. vesica : vt vrine recte aut quantitatis ⁊ multitudinis eius sicut gtingebat in diabete in quate sibi vt supra itestinis ⁊ stomacum dictum est. Cã vo defectio contentiue vesice nõ erat ex se: sed ex multitudine vrine propter fortitudinem attractiue renum: aut erit qualitatis ⁊ acuitatis ipsius molestantis expulsiuã. sicut enim multa grauedo facit principaliter deficẽ gtẽtiuã: vñ ex gñti superfluit expulsiua sic acuta molestando ex pulsiuam incitat: vt ex gñti faciat deficere gtentiuã cedẽte sibi vt supra itestinis ⁊ stomachum dictum est. Cã vo exterior est vt frigidtas maxie ⁊ humiditas exterius contingens membra vrine vt aer frigidus ⁊ balneatio i frgida aqua casus ⁊ percussio ⁊ fila. que quidẽ cause si fortes sint dissurriam gnãbunt: si debiles distillationem vrine quarũ signa ex p̃dictis sunt nota: ⁊ etiaz signa cãꝝ iterior um q̃ est alicꝰ eaꝝ ꝓcessio vel inuentio cũ aliaꝝ ꝓuatiõe exterioris vero sũt manifeste. ¶ Cura eius sũt due res. Prima est abscisio cãe interioris: ⁊ ablatio exterioris si adsit. Secunda est mẽbri ꝙfortatio. Cause iteriores debilitatẽ i gtentiua ipsimẽtis cõplẽt abscisionẽ medicãina vnicuiqz cãꝝ quenientia: vt. s. si quidez cã sit mollificatio nerui ⁊ lacerti: ꝓpria ꝙplebunt illã medicie supiꝰ habite. Si vo ex cõitate dislocationẽ spõdiliũ ꝙplet ipsorum reductio si possibilis fit. Si ex cõitate ad principium curatio cause erit ablatõ: similiter si ex vicinorum: puta dispositione: qm̃ illorum rectificatio cause erit abscisio que oia ex dictis ⁊ dicendis sũt manifesta. Si quoqz ex multitudine vrine sit cuz medicinis diabetis ꝙplebitur cura ipsius. Si etiam in acuitate consistãt vrine medicie ardoris erunt explectiue. Et ex ꝓprijs est mucilago psilij cuz camphora sumpta gtinue fm iohannẽ serapionẽ. Ablationẽ vo cause exterioris ꝙplent si adsit ipsarum mutatõ In cõtrariuz aũt oz vt pcedãt curationẽ iterioris abscisiõis tamq̃ illud sintꝫ quo nõ valetꝫ illiꝰ abscisio fieri eo q eius cã existit efficiens ⁊ ꝙseruans. Et si qdez remanserit impressio: quia mala cõplo cũ tinis ⁊ ex calidis unctõibꝰ tiriaca curet: vel qz fuerit casus aut percussio medicinas casus ⁊ percussionis precedere oz de quibꝰ infra dicetur deinde ad mẽbri correctionẽ deuenire. Confortationez vero ꝙplet ministratio medicinaꝝ hñtium ꝙfortare nervos mollificatos ⁊ ꝓprie iferioꝝ ptiũ ⁊ vesice a ꝓpria te retinere vrina: ⁊ sũt q̃ dicte; sũt in cura paralisis simplices ⁊ composite. Et ex simplicibus appropriatis vesice ⁊ collo eius in hoc casu sunt calide ficce stiptice : ⁊ plurimum ex eo quod plurimum ex cã frigida : ⁊ hũida talis mollificatio lacerti in se ꝓuenit ⁊ sunt ciperum sandaracha ⁊ thus masculum ⁊ cortex eius: mirra storax sicca piretrum ⁊ emilia sicca alcanna mahael ⁊ alhasce semẽ vrtice assarum macis anacardus nux mus. ciminum origanum cinamomum ponticum galle cipressi sticados ara. acorus ⁊ similia assata ne prouocent sed stipticando confortent ⁊ retineant ꝙfortando. Sunt autem cũ melle cõfecta cocta ⁊ sumpta: vel cũ melle emblicorum vel mellicrato bibita qõ fit ex vino pontico factuz. Et ex compositis est tiriaca ⁊ mitridatum confectio anacardi. trifera

maior: ⁊ trifera mino: ꝓfortata cuꝫ anacardo vel sagenca mixta cum aliquibus stipticantibus: ⁊ cōticis vt granis mirti ⁊ copul' glandium balaustijs similibus. Et exptē sunt pillule de alhasce piretro ⁊ diaciminum quando eiꝰ semina valde teruntur sumptum ⁊ inunctum est inuatiū frigoriꝫ membrorum vanalium ⁊ retinet inuoluntariū exitū. Et cū distillatio ex ipotentia ⁊ defectu expulsiue p cedit ministranda sunt pronocantia cum confortatione ⁊ pauca stipticitate qualia sunt que infra dicent. Et exteriꝰ inungendis in hoc casu est oleum de alcana de mastice de thure ⁊ de kerua ⁊ filia olea vt costinū nardinum rutaceum de stichados de reubarbaro disruptis in eis musco castoreo vel euforbio: ⁊ oleum de been est forte valde ⁊ bonum. In ea vero que ex humiditate cuꝫ caliditate ē lꝫ raro ꝙuenientes medicine in ꝓfortando sunt stiptice ⁊ frigide simplices ⁊ composite. Simplices vero vt coriandrum siccum rosa ⁊ fructus stipites eius semen portulace propie grana mirobalanorum corralli camphora bolū ar. sint autem sumpta cū zuccaro: vel bibita cū aqua granatorum sumac citoniorum ⁊ alioꝫ fructuum ponticoꝝ mixto aliquo diuretico calido. ¶ Et composita sunt q̄ ex his ꝙponuntur: ⁊ qui infra dicentur. Et ex vnguētis exterius est oleuꝫ ros. ⁊ ꝓpie onfancinū mirtinū de balaustijs ⁊ filia. ¶ Medicine appropriate in restringendo ⁊ retinendo vrinam sunt zaruꝫ aque aluminose ⁊ aq̄ frigide ocs merdalengi si bibatur vl' pisciatur in aq̄ que bibitur retinet vrinā. Fungi faciunt possidere difficultatē vrine Vsus comestionis carnium ericij facit vt vrina cum difficultateꝫ egrediat. Et qꝫ assuete vtitur emula: nō indigebit vt mingat oi hora. Coꝫ ex scerbin bibita constringit vrinam ⁊ scoria ferri est vltima in retinendo. ¶ Dumia mixta cum farina ⁊ suppositā vel dissoluta in sambucino ⁊ distillata in virgam confert paucitati tolerantie vrine lutum ar. bibitum in ouo retinet vrinam. Et oia pontica de se sūt cōia diureticis cum sanguinē ingrossent sicut lentes: ⁊ lꝫ p accidens ꝙtrarium operant: qꝫ ꝓuocant restringendo illud: tamē per eoꝝ postpositionē cibo vel p̄missioneꝫ alterius lenitiui tollit vt supra in diabete est dictum. Inquit princeps Alboali. Omnis qui deficit in tolerantia vrine iuuat a medicinis desiderū cocundi pnocantibus q̄ dicetur infra. ¶ Confectio medicaminis experti secūdum Abo. in frā. R. mirob. kebut. ozefactoꝝ multiꝫ sandarache mirre olibanis ciperi añ ptes. iij. garioff. partē. ʃ. emule. aduste granoꝝ machalebꝝ añ. partes. ij. ¶ Conficiantur cū melle emblicoꝝ: ⁊ reseruent ⁊ bibatur. dosis. ʒ. ij. Aliud ad frigidā. R. castorei mirr' alhasce: copularū glandium piretri añ partes equales: ꝙficiātur cū aqua mirte humide. ⁊ sit dosis. ʒ. i. ¶ Confectio medicaminis ad calidam. R. coriādri sicci rosaꝝ ru. añ. ʒ. ij. spodij. ʒ. x. semis lactuce portulace añ. ℈. v. boliar. ʒ. v. camphore. ʒ. ʃ. gummi pōdus. ʒ. ij. conficiant cū aqua granati acetosi. Aliud. R. karabe boliar. mirobalanorum nigrorum medul glandiū ⁊ lentium excorticatarum añ. ʒ. ij. coriādri torrefacti in aceto positi. ʒ. i. dosis. ʒ. i. ⁊ omnia post permissionem lenificantium alicuius ministrentur Aliud io. serapionis ꝙferens iuuamentum manifestum R. granorum mirti. glandium corticū thuris cummi carmeni ⁊ ciperina partes equales terantur. ⁊ sit dosis. ʒ. ij. cū vino antiquo. Aliud. R. extremitatum mirti sicci aluminis foliorum alkanne thuris mirre balaustie glāduꝫ ana. partes. i. coquant' in vino ⁊ detur ex eo. ʒ. i. in mane est iuuamentuꝫ valde ad sanguinē qui currit ex renibus ⁊ vesica. Dixit imam. Qui nō pōt ꝙtinere vrinam vtatur menta ortulana: qm̄ cōfortat plus omnib⁹ herbis: ⁊ propie stomacum: ⁊ castoreum magis ceteris carnibus ⁊ mastix ceteris gummis ⁊ galanga omnib⁹ aromatibus ⁊ abo. trociscus conferens ad distillationem ⁊ diuaꝫ vrine. R. castorei. ʒ. i. sanſuci rute seminis iusquiami albi añ ʒ. ij. granorum granatorum grana. xl. terantur ⁊ fiant trociſci. ⁊ sit dosis. ʒ. i. cum. ʒ. i. de granis cumeris mundi: ⁊ cum albumine oui.

¶ Capitulum. xiij. de stranguria ⁊ difficultate vrine.

Tranguria ⁊ difficultas vrine in genē sil' ꝙueniunt. vtraq; n. est vrine retentio cū incopmēsuratiōe potētia expellendi econtra dissuria que est vrine egressio cū ipotentia retinēdi: ⁊ tamē cōmuniter ab antiquis vna p alia sumitur indifferenter. differet vero in quāto: ⁊ specie cā ⁊ loco: differunt in quāto: ⁊ specie. ¶ Est enim stranguria vrine retentō maioꝝ q̄ in difficultate: quod est: qꝫ i stranguria vrine retētio ꝓsuppōit virtutis potentia ꝙtentiue existentis in collo quā arguit superfluitatis retentionis a q̄ ꝓcedit cū positione oppilationis cāe. In difficultate vrine retentio ꝓsupponit virtutis expulsiue defectuꝫ in vesica ⁊ lacertis coadiuuantibus ventrem quā arcet dura expl'sio ⁊ difficilis cum prauatione omnis cāe ipedientis exīt in collo eius ⁊ via q̄ statim dicetur. In specie vero non differunt sicut propie ⁊ essentialiter. stranguria enim' el omnis ⁊ absoluta impotentia expellendi vrinam. difficultas vero est in potentia facit expulsionis vrine: seu potētia debilis dura ⁊ cum conamine ad modum distillatio vrine: q̄ sicut prouenichat vt supra ex debili retentiōe: ita etiā accidere possit ex debili expulsione inter q̄. distinguit voluntas in emissiōe. ⁊ cū accidit ex debili expulsione ⁊ abstinentia eius: tū ex debili retentione. In cā vero differunt ⁊ loco: nam stranguria prouenit ex peccto ⁊ superfluitate ꝙtentine pp lesionē exītē i collo vesice: ⁊ eius lacerto: vl' sit in se spasmatus ex hūore currente vl' frigore vel propter cōitatem ad superiora vt carabito vl' apostemate nuche. vl' in via eius: quia sit oppilata attenuatorie ⁊ caliditate ⁊ siccitate vt in febribus adurentibus vel i frigiditate vt algorati s ex aere ⁊ aqua: vel medicinis vel ex pressione vicinorum tumescentium: qꝫ repletoꝝ i apostematorum: vt matricis recti intestini: pectinis: pitoncōis testiculorum vel ani. Etiam qꝫ patit tenasmeꝰ ꝙ ragadias vel emorroidas dolorosas vel carnose: vel coartatione quod est plurimū ex humore grosso ⁊ viscoso sanguine ꝙgelato: sanie grossa l'apide vl' vētositate torquēte ⁊ repugnāte. Difficultas āt est ex debilitate ⁊ peccato expulsiue propter lesionem exītem i collo vesice l' ꝓpīaq; alteratum ⁊ alligatum plimum vl' ulceratum aut apostematum: vl' propter cōitatem ad principium. s. epar lesū l' lacertis vētris coadiuuātib⁹ ipsā in expulsiōe: ⁊ magis cū vrina est pauca vt: Ba. dixit patientibus l' i se: quia sunt debilitati aliqua predictarū cāꝝ: aut molificati i se ꝓpter cōitatem ad superiora: vt cerebrum stupore vl' litargia ⁊ nucham apostemataꝫ vl' ꝓpressaꝫ i dissolutōe spondilū vñ lacerti illi mollificati existant. Et quādoqꝫ ābe cōueniunt loco: vt est in vga ⁊ via eius: vel in vatib⁹ ē oppilatio aliquoꝝ triuꝫ mōꝝ. Et sit difficultas ēt ñ ꝓpī cāꝝ

ñtem in mẽbro tñi vel loco: sed ẽt ppẽ cãm exñtẽ i lo
co: vt vña: quia fuerit pauca a cuius ꝓpsliõe deficit vi
rtus expulsiua: aut qz multa supra'quam non valet q̃ diu
collecta: ⁊ retenta existit ex duricie fẽsus ꝓpter sõnũ so
pientem virtutẽ in nocte vl' occupationẽ i die distrahen
te ipsam vel verecundiaz ꝓpescẽtẽ q̃re villi ei⁹ diu rema
nẽtes extensi debilitãt in cõtractiõe necessaria expulsiõi
fic Ba. dixit. Aut quia fuerit acuta faciens dolorẽ cum
transit per vritides ꝓpter collũ vesice ⁊ virgã maxie
si non fuerit vlcerata. cum enim sentiant ardorẽ tũc re-
fugit vesica a compressiõe ⁊ strigit lacert⁹ colli: ⁊ etiã la
certi ventris ꝓpter dolorẽ cessant a cõstrictõe q̃re ſtinẽt
vrina ⁊ difficil' fit exitus vrine. Et cum stridet patiens' ⁊
in se strigitur mĩgit vrinam ⁊ cessat dolor ⁊ ardor. Et cã
ex exterio: in qua ambe conueniũt ẽ sic pcussio: casus:
seu exposi⁹ frigido: ⁊ ventus septentrional'. si enĩ valde
fortis fit per se egestiones retinet ⁊ vrinã: ꝑstrãgẽdo mẽ
bra vrinam ꝑsumẽdo ꝓfundatiõe sua. si vo pu⁹ fit stri-
gendo ventrem prouocat vrinam ⁊ p accñs illud facit ⁊
dalneatio in frigida aq̃. Et qbus signa distictiua ipsaꝝ
sunt manifesta. Cum.n. retentio vrine pp stranguriã sit
⁊ cãs eius retentio ⁊ multiplicatio vrine in vesica maior
erit ⁊ sic tumor maior apparẽs in pectine cuz oi potentia
expellendi quãtumcũq; exprimatur pecten ⁊ patiens ex
primat. cum vo pp difficultatem ⁊ cãs ipsi⁹ ecõtra. ⁊ si q
dem ꝛingit retentio vrine in stranguria seu difficultate
oĩcet ſuptis ex oppilatiõe in collo vel multitudine vrie
pp duriciẽ sensus fm Ba. difficilis est cognitio ei⁹. Co
gnoscit tñ ex ꝓdictis causis ⁊ eo. s. q; p ꝛpressionem pecti
nis ſtat vrina fuerit ⁊ multitudo pp duriciem sensus vri
na emittit. si vero pp oppilationem nequaq̃ sic alibi ipse
ponit ⁊ maxie si sit dura. ⁊ ẽt signa cãz sũt. nam si quidẽ
retentio vrine cũ impotentia expellendi puenit ex causis
strãguriẽ: vt puta ex causa in lacerto colli vesice vt q: sue
rit spalmatus. ⁊ ex spasmo attenuatoria in eo perueniẽt
oppilatio. Signa distictiua talẽ oppilationẽ: ⁊ alias op
pilationes spẽs sũt nam in attenuatoria est precessio: ⁊
inuentio cãe siue cuiusz ⁊ inuentio iuuamenti cũ medicinis
quientibus vnicuiq; illaz q̃ dicent. In coartatione
ẽt filr: sed dñt in granidine qõ est cõe ⁊ gnãle signũ in oi
spẽ eius: qz in attenuatoria plurimũ grauedo nõ inuenit
semp rõne oppilantis cãe. dñt ẽt in tpe euent⁹. naz coar
tatoria est q̃si coartatoie ⁊ subito eueniat semp. sz attenu
atoria q̃q; subito: ⁊ q̃q; paulatiz. ⁊ filr in exeuntibus
qõ est: qz in coartatoria cũ vrina egredit aliqd mixtum
ex hũo: grossus vel aliqd sanguis: vel aliqd sanies: vel
arenula q̃ ẽt forte pcedere ꝛsueuit. In attenuatoria vo
nihil erit: nec in carnosa nisi ex apostemate fuerit. nam
tũc vrina q̃q; egredit aliquid ẽz qõ ab alijs distinguit
qz egreditur virulentum est cum est in principio: ⁊ post
modum fit sanosiuz ⁊ dolor est vehementior: vel ꝓpter
ea inuaĩtuz a medicis i carnosa ẽ inuctuz neq̃q; ⁊ ꝓpter
cum ex veruca vel cicatrice fuerit ⁊ forsasse nõ curatur. ⁊
q̃q; est pcessio cãe vel inentio vt cũ ex cicatrice precesse
rit. ⁊ q̃q; nõ est vt cuz ex veruca fuerit Galie. vo dixit
q; inter tales spẽs oppilationis: ⁊ ẽt cãs earuz imissio ar
gallie distinguit. nam imissio ei⁹ inuenit resistentiã i car
nosa absq; dolore nisi ex apostemate fuerit in alijs vero
cessionem ⁊ cũ dolore maxime si attenuatoria ex spasmo
erit vel apostemate vel vlcere partiũ vicinarum. Et eo
artatoria ex sanguine ꝓcedente ab velcere ꝛcreato ibidẽ
Preterea in coartatoria cessio maior ẽ q̃ illa ⁊ ẽ cũ mi
nori dolore nisi cã lapidis fuerit. Et cãs ẽt ipsarũ distin-
guit ⁊ ꝓprie coartatorie ⁊ carnose. naz cũ extrahit ex ei⁹
infectione q̃q; virulenta ifecta appent: q̃q; hũore mu
coso: q̃q; sanguie: q̃q; sanie ex quib⁹ cãs distinguim⁹
⁊ q̃q; munda p qõ distinguimus attenuatoiam a ꝓdic
tis. Et inter cãs attenuatorie hoc mõ ẽ distinguẽduz que
sũt in collo vesice. nã si quidez fuerit spalmatum spasmo
hũido ex humore currente: tũc ꝓcedens regimẽ idicabit
⁊ ei⁹ euentus subitus ⁊ siccãtib⁹ ⁊ resoluẽtib⁹ nuat ⁊ diu
ti⁹ mãet. Si veroin siccitate precedens inanitio ⁊ febris
absentia illam faciet manifestã: ⁊ paulatin⁹ euenies cuz
maiori ꝑdurantia ⁊ forsasse inuabit hũidis. Similiter si
ex frigore ꝓcedens cãs ⁊ sensus frigoris: ⁊ inuamẽtuz a
calidis cũ vria in colore ẽmissa ⁊ pallida. Similiter si ex
cõitate ad cerebrum vt in carabito vel ad nuchaz aposte
matam ꝓcedẽs illoz passio hoc mõstrabit vel illius pñtia.
⁊ si est a cerebro spasmus erit vlis Silr ⁊ si talis op-
pilatio i collo vesice attenuatoria ex q̃cũq; spãli sit causa
eã oñdet ꝓcessio cãe cũ inuamento a suo ꝛtrario: ⁊ nocu
mẽto a fili. vel ẽt si fuerit a repletiõe interioꝝ inuctio re-
pletiõis ipsoꝝ oñdit ⁊ inuamẽtũ cũotionis illorum: etiã
si apostemosa repletio fuerit: vel alia passio eoruz occul
ta vel manifesta. ⁊ filr inter cãs carnosa oppilationis est
distinguendũ ⁊ cãs quoq; coartatorie vt ex ꝓdictis ẽ no
tum. Si vo vrine retentio cũ impotẽtia expellẽdi ex cau
sis de difficultate ꝓcesserint vesice debilitantib⁹ expulsi-
uaz ꝛcauo eius ꝓprijs: qz fuerit alteratũ vel algoratũ qõ
est plurimũ tũc sig̃ ꝛriabis cũ ꝓdictis silis cãe in ei⁹ pue
nictis collo q̃ est dẽa: ⁊ si fuerit solitũ: vlceratum: vel apo
stematum. Signa solutionis vlcerum vel apostematum
ꝓnarrata superius demõstrabũt. Si vo ñ ex cã ꝓpa i cõ
cauo exñte. sed ex ꝛpassione ⁊ cõitate ad eius ꝓn⁹: vt est
epar patiẽs ⁊ debile. Signa debilitatis epatis: vt cacesia
ydrops vel mittentia ⁊ sũt renes. Signa debilitatis ipsa
rum videbis precedere que sũt dẽa. Et si cã fuerit i lacer
tis ventris coadiuãtibus ad expulsionẽ ⁊ in scipsis signa
debilitatis ipsorum sunt de genere male ꝓpionis solois
⁊ eoꝝ apostẽatis q̃ infra dicẽt ad eẽ ꝓma essiabis ⁊ debi
litatis expulsiõis: erit ꝓprie cũ vrina pauca cũ vero mul
ta est vrina non erit mãifesta. Si ãt nihil inse ⁊ in cõitate
ad principi superiora vt cerebꝝ vel nucham patientia vt
est dẽm ꝓcessio passionũ illoz vel muentõ demõstrabit
Similiter si ex cã in meatib⁹ existat vt oppilatiõe i vriti
dibus vel virga. signa erũt paucitas vrine vel eius pena
tio in vesica. si ex oppilatiõe fuerit in vritidibus vel ei⁹
multitudo ⁊ habundantia i vesica quam tumor oñdit: ⁊
inflatio pectis si fuerit in collo vesice vel virga: ⁊ etiam
cum fricatõe ⁊ iunctõe educetur forsasse nisi carnosa ex
titerit oppilatio. Cura stränguire ⁊ difficultatis vrie ẽ
due res. ⁊ vna communis eis ⁊ dissurie ac distilationi: ⁊ est
cause abscisio seu ablaº. Alia est cõmunis stranguirie ⁊
difficultati ⁊ est vrine prouocatio contraria existens acci-
denti quod est vrine retentio siue stranguria: ⁊ cure dis
surie ⁊ distillatõis. s. oppolita quemadmodum: ⁊ in illis
cura est vrine retentõ: sic ecõtra in istis cura ẽ vrine pro-
uocatõ. Jnqt. n. hypo. i affo. Cõtraria ꝛrijs sananť. ꝓpa
cura est vrine ꝓuocatio. In stranguiria cũ mollificatẽ e
⁊ ꝓuocatio cum siccitate ⁊ moderata stipticitate in diffi

cultate. Constrictio.n.⁊ coartatio membri in oppilatõe stranguric indiget mollificatõe. debilitas vo in difficultate stipticoꝝ ꝙfortatõc. Sed ne retineant debent esse tẽpata. Abscisio ãt interioris cãe ⁊ exterioris ablatio ex dictis supra iã est manifesta: ⁊ repetemus vt aliquã huic dispositõi ꝓpria adiungam⁹. Si igit cã sit i lacerto: q: fuit in spasmatis cura est cura spasmi in suo dicta capitulo q mixtis ei aliquib⁹ diureticis ⁊ ꝓprijs mẽbro⁹q ꝯhãt medicaminuꝫ virtutẽ ad mẽbꝝ ꝓput in cura vlcꝝ recolim⁹ nos dixisse. Si vero spasmatus fuerit nõ in se ꝫ ex cõitate ad superiora vt ad cerebrum patiens carabitium cura illius erit isti⁹ cãe absisio.⁊ filr si ex apostẽate nuche. Cũ siquidẽ in cã fuerit oppilatõ ex caliditate ⁊ siccitate febris abscidetur cura febris. Et ex proprijs sunt semina cõia frigida vt est semen lactuce cuꝫ vino suptili permixto cũ aqua granati acetosi:⁊ regimen hũectatiuum. Et si in cã fuerit oppilatio a frigiditate extrinseca coangustante: ⁊ ꝙgelante quod inuscatum est oppilatõ meatuuꝫ colli ipsius abscidet ⁊ curabitur cum oleis calidis ⁊ ꝙfectõibus q̃ supius habuisti ⁊ breuiter curã ꝙpliois frigide. Et si sit a cã interio: i. Et ex quenientib⁹ illis ⁊ appropriatis est vt sumatur fimi colũbini siluestris.ʒ.i.⁊ bibatur cũ vria pueri qñ cũ hoc q⁹ calefacit etiam ꝓuocat ⁊ stercus muris aure.i.in põdere cũ aqua decoctionis aneti. ⁊ quãdoqꝫ sumitur cũ mina aut ventris arahamati põdus.ʒ.ij.cum ea mensura salis indi aq̃ calida ⁊ tertia etiã asse in lacte asinino ⁊ hoc ꝙfert ea q̃ est ex hũore grosso:⁊ etiam palisi Si etiam sit in causa oppilatõ ex ꝓpressione facta in collo vesice a repletione partiuꝫ vicinarũ earum curatio cãe erit absisio. Si vero ab apostẽmate ipsoꝝ ad causc abscisionem p̃mittere oportet flebotomiã basilice: deide flebotomiam safene quoniã ꝓuocatur cũ ea vrina: ⁊ inungatur ei abstinentia duobus dieb⁹ deinde curatur apostema secũdũ sua tpa:⁊ mollificet ⁊ liniatur cũ admmistratione tiriace in balneo calide aq̃ ⁊ cum oleis calidis i unctis notis: ⁊ ẽplastatis ⁊ ex lenientib⁹ ⁊ clisteribus similiter in ano ĩmissis ⁊ virga: ãles sũt caules: altea: semu grecum ⁊ semen lini: cepe: porri decocti ⁊ elixati: quoniã cum lenificatum fuerit apostema cũ descendet vrina cũ ꝓpressione ⁊ minoretur aq̃ frigide potus:⁊ dimittat stiptica:⁊ si quid in cã fuerit doloris ipsoꝝ egritudie puta vlceribus emoꝛroidibus: ragadijs: vel tenasmone curetur curaf illoꝝ cũ premissione mitigatiuoꝝ doloris vt superi⁹ dictũ est in ꝓprio loco de eis. Si vero in causa ei⁹ oppilatio fuerit a veruca vl carne callosa i collo vesice tũc cura eius erit in tinis ex herbis semib⁹ mollificatibus ⁊ oleis lenificantibus scitis supra hoc ⁊ in cura oppilationis epatis ⁊ cũ fricatione in loco: ⁊ abstinentia ab acetosis ⁊ stipticis ⁊ fortasse ꝑderit:⁊ fortasse nõ vt supra in cura oppilationis epatis dictũ est. Si etiamoppilatio carnosa talis sit ex apostẽate in collo vesice curabitur cura predẽa apostematum partium vicinarum sed ſi in eius causa fuerit opila⁹ coartatoria ex quacumq; iuuarit causa curabitur ⁊ curetur cura opilationis renum ⁊ vesice.s. i principio tradita:⁊ cura congelationis sanguinis in vesica ⁊ breuiter cum diureticis calidis fortibus simplicib⁹ abscindetur ⁊ ꝙpositis que.s.in lapidis cura sunt dca ⁊ infra subiungetur huic ꝓpria. ¶Dixo si cã sit in vesica ꝺbili tãs ex pulsiuã:⁊ sit ꝓpa q̃ sit alfatat⁊ infrigidata q̃ plũꝰ auferetur ⁊ curabitur cura opsois frigide b supi⁹ enarra

te. Et si sit vlcus debilitãs cura vlceruꝫ abscindet supra iam dicta: vel o: sit apostema cura apostẽatis abscinditur ⁊ curabitur q̃ est dicta. Et si nõ sit propria: sed ex cõitate ad principiũ scilicet epar aut renes. cura debilitatis ipsorum abscindetur in proprijs dicta capitis. Qui si causa debilitatis expulsiue sit in lacertis coadiuuantibus vẽtris curabitur ⁊ abscidet cura illoꝝ que dicetur. ⁊ si mollificati fuerint cura paralisis abscidetur. Si etiã ex cõitate sit ad cerebrum vel nucham: vel spondules dislocates. cura illorum egritudinum abscindetur. Et si contentũ fuerit in causa vt paucitas vel multitudo vrine vel eius acutas inducens ardorem abscindatur cura paucitatis multitudis ⁊ ardoris vrine. Qui si causa fuerit debilitas sensus abscidatur ⁊ curetur eius principiũ. Qui si causa fuerit in principio scilicet in cerebro vel nucha; aut ipse laceratus:⁊ collum vesice cũ medicinis habentibus acutũ obeẽ vt ẽ tiriaca mitridatum ⁊ iunctiones cuꝫ oleo sambucino ò lilio narcissino de croco de balsamo. Et administret ẽplastrum ex folijs arboꝛumꝫ fructuũ: ⁊ oleoꝝ dulcium spũi allei vt alleoꝝ mente:⁊ rute:⁊ misceantur cum eis medicine exspgefacientes valde sicut est semen armel rute montane: deinde ẽplastretur cuꝫ eis pecten. Et si in cã fuerit longa retentio: cura est cum tinis mollificantibus: deinde cũ stipticantibus supra dictis ⁊ cum cartamo ⁊ similibus:⁊ emplastris factis ex illis deinde vtere eis que sunt vehementis ꝓuocationis vt siringa:⁊ oleũ balsami est maximi iuuamenti in hoc casu. Et si causa fuerit cas⁹ ⁊ percussio apostemãs ⁊ nõ apostemans: sed remanet aliquid tunc premittenda est flebotomia: deinde tine ⁊ mollificantia tẽperate ⁊ stude vt mingat. Qui si mixerit sanguinem plurimum retinebis cũ trociscis de kerua:⁊ de terra sigillata. ¶Dꝛouocatio vrine que accñti ꝯraria ex quo cause precessit ablatio oppilantis fit facilis:⁊ sequit statim si sola causa retentionis oppilatio sit in collo ¶ Cessante enim causa oppilante cessat oppilationis cuꝫ fiens ⁊ factum in oppilatione taliter sint cõnexa quod cessante fiente cessat ⁊ factum: vt supra in apostemate dictuꝫ est: ⁊ cessante oppilatione statim tale accñs cessat cum ea dependeat velut vmbra ⁊ maxime cum remaneat vesicè potentia in compressione. Qui si causa retentionis sit debilitas in vesica causa absisa prouocatio non statim fiet nisi vesice cõfortatio subsequatur. Cessante enꝫ causa defectionis adhuc debilitas remanet confortatione indigens vt prouocetur vrina. Sic quoqꝫ prouocantia cũ confortatione potius abscindẽtia cãm sunt admistranda. Simliter in cã retentiõis vtraqꝫ cã ꝙcurrat. cessante.n. altera retẽtio remanebit. Et qñqꝫ vrina p̃ fui mltitudie in retẽtione minãdo periculũ doloris grauedinis ⁊ crepationis ꝓsternentis vtutem absqꝫ eo q⁹ det spacium ad cãe ablationẽ adhuc eo manẽte cumulcũ qꝫ gñs fuerit ꝓ nocatõe idiget. Sicqꝫ in oi cã retentiõis vrine ẽ incãna ꝓuocatio: fiet ãt manente cã retẽtionis nõ certe: nec penitus: sed adulatorie ⁊ ad pñs cũ his que nãꝫ allicièdo ꝓuocãt ad expulsionẽ vrine: vt ẽ intromissio pediculi: vel selesi in capite virge orificio vulue:⁊ ex illis est imissio nasal in ano de sale tabarzet: qñ soluẽdo ventrem ꝓuocabit vrinã ad emissionem vrine. Et ẽt limtio allei vel cepe vel alterius rei acute sup virgam pectinẽ ⁊ princome nõꝝ trabẽdo caloꝛẽ ⁊ nãꝫ ad locũ ⁊ dissoluendo.⁊ resoluẽdo oppilatõis cãꝫ ꝓuocabũt vrinam. Et ex illis est

ministratio diureticorum mollificantium : vt supra hoc dictum est cum lenificata fuerit causa oppilans cuius materia fuerit generis & membrum constrictū & coartatum sin es mollificatum : & relaxatum : & mitigatus dolor quasi in modū adulationis cedent vrine egredienti cū ꝓpr̄ sitiē ētutis potētie viciaria in expulsione talia sūt aūt supra dicta. Sunt & alia leuē virtutem habentia ne sua fortitudie faciāt descēdere māz plurimā q̄ magis debiliter & oppilat Et ex rebus magis ꝙuenientibus eis est lac calefactum cū nō est febriens p̄ omnem administrationis modum. Et ex illis ē īmissio argalie simpliciter īmisse vel cū predictis mollificātib⁹ : & lenientibus medicis p̄ cā iniectio ī alijs cāe cuinsz appropriatis que dēa sunt capitulo oppilationis & lapidis: qñ cū ꝙmunt mēbr̄: & cām dissoluat seu repellat ꝓuocata vrinā & hoc in mare. in muliere vō vice ipsius supponaī cū radice dauci iuniperi vel narcisci cū oleo sambucino vel laurino iuncta postquā sederit in aqua decoctōis rafani cicer̄ nigrorum folior̄ dauci silueſtris. Cauendum āt ne argallie īmissio iferat dolorem vel nocumentū: vel ex sua ieptitudine, vel ex malo īmissionis mō que ēliter debeat ee: & quō immittenda sit docet princeps. Albo. in difficultate vrine capitulo. Si quoq; in causa debilitas expulsiōis vesice adsistat causa ablata ipsius vel in manente fiat vrine ꝓuocatio cū diureticis siccis & moderate stipticis q̄ ꝓuocādo ꝙfortent & nō retineant q̄lia sunt q̄s dēa sunt in cura lapidis & oppilatōis & infra dicent: vel saltē cū ꝙpressiōe pectinis cū manu. ducta a superioribus ad inferiora trahendo corp̄ stante : vel situato recte. tal'. n. ꝙpressio vicaria & proportionalis existit nāli vesice ꝙpressioni i, pducendo vrinā: vt Bali. ait Et ex ꝓuocantib⁹ expertus i oppilatione ex humorib⁹ ḡlis est oleum de aneto vel de lilio & decoctoīs fabasularū scarabeorum cimicum vel cāt aridis pectini applicatum Et ex ill' est si sumantur folia edere vel succus eorum cū vino vel aq̄ decoctionis acrimonie vel aprotani. Et ex exterius app̄icādis sunt folia sambuci paritarie & petro silini. & dauci decocta in aqua & cataplasmata pectini. Et ex expertis est quod circa istans ponit: & est vt terank̄ folia paritarie & bulliant in oleo antiquo vel camōillino in frigore & cataplasmetur pectini. Et ex illis est vt sumaī matalla vna filati crudi & bulliat cum cinere & calida sufficienter pectini applicet. Et aqua tribulorum marinor̄ distillata ē experta. Et aq̄ cicer̄ nigrorum ex oppilatōe ex humoribus vel lapide. Et oēs medicie que ad lapidē sūt conuenientes & potentes valēt i hoc casu. Cōfec⁹ electuarij & retentionem vrie & ex opilatione vtarum vrie ex humoribus grossis vel lapide. R. anu. feni. semis apij vtrice saxifragie aā. z.ij. seminis spgi. bruſſi. milij solis petrosilinacis seminis genestre seminis lini spinacis mentastri aā. z.i. liquiri. z.ij. seminum cōmunium mundatorū ʒ.i. pulueriet capill' vene. z.i. teriank & cribellētur & fiet electuarium cum melle vel zuccaro. Et si vis laxatiuum facere addas turbit ermodactilorum aā. z.i. cum zinzi. & piperis longi. z.ij. diagridij cocti. z.iij. dosis. ʒ.ſ. cum calda. Confectio diuretica fortis ad idē fm Albo. R. sanine assari. amomi: ameos: petrosel. seminis apij rubee tinctorum amigdalarum amararum spice aā. z.ɣ seminum melonum. z.ɣ. corpum cantaridarum abscisis capitibus: & alis. z.i. armoniaci. z.iij. resoluatur armoniacum cum triplicato subtili & fiant ex eis auellane vel pillule de quib⁹ sumātur vsq; ad tres. Confectio alia fz eandē. R. castorei euforbij zinzi. piperis longi olei balsami qō ſufficit & qñq; addunt apij seminis iusquiami albi causa doloris seminis vrtice puluerizati. z.i. cum vino subtili stati ꝓuocat. ¶ Dulcis educēs lapides & humores grossos. de renibus & vesica. R. anisi apij. feniculi fenugreci aā. z.ij. squinanti. z.iij gelle rubee tinctorū aā. ʒ.ij. dosis coclear vnū cum vino subtili.

¶ Ca. xxiij. de ardore vrine.

ARdor vrine ē not⁹: quia est nocius⁹ ſ sus ipsi⁹ vrine: vel fer⁹us ardoris apud emissionē vrine. Et cā eius ex predictis ē manifesta: aut ex pte vrine: aut ex pte mēbr̄or̄ vrinaliū & ꝓprie colli vesice & v̄ge in qb⁹ ꝓpriē vt plurimū. Et apud emissionē magis ex pte vrine : no āt ex fer̄: q̄ fit acuta rōe materie acute cibor̄. ſ. & potus. Et caliditatis membrorum gnāntium & trahentiū vt eparis : & renū vel aliorum influentium illis aliquid accītū vt humor̄ vel sanies aut ex defectu humiditatis apte ad tpandum ipsam & currendū super meatus vt eos lenīat & glutinoſes reddat que generantur & ꝓcedit a carnibus glandulosis q̄ nāliter sūt illic Cum ḡ deficit remanet ibi vrina acuta nālis: & in membris deficit lenificatō & glutinositas quare mordet & vrit membra illa neruosa & discooperta & prouenit dolor. Et causa ardoris & defectus eius est ieiunū & abstinētia cōtus diminiens hūiditates & egritudies cliquantes & labor̄ plurimā & filia ex ꝙplexione etate habitudine & alijs circunstātijs. Ex parte vō membr̄or̄ vrinalium: q̄ differentium & pducentium acuitas prouenit: q̄ sint vlcerata vel scabiosa qua cū attingat vrinam de se nāliter acuta & ꝓp colamentū humor̄ & colera cū ea ē apta transire mordet & accidit ardor. Causa vō eius ē ex parte vrine precessio regiminis acūtis vrinaz. Ex parte materie cibi & potus acutorum & efficientis vt inflāmationis epatis renū & alior̄ membr̄or̄ vel cōpis vniuersi : & sensus acuitatis ipsius. Ex calore: q̄ citrina fuerit valde & ex mordicatiōe causatur apud egressionem absq; signis vlcerum : & scabiei & precessione ieiunij plurimi laboris & etiam cuiuslibet egritudinis cliquantis cōpus. Eius vero qui est ex parte defectus humiditatis contemperantis cuz lenitate est precessio causarum ipsius cum macredine cōporis p̄cedenti & sensus asperitatis in loco ante horam vnctionis & inungatur humidis. sed eius q̄ est ex parte membrorum vrinalium. vel q̄ vlceratorum vel scabiosorum signa sūt precessio signorum vlcerum vel causarum eius. & signa vlcer̄ pūtium scabiei ipsorum dēa : q̄ famosa fuerit vria vel furfuracea. Et dixit Albo. ¶ Dultoriens primū perducit ad secundū & nō econuerso : sicut ergo egestio colerica ad vlcerationē intestinor̄ & tunc añ cedunt signa acuitatis & sequuntur signa vlcerū quod te scire oz ne deuenias in errorem. Cura eius q̄ est ex pte vrine est due res ¶ Prima ē humor̄ corporis & membrorū adequatio. Secūda ē glandulaz̄ circa collū vesice & radicem virge existentium humectatio. prima est humor̄ corporis & mēbrorum adequatio in ꝙplexione cum cuz vrina fm Ga. sit colamētū sanguis & humor̄ de epate per renes : & vritides veniens ad vesicā adequatis humoribus & membris vrina colata reddet in nocua : & suauis maxime si huius ditatem habuerit pmixtā obtundentē ei nālem acumē & lenientem superficiem vie. Secūda res erit ipsarum

glandularum humectatio ⁊ restauratio. ¶Primam rē cō plent regimē. Regimen autē est vt fiat eius quersio ad q̄ trariū dispositionis p̄cedēs cū p̄termissiōe omnis cibi ⁊ potus acuti salsi amari ⁊ ulcis valde ⁊ acetosi ⁊ diuretici ⁊ lacticinosi ⁊ laboris ⁊ coit⁹ ⁊ ministratiōe frigidi ⁊ humidi atq̄ insipidi ex quo insipidi generētur humor⁹ ⁊ inspissantes sanguinem: ⁊ minorantes urinam quorum mentionem iam fecimus in cura ulcer̄ ⁊ lapidis. ℔ Medicine aūt sūt q̄ sūt alicui⁹ acuti hūoris super excrescentiā educentis si adsit quales sūt lenientes ⁊ suauiter educentes vt mel cassia tamarindi mana succus violaruꝫ ⁊ aqua lactis ⁊ folliculorum sene in adustus. Caueat aūt ab attractiuis: ⁊ dissolutiuis. Sua enim acuitate urinam acuunt membra exasperante. Quedam vero sunt alterantes infrigidantes ⁊ humectantes simplices ⁊ q̄posite: intus: ⁊ extra: ⁊ per omnē modum administrationis que corpis ⁊ membroꝝ ⁊ ꝓprie epatis ⁊ renum caliditatem ⁊ inflā mationem remittant de quib⁹ est dictū supra in stomaco epate ⁊ renibus sufficientia. Secundam rem q̄plent etiā regimen ⁊ medicine. Regimen in quā. s. humectatiuum cum cibis ⁊ potibus ⁊ aliis necessariis rebus: ⁊ dimissione excantium qō supra in cura meri stomaci est predictum. ℔ Medicine vero sūt munctē: ⁊ munctē ex humectantibus quales sūt mucillago psilij semen citomoꝝ draganti alumins oui lactis mulieris vel asine: vel capre oleum rosa. ⁊ violis ⁊ amigdalis dulcium de cucurbita ⁊ melonum munctis singulariter vel commixte ⁊ approximate tepidum aque. Et q̄nq̄ debet ei misceri aliquid stupefactum ⁊ ꝓprie cum dole: vel ardo: est vehemens vt est semē iusquiami albi vel lac femine papaueris vel etiaꝫ opij. Eius vero qui est ex ulcere vel scabie vulneriꝫ membroꝝ: cura est cura ulcerum: ⁊ scabiei antedicte. ⁊ ex appropriatis medicinis eius simplicibus ē liquiri. per omnem administrationis modū: ⁊ assumpta proprie: ⁊ iuncta: valet enim ardori urine ulceribus renu ⁊ uesice scabiei ipsius: ⁊ mirta ⁊ citonium ⁊ ꝓprie suc⁹ eius aut oleum cum distillatur in virgam ⁊ grana pini ⁊ semina cōmunia ⁊ ius galline mediocriter pinguis ⁊ lactis genera predicta. Et excompositis ē sirupus ex pertus ad ardorem urine ex ulcere viarum urie vel scabiei uesice remittens ardorem ⁊ consolidans ulcera. ℞. ungule caballine virge pastoꝝ consolide mi. pinpinelle grasse capillorum veneris bugloſſe aā. ℥ij. ℔ D. j. liquiri violarum malue ana. ℥. j. nunbarum seuesten ana. ℥j. papaueris vel seminis lactuarum portulace. ana. ℥. ſ. seminum cōium ordei ana. ʒ. iiij. zuccari libra. ij. zucari violati. ℥. iij. Trocisci proprij ad idez sunt nr̄i alkekengi ⁊ alij ex p ti quorum descriptio est. ℞. seminum cōium purgatorū papa. amigdalarum amidi draganti seminis altee portulace lacce lote rubi. ana. ℥. ij. ⁊. ſ. terre sigillate. ʒ. v. pinearum purgatarum kekengi macis ana. ʒ. iij. succi liquiritie psilij integri ana. ℥. Conficiatur cum lacte asine ⁊ fiāt trocisci. ʒ. j. dosis eoꝝ. ʒ. iij. cū predicto sirupo. ¶Potus tamen premittitur mundificatio ulcerum cum stipticis ⁊ unctis sic̄ sunt proprie aqua mellis vel zucari cum aqua ciceruum: ⁊ deiñ lac: quia mundificat ⁊ icarnat. Cauēdū autez ne stomachus sit intēperatus vl̄ adsit febris: deiñ vtatur predictis: deiñ incarnab ⁊ sigillab sic̄ sunt trocisci de karabe supradicti ⁊ uncti cū lacte ⁊ trocisci ō carta ⁊ sicut sunt tales quorū confectio est. ℞. sarcocolle amili ceruse thuris albi ana conficiantur cum lacte ⁊ insecantur ex eo: ⁊ adde si uis lutuꝫ sigillatum ⁊ bdelium mechiuꝫ: q̄ leniendo prohibet exasperationem ⁊ minorat urinam ⁊ lapidem frangit. Emplastrum consolidatiuum quo deinde emplast etur virga ⁊ peritoneon acuunt. ℞. dactilozum passularum gallarum acacie aluminis ipoquistidos: isopi: stoxacis: merdasengi: ceruse: confice cum oleo rosato ⁊ succo caude equine: ⁊ emplastrentur cum eo cor rosio. Si vero non tunc sufficit vt fiat ceratum ex cera ⁊ adipe galline vel capre ⁊ oleo rosarum: ⁊ sisamino recente ⁊ ungatur ⁊ injciatur. Trocisci experti. ℞. ipoquistidos terre sigilate: karabe: coralli: amili: semen citomorum: semen altee: seminis melonis: indi: apij: dauci ana. conficiantur cum lacte asine dentur. ʒ. ij. vel. iij. cuꝫ aqua frigida. Tragea almansoris ad mitigandum ardorem ⁊ dolorem cui oportet instare prius. ℞. papaue. seminis melonis indi liquiri. seminis citomorum mundatoruꝫ aā ℥. i. pinearum fisticorum aā. ℥. i. psilij. integri vel iusquiami quod est securius. eius enim substantia nō uult sicut substantia psilij nisi sumatur mucilaginis ipsi⁹. ʒ. iij. amisi ʒ. ij. zuccari tabarzet quod sufficit. ¶Dulcis ad idem. ℞. caude equine ⁊ ficed ⁊ pulueriz̄etur ⁊ da. ʒ. ij. in mane cū sirupo mirtino ⁊ mucilaginis psilij. ʒ. i. cū aqua liqri. Et si videbis ibi lapidez adde bdelii mechium. Item si dolor intolerabl' sit, p̄ducens ad resolutionē fiat emchatisma. ℞. seminis malue ⁊ foliorum eius: seminis lini: viol' mellilot: raſ: grassule: aā florum camomille ⁊ fenugreci paꝫ bulliant in aq̄ fōtis: ⁊ sedeat in ea tepida dū mingat ⁊ post emissionē infundat filtrū vel spongia seu corium ⁊ applicet pectini virge ⁊ peritoneoni: deinde ēt unatur in virgā lac mulieris nutriti ex frigidis ⁊ humidis i quo sit dissolutum aliqd opij: ⁊ eo ungat virga cum oleo rosa. ¶Potus extinti⁹ sitis eoꝝ potet hoꝝ sitis de sirupo violato vel mirtino cum aqua ordei simplici vel diuitatis in ea semibus cōib⁹ ⁊ melonis indi: ⁊ post cibum digesto cibo in meridie: vel nocte mane poterunt etiam semen dei lacte capino mulieris vel asine ⁊ est bonum. Caueat aūt ne hēat stomach intpatū abstineat a uino omnino. Plez inungatur epar de ceroto de sandalis mr̄o: ⁊ etiam renes ⁊ utatur frigidis ⁊ hūidis herbis ⁊ fructib⁹ stipticis ⁊ p interualla si q̄stipatus: sit quidē plimū clisterib⁹ lenitiuis cū frigidis p̄dictis: ⁊ iuuet nā. Contingit plimū q̄ q̄po sitio fiat ex ardore urine ulcere: lapide. Ex aliis itaq̄ difficile est inuenire quod multū p̄sit: obsit aūt nihil: quo casu cū ardorē hēat actu molestantez alia ipotentia ⁊ nō sentiatur illa q̄tinue sicut ardor imo nō nisi p ipsū ardorē plus q̄tinue attendenduꝫ aliis per interualla ⁊ localiter ⁊ sinō simt' q̄nq̄ uinc: q̄nq̄ alteri est instandū. Injectio magne efficacie ad ardoreꝫ urine ⁊ est gualterij. ℞. psilij partē. i. decoquetur in aq̄ ⁊ recipiatur etiā mucilago ⁊ decoquat: ⁊ in oleo viol' dissoluantur: ⁊ cuꝫ lacte mulieris puellā nutrientis: ⁊ adde pulueris camphore. ℥. i. ⁊ injciatur totum p siringam: ⁊ si sumat mucilago cū camphora est propria vt dixit. Serapio.

¶ Cap. xv. de multitudine urine: ⁊ mictu in lecto.

Altitudo urine: aut est cū quāto continuo: aut discreto. Si quidē cū quāto q̄tinuo: ipsa q̄ est sola ⁊ causa ipsius ꝓprie sūt cāe diminu.

uoīs ipsius predictis: ⁊ quandoque est cuz dissuria vl diabete ⁊ ptient ex cās ipsarū superius enarratis. Si vero sit cū quāto discretio erit p modū distillationis: ⁊ ex defectu cōtentie accidit vel expulsiue: vel cām vrina vel alijs i cā distlatiōis pdistinctis: ⁊ ipsa qdē est cā mictus in lecto ⁊ ēt debilitaſ colli vesice ⁊ lacertoꝝ ei⁹: nec nō renouatio virtutis sensibilis cū quiete a ptibus vesice vt non sentiat mēbrum vel grauedinē q̄ in pueris vl infantibus cōuenīt simul. Ł ū.n.in gulositate ⁊ multa cibi ⁊ por⁹assumptiōe pſistat in eis vrina multiplicabit ⁊ cū debilem hēant ztēnuā oēm pp zpōnis hūitatem ⁊ pinde sūt pfundissimi sonni certe guata ztētiua vesice ⁊ vrine mītudie tūc vt virtus sensibil reuocata ad principiū ⁊ sopita nō sentiet vt imperet motiue ⁊ retinet deficiat cōtentiua cū lacert⁹ mollificat: nec vria egredit̄. Ł t q̄cz coadunat acuitas eius cū ex gulositate aliquā rēacutā supleri acuēt ꝫ vrinas q̄ ēt in maiorib⁹ craplatis: q̄cz zcurrūt: vt vrinā in lecto migāt: brutoꝝ nām ⁊ iniectionē sui corporis fetidā ēt nocuā ptermittedo verecūdiam attingēs. Ł ām vero multitudis vrine sunt note: ⁊ cura ēt ex his que dicta sūt in ca. pdictis: ⁊ cura diminūtōnis ipsius. Ingt hip. ōria ōrijs curantur. Ł t ex simplicibus mdis sūt q̄ a pprietate hūt miorare vrinā: vt lētes ⁊ alia que a cōplexione: vt sunt bdelium mechiū: dactuli passule: pingues penidij ⁊ alia lenentia q̄ lenēdo ventrē miorant vrinam. Ł t carnocrici terre ni cōfert ei puero q migit in lecto; ⁊ renes leporis exiccati: ⁊ cerebrum eius ⁊ ennla cū quis assuete vtīt ea ⁊ ex euisabitur a frequēti mictura: ⁊ oleuz de been inūctum est vltimuz ⁊ thus est zueniēs mirobl. cipū: coriādrum gallia: mirra: ⁊ alia pōtica: ⁊ ppie si pmittant eis aliq̄ lubrica vt ō in dissuria dēm ē. Ł t oz vrañ introitum le ci cōmoueat se ad migendū: ⁊ imaginetur in lecto suo esse aliqō, sanctuz: ⁊ in camera i q̄ fit oratoriū aliqō: nam cum talis imaginatio remaneat in somno retinebit̄ fortassis vrina: ⁊ si vberet tūc timēdo retinebit: ⁊ ō medicinis zpositis sūt q̄ ex predictis cōponūtur: ⁊ q̄ sequūtur Confectio medicamis ad multitudinē vrie zuciēs. ℞. castorei mirte albasce capulaꝝ gladiū piretri: ana ptes ē q̄les fiāt ex illis pillule cū aq̄ mirte hūide de quib⁹ fiāt ad māsionē. ʒ.j. Clistere ad illud bonū ⁊ cōfortat renes ℞. succū hallasce decoctū dōec inspisset: ⁊ vitellis ouī ⁊ adipe rēnū capraꝝ colātur: ⁊ reseruētur oia illa eq̄liter aggregētur: ⁊ assumaſ de lacte recti mulso: ⁊ butiri: ⁊ a dipis gibbi: camelli: ⁊ olei alasce: alchāna partes equales: dosis similis pme: ⁊ cōquassaſ inuicē: ⁊ fiat ex eis clistere. Cōfectio cū vino matutina eius qui migit parū ⁊ frequēter in mōn distillat i ūi. ℞. vnusquisq̄z mirab. ana. ʒ.ℨ. glādium infusaꝝ in aceto die ac nocte tonefacto rū sandarace: cipi: thuris mas. cnule ficce storacis ficce: coralis oiuz ana. ℨ. mirre. ʒ.j. Cōficiatur cum melle dosis ℨ.ʃ. cū vino. Aliō exptuz. ℞. glādium thuris mirre añ ptes equales: decoquātur oia in vino quātitatis. ℨ.j. colentur ⁊ ponātur cu. ʒ.j. olei: ⁊ denturis cōferant. Tro isci cōfecti ex massa in qua posita est virtus simi colūbini cuz aqua frigida: sunt. n. vltimi. Ł t clistere cū medicinis retinētibus vrinā: ⁊ iniectio eaꝝ q̄ supra diximus Aliud serapio. sumaſ glādes: ⁊ infundātur in aceto die ac nocte; deinde frigātur in patella: ⁊ terātur ⁊ sumaſ ex eis. ʒ.ℨ. mirobl. emblicoꝝ ⁊ belle. torrefactoꝝ: ana. ʒ. vj. croci: thuris ana. ʒ. vij. granorum mirti. ʒ.ℨ. terātur: ⁊ cribellentur: ⁊ dentur ex eis. ʒ.ij. i aqua in qua submergitur ferrū ignitum. Remedium ad mictum in lecto vbi prohiberi non possit. ℞. vesicam ⁊ imitte in ea oleum: ⁊ dimitte per horam vt madefiat eo bene: deinde immitte virgam in eā euacuato oleo: ⁊ parum dimisso in ea: ⁊ liga eam ad caput virige: ⁊ anchas: ⁊ dormiat cuz ea: si enim minget non minget in lecto: sed in ea: ⁊ rima nebit in lecto.

¶ Incipit summa tertia quarte particule sectionis prime continens ca. specialia. xxʃ.

Rinceps medicorū Galienus inquit quā mīt is. n. existentib⁹ dogmatibus nālibus. Ł t pp generationē ⁊ corruptionē animalium sanitates, ⁊ egritudies ⁊ curam in ea vnum solum inūcitur id eristrato: ⁊ viris huiusmōi alicuius gratia omnia facere naturam: ⁊ inaniter nihil. Ł t q: illō cuius gratis oia facit nostra bouo esse dignoscit̄ q cū sit piculo necessarie resolutionis suppositus nō stet semper ſz deficiat in termio ei nāliter cōstituto: ⁊ plurium infra abcuiato puidit: ne deficiente eo: ⁊ sic oia inaniter egerit: vt semp permaneret in vita q: vel q̄dū disponit diuina sapia quoquomō. Ł t pinde in corpe hois vltra nutritiua mēbra ad cōseruationē sic pfiniti esse ipsius sunt necessaria pcreauit alia eis que virtutes imposuit desideratiuas cū delectatiōe grādi q̄ inclinaretur: ⁊ puocaretur: hō plurimū ad coitū ⁊ effectiuas ad sui similis generationē p qō successiue pduret in vita: qō ex se ipo sē per nō valuit pmanere qō Aue. ⁊ Ari. volunt cū dixit Omnia. n. illud appetūt: ⁊ pp illud esse agunt. Ł t q: generatio hois sit immisto spmate in matricē velut semen plantarum in terra: ⁊ aliqua pcreauit mēbra que ad spmatis generationē etiam faciunt: ⁊ in maribus: ⁊ feminis testes scilicet: ⁊ seminaria vasa. ⁊ in seminātibus maribus ad emittendum virgā: ⁊ ad receptiouez ipsius ex quo emissum est scilicet matricem in feminis tamquā locum propaum cōseruationis ne pereat. Ł t in quo suaz facit actionem: nec nō generatiōi longius prouidendo in eis vbera procreauit cōtinuata matrici p quasdā intermedias venas p quas sanguinem ad matricem immissum tempore cōceptionis post paruum rassumeret vbera ipsa retrahente natura: vt sua virtute cōuersus in lac valeat nutrimētum idoneum prestare fetui donec manducare dura possit. Sublimis itaq̄z deus in maribus ⁊ feminis creauit testiculos generatiōis principalia instrumēta in maribus manifestos pēdentes in bursa: in feminis vero occultos in duobus matricis cornibus collocatos ex carne glandosa alba inter membra principalia numerates ad generandum sperma quod generationis existit principium effectiuum ex mare: ⁊ materiale ex femina ex humiditate delata ad eos in venis que est quasi superfluitas quarti cibi in corpore toto.

Et est sanguis magis digestus: & magis subtilis quem alterat propria cōplexiōe: & cōuertunt in albedinez: & similitudinē suam ad qđ adiuuat cōmotio aeretatis i ipso per spiritū: & formātem ipum sicut mamille sanguinē venientem ad eas ex venis & quēadmodum ecōtra epar chylum album ad se tractū conuertit in rubedinez sanguis vis.n.agentis est assimulare sibi patiēs. Creant quoqz duos ppter causam dictam supra in renibus: & rotūdos vt essent salui a nocumēto: & a sipach maiore procedunt duo meatus vocati didimi venientes ad testiculos quos cōprehendunt: & aperiūt: vt duo folliculi intra bursam cū meatibus illis: venit quoqz ad vos testes de vēis pl' satilibus: & quietis plurimuz ramificatis ex vena pulsatili & vena quieta que illaz sunt radices ramificatiōe pl' rimorum: & inuolutiōe cum anfractibus multis deferē tibus p humiditatē illam sanguineā que est materia spmatis in quibus aliquam recipit alteratiōnē virtute carnis glādose in qua inuolute sunt iuxta testes ex quibus infunditur in testes: & ibi fit sperma cōpletum. Etiā ibi generātur duo foramina que ad virgaz vadūt: cui9 cuacuatio fit cū illa replētur ventositate grossa: & vene arterie eius: sanguinē: & spiritum: & calorez. Cum.n. virtus imaginatiua imaginatur coitū ex se principaliter vel ex tensibili a naturali appetēte cōmota cū sit vna de virtutibus superioribus pcipit cōcupiscibili que est in corde vt mittat spiritū & calorē ad genitalia membra: & calor illi fortiē venies dissoluit hūiditates cōtentas in venis: & arterijs in motu quo erigitur virgaz ad iniectionē seminis in matricis cōcauum: aliter.n.non possit immitti sicut Galienus declarat. Et tunc nō quiescit ab extimatione sua virga quādiu vasa spermatis tensa fuerit que quod in eis est expellere appetūt: siue sit sperma multuz siue acutum ad quod adiuuat caput virge cū fricatū fuerit: quare a vasis illis trahitur: & effūditur spma: & ex mittitur in matricē. Et in coitu naturali cui obuiat matrix cum orificio suo aperto & trahit illud desideās sua propria virtute valde. Et ex testiculis suis p̄ declaratione etiam procedit spma quod generatur in eis ad matricis cōcauū: cum ergo cōcurrunt ambo: & omnia sibi inuicem pmiscentur & tēperantur generatio pcedit. Vasa vero spmatis dicta sunt velut duo meatus pcedētes ab vno quoqz ouo nō gñrati ab eis: sed cōtingui eis apō ipsa ova: seu testes dilatati manifesta dilatatiōe: deinde cū procedāt ad virgam stringuntur cōstrictione lacerto rum generatorū super ea: & in mulieribus ramificātur iterum apud statuz suum. Et in pcessu sunt ascendētes versus inguina post principia deide diuidētes vsqz ad collum vesice sub meatu virge vt etiā: & qp est inter ipsa digestio spmatis cōpleatur dōec redeat ad meatuz: & expellātur in virgā donec oportet ipsum pficī illo, tēpore breui cū coitus celebratur. Virga vero est mēbrum virile generatuz: & istum ex carne ligamēti orta ex carne pectinis pluriue cōcauitatis: & venis: & neruis ortis a spōdilibus caude: & sunt ligamētales nō priuati sensu submersi in ea. Et nerui cū quibus erigitur sunt alij secūdum G.a neruis cum quibus mollificaī ex quibus cū carne cōficiuntur lacerti ppij ipsi virge. Vō G.in libro de anothomia dixit. In virga quoqz sunt meatus tres: meatus vrine: meatus spmatis: & meatus humoris: qui egreditur cū aliquis tāgit mulierez. Et scias qp virge aduenit virtus erectionis a corde: & desideratia ipsius a quo ꝓuenit ei spiritus p arterias: & aduēit sensus a cerebro: & mucha p neruos: & ab epate per vena sanguinis: & ventositas grossa: & ventosus spiritus. ¶ Ex quibus p anothomiam collectis circa medicinas tā necessarias egritudinuz mēbrorum generationis in marib9 ponendas per ordinem est cōsiderare primo dispōnes testiculorum tamq̄ principalium inter ea secūdo ductuū canalium: seu didimorum a siphach a quo ꝓcedunt: tertio oxei: seu burse in qua cōtinentur: quarto vasoruz spermatis: quinto virge vt instrumētalium. Et quia ex talibus egritudinibus enumerādis membrorum taliuz ledantur actus vnius cōmunis talibus necessarius generatiom scilicet coitus lesionum ipsius oportet subuniere medicinas quas scire nequimus nisi ipsum p̄nosticemus actum secundum Galienum. Et quia talis act9 fit cum erectione virge: ideo oportet de nocumento ipsius actus: & medicinis ipsius tractātes simul perquirere causam erectionis: & coitus: vt per eas scitus nocumētis: & causis ipsarum medicinas valeamus vnicuqz distincte subuniere proprias. Secūdum hoc hec tertia sūma quarte particule sectiōis primē cōtiebit capitula, specialia viginti vnum.

Ca.primū est de mala cōplone testium.
Capitulum secundum de mala complexione ipsorum & de magnitudine & paruitate eorum & malo situ: & deuatione ipsorum.
Capitulum tertium de eleuatione testium & de vlceribus ipsorum.
Ca.quartū de apostēatibus & quia omnes ledunt eoz̄ propriam actionem que est generare sperma nec non: & dolorem inducunt.
Ca.v.de spermate & nocumentis accidentibus in generatiōne ipsius.
Ca.vi.de dolore testiculorum.
Ca.vij.de egritudinibus didimorum ex quibus plurimum contingens dilatatio & ruptura de quibus in quarta summa dicemus.
Ca.viij.de mollificatione oxei.
Ca.ix.de varicibus & duritie oxei.
Ca.x.de gomorrea.
Ca.xi.de pollutiōe.
Ca.xij.de paritu & dolore virge.
Capitulum decimum tertiuz de prauitate ei9 & magnificatione ipsius.
Capitulum decimum quartū de apostematibus virge & corrosione eius.
Capitulum decimum quintum de apostemati9 & medicinis eorum.
Capitulū decimum sextū de coitu naturali & pcter naturam & signis eius.
Ca.xvij.de erectione virge & nocumēto ipsius & diuersitate eius & multitudine.
Capitulum.xviij.de nocumentis & inuamentis proueniētibus ex coitu.
Capitulum decimum nonum de regimine eius quē ledit dimissio coitus.
Capitulum vigesimum de regimine eius quē ledit superfluus coitus.

¶ Capitulū vigesimū primuz de his que delectationez faciunt in maribus ¶ feminis in editu: de quibus p ordinem exequamur nomen domini invocādo qui sit benedictus in secula amen.

¶ Ca. primū de mala cōplone testium.

Mala complexio testium investigāda est solicite vt sanetur generatione enim circa quā exequēdā sic natura ingeniata est studiosus ledit cū in essentia virtutis que est ipsi⁹ initium maxime inferat lesionem ac procreationis spmatis sive naturalis sive preter naturam sic ipsum reddēdo sicut hypo. dixit in affo. generatiōi ineptum cuius principiū ē ¶ esse potest omnis generis: sz frigidus plurimuz ¶ ficca pura vel impura: ¶ est plurimum preter naturaz ¶ substantiam spogiosioz ipsoz humiditatez ¶ materiam colligētem ad quam societas eoruz ad mēbra superfluitatum adiuvat ¶ situs eoruz cuiusq; investigatio est ex causis ¶ signis: ¶ causa ei⁹ est aut interior aut exterior. Interior autē est propria ¶ naturalis lapsus eius adeo vltimatus vt noccat actum generatie propriū virtutis in animali aut humor ¶ cibus ¶ potus ¶ ea que accidentalis est: ¶ est preter naturam: aut est ex cōmunitate ad superiora vt epar cerebrum ¶ cor. Exterior vero vt est aer aqua ¶ cōsimilia. Signa cōplexiōis testium generationis nocive si naturalis sit ¶ a principio generatōis p venies sunt signa generationis eorum sive egrorum in natura consimilis que Ga. ponit sz inquātō tamen differentia ab illis que sunt vltimata seu magna excedentia ficut cuius sunt cōplexio naturaliter lapsa quādiu lapsa fuerit q; stet cum natura actioni non nocet sensibiliter. Cum vero moduz excesserit vt vltimetur ledit manifeste actum propie virtutis quēadmodum ea que p̄ter naturam sicut G. dixit. Et proinde signa vtriusq; erunt similia specie a signis naturaliter lapse iquāto differētia ¶ intra se vt infra dicetur. Cuz ergo vene que in oreo ¶ virga sunt fuerint vade late eminētes ¶ manifeste ¶ raritas cutis eorum multa ¶ pili etiam pectinis mīti ¶ spissi fuerint in eis anchis ¶ cossis appetēs ¶ multū desiderū coit⁹ ¶ velocē coitus cōsecutiōis in emissione spmatis ipsum q; spma albū fuerit ad citrinū vel fuscum tendēs rectificatio regimine cōplexionem ipsorum cognoscens naturaliter calidam vltra quā generationi expediat. Si vero illis cōtraria frigidam indicabis si autē in p̄dictis membris sentiat asperitatem in tactu ¶ in pilli crispitudine nō propter formam porozum ¶ in sperma te paucitatem ¶ siccitatem. dicas cōplexionem esse siccam eorum. Si vero cōtraria vt sperma multum humidum ¶ pilosum humida erit cōplexio. Et omnis coit⁹ signum intēperātie sumitur ab effectu q; sperma dimissum ab eis generatum omnino erit vt hypo. dixit ¶ signa cōplexionis cōmixte ex permixtione predictoz signoz colligit habent. Signa vero cōplexionis preter naturā ipsorum sunt similia signa naturalis cōplexionis que p us non fuerūt inuēta nec percepta. Et q̄q; sunt cū dolore quādoq; cum pruritu quādoq; cum mollitie ¶ paruo sensu que in naturali nō sentiuntur. Cura eius ē cura male cōplexionis in alijs mēbris dicta ¶ proprie in renibus epate ¶ vesica. Et si quidem fuerit naturalis est curabilis. Inquit enim G. alterare enim vtiq; alicubi ¶ transmutare possibiles sumus ¶ vetere semper in melius malas cōstitutiones corporis sic est curabilis: sz difficilis: qō enim naturale est semper est aut secūdum plurimum: vt Avicena dicit. Si vero sit accidentalis ¶ nova facilis: si vero habituata difficil. Inquit G. mala cōplexio si perfecte mēbro dominetur dure sanatur. Et si fuerit sine pruritu cura infra dicetur: ¶ si cū pruritu cura erit cura pruritus vide.

¶ Ca. ij. de mala cplone ¶ magnitudie ¶ paruitate eorum ¶ malo situ ¶ elevatione ipsoz.

Magnitudo testium nota est. Fiet enim: aut preter naturam per modum apostematis vl elefantie de quibus infra dicetur. Aut ē naturalis secūdum semitiam augumēti ¶ etiaz impinguationis sicut māmillis contingit. Et signa distinctiva sunt manifesta que. licet nō sit egritudo tamen ei cura debetur: qz inter egritudines nominatur vt ait Abo. que ad particulam decoratiōis ¶ ornationis pertinet hec gratia ordinis seruādi locata: sic etiam māmillarum cura est enim simul in vtriq; ¶ infra tempus naturalis augumēti possibilis cōmode. Et est tres res prima debilitat nutritivam virtutem vt augumētatiue nō ministret materiam: secūda pars eorum coadunat coartat: ¶ cōstringit: extēsionem suscipiant ¶ augumentuz sed diminutionem: tertia subtrahit materiam augumēti ¶ impinguationis. ¶ Prima ¶ secūda cōplētur cum frigidis ¶ stipticis quibus curantur māmille virginuz stātes vt nō cadant sicut est cerotuz ex iusquiamo albo epithimo ¶ cera. Et emplastrum de herba cicute cū suo semine superpositum: qō māmillarū in puellis: ¶ testium in pueris est cōmune: vel factura plūbi cōfracti ad invicem aq̄ coriandri humidi vel cōfricati cotis ¶ lapidis molēdini Et de appropriatis cōtemperātibus illos ¶ virgam est inunctio olei lambucini. Tertia res cōpletur cū subtractione cibi: sicut enim secundum G. augumētum sine influente ¶ applicato cibo nō potēs est fieri: ita eo abstracto est diminutio ¶ equalitas. Et deinde cum applicatō ne resolvētium supra ¶ circa testes vt nutritiu⁹ cib⁹ tractus ad eos nō permaneat sed resolvatur: resolvētia tamen nota sunt ex dictis ¶ dicēdis proprie in cura egritudinum inunctaz. ¶ Post tempus vero augumēti est ipossibilis nisi per modum impiguationis existat ō cui⁹ medicina infra in decoratiōe dicetur sed remedio eget quo toleret ¶ melius deferat ¶ absq; impedimento motus. ¶ Paruitas vero eoz est ex extranjs causis exist magnitudini: aut. n. est naturalis aut p̄ter nām: ¶ tūc aut est frīs semitam ptisis ¶ ethice de quib⁹ dictum est ¶ dicē: aut est ex cāis exterioribus frigidis ¶ stipticis corrugātibus ¶ cōstringentibus ipsos ¶ suspēsoria eoz quare retrahūtur ¶ elevātur ad mirach ventris ¶ inguina ¶ occultantur ibidez ¶ cōstringūt collū vesice vel vesicā adeo⁹ difficultas accit vrine ¶ distillatio ¶ dolor: cuz migitur. Et signa eius ex p̄sentia vel p̄cessione cāruz habetur. Cura non est necessaria cū naturalis est ad pulcritudinem. n. spectat eorum puitas vt paruitas mamillarum nisi tāte diminutōis fuerit q; actionem p̄ p̄iam ledat: tunc. n. cura est necessaria quēadmodū ¶ si preter naturaz sit. Est tñ possibilis infra tp̄s nālis augumēti: p⁹ vero ipossibilis nisi p mōm impiguationis p̄cedat q̄ augumētuz nō ē p̄prie. Impiguari. n. post macredinē de q̄ in decoratōne dicet nō est augumētuz. Et cura qdē est quatuor res

ſſprima auſert cām ꝓeter naturam ſi adſit vt poſſibile eſt: ⁊ ex dictis ⁊ dicēdis ē nota. Secūda dilatat coarta ta ⁊ cōtracta. Tertia conſortat virtutē nutritiuaz ⁊ augmētatiuā: ⁊ ꝑbet mām. Quarta trahit illas ad ꝑpriū locū. Secūdā rez cōplēt formatiōes balnea calida q̄ virtutē mollificātiuaz ⁊ dilatātiū habēt vt ſūt flores melilo ti cāomille fenugreci: altee ⁊ calamēti. Tertiā rem com plēt calida ⁊ hūida ex cibis ⁊ potibus ⁊ medicinis item⁹ ⁊ exterius ꝑ oēm mōz approximatis q̄s ſupra dixim⁹ in cura ſtōaci: ⁊ in cura pinguatiōis dicemus. Quartā rem cōplēt cōpreſſiōes deſup: ⁊ fricatiōes de ſubtus tra hentes inferius cū adipe anatis vel oleo maſticino ⁊ pi ce actiōe ꝑdurās: deīde cū murtino roſaceo ⁊ de citōijs vt tractus cibi remācat in eis ⁊ nō reſoluat.

¶ Ca. iij de vlceribus teſtiū ⁊ eleuatiōe ipoz.

Ed ſciēdū q⁹ eleuatiōis ⁊ cōtractiōis teſtiū ad ſuperiora ꝓeter dictā eſt alia cā ſcilicet v tutis debilitas. Et eſt ex ſignis mortis in⁹ a cutis egritudib⁹ ꝑut hypo. dixit ꝓnoſticoz ſecūdo. Vlcera teſtiuz ſūt multe putredinis: trahūt. n. multam mām pp dolorem a membris ſuperfluitatis eiſ vicinis vltra illā quam ꝓe debilitate illoz generat ⁊ in fluit a ſuprēmis quā pp infimum ſitum recipiunt ⁊ pp raritatem colligunt: ac pp eorum cōplexionem calidam ⁊ hūidam ⁊ coartationē in loco occulto priuato aere q̄ nō tranſpiratur corrūpitur ⁊ expāditur multitudine ſua ad vicinas partes ⁊ fiunt vlcera ambulatiua ⁊ corroſiua difficilis curatiōis ſicut vlcera mēbrorum ſuperfluitatiuz. Et multotiēs corroditur teſticulis ⁊ idiget vt caſtretur ne corroſio ābulet. Et multotiēs corroſio in oreo incipit principaliter ⁊ cadit ⁊ incarnatur ⁊ cauſatur ciſtis dura adherēs teſticulo non ſubtili diſtincta vt prius. Et mlt⁹ tiens ꝓcedit a ciſti ad teſticulum: ⁊ ſūt nota. Et curāt cuka vlcerum virge: de quibus infra dicetur hic ⁊ in ſectione ſecūda.

¶ Capitulum quartum⁹ de apoſtematibus ⁊ q⁹ omnē ledit eorum propriā actionez que eſt generare ſpm̄a nec non ⁊ dolorē in eo iducit.

Apoſtema q̄ñq̄z fit in teſticul⁹ q̄ñq̄z in oreo ⁊ quādoq̄z in vtriuſq̄: ⁊ omnis generis eſ ſe poteſt. Et cā eius plurimū eſt ꝓ moduz in fluxiōis ficis quam ꝓuocat plurimum cauſa exterior vt cōpreſſio ⁊ ꝓcuſſio ⁊ caſus. Et q̄ñq̄z eſt iteri or cauſans dolorē. Et q⁹ eſt in oreo viſu cognoſcit ⁊ co lore ⁊ tactu ⁊ factum in teſticulis difficile cognoſcit: ⁊ ē q⁹ oreum eſt ſubtilius tractabilius ⁊ extēſium: ſubtiliatū nō ingroſſatū: ſed cū eo eſt q̄ñq̄z febris q⁹ eſt nobile mē brum arterijs cōtinuatū cū corde. Et ſi eſt in vtroq̄z eſt difficilius. Sz febris difficilior erit diſtinctiua ſi calidum fuerit ⁊ grauedo ⁊ dolor fortior. Et q̄ñq̄z delitescit apo ſtema teſticuli. Et cū fuerit caliduz ⁊ magnum ꝓmitta tur ad partes pectoris ⁊ cordis epatis vel cerebri ꝓp cōtinuitatem cū eis: ⁊ eſt ſignum mortis. Cura apoſtēatiſ calidi teſtiū in quatuor rebus cōſiſtit: ſicut cura apoſtēa tum renū. ſ. in euātiōe totius: ⁊ in euātiōe ptis i regimie ⁊ in ſedatiōe accītiuz. Euātio aūt totius faciēda ē eodē mō ſic in apoſtēate renū. Euātio aūt partis cū particu a ribus remedijs applicādis teſtib⁹: ⁊ repercuſſiuis ⁊ ſtip tcis ⁊ reſolutiuis: ⁊ vtriuſq̄ ꝓmixtis, vt tribus eius con gruūt ⁊ debētur. Et ex approꝑatis ipis teſtibus apātis qualia ſūt ex repercuſſiuis ſimplicibus approximādis in ꝓncipio ſūt oleū ro. aq̄ ro. ace. mucilago pſilij: aq̄ ⁊ ſuc⁹ endiue: ſuccus ſolatri: aq̄ cucurbite: aq̄ cāne hūide ꝓpe farie ordei: farine lētū excoriatarū: alkakengi: ⁊ ſimilia epithimata ⁊ ēplāta ſinguiarta vl ꝓmixta. Et ſi fuerit ca liditas mlta ⁊ dolor: addant ꝑdictis ſem̄ iulgami albi ⁊ cāphore parū. Cūq̄z ptrāſierit ꝓncipiū māifeſte tunc ez vt eis admiſceātur reſolutia: vt ē ꝓprie farina fabarum cicerum nigroꝝ flores cāomille: ⁊ melilotū cū melle vl carnicis ⁊ bdelio vel berbenā ⁊ folia caulis: ⁊ vitella ouo rum. Et ꝓcedēte tpe addātur ꝑdictis cimmū ⁊ paſſe e nucleate pigues cocte ⁊ aggregate cū vino ⁊ ēplaſtrent Cum aūt puenerit ad ſtatū adminiſtrabis ꝑdicta reſolue tia ſimpliciter ⁊ p ſe: ⁊ emplaſtrabis cū ſtercore vaccino cū pauco aceto ⁊ cinere caulis cū vitello oui ⁊ radice cucūe ris agreſtis cū vino ⁊ ſecce vini antiq vel melle: lilij ꝓpi. Q̄ō ſi nō reſoluat ⁊ maturet ⁊ miſtret maturatiua: qualia ſunt folia maluarū: radix lilij albi: radix althee: ⁊ mucilago ſem̄ greci: ⁊ ſemis lini cū aſſungia porcina coꝝ rupta ⁊ cepe albū decoctū cū butiro ad frigidum. Bei de cum fuerit dubellatū fiat apertio cū medicinis ſuper oreum applicatis que aperiendi hñt virtutez q̄les ſupi us habuiſti. Caue tñ ne occultetur vt ſequat anuz ⁊ ibi aperiatur qñ ſequet fiſtula mala: immo cū illud acāt oportet vt aſſiduetur poſitio farine riſi cum aqua ro. vel mirto vt prohibeat ibi eructionem reſoluat ⁊ exiccet: ⁊ membrum dimittat innocituz. Ex hiſq̄ expertus ſum eſt vt primo emplaſtretur ⁊ mirta: balauſtie ro. camōl la ⁊ galla decoctis in vino: qñ reſoluit exiccat ⁊ prohi bet eruptionez: deinde cum emplaſtro daquilon: deīn de facta apertiōe mundificetur vlcus exiccetur ⁊ cōſol detur cū medicinis ſimplicibus ⁊ cōpoſitis quales infra dicemus. Regimen aūt oportet q⁹ ſit ſubtile cū minoratione cibi ⁊ potus ⁊ ſubtractione carnium ⁊ vini ⁊ cū quiete ⁊ alijs cōſimilibus. Accidet⁹ correctio ſicut do loris faciendum ē vt in ꝓmiſſis eſt dictum: ⁊ etiā in ꝓ prio eſt dicēduz capitulo ⁊ confortatio pncipalium cū frigidis ſtipticis ⁊ aromatibus vt nō recipiāt ſi materia delitescat ⁊ ad ipſa ſuperiora eorū propellatur ⁊ cum tra hentibus ad ipſos teſtes emplaſtris. Et ſi quidem fue rit frigiduz in principio ex ꝑdictis reſolutiuis cū ſtip ticis calidis aliquid miniſtrabis: vt eſt farina fabarū cū camomilla blete biſantie ⁊ ſquināti paſſule cum nucleis mirta ⁊ thus ⁊ ſimila ſimplicia vel cōmixta deinde cuz proceſſit ad augumētum calida reſolutiua mmorabis: ⁊ augebis calida. Et procedēte ad ſtatum mlto magis au gumentabis calida reſolutiua cū ꝓceſſit ⁊ mioraberis ſtip tica que eliges ex ꝑdictis. In declinatiōe fortiora qua lia ſunt rubea tinctorū addita predictis ex olei nardini parum infecti ꝓ virgam. Et ſi fuerit ventoſum ēplaſtre tur cū farina ſabaz timo. olei nardino ⁊ melle: ⁊ incipia tur aliquid olei de enula: vel ſambucini cū muſto in vir gaz vel de kerua que ſūt vltima prius tñ fomētatiōe ꝑ miſſa cū aq̄ decoctiōis ſeminis apij rute ſpice anſi: ſemi greci ⁊ karui ⁊ aliarum exterminantium ventoſitatem ⁊ cum eſt in oreo apertio flebothomo reſoluet eam: ⁊ ſi quidem fuerit aquoſum ſimiliter. Similiter primo ex tentabis ipaz mām aquoſaz reſoluere ⁊ exiccaſ cū ſoꝛ tis ex aqua maris vel ſalſa ſeu ſulſurea ⁊ aluminoſa.

Et ex emplastris et resolutibus ⁊ exiccantibus dictis in cura emoꝛroidaꝝ exiccadaꝝ. Et furfur est emplastratum cuꝫ vino est efficaꝝ. Si vero puenerit ad sclirosim aut qꝛ tale a principio fuerit mollificetur ⁊ solnatur dissicte vel cōmixte vt supius est in alijs dictū. Deide addamus cōpositas medicinas. Emplastrū resolutes aposte ta testiculoꝝ ⁊ ēt oꝛei calidum ⁊ frigidū. ℞. granoꝝm vicidiū elixatoꝝ. ℥.j. ℈. passularuꝫ enucleaꝝ. ℥. v. cimini. ℥.j. caulis. ℈. glutinis pini. ℥. iij. Cōficiātur cū melle ⁊ emplastrētur. Emplastrū ad frigidū ⁊ ventosuꝫ. ℞. ciceris nigri staphisagrie: ana. ℥.j. cineris scoꝛpiōis ptem. ℈. Conficiātur cū melle ⁊ emplastrent ⁊ adde olei sambucini cū mirtio ⁊ cū nardio ⁊ inicīatur in virgā. Emplastrū efficaꝝ ad resolvēduꝫ sclroticatū. ℞. ficuū adipis anatis: ana. ℥.j. folioꝝ oliuarū ⁊ cipressi: ana ptes equales aggregētur cū vino ⁊ butiro vaccino: ⁊ isopo. Cerotū nostrū ex diapēte est solēne cerotū ad apostemata cū vlceribus. ℞. scoꝛiā argēti decoquātur cū oleo rosarū donec fiat sicut spissitudo deinde addat cere ⁊ gūmi pini ⁊ reponātur. Albo. fiat emplastruꝫ ex ruta ⁊ folijs lauri ℈ aposticā testiculoꝝ vel cū alteri⁹ aliud ꝓficiatur.

Capitulum quintum de spermate ⁊ nocumentis accidentibus in generatione ipsius.

Spermatis ōtuo: sūt cāe materialis formalis efficiēs ⁊ finalis. Materialis ē vt iaz dictuz est hūoꝛalis hūiditas seu sanguinea delata ꝑ venas ad testes ex coꝛpoꝛe toto qꝛ ex omni mēbꝛo ꝑ resudatiōis modū. ⁊ ex principalibus principijs: ex cerebꝛo primū ſm hip. nō ꝙuersa adhuc ſz aptā ꝙuerti. Est. n. supfluitas quātitatiua digōnis ārēml' tenuitatis ⁊ pance terrestritatis q̄ fit cū disptik in membris resudatio de venis tertia digōne iā cōpleta in eis ⁊ digestio san. ⁊ subtiliatio ⁊ recipit alterationem in ipsis mēbris ⁊ fit ꝓpiquus vlceratiōi ⁊ assimulatiōi mēbꝛoꝝ spma coꝛ qꝛ iā iūctus est ipsis ⁊ actus nutrictes venas ⁊ arterias ⁊ reliq̄ mēbꝛa dura cū carent cibo alteratione nō interueniēte multa ſz sola assimulatiōe ſuccedēte digestio erit pfecta ⁊ de suani illius ⁊ ꝓpꝛie qui vnitus est principalibus mēbris pars sepat quedā ⁊ mittit ꝑ venas ad testes vt ibi spmatis nām assumat. Cā formalis seu forma eius duplex est. ſ. substātialis ⁊ accidētalis. Substātialis ſz geminū cē. i. generatōnē ⁊ hoc ꝑ spīn gignitinū receptū in spūoſo eius habēte potētiā triū virtutum vnitarū in ipso quas defert ad testes a triplici principio ⁊ spūs triplex ab eo ꝓcedēs vnitus in spū ipo qui recipit alterationē in testib⁹ ⁊ cōpositionē aptā ad exercēdū actus generatiue virtutis qui in esse nꝛo sunt priozes alterādi. i. ⁊ informādi quos nō est mā didicit ſz circa māz principal' oñdit generādo ex ea triplex mēbꝛ in quo ꝙ virtutū de virtutibus erit in spū gignitiuo ⁊ i eo disgregat discernitur ⁊ appropꝛiat ſm exigētiaz virtutis cuius liber inherētis illi cuius apud medicū sons ⁊ principium dī. Accidētalis est albedo quā recipit virtute cōplexionis elemētaris ipoꝝ testiū. Efficiens est virtus generatiua cū ꝙlone testiū que duplex est vno ſimutatiua ⁊ alia informatiua. Immutatiua est vna q̄ ex hūoꝛibus coꝛporis spma generat in coꝛpoꝛibus generātib⁹ masculos. ſ. ⁊ feminas: primū de qua primus sermo ꝓponit. Alia q̄ virtutes diuertit q̄ sunt in spmate ⁊ permiscet tēpando ſm ꝙ vnicuiq̄ cōuenit mēbꝛo dās partu cōuertēde i neruum complexionem nerno ꝓpꝛiaz ⁊ parti conuertende in arterias complexionem propꝛiam arterijs ⁊ sic quod alijs: ⁊ illō ſo postq̄ sperma vtraq̄ cōcepta fuerit ⁊ matrice ⁊ pmixta simul in ea. Informatiua ē que ꝑcepto ſui creatoꝛis vnoquoq̄ mēbꝛū iformat ſz diuersione cōuenientes illi. Finalis est ad cōseruādaz ſpēm per indiui dui gñationē ꝓcedētem ⁊ cōmixtiōē duoꝝm seminuz receptoꝝ ſil' in mīscl ꝓcauo seipsa cōtēperātū masculini se hñt. s vt principiuz intrinſecū effectiuū in gñatiōe vt sit calidū digestū ⁊ spissuz velud grādo ⁊ se. se hñtis vt mā le principiū cū sit frigidū indigestuz ⁊ aquosum ad modum san. mēstrui: ⁊ pinde debile ⁊ passiuum ſecūdum ꝓpoꝛtionē mixtiōis coagulī ⁊ lactis in generatōe caſci. Coagulū. n. cuꝫ calidū ſit digestuz ⁊ spissuz sua virtute intrinseca agit in lac frigiduz indigestū ⁊ aquosuz ⁊ coagulādo cōuertit in caſcū vt supza in mamillis est dictuz Et quēadmodū coagulū nō ingredit in substātiā ⁊ coꝛporeitatē caſci ſed virtualiter tm̄. Et carpētarius agens in lignuz efficit scānuz ita ꝙ nō ingredit substātialiter ſz coꝛporaliter ē distinct⁹ ab eo eodēq̄ mō spma vile ſbalr ⁊ coꝛporaliter in embꝛionis substātiā nullaten⁹ intrat. Sz in generatiōe embꝛiōis est sicut actoꝛ ⁊ gubernatoꝛ in naui qui in nauis substātiaz nullatenus coꝛporaliter ⁊ māliter intrat ſz ligna cuius mā i se ipso nō habuit ſz ab extrinsec⁹ ꝓcurauit: nec in se ꝓcuratia cōuertit i coꝛporeitatem ⁊ substātiā nauis: qm̄ simul in eis cōtētus nisi ex ñs de substātia eius efficit ⁊ gubernat: vnūqd̄q̄ aūt exercere facit ꝙlō eius calida ⁊ hūida. Cibus ⁊ potus ⁊ calidus ⁊ hūidus muliplicās sanguinē cū filibus circūstantijs: ⁊ eius ꝓriū facit decrescere cuius nām ⁊ ꝓpꝛietatez seruat. Et cū fuerit pfecti sui ꝓnarratis cuaꝫ generabit ālē ipsum est. i. a quo ꝓcedit cui mater ꝓposse aſsimulare masculinū actiue: femineū vero dispositie nisi aliud ꝺ dicat: qꝛ ꝙstellatio ⁊ ymaginatio q̄ in gñatiōe hñt imꝓ fionē ſz extrinsecus principij effectiui ⁊ matricis in dispō receptātis. Si vero impfectionē in se habeat aliquā ꝑdictaꝝ cāꝝ oīum vel plurimū seu a coꝛpoꝛe toto a quo ꝓcedit vel ratiōe etatis quia ꝓcedit a decrepito vel ifante Inqt. n. S. Infantes nō emittūt semen secūdū: decrepiti vero malē secūduz emittūt: vl' ꝓp rōnē regimis: qꝛ cessit ab ebrio ⁊ patiēte nauseatiuā sacietatē vel ab eo q multum coiuit: vel rōne parue dispōnis: qꝛ ab egro: ⁊ hñte mēbꝛa debilitata q̄ raro generat maxie si principalia fuerit: vel ratione ieptitudinis vie ⁊ istrumēti: quia ab habente virgam lōgam: nam prolongatio spatō motus eius est matricem venit ad eam caloꝛe eius iā fracto ⁊ spiritu exalato quare ñ generat sicut hipo. dixit. Et similiter ſi nimis breuē habuerit. Inquit enim S. ⁊. n. hoc scilicet spma tēpoꝛe nullo oportet permānere extra, ꝓpꝛia oꝛgana si debeat suam custodire virtutem ſz aut in particulis esse viri: vel in particulis femine copulari, qꝛ ad matricis cōcauum nō potest peruenire sed alteratur ⁊ coꝛrūpitur ꝓius a tempoꝛe vero quia parū vel longo tempoꝛe fuerit retētum fuit impfectum: vel nām veneni assūpsit vl' a mā: qꝛ a cibo ꝓcessit ꝙlonalit' vl' a ꝓpetate gñatiōi ꝓrio. Hec sūt ꝓmissa vt eis scitis que ex ꝓte spmatis vtrinsecuz ipedīta in gñatōe tā solicite a nā intenta euenire sunt possibilia dignoscant ⁊ meliori mō possibili fugatiōe fugēt ⁊ corrigātur. Quatenus generatio fiat ~~vlqꝫ~~ ad sterilitatis cā. postponatur.

¶ Ca. sextum de dolore testiū.

Dolor testiculoꝝ est ex malitia ꝓpositiōis diuerse ⁊ vniusuniq; simplicis vel cōmixte pure vel cū mā plurimū: ⁊ qñq; ventosa ex solutione cōtinuitatis vel vtraq; ex apāte ē: sicut in soda diximus: ⁊ alijs mēbris. Et cā eius est aut interior aut exterior. Interior est hūoralis. Exterior ē aeris qualitas ꝑcussio: casus ⁊ compremissio. Et breuit cā egritudinū predictaꝝ ipsaꝝ: Et signa sūt signa ꝑdictaꝝ egritudinū. Et cura est cura eaꝝ.

¶ Ca. vij. de egritudinibus didimoꝝ.

Et ēlitate ⁊ ruptura didimoꝝ dicere reseruamus vsq; ad curam ramicis ⁊ rupture sic phac.

¶ Ca. viij. de mollificatiōe orei.

Ceū in aliquibus molificatur: ⁊ ꝓlōgatur ꝓlōgatione feda ⁊ nociua testibꝰ. Facile. n. cōprimitur cū ꝑcutiūtur quare incurrit dolorem tumorē ⁊ apostēa. Et cā est hūiditas humoralis frigida ⁊ humida mollificās texturā villoꝝ eius cū ergo pōderāt testes sua grauedine tēdūt deorsū ⁊ trahūt oreū inferius ⁊ ꝓlōgat ⁊ est nota.

¶ Ca. ix. de varicibus ⁊ duritie orei.

Ura eius est duplex: leuis ⁊ prima: alia est fortis ⁊ vltima. Leuis quidē est cū infrigidantibus ⁊ stipticis: ⁊ emplastatis ⁊ sūptis ⁊ obmittūtur tactus ⁊ fricatō: motꝰ ipsorum ⁊ coitus fortis. Et vltima est vt si prima nō sufficiat incidatur deinde suatur. Caucdum āt ne ex neruis venis ⁊ arterijs testium aliqd abscindatur. Et ꝓinde tutiꝰ est vt sumatur prius supius eleuatis cū inclusiōe illorū in eo qō remanet in eo tāquā vtile cōseruādum. deide qō extra futurā remansit vt supfluum incidatur deinde cō solidatio fiat de oreo varicibus infra dicēt ca. de ramicē ⁊ de duritie fiat ꝓut supra dictum est de apostemate duro testium quoꝝ est bursa.

¶ Ca. x. de gomorrea.

Gomorrea fm G. nomē grecū cōpositus ex gomo grece latine germie: ⁊ rea grece latine fluxus: vnde gomorrea grece latine inuolūtarius fluxꝰ cū est absq; veretri erectiōe. Sed exitus spmatis multus duobꝰ modis fit aut qr ī mēbro in quo ē expellit mltū ⁊ volūtarie vt in coitu nāli ⁊ pollutiōe mlta: aut qr ꝑ se exit inuolūtarie cū ꝙtieri ab eo nō possit vt ꝙtigit in gomorrea: ⁊ ꝓmi cā ē sup excrescentia spermatis ⁊ subtilitas: aut ipiꝰ acuitas: aut vtriusq; excessus in vtute expllsiua iprimēs nocuūtū qī mouet nā vt vtꝰ expllsiua vasoꝝ ad expellēdū ipz frequētiuf solito. Et secūdi cā existit duplex itio: ⁊ exterior. Et iterio duplex est: aut defectio ꝙtētiue vasoꝝ spmatis qī ianitō fit Ipsis in tūn. fm G. euātio fm naturā ꝓcedens ab eo qō ē ex natura dāt silr ⁊ retētio qr sp a fortitudie sūt virtutis ꝓcedētes a defectione vero si extra naturā mutat vnaq; qz. n. vtꝰ ꝑz nām se hūs opꝰ qdē qr suū ē pficit: expulsiuā euātioez: retētia retētioz. Cū vo ex nāz mutēt ⁊ debilitent ꝓriū opātur: defectio. n. cōtentiue opabitur euātioz ⁊ defectio expulsiue retentionem non qr virtus expulsiua ⁊ retētiua aliqd ibi operentur licet euacuatio ⁊ retentō fiat sicut nō naturaliter ꝓcedūt cōtentia vl ex pulsiua deficit: sed quiescit potius vbi sua cōtraria opantur ⁊ ecōuerso natura sit ordināte. Et causa decoctionis cōtinue ipsorum aut est essentialis: ⁊ in se ⁊ est mollificatio ipsorum vasorum ꝓpter malitiam complexiōis frigide ⁊ humide cooperāte ei excelsus spermatis predistinctio: aut causa eius erit ipsorum contentiue defectio non in se: sed propter vehementiam expressiue lacertorum ipsorum vasorum spermatis cuius causa est spmatis cōtrahens vehēmenter lacertos ipsos supra ipsa vasa quare comprimuntur: ⁊ quod in eis est spma cōtentū exprimitur ⁊ educit sicut in spasmo ꝙdigit. Et epilepsia in q̄ retētio fit stercoris ⁊ vrie ⁊ euātio spmatis cuiꝰ rei cā est: nam cum epilepsia sit qdem spasmus corpori contingens toti subito vl quo contrahuntur nerui et lacerti corporis totꝰ. in ea: et tñ lacerti ani et colli vesice ⁊ rei sint ad continendum superflua intestinoruꝝ et vesice: lacerti vero vasorū spermatis ad exprimendū qō in eis cōtentum est quēadmodū lacerti meri in exeterio: eius tunica situati ⁊ vētris ⁊ omnis actio fit ꝑ cōtractioēz ñ in spasmo erit necessaria nō est incōueniēs vt illoꝝ retētio fiat: spasmatis vo euātio in epilepsia vl spasmo vniuersali. Exterior vero cā coadiuuās ⁊ est sicut visio vl auditus coitus vel cogitatio vehemēs ipo vt desideret coitus valde āre moueātur ad opationes suas vasa spmatis motu forti ⁊ descēdat spma sicut cū mouent motu debili ⁊ mittāt hūorem paucuz ꝑ se vel añ vrinā qō in mulieribus accīt pp eandez cām. Signa ꝓmi modi cuius cā est spma sunt qō est qr egreditur cum eretiōe. Sed signa secūdi modi cuius cā est defectio cōtentiue sunt qr egreditur absq; erectiōe ⁊ inuolūtarie ⁊ cum signis multiplicatiōis ꝓter eam cuius cē est spasmus lacertorum vasorū spermatis qñ illa est ēt cum erectione. Sz differt a ꝓma qñ lz sit cum erectiōe non tñ fit cuz luptate ⁊ sensu vt illa sicut nec pollutio: ēt hic est cū spasmo vl manifeste: illa vero sine. Sz ngna eius cuius cā est multitudo spmatis sunt qñ ad expulsionez eius nō sequitur debilitas ēt cum mltū sit. nisi sit corpus debile. Et signa eius cuius cā est ipsiꝰ tenuitas est exitus eiꝰ cū tenuitate ⁊ aquositate ⁊ signa eius cuius est acuitas spmatis sunt qr sentitur in egressione mordicatio: ⁊ ardor vrine sequit ⁊ color corporis ad citrinitatem tendit ⁊ signant ipsam cāe preterite ex cibis ⁊ potibus ꝙplone corporis ⁊ circūstātijs consimilibus. Cura gomorree q̄ est fluxus spmatis ꝓter nām est quatuor res: prima mollificationē vasoꝝ tollit: ⁊ virtutem cōtentiuā cōfortat: secunda intēperātiam spmatis adequat: tertia spasmū lacertoꝝ solvit: quarta accūtia sequētia corrigit. Primaz rem cōplēt siccarū ⁊ stipticarū medicinaꝝ simpliciū ⁊ cōpositarum caliduz resolutiū mistratio intus ⁊ extra fm oēm mōm āles sunt que dicte sūt in cura dissurie ⁊ male cōplonis testiuz frigide ⁊ hūide pure ⁊ cum mā ⁊ cū paralisi. Secūdam rem cōplent vite ordinatio in cibis ⁊ potibus maxime ⁊ in alijs rebus cōsimilibus eis vt eiusdem superexcrescat quātitate sperma minoretur: cibus ⁊ potus calidus ⁊ humidus auferatur nec nō: ⁊ qui habent a proprietate sperma multiplicare frigidus: ⁊ siccꝰ. vel calidus ⁊ siccus multiplicetur indicetur etiaz ille qr proprietate sperma habet multiplicare ⁊ exiccare multiplicantia sperma: vt Galie. ait sūt. n. multiplicantia lac

preter agnuz castuz q multiplicat'lac ⁊ minorat'spma Et ex eis q̄daz sūt cibi vt cepe vulce:cicera fabe: ⁊ gna pini:⁊ pisces noiat⁹ multoz̄ pedum. Quedā sunt medicine vt stincus ⁊ testiculi vulpis:quedā faciunt illud ⁊ sunt cibi ⁊ semen lini vt medicie.⁊ eruca ⁊ alia que infra in cura diminutionis coitus dicemus. Diminorantia:⁊ exiccantia sperma sunt contraria multiplicantib⁹ ipsum: vt frigida ⁊ ficca sine sint cibi vt lentes ⁊ acetosa ⁊ stiptica vt sumach: siue medicie vt calide ⁊ ficce: vt'mēta que contrariantur spermati a ꝓprietate vt agnus castus.calamentum montanum:⁊ siluestre: ruta ⁊ similes sine frigide sint ⁊ ficce vt semen lactuce coriandrum radix ⁊ semen nenufaris camphora: opium: iusquiamus solatruz ⁊ similes q̄ a ꝓprietate nō tm̄ a ꝓlone hūt sperma minuere ⁊ exiccare. Et in emathite est ꝓprietas're etificandi gomorreā ⁊ in vreos auferēdi eā: ⁊ in mēta cū cōtrarietur spmatia ꝓprietate vt nenufar. Et si corpus tollex:t ⁊ regimē nō sufficiat minoret sanguis a tēperantia vel supfluitate sua vt ꝓuocet vōitus si necessitas vocat'nō aūt est ꝙueniēs euātio p̄ solōnez nē nec p̄ diureticā:cū talis attrahat mām pp ꝓpinquitatē ⁊ vicinitatem ⁊ exercitet multū ⁊ vigilet eger. Si vero peccet in subtilitate substātie cibet cibis stipticis ⁊ grossis inspissantibus sanāles sūt q̄ dicta sunt in cura doloris stōaci: ⁊ ardoris crine ⁊ approximētur q̄ ipsum inspissando hūt cōfortare a ꝓprietate vt coriādruz ⁊ mēta que cū hoc ꝙ ingrossat cōfortat a ꝓprietate vasa spmatis. Si vo peccet qualitate acuta stimulāte nām cibet frigidis ⁊ hūidis q̄les sunt que i cura ardoris ⁊ vlceris dicti sūt. Et vngatur dorsuz renes ⁊ inguina vsq̄ ad alchatiz ex frigidis sicut oleo ro.aq̄ coriādri hūidi:⁊ solatri:lactuce:⁊ portulace:⁊ iaceat s̄ stratū frigidū:⁊ sup latus dextrū ⁊ cibet ⁊ similibus. Tertiā rem cōplet cura spasmi supius dicta. Quartā rē cōplēt que in virtute⁹ releuāt siccitatem corporis extēuationē ⁊ inanitionē hūectāt restaurant ⁊ replēt: vt est resūptiua dieta. Exitū vero nālez spmatis q̄ diu ad defectiōez adduxerit nō oz ftiere. Inquit.n. G.spma diu retētuz in corpore efficit venenū. Cuz ve ad defectiōez ⁊ corporis ꝙsumptiōez adducere incipiat obuiet ⁊ curet cura eius quē ledit supfluus coit⁹ de quo dicet infra si deus ānuat qui sit hūdictus.

¶ Ca.xi. de pollutione.

Pollutio est expulsio spmatis in somno: p̄ꝰ prie hora noctis in etate adolescētie sentitur q̄ maxie supabundat. Qō aūt erit ꝙtingens ⁊ p̄ internalla facta ē cā eius erit motus nature: ⁊ virtutis expulsiue solius nālis vasorum spmatis tunc cōfortare ad expellēduz nocumētuz supfluū tertie vel ārte digōnis.s.spmatis q̄titate vel q̄litate vel vtraq̄ qp plurimū fit in somno ⁊ eō expulsiōe supfluoz prime ⁊ se digōnis q̄ in vigilijs viget magis cū sit ꝙposita ex nāli ⁊ aiali ⁊ illud pp occupatiōez nāe in digerendo tūc cibū āre multiplicat semē: ⁊ maxime si supra dorsuz ⁊ cerniculē fiat somnus quoniā calefūt ⁊ dilatantur ptes ille āre facilius expellūt mltiplicatā in eis māz ad qp ad inuāt fumi resoluti ab'ea petētes cerebz quos ymaginatiua cōponit ad mulieris formā sm̄ nature necessitatem ad q̄ mouet ac si in ea ageret vt expellerēt nec est morb⁹ sz accīs signū. Qō si in principio morbi mālis fuerit lōguz significat morbū: ⁊ multā mām. Si vero in fine vl' declinatiōe morbi digestā mām ⁊ nature potētiam. Si vo fuerit mlta ⁊ frequēs ⁊ q̄si quotidie morb⁹ erit i vasis spmatis ad mōz gomorree ex cōtinue ipoz defectiōe ⁊ signa ⁊ cura erūt q̄ illius. Curatio ex cōuenīēte cura ē dormire sup solatz:folia salicis:⁊ agni casti super q̄ sedēt mulieres athenienses sm̄ Alueroim in diebus festis q̄n reddāt eas castas:⁊ semē lactuce ⁊ ireos sūptuz exicāt.n.spma:⁊ ꝓhibēt pollutiōez. Et G.laudant lamina plūbi s̄ dorsuz applicatā:⁊ ligatā q̄n eius est hoc ipssio magna ꝓhibet.n.pollutiōez ⁊ sedat desiderium coitus sz nocet renibus pp frigiditatē q̄liter oz vt hec atendatur ⁊ pinde melius est cū stipitibus agni casti sternatur s̄ dorsuz q̄n ꝓhibēt pollutionē ⁊ virge erectōnē absq̄ nocumēto ꝓprietate sua. Et inūgere mēbra spermatis ex altee ⁊ semine eius vel ēplastare. Medicina Johānis serapionis ad gomorreā ⁊ pollutiōem. R. radicis cāne pfice ficce calamēti mōtani: ⁊ iusquia.s.lactuce se.apij.se.rute se.agni ca.ro.rubeaz.ana.z.ij.terantur ⁊ cribellētur ⁊ dētur in potu ex ea cū aq̄ frigida ⁊ cū aceto pmixto dosis.z.ij. Aliō iohānitij. R.se.ru.anisi.z.ij. castorei se.iusquiami albi ana.ℨ.ij.ro.rubea.balaustiaz ana.z.iij.ʒ.terātur ⁊ cribellētur:⁊ dētur ex eo i potu cuz aq̄ frigida dosi eius.z.ij. Aliud G. R.se.lactuce.z.ij.se. rute.z.j.sedenagi.z.iij.ʒ.terātur ⁊ cribellētur dosis ē.z. ij.cū sechaniabiz. Aliud ebrei. R.se.agni casti rute ana. z.j.terātur ⁊ cōficiātur cū aceto pmixta. Et p⁹ istō vtātur egri exercitio dōec astrigatur corpus eius ⁊ locis ei⁹ sit virtus ysaac. Accipiat ex farina glādiū cū acerbo vino oī die ⁊ simlr semē lactuce cū succo portulace. Itez fiat emplim. R. farine glādiū ⁊ distēpera cū albumie ouī ⁊ pone sup pectinē. Itē fiat electuariū. R. balaustiaruz se.portulace ana.z.iij.aneti se.rute se.arnogloſſe: ana.z. ij.fac puluerē de quo stō ieiuno da bibere cū aq̄ frigida rutā ⁊ iusquiamū cū sirupo de mirta:⁊ aceto ꝓsunt spmati ⁊ agni casti rute:ana.z.ij.balaustiaz.z.j. da bibere cū aq̄ frigida ⁊ a cibis calidis ⁊ potibus se abstineat. Rasis cōfectio ad diminuēdū spma:⁊ destruēdā erectionez R.se.agni casti.z.ɣ.se.portulace tātūdē folioz calamēti exiccatoz fo.rute añ.z.v.cimini cipi balaustiarū:ana z.ij.sūant i pluere.z.iij.⁊ noiat sodegna corpora.

¶ Ca.xij. de pruritu ⁊ dolore virge.

Pruritus in virga accit ex mala acuta salsa: ⁊ baurachia descēdēte a supioribus partib⁹ vicinis adipaz ⁊ refusa ad ptes cutis ipsius q̄ q̄q̄z tēdit p̄ canalē ciul ⁊ tūc accit titillatō in virga ⁊ fit erectio ei⁹ ad mōz pruritꝰ matricis ex quo mulierib⁹ accit priapismus ⁊ immoderati coitus desiderīū. Et plimū est cā doloris cū valde acuta fuerit ⁊ pūgens ⁊ vlcerās ⁊ fit dolor in ea ⁊ ex vētositate inclusa i cōcauitate neruoz venaz ⁊ arteriaz ⁊ carnis eius vl' ex apāte vel ex retētiōe vrine multe vel acute vel vtriusq̄z Et q̄q̄z ex cā extrinseca vt ꝓssione cāu ⁊ pussiōe. Signa pruritus acute materie salse:⁊ baurachie nota sunt ex p̄cedēti regimīe ⁊ ex p̄cedēti pruritu ⁊ dispōne mēbri q̄ rubet cū siccitate ⁊ adustiōe ⁊ resoluūtur q̄si furfures cū fricatur ⁊ scalpit. Et quandoq̄z est cum virulentia ⁊ humiditate cum est flegmatica salsa materia ⁊ est sine erectione ⁊ titillatione cum redudet ad cutem. Cum vero tendit per canalem cum titillatione ⁊ erectione fit ⁊ sequitur dolor. Et cum fuerit dolor eius ex ventosi-

tate est tensio ⁊ inflatio virge ⁊ sine grauedine si sit pura vl' cū grauedine si sit ibi hūoꝝ permixtio. Et si sit ex apostēate signa apparebūt ipsius similiter si ex vrine retentione ⁊ acuitate p̄cessit retentō vrine ⁊ sequitur punctio vel ardor in emissione. Et si ex causa extrinseca fiat dolor: est manifesta qdē. Jn cura eius est duplex regiū s. vniuersale ⁊ particulare. Vniuersale est tres res pma est materie euacuatō ⁊ est vt corpus euacuet ⁊ purget si expediat vt mā ab ipso nō influat nec descēdat ad illam Et illud cplent flebothomie ⁊ purgatiōes appropriate hūoꝝ adusto ⁊ salso cū p̄missione digōnis ipsius q̄ sunt tā note. Secūda est diuersio ipsius ⁊ ē vt ēca euātone si expediat fiat vētosatio ab āteriori pte iuxta radicē virge aut ponāt ibi sanguisuge. Tertia ē reginis ⁊ vite ordinatio ⁊ ē vt abstineāt ab acutis salsis ⁊ burachijs ⁊ vtātur regine hūectatiuo p̄dicto alterāte. ¶Particulare est vt balneet virga ⁊ adiacētes ptes fedēdo in semicuplo a q̄ dulcis decoctiōis violaꝝ acetosi: melliloti ⁊ fumi terre in q̄ sit aspsuꝝ oleū ro. ⁊ acetū vt mā fluxa obtūdatur ⁊ resoluat deide sogant ⁊ vngātur ex oleis resoluctib⁹ notis vnguētis, ōsiccātib⁹ ad scabiē ⁊ pruritū. Et ex illis pprijs ē hec. ℞. acatie memithe ana. ʒ. j. salis armōiaci aloes. ʒ. vij. croci ptes. xij. tertie vnius vnce q̄tū oia sīt terātur ⁊ cribellētur ⁊ cōficiātur cū olo sābucio. Et sīr inūgat dōec in balneo stat' ex albūine oui ⁊ melle cū olo ro. ⁊ aceto. Et si mā sit flegmatica addat alumē ⁊ staphisagrie parū ⁊ sal cū terebētina ⁊ abluātur cū aq̄ maris pus. Et si qdē fuerit ibi corrosio lenificet virgā cū lenitiuis ex oleis vt sisamio ⁊ adipe galline ⁊ anatis ⁊ medullis cruriū vituli ⁊ cerui ⁊ cera ⁊ resina in balneo. Et cura doloris eius est cura doloris textiū ,prima ⁊ ppportionabilis ⁊ cura vniuscuiusq̄ cāe ē nota. Et quidez si pruritꝰ sit mā tēdēte p canalē eius pluerizet cāphora ⁊ croci parū ⁊ distēperētur cū aq̄ ro. vel lacte ⁊ cū siringa miciātur ⁊ titilatiōes q̄ accīt sic in mulieribꝰ cōtingit ⁊ matricibus caꝝ. Cura dicta in apostēatibus calis ⁊ gomorea cala ex papismo calido ē ḡuēiens. Et ꝯ vt frigida sup dorsuꝝ ⁊ mēbra coitꝰ applicētur. Et ex appropatis ē radix nenufar ⁊ radix lilij ⁊ miciātur ⁊ equētur.

¶ Ca. xij. de magnificatiōe virge et p̄uitate ipsiꝰ.

E magnificatiōe āt virge dicere postponemꝰ vsq̄z ad ca. coꝝ q̄ delectatiōes faciunt in coitu ⁊ ibi patebit ad plenum.

¶ Ca. xiiij. de apātibus virge ⁊ corrosiōe eius.

Ulcera virge ⁊ apāte sūt ppportiōabilia vlceribus ⁊ apātibus testiū sūt. n. ex hūoribꝰ descēdētibus a corpore ⁊ supioribus mēbris: ⁊ deteriora sūt q̄ fiunt a lacerto q̄ est in radice v̄ge ⁊ ano eo qō sit i capite qō est qz indiget exiccatione fortī ⁊ dolor cū hoc est vehemēs ⁊ plīmū venūt ad corrosione ⁊ putrefactiōez ⁊ minus malū est q̄ sit in pelle: si qdē sint in parte exteriori sūt nota ⁊ sensui manifesta. Si vero in via ⁊ ductu vrine cognoscūtur ex dolore: ⁊ magis in vrine egressione ⁊ sanie egredīēte ante vrinaꝫ Et si sit apostēa in via ⁊ ductu vrine dolor erit cū stranguiria pus deide fēa sanie ⁊ erupta soluit pustula ⁊ strāguiria sicut hip. dixit in afforismis. Cura vlcerū virge sūt mtriseca ē cura vlcerū vesice. Et ap,ppriati eis sunt trociscī de cartis papiri ⁊ de pāno ꝑbusto alumie adhusto in chimolea ablata post eius adustionē corticē arboris pini. iiij. sederigi ⁊ thuris mistratis i traiectorio. Si vero sint extrinsecus aut sūt recētia aut antiq̄. Ex recētibus sūt medicine ,ppte simplices ⁊ cōposite. Et ex simplicibus melior est aloes pulueriz at⁹ sup ea ⁊ folia glādis pulueriz ata ⁊ litigata: ⁊ folia ro. marini pulueriz ata plūbuꝫ vstuꝫ climia abluta cū vino: thutia ⁊ margarite noue ⁊ aduste sunt mirabiles ⁊ cineres ouoꝝ ⁊ epithimata cū aq̄ frigida. Si aūt hūidiora illis mistrētur siciora vt est os vstum cinerꝫ corticis pini hūtis ḡna parua aduſta. Et si indiget generatis carnis misceāt eis thus sarcocolla ⁊ mastix. Et ex cōpositis ē medicamē exptuꝫ ad ea q̄ indiget exiccatiōe vehemēti cū icarnatione. ℞ tutie sarcocolle: aloes thuris corticis idiani: algarab. ad vsti: gallarū, ⁊ balaustiarum acatie ana ptes eq̄les floris heris ptis. j. ʒ. Et capitū ḡnatoꝝ acerboꝝ ptis. j. ⁊ fiat ex eis vnguētuꝫ ex olo ro. Descriptō alia ℞. scone ferrt plūbi husti san dra. carte cōbuste alumis adhusti ana partes eq̄les frātur ⁊ misceāturcū olo. ro. ⁊ fiat ēplastrū vel vnguētuꝫ. Unguētū exptū ad virgā vlcerata. ℞. mellis q̄tū vis ⁊ extigue ferrū ignitū i ea totiēs q̄ deducat ad spissitudinē sape ⁊ cōferua cū ⁊ vtere: ponēdo super vlcere q̄n exptū est. Uel si quidē fuerit antiq̄ addatur p̄dictis minutū thuris ⁊ corticis ei⁹ ⁊ aloes ana eq̄liū partiū ꝑ⁹ tñ abluātur vlcera cū aq̄ cineris ligni ficus. Q̄ō si illic fuerit corrosio ⁊ ābulātia fiāt tūc opꝫ vt ꝓhibeat corrosio ⁊ ambulatio cū ,ppris vt sūt: vt ambulātur ⁊ epithimētur ⁊ fricēt cū vria hois antiq̄ ,ppij vl asini vel aceto deide cū succo rubi: deide supaspgat pulueris glādiū ⁊ rubi sicci: deide emplastrent cū radice pētaphilō ⁊ sumach decoctiōis vel cū alumie ⁊ fece vini ⁊ salis geme vel ex affodilli lo cū fece vini. Et si fiat ex eis dolor emplēt cū ēplo facto ex faria lupioꝝ ⁊ ordei cū oleo olinaꝝ silueſtriuꝫ vel saltiꝫ onsacino. Et ex exptis ē vt sumat cinis capilloꝝ hois amudē ⁊ lētes mōtane: ⁊ fiat emplin ⁊ supponat. Et vltimū est vt sumat de vnoquoq̄ arsenicoꝝ. ʒ. vij. calcis nō exticte lapidis. xx. ⁊ acatie. xij. ꝑficiātur cū aceto ⁊ succo alexsius hūidi: ⁊ fiāt trocisci i vmbra ⁊ admistrent. Est. n. cauterizatiuū ⁊ phibēs ābulationē vlceꝝ corruptiōez cū potētia: actual' āt ppter nositatē mēbri ē incōueniēs. Receptio alia fortior. ℞. vtrūq̄z arsenicū ⁊ calamētuꝫ: stafisagri ana ⁊ cineris aneti ⁊ pip: de qb⁹ fiant trocisci. Si aūt cessent a corrosiōe: ⁊ ambulatiōe tūc emplin cū alleo silueſtri: q̄z facit ea cohereſ: ⁊ cū testiculo vulpis: q̄z incarnat ipa. Si aūt fuerit fraudulēta ⁊ maligna ⁊ denigrētur tūc melius ē fm p̄ceptū hip. vt abscidat totū nigrū: ⁊ deide curētur cuꝫ vnguēto carnis generatiuo ⁊ cōsolidatio. Et ad ragadias virge cura ē cura ragadiaꝝ ani. Et ex ,ppijs ē vt sumatur thucia chimollea: ⁊ alchāna cōtrita: ⁊ dragātum ⁊ cū vitello ouoꝝ ⁊ cera fiat vnguētum.

¶ Ca. xv. de apātibꝰ virge ⁊ medicinis eoꝝ.

Ucura apātū eius est ,ppinq̄ cure apātum testiculoꝝ magis tñ tolerātia sunt stiptica in pncipio pp nām ,ppriā ⁊ pp hūiditatum decursuꝫ: ⁊ ex appropriatis apātibꝰ calis ei⁹ est vnguētuꝫ qō. ℞. corticū ḡnatoꝝ ro. siccaꝝ lēiuꝫ: ana ptes eq̄les: ⁊ decoquātur in aq̄ ⁊ crocus i decoctiōe solūtur: ⁊ terātur cū oleo ro. ⁊ admistrētur. Aliud exptū ⁊ fortius. ℞. chimolleaꝫ cū aq̄ solatri vel bolū armenū tētes: ⁊ alkekēgi terantur ⁊ fiāt vt supra. Aliud ysaac

℞.cachimie:argenti cerusse:litargiri:memithe ana.ʒ.i.ʃ. croci acacie:balaustiarum:añ.ʒ.i.fac puluerem ⁊ vnge cũ oleo ro.⁊ cera. Aliud. ℞.frondium vitis thuris añ.ʒ.i. cerusse.ʒ.iij.tempera cũ aqua vel albumine ou oleo ro. ⁊ croco ⁊ mirra fac vnguentum. Aliud. ℞.cinerem frõdium vitis mirrã tempera cum aqua rosa.⁊ inunge. Aliud expertum ad apostema frigidum ⁊ proprium. ℞.ossiuz vaculoz partes.ij.altee partis.i.conterantur cum aceto ⁊ emplastrentur. Aliud cum est ibi apostema durum ℞.furfuris partis.i.armoniaci.ʒ.i.⁊ est dictuz supra in apostamate testiculorum.sed hic est magis conueniens ⁊ ad verucas virge ⁊ eradicat eas squilla limita cum oleo ⁊ gumma pini:elleborus cum aceto:lac ficus siluestris lactucarum acutum cantarides: limite cum aceto: aut incidatur ⁊ ponatur super medicinas retinens sanguinem deinde liniatur cum aliquo predictorum. Et si fuerit ibi morum sumatur baurach adustum a cinis ligni ficus: ⁊ misceantur cum aqua ⁊ ponantur super morum. ¶ Aut decoctio ficus alumen aut fel asini:quoniam eradicat ipsum. Et similiter capita sardellarum adusta :aut lacticinia quoniam delet ipsam ⁊ ex apertis ⁊ probatis est vt pl' uerizetur cortex granati acetosi ⁊ ponatur desuper ⁊ ligetur:quoniam infra diem consumit. Et quando non sufficiunt incidatur ⁊ puluerizetur desuper attramentuz ⁊ arsenicum:⁊ similiter si fuerit deteri⁹ illo nõ erit excusatio quin cauterizetur.

¶ Capitulum decimumsextum de coitu naturali ⁊ preter naturam ⁊ signis eius.

Ditus notus est. Est.n.actus nature ad expl' sionem spermatis ad quẽ ex seipsis alia furio se mouent ⁊ agunt absq; doctrina. Et quidẽ duplex est.s.nãlis ⁊ innaturalis:⁊ vterq; fine deassumit exordiũ si.n.ad generationẽ quam intendit nisi sit nãlis dicet simpliciter si quoq; ad euitãda nucumẽta q ex seminis retẽtione prouenunt nãlis dicet ꝑm quid cũ psit idumduo ⁊ nõ spẽi. Si vo ad aliud vt delectationem vel obprobriũ dei ⁊ nãe nõ solum innãlis sed omnino preter nãz ⁊ simpliciter detestandus merito ꝓbatur ⁊ tũ naturalis sua hz indicia eius q est preter naturaz quoz quedã sunt ex pte coentiũ subiectoz:quedã ex pte earum quedã ex parte fiendi tpis atq; hore : quedam ex pte qualitatis:quedã ex parte quãtitatis :q̃dam ex parte modi:quedã ex parte ordinis. Ex pte quidẽ subiectorum coeuntiũ vt puta q; sit masculi agentis ⁊ femine patiẽtis sanoꝝ ⁊ boni reginiinis eiusdem spẽi perfectoz in etate vt adolescẽtie ppie ⁊ sexu vt q; habeant ppria instrumẽta sexus distincta nõ confusa seu pmixta vel debilia vt habent hermofrodite. Ex parte cãz vt fiant a desiderio sano.s.a multitudine spermati cõmouentis:nam quem nõ excitat ymaginatio nõ ꝓmouet aspect⁹ nõ ventositas nõ stimulat pruritus fluentis alicuius humiditatis vel seminis ardor: nõ multitudo fecis cõcitat nõ mora mingendi ex parte tpis vt fiant tpe maioris appetitus ipsius qui est in mare tpe hyemis ⁊ veris:⁊ in mulieribus estate q; spma earum frigidum estate acuit :⁊ digõ fortificat,in hyeme ⁊ vere vtan affo.dixit hypo.multiplicãs spma'⁊ vt estate fiat interuallis :q; sperma sit generatiuum :⁊ in vasis spermatis aggregatum :nec sit tanto tempore retentum vt frigiditate corumpat. Ex parte hore vt nõ hora replõnis stomaci nec iationis membroz fiat quoniam vtroq; modo est valde nociuus:sed ꝑma digestione stomaci:secunda epatis ꝓpleta:⁊ tertia mediata membroz que cꝑ⁹ somnũ vt q; sit cibus missus appositus ⁊ vnitus mẽbris ipsi⁹ vero nõ coagulatus ⁊ assimilatus pfecte sitq; sperma sic iam generatũ ⁊ hora sic ꝓpinqua q; superfluitatuz digestiõis tertie sequat euacuatõ:sitq; hora tpata ⁊ tpatũ corpus. Et Ba.determinare interualla temporum docuit per effectũ dicens: dummodo ex tantis interuallis fieret: vt neq; dissolutionẽ sentiat: ⁊ se ipso leuior fact⁹ sit ⁊ melius dormiens salubrioz erit venereorum vsus. Ex pte qualitatis vt ꝑmisceantur propriis instrumentis prout nã instituit: vt virga immittat in vuluam tamquaz in vas ꝓprium ⁊ ꝓcutiendo fricent ⁊ delectent donec pficiatur coitus ⁊ emittat semen ad generationem. Ex parte quãtitatis vt fiat nõ multum nec frequenter sed ꝑ interualla sicut dictũ est totienes vt ꝓlõ tolleret ⁊ habitudo ⁊ etas quoq; ⁊ regimẽ suppetit atq; vsus ⁊ intentio regulat. Ex parte modi fiendi vt masculus supra feminaz: nõ ecõuerso. In tali.n.modo timetur ex labore in emittendo sperma : ⁊ ne aliquid currat in virgam de spermate mulieris. Ex parte ordinis vt nõ subito misceantur sed precedẽte delectationis actu: ⁊ ãplexibus osculis tactib⁹ uberum ac genitalium quãdiu agens ⁊ patiens audaciter deantur ⁊ se mutuo ꝓuocent ex delectatione ad coitum. In quo igit hec conuenerint indicia ⁊ proprietates naturalis simpliciter est dicẽdus. Innãlis vero cũ oia vel pra deficiunt. Signa coitus in se ⁊ absolute ꝓsiderati sũt: qñ in vrina coeuntis iam aparent sicut fila permixta ex reliquia seminis remanẽte in virge meatu : ⁊ in expulsione quidez spermatis q̃ in coitu maior delicia sequit quã in expulsione aliaz superfluitatuz ex duplici cã. ¶ Prima est diuina ordinatio ad geanologiam seruandam. Secũda est spermatis mã q̃ est temperata suauis: ⁊ bona:non mãla ⁊ acuta vt aliarum. Sciendum quoq; q animalia post conceptũ nõ appetunt coituz preter mulierem eo q appetunt ꝓ naturam:nõ propter voluptatem ⁊ delectationem vt mulier ac etiam q; nõ habundant spermate: ⁊ menstruo quod molestet sic mulier eo q; trãsit in coz ad ditamenta si superfluat.

¶ Capitulum decimumseptimum de erectione virge: ⁊ nocumento eius ⁊ de diminutione eius ⁊ multitudine ipsius.

Irge erectõ est ppria actio ei⁹ cũ animal mouetur ad coitũ. Fiat ãt ꝓ plenitudinẽ cauernosi nerui ipsi⁹ paulatine factã:quo pleno penit⁹ erigit virga tendit ⁊ dilatat ⁊ firmat. Et cã eius c̃ coitus cã:hz possit ec̃ erectio absq; coitu ⁊ nõ ecõuerso. Et est mãlis ⁊ efficiẽs.⁊ vtraq; est duplex. mediata ⁊ imediata. ¶ Dãlis imediata est vẽtositas grossa quã impellit cã efficiens imediata que est nã ⁊ spũs libidinis missus a virtute cõcupiscibili deferens sanguinez :⁊ spñ grossum transeundo ad virgã vt erigat ad coitum quod efficit absq; doctrina sicut cetera membra propriam actionem ad quã exercendam ordinauit ea nã: sicut matrix:⁊ vbera sua: ⁊ stomacus ⁊ alia. ¶ Et plurimuz fit post somnum ⁊ in supine iacentibus quorum femora calefiunt: vt Ba.ait. Calefactis enim eis ⁊ arterijs calefiunt magis: ⁊ eaz ora magis largiora efficiuntur quibus sic existentibus nõ minimũ concitat ventosa ſba ⁊ ad neruũ dirigitur vt impleat ipsum ⁊ erigat. ¶ Mediata ⁊ materialis c̃

causa ex cibis: ⁊ potibus elaefaciens: ⁊ humectans in q̄ est hūiditas extranea apta ad ventositatē cōuerti in qua ꝑma ⁊ secunda digō agende: ⁊ cōuertende nequit finire velociter imo figit ⁊ transit vsq; ad digestionē tertiam ⁊ illic inflatur vt sunt cicera fabe ⁊ vue. ¶Dediata ⁊ efficiens est oē qō mouit nāz ⁊ spū desideratiuum ad coitus actū: ⁊ illud est aut quantitas spermatis grauans sua multitudine naturaz aut acuitas qualitatis illius mordicitas naturā molestans quare mouet ad eius expulsionē ⁊ erigit virgam ad coitū ⁊ tūc est coit⁹ ꝙueniens: aut est vētositas exīs in sanguine quo nutrit virga: testes ⁊ semināria vasa: aut mordicatio māe stantis in glandulis positis in duobus lacertis orificij vesice vel materie subtilis venientis ad virgam de renibus aut imaginatio vel aspectus coitus vel mulieris que mouet ꝙupisibilem existentem in corde vt mittat spū ⁊ calorem ad virgam qui impellit spū ventosuz ad ipsum quo erigit: ⁊ tūc coitus nō est ꝙueniens. Inquit.n. Albo.naz plus obedit aie q̄ contrarijs qualitatū⁹ in ipsaz aut alibi agentib⁹. Et alibi mouet.n. sanguinē res intueri rubeas. Et si quidez vsus coitus cōfortat hoc membrum ⁊ ipsum reddit lacertosum ⁊ grossum ad exercendum ipsuz potens ⁊ forte: ⁊ dimissio eius extenuat ⁊ debilitat. Inquit.n. ¶Plato quies cū defecerit labor: ⁊ exercitiū ꝑprie actoris eius virtutē ⁊ sanitatem augmentat. Quod etiaz in vberibus ē videre mānifeste. cūqz ffluat fz nām nō ē nocumentū: sed potius virtus nec ē superfluitas: sed fortitudo magis. ¶Nocumentum g̃ si qō accidit in erectione ex quo coitus ledit dittur: vel aufert. necnō gnātō quoqz ex diminutiōe: seu defectu vl ablatiōe alicuius ꝑdictaz cāz eius: vel oim ꝓcedit necessario: si debile sit: vel auferet: vel ex superfluitate alicuius ipsaz: vel plurimū ꝓter nām: si supfluat: vt in papismo ¶ Signa causaz imediatarum sūt. nam si nocumentum in erectōe sit ex defectu mē. s. vētositatis in mēbris inferioribus ꝙgnoscitur ex ꝙplōne genitaliū: q; ffa nimis vel nimis cala ⁊ ficca sit: ⁊ regimē silr ⁊ circunstātie cōes: ⁊ ars ⁊ exercitium: vt longa equatio calefaciens: ⁊ arsullorum inffans illa. Si vero ex defectu eius in spiozibus ex fortitudie digestionis ꝓme ⁊ secūde q̄ robusta dispō superioz ostendit. ⁊ datis inflatis iuuant. Si vo sit ex defectione sanguis ⁊ spūs gn̄ati ex debilitate corpis ⁊ aridate sicc. Si vero cā in efficiente. s. in spū desideratio nō moucte ⁊ in natura nō ipellente: aut erit ex cā in ꝓncipijs superiozib⁹: aut in via in virga ⁊ genitalibus aut in adiacentib⁹ mēbris. Et causa in ꝓncipijs aut erit in corde: vt plurimū est: q; sit sicce ⁊ gelide nature: vel aliquam egritudinem passum: cuius signa superius habuisti quaꝝ abscindit desideriuz: ⁊ desideratiuus spūs nō procedit: aut erit in epe: q; fuerit ffe ⁊ sicce ꝙplexionis: ⁊ pauci sanguinis ⁊ spūs: quare mā spermatis abscindit: vel q; passum aliquā egritudinē fuerit. aut erit in cerebro: q; sit naturaliter discrasiatū ffm ⁊ humidū: vel q; fuerit aliquā paſſū egritu. abscindentē virtutē ffibilē: vt stuporem vel litargiam: aut ꝙpressionem pp casum ⁊ percussionez vnde cō motio ꝙfricatiua: vt defectus spermatis nō sentiat. ⁊ horū oim dicta sunt signa. Aut q; immediam cā fuerit cacaxio vt cū verecundus fuerit: vel rō ⁊ itellectus retraxit spū desideratiuum cā seruādi castitatē: vel motus pene propter peccare: aut q; mediatus est feditatē: ⁊ imunditiam aliquam mulieris seu turpitudinē quare nā retrahit spiritum ⁊ nō impellit. Et cā in via est opilō: aut i vēis q̄ sepost aufs ⁊ neruis q; sūt abscise: vl et oppilate. aut in arterijs vt in oppilatiōib⁹ coxdis ex sincopi: aut i vēis: vt in oppilatiōibus epis. ¶ Et cā in vga ē mollificatio ex pp malitiā ꝙplōnis ffe ⁊ hūide: cui⁹ signū ē: q; ꝓita in aq̄ ffa nō attrahit. aut erit in testib⁹ ⁊ vasis spmatis ⁊ difficilis sensus ipsi⁹ ⁊ ei⁹ defectus vel altā egritudinē fuerit passi quoꝝ signa sūt ꝑmissa. Et cā in vicis erit aut ꝓpter qs: vt accit ei cui emoxoides inciduntur. aut habentibus anū doloxosum: ⁊ vesicā: q̄ sūt manifesta: nocēt enim illa neruis cōibus inter anum ⁊ lactos virge: aut remotis vt hūs renes ffos vel egrotātes: aut totum silr corpus cui⁹ signa hita sūt in ꝑmissi. Et signa causaz mediatarum: ⁊ occultaz sūt hec. naz si sit ex paucitate spermatis: vel ei⁹ obtusione q̄litatis: ⁊ cum mordicatione ipsius hūtium i ducere motus in spmate ꝙmouendo nāz ad eius expulsionem. signa erunt cōtraria illis q̄ dicta sūt in gomorrea. Cuius causa existit in spmate: ⁊ ex illis est q; egredit apō coitum res pauca: ⁊ illud est plurimū pp ꝙplexionē ffaz ⁊ ficcaz. Et ꝙtingit q; sperma sit plurimū: sed si quietum congelatū. ⁊ post coitū descendit qui calefacit ⁊ tribuit ei motū dissolutiōis ⁊ fluxus. Et signa defect⁹ vētositatis in sanguine nutricte virgam sūt q; nō sentit ibi tēsio nec erigatio. Et signa defectus me mordicantis q̄ circa glādulas existit sunt: q; ibi nec punctio nec mordicatio: nec pruritus adest. ¶Dediditiua ea ē nō silr mediata mālis q; nec medicatio: nec est cibi ⁊ pot⁹ sumptio inflatiui.

¶ Cap. xviij. de nocumentis ⁊ iuuamentis prouenientibus ex coitu.

Altitudo vo desiderij quedā est nālis: q̄dā ꝓter nāz. Mālis est ex abūdātia cāz q̄dicta rū nāliter tñ. ¶Dreter nāz ē abūdantia vel supfluitate ipsarū ⁊ dr̄ priapismus: ⁊ priapismus qdez fz B. est ꝓpria passio virge. Et sic gomorrea vasoꝝ spmatis: ⁊ est tēsionis ipsius erectio: ⁊ in rotundi tate ⁊ longit. magnificatio: nulla exīte coitus ꝙupiscentia q̄. n. sumptū est a quodā greco: qui ꝑmol vocabatur pictus aūt erat in neruo cuz ventre ad eundem modum quez hēbat. Cuius causa ē duplex dilatatio ⁊ aptio arteriarū de vētosa sba vel grossa in neruo ventris gnāta: l' desup influxa: vel vtrunqz: vt supra in cura retentionis dictū est modus: q̄ prima adiuuat. vel plurimum fiat ex prima: facilius. n. est vt aperiat os venarū: ⁊ arteriarū q̄ vētositas generet in neruo. Causa āt vētositatis mālis ⁊ efficictis dicta ē bis ⁊ s̄ de stōi inflatōe dilatatōis venaz genitaliū cā est equitatio ⁊ coitus multus ⁊ vsus rez ex cibis ⁊ potib⁹ multiplicantiū ⁊ acuentiū spma ⁊ aquositatem ⁊ sūt cice. cru. ⁊ vi. nouū: ⁊ structura arteriarum: ⁊ somnus superin⁹: quare calefiunt ptes ille: ⁊ aperiuntur orificia venaz ⁊ arteriarū. Et fortassis ambe cāe in hoc ꝙcurunt: ⁊ soluant: vt s̄ in cā erectionis ē dictuz. Signa vero vniuscuiusqz ex accītibus ꝓprijs: ⁊ iuuantib⁹ medi. pñt haberi. Nam cuius cā est vētositas. signa sūt titillatio: ac iectigatōis in vga ꝓceptio. ⁊ cito venit: ⁊ cito recedit: q; curaꝝ q; approximatus medicis ventositatē resoluentibus: vt supra vgam: ⁊ inter eā ⁊ anū ⁊ super femora: ⁊ dissoluta vētositate dissoluet ꝓpriapismus. Sed in ea cuius causa est orificioz: arteriarū ⁊ venarū dilatatio. titillatio. ⁊ iectigatio nō sentit: ⁊ cito venit nec recedit: sed g̃ uedo diu se a coitu ꝙsueto patiēs abstinuerit vnde spma

fit multiplicatum in vaſ: maxime ſi cibos multi ſperma
tis ſumpſerit: ⁊ quiete vtaſ ⁊ ocio: ⁊ imaginetur coitū vl'
mordicatio: ſi cibos corruptos ⁊ acu. comederit: ⁊ preceſ
ſerit equitatio lōga calefaciens iferiora: pinde aperiens
ora venaruz: ⁊ app:oximata medicina frā'mentur: ⁊ phi
bitiua gñationis ſpmatis: calida vero ledatur. Cura no
cumenti coitus ⁊ erectionis: ſi diminuaſ: vl' auferatur cū
gñationem ipediant: vel ꝓhibeant auide in nā attēta oz
diligenter pergrere ⁊ ſolicite pertractare. ¶ Et ſunt. v.
res. ¶ Prima ſuperiora mēbra a qb⁹ virtutes ꝓcedūt: ⁊ ſpi
ritus rectificat: ⁊ ꝙfortat. Secunda vias tranſitus prepa
rat. Tertia genitalia mēbra: vt virgā: teſtes: burſam: ſp
matis: ⁊ alia vicinantia mēbra ſubalternat ⁊ ad coitus ac
tū ꝙfortando diſponit. Quarta prebet ſanguinē. ſ. ſpūm
groſſum ⁊ ventoſitatē: ⁊ ſperma ois. n. virtus obtuſa eſt
indigēs mā ꝓpria: vt ait B. Quinta eās exteriores: ⁊ in
teriores ad coitū incitat ⁊ ꝓuocātes procurat. ¶ Primaz
rē ꝙplet miſtratio medicinaz: quas ad curam p̄dictoruz
ꝓncipaliū diuīus ſupra. Et ex ꝙuenientibus eis in hoc ca
ſu ſūt. nam ſi quidē videris cāz in eis eſſe frigidaz plurī
mum pp cor miſtrabis: vt tiriacam veterem ⁊ mitridatū
pp cereb⁹ vero diambram ⁊ diamuſcum. pp epar autez
diacurcuma ⁊ humoroſius: ⁊ ſageneam ⁊ mitridatū etiā
ꝓpē omnia eſt. n. fortis medicina in oi defectu coitus pp
frigus in oi mēbro: vt ait Alboa. Cum vō preceperis eſſe
pp malitiā digōnis ſtōi curā ꝙuenientē miſtrabis: ⁊ ea ꝓ
prie q̄ digōnem reddunt pfectam: quoz cognitionez ha
buiſti ſupius. Stomacus. n. inter ꝓncipalia operatione
ſeu digōis meruit ꝙputari: ſi quidē fortis caloris ⁊ digō
nis fuerit, ⁊ ſil'r epar: qō ventoſitatē ꝓhibet generare in
frigidabis: ⁊ equabis cū frigi. cibis inflatis: ſicut pira cito
nia mora: lac ſabe: ⁊ ſi cū medicinis ſupernis dictis: vel ſi
fuerit fortis frigoris: qō'inuentū gñare ꝓhibet calefaciēs
cū cibis calidis inflatiuis: vt ſunt cicera: faſcoli cū ſale in
quo ſit aliquid altre. ⁊ plurimū cinamomi ⁊ potibus vini
ra. ſpiſſi ⁊ turbidi cū fricationibus balneis: vnctionibus
⁊ emplaſtris cali. ſupra in cura coz dictis. Secundam rē
ꝙplent ea que in cura oppilationis neruorum ⁊ paliſi ar
tariarum cordis: vt in ſinco. ⁊ venarum: vt in oppilatio
nibus ep̄is dicta ſūt. Tertiam rez ꝙplent: ſi quidē cauſa
in virga fuerit vt mollificatio ea q̄ ſūt dicta in cura pale
ſis ⁊ cura virge dicta fuerūt. ſi vero in teſtib⁹ ⁊ vaſ ſper
matis cā ſit curam ꝓpriam dictā ſuperi⁹ miniſtrabis eoꝝ
diſcraſie: vel alteri egritudi eozundē. Et ſi quidē coz diſ
craſia fuerit tal'que inflationē in eis reſolnat: vt caliditas
ſupflua: vel ꝙgelet: vt frītas in eis alterabis eozum cali
ditatem cū diureticis frīs: ⁊ fomentationibus: epithima
tibus: ⁊ vnguētis frīs: ⁊ cibis ⁊ potibus frīs. Et coz frī
ditatem cū diureticis calidis cibis ⁊ potibus: ⁊ alijs me
diis calis exteri⁹ applicatis notis ſupra in cura remiz ⁊ ve
ſice: ⁊ cura teſtium: ⁊ cum his que infra dicentur. Si aūt
in vicinantibus mēbris ſit cauſa: vt in partibus ani emo
roidarū ⁊ veſica curam vniuſcuiuſqz ꝓpriaz miniſtrabis
Si vero in renib⁹: q: fuerūt frī curabis ⁊ calefaciens eos
Calefactio ergo renū ⁊ dorſi eſt: qō inuatiuum in erecti
one ⁊ coitu. ⁊ etiā ſi cā fuerit i toto coꝛpe: q: ſit debile: ſic
cum ⁊ gelidum calidis ⁊ humidis ꝙfortetur medis elec
tuarijs: balneis: ⁊ vnctionibus: ⁊ emplaſtris: ⁊ regimine
humectatiuis ⁊ cibis ⁊ potibus reſumptiuis huic actui ꝓ
prijs: que dicentur. Quartam rez complent: que ſangui
nem ſpiritum groſſum: ſperma ⁊ ventoſitatem multipli
cant ſic materiā erectiōi ⁊ coitui pr bēt nām: ⁊ virtutem
ac ſpūm ꝙfortant: incitant ad ipſū: ⁊ ſic adiuuāt: quoz q̄
dam ſūt: vt cibi: ⁊ po. ⁊ medicie quedā: vt cibi ⁊ medicie ⁊
q̄dam a ꝓpꝛieta. ipſū iuuant. Et ex illis ē in reliquis que
niens regimē vt cibi: qui ſūt calidum ⁊ humidū generā
tes ſanguinē vt ſūt calidi ⁊ hūi. humiditate quaſi ſupflua
apta ꝙuerti in ventū groſſuz aptū nō cito cōſumi ⁊ finiri
quales epar panibus panis ſimuli ꝓprie cū granis ſiſami
Et ex carnibus volatilibus carnes gallinaz. ⁊ galloz pi
guium iuuenū pulloz: columbarū pinguium: carnes a
natum ⁊ paſſerū ⁊ cerebra ipſoꝝ. Et ex quadrupedibus
carnes ouium vituloz ⁊ porcorum nutritorum in domo
⁊ medulle animaliū ipſoꝝ. ⁊ ex aquaticis carnes piſciuz
paruoz: ⁊ cāeri fluuiales: ⁊ piſces fluuiales exiccati. Sint
autez elixe aſſe ⁊ nō frixe. Frixura. n. minut nutrimentuz
ſecundū Alboali. Et ea q̄ ab illis ꝓcedunt: vt eſt lac ꝓ
prie bouinum camelarū ⁊ ouium: butirum: oua gallina
rum: anſerum: columbaz ⁊ anatum: ⁊ piſcium. ⁊ ex her
bis camules bancie: borago: buglo. menta: ⁊ andacoca: ⁊
capita cardonū. ⁊ ex granis: vt eſt furmentū coctum: riſū
cum lacte amigdalarum vel ouis: cicera fabe faſeoli: piſa
fenugrecum ⁊ ex fructibus vue recentes dulces: pira: ci
tonia. ⁊ ex nucleis fructuū: ſicut ſunt amigdale pince fiſti
ci ⁊ auelane nuces ⁊ nuclea nuces recētes. ⁊ ex ſtipticantī
bus ſparagi prepucia vitis albe: ⁊ ex radicibus ſecacul: na
pi: cepe albi porri: ⁊ allea parū cocta: tubera: radices iring
gozū recentes. ¶ Potus autē ſit vinū rubeum ſpiſſum vel
turbidū: dulce: nouum: vel temporis medij: ⁊ odoriferū
aqua ſit ferrea: nō ſolum cū ſit nocibilior: ⁊ maxime frigi
da valde. ⁊ ſi quidē ibi fuerit frigus manifeſtum ꝙfortā
bis caliditatem eozum cū zinzibere cinamo. mace: ⁊ pipe
q: ſi caliditas ſuperabundat cum frigidis: quales ſunt lac
acetoſum: melones: citrulli cucurbita: cucumeres: ⁊ fruc
tus ⁊ olera humida: ⁊ ſpina. criſolocāna: lactuca ⁊ portu
laca ⁊ ſimiliter albumen ouorum. ¶ Et medicine vero
quedaz ſunt ſimplices: quedam compoſite: que infra di
centur. Ex ſimplicibus quedam ſunt calide: quedam frī
gide: quedam temperate. Et ex eis quedam ſunt ex terre
naſcentibus ⁊ plantis: quedā ex animalibus: quedam ex
numeralibus: ⁊ ex plantis que calide ſunt: quedam ſunt
ſemina: vt ſemen napi: vrtice ⁊ ſemen artetice lupini ⁊ al
kerua ⁊ mentaſtrum ortulanuz: quod eſt menta: ⁊ ſemen
ſparagi: ⁊ ſemen rafani: ligua auis ⁊ ſemen apij: ⁊ petro
ſel. coꝛdumeni piper longum: ⁊ macropiper. ⁊ quedā ſūt
ex fructibus: vt grana viridia: ⁊ grana been: ⁊ oleum ci⁹
Et quedam ſunt ex radiz alub: been: zedoarie coſti dul
cis: teſticu. vulpis: qui fortis eſt in coitu ⁊ erectione. ⁊ ra
diz cardi: cepe: aſſatum: et ſquille: parum ſecacul: ⁊ zinzib
⁊ ꝓprie ambo condita: galange: pire. aſſarum hermo
dactili: ⁊ napi de barbaria ipſi enim commouent: ſicut ca
liditas vini in toto coꝛpore. Quedam ſunt gumme ⁊ co
rum procedentia lignis: vt ſunt dragagan. et alia: quoni
am inflant valde virga: ⁊ ad coitum incitant. ⁊ ꝓprie
infrigidatus cum eo auf. i. bibitur cum: vino ſucci eius
caliditas eſt ſuperans caliditatem cuſor. ⁊ quando q̄z cuz
humiditate iuncta: q̄ infrigiditate plurimum inuenit in
flationē preſtat: que ad genitalia ſua mēbra potentia pro
diens facit erectionem ⁊ ad coitum incitat. quedam vero
frigide ſunt. vt ſemen portulace. lactuce ⁊ ſeminū melōis

⁊ seminis caulis: que vero sunt temperate sunt: fenugre cuꝫ: sisaminū dactili. Que vero ex alibus sic: sūt vermis multoꝫ pedum stellio: lacertꝰ sticus ⁊ propꝫie extremitas caude eius ⁊: le. eius ⁊ renes ipsius. ⁊ sal ipsiꝰ hoc modo factus. Sumatur lacertꝰ in diebus estatis ⁊ decoletur: ⁊ mundetur viscera eius: ⁊ impleantur sale: ⁊ supedantur in vmbra: donec exiccentur. Cum sautem feceris illud tunc accipe sal: ⁊ proijce corpus eius de quo sale sufficiet tibi modicum minus quam stinchi. De materalibꝰ vo sūt q̄ cōfortant pricipalia: ⁊ quedā cor: vt lacicus quedaꝫ cerebrum: vt lapis q ui inuenit in capite aial vt serpētis piscis: vel galli. ⁊ quedā epar: vt lupus: ⁊ q̄ currunt curfu proprietatis. Et ex eis est: vt sumatur verettū tauri: ⁊ exiccetur: ⁊ pulverizetur: ⁊ cī modicū proijciatur sup ova sorbilia: ⁊ sorbeantur. ⁊ iterum res mirabilis sumaꝫ coa gulum cameli masculi exiccatum: ⁊ sumatur apud necita tem quātitas ciceris in duabꝰ libris aque: ⁊ bibaꝫ ante p xij. horas: q si lederet i aq̄ frigida ⁊ aqua mellis bibita cū oleis ⁊ pauco croci. Composite sunt que ex eis componuntur. ⁊ quedam vt cibi sunt ex his. ⁊ quedam vt medi cine secundū q indigentia te inuitat. ⁊ ex eis est quod cō uenit in frigidare: ⁊ ē vt sumātur vitella ouoꝝ: ⁊ pluerizē tur desuper altith. i. assa ⁊ sal stici. ⁊ sumanť post balneuꝫ sunt. n. fortiores: ⁊ fiat fricatio cuꝫ oleo sambucino ⁊ de lilio. Et iterū ova integra. xv. ⁊ sumať quinta pars coꝝ de succo cepe: ⁊ fiat sorbitio que sumať cum aliquo de sa libus ⁊ seibus predictis. Aliud sumantur baucie: ⁊ cepe ⁊ napi: ⁊ minutati decoquantur cū fabis: ciceribus: ⁊ fa seolis cū melle ⁊ carne omnia. ⁊ de super aliqd de semi nibus calis pulverizetur: vel paꝫ altilie: cinamō: gariof. ⁊ zinzi. qō cōuenit calefactus ē: vt sumatur lactis lib. i. ⁊ pijciatur super ipsū tereniabin. ʒ. xl. decoquantur donec ī spissentur: ⁊ bibať omni die ex eo quātas cadi vnius. potus calefactoꝫ sit lac loco vini infrigidatorum vero sit potus vini predicti vel passularum dul. nature: ⁊ fiat po tus alius sumatur eruca napi ⁊ ficus: ⁊ passularum: ⁊ de coquantur in aqua: ⁊ colentur: ⁊ colatura sumatur. Ali us potus secundū Alboa. sumatur albasce: baucie: eru. ⁊ napi ⁊ decoquanť i aqua vehementer ⁊ colentur ex aqua eorum: ⁊ ponatur in vnaquaq̄ parte aq̄ vi. pars ficuū: ⁊ medietas dicte partis passulaꝝ ru. bone dulcedinis. vij. nucis indice. ⁊ fiat inde vinum de passis. Alius secundū eum. ℞. fuc. vue: ⁊ ponatur in omni parte. x. minarū ei tertia mia ō hac medicia. ℞. baucie se. eru. napoꝝ: ⁊ buzi de: semen sparagi lingue auis granorum: alkalaꝫ: napoꝝ barbarorum ⁊ utriusq̄ been: omnium aā partes equales terantur: ⁊ ponantur in pāno: ⁊ ligenť in eo molliter: ⁊ ponanť cuꝫ succo in vase: ⁊ moueantur omni hora. vsus aūt talium sit queniens: q moderatus quantitate ⁊ qua litate: tempore: modo: ⁊ ordine. ⁊ etiam nō declinet ad ci bos prius ex eis prouenit exuberatio materieꝫ: ⁊ confor tatio virtutis deinde ad medicinas: in quibus virtutis vinificat omne absq̄ prestatione materie. Cauet autem ne sit ex eis: a quibus proueniat ad inflationem ⁊ fe. ⁊ ex iccationem: q̄ interpellent: ⁊ cōtemperet. nam deinde re deat ad ea que sunt ceītus ⁊ post cibo: ⁊ medicinis pluri mum vinum odoriferum bibant. ōuitent autez omnes ex cibis ⁊ medicinis: que ventositate resoluunt: vel gene rari vetant sua calidita. vel frigi. vel etiam sperma: que dicta sunt supra de cura gomor. In alijs vero regimen est: vt vtatur rebus nō naturalibus inuatiuis: ⁊ absit ca a nocuis: ⁊ est vt degat in acre temperato nō calido re solutiuo nec frigido congelante. Exercitantur delēabi liter: q̄ sufficiat ad superfluitatum primarum expulsio nem: ⁊ cuitet exercitiuꝫ resolutiū. deinde quiescāt: ⁊ do miant ad perfectionem digestionis nō vigilent multum corrumpunt enim vigilie multe complexionez cerebri: ⁊ corporis aliquo siccitatis modo: vt dicit Alboali Cuitēt cyōnes: ⁊ propꝫie flebotomia ⁊ sudorem: ⁊ repletionem nauseatiuam: ⁊ ebrietatem letentur: ⁊ gaudeant: ⁊ omni no obmissa curiositate: vitent tristiciam dolorem: timoꝝ solicitudinem: ⁊ cogitationem in alijs. Quintam rem complent fabultiones narrate: cantusq̄ que ad amorez sunt: ⁊ coitus aspectus: ⁊ imaginatio eius: ⁊ pulchraruꝫ mulierum cum dissione coitus: donec confortentur de inde procedat ad coitum cum placita ⁊ amena: ⁊ dicta in talibus. ⁊ caueat turpez: implacitam ⁊ antiquam: ⁊ eam que nōdum peruenit ad etatem ⁊ virgiem menstruatam ⁊ fetidam: que cū ab alio coinit. omnia. n. talia debilitant virtutem membrorum coitus: sed gradatim puēat ad ip sam. sed prius calefecit ⁊ inuncti cum his que infra dicen tur: coeunt ⁊ nō multū multitudo nāq̄ coitus quando q̄ absendit ipsum. Ex medicinis iuuantibus coituꝫ quedam sunt interius approximande. quedam exterius Et ex exterius approximandis quedā sūt linimenta: que dam colluria: quedā clisteria. Ex liniments: que coitum adiuuant sūt quedam simplicia quedam cōposita. Sim plicia vero propria ⁊ potissima sunt que fiunt ex oleo de nuce indica oleo de granis: cocti oleo sambucino. Et quandoq̄ miscetur paruꝫ piper. ⁊ assa cū oleo sambucio ⁊ cipo oleo de flora. ⁊ adeps leonis: q: est vehemētis vir tui. in hoc si liniatur in eis virga: pecten: peritoneon: fe mora: anche ⁊ renes cū fricatione faciente subintrare. Et ex ꝓpositis est vnguentum rufii forte valde quod est ℞. mirre sulfuris nō extincti grano. cartami añ. ʒ. ij. pire. ʒ. ij. pipe. ni. grana ʒo. coʒdumeni: grana ro. terantur cū ʒ. ij. cepe optime: ⁊ si terantur vnaqueq̄ per se est melius deinde misceanť cū croco ⁊ terant: dōec fiat i spissitudie mellis: ⁊ iungatur cum melle calchatin: ⁊ assa: ⁊ in virga erectionem facit: ⁊ stūlat q: si timeatur ex ea caliditas ve hemens misceatur cum oleo ro. Et ex suppositorijs sunt que sunt facta ex granis coti: ⁊ de adipe anatis: ⁊ de pire cum nuce indica. Item fiat vnguentum quo iungatur partes predicte. ℞. cere albe. ʒ. ij. caudaruꝫ stinci. ʒ. ʃ. sa tirion. ʒ. i. se. sinapis seminis cepe: ⁊ apij añ. ʒ. ij. musci am bre añ. ʒ. i. confice cuꝫ oleo de stinco: vel de cipero. Ex cli steribus vero est hoc. ℞. capitum arietum. ʒ. iij. testiculo rum eius lib. uj. stinci. ʒ. i. carnis anatis lib. i. cicerum lib ʃ. decoquantur in aqua, vsq̄ ad dissolutionem: deinde sumatur ex aqua ⁊ adipe ipsius lib. i. ⁊ ponatur supra il lam olei musci: vel granis viridibus: vel adipe stinci: ⁊ clisterizetur: ⁊ hoc ad infrigidationem. Ad calefactio nem vero liniments fiant ex oleo de papauere: ex oleo d granis portulace: ⁊ succo ipsius. Sed ex interius appro ximatis quedam sunt iuscula: vt que fiūt ex iure capitū pullorum: columborum cum vitellis ouorum: ⁊ pulmē ta, ex fisamo cum butiro vacino cum testiculis arietum: quedam rob. q: ℞. fucci cepe albe: mellis dispumati cuꝫ lib. i. ambre musci añ. ʒ. ʃ. olei muscelini. ʒ. ij. decoquantur vsq̄ ad spissitudinem; ⁊ quolibet iero vtatur vno.

cocleari: ⁊ superbibat virum caliduz. Et sunt qui addūt semen eruce: agre caudaꝝ stinci satirionū añ. ʒ.iij. pipe. longi. ʒ.i. feniculi mundatoꝝ. ʒ.i. zinziberis galan. bē gl. ru. a. ʒ.ij. dactilo. pinea. purgatarū añ. ʒ.i. quedā electua. vt diximus. ¶ Multitudo desiderij coitꝰ nō est. Signa causaꝝ eius ⁊ excessus earum ex opposito sumenda sunt: signis cāꝝ diminutionis ipsius: que sūt superius narrata. ¶ Signa multitudo desiderij coitus quādo est cū fortitudine corporis sanguinitate ꝙplexionis ⁊ adolescentie etatis: ⁊ potentia supra coitū absq; successione debilitatis nō est necessarium: vt occupatio sit in regimine eius: ⁊ in fractione ipsius: fractio. n. eiꝰ corrūpit cōplet: ⁊ destruit virtu. pp vehementiaz sui nocumenti. Et ideo: q generatio spermatis ꝙfortat corpus ⁊ cor. ⁊ paruitas generationis eius corrumpit calorē. debilitat materiam ⁊ intellectum. q si euenit ei ex illo infrigidatio: debilitas atq; raritas corpis ⁊ facilitas sudoris: vtantur exercitio ꝓparatiōis ⁊ balneari in aq̄ frigida: si possibile ē. cōsert. n. ⁊ non oz: vt frangatur de desiderio aliquid: nisi de illo: qui est ꝓp superfluitatem repletiōis ex calidi. aut hūidi. operationum eius in ea cum euōne. In illo aūt cuius causa est acuitas spermatis: vel alterius humidita. vl alia causa stimulans: sicut dcm̄ est supra in cura gomorree ꝓcedatur. Curatio priapismi cura: nisi acceleret extensione virgē: ꝓueniret eger ad tetanū. ⁊ quandoq; ad apā vasorum ꝓp tractionem materie extēsionis dolore atq; caloꝝ moritur. S. vero talem docuit curari passionem cum. v. ¶ Primum euō: secundū infrīatio. tertiū calefactio: quartum regimen ⁊ dieta: quintū correctio accīdentium: vel preseruatio ab eis. ¶ Primum respicit correctionem accīdentiuz vel preseruatio ab eis: quibus ꝓpter periculum instandum est prius. Et cum hoc cām materialem inflationis: seu gīande ventositatis abscindit ꝙpletur aūt cum flebotomo. virtute ⁊ etate ꝙsentiente. s. iuuentute in qua maxime conueniunt euādo. n. materiam que posset attrahi: ⁊ infrigidando caliditatē trahentem a tetano preseruat: ⁊ apāte: etiam purgationē cum vomitu absq; solutione vē. ne faciat materiā currere ad inferiora: ⁊ inflet magis: quare coire dimittat: superiora vero exercitent. Secundum respicit dilatationem venarū: ⁊ causam eius: ⁊ etiā ventositatis efficientē subalternat ⁊ rectificat: ꝙpletur aūt cū frigidis proportionatis calori interius: ⁊ exterius approximatis interius: vt lactu. coriandrū: nenu. camphora: ⁊ similia frigida ⁊ sicca habētia virtutem ꝙseruandi spermatis materiam ꝓter papauer. sua. n. ventosi. fortasse iuuaret ventositatem: ⁊ cū frigide aque potu. ⁊ exteriuſ cū balneo frigide aque approximate genitalibus vel toti corpi ⁊ renibus. ⁊ cū ēplastris ⁊ cero. frigidis: vel lamina plūbi super pectinem ligā: ⁊ supra renes: si non noceat: ⁊ stratibus factis ex foliꝭ roſ. salicum ⁊ mirtorum: ⁊ si. Tertium respicit ventosi. iā gīatam: ⁊ inflatōem resoluendam. completur autem cuz vnctōibus ex calis tpatis: vt ē oleum camōil. ⁊ emplastrum ex agno casto. ¶ Quartum est regimī ⁊ dieta: ⁊ est vt abstineat ab inflatis: ⁊ vtatur extenuantibus: vt ruta: agno casto in stōi inflationibꝰ dictis Quintum patet per pmū. Coitꝰ: qdā nālis sit iuuamīntū ꝑstat indiuiduo ⁊ spēi. indiuiduo qdē. nā virtu. corporis validas reddit. corpus ⁊ cetera membra alleuiat: ⁊ confortat euōne aūt spermatis calorem nālē suffocantiſ sua multitudie calor ipſe alleuiatur: erigitur ⁊ cōfortat: cuius ꝙfortatione cetere virtu. valide fuerit: nāles: vitales: ⁊ aiales ad suas peragendas actōes. ipse. n. calor naturalis: cuz sit cā oīs actionis naturalis tamquā sol naturalis i ali exīs sic ip. dixit: al ab initio conficit appetitū: facē conuictē digōē ⁊ cuilz membꝰ assilatōem superfluitates expellit: humiditates dilatat: ⁊ extendit: sic̄ corpora ad augmīntum perducē ⁊ complet fūositatibus vaneoſ ad retentionē spermatiſ aggregans. ꝓpter eius euōnē cessātibꝰ ¶ Cerebruq; liberat ſps: ⁊ aia dilatatur ad gaudiū: sicq; membrum viuificat ⁊ vigorat cerebrum quoq; ab ipſlionibꝰ melācolici eripit Caput agrauedme ⁊ doloris oculi: ⁊ tenebrositate: ⁊ oēs ſſus perfectiones reddētur ⁊ clari. dolores quoq; renuz ⁊ emuntorium: q; replōne sanat suna: ⁊ mās apātum accidēs tum in partibus inguinum ⁊ testiculorū abscidit. Spēi vero iuuamētuz ꝑstat i eiꝰ cōfuātiōe h̄ sūt iuuamīnta coitꝰ nālis tpati. innālis vero iuuamentū nō ꝑstat spēi: nec indiuiduo: nec quo ad aiam: nec quo ad corpꝰ: vt plurimum dcm est ¶ Intpatus autē cū sit duplex. s. diminutiſ seu obmissus penitus ⁊ superfluꝰ: ⁊ diſſionis ipſiꝰ nocumīnta pueniunt ꝙtraria iuuamenti ipſiꝰ tpate exītis p̄dicta maxime in derelinquentibus exercitū retentuz. n. lōgo tpe ſpma aggregaſ: naturam venēosā acqrit: ex quo sumus resolui tur frus ⁊ ventosus: q petens cor ꝙstringit caloꝝ natura lem: ⁊ spirituz ꝙculcando suffocat ⁊ extinguit: sic̄ corpus totuz infrīat: ⁊ omnes actiones naturales debilitat: ⁊ petēs caput de sui nā cerebꝝ pturbat ⁊ sensus ebetes ⁊ tenebrosos interiores ⁊ exteriores reddit: spasmuz inducit ⁊ anhelitum aufert. ꝓut mulieribus accīt in suffocatōe matricis: licet rarius q̄ in illis: vt in suffocatione matricis dicetur. Ex superfluitate aūt ipsius nocumenta eueniunt generalia ⁊ specialia: generalia sunt q̄ ponit cū dicit: quoniam ex venere fit corpus frigidius rarius debiliꝰ ⁊ siccius. ⁊ specialia sūt: que ex illis sequuntur: vel cause istoruz fiunt: que calida existunt i superfluo coitu de substātia cibi seu humidita. naturaliū membroꝝ: ⁊ principaliū magis: ac spiritus multū educitur ꝓpter declarationē sic caloꝝ diminuitur naturalis valde: ⁊ resoluitur: quare corpus infrīatur: resoluuntur virtutes ⁊ partes membroruz nō reguntur: sicut corporis insequitur raritas: ⁊ quāto plus homo coit: tanto plus declaratur: ⁊ tanto plus debilitatur. Nocumenta vero specialia sunt: que ex illis sequuntur; ⁊ ex eis sunt que caloꝝ vel diminutionem: vel resolutionem sequuntur ⁊ infrigidationem: vt est tepor: rigor: ⁊ horripilatio ⁊ ꝓprie in corporibus: in quibus mali humores existunt. ⁊ quandoq; sequuntur se. acu. ⁊ superant in ipsis nigredo: ⁊ citrinitas coloris. Et ex eis sunt que accīt ex debilitate virtutum: vt que ex debili, naturali epatis ⁊ stomaci: vnde est casus appetitus debilis stōi: ⁊ rugitus: ⁊ digestionis debilitas: ⁊ extenuaꝰ membroꝝ ⁊ cāus capilloꝝ: ⁊ fere coꝝ anhelitus: ⁊ stringitur natura: ⁊ accidit dolor colicus: ⁊ pollu ꝰ eius multiplicatur: ⁊ ꝓprie in quantita. ⁊ regimie calidis: ⁊ humidis. Et ex eis sunt que accīt ex debilita. virtu. vitalis ⁊ cordis: vt est pulsus corpis malitia anhelitus: ⁊ riza: ⁊ tristitia: ⁊ ꝓprie in illis qui habent complexionis malitiam. Et ex eis sunt que accīt a debilita. virtutis animalis ⁊ cerebri ⁊ sensituam: vt est visus obscuritas: ⁊ debilitas in auditu: vel tinitus: ⁊ aliorum sensuum ebetuꝰ: ⁊ stupor adeo: vt sentiat formicarum incessus a capite vsz

ad finem dorsi dolorem quoq; renum: ⁊ vesice ⁊ lassitudinus spēm arefactam: que cū materiam attrahit a membris vicinis: ⁊ stringitur eorū natura: ⁊ accit quoq; debilitas in motu: ⁊ neruis motis: adeo vt sentiat ꝓnus sui corporis ex eo q̄ virtus debilis illud tolerare neqt. Inquit.n. Diofilus. Corpus ꝙponitur ex deferente ⁊ delato. deferens est virtus. delatū est corp⁹ vigilie: ⁊ egressio oculorum: sicut in strangulatis: ⁊ ex eis que accīt ex corporis raritate: vt sudor: resolutiuus virtutū oīm coadiuuante debilita. Et de hoībus sunt in quibus est superfluus coitus magis nocuus: ⁊ in q̄bus minus ⁊ in q̄bus mediocriter secundū diuersitatē eorum in potentia tolerandi magis: minus vel mediocriter. Ad magis: vt homines calidi: ⁊ humidi ꝙplexione de etate et hītudie ⁊ vite delicate. Ad minus vō cōtrarij his. Ad mediocriter vero medio modo se hītes. ⁊ cum accīt nocumenta sūt magis piculosa. Et silr dimissio coitus nō tīn quantum superfluitas nocz. In his.n. quibus inuatū secundū q̄ educitur non est silr his: in quibus supfluum: ⁊ absolute nociuum. In illis enī nocumentuz magis prestat: quod est plus eo q̄ est minus nocumenta.n. plura in extenso tpe ex eius superfluitate accidūt ⁊ corrigibilia minus. nocumenta.n. prenarrā superfluitate: plura sūt ⁊ difficilius corrigibilia nocumentis obmissionis. hec.n. inanitōe corriguntur vel exercitio vel absciſiōe ⁊ abstinentia sola. Illa vero rehumectatione que difficiluis ē. Inquit.n. B. Replere difficilius est q̄ inanire. Et si in mulieribus accidat ex dimissione coitus accīs. s. prefocatio matricis: q̄ est periculosior: ⁊ difficilius corrigibilis: illud ē tīn ex repletione ēt atq; rar⁹. ⁊ accidit in mulieribus tīn: ⁊ nō in viris in quibus ē grauis nocumēti superfluitas: cum ꝙtinue: vel in quolz actu emittant: ⁊ ad illud conentur: scie vero rarissime: ⁊ si delectentur magis secundū B. nō est illud propter emittere soluz: sed pp recipere quoq; eo q̄ eque secundū fām causam eius. Et breuiter dimissio in mulieribus ꝙsuetis plerunq; nocibilior est superfluitate coitus. Superfluus nocibilior maribus etiaz ꝙsuetis ꝓpter cām iam dictam. In istis aūt secundū B. idem facit plus q̄ minus. inquit.n. hypo. menstruis pluris venientibus ⁊ nō venīctib⁹ a natura accīt egritudies: que ergo corpa a superfluitate leduńt dignius est vt coitū minoz ēt nō tīn tollitur dimittant omnibus.n. cōplōnibus hoībus etiā diseratis ꝙuenit moderatus: vt. B. ait. ¶ Et sciendum q̄ retentio spermatis in coitu est mala⁹: q̄n q̄nq; p ducit ad ꝙtritionem duoꝝ ouoriz vnius: vt dixit Abo. Nocumenta vero supfluitatis ⁊ dimissionis coitus dicta sūt manifeste: quibus oz deinceps subiungere curas: ⁊ regimina vnicuiq; propria que sequuntur.

¶ Ca. xix. de regimine eo⁹ quem ledit dissio coitus.

Regimen vero eoruz: qui coitū dimittunt est tres res. prima mām ad coitū incitantē abscidit. secunda membroꝝ genitalium alterat disc rasiam: ⁊ eoꝝ furiā subalternando refrenat. tertia mēbra lesa rectificat: ⁊ ꝙfortando a lesione ⁊ nocumēto ulteriori pſuat. Prima rē ꝙplēt cū cīnonel floia: sudore ⁊ exercitio supfluo ⁊ deriuantes cū vomitu. Et minoratiōes ciboꝝ ⁊ po. multiplicantiū sanguinē ⁊ sperma ⁊ ventositatē: ⁊ vsus ciborū: ⁊ mediaꝝ habentiū minorare sperma ⁊ reddere castū: que sūt dicte supra in cura gonoz. ¶ Secundam rem ꝙplent fomēta: vnctiones ⁊ emplastrantia infrigidātia circa genitalib⁹ applicata que dicta sunt in priapismo: ⁊ diuersio ai ad alia curiosa. Tertiam rem ꝙplent ea que stomacum: ⁊ cerebrum ⁊ corpus mundificāt: ⁊ in mulieribus ⁊ matricē ⁊ que illa ꝙfortāt ⁊ confortando sumos a cōplōne vel ꝓpietate ab eis expellunt: qualia sūt simplicia: vt coriandꝝ ꝓpie preparatum in aceto sandali spodium: ⁊ alia ꝙpōita q̄ dicta sunt in caplis propijs: oz tīn vt nō subito: sed paulatim minis trentur: ⁊ perueniaī paulatim ad diminutionem coitus cum interpolatione opportuna.

¶ Ca. xx. de regimine eius quē ledit superfluus coitus.

Orum vō quos superfluus coitus ledit regimen duplex est: generale ⁊ spāle. gñale est duplex: vnum coitum q̄ lesionis est cā abscindit ⁊ diminuit. aliud nocumēto gñali ꝓuenīcti ex eo proportionalis apponit. ¶ Speciale nocumentis specialibus cor: fidet. primum in cura priapismi: est dictum secunduz inuit B. cum dixit. Quia.n. ex venere rarius frigidus imbecillius ⁊ siccius redditur corpus oz q̄ inspissantes calefaciunt ⁊ roborant virtutē afferentē. Tertium vō cum regimine ꝙpletur humectatio p̄dicto in cura diminutiōis ipsius: sed vnicuiq; nocumentoꝝ spāluz remedia dispensat: q̄ qz sunt plura ⁊ diuersa: q̄bus in p̄ prijs capitulis est promissum obmittamus: ⁊ prouidentia animo ⁊ iudicio eligatur.

¶ Cap. xxi. de his que declarationē faciunt in maribus ⁊ feminis in coitu.

Inquit princeps Abo. Nō est turpe medico si loquaī de magnitudine virge ⁊ coangustatiōe vulue: ac declarationē pstantibus coeuntibus ipsis sunt cāe: quibus vēitur ad generationē ⁊ spēi salutē. necnō ꝙiungunt amoꝛ inseparabiliter pdurantē: put diuina sapia ordinauit. Cum.n. virga pua existit mulier nō delectaī: ⁊ vulua largior: neque vir: qz spma ñ emittit: ⁊ si emittatur cū puitate: quare antiātur corpa: ⁊ resoluunt: ⁊ spmata debilitātur. ⁊ sic gnatio nō ꝓcedit nec spēs ꝙseruantur. ⁊ cum nō mueniant dilectationem adinuicē diduntur vnusquisq; quotiēs sibi ꝙparē inueniat cui adhereat vt delectetur. Expedit ergo regimen ptractare magnificatōis vge ⁊ vulue coangustationis ⁊ alia dilectationē pstantia quoquo modo. ¶ Et ex magnificātibus virgā ēt adhuc augmentatā: ē fricatio ⁊ exercitiū: ⁊ cibus mltiplicās sāguinē vz ⁊ ēt potus i augmētatis iā ē regimē ipignatiuū: qōj xpo dāte dicamus i decoratiōe ⁊ ex ꝓprijs ē fricatio cum sanguisugis ⁊ lūbricis terrestribus exiccatis ⁊ alhalalebleth ⁊ sumaī sanguisuge: ⁊ ponaī in vase i quo ē aq̄ carū: ⁊ dimittantur ebdōada vna: ⁊ vltra dōec exiccentur: deinde terantur: ⁊ liatur virga cū eis. Et ex coangustātibus vuluā sūt q̄dā que illud faciunt ꝙstringēdo ptes vul. ⁊ colluz matricis coadunando vt stiptica ⁊ pontica p modum enchatisma tis: suffumigijs epithimatis ⁊ coli. approximata circa vulnam que sunt nota supra in cura fluxus. Et ex illis sunt galle immature: ⁊ mirra balaustie: nespila. ⁊ si contrita: ⁊ decocta cum vino pō. cum cipo ac gallia ad redolendum. Et ex illis sunt cortices pini. z. iiij. alūis partes. ij. ciperi partem. i. decoquantur in vino pō. ⁊ odorifero: madefiat in ipso pānus lini: ⁊ superponatur vice post vicem: ⁊ est bonum medicamen faciens acquirere virginitatē. ⁊ q̄dā illud agunt ꝙglutinando: ⁊ sunt nota supra in cura fluxꝰ

sanguinis narium vomitus sanguinis vlcerū renuz ⁊ ve
fice.quedā illud faciūt trahēdo hūores ad labia ⁊ ad pie
tes vulue ⁊ repellendo:q̄re tument labia:⁊ via media co
artant.⁊ sūt medicie rubificātes ⁊ calefaciētes.⁊ ex eis p
priū ē cordumēi:⁊ si bulliat cū galla ⁊ muſco cum vino ⁊
epithimetur. Ex p̄stantibus delēationē vtriuſq; ē retētō
in ore cū melle ēblicoꝝ cubebaꝝ ⁊ asse: ⁊ zinzib:pip cum
melle multiplicat saliuā:que p̄stat vtriuſq; delēationem
ex qua ēt si inungatur caput virge nō ē malū cū prima ō
léatio coitus in fricatōe exiſtat scōa in emiſſione ſperma
tis.⁊ q: mulier emittit ſpma:⁊ recipit maiorē delectatio
nez recip it cū emittit viro emittente cū ea.vnde G.dixit
in ſiu vo genitaliū mēbroꝝ q̄daz vtus est ꝓpria fortis.ſ.
eꝰ:q̄ in viris ē expulſiua in femis in teſticulis ⁊ vaſ ſp
matis. In vulua.n.fortis est virtus appetitiua:q: natura
fortitudinez hz virtutis in ei;ciendo:⁊ ſuſcipiendo ſperma cum nimio ⁊ deſiderio:⁊ declaratione.

¶Incipit ſuma quarta q̄rte particule ſectionis prime ō
cūs egritudinum membroꝝ generationis in mulieri
bus continens capitula.xix.

Et ulimus hucuſq; ſermonem in mēbris: in generatione in manbus : vt ſcitis naturis iuuamentis ⁊ actiōibus nā libus eorū ac diſpōnib⁹ pre ter nām eiſdē ꝓtingere poſ ſibilibus medicias adducamus ſalubres. deide affere m⁹ ſermonē in inſtris gña tionis in mulieribus ſimilē ex ꝓuenientia.n.vtroꝝq; p paiſſimis inſtris hz generatio ꝓprie fieri:⁊ eis mutatis a ſanitate q̄olz impediri. Sunt aūt duo membra organa generatiōis in mulieribus nāliter creata.ſ.matrix: q̄ facit ad eſſe: ⁊ vbera que ad ꝓmanentiā faciunt generari poſt ortū. Eſt aūt matrix membroꝝ figur concaue receptiōis ei⁹:⁊ ꝓſeruatiōis gña ex ſba neruoſa:nō q: ex neruis a ce rebro ꝓcedentibus ſit ꝓtexta:ſed potius eius ſubſtātia ſi milis eſt neruis:q: alba: viſcoſa:extenſa:paniculoſa :licet neru aliquid adueniat:ex quibus ſentit. ⁊ eſt compoſita ex duobus panniculis ſeu tunicis ad melius conſeruandum:quaꝝ interior eſt aſpa ad modū ligue bouiſ ad me lius continendum : ⁊ venoſa hūs plures venas getas ⁊ pulſatiles ramificatas ex venis porte:quibus continuat cum cē māllis ⁊ corde:quaꝝ orificia figuntur in ipſa:⁊ vocant foramina mricis: ſeu cotilidones: quibus ꝓtinuantur pāniculi embrionis: vt ex ſanguīe currente in eis ē brio nutriatur ⁊ ei⁹ ſpūs ⁊ calor: euenteꝰ frigiditate eius: ⁊ tūica exterior plurimū eſt neruoſa: ⁊ nō ſunt tales :niſi vt dilatentur apud conceptum:⁊ magnificationē embrio nis:⁊ apud ꝑtum ꝓſtringunt ad expreſſionez ipſius. Et quātitas mricis ſequt copis quātitatez: ſicut māille. In puellis.n.minor ē veſica eaꝝ plurimū. In augmentatis vero eius quantitas eſt ꝓpleta:ſicut vbera occupans ſua magnitudie omne id qđ ē iter ꝓpiqtatē vmbilici vſq; ad meatum vulue poſtremuz ad quem puenit collum eius. Et figura eius eſt extenſa arcuata i cui⁹ extrēitatib⁹ hēt duo oua ſimilia teſtibuſ viri nuda non cooperta: vt illis ⁊ quemadmodum viri hūt vaſa ſpermatis inter duoſ te ſticulos ⁊ ex pulſorium radicis virge:ſic mulieres habēt vaſa ſpermatis inter duos teſticulos:⁊ expulſorium ad concauitates matricis :habet duas concauitates matrix ipſa in hoibus ⁊ in alijs aialib⁹ ſm numerū papillaꝝ nō q̄ ſit numerus embrionū ſm numerū ꝙcauitatum trū: vt aſſerūt quedā in ipſa.n.mrice in ꝙcauitatib⁹ ei⁹ gñantur q̄ſq;.v.⁊ eſt maior nūerus ad quē ꝓueniunt nati: ꝓut Albucaſ ⁊ ioānes Serapiōis ⁊ Ariſto.ix.de animalib⁹ ait. Et q: duas hz q̄ſq; plures generanť plurimuz duo ſūt:⁊ ſi earū numero ꝙſequantur:⁊ ipſa apud retentionē mēſtruoꝝ ingroſſatur⁊ cū menſtruaſ extenuaſ: ⁊ mūda remanet: vt exide melius ꝓceptioni ſit apta . Et expoſita inter veſicā a ꝓte anteriora ⁊ iteſtina a poſteriora: vt ſit ei a duobus lateribus obſtaculū: ⁊ ſtatus eius ſit in tutelā ſil' in embrione. Et ligaſ mr cum dorſo ligamentis plurib⁹ fortibus:⁊ ad partes ſumiſ ⁊ veſice:⁊ oſſi lato pectinis ex iſtūtibus de genere neruoꝝ: venaꝝ ⁊ arteriarum. Et collum ei⁹ eſt neruoſum ⁊ lacertoſum : rugoſum fricationi aptū: qđ coitu ingroſſaſ ⁊ impinguaſ. Et eius lōgitu.eq̄ lis eſt iter.vi.digi.vſq; ad.ix.⁊ qđ eſt inter illō.⁊ q̄ſq; e longanť ⁊ abreuianť p vſū coit⁹ ⁊ dionē ipſi⁹. Et q̄ſz aſſi milaſ in q̄to in figura ꝟge cū qua coire ꝙſueuit.⁊ eſt hūs meatus duos:vnuz in extremitate vulue:⁊ dr os mricis extrinſecū i quo ſūt pāniculi cōtexti ex venis ⁊ ligamētis ſubtilib⁹ valde ortis ex omnib⁹ ptib⁹ eius quos deſtruit violatio:⁊ currit qđ eſt in eis ē de ſanguīe. Et cū coit ma trix vſq; ad illud os trahiť quaſi ꝓcedēs ad illud deſide rando attrahere ſpma p ſuā nām ⁊ foſam ⁊ meatus colli veſice p quē extra vrina educiť eſt ꝓxta ipſam a parte ſu prema vt alia membra tranſeundo per ea nō ledat. Et in aliqbus mulierib⁹ collū cadit ad ſiniſtrū:⁊ in aliquibus eaꝝ ad dextrū. Aliud in.pfūdo iuxta os matricis ex quo deglutit ſpma.⁊ cū deglutiuit ꝙcluditur q: puncta acus nō poſſent ingredi:⁊ eo aperto dei precepto pariet fetuz ⁊ in collo iuxta os ipſius ſūt orificia venaruz per que mē ſtrua exterius expelluntur:quibus ſuperfluitates corporis totius purgantur non venientes ad eius concauum: ne inficiatur concauum continens ⁊ contentuz :ex quib⁹ manifeſte colligi pñt actiones vles ſiue naturales cauſe ⁊ egritudines matrici euenire poſſibiles: cauſe.ſ.earum :⁊ loca ⁊ nocumenta actionis ipſius. Actiones vero naturales ſunt mēſtruare: generare ꝙcipere:impregnare ⁊ parer Egritudines aūt poſſibiles euenire ſunt ꝓprie ⁊ ex coita te.⁊ ꝓprie ſunt ſimplices ⁊ compoſite:ſimplices: vt ma la complexio ſimplex vel cōmixta: pura vel impura ma la compō ⁊ ſolutio continui.⁊ compoſite vt apoſtematū genera. Ex cōmunitate vero ſunt: vt coit ipſa ⁊ cōpatiatur membris alijs:⁊ maxime ſuperioribus principalibuſ ſicut alia compatiuntur eiſdem: ꝓut accidit in ſuffocatione matricis: ⁊ multiplicatis egritudinibus in matrice debilitatur epar:⁊ diſponitur vt fiat idropiſ. necumenta actionum ſunt plura ſecundum pluralitatem eorum q̄ infra ponentur:ex quarum conſideratione peruenire oportet ad cognitionem egritudinum predictarum: ⁊ exe untibus menſtruis alijs:⁊ qualita.mutā dolore ⁊ tumore circa ventrem apparente. ¶Et ſecundum hec ſumma quarta continebit capitula.xix.

¶Cap.i.de menſtruis ⁊ eorum iudicijs.

¶Capit.ij.de conceptione ſeu impregnatione naturali.

Cap.iij.de regimine ꝓgnantis ⁊ fetus:⁊ cōcipientis masculum ⁊ gemellos

Cap.quartū de partu nāli:quib⁹ tñ solūmō p̄cedemus quātū spectat ad indigōē eor̄:vt per eor̄ notitias cās ꝙseruatias ⁊ nocumenta ipsor̄:si q̄ eueniant cognoscamus:⁊ eius p̄uidentia vel curam faciamus.

Cap.v.de mala complōne matricis ⁊ cura eius.

Cap.vi.de egritudib⁹ eius:ex qbus est oppilatio.

Cap.vij.de suspensione matricis:⁊ de ascensu eius:⁊ de declinatione ipsius:⁊ descensu seu precipitatōe.

Cap.viij.de p̄focatione matricis ⁊ medicinis eius.

Cap.x.de spēbus solōnis ꝙtinu matricis ex qb⁹ sūt vulnera corrosiōis ⁊ putrefactiones ragadie:⁊ fistule.

Cap.x.de apostematibus humoralibus matricis.

Cap.xi.de nocumentis in actione menstruandi.⁊ p mo de cura fluxus menstruorum.

Capitulum.xij.de cura retentionis menstruorum.

Capitulum.xiij.de curſu matricis seu fluxu:⁊ aqua.

Cap.xiiij.de nocumētis in actōe ꝙcipiendi ⁊ ip̄egnādi:⁊ primo de sterilitate ⁊ difficultate imp̄egnationis.

Capitulum.xv.de mola matricis.

Cap.xvi.de nocumentis ptus:ex qbus est difficultas.

Capit.xvij.de cura accñtium que sequuntur partum

Cap.x.viij.de retentōe ⁊ extensione secundine.

Cap.xix.de aborsu ⁊ medis:que sequuntur.

Cap.i.de menstruis ⁊ eorum iudicijs.

Menstrua sūt a sanguie supflucte i mulierib⁹ fiē spma ex supfluo in eis i viris:alr tñ ⁊ alr put aristo.ix.de aialibus dixit.tales.n.sangis i mulier̄ cor̄pib⁹ aggregat quotidie p̄ dīgōis modū p̄p lapsū nāe ipsar̄ ad frīz ⁊ hūidū ex ōcidētia sexus:cū sit ſeia masculus occasionatus.hoc tamē est diuina sapia ordinate:cuius gr̄a caruz illustrā nā emittit talē sanguinē in mr̄icis ꝙuum vltra illū quem in'sba eius emittit ꝓ nutrimento ipsius gr̄a genealogie seruāde:vt si quidē pur̄ in eo sit cedat in nutrimētū:⁊ augmentum corpis embrionis iam ex ſeie mulieris ipsius mālr gnati. qđ vero ipurū aūt superflnū de corpe expellat:quemadmodū est videre'i plantis hūis ex qb⁹ spēs gūmor̄ emanant:qđ menstruuz dicit seu flos mulieris.Et q̄ corpus ipsius gnationi ē aptū:⁊ cū ꝙletū fuerit ⁊ perfectū dīte phō tūc vnūquodq; perfectū ē:cū tale āle ipsū est generare pōt sanguis ille ad mr̄icē nō mittet:nec mēstrua appebūt donec ꝙletū ⁊ augmentū fuerit cū p̄ius in nutrimētū ⁊ augmētū matricis transeat ois sanguis,gnationi sit aptus.hoc aūt tps p̄fixit.nam'in.xiij.ānis in maribus in xiij.limitasset.⁊ hec pp defectū nāe mulieris:q: in vtero tardius ꝙletur:⁊ cius perficit extra ipm̄.quod.n.debile ⁊ frm est tāde venit ad terminū:⁊ cum puenit parum durat. Sicq; mora ⁊ status in ꝙfectō ē breuis:⁊ extūc mēstrua ꝙfecte p̄uant ex siccitate corpis:coopante rōe etatis.In illo aūt itermedio gnatōe fiēte ille sāguis tot⁹ retinet:⁊ purum eius pp nutrimentum embrionis:atq; augmentū:⁊ carnis generationē imittat̄ in mr̄ice p̄ opte ad vbera vt lac fiat nutritioni ei⁹ oportunū post eius ortū.impurū vero pti reseruet in vēis secūdine:⁊ vacuo eius.⁊ tūc auxiliet sua lubricitate vt facilis fiat exitus embrionis.Et ,pinde cū añ p̄ium mēstrua ffucta in quantitate ꝙcta fetū significant egr̄z vel debilē:vt dixit hip. nisi in muliere sāguinea valde in q̄tita.minor ꝙsueta generatione vero fiente in muliere sana purum eius retinetur in mēbris:⁊ eam ip̄inguat:vt est manifestū.qđ vo ip̄ur̄ est ad mr̄icem tāq̄ tot⁹ sentia ipellitur:vt ab ea extra cor̄p⁹ vt supfluū educat:quemadmodū p emorroidas q nō in alijs aialibus reseruat:vt in additamentū sui corporis quertatur.nec tamē quotidie educit lz quotidie aggregetur ne quotidie aboiabil'infectio eius ⁊ de turpatō sequat:imo paulatim aggregatur:quādiu supfluentis fuerit q̄tita.quā nā expulsiua sui corpis nequeat tolerare:⁊ p̄inde ad eius expulsionē.Hec autē tēpora ꝙ dei sapiēcia ꝙpensauit:vt tps aggregatiōis eius equale esset mensis vnius ⁊ plus ⁊ mi⁹ frm nāe tpis ⁊ regis varietatē ⁊ dr̄ tps interpolationis ipsor̄.Et silr tps apitionis ipsor̄ in fine menſ coadunatur influctia lūe ⁊ pdurationis ipsor̄ vt equale sit illud qđ inter vnū diem ē:⁊ septimanā ⁊ est tps diez̄ trium:lz in aliqbus sit latius:⁊ in aliqbus breuius pp cās p̄dēas.⁊ silr q̄titas ⁊ q̄litas.cū.n.p indigestiones modū aggregetur talis sanguis in corpe mulieris i qua digō fortior est:vt in mulhere viragine pauci cibi:⁊ maiorꝰ exercitij:concurrentibus alijs circunstantijs silibus q̄titas mior erit.In qua vo digō debilior:vt in lapsa ⁊ molli:⁊ multi cibi ⁊ ocij circunstantijs etiam silibus ꝙcurrentibus maior erit ,pter eandē causam color eois in pluribus ipsar̄ erit subrubeus ad albedinem tendens ad modum sanguinis arietis nouiter iugulati. In puellis sanguis in principio:in mlicis vero rubeus obscurus in colericis autem rubeus clarus:in sanguineis rubeus roseus.in flegmaticis ad albedinem multum tendens.

Cum ergo menstrua sunt temperata in quantitate qualitate ⁊ tempore suo concurrente secundum consuetudinez suam naturalem in omni spatio sunt causa sanitatis mulieris ⁊ mundificationis corporis eius in omni nocimoin quanto ⁊ quali ⁊ faciunt ipsam acquiere castitatem ⁊ paucitatem desiderij:⁊ euentus ipsorum erit suauis cum bona tolerantia ⁊ absq; aliquo accñte p̄auo natura eni mulierum dispensans corpora earum per matricez ex menstruis velut per renes ex vris statim videtur expurgari vt .B.ait.Cum ergo alterantur a dispositione sua naturali veniunt cum p̄auis actionibus scilicet dolore capitis:fastidio'casu'apetit⁹ ⁊ debilitate cordis:⁊ dolor dorsi:⁊ renum lumborum ⁊ ancharum grauedine:que euentus ipsorum sunt signa:⁊ sunt causa egritudinum plurimarum. Et si quidem alterentur in colore vel tempore causa egritudinis indicat necessariam p̄euisionem:dicēte.Hypo.in afo. Mulieri mēstrua sine colore aut nō secundum se semper facta purgatione indigere significāt Si vero in quantitate fiunt egritudinum cause vel morbi.inquit enim Galienus sanitatem esse temperamentū ⁊ equalitatem.exiens autem temperamentum proculdubio venit in infirmitatem.⁊ si parum causa morbi fit.Si vero multum morbus appellatur vnde Hypo. Menstruis plurimis venientibus ⁊ nō euenientibus a natura accñt egritudines:ac egritudines accidentes ex superfluitate ipsorum sunt egritudines manitionis principaliter ⁊ per se:que sunt note per accñs vero ⁊ ꝙr̄ sunt egritudines replōnis:ex quibus idrops est plurimum:Egritudines accñtes ex retentione ipsorum simpliciter:vel in parte sunt replōnales ⁊ ꝙ se ⁊ ꝙ p̄ic. Et quedā haz̄ sūt ꝓpie

corpi q̄dā mr̄ici: ⁊ q̄dā cōes vtriq;. Corpori āt ꝓpe egritudines fiūt cū añ̄ impellat ad mr̄icē gn̄atus sāguis ex quo mēstrua fieri deberēt corrūpat in venis: ⁊ febrez accendat ⁊ colligat i aliquo mēbro ad apostema: vel ad pt̄ naturaz alit dispōat. Matrici ꝓprie fiunt: ex quo ad matricez missus est: vt retineatur ibidem: nec extra expellatur vtriq; autē cum suffocatio matricis fiat ex eo: ⁊ hec ⁊ alie egritudines omnis generis differentes inter se secundum diuersitatem complexionis: nam si fuerit colerici generantur in ea egritudines coleri. si melancolica: melācolice si flegmatica flegmatice si sanguinea: sanguinee. Per accidens vero ⁊ pario fiunt egritudines ianitionis: vt fluxus ventris: fluxus sanguinis narium vōitus sangui. ⁊ emorroi. et filia eius naturam derivantem vnde hip. i aff. Matrici ñ̄ueri ñ̄ulstruis deficiētibus: sanguinis ex naribus bonum.

Capi. ij. de cōceptione: seu impregnatione naturali.

Conceptio: gn̄atio et impgnatio: cū significat idē gn̄al̄ sumpta spāl̄r āt cōceptio est semis a matrice apphēsio: et porro gn̄atio est ebrionis et cōsequēs. Impgnatō vero est mlieris: et vltimo apparēs q̄si vnū alteri fit disponēs immisso. n. semine in mr̄ice vtroq; existēte gn̄atiōi apto et bñ dispositio vt q; semē viri et mulieris nō sit alteratū nec corruptuz nec aliquo mō notabilit̄ ifectū seu debilitatū imo perfectū et sanū vt s̄ de spmate est dcm. in mr̄ice ēt tpata qō hip. ait cū dixit. Quecūq; frīdas et dēsas mr̄ices habēt nō cōcipiūt. Silr in maribus hñs gn̄atio spmatū maxime cōcurrēte mr̄iori impssiōe superiori pncipaliū vt q; in eo sit desideriū hilaritas et voluptas. Et exteriorum superceleſtiū corpoz influctia et aliaz rez regimie cōdeceti. Sicut. n. videre est in semie ꝓiecto in trā qō tūc tēpat germinatio cū ꝓdictis 2silia adsunt. Cū vero indispositio sit ex pte eoz alteri⁹: vel āboz germiatio ipedit vel anullat: suscepto. n. scie in mr̄ice: nō adhuc gn̄atio erit certa: nisi scīa viri mixtū fuerit cū scie mlieris q̄tūcūq; tpat: ⁊ mutuē agāt 2ducient mā gn̄atiōis dūte pho. Semen. n. nisi mixtū fuerit ex duobus nō gn̄abit: alit nec caleus: misi cōmisceat coagulū lacti. Vñ Hōis virtus ociosa est carēs mā ꝓpria: q̄ attigāt: tūc aut bñ mixtum erit ex duobus semīb: cū in coitu fil̄ ābo⁹ spmata eiiciūtur 2ducientib⁹ voluptatibus: ⁊ appetitibus q eas ipellēt adiuicē ⁊ inter se naturalis enim quidā appetit formalis: ⁊ conuersio sibi occurrunt impulsa ad inuicem melius cōmiscentur ⁊ temperantur. Cum tale sperma tale mixtū fuerit in mr̄ice tali: nec aliō ipediēs sr̄uēiat ex pte regimis ⁊ cāz: q̄ sūt cāe aborsus: de quo ifra xp̄o dāte dicemus. Et mr̄ix colliget sr̄ ipz talit̄: ⁊ nullūs interueniat ibi vacuū: ⁊ os suū intrūsecū ēt talit̄ claudit: vt nec pūcta stili: vel acus ingredi possit: vt gallie. dixit. Cōceptio tūc facta cē dr̄: ⁊ ex tūc spma mānet in foīa lactis p sex dies: ō inde alterat potētia vtuz gn̄atiue existētis in spmate viri: q̄ alterat ⁊ pmiscet partes spmatis mlieris donās vnicuiq; membro generando complexionem propriam: ⁊ tūc pma dispositio que accidit est duplex: prima est spuma. spermatis mulieris ex operatōne virtutis informatie ex viri semine procedentis. Alia est composita subtilis cuiusdam membri ex superflua parte ipōrum ex virtute spermatis viri secundum Galienum vel ex colore matricis vel vtriusq; spermatis mulieris: magis viri ⁊: minus secundū alios. Circa primam nature intentio est: vt generet tres vesicas: q̄ sint minere spiritus vitalis: naturalis ⁊ animalis in virili spermate contenti: in quibus figantur: ⁊ exerceant quod vnicuiq; proprium est. Et proide prima vesica fit profunda in medio humiditatis vt detur loco cordi: deide fiunt ex latere eius supremo ⁊ dextro due vesice ramificate ab illa confuse inter se non bene distincte statim: deinde seperantur ab inuicem post horā: ⁊ discernūtur: ⁊ fit supremus locus: idest quo cr̄etur cerebrum: ⁊ dextruz id ex quo erat epar: ⁊ impletur illa dextra sanguie ad albedinem declinii: ⁊ penetrat ad terciorem ptem humiditatis p⁹ duas vesi. ventositas mūdans ⁊ extēdēs vt recipiat restaurationē a mr̄ice ⁊ spū: ⁊ san. tracto vtute virilis scis ab ipa vt erectur vmbilic⁹ Et deinde fiūt lineatiōes opatiōe vtu. illius: ⁊ informātur reliq; mēbra radicalia ex reliquo seie mulieris: ordie ⁊ certoz diez spatio infra distinctoz. Et circa disponez alterā nāe intētio est vt gn̄et pāniculū quo inuoluat̄ embrio: ⁊ a mr̄ice distinguatur quēadmōz crusta in pāe ex calore assante clibani gn̄atur: in quē pāniculū penetrēt ⁊ figātur orificia venaz mr̄icis: ex qbus virtute viri seminis san. trahitur ad mr̄icē ⁊ ad locū cōcauū gn̄atiōis vt ex eo ebrio nutriatur: ⁊ mēbra eius tā modica: cū sint ex modico semine ꝓcreata debitū recipiāt nutrimētum Et mēbra sanguinea gn̄ant: ⁊ tūc ꝓprie cuz mēbra eius creata sunt multo indigent nutrimento: ⁊ induratus est panniculus ille: qui ꝓprie spatium diuiditur in panniculos tres propter causam inferius assignandam: cuz ante generationem panniculo paruo indigente embrio ne nutrimento non nutriatur ab illo: nec foraminibus. Inquit enim Galienus generatur vero quod non est: nutritur autem ⁊ augumentatur quod est. Ordo autem ⁊ spatium temporis in generatione membrorum: prout rationabilis antiquorum coniectura insinuat: si experiētia antiqua talis est: nam in primis sex diebus: qui sunt a principio conceptionis formatur virtus informatiua embrionez non petendo aliud ex matrice. Et post illud appetit: ⁊ fit inceptio aliarum in pectore ⁊ in alijs duobus diebus post illud: ⁊ sunt dies octo a principio: deinde in alijs quinq; diebus: ⁊ sunt. xiij. a conceptione: penetrat sanguis a toto: ⁊ fit illud vnde creatur complete. Et deinde nouem alijs diebus post illos fit hūiditas sanguinea caro: ⁊ iam discernuntur frusta carnis: ⁊ discernūtur membra principalia tria manifeste: ⁊ iam separantur alia a contactu aliorum ⁊ extenditur humiditas nuche: ⁊ deinde post in alijs nouez diebus speratur caput ⁊ ab humeris: ⁊ extremitatibus ⁊ lateribus: ⁊ vētre. Et discernuntur sensus organa: ita vt sentiat p⁹ illō in quattuor diebus cōpletis. xxx v. diebus a pncipio conceptiōis qō patet in embrione aborso: ⁊ in aqua posito fm distinctos dies in quibus manifeste adsunt prędistincta membra: ⁊ omnia in. xl. diebus aborso ⁊ in aqua posito. Hoc enim ē tps equale: ⁊ medium ad informationem: ⁊ breuius est. xxx. fm aliquos: ⁊ longinquius: ⁊ magis extensum est. lxv. nā vt quidam dūt: non inuenitur in aborso masculus cōpletus ante. xxx. di. cū eius cōpositio fit velocior: quā femine: vt Ari. dixit ⁊ causam superius assignauimus: ⁊ generatio embriōis tūc facta dignoscitur

tūc: ⁊ apparet ꝓgnatio. i. ventris plēitudo: ⁊ cū pue-
nit ad informationē per duplū tempis in quo informat
embrio mouet: ⁊ cuz motu duplū eius: in quo mouē-
tur puent ad augumētum eius: ⁊ nascitur: si impedi-
mētum nō interueniat: aut ex pte matricis: aut ex parte embrio.
q: infirmi fuerint: ⁊ ex pte regiminis: ita q; si informatō
fiet in .xxx. die. fm illos nascetur in .vj. mēsibus ⁊ est ra-
rum: nec est verum: q; si esset natus in .vj. viueret: qō est
falsum: si vero in .xxv. die. informatio cōpleatur: nasce
tur in .vj. mēsibus: ⁊ est plurimuz: si vero in .xl. di. informa-
tio cōpleatur: nascetur in mēsi. xl. ⁊ est frequēter. Et
causa triplicatiōis pānículi in quo voluitur fetus: quaz
nā intendit: est vt in primo pānicu. exterius posito secū
dina vocato terminētur vene pulsatiles ex trāsuerso. a q
bus p vmbli. euentatiōem spiritus recipit embrio nō p
os: que diuiditur in .ij. ⁊ aliā quietam venā: ⁊ vomitur
bilem. ⁊ est inuolutus embrio ibi vt effundat ex eo san. ⁊
colligat ad ipsuz fetus vria ex effuso. vmbli. non ex ỹga
vsqz ad hō. ptus ⁊ dz alchas: ⁊ est vt retineāt sudo. Ter-
ti⁹ est pānic⁹ subtilio: alijs vt aggreget humidita. lutosaz
ex embrio: ⁊ nō ledat cū sui subtilita. ⁊ duri. quēadmōm
ledit secūdina cū sit superficies tenera embrionis: sicut vl
cera cōsolidata: que nō sunt firma. Inuamētum aūt in
retētione illarum superfluitatuz est vt seperet inter ipm
embrionem ⁊ matricem ⁊ superfluitates ⁊ humiditates
⁊ hoc ne sua acuitate ⁊ mordicatiōe vrina ⁊ sudor ledere-
t embrionē ⁊ quartum vas in colligēdo superfluitatez
siccam egestionis nō fuit in eis necessariū cuz in eo quo
nutritur nō sit grossa superfluitas neqz fex cuz subtile exi-
stat. Cum sperma viri calidū fuerit ⁊ digestū ⁊ spissum ⁊
grādinosum ⁊ abundans ⁊ potēs super frigiditatem ⁊
indigestionē spermatis mulieris: ⁊ cū hoc ꝓcessit a dex
tro testiculo sumaturqz: ⁊ trāseat ex rene dextro altiore
ꝓpinquiore epati: ⁊ proide calidioris: suntqz conuenien
tia coitus post mūdificationē matricis ⁊ ceciderit in ōz
trum matricis: ⁊ similiter sperma mulieris cū proprieta
tibus cōsimilibus generabit: vt plurimum masculos ad
quod adiuuat aer regio tempus frigidum ⁊ ventus sep
tentrionalis: ⁊ similiter etas adolescentia nō puertia ꝓ
pter incōplemētum non propter defectum ⁊ contraria
si adsint generabitur vt plurimū femina. Et dicūt qui-
dam prudentes si curat ex dextro in dextrum matricis
masculinat: si vero ex sinistro in sinistrum feminat. Et si
curat ex sinistro ad dextrum eius erit femina masculi
seu virago: ⁊ si ex dextro in sinistrū erit masculus femi-
neus. Idorzo cum sperma cōmixtum habundans fue-
rit in quātitate vt dixum in ptes incidat in duas cōcaui
tates matricis cū potentia virtutis reseruāte in vnaqua
qz fiet generatio gemellorz diuersi sexus plurimuz ⁊ q̄
doqz eiusdem ⁊ parum saluātur nec est incōueniens cū
in qualibet parte eius naturatiue potentia integre reser
uetur quēadmodum in vnaquaqz parte diuersi speculi
vis repsentatiua imaginis ⁊ illud est plurimū. Et quan
doqz eorum generatio a duobus spmatibus in duobus
coitibus procedit: ita vt fit impregnatio super ipgnatio
nem inter quas non multum intererat tempus: ⁊ tūc ra
ro saluātur respectu generationis vnius: nam cū accidit
in mulieribus fortibus multe caliditatis ⁊ sanguinis: ⁊
multorū pilorz in quibus matrices sūt fortes: nec abor-
tiunt cum mēstruis semel aduenmeqz cubus bis tūc ca
sus litigij ⁊ cōtentionis sup ambos q; plurimum perdu
cit ad febrem ⁊ alias egritudines euenientes: ⁊ vt alter ab
ortiatur ipsorum. Qō si cadat impgnatio sup impregna
tionem nō in valde forti ⁊ in ea q; non cōcipit nisi pro-
pter aptionem suc matricis nō ꝓpter fortitudinem eius
timetur q; filius primus sit debilitatus quare cōcipitur
secūdus. Et causa debilitatis est q; defectus est sangui-
nei nutrimeti. Quibusdā vero visum est q; impgnatio
sup impgnationem fieri nō possit eo q; post impregna-
tionem cōcluditur os matricis sicut hipo. dixit nec non
cū ex matrice spma nō currat ex quo habuit q; optauit
ꝓpter q; spma currit. Sed fm veritatem apud impgna
tionem cōcluditur os ipsius: nō tamen in recipiēdo: sed
in custodiendo bene q; auide cōcepit nec pdat: ⁊ si spma
a matrice etiam tūc non currat vez est expluz sed nihil
ꝓhibet ipsum currere intra mēstrua illic currāt: ⁊ si de-
lectatio adest in fo coitu nō erit magis ad recipiēduz q̄
imittendum: nā si recipit q; formale vt generet iterū im
mittet etiā materiale vt cōpleat cuz abundat. Et dū im
pregnatur puella que nō ꝙsueta est in .xij. ānos ꝙpletos
licet sit raro timetur eius mors ꝓpter paruitatem matri
cis. Et cū mater est sana ⁊ boni regiminis embrio vt pl
rimū sanus est cū ergo infirmabitur mater i toto co-
pore ex febricitat: vl in aliquo mēbro ⁊ ꝓpie in matrice ne
cesse est ipsum pati: ⁊ magis si mali regiminis fuerit: ⁊ si
qd febris aliquaz acutarū fuerit: vel aposteca calm i ma
trice mortale est: vt dixit hip. Signa cōceptiōis ⁊ impg
nationis sūt pla: ⁊ ipsoz q̄dam sūt signa ꝙceptiōis ⁊ q̄
dā masculine q̄daz feie q̄dā gemelloz q̄dā singularis ⁊
q̄daz sane: ⁊ q̄dā egre: ⁊ ex ꝙceptiōis signis q̄dā sūt sum
pta ex dispōnib⁹ ꝙceptis a mliere in se ipa: q̄dā ex ꝙcep
tis ⁊ ꝙsideratis a medico circa ipsaz q̄daz inuestigata ex
pimētati in ipa. Idoiora vero sūt ꝙceptio cōuentētice
missiōis duoz spmatū ⁊ cū velocitate i q̄ capiat vge fi-
cū fit: ⁊ cū suctiōe adūationis oris mris cauke absqz du
ritie vt ipsuz igredi nō possit stilus fm hip. ⁊ B. in aff.
⁊ hoc pp siccitatē ex suctiōe auida ⁊ forti vt nō inueniat
hūectatio loci p⁹ coitū: ⁊ cū elenatiōe ei⁹ ad supiora ⁊ an
rioza ⁊ retinēt mēstrua vsqz ad tps ptus: ⁊ p⁹ mēsez aut
mēstruat paz ⁊ accit dolor pu⁹ in eo qō cōit vmbliaz
⁊ receptationē: ⁊ qñz sit difficltas vrie: ⁊ accit vt abhorre
at coitū: ⁊ pgnās masculum. magis abhorreat: ⁊ si coit cū ea
nō emittit spma imo dolet sō vmblico p⁹ ipm: ⁊ ātieta
tes insūt: nausea ⁊ aboīnatō vt. v. dixit in aff. qō est q; m
cōceptu ori stōi nocet fm q; B. subiūgit: ⁊ ex ill est vti
go. dolor capitis trīstitia oculoz ⁊ plius cordis. Que āt
a medico inspiciunt circa ipaz sūt ꝙmotio appetit⁹ mali ⁊
illō p⁹ mēsez: aut duos vt s in stō dcm ē: ⁊ citrinat albe
do oculoz eiul ⁊ ꝓfūdatio palpebraz mollificatio ipaz
qñqz ⁊ acuit aspect⁹ eius ⁊ mioratur eius pupille igros
sat eoz albedo ⁊ nō citrinat fm multitudinē ⁊ nēcaria q
alteratio coloris ⁊ cuctus impssionū egrediētiū a nā qua
uis sint impgnāte ex masculo mi⁹ qñqz impgnatio sedat
dolores dorsi anchaz pp q; calefac ea mitz: ⁊ ppe cū cō
cepit masculuz ⁊ cū pit redeūt: ⁊ qñz alterat cor⁹ ei⁹ ab eo
q; fuit qz dilatant et citrinantur vene ei⁹ sup ipm: et vi-
rides fiunt: et plib⁹ pgnātib⁹ accit vt i mollificatōe eaz
corpa i pn. retētōis mēstruoz ⁊ ex suz fluitate eius q; re-
stat ex cibatiōe ipius cū pauco idigeat pp debilitatē ⁊ p
uitatē sui deide cū magnificatur embrio totum tū sit in

magnificationem eius: quare redeunt: ad nãlitatez suã. Que vero ispecta sunt ex ipsaz sunt signa q̃ inspiciũtur in exeũtib⁹ ab ea ⁊ ꝓprie in vria: in pcipio. n. impgnatiõis vria ẽ clare ſbe ⁊ coloris irini. i. varij: qz citrini ad ſubalbedinem tendẽtis: ⁊ ſup ipſius ſupficie ſubſtãtie ⁊ coloris irini ⁊ ſic nebula vt in medio eius ſit ſicut cotũ carminatũ vel diſpſuz pp diſpo. als vigõnem mẽ ꝓcedẽtis a mẽbris quoꝝ calo: cõfortatus ẽ ex impgnatõe: ⁊ ꝓprie ſi maſ. fuerit cõceptus ⁊ in eo ſũt velut gña q̃ deſcẽdunt: ⁊ aſcẽdũt: ⁊ cũ mouet nõ turbatur: in fine vo impgnationis loci eius qõ appuit in pn. ſubalbedinis appebit rubedo ⁊ turpedo qz eſt ſicut malũ vnũ rubeum i. corruptũ: et aq̃ cicerũ: et cũ mouetur turbatur: pientis vero ſz plim nigra eſt: et in fũdo eius ẽ ſic attramẽtuz: et ſordes. Que vo ſummũtur ex epimẽtatis ſũt in ipa: ſũt vt puta ſm q. v. dixit in aff. ¶ Dulierẽ ſi vis ſcire ſi cõcepit qñ dormitura eſt melicratũ da bibere. i. idrõel qõ ex melliſ. ʒ. ij. tanũmõ: ⁊ aq̃ pluſ. tñdẽ ⁊ cũ expgefit ſupiet. Et ſi qdẽ toztoel hũt cõcepit: ſi vero nõ mme. Et eſt expimẽtuz certũ niſi in cõſuetis bibere illõ. Et iterũ in alio dixit aff. mlier ſi nõ ꝓcepit in vtero: velles aũt ſcire ſi cõcipiet. i. ſi cõcipe apta ſit ſu. Et laboret in die ieunio ꝓteges eã veſtibus. ſ. in ſero: ⁊ ſuffumiga eã deoꝛſuz aromatibus p traiectoꝛiũ. ſ. ⁊ ſi qdez odoꝛ vꝝ trãſire per corpus ad os ⁊ nares cognoſcere: qñ ipa nõ ex ſe nõ generat ẽ aũt culpa viri q̃ lz in cognoſcẽdo mulieres aptitudine ad cõceptũ ⁊ ineptitudie ab. y. ſit introductuz tñ eadẽ róne ad cognoſcẽdã cõceptionẽ ſiſtẽtez vel nõ põt aſſumi. Et ſilr expitur ſupponẽdo alleũ ⁊ ſup dormiẽdo ⁊ gſiando ſi ſapoꝛ ⁊ odoꝛ aſcẽderit: ad os ⁊ nares: ⁊ ſupponitur ariſtologia cũ melle vt infra dicẽus. Et ex ſignis cõceptiõis maſculine q̃dã ſumũtur ex pte diſpõnũ vtroꝝq; generãtiũ: ⁊ q̃dã ex parte diſpõnis ꝓgnantis tñ ex pte generãtiũ maſculi. ſ. ⁊ femine: oi põnũ mſi quidẽ qz cuius vis ẽ fortis corporis eq̃lis carnis in duritie ⁊ mollitie ⁊ multi ſpmatis ⁊ calẽ ⁊ qz eſt magnoꝝ teſtũ ⁊ magnaꝝ venarũ fortis deſiderij quẽ nõ debilitat coitus ex cuius dextro excidatur ſpma. Et modus ẽ vt reſtrigatur teſticulus ſiniſter apõ emiſſionẽ ſpmatis: ⁊ effundatur ex dextro: ſicut ruſtici faciũt cũqz adoleſcentis ꝓus inflatur teſticulus dexter: tunc ipſe erit maſculi nãs ⁊ ſi ſiniſter tũc erit feminãs. Et ſilr ille ad quez cito feſtinat polutio nõ a nocumẽto: ſz a ſpmate eſt faciens maſculũ. Et ex expimẽtis eſt vt coligat ſpma ⁊ ſi eſt ſpiſſum ⁊ pectũ in aq̃ rotũdetur ⁊ deſcẽdat ẽ gñatiuũ maſculi. Et ex ſignis mulieris eſt vt mulier ſit eq̃lis forme ⁊ corꝑis ſolide carnis nõ mollis ⁊ mẽſtrua eius ſint digeſta et ſpiſſa ⁊ nõ cruda ⁊ ſubtilia: nec aquoſa: nec adуſta: nec debilia in ſe ſed reſpectu ſpmatis viri: ⁊ cuius os mſicis vulne oppoſitũ eſt ⁊ cui⁹ digõ fortis eſt: ⁊ cuius vene ſũt apparẽtes: ⁊ mãifeſte: ⁊ cuius ſenſus ⁊ motus ſm q. oꝝ exñt: nec hz vẽtris ſoliõnẽ nec ꝓſtrictionem aſſidnã ⁊ oculi eius: ſunt decliues ad fuſcedinez abſqz ſb albedine: ⁊ eſt gaudẽs: ⁊ aie lete. Et puelle viri potẽtes in pcipio cũ coeũt ſunt velocis impgnatiõis pp fortitudinẽ calitatis eaꝝ ⁊ puitatẽ adipis mſicuz ipſaꝝ ⁊ humiditatuz eaꝝ. Et ille qbus velocit eueniunt menſtrua digniozes ſunt: vt cõcipiãt maſculos: ⁊ ſpatiuz mundificatiõis ẽ breue qz vſz ad. 20. dies nõ vſqz ad. 40. qb⁹ vo eꝝ inciuñ vt plim ſunt gñantes ſcias. Signa vo ſũpta ex cõcipiẽte ⁊ pgnãte tiñ ſunt: nã pgnãs in maſculo eſt bñ colorata et mundioꝛis facici vt hip. dixit. Et plime letitatis ⁊ agilitatis: ⁊ ſanioꝛis appetitus ⁊ getationuz ac cñtuz ⁊ ſentit gñedmẽ in latere dextro vñ hip. mares q dem in dextro femine vo in ſiniſtro gñatur ⁊ pide cuz mouetur fetus ſentit motuz in latere dextro: ⁊ cuz mamilla incipit augumẽtari augumẽtatur dextra ⁊ alterat papilla dextra in albediez vel in rubedinẽ nõ in nigredinez vel fuſcedinẽ ⁊ ab ipſa currit lac prius: ⁊ q̃ currit ex ea ẽ groſſiuz viſcoſiuz nõ tenue ⁊ aquoſuz: ita q̃ diſtillatus ſup ſpeculuz ⁊ expoſituz ſoli remãet ſic fruſtum gñi vel margarite: ⁊ ſi trahatur gutta lactis ex dextra pte ei⁹ ⁊ cadit in aq̃ deſcẽdit. pp eãdẽ cauz ⁊ fit pulſus dexter ve hemetio: plenus ⁊ frequẽs. Et dixerunt qdã q̃ cuz ipa mouetur a ſtatõe ſua mouet prius pedẽ dextruz ⁊ oculꝰ eius dexter leuio: eſt motus ẽt leuioꝛes: ⁊ mouetur poſt mẽſes tres erit maſ. femia vero poſt q̃tuoꝛ. Quib⁹ vo ſunt ꝓria portãt feminas ſm plim. Et ex expimẽtis ẽ vt ſumatur ariſtologie aure. j. teratur ⁊ cõficiatur cuz melle ⁊ ſuppoãtur cuz lana viridi de mane vſqz ad meridiẽ in ieunio tunc ſi dulceſcat ſaliua eius ẽ ꝓcipiẽs maſculũ ⁊ ſi eſt amara tunc ẽ femia: ⁊ ſi nullo mõ alteretur nõ eſt pgnãs ⁊ hoc idiget pientatiõe. Et ſignuz gemello: um ẽ vt ꝓcetur pgnãtis vẽter: ⁊ ſi quidẽ nõ muciatur in eo ruga nec modus tunc embꝛio erit vnus. Si aũt inuciat ruge ⁊ nodi tunc numerus ſetuz erit ſm numez rugarum ⁊ ꝓprie cuz in vno latere ſentitur motus abſqz altero: ⁊ ecõuerſo. Et ſigna ſanitatis ſetus ſunt ſanitas matris in tota pte ⁊ ꝓpe in mſice ⁊ bõitas mſicis ⁊ q̃ mouetur ſetus debito mõ ⁊ ꝓſueto. Et ſigna egritudis ei⁹ ſunt eꝝ ⁊ cuz accit fluxus vẽtris vl mẽſtrua ſupuenerint mõ incõſueto eſt ipoſſibile ſetuz eſſe ſanuz vt. y. dixit ⁊ aptio lactis mãille in primo menſe cum expimitur ⁊ emulgetur ſetum: ſignificat debilez ⁊ tpuz diuerſitas ⁊ in mutatio indicat ſetus egritudinez quẽadmõz ypo. i aff. iij. parti dixit.

¶ Ca. tertium de regimine ꝓgnãtis ⁊ ſetus cõcipiẽtis maſculos ⁊ gemellos.

Egimẽ ꝓgnãtis ⁊ ſetus eſt duplex gñale. ſ. ſpãle generale eſt tres res: ꝑma ſanitatẽ eoꝝ cõſeruat ⁊ cõpletur adminiſtratiõe ſex rerum nõ nãluz: debita ⁊ eſt vt ãgat in aere tpato ⁊ occupetur exercitio tpate: ⁊ motu ſuaui ⁊ ꝺelectabili. Et cibus eius ſit panis mũdus ⁊ carnes facil digõnis et boni nutrimẽti q̃ note ſunt ⁊ vinum ſit ſubtile ⁊ odoriferuz ⁊ vetus ⁊ nigrum mediocriter ſtipticum ⁊ liphatum aq̃ ferrea: ⁊ in ſa mẽſa ſumat paſulas citõia dulcia: ⁊ pira excitãtia appetituz ⁊ mala muſa ⁊ gñata. Et ſonnus eius: ⁊ ges ſit tpatus: ⁊ vigilie. ſilr ⁊ aſſiduet lenificãtia ſuã nam maxie ſi ꝓſtrigat valde ſint aũt ex lenificãtib⁹ cũ eq̃litate ſic ſũt pruci⁹ lubrici ⁊ herbe q̃ ex eſtate vegetantur vt panna damaſcena exiccatis ceraſa: ⁊ ſimulia ⁊ tamarindi: ⁊ mãnam ⁊ herbe molles hieme vero carice repletionem temperataz cibi ⁊ potus aſſuefcat ⁊ gaudij temperatis ⁊ lenificantibus immittatur: ⁊ aerib⁹ alterantibus ⁊ aboꝛſum prouocantib⁹. in hoc ob miſſionẽ ⁊ cuitatione omnis rei permutatis ſanitatẽ eoꝝ q̃ ab oꝛſum ducere pſit: que infra dicẽtur: ⁊ vſu mediaꝝ ꝓfortãtium membꝛa principalia ⁊ ſtomaci ⁊ matricis ex qbus ſũt electuaria vnctiones empla que hec infra dicentur.

Secunda res est que accidentia superuenientia impregnationi corrigit et emendat q̄ ad abortum producere ꝑnt. Ex quibus sunt dolor ventris difficultas vrine ⁊ disthlatio ⁊ abominatio ⁊ nausea corruptio appetitus dolor stomaci ⁊ vomit⁹ dolor capitis ⁊ vertigo: ⁊ tenebrositas oculorum ⁊ pulsus seu trēor: cordis inflatio pedū mollificatio apertio mēstruorū de quibus omnib⁹ superius dicta est cura preter cursum mēstruorum ⁊ hec regula in ea obseruāda tacite subiungetur ⁊ est cum lenioribus si possibile est ⁊ exterius applicādis ꝓcedamus in primis maxime tribus mēsibus ⁊ vltimis. Inquit.n.hipo. ꝑgnātes si purgare cōuenit a quatuor vsq; ad septem minus vero has. Et in cursu mēstruorū cōmēdatur est filonium ꝑ ficū valde ⁊ expertum est vt bibat vinum ponticum cū aqua alumis nigrum qñ ꝓhibet vomitū ⁊ cōseruat fetum in matrice: ⁊ sedat in aq̄ decoctionis gallarū balaustiarum corticū granatorum gallarum cipressi mirtilorum ⁊ huiusmōi tepida. Et sumat mane vnū trociscū de terra sigillata cū succo mirtino sub mamillis absq; scarificatiōe prius oībus apponātur ventose ⁊ vngātur venter ⁊ renes: cū hac vnctiōe. ℞. bolij masti. san. dra. terre sigillate thuris ana.ʒ.ij. sūmach berberis mucy cipressi ipoquistidos acatie ana.ʒ.ij. colofonie farie sigilis ana.ʒ j. conficiat cū succo plātaginis ⁊ virge pastoris. Ad vomitum exptus est sirupus de agresta acetositas citri. Ad mollificationē expta est tiriaca andromaci cū vino decoctionis saluie hec.n. mollificatiōm ⁊ ob vomitationes tollūt mēbrorum humiditates matricis exiccāt ⁊ consumūt ⁊ ꝙseruāt fetum vt ait abo. Ad pedū inflationes diminutio potus ⁊ subtractio virtū ⁊ fomentatio in salsa ⁊ maris ⁊ empl̄m de foliis caulium assorum ⁊ cōmixtō eorundem ℔. expertū ad cōfortationem fetus ⁊ cōfortationē ipsius matris. ℞. doronici zedoarie margaritarum vtriusq; coralli vtriusq; been al. ⁊ ru. gallar spodij asse odorifere galie mus. cardamomi mirobalanorum cinamomi pōtici ana.ʒ.j. boli arme. terre sigil. ana.ʒ.ʒ. sirupi ro. ⁊ succi virge pastoris qō sufficit dos. ℥.ʒ. hec.n. rectificant dispōnem matricis earū ⁊ stomaci ⁊ intestinorum ⁊ cordis ⁊ cerebri. Et diambre cōfectio facit illud subtractis musco. ⁊ spica ⁊ cinamomo sit pōticū ⁊ si addat ipoquistidos ⁊ spodiū ⁊ fructus rubi cū sumac ꝑficit intentōnem. Empl̄m exptū ad cōfortationē stōaci ipsorum ⁊ retētionem vomitus ⁊ fluxus ventris est empl̄m nīum de gallia intentiōis calitatis ꝑ frigiditatē ⁊ si mūdificatione indiget mūdificetur cū geleniabin cum aq̄ polipodij sicci. Inūctio bona cōfortās ligamenta. ℞. olei mirtini ʒ.iij. dissoluat in eo thuris albi ⁊ mast. ana: ʒ.i. ⁊ inūgātur renes vel ex oleo mastic. cum pūere terre sigil. Speciale regimen ꝑgnātis est triplex: vnum qd cōpetit hñti masculū, aliud qō competit habenti gemellos: ⁊ aliud quod conuenit habenti debilem ⁊ infirmum. Primum est duplex vnū est dispositiuū: aliud ꝙseruatiuū. Et dispositiuū est qd disponit marē ⁊ feminam ad masculi procreationē ⁊ impregnationem: ⁊ est vt ambo caleficiāt cum cibis ⁊ potibus ⁊ suptiōe mitridati: ⁊ cū suffumigatiōib⁹ aromaticorum pensaribus clisteribus vnctiōibus ⁊ prope cū aromatibus calis ⁊ cōfortātibus matrem: ⁊ dispōnētibus ad cōceptum ⁊ ꝓprie cum musco croco ꝛ ziloaloes mundo ⁊ crudo atq; cāphora: ⁊ cū cōfortatione mere ⁊ gallia muscata ⁊ studeant vt vtriusq; digō fiat ꝓfecta ⁊ ō uient oia actu frigida vt poma ⁊ potū aq̄ ⁊ vt dimittāt coitū ad tēpus nō oio: q: corrūpit spma vt diximus iuuāt in gaudio ⁊ decubēt in domo leta in q̄ sint picture masculorum ⁊ cogitēt in masculis: ⁊ firmēt meditationes suam in masculis fortibus ⁊ melioris forme ⁊ pulcrioris figure ⁊ coeāt. Cōseruatiuū vero est triplex: primus vt hñti masculū p̄dicta exhibita declinēt ad calm parium cū intermissiōe frigidorum: sm vt cibus ⁊ potus sit multe q̄litatis ⁊ pauce q̄titatis. Tertium ē qd infra specificabimus in aborsu si xp̄s voluerit qui sit bñdict⁹ ⁊ hñti gemellos filia cōpetūt ⁊ cibus. Ex his aūt q̄ cū ꝓprietate opant: hoc est lutū creticū susp̄sum sup ꝑgnātem ꝑseruat. n. eas ab abortu ⁊ alleuiāt ptum. Ellm ad vētositates q̄ fiunt ꝑgnātibus ⁊ solutiōes nāe ⁊ noiatur conseruans sm Jo. seraphionis. ℞. castorei nucis mu. zedoarie doronici oium ana.ʒ.v. amcos le. apij afi. ʒ.j. le. iusquami al. margaritarum nō pforatarum ana.ʒ.ʒ. zucheri dupluz oium misceātur ⁊ sit potio.ʒ.j. cū vio. Aliō ꝑgnātibus ⁊ ventositatibus matricis ⁊ cōseruat ebrionē. ℞. zedoarie doronici ana.ʒ.ij. margaritarum nō pforatarum bedelij coralli karabe ⁊ sete cocte ⁊ crude ana.ʒ.ij. castorei.ʒ.j.ʒ. nucis spice ana.ʒ.ʒ. hiel croci gare ana.ʒ.j. mellis q̄tuz necesse est: dos sit.ʒ.j. cū vino ꝓmixto: aut misceat cum zucharo ⁊ det. Inqt Albo. ad ꝑgnātes: ⁊ cōseruationē fetus tiriaca cōseruat fetū. ſ. B. ⁊ andrōaci: q̄ diateserō vero facitabor suz hoc serapionis filius dixit. Juuamēta ad apāta accīa in pedib⁹ ꝑgnātium sūt papirus qñ infundit cū aceto ⁊ ponit super ipos ⁊ oleū ro. qñ misceat cum aceto ⁊ cōcutit ⁊ inungit cū eo pes. Et sal tritum ēt cum aceto ⁊ chimollea ⁊ est marmor inūctum in luto viridi qñ pōit cū aceto ⁊ linit tritū i aq̄ caulis ⁊ aloes ⁊ fausel ⁊ sandalus rubeus qñ linit cū aq̄ solatri.

¶ Ca. quartū de partu nāli: de qbus solummō ꝓcedamus q̄tuz spectat ad idaginē eorum ⁊ ꝑ ipsorum notitia cās cōseruatiuas ⁊ nocumēta ipsorum si q̄ euenīat cognoscamus vt eis ꝓuidētiam faciamus ⁊ curā.

Partus nālis est cū fetus mouear ad exitum qr tā cōpletus in vtero fuerit. Sicq; nā fuerit intētionis finē adepta velut in mānifestū ducere q̄ patrauit: ⁊ ꝓpter mīrum nāe organū in hoc actu mouet ipsuz desideras expellere nocuū ⁊ ipsa cā est coartatio eius ⁊ defectus sanguis ⁊ aeris sibi ꝓuenientis a matrice ad eius alimētū ⁊ ipsius eius cuctationem q̄re recalcitrādo mouet q̄rēs exire locū sue coartatiōis vt qō sibi deficit suppleatur post ptū. Et tūc mīrum suscipiēs nocumētū eius clausa tā lōgo exns tpe morā perit ⁊ cōprimitur ad eius expulsionez mō quodā mirabili. Unde B. ait qd. n. vtiq; nāe existit mirabilus q̄ mēsibus qdez totis nouē clausis se os mīricis diligentissime vt neq; piria vllus. i. acumē graffij suscipiāt ꝓfecto vo cōcepto distātiā hz tā magnā vt totū aial exeat ꝑ illud. Illud tñ diuino ꝓcepto ꝓcedit: hz āt uidita partū nālis ex ꝓte tpis ex ꝓte figure exitus fetus ⁊ excūdi modus. Ex ꝓte vo tpis vt tēpus eius cōplonis ipius sit cō respōdēs tpi creatiōis eius ⁊ motus vt supra dēm ē. Et si acciat in vētre melius ē qz nā ē fortior ⁊ dispō mēbrorū ad dilatatiōem aptior. Et ꝓpter tps nāle partus duplex erit plm cōtingēs: primō erit mēsiū nouē cōpletorū vel diminutorū in septimana vna sicut in muliere q̄dam vidimus ex experto licet illud raro accidat. Aliō

tempus et raro cõtingens in septem mensiũz ꝙpletoꝝ in octauo vero mense rarius est et cum est minus saluatur natus. Undecimo vero rarissime licet vt plurimum saluetur rẽspectu illius: qõ est qz natus ĩ octauo aut nõ est cõpletus quare moritur: aut si est ꝙpletus qz creatus in .xv. die. fuerit et tũc cum petierit exitum in septimo mense et laborauerit qz non exiuit remansit debilitatus cũ ergo in octauo mense exit iterũ debilitaf quare moritur nisi i locis meridiõalibus al' septẽtrionalib⁹ in quibus sunt mulieres viragines ſm aꝝ. et a v. in partibus suis ispanie. Qõ si pertrãseat octo tardet exitum vsqz ad nouem qz quicunt in octauo mẽse et resumẽs vires egreditur cõfortatus: viuet'filr si nat⁹ i decio mẽse ꝙplet⁹ fuerit i nono ſz nũc tractãs exitũ et nõ potuit si exeat i decio accit sicut accit nato in octauo: qz si cõplemẽtũ habuit in octauo mẽse accidet ei sicut nato in nono cuius cõplemẽtum exiuit in septimo mẽse: licet parũ accidat vt tantuz tardent: et virtutis debilitatem significãt. Ex parte aũt figure partus est naturalis si egrediatur fetus supra caput suum ſm rectitudinẽ oris matricis absqz inclinatõne manibus eius extẽsis super coxas: et ecõtra est nõ naturalis et quis sit ifra dicetur. Ex parte vero modi vt sit velox facilis qz absqz accidẽtibus fortib⁹ et tunc vt plurimum exit. Signa naturalis ꝑtus sunt vt cũ peruẽrit pregnãs ad mẽsem vltimum ſm suaz cõiecturam et senserit grauedinem sub vmblico et dolorẽ in dorso et inguine: et caliditatem in vẽtre inflationẽ in ore matricis manaz: et humectationẽ eius tunc iam apparẽt signa partus ꝑpinqui. Cũqz mollificatur eius cauda et inflantur inguina eius et impletio eoꝝ sit fortior tũc partus erit statiz: et ꝑ ꝑte si quã emittat. Et signa facilis ꝑtus sunt vt sentiat dolorẽm ante partum in anterioribus: et declinet ad pectẽ: cum vero ad posteriora declinat est debilis. Et regimen eius est vt dimittat nature obstetrix: et nihil agat sed cõfortet parietem cibis bonis: donec pariat deinde cibet eam cibis facilis digestionis boni nutrimẽti mlte qualitatis et pauce qnãtatis et vinum odoriferum potet et studeat in mundificatione eius pfecta que in masculo primo tenditur vsqz ad .30. in femina vero vsqz ad .40. dies. Imperfecta enim mũdificatio est causa omnis prave dispositionis que eis accidere pñt que multiplex ẽ: sed que in difficili partu plurimuz accidere cõsueunt dicere differemus de cãis ad ca. illud vbi de oi prava dispõne ipaz intẽdimus latius dicere dãte deo.

¶ Ca. v. de mala ꝙpone matricis et cura eius.

Mala cõplo matricis est simplex et cõposita et vnaqueqz: aut est pura aut impura et cuiusz quidem causa: aut p vicinitatez: et propria eius cure et cause procartica aliquarũ causaruz q̃ sunt note et cause p cõitatem eius ad ep et renes calidos vel frigidos vel totum corpus. Causa vero impure et ẽ plurimũ aut est propria et est humor coadunatus et collectus aut a supioribus missus vt a toto corpore vel dictis mẽbris. Signa male cõplonis matricis quedã sunt cõia omni male cõplom eius: et sunt defectio actiõis ꝑpte. s. conceptus et sterilitas: iqut. n. hipo. quecũqz frigidas et densas habent matrices et calidas ardentes vl' siccas vel humidas valde nõ cõcipiunt. Quedaz vero sũt propria caliditate et sũt inflatio ꝓcepta in partibus vulue et mẽbris adiacentibus et cõicãtibus illi pruritus et punctio et desiderium coitus forte velut priapismus et fortis attractio spmatis vt vlcera matricis multitudo piloruz pectinis et dispositio mẽstruoꝝ qz paucitas qñ ipsuz cõsumpsit adustio et color iploꝝ qui in pãno in nocte supposito potest cognosci et ꝑpte cum exiccari ꝓmittatur in vmbra na color apparet vehemẽtis rubedis et nigredinis et citrinus et odor eorum grauis et acutus et anticipatio temporis. Et tinctura aque et siccitas oris: et velocitas pulsus et regimẽ precedẽs caliduz. Et frigide signa sunt predictis cõtraria et cõceptio difficilis: et signa humide sunt tenuitas mẽstruoꝝ et causa sue humiditatis ẽ ab oris facilis: et sicce sunt illis cõtraria et difficilis partus Cura eius ex dictis in cura male cõplonis renum vesice et testiuz est mãifesta et est tres rec: prima abscindit causam si adsit: ꝛa alterat discrasiam. Tertia corrigit accidẽtia vt debilitatem et dolorẽ eius de qua infra dicet. Lõfectio pensarij ſm rasim ad calefaciendũ matricem et adiuuat ad impgnandum. Ꝛ. castorei storacis galbani: euforbij opoponaci carpobalsami: granoruz bec costi: bdelij spice ana ptes equales resoluãtur cũ vino et fiat pensarium noctibus pluribus et sumatur in potu oi die diamarte deide suffumigef cũ eis et approximef sceao.

¶ Ca. vj. de egritudinib⁹ mãicis ex qb⁹ ẽ oppilatio.

Oppilatio matricis aut est in collo aut in cõcauo eius que vero in collo in orificio ei⁹ est exteriore occurrẽte vulue autẽ meatu: aut vl' orificio interiori cõcurrẽte matricis cõcauo: qz os matricis intrinsecũ dictum est aũt in orificijs vẽaruz mẽstrualium. Que vero ẽ in cõcauo eius aut i meatu vasorum spermatis aut in orificijs cotilidonũ. Et cã eius que est in orificio exteriori: aut est soliditas pãniculi qualis est in virgibus: aut res carnosa ibi velut virga naturaliter cõcreata: aut apostẽa durum ibidem prẽter naturã euenies: aut icarnatio vlceris emoroides in flate morum claui veruce et quelibet est carnosa. Causa eius: que in meatu cõtingit: plurimũ causa carnosa. Cã vero eius que in orificio interiori qñ os matricis dictũ est: similiter est carnosa: vel piguosa in ꝑter naturã grasꝝ et cã eius que est in orificio venaruz mẽstrualium plurimum est coartatoria et raro est atenuatoria rarius carnosa et causa eius que est in meatu vasorũ et orificijs cotilidonũ similiter existit. Signa quedaz sunt communia q̃dam propria: cõmunia sunt: nam quelibet ipsarum si fortis est fit causa sterilitatis: si vero debilis causa erit difficilis impgnationis et partus. Cũ enim pãnicul⁹ ille naturalis ꝓcreatus: nõ sit solidus: licet nõ ruptus: ſz foramina hanc plurima p que matrix possit de spmate etiaz ꝓicere extra ipsaz et in facie eius vel in exteriori loco calido temperato puta balneo in quo sua caliditas cõseruet orificio occurrẽte trahetur aliquid desiderio sui cuz sit parum cõceptio fiet: et tamen cũ difficultate vt philosoph⁹ ponit lz supra in capitulo de spermate a C. aliter sit dictum. Sz signa propria distinctiua specieruz et causarum ipsarum sunt: nã que sunt orificio exteriori ẽ manifesta: qz subiacet sensui et ẽ prohibẽs vel impediẽs coitũ. Ea vero que est in meatu et orificio interiori est certa: et cognoscitur p sterilitatẽ. Alijs vo causis existẽtibus eis q̃ infra dicere dz. Sz inter eas distinguit positõ vl' itromissio digiti obstetricis. Cũ. n. nõ inueniat duritiez coartãtem meatũ oppilatio erit in orificio interiori: si ve

ro inueniat ibidem oppilatio erit in meatu intetior: ⁊ si ne dolore est carnosa: si vero cum dolore erit apostemosa: ⁊ estate ꝓlõgatur hieme abreuiatur: ⁊ fortasse erit vtrobiqꝫ: eam vero que in meatu est cuꝫ carnosa existit similiter digiti impositio illud ostendit ⁊ dolor percept⁹ in coitu. Signa vero eius que in orificijs venarũ menstrualium sunt retentio ⁊ priuatio menstruoꝝ cũ signis domini hũoris grossi ⁊ viscosi: ſz si quidez sit in ꝓcauo ⁊ in meatu vasorũ spermatis sũt matricis ꝓfocatio nisi aliud ꝯdicat ⁊ eius que est in orificijs cotilidonũ ẽ post impregnationem abortus velox deficiente fetui sanguinis alimẽto: ſz illud qñqꝫ est totius corporis cõitate cõtingat q: siccũ ⁊ tenue sit ,put hipo. dixit in affo. Cura eius que est exterioris orificij possibilis est ⁊ facilis. Et si quidẽ sit carnosa cura est due res: prima ẽ abscissio carnis addite: secũda est regenerationis ꝓhibitio: pria cõplet dupliciter ſ. cũ corporis dispositiõe ⁊ modo. Et est vt sedeat corꝫ limie cum panco substenaculo: ad posteriora: ⁊ eleuatis coxis crura facit adherere eis. ⁊ brachia ligentur fortiter sup eis: ⁊ in curuatura suorũ poplitũ deinde cũ scisione auferãtur. Et sit illõ aũt cũ ligatura stricta donec putrefiat ⁊ cadat vt nõ accidat fluxus sanguinis: vt dictum est in emorroidibus: aut cũ corrosiuis farmatijs: aut cũ instrũento ferreo acuto taliter vt õ adita nõ remaneat aliquid: nec aliquid de radicali tangatur. Deinde regatur cuꝫ stipticis exiccãtibus medicis Et qñqꝫ in accidẽtibus medicinis que note sũt ⁊ qñqꝫ cũ corrosiuis. Si vero fuerit paniculosa cura erit etiam due res: prima est aptio: ſa apertionis conseruatio: prima cõpletur cũ scisura primo mõ. Secũda cõpletur dupliciter: primo mõ cum interpositiõe pille ex lana infusa in oleo ⁊ vino: ſo cum consolidatiõe labioruꝫ scissuraꝫ fit aũt cum stipticis ⁊ cicatrizãtibus medicinis que note frequẽs sequatur cõcubitus frequens. Sz si quidem sit interioris meatus ⁊ carnosa cura est quatuor res: prima est extractio cãe si possibile est cum uncis: ſa ẽ abscisio eius cũ instrumẽto sed fiat cum cautela: vt paulatim incidatur nõ subito ⁊ in multa quãtitate ne tãgatur vesica vel aliquid de matrice: ⁊ incurrat spasmũ ⁊ cuꝫz: tertia erit vt incisio regaꝫ in principio cum lana infusa i vino põtico adherenti incisioni: ſo cũ vnguentis linitiuis cõsolidãtibus vlcera ventris ⁊ suppositis cũ nascali sint actu oia calida: ⁊ a frigore ꝑseruentur: quarta est accidẽtium correctio vt est dolor qui oꝝ vt sedetur cũ medicis mollificãtibus dictis supra in tenasmõe ⁊ fluxu sanguis cuius regimẽ supius habuisti. Eius vero que in orifitõ interiori existit cũ carnosa fuerit cura est ipossibilis. Sz eius qui est in orificijs venaꝝ menstrualium ⁊ vasorum spmatis ⁊ cotilidonũ: si coartatoria sit cura est impossibilis: fiat autem cũ incidẽtibus ⁊ tipticis farmatijs ,put i cura retẽtionis mẽstruoꝝ dicemus. Qõ si fuerit carnosa est ẽt impossibilis. Si vero attenuatoria fuerit hec vt in ipsa accidit in ꝓsumptis curabitur rehumectatiõe vniuersali totius cũ regimine humectatiuo ⁊ ꝑticulari partium ipsorum cũ balneis ⁊ sexionibus i eis: ⁊ vnctionibus ⁊ humectãtiũ rerũ: que note sũt. Et ex appropriatis sunt medule laudabiles suppositi ⁊ carnobite ⁊ mirra lenit duritiem coartãtem ⁊ oleũ de lilio ⁊ vinũ ⁊ bdelium est cõueniẽs. Si vero apostemosa fuerit q̃cũqꝫ sit tunabitur cũ mollificãtibus ⁊ resoluẽtibus ꝑpatis i modum cuchatismatis appropriatis cũ iniectionibus vnguẽtoꝝ pensarijs ex eisdem iunctis reliqs particulares opones cirugico dimittẽdo. Et in cura emorroidarum mori ⁊ aliorꝝ cura: ipsoꝝ in virga ⁊ ano supius dicta est nota. Et ex appropriatis simplicibus in aptione oppilationũ matricis est vehuen ⁊ bdelliũ vtrũqꝫ spodium aperit os matricis mũdificat eã ⁊ prouocat menstrua oleum maiorane calefaciẽdo: ⁊ subtiliãdo cõfert coartatiõi oris marricis pducẽdis ad prefocatiõez: ⁊ oleũ narcisci aperit coartationem: ⁊ cõfert dolorib⁹ eius: ⁊ oleũ abrotani: semẽ vrtice cũ vino bibitum apit os matricis ⁊ galia ⁊ medicamina cõposita sunt q̃ ex his ꝓponuntur.

¶ Ca. vij. de suspensiõe matricis: ascẽsu eius ⁊ declinatiõe ipsius ⁊ descẽsu seu ꝓcipitatione.

Matrix mouetur de ,ppio loco ⁊ qñqꝫ sublenat ⁊ suspẽditur: ⁊ qñqꝫ declinat ad alterum lateruꝫ dextrũ. ſ. vel sinistruꝫ. Et qñqꝫ descẽdit ⁊ ꝓcipitatur: adeo vt qñqꝫ ex egrediat ⁊ qñqꝫ vtriusqꝫ motib⁹ simℓ mouet. Cã aũt est duplex vna ꝓter naturã: ⁊ alia naturalis: ꝓter naturã cã est ipsius motus distincti. ⁊ plurimũ secũdum G. est spasmosa cõtractio cõcatenationũ ipsius pp repletionẽ venarum ipsius orificijs venarũ abstractis: cũ. n. concatenationes supioꝝ repleãt aposteose vℓ non apostemose ⁊ eius cõtractis sublenat matrix ⁊ suspẽdit: qñqꝫ eã illius est ventositas subleuãs cũ vero lateralis declinabit ad alteram ptem cuius cõcatenatio est cõtracta reliqua extensa: seu mollificata. Et qñqꝫ cã in ea sunt humores grossi ⁊ viscosi collecti in ea. Sz si cõcatenationes vtraslꝫ nõ spasmari ſz mollificari cõtingat ⁊ extẽdi necesse est descendere ipsam. Cã antez mollificatiõis est antecedẽs ⁊ est humiditas viscosa mucilaginosa aggregata in eis. Et qñz est primitiua vt frigiditas subintrãs ex aere frigido balneo frigido ⁊ sexiões sup lapidem frigidum. Cã vero ex tẽsionis cauꝫ est primitiua: vt casus ⁊ percussio cursus fortis vt tussis ⁊ vociferatio aut sternutatio vehemens: aut torrefactio ex strepitu nõ ingrũ retrahit: ſz inquãtũ tractum calorẽ ⁊ spirituꝫ subito extinguit ⁊ frigidat ⁊ fit paraliticũ facit aut difficultas ptus ⁊ generat: aut magnum dolorem virilis virge. Aut labor. Obstetricis in extrahẽdo fetum ⁊ secũdinam aut exitus eius subito aut putrefactõ cõcatenationum ⁊ ligamẽtorum. Causa naturalis enꝫ est causa vtriusqꝫ motus ipsius ⁊ similiter tanei cũ successione modo supra modo lateraliter: modo infra ⁊ est vt eximo quam Galienus asserit affirmãs platonem cũ inquit ventriculi qui in vulua dicuntur cũ sint quasi animati cõcupiscunt filios procreare si diu permanserit qõ fructum non auferãt angustiantur ⁊ nequeunt vno loco manere per corpus enim moti vias spũs oppilant anhelitum etiam corrumpũt quare diuersa ⁊ magna accidentia in mulieribus fiunt. Signa quidem ⁊ accidẽtia que sublenatiõe eius contingunt sunt dolor ⁊ grauedo super vmblicum ⁊ sensus rei rotunde: vel sicut manus apprehendens ibidem anhelitus corruptus thimor ⁊ tristitia causa abhominatio fastidium dolor capitis: vertigo scotomia ⁊ discreta mulier sentit illam ⁊ eructatio si cum vẽtositate fuerit. Declinatiõez eius ⁊ accña cõmſ. dolor grauedo alteratio lateruꝫ remotio oris mũcis ab oppositiõe recta perquã in ipam imittit spma qf cõceptio ipedit: ⁊ obstetrices cognoscũt p tactũ cũ digitis

ptis declinatõnis ⁊ cognoscũt: an sit a repletione aut apostemate ꝑ duriciẽ in ꝙstrictione inuẽta: ⁊ qñqz accit prefocatio: ⁊ proprie cũ declinat ad sinistrum ⁊ idrops ⁊ mola ꝓprie: ⁊ cũ declinat ad dextrũ. Descẽsuz vo ei⁹ cõitant accña ⁊ dolor renũ ⁊ laterũ ⁊ iguinũ tẽsiua: ⁊ in pectie guatiu⁹ spasm⁹: ⁊ trẽor ⁊ sensus rei rotũde in pectie in egõne vrie difficultas ex eo q⁹ mr̃ix descẽdens cõ primit meatus secis ⁊ vrie que erit alba in colore ⁊ spissa in substãtia linẽs supius cũ resolutiõib⁹ cinoidalibus flaui coloris: ⁊ nigri mlte adherẽtie residẽt in fũdo apõ vuluã sentit rem descendẽtem leuis tactus ꝑ ej⁹ cõnexionẽ ⁊ cũ egredit magis ⁊ ẽ mãifesta. Et si quidẽ in cã fit res ꝑter nãm puta repletio venaz cum obstructione orificiorum ipsarum indicat eam retentio menstruoz. Si vero fit cã mollificans antecedẽs: regimen ⁊ exitus mucilagis appositione coliri ⁊ hũditatis multiplicatio in nã cũ alijs circũstantijs ꝙsimilibus: ⁊ si ventositas est insonitus ⁊ rugitus. Si vero sit primitiua est mãifesta. Si vero cã fuerit nãlis inducat cã cõsuetus cõcept⁹ nec primatus cũ sanitate fortitudie: ⁊ ilaritate corporis: ⁊ bonitate regimis. Cura eius q̃ preter nãm est ex replõne est qnqz res: prima est euãtio: ſa est ipsi⁹ matricis reductio: tertia est ipsius reducte cõseruatio: q̃rta ꝙueniẽs regimẽ: qnta correctio accñtiuz: ⁊ silr q̃ a mollificatõne ꝓcedit. Euãtio vero duplex est vna replõnis venaruz alia hũoris grossi ⁊ viscosi earũ orificia obstruentis: vel mollificatis cõcatenatiões ⁊ ligamẽta. ꝙDumam rem cõplent flebothõia saphene in ascendẽte ⁊ in declinãte ex opposito pede ⁊ in descẽdente ex basilica. Secũdam cõplẽt farmaca ꝓpria ꝑmissa ꝑparatiõe educẽtia a toto corpore si cacochimia sit in eo influẽs illi: ⁊ ꝑria pte mota eius ⁊ fomẽtationes sequio: vnctõ: ⁊ nascalia appropiata ī educẽdo illos ex matricis ptib⁹ que infra incura retentiõis mẽstruoz dicẽtur ſa est retractio eius ad oppositũ: ⁊ reductio ad mediũ loci: ⁊ q̃litatẽ ꝙpletur ãt ī subleuata ei⁹ tractio cũ sternutatiõe ex obteranico: retẽtiõe anhelit⁹ ⁊ vẽtos in ãbob⁹ iguib⁹ ⁊ pectie ⁊ coxis applicatis ⁊ dolorosꝰ ligaturis ad altez cũ eaz appõne in opositis tñ ⁊ silr ligatura ⁊ cubit⁹ sr̃ oppositã ptẽ: ⁊ ī descendendo cũ appositione eaz supra dorsũ renes supra vmbilicũ ⁊ latera ligaturis manuuz: ⁊ cũ applicatio odorabilium vel fetidoz circa nares: os: ⁊ vuluaz delectaf: n. matrix quasi aiata exist̃s odoribus ⁊ tristaf fetoribus vt currat ad illos fugiat vero fetidos nõ qz mẽtem ⁊ intellecuz hẽat vt alias ſz a sui ꝓprietate quã docuit ipsa nã: ⁊ pinde in subleuata fetida naribus ⁊ ori applicẽtur odorabiliaz vulue ex quib⁹ ꝓprie est galia suffumigata: hec.n. descendere facit matricẽ ꝑfocatã ⁊ declinãtez ad altez latus. Silr ecõtra in descẽsu eius reductionẽ adiuuabit obstetrix p⁹ balneũ ventrẽ manibus secernẽdo: ⁊ cũ itromissione digitoz ⁊ ī vuluã mũctoz adipe gallie vel anatis ⁊ ad propriũ locũ subleuãdo ⁊ cocquãdo ⁊ ad rectitudinẽ reducẽdo cũ appositione ventose magne in medio sumis ⁊ vmbilico ⁊ in medio dorsi. Tertia est cõseruatio ipsius iam reducte q⁹ in remissiõe accidẽtum ⁊ relatiõe obstetricis cognoscere poteris: ⁊ illud cũ quiete ⁊ decubitu supino est stipticis applicatis intus ⁊ ex. em brocis ex vino stiptico decoctiõis vnctiõibus ⁊ cẽplastris ⁊ p oẽm mõm approximatis ex quibus sũt ꝓpria expta simplicia ⁊ cõposita q̃ infra dicẽtur simplicia sũt mirtus

sunt mirtus acatia cortices ḡnatoz ⁊ rose sq̃nãi ⁊ herba que oritur sup lapides cũ sunt in aq̃: ⁊ faciunt lubricare pedes ⁊ lentes: ⁊ breuiter oia stiptica odorifera. Quãta res est regimen cõuenies ⁊ est vt regaf in aere tpato declinãte ad frigidũ hypocrat mortu⁹ a caliditate ẽ cõtra frigidum palliticũ faciens: vitet oẽm motũ aie ⁊ corporis ⁊ oẽs supiores noiatos repletionẽ ciboz ⁊ ꝓprie viscosoz grossoz frigidoz ventosoz ⁊ salsoz: vtatur vero bonis ⁊ stipticis ⁊ potus sit frigide aque ⁊ stiptice grosse ⁊ luminose diuersoz ⁊ inamatur clisteribus vel vomitibus vt superius dictuz est: vtatur' q̃ete ⁊ sonno. Quinta res ⁊ vltima est accidẽtiũ correctio: ⁊ ex medicinis accidẽtia ꝑdicta corrigẽtibus: quedã est cõis ⁊ illa ẽ balneũ ex aq̃ vulci decoctiõis anodinoz mollificãtium quedã sũt ꝓprie que ex dictis ⁊ dicẽdis in ꝓpris capitul' colligere põt prudẽs. Si vero cã fuerit naturalis cura erit' altez duaz rerum vel cõceptiõis ⁊ generatiõis ꝓcuratio si possibile est vl' cũ viro si honesta: vel cũ alio si inhonesta: vel libidinis extictio si vidua sit: vel virgo vel virũ absentẽ hẽat ⁊ hãc cõplẽt spma exiccãtia que dicta sunt in cura gomorree pollutiõis ⁊ coitus exuberatõis Albo. dixit in descẽdente resupinet' mulier ⁊ aperiat qõ est inter cura sua ⁊ assume lanã ex leuibus velaminibus: ⁊ madefactã adherere fac matrici. Deide accipe lanaz alicam ⁊ infunde eã in acatie succo aut in vino in quo dissolutũ sit aliquid stipticũ ⁊ pone sup os matricis: ⁊ fdit cũ facilitate ad interioza: deinde accipe aliam lanam ⁊ cuz aceto pone sup vuluã: ⁊ precipe mulieri vt iaceat super latus vel dorsum: ⁊ adunet cura sua ⁊ seruet lanã vt est tẽperata in ea ne cadat. Et pone vẽtosas sup radicem suminis eius ⁊ sup dorsuz: ⁊ fac eã odorare odores bonos valde. In declinãte def in poto oleũ de kerua ⁊ similia educẽtia flegmatichos chimos ⁊ vẽtosas ⁊ emchatisma cũ decoctiõe spice cõfert lubricitati matricis Albo. etiaz dixit folia vrtice recẽtia reddũt matricẽ exeuntem loco emplastri cõtrita ⁊ suppositа: ⁊ bouinũ stercus suffũmigatum S. dixit cũ mater egredit armoniacuz distẽpatum cũ succo absinthij ⁊ inde inũgatur venter cũ pẽna: postea accipe castor: cũ rutã arthemisiam eq̃liter in vino coquãtur cũ cõsumptione duaz ptiũ ⁊ tertiaz da in potu. Et in summa cõuenit cura eius cũ cura mollificationis ⁊ exitus ani ⁊ dixit si mater lateraliter moueatur vt tortionẽ ⁊ rugitũ sentiat q⁹ iudicat ventositatẽ interclusam apiũ fenugre. ⁊ ruta in vino dabit': vel costũ cũ mel le vel doronigi ⁊ squinãti ⁊ aristologia rotũda. Itẽ accipe agaricũ aspaltũ semẽ plantaginis ⁊ saturegie ⁊ pulueriza cũ vino cocta. Itẽ aristologia ⁊ ꝓprie cocta cũ oximelle stiptica ventositati matricis est ꝓpria: ⁊ stomaci atq̃ splenis. Itẽ intromitte in balneũ ⁊ postaꝑm fac emplastruz de succo rapistri ⁊ farina ordei: ⁊ appõe vẽtri ⁊ vulue. Itẽ ad exitũ matricis cã virilis virge sternutatiõis vel alterius cãe primitiue line pãnum lini cuz pice vel aliquo oleo plegio: vel mustelio ⁊ ipse vuluae ⁊ liga: quousq̃z mater p se resideat ⁊ calida facta sit. Si vero frigiditatẽ recepit balneet in aq̃ decoctionis folioz lauri pulegij abrotani ⁊ enule ⁊ arthemisie: deinde suffumigef cũ musco: ãbra ⁊ galia: in ascẽdẽte balnef cũ aq̃ cicute: q̃n subleuat ⁊ sedat dolorẽ ⁊ suffumigetur cũ capill' vel scarpis vel asa. ⁊ iungaf vẽter cũ oleo sãbucio vl' de enula vt nardino betino ℞ lilio ⁊ rutaceo.

Sirupus ad digestionem humorum flegmaticorū mollificandum ligamēta matricis: aut si descēdat ⁊ obstruantur orificia venarū quare retinentur ⁊ cōtrahūtur ⁊ fiūt causa suspensiōis ⁊ declinatiōis. ℞. artemisie radicum ireos cinule radicis lilij camedreos camepitheos: thimi ringo⁹ rozis marini radicū ireos ⁊ buglose radicum capil. veneris aditātos: ana. ℥ij. anisi maratri: epithimi flo⁹ vtriusq; sticados petrosilini: seminū sparagi: spice celtice squinānti: liquiritie mūde ana. ℥j. zuchari. li. iij. vini mali granati li. ß. fiat sirupus de quo vtat̄ mane: ⁊ sero cū aquā pluuiali. Digesta materia purgetur cum hijs pillulis. ℞. theodoricon: anacardinū benedicte: añ ℥j. ß. agarici. ℥j. cstule. ℥ij. fiant pillule: ⁊ post tertiū intret balneū istā⁹ herbarum. ℞. arthēisie radicis ireos lilij altee: buglose ana. ℥ij. oīa bulliāt i aqua fiat balneum p̄ dies duos: ⁊ tertia die post balneū flebothometur de basilica quibus ex p̄dictis fiat hec suffumigatō p̄dicta: ⁊ erit efficax: si ip̄s voluerit. Et cū matrix ad proprium locū redierit apponat hoc emplastrū sup̄ sumen ⁊ renes. ℞. masticis thuris albi: oppopnaci: terbentine galbani serapini resine storacis liquide colofonie ana. ℥j. cere rubee. ʒ. ij. fiat cerotum.

¶ Ca. viij. de p̄focatiōe matricis ⁊ medicinis eius.

Suffocatio matricis siue suffocationum siue anhelit⁹ ablatio dicatur in presenti ca. oñdere est intentio: passiōem. n. matricis cum assignāt quedā que a suis accidēcubus fortita est nomen: cōmixtus ex spasmo ⁊ sincopi: quare Albo. cam dixit mōz esse quedā epilse. sincopis ⁊ ex sensus ⁊ motus ablatiōe atq; anhelitus quare ℞. eam suffocationē dixit. Causa vero ipsa⁹ est passio. s. cordis cerebri ⁊ alio⁹ principalium nō p̄pria tn̄ ʒ ex colligātia ad matricē principaliter patiētem mediatiōe velaminis ⁊ vena⁹ pulsatilium ⁊ quietarum ex mēstrui vel spmatis diuturna retentione ꝛre matricis suffocatio dicta est. Et mod⁹ est cum. n. mēstrua retinent̄ matricem necesse est pati multipliciter p̄ius ⁊ hipo. dñte in affo. Albo. Destruus plurib⁹ venētibus ⁊ non vētibus a nā accīt egritudines tal' aūt cōstat oīs generis esse male ꝓplexiōis replexiōis receptaculo⁹ ⁊ vena⁹ ipsius extēsionis ⁊ solutiōis continui male cōplexiōis frigide plus cuz mā frigida sit ⁊ mlta ⁊ qñq; calide si putrefiat augumētum ēt si ex nutrimento calido sit infrigidato ⁊ seqtur nisi ex eo acciat putrefactio quēadmōz. n. putrefactio ex caliditate: ita ex putrefactiōe caliditas accit: ait princeps Albo. nec nō ⁊ qñq; apostematū eius nā nō potēte materiā extraducere pp̄ obstructionē meatuū quare spgitur in substātiā matricis ⁊ apostematis coopante dolore p̄uocāte alia mēstrua sup̄ ipsa nec nō ⁊ māz aptaz trahi si qua in corpore fuerit aut q; ex egritudinibus p̄pria pueniūt accidentia ⁊ pp̄ colligātia ad principalia insurgūt alia totum corp⁹ vexātia. Deinde ex repletiōe p̄dictorum matricis motus p̄ter naturā p̄dictis accīt cum suis p̄prijs accīb⁹ superius distinctis. Extēsiones vero eius dolores fortes adeo vt mulierem torquere faciant̄ vndiq; ⁊ caput genibus implicari vt resolutionis sincopis p̄uenit: matria frigide cōpletiōis obstructionē meatuū ⁊ pozoruz ipsius quare mā coartat̄ ⁊ coartata infrigidabitur: ⁊ putrefiet: ⁊ fumū emittet pp̄ sui malitiā venenosam naturā mulieris ⁊ calori eius in nato a spē tota p̄rium ⁊ cū non hanc spiracula quibus ex̄ corp⁹ possit excludi est necesse sursum ascēdere ad stomacum ⁊ cum puenerit ibi nauseaz gignit vomitum ⁊ ocm eius actum pturbat: ⁊ ad diafragma infrigidando, phibet eius motū ꝛre anhelitum corrumpit vl' tollit ascēsum: lz aliquid sit necessari⁹ quā diu viua existat. Et maxie q: vlterius ascēdēdo ad cor calorem naturalē in eo tāquā in suo principio sic debilitat extiguēdo q⁹ magna sensibili cuctatione nō eget sicq; ig̃r necessitate diminuto ⁊ organo impedito ad̄ficilitus adeo sensui priuatus assistit q⁹ eblatus totaliter videtur au cuius idagatiōnem lanam subtilē carminatam bene inē nares ⁊ os talibus ātiq; mādauerunt appōi vl' ciffium plenum aqua supra stomaci orificium existentez n. anhelitu quātūlibet diminuto ea mouent: ⁊ eis nō cōmotis priuato anhelitu mortua iudicat̄ ꝓpter cū ex tali fumo cor sic ēt cōstringatur vt neq; spūm p̄ arterias emittat ꝛre pulsus ibi auferat̄ neq; sanguinē p̄ venas ꝛre corpus infrigidatur. ⁊ palidus calor appet vnido occulto mortalis. Et ēt sincopis accīt vlternis ascēdendo petit ⁊ cerebrum attingēdo spasmum gignit: ⁊ eius cōtractione in se quare ꝓtetur vir⁹ prius. Et deinde super occupato cerebro sensus ⁊ motus auferetur in toto quibus ablatis sz actum ⁊ finitū cōcludit̄ vera mors. Que accīa ex retētiōe spmatis magis ac fortiora ⁊ terrenda euenire necesse est. Res tn̄ quāto purior est ⁊ magis nāe ꝓformis maioris est inmamēti quā diu cū nā ꝓfistat. s. q⁹ naturale est ⁊ peioris cōuersionis atq; malitie cū in ꝑnum sue nature vertatur magis circa nature vigorez perdendo. Et ꝓinde lz ex sanguine spma sit gñatuz tamen q; ex eo p̄ alterationem depuratuz ⁊ coagulationē ꝓpiquū p̄ nām ad ꝓservationē speciei solicite reseruat̄ mēstruū ex eo vt sup̄fluum sequestratur cū in cōtrariuz nature vertatur deterioris cōuersionis q; p̄ cōgelatiōez vel putrefactionē malicia veneni acquirat maxime si ex mala materia fuerit ⁊ peioris impressionis q; accītum terrēdorum quā sanguis cū desierit esse sanguis q⁹ clare patet in lacte: q⁹ cū ex sanguine generetur sic maioris erit inmamēti quā sanguis cum in ꝓpria natura existat pp̄ eandem assignatam cām: ⁊ cū in cōtrariuz nature vertatur vt cōgelationē vel corruptōnē in stomaco fit peioris cōuersionis quā in natura veneni ⁊ maioris impressionis atq; malitie: quā sanguis si a sua natura ꝓpria permuttetur, put supra in stō est mōstratum. Quaz ob rem arbitramur serapionē estimasse ex solo spmate debere cāri: q⁹ equidē arguit q; viduatis mēstruatis ēt accidit: ⁊ cōingatis ēt illis retētis nō cōtingit ꝗsi volunt dicere ex menstruo⁹ retētōne nō ꝓtingat ꝗdiu ex spermatis retētione necīta prava. Qua pp̄ eius enctus: licet sit rarius plurimū tn̄ accidit in saguineis mulieribus viri potentibus ⁊ adolescētibus ⁊ spermate abūdantibus libidinosisq; coire consuetis nō viduatis ⁊ cōsernātib⁹ castitatem ⁊ quib⁹ mēstrua retinēt̄ ⁊ autūni tpe. Clerum qñq; accidūt huic egritudini periodi sicut in epilepsia: cū a ꝓpinq̄t piodus accidit debilitas' cōsilij: ⁊ pigritatio cogitationis debilitas crurium ⁊ atrimitas facieī visnia pulsus cordis ⁊ dolor capitis ⁊ qñq; sīē. Cū ergo firmatur egritudo accidit subet vl' pmixtō ranōis' destructio sensuū ⁊ destructio vocis ⁊ spasmus cū rubedine maxillarū: sincopis ⁊ stridor dentiū. Et cū appropinquat hora resolutionis cuis incipit apparere humi-

ditas quedam ad ptem receptricis que ad tactum sentit
7 redeunt sensus eaꝝ 7 intellectus 7 q ex matrice sit cau
sa retentionis mẽstrui: vel spermatis signum est q est qz
accidit in muliere sana boni regiminis vidua cuius mẽ
strua nõ defecerũt. Sed signa eius q̃ est ex menstruis fũt
qz precessit retẽtio menstruoꝝ quam indicat qñqz gene
ratio lactis in mamillis. hipo. dicẽte in affo. Si mulier q̃
neqz pregnans est neqz generauit lac habet eius mẽstrua
defecerunt graue corporis debilitas sensuuz 7 alia signa
retentionis ipsoꝝ que capitulo suo dicenť. Et sunt diuer
sa sm diuersitatẽ humoris vincentis in sanguine quẽ co
lor menstruoꝝ ostendit. Cum ergo in eo vincit mlicus
accidit melancolia 7 mania 7 loquetur sola ꝓpter cerebri
ꝯmoditatem 7 sincopis fortis propter cõmoditatem cor
dis 7 destructio anhelitus ꝓpter cõmunitatem amboꝝ
7 diafragmatis. q si flegmaticus erit: graniora 7 quietio
ra habebit accidentia: 7 si colericus erit acutus 7 in colu
mis. ¶ Signa eius q̃ est ex spermate fũt naz incipit cuz
nocumento hanelitus 7 magnificat tio: cũ obmissiõe coi
tus ꝙsueti menstruis nõ retentis. Et accidit multotiens
q cũ obstetrix tangit matricem eius spasmosã accidit cõ
motio 7 desideriũ qualiter descendit spma grossum 7 sa
natur: 7 qñqz descendit illud ex cõtractu sui it sius 7 inue
nit requiẽ. Sed nunquid accidat seruãtibus castitatez p̃
focatio sic mulierib9 q̃ cũ nõ accidat vt arguere q nõ ex
spermate sed ex mẽstruis accidat solũ cuius ꝯtrariũ sera
pio dixit, Cui B. rñdit q viris in retẽtione spermatis lõ
ga accña: accidũt multa prava que s in cap. de illo quem
dimissio coitus ledit habuisti. nõ tñ sic frequẽter eo q la
boribus resoluit 7 nõ congregatur: nec tã grauia molesta
7 terrenda cũ nõ sit ex tã mala materia in viris sic in fem
nis. Est. n. in eis ex generatione sanguinis mẽstrui quod
mlicum est 7 supfluũ nisi fit coartatũ in ꝓfundo corporis
sicut in muliere quaꝝ similiter ꝓncipalia nõ leduntur qõ
declarat q: mulier in tali passione mortẽ frequenter icur
rit: masculꝰ vo nũq. Et q̃liter nõ accidit ip regnantib9 in
quibus mẽstrua diutius retinenť. qõ quidẽ ꝯtingit q: sic
in eis menstrua retinenť ex puriori tamen eoꝝ pte embrio
nutrit 7 augmentatur 7 qõ superfluit ex eis vtiliter a nã
ptui reseruat sicqz ne putrefiat vel congeletur studiose in
terdiuum in fe pãniculo ꝙseruatur ex quo matrix nõ pa
tatur: 7 sumus ẽt ad superiora ꝓncipalia nõ ascendit nisi
grãdis fit causa: 7 illuꝰ ẽ rão. ꝓtea. cur sensu ablato spas
mus contingit cũ dicat phs. qõ sensus 7 motus adeq̃ť 7
ẽt. B. qõ sentire pati ẽ qõ ẽ minus: mouet vo ageť qõ ẽ
maius. Item si ablato sensu motis remanẽ ñ debeaſ qũo
ablato sensu 7 motu spasmus qui est motus sequeť. Ad
duas õnes quod spasm9 mot9 est ꝓter nãm: nec ẽt i cõueniẽs
sensum 7 motũ nã ẽ amiti actualiter 7 cũ q̃ ꝓtere nãm ẽ ac
cidere dñte ypo. in. affo. Si inebriatus qs fuerit 7 repen
te sine voce fiat spasmus i nato moritur. Et si qdẽ sẽsu. 7
motu naturalis obmisso preter nãm mot9 q spasm9 ẽ ac
cidat multo magis solo sẽsu ablato talis motus ꝓter nãz
contingere poterit. Et quidez dic. B. vez hẓi sẽsu 7 mo
tu naturali vel vbi p eundẽ sũtheruũ ꝓterea si similiť ẽ epi
ste spasmo 7 sincopi appoplexie 7 litargie eo q omnibus
in supra dictis accñtibus ꝙuent in quo a singulis differt
Differentia vo est duplex inter eã 7 ꝓdicãs vna est speci
alis: alia gnãlis. gnãlis est nãqz qz lz in ea sint accña pre
dictaꝝ fũt tamen in ea nõ singularia 7 distincta sed oia ꝙ

143

fusa 7 mixta. Specialis ẽ q: epile. sit absqz menstruoꝝ re
tentione 7 in coeuntibus magis 7 os spermatis in ea quẽ
difficilis est 7 ex cerebro nec narrat qui acta fũt epilenti
ca cũ cuadit a ꝓmo sic fecit prouocata: nisi p̃focatio ma
xime sit 7 immoderata nõ sentit aliud eleuari sursuz vsqz
ad os stomaci 7 deponi. nec nõ 7 in alijs q̃ dicta fũt accñ
tibus epilentie. preterea in epilesmia sensus 7 motus in
tegre est ablatus in hac vero nõ integre. ¶ Preterea inter
ipsam 7 litargiam distinguit febris cõtinua que litargiaz
cõcomitatur 7 pulsus vndosus plenus 7 principium do
loris in capite in prefocatione diuersis. Sed inter eam 7
spasmũ: distinguitur secundũ B. q est q: spasmus ex re
pletione accidit 7 inanitione paulatim prefocatio subito
7 ex repletione sola. Cura huius passionis est tres res.
¶ Prima matricis egritudinem tollit que ipsius est causa.
Secunda ordinat regimen. Tertia corrigit accña que li
cet tertia sit in numero propter errorem tamen aliquoruz
7 pericula patientis fiet prior in ordine: prima consistit in
duobus simpliciter scilicet in cause absisione 7 in morbi
si quis factus sit curatione. Cause vero absisio comple
tur cum prouocatione sanguinis menstruorum vel sper
matis preter naturam retenti. Inquit enim Albo. Cum
qz ventris cõstrictio qui fluere solebat aliquam egritudi
nem possidere fecerit ipsius cuõis reuersio secundũ plu
rimum ipsam medicantibus. dixit secundũ plm vt q̃diu
retentioni ꝓportionata fuerit. nã si superflua põt eẽ mor
tis causa: sicut alibi posuit cum dixit. Cum retentio solo
nis conturbat: eius solo facit acquirere tranquillitatem 7
est mortalis. hoc aũt ꝓ eius abundantiam 7 excessus etiã
si febris sit eradicata ꝓut dixit in alio quodam loco: que
vo mino: fit nõ illico medicabiť. Fiat aũt talis ꝓuocatio
cũ his que eũando trahũt sanguinẽ a matrice. vt est fl'oia
saphene: 7 ꝓpria que est sub poplite 7 i piguibus cũ ven
tosꝝ supꝝ loco saphene scarificatiõe p̃cedente. vel cũ sangui
ugis pp occultationẽ vene. deinde cũ purgatione hũidita
tis viscose q̃ oppilãdo venas retentiõis est cã. Et cũ iera
pigra: 7 iera colloquintida 7 rufina. Et pillulis de tapsia
7 fetidis: preparatione precedente cũ oximelle squillitico
ꝓpria: 7 aq̃ diureticoꝝ caloꝝ: 7 ꝓpria rubee tictoꝝ nigel
le: qnqz radicũ: enule: 7 filiũ: quib9 sm ocm modũ vten
dum ex simplicib9 7 ꝙpositis in via medie: 7 cibi. sembus
ex apitiuis 7 diureticis vt est fenugre. anetũ: semẽ lini: 7
sanfucus: 7 abrotanũ: sisimbriuz; fauma: ruta: vrtica: 7 a
lia q̃ subtiliando sanguinẽ reddũt ipsũ acutum. Et aperi
unt 7 cũ balneis termaꝝ ꝓpriis 7 colirijs 7 ꝓuocantib9
menstrua q̃ statim dicenť in suo cap. 7 ꝓpria ex corduměi
pipe: 7 cuforbio qõ est forte faciens descẽdere menstrua
statim 7 cũ suffumigijs ex cipero: storace ligda spica 7 ni
gella. 7 cũ commotiõe oris matricis: 7 partium eius ap
positis digitis obstetricis inunctis cũ assungia galline: 7
oleo de lilio vel de been nardino vel anc. ipsa. n. ꝙferũt
siue retentione sit mẽstruorum siue spermatis. faciũt eni
declinare matricẽ prefocatam ad in feriora 7 redire ad' e
qualitatem 7 parant menstrua ad prouocationem. Et cũ
exhibitione in potu castorei 7 murre cũ aqua mellis 7 sa
genca diacimino 7 serapinum cum aqua cicerum aut fa
seolorum rubeorum: 7 castoreo: 7 nigella: cum rubea'tic
toruz in oximelle: squillitico puluerizata sunt vltima aut
acetum squiliticum 7 oximel cuius 7 opponaci. ℈. i. Et al
manso: cum ex eo sumit in potu est in eo sanitas: 7 ex his

T

q̄ trahere habet sanguinem ad matricē. Est appositio vē
tolarum super renes deinde super coxas: ⁊ inguina: ge-
nua ⁊ crura: ⁊ caniculas pedum ⁊ fricatio ipsorum ⁊ liga
tura cū instītis dolorosa per horā dimissa. Calefcio cuz
fomentis feruētibus ⁊ cū clisteribus acutis vinctionibus
⁊ emplis ex rebus rubificantib⁹ votis q̄ sanguinē subtili
ent atq; trahant: ⁊ oībus alijs prouocantibus menstrua
que in suo loco dicent. Si vero retentū fuerit sperma tunc
oz vt ipetu tribuat ⁊ vsq; ad illā horā vtatur exercitio: ⁊
exiccatiuis spermatis vt est agnus castus: ruta calamentū
ficla: semen almarij: ⁊ diaciminū cum diureticis vt est ō
coctio de radicibus. Et oz vt iromittat vt obstetrix ma
nu in munctam vt p̄dictum est vt faciat ꝯmotionem de-
lectabilez: ita q̄ cum ꝯmotione accidat dolor ipsa. n. for-
tasse expelet fetiduz ⁊ saluabit: ⁊ sūr cum supponunt res
mordicatiue ꝯmotionē facientes sicut salgemma cū olo
lauri. ⁊ sic zinzi. ⁊ pip. cordumenuz sunt mirabiles. in h⁹.
Et caue in hac dispōe flebotomiā: qm̄ infrigdat imo admi
sceas ea q̄ excitant caliditatē: ⁊ sūt meliores q̄ igeniant, coīr
cum eis cum instro in modū virge: virilis ex qua delec
tantur ⁊ ꝯfert. Dolorbi vero curatio facit: ex retentione
illorum vt ē mala ꝯplexio frā. ⁊ huius curatio ex dictis:
⁊ dicendis est mānifesta. Secunda res que est regis ordi-
natio est vt abstineat ab oībus multiplicantibus sperma sic
est, vinū, lz sincopis illud petent ⁊ carnes: ⁊ vtatur excican
tibus sperma que ō in cura pollutionis dicta sunt. Ter-
tia res. s. correctio accīdum que verenda sunt vt ē sincopis
alteratio sensus: ⁊ motus atq; hanelitus dolor fortis ex
spasmo ⁊ huius pmittenda est fiat autē cuz exp̄gefacienti
bus p̄mo puta fumigatione ex fetidis appropinquatis: na-
tibus ⁊ ori quales sunt pecie cōbuste pile: ⁊ pene cōbuste
assa ⁊ cornu fetide castoreum: ruta. armel: ⁊ hui⁹ obtali-
micha ⁊ vigilantia: ⁊ consilia: cum ligaturis in extremis
fricatiōibus ꝯpressionibus dolorosis: ꝯtractum capillorz
⁊ aurium ⁊ narīū ⁊ clamoribus ⁊ vocationibus ⁊ alijs q̄
dicta sūt in cura lītargie: appoplie ⁊ eplie ⁊ sincopis. ⁊ fa-
cam sternutare tenendo os ⁊ nares vt hipo. dixit in affo.
Et applica ventosas anchis in gumbis ⁊ coxis: ⁊ fomē
ta cū rubificantibus: ⁊ emplastra cū eis ⁊ enfo: bio ingui
na: ⁊ suppone coilria p̄dicta ex acutis ⁊ odoriferis. vt est
gallia: folium garofilorum ⁊ ciperum ⁊ laurum. Et cli-
steria educent a ventositate ex anisō: feniculo: aristologia
spica ⁊ silibus donec redeat. Qui si in predictis sensus ⁊
motus nō redeant nec hanelitus: tunc necessariū est vt fū
datur oleū seruēs sup caput eius. Sit aūt aliquid ex aro
matibus cōfortatibus cerebrz calafacientibus valde qua
le, est nardinū de balsāo ⁊ ō been. aut cauterizetur sinci-
put ei⁹ si nō ē excusatio inde. Et q̄ndoq; euadit cū flōia ⁊ re
dit cū ergo redierit, hanelit⁹ tūc curabis sincopiz cuz his
que cor: cerebrz ꝯfortant: ⁊ confert ad huius ⁊ alia acciden
tia. Et est ex simplicibus serapiū: garīofilum: ⁊ ex com-
positis confectio nominata ꝯfectio iuuamenti ⁊ est mira-
bilis sagenea: mitridatū: medicamen de musco ⁊ tiriaca. ⁊
si times ex mitridato ⁊ diamusco de cōmotione sperma-
tis. confortatio tīs nature: ⁊ cordis ex eis impellendo illō
⁊ resistendo illi est maioris iuuamenti. ⁊ cum alijs supra i
capitulo enarratis intus ⁊ extra: ⁊ per omnem modū ad
ministrationis: que habet cerebrz cor: ⁊ totum corpus con
fortare. Deinde oz redire ad predicta ex administratiōe
enim predictorz cessant egritudines ⁊ alia accidentia leui-
ora: nisi sit solo ꝯtinui vel apostēa. Cuz ergo accidit illis
oz vt curet cura solonis ⁊ apostēatis cū his que ꝯueniun
tur ei ⁊ p̄focationi q̄liter est in apostēate. ℞. pinguedinis
anatis ⁊ galline añ. ʒ. iij. cere bone: croci: mirre: amōi ma-
stices: añ. ʒ. i. olei balsami: olei lilij celestis añ. ʒ. iij. terant
sicca: ⁊ liquefiat humida vl' administrentur in pensato.
Aliud iuuatiuum ⁊ exptū. ℞. storacis. ʒ. iij. thuris pipis
añ. ʒ. i. ſ. cere albe. ʒ. vij. pinguedinis anatis ⁊ anseris añ.
ʒ. iij. pinguedinis galine. ʒ. iij. olei balsami: olei lilij al-
bi: ⁊ lilij celestis: ⁊ olei de spica: añ secundū quātitatē ne
cessitatis. Si aūt vis vt sit fortis tunc adde in eo. ʒ. iij. cor-
dumeni: ⁊ seminis vrtice: aur. iij. misceant ⁊ administren
tur. Oleum q̄ lenit ⁊ calefacit ⁊ quent ad dolorē matri-
cis ⁊ p̄focationē. ℞. helcalimbat: olei mastices: ⁊ spice:
olei laurine añ. ʒ. v. olei lilij celestis ⁊ aneti añ. lib. i. fiat
negi: ⁊ bdelij ⁊ piretri: añ. ʒ. iij. melliloti: cassief. ⁊ nigel
le: ⁊ calamēti, campestris aut fluuialis añ. ʒ. i. terantur me
dicine sicce sicut puluis ⁊ liquefac alkechēgi cū oleis ⁊ mi
sceant omnia ⁊ ungat cū eis q̄ō est sub umbilico: ⁊ pecti
ne anche ⁊ pedes. ¶ Inquit filus serapionis. Si cueniet
egritudo scilicet hec mulieri que est pregnans: tunc nō o-
portet vt administret flebotomia aut vētris solō: imo ꝯ
tenti sum⁹ vinctione cū oleo excepto ex oleis calefacien
bus ⁊ resolutīuis: sicut est oleū de lilio ⁊ de been: ⁊ que
sūt similia. Et aduertendū q̄ dixit si euenerit: quasi dicat
q̄ raro accidit pp cām superius assignatā. Item inquit ⁊
ad vltimū dico sermonē abscindentē q̄ opz vt curentur
mulieres quib⁹ accīt hec egritudo ⁊ nō sūt pregnantes fz
quātitatē ꝯplonis eaz: ⁊ humiditatē corporis eaz: ⁊ fici
tatem eaz. nam illā ex eis quaz corpus est leue albū hū
dum curamus cū mi dis debilibus: ⁊ ex illis que sūt fm
ꝯtrariū illius donec int eaz corpus siccum neruosū cura
re cū medicinis fortibus. ⁊ fm hunc modū curant vetule
⁊ ille q̄ sentiūt inflationez ex ventositatibus inflatuis cū
his que resoluūt vētositates. ⁊ illis que sentiunt gratedi-
nem dant ea que incidunt ⁊ subtiliāt: ⁊ ille q̄ sentiūt acu
itatē curant cū his in quib⁹ē virt⁹ extinctiua. Supposito
rū Albo. educens sanguinē menstruū. ℞. storacis liquī-
de. ʒ. iij. pipis: thuris añ. ʒ. i. adipis anatis. ʒ. iiij. sem. ur
tice. ʒ. iij. fiat ex eis licinū ⁊ supponatur.

¶ Cap. x. de spēbus solonis ꝯtinui mīcis ex q̄bus sūt
vlcera corrosiones putrefactiones ragadie ⁊ fistule.

Ulcera mīcis q̄dā sūt simplicia ⁊ mūda: que
dam ꝯposita ⁊ cū putredine: ⁊ q̄ndoq; sūt cor-
rosiua: ⁊ q̄ndoq; cū apostemate: ⁊ q̄ndoq; cū pfu
datiōe ⁊ q̄ndoq; nō ꝑfūde. ⁊ q̄ndoq; ꝓueniunt ad
fistulā: ⁊ q̄dam sūt in collo: ⁊ quedā in ei⁹ ꝯcauo. Et cā
vlceris q̄daz ē interior: ⁊ quedā exterior. Interior ē cuī⁹
humoz acutoz q si ꝑaulati ꝯgregati sūt in ea erit ꝑpria.
si subita ꝯfluāt ex torpo aut aliquo iīb:o erit ex cōtate aut
debilitati vlceratū aut ꝑplaga vlcerata ⁊ est ꝑpric. Exte-
rior ē casus vl' ꝓcussio: aut difficilis ptus: aut vuln⁹ instri
mentis incidentis: aut ex medicamine acuto suppositō: aut gro-
sities virge deuirginantis ⁊ illud ē nō, pfunduz fz i collo
ei⁹ tīs ⁊ silia. ⁊ cā putredis ē q̄ est q: vlcera sūt, pfunda q̄
nō cuacuant ab humiditatib⁹ plis egredientib⁹ ad pfū
dū ei⁹ i quo retinent ⁊ nō mūdificāt ⁊ ex eis ē q̄z corrup
tio cū ꝯbustionis multiplicātis putredinez corrosionis ipoz cā
ē acutas ⁊ adustō hūiditatis ⁊ putredis, coz. fre corrodit
velut cācer. ⁊ causa fistulationis ipsorum est prolongatō

ipoꝝ qꝫ cuꝫ ꝓpꝛijs ſi recipiũt curã: ãre plõgaſ cũ putredine multa corꝛoſiua: ⁊ conçanꝫntur. Signa vlceꝝ eius ſunt exitus puris ⁊ ſanies ⁊ ſanguinis corꝛupti ⁊ viruleti ⁊ humoris diuerſi coloris: ⁊ odoris: ⁊ nocumentũ ex medicinis mollificantibus: ⁊ inuamentum ex medicinis mũdificantibus: ⁊ ſtipticantibus. Eſt ſigna putredinis eorũ ⁊ ſordicie ⁊ tabẏditatis e ſt multitudo hũiditatũ corꝛuptarum ſetentium: ⁊ eſt ſiĉ aqua carnis. Et ſi eſt cum corꝛoſione illõ qõ egrediť eſt nigrũ cum ardore vehemẽti ⁊ pulſatione ⁊ circumfluitõe pilorum vt dixit ẏpo. in affo. Et dꝛia inter corꝛoſionem ⁊ cãꝝ eſt quoniã cũ corꝛoſione ñ ẽ grauitas nec duricies ⁊ ſequẽtur eã quies in hoꝛis qbus dam ⁊ ꝓpꝛie pⁱ exitum eiꝰ qõ egrediť ẽ ad ñ ẽ plima lõgitudo tpis in curatõe. Cancer vero eſt aſſidui doloꝛis ſi in principio ſit. Si vero in proceſſu erit cũ pũctiõe ſẽſꝰ ⁊ ẽ cum pulſatione lõgi ſpatij. Et ſigno mundificationis vl ceꝝ precedens ſanitatẽ eſt: quia qõ egrediť ẽ ad groſſitiez ⁊ albedinem decliue: ⁊ leue abſqꝫ doloꝛe vehemẽti: feꝛoꝛe ſeu ardoꝛe ſeu moꝛdicatiõe. Et q̃ nõ ſunt profũda ſẽ ſenſui manifeſta: profũda vo ſũt occulta ſenſui. Et cũ ſũt cum apoſtẽate ſũt cũ predẽtis ſignis apoſte. ex qbꝰ ẽ hoꝛ ripilatio febris. Cumqꝫ vlcera mſicis ſua putredine: ⁊ coꝛoſione ꝓtraſeunt carnem ⁊ profũdantur ita qõ vicinũ aliquod ex membris vlceretur ⁊ coꝛrumpatur oſ pectinis ⁊ collum mſicis putrefiet adeo quod qñqꝫ ꝓueniat ad radẽdũ pilos pectinis ⁊ incedit vſqꝫ ad partes ani ⁊ lacertorum eius. Quedã ſunt in parte manifeſta: ⁊ quedã i pte occulta ⁊ declinantia ad latera eius ſunt ſilia. Et ragadie mſicis ſunt ex genere ſoloꝛis: ad modum fiſtularum contingentium ex ſiccitate ciuſ ãre ñ põt recipere debitã apõ coitum vel apõ ꝓtem extenſionẽ abſqꝫ ſciſſura. Et qñꝫ cã abſcindens eſt magnitudo apoſtẽatis quare appenti ragadie ⁊ ꝓpꝛie cum tangiť ⁊ qñꝫ i groſſanť valde. ⁊ qñꝫ fiũt ſiĉ veruce ⁊ ingroſſatur locus. Et ſi ſunt in collo eiꝰ aut i concauo eius intꝰ ſciſus cum obſtetricis digitis cognoſceť Et ſi gña fiſtularum ſunt ãte ceſſio vlceruꝫ que ñ ſanãť cuꝫ curõibuſ ꝓpꝛijs ⁊ prolõgaſ ſpaſmũ eoꝝ cũ prutredie ml'ta ⁊ curſu virus ⁊ doloꝛis attrahentia. deinde doloꝛes ille fiunt ſiĉ doloꝛeſ cãcri ⁊ cognoſcitur locuſ eius vbi peruenitur cum eo ⁊ ſcitur ſtratus eius an ſit cum carne adhuc aut pertranſeat vſqꝫ ad os per id quod ſẽtit extremitaſ radij: de lenitate ⁊ mollicie aſpitate ⁊ duritie. Et ragadiaꝝ ſigna ſunt doloꝛ apõ coitum ⁊ exitus virge ſanguinoſcte ⁊ poſſibile eſt vt perueniatur ad conſonem ipſaꝝ ꝓ põez ſpeculi ſub muliere ⁊ apertione vulue ſuper ipꝛz. Cura vl ceꝝ ſimplicium ⁊ puroꝝ ẽ conſolidatio tñ difficil'. Inqt Ⓑ Inciſio vulue difficulter conſolidãť. ipoꝝ võ ꝙpoſtorum cũ putredine ſoꝛdicie ⁊ ſi cũ coꝛoſione fuerit vl' apoſtẽate: mundificatio conſolidatio: accñtium correctio ⁊ conueniẽs regimẽ. Mũdificationez ꝙplẽt aq̃ mell' l' paſſulaꝝ inuectio cũ inſtro: vel aq̃ decoctio cũ ireos: ⁊ oꝛdeo; vel cuꝫ aliquo ex mundificãtibus vnguentis habentibus mũdificare ſoꝛdicẽ ⁊ putredinem vel habẽtibꝰ mũdificare coꝛoſionẽ: ⁊ rectificare ipſã. aut cũ ſanatiuis apoſtematũ q̃s dicturi ſumus. Cum ergo mũdificata fuerit vlcera curenť cũ ꝙſolidatis: ex quibꝰ ſunt vnguenta pulueres ⁊ ſilia. Et ex vnguentis quedã ſũt q̃ ꝙferunt in principio rei cũ nõdum naſciť caro. Ꝛ. litargiri: ceruſe ſarcocolle ana ꝓtes equales. fiat ex eis cerotum cum oleo roſ. Et ſi fuerit in illis ſoꝛdes miſceať cum eis parum mellis.

Cum autem caro incipit naſci extiatione debita cur: ť cũ hoc vnguẽto. Ꝛ. tucie ablute: pẽ. ij. climie: argente: ceruſe: ſarcocolle añ pⁱ. i. fiat ex eis cerotũ cum oleo roſato: ⁊ cera ⁊ miniſtreť cũ tenta aut ex eis fiat pulnis. Et ſi quidem ſit ꝓfunda: ⁊ in collo eiꝰ: ſiĉ in denirgiata a groſſicie vrilis membri: oꝛ vt foꝛtes doloꝛes q adſunt mitigentur ſedendo in vino decoctionis ſtipticoꝝ: ⁊ admiſtrenť cerota leniẽtia: ꝙſolidationẽ ꝓhibentia: alienenť ꝙbitus deinde redeãt ad ipſũ paulati: ⁊ in tpe medio regať cum cerotis ꝓdictis admiſceať cũ eis terra ſigillata ⁊ ſilia coꝛrectio accñtũ eſt vt ſi quidẽ ardoꝛ adſit vlcera curenť cum his q̃ ardoꝛem mittigant: ⁊ caloꝛem ſi mittigantia ſint ſẽ mucilago: pſilij. ſemen citonioꝝ: ⁊ aqua uiiubarum: ⁊ ſe neſten ⁊ aq̃ oꝛdei. Si vo ꝙſolidantia ſint ſicut ſuccus ſolatri: arnogloſſe: oleũ roſ. albarũ: albumen oui: lac ſuccus poꝛtulace: dragaganti. ⁊ õm ad bibendum cataricum ô uiiuberis ſemen papaueris: ⁊ mixta. ⁊ doloꝛes foꝛtes mitigentur ſeꝛionibus in aquis ⁊ vinis ex ſtipticis ⁊ anodinis vt eſt fenugrecum: balauſtie: lentes ⁊ ſilia. Regimen queniens eſt vt tpe mũdificationis vtatur ptiſana: oꝛdea aqua cicez: hedoꝝ: gallinarum: ⁊ lacte aquoſo. Tempoꝛe aũt ꝙſolidatõis generãtibus ſanguinẽ groſſum ⁊ viſcoſum vt ſũt extrema aialiũ: miliũ: riſuꝫ: panicũ: ⁊ ſumat lac ⁊ ſimilia groſſa ⁊ ſtiptica oia. Illa occulta fiſtula que ex eis eſt in occlto ⁊ ꝓfundo nõ curať: ⁊ ꝓpꝛie ſi veniťur ad veſicam reliq̃ vero ab ea curãtur ẽt ſi difficiles ſũt ⁊ puenerunt ad abradendũ pilos ⁊ perfoꝛauerit os foꝛamie puo. ⁊ quidẽ cura duplex eſt vna ⁊ poſſibilis. Vera cura p abſciſſionẽ ⁊ pfoꝛationem fit piculoſa eſt ꝓp neruoſitatem membꝛi. timeť. n. ex eo ſpaſmus ꝓmixtõ rõis ⁊ ꝓmixtio vocis ⁊ moꝛs quarenõ ẽ poſſibil' niſi in eſt q̃ ea in mãi feſto: ⁊ cuius cãnem moꝛtuã oꝛ incidere. Cura vero poſſibilis ẽ vt mũdificetur ⁊ matriz exiccet ⁊ ꝙfoꝛtetur. Inquit. n. hipo. in affo. Si matriz in vtebꝛo poſita fecerit ſe nieth: neceſſe eſt ꝙmotum fieri ⁊ hoc qꝛ va cura ẽ impoſſibilis iuxta mandatũ eius in alio affo. Quibus cũqꝫ cã cri abſcõditi fũt ⁊ ex eis q̃ ꝙferũt valde eſt cauda eqna ſẽ oẽm modũ adminiſtrata. Ragadiaꝝ vero mſicis cura i trinſecaꝝ eſt due res mitigatõ accidentũ: ⁊ ꝙſolidatio ragadiaꝝ. Cõpletur aũt cum ſuppoſitoꝛijs penetrantibus ⁊ diſtillatiõibus iniectis ex aquis ſtipticis ꝓmixtis cũ vnguentis rectificãtibus: ſicut vnguentum factũ: ⁊ climias ⁊ plumbo adusto: ⁊ vnguentis ragadiaꝝ am. Accñtium coꝛrectio eſt vt ſi cũ curatione ſentiat moꝛdicationẽ miſcetur cũ eis ſicut vnguentũ baſilicõ cũ adipibus ⁊ ꝓpꝛie ſi indiget maturatione. Et ſi quidem cuꝫ ragadijs fuerit groſſicies ẽ ſignificat longitudo ⁊ ꝓauitas receptionis curationiſ adminiſtreť vnguntũ de cãť cuꝫ oſ. ro. Si vo nõ tolerat illud ponať cuꝫ eo oleum de li. ⁊ glutẽ halimbach. Cum aut hec quieuerit curantur cura ragadiaruꝫ duraꝝ: ⁊ ꝓpꝛie qñ vlcerantur. ⁊ quandoqꝫ indigent eis que ſũt ſicut coꝛtex eris aut dꝛagantum optime tritũ: aut galle: autem illis aggregatis. Intrinſecus vero ſuffiĉiẽs puluis tucie cum vitellis ouoꝝ: ⁊ vnguentum de ceruſa ⁊ ſimilia. Cliſtere. Ꝛ. aqua paſ. lib. i. diſſoluantur in ea mellis ro. ℥. iij. ⁊ coletur: ⁊ adde olei amig. amara. ℥. i. Iſaac inquit. Si vene ſit vt coꝛroſe õm ſang. dra. mirtam: thus. bolum ariſtologiam: de quibus omnibus fiat cliſtere vel cum licinio apponantur pulueriꝛata in tincta in aqua arnogloſe vel acacie. Lici. valens ad pruritum

T :

vlue ⁊ priapiſmum mulieris ⁊ purgat putredinem cor-
ſionez ⁊ ſaniam. ℞. crocum: cāphoram: litargiz: bac. lau.
albumen ouo. olz ro. fiat naſtale vel cluſtere. Et ſan. dra.
cum ſucco planta. iniectus valz. Biaſcoides dixit faria
ſe. gre. cum lā. anſeris valz ad duriciem mr̄ic. valz etiam
lac ficuz cum vitellis ouorum ſi fiat inde naſtale.

¶ Cap. x de apoſtematibus matricis humoralibus.

¶Poſtemata accidunt matricī ſicut i predictis membris ꝓz duplicem mōz p vīā 2geſtōis ⁊ influſionis. Et cā earū ſufficiēs ē duplex iterio: ⁊ eſt ipſius diſpō vt debilitas ⁊ retentio mēſtruorum in ipſa materiam aggregās. Et exterior duplex impmens vt caſus percuſſio: ⁊ multitudo coitus ⁊ propꝛie habentis virgam groſſam: aut diruptio facta ab obſtrice cum recipit fetum: aut inciſio cum inſtrumento prouocans reuma ⁊ faciens ipſum in regiones eius inter medias ⁊ vacuas ſubintrare Et eo adiuuans eſt frigiditas aeris prohibens reſolui materiam. Cum viro materialis eſt ex qua eſt antecedēs repleſio' vlis totius vt hūores. 4. vēt oſitas aquoſitas viſcoſitas peneſ quoſ ſpecificanť ⁊ abiuicem differunt curatione ⁊ particlis ipīus mr̄icis materia ꝓpꝛia ē ex ſanguie mēſtruo nō ex ſpmate lz ad illam imittať ⁊ aggregetur in vaſis ſeminarrijs eius: ſed i 2cauum ūnittitur aggregatum quoqz in vaſis ipſi' ꝓp-
ꝛis nō in eoꝛ ſba penetrat: ſed in 2cauo 2tinetur: ſanguie vo mēſtruo in venis eius exīte diffuſo ex quib' poſſibile eſt ſubintrare refudās vacuas regiones ipſius vt faciat apoſtema. Cauſa vo materialis ſubiectiua eſt ipſa matrix ſuſcipiens fm aliq̄ ſui partiū. qñqz. n. fiunt in oꝛe ei' qñz in 2cauitate: qñqz in altero lateꝛ añ: ⁊ retro: ⁊ deterius ē q̄ per plures eius occupať ptes. Cauſa finalis eſt vt mā expellať. ⁊ ſi nō extra ſaltim ad ipſā detinetur ⁊ deide extra ducatur ꝓut poſſibile eſt q̄re qñqz reſoluitur qñqz ſanať ⁊ debellatur ⁊ qñqz 2uertitur p reſolutionē partis ſubtilis ad duriciē. Et cum aduritur ad cācrum ⁊ qñqz ad fiſtulaz. ⁊ qñqz interficit. Signa quedā ſūt cōia omni ſpēi: quedā cuiz ꝓpꝛia. Ex cōibus quedaz ſumunť a natura mēbri. ſ. mr̄icis patientis. quedaz ab alijs mēbris cōicantibus ipi. Ex nā membri vt eſt dolor grauedo in vtero: groſſicies ⁊ coartatio: ita' vt nō ſit exitus ventoſitatis ⁊ inflatio pectinis ⁊ almirach. Que vero ab alijs per cōitatez ſumunť ſunt vt dolor ſtomaci': ſuberſio. naulea: ſingultus: ⁊ defectio opationū ei' dolor capitis ⁊ ceruicis ꝓp cerebri cōitatem ⁊ ꝓpꝛie in ſincipite radicibus ocl'oruz: ⁊ colli eius extenſio in dorſo totō coꝛpoꝛe: ⁊ vſq ad extrema mollificatio crurium: ⁊ manuuz debilitas: pulſus ⁊ ſilia. totuz coꝛpus vexantia. ¶Propꝛia vero aiali cuiz ſpēi ſūt nam cū apoſtēa fuerit calz dolor erit acutus cū pulſatiōe horꝛipilatio ⁊ febꝛis inflamata ⁊ ſiccitas ⁊ ligue nigredo Cum vero eſt frz ſigna erūt 2traria. Et' ſi quidē ſit aquoſum vl' ventoſum alia hz propꝛia ſigna que infra dicentur capl'o de curſu ⁊ molla. Et ſi quidez apoſtema ſit in aliq̄ ſui parte dolor indicat ptes illius. naz ſi eſt in ptē poſtrēa dolor erit in dorſo ⁊ retinetur ſtercus ꝓpter coartationē inteſtini recti. Et ſi in parte anteriori dolor erit in illis: ⁊ ſequiť diſtillatio vrine vel difficultas qñ veſica vel collū eius coartatur ex apoſtemate: ⁊ quando apoſtematur latera matricis extendunť ⁊ dolent iguina ⁊ grauanť coſſe ⁊ dolet vertebrum ptis apoſtematis lateris ſed cū apoſtematur 2cauitas dolor eſt in vmblico. ⁊ quādo apoſtema tur os eius tunc partes anteriores dolent: ⁊ ille que ſunt ſtricte: ⁊ quando tangiť cuz digitis obſtetricis inuenitur durum ⁊ clauſum. Cumqz minoraňť accīa ⁊ dolor deletur reſoluiť apoſtema. Cum aūt tumor remanet duꝛ ⁊ grauedo tūc 2uertitur in duriciem ſine doloꝛ ⁊ ſi ē magnuz 2prehenditur tactu. Cum vero augeať febꝛis ⁊ dolor ſignificat cōuerſionem in ſaniem: ⁊ cū minoratur debellatur. Cum vo accīa fortificantur p̄dicta ⁊ accidit ſudor frigidus: ablatio vocis ſincopis ⁊ inflatio almirach ſignificat augmentū apoſtematis ⁊ interficit: ⁊ cuz euadit ꝓplongatur: ⁊ cū rodeť incipit in cancrū 2uertitur ⁊ propꝛie cū apoſtema durum nō eſt equalis figure a quo ꝓcedunt ſicut varices: ⁊ mali coloris declinis ad rubedinem ſuſcitati 2mixtis ⁊ plūbeitatem ſi ſubiacet ſenſui. q' ſi nō ſignificat ipſam grauitas ⁊ ſexio placida: ⁊ dolor: ⁊ cōcant: pecten: renes: dorſum: ⁊ inguina. Et cum vlceratur currit humiditas acuta: virulenta: declinis ad viriditatē ⁊ quandoqz ſanguis purus ꝓp coꝛroſionē vene. Cura apoſtematis matricis ē tres res euacuatio: accītium mutgatio: ⁊ regiminis rectificatio. Euacuatio duplex eſt vlis ⁊ pticularis. vlis eſt totius coꝛpoꝛis vel mēbri mittentis q: ſit repletū. Completur aūt cū premiſſione flōie de baſilica vt fluens mā per antipiſtaſim educať. deinde cū cōſecutione flōie de vene ſaphena vſq ad defcōem ſicut ūl ſit hypo. vt q̄ fluxa eſt expellatur ⁊ prouocatio' mēſtruoꝛ maxime ſi preceſſit coꝛ retentio eſt 2ueniens: ⁊ fortaſſis eam totaľ reſoluit vel q: ſit cacochimū. Completur aūt cū farmacia vomitia appꝛopꝛiatū humoꝛ educentem: ac p̄miſſione debiti digeſtiui qō eſt notū: vel leceſſima ſicut lenibus q̄ nō inquietāt naturaz: diſſoluant ⁊ prouocent ad curſum ſup apoſtematū locū quemadmodū ſ in cura ſtomaci diximus. Euacuatio aūt particularis 2ſiſtit in pticularib' opōibus exercendis circa apoſtematū locū q̄s diuerſitas tempoꝛuz morbi variat ⁊ diſponit atq diſtinguit. Si ergo apoſtema ſit calidam in principio eius opaberis cū adminiſtratione repcutientiū materiā qualia ſūt ex ſimplicibus roſ. lēctes excoꝛticate: coꝛtices granatorum balauſtiarum: cime vitis: arnoglofis: ſolatrū endiuia virga paſtoꝛis: ſuccuſ poꝛtulace ⁊ pſilium qō extinguit inflationem ſpuina: raſura cucurbite: farina oꝛdei: ⁊ ſilia. ſit aūt eoꝛum miniſtratio cum ſexiōe i aquis dulcibus decoctiōnis ipſarum: ⁊ embꝛocatis ⁊ epithimatis: emplaſtratis: cluſterizatis: iunctis: ⁊ ſuppoſitis. Et emplaſtrum de papauere diſſolutuz in decoctione cum oleo onfacino vel roſis. aut de pomis in hac hoꝛa cōueniens eſt. Cum vo peruenit ad augmentum admiſcebis predictis qua mollificant ⁊ reſoluunt ſicut fenugrecum: altea: mellilotum: camomillam: anetum: crocum maluam: puluerem molēdini: ⁊ ſimilia. ⁊ in ſtatu augebis que reſoluunt: in declinatione vero miniſtrentur que reſolunt tantum vt eſt aqua fiſimbꝛij. ſanſuci: laurus polipodium: ⁊ ſimilia. ⁊ laudanum ſuppoſitum reſoluit ipſum ⁊ propꝛia ea qua conueniunt apoſtematibus frigidis ſicut armoniacum bdelium ſtoꝛax. galbanum: ⁊ cera': ⁊ medulle omnes: ⁊ pinguedines omnes: ⁊ olea que reſoluunt: ⁊ propꝛie olcum de enula. Qui ſi apoſtema nō reſoluatur ⁊ peruenat ad aggregationem ſanici miniſtrabis maturantia que dicta ſunt quibus admiſcebis que ſunt fortioris caliditatis q̄ ipſa. Cum ergo prolongabitur maturatio ſanici cōfert velocitate maturationis eius. Emplaſtrum de fenugre.

tarina ordei decocta cum aqua ficuum mixtum cuꝫ eo aliquid de fimo columbino ⁊ fermento ad apiendum ipsū vel emplꝫ de isopo: adipe anatis ⁊ anseris: ⁊ vacce: ⁊ melle cerui. ⁊ butiro ⁊ silibꝫ ⁊ ex eis pēsarium scīm ꝙ tinuo administret. Cum autem dubellatum fuerit propinquū ori mr̄is: possibilis erit sectio fm debitum modum. Si vo interiora pte eiꝰ fuerit os ꝙ eruptio ex ipsomet fiat: vel ex arte cū nasturcio vel succo scabiose sumpto ⁊ iniecto i his q̄ supra in cpe dicta sūt. Cum vo apertuꝫ fuerit tunc plurimū egredietꝫ pus eius ex vulua quare os vt mūdificantia ministrent: qualia sūt que dicta sūt in p̄cedenti capitulo. iniecta. Et vnguentū basilicō minus cū oleo ros. clisterizatuꝫ est quemens ⁊ cuꝫ butiro vaccino recenti: ⁊ ppre cū ispissa est. si subtilis fuerit fedi odoris clisterizabis cū his in quibus est stipticitas plus. Et q̄ndoq egredit p vesicam quare oportet vt administres potū lactis ⁊ psilium ⁊ semen melonis cū sirupo ros. quoniā phibet vlcerationem vesice. ⁊ q̄ndoq rumpit ex intestinis quare os vt clisterizetur cuꝫ aqua rō. bala. decoctis in ea: ⁊ oleo ros. ⁊ zuc. ro. deinde curat̄ p̄fecta mūdificatione cū medicamine incarnatiuo iniecto per clistere ⁊ dent̄ i potu trocisci de karabe. ⁊ ponat̄ vnguentū incarnatiuum cuius virtus p̄ fundetur sup locū in quo fit dolor. Qui si fistulet̄ curet̄ prius supra dictū est. Si vero factū fuerit ⁊ flicum curetur cū resolutiuis exiccantibus ⁊ stipticis que in cura apostematum alioꝫ membrorum numeraumus. si vero in duricie quertatur euomucione mlie naturalis ⁊ flatus grossi curabit̄. deinde cū localibus ex mollificātibus resoluentibus notis supra in cura splenis ⁊ renum. Et cum in cā cum mutatur nō curatur vt hipo. dixit in affo. ⁊ p̄prie si fuerit vlceratum: sed q̄mixtum. os tamē fieri cū mundificantibus virulentiā ⁊ putredinem corrosiuam ⁊ soluentibus coleraꝫ nigram p̄ cōuenientia exhibitis interualla. Accidentium vero mitigatio q̄pletur cum his que dolorem ⁊ ardorem mitigant. Ex quibus sūt sectiones in aquis: ⁊ iectiones nastalia ⁊ embroce ⁊ ēplastra: ex anodinis quaꝫ quedā calida q̄daꝫ frigida quibus vti oportet secundū necessitatem. Calida sūt vt fenugrecū: semen: lini: mellilotuꝫ camomilla. altea vitellum ouī: malua: ⁊ similia. Compositum vt cerotū factuꝫ ex fece olei dimissi in vase eris cū cera citrina ⁊ inunctū exterius. ¶ Frigida vero sūt emplasta facta de papauere cū coriādro: solatro ⁊ oleo ros. ⁊ albumine ouī: ⁊ illud q̄ resolui ex plūbo ad minē fricato cū aqua coriandri ⁊ itē decoctio lentiū clisterizatum ⁊ lac asine: ⁊ succus arnoglosse q̄nctuꝫ vl sigillatim. Et si quidez ex vlcere fluat sanguis ministrent̄ que sanguinē fluentem detinent ⁊ simplicia: ⁊ q̄posita superius nominata. ⁊ similiter si debilitas stomaci mitigetꝫ cū propr̄is ⁊ cordis q̄passio p̄ducens ad sincopim: sudorem frigidum: ⁊ voris ablationem: cuꝫ q̄fortantibus cor ⁊ cerebrū regatur. Regimen quemens est vt regatur in domo boni ⁊ temperati aeris redolentis ⁊ quescat ⁊ vigilet: ⁊ prohibeat̄ vel minoretur cibus in diebus suis primis vsqꝫ ad tres dies: ⁊ phibeatur aqua penitus: in die quarto vtatur vomitu ⁊ solue facili. Confectio suppositoꝝ ad apostema duꝫ matricis ⁊ dolorē frigiduꝫ. ℞. thuris. been: lilij: mdaici: galbani: añ. ℥. ij. cere oppoponaci: aromatici: añ. ℥. i. mastices castorei storacis liquide olei de bdelio adipis anatis olei camomille añ. ℥. iij. gummi cum vino ⁊ melle ⁊ eliquantur adipes: ⁊ aggregentur omnia ⁊ fiat suppositorium ⁊ administretur: ⁊ est Rasis. Confectio decoctionis qua sedatur dolor matricis. ℞. santuci balsamite semina abrotani caul' fenugreci semen lini camomille melliloti añ partes equales ⁊ sedatur in eis ⁊ ē rasis. Confectio ad dolorē matricis ex apostemate. ℞. semen lini ℥ triti cū. ℥. v. vitelli ouī elixati croci añ. ℥. ij. opij seis iusquiami añ. ℥. i. Confectio suppositorij sedātis dolorem matricis. ℞. cere camomille adipis anatī opij añ e qualiter ⁊ supponat̄ cū lana: ⁊ est filij serapionis. Confectio suppositorij sedātis dolorē matricis calidi. ℞. ros siccarum. ℥. iij. seminis lactuce ⁊ amili añ. ℥. i. terant̄: ⁊ cribelentur ⁊ cōficē cū viol': ⁊ oleo ros. ⁊ lacte mulieris vel asinino cuꝫ lacte ministretur. Item ait ⁊ os vt caueas ⁊ observes quādo peruenūt apostemata ad statum ministrar̄ aliquid ex eis que excitant ⁊ prouocant sanguinem menstruum. In hora vero declinationis postquā sedant̄ apostemata parum si indiges vt prouoces sanguinem menstruorum tūc oportet vt fiat illud.

¶ Cap. xi. de nocumētis in actione menstruali ⁊ primo de cura fluxus menstruorum.

Aquit hypo. mēstruis plurimis eueniēt̄ accidunt egritudines ⁊ nō euenientibus a nā accīt egritudines ex qbus inuit sana esse si fuerint moderata vt supius de menstruis dictum est. Vt ergo ad moderantiā reducant̄ si imoderata sint causas imoderatie inuestigare os ⁊ earum signa que scilicet sūt occulta quas inuestigans B. ait plurima vrine vel nō venire to talr̄ vel in pte cū sit ptraria ⁊ ex ptrarijs cais fiunt plurima. n. sūt aut ex aptione superflua oris venaruꝫ aut ex peccato sanguinis in quali in substātia: ⁊ q̄to q̄ caldus subtilis vel multus existat qbus ptentia deficit ⁊ expulsiua iuuatur quare plurima crūt ⁊ superfluēt ⁊ hoc aut in mr̄ice aut epate vel corpe toto communitate matricis ad illa a quibus superfluitates sanguineas per menstrua ex matrice natura instituit expurgari sicut alibi dixit. Ē contrario aut oppilatione matricis aut frigiditate aūt grossicie aut paucitate sanguinis detinent̄ totaliter vel in parte quibus ꝙfortatur retentiua: ⁊ deficit expl'siua secundū varietatem ipsaꝝ in quāto Causa oīum duplex est interior ⁊ exterior. ¶ Interior in aptione oris venarum matricis epatis ⁊ totius corporis sanguinis inflāmatione ⁊ subtiliatione plurimum est mala ꝙplexio calida ⁊ humida dilatans: ⁊ quādoq̄ sunt vlcera: corrosiōes ragadie fissure: fractura venaꝝ matricis ⁊ menstrualiuꝫ ⁊ propre aptio apostematis ⁊ similia quare ptentiua deficere est necesse vbiq̄. Exterior autez duplex est. aut aliqua rerum necāriarum: aut nō necessaria accidētalis necessariarum quidem vt aer caludus: ⁊ humidus motus fortis inflāmans ⁊ nō resoluens corporis vel matricis venas aperiens inflāmans ⁊ subtilians sanguinem in matrice ⁊ corpore toto cibus multus ⁊ potus calidus ⁊ humidus generans sanguinem subtilians ⁊ inflāmans vel mr̄tiplicans in eo humorem acutum debilitans naturā corporis in digerendo: conuertendo cibum: ⁊ expellendo cibum: ⁊ expellendo superfluitates cuius via alia consueta quare materia fluit educenda: inde vigilie multe: somnus diminutus: repletō ⁊ propre ex calidis humoribus ⁊ subtilibus: inanitio frigidorum ⁊ grossorum atq̄ inanitionis seu cuscuationis sanguinis consuete retentio: ⁊ sanguinis fluxus ex naribus vel emorroidibus per vō-

tum: secessum vel vrinam: priuatio consueti sudoris pustularuz: vlcerum: scabiei: apostematuz: ⁊ similium: quorum materiã natura cõsuevit per predictas regiones expellere: nũc vero retentã conatur ad matricẽ expellere: ⁊ ide expellendũ: ira solicitudo ⁊ gaudiũ imoderatũ apiens ora venaz: inflãmans ⁊ subtilians sanguinem: ac disponẽs ad motũ de epate vel de toto corpore ad matricez ⁊ de matrice ad fluxum imoderatuz ad extra causa vero nõ necessaria est balneuz calidum: ⁊ humidum vt hypocait q̃cunq; infrigidata sũt calefacere oz exceptis his quibus sanguinẽ emanare futuz est fricatio multa: inflãmãs nõ resoluẽs. Accidentalis est aruficialis euacuationis cõsuete obmissio ⁊ ꝓpre sanguis sudoris: vomitus ⁊ fluz ventris: pustula: vlcerũ: scabiei: vel apostematũ ⁊ similiũ priuatio. quoz materiam natura cõsueuit ꝑ predictas regiones expellere: nũc vero retentã ad matricẽ conaꝫ impellere vt exinde extra ducat. Et in oppilatione vero venarum ⁊ sanguis supradicte disponi ꝙtraria tam interior q̃ exterior: econtraria est sumenda. Interior: namq; est mala cõplexio sicca vel frigida vel calida superfluens: simplex vel ꝙmixta pura ꝙstringens ⁊ attenuãs ora venaruz vel cũ materia coartans ⁊ est plurimũ quare ꝙfortatur ꝙtentiua ⁊ expulsiua debilitaꝫ in matrice epate ⁊ corpe toto: sanguis dispõ obtũditur inspissatur atq; minuitur: lz dispõ. aliqua carnosa: lz raro eueniat vel apostemosa. Exterior: ex neccãrijs est aer frigidus siccus vl calidus superfluens: quies multa. infrans ⁊ inspissans scilicet motus pauc⁹ ⁊ cibus paucus: ⁊ potus frigidus atq; siccus: sãguinẽ minutum ffz atq; spissum generãs: ac grosum ⁊ viscosum humorem in eo multiplicans: vel etiam si sit multus natura tñ corporis mulieris fortis existit i digerendo primuz conuertendo ⁊ superfluum expellendo via occulta vel sensibili ad mõz virorum vel conuertendo in grossicieꝫ atq; pilos sic animalia bruta i eis ⁊ additamẽtis eorum quez admodũ est videre in mulierib⁹ viragimbus que neruose sũt lacertose eaz anche sũt fortiores pectoribus ⁊ pilosi ⁊ exercitij multi vel in grassis valde: quare ex cibo vel potu nil vel paz superfluit expellendũ: somnus multus: vigilie pauce: replo frigidoz ⁊ grosloz humorum manitõ acutoz: pigritia: mentis: tristicia timor: gemitus: omfaria ⁊ despes. i. pigritia. ex nõ necessarijs vero cã erit balneuz frigidum ⁊ siccũ nãle vel artificiale: fricatio multa resoluens ⁊ exiccans totius corporis vel mẽbrici. Accidentales sũt sicut euacuationes incõsuete artificiales educentes ex corpe mãm que ꝙsueuit per menstrua ex matrice excludi supra ventus alicuius euacuationis nõ solite vel deriuãtis materiã ad aliã regionem ⁊ exinde educentis. Signa menstruoz fluxus plurimus lz mulieris sit notus: ⁊ similiter retentõ ⁊ priuatio: medico tñ sufficienti ex se ⁊ absq; mulieris relatu debet esse ꝓprijs signis not⁹. Sunt autẽ signa ipsoz egritudies que ex ipsis accidit q̃s supra de mẽstruis: ⁊ ꝓfocatione diximus: quaz quedã matricis sunt propze: quedã alijs mẽbris naturalibus ⁊ vitalib⁹ ⁊ animatis ꝑ cõmunitatem accidentes: ⁊ alia toti corpori que obmittam hic idem. n. an quolibet loco repetere non nisi alienatio est secundus Ḃ. Sunt quoq; ⁊ accidentia alia que sequunt: vnde Ḃ. ait. Si menstrua cessauerint alia accña sequunt scilicet dolor in femoribus collo capite: ⁊ carne ⁊ oculoruz vasis ⁊ acuta febris vrina nigra viridis ⁊ eruginosa similis loture carnis ⁊ cardonuz ⁊ nõnullis natura cõstringitur. Accidunt quoq; pluries accidentia ante ꝓductionem ipsoz cũ duriter prouocantur. Qui si fluxus vltra modũ extiterit sequeꝫ corruptio coloris tumor: pedum ⁊ totius corpis indigestio ⁊ desidenũ: ⁊ oia accña fluxui coicantia apparent. Signa vero cãz que occulta sũt hec sũt. In fluxu. n. male ꝙplexionis calide ⁊ humide simplicis ⁊ ꝙmixte pure vel impure matricis hic supra habuisti ⁊ epatis ⁊ totius corporis supra vbi ō ẽpe dictuz fuit. Signa inflatiõis subtilitatis ⁊ multitudinis sanguinis in matrice ex q̃litate: ⁊ quãtitate mẽstruoz percipies ⁊ ex signis repletionis venarum ⁊ ptium accidẽtiũ vt ventris pectinis renum ⁊ coraz. ⁊ filir in epate ⁊ corpore toto ex signis repletionis vlis que nota sũt. Signa quoq; vlcez corrosionis ragadiaruz fissure fracturaruz venarum matricis aptiõis apostenatum ⁊ similiuz supra sunt dicta. In ꝑuatione quoq; signa ecõtrario colligẽda ex predictis sunt nota caplis ⁊ eo vz de oppilatiõe mrici ꝓprie illuc ꝙ redi. Cura primi fluxus ⁊ priua nõis mẽstruorum ex cura fluxus sanguinis ex naribus ⁊ morboruz generaliter nota est. In ea. n. duplex erat intentio generalis siue vniuersal ⁊ particularis vlis equidez in. quinq; consistebat rebus quarum quatuor prime fluxui conuenũt huic quinto quas ex illis colliges ⁊ ad ꝓpositũ reducens cum inuitabit necessitas restringendi ⁊ est cum defectio incipit apparere vt supra emoroydibus fuit dictum. In priuatione vero ⁊ retentiõe tres ex eis sũt oportune sz tertia ⁊ quarta dimittantur ⁊ earũ contraria ꝓcuretur ⁊ est vt sãguis retentus qui ad mricẽ conuenit trãsmitti non deriuetur sz ad ipam quoquomõ conuenienti trahaꝫ nisi aliõ contradicat: vie non constipẽtur. sz dilatẽtur. Tractionem vero complet ea que supra in cura ꝑpcatioõis ex mẽstruoz retẽtione sũt dicta. Dilatationem vo diuretice medicie calide ⁊ ꝙposite iterius: ⁊ exterius ⁊ p omnem modũ approximate cõplent que infra dicent ⁊ superius ibidem aliqua nota sũt. Particularis porro intentio versaꝫ circa ꝓticulares intẽtiones in matrice gra dispõnes earuz cũ localibus exercendas. Est aũt triplex eaz dispõ. aut. n. fluebant superflue: aut diminuebant in toto aut in parte: ⁊ sic incõplete fluebant. ⁊ addebaꝫ supra capitulo de mẽstruis quarta. qz cũ paruis accidẽtibus ibi enumeratis retẽta vel erant fluentia. Sic equidẽ in duobus talis ꝙsistit ad pñs intentio in rectificãda dispõne: ⁊ accñtium correctione. Et qz natura membra lz nõ variet localia remedia hec ⁊ ibi. sed diuersa dispõ tantum oz hic alia remedia q̃ matrici in hac sua dispõe sũt propria licet aliqua sint eis cõia que ibidẽ sũt dicta: enarare simplicia deinde cõposita. In primis itaq; ⁊ superfluentib⁹ menstruis quslitercũq; siue respectu ꝙplexionis ꝓprij corporis etatis: regiminis: ⁊ hitudinis: dispõis siue ꝙsuetudinis sintomatice: siue cretice nõ respectu tempati respectu cuius huius superfluitatẽ hz. Si cũ nõ diminuta ⁊ pauca cũ defectio incipiens appuerit: aliqua forte permissio flebotomie basilice aut nigre: vel purgatio humoris sanguinei acuentis preseruat ea premissa: ⁊ derivationes sãguinis cũ deriuantib⁹ notis ⁊ propze cum situs magnis appositis sub mamillis absq; igne cum suctione fem vl etiam cum sufficienti flãma. vt tussit hypo. ⁊ supra dorsi ⁊ inter anchas ⁊ spatulas. Rectificatio quoq; regiminis cum his que stipticitate sanguinem laudabilem gignit q: grossum ⁊ frigidum: ⁊ precedente alteratiõe corporis

epatis ⁊ humorum cum frigidis stipticitatibus: nec non
ocartatione viarum ⁊ ductuum que inter renes pecten: ⁊
inguina sūt ⁊ vltra per quas ad matricem de superioribꝰ
sanguinis fluit cum frigidis stipticis ꝙglutinantibus no-
tis supra de cōfolatione mediarum cum superfluens ca-
tarticum docuimus retinere in canonibus vlis intentio
nis ꝙtentis ingeniabimur aptionem venarum matricis
vel scissuraz vel fracturam precludere: ⁊ superfluentem
sanguinem retinere: ⁊ ebibitis pulueribus iniectionib⁹
encatismis: clirijs: ⁊ emplastris vnctionibus ex eis que
illud habent eijcere a ꝙplexione vt frigiditate stipticitate
ꝙglutinatione: causticitate: vel appropriate: quorum que
dam simplicia: ⁊ ꝙposita sunt cōia hic ⁊ ibi predcis capi-
tulis enarrata: ⁊ in cura fluxus ventris. Quedā huic spe
cialiter subuenientia ex simplicibus aut aptiōe scissure ⁊
fracture: quedam cōia sūt sicut arnoglosa cui nulla her-
barum est par in cura fluxus sanguinis acuti ꝙfert. n. bi-
bita ⁊ iniecta ⁊ cronico ⁊ nō cronico: ⁊ alhasce sumpta in
potu ⁊ camphora. lac. n. coctum cū ferro ignito: ⁊ scoria
ferri bibita ⁊ iniecta cū sirupo mirtino: vel aliquo stipti-
corum vt est succus glandium ⁊ corticum granatorum:
cauda egna ꝙsolida: ligua hircina: ⁊ cauda pecoria: semē
⁊ radix nenufaris herba coriandri ros ⁊ semen eius ⁊ plā
ta cicute cū vno semine supposita ⁊ ēplastrata q̄ retinēt
⁊ ꝙfert doloribus matricis ⁊ āttera: ⁊ solatrum suppositi-
um ⁊ emplastrum: ⁊ est expertum virga pasto. sumach
viola saracenica corigiola q̄libet die sumpta in quātitate
3iij. Et scoria ferri sumpta cū rob ⁊ supposita est. n. vtūa
licet prohibeat impregnationē gummi arabici ⁊ dragāti
⁊ semen lini torrefactū cum aqua calida ferrea alumino
sa ⁊ est ꝑprie bibita ⁊ enchatismata ⁊ aq̄ pluuial' acetum
epithimatū cum pāno supra pectinē inguina ⁊ renes reti
nēt ipsū potēter nabach grana pini karab nabatia ꝙmesta
⁊ supposita ⁊ mista ⁊ fructus ei⁹ acetositas citri proprieta
te sua citoniazarur: ⁊ omnes fructus pontici. Et si quidē
propter vlcera matricis aptio venarum talis exīstat mi-
nistrabis eas que mūdificando consolidant vlcera: ⁊ sūt
galle aduste exiccate in aceto carte ꝙuste obstracha com
busta ⁊ cornu cerui adustum ⁊ alie medicine simules illis
etiam si ex aptione apostematis fuerint. Si vero ex coro
sione facta in matrice ministrabis medicias aliaſ sicut thꝰ
⁊ ꝑprie cortex eius ⁊ aloes sanguinem draco. ⁊ corallum
mitraz karabe ⁊ lutū memite amilum: ⁊ cerusam ⁊ mer-
dasengi achoris colcotar terra sigillata bolluz armenum
⁊ que illis sūt similes oꝫ tamē vt predictoꝝ quolibet pul
uerizato sicut alchohol diuerti cuz aliquod admisceatur
cuius virtute ad ꝓfundum matricis cito valeat penetrare
Et si quidez superfluat pp tenuitatem sanguinis curabiꝫ
cū aquositatis euacuatione vt cū procurātibus sudorez ꝑ
prie ⁊ alijs q̄ infra in cura cursus matricis dicemus. excō-
positis vero ꝓprijs sūt troci. de spo. cū camph. tro. cū tra
sigilata nſi trocisci de cāphora trocisci de karabe. Si pro
pter sit ex acutate sanguinis ⁊ coriandꝝ ⁊ alia sanguinem
ingrosantia ⁊ obtundentia. Et silir trocisci de scoria ferri
electuarū eius ⁊ trifera ⁊ filonū persicum est vltimum ⁊
alia opiata vt est ꝙfectio artemisie tiriaca noua diaolibā
num ⁊ similia. oportet aūt vt sumantur cum aliquo stipti
corum vt aqua granoruz mirte ⁊ aqua ros. Et si quidem
luant sine interpolatione ꝙtinue administrenꝫ cum reite
ratione. Si vero adsint ꝓiodi in hora periodi studeas ad
sedanduz obseruetur tamen hora quietis ne tunc aliquid
pronocatiuum sumatur. sed quando est necessarium peri
odum peruenire: ⁊ illud est ante tempus peryodi predic
ta euacuentur ⁊ mūdificantia ministrentur. Sit tamē le-
nia que nō agitent trahant ⁊ puocent: sed mundificando
retineant ⁊ ꝙfortando membra superiora ductibus ⁊ visſ
etiā coangustationē acquirant. qualia sūt ex mirobalanis
reubarbaro: fumo terre. sicco barbe hircine: ros. vel aga-
ris. ⁊ cuscute. educunt. n. coleram vel aquositatem ex san
gūne cuz retentione ⁊ mundificant matricem ⁊ similibus.
Deinde matrix mundificetur ⁊ cōfortetur vt nō recipi
at superfluitates egredientes a necessitate. Et illud etiaz
cum tpat. qualia sunt ex mundificantibus: feniculum: si-
samum: ⁊ fenugrecum: ⁊ altee folia ⁊ radix decocta in aq̄
⁊ bibita cum melle ⁊ supposita. Et similiter laudanuz in
forma glandis: amigdala supposita ⁊ lac ficuū cū vitello
oui: ⁊ suffumigium: cum ameos: grana pini: ⁊ sessio in de
coctiōe sua: ⁊ suppositio cum gallia ad cōfortandum ma-
tricē ne recipiat superfluitates: ⁊ mēstrua: ⁊ sunt sumach
naboli: spicam: rubus: ⁊ flos eius: proprie galle: ⁊ decoc-
tio fructus mirte secundū omnem modum administratō
nis exhibita omnia supradicta. Composita alia infra di-
centur. In priuatione vero ⁊ retentione ipsorum omnio
da vel in parte econtrario est agendum: premissis. n. reb⁹
trahentibus ⁊ mouentib⁹ sanguinem ad matricez ⁊ alijs
prout vniuersalis intentio indicabit elaborabimus circa
aptionem orificiorum ipsarum venarum menstrualium
ab his que apiunt sanguinem ⁊ acuunt ⁊ reddendo sub-
tilem faciunt poros facile penetrare. Ex quibus sunt bi
bita ⁊ pulueriz̄ata in aqua mellis sumpta ⁊ supposita ⁊ i-
iecta seu encatismata suffumigata: ⁊ emplastrata ⁊ munc
ta prout in cura suffocationis est dictum. Et sunt simpli-
cia ⁊ composita. Et simplicia in oppilatione. Et si quidē
correcta cōmunis fuerit sunt tr plicia: quedaz leuia vt ab
sinthium mercurialis flos squinanti marubium artemi-
sia laudanum amigdale ⁊ nuces aloes ⁊ enula ⁊ decoctio
eius radix iumperi ireos decoctio faseolorum rubeorum
semē anisi feniculi petrosilini ⁊ sansuci ⁊ cassie lignee agni
casti seuesten ⁊ est coriandrum putei vel capillus veneris
batheca acoris sparagus andacoca fenugrec. silamuz gra
num viride amigdalis radix altee ⁊ ꝓprie vbi fuerit at-
tenuatoria quo cāu supposita mungatur cum adipe galli
ne anseris vel anatis ⁊ oleo de lilio vel amigdalino: ⁊ ex
illis est carica muersa in ydromelle infusa ⁊ supposita cus
cute curides herbum caules meri ⁊ mel. quedam sūt me
diocria vt camedreos camepit. balla. sumptum ꝛc inppo
sicum cum costo storax assarum gentiana pollium vtrun
qz graues cinamomum dauc ypicō diacapparis apium
lubie angul piulegium vrtica ruta piper lauina serapi-
ni oppoponaci assa. vterqz castoreum corcumeni rubea
tinctorum sunt fortia. Et ex illis que supponuntur est op
poponacum ⁊ fructus eius ⁊ radix brionie: ⁊ ciclaminis
⁊ serpentarie ⁊ pionie ⁊ costi succus cucumeris asinini cē
taurea pulpa colloquintide elleborus gummi olue fil-
uestris corcumeni: ⁊ cum supponitur euforbium super
costam statum pronocat: mirra ⁊ petroleum suffumiga-
tum ⁊ species gummorum ⁊ pulpe colloquintide sola.
Si vero fuerit carnosa curam non habet q̄ si compelle-
ris ad curandum eam tunc oportet vt cum linientibus: ⁊
aperientibus in ea procedes prout supra in oppilatione

epatis est dictum. Si vero apostemosa curabitur cura apostematis dicta. Ex compositis sunt trocisci mirte diacurcūa sagenea dialtea dialaca diacalamētū ierapigra: ⁊ si milia. Accidentiuz vero correctō que ex retentione proueniunt tam superius in cura suffocationis sunt nota plerumozum: vniuersaliter autem cura vnuscuiusqz est vna cum his que sanguinem prouocant ⁊ oppilationem aperiunt secundum omnem administrationis supra dictū modum. Eozum vero que ex superfluentibus immediate accidunt cura vniuersaliter est cum his que retinent ⁊ confortant. Eozum vero que consequenter ⁊ mediate cum alijs que in propzijs dicta sūt ⁊ dicentur capitulis. Confectio medicine vltimi iuuamenti ad superflua menstrua ℞. terre sigillate: boli armeni: aluminis: gallarum: sanguinis dragonis ana partes equales: fiat puluis de quo recipiatur. ʒ.i. camphoze. ʒ.ij. ⁊ galle sextam. ʒ.i. ⁊ totū dissoluatur in sirupo mirtino ⁊ detur: ⁊ est Alboali. Item ex perta est spongiola quedaz alba marina in littoribus maris inuenta ⁊ minutatim scissa ⁊ exhibita ⁊ commixta cuz zuccaro ros. ⁊ est ex inuentione nostra: ⁊ viola saracenica Confectio clisteris ad fluxum excoriationū matricis. ℞. colchothar: dragan'i: acatie: corticis: thuris anthimonij añ. partes equales. ⁊ fiat ex eis trocisc⁹ auř. i. ⁊ boli armeni: gummi arabici. karabe. añ. ʒ.i. ponaň in. ʒ.ij. succi stiptici: aut aq̄ alumnis ⁊ clisterizetur in ea matrix. Et si fuerit ibi dolor fortis adde iusquiami: ⁊ opij: aut se. cicute quod sufficit ⁊ est Albo. Suppositorum bonū ⁊ propzie ad corrosiones ⁊ vlcera. ℞. testas furni: ⁊ succū barbe hircine. grana: agreste. cartaz de pāno combustam: sandalū al. corticem thuris: terram sigillatā. capita granatorū vel folium: scoria: ferri. coriandrum: ficcuz: ⁊ supponantur ex eis puluerizatis. ʒ.ij. cum his imbibita aqua mirti ⁊ tene at tota nocte. Et de medis cōferentibus ei ē enchatisma in decoctione ros. cum stiptibus mirte: ex corticibus granatorum viridibus gall. ⁊ gallarum cipressi: balaustarū ⁊ barbe hircine. ⁊ quidam addunt radicem elmi: filicuz ⁊ fructuum ponticoruz. Item de epithymatibus eius est alchāna inuncta super suimen ⁊ partis matricis cum oleo stiptico fortis stipticitatis. Ex nastalibus ⁊ suppositorijs propzijs est lana vel cotum intinctum in succo consolide vel galle viridis cui sit superaspersus puluis trocisc⁹ de balaustijs vel de terra sigillata descriptiōis nostre. Et ex vltimis est nastale quod. ℞. colloſonie camphoze: scorie ferri: ꝫfice cuz succo solatri: ortulani: ⁊ suppone cuz coto Filij serapionis. Confectio medicaminis retinentis sanguinem. ℞. sedenegi: sang. dra. draganti: karabe: corralli: aluīs: iameni. balaustiarum: boli armeni: terre sigillate: seminis portulace: añ partes equales terantur ⁊ cribellenť ⁊ dentur ex ea. ʒ.ij. cum aqua: sumach: ⁊ se. apij: aut cum aqua anthimonij cōtriti quod sit infusum die ac nocte in aqua arnogloſſe. Clistere. ℞. succi vge pastoris. ʒ.ij. de coctionis corticum granatorum extremitatis mirti: nucis cipressi: gallarum ros. ⁊ balaustiarum añ. ʒ.ij. misceanť ⁊ inijciatur cum clisteri. G. vero aut cum curasset tabē fluxū cum medicinis interius ⁊ exterius approximatis cuz nō contulisset cum succo solo arnogloſe clisterizauit ⁊ dedit illud per os ⁊ sanata extitit. Et si talibus succis aliquid ex retinentibus sanguinem conglutinatione sua misceam⁹ oportunum est ⁊ propzie si cum solde vel vlcere fuerit. ¶ Pensarium. ℞. gallarum imaturarum alumen tameni achacie: farine: thuris. añ partes equales: tere ⁊ cribela ⁊ ꝫfice cum mirtha humida ⁊ suppone cuz coto. Aliud retinēs sanguinem valde. ℞. cornu cerui ꝫbusti: carte combuste: gallaz siccarum: ramich: troc. de lacca: sandalis al. alūis tameni: obstracorum figuli nouorum: licij: gallarū adustaz extinctaz in aceto: sanguis dra. calcadis calcātū viride. nam quando antiquatur fit calcadis colcotar. antimonij: frisi cum oleo sumach: sedenegi: spongie cōbuste extincte in aceto: obstracorum adustorum: corticum thuris oūz: añ partes equales: tere ⁊ cōfice cū aqua sumach aut arnogloſſe: aut virge pastoris. Suffumigiuz remēs sanguinem menstruum effluentem superflue. ℞. mastic: colofonie: boli: sanguinis dra. añ: argilla siccabis ponatur supra prunas ⁊ recipiat fumum embotum. Sirupus ad idem. ℞. succi plantaginis: fasiolarie: corigiole pentafilon: viol. saracenice añ. ℥. vi. his succis depuratis ⁊ collatis addatur lib. ℥. sirupi ros. ⁊ zuccari albi. lib. i. in fine decoctionis irrorentur aqua ros. vel nenufaris lib. i. in q̄ ductus sit lapis emathitis ⁊ in pecia rara buliant sanguis dra. boli ar. terre sigillate: añ. ʒ.i. dosis. ℥. i. cum aqua mirte. ⁊ est ex inuentione nostra. Confectio sirupi prouocantis retenta mēstrua. ℞. calamenti agrestis: ⁊ calamēti pulegij: radic enule: campane: ⁊ ireos: matricarie: radic iuniperi: pericon: añ. ℳ. i. rubee tinctorum: nigelle: zedoarie: ⁊ doronegi: radic dauci: spodij: praſſij: squamati: añ ʒ.iiij. omnia coquātur. lib. vi. aque vsqz ad medium ⁊ cola ⁊ pone feces in lib. ij. aque ⁊ coque vsqz ad medium ⁊ cola. Et aduna vtraqz calamenta: ⁊ pone mellis lib. ij. ⁊ coque: ⁊ in initio coctionis pone spice cassie: gariofili: asari: cinamomi: mastic. croci. añ. ʒ. ℥. subtiliter puluerizata i panno lini ⁊ mitte aceti squillitici ℥. ij. si non prohibeant alia educ enim menstrua ex causa frigida ⁊ coartatoria retenta ⁊ est sanum ⁊ expertum dosis. ℥. ij. in aurora cuz calida. ¶ Dillule post predictam preparationez educens humores oppilantes ⁊ aperientes obstrictionem venarum menstrualiū sūt pilule de ierapigra: pillule fetide: ⁊ ō gūmis: ⁊ de tapsia. ⁊ alie superi⁹ dicte. Enchatisma prouocans mēstrua apiendo ora venaz matricis sanguinē trahens ad iteritora ipsi⁹ subtilias ⁊ apiens vt facilius egredi atur. ℞. fauine: pulegij: calamenti: apij: feniculi: acrimonie: filipendie: pitarie: absinthij: rute matricarie. añ ptes equales bulliant in aqua dulci: ⁊ sedať in ea calida. Item suffumigatio post predictū enchatisma. ℞. gallie mus. asari: gummi: edere: spice: croci: mus. ambre: centauree puluerizenť ⁊ ponātur super prunas ⁊ cū emboto suffiat per pān⁹ eā tegēdo dorsum ꝓuocant. n. hec menstrua vt aut hypo. cū nigr. ℳ. Dulichia educit ex aromatibus calefactio si nō capitis grauedinem facerent. Et ex eis sūt suffumigatio cuz altero horū. s. coloquintida: assa: serapino oppoponaco: ⁊ corrodimenti: ⁊ etiam commista. Confectio suppositoruj efficacis. ℞. mirti calamenti amborum: añ. ʒ.iiij. fanfici. ʒ. viij. rute sicce. ʒ.x. pastularum enucleatarum. ʒ.xx. conficiantur cum felle taurino ⁊ fiant pensaria. olūm de spica sambucinum: de lilio: ireos: amigdalis amaraz: oleū de narciſco: de iunipero prouocat suppositū. Aliud pensariū. ℞. castorei musci: ambre: mirre: croci: añ ptes equales. Confice cuz oleo de been: ⁊ fiant pensaria. Item succus papaueris ruf: succus matricarie absinthiū dauci: radicum apij: ⁊ petrosilini: pariarie ꝓuocat. Aloes sumptus ⁊ suppositus prouocat menstrua

Ex ppriis ⁊ expertis medicaminib⁹ ad accñtia predicta ex retentione menstruorum insurgẽtia cum accidũt mulieri ante prorumpnem ipsorum est: vt per tres dies ante tempus consuetum ipsorum comedat mulier: matricem cerne ⁊ capre elixatam: quolibet trium dierum mane ⁊ in ieiunio de vtraq; comedendo.

¶ Capitulum duodecimum de cursu matricis seu fluxu aque.

Contingit quibusdam mulieribus q̄ curant ex earum matricibus non menstrua de quibus dictum est: sed humiditates alie alteri⁹ generis. Ex eis enim sunt aquose: eruginose: rubee: vel citrine: propriis coloribus: ⁊ substantijs designate: sicut ex earum relatione habuimus ⁊ inspexim⁹ in pãnis ⁊ vasis collectas quarũ eventus est ex superioribus corporis in quibus talis materia generatur q̄ natura ex eis imittit periodice ad matricem tãquaz nauis ad seminam p quam totum corpus in mulierib⁹ statuit expurgari ipsa nullum maluz habente sicut innuit Galienus cum dixit. Item cõtingit fluxus sanguinis vulua nihil infirmitatis habẽte causa: q: natura totũ corpus per vuluam: sicut p renes vel nares mundificat q̄ plurimum sit flegmaticum ⁊ tenerum. ¶ Dorro q̄ egreditur ẽ eruginosum rubeum citrinum vel aquosum q̄ omnia a mẽstruis differunt: q: veniunt a remotis in quibus dispositionem aliquam p̄ter naturam percipiunt: vt graue dinem ⁊ tumorem malitiam anhelitus ⁊ digestiõis subalia specie quam aduenient menstruis: sunt enim de collo matricis sicut flebotomia ex eis sanguis menstrualis. Sed quod aquosum est indebilitatis qete teneris ⁊ flegmaticis currere est euenies vt dicamus a natura pmoti. In cõtrarijs vero eruginosum rubeum ⁊ citrinum pecato existente vtrobiq; digestionis epatis ⁊ venaruz ex frigiditate ea maiori que mẽstruis causa est vel caliditate superflua generãtibus tales supfluitates in eis. Cui⁹ signa supra in epate sũt mfata: vel cuz febre acuta: vlcere seu apostemate in mẽbris quorum materias natura per matricem expurgat.

¶ Capitulum decimum tertium de cura retentionis menstruoruz.

Has non oportet retinere cum natura repat illa per cõuenientem regionem ⁊ idoneam nisi si finthomatice dũmodo regulet illa: ſz nature prouidentie dimittere si eretice vl q̄ doq; finthomatice: nec valens ea cõtinere dimittit exinde prumpẽtia: sed vt ex matrice periodice educãtur studiosius operari: ita quidem vt cõpetenti quãtitate non deficiant neq; fluant cum in superioribus magnuz quia finthoma ⁊ nature defectionem quo casu sunt retinẽda infra dicetur: sed sufficiant ⁊ earum proportionentur generationi. Verum quia tales humiditates prouentes licet mlieribus talibus in se sint vtiles ⁊ si moderate sint tamen quis sunt ex eisdem in sua dignitate ⁊ inquinditate ⁊ quolibet modo turpes: fastidiũ generantes ipsis ⁊ viris facientes semen lubricare: vel eorum petens: ⁊ proinde genealogiaz ⁊ generationem quam naturaliter appetunt prohibẽtes expetit quo quomodo prohibere eas ne generentur cum naturaliter in corpore sano generari non debeant idonee regulatio: ⁊ quod de eis iam generatum est a membris corporis debite expurgari: ⁊ ne ad matricem veniant cõuenientibus auxilijs derinari. Cura si quidem est tres res prima est prohibitio generationis ipsarum: secunda est eius quod generatuz est ⁊ quotidie generabitur dõec prohibitio fiat expurgatio: cene ad matricem fluat deriuatio: tertia est accidentium correctio. ¶ Primam rem complent rerum non naturaliuz debita ordinatio ad siccitatem tendens: ⁊ medicinarum conueniens exhibitio malitiam complexionis epatis ⁊ venarum alterantium prout digestiom complende epatis ⁊ ipsarum expedit que supra in epate sunt monstrate hec enim non sint solum preseruatiue sed etiam curatiue Secundam rem complent ea que superfluitates aquosas ⁊ colericas habent educere p poros sensibiliter ⁊ ppie per sudorem vt sudorem prouocantia. Inquit enim Alboali. Sudor est aquositas sanguinis cui pus colericum est admixtus. Aut per vrinã vt diuretica ⁊ chemesir q̄ est species oppoponaci sed dicit. Aut q̄ est fortis ⁊ non habet parem in resolucõdo saniem ⁊ aquositatem vl insensibiliter: vt exercitiuz ⁊ sepelitio in arena fames: sitis ⁊ abstinẽtia ab hũidis ⁊ brodialibus ⁊ alijs in cura idropisis denotatis vel fluxu vẽtris si qdẽ eruginose fuerint: vel flõia de basilica vel nigra si rubee fuerit: vel vomitu si colerice de qbus oibus in cura fluxus vẽtris plene dictũ est. Et si ex mã febris acute apostẽatis vel vlceris exeãt cura illoz ppie ipaz est cura q̄ in suo q̄ratur loco. Et si quidẽ supfluãt cũ p̄dictoz reiteratiõe agendum est: ⁊ etiã cum his q̄ in supfluctibus mẽstruis dicta sunt supra. Inquit hipo. Dia fm rationem facienti ⁊ nõ eũcientibus illico fm rationem non trãsire ad aliud oportet manente dato quod visum est a principio. Algẽs enim ⁊ si nõ in breui pp in dispõnem subiecti impmit in lõgo tñ tpe impmẽdo ꝓcedẽs pficiet ⁊ manifestum faciet actionẽ. Tertia res scilicet correctio accidẽtium est vt mitigẽtur dolores: alleuiẽtur grauedines ⁊ pũctiões vt supra in mẽstruis est notatum. Ordinatio artificialis balnei exiccatiui aquositatum post nãle sicut est termaz ⁊ ppie sudatoriũ est multiplex. Uno mõ sicut semicupiũ fiat bñ cooptum vt nõ expiret vapor vel fumus: ⁊ si sit in medio eius tabula pforata in multis locis ⁊ desubtus põatur aqua maris calida simplex vl decoctõis exiccatiuñ medicinaz: vt baurach spume maris: nitri: sulfuris. Et herbarũ vt stichados folioz cãomille: rosmarini ⁊ folium prout necessitati tibi videbitur expedire. Et desuper si tuetur corpus vt fumus ipsum bene attingat Et cum tepescere incipit habeanť lapides molares igniti vel lateres ⁊ proijciantur in aqua: etiam iterum fumũ recipiat quoniam multum exiccat. Alij vero aliter faciunt: caldariam magnam de ere bene coopertaz vt ex ea nullus fumus expiret construũt supra ignem in qua predicta imponunt ⁊ faciunt ea buliri ⁊ per manicam quãdam seu canale de ea intinam protensaz in qua bene cooperta stet corpus ⁊ famen recipiat donec bene sudatuz fuerit. Et ex tunc egrediatur ⁊ quescẽs in lecto iterum sudet ⁊ reiterent quantum fuerit necesse. ¶ Hoc enim balteum non solum superfluitates tales deriuando educit ⁊ exiccat: sed etiam discrasiam frigidam ⁊ humidam corporis ⁊ membroruz ipsas generantium alterat: ⁊ emendat: vt cum bono premisso regimine non vlterius generentur digestione confortata cuius generatur debilitatem ⁊ qõ est in matrice iã fluxum ⁊ tentum ꝓmunit.

Et balsam⁹ bibit⁹ ⁊ euaporatus ⁊ exiccat hũiditates ei⁹ Et vt cõsumatur ⁊ vlterius matrix nõ recipiat eas sede at in aqua alum. mus vel granorum rubi ⁊ mirte. Et iterũ poterint suffumigari ⁊ suppoñ ex eo qualia sũt sandaraca: spongia maris: alumen: spica: seria salutrũ: spuma maris: bauracij: sulfur storax sicca: furmi fuligo: tela aranea: scarpa: alchana ⁊ similia. Et clisterizẽtur suptica ex aqs ⁊ succis iã dictis in menstruis supra.

¶ Capitulum quartumdecimũ de sterilitate ⁊ difficultate impregnatiõis.

Terilitas ⁊ impgnatiõis difficultas differunt sicut ablatio ⁊ diminutio. Conueniũt n. in spẽ: sz in q̃to differũt: ⁊ silr in spẽbus cãz sz inquãto ipsaz: cũ. n. sunt fortes cã sũt sterilitatis: si vero debiles fuerit sũt cã difficultatis. Et quidẽ cãe ipsaz ꝑtie sunt causis cõceptiõis supius ꝑdistinctis q̃ sunt ex ꝓpings ⁊ imediate opantibus vt vno ꝓhẽdant ca. ordinate: dicimus aũt q̃ in corpore integro suis mẽbris: etate pfecta ⁊ appente in se sano: aut ex se causis interioribus principaliter: aut ex cãis exterius imprimẽtibus: primo mõ aut sũt ex pte viri: aut mlieris: aut vtriusqz. Ex pte semis: ãt i se q: sit ex aliq̃ mala ꝓmã generatũ q̃ a ꝓpietate generet in fin: vt dixit. Egidi⁹ ⁊ Archi. Ja. vel q̃litatis distinctũ vl' insectũ aliquo malo hũore vel corruptuz loga retẽtione ⁊ debilitatuz siue impfectuz in pncipalibus vel se lesuz alioz cõitate mẽbroz vel totius corpis q: febriẽs: aut tpe diminutuz vel sua ꝓpietate sicut dispõ arboris nõ fructificãtis: vt dixit Almãsor: aut alijs accñubus cãis vel q̃litercũqz ineptũ fuerit: vt supra de spmate dictũ est. Ex pte vero instrumẽti seu virge q: fuerit nimis lõga vel breuis recipienti nõ ꝓportionata: vel debilis mollificata: vel in erectõne deficiẽs: vel mõ quolz lesuz in cã nocumẽti erectõnis: ⁊ in spmate supius ꝑdistincto. Ex pte mulieris cã est mltiplex: aut. n. erit in eius spmate: aut i loco a nã gñoi ei⁹ deputato vt in matrice. Cã vero in spmate eius silis, ẽ cause eius in spmate viri iã dicte. Cã vero i matrice aut erit in orificio eius ⁊ collo q: sit tortũ vel oppilatuz: vt supra in ꝓpio ca. est dẽm. Quare semẽ trahere nõ valebit cõcipiẽt sicut ypo. in affo. dixit cũ inqt. Quecũqz vero ꝓter nãz grosse nõ cõcipiũt his piguedo os matricũ obturat: aut in matricis ꝓcauo: ⁊ tũc aut q: sit a diserasia aliq̃ debilitata: quare semẽ non attrahit si frigida fuerit aut nõ retinet si fuerit hũectata: vel madefacta lubricat ⁊ egredit semẽ: aut q: sit feta ⁊ imũda ipm corrũpens: aut ꝓgellãs ipsum si frigida fuerit q: est plurimuz vel nimis calida ipsuz adurens ⁊ ꝓsumens: aut sicca vt terra arida ⁊ arena: ⁊ est q̃ nõ soluz semen exiccat: sz etiã alimẽtum sanguinis imissum a toto corpore ꝓsumit: vel q: sit in vis eius vel ipsoz vasoz spmatis densata ⁊ oppilata quare spma in eius cõcauũ nõ diffundit: nec sanguis ad alimẽtuz immittit: vel si imittat nõ est bonus: quare nõ trahitur in matricẽ nec nutrit. Inquit G. cibus nutritu⁹ ois q̃litatis excessu vel fortitudie dz carere quã si hẽat ipsum alteret nã: vt supra in suo ca. dictũ est: vnde ypo. dixit in affo. Quecunqz frigidas ⁊ dẽpsas hẽnt mrices nõ ꝓcipiũt silr: ⁊ in naribus subiũgẽdo. Aut q: sit aliq̃ predictaz egritudinũ generate vl' accñte q̃lz lesa in se vl' cõitate ad mẽbruz aliqd ꝓpinquũ vel remotuz: vel totum corpus q: fuerit febriẽs. Ex pte vero vtriusqz multiplicitet: aut q: nõ fuerit cũ amore ⁊ desiderio debite copulati: aut q: coeũtes nõ conuenerunt in emissione spmatis: vt debitã semina recipiãt mixtionẽ: vel si cõuenerũt vento sitas sepauit mẽ ea vt nõ pmisceretur ad inuicez: aut q: pmixta nõ fuerit ꝓpata: ⁊ distempata nec inter se iuuicem vel cũ mrice ꝓperãtiaz receperũt: qd̃ declarat: q: facto diuortio ⁊ copulatõe cũ alijs gñabit vteroz p ꝑiã cãz Cause vero exterius iprimẽtes q̃dam sunt ex necessariis: quedã ex nõ necessarijs: ex necessarijs sunt qdem vt aer vt hoc aut sua virtute manifesta q: fuerit nimis calidus vel frigidus vel corruptus q: fuerit pestilẽs: ⁊ resoluat vel cõgelet semina vl' corrũpat virtute occulta vt q: a ꝓstellatiõe influẽte in corpora alicuius regiõis sterilitatis eius accidit qd̃ est mãifestum. Videmus. n. aliqs regiones bñ ꝓducẽtes male cõseruãtes ⁊ aliquas solũ cõseruãtes bene: ⁊ aliqs in vtroqz nulla cã mãifesta in terra vel aere vel regimie ⁊ exercitiũ laboriosum subituz ⁊ cũ saltu plurimo ad posteriora: qñ faciet descẽdere sperma ⁊ cũ sternutatiõe maxime ⁊ ꝓpie imediate post coitum. Quies multiplicans superfluitates inficiẽtes ⁊ corrumpẽtes semina. Cibus ⁊ potus superfluus malus ⁊ inordinatus multiplicãs mucilagines facientes lubricare semen ⁊ prestãtes alia nocumẽta. Similiter supflu⁹ somnus ⁊ vigilie: sũt. n. motui similes ⁊ qeti vt dixit Abohali. Supflua inanitio. s. sanguinis ⁊ alioz superfluorũ humorum: naturalis vel accidentalis: occulta vel manifesta: vomitu vel fluxu ꝓducẽs ad diminutionem materie seminis vel sanguis mẽstrui. Et superflua repletio suffocatiua seminum ⁊ anime accidentia: vt gaudiuz subitum immoderatum: timor: euenies subito: dolor ⁊ tristitia. Et ex non necessarijs sunt vt balneum frigidũ vel calidum resolutiuum omni tempore sumptio rei prohibentis conceptionem vt bibitio multa camphore: ⁊ emplastratio testium cum cum iusquiamo nigro ⁊ similia que infra in difficili partu dicẽs. Signa sterilis cognoscitur mulier per effectum omni premissa cura. Ingemo numquã impregnatur cum proprio vel alia: vel si viro generanti cum alia copulentur. Et signa ⁊ propietates viraginis sunt in ipsa. Et similiter vt sterilis cognoscitur per effectum. Et signa quia spanus idest sine pilis in barba. Difficultas vero impregnatiõis cognoscitur: q: tarde ⁊ raro impregnatur ⁊ non nisi cum aliquibus curis premissis ⁊ ingenijs quos infra dicemus secundum Aristotilem in de geueratione animalium. Quedam habent a dispositione naturali mulieres: vt prima etate non concipiant: sed secunda ⁊ tertia sic. quedam nec prima nec secunda nec tertia sic. Videmus enim quadam dominam medici filiam que nunquam concipere potuit nisi ad quinquagesimum ãnum: ⁊ primo tempore fuit passa mollam. Deinde ano vero sequenti fuit impgnata vere. Quedam prima ⁊ secunda ⁊ tertia non acquiritur enim quedam dispositio vel indispositio ipsius ad impregnationem mutatione etatis cum proportõnatur suo compari vel disproportionetur vere. Et signa cãũ sunt que indicant an causa sit ex parte viri aut mulieris. Sic ea que ypo. in suis affozismis cum dixit. Mulier si non conceperit in vtero: velis autez scire si concipiet tege eã vestimentis ⁊ suffumiga eam dorsuz aromatibus.

Et si qdez odor p corp⁹ ad nares ⁊ os puenerit cognoſ
ce quoniaz ipſa ex ſe non concipit: eſt autem culpa viri.
Alij autem dixerunt. Supponatur alleum ⁊ concorda
ret ſi puenit odor ad os: aut nares: aut nō. Si.n. non p
uenerit oppilatio in poris ⁊ ductibus matricis oñditur
que ꝓhibet impregnationem vel mala cōplexio eius cū
ſumēs vapores calidia ⁊ ſicca vel cōgulans ⁊ inſpiſſans
vt nō penetrent ſi frigida ⁊ humida fuerit: ſz hoc ſignuz
eſt ſuper ꝓticularem cauſam ſterilitatis nō ſuper omnē
cum alie cauſe ipſius ſint multe p̄ter oppilationez ⁊ ma
litiam qualitatis ipſius. Alij vero alia dixerūt que in a
ligno non verificantur niſi ſigna inueſtigentur ꝓpria.
Signa defectus in materia ſeminis ſunt cibi mali ⁊ po
tus vel panci p̄aſſumptio vel ipſius aſſiduatio ⁊ dige
ſtionis malicia. Signa vero malitie qualitatis ⁊ vaſoz
ſunt: qñ ſi caluz ſit cito emittitur ⁊ ſentit mlr apud emiſ
ſionem eius acuitatē ⁊ ardorem: ⁊ cū recipitur extra ap
paret color declinis ad rubedinē vel citrinitatez ⁊ odo
ris acuti ⁊ ſubſtantie tenuis vel ſpiſſe ſi aduſtio nō pue
nerit in genitalibus. Signa caliditatis percipiens: ⁊ ſili
ter vrine tinctura: ſi vero frigida cōtraria apparebunt ſi
vero ſicca paucum erit ⁊ groſſuz: ⁊ corpus erit ſimiliter
ſiccū: ſi vero humidū cōtraria apparebūt. Signa imp
fectionis ipſius ſūt q: ſit aquoſum ⁊ indigeſtū eſt: ⁊ cum
paſſione teſtium vel alicuius mēbroz principaliū. Sig̃
vero ineptitudinis ipſius ex ꝑte totius corporis vel alia
rum cauſarū ſenſui nō ſunt ⁊ manifeſta in viro cōiter:
⁊ muliere. Sperma quidē pfectuſ ſanum ⁊ generatiuz
eſt album ſplendidum viſcoſuz ⁊ vnitū ſicut grādo ⁊ o
doris palee: vel floris ſambuci ⁊ poſitū in aqua vſcēdit
ſicut in de generatiōe animaliū dixit Ari. Signa vo cā
rum ꝓcedentiuz ex matrice: vt q: in orifitio ſit oppilata
vel collo: aut tortuoſa in ipō: ex ca. oppilatiōis ipſi⁹ ſunt
manifeſta ſi ſit in via vaſoz ſpmatis vl ſanguinis ad ali
mētum imixto. Et ſi quidē defectuſ ſanguinei alimenti
cōitate totius corporis fuerit ariditas ⁊ ſubtilitas corpo
ris demoſtrabit: ſi vero ipſi⁹ malitia q̄litatis ipſi⁹ ⁊ ſub
ſtantia p̄collecte. Sed ſigna male q̄litatis cōcani ipſius
matricis hñtur ex tactu quē percipit apud coituz virga
viri: vt ſi quidē cl̄ia fuerit pueniunt ad caput eiuſ ſenſus
tactus caliditatis: ſi frigida ſenſus frigiditatis ſi humida
hūiditas abundās deturpās ac coitū indelectabile oper
ans ⁊ curſuz mſricis. Si ſiccus eō: hñtur ⁊ ex diſpōne ge
nitaliū appētiuz mēbroz ⁊ alijs excuntib⁹ in vrina ⁊ to
tius cōitate. Si vero ſit aliq̄ ꝑdictaz egritudinū grauia
ta ꝓpria illius oñdit ⁊ ſilr ſi alicuius mēbri cōitate vel to
tius corporis. Si ēt plēitudo ex mucilaginibuſ cotillido
nū ex regie ⁊ corpis iperamēto ꝓcipiēs: ⁊ ḡuedies ſenſu
circa renes ⁊ inguina. Sig̃ cāz ex ꝑte vtriuſq; exñtium
exprimēto ſūt mānifeſta ⁊ ꝓprie mulieris relatiōe. Et ſig̃
incōtemperātie ipſoz cā mſricis ſūt defectus aliaz cāruz
⁊ q: facto diuortio: ⁊ cōplone cuz alio: generabit vterq;
vel aliter. Cauſe vero alie exitus impimctes ſunt ſenſui
manifeſte. Cura in cura ſterilitatis duplex eſt intētio ge
neralis. ſ. ⁊ ſpālis gñalis eſt adeq̄tio maris ad mulierem
ſic qdē q̄ in oibus q̄ ad gñationē ptinēt mixie ⁊ media
te ⁊ ex ꝓpinquo q̄ ſunt dicta: inter eos fiat ꝓportio ⁊ tē
peries: ⁊ ꝑperātia. n. eoz inter ſe gñatio ꝓcūit ⁊ hūiſti
ez talis apō medicū difficilis eſt ⁊ q̄ſi impoſſibilis eſt pe
nitus ignota vel difficilis ⁊ laborioſa: cognitio eq̄liuz
mixie ſi meq̄litas nāliter adſit. Et ꝓinde ſi agamus ali
qd ad ipſum ꝓcurādū inter eos hactēus ꝓquiramus ſi
ne ſterilitas ſit ex nāli diſpoſitione ſiue accītali. Et ſi ex
diſpōne nāli: aut erit ꝓpetua: aut tpalis ſm variā diſpō
nē etatis vt dixit phūs ſi primo mō dimittēda eſt vel al
teri ſociāda ⁊ ſic ecōuerſo: nā.n. coopāte vana ſunt oia
dixit ypo. ſi vero ſo mō ſilr dimittēda: vel cū leuib⁹ diſ
ponētibus ⁊ cōfortātibus ⁊ cuī ſz ſapñaz ꝓcedēdū q̄ ſi
nō ꝙferat: q: nō bñ apꝓpiēt ꝓp difficultatē cognitio
nis nō noceāt ꝓp gñandi malitiā ⁊ nālez diſpōnez ꝓmu
tent: ex hoc.n. q̄ aliq̄ etate diſpoſita erat: fiet in diſpoſita
ſemp. Si vero accītal' fuerit agēdū eſt caute ſilr ne cum
fortibus ⁊ periculoſis ac irratiōalib⁹ fiat vt ſtolidi agūt ⁊
impiti cū qbus nō eāt: ſed diuerſificāt: nō cōtēpant: ſz
diſtēperāt magis: ⁊ in prauas diſpōnes aduenīūt: ſic ge
neratione nō ꝓcurāt: ſz in receptionē magiſ vt ergo cau
te ⁊ tute agamus ſpālez in adeq̄ndo eos ſic ꝓſequamur
intētionē. Cōſiſtit aūt in tribus rebus: in cāe ſterilitatiſ
abſciſione in ſemiū vtriuſq; ḡfortatōe: ⁊ in apti mōi coe
undi ad gñationē oportuni inuctione. Spālis intentio
eſt q̄ ex dimiſſiōe generalis accipiētes in actū deduciuſ
cū ſpālibus ⁊ ꝓprijs medis: ⁊ eſt vt ſiqdez ſterilitatis cā
in ſemie viri affuerit abſcidat varijs auxilijs ſm varie
tatem cārū: vt q: ſi fuerit ex mala mā ꝓcreatū abſcinda
mus inuādo digōnez miſtrādo cibaria: ⁊ potus: ſilr cali
da ⁊ humida: que bonū faciunt ſanguinez ⁊ ſpma ſuper
excreſcere vt eſt ſupra de ſpmate dictū: ſi vero q: fuerit
impfectum in teſtibus ⁊ alijs principatibus ſuperioribus
ſtudebimus ipſa ꝓcipalia corrigere ⁊ cōfortare cū alte
rantibus coz diſcraſiaz aromaticis coz ſpūs confortan
tibus ⁊ multiplicātibus: vt ſupra in cura nocumēti ere
ctionis eſt dictum: nec nō ⁊ ipſum tempore competenti
mandabimus retineri ⁊ raro coire: vel alias eorum paſ
ſiones auferre cum his que ſupra in ꝓprijs capitulis
ipſaruz ſunt ſerioſe deſcripta. Similiter ſi aliqua parua
effectum fuerit qualitate alteratiōe predictorum ambo
rum ſtudebimus illam cum diureticis notis calidis vel
frigidiſ alterare. Si quoq; eſt aliquo modo humore in
fectum cum mūdificantibus ſanguinem ⁊ purgantibuſ
abſcindemus: Similiter ſi corruptum fuerit ex lōga re
tentione mandabimus coire frequētius nec nō ſi ex cō
munitate alicuius membroruz veſtibus ⁊ va
ſis cōtingerit vel corporis totius procuratione ⁊ rectifi
catione illorum corrigetur ⁊ in rectificatiōe regiminis:
nec nō accidentium exteriorum ⁊ cauſarum āmotione ſi
ex illis cōtingat. Sed ſi ex ꝑte inſtrumēti cauſa ſterilita
tis contingat quia virga fuerit longa vel breuis curam
non habet ⁊ ꝓprie nimis longa: breuis enim vt dictū
eſt ſupra occurit vſq; ad vulue orificium matrix ⁊ cum
deſiderio naturali trahit ſperma: ſicut trahit ipſum p co
rium ibidem in non violatis: vt ſupra dictuz fuit in op
pilatione matricis: ⁊ quandoq; trahitur cuz aſſuefactio
ne proiectionis ventoſarū in inguinibus ⁊ alijs niſi bre
uis ſit adeo q̄ delectationem aliquam non inducat qua
tamen in aumaſtica etate correctionez habent. ¶ Si ve
ro quia mollificata ſit: cum paraliſia corrigetur quam
ſupra diximus in cura neruorum. ¶ Dorzo ſi cauſa fue
rit in matrice: quia eius collum fuerit tortuoſum vl ei⁹
orificium ſtrictum adminiſtrētur continue radij de ſta
gnoq; ingroſſent paulati ⁊ inūgatur adipibus leuituis

⁊ oleis intret balneum humectatiuum ⁊ confert in hec casu comestio caulium cimuu: anisi: apij: ⁊ similium.
Et si fuerit carnosa non curatur. Et si causa oppilatonis fuerit humor: euacuatiõe cũ hieris clisteribus ⁊ collirijs ⁊ particularibus ⁊ ꝓprijs educet. Sed si quidem fuerit ex multitudine adipis curabitur exercitio resolutiuo ⁊ cũ extenuatiua ⁊ exiccatiua dieta. Balneuꝫ quoqꝫ exiccatiuũ est conueniens ⁊ post ipsum antidota calida exiccatiua: vt tiria. ⁊ teodoricon clisteria ⁊ suppositoria exiccatiua ⁊ vnctiões ex melle albo ⁊ oleo de spica ⁊ lilio. Et si fuerit mala cõplõ in eius concauo: ⁊ frigida vel calida: sicca vel humida: vel ql̃itercũqꝫ cõmixta curetur cura malitie cõplexionis ipsius supius dicta in ca. proprio. Et illud cũ dictis: balneis cucha tismatib⁹: clisteribus: suffumigatiõibus ⁊ suppositorijs declinatib⁹ ad qualitatem quã discrasia exigit. Quod si cã eius fuerit humor coadunatus in eo p̃cedente dicta purgabitur cuꝫ purgatiõe corporis p̃ medẽte cum clisteribus ⁊ suppositorijs q̃ infra dicẽtur. Etiam si vẽtositas in eo collecta fuerit, phibẽs a debita spmatũ mixtiõe: curabit cũ educẽtib⁹ mãꝫ ei⁹ ⁊ extẽuatib⁹ vẽtositatẽ l̃ educẽtib⁹ eã ex ꝓprio loco ⁊ regimie extẽuatio. Et ex illis sunt ea q̃ infra dicentur in molla ex vẽtositate. Et ex ꝓprijs est aristologia rotun. Et si oppilatio fuerit in vijs vasorũ spmatis vel alimẽti: curabitur, put supra in cura oppilatõnis est dictum. Quod si causa fuerit ex parte malitie alimẽti: q: sanguis sit malus rectificatiõe curabitur ⁊ dieta. Et si defectus fuerit ex parte corporis mulieris q: p̃ter naturaꝫ tenuis fuerit regimine humectatiuo p̃dicto emẽdabitur ⁊ impiguatiuo q: suo loco xp̃o propiciante dicetur. Nec nõ ⁊ si aliqua egritudinũ vel accidẽte aliquo fuerit grauata: cura illius ꝓpria medicabitur q̃ ex dictis vel dñdis est colligenda. Si aũt ex malitia regiminis cotilidones pleni mucillagine fuerit: ⁊ grauati rectificatiõe regiminis ad caliduꝫ ⁊ siccũ p̃mutatione curabitur: aut eductione ipsoꝝ cum collirijs ⁊ similib⁹. Cõfortatio vero seminuꝫ que est secũda spetialis completur cũ his quecũqꝫ digestiones habẽt pfectas ⁊ sanguinem gignunt equalem q̃ supius in cura stõaci habuistis: ⁊ mẽbra generatiõis principalia maxime in sua solita ⁊ debita eq̃litate cõseruant que in ꝓprijs sunt dicta capitulis Si ergo cũ absciudes ⁊ cum talibus ⁊ spermata confortantibus q̃ in vno quoqꝫ acquiratur tpies: ⁊ ex mixtione tẽperatoruꝫ maior tpies fiet: vel si non possibile fuerit post indispositionẽ naturaruꝫ sexuuꝫ vel etatũ: tpies fieri in eoruꝫ quolibet sit diuersitas in eis: ⁊ inequalitas reseruetur q: ex emissione vtriusqꝫ ad inuicem resultat equalitas q̃ generatiõis est causa. Et q: plurimuꝫ dispositio frigida in viris ⁊ in mulieribus humida vl̃ vtraqꝫ sterilitatis est causa ⁊ plurimũ recipiẽs curam: absciudẽtia ipsa, pinde calida erũt ⁊ sicca que dicentur infra simplicia ⁊ composita. Cõfortãtia quoqꝫ semẽ talia erunt que sua caliditate frigiditatẽ alterẽt: ⁊ sua virtute etiam humiditatẽ expurgẽt ⁊ siccent ⁊ sua ꝓprietate cõfortando in flãma generationis ⁊ spmatis cõceptuꝫ ⁊ ipregnationẽ ꝓcurent. ¶ Et ex cõpositis q̃ sine nocumento expurgãt sunt hiere exhibite clisterizate ⁊ suppositе. Et ex cõfortãtibus sunt antidota ⁊ confectiones magne vt mitridatum: diamuscuꝫ: tiriaca non omnis vt Serapio inquit q: non bratesicron: vt Albo. inquit de aboꝛsuꝫ ⁊ regimie. Sed G. vel andromaci que comuniter habẽtur in vsu que non solum impregnationem ꝓcuram: sꝫ cuꝫ fetum in matrice conseruant vt ponit Albo. de medicinis appropriatis loquẽdo. Et ex illis est theodoricuꝫ ⁊ medicamẽ alkekengi vt supra in cura nocumẽti erectõnis est dictuꝫ. Et ex appropriatis simplicibus sũt vt mulieri detur vrina elefantis: nam est mirabilis apud propinquitatem coitus ⁊ hora eius: ⁊ rasura eboris bibita est p̃sentis iuuamenti cum osse de corde cerui: ⁊ semen fiseleos expertum est ⁊ datur pecudibus femmis de co vt multiplicetur earum generatio: ⁊ oleum de balsamo bibitũ euaporatum ⁊ suppositũ: vel de benẽ in pessario suppositum: ⁊ oleum de lilio: ⁊ pessarium de napta nigra: ⁊ costo ⁊ adeps anseris in lana ⁊ cũ singulis aromaticis scilicet muscо spica cipero aneto origão ameos iopo bdelio ⁊ testiculis vulpis ⁊ varieseba est mirabile: ⁊ nuꝫ cupressi ⁊ bache lauri gallia amomum cozdumeni Et ex omni calefactiuo ⁊ stiptico ꝓpter: ⁊ suppositõ corgulorũ: ⁊ propie coagulj leporis cum oleo viol. p⁹ mũdificationẽ admiat ad impregnandũ aut suppositio testiculoꝝ ⁊ propie gagelli masculi: ⁊ propie si ponãtur cuꝫ eo aliquid testiculi vulpis: ⁊ suppositio fimi eius: vel sellis adhib vel leporis vel leonis in pondere. ℨ.j. ⁊ excõpositis sũt que infra dicẽtur. Sequitur specificatio ⁊ ad actum deductio tertie rei que est mutio modi cocundi ad cõcipiendum apti. Fiet autẽ ⁊ cõplebitur taliter vt eligatur aptio: hora: ⁊ est post mũdificationem mẽstruorum: ⁊ tam diu stent seperati q: generatio seminuꝫ facta sit bona ⁊ perfecta vt p̃fertur nec tamen tantũ q: corrũpantur a frigido, ppter longaꝫ retentõnẽ quo casu oportet coire ⁊ iterum abstinere moderate. Cum ergo exitum est qõ ipsa generatio facta sit vt oportet foueant se ambo cũ vsu confortãtium predictoruꝫ: ⁊ mulier apud introitum loci post fomẽtationem loci cum aqua calida decoctionis matricarie foliorum citri camo. ⁊ ros. fumigetur per traiectoꝛium cũ aromaticis non valde calidis: vt est gallia propie ⁊ cõfectio nere. Et vir ablutus pedibus cũ calida predicta aromatica: ⁊ inũcta virga cũ his que delectationem habẽt inducere supradictis: deueniãt ad verba venerea ⁊ excogitãdo in actu venereo cũ desiderio mutuo intrẽt lectum ⁊ cum oculis ⁊ amplexibus adhereãt inter se tãgendo mutuo vbera ⁊ pectine: pitoneonem atqꝫ virgam. Cum ergo desiderij cõmunis coeundi vtriqꝫ procedat valde pmisceãt se permixtione non vera ⁊ completa: deinde se retrahãt ⁊ tangat qõ est inter anum desup ⁊ vuluam. Est enim ille locus delectationis pronocans ipsam: ⁊ alliciens in oculis placidis non cesset requirere eam. Cum ergo aduenit hora desiderij ⁊ vehemẽtie adherentie vtriusqꝫ ⁊ incipiũt oculi mutari in rubedinem: anhelitus eleuarium ⁊ balbutire: ⁊ tangendo vuluam inuenies os asperum ex cõcursu matricis ad ipsam desiderando sperma: tunc immittat virgam eleuatis coxis compleat immittendo spma oppositum oris matricis: quia aliter perderet. Studeant autem quod in emissione spermatis ambo simul eueniunt in hora. ¶ Si autem immissio eius non cum multa dilatatione oris ipsius ne aer ingrediatur qui corrũperet ipsuꝫ. Et pinde fugant ãbo instrumẽta ante vt strigat ⁊ adhereant melius inter se. ⁊ in emissiõe inter se adhereant fortiter ne simul cuꝫ spmate ingrediatur aer.

Et si apud emissionem ipsius sentiat vir matricem con
currere ad caput virge ⁊ ipsum stringẽdo surgere ẽ ma
ximum signũ conceptionis fm ℭ. Quare hunc opor
tet vt non extrahat eam ſz eã intus dimittat dõec cesset
anhelitus inspissatio: deinde se paulatine retrahat ab ea
⁊ mulier stringẽdo crura leniter in vuluã dimittit: dein
de dormiat cruribus strictis ⁊ odoramẽtis positis nari
bus quãdiu est possibile q̃ natura cõsuevit appetere. vl
iaceat ⁊ cũ experge facta fuerit si adhuc appetat sup coe
at ⁊ qescat. Deinde surgat suaviter: abstineatq; ab oi
bus que pcurant aborsum q̃ infra dicẽtur. Ex cõpositis
vero medicinis ⁊ exptis est. ¶ Cõfectio sirupi ppa
ratiui materie frigide impediẽtis cõceptum ad purgatõ
nẽ. ℞. matricarie: pullegij: calamẽti: radicum enule: aco
ni: radicũ morellis: altee feniculi: ⁊ dardani ana. ℥.ij. cus
cute. ℥.ß. mellisse: prasij ameos ana. ℥.ß. corticũ citri. ℥.j
passularum enucleatarum: liquiritie ana. ℥.j. ciceruz p
tem. j. zucharj li. j. aceti squilitici. ℥.ij. mellis ro. ℥.iiij. in
petia rara buliant galie. j. ℥. spice. ℥.ß. Dosis mane. ℥.ij
cũ aqua gariofiloruz. Deinde purgetur vterq; si indi
geat cũ hiera ⁊ agarico: vel cum pillulis fetidis: ⁊ bene
dicta: terbẽtina: si mã fuerit grossa valde post purgatio
nem balneetur in aqua decoctiõis foliorum lauri: men
tastri: salvie: origani: pulegij: ⁊ premisso sufficiẽti exerci
tio exercitetur p̃missa mũdificatione corporis vniuersi
mficis fiat expurgatõ siue mũdificatõ: calefactõ: exiccatõ
confortatis mũdificetur si expediat: ſz fiat primo clistere
deinde suppositoriũ. ¶ Clistere sit tale. ℞. pulpe collogn
tide. ℥.ij. buliãt in aqua masticis ⁊ in eius quãtitate. ℥.ij
dissoluãtur hiere gall'. ℥.ij. vel colloquin. ⁊ iniciatur pen
sariũ. ℞. macis: bdelij galliemusc. añ. ℥.ij. pulpe cologn.
℥.j. pulueris hiere. ℥.j. cõfice cum laudano ⁊ fiat pensari
um lõgum ita q̃ perueniat ad matricis cõcauum: ⁊ ali
qui addunt euforbiũ. Calefactio exiccatio atq; confor
tatio fiet cũ vnctionibus pensarijs atq; suffumigijs ⁊ cõ
fectiõibus. Unctio talis fit ⁊ est efficax ⁊ expta. ℞. radi
cũ enule: campane mũde ⁊ trite li. j. radicis brãce vrsine
li. ß. similiter rase ⁊ trite que buliãt in li. vij. vini odori.
albi sufficienter cũ lardi veteris contriti li. ij. mſicarie.
℥.j. deinde colet ⁊ colatura ponat in olla noua ⁊ fac bu
lire: ⁊ mitte thuris albi masticis añ. ℥.ß. cere noue. ℥.vj
Et ex quo p̃dicta sunt liq̃facta depõe de igne ⁊ immit
te pulverem harũ specierum. ℞. cinamomi: galie gario
filoz fusticelli: nucismusc. macis: galange: spice: zinzi. añ.
℥.iij. croci. ℥.j. ⁊ aggrega bñ cũ spatula: deinde fac coagu
lare ⁊ tũc videbis q̃ supnatabit vnctosum coagulatum
⁊ residebũt spẽs: ⁊ in medio erit vinũ. Utatur ergo eis
sic ⁊ intret balneum ⁊ balneet totũ corpus suuz cũ aqua
decoctionis foliorum lauri: ⁊ mũgat totuz corpus de p
te illius vini ⁊ vẽtrẽ ex spẽbus ⁊ induat se ⁊ recedat. Se
quentibus aũt diebus donec durabit intret balneum si
milẽ nec lauet se: ſz superungat crura ⁊ brachia ⁊ coxas
⁊ nates ex vino: dorsum vero ⁊ pectus ex vnctoso. To
tum vero epichastz ex spẽbus nec coheat cum ea vir oi
bus diebus: ſz qualz die cũ egreditur de balneo. Ad ca
lefaciẽdum vero ⁊ cõfortãdum sumat de trifera hac cuz
vino. ℥.ij. ℞. gariof. ℥.j. siseleos. ℥.ß. rasure eboris zinzi.
nastur. assari ana. ℥.ij. anisi ameos: baucie karui ana. ℥.ij
ij. mell emblicoz: succi humani generis ⁊ mſicarie: am
bre ana. ℥.j. muſci. ℥.ß. Ex his fiat trifera vel vtatur cõse

ctiõe diambre. Calefactio exiccatio ⁊ cõfortatio etiã fi
at cũ suffumigio tali. ℞. ligni aloes: castorei: cassie lignee
storacis: calami aro. gallie: ana. ℥.ij. muſci ambre. ℥.ß. cõ
fice cũ succo cimaz lauri: ⁊ suffumigetur cuz eo. Deide
vero abluat se bene ⁊ coheat vir cum ea mõ predicto: ſz
vtatur quolz die interz ellio tali. ℞. secacal albi mũdi: ⁊
exiccati in aqua satirionũ quoruz aqua sit li. j. testiculoz
vulpis. ℥.viij. radicũ rasani. ℥.iij. baucie. ℥.ij. pinearum
purgatoz. ℥.j. fisticoz. ℥.iiij. granoz sisami. ℥.iij. zinzi.
been albi ⁊ rubei ana. ℥.ij. nasturtij: cinamomi: piperis:
scheille longi ana. ℥.ß. zucharj li. ß olei sisami. ℥.ij. oleum
balsami bibitũ ⁊ evaporatum ⁊ gallie facit descendere p
focatam ⁊ mellinatam: ⁊ cõfert frigori: ⁊ mũdificat ⁊ ex
iccat hũiditatem matricis: iuuat ad ipregnandũ ſz Alb.
Pensarium Albo. educẽs humiditates matricis cale
faciens ⁊ exiccãs. ℞. aleum siccuz ⁊ hũidum ⁊ fundatur
quãtum ipsa sunt de olio ro. decoq̃tur dõec in eo dissol
uatur ⁊ recedat aquositas ab eis: ⁊ suppõatur cum lana
⁊ est mirabile. ¶ Suffumigatio fm eum ad idem fiat ex
trocisc. ℞. mirre storacis: baccarũ lauri: ⁊ omni die suf
fumigetur. Alius serap. inquit. Sumat medicia vomi
tus ⁊ extimo q̃ sit nux vomica ⁊ involuatur in lana: ⁊ cõ
buratur ⁊ supponatur. Ipsa. n. absindit hũiditatez ma
tricis exñte in tota matrice ⁊ mundificabit valde. Idez
clistere ad mulierem que humectatur ad cõcubitũ: ⁊ nõ
impregnatur mundificat matricez ⁊ cõfortatione bona.
℞. corticum thuris ciperi contriti ana. ℥.xxx. mirre bo
ne. ℥.ß. decoquãtur in li. iij. aque vsq; ad vnam ⁊ colent
⁊ clisterizent omni die li. illius tertia die⁹ trib⁹ ꝙtinis.
Si vo sterilitas ex alia cã q̃ ex hũiditate ⁊ frigitate fuerit:
curet cũ ꝓrijs q̃ ex dictis sunt elligẽda.

¶ Ca. xv. de molla matricis.

Olla a molon perfice vel grece dicta est qõ
multe carnis parturitio: latine vero impgna
tio mẽdosa in qua accidunt licet raro mulie
ris dispositiones simules dispositionib⁹ vere
impregnationis: quas ypo. in suis retulit affo in, retentõ
ne menstruoꝝ scilicet ex alteratiõe corporis ⁊ casu ap
petitus ex conclusione oris matricis: ⁊ deide inflatione
mamillarum ambarum ⁊ tumore ventris qui augetur
quottidie vsq; ad quantitatem embrionis velut idrops
in quo sentit motum similem motui embrionis ⁊ move
tur per compressionem dextram ⁊ sinistram: ⁊ remanet
vsq; ad tempus naturalis partus: ⁊ tunc accidit dolor p
tus ⁊ angustia: ⁊ non parit immo extenditur vltra vsq;
ad annos quattuor vel quinq;: ⁊ q̃nq; vsq; ad finez vi
te: nec recipit curationem: ⁊ q̃nq; emittit ac si pareret ali
quid: qõ est diuersarum substantiaruz q̃nq; enim ẽ sicut
frustum carnis cui est forma multarum specierum mani
mati corporis: ⁊ quandoq; est ventositas tantũ: ⁊ q̃nq;
sunt superfluitates aggregate aquose ⁊ mixte cum san
guine plurimo ⁊ tumescit venter. ¶ Et causa in genera
tione harum substantiarum est duplex: vna existens in
materia alia vero in efficiente. In materia quidem ẽ mꝰ
titudo materiei sanguinee effuse ⁊ tracte a multa calidi
tate ⁊ siccitate matricis post coitum in qua matrix ꝓpre
hendit sperma mulieris tantum. In efficiente vero est
duplex vna per modum privationis: ⁊ ẽ defectus vtutꝫ
virilis spermatis: ꝫre non gñat vel concipit hominem.
Et causa defectus est: q̃ aut non interuenit spma virile

nec fuerit emissum in coitu vt cōprehenderet ipsuz matrix sicut cōprehēdit femineū sicut accidit in ouis ventu: quoz generatio est absqz coitu ex caliditate mficis trahentis ad se spma mulieris cū menstruo qō complhendit ⁊ sic extēdendo generat ouа venti aut qz interuēit vt emissum in coitu: ⁊ cū prehendit ipm matrix cū spmate mulieris si fuerit mefficax ⁊ impfectū vel ex se vel ex tēpore: qz nō simul incidit in matricē: nec fuit simul cōprehensuz: vt esset ex duobus spmatibus mixtum: nec fuit defectus ipsius ratione obiecti ⁊ mā: qz sic mōstrum generasset animal: nec ratione loci matricis: qz sic sperma muliebre nō ꝓprehēdisset. Alia est ꝑ modum pōis: ⁊ est multa matricis caliditas que spma mulieris ꝓprehēdēs excidit cū materia illa ⁊ deficiente dicta virtute i formatiua virilis seminis nō informat hoīnē sz dēfat in carnis rostrū sua fortitudine durū adeo vt non ferro/non leuiter diuidatur: sicut caliditas ignis suo excessu largilam in latere nāli sua equalitate coagulat, sanguinez in carnē bonā tenerā: ⁊ tunc qō egreditur est simile frusto carnis nullaz alis hūs similitudinem. Contingit tñ in meridionalibus ⁊ australibus regionibus in mulierib⁹ multi ⁊ prauі sanguinis ex nutrimēti malitia supra conceptū vez quoddam frustuz carnis a ꝑdicta mā generati portās et hūs speciem alis. s. bubōis vel arpe vucs qō mulieres ferā appellāt que qñqz embrionem oppri mit: pimit ⁊ interimi: ⁊ qñqz cum eo in partu emittitur ⁊ vt asserūt tāte proprietatis existit ⁊ malitie qꝑ si cadēs in terrā hora partus mordeat embrionē statim moritur fetus. Cuius aialis forma ⁊ vita non existit a virtute spmatis viri primi: sed errorē ipsius cum tam animal ⁊ hominem informauerit. Sed secūdi in coitu fo emissi cui⁹ error ꝓcedit ab influctia constellationis seu virtutis celestis: vt Aristo. xvij. de animalibus dixit ⁊ qñqz accit qꝑ illa caliditas illam mām nō condempsat in sanguinez pre multitudine sui: sz illam nām cooperātez digercēdo dissoluat ⁊ cōuertat in aquositatem vel ventum qꝑ emissum cū egredietur erit sicut aquositas sanguini mixta vl vētus: vt dixit Auerrois. Signa. Ex signis aūt q̄dam sunt distinctia inter mollam ⁊ veram impgnationem ⁊ quedam inter eā ⁊ ydropē: ⁊ quedam inter spēs molle Distinguētia vero inter mollā ⁊ veram impgnationē sunt manifesta licet errēt in eis prudentes in aliquibus: ⁊ ꝑprie in magnatibus. Quomā in molla res illa nō mouetur hora in qua dz moueri imo nō mouetur omnino nisi hora quadā ⁊ vno tactu: ⁊ ꝑprie ꝑ cōpressionē ⁊ motum corporis: ⁊ aliter nō mouetur. In vā vero impregnatiōe post tres mēles mouetur fetus motibus diuersis ⁊ pluribus absqz cōpressione: ⁊ motu corporis. ¶De terea durities vētris in molla vehemētior est duritie vere impgnationis ꝑcām ꝑdictā: sz nec sentit corpus formatū in matrice. Et sentitur multotiēs dolor in molla similis colice ⁊ apostemati matricis ꝓp cōstructionez oro bi. Et similiter mulieri pedes molles valde cū minoratione. Signa vero distinctia inter idropē ⁊ mollam sunt qñ durities in molla est maior vsqz ad temp⁹: cū vero cōuertitur in aquositate vl vētuz illa mā ꝓpter motōnis vētositatis: ⁊ aquositatis est minor in molla quam in ascite. Et venter percussus nō resonat sicut in timpanite qñ aqua ⁊ vētositas in matricis cōcauo existit reclusa ⁊ stricta: ⁊ tument pedes in idrope generaliter: sed in molla minoratur. Distinctia vero inter spēm molle sunt nā in molla cuius mā est carnis frustum: est durities maior quaz in alijs ⁊ grauedo. Et similiter grauedo maior in ea cuius materia est aquositas. in ea vero cuius materia est vētositas mior ⁊ tumor maior. Cura molle est due res. ¶Prima est perfecta euacuatio eius qō ꝑter naturā in matricis concauo cōtinetur cū magis moleſtet. Secūda est discrasie matricis q̄ ipsius cause est alteratio. Inquit. n. Galie. Non est possibile aliquā dispositionem curare finaliter adhuc manēte faciēte eaz cā ¶Primam rē cōplēt duo: primū est qꝑ materiam ad euacuationem adequat ⁊ disponit: sm qꝑ ipsaz educit: Disponctia sunt regimen cū dimissione exercitij ⁊ prope inferiorꝝ partū: ⁊ in resupinatione in dormiēdo ⁊ eleuatō ne inferiorꝝ cum euacuatiōibus. s. flebothomia ⁊ vomitu ⁊ solutiōe cū pillulis fetidis ⁊ ꝑprie cū sumptione aq decoctionis fenugreci dactilorꝝ ⁊ similiū: ⁊ cū ieralogodion euaporatiōe cum pānis vel spongijs infusis in aq virtutē habentium apiendi ⁊ mollificādi supra vētrem applicatis. Time empla: embroce: ⁊ vnctiones ex illis: ⁊ breuiter cū hijs que ptū facilitāt que sunt nota ⁊ dicentur suo loco: hec. n. non solū euōnem disponūt: sed etiaz accidētia mitigāt. Educunt vero ipsaz quecūqz fortiter menstrua ꝓuocātia dicta sunt ⁊ que ꝓcurant dicēda in aboꝛtu. Ex quibus sunt antidota magna vt diamarte diacurcuma magnū: ⁊ tiriaca: diatesserō: ⁊ similia. Qō si contētum fuerit aquosū educetur cū diureticis ⁊ triaz ꝓuocātibus notis ⁊ cū regimine exiccatiuo iā noto i cura idropis ⁊ cursus matricis ⁊ hamesit tñ parū habet in resolucēdo aquositatem ⁊ euacuādo ipsam ⁊ sanie ⁊ educendo setū mortuū vel frustrū carnis. Si vero vētosuz cū regimine extenuāte ⁊ educentibus ventositatē ꝑprie ex matrice vt ē aristologia ro. ⁊ ꝑpe oleū de kerua ⁊ de cubi indi q cū hoc qꝑ extrahūt mollā dolorem sedāt cole ricū. Secūdam rē ꝓplēt q̄ malaz ꝓplonis matricis caldam ⁊ siccā alterāt in ꝑprio dicta ca. Ex quibus sūt regimen infrigidatū notū diuretica frigida. Time empo rationes ⁊ empla cū vnctiōibus cū frīdis ⁊ hūdis nascalia ex mucilagib⁹ frīs ⁊ ex piguedinib⁹ ⁊ olis frīdis ⁊ ꝑprie ālē: ē olim alkekengi: ē. n. hoc vehemētis iuuamēti. Et expertum ad educendum ferruz immissio radicis porrorum cum placentulis ⁊ succis radicum rapisse bibitis ⁊ radices.

¶ Capitulum sextum decimuz de nocumentis partus ex quibus est difficultas.

Quid sit partⁿ naturalis supinus habuisti. Et quidem ipse plurimum est facilis: ⁊ quādoqz difficilis: facilis est qui citus est ⁊ cuz leuibus accidentibus: difficilis vero est illius cōtrarius. Et est aūt ex causis intrinsecis ⁊ essentialib⁹ aut extrinsecis ⁊ accidentalibus. ¶Primo modo est duplex aut ex parte parientis: aut ex parte embrionis. Ex parte parientis multipliciter: aut enz erit ex parte matricis in se: aut vicinantiuz mēbrorum communitate aut corporis totius. Ex ꝑtē matricis qꝑ sit parua qꝑ concepit ante duodecimum ānū vt dixit Albo. licet illud rarissime sit. Aut quia est cōstricta in collo ⁊ orificijs eius naturaliter vl accidentaliter qꝑ intuenit aliq causarum oppilationis eius non recipiens curam: ⁊ ex hijs que suo loco sunt dicta: vel siccitas: vel apostema: vel sunt vlcera

ꝓcreata raz̄acie et emoꝛꝛoides:coangustatiões colli et
orificia vt nō recipiant dilatationē absq; dolore graui.
Ex parte vicinātiuz membꝛoꝝ vt q: fuerit vesica apostę
mata: vlcerata vel scissa:cuius cōpassionē non valet ma
trix suam opationē cōplere: vel etiā intestina sint simili
ter passa aut q: fuerint in ano vlcera:ragadie ⁊ emoꝛꝛoi
des qbus matriz cōpatitur: vel repletio intestinoꝝ ex se
cē sicca ꝙmēte:aut q: sint lacerti vētris tēues⁊ debiles
in immādo fetus ex matrice expulsionē:sicut iumāt expul
siones secum ⁊ vrine:maxime cū sint pauci: vt dicit Ga. in i
interioribus. Ex parte aūt totius corporis: vt q: sit de-
bil vel rōne ꝙplexionis q: sit nāe frigide q̄ hēt defectas
opationes ex necessitate: vt B. dixit: vel rōne etatis q:
puella multis vel antiq̄ dura: vel hitudis q: sit tēuis sic
ca valde vel piguis vel rōne cōsuetudis q: fuerit insue-
ta ⁊ ꝓio patiēs ⁊ timida ⁊ pue tolerātie q̄re est inquie-
ta ⁊ vehemētis ꝓmutatiōis pdiectis ad alterationē fi
gure infantis ad incōueniētiā expulsiōis ipsius. Sed si
ex parte embꝛiōis hoc erit dupliciter:aut ipi⁹m se aut ꝓ
pter secūdinā. Ipm se aūt ꝓpter sexū q: fuerit femineus: vel
ꝓpter ḡnitatem aūt q̄ntitatē q: fuerit magnus valde vl pu⁹
carēs bona cōplone: aut discretā q: fuerit multi nume-
ro distincti: vel q: vnus plura mēbra hīns ⁊ ꝓprie capi-
ta vt mōstruosus: vel ꝓpter qualitatē q: fuerit lenis valde
q̄ effugit a ꝙpressione: vel ꝓpter mōz ⁊ ineptā figurā egredi
di vt cuz egredit sup pedes suos:nec man⁹ ei⁹ sūt plicate
sup coxas ⁊ iuncte:aut sup ynū pedem aut super latus e
ius ⁊ est deterior modus. Vel ꝓpter inueniētiaz tpis vt q:
intēpestiue moueatur ad exitū vel ante tp̄s determina-
tū ⁊ ꝓprie in tribus mēsibus medijs qbus ligamenta
ta sunt fortia sm B. aliq̄ cā cogente ex his q̄ aborsuz fa
ciunt: vel post tp̄s vt q: accidat ei aliq̄ ex debilitātibus
causis vel mors q̄re deficit alter mouētiuz. ¶ Propter se
mindinā vero aut est q: sit dura ⁊ grossa nō recipiens se
tus: aut q: sit tenera cito disruptionē patiēs quare egre
diātur humiditates ⁊ aqua anteq̄ fetus egrediat q̄re hu
miditate lubricate carebit. ¶ Dꝛro q est ex pte extrinse-
cus accidentiuz erit ex parte reguminis in sex rebus non
naturalibus. Ex qbus est multa frigiditas ⁊ siccitas ae
ris cōstringētis mēbra parī⁹: ⁊ accidit in regiōibus ⁊ vē
tis septētrionalibus:tpibus:⁊ cōstellatōibus: vt hip. di
xit in suis affo. cum inqt. Et multa caliditas resolues v-
triusq̄ virtutē: ⁊ cōsuetudo ciboꝝ pōticoꝝ ⁊ potuz stip
ticorum: ⁊ balneatio in aqs aluminosis ⁊ frigidis ⁊ acci
dentia aie: vt tristitia dolor vel egritudo virtutē debi-
litās:fames ⁊ sitis ⁊ inanitio: vigilie supflue deijcientes
virtutē ⁊ similia. Et ex illis ostetricis error in ꝓcuran-
do. Et ex coꝝ ꝑijs ꝓuenit facilis ptus. Et qdem cum
cause sunt fortes in ꝓhibendo partuz ⁊ corpus debile i
sustinēdo mort partus ⁊ pariēs:lz vt quidā dicunt pos-
sit viuere ꝓtus si statiz mater in vtero incidatur ⁊ extra-
hatur cū adhuc possit hꝛe spm euētatum aliq̄du qō in
uit B. de interioribus sexto:loquēs ō hedo tracto ex
vtero mris ꝑcipiēte lac vio a nā ꝓmoto nō docto. Et
q̄nq̄ viuit partus ⁊ moꝛitur: vt plurimuz tñ moꝛitur ꝓ-
tus ⁊ viuit mater:q̄n multotiēs difficultas ptus perdu
cit ad ruptura vene in matrice q̄re accidit sanguis fluxꝰ
Et q̄nq̄ in pectoꝛe ⁊ pulmone: vnde fit sputuz sanguis
ptisis. Et q̄nq̄ ad incisionez neruoꝝ ⁊ lacertoꝝ ꝓp ve-
hemētiā tēsionis q̄re accit spasmus. Et q̄nq̄ ad fissiōez
mirach vētris: ⁊ ꝓprie in paruis ⁊ teneribus q̄re accidit
ruptura. Et q̄nq̄ boctū ꝓp retentionē anhelitus nō ex-
pumēdo inflationē inflamātem ⁊ trahēdo mām cum cō
dempsatiōe eius in gulā. Ob quā rez aliq̄ ꝑuisione vten
tes conati sunt ꝓhibere ꝓgnationē in talibus: ⁊ ꝓprie
paruis ⁊ antiqs debilibus: ꝙtantes melius fore pdere fi
lium ꝑcreandū quam ꝑcreatū simul ⁊ matrez. Et hoc
cum obmissione forme impꝛgnationis in capitulo de cu
ra sterilitatis dicte ⁊ mīstratiōe omnis causē sterilitatis
cuius impssio sit emēdabilis in tempoꝛe cōsecutiōis au
gumenti ⁊ fortificatiōis adepte: ⁊ hoc ne omni tempoꝛe
sterilis ꝓseueret. Et de ꝓhibētibus a proprietate q̄dā
sunt que appꝛoximata ante ceituz illud faciunt: vt cam-
phoꝛa sumpta plurima ⁊ emplastio testium cū iusquiā
migro ⁊ suppositio alkitran: ⁊ iunctio virge cum eo.
Suffumigatio cū corticibus edere post mēstrua: ⁊ oleuz
balsami cū ceruisa: ⁊ mēsa scoꝛia ferri. Quedam sūt que
post coitum appꝛoximata illud agūt: vt piper suppositū
⁊ stercus elefantis suffumigatum: aqua albedarogi sum
pta ⁊ ꝓprie in debili. Quedam ante ⁊ post mēstrua il-
lud operantur vt pulpa granati: alumē: sumitas caulis ⁊
semen eius apud mūdificationem. Et post coituz est in
hoc fortis ⁊ ꝓprie quādo ponitur in alkitran ⁊ submer
gitur in calamēto. Et suppositio foliorum alhurab post
mūdificationem: ⁊ ꝓprie quādo sūt submersi in aqua
eoꝝ. Et similiter pulpa coloquintide ⁊ albugueste scoꝛ
rie ferri: caulis ⁊ semen eius: scamonee ana partū equa-
lium ⁊ aggregataruz in kitran ⁊ suppositā. Et multoti-
ens partus difficultas perducit eas ad alias dispositōes
⁊ accidētia quoꝝ in fine faciemus hic sermonem. Et
mliotiēs partū naturalē sequitur fluxꝰ sanguinis ⁊ rete-
tio eius que illius est causa. Signa ex his sunt signa dif
ficultatis ipius ⁊ signa facilitatis. Et ex signis difficul-
tatis quedā sunt bona quedaz mala. Signa vero difficul-
tatis ex causis p̄dictis percipies ex anguistia ⁊ ăxieta-
te: ⁊ si dolor fortis sit ante partū non declinās inferius:
⁊ si declinat eius declinatio est ad posteriora. Et si diffi-
culter parere sit cōsueta: signa facilitatis sūt contraria: ⁊
sunt vt apud partū sentiatur dolor paruus ⁊ declinet in
ferius ad anteriora: ⁊ cōsueta fuerit faciliter parere ꝛē.
Signa quoq̄ bona in difficili partu que faciūt acquiri
rere securitatem sunt inq̄etudo ⁊ motus fetus: dolor de
clinans ad inferiora ⁊ anhelitus bonus cū virtutis potē
tia. Signa vero mala ecōtra sunt intelligēda. Et cuz ꝑ-
ducunt ad sudorem frigidum: pulsus: frequētia: debili-
tatem ⁊ sincopin sunt pessima: ⁊ mortis festine ꝑuia. Si
gna vero causarum sunt nota ex presentia seu anteces̄sio
ne ipsoꝝ ⁊ reguminis ꝓcreātis ipsas. Signa gemel
loꝝ etiam habuisti. Signa vero mortis ipsius sunt ꝑtu
tio motus consueti: nec ex se mouetur sz motum pregnā
tis: ⁊ est sicut lapis qui mouetur de latere in latus apud
decubitum: ⁊ infrigidatur lumen existens ante caliduz.
Et detumescunt mamille sicut hip. dixit. Et quandoq̄
currunt humiditates virulente fetide ex matrice: ⁊ ꝑfū
dātur oculi ꝓgnātis: ⁊ coꝝ albedo fit fusca: ⁊ sit infrigi-
datio extremoꝝ: ⁊ dispō ypolartica. ¶ Cura in difficili
partu duplex est regimen necessariū. Et nū añ horā ipsi
us: aliud in hora. Ante horā quidē est ois causē exterio
ris ablatio: ⁊ iterioris ex pte patientis q̄ ꝓter naturam ē
impediens ipsum ablatio si qua possibilis est ⁊ non sit

possibilis vt q; nãlis sit disp̃sitio hilitatõ ipsius quoquo modo vt partus facilis subsequet. Abscisio qdẽ eaꝫ cõ pelle cũ ũgis q̃ m ꝓpꝛijs sunt vẽa caplis: de cura mr̃icis vesice ⁊ intestinoꝝ ⁊ am debilitatis neruoꝝ ⁊ totius corꝑis: Disposito vero ⁊ hilitatio oi cause cõ quemẽs ⁊ cõis. Complet autem cũ apiẽtibus ⁊ mollificantibus reddẽtibus membꝛa tractabilia ⁊ ad extensionem ⁊ compꝛessionẽ apta ⁊ propꝛie i parua ⁊ antiqua ⁊ nouiter patiente; q̃lia sunt calida ⁊ humida ⁊ lenẽtia ⁊ lubꝛicantia sumpta iterius ⁊ iniecta ⁊ exterius p oẽm modũ appꝛoximata vt sunt iura pinguia carnũ ⁊ ꝓpꝛie gallinarũ iuuenũ ⁊ pinguũ ⁊ olea lenentia sumpta ⁊ mucillagines seminũ cidoniorũ ⁊ limi dactiloꝝ ⁊ similiũ. Et vina matura limphata nõ frigida valde. Et oẽ regimẽ hũectãtium pꝛeter qõ ipinguat valde. Et iterdicantur sticꝛica ⁊ pontica ⁊ hoc p mensem ante. Cuꝫ vero appꝛopinquat hoꝛa q; icipiat sentire aliquas grauedines ⁊ dolores appꝛoximẽtur tine sexiones ⁊ euapoꝛatiões cũ spõgijs pãnis ⁊ alijs appꝛoximatis frequẽter ex aquis decoctionis altee ⁊ manue foliorũ fenugreci camomille coꝛõe regis ⁊ capil. ve. Balnea aũt vniuersalia raro fiunt. n. ex resoluentibus ⁊ debilitantibus frequenter appꝛoximata. Et post ipsa vnctionẽ de pinguedinibus ⁊ oleis ⁊ mucillaginibus ⁊ medulle ⁊ cerotaria. Et ex illis circa dorsum ventrẽ ilia renes ⁊ coxas. Et iniectiones cum clisteribꝰ eoꝝdem cũ resupinatione deiectione capitibus ⁊ cruribus e ꝓpꝛie vbi siccitas matricis sit cã ⁊ etiam corꝑis vniuersi. Et ex illis est coitus frequẽs ⁊ suffumigatõ cũ aromaticis vt muscꝰ ambꝛa ⁊ gallia vt vulua descendat ⁊ mũdificatis intestinis cõfoꝛtetur cibis bonis multe qualitatis ⁊ pauce quãtitatis ⁊ potibus vini odoꝛiferi ⁊ exercitetur plus solito hec ei addũt in necessitatẽ attrahendi aerem ⁊ diminutionẽ nutrimẽti embꝛionis: ⁊ descẽsuꝫ ipsius: q̃re ad exitũ ꝑparatur. ¶ Regimẽ vero hoꝛa partus ⁊ est cũ sentiat grauedines ⁊ dolores ⁊ humiditates aliquas icipiũt apparere est duplex vnũ est in geniatiuũ ad descẽsum facilem ⁊ egressuꝫ cãꝫ que ex ꝓpte embꝛionis abscidẽs. Aliud est mitigatiuũ accidẽtiũ ¶ Primũ ist vt cũ talia appareãt pꝛeci piatur mlieri vt sedeat hoꝛa vna deinde surgat ⁊ ambulet saltãdo ⁊ ascendat gradus ⁊ descẽdat grauãdo ⁊ clamet vel teneat anhelitũ foꝛtiter ⁊ ꝑmat ilia sua ⁊ des lentẽ ad bibeñ amaram qñ facit descẽdere ipsum: deide cũ sentiat os mr̃icis apiri ⁊ hũiditates amplius emanare sedeat in sella pforata posito puluinari postripsam obstetrix que stet coram ipsa ⁊ inspiciat diligenter embꝛiõis motum ⁊ pariẽtis actus quos regulet suis manibus vnctis oleo sisami nõ de lilio vel amigdal' dulcibus intus in vuluã intromittẽdo ⁊ tãgendo suauiter ꝑut sua docuit expientia lõga patiẽtemqꝫ dirigat ⁊ cibis ⁊ potibus ac verbis ꝑsuasiuis ⁊ de cito ptu salubꝛi ⁊ masculino cõfoꝛtet. Quod si mulier fuerit pinguis nõ sedeat sꝫ iaceat supꝛa ventreꝫ suũ ⁊ ponat caput suũ sup petrã ⁊ genua sua curata sub ventre vt ꝓmat matrix ⁊ pinguedo ascẽdat ⁊ nõ descendat ad os matricis: ⁊ cõꝑmat os ciusl ⁊ pariat forma quadrupedũ: cũqꝫ non pariet: ⁊ accidẽtia intẽdant ⁊ sic ꝑtus fiat difficilis: oꝝ vt reiteretur regimẽ ꝓmũ qñ facilitabit ⁊ mitigabit accidẽtia e dolore: ⁊ faciam foꝛtiter sternutare: vt hip. dixit oꝛe ⁊ naribus cõprehensis fortasse. n. pariet. Qõ si nõ sufficiãt tũe succurrere cuꝫ instrumento quo os matricis apitur ⁊ suppositoꝝ ⁊ suffumigijs ⁊ medicinis ex pillulis ⁊ alijs alleuãtibus ꝓut q̃ inf'a dicemus. Cũqꝫ apertum est os eius ⁊ apparet secundina sentur qõ fetus exitus appꝛopinq̃t. Qõ si tardat sic cã secũdine q; cito scindatur comꝑimat se pariẽs vt simul cũ exitu aquositatis exeat fetus. Qõ si ꝓtus limitionibus ⁊ iniectionibus ex leniẽtibus ⁊ lubꝛicãtibus adiuuetur ⁊ alijs. Qõ si nõ sciãtur ꝓp grossitiem suaꝫ oꝝ q; scindatur vnguibus obstetricis vel foꝛficibus assumpta ex ea in digitis aliq̃ parte eius ne fetũ attigat ⁊ ledat q; si fetus nõ est cõpletus ⁊ tunc sua foꝛtitudie nõ aggrediatur scissio nocebit: qñ exitu aquositatis siccabitur matrix q̃re fetus nõ poterit lubꝛicari: sic que lõga bibitur ꝓtus ⁊ embꝛio nõ curabitur ⁊ peribit nec currere poterit iñctiones ⁊ cerota supꝛadicta ¶ Dꝛro si cã tarditas fuerit embꝛio sua quãtitate q; fuerit magn⁹ ⁊ propꝛie caput suũ mouet obstetrix in dilatatiõe vulue colli matricis ⁊ oris eius imponẽdo manũ suaꝫ suauiter oleis ⁊ cerotis dictis ⁊ dicẽdis calefactis iunctam. Et similiter si lemina fuerit ⁊ gemelli. Qõ si ꝓp ineptũ modum ⁊ figuram ineptaꝫ egrediendi puta q; egrediatur supꝛa pedes eius manibus ⁊ brachijs nõ adherentibus coxis quo eau hilitande sunt mãus ⁊ brachia embꝛionis cũ vnctionibus ⁊ cerotis ⁊ uam obstetricis fractiõe ⁊ parientis fortiti expꝛessiõe. Sed si sup alterum pedeꝫ egrediatur oꝝ vt nõ sedeat: sꝫ iaceat cruribus elevatis ⁊ deiecto capite: obstetrixqꝫ manu sua reponat pedes suauiter deide revolvat pariẽs revolutiõibus plurimis donec embꝛio revoluẽdo se caput suũ inclinet inferius ad portã egressiõis ⁊ ex tunc sedeat. Qõ si nõ sit illud possibile subtili ingẽio pedes intromissum iuuat cũ alteratiõe si possibile ẽ: ⁊ vtrũqꝫ simul apꝛehẽsum manu iũcta cũ oleo irino trahat subito: semꝑ periẽtem cõfoꝛtãdo ꝓ oẽm modum. Qõ si fi sit possibile ⁊ pꝛemoriaꝫ extrahatur ꝓut infra dicitur in mortuo. Et similiter ingeniãñ si super latus ipsum egẽdi ꝓtingat. Qõ si difficultas accidat cã mortis: pꝛedictis ꝑmissis facilitabimus si nõ egrediatur suspẽdatur cum vncinis extrahatur: ⁊ festina in hoc anteq̃ iflctur: ⁊ piens debilitetur ⁊ syncopizetur: q; si integre nõ possit trahi incidatur si possibile est ⁊ frustatim extrahatur: q; si fi sit incisio possibilis cõquassetur manu ⁊ rumpaꝫ vt facile extrahatur. Et antiquoꝝ quedam ingeniati fuerunt ad inuenẽdum regimen in extrahẽdo illũ alio mõ cuius nos relationem dimittimus ꝓp paruitatẽ fidutie in ipo Et nititur ad ñdias quaꝫ vsus salubꝛior est. Et ex medicinis trahentibus fetũ mortuũ: quedã sunt simplices: quedã cõposite. Ex simplicib⁹ vero sunt kemesir quod ejcit fetũ virtuose nec habet parẽ in hoc sicut est in cdu cẽdo aquã: ⁊ semẽ thimi qõ ejcit fetũ mortuũ: armoniacum: balsa. oppopo. casto. gentiãe radix darselebã suppositum ⁊ gummi olive aristo. vtraqꝫ bibita cũ mirra ⁊ pipere extrahit embꝛionẽ: ⁊ nasturtiũ ⁊ totũ q̃ cicere medicetas: lachryma almusech supposita extrahit fetũ camedreos: ⁊ thurides ⁊ laudanũ suppositũ in pẽsario extrahit fetũ mortuũ: mescatra mesir suffumigatũ ⁊ bibitum Et cũ ex narciseo bibũtur. ʒ. ij. cũ aqua mellis ejcitur fetus mortuus ⁊ vinus oleũ irinũ: arthanita rubea: piper radix silr cũ bibitur. ʒ. j. ⁊ suppõitur extrahit fetũ. Lentaurea costus ⁊ galbanũ suppositũ ⁊ cussus suppositꝰ a- bꝛotanũ ; roba suppositꝰ: ablutio cũ althaleo ⁊ succꝰ cy-

quando ex cortice serbi fit suffumigatio extrahit fetum: lactuca asini bibita ⁊ suppōita: ablutio cū athaleo ⁊ mundificatio vētris ⁊ ylij ex eo ⁊ succo eius ejicit fetū fortiter. Et hermodactilus vt in p̄cedenti caplō dictū est nō h̄et pez in educēdo ipsū fetū mortuū ⁊ mēstruū. Lōposita sūt q̄ ex his ꝙponunt ⁊ i sūma oēs medie educētes vmes: ⁊ asarides supi⁹ numerate fetū extrahūt ⁊ educūt. Ex facilitātibus vo ptū. quedā sūt simplicia. quedā ꝙposita. ⁊ ex simplicib⁹ quedā sūt talia a nā ⁊ a ꝓprietate. q̄dā a ꝓprietate solū. ¶Prima sūt vt cortices cassief. puluerizate date cū vino ⁊ ē expertū ⁊ bonū ⁊ efficax: ⁊ est sumē in potu assam ⁊ cassiaz est bonū ⁊ vltimū: ⁊ similiter cinamo. q̄ṁ aleniat ptū ⁊ accītia. Et itez decoctio foliorū althee: ¶Rōane in aq̄ ⁊ sepio in ea facit illa. Et aqua fenugreci fasciolorum ⁊ capil' ve. ꝙtitorū ⁊ dissolutoz in sirupo ros. ⁊ aliquātulo oleo irino ⁊ datū in potu crocus ⁊ fiseleos facilē faciunt ptum in omnibus aīalibus. Secunda sūt erugo ferri lutū creticū suspēsum sup̄ pregnātes ꝙfernat p̄gnātes ⁊ tenē in māu sinistra magnetē ⁊ linitio eius cuz cinē vngule asini ⁊ eq est vltimū ⁊ suffumigatō cū ea ⁊ suffumigatio cum oleo piscis saliti: ⁊ suspensio lapidis aquile super coram eius aut matricarie affricane facilē efficit ptum ⁊ sine dolor. Et ex his sūt verba sancta ⁊ sunt ex his q̄ peurant ipsū sitū ⁊ illud vt in vino cipho de vitro scribatur exterius psalmus. ¶Diserer mei de⁹ a pn⁹ vsq̄ ad versum dñe labia mea aperies exclusiue cū pēna ⁊ attramēto. deide laue cū aqua ita q̄ omnes lre sint ablute cū ea ⁊ det ad potañ ei tota. Itez i aure dextra ipsius dicantur hec verba. ¶Demento dñe filioz isrl edon meddie ierusalem q dicūt eximanite cū ¶Dñ nr̄ ter. Et sūt alia q̄ faciunt facilē ipsū: ⁊ secuz. ⁊ illud est vt scribatur Dixit dñs dño meo vsq̄ ad tecū ꝓncipiū iclusiue i carta nō nata ⁊ cuz filo de lana p vginē cū ter pater nr̄ suspendatur ad collum paricūtis. Ex ꝙpositis vo q̄daz sūt enchatisma ta: q̄dā suppōitoria: quedā pille: q̄daz suffumigatōes alie Enchatisma in q̄ sedet ad difficilē ptum. ℞. pullegij solioz althee maluarum fenugreci se. lini lenticulaz amaranz vel herbe ipsaz capil. ve. añ. ¶Dā. bulliāt in aq̄ ⁊ sedeat in ea. Suppositoriū ad idē. ℞. succi mente in quo buliat pulpa collogn. ⁊ insula in lana supponat. Aliud ℞. aristo. cuz bochmarien aut staphi. ⁊ mistret. Aliud fit ex elleboro oppopo. ⁊ felle tauri non cum melle. facit enim descendē viuz ⁊ mortuum. Suffūigatio bona. ℞ mirre solius vel ipius cum galbano ⁊ castoreo confectoz cuz felle taurino ⁊ suffūigetur aur. j. Aliud. ℞. sulf. citni mirre rubee fellis vacini oppopo. galbani ana suffūiget cum eis. ⁊ suffmigatio cū spolijs serpentis ⁊ stercore accipitris. ¶Dillule facilitantes partum. ℞. sauine partes. ij asse armoniaci rubee ana. z. ß. confice cum succo vitis ⁊ da. ij. Alie. ℞. aristologie longe piperis mirre ana ptes equales confice cuz succo sisimbri ⁊ da quattuor omni die cum aqua lupinorum sunt enim aborsum facientes partum alleuiantes ⁊ mūdicicantes matricem fortiter si ꝓpos voluerit. Alie idez operantes. ℞. bdelij galbidi mirre sauine ⁊ fiant pillule cū cassief. ⁊ melle ⁊ da q̄nq̄. Confectio ad idē cui nō adequat. ℞. mirre storacis castorei añ z. i. cinamomi sauine añ. aur. ß. cōficiuntur cum melle da aur. ij. cū vino. Et ex eis est emplastz ⁊ cerotum ⁊ epithima quod. ℞. pulpe colloquintide: ⁊ succi eius que h̄ūta eius ⁊ misce cū succo rute ⁊ adde mirre ⁊ inungat pectenvsq̄ ad umbilicū: ¶Regine āt conceptiuū accidētiū p̄cedictorum ⁊ aliorum que contingere possūt ex dictis ⁊ dicēdis in ꝓprijs capitulis est manifestuz.

¶Capit. decimum septimum de cura accidentium que sequuntur partum.

Liquoz tamē que vt plurimū isequunt partum sanationē afferamus hic specialiter ex q bus est: inflatio ventris: ⁊ dolor eius ⁊ matricis: ⁊ motus eius quoz causa plurimū est imꝑfecta sanguinis mūdificatio post partū vt supra de naturali partu est dictū. ⁊ de illis est debilitas ⁊ casus virtutis cuius cā sanguinis fluxus plurimus vlceratio ⁊ ruptura matricis vel vene eius: dolor ani ⁊ exitus eius. Sanatio eius imꝑfecte mūdificationis est sanatio dicta supra capitulo de retentiōe menstruoz ⁊ hoc quantū necesse est dicimus: ⁊ est q studeamus in ꝓuocatione ⁊ perfecta eius mūdificatione cū diureticis calidis qui sanguinē actuant: ⁊ attenuēt ductus ⁊ vias apiant que superius nota sūt: ⁊ cū impellentibus māz ad inferiora. Ex quib⁹ est sternutatio ⁊ retentio anhelitus: ⁊ cū trahentibus ⁊ alienātibus simul vt sūt suppositoria ⁊ suffumigatōes supra dicte. Et suffumigatio cum oleo piscis saliti cū cinere vngule asini ¶Ꝺ si h̄ nō excusant ⁊ debilitas nō ꝓhibeat flōia safene est necēia: qm̄ reducit ⁊ ꝓuocat. Fluxus ēt sanguinis plimi sanatō supius dicta ē de cura supfluentiū menstruoz hoc aūt addimus q̄ cum appet oz q̄ extrema intelligent ⁊ ꝓprie manus ⁊ brachia ⁊ nō pedes ⁊ sub mamillis ventose ⁊ pāni infusi in aceto superponant ventose. Et supponant coliria ex pōticis vt balaustijs karabe ros. thuris gall' ⁊ vino pōtico. Et suspensio stercoris vacini in lana i cora e⁹ ⁊ cortex citri retiet ipsū. Sanatio ei⁹ ē duplex cuō ei⁹ q̄ retinet sāguis: ⁊ ꝓprie cū p̄dictis ⁊ ꝓprie flōia vene q̄ est sub poplite vel saphene: ⁊ ē alteratio febris. Et ad illud quidē gueniens est aq̄ ordei alterās ⁊ mūdificans vl aq̄ cicez cū ea vel seia cōia dissoluta ⁊ grāta dulcia ⁊ muza ⁊ potus aq̄ lactis ⁊ tamarindoruz ⁊ mane quoniā alterando lenūt: ventrē q in eis plurimū ꝙstipatur. Et iura gallinarū ⁊ pznoxum decoctio idem operantur ⁊ nutriunt. Sanationem vero inflationis ventris facimus cū aqua cicerez ⁊ puluez cimini ⁊ vini puri cum dyamāte vel alkekengi vel serapino ⁊ origani cum mastice. Et clistere extenuantibus vel nastale est enim gueniēs ex aristologia rotunda sq̄nante ⁊ storace liquida cum dozonigi ⁊ zedoria sumpta. Dolorem ventris ⁊ matricis cum enchatismatib⁹ ex anodinis maluis ⁊ fenugreco. semine cimini fisamo radice altee floribus camomille melliloti ⁊ cicuta: ⁊ vnctione cum oleo fisamino amig. dul. vio. ⁊ cū comestione tyriace: ⁊ trifere magne cum vino matricarie vel foliorum resine. Et suffumigetur cuz thure storace ⁊ semine racemoruz rubi: ana sup carbones: ⁊ motꝰ eius sanatio supra dcā est. Ulceribus vero puidem⁹ cū his ꝓmo que mundificant: ⁊ sedant dolores vt est succus mozelle ⁊ plantagis cū oleo ro. iniecti vel suppositi vel albumen oui cuz lacte mulieris ⁊ succo portulace sedeat in aq̄ stipticoruz ⁊ ponticoz predictoz: deide vngatur cuz vngūto albo ⁊ alijs q̄ in vlceribus neruoruz laudantur Et cū exhibitiōe in potu boli armeni terre sigillate ⁊ sanguis draco. succo plantagis ⁊ iniciat dolorem ani similē curamus vt s̄ ⁊ exitū cuī sibi. Et ex ꝓprijs ē vt abluat in vino decoctiōis ponticoz ⁊ superaspgatur pulvis corni

cerui vsti ⁊ reponatur ⁊ qescat: ⁊ vtatur stipticis deinde lenientib⁹. Sed si sunt vlcerate ⁊ putrefacte nondum q̄ quibusdā fit vnum foramē ex ano ⁊ vulua parientibus: ⁊ matricis ꝓgreditur foras. Cui⁹ causa ē puitas mēbro⁹ ⁊ teneritas magnitudo fetus ⁊ obstetricis defectus ⁊ hoc mlieribus est occultū quib⁹ sic subuenimus. Ab expto ꝙ fulimus vino calo abluat matrix in quo butir̄ sit dissolutus ⁊ fomentet diligenter donec mollificet ⁊ ex tunc sua uiter reponatur deinde ruptura suat in q̄tuor locis filo serico deinde pānus lineus vulue imponat ad vulue q̄titatē deinde pice liquida liniat. hoc āt facit matricem recreari ⁊ teneri pp̄ sui rupturam ⁊ mūdificando cōsolidat. Et collocata sit in lecto per .xl. dies taliter vt pedes sint altiores ⁊ abstineat ab omni motu corpis ai ⁊ balneo. Et q̄ ne talis ruptura ꝙtingat in partu sic prouideamus pānum in modum pillule oblonge poni facimus sub ano ad hoc vt quolibz conatu expellendo pucr̄ firmet in illo ⁊ illud comprimat vt nō fiat petineon solutio talis.

¶ Cap. .xviij. de retentiōe secudie ⁊ extractione eius.

Secundina q: plīm scōo post partum dēa est ⁊ qñz fil cum fetu: ⁊ quandoqz inuoluta qñqz expoliata qñz p⁹ partū r̄tinet. Et cā ē aut i vtute par ētis q̄ rmāsit p⁹ partū ōbil' aut i secūdia q: sit in ꝓfundo matricis fortiter alligata ⁊ fixa ⁊ coadunata in modū spere ac cotilidonibus fortiter alligata vel emissa aquositate sicca in matricis angulo remāsit lubricitate priuata. aut in ore matricis q: post partū sit adunatuz ⁊ humoribus ꝙrrentibus pre dolor cōclusum: ⁊ fortasse ocs cāe simul ꝙrrunt. Sigua cār ipsar sūt manifesta vbi cā secūdine cuius signa sūt q: difficil' partus p̄cessit ⁊ grauedo in supiorib⁹ ⁊ digitorum motio nihil attingit ex ea. Cura extractiōis secūdine ad ipsius extractōnem est festinandū. pducit. n. retēta ad precipitationē emi xam vt hypo. dixit. ⁊ hoc q: retenta corrumpit facile ō sui nā nō habēs regimen: ⁊ vapores ex ea mali ascendūt ad stomacum cor ⁊ cerebrū quare accña prefocationis matricis cā icurrere ē necesse. In extractiōe aūt ei⁹ ē duplex regimen necessariū. vnū ad habilitandū extractionē quam sola nā fac. aliud ad accñtium correctionez. Regimen ad hilitandū ē qō superi⁹ est dēm in cura difficultatis ptus Et ꝙplet cū cibis ⁊ potib⁹ ex ꝙfortantib⁹ ex iuribus carnū cordialiū collati ⁊ ñ collati vitell' ouor̄ ⁊ vio odorifero: ⁊ medis q̄ sūt dicte ibidē: ⁊ in causis aborsus dicenr̄. ⁊ alijs extrahentib⁹ dicenr̄ quor̄ rememorationē faciem⁹ vt simplicium ⁊ ꝙpositar̄. Quedā os mricis apiunt: q̄dā secūddinā lenūt ⁊ mricē: quedā ligamēta corrumpūt: ⁊ frāgūt: quedā secūdinā descendere faciūt: ⁊ ad canalē dirigūt ⁊ ad os mricis educere faciunt ⁊ ad canalez dirigūt ⁊ ad os mricis educunt vt exide cadat. Ex apiēnt⁹ ꝓut s. de oplone matricis ē dēz sē vehuen suppositū ⁊ suffumigatū: olēū lilij ⁊ maiorana ꝙfert ad coartationē mricis pducēnus ad ꝓfocationē oleū de narcisco ⁊ yrinū. Secūdario valet ꝓfocatōi oris mricis iunip⁹ ⁊ sil' galbanū cū vino bibitum calefcm: cotum finapis ⁊ agari. gangates: ⁊ semen vrtice cum vino bibitum ⁊ oleum abrotani calefcm aperit os mricis: ⁊ oia diuretica cal'a. Et ex exptis que aperiunt ⁊ descendere faciunt est vinum decoctionis pulegij bibitū ⁊ enchatismatū ⁊ enchatisma fcm. Ex āq decoctionis feniculi ⁊ vsee: ⁊ predictorum. ⁊ ex illis est in strm apertionis oris mricis. Ex lenientibus vero bdelium vtrunqz suppositum ⁊ suffumigatum: ⁊ mirra: ⁊ medulle galline: anseris ⁊ anatis: ⁊ medulle canabiti: oleum de lilio suppositū ⁊ inuncta exterius: ⁊ interius ⁊ mecta ⁊ enchatisma cum folijs malue ⁊ altee: branche vsine: furfuris ⁊ filium. Et ex corrumpētibus ⁊ frangentibus ligamenta est suffumigatio cuz sulfure vel arsenico ⁊ gummi ⁊ folijs edere vel nasturcij ⁊ concarum. Et ex facientibus descendere secundinā est lens amara cū vino bibita: galla suppositā: odorata ⁊ enaporata fetida: naribus applicata: retentio anhelitus: sternutatio vehemens. compressio yiyorum. Et ex dirigentibus ad canale ⁊ trahētibus ad os matricis ⁊ facientibus eam cadere est vnguentum bafilicum immissum: post illud admistrat oleū ros. plurizata desuper altea: ⁊ sumptio stercoris accipitris i potu. ⁊ ex illis est manus obstetricis prudētis ⁊ expte ex aliquo lubricantiuz inuncta ⁊ impositā ita vt inuncta ipā trahat si per se non appeat. Cumqz cepit apparer tūc tēdat faciliter ⁊ sīn labor vt nō scidat: ⁊ abscidat strigat tractū cū cossa mulieris: ⁊ conet in sternutatiōe. ⁊ deinde ꝙmoueat leuiter vt sepet a ꝓfundo ⁊ cadat ⁊ succurre cū facientibus aborsū ex suppositorijs ⁊ suffumigatōib⁹ q̄ dicemus ibidē. Et qdā ātiquor̄ locutus ē de extractiōe secūdie smonem vt dixit Albo. quē obmittam⁹ gra brcuitatis. Regimen āt ad accñtiū correctionē suscribem⁹ deiceps vt est sīc stōacus cor ⁊ cerebr̄ cū ꝙfortātib⁹ desecdant ⁊ ꝓprietatē hñtib⁹ in obmissionē sensuū q̄ s̄ in cura ipsor̄ sūt narrata sīn quoqz ad oppositū ⁊ circūferētias put oz trahāt ⁊ illō cū fricatōibus extremor̄ ⁊ fomētationib⁹ cōmunē q̄ sūt ex genere acutar̄. Cum ḡ his p̄missis nō cadat dubitare cū talib⁹ nō oz qñ talia arōatica freq̄nter apprōxiata grauedinē ⁊ doloꝛ capitis faciūt sm hypo. ⁊ angustiam cordis: ⁊ stōaci defectionē sz dimittat. sed qñ post paucos dies soluetur corrupta: ⁊ lubricabit in modum a quositatis vel cadet.

¶ Cap. .xix. de aborsu ⁊ accidētibus q̄ sequunt eū.

Borsus ē ꝙcepti ebrionis p̄ter nām ⁊ añ debitū tp̄s ortus. Et illō qdē q: qñz tpe in formatōnis qñz p⁹: sz añ motū ⁊ añ ꝙplemētū: ⁊ qñz p⁹ ꝙplemētū ꝫ nāe debitū ē emissus: ⁊ qñz viuus ⁊ vt plm mortu⁹. Et cā ei⁹ aut est interior aut exterior. Interior qdez aut ē in mrice aut ē in ꝙceptu. ⁊ si in mrice: aut in se aut cōitate. Et cā in mrice: aut ē in orificio sui cuz fuerit nāl'r amplū nō valēs debite coartari: aut accñtal'r ex hūditatib⁹ mricis ꝙrrentib⁹ ⁊ mollificātibus illō: aut i ꝙcauo ei⁹ q: sit distrctū aliq̄ mala ꝙplone ⁊ hūiditate ipletū ⁊ relaxatū nō valēs colligi s ebrionē ad ei⁹ rectionez ōbitā: vl' q: sit aliq̄ egritudinū pox specie granatū: vel q: in venis ⁊ cotilidōib⁹ sit mucillagies aggregate ora eaz oppilātes qb⁹ sāguis ad alimētū mittit vl' sua grauedine illos rūpēs vel q: sit vētositate repletū illos sua extēsione frāgēte q̄ ex mucilagib⁹ illis plm gnāt: ūre aborsus secūdo vl' tertio mēse sequunt. Inqt. n. ypo. i affo. Quecūqz corpa moderate hñtes ꝙcipiūt ⁊ aborsiūt secūdo aut tertio mēse: his cotilidōes mucilagie plene sūt q̄ pp̄ nō pīt ꝑ grauedie ꝙnere fetū ⁊ aborsiūt. Ex cōitate vo aut ad aliqō mēbr̄ graue passū vicinū ex qb⁹ ē anus cū patat tenasmonē. Añ. y. i affo. suis. Ad hoc i ytero habēte nasmō supueniēs aborsū facit. Al' remot⁹ ꝓprie si pyci pale exīstat q̄ catarrizās ⁊ tussī in ducat aut ēt totū cor⁹ q: pgnātis corpus valde fuerit ꝙceptu ꝙsumptū ⁊ alienu

atum. vnde. y. in affo. Quecunq; preter naturam tenues exũtes ꝯcipiũt aboꝛtũ puſy grasſe fiãt: aut eũatõe aliq̃ inãtũ ⁊ ꝓpꝛie ſãguis: vl ſpõtanea puta cũ mẽſtruus. vñ. y in affo. Si mlieri i vtero hñti mẽſtrua ſupuenerit ipoſſibile ẽ fetũ eẽ ſanũ: ⁊ tõ ſeq aboꝛtũ ẽ poſſibile: vl artificiali ⁊ ꝓpꝛie cum floꝛa. vñ. y. i affo Mulier flõmata aboꝛtit ⁊ maꝛis cui fetus maior: ẽ vl alterius bũoꝛis cũ fluxu ventris. vñ. y. i affo. Mulleri in vtero hñti ſi vẽter mltũ fluat ẽ ſuſpectõ aboꝛtiẽdi ne a õfectu nutrimẽti fetũ adducat Vel võitu vñ Abo. Amplꝰ faciẽdũ ẽ ne p̃gnãs võat qñ ſupfluitates cũ eo egrediunt. Et võitus ⁊ laboꝛ eam ad extenuationẽ pducũt: ⁊ foꝛtaſſe ad rupturã ligamẽtoꝝ cũ ſupfluit ad inãttionẽ. Aut vehemẽti fame debilitatũ vl aliq̃ acutaꝝ egritudinũ captũ: vñ. y. in vtero hñti ab aliq̃ egritudinũ acutaꝝ accipi mortale aut vehementi repletõe ⁊ nauſeatiua ſacietate grauatũ ſuffocatiua fetꝰ ⁊ alimẽti ipſꝰ coꝛruptiua. Sꝫ cã i ꝯceptu. aut eſt i ipſo aut in pãniclo ſecũdie. In ipſo q; fuerit grauiter ifirmatus vl debilitatus aliqua cãrum debilitantium intrinſecarum vel extrinſecus accẽtium vel quia ex ipſe fuerit ad mortẽ adductus quare nã expellere nitet cũ grauata: ⁊ q; hũiditate currente ex ea virulenta mordetur: ⁊ moleſtatur. Et qñꝫ ex laboꝛe in exitu reſolutus moꝛitur: ⁊ qñꝫ ſuffocatur cibus ñ exẽtibus emittit vitus. In pãniclo vero vt q; fuerit frãctus vel debilis fuerit creãtꝰ pp tenuitatem ſpermatis in ſua radice: aut q; aliq̃ cã ruptus. Et effuſa humiditas labendo: ⁊ lubꝛicando miſicem mutat ⁊ iuuat ad fetus expulſionẽ. Et cauſa exteriꝛ eſt exprimituis aliqua vt eſt frãs mlta aeris moꝛtificando q̃ſi regiõibus valde frĩs ⁊ ſeptẽtrionalibꝰ mltiplicat aboꝛsus: aut mlta caliditas reſoluẽdo fiẽ ꝯtigit in meridiõalis. Et ex his ẽ balneatio mlta in frã vel cala aq̃ pducit. n. ad reſolutionẽ v tuus vtruſq; mollificationẽ ligamẽtoꝝ aptionẽ ductus ⁊ receptacli dilationẽ ⁊ neceſſitate augmẽtata fetũ facẽ pperare ad exitũ aerẽ frigidũ appetẽdo. Et ex illis ẽ mutatio tpis p̃ter nãm vt cũ p̃ceſſerit: yems auſtral: ⁊ ſubſeq̃t vꝺoꝛealis: vt. y. dixit in affo. Et ex illis ẽ motus coꝛpus vehemẽs ⁊ exercitũ laboꝛioſũ: ⁊ ſaltus vehemẽs ⁊ ꝓpꝛie ad poſterioꝛa poſt coitũ qñ facẽ deſcẽdere ſpma ⁊ fetũ aut caſus ⁊ pcuſſio: aut coitꝰ ſupfluus. Et ex illis motꝰ a farmaco pducẽs ad ligamẽtoꝝ rupturã ꝓpꝛie mẽſibꝰ tribꝰ pmis: aut aialis: vt ira foꝛtis tumoꝛ: ⁊ triſticia gaudiũ magnũ ⁊ ſubitũ. Et accñia qdẽ aboꝛsus ſũt doloꝛes foꝛtioꝛes q̃ in nãli ptu: qñ hec violẽtus ⁊ ille nãl exiſtit. Et ex illis ẽ fluxus ſãguis imoderatus ex quo ſpũs deficere eſt neceſſe: ⁊ exide matrẽ ſimul cũ fetu pire. Signa aboꝛsus q̃dã ſũt ſuſpicãtia ipm futuꝝ q̃dã indicãtia ipſũ ꝓpiquũ ⁊ pmptũ: pma ex ꝙſuetudie: ⁊ hitudie coꝛpis totꝰ ſumũtur: vt q; fuerit valde gracile: vel piguoſũ ⁊ aboꝛtire ꝙſueuit. Et ex diſpõne mamillaꝝ: vel ipaꝝ q̃litate: vt cũ fuerit pus tunelecẽtes ⁊ ſolide ſubito molles fiãt: ⁊ graciles put hypo. dixit in affo. Et q̃utate cãꝝ p̃dcaꝝ. Cũ. n. vo fuerit: valde foꝛtes illũ ſuſpicãdũ verẽdũ: poteẽdũt. Cuꝫ q; foꝛtes valde illũ ꝓmptũ demãt. Cũq; doloꝛes foꝛte accidũt i miſice: ⁊ laxitudo rubet facies ⁊ accidit rigoꝛ: ⁊ ꝓpꝛie in febre ⁊ doloꝛ in capite ⁊ i radicibꝰ oculoꝝ tũc indicãt ipm ꝓmptũ. ⁊ p̃ſentẽ ⁊ ꝓpꝛie cũ mẽſtrua. prũpãt Et ſigna qdẽ cãꝝ ĩtrinſecaꝝ q̃ occulte ſũt ex võis ſũt nõ ⁊ plume p̃aꝝ ſũt mãifeſta medico vl p̃gnãti ex relatõe ipſius. Cuiuſq; cãe ⁊ ſigna appent ipſius aboꝛsus. Alterum

duoꝝ ingenium eſt ſumendum: aut. n. ſunt debiles aboꝛſũ ꝓtẽdẽtes: ⁊ tũc vt ꝓuideat cautela: ⁊ puiõe videndũ aut ſũt foꝛtes ipm fetũ ꝓmptũ mãtes ⁊ ineuitabilez: ⁊ tũc auxiliũ quo fiat tolerabiliꝛ ẽ miſtrãdũ. Inqt. n. hy. Mõ. n. illius ẽ cuius futuꝝ periculũ oino phibeat vl ſaltuꝝ ꝙpetẽti ãminiculo tolerabilius fiat. Deuiſio cõſiſtit in abſciſiõe cãꝝ. Cautela võ in ꝙſeruatiõe p̃gnãtis ⁊ fetus. Abſciſio cãꝝ ꝙplet cũ ũgis vnicuiq; eaꝝ ꝓpꝛijs vt ſi qdẽ os miſicis fuerit nãl aplũ ꝙſtrigãt ſtipticis: farmacis illimitis: ẽplaſtratis ⁊ ſuppoſitis ⁊ ſuffumigatis q̃ ſ in retẽtõe mẽſtruoꝝ ſẽ dca. Sil ſi accñtal ex hũiditatib ⁊ ꝓfũdo currẽtibus cura curſus miſicis tollat. Sic quoq; ſi ſit hẽſica miſic: hũiditate repleta: vel mucilaginib cotilidões grauãtibus mẽſtruis retẽtis añ impgnatiõis tpl q̃ poſſet p̃ lõga retẽtõe coꝛrupta ledere fetum. cũ mũditi cãtibus oiodo ⁊ exiccãtibus notis ibidez leuioꝛibus: nec nõ ⁊ ſi fit vento repleta ẽt cũ extenuantibus in molla miſicis ſupius dẽis: ẽt ſi aliqua p̃dictarũ egritudinum ſpecie ſit grauata cura ipſarum ꝓpꝛia medicẽt. ſil ſi patiatur ex cõitate ad aliquod mẽbrum vel coꝛporis totius. Nõ ſi p ſui macredine aboꝛſus regimine humectatiuo: ⁊ impinguatio vtendum quod dicemus ãnuente xpo. Et ſi manitum fuerit cum retinentibus fluxum que ſuperius habuiſti vel quia aliq̃ egritudinum acutarũ ſit captũ cura p ꝓpꝛia vnicuiq; que ex dẽis ⁊ dicendis eſt nota: ⁊ ſi fame reſumptione cum tpamento ⁊ ſi pletũ vehementer: cũa tõe palatina ⁊ abſtinẽtia coꝛagatur inquit. ypo. ſm multum ⁊ repente euacuare vel replere aut qñlibꝫ coꝛpus mouere fallax: ⁊ nature inſuaue: paulatiꝫ vero melius Complebitur autẽ repl̃onis euacuatio ſi qdẽ ſit ſãguis floꝛa moderate que embꝛionez adnutrimẽti õfectũ ñ adducat: ſed tantum ſuperfluuꝫ vel malum ſanguinem eiꝰ coꝛruptum. Si vero aliq̃ humoꝛes colagogo leuiori mũdificetur. vt eſt reubarbarum: mirob. citrini: ⁊ kebuli indi in menſibus medije. primos: ⁊ vltimos. z. verendo. vt hypo. docuit: aut cum ſena ſi humoꝛ replens fuerit aduſtus non pituitus ⁊ veris vt aliqui preſumpſerũt: nec nõ cum lenientibus ⁊ ſanguinem mundificantibus vt melle caſſia: tamarindi: ⁊ mane ſucci roſ. lupuli: boꝛaginis: ⁊ bugloſſe: ⁊ floꝛibus carundez. fumiterre: ⁊ aqua lactis: ⁊ ſilibus: qbus in tribus pmis menſibus ⁊ vltimis vti põt Et ſi cã fuerit in ꝯceptu auferat ⁊ ꝙſoꝛetur. put infra dicẽt: ⁊ ſi moꝛtuus fuerit extrahat. put ſupꝛa in difficili ptu dictũ eſt ⁊ ingenio qõ dicemus. Si vero fuerit in pãniculo quo inuoluitur auxilio ſuccurratur quod infra dicemus. Et ſi cã exteriꝛ apꝛuerit amouebat ⁊ in contrariã diſpoſitionem adducat. Inquit. n. G. Coꝛrectio ois im moderationis per contrariam imoderationem eſt fiens. Cautela vero conſiſtit in cõfoꝛtatione mulieris pregnãtis ⁊ fetus. Et completur cum regimine ipſoꝝ ſuperius prenoiato ⁊ medis propꝛijs que narrauimus. Auxilium vero vbi cauſe preualeſcendo ipſum promptum demãt ⁊ ineuitabilem eſt duplex. vnum conſiſtit in habilitando. vt facile ⁊ cito embꝛio expellatur. retentio enim ipſius periculi eſt ⁊ miſicis eſt cauſa. Aliud conſiſtit in accidentibus coꝛrectione ne mortis periculũ adducatur.

Habilitatio eius ꝙpletur cũ illiſ q̃ difficili ptu ſuccurrẽdo facilitant ipſum que ſunt ſupꝛa dicta. Coꝛrectio vero accidentiũ ibidem exiſtit nota quantũ ad doloꝛem remittẽdũ ⁊ retẽtionẽ ſuperfluitatis ſanguis. ctã colligẽ potes

ex dictis in retentione superfluitatū menstruoꝝ. Amen

Incipit summa quinta particule quarte sectionis prime continens capitula tria.

Equitur summa qnta quarte particule sectōis prime finalis ⁊ vltima. Que est de medicis egritudinū membroꝝ apparētium ⁊ ptium ventris q̄ in sup fluoꝝ expulsiōe sūt adiuuātes Sciendum tñ est q̄ primū q̄ nobis de vētre occurrit est cutis. deinde sub ipsa est pānic⁹lus pāmus ⁊ noiaut ipsū. membranū ⁊ eoꝝ duoruꝫ aggregatio est mirach cuius inuamentuꝫ est simile inuamento lacertorum qui sequuntur inde sunt lacerti .viij. duo primi occurrentes longitudinales protensi ab oss⁹ pectoris vsq; ad ossa pectinis existentes de genere carnosorum. Et sub eis sunt quattuor transuersales quorum vnus ptendit ad extra costaꝝ falsaruꝫ supra extremitatē earum ad sinistruꝫ inferius circa femur ⁊ anchā ⁊ alijs sinistra parte costaꝝ falsarum ⁊ extremitate earuꝫ ad dextrum inferius circa femur ⁊ ānchā que ex mlta ptēsiōe ō carnosa subā desinente in medio in corrosam deinde in pāniculosam venerint extrema .sub quibus duo alij latitudiales exñt pāniculum ventris q̄ siphac dr̄ immediate tangentes carnose sbe protensi de ylijs ptis sinistre ad ylia partis dextri quoꝝ inuamentū ꝓfistit ad cōtinēdum ⁊ calefaciendum intestina ⁊ stōacū ad expellendū quod in mrice: ⁊ vesica expellendum existit: vt eoꝝ cōpsitionis auxilio facile expellatur ⁊ ad sustinendū dyafragma: cum adest exsufflatio quod ēt sua ꝓstrictione adiuuant. Deinde est adeps que piguedo lacertorū dr̄ q̄ ex frītate neruositatis ⁊ corrositatis ipsoruꝫ ⁊ ip⁹ siphac ibidē ex vnctuositate sanguis gnāta multiplicatur. Juuamentū eius est vt sua raritate colligat calitatem: ⁊ sua viscositate ꝓseruet eam q̄ reflectit ad intestina: ⁊ stomacum iuuāde digōnis gr̄a deinde est siphac pāniculus vocat⁹ beriteron cui adheret pinguedo valde. Cuius iuuamentum est vt ꝓtineat oia intestina ⁊ viscera ⁊ liget cū dorso ⁊ suo ꝓpio loco ꝓseruet ea tenendo firma ⁊ iuncta. Et eorum sit tutñ ⁊ distinctio inter lacertos ⁊ alia viscera ne turbent operatiōes ex eorum motu. Et ad expumenduꝫ superfluitates cum lacertis ⁊ mirach ꝓcurrendo. Et ipse ē principiū a quo oīs pāniculus corporis hꝫ ortuꝫ. Cum. n ascendit ꝓtinuaꝫ velami: ⁊ fit eius inferior tunica vna trium ipsi⁹. Et ex ea cum penetrat oriꝫ pāniculus tegēs pectus. Cum vo descendit ⁊ ꝓtinuaꝫ duob⁹ ilijs aduenūt ibi ei due vie vocate didimi i quib⁹ penetrāt vene: ⁊ sus pēsoria testiū. Ex qb⁹ fiūt due cistes ⁊ foliculi testiculoꝝ. Deide ē zirb⁹ adipun⁹ q̄ ē pānicul⁹ subtilis ex eo qō supfluit a duob⁹ laterib⁹ siphac ⁊ ex eo qō descendit apud stomachum ⁊ duodenum ⁊ ex quod descendit pectinem ⁊ ramus duarum venarum pulsatil ⁊ nō pulsatilis extēs stōacū ꝓtextis. Et suspēsio ei⁹ ē ex stōaco ⁊ ꝓtinuaꝫ pectini: ⁊ ē ꝓposit⁹ ex duob⁹ pāniculis quoꝝ vnus capit aliū inter quos sūt acies piguedis plime ⁊ vene pauciores i eis admodū rete ⁊ ē sic cistis vl saccus i quo aliqd retinet si apponaꝫ ⁊ ē iteri⁹ sic iterior pān⁹ siphac ⁊ sic exterior stomaci ⁊ ē additus ab anrioi pte extēsus sup oīa viscera in hoie: qñ est magis indigēs auxilio in digōne p ꝓpone ad aliaꝫ. sua. n. spissitudine ꝓhendit caliditatem ⁊ sua viscositate pinguedinē illā ꝓseruat quam reflectit continue sup hec ⁊ hoc est iuuamentū sui. In summa iuuañtum oīum ⁊ cōe in contunendo viscera descendēdo ⁊ expmendo ⁊ calefaciendo. Et in medio ventris est sum⁹ qui est locus umblici cuius forma est admoduꝫ intestini quo trahit infans sanguinem a concauo secundine ad sui nutrimentū ⁊ mediantib⁹ venis quaꝝ oficia in ea ꝓcurrūt distributōe corpis totius. Deinde sūt intestina ⁊ alia viscera quoꝝ anothomiā p̄misimus xp̄i oipotentis gr̄a q̄ sit p cuncta secula benedictus. Ex qbus egritudies ei cognire possibiles ꝓhendere poteris gnāl̄r ⁊ est dolor ⁊ ruptura qua oēs opationes ⁊ iuuamēta ledunt ⁊ dicitur crepatura quā ramex hernia ⁊ spēs eius sequūtur ⁊ q̄ñq; eminētia umblici suis capitulis p̄distincta. Causas quoq; extrinsecas ⁊ interiores eaꝝ ꝓpias ⁊ cōes: ⁊ signa eaꝝ Et ꝑz hoc ista quinta sūma tertia capla ꝓtinebit

Cap.i. de crepatura ⁊ specieb⁹ hernie: ⁊ medicis eius

Cap.ij. de augmento umblici.

Cap.iij. de dolore ventris ⁊ ilioꝝ.

Capitulū.i. de crepatura ⁊ speciebus hernie ⁊ medicinis earum.

Uptura est solutio ꝓtinui membro pāniculoso aduenies: eius diuisiōes vl̄r ꝓhēdēs q̄ si pāniculo ꝓtinēti itestia q dr̄ siphac accidat vocaꝫ ꝓprie crepatura. Accit aūt ei i loco nrta sumē ⁊ raro qñ ille loc⁹ substētatus ē lacertis ⁊ cū accit minoris ē eminētie eo q̄ grauātia intestina inferius tendūt: ⁊ est deterioꝝ accētium lz in ꝓncipio dolorē nō faciat qñ egressa in ea sūt intestina minuta q̄ egressa coartātur quib⁹ coartatis coartant fecē ⁊ vomūt eā. Et q̄ñq; accidit in sumie q̄re sequit eius augmētū: ⁊ umbilici. ⁊ q̄ñz sub eo ⁊ circa ipsū: ⁊ est ꝓprie additionis. ⁊ q̄ñq; accit inferius circa inguina: ⁊ est plm q; ps illa grauedie itestinorū magis extendit nisi subsētet lacertis vt supio: posted extremitatibus lacertoꝝ ⁊ est maioris doloris ꝓpter magnitudinem eius qō extittit ꝓhēsuꝫ ⁊ maioris additionis quā sequit descēsus eius qō extitit ꝓhensū añ illius ruptura vt itestinoꝝ: ⁊ ꝓprie monocli: qñ nō est circūuolutū: ⁊ ligatū vt alia aut zirbi aut vtrozunq; cuꝫ est magna in bursaꝫ itestinoꝝ: q̄re tumet: ⁊ inflat: ⁊ vocatur ꝓprie hernia seu ramex. Et in mlierib⁹ tumēt inguia admodū tumoris ossei. Et tñ vt ꝑter rupturam eius descēsus taliuꝫ accidat vt cū puenit dilatatio in vijs inferioribus ptis eius absq; ruptura. Et dilatatiōis cā est effusio humiditatū glutinosaꝝ aquosaꝝ collectaꝝ in spa⁹ vētris admodū aq̄ idropicoꝝ. Et q̄ñq; tumet ossium: ⁊ inflat ꝓp effusionē humiditatū ꝑter nām in ipsū aut aggregatiōnē ipsaꝝ in ipso ꝓp frītatem ⁊ querssionē ipsaꝝ in aquositatē q̄re replerent aquositate. Et q̄ñq; inflat ꝓp querssionē ipsaꝝ humitatum in ventositatē aut caluꝫ vētositatis i illud. Et accīt spēs hernie ipropie ⁊ abusiue dicte scilicet a quosa ⁊ vētosa. Et q̄ñz tūescit ⁊ ingrossat oss⁹ ꝓp hūiditatem sanguineā secultā descēdēte ad ip̄m: aut ex apostēate duro: aut pinguedie ita vt assimuletur ramici ⁊ vocatur hernia carnosa. Et q̄ñq; inflat tñ vene eius ex illa: ⁊ vocatur hernia varicosa: Et q̄ñz mollificatur mollificatōe vehementi absq; ruptura quare plōgat:s

simulatur hernie. Et hꝫ deterior: ⁊ difficilior est vtra
qꝫ vais.intestinali ⁊ zirbosa qñ ē cum ruptura vel dila
tatione. Aliꝫ vero ōterior est carnosa ⁊ varicosa: qñ
mā ē fixa.leuior vo aquosa: ⁊ vētosa: qñ pfoꝛatōe sola
euacuatur mā: ⁊ detumescit osseum. Et cāꝫ rupture si-
phac q̄dā sūt itrisece: quedā extrisece. Intrisece st hūo-
rum coꝛrosio ⁊ repl'o tēdēs vētositas extendens: ⁊ mo-
tus super epl'one: vocꝫ foꝛtis ⁊ sternutatio expressio par-
tis ⁊ apostēatis aptio. Extrinsece sunt vt ignis aduren⁹
⁊ percussio eius pen etrans: aut alijs moꝛsus ⁊ similia.
Causa vero dilatationis viarū est debilitas ipaꝫ ⁊ effu
sio humiditatum mollificantium ⁊ relaxantiuꝫ ad ipas
coadiuuante motu foꝛti percussiōe ⁊ casu: aut retentio
spermatis motu: ⁊ prohibiti ab expulsione: aut ascensio
mulieris s̄ viꝫ: aut laboꝛ in coitu supra replexioneꝫ aut
saciet⁹tem: ⁊ aggregatio ventositatis ⁊ egestionis in ven
tre: ⁊ laboꝛ hanelitus in ipso qui etiā potest esse causa ru
pture ipsaꝫ. Signa. Ex signis quedā sūt rupture ꝙueni
entia quedā dilatatiōi viaꝫ: q̄daꝫ hernie. Signa ꝙuenie
tia rupture quibus ipsa cognoscit sunt apparens additio
sub mirach subito cū doloꝛe: ⁊ tumoꝛe q addit apud mo
tum retentionē hanelitus ⁊ expressionē: ⁊ distinguit di-
uersitate locoꝝ: ⁊ si sit inferius circa inguina tumoꝛe bur
se fit hernia eius nec ꝙfert exiccatio nec stipticitas. Et di-
latationis qdem signū est tumoꝛ ⁊ additio in osseo pau-
latim apparens absq doloꝛe: ⁊ p̄ter motū subitū: ⁊ labo
riosiuꝫ vociferationē ⁊ alia que sūt cā rupture pcepta. Et
est hernia folliculi testiculoꝝ nō burse ⁊ ossei īmediate ⁊
ꝙfert exiccatio ⁊ stipticitas. Signoꝝ vero ꝙuenientium
hernie quedā sūt hernie pp descenlum intestini: ⁊ sūt ma
gnitudo eius: ⁊ redditio eius veloꝛ cū resupinatiōe: ⁊ sen
sibilitas rugitus cū premiꝫ ꝓprie. Quedam sūt ꝙuenien
tia hernie pp descensū zirbi ad ipsā: ⁊ sūt tumoꝛ minoꝛ i
ꝙparatione ad illud ⁊ cuētus paulatim lz minus q̄ in di
latatōe: nec sentꝫ rugitus in illa lz sit silis illi in tactu mol
li: ⁊ difficultate curōis ⁊ facili reductiōe. Et ramex quidē
aquosa cognoscit p tensionē ossei cū splendoꝛe: ⁊ tactus
mollicie ⁊ lenitate. Et quidē ipsa nō reddit nec ingredit
⁊ ꝓprie si ibidē sit aquositas gnāta nō infusa mā. Et ven
tosa cognoscit in iflatōe ossei absq grauitate ⁊ doloꝛe cū
tēsiōe ⁊ resistētia ipressiōi: ⁊ ē facil'i gressus: ⁊ reditus in oi
situ. Et qñ accidūt i ea doloꝛes foꝛtes: qñ extēdit osseū
⁊ testiculos ꝙmit. Et carnose signū ē q ē mā intus os
seū vt in p̄dictis: sed i eius s̄ba diffusa iuncata: ⁊ adhercs
ē cū grossicie ⁊ duricie: ⁊ ineq̄litate. Et si ē ex apostēate
duro cognoscit p p̄cessionē signoꝝ ei⁹: ⁊ dr̄ burs. Ver
nia vo varicosa ex venis r̄pletis cognoscit tēdentibus ad
nigredinē ꝙtoꝛtis: ⁊ ꝙplicat: ⁊ mollificatiōe testiculoꝝ: ⁊
phibitiōe ipsoꝝ a cursu: ⁊ motu. Et si ē in arturijs ossei
tactus ꝙhendit ipsā: si vo in mēbris venis nutrictib⁹ il
la mēbra cū sint ꝓsūde tactus nō ꝙhendit illas. Cura in
cura rupte intētio patiētis lz pus ispiciat accns vz hernā
q ab eo pceptā magis molestātē ⁊ i actōibus ipedictē at-
trahētē ipudicitiā ipsius opis: mediantis executio tñ vtil
ad eius cāe ablationē pus. Est āt cāe ipsi⁹ ablatio duplex
vna cāe cōis oib⁹ hernie spēbus: alia vnicuiꝫ spēi ꝓpria
Cōmunis cāe ipsius ablatio ꝙplex regimine q̄ō in sex re
rū nō nāliū debita mistratiōe ꝙsistit. ⁊ ē vt degat i aer tem
perate calō ⁊ sīo declinātē ad siccitatē: vitet extremitates
qualitatum eius ⁊ ꝓprie hūtatis: vtatur cibis siccis: ⁊ vi
tet humidos ⁊ brodiales: ⁊ vētosos: ac repletionem: ⁊ po
tū multū ⁊ ꝓprie aq̄ qescat ⁊ dormiat tpate: vtiꝫ omnem
motū coꝛpis ⁊ aie vlm: ⁊ ptialē quo totum moueatur coꝛ
pus vt est sternutatō. tussis ꝙpressio: retētio hanelitus at-
q singultus vomitus ⁊ coitus ⁊ balneatō: ⁊ ꝓprie post re
pl'onē: nec stet: nec ābulet s̄ cibū valde: ⁊ breuiter fugiat
oēs cās rupture dilatationis: ⁊ effusionis medicinarum
predicās in ār̄ū ōria imitat. ¶ Doꝛpia vo spēbus her-
nie ⁊ ablatio cāe quedā ē q̄ appꝛopriat veris: q̄dā nō ve
ris. abscisio vere cause verarum spēx herni vt in testi-
nal' ⁊ zirbal'. immediate ruptura fiphac vel dilatationeꝫ
viarum ei⁹ respicit ablatō ḡ eius est vt h̄ vniant ⁊ ꝙ soli
dentur: illa vo coagustenť: neutra vo ipaꝫ fieri pōt me
dio stante quod dñdat in bursam. vt ergo. hic fiant ex-
pedit prius quod dñdit ite stinū. l. aut zirbū ad locū ꝓp
um reducere: deinde rupturaꝫ vnire: ⁊ consolidare: vel
dilatationeꝫ viaruꝫ debite āgustiare. Reductio āt eius
complex cuꝫ balneis cataplasmat b⁹ ⁊ ifusiōib⁹ reꝫ mol
lificantium ⁊ doloꝛē sedātium decoctaꝫ i aq̄ q̄lef it mal
ue folia ⁊ bismalue: ⁊ branze vsine: viol' semem lini: ⁊
fenugre. in quarū aq̄ sit pān⁹ vel spōgia ifussa. ⁊. s. locū
inmissa donec locus mollescat ⁊ dilatetur. deide resupi
natōe coꝛpis facta: ⁊ cruribus eleuatis cum ꝙssiōe tedē
te superius reducanť testina vel zirb⁹ vl' vtraq: postq̄
seq dꝫ rupture vnio ⁊ ꝙsolidatio vel dilatationis coagu
latio seu coāgustatio. vnio āt ⁊ consolidatō per interius
sumpta potōes ⁊ dieta: ⁊ exterius appꝛoximata ⁊ empla
ta: ⁊ non pōt fieri quātūcūq sit i ꝙglutiatōe ⁊ stipticita
te foꝛtissima nisi ēt ifrigidātib⁹ tñ cuꝫ ptes rupte ñ pñt
vnirť: ⁊ ad debitum sitū reduci arte l' ingenio pp magni-
tudinē vulneris: ineptitudinē. ⁊ ꝙpressionez mēbri qō
subtile: ⁊ insāguineum ē. Expedit ḡ ad aliqō ꝓpoꝛtiō
bile illi ꝙfugeꝛ saltem vt illā ꝓhibeat ab augmēto: ⁊ p
prieapō coꝛpis motum donec tps adsit mistrandi ciru-
gicū opus quod ꝙsolidatōe ipi⁹ efficacissimū ē: ⁊ pbatū
¶ Doꝛportionale vero est ligatura cū brachijs h̄ñte emi
nentia perpendicularem ad clipei foꝛmā foꝛmā i loco re
spiciente inguina vbi ruptura exit ⁊ fassia ducente sub
cossa cuꝫ qua i locū posteꝫ ligata strigať. ⁊ ē nō. Et mo
dus oponis cirugici est vt prius obseruato predēo regi
mine coꝛpa purgentur si cachocimia sit appens: vel flo-
metur si repl'onis sunt signa: ⁊ sit mīta vt nā i mittēdo
humores ad locum magni doloꝛis reddať auara. deide
s̄. locum inguinis recipiētē rupturā: quaꝫ ex trāsitu inte
stini vl zirbi descēdētis: ⁊ redeūtis cognoscēs: ⁊ pcipies
cū ipositis digitis appōať ruptoꝛiū: ⁊ cuiteť ferꝫ oio. sit
aūt primū leue: vt nō faciat subitū ꝙmotionē: ⁊ doloꝛeꝫ
foꝛtem: sed facile tolleret quales ex nitro cū calce abluta
vel ex arsenico cū calce mixto: ⁊ siūbus. deinde apponať
foꝛtius vt ait arsenicuꝫ sublimatū ⁊ tam diu īmoreť: in
loco donec rūpendo ⁊ coꝛrodēdo pueniat vsq ad vidi
mum. Caueat tamen ne tangat intestina vel ad ea pue
niat virtus ei⁹: qñ vlcerabit nec ꝙsolidabunť: ⁊ si. ꝓprie
si gracilia fuerit: ⁊ moueť eger vt in quodā notabili vi-
dimus ab expto. ⁊ adhuc cuitādū statim expedit vt to-
to tpe cure rupture faciende iaceat supinus in lecto an-
chis: ⁊ cruribus eleuatis ⁊ a pte supioꝛi vbi sūt itestina i
terponať aliqō q̄ō ōsendat ea vt pcciola oleo roꝛ. intinc
ta: ⁊ vitet replones ⁊ iflationē ⁊ locus quotidie requira
tur ⁊ plics. Caueat ēt ne coꝛda ligans crus cū osse pec-

tinis q̄ sub vlceris loco extñt attingat: qñ̄ sequeret̄ con tractio: ⁊ spasmus ⁊ vt plm mors. Et modus cau dele ē q̄ est dictus. Cū ergo puenerit ad didimū: tūc inspiciat̄ vlcus subtil̄ ⁊ inquirat̄ vtrū didim⁹ sit dilatatus vl̄ ru ptus. Si vo dilatat⁹ sit apprehendat̄ acu: ⁊ fortiter cum filo serico restringat̄. deinde vlcus ꝙsolidetur. Si vero sit rupt⁹ nec apprehendi valeat vt ligeť ruptorū repeta tur cum mora donec pertransierit ipm viq; ad os tunc vero auferatur ⁊ applicentur sigillantia ⁊ icarnātia cum stipticitate. deinde repleto carne vlcere applicentur sigil lantia ⁊ incarnantia que sunt pontica ⁊ exiccantia fortia quale est pulvis galle cortex thuris sandaraka ⁊ similia ⁊ paties nutriatur viscos: ⁊ duris. ¶ Consolidatio i i santibus ⁊ coangustatio dilatator̄ ductuū ⁊ viar̄ q̄ di dimi noiant̄. Complet̄ cū ꝙsolidātib⁹ iteri⁹ supti: ⁊ ex terius applicatis stipticis ex balneis: ⁊ emplis: vt sunt glutinosa ⁊ viscosa: qualia sunt spēs consolide corrigio la mumia: terra sigillata grana nasturcij mille folium de coctio nucis cipressi: ⁊ ypoquistidos propriē cū baulau stia: ⁊ similia. Ex cibis ⁊ potibus ⁊ ex decoctōe eius sūp tis ⁊ exterius appropriatis: ⁊ emplatis simplicib⁹ dictis ⁊ alijs: vt est centaurea cui inest proprietas vnēdi frusta carnium q̄ cum eis simul decoquitur. Et ex eis fūt cōfectōes ⁊ empla composita que infra dicent̄ cū ligatura ⁊ strictione forti. Et q̄q; sufficit sola ligatura in dilata tione infantium. Quia si ruptura. s. vel circa umbil icū affuerit reductio fiat intestinorum vel zirbi fiat facile q: sola resupinatōe infirmi ⁊ manus ꝑpressiōe. Q: si addat̄ in ruptura ⁊ incipiatur in desiccādo illud quod dilatatū est pp hūiditatē adunādo quod fixū est ⁊ ingeniet̄ in ꝙso lidatiōe eius ⁊ regatur vt. s. Et quidā nitūt i hoc dilatā do fimbrias suas ⁊ eorum efficacissima cure gñālizando supius in supiorib⁹ oib⁹ cū nō videat̄ possibile nisi i cura infantū exñte pua. Et illud ē apponere s̄ in loco rupture emplm est: ex rubificātibus: ⁊ trahētibus sāgui nē ad locū primū. Quale ē ppre qō fit ex passul' nigris enucleatis caricis: ⁊ vino nigro pōtico añ ⁊ bullitor̄ simul in olla ad inspissationē. deinde cū mistratione em plorū: ex stipticis: ⁊ ponticis sanguinē illum tractum in spissantibus. ⁊ sclirotizātibus qua sua grossicie: ⁊ duri cie obturabūt. Quale est ppre fēm ex gipso ⁊ lapide marmoreo cerusa gall' luto sigillato. ⁊ filia: ⁊ quod scribit j. In absciſione vo cāe ppe ramicis aquose: aut ventose due res fūt necessarie. s. extractio ei⁹ qō in osseo ē ptentū ⁊ meri ꝓhibitio regnātiōis ⁊ multiplicatiōis ei⁹. Extrac tio āt fiet cū resolutiōe: vl̄ icisiōe vel pforatōe ei⁹ cū ferro vl̄ cauterio ad modū extractiōis aq̄ aut vētositatis idro picor̄. talē āt ꝙplētia fūt dēa s̄ i cura idropisis: ⁊ fūt ex ēplis suffumigijs ⁊ balneijs siccis ⁊ vnctiōib⁹ resolutib⁹ Incisio aūt ꝙplet̄ cū ferro: ⁊ cū medis acutis adurētibus ⁊ exiccātib⁹: ⁊ ꝙstrigētib⁹ illō qō ruptū vl̄ dilatatū ē ex si phac: ⁊ foramīb⁹ ei⁹ ne vlteri⁹ descēdat ⁊ trāseat. Et mo dus pforatōis vl̄ icisiōis cū ferro ē vt resupinet̄ patiēs in lecto: vl̄ scāno ⁊ sedeat post ipm aliqs q̄ extēdat vētā eius ad supiora: ⁊ elevent̄ testiculi ad supiora pectinis ⁊ elōgē t̄ ab osseo: ⁊ pforet̄ cū flebotomo osseū a pte dextra: vl̄ si nistra recedēdo a gmissura. deide stude i cuacuatiōe toti us aquositatis: ⁊ egressiōe vētositatis. Et modus aptōis cū cauterio ē vt sumas ferr̄ sbtile i quo sint uncini: ⁊ igni af̄ sic̄ ignit̄ cauterū: ⁊ sepa testiculos q̄tū possibile ē a lo co cauterizationis ⁊ revolue cauterium ab osseo: ita vt n̄ uenat̄ testiculū ⁊ uenat osseū ⁊ alberiterō: ⁊ ꝙstrigat ⁊ calefaciat ipsū vt nō egrediat̄ post ipm aq̄. post illud ē. n. melius q̄ ꝙstringūt meatū: deinde icidas crustā ⁊ cosoli da. Et fortasse incides ex alberiterō aliquid: ⁊ cauteriza: ⁊ pone s̄ scissurā stiptica ⁊ ꝓhibe egrū potar̄ aquā. ℞ Pro hibitio gnātōis māe multiplicātis eā fit cū euacuatiōe ⁊ equatiōe cibi ⁊ potus Et regimē in vētosa ē regimē iflati onis stōaci vl̄ tipanitis qō supius dēm ē. Regimē vo cā nose ⁊ varicose ē regimē durorū apostēatū: ⁊ illō ē cū mol lificātibus ⁊ resolutibus alternati appropriatis. ℞ Dol lificātia sūt piguedines: medulle: olea: mucilagines. Resol uēntia sūt granor̄ spēs vt resina: terbēntina: bdellu: aloes storax liqda: armoniacū: ⁊ filia: ireos: crocus: ⁊ camōilla: spica ⁊c. ¶ Composita sūt. ex eis est emplm basilicō: cero tū isopi: ⁊ filia. Emplm leue ad crepaturas infantium fm grecū. ℞. corticū thuris mastic̄. sarcocolle: dragāti: añ te rant̄: ⁊ aggregētur cū vino de passis dissoluta in eo mu mia: ⁊ aliq addūt aloem: ⁊ glutē piscū: ⁊ aliq solū faciūt ex balaustijs: psilio: ⁊ radice lilij silvestris: ⁊ lēticulis aq̄ ⁊ sortassis sufficit vt liniat̄ locus cū bdelio dissoluto in vio thur: ⁊ colophonia. Aliud fortius ozibasij. ℞. balaustia rū: granor̄ nasturcij: granorū granator̄: gallarū imatura r̄: añ. ʒ. v. decoquant̄ cū vini stiptici. ʒ. viij decoctōe ve hemēti. Et reductis intestinis ad sua iora embrocet̄ loc⁹ cū fōo ⁊ apponat̄ emplm nec removeat̄ dōec ꝑ se cadat. Aliud efficax fm Johānic̄ū. ℞. aloes dissoluat̄ gluten in aceto vini: ⁊ aggregent̄ medicine cū eo ⁊ fiat ex eis em plm. Emplm pape. Johānis ad crepaturā exptū. ℞. li targiri: opij: lapis emathitis sanguis draco. sanguis ho mis recētis: galbani masticū: thuris: costi: boliarmeni: ra sculi: mumie: armoniaci añ. ʒ. iij. picis aq̄lis: colofonie: cere albe ⁊ rubee: añ. ʒ. ʒ. mirre: cardamomi: aloes: añ. ℈ v. colloquintide: palme: marine aduste gall. balaustiar̄: an stol. lon. radicū ꝙsolide maioris: añ. ʒ. i. viscī quercini. ʒ. i. fac decoq pellē hedulina in aq̄ donec tota pellis dissol uatur deide col. t cū expressione. Et cū colatura illa tere que fūt terēda: ⁊ liquefac q̄ fūt liquefaciēda: incorporent ⁊ iscula bene ꝙtriti in visco fortiter misceant̄ cū predic tis donec mixtū reducat̄ ad modū emplī: ⁊ p̄cedente bal neo cū aqua pluuiali decoctiōis balaustie: mirte: corni ole: ꝙsolide: ⁊ radicū ulmi: apponat̄ ⁊ suplicet̄ brachale: ⁊ portet p tres mēses fruato p̄dicto regie. ¶ Duluis quo utatur cuz cibis. ℞. nucis mus. ʒ. ʒ. gariofil. ʒ. iij. cinamomi dulcis. ʒ. ʒ. boli armen. ʒ. ij. se. nasturcij. ¶ Item aliud emplm fm nudeū. ℞. picis. icre: cere rubee. añ. ʒ. ʒ. litargiri: armoniaci: galbani mastic̄: terebentine cōsolide maiorīs ⁊ minorīs: añ. ʒ. i. viscī q̄rem: gipsi: mirte: eliba ni: ana. ʒ. i. aloes: arstol. lon. ⁊ rotunde. iscul: añ. ʒ. i. boli armeni. ʒ. i. pilorū leporis minuti incisorum tantundem conficiantur cum melle ⁊ applicetur. trahit enim sangui nem ad locum: ⁊ cum stipticis consecutive appositis con dēpsetur in lapidem ⁊ oppiletur ruptura. Aliud ad idē ℞. picis nauālis lib. i. colofonie. lib. ʒ. galbani: serapini: armoniaci. oppopōaci: añ. ʒ. ʒ. cere. ʒ. iij. aceti. lib. ʒ. fiat autem ex eis cerotum in stagnata: liquefactis: ⁊ quo liq̄ facta fuerint parum de ipsa aqua frigida imponatur ⁊ cū se tenuerit pix greca pulverizata cum mastice ⁊ thure cuz predictis incorporetur in stagnata: ⁊ cum spatula semper agitando bene incorporet̄. fac decoqui ⁊ cuz cocta fuerit

adde terebentine. ℥.i. deide super aquam frigidam cola: ⁊ manibus munctis oleo laurino collige: ⁊ fortiter mallaxa vt aqua inde exeat: ⁊ fac magdaleones ⁊ cuz vino eruz empla. Limmĕtumaũ ad crepaturaz aquosam ⁊ vĕ tosam: dissoluatur bdellium in oleo sambucino: apostolorũ vl' nardino: ⁊ vio ãtiquo ⁊ addito castorei puluer: ⁊ ordei puluere vel milij fiant.

¶ Cap.ij. de augmento vmbilici.

Ontingit vt egrediat vmbilicus ⁊ emineat: extra: ⁊ illŏ ĉ in infantibus ꝓpe. Et cã ei⁹ ĉ aut ꝑ ruptura in ipso nata supi⁹ ꝓuenĭtĕ vz ex plãta l' ortu q: egredit zirb⁹ vl' itestinũ: ⁊ ita natur sic ĕt ꝛtigit i osseo aut ex cã idropisis ita vt mollificet ⁊ aggregĕt i eo aquositas: vl' vĕtositas ꝛtĕta i ꝛcauo vĕtris replĕs: ⁊ extĕdĕs ipm. aut ꝑ cursũ supfluctus sãguis ad ipm ex aptiõe vene: ⁊ arterie ipi⁹ ãre cutis eleuat i altũ. Signa cãe ꝓme sũt qñ color nãl' nõ mutat. Et ĉ locus diuersitatis alicui⁹ ⁊ ꝓpre vbi egrediunt itestia: ⁊ ĉ cũ dolor aliquo ⁊ tũor: cũ mollicie ⁊ occultat cũ ꝑmit. Et qñz i occultatõe rugitus peipit ⁊ admistratõe mollificãtiam ex balneis ⁊ vnctõib⁹ ⁊ motus augmĕtat. Signa ei⁹ est ex aggregatõe hũiditatis sũt q: cũ ꝛpssiõe cedit ⁊ est leue rĩspectu ꝑcedĕtis color cutis nõ mutato ⁊ ĕt si ex vĕtositate fiat: ⁊ ĉ leui⁹ ⁊ magis rĩsistĕs ꝛpssiõi ⁊ sõitus i eo q̃ vox existit si pentiat. Signa vo ꝛtuz sũt mutatõ colorꝭ cui ad colorẽ sãguineũ mi grescĕtĕ. Et signũ ĉ q: ex additõe carnis nate ĉ: aut apostẽat ĉ. q: graue duz: qõ ꝛpessio sic alia nõ occultat. Cura ãt ei⁹ ĉ ꝓpria cure ruptur ⁊ ꝑtuz hernie ŏdicte. Et modus ei⁹ i. puenĭtĕ ex ruptura est duplex. vn⁹ cũ ꝛglutinãtibus stipticis iteri⁹ ⁊ exterius ex ĕplis ap. ꝓriatis possibil' i ifãtib⁹ ⁊ i egrediĕtib⁹ post ptuz cũ ligatura quã faciũt obstetrices i qbus ex aptõe vcarũ: ⁊ arteriaz ꝛ igit. Alĭ ĉ icisiõe ſb cura ⁊ ꝛsolidatõe cirugica i coz. ibus duris ⁊ augmĕt. Cõglutinãtia ⁊ stipti ca qbus ꝑmus ꝛpleĕ modus sũt karabe: thus balaustie: glãs: galla ãtionũ: acc acia: aluñ ẽbtia: ẽra sigillata ⁊ silia sil ꝛsecta l' diuisz applicata cũ ligatura stricta: ⁊ qñz addit cerusa ẽ mẽsurã vn⁹ illoz. Et sile ĉ si sũat tĕta ⁊ inoluat ŏ ipsã pãnus ⁊ accipiat minutũ thuris ⁊ ꝛsiccat cũ albumie oui ⁊ liniatur cum eo super vmbilicum ⁊ replcatur eo. Modus vero incisionis est tal'. precipiat in firmo vt stet: ⁊ tendat ventrem suum: ⁊ contĕat: hanelitum donec appeat quantum possibile est ipius augmentum Et tunc fac in circuitu huius cum attramẽto signũ distinctuum. ŏide ꝛphende qŏ eij crat cum vino. ŏ. mirach solumpta qŏ ñ accipias quod est sub eo de zirbo vl' itestino deinde fac rsupiat cum supra collum. ⁊ deide liga cũ filo sub vncio ita quod cadat ligatura insigno nec ꝛphendat aliquid ex eo quod est sub mirach: sz solum ipm. ex tunc vero incidecutem ⁊ sue locũ descriptũ cũ filis duris extẽsis ad iuicẽ: ⁊ strige ipm ŏ vĕtrẽ ⁊ dimitte cutẽ: ⁊ ꝛsolida pus lacertos. deide ꝛsue cutẽ ⁊ ꝛsolida sic oz. Reliq̃z vo cura cũ exiccãtib⁹ ⁊ lenictib⁹ ac resolutĕtibus not ꝛpletur: Ad exitũ vmbilici fiat ĕplz ꝑbatũ ifãtibus qb⁹ accit magis. ℞. granoz lupinoz. ℥ŏ.i. pecia vna pãni lini ꝛbuf q̃ ꝛsicias cũ vio nigro ⁊ pŏtico ⁊ bulliãt dŏec ispissãt ⁊ icicta spõgeã liga ŏ locũ postea i aceto: ⁊ aq̃ ro. ⁊ i eo involue stuppas: ⁊ applica ŏ vmbilicũ ⁊ ĉ raf. Alĭ ŏ fortius ℞. aluis aur. ℈.v. gallaz: aur. ij. terant: ⁊ ꝛsiciant cũ vio calebrĕse nigro dŏec ispissent ⁊ ifundat spõgea post i accto ⁊ aq̃ ro. Itẽ ponat sup aliquẽ pãnũ glutẽ ŏ corijs: ⁊ repidũ vmbilico applicet ⁊ suppõat puluinar ŏ bŏbice ⁊ pãno lie liget cũ fassia. Itẽ alĭ ŏ. ℞. aq̃ aluis: vinũ calebrĕsẽ añ i qb⁹ bulliãt rose: ⁊ spõgia icta suppõat ⁊ si vis efficacius bulliãt cũ ros: galle. mastic: thus ⁊ isafia. Itẽ ad cust exitũ aquosũ vinũ i cinerĕ ifũde ⁊ ex eo sup ĕpla: valet ĕt ad vĕtosũ: ⁊ ꝛfricatio cũ ꝛpressiõe ex salma ieiunii ⁊ fame luci curat eã si ex leui fuerit cã.

¶ Cap.iij. de dolore ventris ⁊ iliorum.

Olor vĕtris ⁊ iliorz ex dictis i dolorĭ itestiorz i pte not⁹ĉ qñ accit ex cã existẽte iter mirach lacertũ ⁊ pãniculis vĕtris. Et qñz ex cõitate supioz. vt diafragmat. pleurĭ. pulmonis: ⁊ aliorũ: vl' subteriorz mẽbrorz vl' itestinorz vl' aliorz mẽbrorũz ꝓfundorz corrĭdĕtiũ illis vt stõaci: epatis: splenis renũ ⁊ siliũ. Signũ distinctiuũ ĉ: qñ cũ passio ĉ ꝓpre i mirach dolet ꝛtinue apŏ tactũ: ⁊ qñz altat color ⁊ tũor: si adsit ⁊ se qt lacertorz figurã. Cũ ãt passio ĉ ex cõitate interiorz dolent ꝑter tactũ nec semp apparet tumor: nisi cũ apostema in eis fuerit magnũ: ⁊ ĉ ꝑter lacertorz figurã nec color cutis mutat ⁊ addit ⁊ diminuit additõe ⁊ diminutõe passionis illorz q̃ ꝑcessit. Cura ĉ. nã si qdĕ ex ꝓpria passiõe fuerit ⁊ ex malitia ꝛplois frã q̃ ĉ plm ex cã exteri⁹ accĭte aut ex vĕtositate itercluſa cũ calefactorijs balneis ⁊ electuariis ex diacimio diatriõ: ⁊ alijs calis: ⁊ ꝓpre stichados medicet. Et ex medicinis appropatis ei simplicibus ĉ armoniacũ bibitũ vl' epithimatũ cũ melle aut aq̃ ordei ⁊ alhasce cocta ⁊ trãsglutita cũ melle: ⁊ mahaleb: ⁊ ciperũ: ⁊ fenugre. ⁊ semẽ lini: ⁊ sticados: ⁊ absinthium ⁊ reliq̃ anodina Hypo. vo dixit. Quibuscũq; dolor circa ipocondria sine flegmõe fuerit: febrĭs supuenĭĕs curat egritudinẽ. At tẽdendũ tñ q: dicat supuenĭĕs. vt q: spẽte vl' casualiter ꝓ necata sit venĭes nõ artificir ꝓuocata semp nisi corpore mũdo ⁊ ꝛsumptioni inepto. Aliter aũt dispositio si ꝓurabis fortasse acciet tibi ac si nequã ⁊ te fortiorem introduxeris in domũ tuam hoiem te admirãdi gra: q̃ cũ inuenerit aliqd ex ꝛtinctibus vl' ꝛtentis cui nitat firmabitur in eodẽ nec poteris ipsũ expellere cum volueris sed fortior existens expellet te: ita vt quod vocasti in auxiliuz in nõ auxilium conuertatur. ¶ Sed si fuerit ex solutione continui cum exhibitione mumie sumpte ⁊ cum compressione inuncte precedẽte flebotomia curetur ⁊ granis nastur eij ⁊ succo citoniorum penutritis non factis: ⁊ emplasto ex consolidantibus notis ⁊ conuenienti regimine. Et si quidem ex apostemate fuerit curetur cura reliquorum apostematum que indicationem a patiente particula nõ suscipiunt. ¶ Et si quidem ex communitate ad superiora fuerit: vel subteriora membra ⁊ profũda curetur cura doloris pectoris ⁊ pleurĕ. vel cura doloris epatis vel splenis ⁊ intestinorum dicta. ¶ Et ex simplcibus medicinis conueniens ⁊ expertum est betonica cum teritur sicut est ⁊ emplastratur aufert enim dolorem ⁊ inflationem ventris. Et sumpte ex ea. ℥.iij. cum aqua dolorem epatis: ⁊ cum mulle ⁊ aceto dolorem splenis sedat. Et absinthiũ emplastrum cum oleo de alkanna facto cereto: aufert dolorem stomaci epatis ⁊ iliorz. Et ex compositis est hoc quod sedat dolorem ventris ⁊ iliorum in infatibus ⁊ pbatis. ℞. succi paritarie: succi herbe feniculi. aã guttas. iij. cum lacte in cocleari. da ei post balneum in aqua decoctionis ipsius paritarie. ¶ Aliud. ℞. feniculi: granorz

nasturcij: ℈.apij: ameos zinzi.cinamomi ana partes ℈ q̄les: terapini ad pondus omninuz. fiant ex eis pillule vel auellane ⁊ ministrẽtur.

¶ Incipit particula quinta sectionis prime finalis. ⁊ vltima que est de medicinis egritudinum iuncturaruz cõtinens summas quattuor.

Absequitur

particula quinta sectiõis prime finalis ipsius: ⁊ vltima de medicinis egritudinũ iuncturaz: ℭtinens summas q̄ttuor: quaz prima est ō medicinis doloris ipsaz. secũda ō medis dislocatiõis. tertia de medicinis solõnis: ⁊ separationis. quarta de medicinis apostematũ earundẽ ¶ Summa vero summa est dñtis ℭsiderationis ℭtinẽs capla decez. ¶ Cap. i. ℮ ꝓemiale ⁊ est fmo gnãl in iũcturis ⁊ dispõibus ⁊ doloribus eaz causisq; ⁊ signis ipsaz. ¶ Cap. ij. de medicinis iuncturaz ⁊ cura doloz ipsarũ in gnãli vt artetice cõe. ¶ Cap. iij. de dolore ipsarũ in spãli ⁊ primo de dolore humeri ⁊ spatule ⁊ medis eius in spãli. ¶ Cap. iiij. de dolore dorsi. ¶ Cap. v. de dolore anche ⁊ sciatico ⁊ medis eius. ¶ Cap. vi. de dolore podagrico ⁊ medis eius in spãli. ¶ Cap. vij. de medis dispõnibus accẽtiuz q̄ doloribus iuncturaz insurgere ℭsueuerunt. ¶ Capitul. viij. de ℞is que preseruant a doloribus iuncturarum. ¶ Cap. ix. de varicibus ⁊ medis eaz ¶ Cap. x. de elephantia ⁊ medis eius.

¶ Cap. j. prohemiale ⁊ est fmo gnãlis in iuncturis ⁊ dispõnibus earum ⁊ doloribus cãis ⁊ signis eaz.

TEscire oz quod doloz iũcturaz ℮ nociuꝰ sensus ipsaz: ⁊ est recipiens diuisiões penes suas cãs essentiales ipsaz atq; accẽtales quibꝰ variat sua dispositõ atq; cura. Cause vero essentiales doloris sunt duplices: res percipiens ⁊ res impmens. nihil.n. aliud est doloz q̄ contrarium impressionem subitꝫ scẽture vt dixit Abo. ¶ Denes causã ꝓpiẽtẽ que est membrũ iuncture specificationẽ recipit ⁊ diuisionez hoc modo. ¶ Sciendũ primo q; iuncture passiue sumpte ossium membroz corporis extremitates alternati ad inuicem sũt quincte. Actiue vero partes extrema ipsorũ ℭiugatorum ad se inuicem conungentes ⁊ ex ligamentis de extremis ad extrema ossiuz protens: ⁊ cordis lacertorum in eoz circuitu alligãtibus composite. commixte venis ⁊ arterijs supercurentibus aque cute a natura ordinatis. Ut per eas membra flexionẽ ⁊ ℞flexionẽ recipiant eoruz ꝓpationibus ⁊ motibus opportuna. Que omnes sẽ sibiles valde sũt: q; nerose dure ne in motu eoz quasi ℭtinuo rumpatur: ⁊ ne calefiant frigide ⁊ proinde debiles vieq; ipsoz q; a primo principio sũt remote inter se cõcauitatem ⁊ cauernositatem habentes vt colligant ⁊ conseruent humiditatem ne exiccentur in motu: qui si non contingat in quanto vel quali excedere eas exiccari ⁊ calefieri est necesse ac debilitari magis venas quoq; ⁊ vias ad ipsas ex membris ⁊ corpe dilatari qua propter superfluitates: ⁊ humores coporis trahere ad seipsas influxas recipere ⁊ illas conseruare propter spissitudinem: ⁊ frigiditatem. Et proinde egritudines omnis generis incurrere plm reumaticas ⁊ doloꝛem: pp cau am inferius assignandã quibus egritudinibus nũc pretermissis tãquam ad sectionem secundam pertinentibus ⁊ de medicinis egritudinum vniuersalium tractat tantum de medicinis doloꝛum ipsarum hec ōō qui generalibus omnibus egritudinibus est sinthoma sibi ꝓpudicans sanationez sua forꝛtudine inter omnes: ⁊ curam ipsarum vlr comprehendens: nec non a membꝛo seu iuncturis denominationẽ recipiens secundum genus ⁊ speciem variato. Doloꝛ.n. iuncturarum aut est vniuersalis omnibus iuncturis ⁊ sic artetica nuncupaꝫ ab articulis dicta que generaliter iuncture dicuntur aut aliquibus ꝓpꝛijs: ⁊ hoc secundum varietatem iuncturarum varie nominatur q; variam abeis ꝓpꝛietatem assumit vt infra patebit iuncturas enim in ventre est bifarie varietatis. Quedaz enim sunt coꝛporis ⁊ tales spondilium doꝛsi esse noscuntur quod baꝛ est coꝛporis vniuersi sicut carina nauis. quedam sunt membꝛorum extremoꝛum de coꝛpoꝛe prodeuntium. ⁊ hec distinguuntur dupliciter. quedam enim sunt superioꝛum extremoꝛum vt manuum generaliter acceptarum quedã inferioꝛum vt pedum similiter generali modo sumptoꝛum. ¶ Et vnaqueq; ipsarum totidem recipit sectiones quotidem in se continet iuncturas aquarum qualibet ꝓpꝛiam denominationem recipit qui generaliter iuncturarum doloꝛ dicitur: ⁊ propter naturam earum variã: ⁊ diuersam curationem denominationem vero recipit nam ex eis est doloꝛ qui dicitur humeri ⁊ spatule. humeꝛo.n. spatula: ⁊ adutoꝛũ cũ furcula ℭiungunt̃ aliꝰ cubiti aliꝰ rascete manus ⁊ ceterarum iuncturarum ipsius que egra ℭ Johannitius appellaut a ciros grece latine manus ¶ Alterius vero qui est pedis quidam dictus est doloꝛ anche vel sciaticus alius poplitis alius rascete pedis: ⁊ aliarum iuncturarum. cuius podagricus nominatus sensu doloꝛis qulibet in loco vel iunctura ꝓpꝛio. perceptus atq; distinctus. curationẽ quoque diuersam de qua infra dicetur recipit a varia natura ipsarum. Alique eni ipsarum sunt magis vicine vite principio vt humeri spatule: alique profunde lacertis grossis: ⁊ pellis inuolutis vt scie ⁊ anche. Alique vero magis discooperte a principalibus q; remote vt manus ⁊ pedes: ⁊ certe secundum magis ⁊ minus ⁊ proinde ipsarum doloꝛes in coꝛpus diuersimode impꝛimentes ⁊ causas salubꝛes curatus plurimum variantes. ¶ Denes causam vero impꝛimente recipit doloꝛ iuncturarum notificationem ⁊ diuisionem sic Causa vero ipsam impꝛimens quedam est interioꝛ: ⁊ quedam exterioꝛ. Interioꝛ est in se ⁊ ex communitate admitentia membꝛa ⁊ materialis plurimum que flegmatica ꝓpter earum naturam ⁊ digestionis defectum. Omne autem membꝛum ℭplexionis frigide actiones ⁊ dese ¶ In se quictas habet ex necessitate dixit Gal. nus. ¶ In se quidem mala ℭplexio quelibet plurimũ frigida. In genere enim ꝓpꝛtion ali facilioꝛ est transitus dixit Abohali.

Te scire oportet etc.

Ex cōmunitate vero quelibet humor essentiaz dolorīs varians seu speciē z est plurimum flegma cū cola deide flegma crudum: deinde sanguis: deinde colera: z rarius multa. Et qñqz ventositas opans ipsum acutū vl obtusū: cōtinuū vel interpolatum a corpore toto vl ēpe z cerebro: z qñz ab intestinis patictib⁹ pp .ppinqtatē missus z fluēs p mōm reumatissimi ad ipsa vel per mutatiōem. In dolore vero ipsarum reumatis cause omnes frequēter concurrunt quarum quedā est generalis z immediata: alie sunt speciales z mediate. Generalis est quā B. in suo libro de virtutibus dixit cum ait quēadmodum enim mēbra ad se inuicem trahunt escam ita ad seinuicē deponunt superfluitates z hec causa vocatorum reumatum. Speciales vero sunt quas Joānitius in suo introductorio numerauit cum inquit. ¶Dodi vero morborū ex innaturali malitia cū aliquo humore ōcurrente ad infirma membra quattuor sunt. ¶Dum⁹ est virtus membra impellētis z debilitas recipientis. Secundus est multitudo humorum dictoruz. Tertius est debilitas virtutis nutritiue. Quartus est largitas vie pororuz. Fortitudinis totius corporis z epatis respectu iūcturarum causa satis est nota. Debilitatis iuncturarum duplex ē causa: naturalis qua superius est narrata: z accidētalis ex tēpore vt casus z percussio vel aliqua egritudo: accidētalis debilitatis nutritiue causam superius in stomaco habuisti. ex qua principaliter cum malitia regiminis hūorum multitudo prōcedit: erat enim inter alias plurimū mala nutritiuorum membrorum complexio z corporis vniuersi in tantum q exaucta tempore procedente quādoqz malos z superfluos humores gignit: ad iuncturas currentes z dolorem prestātes quantumcūqz bōitas regiminis subsequatur coadiuuāte largitate ductū: z viarum que ab humiditate cum caliditate humorū frequēter currentium procreantur z motu. Sicqz si deinceps sibi quere si velit saluus a doloribus tunc non posit: q equidem verbum ab admiratione multos eripiet consueta: hi enim humores reumatizātes taliter ad iuncturas dolorus earum multiplicati: cause fiunt: alterando equidem subito malam complexionem diuersam inducunt: z repleudo concauitates earum: cordas: neruos: z z lacertos: extendunt: z illorum quasi cōtinuitatem soluunt totam que iuncturam eleuant in tumorez. Et quādoqz apostemando vtrunqz inducunt: licet raro .ppter soliditatem z duriciem substantie partium ob quam humoralis materia collecta: vel fluens de facili non submittat: sed interiectas vacuitates sapti⁹ z multiplicata in eis parte alterat z extendit. Cum ergo dolores iūctrarum pertractamus z eius curam: arteticum: ciragicum: z podagricum dictum sic creatum intelligamus. Causa vero exterior est ex pauitatis: z plurimuz aeris frigiditas cōgelans: z siccitas indurans priuando humiditatē eis naturaliter ordinatam: siue sit temporis: siue sit ēstōnis borealis: vel calida dissoluens z humectans: vt temporis vel constōnis australis: sicut Jpo. in suis affo. nobis retulit: aut est casus vel percussio extendēs vel scindens vel dislocans partes vniuersaliter iuncturarum: z similia: que inter causas accidentales seriosius numerantur.

¶Penes causas quoque accidentales seu dispositiones recipit iuncturarum: dolor videlicet penes naturam corporis: consuetudinem: sexum: etatem: tempus: constōnem: artemqz: z dictam. ¶Dec enim sunt cause dolorus accidentales: z circunstantie corporis dispositionem variantes ipsius: atqz euentum: curam quoqz determinantes z auxilia vt sequetur. In corpora⁹ enim complexionis debilis naturaliter lapsis vt frigidis z ficcis: vel ex etate vt senibus: quia pueri nō podagrizāt ante afrodisiam: vl sexu⁹ scilicet masculino: quia mulier nō podagrizat: vt dixit. Jpo. nisi ei menstrua deficiant: licet masculus ex lapsu sexus magis illud incurrat quam femina: sed quia ex malitia regiminis quemadmodum pueri ex immoderata dieta: vel accidentaliter ex malitia regiminis frigidis discretis: vel ex egritudine aliq̄ magne cronica debilitantis: vel consuetudinem patiēdi dolores ipsos: vel quorum patres pati consueuerunt: cuz sit ex morbis: qui hereditantur in semine tempore autumnali: ac veris: z cōstōne consimili dicente Jpo. in affo. ¶Dodagra z maniacha vere z autumpno mouentur vt in pluribus arte laboriosi motiis z exercitij: vt viatorum z portantium onera. Et dissolutis cibi z potus maxime vini puri in ieiuno sumpti: z prop̄ie circa venerea dicente Jpo. in affo. Eunuchi podagrici non fiunt neqz calui. ¶Dedicti iuncturarum multiplicantur dolores z dispositiones propter nature defectionem: z digestionis corruptionem z in eorum contrarijs minuuntur: vel nullatenus fiunt propter contrarias causas. In primis quoqz dictis corporibus dolores accidentes curantur tardius: z auxilijs minus recipiunt iuuamēta: z citius redeunt: licet periculi sint minoris. Et in eoz cōtrarijs sunt econtra: z in iuncturis eorum remanet sicut gipsum: cum eorum materie sint crude: sup quoruz iuncturis oritur etiam multotiens caro: quare torquētur digiti: z confringuntur: z fit dolor fortis: cum materie ipsorum sint calide z humide. Signa causarum imp̄mētium interiorum hic oportet subiungere tantum: cuz dolor z locus eius scilicet iuncture sint manifesti ex dictis: si quidez eius causa dolorus sit mala complexio pura ex quacumqz manifesta causa dolor erit in iuncturis absqz tumore: grauedine z dolore coloris mutatione. ¶Si vero fuerit cum materia: quod est plurimum cōtra se habebit. Et si quidem fuerit flegmatica: z est plurimuz dolor: erit grauatiuus parum: locus albus: tumor magnus z mollis tactus frigidus absqz pulsatione. Si vero colerica fuerit econtra se habebit: licet tumor in ea quandoqz fit maior: z grauedo ex eo quo d est plurime effusiōis vice vna: z iuuatur frigidis: leditur vero calidis: licet in tali ex iuuantibus z nocentibus sumpto ex se ipso vero: z certo super cognitionem habēdam cause z morbi: cuz sit ex posterioribus sumptum z effectu a quo omnis actio cōp̄obatur: possit accidere error: qui nisi sciatur qualiter accidat non poterit euitari. ¶Dalum enim nisi cognitum non euitatur vt Boetius ait. Accidit quidem dupliciter z ex parte dolorus: z a parte rei approximandū. Ex parte autem dolorus: quia aut dolor est tante inflammans z non resoluens: aut ad resolutionem perducens. ¶Primo enim modo res frigida ministrata dolori etiā si ex frigida causa accidat conferre videtur: cala vero nocere. Secūdo mōres calida applicata dolori etiaz si ex cala .puenerit cōferre videtur frigida vero nocere.

Ex parte rei ministrande aut ratiõe proprietatis: aut cõplexionis. ¶Proprietatis q; non fuerit propria dolor ⁊ membro: cuius est: quare non imprimet iuamẽtum: sz nocumẽtum propter cõplexionez potius inest. n. vnicui qz corpori ⁊ membro vt ab vna medicina patiatur non ab alia: vt dixit Alboali ratione contrarij: aut enim est calida aut frida: si calida vl trahẽdo ⁊ replẽdo auget dolorẽ: ⁊ sic videt nocere: ⁊ si ex frida cã acciat: vl resoluẽdo minuit dolorẽ: ⁊ sic videt ꝙferre: ẽt si ex cala causa accidat. ¶Si vero sit frigida: aut stupefacit: ⁊ sic minuit dolorem ⁊ in hoc iuuare videtur: etiam si ex frigida causa accidat aut claudendo poros retinet materiaz: ⁊ maxime si stiptica fuerit: ⁊ sic dolorem auget: quare videtur nocere etiam si ex calida causa fiat: ⁊ sic causa calida extiabitur frigida: ⁊ frigida calida: quod etiam accidere potest ex qualitate accidentali: vel impressione accidentali: vt ponit Alboali. Eldhuc autem euitandum errorem non oportet hoc signum considerare tantum in cause cognitione ⁊ morbi: sed ipsum cum alijs coniungere signis: quibus est deuenire in cognitione illorum circa que potuit propie ¶Hipocra. in aphorismis cum dixit Contẽplari autem oportet naturam: etatem: consuetudinem: dictã tẽpus: regiõem ⁊ artem. ¶Hec enim est doctrina Galieni quam docuit ad talem euitandum errorem. ¶Si vero materia sit sanguinea: color erit rubeus: ⁊ dolor melius inter predictos: ⁊ cum pulsatione: ⁊ duricies mediocris: ⁊ caliditas tactus. Si vero sit melãcolica dolor erit minor: ⁊ tumor cum duritie ac liuiditate. ¶Si vero materia sit ventosa tunc tensio erit absqz grauedine: ⁊ dolor cum vnitione. ¶Et si mixta erit materia: erunt signa confusa. Et si quidem sit paulatim aggregata: tunc dolor erit minor: cum incipit: ⁊ paulatim augetur. ¶Si vero subito influxa dolor maior erit ⁊ repentinus. Et si quidez a cerebro sit influxa precedens passio ipsius indicabitur ⁊ catarrus ⁊ ipsa materia erit plurimum frigida: ⁊ quãdoqz acuta ⁊ salsa in sapore ipso pcepta. Et incipit a spõdilibus colli: ⁊ procedit inferius per humeros ad membra manus: ⁊ per anchas ad iuncturas pedum. ¶Si vero ab epate eius egritudo sit procedens demõstratur cum signis repletionis ipsius ⁊ venarum materia est calida plurimum. Similiter si a stomaco: aut intestinis: aut corpore. Fortitudo autem mẽbri impellentis ex natura sui: ⁊ ex transmissione superfluorum cognoscitur: ⁊ alleuatõne sui debilitas recipietis scilicet iuncturarum ex natura ipsa colligitur supra dicta. ¶Et si est naturalis ex mala figura ⁊ compositione: que cõplexionem sequũtur malã debilitatem ex parte parentum: qui similiter passi fuerũt Si vero accidentalis ex antecedente casu ⁊ percussione aut aliquam egritudinem: quam sunt passe. ¶Si dubitando humorum ex signis repletionis notis: vel chacochimie debilitatis nutritiue ex mala dispositione membrorum nutritiuorum omnium: ⁊ propter pro toto operantium largitas viarum ex amplitudine venarum accipitur: grossicie: inflatione ipsarum si mãifeste sunt. Si vero occulte ex frequenti passione potest coniecturari. Si vero materia doloris in iuncturis fuerit profundis ⁊ in manifestis vt sunt anche ⁊ sciatice atqz geniculi alijs dignoscetur signis que in proprio dicentur capitulo coadiuuante christo.

¶ Ca. ij. de medis iũcturaz ⁊ cura doloz ipaz i gñali.

Ermo noster erit deinceps de medis dolorum iũcturaz in gñali q artetica dicẽt. Sũt aũt sm altez trium modoz. Quedã. n. sunt cõseruatiue: quedã preseruatiue: ⁊ q dam curatiue. Cõseruatiue aũt ipsaz sunt ex similib⁹ ex nuãtibus aial ꝓprijs sumpte que in medicinis neruoz supra sunt dẽt: ⁊ dicent alie infra simplices ⁊ commixte. ¶Preseruatiue vero causis accẽtibus debẽtur abscindẽdis ⁊ euãndis si hũorales existãt: vl alterandis si cplexionales. Compositio. n. corporis cũ sit triplex sm G. ¶Prima est ꝙsimilũ ex hũoribus vt mã ⁊ ex cplone simul cum virtute vt efficiẽte ꝓcedãt. Secũda est officiliũ ⁊ ex prima ⁊ tertia fit fa q̃ est totius vñ G. Cõpositio sequit cõplonem ⁊ rẽ diuinam. Cura ꝓprie egritudinibus soluẽdis quenit: aut accidẽtibus ex se impimentibus: vt doloꝛ ⁊ similibus sequẽtibus illas: ⁊ causis cõiunctis abscindẽtis: inquãtuz egritudines depẽdent ex eis ⁊ ꝙseruãtur. ¶Premissis itaqz pmissis: vt supius notis ⁊ i ambabus sequentibus necessario de preseruatiuis ⁊ curatiuis doloz ipsaz dicẽdum: ars. n. sm G. prius insurgit vitã: que magis urget. Est aũt in eis triplex intentio vt supra in cura sode doloris stõi: ⁊ intestinoz est dictz s. cãe abscisio doloris: ⁊ simul ꝓsecutio vtriusqz: verũ q; sm rectuz cure ordinẽ ꝓcedẽdo cura circa cause abscisionem primo vertitur doloris ipsius cũ sit cõis ⁊ gñalis in omni: ipsius vero doloris sedatio nõ spsit preferẽda: nisi in casu: put supra in doloꝛe intestinoz est dctũ: ꝓtanto in hoc ca. de cura: q̃ est ipsius cause abscisiua: in gñali dicemus. Est aũt triplex: mala ꝙplo diuersa: solutio ꝙsimul ⁊ vtraqz in apostemate similis ꝙsistẽs: plurimũ tñ mala ꝙplo diuersa est cũ mã: pinde sa ⁊ vltima ꝓtermissa õp ma hoc tñ est dicẽdum: que cause huius impimẽtus sit abscisiua. Si ergo sit mala ꝙplo pura ex quacũqz cã alteret cũ ꝓprijs iũcturis: ⁊ cõibus eis oibus in artetica cõprehẽsis. Cuius curã hic ꝓsequimur ꝓprie: ⁊ si quãdẽ sit frigida: q̃ est alteretur plm cum calidis tꝑatis semper stipticis: q̃ in doloꝛe dorsi nõ ꝙpetunt: nisi debita sint: sz potius aptiua: cũ materiam ꝓp vicinitatẽ ad principia ñ oporteat retinere: nec repellere: sz vt fluat inferius oparti: attrahi. n. exterius ⁊ resolui: quala sunt ex cõibus oib⁹ sticados: sanſuccus: betonica: isopus: camedreos: camepitheos: herba dicta artetica: pes coronus: salma: zarur acor⁹: origanuz: sandaracha: alumẽ: mirra: ⁊ sulfur: ⁊ sal gẽma pini: nux indica: ⁊ ipsorum olea: ⁊ vinum sglle: acetum eius: ⁊ oximel interius ⁊ exterius: ⁊ p ocm modum approximata. Si vero calida alter. t cum frigidis tẽperatis ⁊ stipticis interius ⁊ exterius: ⁊ p ocm modum approximatis q alterãdo diserasiam iuuãt partiũ ⁊ iuncturaz substantiam ⁊ vias cõstringũt: ne recipiãt superfluentes. Qualia sunt rose: citonia sumac: mirra folia cannarũ lẽticule aq̃ rubus: virga pastoris: ⁊ mẽte tribuli carũ aque olea: lutum sigillatũ ⁊ armenũ. Et similes simplices ⁊ cõposite ex eis: q̃ in nostro antidotario sunt descripte. Si vero sit sicca alteretur cũ oleis. l. violis amigdalis dulciũ: sisamino: de fenugreco: ⁊ semine lini: de pinetis: nucis indice: vel violarũ aqua simplica tepida: epithimata: vel maluarum: ⁊ similium. ¶Si vero humida: ⁊ est plurimũ cum materia que alterando: ⁊ replẽdo: ⁊ extendendo partes iuncturarum doloꝛes inducunt.

Et si quidem paulatim sit aggregata tres res expediūt scilicet alteratio ⁊ confortatio: euacuatio ⁊ regiminis ordinatio. Euacuatio completur dupliciter: modo primo cum flebothomia de nigra opposite partis: deide de vena respiciēte proprium mēbrum iuncture: vel cum sanguisugis super iuncturā positis: si sanguinea fuerit materia: ⁊ ex toto cessauerit a fluxu. Si vero humor alius a sanguine fuerit purgetur farmacia proprium humorez educente de iuncturis simplici vel cōposita: quas in antidotario diximus precedēte digōne. Et in medio tempore: si oportet dolorem sedantia ministrētur: que narrauimus infra. Secundo vero ⁊ vltimo cū resolutiuis iuncturis applicatis: que etiam inferius describemus. Et si sit ventosa cum eis. ⁊ extenuātibus. Alteratio vero ⁊ confortatio sequatur cum predictis calidis vel frigidis stipticitatem habentibus. Regiminis autē ordinatio sit ad tenuitatem ⁊ siccitatem rendens plurimum ⁊ contrarium materie generate ⁊ generāde. quod serius in preseruatiōis capitulo describemus. Si vero ab alijs influxus: ⁊ subito cum fortem ⁊ repētinum: ⁊ proinde intolerabilem prestēt dolorem tres res sunt necessarie. Primo enim oportet dolorem sedare: prout ifra capitulo de dissoluētibus dolorem dicemus. Secūdo oportet fluxum curare: seu prohibere. Tertio egritudini iuncturarum: per eum impresse prouidere: vt supra autoritate alexādri in cura tussis diximus supra quoqz ostendimus etiam ex dicto G. q̄ ad curam fluxus tria concurrunt. Oportet enim primo prouidere membris mittentibus: vt fonti: non vijs: nec recipientibus membris. Membris autem mittentibus multipliciter prouidemus cum confortantibus: non cum debilitātibus licet enim ꝓpter fortitudinem mittant non est prouidēdum cum debilitantibus tamen: virtus enim membrorum non est debilitanda: ⁊ cum sint mittentia maxie principalia potius confortanda: vt cum p̄ fortitudine sua diminuta mittāt per pozos occultos ad iuncturas ⁊ membra debilia intra corp⁹ fortia sufficiēter facta per pozos consuetos ⁊ amplos extra corpus superfluitates excludant: quam adiuuant: si confortantibus cibis vel medicinis pozos illos expurgantia misceantur ⁊ naturaz iuuantia ad expellēdum per eos: qualia sunt mercurialis folia polipo. tartarum infria: pruna: ⁊ tamarindi ⁊ viole in materia calida cibis mixta: vel preassumpta: ⁊ si. ex mediciuis ⁊ clisteribus ad expurgationem intestinoruz adiuncta: ⁊ alia absterssiua: vt carice: mellis: speciesqz salis note: ⁊ diuretica calida vel frigida secundum necessitatem materie ad expurgationem viarum vrinaliuz ⁊ fricatio rarefaciens pozos: ⁊ propre cum oleo camomille de apio: calāmēto: ⁊ sudorem prouocantibus: vt aqua ordei ⁊ similia intus sumpta: ⁊ balneum ficuz ad expurgationem pozorum cutis: ⁊ prouocationem nature ad materiam expellendum predictarum regionuz alterat: ad quam magis apparent inclinari: que ⁊ si nō cōfortanda sit: neqz diminuēda in se: diminuētur tamen p confortationem patientis particule cum stipticis ministratis. Cum enim virtus fortis sit respectu mēbri recipientis: quia debilis fortificato mēbro recipiēte virtus mittēs respectu eius non remāebit fortis quare nō mittet vlterius illi. Secūdo vero cum euacuatiōib⁹: ⁊ purgationibus minoratiuis in principio ⁊ eradicatiuis p̄cedēte digestione: ⁊ tertio cum extenuatiua dicta ⁊ abstinentia: ⁊ purgationibus: vt non habeāt quod immittāt sed inanita facta potius trahant talia: aut confortantia ⁊ purgātia in capitulis de cura cuiuscuqz sunt dicta siue cerebrum: siue epar: siue vene: siue stomacus: siue immittentia: siue inteſtina: vel alia ⁊ extenuatiua dicta ⁊ cura stomaci est narrā. Quarto cum alterātibus inspissantibus materiam ne sui acuitate ⁊ subtilitate fluat: qualia sunt que supra in cura catarri diximus. Et propriuz ste coxandrum: ⁊ ex illis est balneum dulcium aquarū cucuratum: quod ga. cōmendant in sua terapētica: vbi cerebrum mittat quod equat discrasiam capitis: materiaz per pozos resoluit: ⁊ reliquum eius inspissat. Et vltimo cum derivātibus ad oppositum partis patiētis: ⁊ si quidem vltra regiētur per magnitudinem discrasie ipsius mittētis: que sunt multa superius enarrata. Ex quibus est in frigida materia mittente cerebro. Emplastrum ex sinapi ⁊ tapsia: ⁊ maxime supra commissuram coronalē capitis vt ibidem docuit ga. vel cauterium actuale in tali commissura appositum: quod in vltimis oportet q̄ fiat ⁊ conditionibus seruatis: que requiruntur: licet parū prodesse appareat ⁊ si actiones in eo conueniunt. Et ex eis que maxime sumus experti sunt duo: vnum intentū sumptum: aliud exterius applicatum in hac materia frigida fluente de capite retinenda. Primum est dyapraſsium secundum descriptionem Nicolai in suo antidotario vbi suas laudes enumerat. Secundum est tractio fortis vnius capilloruz existentium supra commissurā tam fortiter superius: vt cutis seperatō sonet: sicut supra in cura vuee docuimus: ⁊ expertum est sacellum supra commissuram capitis ex exiccātibus in calida materia: vt panico: milio: rosa: mirto: ⁊ radice solatri propre. In frigida ex pulegio: origano: ⁊ serpille: pipere: spica: cubebis ⁊ sale: stercore columbino: ⁊ granis lauri ⁊ mirra: que cō fortando habent fortiter deficcare: ⁊ in vtraqz ex illis cōmixta cum sandaracha. In eo quoqz ⁊ alijs mittentib⁹ membris derivamus cum ventosis applicatis membris extremis oppositis fricationibus: compressionibus ⁊ ligaturis dolorosis: fomentis ex rubificantib⁹: qualia sūt vrtica: tapsia: calamentum ⁊ similia decocta in aqua fortuenti: ⁊ cauteria actualia ⁊ potentialia ex cantaridibus: arsenico ⁊ calce ⁊ similibus cum succo flamule confectis ⁊ similibus que fluentem materiam trahendo ad oppositum a particula vel iure patiente diuertūt. Ujs vero per quas fluit materia varie prouidemus: aut enim insūt manifeste: vt vene apparētes tendentes ad iuncturas: ⁊ tunc tripliciter prouidemus. Primo cum stipticantib⁹ ⁊ constringentibus superius appositis: qualia sunt mirra alumen: litium: galle: gipsum: citonium: terra sigillata cum ouorum albumine emplastrata: ⁊ similia. Et cuz coadiuuantibus ductis ⁊ venas sumptis: qualia sunt q̄ descripsimus in libro consolationis medicinarum cum superfluit inanitio. Secundo cum ligaturis ipsarum cū filo vel pilo precedentis cutis apertione: quatenus valeat apprehēdi cum instrumento eneo: ⁊ uncino: ⁊ vltimo cum cauterizatione ipsaruz: vt per callosam carnē ⁊ poz generatum in loca cauterizationis opilentur ⁊ claudantur vie ipsarum: non tñ omniuz sed earū que plᵒ vicent influere: ne nutrimentum subiectuz pticulis subtrahat. Et ideo in ea est regimen necessarium: quod infra dice

mus: vbi de cauterizatione loquemur. Aut sunt vie occulte ⁊ profunde a sensu remote: ⁊ tūc coadiuuātibus: ⁊ cōfortātibus dictis ibiq; narratis solūmodo ꝓcedem⁹ Illi⁹ Membris vero recipientibus ꝛiectūris ac impressiōi facte in eis ex fluēte materia ꝓuidebimus cum ꝓticularibus remedijs applicatis exterius ſm diuersitatem tēporis varietatum ⁊ dispōnum: in principio quidē dum fluit mā cuj materiā repellētibus defendētibus iuncturas ⁊ cōfortantibus ne recipiāt: ⁊ sedātibus dolorē a cōplexione vel ꝓprietate operātibus illud p̄ter q̄ in iuncturis scie ⁊ anche pp cām quā in suo capitulo referuamus a cōplexione: qualia sunt stiptica: calida: frigida: vl cōmixta ſm partes: vel tempora ſm exigentiā dispōnis ⁊ cause seu materia sumpta ex his que supius sūt narrata: ⁊ alijs que infra dicemus. A ꝓprietate vero: vt bolū armenum: sanguis draco. ⁊ lutū sigillatū cum aceto sup inūctuj q̄ sua ꝓprietate cōseruat mēbra in casu: ⁊ ꝓhibet effusionem materie ad manus ⁊ pedes: ⁊ sedat dolorem: nec est dubitādum in approximatiōe dictoꝝ: vel eis ēt fortioꝝ de recursu materie ad ītriora ⁊ mēbra ꝑncipalia pp quatuor: principaliter aūt ⁊ maxime pp euōnem ꝓius subtrahētem mām pp fortitudinē principalium repellētem ipsam pp extenuationē dicta denegantē ⁊ pp recurrēdi modum nō.n.recurrit vnita ex iūcturis ad ea: quēadmōm ex emūtorijs ad eosdem: ſz dispertita in ꝓtibus adiacētibus q̄ debiliora sunt illis. Festinādus ergo ad euōnem ⁊ minorationē materie in principio cū flebothomia ptis opposite si mā sit sanguinea ⁊ in alia cū vomitu in dolore iunctrarū inferioꝝ ⁊ pedis. Et clisteri in dolore supiori ⁊ manus: vel cuj vtriusq; in vtraq; eaꝝ: vel cuj farmacia leui anteq̄ ad applicationē vie ⁊ iuncture ꝓcedas stipticorum: ⁊ dictā subtilissimā iūgas abstinentia sine eoꝝ p̄cessione repellendo ad principalia ꝓduceret ad pernicie: vl ad alia interiorem ⁊ interius donec exerceas talia ad mitigādum dolorīs acumē cuius ꝓius oꝝ intendere sis contentus in administratione sedantium anodinoꝝ vel frigidorum leuiū: ⁊ effusionis aque ipsoꝝ super iuncturas temperate caliditatis vl frigiditatis si expediat: que feruorem obtūdat ⁊ cōtempet: ⁊ nō repellat: nisi acumē doloris ꝓducat ad intolerātiam: ⁊ debilitatem: quo casu oꝝ trāsire ad fortiora ⁊ narcotica ſm regulam supius assignatā Est.n.minus malū corpus ꝓhibere ⁊ resolui: ⁊ mām repellere ad principia quam eius cōtrarium cū illud citius inferat mortez: ⁊ aliud possit habere remediū: ⁊ proinde illud est eligendum magis. Remediū āt est: vt illis applicatis fortibus frigidis: statim recurras ad deriuātia trahentia principalia: ⁊ ad oppositiuj cū euōne ⁊ sine: ⁊ cū confortātibus ipsa: ⁊ repellētibus ab eisdez q̄ loco suo sunt nota. Et quoq; in administratōe doloꝝ in oppositis mēbris. Inquit n.hip. duoꝝ dolorum: qui simul fiunt: non ſm eundem locum vehemētior obnigrat alterū. Et in ꝓuocatiōe cū somniferis capiti applicatis: ⁊ frictione iūcturaꝝ ⁊ mēbroruj patiētium cū tactu suaui. Et i exhibitiōe inspissātium acumen cōpingētium atq; infrigidātium: q̄ sensū reddāt obtunsum: deīde redi ad stipticoꝝ fortiorum applicationē: si mā sit pdurātis effusionis: sitq; frigida vel calida: ꝑut dispō exit ex mā que dicēus. Caue tū ne sine cautela ministres: qñ valde frigida incrudāt: ⁊ māz subtilem ad principia pellūt: ⁊ resolutiōez cōgelādo reddunt ineptā ⁊ iuncturas debilitāt: indurāt ⁊ reddūt nodosas valde ēt calida subtile resoluūt: grossiuj diuittūt lapideū ⁊ plus attrahunt q̄ resoluūt: siq; ei egritudies ambo ꝓlōgant. Et quidem cautela est vt valde frigidis aliqua ex calefaciētibus ꝓprijs: calidis vero valde aliqd ex mollificātibus misceat: vt infra dicetur. Et cum ceperit dolor alleuiari ⁊ apparet inuamētum auferat. Si vero mā nō sit multa: nec vehemētis effusionis cōtinuesz ꝓdice inducēs dolorē: iussit G. cōfortari patiētem particulam cum frictione sicca: dixit .n. q̄ fricatio maxime sicca ꝓhibet dolores qui p periodos qbusdaz gīantur mēbris in medio tēpore assumpta: ⁊ maxime ante p duas horas potissimi: cōfortantur.n.cum eis mēbra: ⁊ minꝰ suscipiūt ea que assuete influūt fumata: ⁊ hoc cōe omnium est etatum: ꝓcedēte vero tēpore oꝝ vt occupetis circa residuū materiei cum maturatiōe ⁊ eradicatōne cum farmacis educētibus: dimittētibus partibus ⁊ extrahētibus a iuncturis: qualia sunt ex simplicibus turbit confortatū hermodactili: granoꝝ spēs: ⁊ alia. Et ex eis cōposita: que in nr̄o antidotario sufficiēter enumerauim⁹ Deinde vtamur diureticis: qñ deficcant materiā iuncturaꝝ doloris: cum sit ex superfluitate digōnis epatis: ⁊ venarum: sint aūt ex leuibus: fortia.n.humores adurūt oportet etiā vt stipticis applicādis iuncturis admiscean tur: q̄ temperate resoluūt. Cessante vero fluxu: ⁊ declināte dolore studeas mēi residuū resoluere ex iuncturis cū temperatis: primo ex fomētis: cerotis: epithiatis: vnctionibus: oleis: emplastris: que in ātidotario scripta sūt cum eis.n. resoluta tota materia: que fluebat cessabit mala complexio: ⁊ extensio iuncturaruj ab illa impressa: sic qz finaliter ad cōfortationem ipsarum oportet insistere. Et ad correctiones accidentium: que in talibus egritudinibus consueuerunt insequi: de quibus speciale capitulum infra faciemus: annuente christo: qui sit benedictus: tantum hec medicinas ad arteticam adiūgēs sim plices ⁊ cōpositas quas p capitula pōemus distincta ꝓprias ⁊ exptas. Et aliqs simplices: ex quib⁹ sūt dolores sedātes arteticum: digerētes materiam: euacuantes: resoluentes ⁊ cauterizantes.

¶ Capitulum.iij. de dolore ipsarum in speciali: ⁊ primo de dolore ḧueri: ⁊ spatule ⁊ medicinis eius in spāli.

Dolorem sedantia iuncturarum plurimū dolorem non tollunt. Cum causaz eius alteruz totaliter non abscindunt: sed minuunt ⁊ pertractant: quatēus commode tolerātur vsq; ad omnimodam eius abscisionem. Ex quibus sūt talia per se: quedam per accidens ⁊ eorum que per se q̄dam sunt tales a complexiōe: quedam a proprietate: ⁊ q̄ dam vtroq; modo. Et que a complexione quedam sūt calide: ⁊ quedam frigide: ⁊ inter eas est gradus diuersi respectus: sicut supra in cura doloris stomaci diximus. ibi enim ostendimus q̄ ex calidis quedam erant temperate caliditatis omni dolori cōuenientia ⁊ vtrangz causam eius respicientia: malitiam enim complexionis omnem propter eorum temperiem alterant ⁊ remittunt: ⁊ materiam eius temperata caliditate resoluunt in partem membri partes mollium ⁊ tractabiles reddunt maxime si lenictia sunt: quare extensionē meli⁹ tolerāt: doloꝝ

NB. calida temperata complexionis omni dolori conveniunt.

z si ex exiccatiꝭ sūt: z extēsionē eaꝝ 2gregāt: z remittūt
caloꝛē z sensum in mēbꝛo confortant. Et erant quedam
simplicia ibi enumerata: z quedā composita: z sunt hec.
Sumatur fenugrecum: z teratur cum aceto bene dein-
de fundatur sup ipsuꝫ mel z coquat: donec coagulet: z
liniatur: vel emplastretur cū pāno lini: z dimittat duo-
bus: aut tribus diebus: z succuratur exiccationi ipsius
cū oleo rosa. est. n. cōueniens in principio doloris: z asce
sione eius. Et ex illis est semē lini cum fenugreco conq̄s
satum cū oleo sisamino: z ex eis quedā sunt fortioris ca-
liditatis cōuenientes in dolore facto ex mā frigida: z sūt
vt emplastrētur cū caulibus recētibus: z apio z si adhuc
fortioꝛ fuerit emplastret cum olꝰ yrino: farina fenugre
ci farina ciceris mellis: z pauco vino stiptico cū aliquan
tulo olei de alchāna: z cōmuni: z iterū cinis lignoꝝ cau
lium cōquassatus cū oleo camomille: q2 2ueniens est: z
ex exptis etiam tpatis est epithima ex vitello ouoꝝ cū
floꝛibus camomille pulueꝛizatis cū oleo rosato cōmixtꝫ
z ex illis est althea cum adipe ac terebēthina totiens ablu
ta cum frigida: donec albescit: deinde inūcta cū reitera-
tione. Et cum volueris eam abstergere inungas manꝰ
oleo: z frica locuꝫ: qñ abstergat: z ex illis est absinthiū
z sticados sm omnē administrationis modum: z ex illis ē
emplastrum factum ex camomilla: melliloto: fenugre-
co semine lini: folijs lauri: z armelli herba fetida folijs
caulium: radice aligathy. i. herbaruꝫ de q̄ fit assa: z est āui
dem: gummi: albotin: z oleo nardino: z oleum masticiꝝ
nū de stoꝛa. de fisticis: z vulpinū: z laurinum: de cerasis
z ḡnis citri triāguloꝝ: z alia in antidotario dicta. Et ex
frigidis quedā sunt simplicia ex qbus erāt quedam fri-
gida stiptica apocrustica: z q̄dam narcotica in gradu di
uersa sm plus z minus in dolore calido 2uenientia: hec
n. māt calidam pellunt: z alterāt mēbꝛa discrasiā: exten
sione cōgregāt: z sensuꝫ ipsius obtūdunt: z mediocriter
stupiduꝫ reddūt: si mediocriter sic narcotica sic vtranq̄
cām minuūt nisi frigida fuerit mā: quo cāu pcipiētez tīn
minuit. Et quedā sunt cum frigiditate lenietia in mā sic
ca ppria vt seminia cōia lac oleum viola. de cucurbi. de
nenufare z de melonibus z aq̄ ipsoꝝ: mucilago psi. z
oleū ablutū: z si qua ibi supꝛa specificauimus. Et quedā
sunt 2posita: z sunt vt sumant oua cuꝫ integritate sua p
testā: z misceant cum olꝰ roꝝ. saluie z modico ace. pl
rimum. n. nocet neruosa: z vngat vel epithimēt: z si do-
lor sit acutioꝛ fit epithima cum suc. cāne humide: cū olꝰ
rosa. z ace vel lenticulaꝝ aq̄: vel si adhuc intendat fiat vt
ponātur iūcture in aq̄ tepi. deinde fundātur sup eas fri-
gida: vel epithimētur ex psilij mucillagine: oleo rosa. z
ace. vel ex succo solatri: vel virge pastoꝛis: vel spui. vl co
riādri hyemidi: vel endi. vel blete: vel cucumeris: vel cu-
curbite melonis: z si. vel suc. aut seminis iusqa. ytriusq̄
z poma mādragoꝛe in ace. bulita: vel succus eius cū bu
tiꝛo vaccino: qō infrigidat z lenit. Ex vltimis aūt ē opi
um cū lacte hois dissolutum: z oleo: z cera: ita tn̄ qō sit
pauce quatitatis multum. n. eius est cura mendosa ipī
z mortificatiuum nō sedātium sintq̄ pmixta ei q̄ mēbꝛa a
nocumēto eoꝝ defendunt: ipsoꝝ frāgendo malitiaꝫ: vt
est crocus thus z mirra: stoꝛaꝫ: z casto. postq̄ sequet no
cumētum eoꝝ corrigētia: vt est fomētatio: z embꝛocatio
cum aq̄ camomille: vel cerotum ex oleo eius: qñ fran-
git z coꝛrigit narcoticoꝝ nocumētum impssiuꝫ ḡnaliter
in oībus mēbꝛis. Et interius mistrētur diuretica frigi-
da z simplicia: vel solutiuis mixta qñ 2sumunt z exic-
cant mām. Et preter has sunt alia pmixta virtutē hñtia
calidam z frigidā: quoꝝ q̄daꝫ sunt simplicia: vt plātago
que facit penetrare medicinaꝫ yttutē mirra rosa ipsa ma
tura: z allcum eius: qō sm. G. calefacta infrigidat: z in
frigidata calefacit. Solatꝫ: ēdi. rubeus: caulis rubeus
ppre acetosus: z aq̄ maris actu frigida: z similia. Et q̄-
dam sūt 2posita ex p̄dictis: z exptis est cataplasma ex mi
ca pāis: vitellis ouoꝝ: lacte mulieris: z oleo roꝝ: z 2q̄s-
satis in modum cere. ¶ Earū vero: que a ppriete ūiec-
turaꝝ dolores sunt sedātia: sunt lutum sigilla. z bolum
cū aceto vel oleo roꝝ. inunctum: qō etiam malam 2plo
nem calidā alterat: z solutionez vnt: q̄ est cā doloris sic
q̄ plasma iuncturaꝝ cōseruat atq̄ cōfortat: z ex sedanti
bus simplicibus vtroq̄ mō est infrigidatio cuꝫ aumeli
quod est oleum dulce valde spissum ablutū amuidē qñ
miscetur cū oleo primo vel de alcāna: 2fert doloꝛi iūctu
rarum ppre: z stercus cameli: oppoponacū hermoda-
ctilus more emplastri suppositus est cōferēs tiriaca oīb⁹
doloꝛibus doꝛsi: z ppre in hora fluxus meheꝛekēgi: cō
fert oībus doloꝛibus doꝛsi: z anche: ius galloꝝ confert
folia bulb sunt vti ia eis: z ppre doloꝛi geniculi: sterꝰ
columboꝝ desuper inūctum est cōuēnies: z stercus vac
carum emplastraꝝ cum melle z pulueꝛibus alijs: armel
limitum est bonum doloꝛi iūcturaꝝ altit: z andachocha
est bona doloꝛibus iuncturaꝝ ex ventositate: z apud ti-
moꝛem cōtractiōis: z iam sanati sunt ex eo. Et semē ra-
phani z gentiana expellūt pullationem: z 2ferunt dolo
ri earum: z similiter emula. inqt Diascoꝛides. Empla-
stris ex folijs kaunem. i. arboꝛis karabe 2fert pullationi
podagre. ¶Deu 2fert bibitum z limitū aq̄ marina z sul
furea cōfert embꝛocata vel fomētatiōe facta. Et scamo-
nea cū aceto inūcta: ruta bibita z emplastrata sataragi. i.
tapsia bibit ad doloꝛem iuncturaꝝ: z cōfert: similiter de
coctio spine albe thesille inūgitur: z fel super iuncturas
frigidas aq̄ decoctiōis vulpis embꝛocat: z oleum eius
inūgit super doloꝛes iuncturaꝝ z sinapis. Et in calida
oleum ablutū cum frigida: vel psilium emplastratū cuꝫ
oleum roꝝ. z aceto: z ouа vel oꝛdeum cū succo citōioꝝ z
aceto emplastratum: sedat. n. z phibet fluxū supfluita
tum ad iuncturas. Jusqamus etiam z radix zabꝛoch. i.
mandragoꝛe emplastrata: z muscum embꝛocatū sup do
loꝛes calidos: z cassia fistula linita: z alia sunt 2posita ex
p̄dictis. Que vero p accidens sedant: quedaꝫ sedāt sen
sum reuocando ad principium: vt somnus: quedam de
riuādo z trahēdo ad oppositum: vt doloꝛ factus in par
te oppoſita: z remouet: vnde hip. duoꝝ doloꝛ que si
mul fiunt: non sm eundem locum vehemētioꝛ demgt
alterum quedam sensum obtusum: z causam imprimē-
tem reddendo: vt cibaria grossa z potꝰ qualia sunt que
supꝛa in doloꝛe stomaci diximus: z sunt pꝛouocātia som
num. Et ex illis est cibaria sub cerucali posita: que est
propꝛia: in quibus omnibus doloꝛis oꝛdo est seruandus
z modus z oꝛdo est vt sedādo doloꝛē fortez: aut cāe ab
lationem imprimētis ipsi⁹: cū finaliter auferri nō possit
ea manēte. ¶Dio mistrent a ppriete sedātia: cū sint ef
ficatioꝛa z pma: z pualeāt in virtute his: que a comple-
xione illud agunt: vt supꝛa in cura epatis dictū est: z no
cumentum nō inferant: etiam si in cognitione cause do

lozis proueniat erro: cum enim conueniat: nec timo: repellẽdi ad principalia: nec repellendi iuncturas magis dummõ in complexione sit tpata: deinde ea q̃ a ꝓpione vt anodinam: ⁊ tempata: ⁊ parũ excedẽtia: cuz timo: predictis ex eis nõ accidat: ⁊ in oi dolore valeat: sicut illa ꝺ inde tẽperata paz excedẽtia calida in frigidis frigida in calidis: ⁊ mixta in mixto eq̃liter: vel vno plus ⁊ altero minus: aut nũc vno: nũc altero ſm exigẽtiam ꝑdominãtis mẽ que ⁊ si frigida sit dolẽtis iũcturas defendũt nec repellũt ad principalia: sz tantum ad ptes cõuicinas ppp uitatem excessus: q̃ ⁊ si nõ sufficiãt pp doloris fortitudinem: facta euacuatiõe in medio tẽpore in vltio mistres fortiora cum sedent: ⁊ nõ replendi veniat timo: vt supius dictum est. Et modus est: vt exterius approximẽtur p inũctiões: vel cerota: vel epithimata: cẽbrocas: emplastra: euaporationes sacellatiões. Et p interius ⁊ p clisterium iniectiões: sz varie. Inqt.n. Ḃ. q̃ varie oz vti farmacijs: nã enim assueta lõgo tẽpore vni negligit illõ ⁊c. In digõne mẽz doloꝝ arteticoꝝ tres res oz attendere: prima hũorem digerẽdum cuõnis grã: q̃ in cura huius egritu. est necessaria. vt infra patebit: ⁊ locũ seu mẽbrum situatiõis ipsius: ⁊ viaz p q̃s hz trãsir ad locũ euõnum p q̃m hũt extra duci. Est.n. mã humoralis ipsoꝝ in locis remotis a vijs euõnum positaqz ibi plurimum inuiscata: q̃ non pẽ nisi cum forti medicia iterã educi: vt dixit Abo. maxie cum p strictos canales hẽat ptransire q̃ pp ipsam oz adeq̃re ⁊ vias aperire. Uñ ipo. Bigesta medicari. Et alibi affo. so. Oz chios nocuos nõ alios purgari. Ḃ. quoqz ait. ¶ Purgatio de loco morbi ꝓcedens melior est. Et alibi. Corpora vbi vult quis purgare oz fluxa facere. ¶ Humoꝝ digõ cõplex cum adequãtibus expulsiue virtuti disponẽtibus quoꝝ q̃dam sunt subtiliatiua humoꝝ grossiciet: q̃dam incidẽtia eius viscositatem q̃ plim est in cã: ⁊ q̃dam inspissantia subtilem de se ad iũcturas fluere aptam. Locus est ⁊ mẽbrũ gñerãs ⁊ mittẽs: vt epar ⁊ vene vel cereb: stomacus ⁊ splẽ ⁊ corpus totum. Et mẽbrum recipiẽs ⁊ patiẽs qõ iũcture existunt: quoꝝ inspectio ꝓpleat cum eorum appropatis. Uiaz apio ꝓpletur cum apitiuis: ⁊ q̃ apertio vijs p q̃s mã hz trãsire ad loca euõnum: ⁊ ad iuncturas plurimum est cõis siczq nõ possit ꝓinde hanc iuuare qñ no ceat illis ꝓplenda est cum apitiuis lenibus moderate stipticis vel eis admixtis ⁊ inclinãtibus eas ad vias euõnũ mãm aũt auxiliorum ꝑdicta ꝓplentium: aut aliquib⁹ insitas virtutes hñtibus oz sumi: aut ex diuersꝫ colligi: vt insitas virtutes hñtib⁹ quidẽ. Dixit.n. Ḃ. insitas virtutes hñs fortius opabitur. Et sũt q̃ hic supra in alterãda mala ꝓplone diximus iunctura: q̃ doloris est causa quoꝝ quedã erant ad frigidã: q̃dam ad calidaz: ⁊ ad frigidam stica. ⁊ sequẽtia alia ibidẽ numerata: sũt.n. ꝓpria cerebro plerũqz mittẽti: ⁊ neruis frigidis: epati atqz venis ⁊ mẽbris alijs: ⁊ toti corpori algoratis ad q̃ coꝝ vtutem dirigunt ⁊ ꝓfortãt. Et q: calida eoꝝ discrasie altera tiua grossoꝝ humoꝝ subtiliatiua ⁊ viscositatis ruptica icisiua. Inquit.n. Ḃ. secãt.n. hec ambo humoꝝ grossitiem ⁊ viscositatem acetosa: ⁊ dimia hec cum frigitate: alia vero cum caliditate: sunt q̃ viaz aperitiua leuiter: q: mediocriter stiptica tũc mãs ad vias euõnum inclinãtia corũ plurima: vt est stica. iso. pes ceruinus: ⁊ squil. polium anetũ: kerua: rubea: gariofi. peonia: aristolo. semẽ rute: ⁊ gẽntia. In ventosa: vt ciminũ: foliuz: cinamomũ: acorus: ⁊ os humanum vstũ sumptum in potu ⁊ saluia sica: acet. eius ⁊ oximel q̃ inclinãt ad intestina: ⁊ diuretica frigida vel calida ſm mẽ exigẽtiam que ad vias vrine ⁊ quedã ipsoꝝ decoquẽda sunt in aq̃ cicerũ: ⁊ apozimatis cum melle dispũato in mõm sirupi ꝓficieda: quib⁹ aliq̃ ex alterãtibus diserasiam calidã supius nũeratis sit addẽda: vt sunt rose: endiuie: cozãdrum: vel aq̃ lenticule: lactuce: ⁊ silia frigida ⁊ stiptica: q̃ inspissant coleraz que p̃e ill' inflãmata ⁊ subtiliã fluere possz: ⁊ ad fluxum alia incitare quibus fris ꝑdictis etiã in alterãtiõe mẽbroꝝ a digõne colere que doloris põt esse cã ꝓfectis aliq̃ sunt admiscẽda ex ꝑdictis calidis q̃ dirigãt virtutes ipsoꝝ ad mẽbra ꝑdicta: ⁊ nãm cõseruẽt coꝝ ⁊ mãm grossaz in fine: in cuius mixtione est raro valeãt adeq̃re. Ex diuẽsis oz q̃ñq̃z colligere que ad has ꝓpẽdas intentiones: ⁊ ad alias possibiliter cõtingens oz cõponere que ex dict⁹ ⁊ dñdis sunt note: ⁊ tlia sunt in modum sirupi confecta. Ex quib⁹ est sirupus ſm inuẽtionẽ nostrã ad frigidum oximel simplex: vel sq̃liticum ſm dispõnem materie cũ melle ros: ⁊ aq̃ ferrea decoctiõis sticados arabici. Item sirupus de sticados: cuius descriptionem in nostro antidotario scripsimus. Alius exptus. ℞. acori: radicũ artetice: betonice ziniar: capil. vene. endiuie: lupuli: mellisse pedis cozumi: sticados arabici: ana. ℥. ſ. saluie. ℥. ſ. ros. ℥. j. zuchari quãtum sufficit: oximel ꝙueniẽs ad artetica. ℞. ireos: betonice cum radice saluie dõestice: camedreos: camepitheos: ⁊ pedis cozumi: cupatorij valeriane pẽ taphilon ana. ℔ D. j. radicũ feniculi: sparagi ⁊ brussi: gminis ana. ℥. j. feniculi: seminis peõie: aneti ana. ℥. ſ. polipodij. ℥. ij. hec oia resideant in aceto p dies ⁊ nocte dem de coquãtur in aqua: ⁊ addãtur mellis dispumati lib. ij. aceti squillitici. ℥. uj. ⁊ detur. Itẽ aliud. ℞. radicum feniculi. ℥. j. anisi feniculi ana. ℥. ßij. saluie ficce. ℥. v. folioꝝ ros. ℥. vij. sticados arabi. ℥. vj. polipodij. ℥. ij. mellis dispumati li. ij. aceti squillitici. ℥. uj. fiat oximel cuz aq̃ passularum li. j. mellis ros. li. ſ. aceti sq̃llitici. ℥. ij. Et cõdias cum cinamomo: nuce mus. ⁊ cortice cit: ana qõ sufficit. Aliud ad caliduꝫ. ℞. endiuie: lactuce lupuloꝝ: lẽticlaz: aque cozãdri ana. ℥. j. rosaruz. ℥. j. sticados. ℥. ſ. radicum feniculi. ℥. ſ. ziniar ⁊ pedis cozumi ana. ℥. ſ. mel mite sumach ana. ℥. j. zuchari li. j. ſ. succi cẽdinie: succi citoniorum ⁊ gñatorum acetosoꝝ ana. ℥. ij. Et cõdias cũ spodio: ⁊ sandalis: ⁊ da cum aq̃ ferrea simplici. Uerum q: artetica morbus mirabilis totum corpus liãns doloribus mẽbra cõtinuando debilitat neruos: que stomacũ subuertẽdo neruoſ ꝓpatientem cibos ꝓfectos delectabiles atqz potus abominabiles reddit ⁊ medicinales: mlto magis cum sint aspectus horribilis odoris atqz saporis: ⁊ maxime si talia nõ toleret p nãm ⁊ ingẽiari oz antidota sic conficere digestiua: que multo magis farmaca solutiua vt cõmodius possit qõ iussit quidem Ḃ. dicit q: vna cõmunis debet esse intentio facere farmacuz delectabilissimum inquantum possimus: dummodo eius quantum ad vltimitatem custodiatur: virtus enim non hic dissoluenda gratia delectationis. Sic equidem ad digestionem ordinabimus non sirupos tantũ: sz electuaria: trageas: mellicrata condita ⁊ similia ex delectabilibus ⁊ propijs que si ex longo vsu etã sint ꝙersa inteduz: dimissis eis cum dicta cibis ⁊ potibus medicina

lībus ad hoc virtutem habētibus cuꝫ delectatiōe studio
sius procedemus: vel eis medicinalia permiscemus. ¶
Hoc enim est ga. preceptum. precipit. n. extenuatiua die
ta ad digōnem crudoꝝ hūoꝝ vti ⁊ cibis ⁊ poculis exte
nuātibus: vt caparibus in aceto de caparib⁹ ⁊ vino me
diocritet acido: ⁊ melicrato cōdito. Item zinziber ⁊ pi
per in cibis ⁊ in salsamētis admixtis ⁊ porro ⁊ aceto: ⁊ cō
dro. Et porro cum aceto ⁊ sinapi: cum melle: ⁊ salsamen
to facto ex eis: vt porro sale ⁊ aneto: quibus cōficiant al
bum ius: ⁊ cōposita lōbardorum tuscanoꝝ ⁊ aliꝫ varius
sim varietatem mēbra ⁊ cause. In humoribus vero cali
dis subtilib⁹ ⁊ acutis eōrio cū dicta grossa ex cibis gros
sis ⁊ porri. in pissanib⁹ est ꝓcedēdum: q̄ sunt nota: ⁊ su
mūtur etiā ex fructibus acetosis ⁊ muzis: q̄lia sunt gra
nata: arācia: pruna mora celsi acetose: acetū ⁊ si. Et ad so
lutionem ipsoꝝ eis admisceri mercurialē: polipo. ⁊ ole
um: qui ⁊ si nō ꝓponeretur cause ⁊ egritudis excessiui p̄
debilitate virtutis eaꝝ: ⁊ pinde neḡant magnū iuuamē
tum ⁊ cito impēdere: vt alie medicine illi eq̄potētes vir
tute in ꝓcessu tū temporis ad sanitatem pducēt optimā
Inquit. n. G. q̄ agens forte factū in breui. debile vero
in lōgo: nō tū hi multum. Et q: nām medicinis puriꝰ
magis ꝑeruāt: ⁊ q: in q̄tita. maiori quotidie mīstrētur
serapio dixit. Euō ex medicis ad curā dolorꝭ iūcturaꝝ
seu artetice est necessaria: est. n. vt superius habuisti
egritudo repletiōalis vacuitatis iuncturaruꝫ ⁊ partium
aduacētium ex mā hūorali ꝓpāe quā euō sanat vt ypo.
dixit. Euōnis autē intentio a duobus sumitur principa
liter a virtute. ſ. vt sit substinēs ⁊ a replōne ob q̄ fit coꝝp⁹
vel mēbꝝ indigens: put in affo. ypo. dixit. Sūt aūt euō
nis spēs due gñales: cum flebothomia. ſ. ⁊ farmacia sm
G. quaꝝ vnāq̄q suas vicarias hꝫ: q̄ spē replonis sumū
tur ⁊ loco: aut. n. repletio est cum multitudine sanguis
⁊ tunc est flebothomia vtēdum in q̄ attendēde sūt ꝓp lo
cum cōditiōes hic supra in ca. gñalis cure narrate: vel si
hec nō possit fieri aliq̄ mīstretur p̄dictis attentis ei vica
ria vel ꝓportiōalis vt puta scarificatiō circa crura vl spa
tu. q̄ apud G. est cōsueta aptio emoꝝroi. p̄clusarū: ⁊ mē
struoꝝ in mlieribus ꝓuocatio ieunii impō: fricatio bal
neatio in fine que nō subito minuūt ⁊ euacuāt: vt prędi
cta: seu paulatim: ⁊ ꝓside a vtute melius tolerātur. Si
vero cum mltitudie cachocimia alicuius hūoris exīstat
farmacia purgādum. In q̄ sūt ꝑsiderāda pricipaliꝫ. vi.
ſ. ꝓpietas: q̄litas: quātitas: seu virtutis potētia: tps: ho
ra: modus: ⁊ ordo. ¶ Dropietas quidē vt sit talis q̄ a ꝓ
prietate euacuat replētem: educat subtilez calīm vel gros
sum ⁊ frigidum peccātem vt plimū: vñ ipo. Si qdē talia
oꝫ purgari: purgent ⁊ nec sic grossum educat: quetiam
de subtili cū eo fil: oē. n. farmacum ꝓpte fluet ad patiētes iun
cturas ⁊ grossam magis habilitat: ⁊ cum sit fortius im
pressionis maiorē prioze inducet dolorem: sic eqdē dolo
rem nō curasti: sꝫ potius augumētasti: sic in cura fe. ttu
li G. necnō q̄ ipsum a mēbro patiēte extrahāt: ⁊ amit
tēte educāt: si aliqō mittēt sit vt iussit ipo. in li. de chimis
tales aūt simplices ⁊ ꝑpositas in nr̄o anadota. q̄ras. Et
si vis in sūma tibi describens hic simplices. Ex qb⁹ sūt
quācentes ad artetica. Et sunt hermodacti. tritꝰ cuꝫ pipe
vel amiso: vel cimio: q⁹ de se nocent stō: ⁊ pes corunus
nō nocet sic pau. dixit. Et q̄q̄ admiscent ei aloes vl sca
mo. vt cōfortet coꝝ solō: lapis armenus: gñū: vel gīnꝫ
regis ⁊ in iure galloꝝ antiquoꝝ centaurea: collogn. tur
bit. ꝑfortatū pire. spēs gūmo. ocr ⁊ bde. ⁊ sarcocola: ⁊ vi
tis al. ⁊ assaꝝ: ⁊ ius galli antiq cuꝫ sale gē. ⁊ bau. sq̄l. ire.
suc. cucume. asini asstebrā ⁊ felera. Et ex eis sunt q̄ ꝑferūt
colice: vt aloes ⁊ scamō. ⁊ q̄dam vteroꝫ vt agari. q̄dam
mlice: vt lapis arme. ⁊ epithius. Et q̄dam ex adustiōe vt
sene: su. ter. ⁊ q̄dam ad flegmaticum ⁊ melācolicū vt sti
ca. ⁊ polipo. qbus gña mirabolāoꝝ admīstrent: seu assō
ciētur in diuersitate intētionū. Et hic aliqs ex ꝓpositis
subiūgem⁹ exptas. Qualitas aūt vt nō sint caliditates
fortes: dissolutiue: que hūores ⁊ coagulatos dissoluant
viasq̄ ⁊ venas apiāt: ⁊ fluere faciāt ad iūcturas si in se
vtutem stipticam mīsitā hēant: vel alterius rei admixtaꝫ
q̄ mēbra ꝑfortēt hūores refrenēt: ⁊ ductus seu vias stp
ticādo coāgulent. In q̄ ꝓprie ꝑmēdatur hermodactꝰ
ab antiqs inter ceta solutiua: lꝫ stō noceat: qō est cōe pl
ribus solutis. Sꝫ illud cum rectificatiōe ipsius cauetur
vt cū mixtione lōgi tps vl aloes: q̄ oia sunt in eodē far
maco simplici sint mīsita ⁊ inuēta: vt in agarico ꝓprie in
uētum est optimū. Si vo deficiēt aliq̄ p admixtiōem al
terius ꝓcuraret: vt est mirabola. reubar. aloes: ⁊ si talia
aūt farmaca simplicia ⁊ ꝑposita in antidotario dēa sunt
nr̄o. Quātitas vo vt nō sit q̄titatis excedētis: vl iupfiu
ctis vtutis q̄ hūoꝝ p̄cipitet: spūs resoluat: vtutes ⁊ mē
bra debilitet: nec deficiētis q̄ dissoluēdo ⁊ nō educendo
incitat ad fluxum hūores: sꝫ si sit cum bono arbitrio vir
tuti ⁊ hūori ꝓportionata in pricipio leuio: ⁊ minoratiua
in ꝓcessu pⁿ digōnem fortio: ⁊ eradicatiua: ⁊ in hec cō
sideratio tēporis est cōtēta. ¶ Hora. n. matutialis ⁊ vacui
tatis stōi cum plm solutiuū taliū sit stōaci subuersiuum.
¶ Hodus aūt vt cum potiōe: pillulis ⁊ ellijs: trageis vl
cum vomitiui sumat: vel cū cibali aliquo misceat si abo
minabiles facti sunt: vt G. docet. Et sic dant quidam
lac titimali cū caricis: vel succum cucūeris asinini cū pla
cētulis: vel ius galli antiq in quo decoq̄t gīnum lōgum
vel pip lōgum: ⁊ similia mellicrata cōdita cuꝫ solutiuis
conficiunt: ⁊ vina vindimiaruꝫ tempore cum solutiuis
iniectis ebulire pmittūt: q̄lia sunt turbit: hermodacti. ⁊
polipo: hec. n. sumpta cū delectatiōe educūt superfluitates
ex coꝝpore ex iūcturis absq̄ nocumēto magno: si cor
recta sint p̄ interualla tpis sūmota p̄seruāt nō so um curāt
vl cū clisteribꝰ iuciant: vl cū collirio ipōant. Ordo quoq̄
vt p̄mittant in clisteribꝰ: deide vōitus vel eōuersio cōsi
deratiōe ptis patiētis: vt supius dēm ē deide impōnib⁹
vel alijs: q̄ habili⁹ p̄nt assūi deide solutiua fm alios cō
posita subiūgēdus. Clistere ad artetica fria. ℞. cētauree
ℨ. j. polipo. ℨ. ij. anī: feni. ana. ℨ. ſ. assari. ℨ. ſ. mercurialis
¶ D. j. furfuris pugillū. j. yreos. ℨ. ſ. būlāt in aq̄ dul
ci deide colent: ⁊ colature addant mellis cōis. ℨ. ij. salis
cōis: qō sufficit: olei rutacei vel succi rute. ℨ. ij. ⁊ olei ane
tini: qō sufficit ⁊ alij faciūt cū aq̄ marina: ⁊ aliq addunt
collognida ⁊ agaricū: ⁊ aliqui dissoluūt ipēs gūmoꝝ
vt serapini: oppoponaci: ⁊ cufordij in ea: ⁊ est fortius: ⁊
efficacius. ¶ Clistere ad calidam. Recipe aquam mal
ue: violarum: prunorum sebesten: ordei dissoluatur mel
violaꝝ: cassia ⁊ yera. Vōitus fiat cū aq̄ decoctiōis rasa
ni supasplo bauracb ⁊ aceto: ⁊ qdam faciūt cum assaro
condito refidēte p̄ noctē in vino deide colato ⁊ bibito: ⁊
alij cū alijs vomitibus supra in ātidotario nostro notis

Tragea solutiua ad arteticam frigidam expta. ℞. turbit albi gñosi ⁊ mũdi.ana.ʒ.j.zinzi.ʒ.j. hermodactilo⅋ electo⅋.ʒ.j.pipis lon.ʒ.j.amisi.ʒ.j.gariofi.ʒ.j. puluerisossis hũmani.ʒ.ij.tribulo⅋ marmo⅋ puluerizatorũ.ʒ.j.ʒ.ros.ʒ.j.mirabola.citri.ʒ.j.zucchari ad põdus oium: dosis cochear.j.in auro post q̃ sumãtur haustus tepide aq̃. Et quidã addũt esulam: ⁊ quidã residere faciũt turbit in succo cucũeris asini: ⁊ est fortior. Electua. solutiũ ad arteticã frida: ⁊ est ℔m morãgiũ. ℞. turbit albi ⁊ gñosi ⁊ mũdi.ʒ.j.esule electe.ʒ. .pulpe mirabolano.citri.⁊ kebule cõtrite ⁊ residẽtis in lacte p dies.iij.sal gem.ʒ.j.ga.ʒ.j. Conficiañ cum siru.acetoso de zucharo ⁊ succo ro. Colliriũ ad arteticaʒ. ℞. mellis.lib.ʒ.salis gẽ.salis cõis ⁊ baurach ana.ʒ.ʒ.stercoris suricini.ʒ.j.pulpa colloqn. ℔pini oppoponaci ana.ʒ.j. buliãt vlq̃ ad coagulatiõẽ deinde informẽtur colliria ad moduʒ digiti: ⁊ imponãtur cũ fuerit necesse. ℔Dille ad dolorẽ iuncturarum calidum: ⁊ sũt ioãnitij. ℞. aloes sucotrini.ʒ.j. mirabola. citrinor.ʒ.j.scamõee.ʒ.ʒ.esule grana.iij.masti.ℨ.j.cõfice cum succo citrior⅋ vel matianor⅋. Itẽ potio ad idem. ℞. succi granator⅋ dul.expressor⅋ cũ pulpis.lib. residẽti i eo p diem ⁊ noctẽ mirabo.citri.ʒ.ʒ. deinde colet: ⁊ colature addaf mucilagis: psi.ʒ.j.tamarindo.ʒ.j.⁊ detur: aliq addũt scamõee.ℨ.ʒ. Item ad arteticã ex mã flegmatica cum colera mixta. ℞. turbit mũdi.ʒ.vij.⁊.ʒ.cõtriti cum zinzi.ʒ.ʒ.piperis lõgi.ʒ.iij.esule cõtrite cum pilis spice. ʒ.ij.⁊.ʒ.zucha.albissi.ʒ.x.carniũ citrior⅋: vel diacitonitẽ de zucha.ʒ.iij.diagridij.ʒ.v.coquaf zucharũ ad p fectionẽ: ⁊ postea dissoluãtur carnes pdicte: ⁊ deinde addañ ellij de suc.ro. laxatiui.ʒ.ij.⁊ vltimo alij pulueres ⁊ sic fiat electu.dos.ʒ.ʒ.⁊ est rogerij. ℔Potio ad fridam arteti.expta: ⁊ est ybetũti. ℞. betõice: pedis coronti: camedreos: camepitheos: artetice capti. ve. ana. ℨiD.j.assari squinãti ana.ʒ.ʒ.passula.enucle.ʒ.j.corticum citri. mirabola.citrinor⅋ ⁊ kebulor⅋ ana.ʒ.ʒ.polipo. turbit cõtriti cũ zucharo hermodactilor⅋ ⁊ iridor⅋ cum pipere al. ana.ʒ.j.bulliãt in aqua cartami mercurial: deinde colentur: ⁊ colature addaf agarici puluerizati.ʒ.j. dissoluatur electuarij de succo ro.ʒ.iij.⁊ def in auroza: ⁊ aliq faciũt bulire agaricũ: ⁊ aliq addũt mel ro. ⁊ est bonum valde mũdificat.n.stomacũ ⁊ alia viscera cõfortat: ⁊ ʒ in oi mã. ℔Dillule expte ad arteticã colericã ⁊ flegmaticã. ℞. pulpe mirabolão.citrinor⅋.ʒ.iij.reubar.ʒ.j.agari.ʒ.j.ʒ. ellij de succo ro.laxatiui.ʒ.iij diagridij repressi.ʒ.j.masti.gariofi.ana.ℨ.j.turbit.ʒ.j.artetice: sticados arab.añ.ʒ.ʒ.pl' uerizẽtur ⁊ cõficiãtur cum suc.ro. Item alie appropriate ⁊ expte ad egritudines iũcturaꝝ mixtas: ⁊ sunt iudei ℞. turbit al. ⁊ mũdi: aloes sucotrini corticis: mirabolanor⅋ ci.ana.ʒ.iij.ros.ani.zinzi.ana.ʒ.j.piperis lon.ʒ.ʒ. croci gare.ana grana.xv. ℔ficiatur cum succo resolutiuo dos.ʒ.ij. Sirupus ad arteticã educẽs mãm flegmaticaʒ ⁊ colericã aduſtaʒ ⁊ mlicaʒ. ℞. pedis coronti artetice siue paliris betõice: isopi sticados melisse camedreos: camepitheos: lupuli: endi. epatice: bugloſe: boraginis: capil. ve. ana. ℨiD.j. radicuʒ feni. spagi brosci. residẽtũ in aceto passulatis ligni. flor⅋ rosmarini: ro. ana.ʒ. dauci karui anisi cimini: cartãi assari: squan. radicum acori ana.ʒ.ʒ. cassie lignee.ʒ.ʒ.zucha.li.j.⁊.ʒ. aceti pdictarũ radicum ʒ.iij.⁊ in fine aromatizẽtur cũ cinamomi.ʒ.ij. cubebar⅋ ʒ.j.zinzib.ʒ.j.ligni aloes: pipe.lon.spi.ana.ʒ.ʒ. Et sunt q faciunt illum laxatiuum: ⁊ addunt in eius decoctiõe polipodiũ: epithimuʒ: agaricũ: ⁊ turbit: hermodacti. ⁊ cartamum fm diuersas intẽtiões: quas ꝓsequũtur. Et aliqui mirabolano. gña q̃ stipticãt ℨ ℔fortant solucdo: ⁊ aliqui addũt frãgentia ⁊ educẽtia ex rembus lapides vel vesica: quos plurimum patiũtur artetici. Et sunt semen genestre: grana solis: saxifragia: ⁊ fraxinum: ⁊ est efficax ⁊ expt̃us in ꝓseruatione ⁊ cura. Item fiat decoctio talis. ℞. in sero caprino depurgato: buliãt seminis fumiterre. ʒ.viij. mirabola. citri. ⁊ indo. ana.ʒ.v. epithimi: folliculorum: sene ana.ʒ.vj. tamarindorum violarum añ.ʒ.vij terentabin.ʒ.v. cassie.ʒ.vij. passula. enu.ʒ.x. ⁊ in ꝓte dissoluatur de ieralogodion.ʒ.iij.⁊ sumatur purgat melancoliam: ⁊ humores aduſtos ⁊ hiera rufine ꝓprie: ⁊ lapis armẽus cum sero caprino est ꝓpr⁹. Resolutiua materierum egritudinum iuncturarum resolutuis mẽriʒ aliorꝝ membrorum apparentium fortiora merito esse debent: cum natura earum sit frigida ⁊ a tũore caloris remota: ⁊ substãtia solida: q̃ neruos: ligamẽtalis. ⁊ ossium. Et ꝓinde plurimũ materia earum grossa congelãt frigida: viscosa: que liquefactiõi resistit: tarde resoluitur ⁊ in vaporem ⁊ fumũ conuertitur: necnõ q̃ in vacuo earum intrinseca posita ad exteriora cutis difficile trahitur ⁊ tanto plus quãto magis in corporis ꝓfundo fuerit situata: vt sunt iuncture anche ⁊ scie. deinde genu: deinde spatule. Quapp medicina resolutiua simplex sine actione aliqua: vt est camomilla ꝓprie ꝓp insitam sibi ticitatẽ quam habere meruit celestem virtutem p se parum conferre videtur: nisi virtutem habeat resolutionis fortem: ⁊ attractiuam de ꝓfundo earum sic q̃ materia apta ẽ cõuerti in lapidem ꝓp q̃ ꝓdicta lenitiua ipsis dẽt ꝓmitti vel eis associari. Sunt enim hec duplices cõunes õibus membris scilicet iũcturis appropriate: ac differẽtes in fortitudine ⁊ debilitate diuersimode approximãde secundum diuersitatem materie temporum atq̃ situũ: vt q̃ in subtili materia leniores approximãde sunt: ⁊ in principio: ac in iuncturis positis in propatulo. In caruʒ vero cõtrarijs applicande sunt fortes: ⁊ tamẽ lenitiuis mixte: ne resolucdo subtile grossum induratum dimittatur Quarum quedam sũt simplices: ⁊ quedam ꝓpositę: ãs inferius subiũgemus. Et simplices iũcturis apte resolutiue materierum ipsarum cõiter quedam resoluũt liquefaciẽdo ipsas coagulatas: vt crocus mellilo. anisum aloes: mastix: flegma subtile debilium. Et sunt ex debilib⁹ sal grossum cõgelatum: sal aromaticum: ⁊ salgem. prasiuz: ir⁹. stica. ⁊ si. ⁊ sunt fortes. Quedam vero ipsam̃ resoluũt earum grositiem subtiliãdo ⁊ attrahendo ex profundo ipsarum ad exteriora cutis vt carice: mel apũ: lentiscus: abro. apium silue: calamentuʒ aristologia ruta cũ mel. Et sunt ex debilib⁹ vrti. nastur. gummi: rute silue. ⁊ alie gũ. species vt aromaticum: galba. cufor. resina: terbẽti. ⁊ alie ex eis: kitran: costum ⁊ casto. ⁊ sunt ex fortib⁹ Et ipsaꝝ quedam resoluũt attrahẽdo ⁊ siccãdo vt cepe alle. lac ficuum: mel anacar. sapo. et cortex nucis: atramẽtum: ⁊ senũ: ⁊ quedam adurendo ⁊ vlcerãdo vt staphisagria colcotar: attramẽ. liquil. vermis pini: ⁊ fortiores eis sunt tapsia ⁊ canta. Oportet tamen: vt vlcera seruent apta cum cepe contrito: vt tracta materia p ea valet exicari. Et quedã eaꝝ resoluũt penetrãdo in ꝓfundum ipsarum: vt aque vite: ⁊ est experta: oleum aplo. ⁊ terbenti.

Et quedã eaꝝ resoluunt leniẽdo ⁊ mollificãdo: vt adeps anans: ãlenis: vulpis. vrsi: ⁊ aialium rapacium. ⁊ medule cruris vituli cerui: ⁊ asini: isopus hũida: mucillago: semis lini: senugrecum: altee ⁊ olea ex appropriatis: vt oleum de se. lini: de pineis vulpinum: de colloquintida factum ex decoctione eius cum oleo ros. donec assumatur aqua de castoreo de sinapi: de kerua: de nuce romana quando assatur. Et oleuꝫ de costo est vltimũ ⁊ ppie cũ stozace ⁊ de costo cũ assa: de centaurea: de mastice: de reubarbaro: de fistiis: ⁊ de nuce indica: de cerasis: de granis citri: ⁊ citrangulorum. Et eorum coagulatio est cum cera que resolut faciendo ea ꝑdurare in mẽbro. In quibus tñ ordo seruãdus ẽ vt ꝓcedente euõe a simplicib⁹ incidiam⁹ ⁊ leuioribus. deide ad fortiora ⁊ composita. Attendendũ tñ q; si ex eis applicatis ꝓz ordinem tumor. ⁊ dolor nõ resoluatur sed poti⁹ augeat: oꝫ vt eis dimissis ac euacuatiõe mittentium redeamus: est enim signum regenerate materie quã trahũt ⁊ non resoluũt vñ oꝫ iterar̃: deinde fluxam resoluere: vel supra locum iuncture e ꝯtiguũ stiptico ruz aliq̃ applicare quod talem mãz trahi prohibeat vbi locus euacuatiõi nõ adsit. Composite vero sũt q̃ ex hijs componunt ⁊ alijs q̃ꝝ q̃sdã in antidotario posuimus: ⁊ alias fm alios hic describemus q̃rũ quedã sunt balnea seu euaporatiões ⁊ fomentatiões quedã embroce: quedã vnctiones: quedã emplastra q̃s nũc ꝓ ordiẽ describemus Balneoruꝫ quedã sunt naturalia vt termarũ ⁊ q̃dã artificialia. Et termarum quedã sunt ex aquis salsis sulfureis vel sulphucaria ⁊ balnea murtelle alũinose: vt est balneum bulle quedam sunt ex ferreis vt ferorum balneuꝫ ⁊ aqua sancte lucie neapol'. Et plura sunt ex fumis vt est sudatoziuꝫ. Artificialia sunt plura. q̃dã .n. sunt ex aqua marina sola vbi inueniatur vel aqua salsifica ex sale cõi: vbi mare non adsit. Aliqua sũt ex dulci aqua simplici in materia calida vel non simplici: sed in qua predecocte sẽ alique ex medicinis iuncturis appropriatis: ⁊ materiam resoluentibus vt est sticados salui a cãomilla: ⁊ i frigida pes coruinus ireos praasium abrotanum: apium siluestr̃ eriganum vrtica folia sambuci. radice ebul ruta anetuꝫ maiorana folia lauri ciminum ⁊ similia. Et alia ex predictis ꝓz intentionẽ suas. Et aliqui miscent vinum: ⁊ aliqui ex vino solo cũ sale ⁊ est expertũ: ⁊ aliq embrocando appropriant. ⁊ aliqui embrocãt cum musto aliq cũ aq̃ sinapis aliqui cum decoctione vulpis: aliq cũ aq̃ lupinoruꝫ aliqui cũ decoctione spine albe i calido ⁊ frigido. Aliqui cũ decoctione caulis. Dia vero sunt mistrãda ꝓz proprietates ⁊ exigentiã dispõis ⁊ cãe. Aliqui cũ spõgijs: ⁊ aliqui cũ stupis vel lana. aliqui cuꝫ filtro madefacto in aliquo predictoꝝ: ⁊ in iuncturis inuoluto. ⁊ aliqui recipiũt vapores resistẽtes ex aq̃ prius bñ feruenti circumuolutis pãnis donec sudet membꝝ. deinde cũ tepefit aqua abluunt ⁊ per se sugi ꝑmittunt. Et aliqui lapides molares vl' lateres ignitos i aquã picijunt ⁊ fumum ex eis resolutũ i iũcturis recipiũt ad resoluẽdũ ⁊ exiccandũ. Et aliq recipiũt i toto corpe ad detinãdũ ⁊ euãdũ supfluitates ⁊ exicandum ⁊ ppie impotentes ad exercitiũ: ⁊ ad eũones in epti. preseruat. n. eos ⁊ curat: ⁊ propie vbi precesserit vomitus vel saltem enema vel extenuantia dicta ⁊ abstinentia inferius denotata in capitulo preseruationis. Et ex illis est fricatio cum nitro: ⁊ sale nõ solum iuncturarũ sed corporis vniuersi: ⁊ sepeliri in arena calida donec sudet vel in lisciuio sed caput oꝫ: ꝙ sit coopertuꝫ a sole: ⁊ aliq euaporant cũ aceto calido simplici in materia calida aliqui addũt sal in vtraq;. oia. n. hec predicta resoluendo tollunt doloꝛẽ ⁊ ꝙfortant. Unctiones ⁊ ẽplasta plra ad hãc intentionem posuimus in nr̃o antidotario quenientia: ⁊ expta: ⁊ hic aliqua fm aliquos subiungemus expertos medicos ⁊ famosos. Unguẽtũ bonũ magni iuuamẽti. ℞ olei antiqui quantitatẽ lib̃. vnius ⁊ coquatur in eo vipera cũ ruta ⁊ vngatur sanat. n. sanatiõe integra ⁊ est Albo. Aliud resoluens residuum dol': iuncturarum caliduꝫ in fine. ℞. aloes croci ⁊ mirre añ partes equales liniant cuꝫ aqua caul'at; endiuie ⁊ oleum camomile vel cerotum ex eo diaquilon dissolutum in oleo camomille ⁊ maxime post balneum aque calid. dulcis quod in frigidis non ꝙuenit cum dilatet ⁊ humectet. Aliud ad idem. ℞. vesper tilionũ decolatoꝛum numero. xij. succi almatinatoꝛum olei antiqui: añ lib̃. ʒ. aristologie. ʒ. iij. decoquantur omnia simul donec consumatur aqua ⁊ remaneat oleum. ẽ. n. sanum ⁊ exptũ. Unguẽtũ resolucs mãz iuncturarũ grossã: ⁊ frigidã. ℞. castoꝛei mirre costi pulueriz̃entur ⁊ misceañ cũ oleo antiquo. Aliud. ℞. stoꝛacis liq̃de armoniaci ⁊ misce cũ oleo iris ⁊ superunge. Aliud. ℞. ceraꝫ ⁊ dissolue in oleo ãtiquo ⁊ oleo iris añ. ʒ. i. adde pulueris euforbij. ʒ. ij. ⁊ vtere accendit. n. statiz caloꝛem in mẽbro Aliud calefaciens mẽbruꝫ. ℞. piperis castoꝛei euforbij: añ aureũ. i. piretri aur̃. ij. violarum aur̃. i. Et adde. ʒ. i. olei costini ⁊ vnge locum ⁊ est Rasis: sed addit ꝙ p̃moliantur iuncture: ⁊ talia in mã subtili ⁊ nõ sunt cõuenientia. Cum. n. per se sint resolubil' pauce resolutionis indiget medicinis qualia sũt calida anodina superius numerata. Et ante applicationem mediaꝝ precalefiat mẽbꝝ cũ calida donec rubefiat. deinde applicentur cum reiteratione. Aliud vngumentũ mollificans ⁊ resolucs simul ℞. cere. ʒ. v. olei irini. ʒ. i. medulle cruris simul. ℞. cere. ʒ. v. oli irini. ʒ. i. medule cruris vituli aromatici stoꝛacis bde lij galbani añ. ʒ. ɣ. liquefiat cera cum oleo irino ⁊ alie medicine pulueriz̃ate ꝙficiatur cum eis. Ex emplastris ad resolutionem materierum iuncturarum quedaꝫ sunt lenia quedam mediocria quedam fortia. Ex lenib⁹ est emplastrum de stercoꝛe vacino calido sicut emittitur vel calefacto: ⁊ est melius pulueribus alijs vel de stercoꝛe columbarum vel capraruꝫ cum oleo camomellino. Emplastꝝ quod cauillata dicitur ⁊ fit ex sulfure cocto in aceto cum modico croco vel mixto cum aqua ros in calida causa vl' cum vino in frigida. Aliud resolutiuum. ℞. armoniaci lilij: añ equales partes terantur cum vino antiquo ⁊ olo onfacio: ⁊ faria fabaꝝ ⁊ ẽplastrentur' caliduꝫ. Aliud ex cinere ciclaminis cum aceto ⁊ melle ⁊ est mirabile valde.

Aliud mediocre. ℞. cinerem caulium in quãtitate quavis senugreci decocti in vino florum camomille añ. ʒ. i. armoniaci dissoluti in succo rute. ʒ. ʃ. conficiantur cum melle ⁊ emplastrentur. Aliud. ℞. sulfuris partes duas florum camomille partem. j. pulueriza ⁊ confice cuꝫ olo laurino: ⁊ operare. Aliud. ℞. armoniaci. ʒ. ij. dissoluat cum fece vini quod sufficit emplastretur. Aliud forte. ℞ olei antiqui lib̃. i. ʃ. nitri alexandrini glutinis albotiz añ lib̃. i. euforbij. ʒ. i. ireos. ʒ. ij. farine senugreci lib̃. i. ʃ. ⁊ fiat ex eis emplastrum. Aliud. ℞. bdelij oppoponaci liq̃fiant cũ adipe anseris vel anatis: ⁊ emplastra. sunt enim innatiua valde doloꝛibus factis ex humoꝛe crudo. Aliud

fugitiuum resolutiuũ. ℞. nitri vnich. ij. ℣ fiat ex eis emplastum. Item sumatur cufozbium ℣ misceatur cũ oleo de lilio ℣ vngatur cuz eo: ℣ ẽ ex mediocribus. Aliud forte ℞. baurach galie piretri stafisagrie ℣ calcis aã' misceãt omnia cum melle ℣ aceto ℣ emplastetur est auic. Aliud rasis lene. ℞ Recipe farine fenugreci cuz aqua mellis ℣ calcis cũ pinguedine antiqua ℣ stercus capzarum cum oxymelle cineres caulium cum armoniaco ℣ armoniacum cum oleo antiquo ℣ aceto. Aliud. ℞ Recipe farine lupulozum stercoris columbini fenugreci: ana partes equales confice cum oxymelle ℣ superponẽ. Aliud. ℞ Recipe radicum ireos aristologie elli aibi conficiantur cum oleo. Aliud forte secũdum rasis. ℞ Recipe aristologie. piretri radicum capparis lupinozum ireos: stercoz columbozum calcis ana partes equales de ficubus siccis quantum de omnibus contere ℣ confice cum oleo antiquo. Aliud emplastum molificans ℣ dissoluens. ℞ Recipe armoniaci bdelij: stozacis liquide ana. ʒ. ɣ. oleum iris quantum sufficit ad mollificãdum ℣ conficiatur cum ficubus nigris. ℑn cauterizatione ministranda in dolore iuncturarum plura sunt attendenda. Causa incitans scilicet instrumentum seu cauterium tẽpus hoza locus modus cauterizandi ℣ ordo. ℑDzimo quidem conterenda est causa que nos incitat: ℣ inuitat ad ministrandum ipsam que est duplex scilicet causa necessitatis ℣ cause vtilitatis que a patienti loco sumũtur Causa necessitatis nos inuitans ad eam est quia predicta medicamina non sufficiunt: quare ad ipsum tanquam ad remedium cirugicum ℣ vltimum recurendum cum sit cã vtilitatis ℣ iuuamenti vt infra sequetur. ℑNon sufficiũt autem predicta ex eo ꝙ membza cozpozis nutritiua adeo sunt ex diuturna passione defecta ℣ habituata diserasia ꝙ materiam regenerando assidue multiplicant ℣ flegmaticã ex etiam bono seruato regimine. Et multo magis cuz ex pregenerato fastidio nequeant ipsum seruare dicte vt superius dictuz est iuncture fiunt debilitate ℣ sub dominio ipsozum posite in recipiendo vie quoꝙ sint dilatate ℣ lapie vt continue ac ipsas refundant materiam que non cesset liquentibus doloribus molestare nec valeat per predicta educiꝙ fiunt a nutritiuis quotidie generata vl' ꝓpter inobedientiam ℣ lasciuiam vel ꝓpter impotentiam capiẽdi ea nec que fluxit bono modo resolui ꝓpter sue cõgelationis grossitiem ℣ vt cositatis ineptitudinem ℣ soliditatem partium iuncturarum maxime si sint iuncture posite in profundo sic sũt iuncture anche scie: genu ℣ spatule vt superius habuisti. ex qua timetur ne multiplicata vlterius sua lubrica humiditate iuncturaz anche ℣ scie ad dissolutionem producat vel congelata ℣ impurata ad cõtractionem ℣ nodositatem ipsam ℣ alias: ℣ membzorum i potentiam' in operationibus alijs necessarijs exercendis Sicꝙ indigeat patiens alio ad delectationẽ cozpozis ad boli immissionem ac ani abstersionẽ in secessibus de quo ℬ. dixit. Quicunque nõ mollis fuerit nature: debz vtique magis eligere centies mori ꝙ talem substinere vtrã ministranda est itaꝙ cauterizatio necessaria. Causa vtilitatis quam ex ea consequtur patiẽs est multiplex. introducit enim iuuamenta ℣ perseuerat a sintomatibus ℣ periculis prenarratis iuuamenta introducit. nam suo calore membza confortantur ℣ confortata cuz eis calor materiãm fluxam subtiliat pozos aperit ꝓmpte resolut atꝙ consumit si frigida sit ℣ humida cum sit contrariũ non calam sibi similẽ cũ cã augeat subtiliet ℣ inflãmet ℣ fauorat furere ꝓut inquit ℬ. vbi sit pauca. ℑDeseruat etiaz a sinthomatibus ℣ periculis ꝑnarratis cuz vias ℣ ductꝰ refundentes ad iuncturas regeneratam materiam rarificet atꝙ cutez fluxam materiam subtilitet ℣ liquefaciat ℣ attrahat de profundo ad cutis exteriora: quatenus per apertionem eozum cõmode que fluxa est ℣ que fluxura est ante ꝙ ad iuncturas perueniat ex eoꝝꝰ valeat expurgari. Tempus electum etatis. s. vt post. xuj. ãnos ℣ ipsius anni. s. temperatuz vt veris ꝓpre ℣ autumni. ℑDora ministrandi est cum cozpus pre euacuatum vel purgatum existit stomacus est manitus ℣ aer temperatus ỏ mane. s. infra tertiam. ℑnstrumentuz vero quod est cauterium duplex est actuale ℣ potentiale. actuale est quod per ignem fit seu instrumentum ferreuz vel aureũ ignitum. ℑDotentiale vero quod fit per medicinas comburentes ℣ vlcerantes: vt cantarides alleum ℣ alias superius enumerata. Earum autem melꝰ ẽ actuale sicut testatur in libzo de cauterijs capitulo primo Albucasis dicens ꝙ ignis est simplex cuius opatio nõ peruenit nisi membzũ quod cauterizaꝭ nec nocet aliijs membzis cõiunctis nisi nocumento paruo. actio vero medicine cõburentis puenit ad id quod elongaꝭ ex membzis ℣ forte facit accidere i membzo egritudinẽ difficil sanatõis: ℣ forte interficit: fz ignis nõ facit illõ ꝓp subtilitatẽ ℣ bõitatez sue nãe nisi supfluat. Locꝰ vt i dolore humeroꝝ vel spatularum apponatur cauteriuz tribus digitis sub humero inferius a iuncture non in ipsa: tũc. n. causa erit si in ipsa iuncture ponaꝭ ℨtractionis ℣ spasmi. Et si accidat vt dislocet humerus ꝓp hũiditatez lubricantẽ ꝓut ℨigit in scia ℣ nõ figulaꝭ in hoza reductiõis sue ted iterum resiliat foris apponaꝭ cauteriũ subtiliatũ cũ instrumẽto triãgulato donec penetret cutẽ vsqz ad latus aliud. Et si ponatur in foramine laqueus erit bonum primo tamen dislocatio ad suum reducatur locum ℣ prout potent melius conseruetur. ℑn dolore vero dorsi ℣ lumborum fiet cauterius digitis tribus sub ipsis ℣ fõtanella. ℑn dolore vero iuncturarum manus ℣ brachu fiat cauterium tribus digitis a nodo. Item in passione sciatica ℣ dolore ponatur cauterium triangulatum super scia: ℣ cum accidit vt dislocetur ℣ humiditate lubricum faciens: ℣ tũc reducatur ad locum suum: ℣ bono modo seruetur ibidem deinde cauteriza' super piscidem anche cum cauterio circlari postquam signasti cum enclaustro in circuitu piscidis ℣ sic resoluatur vt cadat ipse piscis in medio circlari. Alius modus est. ℣ est ℞ Rasis accipiatur instrumẽtum ad modum coclearis factum de ferro ℣ sit diametꝝ eius: sicut medietas palmi. ℣ sint in circuitu due eminentie ad modum ossiũ dactulozum ℣ ignias: ℣ iaceat egerr super latus suum sanum: ℣ super piscidem anche signa' circulum ℣ superpone. ℑn artetica vero ℣ dolore superioꝝ membzoꝝ ponatur cauteriũ supra nodũ i pede a parte exteriori ℣ aliud similiter i fõranella tribus digitis sõ genu studeas quoꝙ locũ peciularẽ eligere vbi cauteriũ ℣ est fontanella illaꝝ ptiũ ꝓdictaꝝ inter duos lacertos ℣ cozdas iuncta ꝙ qua vene. Et ductꝰ sũt nãlr tranſeũtes Sic ergo illud ibidẽ i primas ℣ apta cute virtute cauterij: rarefiat ℣ aperiãtur sic vt mã eorũ fluere consueta expiret: nõ ãr totalr icidaꝭ ne nutrimẽtũ subiectis pticulis auferaꝭ nec vt lacertũ neruũ vel cozdã attigat ne spasmꝰ

subsequitur. Modo vt iaceat infirmus sz figuraz magis apta opositioi ipsius. Et phibeat ei motus z cõseruet ei circuitus doloris z ipleat medium ei sale z poat desup panꝰ olei: z poat desup pannus: Et igneat cauteriũ aureum vel ferreũ iusto mõ: z iter locũ z ipsũ instrumẽtũ mittatur quod pfũdationẽ cauterij regulet sic vt cutẽ totaz pforet trãseatq; vsq; ad carnẽ z ad vias pueniat vel eaz supficiez nõ vltradeide repleat ipressio adipe z suppositaꝰ lãa liget sitq; sup caput infirmi vas aq̃ ro. plenũ q̃ irroret faciescũ sudat z ãgiat. Ordo quoq; ẽ vt pcedat debilis ipressio cauterij deide sequat fortis z sufficiẽs: pcedat stupefactio mẽbri qua minꝰ sẽtiat ẽ laudabilis: z hoc qualr fiat infra dicemus tertia sectione. Impssio quoq; cauterij apta reseruet ãtenꝰ materia illa fluatq; ad iuncturas fluere cõsueuit: z q̃ fluxa ẽ z tracta expiret. Si. n. claudat cũ via solita pcauterio ibi generata cicatrice totalr obstruatur z materia regeneret non seruato regimie debito z eũone nõ facta vt oz p iterualla multiplicata nõ valẽs currere ad iũcturas vt ꝙsuetum regurgitabit ad iferiora pncipalia z ad mortẽ pducet z erit error nouissimꝰ peior? poze nisi p iterualla modici tẽporis quoquo mõ purget. Ex his aũt que apertã seruãt ipressionẽ ẽ cerea spa intus iposita z solũ edere suppositũ vel cepe tritũ cũ melle. Dolor colli ẽ dolor iũcturaz eius lacertoz z cordaz circũstãtiuz. Et cã eius ẽ similis cãe doloris: dorsi z ẽ a cerebro plus. Et signa eius sũt manifesta quod ẽ q: nõ pot patiẽs voluere caput suũ imo stat ac si patiat tetanũ. z apud motũ eius sẽtit dolorẽ fortẽ. Et cura ẽ consimilis dolori dorsi z ex cõuenictibꝰ z appropriatis ẽ cplastũ ex solijs suchẽ. i. cipressi vel vngere cũ oleo de cãomilla z de amigdalis dulcibꝰ z iuolutio cũ pãno calido suffũigato ligno aloes z thure Dolor hũmeri ẽ dolor iũcture qua adiutoriũ cũ furcula z spatula alligatur: z q̃q; est fixꝰ i ea q̃q; ad spatulas extẽdit pp ifirmũ sitũ z motum. Et q̃q; vsq; ad manus z digitoz extremitates velut i sciatico fit. Et causa eius est cõsimilis cãe doloris aliaz iũcturarum ppria z ex cõitate plurimũ ad cerebz supius situatũ z ad nutritiua propellentia sursũ maxie sibi vẽtosa. Et signa eaz sunt i genere cõsimilia signis aliaz. Cura quoq; consimilis drãs tñ in mẽbra nã que ẽ positio supra vite pncipiuz z vicinitas ad ipsum qua pp ẽ necessariuz vt apocrustica dimittant oia cũ mãz aptã descẽdere ad illud pp grauitatẽ facile ipellãt pp situ z vicinitatẽ: sz oz vt extrahat ad extra quoquo mõ vt ẽ superius dictũ: z cũ propijs doloribꝰ sedet quoz quedã sũt simplicia quedã cõposita: z ex simplicibus ẽ i fro oleuz masticinũ z costinũ z aq̃ ardẽs iũcta est efficaz z expta. In calido vero oleum rosatum z oleum camomille simul mixta z alia omnia omnibus superius numerata.

¶ Capitulum quartum de dolore dorsi.

Dolor dorsi ẽ sẽsus rei nocue ipimẽtis malitia cõplexiõis: z vel cõtinui solutiõe vel vtraque i cõcatenationibus spõdilũ dorsi: z ẽ plurimũ grauatiuus z extẽsiuꝰ. Et q̃q; ẽ i collo tantũ z q̃q; i dorsi z spõdilibus eius z ẽ aut cãis intrisecis aut extrisecis. Si ab itrisecis aut appropriatis aut a cõmunitate propria sũt mala cõplo quecũq; plurimũq; fra pura vel cũ hũoris vitio z plurimũ fro flegmatico itercluso in lacertis z cordis iter medijs spõdilibus z inuolutis dorsi aut replẽte illos z trahẽte seu extẽdẽte vt i doloz iũcturaz contigit aut mollificante z lubricũ faciente. vnde accidit dislocatio nõ cõfirmata ad alterã quattuoz: partiũ quare accidit gibbositas cõcauitas arcuatio torsio z asma sicut inuit G. aut vẽtositas itercluſa i osse frangẽs ipsuz nõ cõplete nec fractione magna qz tunc esset mortale aut apostema. Factꝰ ãt a cõitate aut ẽ propter repletionẽ vene magne extẽse supra dorsũ: aut propter appositãta vel vleus pulmonis. Et cãne eius vel pp asma ex quo accidit dislocatio z gibbus vt dixit hip. aut propter debilitatẽ renũ z coz materie aut pp cõitatẽ matricis cuz patitur suffocationẽ aut cũ appropinquat paroxisinus mẽstruorum: aut cum appropinquat tẽpus partus: aut cũ appropinquat hoza crisis ex mã declinãte vt euacuetur cretice per regiones inferiozes cuius significatio doloz dorsi est factus. Aut a causa extrinseca est vt a laboze nimio: z ex illa ẽ factus a nimio coitu z ab onere rei grauantis z a pcussiõe z a casu facientibus dislocationem vel seperationẽ vel fracturã vel apostema. Signa si ergo fit a cã ppa manus inuenit dolorẽ in eo. Et si sit a mala cõplexione pura qualitas actualis calida vel frigida idicat z sẽsus infirmi sine grauedine sentiẽs illã z iuuat a ctrario leditur a simili z eius iceptio ẽ paulati: z si ẽ hũida non exiccabit oleũ quo iungeꝰ si ficca exiccabit illud z pcessit fabris fames z fluxus z vigilie laboriosus motus nec cãz antecedẽtiũ signa erũt. Si vero cũ hũoze fuerit signa cãrũ antecedẽtiũ. s. replectiõis cachochimie oñdẽtẽ regimen precedens exeuntia: z circũstãtie similes necnõ z grauitas loci q̃q; paulati icipiẽs vel extẽsio si fuerit uẽtosus vel dislocatio iũcturaz ficẽs vel sequẽs. Si vero sit ab apostema te ẽ dolor aggrauatiꝰ maior z febris q̃q; z malitia ãhelitus z pulsus frequẽs z velox. In facto ãt a cõitate non iuenit manus i loco doloẽ: z hõc si a cõitate sit absoluta. Et si sit a repletione vene magne significat repletio corporis z venaz z extẽsio doloris i toto coꝛpoze z dorsi cuz caliditate z iflamatiõe z pulsatiõe i loco. Factũ ãt a cõitate aliom mẽbroz dispositio illoz mẽbroz oñdit. z similiter factũ a laboze z onere precessio ipsoz indicat: z factuz causa casus z pcussionis z gibbositatis precessio coz per infirmũ tibi indicata manifestat z sensus visus z actus tibi fracturam z sepatiõez z dislocationẽ ab illis itreductã indicãt z demõstrãt: Cura doloris dorsi ex sũma cute doloris iuncturaz exãte cũ sit species eius est due res. s. causa impzimentis abscisio z doloris sedatio si quidez fortis sit z itolerabilis: qõ ẽ raro nã si pus exist sola ẽ abscisio cause: auferẽdo. n. cã simul z doloẽ auferemus z nõ ecõuerso sẽp. In cura ergo doloris q̃q; ad sinthoma z doloẽ prius istam cũ sedãtibus z plurimũ ad cãz itẽdim cũ ablcidẽtibus q̃q; vtrũq; agimus ꝓut supra i cura sode ẽ dictũ. Sedãtia doloẽ vehemẽter sũt duplicia cõplexione z proprietate a cõplexione sũt duplicia. s. calida tẽperate z anodia fra apocrustica z narcotica siẽ supra i cura arthetice dẽm ẽ. Drie sũt i mitigatiõe huiusmõi doloris quenictia. Secũda sũt vitanda z maxie si sint fortiter stiptica z exterius applicata maxie cũ inimica sint nexuis z ossibus materiã repellãt ad iteriora z pncipalia. Tertia nõ sũt ꝓcedẽda cũ plurimũ cãz iprim tẽ nõ auferat sz detineat z naturã mortificãdo doloꝛẽ sedẽt vel mitigent vnde mẽdosa dicũt: vnde nõ ꝓpetẽt nisi cãu vt cũ prima nõ sufficiãt: z doloris potẽtia ad itolerabilitatẽ ac resolutiõez ꝓducat: sz illõ at raro: sz oz q̃ mistreꝰ cũ mõ supius dicto. Que a ꝓpetate sũt sedãtia supi dixim simplicia

ꝙ ꝓpositā abscidētia cāz sūt. Mās dolor sit a mala ꝓplexione ꝯtraria alterabūt. Et q; vt plurimuz sra ambulatio ꝙ exercitiū curat ꝙ regimē calz i aliis rob⁹ nō nāb⁹: ꝙ ꝓpe scibis ꝙ potib⁹. cib⁹ ēt ergo aq̄ cicer nigrū: ꝙ spagi cum acoro: ꝙ vitelo ouoꝝ ꝙ carnib⁹ colūboꝝ: ꝙ ture galloꝝ: ꝙ potēt vio subtili vinoso paꝝ liphato. Et exteri⁹ calefacto ria approximēt ex fricatiōib⁹ cū mānibus calefactis: ꝙ sacellatiōibus ex cāomilla pulegio origão calamēto sale ꝙ siseleos ē. n. ꝓpriū. Et oleis. s. rutaceo costio laurio nardino vel de lilio qō ē mirabile vel de aneto vel de storace. Et ꝓpter si sit ex cōtate doloris renū. Et ex cerotis ex p̄dictis oleis ꝙ succis predictaꝝ herbaꝝ ꝙ torefactis cū cōpressiōe unctis: ꝙ balneis calis ꝙ emplis ex predictis ꝙ armōiaco opopopōaco serapio ꝙ bdelio. Et si fuerit cū hūore si quidē fuerit sāguis replēt venā illā supra dorsū extē sā flebothomia de nigra vel de safena ē cōuenies vel sciatica vel que sub poplite ē vel de emorroidibus. Et subsequenter unctō cū aliquo leui frō vt oleo ro. ꝙ balneo frō potētia ꝙ nō actu. Et pot⁹ aque granatorū ꝙ similū. Si vero alius hūor: si quidē colericus iera ℔. cōfortata cuz diagridio bñ represso precedēte digōne cuz oxizachara. Si vero fiūt flegmatica iere magne ꝓpter vt ē iera colo quintide: ieralogodion: ꝙ pillē fetide ꝙ de serapio ꝙ de tapsia precedēte digōne cū sirupo acetoso cōpositio vel sq̄litico vl' geleniabi vel oximelle simplici. Si vero mlicus quod ē raro pillē de lapide lazuli sūt quemēte p̄cedente digōne cū sirupo ex acetosa de buglosa ꝙ borragine clisteria trahētia que ex asaro cētaurea polipodio agarico colloquintida: ꝙ ieris ꝙ derivatio ꝙ euacuatio cū vomitu: deide calefactoria p̄dicta ꝙ balnea termaꝝ ex fūs aquis salsis ꝙ sulfureis. Et cū potiōe ex tiriaca. diateserō piretron. Et cū unctionibus de euforbio ꝙ de terbēthina: ꝙ oleo apostoloꝝ ꝙ cū ēplasto de gratis lauri. Et si quidē sit ex vento post predicta detur oleū ō kerua ꝙ ventosa applicēt loco: ꝙ laculi ex milio ꝙ sale vel sulfure. Et fiat unctio ex oleo nardio ꝙ rutaceo. Rubificātia quoq; applicabil aut n. resolvēt ipsā aut ad cutē dorsi ducēt eā. Et si quidez sit hūor: lubricās ꝙ mollificās faciēt dissolutionē post purgationē ꝙ euacuationē applicēt epithiata ꝙ ēplā exiccātia sicut ē spōgia maria recēs ifusa in aq̄ alūmis cum sale baurach sal nitro ciere spuma maris mirra sādaracha sulfure dissolutis i eo vel lisiuo: vel aq̄ maria ꝙ vio: ꝙ ēplā facta ex eis cū calamēto bachis lauri cipo ꝙ storace: sicca. Et si quidē mā ex aliquo mēbro refūdat illā ex illo euacuare ꝙ derivare cōfortare ꝙ eius vias aperire: ꝙ expurgare oz nec nō ꝙ dorsū ꝓfortare ne recipiat vt ē superius dictū: ꝙ hoc cū fricatiōe sicca. Ali ñ. G. ait q; fricatio ꝙ maxime sicca prohibet plodos doloribus quibusdā qui mēbris generātur generari i medio tēpore assūpta ꝙ maxie añ duas horas paroxismi. Cōfortāt. n. ab ea mēbra: ꝙ minus suscipiāt ea que assuete ifluūt reumata: ꝙ hoc cōe oīuz ē etatū. Si vo fit ab apostēmate i lacertis ꝙ cozdis ipsi⁹ cura ē cura apostematis vt supi⁹ habuīt. Et siē ex ꝓpiquitate terminum mēstruoꝝ puus vel crisis cū tēperatis ꝙ anodinis sedantibus dolorē ꝙ imūtib⁹ motū materie absq; eo q; inducāt ebullitionē i ea ꝙ motū fortē que sūt nota. Et si quidē factus fuerit a nimio onere ꝙ motu rei grauātis ꝙ pcussiōe i ducētibus dislocatiōe ac pcussiōe vel fractura. Cura ei⁹ ē tres res: ꝓia ē necessario a motu oneris ex delatione percussiōe ꝙ iūctiōe quietis. Inqt. n. ipo. In oi motiōe corporis cū ceperit quis dolere quiescere stati remediū est se cūda ē nutritio cū cibis ꝙ potibus boni nutrimēti: ꝙ similiter si fiat cotu: tertia ē cura dislocatiōis ꝙ fracture quaz dicemus si xp̄s voluerit qui sit benedictus. Et ex cōuenientibus cum proprietate i sedādo dolorē dorsi sunt simplicia ꝙ composita. Et ex simplicibus est oleum veteris naragil'. idest nucis indice confert enim dolori dorsi ꝙ geniculi ꝙ spinachia doloribus dorsi sāguīcis: ꝙ propter geniculi calido. Oleander dolori dorsi valet ꝙ gēiculi antiquis more emplasti superpositū. Et decoctio sparagi bitur ꝓpter dolorē dorsi: sic confert dolori dorsi maiorana si ponitur in cerotis ꝙ liēmaf super eum ꝙ inguina magaleb est bonus doloribus dorsi: ciperum confert: ꝙ strungat dorsū: ꝙ neruos siseleos confert hora idest auellana i dica dirumpit ventositates in dorso: ꝙ ex succo fit cerotuz ad dolorem dorsi. Compositā deinceps sequuntur receptio pillularum de tapsia descriptione democriti conferētium ad paralesim dolorem dorsi genuuz ꝙ ancharum ūcturarum ꝙ podagre. ℞. aloes turbit hermodactilorum ana. ʒ. i. tapsie: acori sal naptici pulpe coloquintide agarici: granorum hermel bdelij serapini ana. ʒ. ij. zinzib. macropiperis masticis sinapis anisi costi: anneti ana. ʒ. i. epithimi: mirobl'. amborum: ana. ʒ. v. conficiantur cū aqua calium: ꝙ alkekengi: ana. ʒ. ij dosis est. ʒ. ij. cum calida. Cōfectio pillularum de deinde ꝙ est species grammis vel cataputia conferentium ad torturam colicam dolores dorsi ꝙ genuum ꝙ omnem dolorez cuius causa est flegma grossum viscosum: ꝙ ventositas grossa. Recipe cinamomi ex corticati a cortice suo superiori de quo projiciantur ligne reperte inter duo frusta ꝙ granorum dendo sicca liquiritie: agarici albi alkekengi: ꝙ herbe eupatori: absinthij: aloes ana partes equales: tere ꝙ confice cum aqua: ꝙ iformentur pillule parue: ꝙ ille qui ō eis facit pillulas inungat suas manus ex oleo ō balsamo ꝙ odorifero dosis earuz est a. ʒ. i. vsque ad. ij. ꝙ sit super eas cibus zarabegici ꝙ sunt alkangi. ¶ Pillule de oppoponaco lisasemoni conuenientes ad dolorez genuum ꝙ dorsi ꝙ paralipsim ꝙ torturam. ℞. zinzib. macropi: tapsie inde: mirabolanorum citrinorum emblicoꝝ ꝙ pellis: mirr': turbit: scamōee: creci castoreī: añ ʒ. ij oppoponaci: hermodac. serapini: bdelij. armōiaci: pipe colloquintide añ. ʒ. ɣ. aloes. ʒ. xɣ. Infundantur gūme in aqua caulis: ꝙ conficiantur cū eis medicine ꝙ informētur pillule. dosis ē. ʒ. ij. ¶ Pillule ō euforbio conferentes ad paralisim ꝙ mollificationem ꝙ humores crudos delēdentes ad neruos ꝙ membra. ℞. agarici: pulpe colloquintide euforbi: serapini: añ. ʒ. v. aloes. ʒ. ii. conficiantur pillule cuz succo alue dosis. ʒ. i. ꝙ. ʒ. ¶ Iuliꝑ. erap. clistere ꝑferōs ad dolorem dorsi ꝙ colicā ꝙ soluit hūores grossos ꝙ itelligens āferioribus confert ꝙ sciatice ꝙ dolori ancharum. ℞. se. limi fenugreci centauree maioris ꝙ minoris: añ. ¶ Pillule. i. medule cartami. ʒ. ij bassach. ʒ. i. ꝙ. ʒ. ficus. ɣ. numero: furfuris salis indi añ. ʒ. ij. camomille. ʒ. i. ʒ. kerua cōtriti. ʒ. i. serapini oppoponaci bdelij coloquintide nastur cij: amigdalarum amaraꝝ cōtritaꝝ añ. ʒ. ɣ. coquantur cū vi. lib. ꝙ ex virgis masculinis numero. v. caulis sicle rute ana. ʒ. i. aque donec remaneant due: ꝙ colentur dentur ex ea pillule. ij. Et i descriptione alia due tertie lib. i baurach tertij. ij. ꝙ olei sisamini olei olive: ana. ʒ. i. olei de ben. ʒ. ʒ. olei de spica. ʒ. ʒ. misceantur ꝙ clisterizentur ex ea tepida: ꝙ quādoq; fit sine gūmis. Aliud. ℞. armoniaci se

rapini opoponaci sarcocolle ana.ʒ.5.fundantur cum vrina tauri tribus diebus. Et clistererizetur cū eis i q̄ti tatē.ʒ.iiij.ꝛ omni die.v.vicibus al' diebus. Abo.confectio nominata iperialis conferens ad difficultatē vrine ꝛ doloꝛē dorsi ꝛ debilitatem renū. ℞.ꝛ dimitte spacio triū vel quattuoꝛ regulozū vel lunarum.

¶ Capitulum quartū de doloꝛe anche ꝛ sciaticho ꝛ medicinis eius.

Doloꝛē anche quādoqz ātiqui sciaticū appl'arūt quod ē qꝛ cōueniūt in essētialibus licet in accñtib⁹ dīant coꝛp̄ōē. Cōueniūt qdē i essētia lib⁹.s.i mēbꝛo seu loco p̄cipalit patiēte qui iūctura ānche eē dignoscit cū sit ex sūma iūcturaꝝ doloꝛis ambo.n.in eo icipiēdo queniūt:ꝛ i cās ipamētibus:que vtrobiqz sunt eedem:ꝛ sunt intrinsece:ꝛ extrinsece. Et intrinsece sunt propꝛie ꝛ ex cōitate propꝛie sunt plurimum mālis:ꝛ hūoꝛales alterātes iuncture ipsius partis ꝛ extē dens replendo ꝛ hoc plurimū sūt flice ꝛ ventose deinde sanguinee deinde melācolice deide colice:ꝛ q̄ñqz mixte Et cōitate vero sūt plurimū matricis ceruicis ꝛ ex pmutatione materie passionū eius ad anchaz cui appodiatur Et q̄ñqz pp vicinitatez. Inquit ipo.si mfix in vertebꝛo posita fecerit saniem ꝛ cerera. Et extrinsece si sunt plurimum casus ꝛ percussio ꝛ debilitas sequens lesionem super rem durā ꝛ assiduitatem equitandi insuetam saltum ꝛ ābulationem foꝛtem. In accidentibus vo eoꝝ dīnt:licet.n.mēbꝛo seu iūctura anche queniāt principaliter diserūt tñ quātū ad circūscriptionē seu firmitatem eius in ea ꝛ extēsionem:si enim doloꝛ ipsius ē fixus:ꝛ permanet in iunctura ꝛ circūscriptus ōꝛ doloꝛ ānche. Cū vo extē ditur per lacertum ꝛ neruū latum retro per coxā inferi⁹ sciaticas ꝓpꝛie nūcupatur a scia quod coxa ē nūcupatuz Sic quoqz licet in causis queniant q̄tū ad earum speciē dīnt tñ quātū ad quātitatē ipsaꝝ. Cū.n.cā ē stabilis ꝛ firma i loco minoꝛis quātitatis esse dignoscit quātuz cū extenditur per neruū idē p̄stādo nocumentū in toto nō. n.nisi sua multitudine ampliatur tñ ꝛ ad tā remotas extē ditur partes ꝓma non dimissa.quandoqz.n. vt dictū ē ad coxā extenditur per neruū latum sicut Abo.dixit:vel venā vemētē ad vtrunqz pedem ex parte inferioꝛi duarum partū vene oꝛientis a gibbo epatis sicut dixit. Rasis. Credo quod materia illa sit in vena quā replet ꝛ trāsfunditur ab ea ad illū neruum:ꝛ impedit motū. Et q̄ñqz permutaf de iunctura ꝛ est i neruo lato ꝛ quandoqz vsqz ad genu ꝛ ipedit inclinationem:ꝛ erectionem. Et quandoqz vsqz ad crus:ꝛ pedem:ꝛ impedit stationem:ꝛ quādoqz finaliter vsqz ad digitos ꝛ impedit firmitatez:ꝛ q̄ñ que sua multitudine sīa mucilaginosum lubꝛificando ꝛ mollificando ligamenta producit vt vertebꝛuz de pisciō anche resiliat foꝛis ꝛ reintegratur ꝛ accidit dislocatio ꝛ claudicant modo nisi vstione sanantur. vnde ipo.in.affoꝛis.ait. Quibuscunque a sciatica molestatis vertebꝛum resilit foꝛas ꝛ iterum reuertitur in locum suum hījs tabescit crus ꝛ claudicant:ꝛ non vtantur. Conueniunt quoque in foꝛtitudine curationis foꝛtioꝛis:ꝛ difficilioꝛis enīz cure sunt quantum doloꝛes aliaꝝm iuncturarum propt loci profunditatem licet doloꝛ humeri ꝛ spatule sint piculosioꝛes propter propinquitatez ad principalia: lz quoque curentur difficiliuꝰ. Cuz vero curati sunt ꝛ eradicātur earum materie redeunt facile q̄libet ex cā. Similiter ꝛ podagra propter situm mēbꝛi ꝛ lōgiquitatē.doloꝛes vo iūcturaꝝ supꝛioꝝ vt man⁹ tardius ꝓp sitū:ꝛ ꝓpinquitatē ad p̄cipalia. Signa cāꝝ ei⁹ ex generalib⁹ signis sūt i ꝑhemiali capitulo nota:lz difficilioꝛis inuestigationis sint ꝓp māe ꝓfunditatē ꝛ distātiā a sensu maioꝛem ꝛ ipsaꝝ cognitio pōt arbitrari ex spē ꝛ quātitate doloꝛis circūstātijs inuātib⁹ ꝛ nocētibus ꝛ exeuntib⁹:lz ex alijs minus q̄ doloꝛ iunctuꝝ aliaꝝ ꝓp ꝓdictā ꝓfūditatis cām Cura ei⁹ ē cōsimilis cure generali doloꝛis aliaꝝ iūcturarū:qꝛ artetica dicit i tātum ab ea differens in quantū nature mēbꝛi propꝛia medicamīa:ꝛ remedia localia apocrusica ꝛ diaforetica suis appꝛoximando partibus variat ꝓpter sitū cū mā i ipso sit posita i ꝓfūdo ꝛ ad locū ꝓfūdū curat: ꝛ proinde extrahentibus ꝛ resoluentib⁹ egeat foꝛtibus apocrusticā exterius applicanda ꝛ interius cū clisteri ipsū recludēt ibidem maxie sint foꝛtia ꝛ stiptica ibique retinebūt ꝛ multiplicabūt:ꝛ multiplicata nocumētū dissolutiōis quod i pressura ē ex se ipamet magis ꝛ cōdem nabit q̄re difficilius:ꝛ tardius resoluet: lz rarissime lapidescat ꝓp āplitudinē vacuitatis iuncture ꝛ eius sitū ꝓfūdū. Qua ꝓpter caloꝛis influctiā plus recipit alijs exterius situatis. Et foꝛtasse ipsā ad principalia repellēs ꝓpter ꝓpinquitatē cū plūa vis fuerit ꝛ foꝛtis effusiōis sicut i doloꝛ hūeri ꝛ spatule supi⁹ dictū ē. Quare oꝛ vt cū māz in p̄cipio fluctē ad ipsā retinere volueris ꝛ doloꝛē ipressū ab illa sedare appꝛoxies illa debilia:que defēdunt mēbꝝ vel locū materiā fluctē refrenēt nō repellāt ꝛ i crudēt vt sūt foꝛtiter stiptica que materiā ibidē retinēdo multiplicēt imo sint debilia si materia sit calida ꝛ subtilis vel sint aliq̄ calida eis mixta que excessū frigiditatis ꝗpent inuēt i penetrādo sintqz ex lenictib⁹ sūptaqz mollificādo sedāt doloꝛē ꝛ materiā resolutiōi adequāt. Vel saltē illa dimittas ꝛ fiat occupatio i euacuatiōe cū ꝑhlebotōia vene magne q̄ respiciat mēbꝝ si qō mittēs sit a recipiēte deriuet cū tractatatiōe ad ꝗtariū cū ventosis ꝛ emplastris ꝛ alijs doloꝛosis:ꝛ cū flōia vene sciatice i statu:ꝛ ex quo declinauit:ꝛ cessauit a fluxu: vel saphene si doloꝛ sit leniꝛ nō extēsus i siluestri:sed in domestica parte ꝛ curuatura poplitis:ꝛ ꝓpe cū materia ē in supꝛemo quā q̄n ex ꝓpinquioꝛi educit ꝑ illis esse ꝑ. cōmendauit:ꝛ ex venis que flant ē vena iter minimū: ꝛ fz pedis si materia i inferioꝛibus iā existit ꝑhlebotōia.n.huiꝰ vene ē maius iuuamentū q̄ sciatice ꝛ saphene i hoc cāu:sic flōia saluatelle.manꝰ ē maiꝰ iuuamētū approbatū i egritudinib⁹ ep̄is ꝛ splēis i hoc cāu predicto:ꝛ i q̄busdā saguisuge loco flōie applicātur. In reliquis āt mēbꝝ cū euacuatiōe ex vomitu ꝑmo:deide cū clisteri ꝛ sarmatia leui:deinde cū foꝛti ꝛ eradicatiua p̄cedente digōne vt supius dictū ē nisi doloꝛis foꝛtitudo ad resolutionē pducat:lz illud sit rarius. Oō si acciat apocrusticis foꝛtioꝛib⁹ ꝛ narcoticis vtēdū melin.ē.augmētū materie q̄ coꝛp⁹ ad resolutionē pduci. In statu vo ꝛ declinatione oꝛ vt occuperis circa materiā taz fluxā cuz resolutiōe sint āt resoluctia sic ꝛ oia alia medicamina i ea q̄ i iūcturis reliquis foꝛtioꝛa ꝛ lēptomenis substātie ꝓp sitū ꝛ ꝓfūditatē virtutē hūtia attractiuā ad exteꝛioꝛa de ꝓfūdo ꝛ manifesta. Qualia sūt ventose cū igne vl'suctōne ꝛ scarificatiōe vel rubificātia vt vrtica calamētū ꝛ similia sinapis gūmi rute agrestis stafisagria piretꝝ nasturciū ꝛ gūma pini ꝛ pici cōmixta attrahit.n.ꝛ resolvit cuz ꝑduratione ꝛ vesicātia vt sūt tapsia:mel anacardi

epe allea emplāta: lac ficus ⁊ titimali: quibus miſcenda ſunt aliqua lenīctia ne ſua fortī reſolutione groſſū dimittāt lapideū qualia ſūt adipes ⁊ medulle. Et ſi vētoſa mā fuerit cū vētoſitatē extrahētibus ⁊ reſolūctibus exhibit exterius applicatis qualia ſūt que i inflatiōe ſtomaci ⁊ cura tipanitis ſūt dicta. ¶ Dedicamina propria ad ſciaticū dolorē ſimplicia ⁊ compoſita nunc dicemus ventoſationis mōz ad ea premittētes: ⁊ ē vt accipiat ventoſa duorū orificioꝝ vnī⁹ āt orificij ſecundum magnitudinē ache al terius ſtricti cū quo aer fugi poſſit ⁊ ſtrictū claudat bene ⁊ in āplo mittatur ſtupa ignita ſufficientis quātitatis deinde applicet ſuper anchā: deinde ſtrictū os deſopiletur ⁊ ſugatur bñ per ipſū quātū poſſibile eſt: ⁊ dimittat duabus horis: deinde auferatur ⁊ tergat locus: deinde veſicalia miſtrentur ſi expediat. Et ex medicinis ſimplicib⁹ ⁊ propriis ei ⁊ frigide eſt aſſaꝝ ꝑz omnē mōz adminiſtrationis eius ⁊ proprie infuſio eius qꝫ ꝙfert ſciaticis ⁊ doloꝝ anchaꝝ ātiquis. Cmis ad me cū aceto ſuperpoſitus ꝙfert ſciaticis ireos cliſterizatū: ⁊ cortex capoꝝ ꝙfert ei ⁊ balſamū ꝙfert ſciaticis bibitū. Et ipericō decoctio cū vio bibita quadraginta diebus ꝙfert doloꝝ anche ⁊ ſciatice ⁊ ſanat eam decoctio ſpagi bibitur ad ſciaticā naſturciuꝝ ꝙfert ebibitū ⁊ cliſterizatū ⁊ emplaſtatū cū aceto ⁊ ſanich ordei ⁊ cū iungit locus melle ⁊ ſup aſpergit puluis ei⁹ ſedat dolorē. Sordicies capraꝝ lactātiū vtilis ē ſciaticis ēplaſtatis deſuper ⁊ atrāentum aſſirie cliſterizatū: cū vio confert. Et ſtercore capraꝝ ⁊ vacaꝝ mōtanaꝝ fit emplaſtū ad ſciaticaꝫ ⁊ aq̄ olimaꝝ ſalitaꝝ cliſterizatur ad ſciaticā: ex aqua piſciū ſalitoruꝫ ⁊ ſucco halaſce ſanic. ⁊ vio fit emplaſtum ad ſciaticā. Armel limitū ē bonū. Coloquintida auī. cōfert ⁊ fructus arboris lauri ꝙfert ſciatice. Lac mepiteos cū melle bibitū quadraginta diebus ſanat ſciaticā. Dēſptes apij ſumerō ſūt quenētes ſciatice. ¶ Duri ꝙfert doloꝝ anche ⁊ ſciaticis es. ⁊ proprie albū confert doloribus vtriuſqꝫ anche ⁊ iuncturaꝝ: ⁊ petroleū ⁊ proprie albū pētafilon ꝙfert doloribus vtriuſqꝫ ache: origanū cōfert doloribus vtriuſqꝫ anche: ſcamonea cū ſanich ⁊ aceto ſuper dolorē anche more emplī ſupponitur: ruta ꝙfert ſciaticis bibita ⁊ more ēplaſti ſuperpoſita cū melle Rubea tinctoꝝ dat in potu cū mellicrato ⁊ confert ſciaticis. Ex calamento fit quādoqꝫ ēplaſtū ad ſciaticā. Coꝛ damēni cōfert doloꝝ āche flegmatico. Coſtus eſt bon⁹ ſciaticis ſuperpoſitis vt ēplaſtuꝫ. Albꝛo. decoctio confert ſciatice ātiqua difficili. Et enulaſulē decoquitur cū mellicrato ⁊ fit ēplaſtū ſciatice. Ex lupino in alio ex lupio fit emplaſtū ſuper ſciaticā ſinapis ꝙfert fructus litij ꝙfert ei Calide vero oleū ablutū ⁊ althea cū adipe anſeris. decoctio radicū papaueris cāpeſtris in aqua data in potu confert ſciatice calide. Ex ſolutiuis ſerapinū ſolut materias flegmaticas que ſūt in vtriuſqꝫ anchis bibitū ⁊ cliſterizatū: euforbiū cū ſpeciebus mixtū. ſ. pipere cinamomo ⁊ ſimilib⁹ ꝙfert ſciatice ⁊ educit materias frigidas ex vacuitatibus āche armoniacū ꝙfert doloꝝ ſciatico bibitū cum melle: aut aqua ordei ⁊ educit mām anchaꝝ. Cliſtere ex centaurea cōfert ſciaticiſ ⁊ educit flā ex anchis: ⁊ ſilir ſuccus ⁊ decoctio cucumeris aſinini cliſterizatis: ⁊ decoctio aleoꝝ qñ educit flā ex anchis ⁊ ſanguinē. Agaricū cuꝫ ſirupo acetoſo datur in potu ad ſciaticā: turbit etiam cōfortat ⁊ coloquintida ſecundum omnē modū adminiſtrationis eius. Radix cucumeris aſinini cliſterizata epithyma ⁊ emplaſtata ꝙfert inuamētū magnū ſciatice. Sarcocolla educit hūores groſſos ab anchis. Et grana reguꝫ trita ⁊ cocta in iure galli antiqui. Et ſcamonea educit ex eis materiam calidā. Compoſite vero ſunt que componuntur ex eis ſecūdū diuerſas inventiones generales ſuperius hitas ⁊ ſpāles hic attendēdas. Ex quibus eſt medicamē hermetis quod eſt proprū digerēs ⁊ ādequans māz frigidā ⁊ eſt mirabile quod. ℞. camedreos gentiane ana. ℥. viij. ariſtolo. ro. ℥. ij. ſeminis rute ſicce lib. i. terantur ⁊ cribellentur cribello ſubtili doſis coclear. i. cum aq̄ mellis vel oxymelle ſquillitico loco ei⁹: deinde purgetur cum vomitis fortibus: deinde cum ſolutiuis vētris. Ex vomitiuis ſecūdū nos eſt quod fit ex floze cuꝫ ſemine genestre cum aqua calida. Aliud ſerapionis. ℞. ſinapis. ℥ ij. baurach. ℥. i. condiſi dauc. ij. terantur ⁊ cribellentur ⁊ dentur in potu cum aqua aneti. Aliud ipo. ⁊ fit cū comeſtione cepe narciſci. Ex ſolutis ad materiā frigidā prope ſunt pillule de ſerapino de hermodactilis: pillule ſetide pillule de tapſia pillule de ſtorace: ⁊ pillule iuuamēti. Et iera hermetis ad preſeruationē ſumpta in vere ē iuuantior ⁊ eſt expertum. ¶ Dillule experte ad dolorē ache ⁊ ſciaticū laxatiue: ⁊ proprie reumatizāte materia a capite ℞. turbit. ℥. iij. zinzib. ℥. ſ. centaure coloquintide ana. ℥. ij. ſ. ſerapini. ℥. ſ. aloes ſuccutrini. ℥. iiij. ro. ſagene maſtich ana. ℥. ſ. diagridij repreſſi. ℥. i. ⁊. ſ. conficiantur cum ſucco rafani. doſis. ℥. i. ſ. ¶ Dedicia optia ad dolorē anche. ℞. pulpe coloquintide. ℥. v. paſſularum ſine granis. p. i. bulliant in tribus li. aque: donec remaneat tertia parſ: da tertiam partē educit. n. xx vicibus ex flate ⁊ humore crudo. Aduertendū qꝫ qz ſolutiua ⁊ euacuatiua in tali paſſione ſūt fortiora: ⁊ cū materia nō poſſit niſi reiterata euacuatiōe eradicari oz: vt talia cū interpolatione miniſtres ⁊ in medio tpis naturā cū cibis ⁊ potibus ſeu ſorbitionibus confortes. ¶ Dedicus. n. ſicut G. dixit eſt nature adiutor: tunc autem perfecte adiutor nature eſt cū eius contrarium deſtruit ⁊ ipſam fortificat ⁊ ſubſtentat: qō ipo. a ſuo regimine docuit cū inquit. Cū farmacauerit ſorbitionibus vtere in quo quidem tempore ſi indigeat minorabis cum colirijs ⁊ digeres ſi quid reſiduū eſt digerendum cum antidotis: quare alia compoſita medicamina ſunt ſubiungenda. Inquit Albo. ex embrocis poſt purgationem medicine conuenientibus ad ſciaticam reſolutiōus reſiduū materie eſt: vt ſumatur olei de alcanna li. i. aceti lib. ſ. nitri lib. iij. cardamomi. ℥. i. ſ. iſopi. ℥. i. ſ. ⁊ bulliant ſil ⁊ in eis ſubmergatur lana: ⁊ euaporetur ex ea locus. Ex balneis ſunt balnea termaꝝ predicta ſecundū materie exigentiā vel artificialiter conſtituta ex aquis ⁊ medicinis ſimplicibus reſoluentibus predictarum ⁊ proprie Unctiones ad idem poſt predicta applicanda conuenientes ſunt que fiunt ex oleo de piretro: de euforbio vel caſtoreo. Cerota conuenientia ſunt que ex aliquo p̄ dictorum oleorum conficiuntur ⁊ cera quoniam facit p̄ durare in loco oleum cui admiſcetur. Ex emplaſtis reſoluentibus illud quod in profundo remanſit eſt emplaſtum factū ex ſtercore caprino ⁊ aceto forti. Eſt enim ſic emplaſtum de ſinapi: ⁊ eo melius ac inuatiuum magis. Aliud andromaci. ℞. picis. p. i. ſulfuris viui. p. i. contriti ſicut alcofol: miſceantur ⁊ liniantur ſuper anchaꝝ: ⁊ ponatur deſuper carta: quouſque cadat per ſe. Et aliqui faciunt ex duabus partibus picis: ⁊ eſt debilis. Aliud ex

cum valde. ℞. radicem tapsie in estate dum est viridis ⁊ contere ⁊ confice cum cera ⁊ misce eam ad ancham ⁊ dorsum ⁊ liga ⁊ dimitte a quattuor horis vsque ad. vi. ō inde ingrediatur balneum aereum: cūq; rozare inceperit ingrediatur aquam ⁊ tollatur emplastum ⁊ ponatur sup locum lana cuꝫ draganto ebdomoda vna ⁊ iteretur qñ sanabit. Si vero fuerit sanguis in eo mortificatus cauterizetur cum auro rubeo locus sanguinis cauterizatione vehemēti vt currat ex eo sanguis: deinde emplastetur ō super ex farina confecta cum oleo quomā liquefacit sanguinē. Emplastū Rasis quod extrahit materiā de profundo unctura⁹ anche vtendo. ℞. nasturcij: piretri caparis: añ confice cum aqua cicerū cinerū ligni ficus: ⁊ cō fice ⁊ liga donec combuxerat: deinde solue ⁊ si ingrescat locus bonum. fiant non ite⁹ appone: donec appareant ampule: deinde laua locū cum aqua calida vt cesset dolor ⁊ iunge locum butiro ⁊ non consolidantur vlcera ⁊ quanto plus steterint aperta tanto melius. Aliud. ℞. fecis vini aduste catapucie cantarides ⁊ nasturcij: ana confice cū succo squille. Aliud simplex iunge cum melle anacardi donec ampulletur locus: ⁊ modus extrahendi mel ex eo est vt bullat anacardus in forti aceto ad ignē ⁊ permittat ou bullire donec exeat mel ⁊ tē illud ex aceto accipiat ⁊ vsui reseruetur. Aliud. G. quod ē efficax nulla alia cura indigens post ipsum sacragindi vel setaragi. i. tapsie viride i estate decoque bene cū iepo ⁊ applica supra dolorē anche vel artetice ⁊ dimitte per duas horas ⁊ cū sudauerit patiēs intret balneum: ⁊ auferat emplastum ⁊ si opꝫ reitera. Et qz talia sunt fortis attractionis: locū hñt post perfectam corporis euacuationem seu mundificationeꝫ non ante qñ plus trahūt ꝙ resoluant. Inquit. n. G. me minisse aurem oꝫ ꝙ euaporantia farmaca corpora pleno approximata plus replent ꝙ euacuent ⁊ magis cum fuerint fortiora. Clistere conueniens post purgationē cum vomitu ⁊ solutione ventris cum prolongatur egritudo propie decoquatur coloquintida nasturcium ⁊ radix caparis centaurea ⁊ cucumer asinin⁹ tapsia ⁊ rubea i aqua ⁊ fiat ex ea clistere. Coliriuꝫ fiat ex medicinis excoriationem facientibus ⁊ sanguinem educentibus vt est decoctio cucu. añ. collo. quintide piretri fellis tauri: cētaure: nasturcij alei tapsie ⁊ fi. cū melle ⁊ sale. fortasse āt talia sanāt

Capitulum. vi. de dolore podagre.

Podagra est dolor iunctura⁹ pedis incipiens a digitis ⁊ pollice: qñq; a latere qñq; a calcaneo ⁊ qñq; elevatur ad genu: ⁊ ad coxā ⁊ est vt plurimū qñq; dolor sciaticus ⁊ aliaꝫ iunctura⁹ eueniens pp tria pp situ infimū pp remotionem a principalibus pp motū ⁊ laborē in subsitnēdo corpus. Et cā⁹ eius est consimilis causis doloris aliarum iuncturarum. Et videtur G. ꝙ non sit in eis: nec iuncturaꝫ aliarum dolor in cordis ⁊ nervis sꝫ in lacertis venis ⁊ cute exterius circundantibus prius ⁊ deinde ligamentis ⁊ vacuitatibus iuncturarum ad que ex venis trahuntib⁹ per illos effunditur quib⁹ repletis loca concatenationiuꝫ sinerui corde extendunt: ⁊ si dolent ⁊ nō replentur in substantia sua. Quod si replentur spasmarentur podagrici ⁊ artetici: cū spasmus ex eoꝝ repletione procedat: sꝫ constat quod non spasmantur ergo ma non est in eis sꝫ i vacuitatibus iuncturaꝫ qua pp ipo. i. affo. ad dolorꝫ resident ⁊ mē ipsius in loco frigido situate resolutioneꝫ cum dolor podagric⁹ ⁊ artetic⁹ gñalit fit acut⁹ sp; trahit mortē citā si colericus sit ⁊ propie cū regimine p. uo terminū statuit dierum quadraginta non. xiuj. dixit. n. Quibuscū que podagrici tumores fiunt hijs de dolore tumescente in. xl. diebus residet. Et signa causaꝫ spālū ex signis cārum generalium posūt haberi supra in capitulo generali enūeratis. Cura eius est similis cure generali differens ab ea in spālibus medicinis ⁊ propijs sicut propria mēbri natura requirit simplicibus ⁊ ꝙmixtis: ⁊ ex simplicib⁹ sunt quedam conuenientia in eius sedatione cuꝫ est calidus ⁊ sanguis menstru⁹ ⁊ spūma hōis supius inunctus ⁊ lac eius cum opio oleo ⁊ cera ⁊ assūgia cū farina ordei superposita. Ex psilio cuꝫ oleo ro. ⁊ aceto fit linimentū podagre ⁊ dolori iuncturarum calido. Et ex endiua spūa marisi rosea. valet podagre cum cera ⁊ oleo rosato; papa. cum lacte linitur: aliphea sedat dolores ⁊ propie cum adipe anseris: ⁊ cassia fi. linitur podagra ⁊ iuuatur lactuca asini acetum cum sulfure linitum confert: sꝫ p se noceat nervis. Sagates confert podagre. Aliut herba nitri cū cero to ponitur supra podagrā. Erugo ferri cum vino si supponitur cum auro ex fructu lauri ex foliis romāi mixtis cum aceto confert. Al Duscus confert podagre calide lutuꝫ sulphuum in principio podagre linitum confert. Et lutum sigillatuꝫ ⁊ armenium cum aceto prohibent fluxum ad pedes ⁊ ad manus: ⁊ ex ordeo fit emplastum cum citonijs ⁊ aceto super podagraꝫ. ⁊ prohibet fluxum superfluitatum ad iuncturas. Et succuꝫ linitum cuꝫ. Et decoctio spine al. ex lente cum sauc. ponitur emplastū supra podagrā calidam sucurā linitur ad calidā emplastū ex mugar Ad frigidam vero stercus capraꝫ mortanaruꝫ cū adipe porci ē conueniēs: oleum vetus aristologia bibitur ⁊ epithimatur super ea ⁊ propie ro. Et ex foliis arboris karabe: que dicit kaurū si emplastū pulsatiōi podagre ⁊ oleo plūbi ⁊ iuuantur qui bibunt eam: decoctio amomi bibit ad eam ⁊ sedet in ea. Camepitheos sulfur cuꝫ nitre: ⁊ aq̄ ē bonum linimtū super podagrā caulis super podagrā ponitur cum fenugre. ⁊ ebrocatur super dolorē iuncturarum decoctio eius. Radix lauri lub cum stercore vaccio valet super podagram: emplastū ex sale cum farina melle hermodaculis. more emplasti superpositi cum faria ordei aut mica panis pinguis ⁊ vitello ou confert podagrē ⁊ sedat dolorem statim ⁊ est conueniens triaca oibus doloribus iuncturarum ⁊ propie in hora fluxuū. Ex solutiuis est coloquintida: mel sua solutione ꝙfert ei: ⁊ doloribus iuncturarum: hermodactilis grana regū ⁊ cocta i iure gallox antiquorum educit materiam a iuncturis ⁊ cōfert podagre ⁊ turbit cōfortatū: predicte. n. conferunt doloꝝ genuū ciragrico ⁊ cubiti. Quod enim confert iuncturis a principio remotis multo magis hijs confert que propinque sunt ipsi nisi sint ea prohibitus: natura. n. i omnibus opatrix ē medic⁹ vero minister. Et ex appropriatis simplicibus ⁊ conuenientibus doloꝝ geniculi sunt oleuꝫ veteris nucis indice oleander more emplasti superpositū valet doloꝝ geniculi. Et stercus vaccarum est melius p tib⁹ alijs. Ad cataꝫ spinachia emplastata ⁊ bulb. Ex cōpositis ad podagrā conuenientibus est sirupus sꝫ inuentionem nostrā adequans māꝫ ffaꝫ qui. ℞. pedis corium pedis columbini mie artetice camepitheos salnie herbe nitri origani sticados spine albe anā. ℥. i. radicum fe. spagi brusci residentiuꝫ in aceto squille: alia. ℥. i. passulaꝝ enu

cleatarum.ʒ.i.amomi.acori ana.ʒ.i.aristo.ro.ʒ.i.ʒ.corticum citri.ʒ.i flox rosarum rosis ana.ʒ.i.ordei.p.i.ciperum.p.i.zucchari gelemabin ana lib.ʒ.vel mellis dispumati si mā fuerit valde frigida grossa ⁊ viscosa accti precicti.ʒ.ij. Aliud ad calidā. ℞.cri.lac virge pastoris lupulorum coriandri barbe ireine plātaginis pedis coriandrum ʒ.i.radicum sparagi.ʒ.i.residentis in aceto passulaꝝ:ordei ana.p.i.ros.ʒ.i.le.papa.portu.lactuce:⁊ endiuie:ana ʒ.ʒ.zucchari lib.i.mell ros.ʒ.ij.aceti precicti.ʒ.iii. iterētur aque ros.mugar.ʒ.iii.⁊ detur mane cū calida. ℣De dicamē laxatiuū ad podagrā frigidam ⁊ est ℣ras.℞.zuruge.i.ʰ crinodactilis olibani ⁊ cimini ana.ʒ.ꝛꝛ. confice cum succo salute in mōʒ pillularum dos.ʒ.ii.confice cuʒ aqua mellis vel gelemabi. Aliud.℞.turbit albi ⁊ zu.ʒ.i.pulpe coloquintide.ʒ.ii.ʒinzib.ʒ.i.masticis.ʒ..sticados arab.ysopi ana.ʒ.i.origa.ʒ.ʒ.confice in mōʒ pillulaꝝ vel oximel: vel i puluerē cū diacromelle. Aliud ad calidaʒ ℞.mirabolanoꝝ citrinorum.ʒ.i.aloes.ʒ.ij.dragantū masticis.ʒ.ʒ. Confice cū succo salute i modū pillulaꝝ: vel da cum aqua ordei i mōʒ potionis. ℣Pillule valētes ad podagrā calidā. ℞.coloquitide masticis aloes absinthij scamonee ana.ʒ.i terantur ⁊ cribellentur cū suco tolatri que conficiantur ⁊ informētur pillule. Clistere ad podagraʒ ℞.assari mercurialis malua centauree minoris.añ.ʒ.iii. polipodij agarici ana.ʒ.ʒ.salgēme.p.i.mell cōis.ʒ.ij.ie repigre.simplici.ʒ.ʒ.olei sambucini.ʒ.ij.⁊ imittatur solui cōmeniēter. Emplaʒ emendans nocumētū frigidorū ⁊ narcoticoꝝ iducētū in iuncturis ex multa mora ⁊ lōgo vsu:⁊ est stupor ⁊ difficultas motus dissoluantur fossa cū oleo camomille ⁊ applicētur. hoc.n.acquirit innatā tū ⁊ maturat ⁊ facit redire caliditatē innatā ad mēbra q̄ infrigidata sunt ex vsu medicinaꝝ stupefacientū nō sm q̄ necesse est. Aliud.℞.zimar. ℣D.i.farine ordei.ʒ.ij. confice cū mille:⁊ emplasta probatuʒ est dictuʒ vt supra in medicinis neruorum.

¶ Capitulū.vij.de medicis dispositionū ⁊ accītiū: quas doloribus iuncturarum insurgere consueuerūt vt sequ.

Ispositiones ⁊ accīa que dolores iūcturarū consueuerūt insequi sūt debilitas ⁊ laxitudo ipsaꝝ dislocatio duricies nodatio conuersio collecti humoris in lapidē apostematio ⁊ cōtractio vlceratio ⁊ apertio vt egrediatur aliquid grossuʒ in mōʒ calcis vel gipsi ⁊ q̄nq̄ aliquid virulētū. Iūcturi itaq̄ remanētibus debilibus prouidemus cū cōfortantibus fortibus simplicibus ⁊ ꝛpositis. Quoꝝ ex simplicibus quedā sūt talia a ꝛplone vt sūt reducentia ad tēperiem ⁊ adiuuāna partes ipsarum: quedam a proprietate vt sunt que supra in generali cura sunt dicta: cū quibus recipientibus,puidebam⁹ iuncturis:⁊ ex ꝛpositis sunt tiriaca antiqua mitridatum ⁊ omoxusia: confortant.n.iūcturas ⁊ cetera mēbra:⁊ reliquā materiā resoluendo consumunt. Et ex expertis sūt ea que in nostro ātidotario sūt cripta:⁊ ex illis est aqua qua iuncture debiles euaporantur ⁊ fomentantur ⁊ cōfrocantur ⁊ epithimātur vt si quid ex frigida causa fuerint passe in aqua salsa naturaliter vel artificialiter vel alūmosa vel sulfurea: bullant sticados ⁊ salua ⁊ supaspera vini bōi tertia parte vel quarta euaporentur: deinde fomententur vel epitimentē. Et quādoq̄ in solo vino bullāt vel in simplici aqua:⁊ propter pluuia li ⁊ euaporentur: deinde per se ipsis siccis fiat iunctio cū oleo masticio ō storace de reubarbaro ⁊ de cētaurea. Si vero passe fuerint ex aqua calida in aqua ferrea vel enea naturaliter vel artificialiter cum ferri ignitu extinctione aut eris bulliant grana vel folia mirte rose ficce vel glandes ⁊ salute parū ⁊ predicto approximentur ⁊ eis p se siccis fiat iunctio cū oleo ro. vel murtino vel lentiscino ⁊ similibus. Si vero cū debilitate sint lapse ⁊ mollificate p dictis addimus oleū de sticados de camomilla:⁊ de stinco propter. Et licū ēplastatū vel grana mirte stringūt ⁊ confortāt iūcturas laxas ex calida cā:⁊ lutuʒ sigillatum ⁊ armenum cum oleo ro. supinunctū est proprū confortat n.caꝝ omnē nāʒ causā doloris tollit quancūq̄ fluxū prohibet ⁊ dolorē sedat cū proprietate:⁊ siquidem sit dislocatio facta reducantur ⁊ coniungantur cum emplasto facto ex stipticis cōglutinātibus notis suppositis ⁊ ligatura cōuenienti. Ex emplastis est emplastū ex mugar ⁊ comine est oxicroceū nicholai. ℣Doxo duricie:⁊ lapideitati ipsarum prouidemus cum aqua decoctionis radicum altee: seminis lini: melliloti: fisami:⁊ absinthij deinde mūges cum oleo amigdalarum dulcium de lilio nucum: deinde pinearum ⁊ fisticorum vel fisamino ⁊ cataplasmatib⁹ ex altea ⁊ adipe anseris. Et si cū duricie fuerint grosse subtiliari oportꝝ emplastetur cum fisamino ⁊ bdelio: quod primū est ipsaꝝ congellationi ⁊ sinapis,⁊ resine ēplastata ⁊ iunge cū oleo de ireos: de been: de enforbio ⁊ oleū de nupharo sanat integre. Et decoctio casei antiqui cum cruce pozci saliti facta confectione vnguenti in dolore cū duricie ⁊ applicata efficitur: vt finditur caro p se ⁊ egrediatur virulentia:⁊ aquositas multa sicut B.expertus est:⁊ alij multi ⁊ sequit alleuiatio. Et ex expertis ⁊ vltimis est vt fomententur cum aqua altee predicta addita salsa ⁊ pauco vino. deinde vngatur cū oleo apostoloꝝ vel terbētina extenuet enim neruos ingrossatos ⁊ congelatas iuncturas ex opilatione aperit quod oleum costinum etiam operatur si ex ligatura longi temporis fuerint opillate ⁊ congelate. Sed nodationi ipsarum ⁊ contritioni ex conuersione humoris colecti in lapideꝝ prouidemus cū molificantibus ⁊ resoluentibus succedentibus vel vtrisque mixtis qualia sunt ex simplicibus armoniacum bdelium dissolutum in succo rute cum assungia anseris. Et ex cōpositis est ysopi cerotum secundum omnes descriptiones eius ⁊ cerotum diapente ⁊ similia ⁊ alijs medicinis compositis ⁊ andacoca ⁊ oleum eius est propria.preseruat.n. a timore contractionis ⁊ resoluit eas:⁊ tam sanati sūt quidam ex ea. Ipsis vero apostematibus prouidemus cum his que dicemus in cura apostematum licet iūcturis accidat raro: si omnipotens permittat tunc. Ex propriis est emplastum ex lapide asio cum farina fabarum: ⁊ ex keni cum apostema ipsum induratur ⁊ stercus cameli emplastatum:⁊ folia dulb.⁊ proprie geniculorum. Sz ipsis ceratis cum oleo prouidebimus ⁊ propter cū quod egreditur est virulentum si vero sit calx ⁊ gipsum cum cipero ⁊ axungia anseris emplastata sit prouisio. Omnia tamen actu calida ministrētur: frigidum.n.neruus ⁊ ossib⁹ ⁊ spinali medulle est inimicū dixit hipo. Deide medicinas cōpositas ⁊ subiūgamus expertas. Emplastū bonū ad confortandū membrum seu iūcturas ⁊ resoluen mīci residuum ⁊ nō indiget eo nisi p⁹ euēnē integrā dixit Albo. ℞.fauine:nucū cipressi:ossiū ḡuanoꝝ adustoꝝ añ ꝑtes cāles:alu

mis ꝙ tē.j.dragāti ſextā.j.glutis ptēciū ꝯtū ad aggregā-
dū. Aliud ſm eūdē ꝟferēs vt pmū:ꝛ ꝟfert mollificatō
ni ipſaꝝ iuuamētū mānifestū ꝛ extrahit ſpinas ꝛ oſſa pu-
trida de pfundo. ℞.ſemmus vrtice mūdati:ſpuma ban
rach:ſal armōiaci ariſtol.ro.radicū colloquin.glutis al-
bo.ana aure.xx.fenugreci pipis:macropipis ana aure.x
armōiaci aur.xij.coz̄dumenti:gliobalſami thuris: mirre
adipis capre gūmi pmi:ana aure.x.cere li.iij. melis li.
viij.olei de lilio ꝯtū ſufficit ad ꝟficiēdū ſiccas med as cō
ficiātur oia ꝛ fricētur ꝛ admiſtrētur. Ex ꝙcientibus du
riciei ꝛ lapideitati eſt evaporatio ūcturaꝝ ꝛ genu cū ſece
aceti ꝛ in oi pte:cuius pōit ſexta ps arci gruti ſup quā pi
cūſ lapidis iguti ꝛ fiat ſuffumigiū ꝛ viſcus cuz aq̄ ſui
pōderis reſine lenit durītē ūcturaꝝ. Et ex quemēbuſ
eſt vt ſedeat in decoctiōe aſini ſiluestris in q̄ ponūtur oia
mēbra eius cū ſale ꝛ aneto:ꝛ recalificatur cū ſemib⁹ ꝛ por
ris:ꝛ ſimilibus. Et ex illis eſt decoctio ordei vel vulpis
aut dabaeh:ꝛ modū pōit Abo. Et ex eis q̄ pſeruare ha
bēt a lapideitate ſūt empla ex quuſ eſt hoc. ℞.farine ozo
bi ꝛ lupioꝝ amudē ana pt̄ē.j.ꝟfice cū oximelle vel ex vi
tē alba cū pte luci vel ex armoniaco cū vino albo ꝛ oleo
ſinapino ꝛ posita deſup farina fabaꝝ:ꝛ emplari cū bul
bo diſſoluto in aq̄ ꝓhibet lapideitatē. Et ex emplis que
ꝟferūt ūcturis ꝙerſis in lapideitatē eſt farina lupinoꝝ
cū oximelle vel aceto mixta. Et ex eis ſūt embroce ꝛ vn-
ctiōes dicte ſupra:ꝛ ſimiliter ēbroce ex aquis in quibus deco
cta ſunt calamētuz halhaſce cū aceto aut decoctiōe i qua
eſcus antiquꝰ decoctus eſt ꝙ prae in mure caſſie fiſtule:ꝛ
gīr.ꝛ euſor.ꝛ aq̄ cicer caulīū ꝙbuſtoꝝ. ℔Rafis inqt ad la
pideitatē. Cura ablue mēbꝝ cū aq̄ in q̄ decocte ſunt ra
dices malue ſiſci aneti ꝛ cāomille:dōec rubeat qō eſt in
circuitu lapideitatis:qm̄ qm̄ eſt fortis lapideitatis locus
ille nō rubet: deide ponēde ſunt pinguedinis ꝛ medule
die ac nocte:poſtea accipe lapidē magnetē:ꝛ pōe in igne
dōec rubeat poſtea irrora ꝛ pōe mēbꝝ deſup ꝛ vaporet
hora vna:poſtea lana cū forti aceto calido:ꝛ fiat vīr per
liquos dies poſtea reitera mollificatiua dōec reſoluat.
Empl̄m ꝓprīū ad diſſolueñ lapideitatē. ℞. armoniaci
oppoponaci:bdelij:galbani nitri:ſulfuris añ:de litargi
rio quātū de oībus coḡtur litargiū dōec fiat ſpiſſuz:deide
ꝟficiatur cū alijs medicis ꝛ pōe deſup. Aliō. ℞ caſcū
lōgi tpis ꝛ naſturtiū ana:ꝛ pulueriza miſil ꝛ poſtea acci
pe pedes porci antiq ſalſi ꝛ co ꝯ cū aq̄ illa coq̄ naſturciuz
ꝛ caſcū ꝛ fac empl̄m ſup lapidē ūcturaꝝ: vñ rūpet cutis
ꝙciēt vētoſitates oēs añ:ꝛ ſuz exptus illud ſepe. Ex cō
ferētibus ℣cnōi ipſaꝝ ē oleū de andacoca potatū ꝛ mūc-
tū:eſt.n.res magis ꝟferēs ei ꝛ pſeruās. Alīs modus faciē
di eſt vt decoḡtur andacoca cū ſeibus in vino bono ꝛ o-
leo dōec ꝟſūatur aquoſitas:cuius doſ ſit vſq̄ ad.z.iij.ꝛ
minus. Et ex illis q̄ expta ſūt ad ℣ctū ſūt vt ſūatur pell
ouis hora q̄ excoriceaſ ꝛ ponatur ſup ipſuz ꝛ liniaſ lacte
vacino du ci ꝛ iuuabitur eo. Et adminſtratio balnei ſtati
ci ē ſudoris in furno aut fouea ignita ē iuuātiuū.

¶ Ca.viij.de his q̄ pſeruant a doloribus iunctuaꝝ.

Alienus inqt de melioꝝb⁹ rebus ē vt medicus
vtaſ pruīōe ꝟfert.n.medico ꝛ eī ifirmo ac vtq̄z
Et facilius ē ꝯ vti curatiōe:medico intrī'con
ſert:nā cū oñdit expellētē in ſua ſcia ꝛ pfectū:ꝛ vtēdo p
ruſiōe agit q̄ ſibi ꝓprīū: vñ ypo.nō ne illius ē vt futurū
ꝓſentīū p'videat: vel ſaltē ꝙpetēti admiculo tolerabilis fi
at. Et pinde ifirmo et ꝟfert:nec nō q: ex futuri pīcia cō
fidet in ipō de quo .n. plēs ꝙfidūt ꝛ cui plēs ꝙmūt ille
plures ſanat: vtq̄z quoq̄z pruīōe vti facilius ē ꝯ vti cu-
ratiōe:ē enī medico facilius cāz tīn auferre ꝯ cām mor-
bū ꝛ accīa fil'ac infirmus ipius oblatiōez facilius tolera
bit añ ſuper aductū möbi ꝛ doloris ꝛ euōnē feret:mole-
ſtus ſe ipſa añ doloris aductū in ſuo roboze puēte vñ
Abo. dū iquā iſte egritudies curanf facilꝰ ꝙcedīt ſīōia
quā cū in eis acciderit quis. ¶ Circa pſeruationē a dolori
bus iunctuaꝝ eſt ſcienduz q: talis pſeruatio duplicem
viam habet: vna ꝙſeruat ꝛ cōfortat naturā iunctuaꝝ q̄
doloris eſt ꝓceptiua: altera obuiat alterātibus ꝛ ipſaz na
turā ꝓmutare habētibꝰ q̄ doloris ſunt impſsiua. Natu
ra.n.cōfortata minime patitur ab extrinſecis alterātibꝰ
Et ſi quidem alterātia fortia ſint poſſibile eſt ipſam pati
ſaltem in longitudine temporis niſi ipſis quomodo li-
cet obuiet vtramq̄z igitur viā oportet ſimul proſequi vl'
prius vnam ſecundo alteraz. In caſu enim pſeruatiōis
cum naturale permaneat immutatum:ꝛ alterātia nihil
impſſerit adhuc mānifestum. Sed tantuz ꝙſtituerunt cau
ſam eius oportet ſecūdum G.ꝛ debemus quod natura
le eſt cōſeruare ꝛ confortare atq̄z ſimul permutare habē
tibus obuiare ne cauſam ad ſufficiētiam ꝛ exceſſuz leſio
nis adducāt. In caſu vero curatiōis cum alterātia impſ
ſerit atq̄z quōd naturale eſt pmutauerint: niſi p̄cedat im
preſſionis ablatio ꝛ doloris nō poterit conſeruatio fieri
ſicut ſupra in debilitate ſtomaci dictū eſt:q: diuiꝰ ypo-
cratef in ſuis innuit affo.cū inquit. ℔Humide dicte om-
nibus febricitātibus conferunt maxime vero pueris ꝛ a
lijs omnibus ſic aſſuetis refici:ꝛ alibi. ℔Non pura co:po
ra quāto magis nutries:tāto magis ledes. Et tamen cū
ſimul vtrunq̄z agimus vt a de ſedātibus doloreꝝ eſt dic
tum. ¶ Completur autem prima cum cōuenienti admini
ſtratione regiminis ſex rerum nō naturalium ac vſu me
dicinarum iuuātium ꝛ in amiſſione nocētium. In natu
ra quidē generaltter ſunt quecumq̄z ex eis temperate ad
caliditatem ꝛ ficcitatem declinātes. Cum.n.ūcture fri-
gide ſint ꝛ humide iuuātia ſunt cōtraria moderate noce
tia ſunt ſimilia. Inquit G.comūe eſt omni diſcraſie iu
uari a cōtrarijs moderato vſu:a ſimilibus vero ledi.

¶ Spetialiter autem conuenientia regiminis in aere ē vt
degat in aere temperato calido ꝛ ſicco:ꝛ ſi non naturali
ter inueniatur artificialiter diſponatur ꝓout ſupra in cu
ra cordis diximus:exercitetur temperate mane ꝛ ſero an
te cibum:poſt exercitium vero fricētur iuncture tempe
rate cum ſale nitro:aut baurac:aut fomētentur cū aqua
marina:vel aluminoſa:vel ferrea:deinde quieſcat. ¶ In
cibis vero ꝛ potibus vt ſint in ſubſtantia ꝛ ſpecie facilis
digeſtionis ꝛ boni nutrimēti ꝛ paucarum ſuperfluitatū
quales ſunt panis mundus furfuris modicum habens
carnes ſicce:ꝛ ex quadrupedibus ꝛ volatilibꝰ ꝛ alijs cō-
ſimilibus:quibus aliq̄ ex appropriatis iuncturalibꝰ mē-
bris ſint mixta. Alīs embꝝ enim ſuum ſimile nutrit:ſed
cū difficile digeſtibilia ſint dū excocta:aut in pauca q̄ti-
tate:ꝛ ꝓ intervalla cōceſſa in q̄litate ꝓria hūori peccanti
gñerato vel gñando. In quātitate cōtinua ſit tpaꝰ ꝛ ad
diminutionē ꝛ tenuitatē tēdat q: humores nō mul ipli
cet:ſz minuēdo exicet:ſic eoq̄z ſamē ꝛ ſitim toleret ꝛ ꝓpe
ſi pati cōſueuerit ꝛ flegmatica cauſa:fames enim exiccat

corpora dixit ypo. In tpe ⁊ post purgationē supfluitatū cordiana⁊ prime digōnis: ⁊ si non sponte artificialite cum collirio ꝓcuretur ⁊ secunde ⁊ tertie cum exercitō ꝑ libato si exiccari poterit vel cum delatiōe ⁊ fricatiōe corporal vniuersi: ordinem etiam vt ꝑmissis lubricantibus cibum sumant cōuenientem. Et modus etiā est vt non subito repleātur ⁊ multum potus sit vini suauis maturi mediocriter stiptici cum aq̄ pluuiali vel ferrea: put stōacus tolerat. Tempore vero passionis loco vini sit aq̄ ꝑ dicta nō pura sz mixta cū zucharo in calida: vel melle in frigida: ⁊ qñq̄ cōponitur hydromel cum cinamomo: ꝑ horam vero dormiāt de nocte tñ: de die nō vel somnū vnum cōtinuum si fuerit cōsuetus. Tpate se cibo ⁊ potu repleat sic vt oresis ꝓportionetur digōni semp: ⁊ accidentia aie sint tpata. Intēperata.n. naturā sunt exterminantia: ⁊ digōnem corrūpunt. Corruptio autē digōnis est mater oīum egritudinū: ⁊ artetice maxime hec enim iuncturas ⁊ totum corpus in sua nā bona ꝙsimili seruāt Et cum medicinis appropriatis in cōfortādo ꝑdistinctis supra in ca. ꝓcedēti debite ministratis si eaꝝ plasma substantiam ⁊ vnitatē ꝙfortāt: vt nullaten⁹ dolorē incurrāt ⁊ maxime si abstineāt a nocituis. Abstinētia.n. summa medicinaꝝ existit vt G. asseruit rñdendo ad qōem que summa medicinaꝝ erat: sicut retulit ysaac. Nocua aūt sunt maxime q̄ spāliter subiungētur. Et est breuiter aer frigidus hūidus paludosus lacunalis iuxta fluia: ⁊ ꝙstituo eius australis: supfluū exercitium: ⁊ ꝓprie supra repletionē: ⁊ equitādo atq̄ ociū cibi: seu ferculū de pasta azima frixa vel subcinericia: carnes grosse ātiq̄ ⁊ valde iuuenes: ⁊ ꝓprie si ex hūida mr̄e sint nate: vt agnoruz: ⁊ porcorum ⁊ aialiū in aq̄ degētiuz: ⁊ salite valde: lacticinia: pisces recētes magni ꝓpe nō squamosi: ostraca mallagia: ⁊ male castrata: oia gñera fungoꝝ: substātia leguminum ⁊ ꝓprie lētium. Inquit G. Ellenes. n. cum pp indigētia legūina comederēt: sequit eos pedum debilitatio: omnia acrimonialia: fructus aquosi: vt melōes: ⁊ herbe similiter vt bleta: ⁊ atriplices: multiplicāt. n. in sanguine hūorē aquosum fluere aptum ⁊ supfluum nisi cōferāt ꝓuocādo: ⁊ breuiter oēs fructus ꝑter ficus ⁊ vuas bene maturas ⁊ passulas caricas ⁊ dactilos ⁊ bauciaſ: in frigidis ⁊ mala granata panna ⁊ ꝓrazim calida aq̄ frigida sumpta ⁊ etiā applicata: frigidū. n. inimicum nerus ⁊ ossibus: vt hip. dixit in affo. Et vinum plurimū etiaz vinosum ⁊ puruz subtile ⁊ ꝓprie in ieiumo loco cui⁹ vino de melle cum diureticis ⁊ aromaticis ⁊ aq̄ ꝑdicta bibere poterit si stōacus toleret ⁊ nā: repletio quoq̄ multa ⁊ diuersoꝝ ciboꝝ ac inordinata ⁊ tpe nō suo assumpta vt ꝓpe ñ famis nec cōsueto: q̄re semel in die comedere vtile est ⁊ maxime dissolutis. Coitus quoq̄ multus. ⁊ supra repletiōem: immo si possibile est ab eo abstineatur Iz artetici plurimū appetant: est. n. cā maxime ꝓcurationis doloris artetici ⁊ podagrici magie: vñ hip. in affo. eunuchi nō podagrizāt neq̄ calui fiunt: dormitatio diurna cū laxet iuncturas ⁊ neruos: balneatio in aq̄ dulci ⁊ lōga mora in balneo etiā ꝙdecēti ꝙsuetudine eius ⁊ ars nociua malua vt fulloꝝ ⁊ viatoꝝ ⁊ opātium stādo: ⁊ breuiter oia digestionē indignātia cū mām regnerēt ⁊ supfluitates multiplicēt: ⁊ iuncturas debilitātia calefaciētia cū doloꝛes attrahāt. Q̄ō si error accidit corrigat cū vōitu si repletio ⁊ indigestio loca prime digōnis non transeat vel clisteri si descēdit ad intestina: vel cum flebothomia vel farmacia: vel cum diureticis si trāsierit ad secūdaz vel cum fricatione exercitio: vel balneo succo ⁊ fame si ad regionem tertie digestionis puenerit. Abstineāt ergo ab eis omnibus ⁊ singulis alijs sz minus nocuis si possibile est. Intelligē tñ sane q̄ diximus abstineant a nocuis omnibus vt nō subito si cōsueta sit sz paulatim. Inquit n. hip. Preter nām dicta cibi ⁊ potus q̄ fm similitudinē sit: potior est ad tuēdaz sanitatē q̄ bona si ad eā mutatio subita fiat: abstineatq̄ ab eis multa ⁊ notabili quantitate. Inquit hip. vbi cibus ꝑter nām intrat illic egritudinem facit. Abstineātq̄ a frequēti ⁊ ꝙtinuo vsu. Inquit n. G. nō. n. oz negligere puta facere oia ad eius ꝑparāda semina cognoscēteſq̄ q̄ꝑ id qō per singulos dies generatur uocumētum nō faciat pp paruitatē iñ aggregat ex ipsis tēpore multo manifestum fit qñq̄: detur ergo i pauca quātitate: ⁊ p̄ iteruallo maxime si appetat valde ⁊ in alijs sit fastidium: vñ hip. Harum deterior cibus ⁊ potus ⁊ detestabilis magis a⁊ petēdus idest appetitui cōcedēdus maxime si cum aliquo rectificāte sumatur: vt in libro ꝙsolationis diximus. Attendant quoq̄ cōsulimus documēta ꝑdicta hipo. ⁊ G. studiosius obseruare cum certe artetica ⁊ egritudines alias faciāt cuitare omnes ad eā dispositi ⁊ maxime qui gustauerunt cum interioribus omnes maxime pdāt eos ꝓhibendo ab opationibus cōsuetis etiam morbo declināte ac cessante totaliter. Quod aduertēs G. exclamauit mirifice contra eos maxime medicos existentes dicens. Qualiter igitur nō turpe est optima natura formatum quidē portari ⁊ ab alijs pp podagram liquari vero doloribus lapidem habentem ⁊ anum dolētem ⁊ fm vesicā vlcus ex cachomia habētē q̄liter nō turpe est pp mirabilem artetica ⁊ podagram impotētem vti suis manibus alio indigere qui afferat cibum ori ⁊ anum abstergat in secessibus. Ille⁹ est quicūq̄ nō fuerit nē mollis eligere vtiq̄ cētes mori quā hāc talem sustinere vitā. Et si medici sint rēphendentur in illo poetico alioꝝ medicus ipe vlceribus manans. Secūda via ꝙplebitur cum obuiātibus causis antecedētibus doloris impssiuis dictis añq̄ ad augumentum nocētem inducāt dolorem. Quales sūt si intrinsece cāe dicte sint ō gñe cōclusiōis male alterāus vl ō genere hūoralis extēdētis ⁊ replētis tres res. Alteratio licet euō ⁊ regis ordinatio iam ꝑdicti. Euō aūt facienda ex corpore est vel mēbris ex quibus plurimū hūor ad iuncturas fluere ꝙsueuit vel ex ipsis cum ex eis generatur aggregetur paulatim q̄le est epar vene ⁊ cerebrum. Cōpletur aūt euacuatio talis cū his que in curis supius dicta sunt coꝝ leuioribus tñ. Et ex maxime ꝑseruantibus sunt vomitus clisteria ⁊ farmaca ꝓprioꝝ humorum peccantium eductiua stiptica virtute participātia: qualia sūt mirabol. genera agaricum rubar. hermodactabsin ⁊ species hiere nota ⁊ ꝓprie hermetis precedente digestione maxime vere ⁊ autumno quibus maxime cōmouentur ⁊ in tēporibus medijs per interualla modici temporis. Alteratio male conclusionis ex quacunq̄ causa fuerit vel extrinseca vel extrinseca frigida que est plurimum vel calida sit cum appropriatis medicinis similiter frigidis vel calidis fiet que supra in capitulo generali cure sunt dicte deinde compositas subiungemus. Ille Dedicamen hermetis quod est propriuz ⁊ mirabile valde in ꝑseuādo a

NB. Medicamen Hermet

doloribus iuncturaꝝ administratur post cuiõnem ⁊ est ex diureticis ebibitis inuãtibus q̃ diximus. ℞. camedreos gentiane ana. ℥.ij. aristolo. rotũde. ℥.ij. feminis rute fiat. ℥.j. terantur ⁊ cribellentur cribello subtili ⁊ administretur coclear. j. Vomitus Quiẽs. ℞. aque tepide iq̃ bauarac pluerizatũ fuerit ⁊ admisce cũ aceto q̃tate decentẽ ⁊ bibatur ad sacietatem. ¶ Aliud forte eradicans materiam flegmaticam ⁊ mlicaꝝ. ℞. aloes. scellebor nigri: scamonee ana. ℥. euforbij: nitri ana. ℥.ß. ꝓficiatur cũ suc. cauliũ. ¶ Clistere primũ fit ex adequãtibus vt malua mercuriali floribus camomille: furfuris: melle: oleo ⁊ sale: ꝯ succedat acutum ex decoctiõe ꝓdictoꝝ approbatorum soluctiũ. Sirupus laxatiuus exptus. ℞. aque: betõice: sticados: pedis cozum: artetice plãtaginis ana. ℥iij. liquiritie: passularuꝝ: añ. ℥.j. polipodij. ℥.iij. ℞. carta mi añ. ℥.ß. mellis apũ vel cãne lib. j. aceti sglitici vel simplicis. ℥.ij. in pecia rara bulliãt agarici. ℥.ij. hermodactuli turbit ana. ℥.j. piperis lõgi: zinzib. ana. ℈.j. cubebaꝝ. ℥.ij. Inquit Abo. ex medicinis maxime ꝑseruãtibus a dolore iuncturaꝝ ꝓpositis sunt hiera hermetis: hiera rufini ⁊ hieralogodion sumpte in vere diebus aliquot. Consortãt. n. iuncturas ⁊ extrahũt superfluitates ⁊ plurimum profudoꝝ ⁊ ꝓuocationẽ ⁊ ꝓseruãt arthetice cum cronica fuerit. Electuariũ ad purgãdum grossum flegma de stomaco ⁊ iuncturis ex grossis ⁊ superfluis cibis multiplicatum: ⁊ ꝑseruãt ab artetica ⁊ podagra. ℞. pulpe: citonium decoctoꝝ in aqua simplici lib. j. turbit al. gũmosi ⁊ mũdi. ℥.ij. zinzi. piperis longi ana. ℥.ij. spice. ℥.j. cinamomi electi. ℥. tertiã gariof. ℥.j. Et si vis vt aliquid educatur de colera facbalure citoniũ in lib. j. suc. rosarum. Et si vis adde. ℥.j. diagridij bene repressi ⁊ cõferebat bene duci calabrie. Ego aũt adderẽ loco diagridij hermodactil. Fraciscus de pedemõte. Tragea ad idem. Raf. ℞. turbit. ℥.ij. zinzi. ij. zuchari. iiij. Iudeus electuariũ laxatiuũ flegmatis ⁊ colere arteticoꝝ cũ suauitate. ℞. cinamo. electi. ℥.ij. gariof. nucis mus. galãge folij ana. ℥.j. ß. turbit al. ⁊ gũmosi. ℥. vj. electuarij de succo ros. ℥.j. zuchari al. li. j. aq̃ polipodij lib. Pillule ꝑseruãtes ab artetica ⁊ podagra qbus vtebatur tribus numero quolibet mẽse comes terre noue absq; ꝑparatione sirupi ⁊ erant efficaces cũ sola diete rectificatione: euacuabant. n. vicibus. ℥. ⁊ viuebat cum appetitu. ℞. agarici absin. corticum mirabol. citri. ⁊ kebu. colloquin. rectificate: hieralo. vel hermetis ⁊ est ꝓprio ana. ℥.j. ⁊ ß. Terãtur ⁊ cõficiãtur cũ succo citõioꝝ ⁊ betõice. Et deinde informẽtur pillule in forma cõi ⁊ recipiãtur. iij. vt est dictũ. Trifera ⁊ clũ alesãgi boni saporis qõ fit tpe estatis est exptum.

¶ Canonũ de varicibus ⁊ medicinis eaꝝ.

VArices sunt dilatatiões venaꝝ cruris ⁊ pedis. Et q̃q; est in vno pede: q̃q; in ambobus. Et cã est descensus humoris ad ipsas vt puta sanguis mlici: deide puri: deide flegmatici grossi: ⁊ grauis nõ putrefacti: qz si putrefactus esset nõ seruaretur a maligno vlcere. Et cã i descẽsu eius est triplex: qnẽadmodũ dictum est in artetica: quare pꝰ eam de cura ipsarũ subiũximus. Et est dispõ mẽbroꝝ superiorum humores gñantium sicut epatis ꝑp eius discrasiam seu malã habitudinẽ ⁊ regiminis malitiã multiplicãtis superfluitates eius ⁊ splenis ꝑp eoꝝ egritudinem ⁊ ꝓpter oppilationẽ imittẽtiũ vt eoꝝ ⁊ alioꝝ recipientiũ nocumentum a multitudine vel mala q̃litate hũorum ꝓdictorum: ſa est largitas venarum: tertia est debilitas inferioꝝ naturalis vel accidẽtalis vt percussione egritudine vel alio casu: aut statiõe sup pedes lõga: vt assistentiones regibus ⁊ magnatibus accidit ⁊ magna portãtibus onera: aut nimio motu vt accidit cursoribus: ⁊ iter agentibus lõgum q̃re debilitãtur pedes ⁊ calefiũt: ⁊ vene dilatãtur ⁊ trahũtur humores ad inferiora. Et quidẽ talium hũoꝝ descẽsus q̃q; est creticus egritudines superiorum sequẽs: vt accidit in fine egritudinũ acutaruꝝ: syncope: anhimerine ⁊ q̃rtane: ⁊ in aptione oppilationũ epatis ⁊ venaꝝ ⁊ splenis ⁊ in egritudibus mlicis: vnde hip. Caluis varices nõ innascũtur: qz si nascantur rursus capillati fiunt. Et alibi maniacis: aut melãcolicis emorroidas ꝯfitibus varices inasci bonũ. Q̃q; vero sinthomaticis vt factus in principio egritudinum ꝓdictaꝝ vel cuꝝ incipiẽdo accñt nulla egritudine ꝑcedente sicut dolores iuncturaꝝ ꝓueniãt ⁊ tales nõ curãtur ⁊ ꝑpue durante egritudine superioꝝ: vt epatis ⁊ splenis dicta vnius cuiusq; cãꝝ. Signa ex signis cãꝝ artetice nota sũt. Signa vero distinguẽtia inter eaꝝ euentũ creticum vel sinthomaticum sunt q̃lia hip. in suis affo. rettulit cũ dixit. Siqua lia oz purgari purgetur ꝓfert ⁊ bene ferunt si vo ñ ꝓtrarium. Cura varicũ est similis cure artetice. Est aũt hec inter quatuor res: prima respicit superiora mẽbra gñantia multiplicãtia ⁊ mittentia euacuãda: ⁊ in suis prauis dispõnibus emẽdãda: secũda rectificat regimen: tertia respicit pedes vt ꝓfortãdos ⁊ crura: q̃rta respicit venas: vt coartãdas. Et ea ꝓplẽtia ex ꝓdictis supra sũt nota: ac vero sunt qui eas incidũt ligãt ⁊ cauterizãt: ex quo accidit mẽbris superioribus nocumẽtum dictum supra in cauterizatione artetice nisi succuratur aliter vt dictuꝝ est ibi. Et ex illis est nocumẽtum qõ accidit maliam vel manã pati cõsuetis: vnde sicut illaꝝ aptio est cura illaꝝ ⁊ ꝑseruatio ita ipsarum incisio ⁊ eradicatio illaꝝ ẽ cã. Inquit. n. Abo. Cum retẽtio euacuatiõis q̃ fluere solebat aliquã egritudinẽ possidere facit: eius ꝓuocatio illius erit cura Nocumẽtum quoq; fit in inferioribus accidit. n. in icisione eaꝝ extenuatio cruris ⁊ pedis priuatio eis sanguinis alimẽto ꝑpue si sanguis descẽdẽs fuerit purus. Et medicine quiẽtes varicibus sunt ex simplicibus post curam supioꝝ. Linis cauliuꝝ epithimatis pedibus ⁊ venis eoꝝ: aut oleum de oliuis puluerizata de super tamarice ⁊ emplastratio cum lupinis decoctis ⁊ embrocatõ cũ aq̃ eius: ⁊ fimus capraꝝ epithimatus: ⁊ farina fenugreci farina rasani: ⁊ semen eruce ⁊ similia: ⁊ epithimi cuꝝ aq̃ caser: lapis lazuli: ⁊ armenus: ⁊ ꝑpue in cã melancolica. Et ex ꝓpositis sũt hiere magne ꝑtutẽ ipsaꝝ habẽtes.

¶ Ca. x. de elefantia ⁊ medicinis eius.

ELefantia est egritudo faciẽs augumentum ꝓter naturam in mẽbris: ⁊ q̃q; est in vno mẽbro vt puta in cruribus ⁊ pedibus ⁊ dicitur ꝑpue elefãtia: q̃q; in vga vl' ligua ⁊ dẽ trisimus: ⁊ q̃q; est in plribus mẽbris sicut accit Nicho maco de quo dixit Ꝟ. q; eius mẽbra creuerunt adeo vt vix mouere se posset: ⁊ q̃do in toto cozpore erit equaliter: tunc erit secunda spẽs lepre: est enim cum malitia incute tota diffusa vt in muliere nobili vidi cum illud fuerit post tempus naturalis augumẽti. Et quidez causa ẽ multitudo sanguinis grossi flegmatici vel melancholici

ad pedes quo nutriuntur ⁊ superfluit ex eo multum vl-
tra illud quod est necessarium nutrimēto eorum debito
nec resolutur ſz retie.ur in eis pp suam grossiciem qua
re ingrossantur pedes cū eqlitate: ⁊ plurimū fine eqlita
te eo q̄ preter nām exīstat. Et qñqz euētus eius ex causis
est ipsaꝫ varicum: ⁊ est aut ex sanguine puro: aut flegma
tico: aut melācolico replēte ⁊ dilatāte venas mēbi alicu
ius vel oium: in quibus nō remanet vt varicose fiant: ſz
trāsit ad mēbꝫ vl vniformiter dissem̄atur in semita a
limēti ⁊ naturaliter effusi vl finēhōatice in oībus partib⁹
eius. Distinguitur aūt inter eas ex regimine ānecedēn-
te ⁊ mēbi colore. In sanguinea.n.pcessit regimē multi
plicās sanguinē ex pane mūdo: carnibus bonis: vino ru
beo: quiete ⁊ similibus: ⁊ color pedis est rubeus: ⁊ est in
columior. In flegmatica aūt pcessit regimē flegma mul
tiplicās ex fructibus: herbis: ⁊ carnibus immatis: ⁊ pisci-
bus in aq̄ ⁊ alijs indigestibilibus: ⁊ color mēbi est decli
nans cū humiditate ad albedinē ⁊ plūbeitatem. In melā-
colica etiā pcessit regimē multiplicās mliam ex pane o-
piro: carnib⁹ antiquis: caseis antiqs: ⁊ carnibus salitis: ⁊
vino acido: ⁊ similibus. Et color mēbi declinat cū du-
ricie ad nigredinem: vel est sicut color melōgiāe. Et qñ
qz puenit ad vlcerationē ex qua timetur mēbi corrosio
⁊ tūc ppie cū coartatur in mēbro mūcus sanguis corrū
pitur ⁊ aduritur ⁊ acquisiuīt acuitatez atqz malitiā. Cu
ra elefantie siue ppie siue eius que est spēs lepre: qñqz ē
possibilis: qñqz impossibilis: possibilis quidē est in suo
principio ⁊ anteq̄ mala dispō frigidoꝫ mēbrorum habi
tuata fuerit: ⁊ mala habitudo mēbrorūz patictū ꝙfirma
ta. Cōsistit aūt in tribus. In rectificatiōe mēbroꝫ supio
rum q̄ ꝙplentur ppie vomitu laborioso ꝓuocato cū edu
cētibus flegma vel mliaz cū reiteratione ipsius ⁊ cuz fle
bothomia ex venis ptis oppōte vt venis manus. i. basi-
lice dextre vel sinistre: ac rectificatiōe prane dispōnis ip
sorum. Secūdo cōsistit in rectificatione regis: ⁊ ꝙplentur
breuiter cū regie extenuatiuo q̄ in fa sectiōe dicem⁹ xp̄o
dāte. Et tertio cū resolutiōe materie ⁊ ꝙfortatione mem
bri patictis. Cōpleatur aūt cū administratiōe stiptican-
tū super pedē. Et ex appropriatis est lingua arietis em
plastrata: phibet.n.angumētuz elefātie: ⁊ ipsaz detume
scere facit. Et similiter lutū sigillatū cū aceto mūctum in
modū ceroti sup mēbꝫ. Cōfortāt.n.a ꝓprietate mēbrū
⁊ mām resolut effusam in mēbrum ⁊ phibet materiē ū
effusionē vlcerationē ⁊ corrosionem: ⁊ coartando venas
retinet sanguinem in eis nec pmittit eum exire. Et sica
dos sm oēm modū administratiōis: ⁊ ppie in mā flegma
tica ⁊ mlica. Et coloquintida est mirabilis fricata ⁊ sum-
pta. facit.n. ꝙstringere egritudines ⁊ vlterius nō augeri
Calamētuz quoqz ipsi ⁊ varicibus sua resolutiōe subti-
liatiōe ⁊ incisiōe ⁊ ppie si post ipsuz comestū bibatur aq̄
calei diebus ꝙtinuis ⁊ ꝙfert varicosis. Et sulfur cuz ra
sina pin ⁊ aceto curat eā: arbitror aūt sm hunc modū as-
clepiadē curasse nicomacū de elefantia vt G. dixit. Im
possibilis aūt est sanatōis vel paz cū puenit ad angumē
tum ⁊ ꝙplemētum sui pp habituatā dispōnem prauā su-
piorū ⁊ cōfirmatā malā habitudinē mēbrorūz: tūc.n.nō
spaī salus vel paz spaī: ⁊ cū spaī illō quo potissime cōfi
dimur ⁊ est cura varicum: ⁊ administratio resolutiuz fortiuz
⁊ alitran ꝙfert ministratū ⁊ limitū. Cuz vero spatur vt
qz nō obstāte cura p̄dicta semp augetur melius est vt di-
mittatur ⁊ phibeatur putrefactio ⁊ corrosio mēbri cū bo
lo armeno ⁊ terra sigillata cū aceto limitis. Qđ si puene-
rit ad vlcerationē ⁊ timeatur corrosio ⁊ est tūc de genere
lepre. Cura nō est alia nisi vt incidatur radicitus ⁊ ppe
cum particulis colī: deinde cauterizetur ⁊ regatur regie
ppria ⁊ cōsolidatiua: sed de ea in sectione secunda dice-
tur in particula apostematum: si annuat xp̄s qui sit p in
finita secula benedictus. Amen.

Sectio secunda de medicinis egritudinum vniuer-
salium: particula prima: ⁊ est ad omnes febres:
Ca. primum ⁊ est generale: ⁊ prohemiale.

§ **Alienus** sum⁹ me dicorum ⁊ princeps inquit. Febris est ca lor naturalis mutatus in v gneū ⁊c. Diuiditur aūt in gña cū spēs ⁊ hoc penes di uisionez ipsius in suas causas gñales q̄ sunt sm G. ētior materialis: formalis: efficiens finalis. Cā materialis in q̄ pa⁹ apprehēdatur ⁊ fundatur ē triplex. s. mēbra: hūores: spūs: qđ volunt hip. in epidimis cū inquit. Qui ptinēt: q̄ cōtinēt ur: ⁊ q̄ impetu fluūt penes que in gña diuidit ur ⁊ ipsoꝫ diuisionū spēs vt in infra patebit. Cā formalis seu essentialis est calor preter naturam in ipsā notificatiōe exp̄ssus dicēte G. Dubiā tia.n. febriū in gñe est calor⁹ qui est p̄ter naturaz penes quē diuidit ur: qz cū sit sm eum acut⁹ ⁊ mordax: aut erit valde gen⁹ ethice: aut minus vt genus effimere: aut mediocriter vt genus putride q̄ diuisio ⁊ si sit sm febris essentiā. s. in ipsum ꝑctuz a natura tñ ⁊ dispōne sui subiecti seu materialis cause dependet ppie. Eadem.n. caliditas sm essentiā put G. volunt in diuersis aprehēsa sb stātijs differētibus duritie ⁊ mollicie seu hūiditate ⁊ ficcitate diuersa i diuersis sensibiliter apparebit. In duro.n. ⁊ sicco acuta. In molli vero ⁊ humido suauis ⁊ medio cris: in mediocri ſz Auerois in sui collz secūdo videatur sentire cōtrarium adducēs dictū philosophi dicentis qđ ppria forma ppriam requirit materiā: ⁊ ēpio q̄ si in sb stantialibus vez sit in accidētalibus vero in quibus pre sens sermo ē ponitur est sentire qđ G. retulit esse verū nec subitañ quin febris essentialiter sit in gñe siccitatis ſz sicut Ba. vt dictū est innuerit q̄ tñ in gñe sit caloris: q est p̄ter naturā quaz quoqz in genere siccitatis oñdit esse cum p̄dixit q̄ est calor mutatus in igneū q nō solum ca lidus ſz etiā siccus cōprobatur. Quod alibi volunt cum dixit qđ febris est mala cōplexio calida ⁊ ficca: nam si in genere sit vtriusqz dicitur tñ in gñe caliditat existere po tius q̄ siccitatis. Eo q̄ calor qualitas actiua in eo est pa ior ⁊ potior siccitate passiua: ⁊ inde formalior: ⁊ ab eo ꝺ nominatio: ⁊ ratio est sumenda. Preterea si siccitas sit in ea nō est pceptibilis bñ respectu calitat. qz min⁹ lum iuxta mai⁹ positū obfuscat: ⁊ qz cū sit nō solū febris cēn tiali: ſz ⁊ effectiua dicente Albo. q̄ calitas excedēs ⁊ sic cū tpe sit passiuaꝫ diu durare non possit: qn in. pcessu tps siccius reddat corpus nō semp a principio peiuat ⁊ appa reat sicut caliditas ⁊ ppie cū in corpore humido fuerit apprehēdia. Cā efficiēs triplex est pmitiua añcedēs ⁊ qñ

ca put Joānitius inquit penes quas diuidit vt infra patebit. Causa finalis est ꝙtristare hoiem: ⁊ vniuersas eius ledere actiones dicēte G. vna q̄dam egritudinū que ex diserasia est se. in tāta immoderatōne erecto colore: ⁊ vt ꝙtristet hoiem ⁊ actionem noceat vt ⁊ si neutrum habeat. Et si quā maxime calidior se ipso factus fuerit nōdū fabrire eū dicemus ꝑm quam non differt: cum in ea oēs ꝙueniāt: ⁊ quoq; si differāt nō in spē sed inquāto cū vna possit magis cōtristare alia est nocere qualiter autez hec sint infra patebit. Uex q: se. nō curatur nisi cognita: vt dixit Abo. princeps cū ait. Et scias q: nō est possibile vt cures se. nisi postq̄ cognoueris eam. Proinde sciendū q cognitio febris ē duplex. s. substātialis ⁊ accītalis: substantialis est vera perfecta ⁊ ad curā necessaria: vera est perfecta ⁊ certa q: nālibus ⁊ substātialibus vel essentialibus oibus sumpta est effectibus ⁊ ꝓprijs q̄ sunt semp ⁊ non fallūt. Nō. n. nāle est ēntiale aut ꝓprū semp est: aut ex plurimū vt dixit Abo. Effectus quoq; seu finis ⁊ si substantialis nō fit a substalibus tñ imediate ꝓcedit: ⁊ eo earū virtus ⁊ potēcia demōstrat q̄ voluit G. ⁊ Abo. quoq; cū ait. Uirtutū aūt ⁊ opationū ad inuicē alie ex alijs cognoscūtur. Dis. n. opationis virtus existit initium nec a liq̄ opatio nisi a vtute ꝓcedit. Et est ad curā necessaria vt G. ait cū inquit. Quo. n. vtiq; ad hec mō sanationibus copiosi erimus scaz vnūscuiusq; egritudinis ignorātes: quasi dicat nullo mō. Qualiter aūt sit talis febris cognitio a nā ipsius supradicta dō q: ab intrinsecis cāis qbus scire ꝙtingit vere ⁊ intelligere: vt a cognitōne sue forme vel essentie ⁊ a cognitiōe mālis cāe in quibus sua nā a quolibet sui esse ꝙsistit. Accidētis. n. cā erit duplex. s. ue essentie in subiecto: vt Ar. dixit. A cognitiōe q̄dē forme vel substātie ꝑncipalis vel imediate: vnde G. ait Primi ⁊ principalissimi gñis differētiaz febriū ⁊ q̄ sumitur a substātia rei diuise. Est aūt vt dictū est eius substātia in gñe caloris qui est ꝑter nām. Ab eo. n. se. est ꝑncipaliter cognoscēda: cuius iudex ꝓprius tactus est ipm sentiēs acutū atq; mordacē. Cōsistāt ⁊ i sue cāe mālis secūdaria cognitiōe ⁊ mediate. Si. n. febris ē in subiecto est corpore cum accidētis esse sit in subiecto ⁊ sua existentia sit in subiecto ꝑut Ar. dixit. Cā vero mālis seu subiectū seu subiectiua in q̄ est se. pars corporis est in q̄ ꝑnl̄r apprehēditur ⁊ corpus vniuersum in quo mēsurat extēditur ⁊ mānifeste sentitur nisi qō impediat adsit ⁊ ē vt supra dictū est ꝑm q̄ genus eius tripliciter distinguit. s. mēbra hūores ⁊ spūs ꝑut dixit ipo. i epidimijs. Nis. n. se. cognoscitur: ⁊ cognita est ꝑ ea curatur. Cognoscitur quidem q: ꝑ ea notificatur ac essētialiter diuiditur: ⁊ a mōbis alijs sepatur sic substātialiter ⁊ vere cognoscitur. Notificatur quidē penes ea in se gñalissime scilicet penes substantiam eius tñ: cū ꝓponitur febris est calor naturalis mutatus in igneū penes substātiaz simul ⁊ cām mālem eius seu subiectiuam cū inquit Joānitius. Febris est calor ꝑter nām ꝓcedēs de corde ꝑ arterias in totum corp⁹ Diuiditur quoq; penes ea ꝓprie ⁊ substantialiter penes essentiā quide. Nā febris quedaz est suauis caloris vt effimera: quedā acuti vt ethica: quedā mediocris: vt putrida. Penes cām quoq; subiectiuā diuiditur principaliter in gña ⁊ so in spēs. In gña quidē: nā quoddā genus eius ꝑnl̄r in solidis apprehēditur vt ethica noiatum q: est mlte inflāmationis ⁊ ꝙsumptōnis. Quoddā vero principaliter apprehēditur in hūoribus febris putrida noiatur: q: multe inflāmatiōis putredinis resolutionis ⁊ incineratiōis: tertiū vero principaliter in spiritibus imprimēs effimera noiatū inflāmatiōis tiū existēs Penes quoq; diuisiōnem hoz triū gñuz qōlibet i species suas. Secūdo diuiditur: ethica quidē nō penes diōnem mēbroz q: ꝑnl̄r ⁊ ꝓprie est solidoz tiū. Sz penes hūiditates tiū eoz diuiditur. n. in primaz spēm cum calor ꝓter nām humiditatem primā ꝙsumpsit ⁊ inflāmauit secundam: quā ethicam similiter G. vocauit: ⁊ vocauit sanabilem. In secūdam speciem cum calor secūdū consumpsit ⁊ tertiam inflammauit: quam marasmō incipientem ⁊ difficilē sanabilem Galienus dixit. Et in speciem tertiam cum iam tertiam consumpsit ⁊ inflammatio peruenit ad quartam: quaz Galienus appellauit marasmonem ꝙpletum ⁊ impossibile sanabilem. Etiaz putrida in suas diuiditur species penes sui diuisionē humorum. Nam alia est in sanguine dupliciter vel putrescente magis ꝓpter complexionis aptitudinem ⁊ substantiam ⁊ transpirationem difficilem sinochis ꝓprie nominata de genere putride vel inflāmatio secūduz modum effimere nō vere de vtroq; existēs genere febris humoralis ⁊ putride: ꝓut est in humore ⁊ effimere ꝓut est ipsius inflāmationis. Et quia sanguis calidus ⁊ humidus est: ⁊ omne tale apte putrescit inflammatum existens maxime si a debita transpiratiōe ꝑnctur media talis est dicta inter effimeram ⁊ putredinalem. Inflammatione enim effimerali ex ꝑ speciebus caliditate ad sanguinē ⁊ humores extēsa: ⁊ in eo iuꝓssa: ⁊ fit sinocha facta facile in eius putredinem deuenitur. Alia etiam putredo est in colera magis apta putredinez retinere ꝓpter caliditatem dicta tertiana: ꝓinde ex eo qō ꝑ tertium exacerbabitur. Alia in flegmate apta ꝓpter humiditatem dicta amphimerina vel cotidiana: ꝓinde ex eo qō exacerbatur quotidie. Et altera in melācolia apta ꝓpter humiditatem substantialem nō complexionabilē si fuerit naturalis: putredo enim est trāsmutatio humide substantie a non naturali calore. Omnis enim humoris substātia humida constat esse: causaz dominetur in ea aque um elementum. Et si sit innaturalis ex adustione ꝓpter humiditatem substantialem ⁊ caliditatem quaz reseruauit in se ex adustione secundum Galienuz sicut cinis caliditate ignis ⁊ est quartana: ꝓinde ⁊ quia exacerbatur per quartum quod quare sit nō secūdum aliuꝫ moduz soli deo ratio est reseruanda. Sed quare hec tardat plus illa vero citius ⁊ illa mediocriter dispositio facit humorēs ⁊ aptitudo ad putredinem sue substantie ⁊ cōplexionis ⁊ etiam quātitatis vt in quintana ⁊ sextana apparet a communi talia infra dicentur. Et quidem que in sanguine est sinocha tantum ⁊ ꝓprie est cum nullus locus sit in ea ꝓcipuus seu particularis: ⁊ solus sanguis sit in venis. Est ꝓinde concluſa est dicta per eas enim putrida fuligo continue soluta a sanguine cōtinuē putrescente ⁊ non resoluta ꝓp conclusiōem eius in ipsis ad cor trā fit ꝓp cōtinuitatem. Alie vero q: in eis cū intermissiōe ꝓpter indispositionem particularū qua innascūtur generātium. s. mittentium ⁊ recipientium, ⁊ attrahentium non sinoche nec concluse: sed periodice dicte sunt. Cum in periodis quibusdam exacerbatur quotidie quarum quelibet potest esse continua ex corruptōne sui humoris

in venis propie ⁊ interpolata cū corrūpitur extra vēas. Et eis enim cito ⁊ facile reſoluitur antequam particule alium remittant ⁊ regenerent ad mineram qui in putre factione ſuccedat: ſic quā perfecte quieſcit ⁊ calor cuſ interpolatur quiete quādiu ſuccedat aliꝰ loco ſui. Et vnaquecz poteſt eſſe pura ⁊ impura. ¶Impura vero dicitur quia ex humoribus plurimis eſt cōmixtis vel ſecunduz partes cuius denominatio a predomināte humore dicetur vel ſecundum vicinitatē ipſorum ad putredinem cōcurrētium ⁊ tunc erit compoſita. Eius autem compoſitio: vel erit generum vel ſpecierum ⁊ hec erit plurimum putridarum. Et erit aut interpolatus aut continuꝰ aut vtrauſcz i emitriteo. ¶Dozo ſi putredo ab epidimia ſeu peſtilentia aeris ſit impreſſa peſtilētia dicetur. Et eſſimera quoqz in ſpecies diuiditur penes diuiſionez ſpirituū alia enim eſt in ſpiritu vitali: alia in naturali: alia in animali. ¶Denes cauſas quoqz efficientes diuiditur febris non ſubſtantialiter ſed accidentaliter magis nec proide notificatur cum ſint extrinſece ⁊ alijs morbis cōmunes non ſibi proprie. Ethica quidem penes primitiuam corpoream ⁊ incorpoream: nam alia eſt que fit a cauſa procatartica ⁊ exteriori: alia a cauſonidibus multum prologatis. ¶Putrida etiam penes interiorem ⁊ antecedētem ⁊ cōiunctam: nam alia eſt que fit a cauſa antecedēte vel cōiuncta: que cauſa eſt tantum: ⁊ non morbus ⁊ putredo humorum eſt. Alia eſt que fit a cauſa que eſt p ſe morbꝰ vt que ſequitur apoſtema vel vlcus. ¶Denes cauſam primitiuam quoqz ⁊ proprie effimera febris diuidit cum varlet eius eſſentiam ⁊ curam in ſpecie vel in quanto: vt infra in ſpeciali proſecutione patebit plurimum tamē primitiua mouet antecedētem ⁊ quandoqz coniunctam in corpore antecedente non exiſtente. Et adhuc diuiditur febris penes eius accidentia ⁊ naturaz cauſe ſcilicet morbi habētia ⁊ proprie propter eandem cauſam. Alia enim eſt cum ſincopi: alia cum ſtupore: alia cum fluxu: alia cū dolore: ⁊ alia preter illa. Cognita ergo febrez etiā per ea curetur: quia cura eiꝰ per tria generaliter indicat. ¶Der locum: morbum ⁊ cauſam: vt in corde ſuperius dictum eſt. Unde Galienus ait. Ex quibus duobus ſcilicet cognoſcere mēbrum infirmum ⁊ morbum poteris cognoſcere generalem eius curationem ⁊ alibi inutiliter quis prouidebit febribus niſi prius meminerit cauſe. Cognita enim febris eſſentia qua ſit diſcraſia indicat eius alterationem: ⁊ quia ſit calida ⁊ ſicca indicat cuz frigidis ⁊ humidis eſſe complenda que infra dicētur. Et quia ſit corporis vniuerſi cum pluribus ⁊ ſortioribus quam ſi eſſet membri vnius. Et quia eius calor eſt principaliter apprehenſus in humoribus ⁊ cōſequenter in epate cum ſit eorum principium vt in putrida vel in ſpeciebus ⁊ conſequenter in corde cum ſit eorum principiū fons ⁊ minera vt in effimera: vel principaliter in cordis corpore: vt ethica: ⁊ in eo formatur vt in omni tamen nō dicatur febris niſi cum caleat cor indicat cum talibus frigidis ⁊ humidis eſſe complēda que ſpiritus cor ⁊ epar rectificēt ⁊ confortent: qua propter dixit Albo. Embrocare epar cuz infrigidantibus eſt res maxima ⁊ magis iuuās. Nam cuz equatur in eo res maior ⁊ fortaſſe rectificat aquam ⁊ certe cordis equatio multo magis propter cauſam iam dictam ipſius erit rectificatio. Quantitatem quoꝝ determinat corporis naturalis cōplexiōis cognitio licet ſit difficilis ipſamqz limitat etas conſuetudo tempus regio: ⁊ alie circunſtantie: vt ait Galienus. ¶Dis ergo ignoratis neſcimus quātum debemus infrigidare ⁊ humectare nec quādo debeamus ab eis deſiſtere: ⁊ ſic autē nō curabimus aut in cōtrariam diſpoſitōnē adducemus. Ad hec quoqz cum ipſa putrida ex efficiente cauſa humorali dependeat. Et quandoqz ex ea generetur ethica ⁊ eſſimera ⁊ conſeruetur iudicabit euacuationem. Inquit enim Galienus. ¶Manifeſtum vero quoniam cauſarum facientium diſcraſiam per euacuationez eſt ſanatio. Iparum vero diſcraſiarum alteratio ſanatio eſt. Et iterū ait Facta iam egritudo curabitur diſpoſitione a quo patitur que ſecundum naturam eſt operatio leditur ſoluta quā ⁊ ipſam dicimus egritudinis cauſam. Attamen cum fit talis humor in aliquo membro locatꝰ epate ſcilicet ⁊ plene: vt in colericis ⁊ acutis plurimum vel in ſtomaco vt eſt in amphimerinis: vel ſplene vt quartanis indicat euacuationem ipſius in talibus faciendam. Que illa reſpicit rectificet ⁊ confortet: vnde Galienus. Intentio ſanandorum ſecundum partem eſt aliqua ex ipſa diſpoſitōne: plurima vero ex paucitibus particulis. Sic quoqz principaliſſimam intentionem cōplebis q̄ ſumitur a virtute in triplici predicta ſubſtātia exiſtēte ex ſimilibꝰ vnicuiqz conſeruata. Febris ergo vere ⁊ generaliter per illa cognoſcitur: ⁊ per illa cognita medicatur: vnde Galienus. ¶Decima eſt ſcia ſanorum egrorum ⁊ neutrorum ſcilicet ſignorum corporum ⁊ cauſarum. Cognoſcitur quoqz vere ⁊ generaliter propter eiꝰ cauſam extrinſecam ⁊ efficientem que triplex eſt: primitiua antecedens ⁊ coniuncta: quibus omnibus habet cognoſci: qō oſtendit Abohali cum ait. Cauſa vero in libris medicorū eſt que primo eſt ex qua prouenit iniectio alicuius diſpoſitionis ⁊ fixionis in corpore humāo. Similiter quoqz cognoſcitur febris propter ſui effectum ⁊ proprietatez ⁊ in vno quoqz ſuo genere propter coſdez generaliſſime aut nā effectus eius eſt vt inquit ¶Iſaac. Leſio vniuerſe leſionis corporis ⁊ paſſionis: exiccatio corporis ⁊ conſūptio ac cōtriſtare: vt a ¶Galieno dictum eſt. Quod in vno quoqz ſuo genere eſt commune: vt ſuperius dictū eſt. Effectus enim effimerarum eſt ledere ſenſum minus alijs. ¶Proprietas vero eſt que ſequitur inflammationē ſuauem ⁊ equalem ſolam abſqz omni putredine cum ſit a ſola procatartica cauſa. Et incipit abſqz oppilatione. Et vrine digeſtioni prima dierum apparet magnitudo ⁊ velocitas in pulſu ⁊ in eo nunquam velocitatez ſuperaddere ſiſtolem ⁊ declinatio cum vapore ſudorali ⁊ humiditate ⁊ benigna ⁊ ſuaui infrigidatione ſuccedente illi. Generis vero febrium putridarum effectus eſt idem: ſed proprietas eſt contraria propter admixtam putredinez Et proinde magis ledere ⁊ fieri a cauſa antecedente immediate incipere. Cum rigore vero ⁊ oppilatione ⁊ caloze mordacitas ⁊ inequalitas ſecundum diuerſa tēpora ⁊ ſecundum primam manus immiſſionem ⁊ perdurantia eius. Et ſimiliter in pulſibus in velocitate ſuperaddere ſiſtolem ⁊ vrine indigeſtio: ⁊ aliquod ſinthoma apparet ſecundum ſtatum proprium eſt generis putridarum non tamen ſepabilis: vt Galienus ait. Generis quoqz ethicaz effectus eſt maior leſio: ⁊ ariditatem reddere cor pori ⁊ habere caliditatem extenſam ⁊ mordacem ſitie in eqlitate de ſe ⁊ addi vero ⁊ inequalez fieri ſupto cibo pꝰ

primam horum vel secundam: ⁊ ascensum fieri in ꝑtitū non contritum: vt in putridis ⁊ pulsum fieri durum simul ⁊ paruū ⁊ debilez ꝓpriū est ethicaz ex eo q̄ caliditas est acuta in duro subiecto infixa ⁊ absqz putredine. Cognitio vero essentie febris est ꝑ corporis cōtactuz: ⁊ qualitatem eius mutatam in caliditatem quā precipit tactus vt dictum est nō temperatam ⁊ suauē: vt corporis sani acutam in suauē mordacem ⁊ pūgitiuaz qualiter in febricitātibus est vt Galienus asserit. Et si simplex ē facilis ⁊ cōmixta difficilis propter cōfussionem signorū adinuicem carūdez. Cognitio vero cause materialis vl subiectae scilicet membri si sit epar cor vel splen: stomachus vel etiā aliud ex occultis scitur per ea que S. docuit cum dixit. Non apparētia bona vero vniuersaliter q dem discere oportet ex lesionibus operationum: aut egestionibus: aut doloribus: aut ex tumoribus preter naturam: aut ex quibusdaz horum: aut omnibus. Cognitio vero spiritus generaliter est ex pulsu ⁊ anhelitu quibus precipaliter dispositio cordis cognoscitur: in quo ois spiritus generatur vigacitate ⁊ pigritia in actionib⁹ corporis ⁊ membrorum atqz impetu fluūt ⁊ specialiter ex actōnibus sensus ⁊ motus in neruis spiritus animalis causa cognoscitur ex passionibus ⁊ actionibus anime in corde ⁊ arterijs spiritus vitalis ex actionibus naturalibus in venis cause materialis spiritus demōstrantur. Cognitio quoqz efficiētis cause interioris scilicet hūoris ex precedēti dieta consuetudine ⁊ etate tempore regione arte ⁊ egritudine: vt Hip. in aforismo docuit. Et exeuntibus per vrinaz propie egestiōes ⁊ sudores ⁊ alias regiones corporis particulares. Inquit enim Galien⁹. Color enim corporis humorum habūdantiaz ostendit. Est enim color humorum ⁊ nō membrorum nisi forte humores cucurrerint in ꝓfundum. Et ideo significatio ex eo tantum non certa sed fallax est. Cognitio vero primitiue est manifesta sicut proprietas ⁊ effectus. Cognitio vero accidentalis ipsius febris non est certa q: fallit cuz nō sit ex substantialibus eius effectis ⁊ propriis que sūt semper. Sed ex accidētalibus ⁊ casibus qui quādoqz apparent ⁊ quandoqz non. Et tamen apparent quādoqz in principio quandoqz in medio: quādoqz in fine. Sed est conferens coadiuuans ad cognoscēdum ⁊ quod est proprie cum ex eo fuerit quid occultuz: vt Abo. ⁊ Aristoteles dixit. Et sunt color rubeus pallidus citrinus: longitudo ⁊ brevitas: magnitudo ⁊ paruitas febrium ⁊ ipsorum analogia paroxismorum. Dolor alicuius membri: lassitudo: cruor: signa cruditatis: ⁊ digestionis: signa salutis ⁊ mortis ⁊ huius que sunt accidentalia nō propria sicut in pleuresi dolor lateris pūgitiuus tussis ⁊ malitia anhelitus ⁊ pulsus serius. Specialis cognitio febris est vnius cuiusqz febris: quam oportet particulariter curare ⁊ distincte cognoscere secūdum suam speciem: prout S. dixit eum inquit. Que igitur dicta sunt mihi ⁊ per alios multotiens dicentur. Et nos qz no oportet periodos idest circuitiōes ⁊ analogias paroxismorum scrutari solū. Sz multo magis ipsam speciem febris ⁊ ex hac cognoscere eam quēadmodum hominem per propriaz formam: talis aūt species ex qua oportet distincte vnam quāqz febrem cognoscere sumi habet ex distinctiōe generis vniuscuiusqz p̄dictorum. Et secundum dictum generalem modum ad cognitionez vniuscuiusqz procedere. Inquit enim S. In specialibus cōtineri vniuersales oportet. Duci vero in vniuersales specialiores ex diuisione generalium inuētas: que autem sint in ꝓsecutōne patebit secūdum ordinem predistinctum ipsarū specieruz febrium effimerarum. Quarum curam prius aggrediamur secūdum modum generalem ⁊ specialē supius predistinctum: ex quo quod inter alia genera facilius accidit corrigitur. Omnis enim leptomera substantia facilius est alterabilis: vt ait Galienus.

¶ Capitulum secundum generale de medicinis ad febres effimeras.

Remissa cognitione generalissima ⁊ curatōne febrium secundum Serapionem: ac generali cognitiōe vniuscuiusqz generis eius Sequitur cura generalis secūdum vnūqōqz genus eius. Et primo cura generalis generis effimerarum. Cōsistit autem secundum pretactum modum in duabus rebus in ablatione exterioris cause ⁊ primitiue vel interioris ⁊ antecedētis absciſione: secundum qō vera est: ⁊ nō vera ⁊ in febrilis discrasie alteratōne. In causa quidem ablatione, vel absciſione. Inquit Ga. Quia vera est causa que febrem facit inutiliter quis ꝓuidebit sebri nisi prius meminerit cause. Cōpletur autem cause ꝓmitiue ablatio cum priuatione ipsius ⁊ euitatione ac fui contrarij introductione. Interioris absciſio cuz euacuatione primo. Deinde cum rarefactione cutis vl obstructionis apertione: ⁊ cum quibus infra in specialium cura dicetur. Alteratio febris cum frigidis ⁊ hūidis interius sumptis ⁊ exterius approximatis nō in totum corpus cū oppilando inflament ⁊ detineant superfluitates q̄ cūqz modo approximate: siue embrocādo infundēdo siue liniendo. Sed tantum circa spiritualia applicētur ibi enim approximata tantum cuiuslibet febris discrasiā ac excessum distinguunt: ⁊ si vapores fumosi ex poris partium illarum oppilando prohibeāt respirare nō tollitur ex poris aliarum partium: ⁊ per pulmonis trachēā in anhelitu cōmode expurgentur: qō contra dictum aliquorum est. Sint autem que spiritus rectificent: virtutes cōfortent: ⁊ cor alterent ⁊ totum corpus ⁊ cum inspiratiōe aeree substātie bone ⁊ frigide naturaliter vel artificialiter procurate ac quiete corporis ⁊ anime. Inanitione superfluorum farmacalium fumantium ⁊ calefacientium vt cum somno suo tempore aut cum his ex cibis ⁊ potibus que vaporosum sanguinē gignunt: bonum ⁊ frigidum aromaticis vel odorabilibus mixtis hec enim spiritus multiplicāt: alterāt cor ⁊ cito virtutes cōfortant vnde S. Qui celerius vult reintegrari reintegret odoribus que qualia sunt in specialiuz cura dicetur. Et si quā maxime virtus ꝓpriā naturā se hēns cibum dare nō indiget in hac febre non enim cōuenit in prima: vel secūda: di ex extēta febrē fieri imbecillē illū tñ poterit iudicare sz ac si imbecillis effecta vt pp malā hūidinem laborantem ⁊ pp senectutem: vel q: in laboribus simul cum intensione solis ictumo per totam diem fuerit ⁊ vigilijs ⁊ circa vesperam antequam cibetur homo in vasis fuerit a febre: ⁊ sic ex soluta virtute. Sic equidem cibo ⁊ potu indicat dandū nō in declinatōe vniuersali ꝓpleta sz etiā particulari. Sz etiā stante febre qñqz. Inquit enim hypo.

alteratio febris cum frigidis extra mera debet fieri cum frigidis extra medijs.

Accidentibus superuenientibus virtutem dissoluĉtib⁹ illico cibus est dandus: ꝫ suis cõdictionib⁹ oibus p̃discussis. ſ. substantia: vt si cuchymus idest bonoꝝ chymoꝝ gñatiu⁹: sitq; facile digestibilis ꝓpter membrorũ nutritiuorum distẽperiem ⁊ infirmitatem. Inqt. n. H. venter infirmus non bene digerit. Qualitate. ſ. elementari q; frigidꝰ ⁊ humidus ꝓpter febrez discrasiam. Et simiter potus vt est aqua frigida cuz virtus sit fortis nisi sit aliud q̃ obstet. Sitq; cibus multi nutrimẽti: absq; multa superfluitate ne transeat in putredinem. Et sit pauce quãtitatis cũ paucum indigeat corpus in tali febre cito vt infra tres dies plurimũ ad terminum veniente ꝫ nõ sit acuta: q̃ q; ꝫ sit brevis non tamen periculosa. Tempore vt detur cibus gñaliter in declinatõne pfecta vt dictum est. Omnis effimere ⁊ si cũ venerit in hora cõsueta est melius. Nec enim hora cõis est eis vt putridis nisi i quibusdã ex eis: vt prouenientibus ex labore vel ãgustia vel ieiunio vel fame vel vigilijs: vt dictuz est ꝓpter i corporibus quibus in talibus dispõnibus colera ad stoma cum currere cõsuevit ⁊ inducere sincopin: p̃cepit. n. H. hos cibari in principijs paroxismoꝝ ⁊ ante: sic enim cibus datus stomacum roborat: vt currẽtes ad eum hũores repellat. Et sincopin seu cardiacã ꝓinde suspectã vt cõsuetam fieri vetat: ⁊ a febre multoꝝ dierum p̃fuit. Sit aũt talis cibus nõ quelibet nec resumptiuis qualis in declinatione solum ꝙuenit: ꝫ si tantum pãis infusus in succo granatoꝝ muzorum qñ opportunus cibus est stomaco laborãti colerico: vel in vino limphato vt multiplicet spiritus ⁊ velociter penetrando ad cor virtuti succurrat si expectat citaz enim talis cibus facit reductiõem secũdum H. Et q̃q; oportet prius eos facere vomere cuz aqua ⁊ aceto. Sed supueniente febre post oppilationez ꝓcedentem vero detur vsq; ad declinatiõem paroxismi cũ humores tunc currere nõ prohibeant ꝫ ad grauedinem ⁊ angustiam addat declinatione vero succedente dꝰ tur eis pfectione nõ expectata. ¶ Cum enim hi siccum habitum habeãt exolutam virtutem nisi prius hũectent ac cõfortent cibo ⁊ potu febre pfecte nõ poterit deliare. Et modus dandi cibum ⁊ potũ: talibus est vt concedãtur deliciari. ¶ In vero ⁊ nõ veris maxime: vt puta ꝓpatientibus ex oppilatione apostemate: ⁊ nauseatiua sacietate neq̃quã. Sz in declinatione pfecta cũ diminutione seu subtiliatione def. ¶ Dorro in talibus febribus quib⁹ cumq; vel plurimis cõmunis ordo est vt cibus ⁊ potus def in declinatione incipiẽte vel perfecta vt dictuz ẽ. Et post balneum aq̃ dulcis tepide caliditatis p̃missuz. Tale enim balneum cõmune existit officium effimerarum febrium: rarefacit enim poros dempsatos venaꝝ ⁊ arteriarum ductus ⁊ orificia aperit oppilationes: sudorem ꝓuocat ⁊ fumosas superfluitates multiplicatas ex febre resoluit: ⁊ spiritus reddit claros: hũores purificat ⁊ membra infrigidat ⁊ hũectat ⁊ inquietat: dispõnem totuz corpꝰ adducit: si in declinatiõe fuerit mistratum etiaz catarrum sedat si patiatur adustũ. Qua propter oz vt primo in aere aliqualiter mozã trahat. Deinde in aquã calidã intret ⁊ ibi diutius immoret ante enim si ministratũ fuerit spiritus inflammat: alias vero inflãmat oppilat ⁊ ad putredinis febres trãsmutat. In cordibus. n. immũdis rigorẽ ex putredine gignit. Qua ꝓpter in declinatiõe pfecta febrium taliuz ⁊ in fine tertij vel quarti paroxismi securius cõcedetur balneũ atq; cibus cũ ois superfluitas euacuata sit ⁊ cõsumpta: ⁊ sedata caliditas in declinatiõe primi paroxismi vel secũdi nõ nisi repletio fuerit euacuata mã si qua sit digesta. Talibus enim febribus tantũ euacuatio cõpetit: inuit H. cõmune quoq; auxilium est frigidatio. In oppilatione enim vel solidãte facta poros rarefacit ⁊ aperit ⁊ superfluitatibus obuiat ⁊ si quidẽ mite sint dissoluit: ⁊ ad loca oppilationum trahit magis ⁊ itume at qõ etiam aperitiua interius ministrata magis efficiũt Si vero pauce resoluit ⁊ cõsumit. Non ergo oz vt frigidatio ministretur: nec aperitiuũ aliqõ nisi euacuatione ꝓmissa ⁊ maxime si forte existat. Videtur aũt ⁊ tertia res in cura effimeraꝝ deficere necessaria que scilicet corrigit accidẽtia: non aũt deficit q; dicte due res cõmuniter in omnibus sint necessarie: hec aũt tertia nõ in omnib⁹. In veris enim effimeris magnitudinez febris necessaria nõ existit: cum causam incorpoream antecedẽdum nõ habeant. In cuius digestiõe diuisio ac expulsione nãl insistat non magnitudinem febris ex quibus cõsueruũt insurgere accidẽtia vt in putridis ꝓut H. dixit. Sed in non veris habẽtibus illam tñ q; efficit cum inqt. ¶ Propriũ est putridaꝝ ꝑm ascẽsum caloris ⁊ statum fieri aliqõ sinthoma. Effimeraꝝ vero ꝓprium signum fit calor equalitas ⁊ suauitas: ⁊ ꝑm ascensum ⁊ statũ in quibus augẽtur ⁊ sũt fortiores nullum fieri sinthoma nõ tamen ẽ inseperabile cum a non veris appareat seperari: ⁊ illud ꝓpter causam predictam.

¶ Ca. iij. de febre effimera q̃ fit ex accñtibus anime.

Febrem effimeram fieri ex accidẽtibus ⁊ aliis causis q̃ sequũtur dixerunt antiqui. Videndus aũt est modus ⁊ qualiter fiant cũ ex eo curationis ingenium habeatur. Modꝰ ergo qualiter fiant ex anime accidẽtibus est. Quoniam vt inquit Abo. Omnia anime accidẽtia sequuntur aut eis associãtur motiones spiritus aut interius aut exterꝰ aut vtroq; modo. Et illud erit aut subito aut paulatim vt ex hoc motiões intelligat non naturales: ⁊ naturales excludat q̃ sunt ordinate ꝫ impetu quidã vere fiant ipo. dicente. Que impetu fluũt ac refluunt: ac in eis que preter naturam q̃ subito tantũ sunt vt in dolore dicente ip. in affo. Quecũq; corruptiue sunt hiſ vbera gracilia fiũt scilicet subito. Cum enz paulatim spiritꝰ ad alterã duarum mouẽtur partium sequẽtur seu associabũtur anime accidentia vt gaudium ⁊ tristitia tẽperate stãtes cum natura nec sequit febris. cum vero subito moueãtur: ⁊ fortiter anime accidẽtia ꝓueniẽt intempata naturam exterminantia vt est ira gaudium supfluuz ⁊ timor: nõ tñ tñ vt pducãt ad mortem sicut accidit pusillanimis ⁊ febris indispositis corporibus: qz calidis ⁊ siccis magis deinde calidis deinde siccis vndecũq;. In talibus enim corporibus sic dispositis ꝑcutus motus in spiritibus naturã idest calorem naturalem exterminat: qz extra naturales terminos ponit ⁊ immutat ⁊ etiam immoderãtium tantum exauget q̃ pertrãsiens ad substãtialia corporis. ſ. humores cõtentos ⁊ cõtinẽtia mẽbra ledat vniuersas actiones ⁊ passiones atq; cõtristet ⁊ sic febrire hominem ẽ necesse. Et qz naturales motiones spũ sunt: primo de principijs ad extra vt patet de vigilijs deinde de exterioꝛb⁹

cibus Eucchimus

cibus in Ephemera debet dari frigidus et humidus ob febrilem discrasiam.

promouendis vomitu cum aqua et aceto

balneum aqua dulci ꝓter adhibetur in Ephemeris pleuritide

rigor ex putredine gignitur.

ad principia vt patet de somnio. Ita vero ⁊ gaudium p̄ma motionem sequūtur. Ideo de febribus causatis ab eis primum dicere proposuimus. Est autem ira fm̄ Ḃ. nō audacia sed velud feruor quidā eius qui circa cor ē lāguinis i quo prius simulq; feruere necesse ē spiritū. Cū āt feruescentia sanguinis moueatur ⁊ simul cuz eo ferue at magis tanquā magis aptus expellatur ad extra vt cōpellat irā. Quapropter febris ex ira prouenies effimera dicta ē nō humoralis. Signa vero ipsi⁹ effimere prouenientis et ira sūt signa rememoratione ire preterite: ⁊ demōstratiua presentis febris: vt caliditas corporis ⁊ pulsatio ⁊ rubedo faciei nisi admisceatur timor: ex eo quem forte offendit: tpe ire. Mā ex hoc remittentur rubedo faciei ⁊ oculorū ita vt sūt rubei preeminentes exterius vt terrētis: ⁊ hoc propter vehementiaz motus spiritus ad extra Et q̄nq; accidit quibusdā cor tremor vt quibus colera dominatur ⁊ natura est debilis ⁊ resolubilis valde. In eis.n. colera simul ē feruens cū sāguine mouet per cēsibilia mēbra: quā cū natura regulare nō possit tremorem expūgendo per modū rigoris inducit eisq; in ira precedente tremor: absq; signo rigoris ꝓuenit apparenter cū spūs vehementer moti exterius: nā cōtentiua existente debile resoluāt quare mēbra i suo situ nō valent naturali ⁊ debito ꝙseruari. Et prima est rubea mordax in emissione propter colerā dissolutā et admixtā. Et q̄nq; est i eo aliqua claritas cū ex eo nō accidit perturbatio in digestione: qō ē q̄ calor naturalis extra egrediens ita presenti loca digestionis obmisit. Et post irā quoq; cū remanet resolutis digestionē ꝙplere non pōt. Et pulsus est magnus velox plenus ⁊ frequēs propter cursū sanguinis ⁊ spūs ad exteriora arteriarum. Cura eius est due res. Ablātio cause: ⁊ alteratio febrilis discrasie. Dmā rē ꝙplēt sedātia irā vt sunt inductiones ⁊ promissiones inducte tēpoꝝ futuro ⁊ magis apto. Et ad motiones rōnabiles que refrenent motum spūs ⁊ conuertant omnes ad contrariū. s. interiora corporis cum suauitate ⁊ paulati que ostendendo mala que prouenerunt ex consecutione ipsius aliquez timorem incurrant. Et occupatio in letificantibus ex fabulis ac cantilenis placidis atq; ludis ⁊ mirabilibus que spūs reddūt in actione claros ⁊ quietos. Secundā rem ꝙplēt quecunq; ex medicinis exterius omni tempore applicatis infrigidando ⁊ humectando spūs conuertunt interi⁹ versus cor: alteratum detinent ⁊ confortant ex magis ꝓpriis ad hec complenda est oleum rosatum a. Ḃ. Iter cetera commendatur. sua.n. frigiditate ⁊ humiditate febrez discrasiam alterat exterius inunctū cū innouatione ⁊ maxime circa spiritualia membra: ⁊ sua subtili substātia penetrando in profundū corporis humectante infrigidat magis spūs ⁊ mēbra: ad quod adiuuat sua moderata stipticitas impellendo ipsā interius que ēt spūs impellit interius ⁊ inspissando ⁊ stipticando retinet ⁊ sua aromaticitate confortat ipsaz virtutē ⁊ cor. Et quecunq; ex cibis ⁊ potibus ⁊ medicinis interius sūptis: infrigidant ⁊ hūectant qualia sunt ex cibis ordeaciū ⁊ cibus factus ex cucurbita ex fructibus citrulli: ⁊ melōes: ⁊ herbis portulaca lactuca crisolocana ⁊ similes Et ex fructibus pira: seruestem ⁊ similia. Alterāt.n. discrasiā. ⁊ obtundūt colerā ⁊ vrine acuitatem: ⁊ naturā leniūt que i eis est plurimū cōstipata Et ex potibus quales sūt aqua ordei ⁊ frigida nisi fuerit quod prohibeat ⁊ interdicatur vinū oino: donec sedetur

caliditas q̄n inflamat spūs agit colerā ⁊ impetū eis ꝓstat ad motū nisi ad resolutionē deuenerit quo cāu limphatū bene est concedendū. Et ex medicinis semia cōmunia que alterando prouocant colerā ⁊ cōmorā cum vria educūt. Et ex illis est mel cassiafistula. siracost ⁊ terciabi ⁊ similia: qua lenitēdo coz cōstipāt materiā lubaficādo ipsā educūt. Dora āt ministrādi predicta est declinante ira ⁊ febris paroxismo nec oz quod interueniat balneatio cum aqua calida q̄n inflamat spūs ⁊ eos ad exterius magis trahit: nec ētiā cū frigida q̄n fumos colericos retinet nec resolui permittit: sed cū spiritibus intra conuertat. Et cū corpora sint nuda carne radicalia membra nocent ⁊ maxime si sint ex resolutione debilitata. Dest que cōcedatur per horā sōnus q̄n calorē: ⁊ spūs renocat: ⁊ int⁹ tenet humectando inspissat restaurat ⁊ confortat: non tū sit multus ⁊ profundus: nec ad inflamationem perducat.

Capz quartū de febre effimera que fit ex gaudio.

Febris ex gaudio prouenit sicut ex ira q: spiritus ⁊ calor mouetur ad exteriora subito ⁊ fortiter si superfluū fuerit: vt superi⁹ dictū ē differenter tamē. In gaudio.n. virtus i cor pore manens ante ipsum mollificatur: demō cum spiritibus ad exteriora progreditur corporis. Et cū valde superfluum fuerit resoluitur ⁊ sequitur mors. Cum vero non multum excesserit quia eius causa non fuerit multum ardua ⁊ excedens non resoluitur sed in motum inflamatur ⁊ febrem accendit. Quemadmoduz ⁊ in ira in qua si multum excedens fuerit ⁊ superflua virtus corporis non dissoluitur aut ne egrediens resoluāt sicut in superfluo gaudio: immo retinetur aliqualiter intra cum timor: sit primus in eo: vt Serapio dixit. Quare non sequitur mors sicut in illo: ⁊ tamen febris ex eo prouenies erit sicut febris causata ex ira. Signa eius sunt proxima illis signis quia in specie similia: non tamen in gradu equaliter excedentia preterq̄ in signo oculorum: ⁊ pulsus non enim ē forma eorum terrentiuz. Sed gaudentiū. In pulsu quoque est frequentia minor q̄ in febre ex ira. Et pronde cura illius similiter proxima erit.

Capitulum quintuz de febre effimera q̄ fit ex tristitia

Tristitia ⁊ cogitatio quia motionem spirituū paulatim ad interiora sequūtur plurimum febres non faciunt nisi cum magis plurimum fit perdurans. tunc.n. licet motio spirituū sit ad interiora paulati tamen associantur motiones ipsorū cum eis magne plurime ⁊ perdurantes agitantes spiritꝰ intra ⁊ cōmotiones de corde ad cerebrum ⁊ econuerso: q: inflamantur ⁊ febres facit ⁊ maxime si accidat motus laboriosus inquirendo rem perditam contristantem: que inueniri non potest. Signa eius sunt calor pallidꝰ faciei igneitas vrine ⁊ acuitas eius in emissione precepta prepē dominium caliditatis ⁊ siccitatis in interioribus corporis ⁊ motum colere multiplicantem ⁊ inflamatione colere sequentis motū sanguinis ⁊ spiritus ad interiora. Et propterea etiam oculi sunt submersi cum quiete ⁊ subtilitione: ad quod adiuuat resolutio superueniens: Demō accidit illis contrarium. Et pulsus debilis ad paruitatē

⁊ depressionem tendens non valde ⁊ etiam in eo saltus ex subita reditione spiritus ad exteriora ⁊ propie cū soli citudo inquirendi perditā rē isurgit. Cura eius est due res sicut cura febriū predictarum scilicet. Ablatio cause ⁊ alteratio febris discrasie. Intentio tamē cōis in eis cōtraria est ei que in illis. ¶Prima āt ē ablatio cognitionis ⁊ tristitie quā 2plēt dimissio studij ⁊ pudētie ⁊ cōuersio ad solatia plura ⁊ diuersa que spiritū retrahāt de interioribus ad exteriora ipsumq; reddant ilarē ⁊ iocundum ⁊ species inueniendi rem perditam contristantem vel aliā meliorem. Secundā rē complēt quecunq; ex medicinis stante paroxismo exterius approximatis ⁊ circa cor maxime infrigidando ⁊ humectando spiritus de interioribus trahūt ad exteriora. Et est fricatio cū aliquo oleorū infrigidantium ⁊ humectantiū absq; stipticitate vt ē oleum violatū ō cucurbite de nēufare ⁊ similia. Et epithyma supra pectus ex mucilagine draganti ptisij aque endiuie ros. ⁊ nēufaris portulace ⁊ melōis indi: ⁊ modico croco ⁊ balneatio in tinis declinante paroxismo i qua sit aq̄ temperate caliditatis ⁊ decoctionis alicuius predictaruz medicinarū plurima i aqua fit introitus frequens. ¶Pō quod vngatur cum aliquo predictoruz ⁊ mulgeatur lac mulieris. Complentq; eam quecunq; ex cibis ⁊ potib⁹ infrigidant ⁊ humectant nutriunt cum aromacitate lenitatiq; naturam quales sunt que superius dicte sūt. Et ira pullor ⁊ gallinarum ⁊ potus tēperati vini. Nihil.n. secundum Albo. est quod tantuz humectet quantuz balneum in tinis ⁊ vinum temperatum quod exiccamdo calore naturalem spirtum mouet ad exteriora. Inquit enī G. Vinum temperatum totum corpus calefacit mēbra perfozat calorem naturalem excitat: ⁊ humores contemperat humectando remouet vigilias ⁊ attrahit somnuz qñ spūs ⁊ virtutes animales quieſci facit ac prohibēdo resolutione restaurat.

¶Capitulū sextū ō febre effimera que fit propter angustiam.

Isaac inquit interest inter tristitiam ⁊ angustiā. Licet conueniant in motu spiritū ad interiora. Nā tristitia ad rationalem pertinet virtutem in cerebro existentem. ¶Angustia vero ad spiritualē in corde permanētē. Ideoq; angustia est plus causa ptisis quā tristitia. Est āt angustia motus spiritus ⁊ caloris ad interiora spiritualium dum reclusione ibidem ⁊ in potentia extensionis eius propter debilitatem ⁊ prohibitionem. Cū.n. interius recluduntur insanis ex aliqua causa protartica: vt ē amor vel que haberi non potest sit timore perditionis honoris ⁊ census. Iz tamen paulati reducti in seipsis agitur ⁊ commouetur iterius propter sanguinem currentem cum spiritibus intra ⁊ fumum coartatum ibidem: vel propter presentiā cause nequeunt extra exire querentes viam solicite que primā conseqni: ⁊ secundam valeat euitare quare inflamantur ⁊ accidit inquietudo in mēbris cum in ordinato motu ⁊ sic inflamantur in corpore toto non in spiritualibus tantum febre accendunt. Signa eius sunt simulia signis eius que prouenit ex tristicia sed sunt magis intensa propter maiorem motum caloris ⁊ spirituum ad interiora. Et q̄ est reclusione ⁊ impotentia extensionis ad exteriora pulsus erit in hac minor debilior dempsus: ⁊ sine saltu. Et signa angustie prouenientis ex amore sunt macrescentia corporis: citrinitas corporis inquietudo mēbroruz: ⁊ qñque febris. Que contrariant G. in regis filio qui pas⁹ extitit ex mulieris amore: qui yreos dicitur idest solicitudo mulierica quedā ex amore ad mulierem qualis est dicta. In qua cū audit patiēs aut vidit mulierem quam diligit pulsus eius manifestabitur saltu ⁊ inequalitate ⁊ fit diuersus ⁊ corrumpitur sermo eius ⁊ cessante vel nō apparente illa redit ad illud, quod fuerat prius. Cura eius est cura illius fortior tamen propter causam predictā sint que frigida exterius applicāda ad magis remissa: Interiō vero minus ⁊ magis intensa.

¶Capitulus septimū de febre effimera q̄ fit ex timore.

Ex timore qualiter proūciat febris ⁊ qualiter mozs supra capitulo ex febre ⁊ ira conuenienter dictum est propie quidam quemadmodum ex angustia. In vtraq; cim motus spiritus est idē quia ad interiora motus vero diuersus. Nā in angustia paulatim: in timore vero subito ad interiora mouetur ⁊ cum motus manet ibidem reclusus propter presentiam cause ibidem ⁊ agitatur ⁊ cum mouetur: ⁊ inflamatur: ⁊ deinceps propter contiguitatem que ad spiritus corporis ⁊ membroruz etiam in vniuerso corpore inflamatur: ⁊ accenditur febris. Et quandoq; adeo ad interiora cum subitaneitate mouentur q̄ suffocatur ibidez ⁊ sequitur mors. Signa eius sunt proxima signis illius q̄ in specie conuenientia differentia in excessu. Et propteia diuersitas ⁊ tremor in pulsu est in hac maior: preterquam in forma oculi in hac enim forma oculi est forma tereti i illa vero quasi suffocati. Cura eius est proxima illius q̄re oportet: vt primo auferatur causa timoris ⁊ adducatur causa securitatis. Deinō ministretur infrigidantia ⁊ humectantia ex cibis ⁊ potibus ⁊ medicinis interius ⁊ exterius ⁊ principaliter supra cor que virtutem habent trahē di spiritum ⁊ calorem ad exteriora confortandi ⁊ prestandi gaudium ⁊ iocūditatem: que ibi sunt dicta.

¶Capitulū octauū de febre effimera que fit ex sincopi.

Incopis ex effimera propie non contingit. Et si effimera contingit ex sincopi raro est ⁊ non propie cuz ex defectu spiritus ⁊ caloris contingat qui non febril sed infrigidationis est causa nisi cum ex aliqua predictarum perueniat causa vt puta timore: vel angustia: vel tristitia magis ex quib⁹ remansit superueniente sincopi in spiritibus aliqua calefactio que propter diuersum motum qui in sincopi accidit in spiritibus de intus ad extra tractus beneficio medicine inflammantur quandoq; ⁊ expanditur ad vniuersum corpus: ⁊ sic febrem accendit que a sincopi cui⁹ gratia caliditas ad terminū febris accessit sortita est nomen. Signa eius sūt antecessio sincopis ex aliquo exterioz cā ⁊ presētia debilitatis virtutis cum debilitate motus ⁊ pulsus in diuersitate ipsius: nam est cum primo cadit ⁊ ecclatat cum vincit frigus in timore angustia ⁊ tristicia: ⁊ ō inde fit velox ⁊ manifestatur cum expanditur calor ⁊ spiritus ad exteriora. Cura eius est tres res prima succurri sincopi vel virtutis debilitate que sub loco supius dicta est. Secunda causa sincopis ⁊ debilitatis auferē q̄ hic similiter est narrata. Tertia febrilem discrasiam auferē ⁊ extinguit que etiam ex predictis est nota.

¶ Capitulū nonum de febre effimera que fit ex labore.

Omen laboris hic nimium motum ostendit qui causa febris effimere potest esse. Si enim motus quilibet calorem corporis efficit forte ipsum flabellādo ⁊ exitando cū fricatiōe mē broz qua pārtes in eis ignee reducuntur ad actum commouendo humores ⁊ ipiritus. ¶ Douētuꝫ.n.nobis mouentur ea que sūt i nobis nimius motꝰ itendit illū ⁊ iflāmabit ⁊ ad alia substātia corporis excedēdo faciet pucire ⁊ si insuetus sit in ledēdo ⁊ molestando febrē accēdit maxime si in sole vel circa calidā exerceat materiā. In tenuibus atqz extēsis vigilijs occupātibꝰ hozā sōni. Jngt enim Aboyali. ¶ Dulte vigilie corrūpūt cōplexiōnē cerebri alquo ficcitatis mō quoz vnus ē vt causatur i aiali spū fale accēdat: ⁊ iflāet in cerebro ⁊ vniuerso corpore dilatet ⁊ ledat. Signa eius sūt signa rememoratiua pteriti motus ⁊ exercicij laboriosi ⁊ demōstratiua psentis: vt magnitudo ⁊ necessitas in hanelitu calefactio corporis totius in ficturis vero addita super reliquas ptes ⁊ extrēoz ⁊ laxitudo ⁊ pulsus magnꝰ ⁊ veloz abiqz duritie nisi ad resolutionē pduxerit tūc.n.erit durus ⁊ tussis ficta sequitur: ⁊ vrina est citria ⁊ substātie mediocris nisi ex resolutiōe facta sit subtilis ⁊ pallida. Cura eiꝰ ē due res. Ablatio cāe que ē laboris priuatio. Cōplet āt qete. Jngt.n.hypo. Jn oi motiōe corporis cū ceperit qs dolere qescere statim remediū ē. Secūda ē alteratio febrilis discrasie. Cōpletur āt cū his q̄ ex medicinis exteriꝰ applicatis ifrigidando ⁊ humectando laxitudinē ꝓueniētē ex exercitio tollūt quales sunt declinante paroxismo ⁊ balneatio in tia aq̄ dulcis ⁊ tēpate caliditatis ⁊ effusio eius sup iuncturas ⁊ musculos multa. Jngt.n. G. qñ laxitudo ex exercitio facit accidere i corpore duas causas: quaꝝ vna ē corpora similiū ptiū exiccant. ⁊ altera ē qz loca vacua que sūt inter ista membra replētur hūiditate que nō ē bōa innatiua naturalis si nō ē illud nō ē repletio hūda imo ē subtilis indigestiua calida. Balneū quidē cū aq̄ dulci ⁊ de rebus magis ꝓferentibus vtiqz ⁊ illud ē qz aq̄ dulcis tēpata caliditate sui resoluit acquisitā caliditatē superfluitatē caliditatis subtilis: ⁊ sui hūiditatē rectificat: qō tā accidit corporis i testinis. Et ꝓpter illud quod effūdit de ea super corpus de foris occurit ⁊ effūdit facilioribus modis quod egredit de ea in poris egredit ab ea in velocioribus horis p̄ter q̄ sic his retinēs eā pēit pmisceat oleū cū hac aq̄ ⁊ p̄cipue quando iungit homo cū eis vtriqz simul humectatione multa. Tale āt oleū erit vel simplex ⁊ dulce: vl violatū vel rosatū ꝓpter de quo dictū ē supra ⁊ in ficturis cū eo fit pmixtū aliquid ex oleis vt de sēme lini vel oleū camomille q̄ sūt ꝓpria. Maz qō ē ex sēme lini sua tēpata caliditate ꝙfortat ⁊ lēit duritiē iuncturaꝝ principali pacietiuz: ⁊ alterius olei frigiditate defēdit. Oleū vo camomille vltra hoc ⁊ iuncturaꝝ ⁊ lacertoꝝ remouet laxitudinem plus q̄ reliqz medicine: qñ caliditas ē similis caliditati animalis. Et dixit Albo. Cōplet vero cū his que ex cibis ⁊ potibus ⁊ medicinis iterius suptis nutrit cuchēici sinfrigidāt: ⁊ humectāt quales sūt cibi quoz paucitas nutrit plurimū propter debilitatē digestiōis. Et cē ex carnibus dictis iuribus eaꝝ ⁊ vitellis ouoz ⁊ potus vini tēperati fructus ⁊ alij dicti ꝙperius. Et sōno qui si defecerꝰ assocīet stōacho ad quē hūores oēs ꝙsueuerunt ante paroxismū paꝝ vel in ipsius principio ꝙcedāt: vel nō expectata declinatione pfecta. Nisi.n.talia corpora rehumectentur cibo febris perfecte nullatenꝰ decliabit. Vt ait Ga.

¶ Capitulum decimum de febre effimera que fit a calore exteriori.

Calor exterior ex quo ꝓuēire ē: potest febris effimera duplex. Aut. n.ē ex his que exteriꝰ tangunt corpus vt sole igne balneo. Aut ex his que ipsū ingrediunt: vt cibis potibus ⁊ medicinis. Calor solis in spū magis iprimit animaliqne principaliter imediate caput attingit ⁊ spiritū eius iflāmat qz pertrāsīēs ad alia principalia ⁊ corpus totū ledēdo ⁊ molestando febrē accēdit. Calor ignis ⁊ balnei in vita lē spū iprimit magis qz aer imutatus ab eo plurimū ad cor trahitur p̄ inspirationē vt cū fuerit superflue calefactum vel morā nimiam traxerit qui in eo inflamat pū ⁊ totū corpus ⁊ ledendo febrē accēdit qua vitalis spiritus i corde ⁊ in alijs membris corporis cuctat. Calor vero cibi ⁊ potus imprimit magis in spū naturalē qñ cibus ⁊ potus ad epar perueniunt panis cum eis calore ⁊ si panis peruenerit ad stōachū ibiqz alteret cū antequā alteretur calore imutato ad epar etiam perueniat ⁊ panisquaz ad alia principalia: dicente G. Cū inquit cibus in stōacho ē qd habentis ad epar ō stomacho trahitur ⁊ dū alteratur naturalis calor ⁊ spiritus alterans inflamatur ⁊ ipsius caliditate pront. G. dixit. Quapropter febris ex calore sol ꝓ uenies appropriata seu comparata extitit spūali animali ¶ Prouenies ex igne seu balneo ꝙparata est spiritus vitali. Et que prouenit ex cibo vel potu calido: vel ex medicina spūali nāli. Signa febris que ē a calore solis sunt signa rememoratiua precedentis cause scilicet more sub solari radio ⁊ demonstratiua febris vt ē caliditas vehementior in exterioribus corporis apparens q̄ in interioribus ⁊ magis in capite cū aridtate ⁊ si corpus fuerit immūdū ⁊ caput calidius ⁊ graue propter repletionem quā traxit ad ipsum caliditas ex corpore toto. Et proinde oculi calidiores apparent cum caliditate ⁊ venaꝝ repletio i eis tēporibus ⁊ vniuerso capite ⁊ sitis que in hac febre magis quā in febre ex depressitate frigoris color corporis adusti nus ⁊ fuscus. Et ipulsio arteriaruz minor velocitas ⁊ frequētia respectu caliditatis cutis ⁊ similiter in hanelitu qz principalis repressio non puenit ad cor sed ad cutem. Et vrina est tincta ⁊ rubea parum. Et signa eiꝰ que fiūt a caliditate ignis ⁊ balnei sunt duplicia communia ⁊ propria. Cōmunia sunt rememoratio precedentis cause. Sed ꝓpria sunt nam que accidunt ex calore balnei sunt similia illis nisi qz exteriora corporis cum caliditate vehemētiori non arida sed mollia sentiuntur. Et si corpus sit malꝰ humoribus plenum quandoqz deueniret ad rigoreꝝ ⁊ febreꝝ multoz dieꝝ ⁊ aere frigido magis innatur q̄ potu. Et signa eius que fit ex cibo calido actualiter ⁊ potentialiter vel potu vini vel medicie: vl nectaris ex calidis speciebus valde sunt ex signis illis contraria quia caliditas in interioribus maior sensus ardoris in stomacho fumosa eructatio: ⁊ sitis ⁊ inuatur potu frigido ⁊ magis quaz aeris frigidi inspiratione ⁊ pulsus ⁊ hanelitus maior: ⁊ superflua pme ⁊ secunde digestionis sunt colorata valde. Et cura eius qua fit a calore exteriori est duplex scilicet generalis ⁊ specialis. Generalis est cōmunis et ex q̄cunqz prouenerit causa: ⁊ est due res. Ablatio cause ⁊ alteratio febrilis discrasie. Spālis est diuersa cum enim ex

prima causa prouenerit cause ipsius ablatio complebitur Si ex sole prouenat: cuius mora in aere frigido per se cooperto ⁊ sole igne priuato. vel vmbra ⁊ artificialiter infrigidato vt supra ⁊ infra dicetur. Si vero ex cibo calido cõplebitur vomitu: vel ventris solutione cuius enemate ex aqua ordei oleo violato ⁊ zucharo violato ⁊ infrigidant ⁊ humectando. Cum vero ex potu cum his que curare habent ebrietate que infra in effimera ex repletione dicẽtur. Ex quibus propria est crocus cum rob bibitus ⁊ p̃prie granatorum ⁊ coriandro. Alteratio quoq; febris in primis completur cum his que ex medicinis exterius ap proximatis infrigidare habent cerebrum principaliter ⁊ conuenienter cor ⁊ epar. Quales sunt infusiones ⁊ ẽbrocationes ex frigidis ⁊ aqua frigida supra caput ratum. Et conueniens est effusio que fit cum vrinali pleno aqua frigida sumitati capitis applicato: ⁊ diu rerento. Et faccelationes ⁊ epithimata supra pectus ⁊ ipocundrium que superius in cura cordis ⁊ epatis sunt dicta que communia sunt in ambabus. Et in ea que est ex tertia causa puta ex igne vel baneo cum his que ex potibus ⁊ medicinis exterius sumptis habent infrigidare ⁊ humectare: aut aque frigide pure vel cum Juleb violato de nenufaris: ⁊ similibus vt diuretica frigida ⁊ declinante paroxismo cũ balneo aque tepide caliditatis. Cuius cum effusio vt sit multa super membrum principaliter passum: quoniam etiã soluit febrem ⁊ humectat. Inquit enim hypo. Si febris non a calore habeatur aqua calida multa capiti infusa solutio fit febris. Et deinde cum fricatione alicuius olei p̃dictorum. Et deinde cum cibis frigidis ⁊ humidis dictis: ⁊ potu vini bene limphati que cõmunia sunt ⁊ ex q̃ cunq; causa prouenienti. Et si quandoq; corrigã accidat: ⁊ catarrus deinde. Juleb cum aqua dragaganti tribuas. ¶Postea balneabis in aqua dulci eucrata que inspissat materiam. Et deinde dragagantum in ore teneat ⁊ si expedit quia sit acutus dyapapauer: ⁊ que eius ebrietatem corrigunt ⁊ que dicentur infra.

¶ Capitulũ vndecimũ de febre effiera que fit ex dolore

Dolor quandoq; effimeram febrem accendit Cum.n. sit dispositio que sensibilibus membris innascitur sz qua contristatur animal secundus G. Spiritus sensibilis i eis existẽs contristationem percipiens subito ad principium virtutis animalis ex armonia nature retrahitur vt refert illaz ipsi: ⁊ tunc natura solicita circa regimen corporis semũit ⁊ preparat ad loca dolentia defendẽda trahi que ex se ex alijs partibus corporis spiritũ carnem ⁊ sanguinem. ceu propria instrumenta vt transmittat ad illa dicente hypo. in affo. Duorum dolorum qui simul fiunt non secundũ eundem locum vehementior denigrat alterum. Si ergo ex locis in quibus est necessarius concursus ⁊ ipsorus p̃ sentia valõ retahit vt subueniat apparenti necessitati maiori quantomagis retrahit ex illis in quibus necessitas nulla concursus existit quatenus succurat nouo dolori sinthomati: que tacta impetu quodam transmittit: ⁊ subito vt superius dictum est ad defendendum illam. Ex quo necessarium est illa inflamari ⁊ durante dolore in loco illa feruescere ⁊ maxime si acutus existit. Et exinde ad nature principium iterum redire ad alia corporis subiecta extendi ⁊ ledentem ⁊ contristantem ⁊ super accendere febrem ⁊ cum superfluit corpus in contrariaz dispositionẽ infrigidationis ex ipsius caloris resolutiõe reducere. Signa eius sunt que presentem febrem demonstratur atq; dolorem. Et sunt tactus corporis calidi preter naturam ⁊ sensus doloris acuti apud infirmum in aliquo mẽbro sensibili sui corporis valde vt in lacertis stomacho villis iuncturis ⁊ capite proprie ⁊ partibus eius vt oculis ⁊ dẽtibus ⁊ auribus cum calore: ⁊ augumentato in eo protrahente dolorem. Unde Albo. Dolor capitis febrem declinatam facit redire ad augumentum que ambo absq; firmi relatione medico possunt esse nota ex frequẽtia hanelitus iuncta modo cum paruitate ⁊ raritate: modo vero cum velocitate ⁊ magnitudine. Unde hypo. in pronosticis dixit. Spiritus siquidem frequens sit dolorẽ ⁊ successionem significat supra his que sũt supra diafrgma q̃ similis pulsus etiam indicetur. In talibus dispositionibus cum spiritu pulsus concurrit ⁊ est cum duricie ⁊ serenus quoniam acutꝰ dolor proprie in neruosis existit. Et vigilie sitis ⁊ exeuntia colorata quãdiu ad resolutionem calorem ⁊ spiritus nõ perducat. Et cura eius est due res prima est doloris sedatio que supra in soda: pleuresi stõacho ⁊ colica ⁊ iuncturis est dicta. Secũda est alteratio febrilis discrasie. Completur autem cum his que in cura effimere ex labore sunt dicta. Et cum vini prohibitione omnimoda ⁊ proprie si ex dolore capitis sit causata. Unde hypo. Cum vero capitis dolorem timeas aut mentis pensionem ab vsu vini summopere est cauenduz dissoluendo enim humores ebulitionem prestando ei ⁊ impetum vel effundendo commouendo dolorem ⁊ auget simul ⁊ febrem nisi dolor ipse a crapula sit causatus. Unde hypocrates in libro de crapula: talem posuisse aforismum inuenies. Quem ex externa laborem infert thorexis idest vini potatio diluculo crastina rebibitio resoluit nec mictuz cum ex crapula multiplicatos vini vapores q magis q̃ ceterorum membrorum capitis doloris sunt ca vel alterius consimilis eius sinthomatis nocte intermedia predigestos in somno calor naturalis vini moderata rebibitione dilucula confortatus dissoluat ⁊ perforando membra extra corpus statim excernat soluit dolorem Concedendum est enim talibus vnum hoc modo nisi febris obsistat: vel aliud accidens contradicat quod non contingit in effimera ex se ipsa cum eius calor magꝰ nõ sit nec attrahens sinthomata vt est dictum. Calor quoq; vi sit debilis ⁊ remissus respectu eius quod est temperatum. Quod Galienus ostendit cum inquit. Uinũ cognosces vtiq; alicubi dantem me. Dis vniuersis scilicet effimeram patientibus quod aquosum visu ⁊ virtute melius enim est aqua hic vinum per omnia digestioni coadiuuans: vrinam ⁊ sudorem prouocans ⁊ vniuersal exercitationes. Uinum enim temperatum totum corpus calefacit: membra perforat: humores contemperat: calorez naturalem excitat: vt digesta materia ⁊ aperit vias vniuersas extractiones vtiliter moueat sicut ipse in cõmento aforismorum ostendit

¶ Capitulum. xij. de febre effimera que fit ex vigilijs.

Vigilie nimie febrem accendunt effimeram i spiritu animali generaliter quemadmoduz ⁊ nimius motus cui valde sunt similes aliter tamen ⁊

aliter. Exiccando enim complexionem cerebri ꝛ ipsū ātī malem spiritū circa actiones sensus ꝛ motus commouē do ꝛ agitando efficiunt: vt in ea calor prius ꝛ facile igne at de cerebro ipso ad corpus transiens ꝛ ad membra alia contristantem quoniam febrem accendit. In motu vero calor est incipiens ex lacertis ꝛ iuncturis ꝛ de eis transit ad totum corpus. Signa eius sunt signa rememoratiua vigiliarum antecedentium sicut est palpebrarum grauitas: vt difficulter aperiantur: ꝛ inflatio earum ꝛ faciei ꝛ cibi indigestionem multiplicantem vapores ꝛ citrinitas ꝛ profundatio oculorum propter siccitatem ꝛ resolutionē Et pulsus spasmosus durus ꝛ tensus sicut corda corrigia rum tensa vel contracta ꝛ debilis propter eandem causā Et vrina subtilis proinde ꝛ alba nisi propter febrem: inflammant. Vrine enim vigiliantium plurimum sunt al be. Et demonstratiua etiam signa ꝛ caliditas preter naturam in corpore vniuerso cum siti ꝛ priuatione seu ipotentia dormiēdi. Inquit Galienus. Si quis certa hora dormire consueuerit ꝛ ea hora transierit super vigilias cum deinceps velit dormire non potest: quoniam va porem qui causa est somni vigilie precedente resoluerūt omnino. Et cura eius est generalis ꝛ specialis. Generalis est cura effimere ex labore ꝛ nimio motu. Specialis autem est due res. Ablatio cause ꝛ est prouocatio somni Completur autem cum his que exterius ꝛ interius appropimādis supra in cura frenesis doloris stomachi ꝛ iū cturarum sunt dicta. Ex quibus est balneum ꝛ post ipsū vinum limphatum ꝛ multum: quia magis inebriat ꝛ humectat ꝛ dormire facit. Et cibus frigidus ꝛ humid⁹ nō expectata perfecta declinatione concessus. Secunda est alteratio febris discrasie: cum his que supra in nimio motu sunt dicta: ꝛ principaliter supra cerebrum applicata.

¶ Capitulum decimum tertium de febre effimera que fit ex quiete.

Somnus ꝛ quies febrem effimeram debēt accendere econtrario motui ꝛ vigilijs cum sint illis contrarij ꝛ iter se similes dicente Abo. Somnus quieti vehementer similis existit. Vigilia vero motui. Sed cum per se tantum non accēdat quinimo dispositio corporis opetetur quasi in accendendo ipsam conueniunt. Et licet quies de se sit infrigidans ꝛ humectans per accidens erit inflammans ꝛ febrē accidens similis cum somno. Et si perdurauerit temp⁹ eius calefaciet corpus caliditate extranea quoniam dissoluit humores p corpus ꝛ in calidos vapores conuertit maxime si colerici sint humores: nec resoluuntur maxie si quis succedat quia retinetur: ꝛ retenti inflammat pria spiritum naturalem ꝛ alios ꝛ ex eis transit inflammatio subiecta corporis reliqua ꝛ ledendo ꝛ contristando febrem accendit. Signa eius sunt signa rememoratiua somni p cedentis: ꝛ demonstratiua ipsius ꝛ febris presentis qualia habentur ex relatione infirmi ꝛ inuentione caliditatis preter naturam in corpore ꝛ preter hanc ex dispositione oculorum vt succlusione palpebrarum ꝛ lippitudine ꝛ habitudine corporis humida ꝛ pinguosa plurimum ꝛ turgiditate membrorum ꝛ pigritia anime ꝛ corporis ꝛ de coloratione ꝛ frequenter ex denutritione ac macrescētia corporis. Inquit enim hipocrates. De relinquentes exercitium ethicam frequenter incurrunt. Et pulsus repletio vaporosa ꝛ mobilis ꝛ vrina spissa cum sedimie mlto ꝛ crudo. Et cura eius est due res. Ablatio cause: ꝛ alteratio febrilis discrasie. ¶ Drima contrariatur prime que in cura feb. vigiliarum est dictum. Et cum contrarijs habet compleri. Secunda est similis secunde in cura illius est oportunum. Differunt tamen in gradu: quia debet minus ad frigiditatem ꝛ humiditatem accedere. Et balneum magis resolutiuum ꝛ nimis humectantium est cōueniens. Exercitiū temperatum ꝛ diminutio cibi ꝛ sub tractio vini.

¶ Capitulum decimum quartum de febre effimera q̄ fit ex fame.

Fames effimeram febrem quandoq; accēdit Quoniam vt Galienus ait. Fames corporea exiccat per accidens. Intollerantia enim ei⁹: calore naturali subtracto pabuli alimenti calor ipse in humores corporis agit eosq; depascit ꝛ cōsumit ꝛ sic corpus exiccat ꝛ agendo intenditur nec obtūditur sed inflammatur in naturali spiritu primo. Deinde in alijs: ꝛ ex eis ad reliqua corporis subiecta pertransit ꝛ ledendo ꝛ contristando febrē accendit. Similiq; modo ꝛ sitis superaccendit illam. Intollerantia enim ei⁹ potius ꝛ frigida irrorationē priuate particule arescunt i q̄s agens naturalis calor intenditur. Nec obtunditur cū deficiat humidum. Sed potius inflammatur in spiritu naturali primo deinde in alijs. Et de eis ad alias corporis partes transit ꝛ ledendo ꝛ contristando febrem accendit. Signa eius sunt exuries ꝛ sitis presens: vel earum reliquie remanentes defectio corporis pulsus debilis ad duriciem tendens cum sequentia priuatio somni. Vria rāta ꝛ panca: ꝛ similiter egestio adusta ꝛ sibalosa cum caliditate preter naturam acuta in corpore vniuerso extensa. Et cura eius est cum his que humectare habent. Ex cibis ꝛ potibus que ex premissis sunt nota declinatiōe nō expectata perfecta paulatim exhibita ꝛ gradatim multiplicata a multis enim subito extinguitur. Vnō Aboha li. Nihil deterius est fame in tempore sterilitatis quam precessit facietas in tempore fertilitatis. Sed illud vertere est per peius. Est enim eorum natura secundū Galienum sicut lucerna extinctioni parata que cum oleo nō redundant quodam seu pabulo reijciatur cum vero modum excesserit necesse est eam extingui. Et cum his que habent humectare sufficienter ꝛ parum ifrigidare ex medicinis interius ꝛ exterius ministratis. Quales sunt Julep violato rosato aqua ordei ꝛ sirup⁹ de cucurbita: ꝛ similia. Balnea dulcium aquarum tepidarum: vel nō veri frigoris. Et oleum violarum frequenter inunctum ꝛ rosa. si inueniantur. q⁹ si non simplex ꝛ dulce abluatur cū frigida ꝛ inungatur. De effimera ex cibo ꝛ potu capitulo de effimera ex calore iam superius dictum est.

¶ Capitulum decimum quintū de febri effimera que fit ex inanitione.

Vacuatio quandoq; febris: accendit effimeram. Si enim fiat cū farmaco dupliciter febrem facit per se naturalem calorem ꝛ spiritus primo inflammando. Omne enim farma cum calidum ꝛ siccum est secundum se. Vt Galien⁹ ait Et per accidens commouendo ꝛ dissoluendo humores

⁊ in hoc vim inferendo ⁊ soluendo superflue nec minus incitando ⁊ frequenter surgant ad sellam ex quib⁹ fumi calidi dissoluuntur propie si calidi sint humores: ⁊ multi ⁊ in colericis corporibus pre subiectis ⁊ dempse cutis ex quibus non euaporant sed retinentur ⁊ calorem ⁊ spiritum inflammant prius. Ex quibus deinceps inflamatio penetrat ad reliqua corporis subiecta: ⁊ ledēdo ⁊ ptri stando febrem accendunt effimeram. Si vero cum flebotomia per accidens illam accendit dupliciter ve commouendo humores ⁊ propie si calidi sint ⁊ multi vt predictū est. Flebotomia vero pauca vel multa euacuatione multa ⁊ eradicatiua sanguinis qui frenum est coler ante ipsius digestionem eam reddēdo effrenez qui ebullit ⁊ febrē accendit in speciebus ⁊ corpore toto effimeram si non corrumpatur: vel putridam si ipsa vel alius humor apt⁹ ebuliendo putrescat. Unde Abohali flebotomia multotiēs resoluit febres ⁊ multotiens commouet ipsas. Galien⁹ quoqz infelices ex colera non sunt flebotomandi. Caue enim ne eos ad humorum ebulitionem perducas. Si vero cum alijs lenitiuis compessiuis: vel flebotomie proportionalibus raro ⁊ non nisi per accidens altero predictorum modorum febrem accendet. Signa eius sunt reliquie precedentis purgationis ⁊ fitis vehementis ⁊ caliditas corporis vniuersis acuta vel flebotomia precedens cum amaritudine oris precedente fastidio ⁊ cordis morsu: ⁊ signa colerice complexionis ⁊ pulsus debilis ⁊ frequens ⁊ vrina tincta ⁊ tanta quem coleram dominantē ostendit. Et cura ei⁹ est que ex farmatia est tres res. Ablatio cause: alteratio febrilis discrasie ⁊ correctio accidentium que in solutione eueniunt: vel sequuntur. ¶ Primā rem complent quecunqz infrigidant ⁊ humectant ⁊ humores commotos quietant vt est somnus ⁊ quies. Inquit enim hipocrates in aforismis. Cum vero elleborū stare voluerit somnuz fac ⁊ noli mouere. Sistit ante ipsū aut petita exhibita inspissantia cum frigiditate: vel proprietate: vt est coriandrum. hec enim humores commotos ex medicina reddunt quietos ⁊ retiet fumos reddūt obtusos: ⁊ malam qualitatem impressum a farmaco alternat simul ⁊ febrem ac dissolutos educunt: ⁊ medicinam cum superfluit in soluendo in sua refrenant audacia: ⁊ si stunt solutionem qualia sunt que supra in consolatione medicinarum: cum accidentibus que faciunt regimia resolutione medicine obuiare docuimus sunt dicta. Secūdam vero rem complent quecunqz ex cibis ⁊ potibus ⁊ medicinis interius ⁊ exterius ministrandis confortant ⁊ infrigidat ⁊ humectat stipticando vel leniendo prout exigitur dispositio que ex dictis ⁊ dicendis sunt nota.
Sint autem cibi magne qualitatis substantie euchimie sed pauce quantitatis quaz digerere possit. Eius vero q̄ accidit ex flebothomia minoratiua commouente humores calidos ⁊ multos: vt sunt sanguinei. Cura est cuz secundatione flebotomie eradicatione vt euacuet quod ō humoribus est commotum. Inquit enim Abohali flebothomia quidem multoticiens resoluit febres: ⁊ si effrenatione ⁊ ebulitione colere accidit propter multam euacuationem sanguinis ex flebothomia in principio quia sit eradicatiua. Cura est que coleram commotam ebulitem sistunt: infrigidant: ⁊ obtundunt: vt frigida ⁊ stiptica sicut granata muza ⁊ acria maciana ⁊ rob de ribes ⁊ de agresta de mirta de piris de citonijs cum aqua frigida. Et deinde que leniendo educunt vt frigida lenitiua aqua ordei passorum: ⁊ fructuum: syracost tereniabin cassia fistula: ⁊ similia. Et labificando mucilago psilij prie. Deinde cum his que ex cibis ⁊ potibus ⁊ medicinis exterius cum moderamine ministrandis infrigidant ⁊ cum stipticitate confortant q̄ superius nota sunt. Tertiam rē complēt quecunqz in consolatione medicinaruz docuimus serioſe.

¶ Capitulum decimum sextum de effimera febre que fit ex repletione.

Repletio si ex multis licet temperatis sit cibarijs ⁊ potibus crapulantibus ex vinis lz nō vinosis ⁊ antiquis ac mellicratibus conditis ⁊ pluribus adeo vt ad sacietatem nauseatiuā perducant in digestione ipsorum ⁊ corruptionem que accendit vapores virimes multiplicat ⁊ fumosos inficientes spiritum ⁊ calorem inflammantes in epate. Qui perueniens ad alios: ⁊ de eis ad alia corporis subiecta pūt ledendo ⁊ contristando febres accendit non veram effimeram maxime in corporibus subiectis dempse cutis q̄ non se fouent nec sibi subueniunt cum opportunis remedijs ꝙ supra repletionē exponunt laboriosis gimnasijs sibi solis estu balneant se: ⁊ alia illicita celebrant indistincte nutriens supra nutriens quod nondum digestum est imittendo ex eo indigestio generantur corrumpuntur digesta ⁊ vapores acuti ⁊ fumi multiplicantur: ⁊ ventositas: ⁊ que non resoluuntur: sed retinentur ex quibus febris accenditur ebrietas generatur ⁊ in visceribus calor: graue do ⁊ mordicatio apparet exiremia in predictis corpor⁹ ex se ipsis raro ⁊ non nisi per indigestionis modū ex malitia regimnis fiet ⁊ cum fit nunquam vel raro febrez accendit ⁊ cum accendit que debilis est ⁊ parua. Signa ei⁹ sunt signa rememoratiua precedentis repletionis ⁊ ipsi⁹ demonstratiua presentis febris qualia sunt stomaci graue do cordis morsus sacietas ⁊ nauseatio remanens eructatio fumosa quam ante febris aduentum eructatio acetosa processit: vt superius dictum est. Et propie cū moueatur ad exitum per superi⁹. Unde vomitus sequitur emittens vapores fumosos ardētes oculos ⁊ nares infirmi ⁊ aliorum astantium. Et cum iuuantur diaria que secundum Galienuz sola est indigestionis remediū emittunt indigesta ⁊ corrupta fumantia ⁊ accendit grauedo ⁊ dolor pungitiuus in visceribus. Et ardor: ⁊ punctio i pudico inflammatio faciei ⁊ oculorum atqz rubedo terrens sicut in irascentibus: cum anxietat spiritus. ¶ Pulsus tremens frequens tremulus cum calliditate in corpore toto extensa mordaci. Et vrina turbida indigesta: quam pcessit subtilis ⁊ alba valde multa ⁊ subito emissa que repletionem ⁊ crapulam significat. Et accendit ei peryodi ex innouatiōe fumorū q̄diu euacuatur repletio tota. Emēdetur indigestio ⁊ rectificetur corruptio atqz crapula. Et plurimum illud est vsqz ad tres dies. Licet quādoqz extendatur vsqz ad septimum: vel quartum diem peryodizans quare additur ⁊ minuitur quaqz die pauco sudore propter cutis dempsitatem. Et tamen est effimera nō vera. Effimera enim vera febris est diei: que nomen accipit vt retulit ysaac. Alpisce quodam: cuius vita diei vn⁹ exist: ⁊ hoc quia non habeat in corpore causam conservantem quemadmodum habet non vera: sed ipsius essentia

in qualitate caloris ⁊ in ipsius intensione sola consistat ex quo ad summum sue inflãmationis peruenit paulati deinceps deficiet ⁊ dimittet subiectum propriũ cũ vapore sudorali ⁊ corpus in frigidatione seu in frigidatione deuenit quemadmodũ lapis vel lignum cum calefactum est quousq; tãdiu remanet calidum q̃diu per se infrigidetur. ⁊ paulati q̃ ad tardius est infra diem in effimera cuius calor est accensus in spiritibus primum ab extrinseca causa que est facilis sicut alterabilis ⁊ leuiõeris sũe existẽs facile ⁊ cito calorem suscipiunt ⁊ facile perdunt nisi aliud sit impediens: vt causa interior sicut in nõ vera: vt error medicorũ venerantium diẽ tertiũ in oi. Cura eius est tres res. Ablatio cause: alteratio febrilis discrasie ⁊ correctio accidentium: ¶ Prima est repletionis sanatio: indigestionis emẽdatio: ⁊ corruptionis rectificatio. Cõpletur ãt p ma fame ⁊ euacuationẽ: vt i suis hypo. rettulit affo. Que ãt est per se veniens aut nõ q̃ materia sit detenta aut virtute deficiente natura sit restricta. Alterum. n. horũ necessarium est in esse. ¶ Primo quidem modo euacuatio superfluens siue spontanea: siue sit ẽ matica: siue superi⁹ p vomitum siue inferius per secessum. Aut est vtilis quia indigesta ⁊ corrupta tantũ mutatur donec perfecte euacuentur replentia indigesta ⁊ corrupta: ⁊ interi abstineat si toleret si non ciba illam cum his que facile digerunt ⁊ parũ cor multum nutrit absq; stipticatione declinante quolibet paroxismo. In declinatione vero vltimi paroxismi prebalneabis: vt resoluantur fumosa que ad vẽas ⁊ membra transierunt ⁊ cibabis vlterius cũ predictis stipticitatem habentibus que stomachũ roborẽt. Cui quo que ministrabis confortantia interius ⁊ exterius secũdũ cõmunem modum prout supra in cura debilitatis eius cõ dictum: ⁊ sic facies eum dormire. Si vero sit efficiens inuetur donec compleatur cum vomitibus vel successibus ⁊ suppositionis ⁊ clisteribus notis prout euacuationis regioni conueniunt preincepte. Et abstineat quantuz possibile est cũ nõ fiat vt est dictuz. Si vero superfluat quia non solum indigesta ⁊ corrupta sed etiam vtilia emittantur vt moleste feratur nec conferat: sed õferat retineatur cum his que dicta sunt supra in cura fluxus lienterici lubricatiui ⁊ diarici vel alterius quam vtilia emissa specificant ⁊ ostendunt: ⁊ confortetur cum cibis predictis stipticis. Et siquidem abscindatur vel deficiat appetit⁹ q̃ õ est plurimum vel necessarium tuz quia stomach⁹ est pncipaliter passus: tum quia influxit ⁊ recepit plurimũ stõa cus superfluitates que euacuantur vt dicit Galie. Stomacus continuatur omnibus membris mediante epate ⁊ recipit superfluitates omnium membrorum mediante ipso ⁊ etiam quia virtus ex fluxu cepit deficere absolute quare confortetur ⁊ erigatur cum his que supra i destructione appetitus sunt dicta ⁊ proprie cum citonijs succo eorum ⁊ his que exeis conficiuntur: ⁊ cum emplastis ex his que confortant frigidum ⁊ absq; caliditate multa aperiunt oppilatiões inter ipsum epar ⁊ cerebrum si que sunt: que tibi sunt supra notata. Secunda vero modo qua non sit superfluus per se veniens: sed restricta natura tunc procul dubio necesse habes soluere eam ⁊ educere: q̃ si adh̃uc cibus ⁊ potus est in stomacho indigest⁹ ⁊ corruptus prouocabis vomitum donec perfecte euacuetur: si possibile est. Deinde confortabis: balneabis ⁊ cibabis vt superius dictum est. Quod si non sit possibilis vomitus vel sit difficilis valde administrentur per os que ipsum inferius faciunt lubricare ex mucilaginosis lenientib⁹ ⁊ lubricantibus ⁊ labificantibus notis post q̃ sequentur abstergentia ex aqua ordei vel passularum cũ melle vel zucharo rubeo propter febrem. Et immittantur clisteria ⁊ colluria naturam compellentia vt illam trãsmittat inferius ⁊ propric si fuerit corruptus quod ex fumosa eructatione cognoscitur. ¶ Quod si non corruptus fuerit sed tantum indigestus administrabis tunc interius ⁊ exterius supra stomachum: que digestionem ei⁹ confortant ⁊ complent absq; stipticitate ⁊ caliditate multa: que supra in cura debilitatis digestionis sunt dicta: ⁊ iniungas abstinentiam donec digestio sit completa ⁊ superfluum consumatur. Deinde balneabis ⁊ cibabis: vt dictum est. Si autẽ non sit in stomaco sz subijt ⁊ descendit in ventrem oportet vt resolutione vẽtris educas aut cum his que ministrantur inferius ex colirijs ⁊ clisterib⁹ aut cum his que superius sumuntur ⁊ deponunt: aut digerunt quod equidem facere scies si ventris regionez ad quam subijt bene cognoscens ⁊ dispositiones eius super quam significare ⁊ distinguere docuit. Ba. per eructationem mordicationem ⁊ grauedinem circa regionez vẽtris perceptam. Si enim circa regionem stomaco leuitas ⁊ grauedo ⁊ mordicatio i sublimi parte ventris iuxta stomaci fundum: ⁊ supra umblicum percipiantur adhuc eructatio aliqua habens odorem ⁊ saporem cibi ⁊ potus scies cibum i intestina subtilia descendisse: ⁊ tunc si indigestus sit vel corruptus ex qualitate eructationis percipies: nam si azzida sit illum indigestuz esse cognoscens ⁊ tũc fouebis ipocundria ⁊ vniuersum ventrem ⁊ ministrabis que digerunt magis ⁊ abstergunt vt est periperion simplex vel diatrion vel aliud leuius propter febrem postq̃ aqua ordei detur. Si vero fumosa ⁊ fetida aut oua corrupta scies illum esse corruptum: ⁊ tunc que deponunt ipsũ ⁊ lubricando: ⁊ abstergendo: subducunt superius ministrabis qualia sunt que hic supra sunt dicta. Quod si sub umbilico grauedo ⁊ mordicatio sentiatur ⁊ fortis rugit⁹ ⁊ eructatio nulla vel que non afferat cib⁹ vel pot⁹ odorem neque saporem cognoscens cibum ad colon ⁊ grossa intestina subijsse ⁊ tunc cooperari oportet vel per colliria vel per clisteria mitia vt expellatur. Secundam rem cõplent quecunque ex cibis ⁊ potibus ⁊ medicinis interi⁹ sumptis ⁊ exterius applicatis ⁊ supra principalia ⁊ supra cor magis infrigidant ⁊ humectant que ex dictis in alijs nota sunt supra. ¶ Tertiam rem complent quecunq; accidentia interuenientia sedant. Et siquidez extiterit: mordicatio grauedo ⁊ ventositas modica ex mellis rosarum aqua ordei decoctione anisi olei simplicis composituz clistere impones. Si vero mordicatio fortior in eo fuerit in eo liquefacies adipes anseris galli vel capre. Non inuentis autem his cere parum immite ⁊ olei rosati sint autem lota. Si vero ventositas fuerit vehementior loco ro. rutaceum vel nardinum ministrabis ⁊ semina destruentia ventositatem: vt apium ⁊ feniculi. Si vero ebrietas curetur propria cura. Si vero defectus stomaci ⁊ oris eius õficiat appetitus masticem in nardino terentes vt glutinosum fiat ⁊ deinde in eo positam spongiam infundentes applicabimus ori ventris: hec autem stipticitatem habet ⁊ concauitates in quibus virtus medicaminis conseruatur. Si autem oleum sufficienter calefactum secundũ p-

mam immissionem: exoluunt enim omnia tepida robur ventris sitq; in vase duplici calefactum secundus primâ immisionem cuius alterum plenum sit aqua feruenti sicut consuetudo extitit Gal. Corrumpunt enim virtus eius aliter calefacti. Quod si fe. caliditas ardens appareat melius est ob hoc cerotus q̃ per violarum ꝛ per citoiorum oleum fit ꝛ cera sit autem tepidum ꝛ non frigidum actu oxirene vero eructationi sumose vt predictum ē instabis ꝛ cum rectificabitur bonum est ꝛ signum salutis.

¶ Capitulum decimumseptimum de febre effimera q̃ fit ex opillatioac.

Opp Illatio faciens febres quedam plebet causam materialem vt est oppilatio visceruz epatis: ꝛ cistis fellis ꝛ splenis propie aggregat superfluitatem humorificans inflammationez ꝛ putrefactionem parans. Quedam prebet causam efficientez vt est oppilatio porozuz: capitum parvarum venarum ꝛ arteriarum ꝛ earum meatuum contiguatorum simul prohibent enim transpirationem calor enim naturalis spiritus ꝛ humores inflammantur ꝛ a natura proinō quasi derelicti quandoq; putrescunt cum immediata cā putredinis sit prohibita transpiratio vt Galien⁹ ait: ꝛ sic diuersorum generum febrium erit causa. Est enim secundum eum multiplex quia aut in poris cutis tantum ex se propter cutis terrestritatez naturalez vel ex causa exteriori densante ipsos: vt propter frigiditatem aeris vel aque vel propter caliditatem solis vel ignis adurentis vel ꝓpter stipticitatem aque vel medicine stiptice in corpore totum inuncte ꝛ tunc facit species effimere: de quibus subsequenter dicetur. Aut ex causa intetius sumpta ex multis cibis calidis ꝛ superfluis multiplicantibus vapores grosos ꝛ fumosos oppilantes poros ipsos ꝛ tunc facit effieram ex repletione nauseatiuam superius dictam: aut i capitibus dictarum venarum ꝛ arteriarum: ꝛ earum ductibus: ꝛ est ex causa interioris hūoral q̃ autē est fortis in'illis tamen existens ꝛ mlia vt ad poros cutis extēdat: ꝛ tūc facit putridā: maxime in corporibus sanguineis calidis ꝛ humidis que mlta indigent transpiratione pp multas superfluitates in quibus habundāt a caliditate facile putrescibili vnde eoꝝ corpora fetent sicut hirci. Aut est medioeris ꝛ sic facit synochā inflatiuā eo q̃ sanguis non perfecte trāsportatur ḡre inflaī nō corrūpitur quia cū nō sit magna aliqua licet insufficientem transpirationem accepit vt cū adhuc stet cū natura aut debilis ꝛ modica vt in capitib⁹ illarum tantum existens ꝛ tunc facit effimeram ex oppilatione cui nunc insistimus eo q̃ retinentur fumositas ꝛ vapores ꝛ calor naturalis: ꝛ ōes spūs inflanī quia nō sufficienter transpirantur lz magis q̃ synocha dicta ꝛ proide minus caloris accendit q̃ illa ꝛ minus durat eo q̃ causa oppilationis in eo est minor ꝛ in lentomera substātia spiritus ꝛ proinde inflāmatio est minor. Et est in substātia spiritus que est facilis alterabis accēsa: ꝛ istud est vsq; ad tertium secundum plurimū ꝛ quandoq; extenditur vsq; ad quartum ꝛ sōuiatur i eo q̃ est infra tertium secundus varietatē oppilationis predictam. Et secundū vnā quanque diez extendit ꝛ remitt̄ p mōz periodi propter inocētiam fumoz oppilatiōe durāte quapropter acceditur cum rigore precedēte in stomaco putride ꝛ cū remittitur quie scit innouatione sudoris propter oppilationem detinētē Cessante vero oppilatione declinet ex toto cum habundanti sudore. Et quia generatus sit ex calidi cessat ita vt ad infrigidationem deueniat corpus. Et dum perseuerat eius inflatio in spiritu fe. manet: ꝛ effia: sed cum inflāmatur in sanguine propter aptitudinem sui vel auctā oppilationem vel mixtionem cum colera transit in speciem sinoche inflatiue ꝛ est illa quam diximus mediam iter effimeram ꝛ putridam eo q̃ de vtriq; naturam sapit eo ꝛ quia effi⁹ transit in putrida, mediante ipsa si enim aucta oppilatione effi. inflammatur sanguis ꝛ in effimeram trā sit in sinocham dictam exaucta magis oppilatio: vt sanguis inflammatus nullatenus transpiretur vel si nō adeo de quo sit curandum necesse est ipsum sanguinem putrefieri ꝛ febrem attendere putridam: ꝛ si effimera transit in putridaz a sinocha mediante quāpropter sit difficilis cognitionis secundum Galienum: hec fe. Signa sunt signa eius cause scilicet oppilationis ꝛ fe. Signa oppilationis vt signa sunt non oppilationes viscerum que in prima sectione sunt dicta: sed signa oppilationis habit⁹ corporis vniuersi secundum quem diffusa sunt capita ꝛ orificia venarum ꝛ arteriarum dictarum: que signa pletorie esse noscuntur vniuersalis in toto vel cachocimie humorum sua viscositate vi grossitie habentiuz oppilare que sunt nota. Inquit enim Galienus. Nequaquam igitur mirabile est cum plectorias sequuntur febres ꝛ enim oppilationes multe: ꝛ difficile est transpirabile totum corp⁹ secundum tales dispositiones quemadmodum ꝛ alteraz multitudinem que est secundum virtutem imbecillem in corruptione cito deueniunt: humores non vltra possessi ꝛ priuatio sudoris ꝛ sordiciei vestigium: ꝛ q̃ ex oppilatione ꝛ non alia causa effimerarum sit fe. ipsa ficq; distinguitur ab alijs speciebus effimere signa sunt quia nō ab exteriori causa fit febris vt vere fuerit ꝛ quia sit periodicans ꝛ remittitur quaq; die sine humectatiōe sudoris vaporalis quod illud nō venis alijs nō conueniūt quod ēt ipsā distinguit a sinocha q̃ vnus ē paroxy⁹: ex his. n. ꝯiecturabis fe. ex oppilatiōe ꝓcedere maxie p̄dictis ꝯcurrētib⁹ signis qō ē q̃ illa oia in alijs nō ꝯcurrūt effimeris nec sinochis ꝛ distinguit a putrida: q̃ i eo non apparēt signa putredinis propria q̃ infra dicent duce xp̄o: licet aliq̃ cōa videāt periodizat. n. quaq; die cū rigore caliditas tñ eius non est mordax sicut i putrida sic indigesta: nec i pulsu velocitas sistolis que propie sunt putridarum. Signa vero fe. fūt proportionalia signis febris apostēatū ex q̃litate caloris i vniuerso extensa corpore non mordaci: inflāmatione facici maioꝛi: ꝛ rubedie cū magnitudie ꝛ frequētia pulsus absque alijs signis: ꝛ cura ei⁹ ē tres res. Abscisio cāe; alteratio febrilis discrasie ꝛ correctio accidētiū. Abscisio cāe cōplet cū flebo. ꝛ purgatiōe: vt siquidē in cā oppilatiōis sit plectoria ꝛ mlitudo mīstret flebo. eradicatiua totius ducens ad lipothomia: hec enim flebotomia causam abscindit ꝛ corpus in contrariam dispositionem febrili adducit nullo auxilio mediante. Si vero causa fuerit cacochimia grossorum humoruz: ꝛ viscosorum aut erit cum peccato sanguinis flebotomia precedat minoratiua: deinde seqnt farmaca apietia q̃ sotiliēt ꝛ rectificēt humorum grossitiez. ꝛ viscositatē absq; multa caliditate: quale syr⁹ acetos⁹ simplex cum aqua enduie ꝛ feniculi apij ꝛ similū equalitatem habentium. Et deinde apparente digestiōe sar

immediata cāa putredinis ē prohibita transpiratio

Synocha inflativa

maca solutiua ipsius appropriata que in nostro ãtidotario seriosius sunt monstrata: aliter autem aperitiua aperiendo venarum ductus ⁊ dissoluendo humores sumpta interius transeundo ad locum oppilatiõis eorũ abundantiam trahent in ipsum ⁊ in eis aggregant: ⁊ incuneant sic oppilationem augent non apperiunt. Si vero absq; sanguinis peccato ministrabis a principio enemata ⁊ vomitus ipsorum abundantiam minorantes: ⁊ dei de farmaca interiusque subtiliant: incidunt abstergunt ⁊ euacuant: ⁊ dietam extenuatiuam iniunges: ⁊ deinde ad loca opitulationum deuenies cum approximatis medicinis exterius que rarificent humores oppilantes subtilient ⁊ resoluant: qualia sunt fricationes temperate cũ oleis temperatis rarificantibus: ⁊ resoluentibus ⁊ sudorem prouocantibus que superius nota sunt. Et cum aliis medicinis temperate caliditatis ⁊ earum pulueribus qui abstergant: vt est farina cicerum: ⁊ fabarum: vel ordei ⁊ radicum lilij: ⁊ amigdalarum amararum ⁊ similiũ Et si indiget fortiori vtatur aristologia: spuma maris: ⁊ baurac puluerizatis. Si non obstet caliditas febris ⁊ cũ eis miscebis que cum infrigidatione abstergant vt semina cõmunia puluerizata: ⁊ farina ordei aqua melonis indi ⁊ similia: ⁊ balnea aquarum dulcium eneorataruz que aperiunt pozos ⁊ humores in orificijs capitum venaruz ⁊ arteriarum cõtinguarum poris obstruentes: ⁊ obstructos in vaporem dissoluunt ⁊ fumum eosq; ad se attrahunt ⁊ resoluunt. Inquit enim G. Resolutio est cum humores corporis fumifacti per pozos dilatati egrediũ tur. Et hoc in fine totius egritudinis. ⁊ declinatione vltimi paroxismi cum materia est tota digesta pfecte: ac eradicata: que si perfecte digesta ⁊ post primo paroxismũ adsit balneare: tunc in declinatione ipsius: ⁊ non timebis ⁊ post secundum quod si affuerit nequaquaz balneabis. Accidit enim rigor ex dissoluta materia ⁊ indigesta ⁊ ex caliditate cum humiditate preter naturaz corpori acquisita transpiratione prohibita putrefiet ⁊ in febrez putredinis conuertetur.

¶ Capitulum decimum octauum de febre effimera: q̃ fit a caliditate ignis vel solis.

Accidit in corporibus laborantib⁹ circa ignẽ vel sub sole vt quasi arescat ⁊ induretur cutis eorum adeo vt testa fiant sicut bruta animalia quedam habẽt maxime si complexionis existant aduste: quare pori eoz attenuãtur ⁊ ꝙstringũtur: vt superfluitates fumose generate in eis maxime ex calidis cibis assumptis resoluãtur: sed retinẽtur ⁊ nõ resoluũntur magis transpiratione prohibita que spiritus inflãmant ⁊ de eis ad subiecta alia tranſeũt ⁊ ledentem: ⁊ cõtristantem febrem accẽdunt. Signa eius sunt signa complexionis naturalis dispositio cutis ⁊ regimen que indicant causam eius ⁊ caliditas acuta in toto extẽta corpore vniuersas actiões ⁊ passiones ledens sitis ⁊ angustia ⁊ alia que effimera ex caloze sol' ⁊ cibi dicta sũt. Cura eius est tres res. Ablatio cause: alteratio febrilis discrasie ⁊ correctio accidentium. ¶ Prima completur cum correctione omnis caliditatis extrinsecus ⁊ intrinsecus prepinanda ⁊ cum situatione corporis in aere paruz calido ⁊ humido magis cũ ministratiõe balnei aque dulcis ut crate: ⁊ multe que mollificẽt cutem ⁊ rarificẽt pozos ei⁹ ⁊ fumosas superfluitates resoluit ⁊ cum fricatiõe succedentem cum oleis frigidis humidis vt est violarum ꝓprie. Secũdam rem complent quecumq; infrigidant ⁊ humectãt ex cibis ⁊ potib⁹ ⁊ medicinis interius ⁊ exterius ministratis que spus alterent multiplicẽt ⁊ cõfortent ⁊ cor infrigident ⁊ humectent ipsum totum corp⁹. Tertiam rem cõplent que sitim mitigant ⁊ propijs frigidis ⁊ aeris inspiratione ⁊ quecũq; angustiam curant que ex dictis sunt manifesta.

¶ Capitulum decimum nonum de febre effimera que fit a frigore.

Accidit quoq; similiter vt predictis fumosorum vaporum retẽtio in corporibus calidis cum aere frigido exponũtur ⁊ sub diuo dormiunt ⁊ maxime teme: ⁊ balneãtur in frigida aqua niuea vel sꝑtica vt alluminosa vel gipsea propter cõstipationem pozorum accidentem ex illis transpiratione prohibita: ⁊ inflãtur cuz eis calor accenditur in spũbus primum deinde transiens ad alia corporis subiecta ledẽtem ⁊ contristantem febrẽ accendit. Signa sũt precisio cause ⁊ catarro ⁊ coriza ex expressione accidens sicut illis qui extasi sunt passi ex dissolutione differentes tamen signis: quia color pallidus ⁊ pulsus durus pauce velocitatis ⁊ frequens difficultas anhelitus: ⁊ grauedo capitis propter fumos retentos. Urina tincta ⁊ caliditas in toto corpore extensa parua. Et cura ei⁹ est tres res Ablatio cause alteratio febrilis discrasie: ⁊ correctio accidentium: in prima imissione ⁊ acuta cũ retinetur. ¶ Primam rem complent que primam rem cõpleuerunt in p̃dicta: oportet tamen vt ad caliditatem magis accedãt sicut ibi ad frigiditatem: vel sꝑticam caliditatem: sintq; paulatim nõ subito approximata quare oportet vt loco olei violati ministretur irinum: vel loco cãomelini sambucinum ⁊ amigda. dulcium ⁊ anetinum vl' de lilio per se vel mixta vel narcisi que algorãtis sunt propria ⁊ sꝑticitatem cutis ac duricie mollĩt ⁊ aperiũt pozos vt vapores expirẽt ⁊ oleũ de opio qđ ꝓuocando sudorẽ illos educat ⁊ difficultatẽ anhelitus auferat. Secũdã rem cõplẽt q̃ sam rem ꝙpleuerũt: ⁊ ibi predicta sint aut frigida minus vl' tpata. Tertiã rẽ ꝙplẽt q̃cũq; assumpta ex medicinis curãt catarrz frigidũ q̃ supi⁹ serioſe ⁊ ꝙpleta sũt dicta ca. ꝓprio pectus ⁊ pulmonẽ dilatãt ⁊ anhelitũ reddũt facilẽ. Ex quibus q̃dã sũt simplicia q̃dam cõposita. Simplicia sũt: vt artemisia ⁊ decoctio eius sumpta: radix ⁊ semẽ siseleos cũ aq̃ mellis yreos ⁊ oleũ eius inunctũ ⁊ oleũ balsami: ysopus ficca ⁊ decoctio eius cũ caricijs gargarizata ⁊ bibita in aq̃ cicez: aristologia ro. ⁊ nasturciũ cuminũ galbanũ ⁊ similia q̃ quidẽ sũt calida valde: misceãtur cũ frigidis dilatãtibus q̃lia sunt spinachia aq̃ ordei ⁊ similia: obq̃ rez decoquũtur in aq̃ ordei vl' cõmistrẽtur cũ aq̃ spinachioz ⁊ cuminũ cũ aq̃ bibitũ si non ꝓhibeat tussis: apiũ: feniculũ: ⁊ similia q̃ cã bzeuitatis' tacenẽ. Cõposita sũt vt dyatris diacalamẽtuz ⁊ similia vt sirupus de prasio tyriaca: ⁊ similia: q̃ grauedinez capitis sedãt ⁊ tollũt q̃ supza in cura sode sũt sufficiẽter mõstrata ideo nõ hic amplius repetãtur. Idẽ. n. in oi loco repetere alienatio est dixit Galienus.

¶ Ca. xx. ð febre effimera q̃ fit ex apostemate.

De effemera q̃ queritur ex apostemate

Cum accidunt apostemata in mẽbris apparentibus vt emũtoriis principaliũ q̃ bubões ypo. appellauit ex superfluitatib⁹ ꝓprijs q̃s principalia ad illa mittere ꝙsueuerũt: ⁊ mittũt cõmota vero ab aliq̃ ꝑticaꝝ causarum: vt est cibus plurimus aut casus ⁊ pensio in aliquo principalium tales multiplicans superfluitates in eis quas cõfortata mittũt post modum in emũtorijs ipsis: aut scabies seu vlcus innascens eis ex quibus prouenit dolor in illis cõtrahens ⁊ pronocãs per principalia ad transmittẽdum eis superfluitates ⁊ reumata vel in aliquo altero membro ad qõ via sit per emuntoria ipsa transire seu eis associata: vt in pede manu vel collo ita superfluitas trãsmissa ad illum passum dolẽs transiens per emuntoria in eorum spongiositatibus colligatur: ⁊ sic comparantur emuntoria illi quia sit illa via: vt dixit Haboyali. Et manens secundum locum bubonis seu in emũtorio collecta ⁊ circumscripta ⁊ intrãspirabilis putrescit secundum primũ vel duos dies continuos tota simul absq̃ intermissiõe propter cõclusionem ⁊ cõtinuitatis partium eius in illo eodem quoq̃ loco maxime cum plurimum sanguinea ex cuius putrefactione prouenit caliditas. Jnquit enim Aboalis. Augumẽtum autem in quantitate plurimũ est sit infrigidans nisi cum ex eo accidit putrefactio: quẽ admodum putrefactio ex caliditate: ita ex putrefactõe prouenit caliditas: sed plurimum de loco bubonis transit secundum cõtinuitatem intermediorum mẽbrorum ad cor absq̃ putredine seu fumo putredo aliquo ꝓpter circumscriptionem ⁊ inclusione ipsius: ⁊ in loco bubonis aliquid nihil respirat ex quo super calefieri cor cẽ necesse: ⁊ primo spus existentes in eo cum sint magis alterabiles: vt superius dictum est de eis deinde transeũdo ad reliqua corporis subiecta ledendo ⁊ cõtristãdo febrẽ accendunt vnius vl̃ duorum dierum plurimum secundum q̃ materia põt plurimam effusionẽ habere. Et dei deꝝpaulatim deficit ⁊ cessat vt infebriẽs remãeat cor⁹q̃ effimera erit non putrida: licet ex putredine fiat. Eo vz cuia si putredo caliditatis accẽse illius sit causa: vnde effimera non vera dicatur: ipsa tamen non plurumuz cuz caliditate ad cor nõ accedit: sed caliditas ãlitas sola absque infectiõe putredinis aliqua q̃ si transiret non effimera sola maneret: sed etiam fieret putrida: vt dicetur: ⁊ licet caliditas in spiritibus prius sit sola accẽsa inquãtum effimera. Tamen putredo superueniẽs caliditatez p̃sentis si sola accẽsa perturbat effimere einsq̃ signa cõfundit ⁊ obtinebat tamquã lenia: vt nõ dignoscãtur bene: sed signa putredinis magis ob quã causam dixit H. Effimera supeueniẽte putrida quiescere nõ cessare q̃ quidem cõtingit: ⁊ raro cum cõtingit est malum signũ: ostẽdit enim nõ solum superfluitatis in bubone collẽte putredinẽ: sed etiam alterius antecedẽtis cause existẽtis in venis vel viscerib⁹ cõputrescẽtib⁹ illi ex qua putrida fuligo ad cor: vadẽs putridam caliditatem accẽdit ⁊ febrez Unde ypo. Jn bubonibus oẽs febres male exceptis effimeris. Signa sunt signa demõstratiua ipsorum apostematum: ⁊ febriũ: ⁊ sunt ex relatione infirmi vel astantium cognita. Et absq̃ relatione ipsoꝝ ab experto medico: ⁊ famoso q̃ est quia videt dolorẽ infirmum circa regionem emũtoriorum cum impedimẽto motus manus vel pedis: ⁊ facie eius inflãmatam ⁊ rubeã vltra dispositionem sanitatis. Et propie cũ fuerit apostẽata magna: ⁊ sentit caliditatem febrilẽ in toto corpore extensam pauce mordicacitatis quoniam eorum materia plrimũ est sanguinea: ⁊ raro colica faciens crisipilam. Cum accidunt periodi secũdum materiã que effunditur ad ipsa: ⁊ succedit ei hũectatõ vaporosi sudoris ⁊ abundantis propter repletionem corporis nõ propter materiã in apostemate intercluſa. Et pulsus in eis est frequẽ magnus velox ⁊ vndosus vel mollis propter repletionẽ sanguinis in corpore in mẽbro carnoso. Et vrina clara ⁊ alba propter transitum materie calide ad loca apostemata. Et cura eius est tres res. Ablatio cause alteratio febrilis diserasie: ⁊ correctio accidẽtium. ꝓma cõpletur cũ his que curãt apostemata que supra sunt dicta: ⁊ infra dicentur propria sectiõe x̃po duce. Secũda quando oportet vt in principio apponas remediũ mẽbris mittentibus principalibus cũ flebothomia ex parte qua respicit membrz mittens: ⁊ a membro patiente deriuat. Et deinde cũ solutione si materia alia sanguini sit admixta: ita q̃ per antiperistasiz fiat: Jn processu vero cũ iam tota fluxit materia per eandem vel propinquam partez. Et subtilia regimen nec cibes nisi in declinatione completa si poterit tantum tolerare nequeat parũ in qualitate ⁊ quantitate dabis vt ordeaceam ptisanam. Et pones remedium in via que inter principalia existit: ⁊ emunctorium cũ stipticantibus: ⁊ cõstringentibus supra notis. Deinde circa membrum apostematum particulares operatões in apostemate necessarias exercebis cum calidis temperatis: ⁊ parum stipticis in principio: vt cũ camomilla: ⁊ oleo eꝝ non frigida nec apocrustica cum repellant ad principia a quibus oportet trahere magis quam repellere. Deinde cum resolutiuis si resolutio sit possibilis qualia sũt emplastra ex fenugreco: semine lini: florum camomille: radicum altee: ꝓcos: ⁊ similibus que supra sunt dicta in apostematum cura q̃ si non sit possibile maturetur: incidatur: mũdificetur: ⁊ consolidetur deinde. Secundam rem complent quecũq̃ infrigidant ⁊ humectant ex medicinis interius ⁊ exterius approximatis: non supra mẽbrum apostematuz: sed supra principale q̃ mittit: ⁊ etiã supra cor que ipsorum alterent spiritum ⁊ virtutem eius cõfortent que supra in cura cordis seriosius sunt narrata Tertiam rem complent que dolorem sitim vigilias ⁊ alia accidẽtia habent corrigere que ex dicẽdis infra sectõe fa sunt nota vbi de cura bubonũ agem⁹ ꝓprie si x̃ps annuerit: qui sit p infinita secula benedictus.

Ca. xxj. de sinocha inflatiua.

Et q: sinocha inflatiua media est p quaz trãsitur de effimeris ad putridas: ⁊ vtriusq̃ cõmunicãs in natura: vt est dictũ supra. Jdeo completo sermone ⁊ medicinis effimerarum ãtequam de medicinis putridaꝝ ad sermonem deueniamus prius de medicinis ipsius dicamus: vt melꝰ fit sermo de ipsa. Fiebat enim ex inflammato sanguine absq̃ putredine in mõ non vere effimere propter oppilatiõez accidentem mediocrẽ ex multitudie eius in locis ꝓhibẽtem eius transpirationem ⁊ multiplicãtem eius vapores in corpore. Signa quapropter accidẽtia ⁊ signa cuꝰ licet propter vehemẽtiam eius exterius sint dignosci difficilia erunt tamen signa complexionis sanguinee ⁊ ple

Sinocha inflativa

q pneumathica homothena.

ctoria cum vita delitiosa accutis suauis ad modum'corporis balneati extensa in vniuerso corpore plurimū protensa vsq; ad quartum diem: ⁊ quandoq; vsq; ad septimum periodizās in aliquo quia vn⁹ ē paroxismus tota vt superius dictum est per qō ab vtroq; extremoz; distinguitur genērum in quo ꝓcedit augumentando semper vel minuendo: vel aliqualiter inflammatio secūdz diuersitatem generatorum vaporum in sanguine q: alquādo magis multiplicantur quam resoluantur ⁊ calliditas inflammatur oppilatione magis aucta: aliquādo econuerso oppilatione minorata quā hora: ⁊ tūc sit pneumastica. Et aliquando multiplicant ⁊ euaporant eqliter permanente oppilatione in prima dispositione: ⁊ tūc fit homothena. Et neq; in pulsu: ⁊ neq; in vrina signuz existit putredinis: sed est magis velox ⁊ spissus: ⁊ vrina digesta ⁊ rubea rosea in colore substantia spissa cum circūstantijs similibus sibi. Et cura eius est tres res: Abscisio cause. Alteratio febrilis discrasie: ⁊ correctio accidentium parua de virtute ex se contrariatione habita: eo qō non se cōmittit nisi forti virtuti q̄ vsq; ad terminuz prefignatum absq; cibo tolerare secure potest nisi complexio naturalis ⁊ po⁹ corporis ⁊ rara stomachi dispō ⁊ alia exterius cōtingentia contradicant. Inquit.n. Abo. Quedam corpora sunt que nisi cibētur in principio: primo: ⁊ in deteriori hora eius cōsummuntur ⁊ debilitantur vel in syncopiz deuenunt ⁊ morīūtur vt colerica. Et sunt de omnibus quidem qui sunt exuberantis carnis qui cum abscinditur eis cibus debilitātur ⁊ extenuā tur quia nō tolerant prohibitionem. Et omnis eius calor innatus est fortis valde: aut debilis vt nō possit dimittere cibum nisi enim esset virtus fortis in ea tanta multitudo sanguinis intranspiratiōe ꝓhibita non posset gubernari ⁊ regi quin in putredinem deueniat: vltima enim causa putredinis humorum perfectiua: ⁊ per modū priuationis est derelictio a natura: licet prima causa putredinis sit ipsius: ⁊ per modū passiōis oppilatio prohibēs transpirationem qua acquiritur calor ⁊ fumus extraneus in humore qui causa est vt a natura derelinquatur: ⁊ putrefiat humor. ¶ Damam rez cōplent flebothomia facta in principio. ¶ Nulla expectata digestiōe: vel hora immo quacūq; die vel hora ingressus fueris ad infirmum Inquit.n. Aboa. Cumq; flebothomia sit retentio sanguinis nō expectatur digō: sz facienda ē vsq; ad defectiones ⁊ syncopi: seu lipothomiā q̄ est defectio reparabilis. Inquit.n.ypo.in affo. Et vbi oz vsq; ad defectōnē euā tionē oz ducere. In maximo.n.dolore: ⁊ in acutissimo apostemate ⁊ in se.pacutis nulla melior medicina hac eē pōt B.ait. Est.n.maximū eis auxiliū cū sit eis suauius ⁊ cū lipothōia corpus statiz in ōriā dispōnem adducat. Educēdo.n.totā sangui.multitudinē oppilationez ac se. depēdētes ex ea tollit: ⁊ ēt accītia si q̄ ꝓmittet vt ātietas sitis ⁊ vigilie sic oēm dispōnez tollet ꝓter nām: ⁊ maxie si tūn quatuz supabūdat euacuet. Et si aliq̄ regrēdaz intētionū nō ꝓdicat seu intrīsecaz seu extrīsecaz. Et ea obmissa in periculū multitudis putrefactōis ipsius: vel suffocatiōis pducēt infirmū nisi virtuē potētia emorrosagia: vel sudorē copiosū inuiet postq̄ dabis lipothōie grā inebriatiōnē fra: ⁊ p⁹ vnā horā cibabis ptisane succo incrassatiuum ỹo fricabis et aperias: ⁊ rarifices poros: deinde balneabis ⁊ cibabis vberius. Nō quidē dictū impugnat

Aueroys tribus ratiōibus talibus quaz prima ē talis q̄ est q: medicus oz seq nām: ⁊ nā nullā facit euōnem sanguinis ducētē ad syncopiz: ergo nec medicus talē facere oz: fa est q: cū in euātione oporteat: vt solū q̄ nocīuū est ꝓpēdatur nāle nō imo dimittaī vt syncopis nō seq̄t euātione nisi ātenus qō nāle est: educaī ꝓpea in euātiōe ad eā nullatenus veniēdū est tertia ratio q̄ est q: in tali corpore est aptus aliqs hūor: putrescere si euātio pducat ad syncopiu virtus cadens nō poterit resistere qn corrūpaī hūor: ille: cū nō regulef: ⁊ eius corruptionē si sequaī non erit q̄ emedet. Quibus rōibus solutio pz si distictio ꝓmittaī. s. q̄ duplex est syncopis repabilis: ⁊ nō repabilis: fa si sciaī q̄ casus virtutis: ⁊ syncopis repabilis de q̄ hic intelligit B. accidat nō solū in euātiōe inuatiui ⁊ ei⁹ qō naturale est: sz ēt in euātiōe nociui dūmō sbo ⁊ similis fiat sicut in flia p̄senti. Tertio si sciaī qō facta resumptione cū cibo vel aliquo nutritiuo virtus q̄ cecidit resumatur statim eo illico post euacationē dato. Nā cū sit syncopis leuis q̄ ꝓprie lipothomia. i. apparēs casus ē dicta ex cibo resūpta virtus vel tpata poterit regulare hūores ne in putrefactiōe deueniat ⁊ ēt corrigere putrefactiōem si forsaz ꝙcēgetur. Secūdā rez si necessaria sit: vt puta q: flebothomia sit omissa: vt q: facta nō totū ep̄ supabūdat sanguinē eduxit infrt corpus 2plet aq̄ frigide potus vsq; ad coloris mutationē. s. vt fiat palidus: ⁊ tremet. Et illō est vt dek ex ea vsq; ad minā vnā ⁊ est pōdus li. iij. annuit.n.in tali corpore p̄subito oēs 2ditiōes in eius administratiōe seruādas ⁊ sanguinē inflāmatū ⁊ subtiliatū a febre infrigidādo inspissat vt ad principalia nō discurrat ⁊ febrilē inflāmationē statim extiguat nisi corpus sit accidētaliter īmuttatū quo casu eius datiōe oz desistere: ⁊ alijs vti medicinis q̄ obstructiōes apiant multitudinē euacuent ⁊ se. extinguāt q̄ sunt note infra. ¶ Et qō tāte virtutis in cura huius se. existit q: si flebotomia celebrari aliquo mō nō possit vel pp medici tardū aduētuz seu eius insciētiā aut laborātis delitiā seu inobediētiā suspitiōem vel timorē: vel astātiā ꝓ teruā ⁊ excitatiōez quā medicus euitare oz. Ipsa sola sufficiēs est ad curā maxime vbi signa digōnis hūoz obstructiū si alij sint a san. videatur. Confortata.n. virtus ex tēperātia subiectoz eius. s. spirituū: ⁊ hūoz: ⁊ mēb: oz radicaliū pp frigiditatē aq̄ hūoribus obstructibus p̄ subtilitate obuiat: vt quousq; bēignos inueniat ad se trahat: inutiles vero p ventrē vl̄ sudorē excernat ⁊ plectoriā san. p emorrosagiā in regionem aptā magis expellat: anxietatē auferat: sitiz extinguat: ⁊ ꝓducet somnū. Ita vt hec duo ipsius sinoche sint maxime sanatiōes. s. flebothomia oi tpe: ⁊ frigide aq̄ potatio apparēte digōe: siue sibi inuicē succedētes: siue ministrate distinctiz. Cōplētez cū alijs medicinis interius: ⁊ exterius mīstratis sup spiritualia ꝓprie maxime vl̄ cōditiōes flebothōandi: ac exbēdi frigidā aquā defint: plures existētes inueniātur q̄ ex dictis ⁊ dicēdis sunt note. Et deinde cū balneis dulciū euātiuaz aquaz q̄ apiunt poros subtiliēt hūores grossos obstructes ⁊ coz viscositatē absergāt multotiēs replētez in vapores conuersam ⁊ sudorem euacuant ⁊ resoluunt. Completur cum cibis ⁊ potibus frigidis ⁊ humidis qui alterando discrasiam febrem potētem in se virtutem: sed ex solutam ex corporis dispositione vel aeris exteriozis siue: extensione dieruz maiori propter magnitudinē oppilationis: aut insci-

raro fit synocha putrida

entiam medicorum cōfortent. Sintq; talia qualia supra hic in cura effimerarum sunt dicta. Correctio vero accidentium ex dictis est manifesta.

¶ Incipit summa secunda particule prime sectionis secunde que est de medicinis febrium putridarum continens capitula octo.

Sequitur summa secunde particule prime sectionis secunde: que est de medicinis febrium putridarum.

Continent autez capitu. viij.

Capitulum primuz de ordine curationū seu medicatiōis ipsaz & de medicatione earū secundum modum vniuersalem.

Capitulum secundum de medicinis febrium in speciali: & primo simplicium: & inter ea primo synocharum in putredine sanguinis fientium.

Capitulum terciuum de medicinis febriū flegmaticarū.

Ca. quartum de medicinis febrium colericarum.

Ca. quintum de medicinis febriuz melācolicaz.

Ca. vj. de medicinis febrium pestilentiarum & caz que de genere sunt illarum.

Ca. vij. de medicinis febriū apostemarum.

Ca. viij. de medicinis febriū cōpositarum ex eis.

¶ Ca. primum generale & cetera.

Quoniam contingit effimerā transire in putridaz p synocham mediam cum nō contingat trāsire de extremo ad extremuz nisi p medium vt est dictū: ideo post curam effimerarum primam & synoche mediam dicēdum ē de cura putridarum in ordine exēplificataz. Et primo in generali secūdo in speciali. Precipit. n. generalis spālis artificialis & naturalis. Et ex q: febri putredinis accidit vt sit morbꝰ in se: aut accidēs in simplicem & cōpositam faciens varietatem. Idco in cura precedit putride que sunt accidens sicut sūt accidens: & simplices compositas: vt ella ellata.

¶ Primo igitur de medicinis putridaz simplicium primo de medicinis febrium que sunt morbus p se: secūdo de medicinis febrium que sūt accns. Et de caz que sunt p se morbus: primo de medicinis synochaz factaz ex putredine sanguinis. Eoq; de synocha inflatiua media faciliꝰ deuenitur. s. in putredine sanguinis & alioz humorum: facilius. n. est vt caliditas inflāmata: in sanguie imprimat putredinem in se ipso quā transeat in aliū humorem cum in eodē subiecto existat & magis putredini apto & pp 2plonez eius substātiam quidem & situm. Inqt enuz B. Illa solum. i. maxime putrefūt corpora que calida sunt & hūida intra spirabilia & inflabellabilia in cālido & hūido manent. Sic alijs hūoribus citius putrescit & maxime si aquositate generata ex fructibꝰ sit insecta eiꝰ substantia & crudo hūore reddēte ipsum intraspirabilez. Et q; inter hūores ocs supeacrescens & irregulabilis fit a nā factus inobedicns febrem accēdit synocham. i. 2tinuā ppue & maxime pp eādem cām vt supius est expressum in tractatus huiꝰ pricipio lz raro talis febris fiat: vt Ga. ait. Custodit. n. ipsum nā tamq; thesauz & filiuz: & vlq; in postremū nec deserit ipsuz nisi coacta vt supius in cōsolatiōe medicinaz diximus: & sic tardius putrescit: lz ex sui dispōne sit magis aptus. Secūdo de medicinis flegmaticaz fientiū: vt putredine eius. Citius. n. putrescit: & ad putrefactionē accidit q; colera sapiēs de nā sanguinis: & pinde quaq; die febrē accēdit nō p tertiū: nec p q; tum quēadmōm alij. Et si colera pp sui caliditatē ignea aptā inflāmari sit magis q; flegma & putrefieri q; est aq; um frigidū hūiduz cū caliditas: vt efficiēs in putrefactōne magis q; hūiditas: vt mā opetur. Ipsa quoq; colera & finaliter nō sit hūida substantialiter semp est q; diu in spē hūoz existit dicēte Ga. In ois hūoris substātia aq; um dñat ell'm flegma tñ sua grossicie aut vtcositate substantie nec nō sua multitudine excrescētia cuius 2pescit vltra vtrāq; colerā vt supius diximus in cōsolatiōe medicinaz multaz oppilationū est causa. Et pinde transpiratiōis phibite que cā est inflāmatiōis caloris p̄ternaturā in eo que putrefactiōis cā existit maioris: & citioris quā caliditas colere que nālis elt: lz sit ignea ad qō adquat 2plo hūida supra hūiditatē substātie in eo addita aq; am: & putrescabilē magis. Situatio quoq; eius q: in profundo corporis est positum: & iuxta sanguinē pp sui nāz nō in circūferētijs: vt colera que de nā ignis existēs de cētro ad circūferētias semp mouetur ex se in quibus refrigerū euacuatiōis requirit. Opitulat quoq; ad id lemina siue putredinis: q; in loco seu miera siue putrefactōnis relinquit. Quapropter & intermissio est impurioz: & secūdi paroxismi tēpestiuioz est inuasio: sunt. n. cā: vt regeneratus hūor ex dispōne particulaz citius ad putredinem incitetur. Et secūdum faciat primū fm singulos dies nō cessans procurare donec pticulaz dispō corrigatur. Tertio de medicinis colericaz in putredine existentis cōlere que tardius mouet quam flegma lz frequēter accidat pp. caliditatem suā mouetur: & furit: vt nō regulet̄: & putrefiat: & fe. accēdat coadiuuātibus similibus circūstantijs ętate. s. cōsuetudine: & tēpore calidis & regimine. Similiter. n. auget suū simile: & facit ipsum furere frigida ipsaz existēs q; ria remittit: & refrenat: vnde Ga. tempus est augumētatio egritudis sibi similāis. Quarto de medicinis melācolicaz &c. fientiū in putredine melancolie que tardius ad putredinē preceteris mouet humoribus pp cōtrarias supius assignatas causas. Quinto de medicinis se. pestilētiosaz: & caz que ex genere sepestilenciae sunt. Que & si a cā exterioꝛ & procatarica sumant generatiōis exordium: vt effimere nō tñ p modū inflammationis tñ: vt ille in synocha: immo in putredine humorum & cordis spūbus earum est cōplementum a quo caz denōinatio sumitur: & pinde inter putridaz genera sunt 2putāde. Et vltimo de medicinis cōpositarum: & primo ex generibus: vt putride & ethice non effimere q: nō facit 2pensatiōem in cura cuiuslibet illarum sit cōplicata: so de 2positionis ex speciebus putridaruz nō effimerarum: nec ethicarum: cum non facit compositionem in cura quemadmoduz composita ex speciebus generis putridarum cum ex causa sint putride non habeant dependentiam. ¶ Harum omnium medicamentorum generalis sequens generalem cognitionem ipsarum in principio huius capituli prenotatam. ¶ Et quatuor res

effimera transit in putridam per synocham mediam.

De synocha putridā facta ex putredine sanguinis.

NB.

quaꝝ res respiciũt res ꝑter naturaꝫ: quarta vero naturales ⁊ virtutes: prima eñ abscindit causam: secũda subalterant febrem discrasiam: tertia põit studiuꝫ in virtute ⁊ vita cum dieta cibi ⁊ potus: ⁊ regimine debito in alijs non naturalibus rebus: q̃rta corrigitur accñtia: hec enim res in medicatione eaꝝ omnẽ necessariã cõplẽt intentõnem ex parte reꝝ nõ naturaliũ cõseruãdaꝝ: ꝙprehensaꝝ sub virtute: ⁊ ex parte reꝝ ꝑter naturã remouẽdarum Que si quidem in vnũ ꝙueniant oĉs vt in se. colerica ⁊ pura simplici vna cõmunis erit indicatio vna q̃ cõis cõplendi auxilio ĩfrigidatione: ⁊ hũectatõe demonstrãs Fiet aũt cum his que ex medicinis frigidis ⁊ humidis interius ⁊ exterius approximatis secũdum oẽm administrationis modum qui ⁊ ꝓput oz in specialiuꝫ cura dicet si ꝝs ãnuat. Et ex illis est potus aque frigide: alterat. n. ⁊ digerit coleram euacuat fluxũ ventris: ⁊ vrinã: vl̃ vomitum: vel sudorẽ ⁊ q̃qꝫ ꝑ oĩa simul: vt cum virtus est potẽs se. extinguit ⁊ sitim: ⁊ sic causę cõfert morbo ⁊ accidenti nisi fuerint q̃ ꝓhibeant alique ex ꝙditionibus q̃ sequũtur: vt materie grosse cruditatis: nõ subtilis: vl̃ colerice cuiꝰ digõ est: vt remota a sui subtilitate fiat spissa ⁊ aqua frigida facit illud: ⁊ stomachi frigiditas ⁊ debilitas: vel epatis: vel alicuius alterius ex visceribus: vl̃ dolor in eis: aut apostema seu oppilatio: vel qꝛ ꝙclusio naturalis sit pauci sanguinis: ⁊ caliditas innata debilis habitudo extenuata nõ carnosa: aut incõsuetudo bibendi eam. Nocumẽtum his vero ex aq̃ frigide potu generatur maius quã sit iuuamẽtuꝫ eius in se. extinctiõe: ⁊ sitiſ ꝛre oz vt dimittatur ⁊ recurratur ad auxiliũ q̃ his cõferat. Illis vero nõ noceat quãuis sit difficile inuenire dicẽte B. Itaq̃ in ꝙtrarijs dispõibus difficile sit inuenire qõ ꝓsit multũ obsit aũt nihil q̃ inter cetera sirupus acetosus cõprehẽditur esse talis digerit. n. crudos humores obstructes: ⁊ obstructos incidendo: ⁊ subtiliando aperit oppilationẽ. Et ꝓinde ꝓhibita transpiratio cessat ⁊ euacuat illos ripticãdo alterat se. ⁊ ꝑ cõsequens sitiꝫ sedat: sic equidẽ omnia que ꝑter nãm sunt in cura se. putride ꝙtrahẽde respicit indesecte: ⁊ eius nocumẽtum in apostematibus visceꝝ: ⁊ alijs dispõnibus ꝑdistictis corporis nõ est sicut nocumẽtum frigide a ꝙue. Ex q̃qꝫ se. intentio: ⁊ sitis est tanta adeo vt egrũ ad estuationem ⁊ resolutionem ꝓducãt nec ꝓinde sit excusatio ab exibitione aque frigide: vel alterius extinctũ valde: vt mellonis indi: sirupi de nenufare de mellonibus: ⁊ similium. Augumẽtũ. n. in predictis: ⁊ meri incrudatio melius est quã corpus ad arrefactionẽ ꝓduci in quibus verbis qs mirabitur forte dicẽs. Que cruditas in se. colerica dicta ex pura colera est. Cuꝫ B. dicat q̃ crudus humor in ſpe flegmatis est. Ac etiã q̃ se. incensio atq̃ sitis in flegmatica esse poterit cũ ipse dicat caloꝛẽ humoris flegmatici putrefacti assimulabis vtiꝫ igni fumoso in viribꝰ lignis accẽso adeo vt submergat dicẽs maxima dotatõ humoꝛ accidẽtis se. q̃litas est caloris. Cui respondet falco dicẽs. Scire aũt te oz circa primuꝫ q̃ cruditas in hũoꝛe grosso est vt in mlia ⁊ flegmate ꝓprie cũ sit sanguis diminute decoctꝰ in quo dominaꝫ sicut mlia terra q̃ quia frigida est ⁊ indigestibilis: ⁊ transire mozaꝫ sicut ypo. dixit nõ humoꝛe subtili colerico puro adeo: q̃ si oppilatio sit in se. tanta ex eo nõ erit a grossitie substãtie sue: ꝛ q̃ qꝫ possit esse ex alia nõ tñ in ꝓposita se. ꝛ ab eius multitudine sola: ꝛ ipse hũoꝛ colericus purus in sua substantia crudus humoꝛ respectu nature sit: indigestus priꝰ q̃ virtuti expulsiue nõ adequatus ꝓp subtilitatẽ imbibitaꝫ obq̃ã eius expulsio fit difficilis sicut mlie ꝓp eius grositiem in strictos meatus non penetrãtis. Et flegmatis ꝓp adherẽtem ipsius viscositatẽ in illis mẽbris quã subtilitatem post modũ affert frigida aqua potata. Quod oñdit Abo. dicens. Ubi autez mã calida indigesta: aut grossa digesta est cõcurrẽtibus cõditionibus alijs tunc frigida aq̃ est melioꝛ res. Si ergo verbũ de cruditate dictum humoꝛ ad grossum frigidũ ⁊ viscosum digeritur nõ ad calidum ⁊ subtilẽ. Circa ſm scire te volumus qõ si intẽtio se. ⁊ sitis in flegmatica se. ꝙtingat nõ erit aperte humoris flegmatici in se cõsiderati tñ ꝛ etiam ex parte aliquoꝝ ꝙcurrentium q̃. 4. rationabiliter extimaꝫ ꝓmuꝫ est mixtio colere: vt in flegmate salso nõ. n. est dare puꝝ humoꝛe in coꝛpoꝛe: ⁊ si humoꝛ colericus dictus sit purꝰ illud est qꝛ si mixtioꝛẽ aliquã habeat: nõ tñ de qua sit curãdum: vt variet ſpẽm quẽadmõꝛ cola humoꝛi flegmatico mixta que sua põticitate flegma facit ponticum. Secundũ est positio ipsius ⁊ coꝛruptio in partibꝰ coꝛdi magis vicinis: vt in nõ vero causone pꝛ: tertiũ est oppositõ multa existẽs in ea q̃ ꝓhibẽdo trãspirare fumos resultãtes ex coꝛruptiõe ipsius multos ad coꝛ cõuertit: ⁊ alia ꝓncipalia: qꝛ calida sunt: ⁊ perdurãtes: siue adherentes ꝓp viscositatẽ inflãmant fortiter illa: ⁊ ꝑ ꝙs totum coꝛpus atq̃ exiccãt: vñ se. intenditur atq̃ sitis ad qõ adiuuat q̃tum. Et est coꝛdis ꝙplꝰ ficca ⁊ calida coꝛporis atq̃ eius habitus siccus in quo caloꝛ flegmatis ꝛ sit obtusus multum intẽditur ⁊ ignit. ¶ Deꝛo si ad inuicẽ res ꝑter naturam discrepẽt: vt qꝛ ea q̃ causam abscindet digerendo ⁊ euacuãdo cum oz cãm: ⁊ siccã irritẽt se. q̃ est plurimũ ⁊ similiter accñs dictum sicut in febre flegmatica ꝓprie ⁊ melãcolica: ⁊ videre tunc cõsiderãduꝫ. Nam si quidẽ causa moꝛbus: ⁊ accidẽs sint equales in foꝛtitudine: ⁊ ĩ ledendi malicia tũc cura ordinata locũ habet. Et est secũdum B. vt qꝛ abscindere causam oz cuꝫ remisse calidis ꝓp febrem: deinde ad eam que ab illa facta est egritudinem deuenire: deinde ad accñs si q̃ perduret instare vl̃ simul oĉs inspicere que eis sunt cõgrua cõponendo: vel distinctis locis vnicuiq̃ ꝓpa applicãdo: vl̃ nũc ad vnũ nunc ad aliud intendẽdo. Si vero fuerit ineq̃les: vt qꝛ intẽtio que ad cãm intẽtõnẽ supet q̃ ad se. aut eã que ad accidẽs: vel ecõuerso tunc foꝛtioꝛi ĩtendẽdum alteruꝫ vero nõ negligendum. Sed alterũ triũ dictoruꝫ modoꝛum ⁊trãq̃ inspiciẽdo vno plus altero minus. Si enim magnitudo febris superet eãq̃ obmittens totaliter intẽdẽdo ad causam simul. n. se. cum se. citante pibit ⁊ eq̃uerso. Si cruditaſ cause sit multa: ⁊ se. parua vt accidit inflãmatis plurimũ intenderis que ad se. totaliter derelinq̃ndo cãm augumentabis causam ⁊ cruditatem ipsius: ⁊ ex cõsequenti se. sic equidem curando febꝛis augumẽtabis ipsam: vt Galienus dixit. In abscisione autem cãe due res sunt necesse: alteratio. ⁊ euacuatio. Inquit enim B. Fert enim si contingat in humoꝛibus putrefactis accẽdi febꝛeꝫ demõstratio in talibus est alteratio ⁊ euacuatio ipsa vero alteratio digestio est. Cõplẽt autem cũ duobꝰ scilicet cũ minoꝛatiuis in principio si multa sit causa grauans virtutẽ. Eius. n. minoꝛatio pars digestiõis existit: infra patebit q̃ sunt ex medicinis ⁊ vomitibus ⁊ clisteri

bus p̄missis: sed inclinationem materie ad superi⁹ vel inferius quam ex nausea vel rugitu ventris percipies: & etiā cum succedētibus flebothomia aut farmatia fm̄ speciem dominātis materie & situationē eius siue situata sit in ventre: siue in pānis: siue in secūdis: & maxime siue aljs extremoꝝ: siue extra: vt in stomacho: & intestinis: siue epate: siue in splene: siue in partibus cordi ꝓpinquis: siue in carnosis: & subcutaneis eius ꝑ apertiorē regionē fiat. Et put eis correspōdet: & cōuenit: vel ꝓportionalibus eis: vt sunt venaꝝ emorroidaꝝ aptio menstruoꝝ ꝓuocatio: & sanguis ex naribꝫ & scarificatio in dorso: & cruribus: & vrine & sudoris ꝓuocatio cū tēpatis in calidi tate q̄ est farmatia ꝓportionalis: & vterqꝫ abstinētia: & fames que minuit: & exiccat ꝑ accidēs oēs humores. Sed cum flebothomia quidē si signa repletiōis: vel peccatuꝫ sanguinis appareāt: & vrina rubea: & spissa: & virtus & etas corporis consenserit. Nam ex quo deuenit in putredinem humor virtus q̄ prius fuerit fortis: facta est debilis. Ideo qꝫ aduertēdo si toleret. Inquit. n. Ypo. Acutas passiōes flebothōabis si robur virtutis fuerit & eger iuuenescat etate. & in euacuatione cum farmatia etiam & aljs. Inquit. n. G. In omni aūt purgatiōe virtutis cōsiderāda est: & tādem ꝓ suo posse purgetur. Si. n. virtus deficiat cohibenda est euacuatio: & sinō tota exierit abūdantia, nec in ea fis audax immo postponas inquantū possibile est sequēs naturā q̄ ipsum vlqꝫ in posteruꝫ reseruat: nec deserit nisi coacta: & ex sanguinis peccatum corrigit: & frequēter emēdat. Cum vero cogeris illaꝫ celebrare: q: multitudo grauādo supat: & tēdit ad putredinem magis qđ ostdit q: vrina cum rubedine: & spissitudine magis tūc flebothomabis: nec multū simul educes q̄ multuꝫ abundet. ¶ Dultū. n. repēte euacuare falaꝫ est & nature insuaue. Dixit Ypo. in affo. Et oppilatio: & putredo nō cessat ꝑ eam euacuetqꝫ de bono etiam naturaꝫ in defectiōeꝫ adducet: vt nō fiat potēs in crisibus expectādis. Quare oꝫ intēporanee cibare vt vberius: & sic distrahēdo digestionē naturam: & addēdo in causam ꝓlōgabitur morbus: vt ergo dimittas aliquid sanguinis in cibū nature paꝫ educēs. Et si oꝫ secūdabis & interim cibabis & loco mali euacuati bonū restaurēt. Ait. n. G. corruptiōi necessaria est restauratō cū tpamēto ꝓp quod secūdario est melior multitudine. Et cū farmatia quidē si cachocie signa videbis: & vrinā a predicta diuersam sit aūtē apꝛpriata hūori peccāti nec sit ex fortibus q̄ agitēt & inquietēt humores: & sic in digōne ipsos impedīāt. Et qñqꝫ ed prodū ipsos incitāt: & fe. inflāmant. Sed ex leuibus q̄ cum frigiditate nō stipticēt vt mirabolāi que oppilādo impediūt digōnem intētam: ſꝫ lenīēdo: & lubricādo naturā ād fluxū disponāt: vt est mel cassiefi. mānā siracost: & succus duoꝝ granatoꝝ exꝑssoꝝ cum pulpis suis qui sua tpata stipticitate nō debilitat stomacū relaxando vt cassia: ſꝫ cōfortat suauiter & laxat: vt decet. Et ex illis est aloes ablutus tñ cum aq̄ cordūēni: vel solatri fructū aq̄ & similia. Vel cum caliditate tpata: vt a tuleb & medulla cartami & similia sic multitudinē minuāt & naturā alleuiēt: vt in digestōe refidui potētio: fiat. Inquit n. ypo. Incohantibus morbis si qd videt mouere mone Quod G. cōfirmat dicēs. Alleuiata. n. que dispensat nostra natura corporea & deponēs qō aggranat velut onus alienū dominatur reliquie facile. Tunc. n. digerit qe digerēdum est & expellit quod expellendum recolens ꝓpriarum actionū nisi materia nobilis fuerit de nō bono ad membrū: & furiosa. Inquit. n. ypo. Digesta medicari: & medicari: & mouere nō cruda: neqꝫ principijs ni si expediat. Et aduertēdum aūt vt eius euacuatio comode fiat: ne sit in corpore aliquid q̄ illā impediat: vt viaꝝ oppilatio. Si. n. nō sit minimētuꝫ in eductione ipsius erit magis q̄ a periculo maximo liberās q̄ sit nocumētū ex febris intētione: q̄ nā farmaci facit maxime cū sit euacuatiōi parata nō resistens mā q: subtilis nō imbibita. Ama mobilis: & q: mala male: & nature multū odio a in euacuatione ipsius ꝑ artē iuuabit nā quē si assit: nec possit statꝫ & in breui corrigi dimittaī nocumētum. n. in eius cōmotione minimēto si qō possibile sit est similiter manus. Et ideo ad aliquod remediū si quod possibile est feurratur vt sunt valde inspissantia: & cōgellātia: & stupefactiua ꝓpilantia: & confortātia principalia. Ex quibus sunt tria calia simplicia: & cōposita: nota que iuuāt in liberando a mortis periculo: q̄ omni nocumēto est ¶ Hec mouens cū eis in die prodi nisi apud necessitatē. Inquit. n. ypo. ¶ Dedicari si cōuenīāt valde acutis cade die si expediet differre. n. in talibus malū est: deinde aliq̄ digōne ex his p̄missa dabis aliquod ex solutiuis vel prouocātibus vrinā ex tēperatis: deide sudoreꝫ. Completur quoqꝫ digestio cū digestiuis ex ꝓpriis simplicibus: & compositis medicinis: & cibis & potus nō subtilitātibus nec inspissantibus absolute: vt quidā arbitrantur: & male inherentes dictis G. in fo regiminis: & fo' pnesticorum. Ubi inqt q̄ digestio ꝓcedit in omnibus inspissando hūores subtiles imbibitos grossos subtiliādo: & viscosos incidēdo eoꝝ substantiam virtuti expulsiue adeqntita vt ad expl sionem facilē sint parati nō solū obstructiuꝫ etiā obstruētes qui cā oppilatiōis: & ꝓhibite transpiratiōis existunt que. s. & qlia sunt in specialium cura dicet xp̄o duce. Et ex cōpositis est sirupus acetosus maxime qui cōmune est digestiuū omnib⁹ hūoribus: sicut supra in suo cap. dixi mus. Et sumat cū aqua calida simplici in hūorib⁹ grossis hyeme cum frigida in calidis subtilibus est estate: vel est ordeacea. Corrumpuntur enim plurimū ordeacea illi mixta aquam: & acrescit in stomaco si parum de nocte detur ante accipiendum ius vel post cibum. Caue tamē ne ad rasuram perducat quod cōtingit cuꝫ intestina sint nuda: & vacua quod est in acutis pessimum. Et cū somno in declinatione: vel sine status facto. Et hec intendatur digestio: & quiete que magis est digerens. Quod si cura istarum febrium vtaris aliquo ex his que putredinem prohibent: & rectificant res erit iuuamenti magni: & magne confidentie intranatione corporum: habet enim humoris putredinem aptam per contactum transire in alios non solum humores: sed etiam cibos. ¶ Maxime si cachocimi sint. Inquit enim Galienus. Cibi subeūtes corpora non prius mundificata a malis humoribus corrumpuntur quoꝝ ꝓtitas augumentatur: & qualitas nō mutat. Et illi deest q: q̄ tangitur a putrido putrescit Res aūt tales: quidam sunt simplices: & quedam composite & simplices, ꝓhibentes putredinem & corruptiōeꝫ sunt que illud agunt a complexione: vt frigide & sicce: sicut que illud agunt a complexione: vt frigide & sicce: si cut acetum aqua ferrea & granata muza ¶ Et ex illis est camphora sandalus & similes. ¶ Et ex his sunt que id agunt ex proprietate: vt cupatorium hircos corex atri

NB.

carâus benedictus: ⁊ vbemen fisimbrium: ⁊ sticados. Et ex eis est cinamomum xiloaloes que mundificât putredinẽ vbiqz: ⁊ aq̃ ferrea: ⁊ nasturcium q̃ execât putredinem vacuitatis vẽtris. Cõposita vero sunt rob de ribes ⁊ tiriaca. Euacuatio vero p̃digeste materie cuz pfectõne oz insequi sm semitã eradicatiõis ipsius. Jnqt.n. Ypo. Digesta medicari. Cõplet aũt cum flebotomia aut farmatia: vel ꝓportionalibus illis q̃ totã ex corpore educât mãm sm exigẽtiã cause. Si ergo eradicabis materiã post eius ꝙpletã digõnem ⁊ hoc vbi nã ex se talem euõnem nõ facit, put est cõsueta. Jnquit.n. G. Nam prius digerit: deinde diuidit: deinde expellit nisi debilitata fuerit in p̃dictis vel ab aliquo ipedita, put ante egestionẽ euacuet molestata. Quare expectabis motũ eius ad euacuatiõem p̃dictã: q̃ si mouerit ipsa fuere oz ⁊ sm ypo. habere filẽtum tũc melius est. Quod si nõ mouerit move tu hora post horã motus ei⁹ que ꝓprie ẽ in ista. Jn fine ergo eius aut declinatiõe monebis: vt ꝯ de suo motu minuitur ꝙpleas prout oz. Et vndecũqz natura recipit si p cõuenientem regionẽ moue tu nõn tñ hora motus egnitudinis: vt prodo in quãtuz plus possibile est fz oz vt tunc horã eligas frigidiorẽ: vt in sinochis ⁊ condusis q̃ est hora matutina alis q̃ sue frigiditate caliditatẽ sinochaz febrẽ ipsius in tota sui duratione ꝙgenitã contempet: ⁊ ab extrinseco acquirat q̃ ab intrinseco: vl ex se habere nequit: aut hora tpis in cõtinuis ꝓportionibus: aut hora interpolatiõis: seu quietis: vt in prodicis ⁊ intpolatis vere quiete. Caue tñ: vt in talib⁹ febrib⁹: ⁊ maxime p acutis hora estiua ⁊ ꝙstitutione ꝙsimili qlis ẽ canicularis ⁊ austrina moueas cũ farmatijs valde calidis ⁊ siccis etiaz si materiam ex venis in ptes subcutaneas oztrahere. Jnquit.n. hipo. in affo. Sub cane: ⁊ ante canem ⁊ post canẽ molestę sunt purgatiões: Angustiãt.n. egru ⁊ ad resolutiõem ꝓducũt maxime inresolubilis sit caliditate ꝓpria ⁊ malitia addita caliditati febrili ⁊ aeris cõtinẽtis supra resolutiõem ⁊ pereũt plurimi, put vidimus ab exꝑto q̃ oz q̃ cum benedictis farmatijs moueas stipticitatẽ habẽtibus q̃le est reubarbaꝝ: ⁊ similia quibus ad euitãdum resolutionẽ miscebimus aliqñ ex mirabol⁹ generibus, put oz succũ rosaꝝ tamarindoꝝ q̃ sua frigiditate calliditatẽ illoꝝ resoluẽtem ⁊ angustitem remittẽt humorẽ inspissent: ⁊ pozos sua stipticitate condensent sic resoluẽtem nocẽt. Et ex illis est karabe q̃ sua ꝓprietate illud auget sicut dixit Abo. Secũdam rem q̃ alterat febrẽ dissolutam ꝙplẽt duo. s. quecũqz ⁊ medicinis frigidis p se vel p accidẽs actu vel potẽtia: immediate vl mediate: interius ⁊ exterius approximate: vt supra corpus q̃ ꝓprie supra epar: ⁊ cor sm oẽz administratiõis modum alterãdo ꝙfortãt que in spãlium cura ducę xp̃o dicentur: ⁊ ex cura effimeraꝝ sunt note. Tertiũ ẽ quersio reginiis ad frigidũ ⁊ humiduz in oĩbus rebus nõ naturalibus. Medicine aũt frigide interius ministrate i talibus putridis debẽt esse humide abstersiue lenitiue seu mundificatiue que alterãdo putredinẽ mũdificet ⁊ abstergant nõ stiptice q̃ stipticãdo recludũt ⁊ indigestum reddunt: nisi natura lenificata fuerit vltra mõm quo cãu debẽt esse stiptice mediocriter q̃lia sunt ex lenitiuis q̃ ex dictis supius habuistis in cura egnitudinũ cordis. Et ex illis que h⁹ sunt ꝓpria quedã sũt ꝙposita. Et simplicia ut aq̃ cucurbite citruli cucumeris ⁊ melois indi aq̃ ordei lactuce cũ aceto ⁊ aq̃ acquirit absterssionẽ incisionẽ ⁊ aptõnem enduta lupinus iuube seneseten lac acetosuz a quo extractũ est butirum ⁊ colatũ bene ⁊ aq̃ frigida cũ zucharo ⁊ similia. Quidã tñ stolidoꝝ medicoꝝ hanc inctionẽ sequẽs cõcedunt febricitãtibus talibus p̃dictoruz fructuum nõ solum aquã sed substãtiam ⁊ carnẽ ⁊ alioꝝ fructuum frigidoꝝ ⁊ humidoꝝ ⁊ similium stipticoꝝ etiam indistincte ꝙsiderãtes solã cõtrarietatẽ qualitatis in eis ad febrẽ eoꝝ substãtiã ⁊ ꝓprietatem nõ aduertẽtes q: indigestibilis est ⁊ corruptibilis in stomaco humore crudo ⁊ aquoso venas replet qui sanguinẽ inficit ⁊ corrupit ⁊ sic putredinẽ auget ⁊ febrẽ maxime si ꝓprietatem habẽt vt sunt poma ꝓsica acida immatura ⁊ humida: vñ Ga. ait Sz illud meõrare semp q̃ si indigestibiluz aliquod digerat quis qui ex eis distribuitur chumus eãdem naturã habet. Oportet ergo vt hãc intẽtionem cõpleas nõ cum indigestibilibus ⁊ corruptibilibus q̃q̃ frigidi sint fructibus: sed cum his q̃ ex fructibus herbis: vel alijs que idigestionem ac corruptionẽ quoquo mõ nõ habeat generare vt granata: pira sicca mora immatura senesten ⁊ similia. Que vero infrigidãt cũ stipticitate moderata his cõuenientia in p̃dictis casibus sunt succus granatoꝝ muzorum ⁊ acetoꝝ aq̃ limonum seu acetositatis eius ⁊ citri ⁊ aq̃ acetose ⁊ alleluye agreste succ⁹ aq̃ mori berberis rosumach citonij ⁊ similium ⁊ sandali q̃ infrigidãt ⁊ ꝙfortant ꝙplexionẽ ⁊ a ꝓprietate cor ⁊ epar ⁊ p ꝙsequens totum corpus. Et ex illis est gargarizare aquã frigidam ⁊ tenere in ore aliqñ infrigidãs vt cristallum ⁊ nunc trahere naribus odores frigidos vt rosaꝝ sandaloꝝ camphore ⁊ aceti ⁊ similium ⁊ inspissare eos ⁊ aerẽ infrigidatuz ab aq̃ nec nõ ⁊ clisterizari cuz aquis fructuũ p̃dictorum ⁊ oleo ro. ⁊ q̃qz cuz camphore pauco vt p omnes meatus corporis immittatur etiã p meatũ virge per quez lac intromittitur frequẽter pp vrine ardorẽ qui in acutis fegritudinibus frequẽter. Et quidam cõposita sunt que ex his cõponuntur in modum sirupi in leb trocischorum ⁊ decoctionem ⁊ aqua fructuũ quam in nostro antidotario posuimus electuariorum quorum descriptiões ibidem fecimus seriose. Medicine vero exterius approximande frigide ⁊ humide sunt que per poros habẽdo ingressuz ⁊ per cõtactum infrigidãt ⁊ humectant. Ex quibus sũt quoqz simplices ⁊ cõposite. Si simplices sunt expõatur ad aerem frigidum sed sub dio maxime si sit consuetus balneatio in frigida aqua digesta materia concurrentib⁹ qz alijs cõditionibus: nam statim venter crumpet celeri ca vel vomitus aut prouocabitur sudo: vniuersalis ⁊ curabitur statim. Et oleo inuncta vt ro. ⁊ violis de cucurbita ⁊ nenufaris ⁊ irrozatio aque ro. in facie pulsibus: ⁊ similibus: vt potio pedum in frigida aqua: hec autez nõ solum infrigidant ⁊ humectant: sed etiam naturam a resolutione preseruant maxime si subito fiant retrahitur enim p ea natura ⁊ sic ad centrum attrahitur residuũ disgregũ. caloris propter feruorem excessus sicut dixit Abo. Composita sunt emplastra ad epithimata ⁊ cerota ex dictis ⁊ maxime ex ro. sandaloꝝ camphora acetosa croco pauco cum aqua rosata: coriandro: endiuie vel muscilaginis psilij cum aceto ⁊ aqua rosata applicata cordi ⁊ epati: eis enim infrigidatis totum corpus frigidum fiet. Jnquit enim Galienus: Si cor epar ⁊ cerebruz sint frigida totũ corpus erit frigidũ. Et pinde si applicetur capiti

sicut Epar et cerebrum sunt frigida totum corpus erit frigidum ita Galenus.

bonum erit ⁊ vtile extinguendo.n. prohibet ascensum fumoꝝ ⁊ raptū mē qui ē ꝓmptus in putridis ⁊ maxime in acutis quaꝝ caliditas mām subleuat ⁊ ascendere facit vt dixit Ga. ledat dolorem ⁊ ꝓuocat somnum q mām dissregatā a se. reuocat ⁊ vnēdo ꝙfortat ⁊ digerit ꝙfortando ac humectat nisi ḡuitas in eo sit catarrus ⁊ tussis quo casu nocēt magis q̄ ꝙferāt extinguēdo cum poros ꝙstipent ⁊ colatoria cerebra vapores multos ⁊ grossos in capite aggḡuatos quos ḡuitas ipsi⁹ oñdit ꝓfunditas sō ⁊ hūiditas narū ꝙgelāt retinēt ⁊ ꝙpramēdo ipsos ad spiritualia expamūt: ⁊ sic tussim augēt. Quare oz vt p̄dicta ꝓhibeātur ⁊ ea que repletionē capitis augēt: vt est mulsio lactis sup caput ⁊ stare in lumine lune. Tunc.n. his p̄missis occupatio fiat in his q̄ poros ⁊ colatoria dilatāt ⁊ vapores maturēt ⁊ subtiliēt ⁊ resoluāt vt est inclinatō capitis sup vaporē aque calide tpate decoctōis mellilon ⁊ camomille ⁊ tertio ipsoꝝ ad inferiora cū fricatōnibus fomētis mordicatiōibus vētosis in cruribus ⁊ brachijs ⁊ clisteribus ⁊ collirijs nisi vapor fuerit colericus subtilis ⁊ acutus quē cōtraria signa illis demōstrāt ḡre p̄dicta infrigidātia supra caput applicata cōferūt inspissando in quo sumpno papaueris albi p̄stat quamētum mirabile ⁊ ꝓuocat somnū. Ex his q̄ p accēs infrigidāt est flebothomia ⁊ ⁊ collegogū educēdo.n. hūorē calidū infrigidāt. Et balneū dulciū aq̄ caliday in declinatōe Et dyaforetica ex vnctiōibus epithimatibus cataplasmatibus ⁊ emplis cōcurrētibus tribus ḡdictiōibus q̄s. B. adiūxit: ad cuius.n.ē seqtur calefactio ad eius abecē seqt infrigidatio. Cōuersio aūt regimis ad frigidum ⁊ humidū est alteratō reꝝ nō nālū oiuꝝ ad illud ex quib⁹ maxime alterās infrigidās ⁊ hūectas ē aer. Cū ergo nō est talis ex tēpore vel ꝙstitutiōe aut regiōe. vel vicinitate fluuis ⁊ altaꝝ aq̄ꝝ eligas terranēū ⁊ alterabis illō ad frigidū ⁊ hūidū ⁊ ꝓhibitiōe ingressus multoꝝ hominum in talamū infirmoꝝ fumositates ei⁹ expirare ex eis q̄ p anhelitū ⁊ p poros inficiūt aerē ⁊ inflāmant. Sicq; thalamus hūs fenestras aptas per q̄s immutationē aer recipiat ⁊ ingrediat vētus ⁊ ꝓpte borealis aut flabellet ⁊ ef fūdat aq̄ frigida q̄ sint etiā vasa diuersa repleta ex quorū vno decurrat ad alind ⁊ p modū trālmutatōis ⁊ emb̄rocatiōis. Inqt.n. Albo. Cū in aliq̄ estate venerit pluuia tpe quo ꝙleuat cui postea supuenerit vētus septētrionalis boni fiducia hētur ⁊ resoluēt egritudies. Sintq; in eo folia arboꝝ frigidoꝝ strata ⁊ suspēsa: ⁊ herbaꝝ boni odoris vt salicis vitis mirte: ⁊ nēufaris: ⁊ aliaꝝ non q̄ ex aqs stātibus colligātur. Sitq; vasa plena foljs ⁊ floribus redolētibus vt sunt rose viole nenufar: mirta ⁊ similia. Et irroratiōes ex aquis ipsoꝝ ⁊ sandaloꝝ ⁊ camphore in qbus aliqd sit mixtū vini odoriferi vl aceti ⁊ in eo stratus eius ornamatus nō sup pluma ⁊ palcas sz mataratiū de lana vl coto ordiato in leteria de reti vt mos erat decūbere antiquoꝝ ⁊ sup mataratū ⁊ desup cooptoriū de corio sicut arabes iacēt ⁊ cooptātur cooptorio q̄ nō valde adhereat corpi: dormiātq; sub hora in eo quo mā⁹ hominis infrigidat eos exterius ⁊ hūectat eos interius nec ꝓfundetur in eo valde q̄n inflāmat vt supius dictū est. Quiescāt nō moueātur q̄n quies est infrigidās ⁊ hūectās motus vero calefaciēs ⁊ exiccās. Est tn cū motus nocet feroc̄ātibus talibus vt cū est fortis in p̄cipio lactus existēte plectoria ⁊ cachoctmia nō digesta q̄n eo nō euacuatur plectoria ⁊ cachocimie digō impedunt ad putrefactionē ꝙmouet ⁊ ad ꝓdū incitatur euacuat indigesta discrasia febrilis augēt et virtus corporis debilitatur ⁊ mēbra. Et etiā ꝙfert vt cū plectoria nō assit sz cachochymia sola digesta vel etiā nō digesta. Sitq; suauis in lecto ō latere in latus mouēdo se q̄n est cōuenēs qui habet emiritteū ⁊ febres ꝙpositas in flegmaticas. Et cū est debile corpus fit resolutio intima. Illis.n. est ꝙuenies quos febres debilitauerūt ⁊ qualescētibus q̄n facit dormire ⁊ vētositates dissoluit. Et ꝙfert reliquis egritudinū capitis sicut stupori ⁊ oblitiōi ⁊ ꝙmouet ōsideria ⁊ nām excitabit. Dixit B. ⁊ Albo. Cib⁹ ⁊ potus sit frigidus ⁊ hūidus potētialiter vel accidētaliter ex se vel admixtiōe de quo infra: xp̄o duce dicē. Diminuat mmoratione vsq; ad statū tunc digōe ꝓfecta eradicatiē ⁊ repletur ꝓut virtus in tollerādo vsq; ad statuz morbi requirit ac exigit corporis dispō. Seruet iocūdus ꝓut melius potent ⁊ cū ꝓmissiōe cite salutis. Cū aūt infrigidāt de his febribus caue ne infrigidatio ad excessū ꝓueniat. Est n. cā tūc indigōis mē oppilatiōis ⁊ delectiōis virtutis Inquit.n. Albo. Amplius acutoꝝ morboꝝ digō virtutem extiguēdi ꝓhibet sz aliqui ꝓcurēt ad destruēdā hāc sniaz ⁊ ignorēt q̄ forte exticuo deicit virtutē: q̄ pp oz vt paulatim ꝓcedas donec ad sufficiētiā ꝓcedas quā nālis ꝙplexio tibi insinuat vt supius dictum est. Et calous q̄ ḡuitas seu caliditas in forti.n. calore febriuz vt acutaꝝ ois p̄dicta vel plura ⁊ fortia ministrabis in remisso vero aliaꝝ aliq̄ ex eis ⁊ lenia erūt sufficiētia. Et caue ne infrigidatio cadat in hora principalis paroxismi sz paꝝ aī nec in augumēto nec in decliatiōe cū sit hora obsessiōis nē ⁊ resolutiōis mē ⁊ sudoris sz in hora feruoris ⁊ status sed nec fugias ipsum paroxismū cū narcoticis q̄ ꝙstipando meatus replēdo mām ⁊ cōgellādo virtutē quoq; sensibilē stupidā in faciēdo ꝓdū ꝓhibēt ⁊ retardāt. Et quonā talia destruūt nām q̄ ad medicū spectāt. Dicit nāq; B. Medicus est adiutoz nature nō destructor. Sz frigida exterius ministrant supra principalia. s. epar: ⁊ cor ⁊ stōacū ⁊ etiā dorsum pp dicēda inferius in ca. de ethica cām. Cumq; principalibus frigida mīstrabis non exoliabis ea ab aliquo calido appropriato ⁊ aroatico q̄ calorem ⁊ spūm in sua radice ꝙfortādo defendat a necumēto ipsoꝝ Et ꝓpterea cū applicabis eis illa exterius oz vt locū circūscribas applicatiōis ipsoꝝ ne frigiditas extendatur ad intima ⁊ ledat. Cum ergo applicabis in dextro ypocūdrio supra epar secedes a salsis costis ne infrigidādo ad dyafragma pueniat ⁊ anhelitū reddat difficilem. Quo casu docuit B. Auferre illud ⁊ calefacere locum cū aq̄ calida camomille vel absinthij: ⁊ oleo eius nisi. n. ita emēdet ꝓducet frequēter ad mortē. Nec sint ita applicata exterius aut frigida valde tenet. n. ex eis nā in suis principijs ⁊ dēfendo poros ꝓhibēt virtutis ingressum Sin ergo tepida ⁊ cuz eis aliq̄ subtilia faciētia subintrare admixta. Sz dices ob qd frigida supra totū corp⁹ exterius applicari docuisti nō sup principalia tūn ⁊ p acrez infrigidatiuz qui nō interius trā sa etiā totum corpus exterius tāgit cū ꝙstipēt poros ⁊ sic trāspirationē ꝓhibeant que est cā accessionis febrilis caloris magiq̄ extinctiōis sicut supra in cura effimeraꝝ in ḡnerali mōstrauī Cui falco respōdit q̄ caliditas febris purificatur in potētia aperiēdo poros potētie frigidoꝝ ⁊ ꝓpter acris in cō

stipando eos ⁊ superat quod patet quia resolvit corpus nō obstāte illa. Calor quoq; ꝙfortat naturalis ex ꝙtēperantia quā recipit ab i°. ēt pificat ⁊ supat oīb⁹ ⁊ superfluitates resolvit ⁊ si nō sēsibiliť sēp occulte tñ q̄q̄ retpōsionē dederit Albo. dicētib⁹ q⁹ mulieres hītātes i septētrionalib⁹ sē steriles qñ eoꝝ matrices pp loci frigiditatem ⁊ siccitatē fiūt imūde dicēs ille. Ego ār dico q⁹ calor nāti eaꝝ fortitudo parificat ei q⁹ minuť ex cāis q̄ fluere faciūt ⁊ laxāt exterioribus. Tertia res q̄ studiū pōit i victu ⁊ virtute cū dieta cibi ⁊ pot⁹ ⁊ aliaꝝ rez regie debito vt ē dēz Cōplexcū vsu ipoꝝ ꝙpetēti virtuti ⁊ febri⁹. Sūť.n. cibū ⁊ potū dādi itētio ꝟz Ga. pricipalit a virtute ꝙfter a morbo sic ez: intentio medicādi ꝙsistit ār tal' ꝙpetētia in ꝙditiōibus obseruādis debite, put queniūt vtuti ⁊ febri Inqt.n. G. hec igit oīa nūc dicta genera salubriū causa sū mē q̄dā sūt. Et cū ꝙpetēti vsu cāe fūt ⁊ suātes ⁊ salutē pstātes tales ār ꝙditiōes lz plures sint q̄s hypo. in suis affo. posuit attēdas. s. q̄litas q̄titas tps mod⁹ ⁊ artificiū qō addit io. nitu⁹ potissime tñ ⁊ pricipales ꝟz G. si due s. quātitas ⁊ q̄litas ei⁹ qō offert idigēti. Quātitas vo at tēdēda i se. sic i ceteris mālib⁹ morbis ꝟz hypo. duplex est s. ǧtinua ⁊ discreta ꝺ ē multū dare vel grossiū cibū paruꝝ vel subtilē discreta ē freq̄nt seu pluries dare vel raro ⁊ semel vsus vo q̄titatis ꝙpetēter talis ǧti⁹ ⁊ talib⁹ sc. sicut i alijs mālib⁹ morbis a tolerātia vtutis respectu stat⁹ eaꝝ ē assumēdū ꝟz. n. q⁹ vtus ē potēs tolerare vsq; ad statuꝝ eaꝝ ita dād⁹ ē cib⁹ vt si qdē tolerare possit ꝙplete absq; cibo nullus cib⁹ seu dieta vltie tēuis eēt dād⁹ vt circa digestionē mē diuisionē ⁊ euacuationē nā nullaten⁹ impediat discreta a cibo delectabili vsq; ad pfectionē ipi⁹. q⁹ hypo. i suo affo. oñdit vt dicēs. Cōtēplari ār oz: ⁊ egrotātis vtutē vtz sufficiat dieta vsq; ad statū egritudis an illa pa⁹ deficiat ⁊ obtūdat. Et q⁹ vt⁹ ē mltiplex itolerantia ⁊ diuersa stat⁹ ēt mltiplex i lōgitudine ⁊ breuitate ac diuersus. Cib⁹ quoq; qui ꝓprie ad ꝙfortādū vtutē nō morbū ē ordiat⁹: ⁊ sic oñdit G. di. Ut ergo virt⁹ nutriatur ⁊ nō morb⁹ dietāť ifirmi erit i grosicie ⁊ sūbtilitate mltiplex ⁊ diuersus ꝟz tenorē aut tolerātiā vtutis diuersaꝝ respectu diuersoꝝ statuū se. cib⁹ subtil' vel grossius diuersimode ꝙcedāť. Que hypo. i suo affo. mōstrauit. di. Quib⁹ ergo ǧtinuis ē stat⁹ ǧtinue tenuit reficere q⁹ vo longius ad illud ⁊ añ illud paꝝ ē auferēdus prius vo vberius reficere vt sufficiet egrotās q⁹ ēt oñdit i alio affo. dices Quibus ergo ꝟz acuū egritudo ǧtinuos ⁊ vltios labores hēt ǧtinuo reficere vbi vo melius vberius reficere ⁊ tñ subcōdescēdere q̄tū egritudo mollior vltimis fuerit. Et G. stat⁹ ē cū labores ⁊ accūtia vltimāť quo dieta sūbtilissima ē vtēdū lz. hypo. videať ǧtrariū alibi dicere. Accūtib⁹ vtutē dissolūctibus illico cib⁹ ē dādus ꝟz suū mōnē direxit ad accūtia natura cāe hūtia nō ꝑ mōz furie molestātia. Sciēdū ē ergo q⁹ vtutis tenor itolerātia absq; cibo ē diuersus ꝟz diuersitatē corpoꝝ infiroꝝ. In robustis n. corporib⁹ i qbus crudi sūt hūores grossi ⁊ viscosi ⁊ mlti hūoris ggelatio solida ⁊ pora dēsati i febribus virt⁹ est diutius tolerās absq; cibo maxie si eras ⁊ cōsuetudo in hoc ꝯrrūt ⁊ alie simules circūstātie. In ǧtrarijs. n. breuius ⁊ maxie si stōacus sit debilis recipiēs colerā ⁊ i mediocribus mediocriter q⁹ ꝟz magis ⁊ minus mltipliciter variať. Inqt.n. G. i eo q⁹ ꝟz magis ⁊ minus ē variabile inuerabiles orie sūt. Itē febriū sicut aliaꝝ egritudinum materialiū quedā sūt acute q̄ꝝ terminus ē i xl⁰ diebus q̄dā cronice que vlterius ꝓlōgať. Itē acutaꝝ q̄dā sūt acute absolute que i. xiij. diebus terminanť quedā valō acute que i. vij. quedā valde pacute que i i q̄rta vl' pria. Et q̄dā sūt acute ꝓpiq; crōicis dicte ǧuersus que ad. xiij. vsque ad. xx. ꝓlōgāť ⁊ ibi termianť ⁊ i eo qō ē ifra eos ⁊ q̄dā sūt cronice que a. xx. vsq; ad. xl. ꝓlōganť ⁊ termianť ⁊ i eo q⁹ ē ifra illos ⁊ cronice sūt que ꝓlōganť vltra. xl^m. vt ad tēporis mutationē vel ānū vel vltra termieť ꝟz etates vt i mulieribus apud eruptionez mēstruoꝝ vel epilepsia pueroꝝ vel ifātiū que mutať a iuuētute ⁊ ifra tēpus illō ꝟz magis ⁊ min⁹. ¶ Cib⁹ ergo seu regimē seu dicta quidā ē tenuis qdā grossus quidā vo mediocris. Cū dicteris absolute ē kist ordei. Subtilis quidā subtilis vltie q̄dā nō vltie qui ē iter mediocrē ⁊ vltie subtilē ⁊ ē mltiplex ꝟz q⁹ magis ⁊ minus accedat ad naturaꝝ illoꝝ alteri⁹. qui dā. n. accedit ad naturā vltie tēuis vt ē gñata idromel simplex plurie ǧmixtiōis: quidā accedit ad naturaꝝ absolute mediocris: vt qui ē ex oleri⁹ frigidis ⁊ humidis: vt ex a triplicibus spinachijs bletis lithis boragie ⁊ similib⁹: qui dā iter illos stās i medio vt ē aqua ordei i sua latitudine. Grossus quoq; cibus quidā ē qui ē absolute grossus vt ē cibus sanoꝝ istis nō queniēs quidā: nō absolute: ⁊ hic ēt ē mltiplex ꝟz que magis accedit ad nāz grossi ad equalitatē ⁊ vere mediocris ab equalitate. Quidā. n. ipsius ē qui accedit ad nāz grossi absolute vt sūt galia ⁊ quidā acceditad naturā mediocris absolute vt ē panis sile solutus i aq̄ frigida dū ⁊ fruñti ⁊ caliditas fru. ēt extinguať. Et q̄dā ē medius iter illos adhuc latitudiez habēs quidā accedit ad latus galinaꝝ vt sūt extrēa ipsaꝝ ⁊ pulli. Et quidā ad latus panis vt sūt pisces parui ⁊ quidā vere stat i medio oiuz vt pdices ⁊ ova sorbilia ⁊ pauca: quos cibos varie mistrabis febricitibus sm tenorē ⁊ tolerātiā vtutis febricti⁹ vsq; ad statū ipsaꝝ febriū diuersū ⁊ cōpletū vt in valde pacutis des eis vltie ⁊ nihil ⁊ ꝓprie i hora crisis: ⁊ ad cautellā dare oz aliquid succi granatoꝝ vel iuleb: ⁊ ñ aliud nisi accidētia supuenerit vtute dissolūctia. In pacutis se. des aquā ordei ⁊ iuleb ǧmixtiōis pauce. In acutis absolute kist ordei ⁊ i alijs alios ꝟz diuersitatē ipsoꝝ i acuitate ⁊ lōgitudie vt appro ues singulos singulis quibus queniūt aliter ār sūt difficiles vt: hypo. i suo affo. cū dixit. Tenues ⁊ certe dicte i diuturnis quidē passiōibus ⁊ i acutis quib⁹ nō queniūt difficiles. Et cū ambigua sit tibi vtutis po⁹ ⁊ tēpus status adeo q⁹ q̄titatē cibi limitare nō possit oz vt declinatio tua ad diminutionē sit magis si virtus tolerare queat: ⁊ egritudo sit in statu. Aliter ār igrossare ē tutius. Inquit.n. hypo. In tēuis sis dietis peccāt egrotātes. Quātitatis vo discrete cōpetēs vsus assūit ex tenore vtutis i robore ac q̄litate corporis ac ēt morbi necnō ex ꝙsuetudie etate tpe ⁊ similib⁹ p ut hypo. i suo affo docet cū dicit. Et quib⁹ semel aut bis aut āplius dādū ē aliquid ⁊c. qō. Ga. ptractās specialit declarauit. Qualitas ēt cibi ꝙpetēs oibus febricitātibus ē hūida maxie vero si puri sint ⁊ i hūidis assueti sicut hypo. i suo affo. mōstrauit. Quā hūiditatē i cibis hypo. iter alias qualitates maxie cōmendat. Cū nāq; sil' ꝙseruet ⁊ q⁹ ꝑter naturā ē subalteret ⁊ ad id quod ē ꝟz naturā adducat. Et si ſras illud idez faciat i febricitātibus si is natura etate ⁊ ꝙsuetudie nō tñ i oibus nec effectū se. qui ē consūptio ꝙtradicet nec restaurabit hūiditas que materialis ē

cibus seu dieta ꝺplex nāe tenuis grossus et mediocris

cibus de-bricitan-tibus sandi sunt humidi cibi.

q̃litas et substãtialis cibi sicitas quoqz ⁊ si mãlis ẽ q̃litas ⁊ substãtialis ⁊ naturale siccitatẽ valeat ꝑseruare se. tamẽ nõ subalternat nec eius impressioni resistit nec i oibus sed i siccis tñ sicut nec caliditas quapꝛoter hũidi ⁊ frigidi cibi erũt ei magis quemẽtes ⁊ magis i acutis ⁊ iter eos magis kist ordei seu ptisana ordeacea quã hypo. i suo ypotõ iteriore de grano cibariũ maxie cõmẽdaut. ¶Dotus vo sit ydromel plurie ꝑmixtiõis ex melle carne i acutis ⁊ calidis ⁊ ex melle apũ i cronicis ⁊ flegmaticis ⁊ mixtis vl ex aqua ordei subtil vel succo granatoꝝ muzoꝝ cũ ffa i acutis colericis si stõacus toleret vel i qua sit virtus subtiliãtium ⁊ absterg̃tiũ vt radicis feniculi: ⁊ apij vl cicer i colericis flegmaticis ꝙ vl mixtis ⁊ melicl añ digestionẽ ⁊ maxie si acescat i stõacho q: si frigidus: pꝰ digestionem vero sit potus vini nisi fuerit aliquod quod ꝓhibeat sicut capis dolor ⁊ turbatio mẽtis. Quod si excusari nõ possit q: appetet delectet dabis vinũ palearis calꝛis ⁊ albũ aceto sũ vtute ⁊ colꝛis sine odore: ⁊ a nocumẽto aque vel vini priuatũ extitit plusq̃ liꝓhatũ postq̃ paꝝ aque dabis q̃ eius vtutẽ i capite minuit mẽtẽ ꝑfortat ꝑut hypo. dixit. Tẽpus ãt ꝑpetes ad cibãdum ẽ duplex vl ⁊ ꝓticulare: vniuersale qõ in tota duratione morbi ꝑsistit q̃tuoꝛ dissũ tpa i oi morbo salubri. s. ꝓcipiũ augmẽtũ statũ ⁊ declinationẽ penes que predictã cibi q̃titatẽ ꝓtinuã variabis vt a morbi ꝓcipio: i quo dare expediat des quaqz die ⁊ toties quoties assuetus fuerit nisi potiõis vel clisteris fuerit necesse: tũc. n. ꝓmissis illis ꝑpleta opatiõe eaꝝ ptisana dãda erit. Inquit. n. hypo. Tẽpoꝛe quoqz solutiõis nullũ ius ꝙuenit ꝓpiari solutiõe vo cessãte de ptisana ẽ dandũ minus vero q̃ cõsueuerit decide sẽp addendo ꝓcedas donec plus deꝰ ⁊ hoc si volo: quieuerit ⁊ nullũ accidens obstiterit. Nec venas exinaniri pri ꝓmittas tribus diebus vel q̃tuoꝛ vel plus deide des vt mos erat antiquis cũ sit valde nociuũ ⁊ nature itolerabile q̃ repẽtias mutatiões nõ patif: sed des vberius: vt natura tũc nõ occupata i pugna ꝑfortet habilius. Et ꝑfortata in hoꝛa pugne que succedẽtibus ẽ tpibus cũ dinutiõe cibi aliqua vel oi moda valẽt sustẽtari ⁊ icitata ad pugnã neq̃at quõlibet i pediri q̃ oꝫ oia. s. cibũ ⁊ medicamia ꝓtermittere: fic ergo i augmẽto subtiliabis: ⁊ paꝝ dabis ⁊ subtrahes oio in statu ⁊ dimisso cibo itẽdes ad morbũ cũ medicamie. Inquit. n. hypo. ¶Quiusmodi. n. egritudinis i statu positis si ptisana deꝰ illico morbus piculo subiũgat ⁊ maxie hoꝛa crisis ⁊ hoc si statꝰ ⁊ hoꝛa crisis sit breuis: vt infra dies tres vsqz ad quẽ i abstinẽdo ꝙueniũt plura coꝛpoꝛa nisi i febribus apostẽatũ i quibus a ꝓcipio oꝫ subtilisare: ⁊ paꝝ vel nihil dare ⁊ quãto ꝓcedit digõ ⁊ expulsio magis que in sputo oris hũoꝛi facto appet tãto magis igrossabis vl ptisanã augmẽtabis. Status. n. i eis quo ad accẽtia ẽ i earũ ꝓcipijs: ⁊ quo ad digõnẽ dicerẽ ⁊ expulsionẽ i ꝓcessu i quo nõ oꝫ abstinere toto cũ tꝑs duratiõis eius sit lõgum ex eo q̃ paulatine fit digõ ⁊ expulsio ⁊ nõ subito vel i breui ita q̃ natura i eo toto sine cibo tolerare põt imo sicut digerit ⁊ expellit paulatie cibare ⁊ magis oꝫ ⁊ magis ꝓut digõ ⁊ expulsio ꝓcedit. In declinatiõe vo igrossat vt natura debilitata i pugna dicõis ⁊ digestiõis ⁊ euacuatiõis resumat cibo circa cuius digõnẽ nequaq̃ ipediatur Tẽpus vero particulare ⁊ tẽpus cibãdi ꝑz vnãquãqz die ex quod a circuitu ⁊ hoꝛa periodi seu exacerbatiõis assumit: q: si certe precognosces q̃ fit se. ex suãtibus ordinez añ eius aductũ ꝑ tãtũ dabis: q̃ possit ee digestus ⁊ hec secũdũ diuersitatẽ febris ẽ diuersũ q̃ nõ supueniat paroxismus nisi tãquã vẽtre a cibo habuit vacuũ nec in principio eius ⁊ cibũ ⁊ potũ ⁊ eius medicinas nisi aliõ obstet quod ifra in vltia re cũ loquemur de regimine regionis xp̃o duce dicemus ⁊ supra in cura generali effimeraꝝ est dictũ. Et si dederis aliud quod i vẽtre tũc remãserit aut hũoꝛ ibi fuerit vel cucurrerit ꝓuocationẽ vomitus subtrahẽs ⁊ maxie si facilis fuerit ⁊ hũoꝛ ipetũ fecerit ad os stõaci. Inquit. n. hypo. in paroxismis subtrahere oꝫ. Nec ẽt dabis in tota duratiõe vsqz ad quietẽ pꝰ declinationẽ ꝑfectã nisi aliud impediat ex hijs que dicemus statiz. Inquit. n. hypo. in suo regiminis acutoꝝ: Cũ farmacueris sorbitiombus vtere attẽdẽs paroxismus se. vt ne des eis incipiẽtibus nec ꝓfitibus nec ad capiẽdũ approꝑinquãtibus: sed eis definẽtibus vel quiescẽtibus vel absẽtibꝰ nec ẽt tũc des nisi feces primi cibi fuerit expulse. Quod si getis tẽpus sit latũ vt añ sup aductũ paroxismi secũdi cibꝰ ⁊ potus ⁊ possit ee digestus vt interpolatione vera ⁊ apla quiete sicut q̃rtanis ⁊ tertianis cibab. vtiliter ⁊ absqz nocumẽto si vero nõ sit ãplũ vt nequeat digeri infra illõ tẽpus ⁊ añ supuẽtũ paroxismi secũdi sicut iterpollatio sic i flegmaticis ⁊ alijs paroxismis subintractiones habentibus vel continuis ꝓportionatis simplicibus: vel ꝑpositis ita q̃ oporteat accipere de declinatione ipsius paroxismi antecedentis ne incidat in hoꝛa principaliter subsequẽtis cibabis in declinatione: q̃ si in declinatione adhuc nõ sufficiat itaquod oporteat accipere de hoꝛa statꝰ precedẽtis principij subsequentis tunc ꝛõne indiget vtraqz. n. hoꝛa est ad cibandum negata ⁊ mala vt supius dictũ ẽ. Nã siquidem intentio que a principio superet intentionem ẽt que a statu sumit i ꝓhibẽdo: vt q: accidẽtia agrauationis nature ⁊ suffocatiõis que apparẽt in principio de ifrigidatione sortisubeth ⁊ supꝛoꝛsũt fortia ⁊ superent accidẽtia statꝰ ex inflãmatiõe ãgustatiõe ⁊ resolutiõe vl q̃ i flãmatio se. ẽ in statu debilis ⁊ corpus arridum tunc opꝫ sumere de statu precedẽtis ꝓdi vt cibatio nõ contigat in hoꝛa principalis subsequentis. Si vero econtra cõtrarium ⁊ maxie si cũ flegmone fuerit. Quod si vtriusqz intentio sit equalis in ꝓhibendo de hoꝛa statꝰ totius est capere hoc de hoꝛa ꝓcipali ꝓpter duo. ¶Primũ ẽ q: periculum suffocationis in principio ex cibo est maiusqz retentionis a pugna in statu quinimo cum periculum status sit resolutionis ꝓp acumen morbi ⁊ molestia accidẽtia per cibũ tali periculo subuenitur: vt non fiat si fieri debeat: quia inalescat morbus propter retentionem nature a pugna ⁊ resistentia ⁊ resoluat virtutem ⁊ coꝛpoꝛa quã periculo suffocationis in principio. Secundum est q: nocumentum factum ex cibo dato in principio extendit ad omnia alia tpa paroxismi nocumẽtũ vero ex cibo dato i statu non transit ad aliud cũ declinatio sola succedit. Sz quid si oporteat cibare in augmento vel statu. Paz i principio nõ potes propter causã iã dictã in declinatione vel tempoꝛe ẽt nõ q: supeꝛueniat paroxismus alterius febris cũ ꝑposita febꝛe sit ⁊ hoꝛa quietis ꝓprie febris cũ ꝙurrat cũ augmẽto ⁊ statu sequẽtis febris: ⁊ subintrantis in declinatione supeꝛueniat paroxismus ꝓme febris redeuntis ita q̃ in declinatiõe nõ potes cibare cũ sẽper occurrat in principio ⁊ virtꝰ eã lõgo tẽpoꝛe nõ valeat sustẽtare Certe hoc casu cibabis in augmẽto ⁊ si nõ innocue mi-

nus tñ quã in principio ⁊ statu cuius eius sit mediũ inter alia ⁊ sapiat de natura illoꝝ ⁊ malitia minus tamẽ eo q̃ nõ totalẽ illoꝝ malitiã habet qz tunc esset eoꝝ alteꝝ: sed eoꝝ malitia ꝗpãt in ipso tangẽ in medio extremoꝝ. Quod si paroxismi hozã cognoscere nõ possis certaz qz sit ex inordinate vagãtibus iuxta hipo. i affo. Nihil deus nisi cũ q̃dã ẽiectura. Et si supueniat paroxism⁹ auferẽ ex appõitis añ crises. Unde hipo. in secũdo regiminis acutoꝝ inquit. Egritudines ꝗsistentes debẽt seruari donec stent ꝗsistentes appellauit determinatũ tempus afflictionis paroxismos non seruãtes debẽt suari: ⁊ qz dieta certa ordinari non potest: donec hoc ẽ ad deĩmiatũ ⁊ certũ tps affligendi deuenerint. Sed cũ ẽiectura veritati propinqua oz vt prius des. Modus vero ꝗpetes i talib⁹ cbationis febris sicut in alijs egritudinibus materialibus a dispositione virtutis ⁊ corporis habz sumi vt ab i trinsecis cãis ⁊ extrinsecis vtputa tẽporis ⁊ etatis. Si. n. virtus sit fortis ⁊ resolutio pauci corporis i febre: sitqz hiems ⁊ in etate iuuẽtutis multũ cibũ simul datuz poterit substinere ⁊ digerere: ⁊ quod necessarium est ẽuertere superfluũ vero expellere nec permittet in materiã morbi cedere. Si vero econtra: lz multo egeat: tñ simul tolerare non potest: quare ipsũ multũ diuidatur ⁊ pluries detur maxime si stomaci natura organica ⁊ ꝗsimilis concurrat cũ illis: vt qz tale corpus habuit stõachũ calidum rotundum paruum ⁊ perpensum superius: vt frigidũ vt Ga. mõstrauit. Et in medijs dispositionibus mediocriẽ: artificiũ quidem quod ioãnicius posuit debet eẽ tale vt cibũ sapidũ ⁊ delectabile reddat ⁊ bene digestibilẽ. Ingt. n. hipo. Daꝝ deterioꝝ cibus ⁊ potus ⁊ detestabilioꝝ qui dẽ melioribus magis appetentibus. G. quoqz dixit q̃ õ lectatio corrigit malitiã ⁊ magnam partem confert ad digestionẽ. Cõueniatqz se. cãe quoqz ⁊ accidẽti. Regimine vero in alijs rebus nõ naturalibus vt breuiter sit trãseamus put ꝗuenit se. ⁊ accidẽtib⁹ vl̃ equaliter: si equaliter caꝝ intentio inflet vel iequaliter si vnius intentio alteri⁹ intentionẽ excedat. Cõplebit aũtẽ prout supra in re secũda est dictum. Et cũ eoꝝ ꝗrarijs q̃ ex illis sũt nota: potes eni ẽ altera pars cõtrarietatis declinare se ipsã ⁊ oppositã. Ari. maxime dixit solerti medico ⁊ experto. Quarta res ⁊ vltia est illa que corrigit accidẽtia se. putridis ꝗtingẽtia. Sciẽdũ ãt q̃ euẽtus talũ accidẽtiũ eis ꝗtingit: ⁊ pter se. maliciã ⁊ excessũ pp putredinẽ: ⁊ propter actionẽ ⁊ pugnã nature ꝗtra materiã se. in digerẽdo diuidẽdo ⁊ expellẽdo. tñ oia indigẽt correctione: ne sẽper existẽtibus n. eis triplicis generis. Aliud. n. qualitas mutata ẽ. Aliud actio lesa ⁊ aliud exiẽs a corpore ⁊ quemẽtibus hiſ oibus in hoc genere q̃ ẽ accidẽs in q̃tũ. n. accidẽtia sunt ⁊ morboꝝ sequũtur sicut vmbra corpus nullã i se habẽt curatiuã intentionẽ: ſz solũ intẽtionẽ curatiuã morbo rẽanente propie sicut pre custodia cãe ſz accidẽs vero curaz indicare potest in quãtũ sua magnitudie excedẽdo ledũt magis virtutẽ ⁊ dipõnẽ: nec cessent simili cũ dispositiõe naturã cause hñtia: ⁊ sic cogũt medicũ derelinquere curã morbi ⁊ intendere ad correctionem ipsoꝝ ⁊ propie actio lesa exiens a corpore. Qualitas vero mutata cũ nõ excedat ⁊ ledat virtutẽ ⁊ dispositionẽ sicut illa: sed sit signum dispositionis cessans simul cũ dispositiõe q̃ curatur nullatenus indicabit curã ⁊ lz siccitas oris: ariditas lingue ⁊ obfuscatio eius correctionem habeant cum sint qualitates mutãte. Illud tamen est quantum actionẽ oris ⁊ lingue impediunt ⁊ alijs membris nocumẽta iferũt quibus ministrant vapores: qz trahunt ad caput quia causa sunt quãdoqz similẽ. Sciẽdũ preterea q̃ accidentiuz talium indigentiuz correctionẽ qz magna sunt ⁊ difficilia. Que dã antecedũt quãdoqz febrẽ vel cũ ea incipiũt rigor oziplatio ⁊ frigus animalia frisca ⁊ breuiter mutata ⁊ sequi si debẽt vt vmbra si sequitur corpus tamen antecedere videmus ex eo q̃ nõ se. actiã propie sunt: sed alterius morbi vt solõnis ꝗmunitatis ⁊ subite alterationis inducte nõ a se. sed a sui materia apud motum eius de venis ad mieram putredinis. Et si dicãtur esse actiã se. dicũt tñ large inquãtũ se. atribuunt que principalis est morbus tũc si antecedit nõ tpe. ſz ꝓprietate nature inherente hñori apõ motũ eius in faciendo periodicam se. sicut rumor inimici insultantis: quedam sequũtur se. immediate: vt actio lesa sicut dolor capitis vehemens: vel alterius mẽbri vigilie fortes ⁊ instantie ipsaꝝ alienatio: profunditas sõnt mlta subeth que non propie se. sequũtur sicut predicta: sed malam compressionem materie vaporalis multiplicate i cerebro ꝓpter se. fũos ex putredie resoluta subleuat ad caput: ⁊ ibi propter naturã cerebri ꝗgelant: ⁊ propie i principio paroxismi ⁊ subeth faciunt sicut ante ꝗgelationem alienationem ⁊ vigilias ⁊ ex illis est sternutatio cõtinua tussis casus appetiꝰ bolismus appetitus caninus ⁊ singultus. Et quedã mediate vt exemtia sicca a corpore fluxus sanguinis nariũ vomitus laboriosus fluxus ventris ⁊ vrine ⁊ ardor ipsius fluxus menstruorum ⁊ emorroidarum ⁊ sudor plurimus ⁊ diaforeticus. Nec oĩa actione lesa mediante morbũ sequũtur cũ oĩa ad fortitudinẽ virtutis ⁊ debilitatẽ nitant sicut Ar. dixit. Et cũ de plurimorũ correctione in pria ⁊ hac sectione sufficienter sit dictuz hic pertrãsibimus succincte ỏ quibus vero dictum ẽ amplius ⁊ sufficienter dicamus ⁊ ex illis est rigor ⁊ oziplatio ⁊ similiter frigus ⁊c. Sciendũ ãt quod rigor ẽ ipotẽtia continendi mẽbra a sua ꝗmotione. Est ãt in talibus febribus multiplex añs febrẽ qui in interpolatis est plurimũ ⁊ qñqz in ꝗtinuis. Alius est intercidens: Aliꝰ est sequens ⁊ hic ẽ triplex ante crisim. i. crisi ⁊ pꝰ crisim ꝗtigẽs Primoꝝ triũ cã ẽ potẽtia virtutis expulsiue lacertoz in mẽbris cõmouẽtis ipsa ad exeuntiũ hñores sua multitudine ⁊ acuitate nocente ⁊ pũgentes lacertoꝝ pãniculos quibus effundunt apud subitum motũ eoꝝ de venis ad extra quare sanguis calor ⁊ spiritus ad interiora versꝰ pectus ⁊ cor tangẽ ad principiũ retrahit ⁊ coadunatur ⁊ infrigidantur extrema ⁊ tremunt nõ sustentata. Aliorum duorum causa est diuersa. Et intercidẽtis quidẽ cã ẽ terror nature: a malitia ⁊ cause materie cũ fuga ipsius: terruj vero ⁊ eius qui antecedit crisim cã est que primi accidentis in crisi vt puta in sudore cã est cadez que secundi ⁊ est malum signuz. vnde hipo. i suo affo. ait. In sudore rigor malũ: sed eius qui crisim que ẽ de nã frigori vel oziplationis magis cã ẽ frigitas succedẽs calori resolutio se. ⁊ eua cuatiõi eius mẽ calide cũ natura debili remanente. Et qdẽ cã eius ẽ qñqz exterioꝝ vt subita effusio aque fermentis vel alterius ꝗsimilis supra cutẽ. Et illud in fatis plin accidit. Sed añs crisim correctionẽ nõ hẽt dũte hy. in affo. Ea quoꝝ crisi fit infecta est equaliter non mouere oz neqz nimiũ facere nisi superfluat quo casu fricatiões ⁊ calefactiua pũt ꝗcedi: que materiam de interioribus ad ex-

teriora inuit naturā in crisi superueniente in crisi q; signū
mortis est vt distincte crisis qī pronosticis sūt dimittēdi
signis infirmi. Sequēs crisi per sudorē ēt nō cū de se ces-
set ⁊ facilis ⁊ tanq̄ ex leui ꝙtingens cā vt cū calefactorijs
simplicib⁹ ⁊ cibis ⁊ potib⁹ calidis resumētib⁹. Interdi-
cens quoq; nū q; raro est ⁊ cū accidit eodē mō sūt exces-
sus corrigit sicut antecedētis se. Cuius correctio est quin
que res suis cāis q̄ ꝫ B. sunt corrūpentes effectui. ¶ Pri
ma ē humoris multitudinis minoratio qui ipsius est cau
sa. Cōplet autem vomitui in ei⁹ pūtia cū calida aq̄: quī
minorat atq; eradicat materiā paroxismi vt dixit Albo.
⁊ calefacit. Cōplet quoq; purgatiōe ante eius aduentuz
vel declinante paroxismo cum reubar. mirabol. citrinis
yeris compositis ⁊ alijs leuibus cum suauitate resoluen
tibus absq; ꝙmotione humoris ⁊ cum euacuantibus per
horam premissis habentibus humorem proprium dimi
nuere ⁊ proprie vbi vomitus non sit possibilis ⁊ rigoris
vehementia sit multa ⁊ proinde cogimur dare diagredi-
um ⁊ agaricuz vbi materia sit mixta: ⁊ vbi frigida oppo
nacum serapinum diafinicon ⁊ pillulas fetidas si non
prohibeat se. Secunda res est molestantis acuitatis ipsi
us ⁊ pungentis obtusio. Completur autem cum cibis ⁊
potibus ⁊ medicinis infrigidantibus ⁊ inspissantib⁹ in
hora quietis ante rigorem exibitis vt sunt frumentū co-
ctum vl' condruz lenes ⁊ faseoli ru. extrēa ⁊ viscera ani
malium vina parum aceti habentia vel cum eo prepara-
ta aqua frigida ⁊ vinum spissam stipticum si nō prohibe
at febrem lactuca: coriandrum siccum ⁊ humiduz: portu
laca iuiube ⁊ similia vt prūa siracost cassiafist. ⁊ similia q̄
remittunt feruorem sanguinis ⁊ cole educendo eā. Ter
tia est qui subitum humoris motum ⁊ deliberationez si-
stit. Completur aūt quiete corporis adeo q; si quiescant
non rigent nisi moueantur ⁊ stipticis ⁊ ponticis ⁊ igros-
santibus dictis. Quarta est que sensum membroz red
dit obtusum. Completur autem cum predictis inspissā
tibus ⁊ infrigidantibus ⁊ cum narcoticis ⁊ cum opia-
tis vbi fortis sit ⁊ multiplicetur rigor vt est tyriaca dia-
tesseron ⁊ philom pillule ex opiatis que infra christo me
diante dicēt ⁊ proprie vbi digō ⁊ euacuatio materie pre-
cessit: quoniam tyriaca tunc resolut residuum confortat
⁊ calefacit tēperate ante vero ꝙponit se. Quita res ē mē-
broz infrigidatoz ⁊ contractoz ⁊ calefactio ⁊ cōfortatio
vt lūboz coxaz ⁊ dorsi a quibus rigor incipit ⁊ procedit
vt in affo. hypo. dixit. Cōplet āt cū inunctionibus ex me
dicinis calefacientibus simplicibus ⁊ compositis que in-
fra dicentur. Et simplices quidez sunt sicut oleū ātiquū
simplex cāomellium anetinuz ⁊ de lilio de yreos. Et for
tius eo est oleum costinum balsami: nardinum de a pro-
tāo sābucinum de enula. Et fortius eo est oleum de assa
de been ⁊ de sahar: laurinum de sticados de mirra ⁊ ō pi
peribus ⁊ de euforbio ⁊ proprie in frigore. Et aliqui cō-
fortant olea predicta debilia cum succis hēbarum propa
rum vt sansuci calamenti ⁊ absinthij rute artemisie ⁊ eru
ce ⁊ cum speciebus ex pipere piretro aristo. mirta castoz
⁊ similib⁹ calidis proprijs vt sinapi stafisagrie ⁊ eruce na
stur. ⁊ silibus. Completur quoq; cum hijs que calefaciē
do trahunt calorem in pectore ⁊ spiritalibus coadunati-
um ad ipsum qualia sunt ligature doloroſe: febricatio-
nes aspere si tolerat fomentationes ex aquis calidis me
diocriter habentibus virtutē medicinaz calefacientium
predictarum: ⁊ cum calefactorijs alijs ex pānis: laterib⁹
lapidibus calefactis ⁊ pomis plenis prunis retentis i ma
nibus artificialiter factis ⁊ cum calefacientibus totuz cor
pus: vt sunt operimenta multa calida. Et quādoq; epz
vt immittāt in balneū aq̄ predictaz medicinaz. Dripila
tio vero est dispō in qua sentit eger inequaliter frigoris ⁊
punctionis in corpore suo ⁊ proprie in dorso cute: ⁊ lacer
tis ⁊ fractio est ex genere eius. Et frigus est vt sentiat fri
gus purum in eis. Et causa exterior ē ⁊ interior. Exteri-
or vt aeris frigiditas aque ⁊ pannorum lecti ⁊ similium.
Interior est in sanis ⁊ egris. In sanis vt reuocatio calo-
ris cā cibi ad loca digestionis extrinseca: ⁊ ex illis est hu-
mor flegmaticus intrans habundans in corpore ex regi-
minis malitia cum calefacit: ⁊ vapor eius effundit ad cor
poris exteriora. In egris non est retentio caloris ad loca
apostēata ⁊ viscera: vl' ōbilitas caloris nequētis se extende
re ad corporis extrema vt in proinquis morti vel q; eius
extensio impeditur vt in lipparia ꝙtingit vel ei⁹ fricatio
propter humorem frigidum flegmaticum vl' melancoli-
cum subito effusum per sensibilia membra corporis pre-
narrata sicut in principijs quotidiane ⁊ quartane contin-
git ad quem preses sermo dirigitur. Correctio rigoris est
cum medicinis calefacientibus fortiter prenarratis inte-
rius ⁊ exterius approximatis calefacientibus ⁊ soluenti-
bus simplicibus ⁊ compositis que ōipotentis auxilio di-
centur. Et cura ocripilationis est medicina ex vtrisque
mixta. Et ex cōpositis appropiatis frigori sumendis ite
rius est diacalamentum: ⁊ etiam exterius inuenta spina
diapipereon mitridatum musa confectio de assa cum vi-
no tepido. Sirupus de menta ⁊ ysopo diaciminuz ad e-
ius prefocationem ⁊ inunctum in spina ⁊ in quartanis p
prie ⁊ quotidiānis ⁊ rubea trociscata in quantitate auellāe
⁊ cum rodostomate sumpta añ paroxismum per horam
⁊ requies in oibus: ⁊ tyriaca antiqua. Et q̄nque expedit
dare cibos ⁊ potus calidos propter sincopī ⁊ casum vri-
tis. Inquit. n. Ba. Accidētibus virtutē dissoluentibus
illicōcibus est dandus. Et tunc diamusc̄um est proprium
Accidit. n. sincopis in febribus putridis propter humo-
rem frigidum effusum ad stomachū in principio paroxi
mi. Et q̄nq; propter colerā effusam ad ipsū. Uno casu
expeditante paroxismū panis aliquid dare cū succo gra-
natorum vel āgreste hora vero sincopis cum vino odori
fero ⁊ fricentur extrema ⁊ calefiant deinde vomitus pro
nocetur vel liniat venter declinante paroxismo cum cli-
steri vel tamarindis deinde cibetur cū sanich ordei cum
granis granatorum ⁊ interdicatur flebothomia. Et quā
doq; accidit hora febris pp caliditatem resoluentem spi-
ritus quibus virtus deficit. Et cura supra in corde dicta
est. Et in cura febris sincopalis dicetur proprius: cui ac
cidens est q̄p Aucrois voluerit in suo colligere: q; sinco-
pis ex resolutione non sit accidens: sed alterius egritudi-
nis febri contrarie: scilicet frigide que ex inanitione cau-
sam spiritum ⁊ contrarijs alijs indigetur q̄ febris q; cali
dis. Sed secundum Ba. nō est inconueniens q; aliquod
accidens morbum mediante alio sequatur: ⁊ tamen quia
morbus est principalis attribuēdus est morbo. Sic equi
dem lz sincopis talis ex inanitione spirituum immedia-
te fiat quā frigiditas. Sequitur tamē q; eius febris ē pri
cipalis cā inde ideo febris accidens esse dicetur ⁊ medica
bitur frigidis sicut febris. Cerotum efficaz ⁊ expertū ad

rigores inunctuz in spina per horã añ paroxismũ. ℞. olei ãniqui succi artemisie ⁊ terre paz fricatiõe forti vngat donec calefiat locus ⁊ ibibat cerotũ. ℔ Duluis ante paroxismũ ter datus. ℞. zedoarie. ℥. i. baccaz lauri seminis rape añ. pugillũ vnũ: puluerizent ⁊ misceantur dosis añ. paroxismũ p horã ⁊ det ℥. i. cũ tepida. ℔ Dilule expte ad rigores. ℞. storacis mirre opij opoponaci oiuz añ ptẽ vnã Cõficiat cũ butiro: ⁊ fit dosis eaz quinqz ante paroxismũ p horã ifirmo bene se fouenti i camera sua. Itẽ ℣fectio bõa ⁊ expta. ℞. oppopo. serapini anuidẽ ciminꝰ carmẽi ℔is apij pipis ana auris. i. ℥. ℔is iusquiami albi croci aristologie cusor. mirte zinzi. ana. ℥. i. tertia piretri semis armel. ana aur. i. Cõficiat cũ melle. Bosis auellana vna cũ aqua calida. Dolor capitis i febribus putridis est acidẽs paz ledẽs virtutẽ prosternendo sua fortitudine ipsã ⁊ augens febrẽ sua iflamatione adeo vt declinatã redire faciat ad augmentũ. Sicut dixit Albo. Et cã fit collectionis materie partibus capitis reuma puocãdo: ⁊ si perduret fit morbꝰ faciẽs ℣positionẽ: vñ Albo. Et ẽ cũ vna res ℣positiõe sui ⁊ rei q̃ ẽ añ ipsã ⁊ rei q̃ est post ipsã ẽ egritudo cã ⁊ accẽs sicut dolor capitis qui accidit ex se. nõ imerito ergo ipsa febris maiori indigebit prouidẽtia ⁊ correctione. Et quidẽ proprie accidit ex calore febris plurimũ ⁊ ex fũs resolutẽtibus a putredine eaz sursũ: put de natura ẽ eoz ascendentiꝫ ad caput: ⁊ ex vaporibus dissolutꝫ ex mã ipsius carminata apud digõnẽ diuisionẽ ac eiꝰ expulsionẽ quos ad caput subleuat se. ⁊ q̃ñqz ex ipsa materia ⁊ hũoribus corporis ascendẽtibus ad caput p cã qui sua multitudie: replẽdo ⁊ extendendo miringas cerebri ⁊ iflãmãdo sui acuitatate dolorẽ inducũt. Quos dolor perceptus i rad cibꝰ oculoz demõstrat. Et q̃ñqz aggregantur in partibus exterioribus subcutaneis: quos dolor cutis capitis apud tactum exterius magis pectoris ostendit. Et siquidẽ fuerit grossi capitis grauedinẽ totam habent. Et quia cura eius in soda absoluta generaliter dicta est hic i speciali correctiõe eius breuiter transeamus Et eius correctio breuiter ẽ tres res. ℔ Primã materiam ascendẽtẽ trahit iferius ⁊ deriuat. Secũda reprimit ipsã ⁊ obtũdit ac discrasiã alterat calz ⁊ permutat. Tertiam materiã eleuatã euacuat. ℔ Primã ſtãte se. permutat ⁊ cõplet cũ fricatiõibꝰ asperis manuũ: ⁊ pedũ incipiẽdo a superioribus ⁊ trahẽdo ad eoz inferiora: ⁊ cũ effusione aq̃ mordaciter calide superextremitate assiduatione: trahit enim dolor sẽsibiliter p cã ad inferiora: ⁊ cũ ligaturis dolorosis: ⁊ q̃ñqz cũ ventosis. Et declinante se. si dolor det spatũ cũ clisteribus ⁊ colirijs trahẽtibus propijs vel cũ farmacis ex aloe ⁊ ieris si vapores colerici fuerit: vel colo quintide si flegmatici vel epy. si melici vel polipodio si flegmatici sil' vel mlici vel cu sene ⁊ fumoterre: ⁊ aqua lacteis aduisti. Et generaliter quicũqz cũ sint cum agarico ⁊ cũ aperitione venaz emoroidalium cuz sanguisugis propie prouocatione menstruorum maxime si materia sanguinea fuerit vel cum peccato sanguinis quoniaz trahũt ⁊ euacuant: vel cum flebotomia cephalice manꝰ loco dolozis opposite quoniaz deriuat ⁊ euacuat. Et quandoqz confert vomitus cum materia est in stomacho ⁊ est facil Secundam rem complent epithimata ex frigidis ⁊ stipticis ℣fortantibus supra frontẽ ⁊ tempora applicata. Et caput si expediat preabrasum deinde temperate fricatum si non prohibeãt catarri grauedo tussis sit. Qualia sũt ex aquis: vt ros. coriandri sempernine filicum solatri ⁊ similium cum aceto pauco rasura cucurbite ros. sandalis camphora ⁊ similibus: ⁊ proprie oxoxidmo. Et exhibitio granatoz acetosoz ⁊ muzoz ⁊ rob de succis ipsoz: de aceto sa: ⁊ de agresta ⁊ citoniorum ⁊ coriandri ⁊ aqua eius propie si pulsatuus sit dolor. Tertiam rem complent fomenta ⁊ embrocce ex aqua decoctionis anodinoz temperate calida quales sunt flores camomille melilotum ⁊ similia que pozos aperiat que premissicata apocrusticata cõstipant que cã multiplicationis sode ex se. q̃ñqz existit. Inquit. n. Albo. Et sodã quidẽ calidam in febribus multiplicat vsus epithimatũ vapores exire nõ permittentiũ sic ergo applicanda subsequenter sunt ea ibidez cum pozos aperiant ⁊ collectos ibidem vapores resoluant. Et si quidem materia fuerit humoralis fuerit in causam ⁊ multa preaperiatur vena narium vel frontis: vel que post aures est que parti replete melius correspondet si cum peccato sanguinis fuerit: vel cum farmacijs propijs educatur si fine eius peccato existat: deinde predicta fomenta ⁊ ebrocce predictis partibus capitis applicentur. Et expertus ẽ saculus repletus ex predictis floribus cum folijs maturaruz ros. paucum bulitis in aqua ⁊ supra frõtem ⁊ tẽpora ligatis. Et cum fuerit grauedo prima remissa si expedit ⁊ pretermissa secunda contentatur premissione capitis supra vaporem aque decoctionis florum camomille melliloti ⁊ furfuris ⁊ violarum propter febrẽ ⁊ embrocatione ex ipsa. sanabitur enim ex hijs si xp̃s voluerit. De dolor ventris eis antecedente supra sectione prima suo loco est dictum. Et plurimum accidit ex humore colerico cõcurrente ad stomachum ⁊ intestina. Et q̃ñqz ex ventositate ⁊ q̃ñqz ex vermibus. Et signa querantur supra ⁊ ẽt correctio eius. Vigiliarum instantia: contingit eis plurimũ apud statuz ⁊ similiter alienatio. Et causa ẽ ℣munis vtrique. Et est quam Galienus dixit cum ait. Alienatio q̃ fit in statu febrium ex fumis capitis potentis fit. Luz ergo peruenunt ad oculos in humiditate albuginea: vt cerebruz ascendunt in fãtasia ⁊ imaginatiuam impressionẽ formarum diuersarum faciunt ⁊ intellectum turbãt ⁊ rationem quare mouentur irrationabiliter loquũtur infirmi: ac si viderent aliquid: exterius quod est intus: ⁊ cum exiccent simul cum febre celullam anteriorem cerebri iducunt vigilias ⁊ priuant somnum. Correctio eius est similis illi que in dolore est dicta ⁊ supra in frenesi. Correctio vero profunditatis somni ⁊ subeth que plurimum apud principium paroxismi ℣tingunt econtra est facienda: scilicet cum clamoribus ⁊ locutionibꝰ strepitu ⁊ alijs expergefacientibus trahentibus materiam ⁊ deriuantibus vapores sicut supra in litargia est dictum. Et cum fricationibus asperis ⁊ odoribus ex ruta agreste ⁊ armel que calefaciunt cerebrum confortant ⁊ expergefaciũt. Et ad subeth cum ligaturis extra motum dolorosis ⁊ fomentis cum calidis aquis mordentibus in quibus decocta sunt ex calefacientibus aliqua dictis in rigore: ⁊ ex rubificantibus sicut vrtica calamentum ⁊ similia. Et cũ colirijs acutis maxime si fuerit stricta natura. Et cum ventosis inter spatulas ⁊ spondiles ⁊ declinante paroxismo cum clisteribus acutis: ⁊ deinde sternutatoribus ex pipere elleboro ⁊ condisi. ⁊ cum epithimatibus supra caput ⁊ ex oxirodio in principio deinde cum additione calefacientium cerebrum: ⁊ ex serpillo ⁊ deinde castoreo proprie. Et deinde

cum epithimatibus ⁊ vnctionib⁹ ⁊ propꝛie ex oleo nardino ſambucino ſanſuco ⁊ ſucco rute que ē conueniens ſpiritu animali. Et cū vno trociſcoꝝ de ſcamonea ſucco fiſimbꝛi ⁊ aceto: ⁊ loco opij ponatur caſtoreū: ⁊ fiat inunctio in ſuperiori parte capitis: ⁊ vltimo emplaſtet cum napiſmo. Caue tamen ne talia proximentur a principio cozpoze repleto quia trahunt magis cum repletione. Et cum predicta non ſuffecerint miniſtrentur farmaca ex ye ris magnis ⁊ propꝛie yeralogodiō agari. ⁊ caſtoreo pau co cū decoctione ſticados iſopi: ⁊ ſimiliuꝫ. Sternutatio contingit eis ex fumis ⁊ vaporibus caput petentibus ei⁹ vacuum replentibus ⁊ humectantibus.: ⁊ propꝛie in pꝛi cipio paroxiſmi ſuffumigante materia accenſa fe. calefacit ⁊ diſſoluit ⁊ virtus expulſiua percipiēs nocumētum im petu quodam mouetur ad expulſionem adiuncta intus ab oze per nares tractus: qui extra effuſus cum materia cum impetu exiens per anguſtum ſonat ⁊ ſternutationē facit: ſicut ꝯpo. in affo. ait. Que ſi immoderata ⁊ ſuper flua fuerit nocumentum pꝛeſtat. Debilitat eni virtutem ⁊ replet caput, trahendo propter nimium motum accen dit febꝛem. Et fortaſſis propterea aperit venas ⁊ pꝛouo cabit ex naribus ſanguinem qui in debilitate pꝛeſtat au gumentum ⁊ in materia cruditatem. Correctio eius eſt tres res derivatio ⁊ attractio vaporum repletio ⁊ reſolu tio ipſoꝝ. ¶Dꝛimam rem complent compreſſiones ex tremoꝝ ⁊ fricationes ipſoꝝ aſpere ⁊ partium dorſi pectoꝛis ⁊ colli. ¶Repreſſionem complent odoꝛamenta ex luto armeno ſpongia marina cum aceto limphato ⁊ oleo roſato. ¶Reſolutionem complent motus capitis fricatio frontis eius cum ſuauitate: ⁊ iniectio olei camomilini in aures calefactoꝛia capitis cum pannis ſuffumigatis: cum xiloaloe: ⁊ thure ⁊ ſpica. Et ſomnus temperatus. Et p⁹ vigilia ſuperflua interdicatur quandoq; quoniaꝫ replet magis ⁊ calefacit. ¶ Et omne repletiuum ex cibis ⁊ po tibus: ⁊ odoꝛibus. ¶ Tuſſis accidit ex febꝛe eis exiccan do ex aſperitate tracheam gutturis ⁊ alias pectoꝛis pꝛes ⁊ quandoq; diſſoluente materiam in cerebꝛo ⁊ acuen tes ipſamq; catarꝛizās ad partes pꝛedictas tuſſiꝫ facit eo que natura ipſam ibi non patitur imo ad eius expulſio nem motu impetuoſo mouetur qui tuſſis dicitur. Et ſi gnum diſtinctiuū eſt quia rem ſentit medicus tranſgluti re egrotum: ⁊ eſt cuꝫ ſputo humido ſubtili ⁊ pauco ⁊ ſal ſo. Et quandoq; acuto ⁊ pauca ſiti. Inquit enim ypo crates. Quibus tuſſis ſicce ⁊ modice pꝛouocate in febꝛi bus vꝛentibus: hij non valde ſitientes fiunt. ¶Dꝛima ve roꝛ eſt ſicca ⁊ cum ſiti multa ⁊ ſine ſputo. ¶ Cura tuſſis ex febꝛe ⁊ ei⁹ ē due res. ¶Dꝛia ē vt iterdicant nociua. Scōa ē vt miſtrēt iuuatia. ¶Dꝛiaꝫ ꝯplēt ihibitio acutoꝝ ſiuanti uꝫ ⁊ ſalſoꝝ ⁊ acetoſoꝝ ⁊ aliꝛoꝝ extrinſecus aduenīē tium nociuoꝝ diſſoluentium vel compꝛimentium ce rebꝛum que ex pꝛedictis ſunt nota. Secundam rem com plent humectantia ex cibis ⁊ potibus vt pulmēta ex ami lo ſucco ordei cum iuiube: decoctio medullarum ſeminū frigidoꝝ ⁊ fructuuꝫ ⁊ cucurbita ⁊ ſimilia ⁊ aqua ordei decoctionis iuiubarum vel ſimplex cum penidijs bibi ta ⁊ iuleb violat. ⁊ cucurbita: ⁊ ſyrupus iuiubinus: ⁊ de tentio in oze penidioꝝ ⁊ propꝛie draganti cum ſemi nibus communibus ⁊ inunctio exterius ſupꝛa pectus ex o leo violato ⁊ amigdalarum dulcium: vel ex ceroto frigi doꝛ: ex ſucco malue draganto oleo violato ⁊ cera. Et iſri gida catarꝛizante materia etiam cum ceroto frigido ex o leo roſato puro vel mixto cum mucilagine pſilij ⁊ ſucco portulace ⁊ ſimilibus ⁊ cum ſaculo retento ſupꝛa commi ſurā capitis coꝛonalem: ex milio pānico roſ. ſandalis mir ta ⁊ radice ſolatri que eſt propꝛia ⁊ alijs frigidis exiccan tibus ⁊ confoꝛtantibus. Et cum retentione in oze pillu larum oichicharum quas ſupꝛa in tuſſi diximus: ſeminis papaueris albi ⁊ confectionis ipſoꝝ vt dyacodion dya papaueris ⁊ cum ſuffumigatione ex ſandaracha ⁊ odora mentis ex camphoꝛa ⁊ aceto limphato. Superius p̄miſ ſa ſumma oſtendimus qualiter ex anguſtia effimera feb. pꝛoueniat. ¶Nic autem dicemus qualiter anguſtia ⁊ inge tudo in putrida febꝛe contingat. Et q̄ anguſtia contigit ex fumis calidis circa ſpiritualia coadunatis coanguſtan tibus ſpiritus ⁊ virtutez in eis cum debilitate adeo vt ex pandi ad exteꝛioꝛa non poſſit quare natura mouet hiāde coꝛpoꝛa ⁊ membꝛa ſine oꝛdie ⁊ quiete: quatenus poſ ſit ab anguſtia ⁊ carcere deliberari ad quod caliditas feb. adiuuat ſpiritus inflammando. Et coꝛrectio eius eſt duc res derivatio fumoꝝ ⁊ attratio ad extꝛema ſcilicet pꝛo ut in doloꝛe eſt dictum ⁊ alteratio ſpiritualium cum con foꝛtantibus notis ſupꝛa in complentibus rem ſecundam que in cura putridarum eſt principalis. Difficultas ha nelitus ⁊ tranſglutiendi accidit in febꝛi aut propter febꝛē exiccantem ⁊ ſpaſmantem lacertos hanelitus qui ſunt in pectoꝛe vel tranſglutiendi qui ſunt in gutture ⁊ meri. Et illud eſt malum vt dixit hypocrates in ſuo afoꝛiſmo cuꝫ ait. In febꝛibus ſpiritus offendens malum aut propter materiam diſſolutam a febꝛe catarꝛizantē a capite ad gut turꝫ ⁊ ibidem colectam: aut propter virtutis motiue de bilitatē in ſuo principio. Et ſigna diſtinctiua ſunt mani feſta: ⁊ coꝛrectio pꝛime cauſe eſt cum humectantibus fri gidis virtutem ⁊ propꝛietatem in dilatando habentibus interius exterius approximandis notis ſupꝛa in cura ci ſimere ex frigiditate vel dempſitate. Secunde vero ē vt cum his que tuſſim catarꝛalem coꝛrigunt ſtrangulationē ⁊ ſquinantiam ⁊ cum confoꝛtantibus cerebꝛum neruos ſtomachum ⁊ meri que ſupꝛa ſunt nota ⁊ interdican ur vomitus omnino ⁊ cliſteria ⁊ collioꝛia ſunt meliora farma cijs per os ſumptis. ¶ Sitis in talibus accidit. Ex calo re febꝛis inflammante ⁊ exiccante ſpiritualia ⁊ etiam nu tritiua. Et quādoq; eſt ex materia bauꝛachia ſalſa ora ſto machi adheꝛēte: vel colera in partibus ſtomachi ſupeꝛio ribus effuſa que ſitim ⁊ triſtitiam infert atque coꝛdis nor ſum faſtidium ⁊ appetit⁹ caſum ⁊ ſimilia. Et ſigna harū cauſarum ex pꝛedictis ſunt manifeſta. Et coꝛrectio pꝛi mo fit cum infꝛigidantibus ⁊ humectantibus ſumptis ⁊ bibitis in quanto ſufficienti per interualla notis ſupꝛa in ſectione pꝛima. Oꝛtet autem vt ſint quantitatis ſufficiē tis magne: pauca enim ſitim magis accendūt. Dixit A boali quoniaꝫ excitat caliditatem: ſed ſit ſumptio ſuis hoꝛis ⁊ per interualla continue vero frigidis aquis garga rizatis ⁊ lauationibus ⁊ maſticationibus ex ramis poꝛtu lacarum ⁊ pꝛeputioꝝ vitis tamaꝛindoꝝ ⁊ ſimilium ⁊ retentis in oze: vt mucilaginibus draganti pſilij ⁊ ſemi num citonioꝝ ⁊ melonum ⁊ propꝛie indoꝝ ⁊ pꝛūis infuſis ⁊ ſeueſten. Et medullis ſeminum communū fri gidoꝝ radicum liquiritie zuchari candi in quantitate fabe carnium melonis indi limonum ⁊ ſimilium: vel en ſtallo infꝛigidato in aqua ⁊ alijs compoſitis: que chriſto

duce dicentur: ⁊ oleis frigidis infusis super caput si non fit prohibens: ⁊ frigidis epithimatis supra pectus epar ⁊ stomachum ⁊ ex predictis ⁊ propijs ⁊ cum vigilijs: quo niam si ex siccitate vl frigiditate esset somno corrigeretur Correctio vero secunde cause ⁊ cum incisiuis ⁊ absterſiuis ⁊ proprie cuꝫ aceto limphato gargarizata ⁊ bibitio ⁊ appropriatis: ut aniso mastice ⁊ transglutio ⁊ simili bus compositis dictis supra in tussi: ⁊ tertie cause correctio est cum vomitu ⁊ sumptione aceti ⁊ medicinaruꝫ ac cetosarum ⁊ prunorum tamarindorum ⁊ succo duorum granatorum expressorum cum puluis eorum que coleraꝫ reprimunt ⁊ educunt stomachum ~~cum~~ confortando ⁊ ex citando appetituꝫ: ⁊ siccitas lingue ac oris ex illis est que febris caliditatem causat ⁊ corrigitur sic pria sitis. Asperi tas vero lingue duplex est: quedā est cum superficie ei⁹ clara ⁊ munda: ⁊ talis est ex caliditate ⁊ siccitate febris ex asperitate ⁊ remanent in calore suo. Quedā est cū super fluitate viscosa adherente cuius cā materialis est quādo que catarrus flegmaticus cū signis suis ⁊ tē prio est alba ⁊ qñdoqꝫ ē vapor: coleric⁹ eleuat⁹ a spūalib⁹ ⁊ nutritis: ⁊ tē est prio citrina: quos cum aduenerit febris calidis: dei ceps conuertetar in nigram. Cura cuius est correctio ei⁹ qua mūda: est correctio siccitatis dicta ⁊ sitis prime. Et⁹ vero que est cū viscositate correctio est sicut secunda. Et oportet vt absterſio fiat precedente ablutione cum aceto ⁊ aqua cum instrumento ex canna vel salice facto: vel co cleari ex alaquo metallorum: deinde cum panno aspero mad facto cum aqua zucchari: deinde humectetur cū pi patella ex seminibus citoniorum vel melonis recentis in terclusis quoniam prohibet obfuscationem ⁊ humectant ex quo valde alleuiantur infirmi. Oportet autem vt non dormiat supine: neqꝫ super cervicalia ex plumis mollibus quoniā sūt ex his q̄ calefaciunt ⁊ exiccant ⁊ exasperant ⁊ denigrant. ℔ Dilinle. ℞. medulle seminum citomorum seminum cōmunium: ana. ʒ. ij. draganti. ʒ. i. confice cum carne prunorum ⁊ mucilagine psilij: ⁊ tenentur sub lin gua successiue. Sudor sintomaticus ⁊ creticus superfluꝰ vel dyareticus accidit eis secundum Galienum ex se. sb tiliante humores ⁊ rarefaciente poros quare deficit con tentina ⁊ contineri non possunt quinimo cum humori bus superfluis quos quandoque virtus euacuat expulsi ua egrediantur etiam boni deficiente contentiua. Et si gna sunt: quia non confert neque bene fertur: sed eorum virtutes deficiunt ⁊ obtunduntur. Et correctio eius liceꝫ supra in cura cordis sit dicta tamen quia cum se. accidit. Hic in fine pro tanto sciendum est quod tres res. ℔ Dri ma inspissat ⁊ adequat humores. secunda inspissat poros tertia deriuat ipsos ad aliam regionem. ℔ Primam reꝫ cō plent omnia ex cibis habentib⁹ inspissare humores ex le guminibus vt condolentibus excoriatis ⁊ faseolis al bis qui dicuntur meseroio ⁊ frumento decocto parū ace ti habentibus pane similagine ⁊ albo: ⁊ ex amillo ⁊ pa nico: carnibus porcinis ⁊ viscosis ⁊ proprie extremorum ipsorum: ⁊ eerebri viscerum ⁊ testiculorum galli: ⁊ ex fru ctibus citonijs: piris sorbis nespulis: castaneis: zarur da ctilis ⁊ iumbis: ⁊ similibus. Et potibus frigide aque ⁊ stipticis toleret stomacus ⁊ natura. Si vero non cuꝫ vi no grosso ⁊ stiptico: ⁊ ex medicinis: vt karebe: coriandro draganto. mirob. penidijs ⁊ similibus que supra dicte sī ⁊ infra suis locis: xp̄o propitiante dicentur. Secundam rem complent omnia frigida stiptica proprie ⁊ exteri⁹ ap proximata ex aeris infrigidatione: vt supra prefertur i a terationе febrilis discrasie: ⁊ proprie cum aspersione aceti sandalorum ⁊ camphore ⁊ mirtarum: sternutatione aut euacuatione ⁊ flabellatione corporis adeo: vt quandoqꝫ ducatur in cauis ⁊ sine motu per se ad aerem frigidum i mittetur: ⁊ cum irrorатione aque frigide per se stiptice su pra faciem ⁊ caput ⁊ pulsus ⁊ proprie rosis. Et cum epi thimatione ep̄is ⁊ pectoris ex sādalis: spodio: ⁊ campho ra: ⁊ aqua ros. ⁊ madefactione corporis etiam si expediat ⁊ tolleretur ex ea vel aquis decoctionis stipticoruꝫ ⁊ pō ticorum: ⁊ proprie citoniorum immaturorum ⁊ maciano rum ros. balaustiarum: mirtilorum gallarum ⁊ similium vel ex succis: vt aceto mixto aque niuali ⁊ est fortis imp̄s sionis: succo agreste: mirte ⁊ summitate salicuꝫ: virge pa storis ⁊ etiam semperuiue si tolleretur. Que si non sufficiant liniantur ex mucilaginibus psilij ⁊ draganti ⁊ se. citoniorum ⁊ similium superaspergatur puluis subtilissi mus karabe ⁊ pisce ⁊ super pulsus extremorum ponan tur nix vel rasura cucurbite ⁊ balneetur in frigida si tole ret virtus. Oportet autem vt talia minorentur q̄p diu ex pediat: deinde auferatur absqꝫ absterſione. Absterſio. n. rarefacit ⁊ procurat quare oportet vt camisia ⁊ lintheami na ex sudore madefacta non nisi cum cessauerit immute tur. Et deinde gradatim calefiant ⁊ nutriantur vt san guinem ipsum ⁊ calorem quem perdidit resumat ⁊ cōfor tetur vt vlterius sufficiat ad pugnandum si expediat mor bo. Tertiam rem complent diuretica frigida: ⁊ que ipso rum est zucharo rosa mixta que deriuent humores subti les ex poris ad vias vrine ⁊ prouocando confortant. Et quia de reliquis accidentibus in sectione prima sufficien ter est dictum. Hic dimittantur gratia breuitatis. Cor rectiōe aliorum accidentium qua consueuerunt insurgere talibus febribus que res infra in cura pestilentialium.

¶ Capitulum secundum de medicinis febri. in speciali ⁊ primo simplicium ⁊ inter eas primo sinocharum in pu tredine.

¶ Alienus inquit. Sanguis cum super excoquit vel putrefit subtile eius transmutatur in coleraꝫ grossum vero in mliam. Quod quidem verbū mouit. Alboali eius interpretationem ad dicendum. Ga lienus visum fore febrem ex sanguine putrescente vel in flammate non esse: quod enim conuertitur ⁊ transit i ali ud desinit esse quod est: quapropter se. nō erit sanguinis ⁊ aliorum humorum alterius in quos transmutatur. Cu ius contrarium in de Crisi: ⁊ terapentica euidenter ap paret. Et quidem verbum hoc transmutatur cum dicat quid in fieri ⁊ i eo quod in fieri est fit dare aliquid factum aliquid vero quod restat fiendū: vt Galienus alibi dixit In putrescente sanguine ⁊ existente in conuersionis actu seu transmutationis erit dare aliquid eius conuersum in predictos humores ⁊ aliquid non sed adhuc sub specie sā guinis permanebit. Siquidem ergo quod de eo reman sit adhuc sub specie sanguinis superet quod de ipso con uersum est se. dicetur esse sanguinis. Si vero econtra se. non dicetur esse sanguinis: sed secundum speciez in quos econuerso facta est predñantis: super nomine preseruato Quod innuit Alnerois: in suo. vij. coll. Et hoc secundo modo interpretatus fuit vt extimo verbum illud. Albo.

sinocha putrida.

F Capill. Veneris

Et q talis se. mordacis est caloris respectu inflatiue minus vero q causon propter accensionem ipsius in stomacho humido putrescentis in omnibus venis corporis vl maxis titillico vsq ad inguina protensis valde in propo loco eius. Et proinde continua existit & conclusa nullam intermissionem quietis ex se habens: sed vnum paroxismum a principio in contritum & continuū & absq sudore intermittente vsq ad finem accendens varium habē tis calorem: quia alñ augmasticum: alñ per augmasticuz & alñ hōtenū secundū q de eius putredie plus vel min⁹ vel equaliter resoluit ei quid de ipo putrefactiōi succedit ꝓpter qō dictū ē tres hr̄e spēs: quaꝝ pria est deterior minus mala ē: secūda & tertia ē media inter eas. Quaꝝ ēminus ē plurimū vsq ad septimū dic̄. Et qñq i quarto cū euacuatione manifesta p fluxū sāguinis vel eruptionē colere ex vētre vel sudorē vel derivationē ad cutē quare fiunt flōes i cinōtoriis vel variole vel morbilij aut pastituz & illud ē plurimū bona terminatio qñ antecedūt signa digestiōis. Et qñq terminat male: vt q permutat in causonē & quartanā & frenesiz vel litargiā & ꝓfunditatē sōni aduenientē ei: vel idropē siccā q predicta euacuatio nō resoluit: & pmutatiōis signa p̄cedūt i quo lz appētia membro, ad qō pmutatio fier. Et causa eius ē duplex iterior & exterior. Interior ē quā supra i pncipio sūme hui⁹ oñdimus & est sāguinis propter oppilationē intransirabilis putrescēs ꝓpter sui aptitudinē a ꝙplexiōe substātia quantitate & loco: lz raro accidat talis se. ꝓpter cāz in pncipio huius capli assignatā. Exterior vero ē duplex vna ē dispōes: alia ꝙplexiones. Dispositiones ē vsus fructuuz in ſba sanguinis multiplicantiū hūorē aquosū cruduz quo ad putredinē preparat: vt sunt fruct⁹ aquosi stiptici & pōtici non & propie persica & poma imatura & pira. Complocēs ē motus corporis laboriosi⁹ & aie vt ira & similia subito, ꝙmouēs & inordinate ipsū ad loca opl'onū inflāmās & perturbās & calor aeris indecēs ebulitionē i eo quat putrescit a natura regie destitut⁹ & febrem accendit. Signa sunt signa repletionis sanguinis & qualitas corporis mutata ex inflatione faciei oculorum & venarum cum rubore & pauritu in collo faciei & naso. Et quandoq fluit sanguis ab eo: grauedo capitis & pectoris & dolor grauatiuus inter spatulas extensus in dorso angustia hanelitus cum multa fūorum emissione & odore graui & cordis tremore: & quandoq cum syncopi. Pulsus plenus velox & spissus: non fortis vt erat inflatiua. Illa enim non committebat se nisi forti virtuti: in hac vero ex quo sāguis putrescit facta est ibecill' non valens sanguinem gubernare. Urina vero est rubea obscura puluerulēta & spissa: & sedimentosa. Dispositio est vt est dicta cū circunstantijs consimilibus ei. Et cura h⁹ se. speciali iudicio generalis curationis p̄dicte est ad aptanda. Cū.n. secundum Ga. gñalia i spāli bus contineātur in eis erūt seruāda. Et proīde cura h⁹ ē quattuor: res proportionabiles illis supra scilicet: Absciſio cause se. alteratio regiminis ordiatio: & correctio accidentium. Dama est euacuatio sanguinis putrescentis que duplr ē ꝙplēda minoratione. s. & mūdificatiōe. Minoratio fiet eius nō expectata nec premissa digōe cū flōia de venis munus magis q cū re alia: etiā diez nūero non attento sz fiat q̄cūq die perueneris ad ifirmū siue sit par siue sit impar: & q̄cūq hora maxie pria & cū illis ꝓportionalibus: vt vētosatione cū scarificatione i crurib⁹: pulpis tibiarum & dorso: apertione venarum emoroydalium vl menstrualiū: si floiaz nō tolerat ꝓpter cāz supius dictaz in inflatiua: deinde in apertiōe venaꝝ narīū & frōtis medie & ꝓpter replectionē faciēt magnā idigentiā debz cē mlta: sed ꝓpter putredinē & oppilationē que nō tollunt ex ea: & ỹtut̄ debilitatē q̄ ñ tolerat oz eā ptire. Si q̄ fiet pauca seruet aliquid sāguinis i cibū nature q̄ fiat pocēs i alijs & crisibus expectatis nec oporteat intēporanee vlteriꝰ precibare ꝓpter dictā iā supius cāz: sed fiat frequenter paulati educat putredo cū totalitate & virtutis ꝙserua tōe. Mūdificato putrefactiōis sāguinis ꝙplet̄ duplicat vno modo cum hīs que ab eo suauiter mundificādo tumositatel quibus ad inflationē perducitur clarificant ipsū & purificant sequestrando ab ipso superfluitates aquosas quibus ad putrefactionem disponit quare ipsum febrem accendere. Galienus dixit. Qualia sunt cuscute: absinthium: & ta. ve. & tamarindi: que aquosas superfluitates educunt. Et diuretica calida propie lenia: & alia ex mūdificantibus sanguinem que in antidotario diximus. Et qualia sunt isopus anfodillus & hasce que mundificant ipsum ab humore crudo qui causa oppilationis existit q̄ cā est imediata putredis eius degerēdo illū. Alio mō cū hīs q̄ ſbaliter & nobiliter purgant & soluūt humorez corruptū sanguini mixtum vel gnātū ex corruptione ipsius vt colicum vel melancolicum vel aduenientem sibi & insicientem ipsum siue fit fla siue melancolia. Nihil enim aliud est purgare secundum Galienum quam puruz sāguinem derelinquere vtroq modo intelligendum ē hic cum corruptum sanguinem mundificandum dicamus. Comprehenditur enim effectus & putrefactionis ipsius a quibus purgatum esse oportet: si mundificatus & pur⁹ debeat sanguis permāere. Qualia autez sint hec omnia supra in antidotario dicta sunt. Sūt enim ex eis simplicia & composita. Et simplicia sunt que ibidem sunt numerata: Et composita ex quibus est ȳerapigra propie & decoctio capil. ve. qui simul omnia respiciunt. Et alie medicine ex illis composite. talia vero mundificantia vltimo modo dicta digerentia precedere debent eo q mundificant attrahendo fortiter plurima: alia vero simul digerētia & mundificantia sunt absq attractione forti. Et digerentiū quedam sunt que subtiliant cum in sanguine humore crudus mixt⁹ fuerit & grossꝰ q̄ sē iā nota supra. Et ex illis sūt sytupus de isopo sirupus & trocisci: pipe ō ro. de asce & similia. Quedā q̄ ispissāt cū fuerit i sanguine hūor subtilis: vt est rob iuuibarum aqua lentium dactilorum draganti & similiū: Et qñq oz p̄mittere aliq̄ q̄ nāz leniant sicut est herba acetosa recens que laxat ad differētiam seminis sui q̄ stringit spāliter si sit siccum: vt dixit Alb. Et succus duoꝝ granatoꝝ expressoꝝ cū plpis suis granis eorum non contritis i quantitate. ℥. vi. siracost tamarindi: pria & similia: q̄ fernorem sāguinis repmūt & resolūt subtilitatē colicā lenitēdo nāz. Alteratio discrasie fiat cum illis que ex medicis interius & exterius approximatī infrigidāt & humectāt & cū aqua ordei lactuce & aqua cassefi. cortandri hūndi & aqua lentiū & filiū: & aqua frigida si nō fuerit quod ꝓhibeat & breuiter cū hīs q̄ supra i cura generali sūt dicta q̄ hic ēt sē obseruāda & put dispō exigit eligenda & ministranda absq superfluitate vel prauitate Sicut.n. talia que infrigidā & sedēt ebulitionē sāguinis i

cidant humorem crudum oppilantem ⁊ apiant opilatõ
nem ẽ̃ſita ſunt ex ſimplicibus acetoſa ꝑprie ⁊ 2poſita ex
illis ſunt nota. Et ex illis eſt ſirupus acetoſus oxizacha
ra ſuccus granatorum muzorũ ⁊ arancionz cum zucha
ro ꝓnna ⁊ ſimilia nõ valde ſtiptica. Et ex appropriatis ẽ
criſolocana ⁊ pes locuſte ⁊ decoctio eius ⁊ 2ſimules. Re
gimen vero ipſius ſit cũ cibis ⁊ potibus virtutẽ 2ſernã
tibus nõ multũ nutrictibus cuchis ſrigidis ⁊ hũidis vt
eſt lauich ordei cum grans ḡnatoꝝ: ⁊ iuubis aq̃ ordei ⁊
alijs inſpiſſantibus ſanguinẽ abſqꝫ ſtipticitate multa ꝓ-
pter oppilationẽ q̃ in putrefactiõe eſt prima. Et iõ cã au
gmẽtata angebit ſe ipſa: vt ẽ ſumach ⁊ amilũ ex mũdi
ficãtibus vt endiuia borazine ⁊ bugloſa bleta portula-
ca lupulus lactuca ⁊ ſilibus. Et q̃qꝫ cũ ſubtiliantibus
vt aq̃ cicer caparibus cũ aceto ⁊ aq̃ caulũ ⁊ ſilibus. Si
aũt in quãtitate pauca ⁊ ſepe data: vt reſumptio euãtiõi
correſpõdeat. Et ſic paulatim corrupt⁹ ſanguis educit
ita paulatim reſtaurat bonus. Corruptiõi.n. eſt neceſſa
ria reſtauratio cũ tẽperamẽto dixit. B. in hora matitu-
dinali in q̃ refrigeriũ ab aere ꝓcepit qõ a ſe habere negt
Correctio eſt accẽtium pauritui accidẽti in naſo ⁊ collo
ſuccurat cum poſitiõe ventoſe in eo ⁊ ꝓuocatiõe ſangui
nis ex eis tremori ꝟo cordis ⁊ pulſui anguſtie anhelitus
⁊ dolori capit ḡnatio ⁊ dorſi ſubuenit cũ eis flebothõia
⁊ reiteratiõe eius ⁊ ſincopi cũ pane ⁊ ſucco agreſte vel ḡ
natorum ante ipſaz ⁊ cũ vino limphato cũ aq̃ roſ. in ho
ra ſincopis. Fluxui vero ſanguis ventris: ⁊ ſudori non
obuiet niſi cũ ſupfluerit de quibus dictũ eſt ſupi⁹. Deſ
criptio ſirupi mũdificãtis ſanguinem. ℞. borraginis bu
gloſe lupul. cap. ve. endiuie cicoree ana. ℥iiij. radicum
v. cõium ana. ℥ ſ. cuſcute flox. abſinthij cupatorij ana. ℥
ſ. zuchari li. j. iucci roſ. ℥. iij. doſis. ℥. j. cũ. ℥. ſ. tamarin
dorum pulpe tereniabim: ⁊ aq̃ paſſulaꝝ qõ ſufficit. De
ſcriptio potiõis ad idem cum ſolutiõe. ℞. mellis caſtefi.
℥. ij. diſſoluãtur in aqua endiuie: ⁊ ſumat per intervalla
ebdomade. Et aliqui addunt reubarbarum cum in ſan
guine colera dominatur: ⁊ aliqui agaricũ cum dñat fle-
gma ⁊ aliqui aquã epithimi cũ admixta eſt ei melãcolia
Deſcriptio aque inſpiſſantis ſanguinẽ. ℞. dactilorum
immaturorum inubarum. j. ℈. lenticulaꝝ terre excoxtica
tarum ⁊ aq̃ ſeu vtriuſqꝫ: ana. ℥. j. gummi draganti. ℥. j.
coriandri. ℥ ſ. decoquãtur ⁊ addant penidioꝝ. ℥. iij. zuc
cari tabarzet. ℥. j. doſis quolibet mane. ℥. ij. Deſcriptio
trociſcoꝝ propiorum ad ſc. ſan. ℞. ſpodij. ℥. iij. ſc. portu
lace. ℥. vj. ſe. cucur. ℥. iij. gummi dragãti amili: ana. ℥. iij.
ſucci liquirite. ℥. viij. fiant ex eis trociſci. ℥. j. deꝯ. ℥ ſ. vl. j.
cum aqua cuſcute inſpiſſat enim ſanguinem ⁊ confortat
epar. Deſcriptio aliorum. ℞. ro. ℥. iij. berberis. ℥. ij. ſe-
minis cucumeris citruli melonis ſpodij ſeminis portu-
lace ana. ℥. j. gummi gragl. amili: ana. ℥ ſ. reubarbari ſe.
croci cãphore ana põdus ḡnatoꝝ. xx. informentur in q̃-
titatẽ. ℥ j. ⁊ deꝯ vnus cũ aqua coriãdri ad idem.

¶ Capitulum tertium de medicinis ſeꝝeium flegmati
carum ⁊ primo de quotidiana.

Quotidiana ¶ Ebris quotidiana eſt febris accenſa in phlegmate
putreſcẽte que quidem quia equaliter exa
cerbatur quotidie dicta eſt quotidiana: licet
accidentaliter: vt infra dicetur: erat autẽ: vt
predictum eſt in principio ipſa duplex interpolata ⁊ cõ-
tinua illi proportionata. Exacerbari enim videtur i pio
dis quibuſdam quotidie ipſius continua ſicut interpola
ta nõ tamen incidit cuꝫ rigore nec eradicatur plene ſicut
illa. Sic quidem dicta eſt proportiõal: quia cõuenit intẽ
polate ex eodem humore in ſpecie facte nõ tamen totali
ter quia cõuenit ei ⁊ differt ab ea. Cõuenit ei certe i quo
tidiana exacerbatione prout eſt dictuꝫ ⁊ in materia quia
vtraqꝫ eſt ex flegmate putreſcente ſecundum quãlibꝫ ſui
ſpeciem. Seperatur autem in diſtinctam longitudinez
durationis totalis ſeu vniuerſalis morbi: ⁊ particularis
paroxiſmi reſpectu tertiane ſunt enim de genere cronī-
corum: vt Galienus dixit: quorum vniuerſalis termi-
nus eſt in .lxiij. diebus: ⁊ particularis paroxiſmus in .ig
ho. ſecundum plurimum: variantur autem ſecundũ pl⁹
⁊ minus ratione varietatis humorum in quãtitate ⁊ q̃li
tate ⁊ ratione varietatis corꝑis in virtute ⁊ cõpoſitiõe
⁊ in temporibus vniuerſalibus: quia ſtatus ⁊ declinatio
prolõgatur in eis: ⁊ in hora exacerbationis: quia ſecun-
dum vnumquẽqꝫ diem ad veſperã ⁊ ⁊ noctẽ magis. Et
in partibus ſeu horis exacerbatiõis ipſius paroxiſmi: qꝝ
principium ⁊ declinatio prolõgatur in eis. In eſſentia
febris quia vtriuſqꝫ calor obtuſus ẽ ⁊ inequalis ſeu diſ-
titus ⁊ hoc totum propter hũoris naturam: quia frigus
groſſus ⁊ viſcoſus eſt vniuerſaliter differũt tamen ſecũ-
dum plus vel minus ſecũdum diuerſitatem ſpecierum
eius: vt infra dicetur ꝓpitiãte xp̃o. ¶ Dorzo in alijs acci
dentibus eſſentialiter diſtinctis vt in q̃litate mutata cor
poris: vt quia faciei color ⁊ vniuerſi corꝑis ad palloꝝ
⁊ plũbeitatem cum inflatiõe tendit licet vapor ex putre-
dine aſcẽdens quãdoqꝫ ipſum ad rubedinem mutet ⁊ ac
tione leſa: quia eſt cum ſtomachi leſione plurimuꝫ ꝓpter
cauſam inferius aſſignandam: ⁊ cum dolore ipſius atqꝫ
groſſitie ⁊ aliorum viſcerum ꝓpter oppilatiões multi
plicatas in eis. Et pulſus eſt paruus dimiſſus debilis in
primis: deinde fit frequens in proceſſu ꝓpter eius par
uitatem ⁊ frequẽtiam. Et eius paruitas vehemẽtior eſt
quam frequẽtia quartane ⁊ tertiane: verum nõ eſt veloci
or pulſu quartane ⁊ quãdoqꝫ eſt tardior: eo aut ſimilis
illi in primis: ⁊ eſt vehemẽtis diuerſitatis cum priuatiõe
ordinis ⁊ diuerſitas magis eſt in ꝓuitate ⁊ debilitate ip-
ſius ⁊ ſignificatiõnes pulſus ſuper eas ſunt de certioꝝb⁹
ſignis. Et vt vria quidem in eis in primis eſt alba ⁊ ſub
tilis ꝓpter frigiditatem humoris ⁊ cõplexionis: deinde
fit rubea ꝓpter putredinem ⁊ quãdoqꝫ permutatur ecõ
uerſo ꝓpter humorem qui indigeſtionẽ incurrit ⁊ ite
rum rubet: ⁊ inſpiſſatur ꝓpter digeſtionem ⁊ expulſio
nem: oppilatione aperta: ⁊ ergo eſt mollis alba ⁊ inflata
flegmatica. Et in circũſtantijs vel etate nam plurimum
accidunt humidis natura quietis vel etate infantibus ⁊
⁊ ſenibus in tempore hiemis in regione humida guloſis
patientibus nauſeatiuam facietatem exercitantib⁹ ⁊ bal
neantibus ſe poſt repletionem ⁊ nauſeam ⁊ habentibus
oxiremiam ⁊ deſcenſum humoris flegmatici ad ſtoma-
cum in quo putrefit plurimum tanquã in minera gene
rationis ſue ꝓpter malitiaꝫ regiminis. Et proinde nõ
excuſatur a defectione ſtomaci cum caſu appetitus ⁊ ma
litie digeſtionis: que eſt cauſa dolorum ⁊ ſincopis defe-
ctus virtutis ⁊ prauorum accidentium aliorum ⁊ ꝓprie
interpollata. Et ſũt abſqꝫ ſiti ꝓp flegmaticã nam abũdã

tis in ipso q̄ si accidit fit propt̄ putredinez eius ⁊ salsedinem ductā ex ea ⁊ tamen minori erit quā in alijs licet sit magis pdurās. Quibus omnibus accidētibus vel pluribꝰ dictis cognoscit se. flegmatica seu quotidiana interpolata ēt ⁊ ītinua in se ipsa: vt ꝓprijs signis: ⁊ distinguitur ab alijs generibus putridarū se. Differt vero ab ea in mō exacerbādi ac declinādi in fortitudine: vt dictū ē ⁊ debilitate caloris ⁊ interpolatiōe ac ītinuitate ipsius. Et quidē que interpōlata est cū exacerbat vel mouetur ad afflictionē ⁊ paroxismū inuadit cū frigore manifesto primū tñ parum deinde magno: ⁊ vtroq; prius puro deinde cum cupilatione ꝓpter calorem quē acquisiuit flegma cum ad putredinem succesiue sm partes suas deuenerit ꝓpter sui grossiciem q: frigiditas ab eo ⁊ fumꝰ calidus resolutꝰ simul p sensibilia mēbra corporis subito diffundit ⁊ fit frigiditas sil ⁊ calor ꝓcipitur. Cum vero totus sit putrescens calorem accēdit minorē: q: transpirabilem ad exteriora: deinde resolutur ⁊ declinat omnino: quandoq; plurimum absq; manifesta euacuatiōe ⁊ plurimum nō omnino: ⁊ tunc quies succedēs erit impurior ⁊ ꝓpter hoc debilitatem virtutis hūoris viscositatez qui semina putredinis derelingit: ⁊ aliquando cum vōitu ⁊ ventris fluxu ⁊ rarius cum sudore pauco ꝓp naturā humoris q si fiat subtilitatez oñdit magis: ⁊ morbi ꝓpinde breuitatem. Cōtinua vero cū ad exacerbationem venit absq; frigore inuadit vel cū frigore pauco nō valde māifesto ꝓpter ventrem apud p̄sentiam frigoris hūoris cōmoti q̄ inimicū est eius. Et licet tarde ad augumētum pueniat: sicut illa tñ ex quo putrefit calorem fortem accēdit ⁊ cōtinuū qui declinat omnino. Et hoc totū pp humoris positionē ⁊ situm: vt superius dictuz est. Differt quoq; ab illa in pulsu ⁊ nā quo ad quid. Naz pulsus cōtinue est inequalis ⁊ natura turbata interpolate vero nō est ⁊ in periculositate: cōtinua. n. periculosior ē respectu interpolate sibi ꝓportiōate. Innuit. n. ipo. in affo. Hebres q̄cūq; nō deficiētes in dyatrit fiūt fortiores ⁊ piculose. Dō gīalis. S. ait. Hebris illa nō molesta ē q̄de se corꝓ mūdificat. Que vō nō mūdificat: respectu eiꝰ ēē molesta dignoscit. Hebris. n. accītibꝰ quotidiana interpolata distinguitur a cōtinua sibi ꝓportionata. Et cōueniūt ambe cum alijs generibus putridaz proportionalium de q̄ bus infra dicēt duce xp̄o. Adsunt ergo ipsi quotidiane spēs plures ⁊ diuerse ⁊ dzie substatiales sm pluralitatez spērum flegmatis in quibus accenditur. Alia. n. ē in flegmate acetoso: alia in flegmate salso: alia in dulci. Raro vero in vitreo: plurimum. n. rigorē facit absq; se. cū putrefactioni sit ineptum rōne ꝙlonis ⁊ substantie. Accēdit quoq; spēs alie: vel dzie accidētales seu modi ratiōe loci tēporis seu hore ⁊ rōne sinthomatis ei associati. Cū enim in frigore ⁊ calore ꝙsistat: aut precedit frigus ⁊ sequtur calor: vt dictum est q̄ō est plurimum: ⁊ tunc fiet quotidiana vera: aut simul est frigus ⁊ calor q̄ō est rarius: ⁊ tunc aut sunt in diuersis partibus corporis: aut in eisdez si in diuersis: aut q: extra sentiat calor ⁊ intra frigꝰ: ⁊ sic erit quotidiana empiala nominata de genere quotidiane ⁊ putride: lz serapio dicat tunc effimera fieri se. p quā tamē interpolatā dedit intelligi: aut ecōtra: ⁊ sic erit quotidiana nominata liparia. Si vero in eisdez omnibus q̄z corporis partibꝰ in quo fit frigus ⁊ calor sentiatur in eis ⁊ tunc erit cum tertiana nominata in q̄ simul vtraq; extit a ꝓprietate rei denominatiōe assumpta. Et sm horā exacerbatiōis: aut. n. exacerbabit in hora flegmatis vel parum. s. in noctis q̄ō est magis: vt dictū est: ⁊ tūc fiet quotidiana dicta nocturna: aut sm horam diei: lz illud sit raro ⁊ tunc fiet quotidiana dicta diurna. Et ēt sm associationem accidentis sincopis: ⁊ tunc fiet quotidiana dicta sincopalis hūorosa ad dām hūoralis subtilis q̄ est hūorosa colerica sup a ꝓprietate rei nomē sumēdo. Et q̄dez cause sp̄erum primaz vel ver ⁊ essentialium ex predictis sunt note. Omnes aūt cronice ⁊ ꝓpte ac magis ex ius cā est flegma puz ⁊ isra ⁊ vitreo nisi eiꝰ paucitas cōtradicaz. Cuius vero cā est flegma mixtū si cū colera vt est flegma salsum est minus lōga: si vero cum mlia vt est aciduz ⁊ ponticū magis lōga. Ad dictio. n. si sit ⁊ partial ⁊ vera abbreuiat vel ꝓlongat ꝙ diuersitatem miscibilū vt est dictū. Si vero sit sm vicinitatem vt est in emitrea: licet rōne ītrarietatis vnius hūoris ad alterz abreui et vel ꝓlonget: tamen rōne diuersitatis sup prolonget. Inquit. n. G. vel ipo. in affo. Ad dorbus hūs multam ⁊ diuersam mām longio: est habente vnam similem. Signa eius sunt eadem q̄ dicta sunt supius in generali variata tñ sm intensum ⁊ remissum longum ⁊ breue. Nā q̄ in acetoso ⁊ pontico accenditur predicta accidētia pura habet atq; intensa: ⁊ ēt frigus lōgum ⁊ calorem quoq; tarde accēdibilem minorem ⁊ lōgiorem. Et in diebꝰ primis calor ipsius est parum. In subsequētibꝰ vero fit fortior: ꝓpter calefactionem ⁊ subtiliationē hūorum. Et vrina est pallida remissa in colore: ⁊ subtenuis in substātia: obumbrata in supficie: ⁊ nebulosa. Que vero i flegmate salso confusa ⁊ obtusa propter colere mixtionē: vnde minus frigus rigorem vero magis habet: ⁊ calorem acutiorem ac breuiorem. Et erit in primis diebus fortior. In sequentibus vero minor ⁊ vrina est russa in colore cōfusa in substātia obūbrata in supficie liuens supꝰ Que vero inflāmate dulci medio mō se habēt. Speciem vero accidētalium seu modoz cause sūt. Et eius empiala est cā est flegma vitreū cōprehensum in occulto corporis nō tamē in venis ne cōtinuam faciat sed extra: vt in stomaco ⁊ intestinis: ⁊ hoc ꝓpter suam frigiditatē intensam: q: nō potest aggregari in venis: sz in illis tantum in cuius pte accit tam putrefactio: ex q̄ vapor inflāmatus spargit ad exteriora corporis inflāmat ea inflāmatiōe debili lenta. Quapp dixit. Serapio cā effimeram sicut Albo. quotidiana ītinuā ꝙsimilē ethice. Et ps eius q̄ remānsit in putrefacta ꝓp prefectiā caloris alteriꝰ ptis putrefactiōe in suo frigore roborat vnū. n. ꝓrioz p pūtaz alterius ꝙfortat: vt Ar. dixit: ⁊ sic magis frigiditatē interioribus ipsimit ⁊ magis sentit q̄ prius. Sed ad exteriora corpis nō puenit ppea: q: caliditate alteriꝰ ptis putrefacte sunt in flegmate ⁊ nō est ītinua sz interpolata duras trubus aut quatuor ꝓiodis. Et signa eiꝰ sūt ea q̄ dā sūt suā cām demōstrātia. Et rarius euētus eiꝰ est pp cāz supius dcaz. Et plīm cū accit exacerbat oi die: vez q̄nq; pmutat sua exacerbatio quotidiana in tritanā vel q̄rtanā cū difficile ⁊ tarde vēiat in putrediez pp ꝙnez sbaz ⁊ q̄ttitatē purā ⁊ ꝙlonē fridā potētialē ⁊ actualē q̄ in corpore seruat: vt G. dixit. Ob quā rem ꝓiodica solū ē nō ītinua. Non. n. possibile est tantā frigiditatē ēē in vēis sanguie rēpletis quā ēt nā nō tolerat nec ꝓ tanto nō dicetur quotidiana ex flegmate substātialr ⁊ ꝓprie accīta

liter vero a paroxismorum circuitionem facta qō quare infra de quintana propiciante xp̄o dicetur. Et spatium paroxismi ei⁹ est vsq; ad quatuor horas ⁊ plm cōsumitur ante propter māe paucitatem. Et vrina ei⁹ alba est ⁊ cruda valde modice coloratiōis. Et pulsus eius est tardus ⁊ rarus. Et causa liparie dicta est flegma plurimuz: ⁊ p se q̄q; vero ⁊ per accidens colera. Et modus quidem quo flegma ipsius causa existit est. Nam cum interius ⁊ corporis profundo est vt de sui natura existit: putrefit: ⁊ inflāmatur iteriora calefacit: ⁊ vapor ex eo resolutus ad exteriora venire nō potest vt calefaciat ꝓpter flegma vitreum: qō existit in eis ꝓhibens eius extensionez ⁊ calefactionē vel sua frigiditate aqua nō alteratur ꝓpter illos vt calefiat: vel si calefit nō putrefit ꝓpter ineptitudinem suā: sed calefit calefactiōe aq̄ calefacte. Cuz ergo resolvitur ab eo caliditas sicut calidus vapor ab aqua redit ad suam naturam ⁊ infrigidat infrigidādo etiā illuz qui prius fuerit a putredine resolutus quo etiā erat calefactus: ⁊ sic magis infrigidat ⁊ maxime cū calor nālis attrahatur ad interiora sup calefacta in pulsus etiā a frigiditate exteriori. ℳodus vero ſm quē causa eius colera existit est: nam cum est pauca ⁊ putrefit calefit interiora tantū calore febrili: qz vapor ⁊ fumus ex ea resolutus ad exteriora ꝓpter sui paucitatē puenire nō potēs nō calefacit ea: verū qz calor nālis ipsorum ad interiora trahitur calefacta remanēt depauperata calore ⁊ pl⁹ solito frigida. Liparia. n. nomen est generis omnis se. in q̄ calēt interiora ⁊ exteriora frigescūt: qr si cōtra se. nōz existit cū sit calor innaturalis in totū corpus extensus illud tamen nō est ex se: sed per accidēs qz eius extensionem ꝓhibuit flegma vitreū scilicet defectus caloris inextēsibilis: vt est dictum quēadmodū apparet in simili: prune enim posite supra manū cum nō vrāt ⁊ de ea⁊ natura est illud nō p se est: sed ꝓpter aliquid aliud impediens quēadmodū etiā in eius ⁊trario est viden. videmus enim aquaz frigidam infrigidare ⁊ humectare: si nō fuerit qō ꝓhibeat vt est qualitas mineralis. Signa distinctiua inter flegmaticaz ⁊ colericā nota sunt ex predictis ⁊ maxime ex frigore in exterioribus pcepto. In flegmatica. n. maius est quā in colerica: ⁊ ex exeūtibus ⁊ p̄cedenti regimie: ⁊ aliis circūstantijs q̄ in corpore habundātē humorē ostēdūt Eius vero in qua calor ⁊ frigus simul existit in vtrisq; ꝑtibus cā est nō vna materia in parte putrescēs ⁊ in parte nō sicut in empiala nec due materie vna quaz putrescit intra: altera vero extra existēs sicut in liparia. Sz due materie simul ambe putrescētes in ꝓiodo quaz vna ē in interioribus ⁊ alia in exterioribus q̄ quādiu quiete existūt suā malitiam nō ostendunt: sz cū ambe earum incipiant putrefieri mittit vnaqueq; alteri fumū suum antequaz totaliter putrefiat ad locū in quo est ⁊ tūc est pars nō putrescēs ꝓpter presentiā eius in sua frigiditate roboratur ⁊ manifestat eam. Sic equidem in interioribus ⁊ exterioribus simul calidas ⁊ frigidas sentietur: vt B. dixit. Et q̄ plus est in eodē loco nō tamen punctali ⁊ stricto sz habente latitudinē: vt de cōsideratione medici B. intellexit q̄ innuit cū dixit. Nō est dare partē in corpore frigidam ad cuius latus nō sit caliditas. Et signa eius sūt nota ex sui essentia ⁊ alij que cām eius ostendūt. Causa nocturne est similitudo inter horam vesperaz ⁊ noctis ipsum flegma in sua natura ꝓpria q̄ augumētatur flegma ⁊ mouetur ad putredinē illa hora. Inquit. n. Ga. simile auget suum simile: ⁊ facit ipsum furere. Et causa diurne est fortitudo ⁊ multitudo mē que in hora sue nē ⁊trarie diei scilicet ad putredinē mouetur nō compellitur neq; retinetur. Inquit. n. B. Fortis est ignis qui in aqua nō extingnitur ⁊ fortis aqua q̄ igne nō calefit. Et ꝓinde periculosior est diurna. Inquit. n. ipo. In morbis minus periclitātur egrotātes quibus ꝓprie nē tempora⁊ ⁊ hore egritudo inest q̄ quibus nō propria ſm aliq̄ horaz inest. Et lz affo. loq̄tur nō in causis: ⁊ ꝓinde nocturna periculosior sit cēsenda. Et cū eadem sit ratio vtriusq; hic morbus ꝓ cā sumat: ⁊ hoc qz curatiua intētio q̄ a cā eam supat que a morbo in hac se. nisi in casib⁹ quinq; exceptis supra ca. generalis curatiōis dictis. Coadiuuāt quoq; ad periculū qz est ex maiori ⁊ fortiori mā cōiunctio caloris diei cū calore febrili ⁊ lōgitudo ei⁹ ⁊ coopātes simul in resolutōne virtutis ⁊ corporis qui pducit ad ethicā. Inquit enim B. Feb. cā ꝓlonganꝫ minantur ethicas: lz nocturna sit molestior eo q̄ hora quietis ⁊ somni affligat q̄ ꝑcipitur magis afflictio. Inqt. n. B. Hora quietis facilius apparēt picula: ⁊ signa ipsaz in motu paroxismi in horis p̄dictis habētur. Et se. sincopalis humorosa est se. cui associatur sincopis frequēter ⁊ multuz aq̄ nō excusatur ⁊ ꝓprie apud motū corporis ⁊ erectionem. Et cā eius est ꝓportionabilis causse sui corporis. Q̄ñq; accidēs in se. supius assignate ⁊ est plurimū flegma crudum replēs sua multitudine venas ⁊ generās naturā plurimuz ibidem. Et cū mouetur ad paroxismū currit ad os stomachi disponēte caliditate eius qō sua multitudine ⁊ frigidāte debilitat suffocādo ⁊ extinguēdo caliditatē ipsius ⁊ cordis cōpatientis illi ꝓpter ligamen in arterijs ⁊ vaporē frigidum p illas pueniētem ad ipsuz ⁊ cerebri ꝓpter ligamē in partibus neruoz: q̄re virtutes omnes deficūt. Quā doq; putrefit deinceps facit febrez dispartitaz facientez eam excitare quare p̄ debilitate magis cadit ⁊ sic sincopizat eger frequēter omni hora deteriori paroxismi. Et maxime cū mouetur ⁊ surgit: ꝓpter cōmotionē humoris ⁊ emissionem factā ad cor ⁊ cerebrum ⁊ tunc magis ꝓinde quādoq; fit alienus. Signa eius sunt signa repletionis flegmatis crudi q̄ sunt nota. Et febris ex qualitate vniuersalis caloris obtusa ⁊ periodicatiōe quotidiana: licet plurimū quotidiana ꝓpter primam habundantiam humoris ⁊ putrescentiaz in venis ⁊ sincopis associata febre frequēter ⁊ multum qz color faciei nō remanet: sed dispositionem vnam immo quādoq; est plumbeus quandoq; citrius quādoq; cineritius propter fumos corruptos: ⁊ quādoq; niger ⁊ color labiorum est sicut comedētis mora. Similiter exeuntis valde apud cōmotionem egritudini quasi fuerit suffocati: ⁊ ipocondria sunt suspēsa vehemētis inflationis ⁊ oculi similiter eorum viscera Et pulsus minoratur: tardatur ⁊ rarificatur: ⁊ maxime in principio motus eius. Cum ergo calefit materia subtiliatur ⁊ pulsus putrefit ⁊ pulsus fit nō magnus sed velox in sistole ⁊ spissus propter defectionem virtutis quānis illud quod in eo vincit sit paruitas tarditas raritas ⁊ vomitus acetosus: ⁊ globosus licet quandoq; sit colericus propter adustionez colere a qua quādoq; sit in visceribus propter caliditatem apostematis venies in illis cum quo non speratur ad apostema. Inquit enim Ga. apostema interiorum cuz debili virtute mortale. Si. n.

cibetur addit ad apostema. Si vero non cadit virtus ⁊ maxime si putredo in humoribus corporis sit extensa: ⁊ vrina est sicut vrina flegmatice vere superius dicte. Et qñq̃z est colera valde acuta subtilis substantie ⁊ venēose in suo motu furiosa q̃ discurrēdo venit ad stōacuz ⁊ ad principalia: quare virtus cadit in paroxismo frequenter ⁊ multū pp vehemētem malicia cause ⁊ fe. acuitatem resolutētem corpus ⁊ attenuātez ãre dicta est subtilis: adeo: vt qñq̃z nō sufficiat vsq̃z ad ãrtū diem nisi succurrat oportuno cōsilio qō infra deo duce dicetur. Cura eius ē duplex cōis ⁊ ppria. Cōmunis est q̃ in qualibet sui specie cōmuniter conuenit. Et est quatuor: res prima abscindit cām: fa se. discrasiaz qñq̃z subalterat raro. n. intenditur adeo vt alteratiōem inducat sicut est dictum: lz ex se plurimum deficit cā cessante. Tertia ponit studium in virtute ⁊ vita cum cibis ⁊ potibus ⁊ regimine debito in aliis rebus nō nālibus. Quarta corrigit accidētia. Cause abscisio in duobus existit in alteratiōe ⁊ euātione. Alteratio vero cōpletur cum minorātibus ⁊ lenibus in principio si multitudo in mā videatur quā nā vsq̃z ad pfectā digestionem nō valeat tolerare. Aliter. n. minuēda nō est. Destruit. n. loca sana resistētia egritudini: vt hip. dixit. Et ppie si fortibus moueat ⁊ ex quibus sunt cliste ria: vomitus ⁊ solutio lenis fm declinatiōem māe varia ta tñ fm varietatē spēi flegmatis vt dicetur sicut est zucharo. ex ros. rubeum ⁊ nouū qñ est lenitiuū ⁊ cōfortatiuū cum melle casiafi. ⁊ aqua ordei vel Juleb ⁊ hoc i mā mixta ex colera vel geleniabin cuz aq̃ alubeleb ⁊ mel le terēiabin: ⁊ hoc in mā frigida pura vl mixta: vt in flegmate dulci: ⁊ paz salso deinde cum farmacijs lenib⁹ fm hoc post tres dies ex quo subtiliatio aliqua facta ē in mā ppter se. Materia. n. inobediēs valde leui nō educet farmatia: nisi sint disposita quoq̃z mō. Et qñz flebothomia cū mā fuerit admixta sanguini vel nē eius ppīqua vt est flegma dulce si vrina fuerit rubea: oz autē vt ponat in principio nō tñ multū: vt G. docuit: ⁊ Aboa. Sed dices de quo die fienda ē flebothomia de pari vel impari de pari magis: vt seruāt moderni quā impari ex quo omni die exacerbabitur eāliter: vt dictū est: in principio supra. Dixit falco nō video cām ãre magis in pari fiat vt seruatur quā in ipari nisi q: cū cōtingit associatum ⁊ ponit peccatū ec humoris calidi ⁊ sanguinei proprie vt supra calefactus a se. nām talez ꝙsueuit assumere lz G. videt q̃ impetum prestat humor flegmatico magis quā in diebus imparibus: lz paruus ⁊ insensibilis ꝓpter q⁹ dicta est se. huius semp exacerbari equalr quaq̃z die. Deinde ꝙpletur cū digestiuis subtiliatiuis incidentibus abstergētibus ⁊ apientibus cū caliditatez tempata ppter se. ⁊ maxime si cōtinua sit ⁊ hñtibus stōacum confortare ⁊ ꝓuocātibus vrinā ⁊ sudorem q̃ infra dicētur si milibus ⁊ cōpositis. Et ex simplicibus sunt radices cōmunes ⁊ semina anisi feni. apij: ameos grana passulis ⁊ acetis ipsaz ⁊ cap. ve. squinātum enduia cum radice eupatorij isopus asce ⁊ bedeguar ⁊ ppie si cū debilitatez stomaci fuerit: ⁊ similia ⁊ eis fortiora fm exigētiā diuerse mē. Et ex cōpositis in principio ministrādis sūt: geleniabin cū aqua endiue ⁊ ppie immixta ex colera vel a nisi apij ⁊ feniculi in pura. Et sirupus acetosus simplex vel de radicibus ⁊ seminū dictoz ⁊ aqua mellis cū ysopo fm diuersitatem mē. Et ppie cū sirupus acetosus a cescit in stomaco postq̃ si nō acescat p duas horas detur aq̃ ordei decocta cū radicibus apij ⁊ feniculi: vt etiaz nō acescat sz subtiliet ⁊ aperiat. Et cuz electuarijs subtilian tibus ⁊ incidētibus cū acredine ⁊ caliditate acuta: ⁊ propie cū flegma crudum seu vitreum fuerit vl mixtū melline quia fuerit ponticum seu acetosum: vt ē diacimīnū diasulfur. Et comestio salsorum ⁊ ppie olinarū salitarum ⁊ capitis ⁊ potus oximellis sqllitici cū aq̃ endiuie ⁊ rosis ⁊ alia q̃ xpo annuēte dicentur infra. Deinde cum aperitiuis equaueris: ⁊ vsq̃z ad septez dies oportet vt rideas ad solutiuum dictum cōfortatiuū: deinde ad digestiuū. Adelius enim est vt euacuetur ex mā aliqd ⁊ expectetur in reliquo donec digerat paulatim quam q⁹ expectetur vsq̃z ad digestionem perfectam qñ quotidiana maioris mē inter alias prodicas est ⁊ peioris terminationis: vt Raf. dixit. Et terminus expectatiōis digestiōis paulatine in ea est septem dierum dictus ergo sicut singulis ebdomadis paulatine digeritur cū predictis ita paulatine euacuetur. Sed oportet vt solutiuum predictum ꝙfortetur cum medulla cartami vel turbit vel agarico si materia fuerit declinans ad additionem frigoris. Si vero coleram addātur viole ficce contrite ⁊ sirupus earuz. Si vero ad melācoliam cum polipodio ⁊ epithio. Deinde ministrentur diuretica ⁊ trociſci de rosis de eupatorio vel absinthio cū aqua feniculi vsq̃z ad digestionem perfectam post ipsa vero ministrētur que euacuant cum eradicatione. Et quidez euacuationem cōplentia sūt farmaca dicta simplicia ⁊ composita: verum oportet vt addatur dosis simplicibus dictis quibus etiam aliquid coloquintide ministretur. Et ex cōpositis est melior ȳera electa in specie sua secundum materiei speciem posteā balneabis cum ⁊ post dabis tyriacam veterem cuz vino quoniam resoluit reliquas ⁊ cōfortat si expedit dabis cū mina acetosa vel aromata: secundum mēbra ⁊ matene exigētiam. Et quidem clisteria sunt ex aqua sicle melle ⁊ sale cum oleo sisamino in principio. Deinde digestione apparente cum fortioribus: ⁊ vomitus fiat cum aqua rafani ⁊ rafano infuso in sirupo acetoso cum aqua anisi: ⁊ atriplicis ⁊ semine rafani bibita vsq̃z ad nauseam: ⁊ hoc si sit facile ⁊ materia impetum ad os stomaci faciat tunc enim cōueniens est omni tempore: ⁊ ꝓprie in principio paroxismi cum aqua calida quoniam resistit rigori ⁊ frigori extinguit sitim quātus sit cum hoc estuosa cū multum sit calida quare fit in caliditate temperata quo tēpore nō retineatur nisi debilitet: ⁊ tunc retineatur cum mixta: ⁊ sirupo de mēta que in nostro sunt antidotario scripta. Quod si grauis sit ⁊ difficilis nō prouoces quoquo modo quoniam licet si magni inuamēti in hac febre tamen si difficilis est stomacum debilem debilitabit magis attrahendo materiam cum nō possit pre stomaci debilitate educi remanebit in stomaco faciens in corpore ei us apostema vel in vacua repletionem perducētem ad sincopim: vt dixit Alboali Oportet ergo vt expectet in ipso vsque ad dies septem donec materia disponatur ⁊ stomachus facilitetur ad ipsum cum nauseantibus predictis. Alteratio discrasie ꝓprie locum habet in quotidiana ex flegmate salso ⁊ in continua magis. Completur autem ꝓout supra in capitulo generalis curationis est dictum. Cauēdum aūt in hac se. a forti alteratiōe seu infrigidatione: incrudat enim materiam ⁊ ad cōgelatiōem

ducit ⁊ ꝑter ad subeth ad stupores ⁊ oppilationis augmentum ⁊ morbi prolõgatiõem. Et est appropriatus cõferẽtibus sc. quotidiane est bedeguar quia confert eis cuꝝ defectõne stomaci ⁊ solita pentafilon cum augmelli. Et est oleũ dulce ⁊ suaue aut vino bibita. Conferunt enime ⁊ tollũt eã: ⁊ sumus experti: ⁊ nigella q̃ ꝓhibet ⁊ resoluit febres flegmaticas. Et ciperũ similiter ⁊ aq̃ ordei decocta cũ ficubus ⁊ cũ mellicrato ⁊ cũ apio ⁊ feniculo: ⁊ sumptio de corticibus tesilie aur. iij. ⁊ succo eius. iij. al miluseth: ⁊ de lacuma eius aur. j. ⁊ sumptio olibãi cũ vino: vꝝ nõ oꝫ vt multiplicet vsus eoꝝ qm̃ nocet. Tertiã rem ꝙlẽt debita cibi ⁊ potus ordiatio ⁊ est vt nõ sint subtiles: vt in tertiana nec adeo grossi vt in q̃rtana: sed mediocres inẽ illos ꝑut morbo ꝙposito cõueniũt vl̃ me diocriter lõgo q̃les sunt carnes vt extrẽa pullorum: auicule parue pdices ⁊ pulli sasianoꝝ pãis siliginis atq; surfaris hñs: ꝑterq̃ in flegmatẽ salso ⁊ dulci. Et alia q̃ inẽ mediocrẽ sunt dicta ⁊ grossa ꝓpinq̃ supius demõstrata Et aq̃ ordei potus simplicis vel decoctiõis in radicibus vel seminibus ⁊ ꝓprie si acescat in stõ: aut aq̃ cicer. Est. n. de melioribus cũ sit potus oĩs p̃dictas in se ꝙplentes intẽtiões vel ydromelle: vel crudo ⁊ vitreo: vel acetoso vel simplex ꝙditus cũ spẽbus subtiliãtibus incidẽtib⁹ abstergẽtibus aptẽtibus ⁊ ꝙfortãtibus stõacus vt cũ cinamomo spica anisso ⁊ mastice nũcta ⁊ similibus. Et cuꝝ apparuerint signa mãifeste digõnis qõ est p⁹. xiiij. vinum subule est eis quiens: ꝙfortãt. n. colerã nãles digerit semicrudos humores ⁊ ꝓuocãdo vniuersas excreatões ipsos expellit. Et q̃ꝫ aĩ digõnẽ quẽit ꝓp stõaci digestiões frigiditatẽ humoꝝ ⁊ cruditatẽ ⁊ ꝓprie cum ẽ paucus: vt q; vitreus fuerit vt est dictus. Oportet autem vt his ⁊ ꝙmilibus ex pulmẽtis herbis ꝙfectis ex sicla aneto bedeguar spargis ⁊ silibus in ꝓncipio vberius reficiãtur. Deinde gdatis q̃titas iuuat: vt in augumẽto paꝝ in statu multũ. Et in crisi magis nisi debilitas ⁊ acciden tiũ ẽdicat: in declinatiõe vero remittãtur vber⁹. Et hora cibi est ingete poꝛissimi vel tpe: aut declinãte ita vt sit aĩ poꝛissimũ futuꝝ p quatoꝛ horas ⁊ minus. Q̃ si extimaueris ipsius statũ ꝓpinquũ: vt vsq; ad septimũ diez ꝓp debilitatẽ ⁊ paucitatẽ mẽ eius subtilies cibus ⁊ potus ⁊ ꝙterẽ aq̃ ordei ⁊ sanich eius. Q̃ si extimatõ iuxta nõ fuerit ⁊ rationabilis nullo mõ subtiles quãtis dictã extitatiuã melius toleret atq; famẽ nutriti a cordis hũoribus paulatiz digerẽdo eos: vt B. dixit: tñ q; putridi fũt nutriri nõ possũt. Regat quoq; in aere tpato declinãte ad caliditatẽ maxime ꝑterq̃ in salso exercitẽ fuauit in lecto de latere in latus volnẽdo ꝑut ꝑ dictũ est: ⁊ digesta mã magis quã in salso. Et fricẽ fricatiõibus extrẽoꝝ trahẽdo a supioribus ad inferiora: ⁊ ꝓprie aĩ cibũ dõec caleflãt: deinde dimissis extremis pucĩat ad dorsum dormiat tpate ⁊ eglit vigiles: vt q; digerit summus euaporet vigilie. Et si flegma fuerit ad frigiditatẽ declue dormiat supra famẽ qm̃ ꝙfert iumamẽtis supfluis ⁊ repleat vilibus ꝑut supius dictũ est: ⁊ vrat tpamẽto in accẽtibus aie calefaciẽtibus vt ira ⁊ gaudijs. Si ergo pducat ad irã ꝙfert ꝑterquã in salso. Correctio aũt accẽtiũ complet cũ his q̃ sequũtur: si. n. frigidus sit vehemẽs ⁊ rigõ in poꝛismoꝝ principis ⁊ egritudo sit in principio da in potu aquã calidã decoctõis ani. apij: ⁊ se. oꝛimi. Et euaporabis cũ ea. Et dabis tyriacã si flegma valde sit frigidum vel hãc ꝙlionẽ q̃ infra dicet: ẽt si egritudo ꝓcesserit vltra defectiõez stõaci succurrẽs cũ vomitu si possibile est cũ vino vinoso ⁊ assõ pane cũ mẽta ⁊ mastice ⁊ silibus ⁊ cõfectiõibus eoꝝdẽ ⁊ cũ cerotis ⁊ emplastris hñtibus stõacũ cõfortare in nr̃o antidotario p̃descriptus: ⁊ cũ masticatiõibus mẽte ac masticis ⁊ odoꝛib⁹ ⁊ cibis redolẽtibus atq; potibus ex vino ac idromelle conditis. Et si defectus ꝓinde appetitus assit p̃missõ võitu si expediat dẽtur pillule de aloecã salegẽma ana eglũ p̃ inq; quoꝝ duoꝝ quolibz sit põderis. ʒ. j. ad minus: ⁊ fiant cõfecte cũ succo mẽte. Et in cibis ministret gallea olive salute: ⁊ caparus cũ aceto ⁊ solijs mẽte oꝛtulane odoꝛifere ⁊ oĩa odoꝛifera quolibz ministrent virtutẽ. n. alez cerebri ⁊ cordis spũalẽ cõfortãt atq; epatis ⁊ stõaci sedãt nauseaz ⁊ cõfortãdo sensibilitatẽ oꝛipilatiõis stõaci exctãt appetitum. Ad qõ exptũ est cirioſilũ cũ aceto aĩ cibũ sumptũ p⁹ q̃ sumpta mistrabis digõnez inuãtia vt elia sumpta ⁊ iunctiões ⁊ empla ⁊ alia localia remedia in hoc ꝓpria Et si accidat sincopis vel dolo: stomaci seu capitis coꝛrges illos ꝑut supius dictũ est: similiter si sbecth ⁊ fluxꝰ vẽtris cõtingat ⁊ supfluꝰ võitus. Et ad breuiatiõez eius cũ puenerit vltra quartũ diẽ qui est veraꝝ cronicaꝝ vel ꝓpriũ eius tminũ supius p̃fixũ. i. quartuz diẽ appareat plõgari quadruplicẽ instabis sm quadruplicẽ cãm plõgatiõis ipsius: q̃ sm B. est quadruplex cãlis plõgationis ⁊ virtutis debilitas ⁊ densitas compositiõis ac viscerũ oppilatio. Et duplex ex pte mẽ humoralis. s. multitudo ⁊ frigida qualitas. s. grossa ⁊ viscosa ipsius. Cibabis ergo pp primã vberius cũ cibis ⁊ potibus tpatis ⁊ cordialibus q̃ virtutes in suis ptibus mineris cõfortãt: virtus. n. est curãs ⁊ medicus minister dixit B. Cõfortato igitur morbo inualescit. Deinistrabis quoq; pp secundã appꝛopꝛiatas medicinas oppilationũ viscez q̃ supra in epate ⁊ splene fũt dicte. Et hec supra. Ex quibus propria est amcos ꝙfectũ melli edrac anisuz feniculũ ⁊ assarum. Et se. ⁊ aq̃ cusute q̃ propria est febribus infantiuz ⁊ rarefacientes poꝛoꝝ constipatiõe. Ex quibus ꝓpriuz est oleum anetinum in duplici vase calefactũ ⁊ cãmomillinum ⁊ cũ debita fricatiõe inunctum. Et calidas ⁊ subtiliatiuas ⁊ incisiuas: ꝓpter quartã medicinas simplices ⁊ cõpositas dictas predictoꝝ humorum adequatiuas resolutioni alibi ⁊ euacuationi post quas euacuatiuas ipsoruz multitudines. ¶ Dropter tertiam causam subiunges paulatim ⁊ p̃ interualla purgãtes ⁊ preferũt ꝓprias. Ex quibus sunt simplices ⁊ cõposite. Et ex simplicibus est agaricum quem precipit Albo. dari quottidie: ana. ʒ. j. vsq; ad. ʒ. j. tertiam cum puluerizatis ⁊ cum mellis mixtis sumitur: ⁊ semen vrtice post digõnem dixit esse mirabile valde sumptũ in puluere melli admixtũ. Cerũ si accidit ei modus solutionis ventris aliquis cum noceat ⁊ debiliter viscera propter epar misscebis ei semen cusute propter stomacum masticem ⁊ anisum propter splenem ⁊ eius grossiciem radicez apij ⁊ scolopẽdrie ⁊ fortasse oꝛ vt addatur vltra hoc cipez cuꝝ aqua de been resoluit. n. febres flegmaticas: si vero accidat inde inflammatio febris. Et composite infra xp̃o propiciãte dicantur. Cura quotidiane febris propria est que propriae speciei ⁊ mõ ꝓpoipi⁹ debeꝫ. Et ꝛz aliq̃ supi⁹ narratiue sint dicta: hic tamen eã spãliter afferamus. Et ẽ vt in ei⁹ ꝙtinua abscindẽtia cãz cũ adeq̃tiõe ⁊ solutia cũ marini tẽpie mistrent.

Et frigida alterantia intẽdantur magis quam interpolata ⁊ in frigida ex flegmate salso. Infrigida vero ex acetoso vitreo vt in empialla ⁊ luparia q̃ est vt plurimuz ex vtriusqz admixta eꝫ. Et infecta ex dlci mediocriter. Et diete cibi ⁊ potus subtiliatio fiat similiter illis. Si ĝ cõtẽtus in primis sirupo acetoso zucharino ⁊ geleniabin cũ aq̃ feniculi apij ⁊ truz radicũ: ⁊ Juleb de zucharo: ⁊ succo ḡnatoꝝ muzoꝝ ⁊ solutiõe de aloe ɣera: ⁊ silibus. In reliquis vero incipiatur a sirupo acetoso mellino cũ aq̃ zucharj aut si feniculi ysopi hasce ⁊ pcedatur ad calamẽtuz origanũ ⁊ filium: ⁊ ad oximel squilliticuz: ⁊ ad fortia solutiua cũ colloquintida ⁊ ɣeris magis: ⁊ similib⁹ habẽtibus mixtionẽ mirobol. cheb. spice ⁊ masticis ad cõfortatõnẽ stõachi. Et clistera cũ eis assaro cẽtaurea ⁊ gũmoꝝ spẽbus notis ⁊ similibus. Et ex his q̃ curãt cuz p̃ pretate empiallã ẽ sumptio triũ vel q̃tuoꝝ ḡnoꝝ insquiami cum vino. In febre autẽ syncopali humorosa lz cura sit difficilis: ⁊ pp virtutis subcũbẽtiã morbo q̃ est principaliter curãs ⁊ pp ꝯdictionẽ ⁊ repugnationẽ eaꝝ in auxilijs: virtus. n. qz cadit indicat cibum bãdum lz humorũ crudoꝝ venaꝝ repletio ꝯdicat qz p ipsum additio sit in ea repletio quoqz q̃ preter nãz est indicat cuõnez fiendam cum ꝯdicit virtus qz p̃ debilitate non tolerat. Ad curã ĝ eius medicina est eligẽda. Et est breuiter due res prima est vt venaꝝ repletio atqz stõaci euacuẽtur vt toleret virtus. Secunda est vt cibus ⁊ potus pp virtutis casum necessarius sic detur vt cõfortet ⁊ magis non repleat. Et tertia addit vt si qõ sit accidẽs intẽtuenicẽs corrigat. ℔rimã rem ꝑfẽt clisteria leuia abstersiua: ⁊ paꝝ attrahẽtia ⁊ suauif cũ ordine ministrata q̃ ex venis p̃mis humorẽ crudũ ⁊ intestinis paulatiz educãt ⁊ vomitus simiter cũ ipsum educit de stõaco ⁊ maxime si colera sit admixta ⁊ facile ꝓuocet. Et digestiua in reliquo habũdãte in eis ⁊ alijs adeqtionẽ faciẽtia: vt est sirupus mellinus cũ virtute ysopi ⁊ hasce ⁊ seminis apij mane parũ de nocte: ⁊ aq̃ mellis potus. Et alia ex electuarijs ⁊ trociscis subtiliãtibus absqz multa calefactiõe: vt est sirup⁹ acetosus mellinus ⁊ somnus tpatus ꝑ ipsum ⁊ fricationes deinde ad cuõnez ipsius paulatie cũ tolerãtia ⁊ suauitate de venis fiã quãq̃ Auerois illaz deneget. Et qz dissoluẽdo nocẽt: ⁊ qz tales hũores ex vẽis nõ educunt immo medicine laxatiue sũt necessarie qõ quidẽ nostrũ est si sint tolerabilis. Et qz nõ sũt ⁊ fricatões faciẽde sũt lz imediate nõ euacuẽt sicut ille: ⁊ tñ si nocet iuuamẽtũ ẽ maius vt pz. Et melior modus in fricãdo est: vt incipiat a coxis ⁊ brachijs trahẽdo a supioꝝb⁹ ad inferiora ⁊ illud cũ manibus aspis: vel mãdali abradente cutẽ dõec calefiat cutis ⁊ mẽbra. Et eis dimissis tũc redeat ad dorsum ⁊ pectus deinde redeat ad cura: sm ordinẽ primuz ⁊ vigilie ita q̃ eãles sint somno: vt digessit⁹ somnus ꝑ digestiua factus resoluãt fricatões ac euaporẽt vigilie. Secũdã rem ꝑfẽt p̃mis calefactus in vino vinoso ⁊ odorifero tpato tpe casus virtutis ⁊ syncopis datus ⁊ in quãtitate tpatus: vt spũs ⁊ virtutes restaurẽt in repletiõe nõ addat supra quã alius põtus ⁊ cibus nõ ducit vsqz ad ɔclinatiõem nisi aq̃ ordei vel panis infusus in Juleb: aut aq̃ mellis maxime cuz crudis hũoribus nutriantur paulatim digerẽdo eos vt Ga. dixit nisi sint putrefacti quo casu est dispãduz ⁊ maxime si in coꝝ viscribus apostema existat atqz casus virtutis magis est nocinus. Necessariũ vt cõsideres diligẽter pulsum habẽtis egritudinẽ hãc semp. Et cũ videris debilitari cibũ cuz pane infuso in vino ꝑmixto añq̃ cadat in syncopim: qz si in eã incidat eris maxime inculpãdus. Cũ. n. aduto: nẽ sis ⁊ tua interfit vt satiꝝ periculũ oio ꝓhibeas vel saltuz cõpetenti ãminiculo tolerabilius fiat expedit necessario: vt tã añ ꝑcognoscas: ⁊ bene virtutis casum ãtẽus possis eius piculoso casui puenire. ℔Dec. n. sũt ypo. ꝑcepta q̃ maxime tãq̃ diuini sũt studiosius obseruãda. Accidũa vero q̃ su puenire ꝓsueuerũt sũt fluxus vẽtris sitis ḡuedo capit subeth ⁊ similia primũ mel quo ꝓficitur sdromel tandem amplius decoquat ⁊ vẽter cũ stipticis empleꝰ: sitis extinguat cũ sirupo ypo acetoso simplici cũ aq̃ tepida dãtpe Et vt B. iniunxit cũ frigida in estate tñ tutius est cũ tepida. Allijs vero ꝓfusum est s. Cura febris syncopalis dicte subtilis est tres res: prima abscidit cãm: fa subalterat se. dilcratiã ⁊ residuũ dẽ adeqt: tertia virtutẽ cãdẽtez ergit ⁊ ꝓfortat. ℔Primã rem ꝓplẽt farmaca solutiua ⁊ medicine mox cũ eger videat angustiari ⁊ debilitari añq̃ p eius casum in syncopim ad coꝝ tolerãtiã pducat. Jngt. n. ypo. medici in valde acutis si expedit differre. nã talibus malũ est. Sunt aũt farmaca q̃ suauiter soluãt infrigidãdo ⁊ stipticãdo ãtenus resolutionẽ ꝓhibeãt atqz syncopim ⁊ cõfortãt. Qualia sũt ex spẽb⁹ mirob. electa: succo ros. tamarindis renbar. ⁊ succo ḡnatoꝝ exp̃ssoꝝ cum pulpis coꝝ ⁊ psilij: mucillagis: ⁊ silibus. Secũdã rẽ cõplẽt frigide medicine: ⁊ stiptice cũ ꝓpretate ꝓfortantes principalia mẽbra interius ⁊ exterius mistrate. Interꝰ vt est sirupus de nenufare: troci ci de cãphora cũ aq̃ coriãdri ⁊ filia. Et ex electuarijs: vt est electuariũ de gemmis calidis medicinis subtractis triasandalis: dyarodõ frigidũ genõis ⁊ silia. Et medicine tales bezoartice: vt cẽ terra sigillata cũ aq̃ coriãdri: q̃ venositatem eius resistit: ⁊ tiriaca ꝑpte cũ iuleb ros. Exterius vero: vt qz pectus seu coꝝ ⁊ epar epithimeꝝ cũ sandal spodio ⁊ cãphora cuz aq̃ ros. Et cerebrũ cũ oxirodion: vt nocumẽtũ venẽositatis a se repellat se. venene sitatẽ inflãmatiõe extincta. Tertiã rem ꝓplẽt cibus ⁊ potus: cibus ex pane cũ vino tpato cũ aq̃ ros hora syncopis: ⁊ yberior cibatio añ ⁊ post cũ cibis frigidis ex carnibus cordialibus: vt pdicũ: sasiano rũ: ⁊ aniũ ꝑparatis in gellea: vel cũ aceto: agresta: ⁊ succo granatoꝝ cũ prunis ⁊ silibus. Et ex illis est ferculum noiatuz romana: siue limonia. Et potus vini subtilis liphati cũ frigida: ⁊ infrigidati cũ vino: ⁊ quersio regimis in alijs ad filia. Deinde subiũgẽdus medicinas ⁊ ꝑpias ⁊ exptas. Sirupus digestiuꝰ flegmaticus. ℞. capil. ve. ysopi hasce mellise: buglose: borragis endiuie bedaguar: añ. ℥ij. j. triũ radicũ residẽtiũ in aceto ana. ʒ. j. lq. thi. añ. ʒ. ʃ. passulaꝝ enucleataꝝ: corticũ radicũ caparoꝝ: radicũ scolopẽdrie ana. ℥ij. j. ciceꝝ ru. ℥ij. j. floꝝ bora. ⁊ buglo. ro. vio. añ. ʒ. j. cipi. ʒ. iij. ordei. p. j. sq̃ati. ʒij. zucharj li. j. geleniabiñ. ʒ. iij. diaboraginati dyabuglosati añ. ʒ. ij. ace. p̃dictaꝝ radicũ. ʒ. iij. ⁊ arõatizent cũ ligno aloes cia. ana. ʒ. ij. spice. ʒ. ʃ. Bos. ʒ. ij. in aurora cũ tepida. ℥ij ä. n. simplici idiget digestiuo ꝓposita vo cõposito. Sir⁹ ad flegma salsũ ex ifectiõe colere. ℞. fiter. cõdi. cuscute absinthij: chimi: acrimõie scabiose: bedeguar: lupuloꝝ violaꝝ ros. ana. ʒ. j. ordei cicerꝝ ana. p. vnuz corticum mirabola. citri. ʒ. j. succi borragmis: ⁊ granatorum muzorum ana. ʒ. ij. zucharj lib. j. zucharj viol. ʒ. iij. ace

ꝑdictaꝝ radicum. ℥.ij. Aromatizẽtur cũ sandali: spodij ana. ℥.ij. ℞ sirupꝰ de fumoterre n ẽ ꝓpaus: ℞ de epithio cũ ẽ ex aduſtiõe cãtũ cũ ſucco fumiterre. ¶ Sirupus ad flegma dulce digeſtiuus. ℞. opi. melliſſe capillorum ve neris boraginis ℞ buglose ana. Aꝫ. ℥.j. liquiritie. ℥.j. paſ ſularum o:dei cicerum ana. ℔.ß. vnum lupulorum: cicoree ana. Aꝫ. ℥.j. ſquinanti. ℥.ij. ℞ozũ roſma. ℥.ß. ani. feniculi: acor: eupatorij: ana. ℥.ß. radicum. v. communiz in ace to ana. ℥.j. zuchari geleniabin ana. li.ß. radicũ acetoſe. ℥ ij. Aromatizẽtur cũ ciamomi. ℥.ij. ¶ Sirupꝰ ad vitreũ flegma. ℞. aſopi: calamẽti: origãi: haſce: ſticados arabici melliſſe ana. Aꝫ. ℥.j. floꝝ roſma. bedeguar añ. ℥.j. karui aſ ſari ameos cinamõi ana. ℥.j. radicũ. v. cõiuz: corticũ cap paꝝ ana. ℥.j. migelle cipi ana. ℥.ß. mell' diſpũati lib.ß. ge leniabin lib.ß. aceti ſquillitici. ℥.uij. ℞ aꝛõatiz: nẽ. ℞. cia momi: galãge: zinzib. pipis al. ana. ℥.ij. ſpice. ℥.ß. ſandalo rũ. ℥.j. Et cõueniens eſt ſirupus nĩ de ſticados: ſi nõ. ꝓhi beat febris. Et trociſcoꝝ ſpẽs ſm diuerſitatẽ ſpẽrum ſũt ꝙcientes in adeq̃tiõe mẽ q̃s in antidotario dixim⁹. Et ỿere rufi. Gali. ỿerologodiõ. Ad purgationẽ añ̃ iſtoꝝ ꝓcedẽs cũ decoctiõe haſce ℞ epithimi ad flegma acetoſũ ℞ põticũ cũ puluere agarici ℞ turbit: ℞ polipodij ad fleg ma ſalſuz cũ decoctiõe fumiterre: ℞ puluere agarici ℞ mi rabol. citri. Et ỿera B. ℞ rufi ad flegma dulce cũ deco ctiõe luc. herbaꝝ cũ reubar. ℞ agarico: ℞ decoctiõe eupa torij: aq̃ fructuũ ℞ ſimilibus. ¶ Ad flegma vitreũ cũ de coctiõe ſticados ℞ haſce cũ agarico colloquintida: ℞ ſpẽ bus gũmoꝝ. Et hiera colloquintide: hieralogodion: ℞ hermetis ℞ pillule ſũt cõueniẽtes huic intẽtiõi: q̃s in no ſtro antidotario dixim⁹. Ex quibus eliges ſm ſpẽi cꝛi gẽnã ſpãles. ℔ Debẽ Aꝫ. deſue. Aꝫ. dicina cõferẽs infã tibus febꝛiẽtibuſ cũ ſiti. ℞. fermẽti piſtoꝝ infuſi in aqua ℞ colati poſt duas horas. ℥.j. ſpodij. ℈.ß.ℨ quartus. ℈.j. de croco ℞ zuchari tabarzet ana. ℈.j. Cõficiãtur ℞ denꝯ eis in potu cũ: ℞.uij. aq̃: q̃n ſedat febres eoꝝ: ℞ auſert ſiti Decoctio ꝙferẽs frigoꝛi ℞ rigoꝛi cũ ſolutiõe mẽ faciẽtis ipſuz. ℞. ỿere. ℥.j. turbit. ℥.ß. mirabolanoꝝ nigroꝝ eupa torij. ana. ℥.v. ſaliſ mdi. ℥.iij. bedeguar: ſuchacha ana. ℥.ß ij. aniſi. ℥.ij. Terãtur ℞ decoq̃ntur cũ aq̃ apij: ℞ ſumatur de ea in potu in quãtitate ſm neceſſitatẽ. Et aliq ad dãt ꝓdictis ſpice. ℥.j. mẽte ſicce. ℥.uij. radicũ lilij. ℥.ß. in formãt trociſcos cũ ſucco eupatorij. ¶ Emplaſtrum cõ ferẽs ad debilitatẽ ſm Abo. ℞. cãemille. ℥.ij. maſticis. ℥.ß. melliſ. ℥.ij. decoquãtur in vio. ℥.ij. ℞ fic ceciderit ap penꝰ melius eſt vt adminiſtretur vinuz in quo decocta ſint camomilla: dactili mellulotũ: ℞ abſinthiũ: ℞ ſi nõ in terius: ſz exterius ſ̃ os ſtõaci applicẽtur cũ ſpõgia. Tro ciſci de abſinthio ferẽtes quotidiãe inſepabili. ℞. aſſari ſe. apij ani. amigdalaꝝ amaraꝝ ſuchacha bedaguar: ſucci eupatorij: ſpice maſticis ana. ℥.ij. floꝝ abſinthij. ℥.iiij. Cõficiãtur cũ ſucco abſinthij: ℞ informẽtur in põdere. ℥.j. Dosis. ℥.j. cũ ſirupo acetoſo: ℞ aq̃ geleniabin. Deſ cꝛiptio medicine de turbit cõferẽs ei in pncipio. ℞. zi ziber. maſticis. ana. ℥.ij. turbit ſicut alcohol puluerizatis ℥.ß. zuchari tabarzet quãtuz oꝛia: detur de eo in nocte q̃ libet aure. ℈.q̃ñ nã nõ eſt lenis. Cũ. n. fuerit lenis ſaltem in die bis nõ indigebit eo: ℞ eſt Alb. Decoctio bona ad flegma ſalſuz in quo vincit colera. ℞. eupatorij. ℥.v. radi cũ lilij: radicũ liquiritie ameos ana. ℥.uij. ſeminis apij: ℞ ſen. ana. ℥.iiij. ſe. cõiuz. ℥.ij. roſ. ℥.v. decoquãtur in aqua ℞ cũ vis firupẽtur cũ additiõe zuchari tabarzet. Dosis oi die. ℥.iiij. Et aliq addũt bedeguar ſuchacha abſinthij ℞ paſſulaꝝ ana. ℥.v. Et ẽt aliqui addũt ſucci g̃anatoꝝ mu zoꝝ li. ℈.ß ℞ eſt vtile. Cõfectio trociſcoꝝ ad ꝓpõgationez eius. ℞. roſ. ℥.x. maſti. feni. ſe. apij ſe. endi. ſucci abſinthij ſucci eupatorij oĩum ana. ℥.ſpodij. ℥.v. ℞ ſit doſ a. ℥.uij. vſq ad. ℥.v. geleniabin cũ decoctiõe feni. Cõfectõ alia tro ciſcoꝝ laxatiuoꝝ ad idẽ. ℞. ỿere ſucci eupatorij abſinthij ſuccbacha: bedeguar ana. ℥.v. ſe. feni. apij ana. ℥.iij. ſalis naptici ſeminũ cuſcute berberis. ana. ℥.x. agarici. ℥.xv. tro ciſ. de roſ. ℥.xx. turbit. ℥.xxx. fiant ex eis trociſci. ℥.i. ℞. ℈.ß. ℞ da. ℈.j. p tertiũ. ¶ Sera. inquit. ℥.j. ſe. iuſquami data cũ vi no curat ſe. empiellã. Cõfectio alioꝝ troci. ad idez. ℞. a loes mirab. citri. reubar. maſti. ſucci eupato. abſin ana. p. j. ℞. ℈.ß. Cõficiãtur: ℞ miſtrẽtur. Syrꝰ ex inuẽtiõe mea ꝙferẽs ad ſe. cronicas flegma. ℞ colericas ℞ melãcolicas q̃rũ difficilis eſt eradicatio cũ debilitate ſtõaci ℞ oppꝛiationi bus. ℞. ſucci blete mi. ſucci endiue aceti paſſulaꝝ añ̃ li. j. ſucci buglose ana. li. ℈.ß. aq̃ fõtis lib. ij. in his reſideant. v. radi. cõiuz ana. ℥.j. radicũ ſcolopẽ. ℞ lupuloꝝ ana. ℥.j. ca pilloꝝ ve. bedeguar corticũ ℞ caparis cimaꝝ ℞ corticũ ta mariſci ana. ℥.j. añ̃ feni. aſſari cuſcute al. ameos ãdacho che lingue arietis pẽtaphilon ana. ℥.ß. cimaꝝ ſquinanti cinamomi ana. ℥.ß. ſemi. cõiuz: corticũ citri. ana. ℥.ij. o: dei ciceꝝ ana. ℔.j. folliculoꝝ ſene: fumiter. ana. ℥.ß. Be inde decoquãtur vſq ad cõſumptiõez medietatis poſtea colẽtur cũ expreſſiõe: ℞ colature addãtur puluꝛis zucha ri li.ij. geleniabin ſpice ligni aloes gariofiloꝝ ana. ℥.ß. fo lij nucis muſcate ana. ℈.ij. cubebaꝝ ſandaloꝝ citri ſpo dij ana. ℥.ij. Dosis. ℥.ij. cũ calida in auroza. Et ẽ efficaꝝ ℞ exptus liberãs: ſi ꝙps voluerit.

¶ Capitulũ quartum de medicinis ſe. colericaꝝ: ℞ pri mo de tertiana pura.

Tertiana eſt ſe. accẽſe in colera putreſcente: q̃ ꝓp: ℞ q: exacerbatur ꝓ tertiũ dicta eſt tertia na ꝙt dictũ eſt ſ̃. Recipit aũt digõnez du pliciẽ: ẽntialẽ. ſ. ℞ accidẽtalẽ. Eſſentialẽ pri mo rõne ſue cauſe: ſeu mẽ diuerſificatis eius ſpẽm: eo q̃ diuerſificat eius ẽntiã ℞ accidẽtiã atq̃ cãm: vt infra pa tebit. Cũ. n. cã eius interio: ℞ immediata in q̃ accẽditur ſit colera putreſcẽs: aut eſt pura rõne cuius pura dicetur aut nõ pura a q̃ dicetur impura: quã Ypo. vocauit adul teratiuã in ſuo regimie appellauit: vt q: fit in putredine colere mixte flegmati ſubtili vel groſſo cõmixtiõez par tiali ℞ vera: ex q̃ vnus hũo: in ſpẽ reſultauit vt eſt colera citrina ℞ vitellina vnũ paroxiſmũ faciẽs ẽntiã calore: ℞ rigore nõ diuerſum vt emitriteo: cuius cãe ſunt due mẽ ℞ diuerſe in ſpẽ: vt plurimũ colera ℞ flegma ſepate ℥z lo cũ. Et ſi dicãtur cõmixte ſunt ſm vicinitatẽ cõmixte nõ ſm partes mẽ: ℞ pinde duos diuerſos poziſmos ſũt fa ciẽtes: vt infra ca. ſuo dicetur. Cũ aũt colerã purã dici mus rubeã intelligimus nõ nigrã: cũ ſit cã febris quar tãe vt infra patebit: nõ viridẽ vt praſinã ℞ erugioſaz cuz feb. nõ facit vt Ypo. dixit. Et ſi facit: mortalem facit ꝓp ſui naturã venenoſã coꝛũpentem. nãm noſtri coꝛporis ℞ ꝓprie ſi nã non ſit equnoca. vt dixit Auerois. Acci dentalem aũt recipit digõnem rõne ſui motus ad affli ctionem cõtinui vel interpolati: ende eſt duplex: inter polata ſcilicet ℞ cõtinua. Interpolata eſt: quia in ſuo mõ tu ad afflictionem ℞ exacerbationem ꝓtim interpollatur

Tertiana ẽ febris accen ſa in colerã putreſcente

Eſt vel pura vel impura

Emitriteus ſiue ſemiter =tiana.

Tertiana ~~ſem~~ alia ẽ interpolata alia continua

exacerbatiões ipsius quiete vera cadente in medio exa-
Continua vero eius est duplex. quedã ꝓportionalis illi
que in quibusdã ꝓdiis per tertiã fortius exacerbari
manifeste apparet. Et tamen in exacerbatiõibus non de
ficit donec totaliter consumat: licet in exacerbationibus
sui tepescat ꝙueniẽs & differẽtijs ab interpolata vt ꝓce-
denti ca. dẽm est: ei⁹ nomen est terciana ꝙtinua. Alia
est q̃ ꝓportionat magis sinoche eo q: & si de colera fit: &
plurimũ ꝑ tertiũ exacerbet tñ: q: exacerbatio seu acensio
caloris eius: & tepor: & ẽt mãifesta mediãte artifici medi-
co sensitiuo indicabit eẽ de gñe sinoche vere ab aliqbus
& male. Nõ.n.fe.a circuitõe paroxismoꝝ in gñe seu i spẽ
ponit: ſz potius a mã & ẽntia: vt dẽm est ſ ꝑ q̃ ẽt est co-
gnoscẽda sic hõ ꝑ ꝓpriã formã: sicut docuit Ga. Et etiã
est curãda vt infra patebit: hec aũt ẽ causõ verus de gñe
tertiãe dicẽdus: nõ de gñe sinoche: valde.n.ãbo differũt
vt in mã & ẽntia q̃ est differẽs a ꝓdictis positiõe mẽ ꝑn
cipalr: vt in principio dẽm est. Interpolata.n.est in cole
ra putrescẽte extra venas: vt in carne & poris cutis. Cõ-
tinua vero ꝓportiõalis ẽ principalr in colera putrescen-
te in venis diffusis ꝑ corpus a corde remotis. Causõ ve
ro est in colera putrescẽte & multa in venis partiũ vi-
nantiũ cordis: vt in venis plmõis: casula cordis: ore sto
maci & in partibus epis ꝓprie: aut q: talis colere põ ac-
cidit tertiãe nõ diuersificãt ẽntiã eius accidẽtia: neq; cu
ram in spẽ: ſz solũ inquãto talis diuisio accñtalis est dca
Et cũ cã eius interior ex iã dictis fit nota exterior cã ei⁹
sacẽdus est q: est ꝙuersio regimis in oibus nõ nãlibus re
bus ad calidũ & siccũ. ¶ Signa cognitio tertiãe simpli-
citer & absolute ex iã dictis eius cãis assumit ex sui ẽn-
tia & accidẽtibus ꝓꝓijs: & circũstãtijs ꝙsimilibus. Cau
sa vero exterior est mãifesta saltim ex relatiõe astãtiũ vel
infirmi. Interior: q: colera gñata ex ꝑcedẽti regimie ac
cipit: & ex de corpore exẽtibus sue ẽntie quoq; cognos
cit a q̃litate coloris acutus & mordax & ꝓprijs accñtibus
q̃ sunt actiões lese & q̃litates mutate: vt est dolor capitis
plerũq; & q̃q; alienatio: vigilie: siccitas labioꝝ cuz bo-
tho: a pntib⁹ & fissura in eis oris amaritudo & siccitas ei⁹
& sitis vehemẽs ãgustia: ingetudo: & nausea: & in pluri-
bus siccitas vẽtris: q̃n supi⁹ colera tẽdit ad subcutãeas
ptes ex circũferẽtijs quoq; consimilibus & pari ẽt illis:
q: fit in ꝙplone colerica etate iuuẽtutis: forma corporis
tenui: ꝙsuetis in ea: & sic: & in dicta ꝙsimili tpe etatis con
stõne: & aere calidis & siccis: & mltiplicatio eius tũc tpis
q̃n accidit. Hec aũt signa dicta tertianã febrẽ indicãt eẽ
purã & verã adeo vt intãtuz a varietate succedat: inquã-
tũ aliqd eoꝝ deficit: vel aliqd admisceat eis. ¶ Cogni
tio aũt tertiãe pure & nõ pure ex signis distinguẽtib⁹ in-
ter eas hẽtur: q̃ sũt: quoniã in pura signa sũt pure colere
in exẽtibus appẽtia: vt q: võitus est colericus & citrius
intẽsus & spumosus: & fil⁹ egestio & vrina ignea & sub
tilis: & incipit paroxismus eius cũ rigore parũ durãte: &
cũ vomitu colerico. plm: & calor cito extendit de corpore
ad extrẽa adhuc frigida: & augumẽtat cito: quin vẽit ad
statũ & ẽ acutus mordax: citoq; resolui: & declinat cũ su
dore plurimo: vel tepescit absq; mãifesta euõne: vt q: cõ
suat in horis q̃tuor paroxismus q minor ẽ: & in duodeciz q
est maior: q; si addat eius additio fm plm pucẽs ẽ ad
horas septẽ. Et pulsus est velox: & frequẽs valde: in pri
cipio fuerit coartatus & incremẽta circuitus ipsoꝝ paro
xismoꝝ fuãtes fm ordinẽ. Tẽpus duratiõis vlis mo-
bi nõ extẽdit vltra paroxismos. vij. cũ nõ interueniat er
ror: imo q̃q; ꝙsumit totũ in vno paroxismo: & facit. & qñ
q; ꝙplet primũ suũ augumẽtuz & statũ in primo paroxis
mo: & aliũ declinãdo ꝓp subtilitatẽ & paucitatez mẽ: & in
vrina eius cito apparet digõ: vt in q̃rta vel tertia: & acci
dẽtia supius dicta sũt multũ intẽsa: nũc aliqõ signũ plõ
gatiõis ex his q̃ dicta sũt s existit. In nõ pura vero egri
tudo apparet: q ẽ: q: in exẽtibus flegma colere inuenit
pmixtũ valde. Et vrina citrinitatis remisse spisse sbe:mi
si oppilatio ꝑdicat: & poxismus eius incipit cũ horripila
tiõe durãte multũ: & calor tarde extẽdit vt puciat ad au-
gumẽtuz: & ad statũ: nec cũ eq̃litate vẽit: & ẽ obtusus vel
minus acutus hñs diuersitates: & tardius resoluit: & de
clinat cũ pauco sudore vel tepescit: vt q: cõsumat fm plu
rimũ in horis. xiij. & fm plus n. xxx. nisi addat s illas. q
si addat: eius additio erit vsq; ad horã suã q̃ est. xxvj. vt
Ga. dixit: & ex tũc qescit vel tepescit: dõec ꝙpleatur hore
xl viij. in duobus diebus ꝙplẽte: p⁹ quos icipiẽte fa die
ad faz exacerbatiõe mouet: & quãto magis plõgat ipsa
ẽt eius exacerbatio lõgior erit ꝓp subtilis ptis mẽ resolu
tionẽ velocẽ: & pinde vlis duratiõis tpis erit lõgius: vt
extẽdat vltra septimũ ꝓdũ plus & minus. Secũduz ꝑ
mixtiõez flegmatis diuersã. Et pulsus ẽ miorис velocita
tis & freq̃ntie. Incremẽta quoq; circuituũ inuasiõis or-
dinẽ nõ sũt fuãtes. imo q̃q; anticipãt: q̃q; postponũt
q̃q; eq̃lr inuadũt: ẽt in tpe vliũ vno. Et in vrina tarde
appet digõ: & in accña supius dicta erũt remissa. & inue-
nit ẽguitas capitis multa & subeth cũ oibus signis plurи-
bus plõgatiõis dictis. ¶ Cognitio vero ipsius interpo
late a ꝙtinua ex signis supius distinctis int eas sumit: q̃
possunt colligi ex ꝑcedẽti c ſ. Et breuiter sũt q ẽ: q: iter-
polata incipit cũ rigore & pũctiõe in cute in pmis diebus
in ꝓcessu vero cũ horipilatiõe fm ꝙriũ cotidiãe & q̃rtãe.
Et declinat cũ sudore copiosa & võitu. Et q̃q; cũ fluxu
vẽ. & vrina subtilis sbe & clare tincture. ¶ Pulsus vo ẽ ve
lox absq; eq̃litate. Cõtinua vero ꝓportiõalis ei nõ in
cipit cũ rigore nec horipilatiõe: ſz cũ tepe quodã extrẽoꝝ
& pulsus coartatiõe: & eius calor acutior est. Et accña di
cta tertiãe vehemẽtiora sũt q̃ in prima: nec tepescit cũ ali
q̃ mãifesta euõne. Et vrina turbida: & pulsus diuersus &
ineq̃lis: & est piculosior q̃ interpolata: vt in affo. Ꝙpo. di
xit: ſz minus q̃ causon ꝓp intẽsionẽ caloris in interiorь⁹
magis: & accidẽtiũ austeritatẽ ex malitie sue cãe & vici-
tate eius ad cor. Qui cũ sit duplex: ver⁹ & q̃ nõ ver⁹. Ve
rus q de flegmate falso fit in ꝑdictis ptibus putrescente
de vero: qui de colera putrescẽte in ꝑdictis ptibus fit: p
us signa põamus sumatiz: q: supius posita sũt dispsim:
q̃q̃ Aluc. velit ipsuz ex putrefactiõe nõ fieri q̃ arbitra-
tus ẽ ꝓp aptitudinẽ colere ad inflãmãdũ rõne sue ꝙplo-
nis: & rõne loci seu põnis in locis inflãmabilibus valde.
Si.n.san.id efficit: multo magis colera cũ possit multa
in corpore abũdare: put in causõe põit: & tpis sufficientia
adsit ad inflãmandũ. Et ſz ẽt possit: nõ tñ inflãmatio cor
respõdẽs sue nẽ intẽsiue: quẽadmodũ si ex ipsius putre-
dine fiat: & sũt talia signa: q: colere vnmis. i. acris & mul
te. Signa in exẽtibus sũt apparẽtia: & vrina eius ad vl
timũ gdũ citrinitatis puẽit: vt ẽ color capilloꝝ croci. Et
regimẽ ꝑcedẽs in acutis: & motus eius ad afflictiõez & al
ẽtiõnẽ caloris: & tepor est insensatus calor acutior ceteris

creſcens apud moram manus: cū predictis diminuit. Accidentia tertiane ſunt vehemētiora in eo q̄ in tertiana cōtinua. Ex quibus eſt ficcitas lingue ⁊ nigredo ſubſequens ⁊ multa ſitis: niſi tuſſis modice prouocata vt ℔ Ypocras. dixit in affo. Et pulſus erit maioris velocitatis: frequentie ⁊ inequalitatis in diuerſitate. Et ē periculoſior: maxime ſi in circūſtantijs cōtrarijs fiat: vt i cōplexiōe frigida ⁊ humida in pueritia ⁊ infantia: in ſenectute magis propter defectū nature ⁊ elongationē magnā ab ipſa. Unō ℔ Ypo. i affo. ℔ Darnus ē calor: ⁊ propter hoc ſenibus febres nō ſūt acute: frigidū.n. habēt corpus. Et alibi ſenes plerūq̄ iuuenibus minus egrotant. Si vero eis alique egritudines acute fiant moriuntur propter nature defectum nō valētis ꝓpugnare egritudini: nec tolerare anxietia excedētia conuenientia illi: ⁊ criſis eius ē cū trēore: cui alienatio ſuccedit: ⁊ hoc propter motū colere ō venis ad extra: ⁊ expāſionē ei⁹ ad ſēſibilia mēbra: vt expellat: quā trēmor ſequit: ⁊ quia in motu fumi reſoluūtur peccātes cerebr alienatio fit: que ſoluere dicit ipſū: eo q̄ cum alienatione fit expulſio materie ei⁹: aut cū vomitu aut fluxu vētris: aut ſudore: aut fluxu ſanguinis narium cū eis fuerit aſſociatum peccatū ſanguinis cui impetu colera preſtat ſimul cum febre. ¶ Signa vero cauſonidis nō veri: q̄ ℔ Hypo. dixit ſūt ſigna flegmatis falſi i precedenti cap. dcā. Et magnitudo febris ſitis ⁊ alioꝝ accēntiū pluſq̄ conueniāt flegmati tali in locis alijs putreſcēti: prout ſupra in capō generalis curationis eſt dictum: minus tamē q̄ ex facto ex colera ita vt ſolō ventris: ⁊ cāus appetitus minus i eo accidāt q̄ in colerico: ita q̄ ſi infantibus accidat abhorrēt mamillā. Et ſi quid de lacte ſumāt in ſtomacho coꝝ aceſcat. Et quandoq̄ eriſipila in facie accidit habentis ipſū que eſt cōmune ſignū vtriuſq̄: ⁊ cū addit fortior eſt i colerico: ⁊ in flegmatico magis perdurans. ¶ In cura tertiane duplex ē intentio: ſeu iudiciū: ſeu regimē cōe ⁊ ꝓpriū Cōe quod oī ſue ſpēi cōiter cōuenit. Et eſt quattuor: res Abſciſio cauſe. Alteratio feb. diete ordinatio: ⁊ accidentium correctio. Cauſe abſciſio in duobus conſiſtit: in digeſtione: ſeu adequatione: ⁊ ipſius euacuatione. Ad eā tionem complent medicine minoratiue: ſi in materia ſit multitudo ⁊ alteratiue reſidui. Alle minoratiue ſunt ꝓprie vomitus: quotienſcunq̄ colera ad os ſtomachi fecerit impetū: nauſeam prouocando: ⁊ maxime in principio paroxiſmi. Et ſi declinauerit ad inteſtina: quia mordicationē in eis fecerit cliſteria: ⁊ farmaca lenitiua ſuauiter ſoluentia abſq̄ motu ⁊ caliditate inducente ebulitionem in ipa ⁊ abſq̄ pōticitate: vt mirabolanorum ſunt: quoniā ipediunt digeſtionem in reſiduo. Ex cliſteribus ſunt que fiunt ex malua althee iuiuḃ radi. lilij pūis ſeueſtē: ⁊ oleo viol. ſucco ſicle: ⁊ paū ſalis. Ex lenitiuis farmacis ſūt ſimplicia ⁊ compoſita. Et ſimplicia ſunt aqua ordei: ſirup⁹ violatus ⁊ viole condite cum zucharo tamarindi infuſi i aqua de nocte ⁊ de mane colentur ⁊ diſſoluantur i eis ſyracoſt: aut tereniabin: aut aqua duoꝝ granatoꝝ ⁊ melli caſſiſi. cum aqua ordei: ⁊ infuſio pruneꝝ cū aliquo p̄dictoꝝ: ⁊ mucilagine pſilij. Auic. docuit eis adminiſtrari aliquid reubar. ad ꝓfortationē ſtōaci: quē predicta habent debilitare: nec ē curandū: ſi nō p̄ceſſerit digeſtio: cū calida ſit de ſe ſubtilis nature obediens: ⁊ ſecūdo ſit pauce quantitatis. Decoctio alubeleb cum tereniabin ⁊ paſſulis enucleatis ⁊ ſimilibus. Et compoſita ſunt que cōponuntur ex predictis vt aqua fructuum q̄q̄. Albo. illaꝝ doceat poſtponendam eſſe vſque ad ebdomodā: quodē quia ibi loquitur in ſe. cui⁹ materie digō ⁊ minoratio diſcrepet ab intenſione ſe. ⁊ infrigidando: cuius contrariuꝝ eſt hic. Et licꝝ generaliter dicendo oio oporteat vt poſtponatur vſq̄ ad ebdomodā. Illud eſt: quia cum ſoluat ⁊ infrigidet ſimul ⁊ humoꝝ ſoluendus ſit frigidus nō poterit aliquo modo ē digerens: vt apte minui poſſit ante ebdomodā per illam: immo cum ſit frigidus incrudabit ⁊ non minuetur: licet infrigidet feb. poſt ebdomadā vero datam ſe. infrigidat ⁊ materiam: ſi non minuat ſaltem leniendo ad minoratiōnem diſponit: ⁊ ex illis eſt flebotho mia: ſi cum peccato ſanguinis fuerit colera: ⁊ vria rubea fuerit ⁊ ſpiſſa: ⁊ virtus ⁊ etas conſenſerint: vel alia illi ꝓportionalia. Sed oꝝ vt prem ittatur in principio vſq̄ ad tres paroxiſmos: donec aliqua digō in humoribus facta fuerit ⁊ debita permixtio: q̄q̄ enim ſit minoratiua: ⁊ ꝓ iſde licet in principio poſſit cōcedi tamen propter peccatum ⁊ dominium colere: ne effremitet propter euacuationem ſanguinis: voluit Ga. vt in principio dittat: donec inſpiſſetur ⁊ permixtionem: cū ſanguine recipiat colera vt ſil euacuetur cū illo: nec oꝝ vt moueas i die periodi aliquid: niſi propter neceſſitate: deinde prouoces naturā cū diureticis frigidis: ⁊ rarifica poꝛos cum oleo camomelli no: ⁊ aquā calida: que ſūt alteratiue. In reſiduo adequationem facientes ſunt ſimplices ⁊ cōpoſite: ⁊ ſimplicel ſūt granata muza ⁊ acetoſa: ⁊ arācia ⁊ ſucci ipſoꝝ cuꝝ zucharo. ¶ Ex compoſitis autem eſt oxichachara: ⁊ ſirup⁹ acetoſus ſimplex omni mane cum frigida ſumptus: ſi aliud non prohibeat ante paroxiſmum per tres horas vel quatuor: ⁊ in proceſſu cum emulſione ſeminum frigidorum ⁊ diureticorum: ſi in inflatione intendatur ⁊ poſt ipſū per duas horas aqua ordei ſumpta: naꝝ q̄ iciſit illud hoc abſtergit ⁊ lauat. Quare poſt paroxiſmum etiam detur vel in ipſo ſirupus acetoſus de radicibus cum geleniabin fꝝ exigentiam cauſe: ⁊ breuiter omnia acetoſa. Inquit enim hypocrates: Ul̄ uerſaliter autem aceti acredo eos iuuat qui coleram bñt amaram: non autem nigram. Colera autem euaneſcendo in naturam flegmatis tranſfertur cū ab aceto retrahitur. ⁊ alterata adequata materia eius euacuatione plurimum complent medicine: que cum eradicatione illa euacuant: quales ſunt medicine lenitiue predicte in quantitate augmētate. ⁊ farmacie abſq̄ multa caliditate ſoluentes: vt reubar. maxime mirabolanorum citri. kebuli agaricus: alie ſecundum mixtionem materie: ⁊ quandoq̄ expedit illis aſſociare diagridium in robuſtis corporibus: ſit tamen certificatum: ⁊ mixtū cū ſirupo de nenufare de pomis ad frangendum caliditatem eius: deinde dabis diuretica frigida ⁊ calida temperate. ¶ Alterationem feb. complent frigida ⁊ humida interius ⁊ exterius: ⁊ per omnem modum appropriata ꝑut ſupra in capitu. generalis curatiōis ē dictū: ſūt.n. hac ſe. maxie neceſſaria: cū calorē naturalē ⁊ ſpūs diſgregēt: ⁊ reſoluat furia caliditatis ipſius: ⁊ inquietudinem corporis: ⁊ alijs accidentibus: quos reducunt ⁊ congregant. ¶ Quapropter Abohali iuſſit poſt paroxiſmum pedes in aquaꝝ frigidā mitti: ad quod etiam ſomnus adiuuat poſt cibum conceſſus: ſit tamē calida miniſtrata ſecundum cañ. prenotatos ⁊ ex appropriatis eſt andachocha: cum patiens tertianam ſumat tria ex folijs eius: aut granis ipſius quia alterabi-

tur circuitus eius se. ꝛ lingue arietis: ꝛ plantaginis radices tres cum vini. ℥.iij. vel. iiij. bibantur se. trāgule. i. tertiane: ꝛ sandali conferunt ei ꝛ cauſoni: ꝛ proprie albi: ꝛ cucurbi: ꝛ aqua ordei ifrigidatiua: ꝛ humectatiua eſt feb. ꝛ datur in calidiſ pura: ꝛ in frigidis cum apio ꝛ feni. panis ablutus eſt infrigidatiuus: ꝛ conuenit calefactis: neq; calefacit: neq; oppilat: ꝛ nenu. eripit caliditates a ſe. ꝛ ex illꝰ eſt vngula caballina: ꝛ proprie aquatica: ꝛ ſuccus plantaginis depurate in quantitate. ℥.iij. ante paroxiſmū p̄ horam ſicut dixit Diaſcorides: ꝛ tres pedes pentafilō cuz z. berbene contriti ꝛ reſidentes in greco antiquo per noctem ꝛ colati mane: ꝛ ſūpta colatura ante paroxiſmū per horam: ꝛ ſum expertus multotienſ in ſimplici ꝛ duplici. Diete autem ordinatio completur cum cibis: ꝛ potibus proprie qui in qualitate ſunt frigidi ꝛ humidi: iſipidi vel acetoſi: quales ſunt ex granis collectis: vt ex ordeo: ꝛ ſuccus eius: ꝛ ex pane abluto cum frigida pluries prout conſuetum eſt gallicis vel decocto in aqua cum zucharo: prout conſuetum eſt lōbardis: ꝛ hoc vt frumenti ꝛ fermenti ꝛ etiam ſalis: ſi ſit ibi caliditas extinguatur ꝛ ex cōdro vl̄ iri: prout conſuetum eſt ianuēſibꝰ ꝛ maxime in acutis ꝛ ī cenſuiſ: in quibus ſubtilia aduruntur. Quapropter ali qui far etiam miniſtrāt: quod reprobamus cum enim oppilationes non digerat: nec abſtergat: ſed potius augeat cuius contrarium debet cibus febricitantium agere: ſicut hypo. ꝛ Ba. monſtrauit: ꝛ ex fructibꝰ: vt ſunt cucurbita cucu. citru. pruna matura proprie iniube: ſeueſtē mora celſi ꝛ accite: granata acetoſa ꝛ muza: limones: arancia ꝛ melon. indus quandoq; eſt enim maximi iuuamenti in extinctione inceſſionis: ꝛ cū hoc quod paꝝ nutrit ꝛ ſoluit: ꝛ prouocat. ꝛ facit ſudare adequādo materiā: ꝛ alleuiando naturam a caloris incendio: quare confortatur ꝛ corporis ſuperfluitates alteratas vniuerſas extractiones mouēdo expellit. Et breuiter omnes inſipidi ꝛ acres non dulces quoniam in coleram cōuertuntur vt ſunt ficus: pue melones dulces: ꝛ ſimiles non vnctuoſi: quia ſunt etiam inflammabiles: ꝛ vere colere vt ſunt amigdale dulces: ꝛ carnes niſi rectificate cū mixtiōe granoꝝ. agreſte: ſucco limonum ꝛ ſimiliuz: ꝛ ex herbis: vt ſunt lactuca: portulaca: endiuia: atriplices: ſpinachia: blete: ꝛ ſimiles. Sint quoq; in quantitate pauca date: prout conuenit morbo. Tertiana enim in ſe febrem oſtendit: dixit Galie. Et proiō ad tenuitatem cibus eius tendat: ſed magis ꝛ minus: prout eius conuenit ſpeciebus: virtuti ꝛ ſtatui eorundē. Cū. n. ſtatum arbitraris propinquū: vt in ſecundo vel tertio paroxiſmus: ſeu die: vt q; in prima nebula alba appareat prima vel ſecūda die ſufficiant eis granata: lactu. pruna: ꝛ ſimilia: ꝛ potus aque ordei ſubtilis: ꝛ ſuccus granatoruz ꝛ vinum aquoſū plurimūq; liphatū poſt digōnē. ¶ Si vero rēanet vſq; ad periodū vel diē: quartū: quintū: ſextuz vel ſeptimū dabis kiſt ordei: vel ſuccū eius: ꝛ aquā ordei ſpiſſā cū zucha. Et cibū ex predictis fructibus ꝛ herbis ꝛ ſimilia. ¶ Si vero vltra plungabitur: procedas ad latꝰ eius groſſioris diete ſm plus ꝛ minꝰ: prout fuerit expediens illis. Et proinde dabis auiculas paruas extranea plꝰ loꝝ: teſticulos gallorꝝ nouoꝝ nōdū coeūtiū. Coeūtū. n. teſtes acquiſiuerūt infectionē ꝛ malū odorem a ſpermate Et ſi ſint perfectiores: veꝝ ē ī ſua ꝓpria actione gñonis: ꝑdiu ſūt viui: nō tñ ī nutricatiōis virtute: ꝛ cerebꝝ ipſorꝝ ſi nauſea nō ſit: ꝛ vitella ouoꝝ fc̄tiū alterata ī decoctiōe eoꝝ in aqua ordei: vel alia cū pr̄ūis: agreſta: vel grāil granatoꝝ ꝛ ſimilibꝰ: ꝛ cū hūectatione ipſaꝝ. Dz āt vt ī exhibitiōe predictoꝝ cū gradatiōe procedas: vt in pr̄icipio tenuiter: vt in augmēto tenuis: ꝛ ī ſtatu remiſſe cibes. In declinatiōe vero vberius. Et diſcreta q̄titas ſit: put ſupius dictū ē. Numerus quoq; cibationis ſit prout cōſuetudini conuenit niſi obuiet poriſmus: prout infra ī cura ſe. propria tertiane non pure dicetur. Tēpꝰ aūt cibationis ſit ex quo feces primi. ſ. cibi fuerint euāte ꝛ hora quietis cum qua cōſuetus ꝙtinet melius ē: ſit āt ante parox. horaz per tres vl̄ quattuor horas ad minꝰ ꝛ añ ſupuctū eius ſit pedigeſtus. Quod ſi nō docuit. Hipo. ipſū vōit cū tepida ꝛ aceto proprio. Ordo āt ſit vt lubrica premittat. Et modus preparatiōis: vt ſint decocta cū rectificātibus ꝛ alterātibus: vt ē dictū nō ſint aſſa neq; frixa: quoniam ꝙli pant: niſi expediāt ꝛ corrūpant: ſi in patella ſint frixa: ꝛ cū hec nutrimentū quartū pendant. In alijs āt rebꝰ nō naturalibus gueniētia: declināte vero ipſa ꝛ euacuata materia digeſta balneabis in ſemicupio dulciū aquaꝝ: ꝛ cuerataꝝ: quoniā reſoluit reliquas cū prouocatione ſudoris ꝛ infrigidat ꝛ humectat. Ad quod pꝰ ſudorē vngant cum oleo violato ꝛ roſa. ꝛ proinde nō intrēt ipſū cū labore: ne multis horā prolōget: imo egrediat velociter: deide ſi expediret reiterēt. Aſſelius. n. ē reiteratio quā prolōgatio more. Poſt quod cibabis cibis predictis nutriētibꝰ: humectātibus: ꝛ potabis vio aquoſo valde permixto aque plurime: qñ vinū tempatū hūores contēperat: ſiquid reſidui fuerit: mēbra perforat: caloꝝ naturalē excitat: vt colerā per ſudorē ꝛ vrinā expellat: ꝛ cū hoc mēbra areſca ifrigidat: ꝛ hūectat faciēdo aquā frigidā penetraſ. Cū pꝰ crisim ꝛ euacuationē remāſerit aliquid caloris inſeperabilis vel difficile alterabilis ſupereſt tibi: vt adminiſtres ſirupū aceto. cū ſuccis diureticis: in quo decocta ſe. radicum diureti. qui materiā iobedientē ꝛ corporis via diſpōit ad reſolutionē euacuationē facilē. ¶ Quartā rē ꝙplēt p̄dicta in ſuis caplis enumerata. Judiciū propriū cura tertiane eſt quod proprie vnicuiq; ex ſpeciebus eius debet. Aliud. n. debetur pure aliud ipure: aliud interpolate: ꝛ aliud ꝙtinue iter ſe. ſūt. n. adinuicē dīa quo ad alias res quattuor predictas in cura cōi: nō in ſpē: cū colera ſit peccās: vel in predñio vtriuſq; ſz m quāto propter additaz materiā frigidā flegmatis mixti illi. Quapp p̄dictis magis vel minus excedētibus in frigiditate ꝛ hūiditate: addita virtute alia ſuper illis propter ſubſtātiam flegmatis viſcoſam ꝛ groſſā. Sic pura equiſ ab exſcindentibꝰ cāz eā euacuādo: ꝛ digerēdo de predictis idiget frigidiſ ꝛ humidis puris: vel paꝝ in caliditate ꝛ ficci. excedētibꝰ ſaltez pp oppilationē ꝛ purgationē materie cū attractione: euacuatione ꝛ eradicatione. Et ex alterātibꝰ ſe. ſilr frigidis ꝛ humidis puris: ꝛ balneo predicto: qō vtriqz cāe. ſ. ꝛ feb. ē conueniēs ſua hora: vt potꝰ cōpletā digeſtionē: ꝛ ante digeſtionē perfectā: cuius materiā digerat inſpiſſādo: ꝛ ſudorē ꝓuocādo ipſā totā pp diſcraſiā homogeneitatē reſoluet: ac alteret feb. diſcraſiā: ꝛ multa ex eius accidentibus corrigat ꝛ emēdet. Et dieta ex cibis ꝛ potibꝰ p̄dictis frigidis ꝛ humidis puris cū maiori ſubtilitate: propter acumen ꝛ breuitatē ipſius. quanto. n. magis colera dīaſ: tāto magis acumē morbi ſignificaſ Ba. ait. Et nūerus cibationū iter poꝝ ꝛ poꝝ. ꝛ ſit triplex ſi ꝙſueuit. Nō pura vero illis frigidis ꝛ hūidis indiget pp dūuz colere: ſed

cibis se. Gracitantiu o dbt oppi. lare. sed oppidaoz tbl. lere.

minus propter additionem ⁊ permixtionē flegmatis ipi colere ⁊ cū addita virtute incidentiū abstergentiū: subtiliantium: aperientiū ⁊ soluentiū cū calidita. ⁊ sicci. tempe rata ⁊ ēt manifesta: qualia sunt radices cōes succi: ⁊ semia diureticoꝝ: ⁊ agaricus: turbit polipo. cartam⁹: ⁊ semina yrtice: assaꝝ sticados: centaurea ⁊ similia flegmatis solu tiua: ⁊ alterantibus se. frigidis ⁊ hu. min⁹ ⁊ balneo indi get p⁹ digōnē pfectā ⁊ declinationē ipsius. Ante. n. dis soluit crudū hūoꝛeꝫ ⁊ ihibitū totius coꝛporis reddit. Et cū putredo i putridū miscet subtile resoluit: ⁊ grossiꝫ di mittit. Et dieta ex cibis ⁊ potib⁹ frigidis ⁊ humidis mi nus cū additione subtiliantium: ⁊ aperientium cū calidi tate pauca ⁊ minoꝛi subtiliatione. Oꝫ āt vt ꝙsideres pro pinquitatē nō pure ad purā: ⁊ elongationē eius ab ea ⁊ se cundū illud diuersifica magis ⁊ minus excessū illoꝝ. Oꝫ ergo vt regimē ⁊ cura tertiāe pure sit cū predictis ⁊ eoꝝ plurimis. Nō pure vero cura sit cū miꝨantibus prouo catis cū aqua ca. decoctiōis anisi: ⁊ acce. permixto ante ci bū ⁊ p⁹ magis in pricipio poꝛris. ⁊ clisteribus cū aqua sti ca. arabici caricū: cēctaurea: succo sciole: melle violato: sale ⁊ oleo cāomellio: furfure ⁊ sale baurach. Et qñqꝫ addit cassia. ⁊ turbit ⁊ yerapigra: ⁊ agaric⁹ cum mā cepit digeri Et ex solutis ē aqua alubeleb propie cū residētia geleā bin: cū cassiafistula ⁊ cartāo: ⁊ qñqꝫ ꝙfortam⁶ ea cū deco ctiōe turbit ⁊ ex flebotomia: si cū peccato sit sāguis: ⁊ mi noratia: ⁊ cū digestiuis ex sirupo aceto. simplici pmixto cum geleniabi: aut ꝙposito cum radicib⁹: ⁊ p⁹ ebdoma dā cum virtute alioꝝ subtiliātiuꝫ sicut ē aqua fēicu. apij anisi: ⁊ decoctio absinthij: quod subtiliat materiam: con foꝛtat stomachum. Et si transierit ebdomadas duas: nō est malū dare trocis. de roſ minoꝛes. Si āt pꝛolōgabitur vltra nō excusaberis a datione trocis. de cupatorio ⁊ de coctionis eius. Et sirupi de succis herbaruꝫ: ⁊ sirupi ace tosi: dyacoꝛcotio: dyacumma: quoꝝ in antidotario nr̄o descriptiones inuenies: ⁊ cū calefactoꝛijs ⁊ cataplasmati bus enctionibus ⁊ ēplastis cū aperiētibus foꝛtibus: nisi colera vitellina ex actione fuerit generata. Quo casu cuꝫ frigidioꝛibus ꝙ in colera pura est procedendū: subtilian tibus tamen mixtis propter humoꝛum grossiciem: ⁊ mol lificantibus etiam propter viscerum tensionem: que su pꝛa in cura eoꝝ sunt nota. Cum ergo digestio appare at complete cuābis cum eradicatiōe: ⁊ hoc cū decoctione cupatoꝛij ⁊ endiuie cū reubarbaro ⁊ agarico pluerizatis ⁊ alijs compositis farmacis: que infra duce christo dicen tur. Et Albohali dixit. Foꝛtasse erit necessaria medicia fortis vno mō ⁊ debilis modo alio. foꝛtitudo nāqꝫ in eo quod euacuat humoꝛē viscosum: debilitas vero est in eo quod non euacuat plurimum vice vna: ⁊ illud est qꝛ vir tus multa simul non tolerat: sed deficit. Quare oꝛtet qꝫ fiat gradatio in ea pꝛout supꝛa in flegmatica diximus ⁊ talis autem medicina solutionem aggregat ⁊ digestio nem: ⁊ a virtute melius toleratur. Et est. M. turbit. ʒ. ſ. ⁊ plus secundum necessitatem: ⁊ scamōee pꝛopie alcufugi lib. i. ⁊ supꝛa illud. Conficiantur cum geleniabin: ⁊ bibatur: aut sumatur de agarico ⁊ scamonea secundum hanc comparationem: ⁊ conficiantur cum geleniabin predicto ⁊ bibatur: ⁊ ponatur in succo roſ: recentium: cuius quā titas sit. ʒ. i. ⁊ ſ. aut sirupo rosa. ⁊ bibatur: ⁊ hoc quia rēti net calorem scamonee: ⁊ consoꝛtat principalia ⁊ stomachū quēꝫ habent offendere: ne lesatur. Et dicta ex cibis ⁊ po tib⁹ humidis ⁊ frigidis dictis non tamen puris: sed mix tis subtiliantibus: ⁊ abstergentibus notis. Quare opoꝛ tet vt cibus sit panis cum cinamomo ⁊ aqua oꝛdei sit spis sa cum decoctione radicum: ⁊ pꝛopie cum acelcit in stōa cho: ⁊ quandoqꝫ cum decoctione piperis vi isopi: vel ca lamenti: vel oꝛigani ⁊ spice secundum necessitatē: aut a q̄ cicerum permixta ⁊ cum minoꝛi subtiliatione. Quare oꝫ vt cibetur cibis ex carnibus cum oleribus ⁊ fructibis dic tis cum feniculo: aneto ⁊ petrosi: ⁊ similibus gradatim ministratis in ꝙtitate continua secundum diuersitatem ipsoꝝ. Sitqꝫ numerus cibationum secūdum longitu dinem ⁊ breuitatem paroxismi: si enim sit longioꝛ. lx viij. hoꝛarum comprehensarum in duobus diebus non pote ris habere quolibet die innocue: quia oꝛtet vt in duo bus diebus semel cibes: ⁊ cibatio fiat in. xxviij. hoꝛa a pri cipio paroxismi: que est prima hoꝛa declinationis ipsius perdurans vsqꝫ ad complementum. xl viij. hoꝛarum: qō est. xij. hoꝛe ⁊ hoc si toleret virtus. Si vero non debꝫ vt reddas ad capitulum dcīm in capitulo generalis curatio nis. Si vero sit breuioꝛ: poteris cibare pluries secundum diuersitatem alienationis ipsius ⁊ longitudinem quietis Et cura quidem se. continue est cura interpolate iam di cte in iudicio comuni ⁊ absolute. Cum enim Gal. dixit tertianam vel triteam se. intellexit interpolatam: ⁊ cuꝫ hi po. veram dixit in affo. interpollatam maxime intellexit. Dixit enim tertiana vera in septem periodis iudicat lō gissima periodus autēꝫ maxime ⁊ pꝛopie debetur inter polate consequenter: ⁊ impꝛopie continue: vnde commē tatoꝛ subiunxit qꝫ illud facit dies in continuis: qꝫ period⁹ in interpollatis: quasi dicat continua tertiana facit seu cō plet septem periodos suos in septem diebus: sicut inter polata suos in. xiiij. Si vere sint ambe: differunt tamen inquanto: quemadmodum est dictum in continua supꝛa quod est quia in cura continue tertiane pꝛocedere oporꝛ tet cum illis tribus cōmunibus predictis ex abscindenti bus causam in digerendo ⁊ euacuando foꝛtioꝛibus: ⁊ ex alterantibus se. cum minoꝛi frigiditate: ⁊ extinctiōe ⁊ cū dictis cibi ⁊ potus similiter maioꝛi subtiliatione ⁊ cū ab stersiuis subtiliatiuis ⁊ apertiuis cum minoꝛi caliditate: si necessaria fuerit propter impuritatem ꝙ interpolata: ⁊ i canone multo magis: nisi in non vero: in non vero enim oꝛtet vt procedas cum euacuatione in principio cum il lis: que dicta sunt: ⁊ pꝛopie mucilagine psilij. Festinatio enim in ea melioꝛ est ꝙ expectare complementum dige stionis propter periculum acuitatis ⁊ mobilitatis mate rie: ⁊ positionem sui: cum materia eius sit disposita: quia subtilis peccans in caliditate superflua. Quare oportꝫ vt cum flebochomia si in vrina fuerit spissitudo: turbiditas ⁊ rubedo. Si vero ignetas pretermittatur omnino non enim infrigidabit: sed potius inflammabit: ⁊ cum dige stis ex sirupo acetoso pꝛopie cum emulsione seminuꝫ co munium: ⁊ seminuꝫ frigidoꝛum: ex lactucis ēdiuie: ⁊ poꝛ tulacis: ⁊ interius ⁊ exterius: ⁊ per omnem moduꝫ: ⁊ pa pauere albo: ⁊ cum alterantibus se. discrasiam cum infrigidatione potenti appꝛoximatis interius ⁊ exterius ꝙ om nem modum: ⁊ interius solutiua si calidum sit admistra ri aliquod frigidum: vt sirupum violatum de nenufaris vel pomis: ⁊ aquam seminum frigidoꝛum. Aut cum fri gide aque potu vsqꝫ ad sacietatem ⁊ pluries si non fuerit quod pꝛohibeat: ⁊ pꝛopie cum nigredo appareat in lin-

F. canone

gua. Si vero sit quod prohibeat: detur sirupus acetosꝰ vt supra capitulo generalis curationis est dictū: ⁊ cū sirupo de nenufaris: de papauere ⁊ de limonibus: ⁊ de melone indo sufficientis quātitatis. In pau. n. quantitate conuertitur in colerā dixit Auerois: ⁊ finaliter cū trocis. de cāphora: vel de spodio nō solutiuis si superfluat vēter Caueas tamen a superfluitate: qm̄ infrigidabit epar ⁊ p ducet ad chacesiam ⁊ idropisim. Exterius vero cum epithimatibus supra epar ⁊ cor ex sandalis: rosis camphora ⁊ similibus cū aqua coriādri ⁊ ros: ⁊ supra caput cū ēbrocis ex frigidis ⁊ somniferis epithimatibus ex extrodino cum lacte papaueris. Et enim eius materia est valde apta ad captum: quare oportet vt sollicitudo habeatur ō capite magis. Attendendum autem in hijs multum naturam corporis ⁊ etatem. In virtute enim fortis ⁊ iuuentute sunt concedenda. In debili vero ⁊ senectute nequaq̄ quoniam sunt causa extinctionis febris ⁊ caloris innati. Sed contra est: quod Auerois ponit. Inquit enim contra Galienum cum inquit: q̄ causon in sene maioris recessus est a natura q̄ in iuene: quod dictum impugnando dicit. Si ita est ergo fortiora conueniunt ei in cura: si cura per contrarium in equali gradu diserasie fieri debet vt ipse ostendit: sed hoc est falsum secundum hoc ergo ⁊ primum. Cui Galco respondit. q̄ non meminerit distiguere tanquam inexpertus. Auerois inter contrariū fm excessum seu gradum: ⁊ secundum effectum contrarium In sene enim patiente causonem compatio ad iuuenem maiorem excessus caloris febrilis: ⁊ proinde frigidus maioris excessus conueniunt illi q̄ iuueni non tantum secūdum gradum ⁊ excessum: sed secundum effectum: hec. n. seruant naturam paulatim extinguendo feb. super excessum: illa vero extinguendo vtrunq; simul humorē ⁊ se. occidunt: ⁊ cū correctione accidentium eius diligenti cū fortioribus dictis superius in capitulo generalis curationis. Et caueatur in eo superfluitas sanguinis nariū cum hijs que oportet: que dicta sunt: ⁊ infra christo dante dicentur: perducunt enim ad defectionem ⁊ inflammationem maiorem: ⁊ obseruetur anhelitus eorum cum oleis ⁊ cerotis. Ex oleis viol'. ro. ⁊ de amig. dulci. cum succo malue ⁊ atriplicis grassulis: ⁊ spinachiarum: ⁊ cera: nec partes pectoris permittantur spasmari. Et regas eos cū dieta vehementer subtili ex cibis ⁊ potibus extinctis dictis hic supra: si toleret virtus: cum status eius sit cibus.
Quod si timeas casum virtutis ex eo q̄ patiēs ex extuatione resoluitur plurimum ex hoc tunc oportet vt cibes vberius cum hijs que dicta sunt in cura febris syncopalis subtilis. Et si cadat appetitus propter intensionē discrasie calide ledentis virtutem sensibilem non solum in ore stomachi: sed in principio: vt in cerebro ob quam nō faciat stomachus: q̄ sibi necessarium sit vt petat cibum ⁊ turbato cerebro non patiatur cibari: oportet iuuari auxilio ibi tactoiab antiquis ⁊ a modernis ignoto: licz sit possibile quia rationabile ⁊ expertum est. Et est vt fiat collatiᵐ bonum ex gallia electa: ⁊ ponatur in clisteri: ⁊ injicia tur per anum trahetur enim per naturam: ⁊ nutrit. Juuatur eo modo quo est possibile ⁊ conueniens ad refocillationem virtutis ⁊ subsistentiam eius: donec resumat ⁊ reddat sensus vt cibum sumat: quo confortetur ⁊ vicat finaliter morbum: si curabilis est: quod possibile est ⁊ rōni conforme. Ordinaut enim natura in intestinis omnibus mesaicas venas etiam ⁊ in recto: vt manus epis: q. bus succuz predecocti cibi in stomacho traheret ad seipm̄ epar ⁊ conuerteret in sanguinem nutricationis sui gratia ⁊ corporis vniuersi: q̄ ipsi sua manitione trahendi illius necessitatem imponit. Si ergo illum trahit indispō naturaliter in quo multa manitio non existit: vt nō trahat succum colatum ex intestinis in corpore patiente causonem in quo non solum attrahens est manitio: sed etiam calor fortis: ⁊ sic etiam necessitas maior: ⁊ maxime cum succus talis sit mulcebris nature amicabilis: ⁊ quasi digestus: si etiam in exiccatis venulis hora estiua emulserint a se humores primes de genere colere attrahant quoq; secū succum facte per flebothomiam manute. Ob quod Galenus precipit in repletione intestinorum ex fecibus non ō
N3 bere fieri flebothomiam: nisi prius illis euacuatis: multo magis attrahant succum colatum mulcebrem in tam grandi necessitate adaucte: nisi natura ponat habere mētem vel non intellectum. ¶ Cum ergo traxerit epar per illas succum eius refocillatur. Et refocillabitur natura ad modum stomachi. Et si vere non nutriatur ex eo tan quam in digestione prima a natura predigesto: licet multum alteratus: ⁊ quasi digestus sit per artem: que seqnt naturam ⁊ perficit eam existens eius imago dōec reddat cibum q; sumat: vt confortetur ⁊ vincat: si curabilis morbus sit: quod equidem experti sumus in regina Sicilie dispositā dicto modo in quam iniectum colaticium per clistere natura retinuit: ⁊ post tres horas squiballa emisit nulla infectione ipsius apparente in ipsis deinde hūores colericos ardentes ⁊ fetidos: ⁊ sic reducta ad sensus petijt potum: a quo confortata est: ⁊ facta sana gratia saluatoris: qui sit benedictꝰ. In non vero extincta minoretur: ⁊ remittatur ⁊ incisiua. Et absterssiua multiplicent ⁊ intendantur: ⁊ regimen minus subtilietur. ¶ Deinceps medicinas compositas subiungamus. Confectio sirupi ad febrem tertianam puram. R. endiuie cum radice lupulorum epatic: cicoree: trifolij: lingue arietis acetose: lactucarum: ramorum portulacarum lenticularum aque ana. ℥.i. seminum cōmunium: ordei mundi ana pu. i. violis florum cucur. acetose ana. ℥.i. radicum fenicli. ℥.i. sedi. portulace añ. ℥.ß. corticū ci. ℥.ß. pruno. iuinbaz: sebesten: añ numero. xv. zuchari lib. i. ⁊ fit tabarzet: succi granatorum muzorum. ℥.ij. aceti albi. ℥.ij. ⁊ aromatizet cū sandallis albis: spodio ⁊ aqua rosa. Bos est. ℥.ij. in mane cum frigida in estate: ⁊ calida in hyeme. ⁊ ad continuam addatur nenufar: ⁊ ad causonidem camphora: ⁊ succus limonum. ¶ Confectio sirupi ad tertianam impurā
R. radicum quartuor cōmunium residentium i aceto ana. ℥.i. capillo. ve. squmanti ana. ℥.ß. endiuie cum radice lupulorꝫ: borraginis: ⁊ buglose: cicoree: epatice: melisse ana. ℥.i. ordei ciceris ana pu. i. liquiritie. ℥.ß. vio. ros. acetose ana. ℥. i. pruno. z numero. xx. zuch. lib. i. geleiabin ℥.iij. aceti predictarum radicum. ℥.ij. Aromatizentur cum sandalis: cinanomi: spodij ⁊ corticum citri ana. ℥.ij. Bos. ℥.ij. in mane cum calida. ¶ Confectio soluiua.
R. scamonee sextam. z. vnus in iuleb: ⁊ est commens pure. ¶ Decoctio faciens ad soluendum non purā
R. mirabolanorum citrinorum: ⁊ kebulorum: tamarindorum ana. ℥.ß. passularum enucleatarum ordei: ana pu. i. radicum quattuor: cassiefi. añ. ℥.i. fumiterre: solicu lorum sene ana. ℥.ß. buliant in lib. i. aque vsq; ad medie

item: ℞ calidā da ad bibendum in mane. Cōfectio ele
tuarij triafarmaci faciens ad coleram ℞ flegma: ℞ humo
res cōmptos ex eis. ℞. electuarij cassief. lib. i. agarici ℞ ru
barbari puluerizatoꝝ ana lib. ß. Confice simul: ℞ da ad
ʒ. ß. vsqꝫ ad. i. in aurora cū calida. Confice. electu. de suc.
ro. ℞ dyacatolicon. Rubea trociscata fm Nicolaum: vꝫ
tertianarijs: ℞ quotidianarijs cū rodosto mace i quantitate
quelane añ horā paroxismi data. Confectio troci. ō spo
dio solutiuorum conferentium patientibus tertianaꝫ. ℞.
medulle granorum citri enucleatorum. ʒ. iiij. ʒ. cha. tab
zet. ʒ. ℞. scamonee. ʒ. i. sextam bibantur. ʒ. ii. cum fra: ℞ p⁹
illud curetur cū prouocatione ℞ emulsione se. cōmunium
frigidorum ℞ si fuerit superflua inflatio maxima: vt in cō
tinua ℞ causone cum iam euacuaueris non est malum da
re aliquid de extinguentibus fortibus: vt sunt trocis. de
camphora: mucillago psilij: aqua melonis indi: ℞ sirup⁹
de limonibus: ℞ finellia. Alexan. dixit. Succus plantagi
nis deputatus in quantitate. ʒ. iij. ante paroxismum tri
bus vicibus sumptus liberat a triteo. ℞ sum expertus.

¶ Capitulum quintum de medicinis feb. melācolicaꝝ

Febris quartana est fe. accensa in melancolia
putrescente. Que quia exacerbatur per quar
tam dicta est quartana: vt in pricipio dictum
est: quemadmodum si per quintam ℞ sextam
dicta est quintana ℞ sexta de melancolicarum genere exi
stentium saltez quintana. Et ꝙ quedam ex eo erat inter
posita: ℞ quedam continua illi proportionalis: ℞ qualiter
dant dictum fuit superius. Et que erat etiam eius cau
sa: erat enim interior eius causa ℞ immediata melancolia
putrescens extra vēas: vel itra: nālis vl inālis ex adustiōe
generata: nō ex congelatione: cum rarissime fiat illa: nec
apta sit inflammari ℞ putrefieri. vt febrem accendat. Cū
que melancolia innaturalis sit ex se magis apta, putredi
ni quam naturalis: eo ꝙ caliditatem innaturalē in se ser
uauerit ex adustione: vel putrefactione febrem aliquā ac
cendere acquisitam: quemadmoduꝫ cinis caliditatē ignis
Et Galienus dixit: sitqꝫ maioris quantitatis ac malitie
quam natura regulate non possit: putrefieri potest apti⁹
ideo rō fit incipiens ℞ plurimum alium morbum sequēs
ac quia propter sui malitiam natura, inter venas ipsā su
stinere non potest: ℞ si naturalis sit cuꝫ sua ineptitudie ad
putredinem in venis existens contrarietatem habeat a sā
guine: ne putrescat: ℞ a natura in melius reguletur ꝙ ex
tra ideo plurimū interpolata est: ℞ raro continua: vt G.
dixit. Et quidem alios morbos quamplurimum sequi
tur: est autem febris putrida maxime multum prolonga
taque non solum in humoribus impressionem impressit
humidis: sed etam in membris solidis inflationem ℞ cō
sumptionem. Quapropter Galienus dixit. Febres cuꝫ
prolongantur minantur ethicam: vel se. multe ℞ diuerse
vt sunt inordinate vagantes propie in quarum materie
rum euacuatione natura redditur negligens propter di
uersitatem ipsarum disturbantium ipsam. Intenta enim
pluribus fit minor ad singula: quare remanent aduste ℞
incinerate: ℞ sic melancolia innaturalis multiplicatur ꝙ
druplicis speciei secundum speciem possibilem quattuor
humorum adustionem. Alia igitur erit sanguinea: alia
coleri. ℞ est plurimum: alia flegmatica: ℞ alia melancolica
℞ est minus: que est cum exacta occasione in putredinez
venerit se. accendit quartanam diuersam in specie secun
dum diuersitatem specierum melancolie. Alia enim est
in melancolia naturali putrescente: ℞ alia in melancolia i
naturali: que est quadruplex: ℞ sunt omnes inter se inui
cem differentes in esse: essentia: accidentibus atque cura
vt infra patebit. Unde hypocrates in pronosticis. Febri
bus inordinate vagantibus quare āt sūt future. Aut op
pilatio: ℞ grossicies splenis colligens ℞ multiplicans me
lancoliam vtranqꝫ cui putrescenti succedit quartana licꝫ
ipsa quartana raro euacuetur a splenis grossicie ℞ oppila
tione: plurimum enim succedit ei: vel cōicatur: vel sequi
tur oppilatio ipsa. ¶ Quandoque est ab apostemate ei⁹
vel cuꝫ eo: ℞ est malignior: perducit enim frequenter ad
ydropem ℞ perniciem: ℞ ex naturalibus dispositionibus
ad ipsam cum aliis si. circunstantijs. Est completio melā
colica naturalis ℞ corporis: vel inaturalis habitudo ℞ for
ma extenuata seu sicca etas senectutis: consuetudo in fri
gidis vel cali. siccis: tps aptum vere vel esta. regio consi
milis illis: ars fabilis: vel laboriosa: vita timida: seu tior
perdurans diu: ac etiam pusillanimitas. Inquit enim hi
pocrates. Timor ℞ pusillanimitas si diu steterint ad desi
dendum humores melancolicos faciunt. Et causa exte
rior media est in non naturalibus rebus: ℞ ci. ℞ po. mul
tiplicare habentibus melancoliam naturalem ℞ innatu
ralem: vt est propie panis opir⁹: lens: caulis caro bouia
hircina: equina: ℞ arietina: ℞ vaccina antiqua ℞ siluestriū
antiquorum: magis piscium ℞ auium magnarum: caseus
antiquus: ℞ caro salita: ℞ pisces saliti: ℞ similia. Et aque
grosse ℞ turbide: lutuose ℞ sulfuree: enec: ℞ similes sum
pte ℞ potate: ℞ ace. Inquit enim hipocrates acetum cole
ram ni. adiuuat ℞ procurat: quales etiam sunt acuti subti
les adustibiles: qui melancolie sunt cause: ℞ quia in ea ac
censa est: que tenere nature non existit: non obediēs cor
poris nostri nature ꝙ calorem naturalem esse dicim⁹: cū
sit illi oio contraria. Inquit enim G. calor naturalis cali
d⁹ est ℞ humidus: vl etiam positioni: vt hipo. ℞ G. dixit
in affo. Terminus vniuersalis ipsius si error non inter
uenerit erit ām vnius: si vero interuenerit erit anno. xij.
vt dixit Abo. Et ea ratione particularis paroxismus ei⁹
prolongabitur. xxiij. horis: in quibus erit addens ℞ dimi
nens secundū diuersitatē melācolie in quanto ℞ spē ℞ mix
tione cum colera ℞ flegmate: ℞ aliaꝝ causaꝝ corpalium in
hoc coopātiū dictaꝝ supra ℞ ēt extrīsecarum: ℞ cōmūiter
saluio: ē quotidiana propter quietis longitudinē ℞ accidē
tium priuationem ℞ lentatem: minus vero ꝙ tertiana
propter aptitudinem colere ad resolutionem prooter qō
longior est ꝙ illa. Et que ex ea salua est: vt quia sine op
pilationibus magnis ℞ apātibus fuerit: ℞ breuis prefuat
ab egritudinibus melancoli. vt epilia: ℞ mlia: ℞ etiaꝫ libe
rat: cū terminentur i quartanam: vt dixit Abo. ℞ a spaſ⁹
de repletione. Inquit. n. hipo. in affo. A quartanis non
habitis nō valde spasmatur: ℞ cum fuerit talis termiatur
plurimū p resolutionē ℞ sudo. naturaliter: ℞ in particula
ri poxix. ℞ maxie cū inaturalis ℞ calida fuerit mlia: ℞ quā
doqꝫ p varices ℞ emorroi. ℞ maxie cū mlia fuerit natural
vnde hipo. mlicis varicibus aut emorroidibus inatis bo
num ℞ quandoqꝫ per disinteriā maxie cū inaturalis fue
rit mlia: vnde hipo. mlicis disinteria superueniens bonū
℞ quādoqꝫ per scabiē nō possit mliaꝫ inaturalē extra cor

febris quartana raro est continua, sed plurimum
est interpolata et eadem alios morbos quamplurimum
sequitur, est autem febris putrida maximè, multum prolongata

pus expellere: sed deriuat ⁊ trāsmittit ad cutē: que ē mē-
bꝝ ordiatū p eā ad receptionē superfluitatū coꝛporis toti
us: vt aut ga. Que vo ē longa ⁊ cū oppilatiōibus magis
perducet frequēter ad stōaci defectionē ⁊ ipis: ⁊ cassū ap-
petitus: ⁊ idro. ⁊ pernicem magis: ⁊ si cum apāte fuerit:
vt dictū est: ⁊ qñqꝝ ad lepꝛā propter diffusionē abūdantis
mlie inaturalī in habitu vniuerso. Signa quartāe inter-
polate pꝛius dicemus: significāt āt ipsā inuentio causarū
antecedentiū predictaꝝ: ⁊ cōicatiua accidentia: qō ē: quia
precedēte regimine melācolico ⁊ circūstantia dictis inue
nies egestionē melācolicā ⁊ vnā glaucaꝝ in primo ⁊ au
gumēto: nisi apud statū: tūc. n. propter digestionē acqui-
rit rube. ⁊ spissitu. ⁊ i declinatiōe fit nigra: ⁊ cū mouetur
ad exacerbationē inadit cū frigoꝛe: sed in pumis diebus
puo ⁊ in subsequēubus maꝝ pꝛopter hūoꝛis grossi diem
qui nō potest moueri statī: vt subito deferaī p ꝓsibilia mē
bꝛa nisi calidi fe. subtiliet in duobus dieb⁹ accēf: sic dcū
ē in flica: deinde calor eius extenditur tarde vt peruenat
ad augmentum ⁊ statū pꝛopter hūoꝝ grossi. super quem
calor de facili ꝓpehēdit sicut nec igis super signa grossa
licet citius q̄ i flica: ⁊ tardius q̄ in cole. pu. ⁊ pinō calor
dū extēdit: vt totū ꝓpehēdat cor⁹ cū oꝛipilatiōe ꝓcedit
⁊ ē frigoꝛi mixtus: put i quotidia. ē dictū: vt ex eo quidē
diserasia inequalis ⁊ diuersa in mēbꝛis proueniat: que ē
cā doloꝛis ⁊ ꝓfractionis magne: adeo vt videāt ossa frā-
gi: ad quod adiuuat in illo fortis mēbꝛoꝝ ꝓmotio adeo
vt frigoꝛe frēdeāt dētes pꝛopter tractionē nature ad pīn
cipia ⁊ motū ipsius ad expellēda noc tia: nō tñ sicut in flī
ca. Et perducit illud ad visus debilitatē pꝛopter multam
euapoꝛationē fūoꝝ ad caput sicut accit in accēsione ligno
rum viridiū: ⁊ grossoꝝ perturbātiū spūs aialez i cerebꝛo
⁊ sensibilē ⁊ motiuū: quaī etiā motus fit debilis pꝛopter
fatigationē ipsius: in expellēdo illos ꝓmotione mēbꝛoꝝ
Cū ergo peruenit ad statū calor eius acutio: est q̄ i flica
min⁹ tñ q̄ in colica: nisi in mlia innaturali accēf⁹ existat
Et deinde ōciat cū sudoꝛ plꝛ: ⁊ ꝓpꝛie si melācolia inatu
ralis sit: vt superius ē dictū. Ista vt in. iij. hoꝛis i febꝛē-
do deficiat: ⁊ pfecte quiescat ⁊ hoc in quartana interpo
lata ex mlia naturali. Et pulsus ē paꝝ durus ⁊ diuersus
magnus velox ⁊ spissus lz in pꝛincipio sit coartatus ⁊ in ve
locitate ⁊ in spissitudie nō diuersus sicut i quotidiana. Et
sistoles velociꝛ dyastole pꝛopter putredinē que mūdifi
caī apud declinationē. Et est signū perfecte distictiuū in
ter quotidianā ⁊ ipsā. Si vo sit ꝙtiua signa causaꝝ añce
dētū ex signis: ⁊ circūstātijs inuēis foꝛtioꝛa. Exacerba-
bitur ꝙtinue: ⁊ de. xl. in. xl. magis: ⁊ exacerbatio foꝛtioꝛes
ē caloꝛis: nec incipit cū frigoꝛe seu oꝛipilatiōe: nec decli
bit seu tepescet cū sudoꝛe aut alia manifesta euacuatiōe: ⁊
accidētia eius alia sūt foꝛtioꝛa. Signa vero q̄rtāe ex me
lācolia innaturali ⁊ flica sūt añcessio flicaꝝ febrū: ⁊ cum
incipit frigus añdit maius: ⁊ caloꝛ ē obtusio: q̄ aliaꝝ ina
turaliū. Et sudoꝛ in declinatiōe tardioꝛ ⁊ minoꝛ q̄ inna-
turalibus. Et vrina grossioꝛ ⁊ duricies pulsus mioꝛ: ⁊ si
gnant eā ⁊ ꝙsimiles circūstantie. Signa vero q̄rtane ex
mlia sāguinea: sūt añcessio signoꝝ sāguinis ⁊ febrū san-
guineaꝝ. Et incipit cū minoꝛi frigoꝛe: ⁊ caloꝛ eius est me
diocris: ⁊ declinat cū fluxu sāguinis: vel sudoꝛe. ⁊ vrina
est rubea spissa: ⁊ etiā signāt ipsā ꝙsimiles circūstātie. Et
signa mlie colerice ex adustiōe colere sūt anteceſſio signo
rum dñij colere rubee: ⁊ febrū eius. Et cū inadit incipit
cum minoꝛi frigoꝛe ⁊ oꝛipilatione maioꝛi: ⁊ caloꝛ cito as-
cendit ⁊ est acutioꝛ: ⁊ cito declinat cum sudoꝛe copioso: ⁊
vrina est colerica valde subtilis: ⁊ pulsus velocioꝛ: ⁊ fre-
quētioꝛ cum minoꝛi diuersitate ⁊ inequalitate ascendit: ⁊
concurrunt cum ea circumstantie consimiles. Et signa q̄r
tane ex mlia naturali aduſta sunt signoꝝ pꝛecessio dñij
mlie egritudinum mlicarum. Et cum mouetur ad paro
xtismum incipit cum minoꝛi frigoꝛe: ⁊ caloꝛ citius ascēdit
⁊ magis equaliter: ⁊ est acutioꝛ q̄ in melancolia naturali
non aduſta: ⁊ citius declinat: ⁊ cum completioꝛi sudoꝛi: ⁊
vrina est magis tincta ⁊ subtilis in principio. Et pulsus
est velocioꝛ: ⁊ spissioꝛ cum minoꝛi diuersitate ⁊ inequali-
tate existens: ⁊ concurrunt cum ea circumstantie similes.
In cura quartane duplex est regimen cōmune ⁊ pꝛopꝛi
um. Commune est quod ei in vna quaqꝝ sui specie ⁊ ma
teria communiter conuenit. Et est quattuoꝛ res: prima
abscindit causam: secunda subalternat se. diserasiam: tertia
ponit studium in virtute ⁊ vita cum regimine cibi ⁊ po-
tus: ⁊ aliarum non naturalium. rerum quarta coꝛrigit ac
cidentia. ¶ Prima res completur dupliciter: digestiōe
scilicet ⁊ euacuatione. Digestione vero complent medi
cine minoratiue si in materia appareat multitudo ⁊ alte-
ratione residue prima sunt clusteria ex lenientibus ⁊ ab-
stergentibus notis in principio. Deinde cuꝝ solutiuo ali
quo educente de mlia absolute quod infra saluatoꝛis di-
centur presidio. Et ex communibus melancolie absolute
est agaricus: sed illud post digestionem ante enim est p̄-
sumptio ⁊ introductio erroꝛis: ⁊ pꝛopꝛie in quātitate mli-
ta ministratus: ergo addatur q̄ sit pauce quātitatis. Cō-
sideretur tamen si sanguis sit abundans in eis ⁊ pꝛopꝛie si
melancolia naturali ⁊ sanguinea tūc enim flebothomet
⁊ extrahatur sanguis secundum necessitatem: aliter autē
flebothomia nocet cum debilitet ⁊ incrudet cum euacu-
et contrarium melancolie ⁊ dissoluat humoꝛes: ⁊ trahat
illos ad exteꝛioꝛa. Et vomitus leuis in principio ⁊ foꝛti-
oꝛ in pꝛocessu factus ante: ⁊ post cibum subtiliatiuū ⁊ ab
stersiuum ex accetosis ⁊ acutis quacunqꝝ die: ⁊ maxime
in die poꝛisimi: ⁊ in principio eius vt est aqua decoctiōis
seminis rafani: ⁊ sirupus aceto. potatus ante poꝛisimum
per hoꝛas duas vel vnam. Et deinde cuꝝ aqua multa ca
lida que securitatem facit nocumento rigoris ⁊ frigoris ⁊
a nocumento acuitatis rerum premissarum pꝛopter feb.
Talis autem vomitus ante poꝛigmum factus vt dixit
Abo. quicunqꝝ humoꝛ sit alleuiat poꝛisimū aut eradicat
quasi dicat: dato q̄ humoꝛ peccans sit ineptus ad vomi
tum q̄ mlicus: quare iussit hipocrates in afoꝛismo edu-
cendum esse inferius non superi⁹: tanta tamen est vōt⁹
talis virtus in euacuatiōe ipsius q̄ si assiduē aut miꝛat
si multus est ⁊ indigestus: aut eradicat ipsum si paucum
ē ⁊ digestus: assiduatione. n. ipsius hūoꝛ mlicus iept⁹ dis
ponetur ⁊ trahetur superius vt educatur per ipsū. Et ci-
baria lenificāta ante cibū sūptū: ex fructibus ⁊ herbis. vt
ficus ⁊ carice pūa cū ēdiuia, ꝓpꝛie: ⁊ alijs oleribus lēifi-
cātibus ꝓpꝛie vt boꝛago: buglo. lupuli: fūiter. ⁊ sicla hic
n. i lenīēdo natūā ⁊ minoꝛādo materiā melācolicā abso-
lute ꝙueniētioꝛa sūt potionibus. Quot si oporteat vti cis
eligas leuioꝛa que cū lenificatione soluāt ⁊ humectāt abs
que caliditate ⁊ siccitate multa ꝙfoꝛtēt stomachū: vt ē mā
na ⁊ succus cranatoꝝ dulciū expꝛessoꝝ cū pulpis: cassiaf.
cum aqua liquiritie cicoꝝ ⁊ alubleb. ⁊ geleniabin: ⁊ abo

tigmatum: ⁊ dyabuglossatū ⁊ dyasene ⁊ similia. Et si au
tē digeat attractiuis mistrētur i q̄titate pauca. Et cū eis
misce. liqui. viol. ⁊ passulis: ad refrenādū siccitatē ⁊ iuuāt
cū hoc euacuationē: ⁊ diuretica: ⁊ puocātia sudorē absq;
fortitudie vt sē seia cōia cū an⁹ fen⁹ ⁊ aq̄ ipsoz: ⁊ radicuz
cōiuz fortia ⁊ calida nocent exiccando. educūt. n. subtile ⁊
grossū exiccatū dittūr. Alteratie: digestie deiceps mini
strāde i adequatiōe residui sūt medicie simplices ⁊ 2posi-
te. Et ex simplicib⁹ sūt predicte ⁊ 2similes aq̄ p̄dictaruz
ipaz: ⁊ aque geleniabi: ⁊ sirup⁹ acetosus simplex cuz ea
Et ex 2positis sūt 2posite ex eis ⁊ alie q̄ infra deo duce, di
cētur: q̄ sint date ātē poz. p tres vel q̄ttuor horas digesta
mā p duas: vel tres ebdomadas ipsā oz euacuare p̄dict
medicis lēitis attractiuis simplicibus ⁊ 2positis i quātita
te augmūtatis absq; multa caliditate ⁊ supflui. ytutis: ⁊
attractiōis: qm̄ resoluit sbtile: ⁊ p̄ter egredit grossū: vt su
pa capitulo d'melāconia ē dcz. Melior ē ergo secūda-
tio multitudie: vt cū digesseris p duas: vel tres ebdoma
as des solutiuuz p̄dictū moderatū in q̄titate: deide rede
as si oz ad digōnē p illud tps ⁊ deinde ad euacuatiuū: ⁊
hoc q: q̄quā sit salutifera nec pniciosa vt quotidiana tū
q lōga pp hūoris grossiciē oz p iterualla purgari pfecta
digone non expectata vt vnica i forti digone purget, ppē
cāz p̄dictā. Et q: a natura meli⁹ tolerat: vt supra i tertia
nā pura ⁊ quotidiana ē dcz. Cūq; appeat, plōgari vltra
ebdomadas q̄ttuor docuit Raf. dari troci. de absinthio
cū sirupo ace. vel aq̄ cicer. Sz dices q̄re citi⁹ docuit mi-
nistrari trociscū i q̄rtana quā i quotidiana pp, plōgatio-
nē ⁊ abbreuiatiōis gr̄a cū lōgio: sit q̄rtana vt iā ex dictis
appet. Et pinde si trāsierit vltra q̄ttuor ebdōadas nō di
a poterit, plōgari vt, pide expediat ministrari trociscos
Poterea vt quid troci. ⁊ nō alias medicias. Respōdit
Halco ad primum dicens: q; termin⁹ dādi troci. ē termi
nus seu tps plōgatiōis ipaz pp cāz iferi⁹ assignādā: vt
q; ex quo icipit, plōgari sit dādi. Tal' āt ē duplex: quidā
cōis ⁊ quidā ppr̄ius. Cōis ē duplex: quidā i acutis ⁊ est
40. dierum. est. n. 40. finis acutaz ⁊ pmā crōicaz, put di
m. y. Alli⁹ ē i crōicis ⁊ ē p⁹ āni 2pleñtū. Est. n. eis termi⁹
sz motū ⁊ ifluctiā solis qui i āno vno finit vt dixit Bal.
Termin⁹ ppr̄ius ē diuersus sz diuersitatē febriū i seipis
Tal' āt ē duplex: vn⁹ ē termin⁹ tpis statuti sz plz vnicui
que eaz vt i acutis absolute termin⁹ dādi sit p⁹ .14. dies
Inquit. n. hipo. i affo. Acute egritudies i. xiiij. diebus iu
dicāt i quotidiana p⁹ septuagita dies: ⁊ i q̄rtana p⁹ ānuz
vt supra dictū ē. Alli⁹ ē termin⁹ regularis sz q; se. tā acu
ta q̄ crōica pōt min⁹ vel āpli⁹ prolongari: ⁊ illud pp di-
uersitatē causaz hūtiū prolōgare que cū eis pñt 2uenire
vel nō. Et hoc mō i tertiana pura terminus dādi eos est
post duas ebdōadas: i quartana post quattuor: in quoti-
diana post qnq; vel sex vel quattuor: ⁊ illud p respectum
ad naturā hñtē tolerare ipsā seu lōgitudinē eius: sicq; i
lōgis vt quotidiana: ⁊ q̄rtana dicēte Ba. Rari sunt diu
turni morbi de gñe flatis vl' mlie. cē. dat q̄q; infra t̄minū
statutū sz plz eis nō vt plōgētur cū de se naturaliter lō-
ge sint: sed vt infra illud terminētur seu a lōgitudie mitiat
Ad fam dixit q: tales morbi seu fe. sūt duri ad digerēdū
quod prolōgatio eoz demīrat. Et proide medicia ōbilis
ministrāda nō ē i eis cū i ytute nō proportionet eis: imo
ortis virtutis vt forti infirmitati fortis medicia occurat:
vt hipo. dixit in affo. ⁊ Ba. Tal' āt ē trociscata vel i eli
2fecta cū in ea ingrediātur medicie fortis virtutis ⁊ sba
lit nō ytualiter tñ: quēadmodū i sirupis decoctiōibus
in quibus virtus i proprio sūo existēs fortior est q̄ i trāſ
lata in aliō p decoctionē: ⁊ proide troci. ⁊ elaria sūt mini
strādi: tñ t̄mino ⁊ tpe ex quo febres icipiūt prolōgari. Fi
naliter āt pfecte digesta materia eradicabis cū farmacijs
appropriatis simplicibus ⁊ 2positis q̄ infra dicēt. Fina
liter balneabis in dulci eucrata qñ resoluit residuum di
serasiā alterat ⁊ hūectat: ⁊ proide non sudet multū: p⁹ qō
dabis assā vel tyriacā cū vio: ⁊ magis i mūca ⁊ flegmati-
ca: qñ resoluit: ⁊ 2 fortat aut mitdatū medie de assa ō sul
fure: dyapipeōr: ⁊ similia: de elarijs nō assidue sed in sin-
gulis diebus tribus vel quinq; nec festiēs cū eorum ali-
quo añ digōnē: qñ si dederis tyriacā: aut aliq̄ eoruz añ
digōnē 2pones q̄rtanā: cū quartana: ⁊ fortasse attrahes
egritudines alias: ⁊ propie in hyeme. Et illud: qñ tunc
dissol. ⁊ ñ disol. ad qō aduuat dispō hyēs q̄ supfluita. ml
tipli. ⁊ sua frītate vetat solui. Cuz igr̄ dissol. mouet hūo
res per cor⁹ vt serap. dixit: ⁊ abo. ⁊ per corpus fluer facē
Et bōis hūoribus illū pmiscet paz qui eos mutat i suaz
nāz: ⁊ si rēanet i vno loco parit febrē magnā vehemētem
plus q̄ oz: ⁊ si rēanet i duobus locis acquirit duas se. me
lācolicas ⁊ si sit in tribus locis tunc forte faciet tres: ⁊ tūc
solicitudo tua sit de epate ⁊ splene. Sz dices 2cessisti ty-
riacam i egritudinibus neruoz frigidis ⁊ humidis añ di
gestionē: quare vo i quartana vetas cū sit ex materia fri-
gida: ⁊ sicca: ⁊ si mīus dissolutia. Rñdit Halco. d. q; egri
tudines neruoz pauce sūt materie ⁊ eñaliter frigide: ⁊ hu
mide quā tyriacā dispōit: ⁊ 2sūit nō dissoluit: ⁊ egritudi
nes alterat: nō itēdit. Quartana vo ecōtra se hz q; nō fra
ē vt illa: ⁊ si fra eius materia sit cū hic magis ē coadunata
i quartana nō diffusa sicut illa. Et propterea magis ē apta
dissolui ex colere tyriace ⁊ se. ignitiōe: Illa vo diffusa ma
gis digeri: ⁊ 2sumi apta. Et vōtius fortes ⁊ clisteria acu
ta cū p̄dictis: ⁊ alijs i craditiōe ipsius 2uenictia ⁊ puocā
tia tpata: fortia. n. nocēt excitādo materiā ⁊ corpus. Alte
rationē febrilis discrasie 2plēt tpate fra ⁊ hūida ex medi
cinis interius ⁊ exterius ām oēz modū appropriatis: qua-
les sūt ex herbis sicut ēdiuia propie crisolocāna: ādacho
cha ⁊ similia que cū sua tpie 2ferūt febrili discrasie ex qua
cūq; sit materia. Et iterdicat valde frigida vt ex herbis la
ctuca: qñ tiet ex ea ifrigidatio nimia: qō nō ē inētū i cdi
tia. Et ex fructibus sicut melō idus: qñ tiet ex eo pp ve
hemētiā prouocatiōis igrossatio sāguinis ⁊ icrudatō hu
moz: qō nō ē inētū i melōe dulci. Et sicut pfica: qñ tiet
pmixtio putredinis: ⁊ illud nō ē inētū in pomis maturis
granatis ⁊ alijs. Quod si timeant predicta pp excessū ca
liditatis vel accētia excusatō nō sit ab eis mlceāt eis cali
de tpate qui sūt sicut liquir. cap. ve. passul. zuchaz album
⁊ rubeū: ⁊ mel. qñ lz 2ferāt febri iquātū febris ē calida: ⁊
sicca: nocēt tñ mlie: q; fra ē: ⁊ pinde alienāt: ac ēt oia exic
cātia cū nocēt fe. ⁊ cāe. Quod si siccas oz ad digōnē ma-
terie ⁊ diuisionē ac apertionē oppilationū vti vt ē sirup⁹
aceto. misceant eis hūectātia: vt aqua bugloſe: boraginis
liquir. passu. ⁊ huiusmodi. Et ex 2ferētibus ex propriecta-
te ē calendula: lauēdula: ⁊ ptes locuste: ⁊ decoctio eius: al
sa: ādacocha: cuz ex eis bibūtur quattuor folia seu grana
alterat peryodus eius: ⁊ lingue arietis radices quattuor
cū bibunt vini. z. iij. ⁊. ʒ. ⁊ semen rafani: cum vino curat
eam ⁊ cancer marinus curat eam. Rocha 2fert se. quar

tanis: nigella resoluit: ⁊ prohibet febres flegmaticas ⁊ melancolicas proprie. ¶Regimen vero commune in cibis ⁊ potibus ⁊ in alijs sit ad caliditatē tendens ⁊ humiditatem. Et qualitas autem ⁊ temperies omni lapsui conuenit: ⁊ materie cuiuscunq; speciei: vt Ga. ostendit: qualis est in cibis ⁊ potibus euchimijs superius dictis: que maxime in se has quattuor aggreget proprietates. ¶ Prima vt non incrudet: immo sit cruditatem resoluens: que proprium est ex melanconia: ⁊ proinde debet esse ex facile digestibilibus. Secunda est vt non sit ingrossans: immo subtilians grossum eius ⁊ proinde subtiliatiuam habet virtutem. Et tertia ē vt non sit ventris ⁊ viscez constitiua ⁊ oppilatiua: sed solutiua ⁊ apertiua: ⁊ proinde premittātur carice cum endiuia: vel cappares cuz aqua cicez: ⁊ semina lenitiua. Et quarta est vt sit boni sanguinis generatiua: ⁊ proinde dicta est euchimia. Uel breuiter cibꝰ eiꝰ sit panis mūdus pulli ⁊ galline iuuenes ⁊ pingues aues parue: perdices: fasiani: caro ānual' agni hedina: columboz nouoz nō valde pinguiz ⁊ ouа recētia ⁊ sorbilia: ⁊ pisces petrini parui ⁊ mediocres squamosi ⁊ marini. Et ex herbis borago ⁊ buglossa: ⁊ endiuia. Et ex granis ordeū ⁊ amilū: ⁊ farina cicerum ⁊ similia. Et ex fructibus cappares: poma dulcia ⁊ odorifera: granata dulcia ⁊ muza: carice vue passule ⁊ passate amigdale: piee ablute: ⁊ fistici: ⁊ consimiles. Et potus sit vinū albū vel rubeū maturum ꝑtenter limphatū: ⁊ proprie cū aqua buglosse: boraginis vel ferea: qz splen resoluit. Et qñq; mellicratū ꝑditū propter debilitatē stomachi ⁊ epis ac fastidiū ac ō bilitatē digestiue que ē accidēs cōe febribꝰ istis. Aer quoque sit tēperatus in quo locētur isti ⁊ quiescāt: nō mouеā tur nisi delectabiliter ⁊ suauiter in die quietis. Exercitiū ⁊ proprie laborioſū maxie quartanarijs nocet: ⁊ corporis ⁊ aie si vero ibecillis fuerit nil prohibet diebus intermedijs ad exercitia consueta transire. Sōnus quoq; superexcedat vigilias inaniantur superflua: ⁊ introducātur cibi ⁊ potus iuuatiui predicti quātitate tpe ⁊ ordie mō ⁊ artificio limitatis. Et ē qñ vt dixit Ga. Quartana se longam oñdit alijs magis diete ordinatio in sba ꝙtitate continua cibi ⁊ potus debet esse ad grossicie tendēs quatenꝰ valet egrotū sustinere vsq; ad statū: ficq; debēt vberiꝰ nutriri. Et ex nutribilioribus dictis in pncipio: deinde gradati minuere ꝑz successionē augmēti ⁊ status. Et i declinatione vberrime ipressa siccitas ⁊ ꝙsūptio hūectaſ ⁊ resūaſ vez qz ꝙtigit mlīa paucā esse ⁊ subtilē qñq; ⁊ ꝓinde ipsā quartanā abbreuiari ifra mēsē vt i tribꝰ ebdōadis: q̄ sunt diez. xx. Qui periodus ē ꝑz hipo. ꝙpletis lz i acutis tpate oz ꝓcedere ēt subtiliare ipsā quatenꝰ natura imitaſ magis ꝓtra ipsā. ⁊ eius materiaz vt cito digerat ⁊ resoluat: ⁊ sic breuis ⁊ a superius dicto ꝓlōgationis periculo eximatur: vt superius ēt i quotidiana ē dictū. Sed hoc vsq; ad predictū terminū septianaz triuz q̄ si illo aduenīēte non cesset redīr oz ad igrossationē pp cāz tā dictā: nec ꝓcide sequetur nocumēntū venerātiū dyatritū cū adhuc sit quartana vsq; ad tūc ⁊ a sui pncipio ꝙstituta i quo augmentū cibus nō fallaz ē sic i augmēto: vl' statu egritudinū acutarū. Et nihilominus reductō sit paulatina. Et q̄titas discreta sit ꝑz naturā ifirmi ⁊ qualitatē morbi vt sit paz ⁊ frequēter datus cibus idigēte multo pp siccitatē morbi. Sz qz debiliter digerit oz illū ptire multum ⁊ frequēter daſ nisi obuiet superueniens poxiz. Sit quoq; fm etatē: tps regionē ⁊ consuetudinē: ⁊ similiter modū sicut hipo ā suis affo. ostendit. Et ordo ē vt premittantur lubricātia vē trē vt supra ibidem dictū est. Tēpus āt dādi cibū est: vt in die paroxismi abstineat a cibo: per dic̄ horā lucis intelligamus horam duodecimā si toleret virtus: Cū. n. digesto in talibus sit debilis magis q̄ in alijs febribus eo q̄ a calo ⁊ hūido fiat: precibare oz ante paroxismū diutius q̄ in alijs quatenus in longiori valeat esse digestꝰ vt superueniente paroxismo ventrē inueniat vacuū: sic i q̄rtana debet esse longius: in tertiana breuius in quotidiana mediocre vt est dictum. Si enim vacuū non inuenit iuxta hipocrates in affor. subtrahere oportet ipsum ei subtrahatur natura prefocat sub materia prefocabitur magis sub cibo delectabili sibi. Et conuersa ad eum delectabilem sibi dimittet pugnam ⁊ tamen non digeritur vt conferat: sed corrumpetur ⁊ addet ad paroxismum: ⁊ accidentia eius prava efficientur intendendo postponaſ ergo ex tunc hoc vsq; ad quietem vel declinationem si vsque tunc valeat tolerare. Quod si virtus non toleret: vt quia sit colericus sufficit tunc parum de cibo ante poraz tantum vt digeri possit: in diebus autem quietis intermedijs cibetur tunc: ⁊ totiens quotiens fuerit consuetus: ⁊ artificium preparationis sit vt preseruet humiditatem naturalem non minuat vt superflua assatio ⁊ figura. ¶ Accidentia vero corrigenda in ipsa que ad quartam rem pertinent sunt splenis dispositiones maxime cum principaliter patiatur in ea: ⁊ proinde principaliter est obseruandū ⁊ procurandum cum rebus ipsius euacuationem: duriciem: ⁊ oppilationem remouentibus confortando quemadmodum in colericis studiosius procurandum est epar ⁊ maxime in acutis. Et in flegmaticis stomacus: vt Auerois in suo coll'. dixit. Et quia ad oppilationez splenis sequitur quattane prolongatio. ⁊ maxime: quia ad eam augmentatam debilitas epatis ⁊ stomaci sequitur q̄ appetitus deficit ⁊ digestio: vnde cibum bonum ⁊ potum predictum non valeas sumere cogitur maluz recipere augmentatiuuz opplonis ipsius. Et propter eius malitiam in digestione expedit non solum splenem: sed etiam epar ⁊ stomachum procurare: aperiendo ⁊ confortando ne superfluitates abundantes in corpore recipiant in seipsis quibus in operationibus: ⁊ appetitu eorum vltra modum ō ficiant: quod in longis morbis est valde verenduz: vt hipocrates i suis rettulit affor. ismis qualiter autem fiēt hec superius in prima sectione est dictum. ¶ Regimen vero proprium quartane debitum est quod proprie vnicui que speciei eius ⁊ materie conuenit: post cōmune eniz aliud debetur quartane proprium ex melancolia naturali facte. Aliud ei que facta est ex melācolia naturali. Et cura huiusmodi sit quadruplex. Aliud eniz quod debetur vni ⁊ aliō quod debeť alteri: ⁊ aliud iterpolate: ⁊ aliō cōtinue. Et ē q̄ ꝓpū a cōi nō dāt in spē sed i quāto. Sit ita que cura seu regimē dictū licet omnibus sit cōe ꝓprium erit vel conueniēs magis quartane ex naturali mlia cum ei equalia ꝓprie vel temperate calida debeantur ⁊ hūida eo q̄ a sāguie sit decisa sicut grossū ⁊ feculentū ipi: ⁊ pide ē q̄ ē sapiēs de nā tpamēti ⁊ eq̄litate ipsius. sāguis. n. inter hūores ē tpatior ⁊ nature gueniētior. Ga. ait. Et magis ꝓpriū ei ē vt ꝑparatō seu nature lēificatio fiat ꝓmit?

cum aqua iuleb ⁊ penidijs: ⁊ cum administratione gele
nabin: ⁊ zucharo ros. nouo: ⁊ consimilibus. ¶ Et in fine
duarum septimanaꝝ minoretur cum decoctione fumi-
terre: passulis epithimi: deinde digeratur materia cum
gelenabin in syrupo acetoso cum aqua boza, buglose: ⁊
passularum. Cum ergo digesta est egritudo bonum e
rit flebothomare: de basilica prout est dictum. Et admi-
nistretur vomitus supra cibum cum fortitudine: ⁊ cliste
ria ⁊c. Et medicine euacuantes cum eradicatione vt sūt
epithimum: ⁊ agaricum: stichados: lapis armenus: ⁊ la
pis lazuli ablutis: mirabol. nigri: ⁊ pillule eorum: ⁊ suc
cus floxum ectharee cum syrupo mellino: ⁊ fortassis est
necessarius elleboꝝ niger: ⁊ alterātia remisse mistrabis
⁊ dieta magis grossa cuꝝ predictis sit diuturnior. Quar
tane vero ex mlia innaturali cum sit magis calsa pp cali-
ditatem relenatā ex adustione: regum ꝓprium debituꝫ
ab eqlitate declinare ꝺz a caliditate ad frītatē tpatā: ꝺnt
ñ fm diuersitatē spēꝫ mlie. Si ergo fuerit ex adustiõe
nālis mlie regñ eius ꝓprīū ꝓpinquū est illi: sz si fuerit
cum sanguis adustiõe minuet cuꝫ floia ex basilica. Et cū
euãtione deinde subtilia cum eo in quo ponūtur mūdi-
ficātia sanguīs cum tpamēto: ⁊ frītate pauca: vt ē sucha
ra: bedeguar: borago: bugloſſa fumusterre: ⁊ mir. kebu
li: ⁊ alterātia sunt minus frigida. Et qz hec cito recipit
curā tenuior sit dieta. Et si ex adustione colere erit melā
colia regimē eius est ꝓpinquū: vt in primis lenificatō fi
at: cū violis: aq̄ lactis syrupo ros iuleb; ⁊ cassiaf. ⁊ tama-
rindis: deide ꝓcedat ad digōnem cū his q̄ subtiliant: ⁊
incidūt: vt est syrupus ace. cum aq̄ fumiterre: endiuie cri
solocāne: ⁊ andachoche. Digesta vero mā post vnam
ebdomadam purget cum decoctiõe de epthimo: ⁊ fumo
terre cum miro: citri: ⁊ nigris: ⁊ sene cum aq̄ lactis: ⁊ la-
pide lazulo ⁊ armeno: ⁊ alterātia sint ad frigiditatez ma
gis declinātia. Et dieta cibi ⁊ potus magis attenuatiua
⁊ magis frigida: ⁊ hñectatiua. Et balneū aq̄ dulcis tpa
te calide est et cōueniēs in fine: ⁊ sessio in ea. Et si ex adu
stiõe flegmatis fuerit necessaria lenificatio lēificet in pri
mis cū decoctiõe polipodij: ⁊ turbit: deinde addat parū
agar. ⁊ digerat residuū cum syrupo ace. de scibus: ⁊ gele
nabi dōcc mānifeste digerat mā: ⁊ deide cūet pꝰ tres eb-
domadas cū p̄dictis in q̄titate maiori. Et cū miro. keb.
amb. ⁊ belericis: cū ꝙfortāt. stōacū: ⁊ cū oleis mūdificetur
vt eꝫ: ⁊ ꝓducet si oporteat vōitus cum syrupo ace. i quo
sit virtus sinapis: ⁊ elli albi: immo erit neccariuꝫ vt in po
tu ꝺef ellius niger: nō albus: qñ in etate nostra est prefo
catuꝰ vt dixius in suo ca. aut virtus elli in rafão: aut ra-
sanus cū dispōne si nō timeat virtutis debilitas: ⁊ alterā
tia sūt minus frā: ⁊ dieta mediocrīt grossa: ⁊ in fine bal
neabis vt supius dictū est. Et cura ꝓprie q̄rtane ꝙtinue
est cura ipius interpolate iā dicta: ꝺns ab ea i quāto: nō
in spē vt s in quotidiana ē dictū. Et est in ea decliatio ab
eqlitate ad infrationem illis q̄tuor ꝺz eē magis pp fortī
tudinē: ⁊ adherētia se. Sic in digōne eius mistret syru-
pus ace. cū scibus ⁊ gelenabi cū aq̄ de radicibus eqli. Et
mioratiõe mē ipsius cū ꝓprijs misc̄tur viol. tamaridi ⁊
silia. Et floia in hac est magis ꝙueniēs pp ꝙphēsionem
mē eius in vēis. Et subtiliatio regis maior cū miori licē
tia in carnibus pp brevitatē. Sirupus ex inuētiõe nostra
efficax: ⁊ exptus ad q̄rtanā colicā quo curauimus ples ⁊

vnū qnq̄ginta ānoꝝ q passus fuerat eā ānis q̄ttuor. ℞.
calēdule: lauēdule pinpinell. lupul. quinqz foli. trifolij:
lingue arietis: cap. ve. endiuie cū radicibus boragis: fu-
miterre: radicū bugloſſe vtriusqz: ⁊ floxum earum: cico-
ree cpatice: bedeguar: q̄rcule maioris ⁊ mioris: capro-
rum recentium: ⁊ corticum radicum eorum: corticum ceis ta-
mariſci: scolopēdrie cū radice: añ. ℥iiD. j. viol. floꝝ bo-
ana. ℥. ij. prunorum: seuestē: ana. ℥v. sene cuschache thi
mi: epithimi: anisi: fe. ana. ℥. 5. liquir. passularum: sticā-
dos ana. ℥. 5. ordei mundi. p. j. seminum cōlū: corticum
citri: ana. ℥. ij. squinānti. ℥. ij. quinqz radicū cōium residē-
tium in ace. ℥. ij. p̄dicta buliāt in aq̄ lib. vi. vsqz ad medi
um: deinde colētur: ⁊ colature addat succi bugloſſe suc-
ci pomorum dulcium ana lib. j. ⁊. 5. Et dissoluantur in
eis zucharī lib. ij. ⁊ mellis ros. lib. 5. aceti predictarū ra
dicum. ℥. iiij. ⁊ aromatizentur cum sandalis. ℥. j. gari. li-
gnaloes ana. ℥. 5. dosis est. ℥. ij. mane cum tepida. Et ser
uato p̄dicto regie cum digesta mā apparuerit purgetur
cuꝫ pillulis: de lapide lazuli: ⁊ de epithimo ⁊ fumiterre
⁊ est efficax si xp̄s voluerit. Alium syrupum generalez
ad q̄rtanā oppilatōnem splenis ⁊ oēs egritudines melā
colicas que s̄ ca. de soda descripsimus. Et pillulas effica
ces cap. de elleb. Sirupus laxatiuus ad q̄rtanam fm de
scriptionem. Andromaci in antidotario suo magno cō-
ueniens post digestionem mē. Curat enim in bina assū
ptione ⁊ sumus experti ipsum. ℞. calēdule: lauēdule: pi
pinelle bugloſſe domestice: ⁊ siluestris lupulorum: boza
ginis scariole cum radice calamēti: cicoree cpatice: bede-
guar: camedreos: camepitheos capparorum recentium
cum radice ana. Ali D. j. agarici. ℥. j. polipodij. ℥. ij. anisi
feniculi ana. ℥. 5. seuesten prunorum: ana. ℥l. papaueris
albi: violis: florum boraginis: liquir. sticados arab. ana.
℥. 5. passularum enu. lib. j. 5. ordei mūdi. p. ij. seim com-
munium. ℥. ij. radicum feni. sparagi: ⁊ bausli: añ. ℥. j. suc
ci bugloſe dome. ⁊ siluestris depuratorū ana li. j. ⁊. 5. se
minis aceto. p̄tulace ana. ℥. 5. aceti fo. lib. 5. succi po-
morum dulcium lib. j. aq̄. lib. ij. Stent oia ista in aq̄: ⁊
succis p̄dictis simul p ꝺiez ⁊ noctem: deide coquant cū
facilitate vsqz ad ꝙsumptiõez medietatis: postea colētur
⁊ colature addātur mell. dispūati li. ij. ꝺyabotanici. li. 5.
Et in decoctiõe eiꝰ buliāt in pecia rara: epithi. solicloꝝ
sene añ. ℥. 5. elli nigri repssi cū aceto aur. ij. lapis lazuli
loti cum aq̄ bugloſe vicibꝰ. ℥v. aure. j. croci. ℥. j. la. arme-
ni repssi secūdum artem. ℥. j. 5. lignaloes: gar. ana. ℥. 5. sā
dal. citē. spodij ana. ℥. ij. gallie mus. corallorum ana. ℈. ij.
dos. ℥. iiij. cum calida in aurora. Est. n. efficax in quarta
na mlica. Si vero fuerit colica: loco mellis pōat ℥uc. li.
j. ℥uc. viol. lib. 5. succi endiuie depurati. ℥. iiij. ⁊ in decoc-
tiõe addat mirob. citri. ⁊ nir. ana. ℥. j. Ba. inquit sanaui
plurimā gētem a quartana: dedi. n. eis in potu pꝰ digō-
nē solutiuū. deide ōdi in potu succū absinthij: deide ty.
Et dico assa ⁊ pip sumpta cū aq̄ calida sangla sūt mua-
tiua valde qñ appet digō ⁊ puenit status. ℨtē pillule ex
pte fm indeum ad ipsaz. ℞. tyriace noue: ⁊ mirre electe
quātū suff. ad ꝙfectiõez tyria. ⁊ informa pillulas de qb
sumat patiēs. v. ieiūo: stōaco: ⁊ pꝰ vini haustū bōi: oi die
āna por. sumat. i. cum incipit frigere: ⁊ aliqd addunt ni-
gellā ⁊ assa. ¶ Dōtō expta ad q̄rtanā: ⁊ ē Archig. ℞. fe.
liqr. zinzi. ana. ℥. j. buliāt in optio v o vsqz ad ttiā ō quo

sumat patiens omni mane ciatū.j. Et ex exptis ē vinū decoctiōis dyptāi :7 ex ellijs exptis sm Micholaum est dyaciminum: mitridatum:7 musa:7 reqes :7 ꝙfectio ō musto dulcis. Cōfectio ellij ex inuctione nr̄a ꝙferēs se. q̄rtane 7 cibus egritudibus mlicis. ℞. dozonici: macis been albi:7 ru. cymini curati: cynamomi: ana.ʒ.ij. spice: gar. ana.ʒ.ij. se. acetose: bugloſe:7 me lisse se. tamariſci: ana.ℨ.ij. folioꝝ roſ. sandaloꝝ magagir. lignialoes: ana ʒ.ſ. floꝝ boraginis 7 bugloſe: ana.ʒ.ij. croci.ʒ.ſ. ossiuꝝ ō cozde cerui.ʒ.ij. Confice cum sirupo de cortice citri radi cuꝝ feniculi decoctis in aqua distillata scolopēdrie 7 suc co pomoꝝ dulcium: ana eq̄lium partium: zucchari tabar zet qō sufficit. Et adde ambze crude.ʒ.ſ. folioꝝ auri. nu mero.x. Et est exptum p xp̄i gratiam.

Alienus ait si deinde, quintana aliqua est se. prout.y. dixit in epidimijs cum ait qō septe na est ,plixa:7 nō est mortifera:7 nona est lō gio: ea:7 nō est mortifera: supple q: ē lōgio ris quietis. Quartana est deterio: febrium eo q̄ fit ante ptisim 7 etichā. Et in hac se q̄rtana p̄cedens multum ,plongata fuit q̄ humozem diminuit:7 sic facta fuit quin tana:7 eā sequit ethica. Et q: hec cōsumit etiam ex se hu mozes: ideo cam sequet in quintana. Ait inquam Ba. Ego nōdum manifeste vidi circuitionem hāc. ſ. qntanā neque alia quidem vlterius quartana. ℣ Si ergo nun duꝝ vidi eam manifeste non vidit. Et quia Mipp. eam posuit nō negauit: ſz potiuſ affirmauit: cum positio eius sit certa q:.y. diuinus: dicendum est ergo nec p̄mittēduꝝ de eius cauſ ipsarum signa 7 medicinis. Febris ergo q̄ exacerbaꝫ p quintam diem dicta est. ypo. quintana:7 q̄ p sextam sextana:7 p septimam septenam:7 q̄ p nonam nōa. Accidētaliter tñ sicut de quotidiana tertiana:7 q̄rtana est dictum: nō essentialiter:7 illud q: cā eius 7 pro pzie quartane interio: hūoralis 7 immediata a q̄ essentia sumit 7 spēm nō est in nā quinta seu in humoze quinto a mā quartane spē distinctis cum nō sit dare illum in co: poze. Dēs. n. humores nāles siue innaturales: ad spēs q̄ tuoꝝ reducunt iam dictas. Sz est mā melācolica ex adu stione creata plin flegmatis vitrei grossiozis inf humo res q̄ nō efficit ipam pp sui spēm 7 inquātuꝝ melācolica ſz p suam quātitatem 7 substātiā magis. Cum. n. fm suā spēm febrem facit cum q̄ptitate sua sufficiēte: si q̄ nihil ef ficiaſ fm H. q̄rtanam se. accēdet: fm cum ex aduſtiōe ꝙsu mēte:7 exiccāte facta fuerit pauca 7 grossa pp q̄rtane lō gitudinem trāsient in quintanā quēadmōꝝ flegma vitre um facies quotidianā cum denenerit vt sit paucum 7 ḡſ sum vt est crudum qui est grossio: eius ps poxismū facie bat tertianum vel q̄rtanuꝝ: vt supza in quotidiana est di ctum. Et quoꝝ si ꝙtingat ipam mlicam mām ex aliq̄ cā superexcrescere 7 abūdare redibit ad circuitionem q̄rtana quēadmōm colera cum abūdat facit poxismū quotidia nū oī die inuadēdo 7 exacerbādo:7 alia nō: vt q: sit du plex 7 triplex: motus. n. talis 7 circuitio nō inest huic se. ab humoze a quo substātiam 7 spēm hñt cum sit sōm:7 mā eius ideo cum sit accidētalis oz q̄ ab aliquo acciden te insit sibi:7 hec quātitas:7 est grossities eius :7 ,pinde raro:7 est raro visa nō frequēter sicut circuitio aliarum. Sed dies q̄re pauca colera :7 grossa suam circuitionez p tertium nō dimittit vt trāseat in q̄rtanam quēadmōꝝ flegma:7 mlia:7 cum ēt sanguis sit paucus sic mōꝝ syno cum nō pmutat in prodicis interpolatis. Rñdit Falco illud equidē cōuenit colere pp aptitudinem eius ad mo dum maiozem quā in alijs humoribus sit. Et illud a ca liditate: cui quātitas modica nō contradicit in retardan do nisi multum adeo q̄ si mixtionem recipiat: etiaꝝ in se ipsa humozis alterius grossi:7 frigidi: vt est in citrina:7 vitelina: vel ex aduſtione grossitiem vt est in aliqua vi tellina prassina 7 eruginosa suum motuꝝ ,ppzium nō di mittit. Caliditas enim vincit in ea:7 prevalet incitando 7 cōmouendo eam' cuius ad motum ,ppzium paucitati 7 grosſiciei quam acquisiuit ex illis in retardādo ipsam ex illo 7 in sanguine illud cōuenit eo q̄ locus sanguinis est in venis. Si ergo cōtingat in eis cozrumpi illud non est nisi q: multe quantitatis existit quem nā regulare nō va let: qō oñdit q: in venis magnis est corruptio eius cū sy nochaz facit: si. n. paucus sit nā bene regulabit 7 corriget tanquam filium: sed cum sit multus in loco cordi ,ppin quo synocham faciet febrem nō periodicaz nec interpo latam:7 ,ppze cum totum insimul cozrumpitur ibidem a natura simul totaliter derelictus ob quam causam ēt si extra venas cōtingat pzeter nām effundi vel corrūpi:7 i alijs paruis venis extremozum vnam cōtinuam etiam a principio vsqz ad finem febrem accēdit. Et quidem cuꝝ fiet quintana ex mlia que materia fuit quartāe dōec suf ficientis fuerit quātitatis nūc facta pauca 7 grossa pp lō gam putredinem 7 aduſtionem ipsi⁹: q: raro est humoz paucus:7 grossus quem nā nō regulet nec deuēiet in pu tredinem ,pptera raro fit:7 alius alijs. Ob quam cām nō incōuenienter H. dixit se ipsam nō vidisse manife ste idest frequēter: nec alia vel quarum cā interioz hūo ralis nō est putrida materia meācolica quintane diminu te magis 7 ingrossata pp aduſtionez putredinis in quin tana. Sz H. cum eas inter ordinate vagātes cōpzehen derit pp tarditatem motus 7 contingētie raritatem illa rum cām duplicem assignauit: sed transitionem humo ris in alium p aduſtionem vt dictum est: quēadmodum sanguis putrescēs in mliaz 7 colerā trāsit :7 diete delictū trāsiōis humoris in alium: cām ,ppriam dare oz quintāe Delictum vero diete sextane:7 alijs subsequētibus assi gnare: nō. n. hec ex humoze generato ex trāsiōe fieri pos sunt: eo q̄ natura humoris ad tātam paruitatez ad redu ctum atqz grosſiciem regulare consuevit aliter ne in pu tredinem incidat' quinimo prius resoluet ipum ex corpo re vel digeret: vel manifeste expellet. Signa sunt oium aliarum precedens quartana:7 alia febris longe:7 mor⁹ 7 circuitiones dicte. Et cura quintāe in epidimijs est p pinqua cure quartane'7 flegmatis aduſtione: differens: tamen ab ea: quoniam in hac indigemus rectificatiōe re giminis:7 subtiliatiōe diete cibi:7 potus maioꝝ:7 quia breuis est ,ppter paucitatem materie. Et quia oportet in citare naturam cōtra ipsam digerendam 7 resoluendam licet propter grosſiciem ,plongantem oportere videatur regimen ingrossare ne deficiat virtus. Et quidem cum sit contrarietas inter hoc docuit Albohali hanc viam:7 dietam esse tenendam: nec cum alteratuis frigidis esse curandam ipsam:7 alias ne resolutionem impediat:7 ē quia cum febris ipsa nocumenta nō faciat accidere in vir tute subtiliemus regimen:7 faciamus aliquandiu absti nere infirmum:7 vt ieiunio ad incitandum naturam

ad mām digerēdam: ⁊ resoluēdam. Et si virt⁹ debilitat ex eo alio tpe succurram⁹ cum cibatiōe: ita vt cibemus: cum eo cuius nutrimentum est bonum: facilis digōnis nec est in eo additō materie nec ingrossatio. Et de curō nibus magis ꝙferēdis ad resolutiōem mē ipi⁹ē vōit⁹ cū ello scie rasani: ⁊ rasāo ⁊ scie elli: ⁊ scie atriplicis ⁊ uuce vōica ⁊ digō cū oximelle squillitico: ⁊ eñato de de cū peris ⁊ p⁹ ipam cū balneo: ⁊ mistratio tyriace ⁊ aliorum similum supradictoꝝ: ⁊ tunc ꝙfert sudare sup medicias ⁊ balneū absq; mistratiōe hūectantium predictoꝝ. Ille ergo p̄missis p ordinem vt est dictum sanabit patiens si ipe voluerit q sit benedictus.

¶ Ca. sextum de medicinis se. pestilētiosaꝝ: ⁊ eoꝝ q̄ ex genere sunt illaꝝ.

Superius dictum est q̄ si putredo ab epidimia seu pestilētie aere in hūoribus corporis sit impssa se. in putredie tali exūs pestilentia dicet: cū. n. triplex sit morboꝝ genus. s. diuersus vndimialis: ⁊ epidimialis: vt cōmētator: innuit G. ⁊ Alexandrin⁹. Diuersus morbus ē q ex malitia regiminis puenit: qui cū in diuersis hoīb⁹ sit diuersus quo ad diuersas res nō nāles: ⁊ cibos ⁊ potus magis diuersos generabit morbos in eis q̄les sūt febres dicte tā supius: ⁊ alie egritudines multe. Vndimialis est q ex aliqui b⁹ dispōnib⁹ aq̄ vel terre gñāt: ⁊ egētibus cōmorātib⁹ ibidē put ꝓprie vt dixit Abo. sicut neapolitanis plūmis podagra pp hūiditatē ꝛre ⁊ hansteritatē ipsius. Et eoꝝ ghusdā nigredo dētiū pp aq̄ salmastrā. Et sicut ianuēsi b⁹ tusses: ⁊ catarri messanēsib⁹ ēt pp borealitatē terre ipsoꝝ ꝛre in via p̄uisiōis ianuēses circūdāt veste eoꝝ colla: ⁊ guttura ⁊ vtūtur papauere: ⁊ messanēses corādro ⁊ silamo. Epidimialis est q a murtōe aeris in q̄litate vt sōa gñāt. Que sic notificat Cōstātinus. Vl Morb⁹ epidimialis est morb⁹ subito multis simℓ eodēq; tpe ingruēs hoīb⁹. Ex quo inē eos differētia notat: dixit. n. q ē morb⁹ ingruēs subito ad dūaz vndimialē q plib⁹ sil vēit: nō tñ subito sz paulati: ⁊ hoc pp debilitatē impmētis cāe fortōris. n. ipressiōis ꝙstat eē aerē q̄ ꝛra ⁊ aq̄: dixit. n. G. maxime alterās aer ē dixit quoq; mltis simℓ eodēq; tpe ingruēs ad dūam morbi diuersi q nō ē mltis simℓ: neq; in eodē tpe accīt sz diuersus in diuers hoīb⁹ ⁊ tpibus. Talis aūt mutatio in aere epidimicū faciēs ipsuz vel pestilentez triplicit accīt: vno mō a cā mānifesta vt a mutatiōe tēporis plm vl vni⁹ ⁊ magna vt ypo. in. iij. aff. oīdit cū sz ipsum annus sanus sit cū tpa sunt moderata ⁊ tpaliē reddita vt q̄ ver sit tpatū ad caliditatem tñ subtilē pauperdelinās sophitā ⁊ hūiditatē. Et q̄ sint pluuie tempate: estas calida nō valde: neq; oio absq; pluuia: ⁊ autūpnus tpatus inter actuas ⁊ pluuiosus. Vl Dulte. n. pluuie securos nos reddunt ab egritudibus autūpnalibus dixit Abo. ⁊ yems frigida: nō tñ plurimum: ⁊ in pluuia tpata: si p̄ ventos: ⁊ pluuias mutet a sua nā pp aliquaz cōstōnē siccā vel aliam ad ꝛriam nō emēdās pturbās: ⁊ distemperās magis vel q̄ fit vnū tps ineq̄le vt autūpnus generabuntur egritudines pestiletiales vel epidimie q̄s ypo. in tertio affo dixit vt sunt se. acute: disinterie: obtalmie apostemata: morbilli: vaciole: desudatōes: pasticia: vlcera: ylion ⁊ similes alie q̄s narrauit ibidē. Secundo mō accidit a cā occulta vt ex ꝛiunctiōe stellaꝝ imprimē tium in aere q̄litates mortiferas q̄: caliditatez supfluam resoluētem: vel frigidā ꝛgelantem ⁊ humidam suffocātez vel siccam consumentem naturam nostri corporis. Quapp deficiunt a regimine nostri corporis humores quare putrescūt ⁊ febres accēdūt plurimū ⁊ alias egritudines. Et q̄ nostris sensibus talis cognitio est ḡta dixit Abo. Ille stilētia in aere accidit q̄q; ex formis celi q̄ euētus ignorāt cog scit vero q̄ volatilia cadunt subito mortua sup terrā. Tertio mō accidit talis murtio epidimialis seu pestilēs in aere ex quibusdam dispōnib⁹ terre vna manifesta: alia vero occulta: manifesta q̄ si: terra ꝓfunda: lacunalis: lutuosa: fetida: q̄ sunt ibi gurgites: ⁊ stagna: ⁊ herbaꝝ venenosarum ꝓductiua: vel in cuius sup ficie remāserunt funera mortuoꝝ multa tp̄lio nō ꝙbusta nec tumulata. Occulta vero q̄ in cauernositatib⁹ ei⁹ lateant minere: male putredines: ⁊ alia venenosa q̄ nostris sensibus sūt occulta. Quare dixit Abo. q̄ accidūt in aere q̄q; putredines ⁊ pestilētie ex causis terre q̄ruz euentus ignorāt. Cuius cognitio est q̄ aque sūt infecte ⁊ alia in eis habitātia: ⁊ sub cauernis fugiunt supra terrā ⁊ inueniunt mortua hic ⁊ ibi. Ex quibus oībus fumi: ⁊ vapores putridi resoluti acrē ascendunt tracti a caliditate solis vel a distantibus ptibus aliunde vēto portari ad ipsum vt a ptibus ethiopie vsq; ad terrā galieni tepiditate eius corrupti ⁊ mixti aeri ex sua nā imputrescibili ꝓpter simplicitatem ipsum inficiūt ⁊ reddūt corruptuz ad modū corruptiōis aq̄ remolitiōis fetide: vt est aq̄ in qua remolliunt ad maturatōnē canapes ⁊ lina: vt dixit Alb. Et q̄ istis duabus vltimis causis accidit aeri d spō epidiaca seu pestilēs: ait Bal. quas ꝙstantinus aduerte. notificauit epidimiaz sic. Epidimia est mutatio aeris in putredinem vel in pessimam q̄litatem maxime vero ꝓpter vltimam cām ⁊ corruptionem sbe vt innere videt Alb. cum dicit. Ille stilētia est corruptio aduenies seu accidēs aeri similis corruptioni aq̄ remolliōis fetide: qō equidē cōfirmaut cū dixit q̄ febres pestilētialis plm ē pdēs si nō sit ꝙfirmata putredo: q̄ si ꝙfirmata fuerit ē mortalis oio Qō ēt cōfirmare videt cōmētator. Joh. Alex. cum dixit morbum epidimicum in mortificātem: ⁊ in mortificātem mortificātem: ⁊ cā est q̄ talis aer corrupt⁹ in substātia nō solum corrumpit alia: sz ēt vegetabilia. Calefact⁹ vero infrigidatus plurimum nō corrūpit: sz alterat ⁊ immutat: ꝛre sapit de nā vndimici: nō epidimialis sed pestilentis: sunt enim hoc synonima inter se differentia sicut genus ⁊ species. Quod innuit commētator. Joh. epidimiarum cum dimidit alias epidimicum morbum dicens. Vl Morbus epidimicus alius est salubris: alius pestilens. ¶ Cumq; aer sit in substantia corruptus factus pestilens corpora nostra contingit infra cia que dispōsita inueniuntur eius impssioni q̄: sint debilitata ex multo coitu: propie ⁊ malis plena humoribus nō bene trāspirabilia: quia densorum poroꝝ dilatatoruz multe diuisionis ⁊ exercitij addentium ad necessitatez ⁊ ad attractionem multam aeris proprius indispōsita permittēs ⁊ pernenit inspiratus per anhelitum ⁊ per poros attractus ad cor ⁊ primo complexionem spiritus qui est in hipocond. ⁊ putrescit sāguis ⁊ spiritus qui est circūdans ipsum vt qui est in arterijs ⁊ venis circundans ipsuz pp dispōnem suam. Inquit. n. G. nulla cāz actiuaz agere apta nata est sine patiētis aptitudine: ⁊ aptitudo eius est

vt q; ex malis sit generatus cibarijs. Ait.n. ip̄e: nulli dubium est malum cibum malum generare sanguinem: ⁊ malum generare morbuz: ⁊ cibarijs cachochimijs in eo multiplicātibus aquositatem: humorē ⁊ crudū: vñ G. dixit: abstinere aūt oz a cachochimijs edul': manet autez in vents biu ex eis aggregatus humor q cum aliq̄ occasione in putredinē venerit febres opatur mali humoris q̄ ꝓprie sunt pestilētes: ⁊ accēdit caliditas egressa a natura: ⁊ spgitur in corpore toto cum cōtinuitate absq; intermissione. Si.n. putredo q̄ in venis ⁊ apostematib⁹ cōtinuam febrem accēdit q; cōtinue putridam fuliginē mittit ad cor: multo magis hec cōtinuam faciet cū sit fundata in spiritu cordis in corpore eius qō circūdādo semper attingit: ⁊ sic fiet febris pestilētialis a tali cōplemento inter putridas numerata: lz prima cā sit effimeralis ⁊ ꝓpa tartica: vt est dictū supius: ⁊ trāsit de corpore in cor⁹ dispositam maxime si in loco arto vel sub vēto locet: sicut ⁊ alij morbi cōtagiosi: vñ G. ait ⁊ demum vicinari cū hijs que pestilētiam patiuntur fallax est. Signa febris pestilētialis sunt eius cāe q̄ sunt signa ipi⁹ se. Signoz autem pestilētie q̄dam sumunt a cā: q̄dam ab effectu: a cā: nam a cā ꝓuenit intētio dispōnis ⁊ se. vt dixit Alco. Et sunt nam si quidem cā pestilētie sit manifesta ⁊ temporalis vi debis tpa mutata valde a nā sua ⁊ iegulia fieri ⁊ autūpnalia qō est q; multiplicātur in principio autūpni vsq; ad eius plurimum: ⁊ videbis cursum stellarum ⁊ flammas ignis multas in aere cum mutata inequalitate ꝙnter in estate ⁊ in postremo eius magis. Et videbis paucitatem pluuie in vere precedēte ⁊ frigore: deinde multiplicabitur auster ⁊ turbabitur aer aliquot diebus: deinde clarificabitur: ⁊ accidet in die caliditas multa: ⁊ in nocte frigus: vel ēt si nō sit multe caliditatis: lz est multe inequlitatis ⁊ turbatiōis ⁊ nebulis exiccatis ita vt expectet pluuia: ⁊ nō pluuit: ⁊ in aeris delamimbus fiunt pluuie sicut puluis ⁊ puia: tunc.n. indica pestilētiam. Et cuz hic me accidet: lz raro videbis multiplicare austrum: ⁊ subsolarū diebus aliquot: ⁊ turbidinem magnam donec expectet pluuia: ⁊ cum pluit: tūc.n. ꝓpō aeris erit corrupta. Et cum accidit in vere lz rarissime qñ est sanissimuz de se ⁊ mie mortiferum: vt dixit. y. tēpus erit australe: ⁊ multe caliditatis vel frigiditatis: ⁊ siccitatis: multiplicātur variole: ⁊ morbilli ⁊ raro se. est cū sit erit puissima vt. y. dixit. Si ēt sit putredo ⁊ corruptio terre in ea cuz sentore videbis putredines supra: ⁊ erit in eis se. apprebēsa. Sz si quidem cā pestilētie sint occulta signa ipsius ab effectu sunt sumenda: ⁊ fūt quia videbis alia gñrata ex corruptiōe multiplicari in terra vt vermes ranas ⁊ muscas Et si sit a cā subterranea videbis reptilia habitāta in cauernis exire ad supficiem terre ⁊ dimittere ona sua ⁊ alñ mori. Et si est a cā celesti silr volatilia. Signa vero ꝑi⁹ se. prima sunt q̄ ab essentia eius: ⁊ a qualitate mutata ad tactum sumūtur. Et sē qñ vt dicit Alb o. caliditas ei⁹ est vehemēs interius pturbās ⁊ inflāmans exius vero suauis eo q; suam radicem hz intra cor: vt in spiritibus eius ⁊ extra ipsum vt in humoribus circūdantibus ipsuz ⁊ ꝓinde perturbatus est ⁊ pdens plurimum: ⁊ ꝓprie cuz putredo eius fuerit ꝙfirmata q̄ ex fetore anhelitus hz conoscī: tunc.n. cum deijciat virtutem vite spiritum ⁊ calorez innatum ad exteriora se. expāditnō vz vt ea inflammet valde. Et ꝓinde exterius est suauis adeo vt qñq; de hijs febribus pestilētialibus sit a cā in q̄ nō pcipit eger: nec tā gens ꝓpinquus multitudinem caloris. Et nō alteratur pulsus nec vrina alteratiōe: imo qñq; est vrina sana ⁊ infirmus ad mortē velocē tēdit. Et hesitant medici inesse eius: qō equidem ꝙtingat pp debilitatē caloris ⁊ ipūs in radice nō potētis se extēdere ad exteriora in qbus pcipi hz calor ⁊ plius ⁊ ꝓpea nō appet multum altatus q; velox ⁊ spissus lz caliditas interius multa sit a q̄ plm talis pulsus ꝓcedit. Sz q̄re vria in eo sana sit. Al. euident oñdit cū dixit. Et impans nō est virtus nutriēdi tantum ita vt dicamus quamdiu virtus nutriendi affuerit erit viuum ⁊ cū destruct erit mortuum: qñ hoc ipsum verbum si virtuti afferemus nutritiue: fortasse. n. plerūq; remanebit eius opatio in epate ⁊ venis mēbrū. s. cor tēdit. ad mortem. Et quidē vehemētia eius interius cū impotētia expādēdi ad extra cognoscitur cū respiratiōe grādi ⁊ caliditate ꝓcepta in ea cū ingetudine ⁊ angustia. Qō est q; magnitudo anhelitus ⁊ latitudo pectoris mmorat ⁊ coartat: ⁊ est sitis ⁊ siccitas lingue cum nigredine mlta cum pustulis in alijs ⁊ alcolla in eis: ⁊ lingua. Et ex signis eius duo sunt q̄ ex actiōe lesa sumātur cordis principaliter patictis in ipsa: vt est debilitas: tremor cordis: ⁊ pulsus: ⁊ anhelitus fm plurimū fit frequēs ⁊ puus. ⁊ fit vehemēs in nocte: ⁊ augumētat cum sua magnitudie febris huius ⁊ in cēsione sujoz accñtiū pducit: ad sincopi frigiditatē extrēoz spasmum ⁊ alcuzez. Et ex lesione accidentium alioz mēbroz ꝙpatientiū illi ex vicinitate ꝓpinq̄: qō est q; accit tussis ficca: fortis malitia anhelitus pp ꝙpassionē pectoris: ⁊ pulmonis: ⁊ siccitatē. Et accidit dolor oris stomaci nausea: ⁊ casus appetitus pp ꝙpassionem stomaci: ⁊ pmixtio rōis: vigilie vel ubeth pp vicinitatem ⁊ colligātiā cerebri ⁊ magnitudo splēis. Et qñ q; accit dispō sicut ydropisis pp ꝙpassiōem splenis ⁊ epatis colligātiā ex vicinitate lōginq̄: qō est q; antecedit corporis mollificatio: tepor: ⁊ debilitas ipsius in q̄ stat vt ñ loquat nec sentiat: ⁊ accit vt plm pastitia. Et alñ bolhor subalbida ⁊ rubea ⁊ liuida q̄s papulas vocat vel si in toto corpore sit diffusa: ⁊ apostēa mala ⁊ fraudulēta: ⁊ qñz est velocis apitiōis ⁊ velocis occultatiōis. Et ex signis eius tertio sunt q̄ sumūtur ex exeūtibus: q; est q; egestio est leuis ñ nālis: q; spumosa fetida ⁊ liq̄facta ⁊ vnctuosa ⁊ qñq; est mlica: ⁊ accit qñq; fluxus vētris colericus: ⁊ alioz humorum: ⁊ multotiēs euomit patictis mliam: ⁊ colericā post illā. Et vrina est aquose vel colica vel mlica i principio ⁊ in ꝓcessu sana: ⁊ fudor si adsit est fetidus. Et sunt plm q̄ emittunt fetida ⁊ corrupta cura. Dedicatio conuenics huic se. sicut ⁊ alijs pestilētialibus morbis est fm duplicem modum scilicet preseruatiuum ⁊ curatiuū. Cum.n. cauz dispō duobus mōis existat: q; aut putredo eius existit ꝙfirmata in corde: ⁊ tunc simplr est mortalis: aut mōm est ꝙfirmata: lz in via vt ꝙfirmet: ppe q; pestilētia nō cessat. Et quidem cura cōueniēs morbo cīte in fieri dz ee ꝙmixta ex cā curatiua ⁊ ꝓuisiua. Et Ba. oñdit ꝓ tanto q; medicatio cōuenies: ⁊ cōpleta huic se. oz sit fm duplicem mōm: curatiuum. s. ⁊ preuisiuū maxime cū mali pestilētie tā grādis sit ⁊ vehemēs impssiōis q; dñj rex necārū solis superexcedit impssionē: vt Ba. dixit. Oportet ergo curādo impssionē eius seu membrū impssum ab ea insimul ꝓuidere piculum impssiōis ipi⁹ ne ad terminū ꝙfirmatiōis attingat. Jngt.n. ypo. nōne

illius est vt futur⁹ piculu⁹ oīno ꝓhibeat vel saltem ꝓ-
tenui amiculo tolerabili⁹ fiat. Ut ergo vtrūq; modum
comprehendamus insimul scias q⁹ medicatio talium se.
q̄uor rbus ꝑsistit. In abscisione cause: alkatiōe sebal di
crasie in regie cibi ꝛ potus: ꝛ aliar⁹ rerū nō nālium: ꝛ in
accītū correctiōe. Abscisio cāe est primitiue añtis ꝛ cō-
iūcte: primitiue abscisio ꝛ añtis ad mōz pūsiones ptingit.
Complex aūt dupliciter cū his q̄ auferūt cām primitiuaz
ꝛ aerem pestilētem ꝓmouet: vero cū his q̄ abscindūt cāz
antecedentez ꝛ corporis dispōne. Cause primitiue aeris
pestilētis dupliciter fit ablatio: vno mō mutatiōe patien
tis de regiōe in regionē: vel de ciuitate in ciuitatē si pos-
sibile est. ꝛ ꝓpie si ex formis celi ꝓueniat pestilētia cū ñ
2modo possibile sit aliter remediatio ei⁹ nisi rectificatōe
corporis: ꝛ dispōnis eius ammotiōe: ob quaz nō euadit
oīno cū sortis impressiōis est: vel saltē vbi possibile nō sit
fiat de loco in locū. Et si quidē ex cā celesti euenerit mu
tetur a loco alto ad locū infimū ciuitatis vel domus: si
vero ex cā terrestri manifesta vel occulta mutetur in altū
Et cū nō sufficiat ad cautelam est necārius m⁹dus secū
dus. Et est vt corrugatur aer ꝛ mūdificetur si est corrup-
tus: ꝛ alteretur quoq; si in q̄litatē pessimaz sit mutatus.
Mūdificationis correctio hz cōpleri cū his que a 2plo
ne eius hūt substātiā rectificare ꝛ depurari: ꝛ que a ꝓpe
tate simul ꝛ 2plone. A 2pletiōe sūt solis ingressio in do
mūs ignis accēsio. Inquit. n. Albo. ipse. l. sol solus est qui
rectificat aerē calefactione ꝛ exicca. hoc fiat mult⁹ magis
ignis. Et ex illis est vinū vinosum antiquū odorifer⁹
cū ex eo nares os manus ꝛ facies ablu̅tur: ꝛ aliq̄d fo⁹-
beatur: purificat. n. aiam ꝛ spiritus 2fortat vt ꝛria fugēt
Sūt quoq; frigida ꝛ sicca oīa que corruptiōi resistunt as
pla: vallata: ꝛ suspensa in camera: ꝛ quoquo mō locata:
vt est acetū: ꝛ ꝓpie acetosa oīa ꝛ ꝓpie cū aq̄ ro. mixta:
ꝛ oīa exiccātia aeris hūiditatē atq; putredinē: a ꝓpieta
te vero sūt odorifera oīa ꝛ aromatica similiter situata per
oēm mōm: ꝛ suffumigata: ꝛ odorata bibita ꝛ cōfecta: si. n.
cōruptio vaporē emittat fetidū qui spūs inficiendo cō-
tristat deicit: ꝛ mortificat odorifera cum sint ꝛria illi vi
uificāt: ꝛ 2fortāt. Sintq; cordialis ꝓportiōata spiritib⁹
virtutes nīas ꝛ calorē innatū qui ei⁹ est instr̄m cōfortan
tis cuius est superflua mūdificare. ꝛ aduenīēte peste ꝛ q̄lita
tis eius nocumētū repellere: vaporē resoluere atq; cōsu
mere mām eius: vt G. dixit: maxime cōueniētia crūt: ꝛ
ꝓpria. Et ex illis sunt frigida exiccātia: ꝛ ꝓpie cum mu
tatio eius fit in pessimā qualitatē calidā siue ex putredie
siue absq; vt sunt rose: mirte: folia sandali: ꝛ camphora.
Et irrorationes cū aquis eoz mixtis cū aceto ꝓpie ꝛ e-
manationes ipsaz ꝛ aliaz: vt coriādri nenufaris: corticuz
ḡnatoz: piroz: redolētiū ꝛ pomoz ꝛ citōioz ꝛ ebāi. Et
alkekengi: tamarisci ribes: ꝛ similiū: ꝛ hoc in sanis ꝛ se-
brientibus ꝓprie. Et ex illis sunt calida ꝛ sicca: ꝛ ꝓpie cū
alteratio sit in pessimā qualitatē frigidā: vt sunt ex sim-
plicibus xiloaloes: crudū: thus: ambra: muscus costum
dulce storaz: ꝛ sandaracha: assa: gar. mastix: ꝛ glutē albo
tin: laudanuz mel: crocus: iunipus: ꝛ exp̄ssus: ciperum:
ꝛ squinātū sauina acorus ꝛ galia: amig. amare: pulegiuz
origanū: ꝛ laurus: ꝓpie. Et ex app̄opriatis sunt preo
ma: citri flores: ꝛ folia eius: ꝛ que illius sunt generis: vt
limones magni ꝛ parui: q̄ rectificare hūt corruptionez
aeris sicut dixit Abo. Et ex illis sunt cōposita ex istis: ꝛ
similia: ꝛ hoc in sanis ꝛ algoratis nō calefactis ꝛ febrien
tibus. Secūda cōplex cum his que abscindunt cām ante
cedentē ꝛ corporis dispōnem: cām antecedētem vt hūo
rū est repletio cachochimioruz sicut euacuatio cū fleubo
thomia si cuz peccato sanguis fuerit: vel sarmatia si abs-
q̄. Et cum clisteribus vomitibus ꝛ digestiuis: ꝓprie cū
sirupo acetoso: ꝛ cuōmbus cum medicinis aliis sudorez
ac vrinā ꝓuocātibus. Et dicta sicca: ꝛ extenuatiua in oi-
bus quā infra xp̄o dice dicemus. Corporis dispōnem
abscindunt rarefactiua ꝛ apitiua marie que reddūt cor-
pus bene transpirabile: spūs ꝛ humores ne inc dāt in pu
tredinem ab intrāspiratiōe venti que est maxime cā pu-
tredinis ſm. G. Et ex illis est vsus acetosoz in cibis: ꝛ
potibus que infra dicētur: ꝛ aceti ꝓprie cū resistant ꝓpe
corruptioni. Inquit. n. Albo. aceto autez in cibo ꝛ potu
vti est a ne cu⁹ cto ipsius assecuratio: ꝛ hoc in sanis ꝛ e-
gris ꝛ febrīctibus ac patīctibus ex corruptiōe ꝓprie: pre
seruat. n. sanos a pestilētia oī: ꝛ egros qui ab ea sunt cap
ti ne precedat vlterius impressio eius. Et ex illis sūt cō-
posita que hūt ꝓhibere putredinem: vt est mitridatū ty
riaca. Et ex parte: cōfectio ex aloe: croco: ꝛ mirra: ana e-
q̄lium ꝑtium cū ea sumaī quaq; die circiter. z. j. ꝛ sal.
vsus cōmendatur q̄ō sitim nō prouocet ꝛ hoc in sanis: ꝛ
patīctibus ex frigida q̄litate ꝛ corruptione q̄ñq;. Absci
sio cause communte: ꝛ humoz putredinis ptinet ad mo-
dum curationis eo⁹ ō pestilentia iam impr̄ssit ꝛ corrupit
hūores corporis a quibus morbus pestilēs ꝛ se. depēdet
cui ꝓprie curatio 2petit. Comp etur aūt cum p̄dictis rē-
dentibus corpus ꝛ hūores bene transpirabiles. Et cum
his que corruptionem seu putredinem hūt mūdificare a
cōplone: ꝛ a ꝓprietate. Ex quibus sūt simplicia ꝛ 2posi-
ta dicta supra in cura se. san. ex putredine: ꝛ cinamomuz
xiloaloes ꝛ similia. Et ex compositis mel ros. ꝛ hierapi-
gra ꝓpe q̄ ex san. ducere hēt hūores putrescibiles: ꝛ alia
similia supius dicta ex digestiuis ꝛ solutiuis: vt sirupo a
cetoso: agarico: ꝛ huiusm⁹ di. Alteratio febrilis ꝑ scrasie
2plex cum rectificatiuis aeris putredinem ꝛ caliditatem
ꝛ cum medicinis frigidis cordialibus cuz principal⁹ cor
patiaī mistratis interius ꝛ exterius ſm oēm mōz q ex di
ctis in cura generali febriuz ꝛ causonis possunt assumi.
Et ex app̄opriatis simplicibus his febribus est: lutuz ar
menum: plures. n. iam sanati sunt ex pestilē ia magna p
pter cōsuetudinem bibēdi ipsum in vino subtili vt diffe
rat ipsum ad cor: sed sit mixtū cum aq̄ rosata: pp febrem
Regiminis dicte ordinatio in cibis: ꝛ potibus: ꝛ alijs cē
vt cibus e⁹ sit: ex exiccatiuis in sanis: ꝛ egris oibus
Qualia sunt ex ḡnis: ordeaceum: ꝛ ex carnibus pdicum
ꝛ auium parnarum montanarum p̄paratis cum aceto ꝛ
cappares cum eo ꝛ similes. Et si hip. in affo. dixit. Ho-
mi de dicte omnibus febricitātibus cōferunt ꝛ non sicce
dic q⁹ hec intelligere oz gratia exiccationis humiditatis
superflue ꝛ aquose humoris putrefieri apte nō naturalis
humorum spirituum ꝛ membrorum quam oportet dic-
tam cibi ꝛ potus humida naturaliter 2seruare ꝛ restau-
rare ex eis virtutem. Inqt. n. G. vt virtus ꝛ nō morb⁹
nutriaī dicuntur infirmi. Remittātur autez lenientia
sint vo ex acetosis febrīctib⁹ ꝛ sanis etiā: ꝛ ꝓprie vbi mu
tatio sit aer in putredinez vel in pessimā qualitatem cali
daz qualia sunt ex herbis: vt acetosa: alleluia: andacho-
cha: crisolo canna: attriplices: blitis: portulaca: ꝛ ex

fructibus: vt limones: ⁊ citri. acetositas agreste: puma: ribes: acranee: zarur: poma acria: ⁊ maria: mora mediocriter matura: sumach: ḡnata acria: ⁊ muzza: ⁊ similia sint aūt in' auca ẽptitate sūpta ⁊ sepe nisi aliqō ipediat accñs. Corruptōi aūt necāria ē restauratō cuz tēpamēto: dixit. B. Sintqz rectificata cum aromatibus ⁊ cordialib⁹ dictis supra in corde: qñ ex pestilētia sūt infecta: sint quo. qz alijs ꝑdictōibus vt supra dictū est discussa ⁊ electa. ¶Dotus similē ex frigidis ⁊ acetosis dictis ⁊ ꝓprie ex aq̄ ordei frigida cuz succis acriū ꝑdictoꝝ: ⁊ ꝓprie ḡnatoꝝ vl' aceto simplici. Sint aūt in quātitate mīta: ne sua paucitate inflāment: ⁊ sitim augeāt q̄re attrahēdi aerē necessitas augumētet si nō fuerit qō ꝓhibeat. Et si indigeat vino sit albū acerbū ⁊ ꝙcient mixtū ,put se. exigit ⁊ tollat, dispō stōaci. Quiescāt vero infirmi ⁊ dormiāt ⁊ non moueātur oio: neqz sani nisi tpate nō supflue ne attrahē di aerē necessitas augeat: ⁊ dormiāt paꝝ ⁊ vigilēt magis ⁊ calitas interior extrahat nō intus inflāta lōgitudie ſōni amplius intēdat manātur supflua ⁊ exicentur hūida ⁊ aquosa ⁊ cruda q̄ inficiēdo san. ad putrefactiōem disponūt: ⁊ ipleātur nuātibus ,put virtus et dispositio corporis exigit atqz morbi: ⁊ ꝙfortet verbis: ⁊ ꝙfortatiōib⁹ cite liberatiōis ⁊ sonis: cātilenis ⁊ ludis: quibus anim⁹ suus letet. ¶Inqt. n. Albo. Ex cognitis medicātibus est stare cū his a qbus delectat. Connectio vero accñtiū cōplet cū his q̄ vnicuiqz ipsoꝝ cōueniūt vt inqetudo ⁊ angustia: corrigat cū fricatiōibus fomētis ⁊ calefactiōibus extrēoꝝ ⁊ maxime si frigida sint ⁊ ex alijs dictis supra in effimerisque ad exteriora trahūt calorꝫ. Siccitas vero horis ⁊ lingue atqz nigredo corrigat vt s̄ in ca. generalis curatiōis est dictū. Et bothor eius cū aq̄ malue: lilij: ⁊ ex mūctiōe ex assungia galline vel oleo amigdalino: ⁊ alochola eius corrigat cū ablutiōe ex aceto vel cū aq̄ geleniabin: vel folioꝝ lingue arietis: deinde cū rob moris mirte: lentisci ⁊ masticatiōe: ⁊ similiter debilitas: tremor ⁊ pulsus cordis: ⁊ sincopis cū cibis corrigat potib⁹ ⁊ medicinis hic supradictis in cura cordis. ¶Nausea vo ⁊ casus appetitus cū medicinis cōfortātibus stōacū intus: ⁊ extra ⁊ p oēz mōz s̄ in cura stōaci dicē ⁊ cū cibatiōe ⁊ cōfortatiōe illoꝝ supra'cibū. Et cām dixit Albo. qñ plurimi coꝝ qui virilit agūt comedūtqz violēter saluātur: ⁊ vnūt vt intelligat virilit s̄m virtut potētiaz digerentis ⁊ violēter s̄m corporis indigētiā: vt q: paꝝ ⁊ sepe comedāt vt est dictū: ⁊ sic subsētetur nō refocillet, nā pura. n. corpora q̄to magis nutries magis ledes: dixit ypo. Oz aūt cibū ē delectabilē restauratiū spūuz ,ꝓprie ⁊ cōfortatiuū cordis alterādo ⁊ cōfortādo ꝙplonē coꝝ q̄ pānci paliter fuit corrupta nō substātia: q: tūc nō maneret vita vita. n. est in spū: vt in radice dixit Albo. q̄ destructa per corruptionē vita cessabit: ⁊ ,ꝓprie si corrupta sit totaliter: dixit. n. B. ¶Dotis nō accit nisi ꝓp intēpamētum ꝙplonis cordis: talis aūt est ex ꝑdictis carnibus ⁊ vinis ⁊ alijs cordialibus supradictis in corde. Spasmatis vero: ⁊ al cuzez cū mūctiōibus ex oleis hūectatibus vt ex violis: ⁊ amig. dul. Et sil' tussis sicca ⁊ malicia anhelitus cū retētiōe in hore hūectatiuū: vt dyadrag. cū seminibus cōib⁹ penidijs: rob violato cū aq̄ nnubaꝝ ordeacea ⁊ similib⁹ ¶Dermitio vero rōnis vigilie ⁊ subeth sicut supra'i ca. ꝓprijs dictū est. Et sil' magnitudo splēis ⁊ debilitas epatis: ollificatio quoqz corporis: tepor ⁊ debilitas in q̄ stat nec loquit: nec mouet: nec sentit corrigat vt stupor ꝙgelationis. n. accidētia: ⁊ stupor is eadem sūt: vñ B. stupor ē cū eger nō sentit: nec mouet nec loquitur: sz oculis aptis tanquā timid⁹ tacet. ¶Dappule vero cū rectificatiōe pretedimis corrigātur ,put est dictū. Et similiter vōitus est fluxus ,put supius est dictuz.

¶Ciuisti q⁹ variole: pastitium: ⁊ morbilli ex genere sunt pestilētioꝝ morboꝝ: ⁊ aposematū puoꝝ q: bothor. Et qō eoꝝ cā exterior seu euētus est plurimū in tpibus humidis ⁊ calidis valde: ⁊ ꝓprie in vere ⁊ autūpno cū nā coꝝ in austrinā fuerit ꝓmutata: ⁊ in alijs cōsimilibus circūstātijs: in ōrijs quoqz raxus. Et cā interior est duplex mālis: ⁊ efficiens. ¶Materialis est repletio san. seu corpis plectoria. Efficiēs est mutatio aeris nō in putredinē siue substātie magnā: sz potius in q̄litate pessimā calidam valde ac hūidā supradictā. Cum. n. aer ⁊ ꝓprie supradictoꝝ tempoꝝ fuerit sic mutatus attingatqz corpus repletū sanguine in eo ebulitionē ⁊ turbatiōez inducit: ⁊ qñqz putredinē accidētem si. ochā plurimū inflatuaz: qñqz putredinis in aq̄ grossum: ⁊ subtile qō cū existit i eo siue sit a generatōne ex mēstruis reseruatis in venis ⁊ poris: siue ex malis nutrimētibus ,puocatū sequestrat a puro ei⁹. Quē admōm est videre in vinis nouis ebulientibus ex caliditate ,ꝓpria: ⁊ maxime exteriori reseruata in eis in quibus fex ⁊ spuma sequestrat ab eis vt supflua illis remanentibus depurati. Cūqz talia sequestrata nē bñficio quodā mō cretico expellātur de venis ⁊ sanguine effundātur ꝓ vniuersa cōsimilia mēbra corporis occulta ⁊ manifesta ⁊ ꝓ pte ad cutē auxilio q̄litatis aeris attrahētis ad ipsam: ⁊ ex grosso san. in ea s̄m vniuersuz eius diffuso: ⁊ in illis etiam mēbris ex eo vt in velaminibus neruis collectis fiat generabūtur in eis variole: ⁊ ex subtili colico ⁊ spūoso morbilli: ⁊ ex pte alia si q̄ corrupta sit in cute pastuitiū Et q⁹ nutrictia q̄ talē san. generare hūt ⁊ facere incidere in variolas sunt generaliter calida ⁊ hūida ⁊ ,ꝓprie q̄ rarificāt substātiam san. ⁊ cū faciūt ebulire ⁊ ,ꝓprie cuz administrētur sup ea cibi ⁊ medicine calefacientes sicut lacca melaꝝ ⁊ cēꝝ: ⁊ ,ꝓprie cū multū ex eo sumptū fuerit ⁊ in suetū: ⁊ sup ipsum bibūt vinū plurimū ⁊ medicinas calidas ex spēbus vt electuaria tragena ⁊ similia. Et quidē diuersificātur variole ratiōe substantie: rōne caloris: quātitatis: rōne loci: rōne exitus: rōne finis ⁊ termiatōis ¶Rōne substātie: nā quedā sūt dure ⁊ viscose: quedaz tenere ⁊ molles. ¶Rōe caloris: nā quedā sūt de eis rubee citrine ⁊ albe: ⁊ de eis sunt virides ⁊ de eis sunt violate: ⁊ de eis sunt declinātes ad rubedinē rōne quātitatis ꝙnue. l. ⁊ discrete. Cōtinue: nā de eis queda sūt magne late ⁊ ꝙiuncte ita q⁹ vna ingrediat aliā. ⁊ de eis sūt ꝓpe rotūde ⁊ distincte. Discrete: nā de eis sunt multe ⁊ pauce ¶Rōne loci nūc de eis sunt q̄ sūt plus in capite facie pectore ⁊ ventre: ⁊ de eis sunt q̄ fiunt in extremitatib⁹ magis rōne exitus. nā de eis sūt q̄ sunt velocis aptiōis ⁊ exitus: de eis sunt que tarde: ⁊ de eis sunt que sunt diuersē nūc appent nūc occultātur nūc sē vn⁹ coloris: nūc appēt alteri⁹. Et de eis sūt q̄ semel exeūt ⁊ appēt: ⁊ q̄ apparēt bis. Et de eis sūt que appēt ⁊ exeūt in prima etate: q̄ dā in sa vt in iuuētute: quedā in prima senectute lz parū ¶Rōne accñtiū: nā de eis ⁊ morbil. is sunt que sunt cum

leui febre ⁊ q̄ cū forti. Et de eis sunt quas se.antecedit ⁊ de eis sunt quas se.segtur. Et de eis sunt q̄ sunt cū accidentibus bonis: ⁊ fortitudine virtutis ⁊ appetit⁹ bōitate ⁊ anhelit⁹ facilitate ⁊ vocis ⁊ absq; siti magna ⁊ angustia ⁊ ꝙtinua. Et cum pulsu forti ⁊ vrina sanguinea ēt rubea ⁊ absq; dolore gutturis. Et de eis sunt q̄ sūt cū accidētibus p̄auis p̄ꝛijs dictis ⁊ ꝓpꝛie ⁊ maxime si fuerint cū malia anhelitus ⁊ angustia raucedine vocis ⁊ sincopi ⁊ extremoꝝ frigiditate: qm̄ sunt ex deteriorib⁹ signis. Rone finis ⁊ terminatiōis: ne quedā sunt q̄ resoluunt quedā que maturātur ⁊ emittūt sanie: ⁊ faciūt crustam: ⁊ cadūt: ⁊ de eis sunt que vlcerāt; ⁊ ō eis sunt que dimittūt cōcauitates vlcerum ⁊ vestigia: ⁊ quedā cito: ⁊ quedā tarde. Et ex eis sūt q̄ delitescūt ⁊ occultātur. Et quedā ꝑmutātur ad flegmonē ⁊ sare. Ex quib⁹ oib⁹ iudicia habes: nā que in principio sūt molles ⁊ tenere: ⁊ in principio apitiōis sunt rubei coloris ad mōz flegmonis deinde dealbātur ⁊ sananť: nec variātur in colore. Et q̄ sūt pue ⁊ rotūde distincte nō multe. Et que ex eis sunt in extremitatibus magis: ⁊ pauce in facie: nec in oclis naribus ore ⁊ gutture. Et q̄ sūt velocis apitiōis exitus que cōtinuī: nec occultatur. Et q̄ semel appent: ⁊ in prima etate infantie vel pueritie. Et q̄ sunt nō cum p̄auis accidēt⁹ ⁊ siliter morbilli. Et q̄ cum leui febre ⁊ antecedit se.eos ⁊ cum apitiōe ipsoꝝ minuiť: ⁊ sūt cū virtutis constantia ⁊ bonitate appetitus: ⁊ cū bōitate anhelitus ⁊ facilitate vocis absq; siti ⁊ angustia: vel magna ⁊ ꝙtinua ⁊ pulsu ⁊ vrina dictis ⁊ absq; aliquo alio accīte malo sūt bone: in q̄bus salutis fiducia expectať. Significāt.n. mē bonitatē cū subtilitate ⁊ obedictia ad nām: ⁊ nē ipsi⁹ potētiā inocētibus expellēdis. Que vō ex eis fuerint cū p̄ꝛijs: et q: sūt dure ⁊ viscose ⁊ citrini coloris: vel violacei vel declinātis ad nigredinē: vel varij coloris: ⁊ sūt magne late ⁊ ꝙiūcte q̄ꝝ vna inegredit aliterā: multe q̄ sūt in capite: faciē: ⁊ ꝓpꝛie in oculis naribꝫ ⁊ gutture. Et q̄ sūt tarde aptiōis: ⁊ exitus: ⁊ diuersi: q: tūc appēt: nūc delitescūt ⁊ occultanť: q̄ pluries euēiunt in 5a vel tertia etate: sunt male oēs. Dstēdūt.n. mām malā grossaz viscosam diuersaz ⁊ multā nē rebellē: ⁊ ipsam defectā si sint cum accidētibus mal. q: feb. ex eis nō minuiť: imo augeť ⁊ q̄ succedit. Et q̄ sunt cū malitia anhelitus ⁊ āgustia ei⁹ ⁊ vocis aspitate ⁊ gnedine multa: ⁊ cū siti ⁊ angustia ei⁹ magna ⁊ ꝙtinua ingetudine cū debilitate virtut ꝓpꝛie cāu appetitus q: cū sincopi ⁊ frigiditate extrēoꝝ ⁊ pulsu intersecto ⁊ vrina q̄si nigā in fluxu vētris cū rasura sāguinea vel sanguieā vel totiuo: siue varioli sint siue morbilli pessime sunt ⁊ mortis significatiue fm magis ⁊ minus ꝓpinq. Signa eaꝝ variolaꝝ q̄dam sunt cōia eis ⁊ morbilla illis: quoꝝ q̄dam sunt ꝓnostica: quedā demōstratiua: ⁊ quedā rememoratiua: quedā vero distinctiua inter variolas ⁊ morbillos ꝓnostica añcedentia illos: ⁊ morbillos p̄cedētia eos sūt. signa plectorie ⁊ sanguinis replēnis ꝙturbati nō minorati more solito supiuī dicto in finocha. Et sūt dolor dorsi: ⁊ pruritus in naso cū rubore ⁊ in facie ⁊ in oculis ⁊ lacrime cū inflatiōe ⁊ timor in sōno ⁊ fantasiaꝝ rubeaꝝ visio: gnitas cū pūctiōe in mēbris corpis: multitudo alicuius ⁊ saltuū cuz ꝙstrictōe anhelitus: raucedo vocis: ⁊ grossicies sputi: gnitas capitis cū dolore: ⁊ calefactio oris cū exiccatiōe ⁊ siti angustia ⁊ ingetudo dolor in gutture: ⁊ tremor pedū apō resupinationem ⁊ declinatiōez ad ꝓaz: ⁊ cū his se.cōclusa. Sigz vero demōstratiua ⁊ oñdētia ipas ⁊ in pñti appētia sūt qm̄ cū incipiūt appere faciūt accidere pruritū: deide appent res sicut capita acuū in cute: ⁊ deinde sicut morsicatiōes puliū: deinde augētur ⁊ fiunt siles milio: deinde egrediūtur cū totalitate sua: deinde replētur sanie ⁊ ꝓpe variole deide exiccātur ⁊ cadūt: morbilli aūt rsoluūtur ⁊ euanescūt. Rememoratiua sūt ꝙcauitates remānentes in mēbris ⁊ eoꝝ vestigia: ⁊ ꝓpꝛie variolaꝝ: ⁊ qm̄qz dimittūt cecitatem: ⁊ in naribus vlcera: morbilli vero non dimittūt infectiōes neqz vestigia cū nā eoꝝ sit apta resolui: ⁊ p̄inde nō sūt eoꝝ signa rememoratiua. Signa vō distinctiua int variolos ⁊ morbillos multiplr sumi hñt ex mā: ⁊ ex pte apitiōis: ex forma ⁊ q̄titate ex situ: ⁊ cuz cōicantibus eorūdē: ex mā quidē nā gnatio variolaꝝ: ⁊ pꝝ multitudinē san. grossi ⁊ corrupti: ⁊ p̄inde dolor ⁊ grauedo in dorso maior ꝓp venā magnā exinde tēsam in eo quaz replet san. multitudo. Generatio vō morbilloꝝ ē ꝓp vehemētē malicia san. corrupte vel nō corrupti: q: colici sūbtil ⁊ acuti ⁊ pauci: ⁊ p̄inde inflatio ⁊ febris estuatio ē in eis. ex pte aptiōis ⁊ exitus: nā morbill egredit subito fm plm: variole vō aliqd p⁹ aliqd vt ē dēm: ex forma ⁊ quātitate: nā variole sūt eminētes rotūde vel late ⁊ magne i q̄titate: morbilli vero sūt nō emitētes vt ptranseāt cutē ⁊ in ea faciant eminētia: sed sūt diffusi in cute: ⁊ sūt sicut pūcture ⁊ pue q̄titatis: ex situ: nā sunt in supiorib⁹ mēbris magis morbilli q̄ variole: lz in oculis accidāt min⁹ ⁊ tñ lacrime sūt eis plures: ex accītib⁹ qm̄ angustia ingetudo ⁊ inflatio fortior est quā in variolis ipsis morbillis vt dēm est. In cura variolaꝝ ⁊ morbilloꝝ duplex ē regimen cōe. s. ⁊ ꝓpꝛiū. Cōe vtriusq; in tribus rebus ꝙsistit In absciſiōe cē: in ordinatōe regimis: ⁊ accītiū correctōne. Cāe absciſio ꝙplet cū eius minoratiōe ⁊ adeq̄tiōe: ⁊ habilitatiōe ipsi⁹ ad expulsiōez velocē ⁊ facilē cuius miratio locū hz cū icipiūt appere: ⁊ sit flōia ō vena magna ⁊ nigra in variolis: ⁊ ba silica in morbillis si virtus etasqz ꝙsenserit: si vero nō apiant vene emorroidales ꝓpꝛie cū sanguisugis: ⁊ flōia vene nasi ō ꝓportiōať fluxui sanariū quo iuuātur ꝓuocet ꝙ si nā ipsum nō fecerit p⁹ flebotōiā basilice si expediet: ⁊ vtus toleret: vt q: sanariū quo iuuātur ꝓuocatus ad ptes supiores appeat rapi: ex dolore capitis gnedine gutturis ⁊ silib⁹: pseruat.n. eos a nocumēto ipsaꝝ diminuēdo: ⁊ euacuādo māz. fiat aūt dōec pfecte euacuet qō abūdat. Ō si ñ fiat ꝙplete euātio ꝓmutať qz flōiā cū sit maximū auxiliū ꝓpꝛiū ⁊ necessariū: timet supra infirmū corruptio extremitatū ⁊ forte suffocatio nisi natura aliq̄ san. euātiōe succurrat. Tēpus aūt flebotōie est vsqz ad ārtū vel infra. In ārta. n. natura talē materiā sanguineā sinoche ꝙplete cōsuevit ad cutē expellere. Si ergo p̄dictis flōijs materiā ipsaꝝ educētibus nō cessent variole ⁊ morbilli ꝓcedere sz stant ⁊ exi stent magis: flebotōia vlterius nō intētetur nisi repletionis magne signa pdurēt. Cōuertit.n. māteriā ad cutem quā natura reddere videť itēta: ideo q̄ nō est impediēda. Ō eqdē innuit ypo. ⁊ hoc maxime cū ꝙuertit de exterioribus ⁊ vilibus ad interiora ⁊ nobilia mēbra. Ad deq̄tio ipsius fit in pncipio: q: subtilis sit ⁊ colericꝰ sanguis vel q: colera dñať in eo: ⁊ ꝓpꝛie in morbillis cum stipticis infrigidātibus ⁊ inspissantibus ipsū ⁊ ꝓhibētib⁹ ebullitiōem. Qualia sūt simplicia ⁊ composita ex medicinis

Et ex simplicibus sunt iuiube: dactili immaturi: lentes excorticate: vel in duplici aqua cocte integre: agreste lacce ablute ribes dragati sorba: ⁊ dactili silvestres imaturi ⁊ pira ⁊ rob ipsoꝝ ⁊ aq̄ fructuum frigidorum: vt arātio rum limonū: pomoꝝ acetosorum: crisomila immatura: ⁊ mora celsi: manne ⁊ similia supra in sinocha dicta ⁊ cō posita ex eis que deo dāte dicētur. Deinde cum lenificātibus ⁊ educētibus eam cū lenificatiōe subtili vt sūt tamarindi ꝓprie: ⁊ cū additiōe siracost si fuerit inobediēs aut infusio prunorum ⁊ aliorum absq̄ oi attractiōe ⁊ cō pressione ne ad interiora cōuertant mām: ⁊ ꝓinde cliste ria ꝓhibētur: cū quertant interius mām cū talia nisi fuerint lenitiua valde ⁊ nā multum fuerit ꝙstipata. Si vero sanguis fuerit grossus ⁊ in variolis ꝓprie adequatio fiet cū subtiliātibus ⁊ apientibus opilatiōes: ⁊ facientibus ebulitionem in sanguine absq̄ multa caliditate: vt semē anisi. fe: añ cum zuc. aut aqua eoꝝ: ⁊ decoctio radi cū eorum: ⁊ odoratio croci ē de illis. Si vero aliquo hu more infectus sit. s. flegmatico vl̄ mlico: mūdificetur ab eo: ⁊ si turbidus: clarificet cū medicis lenientibus dictis supra in cura sinoche de putredine: ⁊ in antidotario nostro hec. n. adequādo mām incitāt ad egressionē ad exteriora. Et cū preterierit principiū aplitionis ⁊ ꝑderit p̄ cesserit euātio multitudis vt post septimū maxime competunt. Quo tēpore ꝑtermissis oib⁹ euacuātibus adequātibus inspissantibus stipticis interius: ⁊ exterius applimandis ne detineāt ⁊ cōuertāt mām intus: oz habita re mām ⁊ incitare ad exitum ⁊ trahere ad exteriora. Fiet aūt illud cum calefactiōe aeris cum cooptura ex indumētis: ⁊ ꝓprie rubeis. Et his q̄ faciunt sudare cum caliditate vbi cum exitu eorū nō inuenitaꝰ alienatio: imo caliditas remāet inflāmata ⁊ ligua fortiter nigra: tūc. n. cane ne calefacias fortassis. n. ex ea accidet angustia ⁊ sincopis nā tūc erit neccārium redire ad odorādum ro. sanda los ⁊ cāphoram. Et si ex his nō fiet excusatio quin apponaꝰ aeri frigido ⁊ vēto ne ꝓp angustiā extinguaꝰ fiat illud paulatim. Et sil̄r q̄n iuuaꝰ cū calefactiōe ⁊ dimiseris frigida ⁊ cū hñtibus ꝓprietatem ad expellēdū mām: ⁊ sanguinē ad cutē: vt sūt carice ⁊ ꝓprie albe ⁊ citrine: ⁊ decoctiōes eaꝝ. Et cū eo qō habet sanguinē mouere ad exteriora vt aspectꝰ rex rubeaꝝ. Cl̄ñ Albo. aut. Ad ouet. n. sanguinē res ituri rubeas. Oz quoq̄ vt alienē oia solluentia vētrem nisi p̄dicta de ꝙsuetudine huius egritudinis est vt in ꝓcessu faciat accidere dyariam ⁊ ꝓprie cum mā retinet ⁊ nō egredit: ⁊ ꝓinde dādum est excorticatas lentes: ⁊ alienāda sūt oia frigida interius vt aq̄ frigida ⁊ huiusmōi: ⁊ exterius ex aere ⁊ vēto ⁊ ꝓpe in yeme: ⁊ oia olea cū sint viscosa ⁊ pozos oppilēt. Et oia ex emplis cerotis ⁊ epithimatibus s̄ vētrem. Est. n. ex eis timor cōstrictiōis mē ⁊ ne accidat fluxus vētris malus ⁊ sanguis mictus. Ordinatio vero regimis ebi ⁊ potus sit in ꝓncipio aptiōis cū his q̄ ꝙstare habēt cum extinctiōe absq̄ ꝙstrictiōe nē q̄ s̄ in pestilētiali se. sūt dicta. Et cum inspissantibus sanguinē ex iuubis ⁊ cū lenientibus vētrez ex prunis crisomilis ⁊ moris mediocrit maturis. Et cibo facto ex cucurbita: citrulis ⁊ melonib⁹: ⁊ succo ptisane: ⁊ amilo. Et potu aq̄ ptisane vel aq̄ frigide cuz mileb violato ⁊ similib⁹. Et in ꝓcessu cum ꝓcedere ⁊ exire nō cessant: ⁊ minui se. cū cōfortātibus ex carnibus ⁊ ouis: ⁊ alijs q̄ sunt in cura pestilētiali dicta s̄. Et ex fructib⁹: vt ꝓprie ex caricib⁹ passulis enucleatis ⁊ dactilis maturis ⁊ huiusmodi: ⁊ cū vino rubeo ꝙpetenē limphato ꝓprie cuz se. appet lentescere. Correctio aūt accidētium in duobus ꝙsistit: in remediatiōe accidētū pauoꝝ p̄dictorum ⁊ in preseruatiōe quorūdam membrorum inquib⁹ cōsueuerunt imprimere maxime talia nocumēta ⁊ ꝓprie vlcera que cum impssa fuerunt nec sint bñ remediabilia tiorem mortis portendunt. Si ergo se. in eaꝝ aptione in processu nō minuatur: sz augeatur magis: extinctiua ministrētur paulatim dimissis calidis vt est dictum: ⁊ interiꝰ ⁊ nō exterius: ⁊ magis apud eoꝝ processuz ad extra. Et si quidem cessauerit ab egressione eorum redietq̄ oz vt redeas ad euacuationem san. ⁊ ad eq̄tionem ipsius cū frigidis extinguētibus supra. Est. n. signum regenerationis calidi ⁊ acuti qui nisi euacuet ⁊ obtūdatur cum hoc q̄ febris accēdit rapi cōsueuit ad caput ⁊ facere flōnem: ⁊ q̄n q̄ ōciare ad spiritualia ⁊ subito suffocare infirmos quorum aliquos vidimus liberatos. Et ducissam calabrie quibus flebothomia ex venis emoꝝroidalib⁹ magna fuit illico ministrata. Et aliquos mortuos quibus ipsa fuit obmissa vel tardius celebrata: tali etiā flebothoia cum mundificatiōibus hūorum in sanguine dominātū ⁊ calefactionibus corriget magnitudo multitudo ipsarū varietas calorum ⁊ exitus atq̄ tarditas. Reliquis vero accidentibus alijs ꝓuidendum sicut supra in ca. generalis curationis est dictum de effimeris: ⁊ de pestilētiali. In quorum oium curatiōe nocumēta impssa in mēbris quorum sunt vt puta inflationē multam siccitatem exasperātē: ⁊ ꝓprie vlcera oz attēdere: ⁊ cū mūdificatiuis primo: ⁊ deinde cum glutinatiuis illis appropriatis sil̄ cum alterantibus ⁊ alijs ibi dictis oz ergo corrigere: mēbra vero q̄ a nocumento eaꝝ p̄seruare oz sunt oculi: lupiores partes nariū: guttur: pulmo: ⁊ intestina: hec. n. mēbra ex quē tu eaꝝ in eis plurimum grauius ulcerātur ex quo oculus fortasse destruitur: ⁊ accidit i eis albugo: ⁊ gutturi accidet p̄focatō. Et si i meri euenerit accidet trāsglutinēdi difficultas ⁊ fortassis accidet illic corruptio: alias corrosio pnicios. Et si in supiorib⁹ partibus narium accidit cōstrictio meatus odoratus. Et si in pulmone accidet cōstrictio anhelitus vehemēs. Et cum vlceratur fortasse sacit venire in ptisim. Et si in intestinis facit accidere dissinteriam: ⁊ egestionem sanguineam: quibus succurrere est difficile ⁊ forte impossibile. Precauēdum ergo est ne illis accidat seu cuēiat. Oculis quidem in prima die cum alcohol facto ex almuri solo q̄ō est proprium: secūda vo cum eo nutrito in aqua coriādri: vel aqua ros. in qua resiederint sumach ⁊ camphora: vel aqua sumach posita in ea camphora: ⁊ succus pulpe granatorum est bon⁹ etiaz in principio: ⁊ aq̄ ros cuz antimonio. Si vero appareāt nō obstantibus illis tunc facere alcohol ex napta alba bonum est valde: ⁊ similiter collirium albū. Et si vlcera fiant in eis: sarcocolā nutritā in lacte apponas. Et succuz radicum celidonie rubee cum lapide ematithis: qō est ꝓprium ⁊ expertum per nos. Oleum vero de fisticis ⁊ nō de oliuis cum mordeat oculos sicut dixit Ba. est de his quibus vtuntur mulieres in regione nostra: post variolas ostendit cuētum nocumenti in oculo: eradicat enim caliginem si remanserit ⁊ rectificat oculum: ⁊ similiē mirrhe ⁊ succus eius cum anthimonio. Sed superiores partes nariuz cū epithimate. ⁊ memithe: sandalis: ⁊ rob

agreste: ⁊ aceto. Et odorare acetū solū ē vehemētis iuua
mētū. Guttur vero cū succis de granatoꝝ eius principio ⁊
succis moroꝝ: ⁊ gargariza. cū rob coꝝ ⁊ ꝓpꝑ. qñ ꝙrit
ꝫ dolore i eis: ⁊ tūc opꝫ vt lābat ꝫ rob eaꝝ aliqd pꝰ aliqd
pulmonē cū rob ex lēt bꝰ leue cū semie papaueris ⁊ dya
dragā. Et itestia oꝫ vt preseruēt post i eptionē cū stipti
cis dictis sūptis ⁊ iniectis ⁊ cū incipit solutio vētris cur
rentur troci. de spodio ⁊ ribes: ⁊ troci. de scie acetose Re
gumē propaū variolaꝝ ⁊ morbilloꝝ ē ꝓ vn cuiqꝫ eoꝝ
pro ne ꝙuent. Et ē q cū cōmunicēt i predicto iter se dif
ferūt: ꝙū ad duo. Prio ꝙtū ad predictū regumē non in
specie: sed potius in ꝙto. Euacuatio. n cū flegma maio: ⁊
mior variol. ē que. extictio mior ⁊ dieta tēuio:. Ad oxbil
ꝫ adequatio cū frigidis extic. ⁊ ispissātiꝫ ⁊ mudificā
tibus colerā ⁊ sanguinē ⁊ dieta tenui minus. Secūdo q
tū ad ꝛnclares operatiões exercēdas: que sūt variol' opor
tune ⁊ nō morbilli. Et sūt quod est q cū egresse fuerint
cū ꝙple nēto variole ⁊ appeat in eis maturatio perfecta.
Aut. n. est perfecta cū doloris ⁊ apostēatis: vt qꝫ ptrāsie
rint septimū: nec exiccent nec resoluant tūc necessariū ē
vt aperiātur cū acu de auro: ⁊ auferāt eaꝝ hūditatis cuiꝫ
cito: ⁊ propie cū sūt magne. Quod si tardēt eaꝝ matu
ratio: qꝫ nō fit facta in septi ⁊ ꝙpleta i nono: tūc oꝫ vt iu
uet cū exhibitiõe dactiloꝝ pigniū: passula. ⁊ carticaꝝ i aq̄
ipsaꝝ cū euaporatiõe vaporis: aqua decoctiõis: fēugreci
scilm: maluebi'm alue: ⁊ radice lilij. Cū āt aperte fuerint
⁊ maneat in eis hūditas multa oꝫ vt saluantur ⁊ fumigē
tur. ⁊ etiam cum nō aperte sint: nec patiatur egrotans api
ri: eas volueris resoluere ⁊ exiccare: fit āt gallicon cum
aqua sal'. in aqua virtus croci est limita super eas desup as
pergatur sal puluerizatū cū cāphora. Suffumigatio fiat cū
tamarischo ⁊ sandaracha ⁊ cortice thuris: non cum frigi
dis ne recludāt materiā. Et similiter cū mirta suffūgatio
nē ꝙuenies: ⁊ propie cū sit vehemens humiditatis. Et
dormire ⁊ iacere i loco in quo sit aspersa farina ordei: mi
lij: panici vel fabarum: ⁊ culcatra cū foliis cipressi ē bo
na. Cū ergo incipiūt exiccari ex vt lenias super eas ex me
dicamis predictis cū virtute croci. Et cū vlcerant variole
profunditate ⁊ acuitate seu materie confert vnguentū al
bū: propie ꝫmixtū cū aliquantulo camphore rasura ra
dicis cāne cū aqua ros. venaꝝ arboris salicis: aut arboris
azar. Et quandoqꝫ confert vnguentū de ceruſa ⁊ litar
gir: ⁊ vnguentū rubeū. Et cū aperiuntur ⁊ faciunt cru
stā in cute vel naso: confert vnguentū factū ex oleo puro
ros. ⁊ virtute ceruse ⁊ climie: ⁊ cerotum ex adipe galline
cū cera. Et cū ceciderint crusta lineantur vestigia cū alius
oleo vt de lentisco propie. Et si quidē remanserint ipsa
vestigia ⁊ decolorationes vlceꝝ ipsoꝝ quā in tertia hȳ se
ctiõe de cura vestigioꝝ ⁊ vlceribus variolaꝝ. Scias er
go q de eis que eradicant talia vestigia sunt oia abstersi
ua: vt radix arundinū: sarcocolla: semen melli, ⁊ cortices
eius siccati: risum ablutū: aqua ordei: albumen ouī: creta
⁊ lutū litargiꝝ: zuchaꝝ tabarzet: milūm: ⁊ panicū amigda
le dul. ⁊ ama. Et de oleis: oleū ō liliſ: ⁊ ō fisicis: ⁊ adeps
asini cū oleo ros. Et de illis que sūt fortiora ē spuma ma
ris: ⁊ lapis piperis: costus armōiacus: thus ⁊ saporeū bau
rach: ⁊ ossa anti qua adusta: semē rafani exiccatū: aristolo
gia lupini: hec. n. abstergūt nigredinē ⁊ obscuritatē colo
ris cutis. Et ex rectificantibus colorē plūbeū sūt ex oleri
bus ⁊ granatis dulcibus: vitell' ouoꝝ lozbiluz: iura galli
⁊ fasianoꝝ: ⁊ perdicū inpinguatis: ⁊ vinū rubeum: ⁊ assi
duatio balneationis. Et de ꝙpositis sunt duce ꝙpositiões i fra dicentur. Quod si ꝙcauitates remanserint non reple
buntur: vlcerauerunt. n. interiora cutē ⁊ mirach: qđ cuiꝫ sit
ex radicanabus non restaurāt. Ad dedicendū quenies i prin
cipio apertiõis ipsaꝝ repercutiens ⁊ inspissans sanguine
Ꝛ. lentū excoriataꝝ: dactiloꝝ imaturoꝝ: gūmi dragā
ti: bulātū i aqua pluuiali vel ros. ⁊ da cū vno crocoꝝ de
camphora. Cōfectio medicaminis faciēs variolas ap
parētes exire ⁊ morbillos ⁊ alia ō genere eoꝝ exitētia: ec
cultoꝝ. Ꝛ. ficuū citrinaꝝ. ℥. vij. lacte ablute. ʒ. v. lenium
cū corticibus. ʒ. uj. semū amī. fe. dragā. ana. ʒ. uj. decoquant
in lib. aq̄. i. ⁊. ℈. donec remaneat pars tertia: deinde colet
⁊ detur et ea: expellit. n. caliditatē a partibus cordis: ⁊ ꝓ
hibet pulsū eius. Descriptio medicaminis conferentis
ad vestigia variolaꝝ ⁊ colorē malū derelictū. Ꝛ. ossium
adustoꝝ: stercoꝝ omni ātiqui: ostraceoꝝ nouoꝝ: amili: se
mi. melisse rizi ablutū: cicerꝝ ana. p. ℈. granatoꝝ alberi: lu
pinoꝝ: costi: aristol'. rotūde ana. p. v. radicū arundinis sic
ci. par. ℈. Fiat ex eis epithima cū aqua melonis: aut cuiꝫ
succo cucumeris siluestris: aut pani porcini: aut radice
yreos: aqua ordei: vel fabaꝝ: vel lupinoꝝ: ⁊ lineantur ex
eis membra sero. Et ābluantur mane cū aqua viol ordei

Capitulum septimum de medicinis se. apostematum

Aperuisse scire fecim⁹ q febrū quedā erāt
morbus quedā accidentia sequēta apostēata
vel vlcera que sūt per se morbus. Dicēt scie
as q tales ēt febres ois generis esse possūt si
enim apostemata sint exterioꝝ mēbroꝝ vt asellaꝝ se. fi
unt effimeri plurimū: raro vero putride: ⁊ qualiter ⁊ q̄
supernus dictū ē. Si vero apostemata sit interioꝝ mēbro
rum vt positoꝝ in profūdo ⁊ ꝙcauo corporis ⁊ maxie pri
cipalū vel altoꝝ vicineꝝ cordi ⁊ pleure. pulmonis ⁊ hu
iusmodi conuersio: fiet nam plurimum fiunt putride
effimere vero raro: ⁊ quandoqꝫ vel ꝙsequēter ethice. Et
cā ē: quoniā caliditas pceter naturā procedēs ab apost. a
te vel vlcere talū mēbroꝝ vadit ad cor: plurimū cum fu
mo putrido ab eo resoluto cū nō sit circūscripta putredo
in loco apostemato: sicut i bubonibus ⁊ nō sola nisi raro
Quare febrē accēdit que diuersificaꝫ i cōtinuitate ⁊ inter
polatione quidē ⁊ spē ⁊ qualitatis sue essentie. In conti
nuitate ⁊ interpolatione quidē rōne ꝙtitatis cause ⁊ posi
tionis: cū. n. apostēa vel vlcus tale quod ē eius cā sit ma
gnum ⁊ propinquū cordi vt in pleuresi ⁊ perypl'oia faci
et se. putridā ⁊ continuam eo q ꝙtinue fumum putridū
ad inflāmādum mittit cordi. Nec obstat si positio putre
dinis est extra venas cum collectio eius in loco apostēa
tis ad emittendum continue fumum equipolleat positio
ni in venis cū sit magnū non propinquum. vt est apostē
renum vel matricis vlcus vel vesice vel propinquius nō
magnum: vt cassule cordis vel pleure ⁊ pulmonis. Oꝫ si
sit colericus facit interpolatam: eo q ⁊ si talem fumū cor
di emittet non continue: tamen propter distantiaꝫ ⁊ pau
citatē cū ꝙueniat quandoqꝫ resolui i via. Si vero sit par
uum ⁊ longinquū faciet effimerā quādoqꝫ. Cū. n. fumꝰ
sua quantitate licet parua possit peruenire vsqꝫ ad locuꝫ
cordi propinquū licet cor non attingat: caliditatem in lo
co illatam tā ipsimere poterit que cum calefaciēdo attin
get sm continuum cor: fe. effimerā generabit. Cuiqꝫ ta
le apostema cum sua febre ⁊ propie putrida prolōgat' in

nabit ethica ⁊ ipsā accēdit. Et ꝓpe si mēbꝝ fuerit dispositū: ⁊ apostēa in aliquo nutritiuoꝝ mēbroꝝ: vt in epate vel stomaco. Inquit.n. Albo. Amplius oia apostēata i teriorꝝ mēbroꝝ in miracy vētris tenuitatē efficūt: ⁊ macredinē cū collectiōez fecerit. Efficit.n.tale apostēa tā grādem impssiōem in dispōsito corpore cōsumēdo ꝙ eo resoluto rēanet exiccatio ⁊ ethicā maxie cū passiōe mēbrorum nutritiuoꝝ in quibus est: neqat remitti resumi ⁊ humectari. Et ꝙ āplius est ꝛtingit ipso resoluto putridam remanere se. ꝓp impssionē putredis in hūore vēarū qre manēte cā cōsumēte ꝓcedit ethica. consūptio: l ꝛcā pri mi seu febris apostēatis sit remota: ⁊ quāto magis si remota nō sit ꝙ stat p apostēa. Et n.se. tūc erit duplex ⁊ cōmixta est se. q̄ est morbus ⁊ se. q̄ est accīs. In spē autem rōne cāe apostēatis: ⁊ mē que cū sit calida erit colerica sā guinea: vel ex eis ꝛmixta: ⁊ silr se. aut erit colerica aut sāguinea: mā vero frigida nō: nisi faciat collectionē. In q̄ litate vero eēntie sue. s. caloris rōne sue cāe rōne mēbri in quo est: ⁊ rōne vicinitatis ad cor. Cū.n. mā sit colerica vl colerice admixta caloris febrilis acuitas est vel erit maior quā sit sanguinea: cūqz etiā in mēbris sāguicis: ⁊ arterijs vicinis se. fortior erit: cū vero in nervosis pāniculosis ⁊ venis vicinis se. fortior erit debilior: nisi dolor exīstat. Et q de nō enumerātur iste se. a ꝓdictis ꝓpie vnicuiqz materierū que effūdūtur ad apostēata eaꝝ vl vlcera ꝓdi nāqz eaꝝ sunt ꝑm generatiōez eaꝝ imittētibus mēbris pp̄ō bilitatē nutritiue: ⁊ fortitudinē expulsiue ⁊ ꝑm attractionem ipsaꝝ ad mēbra ad que effundūtur mē p caliditatez vel doloꝛē: ⁊ ꝑm receptionē eaꝝ in illis ꝑ defectionem. Cū ꝙ effundūtur mē accīt rigoꝛ: ⁊ deide additur ꝛtumedo dolor: ⁊ inflātio: in loco apostēato vel vlcere: ⁊ de vlceribus idē est iudiciū cū aggregēt putredinē: ⁊ ꝓpie q̄ apostemata dicta lequūtur. Sed dices nūqd se. vlcerus putrida sit vel ethica cū dicat G. ꝙ ois ptisicus ethic⁹ ⁊ nō putridus sit. Rñdit Halco vtraqz ꝛc. est cū ptisi cū vtriusqz cā sil in ea assistat: putredo. s. vlceris q̄ est cā putride Et ipsa se. cū impedita cuctatiōe simul inflāmādo cōsumens roꝛfoꝛmē hūditatez cordis q̄ est cā ethice: q̄ quia in ptisi p̄ualet putride oībus causis cōcurrētibus ad generationē ipsius magis quā putride dictū est a G. ipsaz pati ptisicū quā pati putridā se. quam in alijs vlceribus. Signa cāꝝ sunt signa apostēatis interioꝝ mēbroꝝ p̄cedentiū que supꝛus in sectiōe prima sunt dicta. Et ēt sunt signa vlcerationū ipoꝝ: ⁊ ēt apostēatū sī signa ꝓpria q̄. s. in capitulis suis sunt dicta verbigra. In pleuresi quoruz quedā indicāt locū vt pulsus serinus cū doloꝛe pectoris pūgitiuo quedā cām seu mām vt se. acuitas q̄ indicat colerā. Quedā sī signa digōis: ⁊ idigōnis mē apostēatī q̄ sūunt a sputo ꝓpie: q̄dā sī signa digōis ⁊ idigōis ñ mē apostēatis vt p̄dicta ꝛc mē cōpatiētis in venis q̄ sumunt ab vrina. Et quedā sunt signa salutis: ⁊ mortis. ⁊ que sī signa crisis q̄ a p̄dictis variatis ꝑm spēm sumentur sicut ypo. in affo. ⁊ G. oñdit. Cura se. apostēatū est ātuo: res prima est cura apostēatuz ⁊ vlceꝝ q̄ sequuntur: q̄ dicta ē spāliter supꝛa in locis suis. Secūda ē alteratio se. Complet aūt cū frigidū: ⁊ hūdis siue putrida siue ethica si q̄ ex dictis supꝛa in ca. generalis curatōnis pñt haberi: sint aūt frigida tpate ne incrudet apostēa: ⁊ ꝓpie si interius assūmāt fit aūt sumpta ex mollificātib⁹ ⁊ lenientibus q̄lis est aq̄ ordei: cucumeris: ⁊ cucurbite: syrupus viol. ⁊ sumilia: nō aūt stiptica cū detineāt: ⁊ phlbeāt resolutionez: ⁊ inde potus aq̄ frigide imbibendus nisi magnitudo se. ⁊ eius extinctio intētiōez maturatiōis ⁊ resolutiōis apostematis supꝛ excedat. Quo casu inquit G. Alsodeus ē augmētuz. i. incrudatio apostēatis quā pducere ad arefactionē infirmū: alr aūt ifrigidātia: ⁊ extinctia fortia erūt valde nociua: et si colericū sit apostēa: ⁊ inde securꝰ exterius cū expedierit miscrātur. Si ꝙ sit apostēa erisipilatū se. vehemētiaz: ⁊ extinguem⁹ cū lucris lactuce semine: ⁊ portulace: ⁊ aq̄ cucurbite: nenufaris: ⁊ o eo viol. cū sanich ordei: vel farina eius exterius applicatis supꝛ locū apostēatis: ⁊ cū sandal rof. spodio: ⁊ aq̄ rof. supꝛ pālpalia: ⁊ oxirodino cabin. alie ēt si oz infrigidētur in nine. Tertia est regimē cibi ⁊ potus: ⁊ est dieta extēuatiua cū lactucis; sanic ordei ⁊ aq̄ eius. Ingrossatio.n. est cā apostematis ⁊ mortis ēt si sit virtus defecta. Quarta ē correctio accidētium quā requiras supꝛa in sectiōe prima: ⁊ infra vbi de apostematibus dictū est.

¶ Ca. viij. de medicinis se. cōpositaruz.

EX quo de se. simplicibus diximus ꝑm p̄missum ordinē dicendū est de ꝛpositis. Sciēduz est aūt ꝙ cōponūt ipsaꝝ spēs sunt ⁊ modi ipecies quidem ꝑm cōpōnem se. simpliciū q̄rū ē cōpō earū. Alsodi vero tripliciter: ⁊ ꝑm ꝛpōnem materieꝝ ipsaꝝ simpliciū febriū a quib⁹ ipse dependentiam hñt. Et rōne loci seu putrefactiōis in loco. Et ꝑm ꝛpōnem motuū seu circuitiōis cōtritiōis seu imutatiōis ipsarū possunt hāi q̄ multiplex ēt. ¶ Prima. n. divisio est i genere: ⁊ remota rōne essentie ipsaꝝ. Et est natura febriuz quedā est genus effimeraꝝ: quedaz ethicaꝝ: ⁊ quedā putridarū ꝑm q̄ cōponēt putrida cū ethica q̄q̄ plm sit ei⁹ cā ⁊ nō cū effi. Et ꝛ posset cōponi tñ nō facit ꝛpōnez in cura eius additio ad putrida: nec est distinguibilis ab ea cū eius signa debilitate sua cū fortitudie signoꝝ putride obfuscētur. Qua ꝓp dixit G. supponēte putrida effimere quiescāt effimera: nec ēt ethica cū effimera ꝓp candē cām

Ex q̄ ipsoꝝ triū generuꝫ duo vt ethice: ⁊ effimere non sunt distabilia in genera ꝓpinquiora: ꝛ in spēs magis ⁊ ꝓ prius ethica: q̄rū spēs nō sunt bñ ꝛpombiles eo ꝙ ethice spēs inter se ordinē hñt ita ꝙ vna p̄cedit ⁊ alia segīt vl succedit: ⁊ deinde alia prima cessante ꝓp ꝛplumptiōez hūiditatis ⁊ sue mē subiectiue in qua accēdit ēt effimere spēcies: ⁊ signa sint in ea ꝛ sint ꝛpōibiles tñ nō sunt in ꝛpōne distinguibiles bñ nec ꝛpō cāt varietatē magnā in cura. Solū aūt genus putride dissibile est in alia genera ꝓpinq̄ ⁊ spēs hñtes signa distinctiua ⁊ mānifesta facietia cōpōnem in cura: ⁊ ꝓ tāto ꝛpō se. attēdēda magis exīti eo s. genere putridaꝝ. Et prima spēs cōpositus erit ꝑm ꝓmā dictionē eius q̄ ꝑm G. ē rōne essentie ipsius se. Et ē nā febriū putridaꝝ quedā sunt se. ꝙ se mozbi ex hūoꝛis i vas putredine depēdētes: q̄dā sunt apostēose: sic quidē ꝓma cōpō se. putridaꝝ erit se. cōposite ex se. depēdēte ex apostemate cuius est accīs ⁊ ex se. depēdēte ex hūoꝛibus putrefactis in vas in quibus apostemata putredo impssit vl ecōuerso: vt dictū est supꝛa in se. apostematū sicut est ꝓpꝛie in plesi pyplōia ⁊ apostēate epatis: fa spes est ratiōe cōpositis mē seu hūoꝛis a quo depēdēt. Et est nā se. putridaꝝ dictaꝝ q̄libz aut est san. aut colerica: aut mlica aut flegmatica: eo q̄ d a taliū hūoꝝ putrefactōe depēdēt quoꝛū cōpositiōe est ꝑm mōm p̄dēz mē qui est duplex: vnus

secundum mixtionem alius secundum vicinitatem. Est quidem secundum mixtionem qui supradictus fuit in tertiana nō pura: ⁊ in quotidiana ex flegmate salso ⁊ cau sone: ⁊ flegmone erisipiloydes: secundū vicinitatez vero est multiplex cui nunc insistimus ⁊ erit q: cū quattuor sūt humores in sua putrescentia febres ascendentes seruan tes spēz vt dictū est supra in se. sanguis ex quattuor hūo ribus simplicibus 2mixtis adinuicem 2possibilibus ma xime q: in diuersis locis corporis situatis inter venas vl extra sicut etiā apāta diuersa in diuersis mēbris corporis situata oclo prouenient 2bnationes. sic erit vna 2pō feb sanguinis cū febre flatis. ſa febris sanguinis cū fe. coleř. tertia febris sanguinis cūfe. mlie. q̄rta fe. flatis cu fe. cole re. quinta febris flegmatis cum febre melancolica: sex ta febris colerica cuz fe. melancolica. septima triū ex hijs inter se. Et octaua oīuz feb. quattuor hūoz simlque plu rimū ē mortalis. ¶ Tertia spēs 2pōnes ipsaz putridarū est rōe nō essētie nec materie: sed rōe loci vel putrefactio nis in loco a quo procedit diuisio ſz 2tinuitatē ⁊ interpola tionē ipsaz febriū. Et ē q: cū sit quattuor 2tinue ⁊ tres i terpolate spēs ipsaz 2positionū erūt multe. Nā 2positio ni pōt synocha cū vna quaq; aliū triū 2tinuaz ⁊ cū dua bus vel plibus ipsaz: aut diuersi generis propinqui ex q̄ proueniēt 2plicatiōes. 8. aut diuersi generis ex qua pro uenient cōplicatiōes plures. Sīr pōt 2poni vna interpo lata cū alia: vel diuersi generis ex qua prouenient 2plica tiones q̄ttuor: vel eiusdē generis ex qua prouenire pñt cō plicatiōes plres: ſz q̄ pñt 2pōi due tertiane tertiane ⁊ tres ⁊ similter tres quartane interpolate ⁊ ēt quotidiane: simlr pñt 2poni cōtinue ipse cū interpolatis diuersi generis vl eiusdē ex qua 2plicatione spēs erūt plures: q̄q; fictes in pria die: q̄q; i ſa. ⁊ illa ē mali moris. Est. n. hūs motū p horas qui 2tra naturā ē morbi acuti vel medij. Et quidē cū deberet in die ſa quiescere vel tepescere ⁊ dare nature spacia si moueatur signū est sue malitie ⁊ grandis lesiōis est ē. Ex quibus 2plicationibus oībus illam q̄ ex quoti diana continua ⁊ tertiana interpolata 2ponitur hipo. spe cialiter notauit cū plurimū accidat inter 2positas ex iter polatis simul ⁊ 2tinuis ⁊ ex 2tinuis tm emitriteā propa nomīnas quā oxidā ⁊ continuā mediā triteā esse specifi cauit. Et q: vnicuiq; speciez modus ſz iuasiones potest esse triplex. s. coinuadēs: subintrās ⁊ coalternās. Et emi triteā volnit ee 2positā ex quotidiana 2tinua ⁊ interpola taſz iuasiōis modū: nō enim oīs 2pōnis modus oxidaz facit: ſz coinuadēs solus etiā cū non facit oxidā cū iuasio nes ipsoz nisi sint partes non vna predominās alteri vel superans sicut esse potest: ideo tria ad emitriteā veram ⁊ propriam concurrunt: q: si continua quotidiana est enim de genere continuaz febriū: ⁊ q: sit cōplicata tertiane iter polate: est. n. emitritea. i. media tertia vel tertiana. Cū. n. hipo. tertianā verā ⁊ purā in affo. dixit interpolatā itelle git ⁊ motus maxie sue materie sit de centro ad circūferen tias sicut Ba. dixit. Si mota ad putredinē mouet ad ex tra de venis potius q̄ putrefiat in illis. Et q: debet ee oz rida oz q̄ ābe sint 2pares ⁊ coīuadentes largo mō emitri tea pōt dici quelibz putridaz 2pō diata vicinitatis ⁊ con tinuaz cū interpolatis magis ex ea que ponitur ex tertia na continua ⁊ quotidiana interpolata. Alie vero genere nominis erunt potientes quia dicentur 2posite nomē p priū non habentes. Et hoc mō 2positiōis dixit Galie. morbū 2positū puta febrem in qualitatibus suis ⁊ ēt cuz sua cā: ⁊ quidē cū emitritea ex continua ⁊ interpolata di uersi generis sit 2plicata quaz continua quia flegmatica prolongat non solum paroxismos sed etiam morbū totū ⁊ interpolata: q: colica abbreuiat sicut illa ,plōgat: ⁊ emi tritea inquantū huiusmodi media erit inter cronicam ⁊ acutam. Sed q: diuersitas eius disturbat in actione na turā que fiet cronicus ⁊ extendeť fortasse vsq; ad. vij. mē ses. Inquit. n. Ga. morbus hūs multā ⁊ diuersā materi az longio: est hūte vnā: ⁊ si multā: ⁊ illud si virtus sit for tis in tolerando. Et q̄q; fiet acutus ⁊ breuis: vt q: finiť in septimo ⁊ illud pp magnitudinē sui ⁊ molestiam acci dentium quare necesse est naturam ſbito vincere vt vin ci. Et quandoq; extenditur vsq; ad 14^{m} vel. 20^{m} ⁊ pluri mū est de febribus interficientibus. Si. n. sola eius 2tīua periculosa est nulli dubium est q: si superaddatur alia se. cū nā cū possit sufficere nisi raro q: plurimū sit interficiēs ⁊ mortalis. Et q̄q; perducit ad ethicā ad alias difficiles egritudines: vt est ydropis: sincopis: mania: multa ⁊ epi lepsia: ⁊ illud propter impressionē in principalibus: ⁊ etiā cū illis plurimū euadit infirmus ab eo. Inquit. n. habo. nō est euadere ab egritudinibus interficientibus absque contractione mēbri. Quod Ga. affirmat dicēs. Raro sē diuturni morbi de genere flatis vl mlie qui ipsimāt lesio nem alicui mēbro. Sz dubitaret vtiq; socius quomodo possibile est feb. sanguinis 2plicari alijs cū dictū sit supra auctoritate Ga. q: sanguis putrescens suā speciē non ob seruat: sed desinit esse sanguis: q: in alterius hūoris spēm transit. Adhuc videť q: sanguis putrescens in venis non febrē accēdit quin 2plicetur non tīn vni: sed oībus putri daz 2tinuis simul: sāguinis. n. in venis est oīs humor vt Ga. ⁊ Abo. loquēs in hūoribus dixit si ergo putrescit sā guis ēt oīs hūor 2tentus in eo. Respondit Haleo ⁊ qdē dicens ad primū sicut supra in febre de putredine sangui nis dictū ē. Ad secūdū: vero dicemus q: sanguinis vere est oīs humor in potentia sub forma tīs sanguinis nobis aperiens sub qua ē 2tentus vt q: ad inuicē vniti sunt ve ra mixtione quo ad nos: licet actu sint inter se diuisibiles per naturā: qō pz. Si. n. cū flebothomia euacuetur que i mediate ⁊ directe educit ex venis ⁊ receptis i vase aliquo per seipsos distingui videmus quanto magis per naturā distinguuntur in venis ⁊ vnus vel duo intranspirabiles facti derelinquantur a natura ⁊ putrefiant alijs remanen tibus cū natura. Signa cōpositaz febriū ex signis simpli ciū sunt 2fusa. Et proinde cognosci difficilia ⁊ magis si 2positio sit ex hijs que eiusdem sūt generis: vt tertianaz ⁊ continuaz: quotidianaz: ⁊ quartanaz similis iterpola taz ipsaz. Et etiam synoche cū tertianaz aliqua vel con tinuaz: ⁊ iterpolataz eiusdem generis: ⁊ est tertiana cōn tinua ⁊ interpolata simul 2plicata: ⁊ sic de alijs. Inquit enim Alr. propinquoz difficilis ē cognitio ⁊ electio: ⁊ ma xime si fīm modū coīuasiōis 2pō sit eaz est. n. difficilis co gnitionis modus talis magis: deinde modus sbintrane us: ⁊ deide modus coalternationis. Sz si quidē sit 2pō ex febribus diuersi generis remoti vt putride ⁊ ethice: vl propinqui vt ē 2pō quotidiane ⁊ tertiane vel quartāe in ter se. ⁊ synoche cū quotidiana vel tertiana vl quartana eius cognitio est minus difficilis ⁊ proprie si per modum coalternatiōis existit: deinde subitrationis: deinde coīna tionis: qui difficilioz est inter oēs: ⁊ proprie in emitritea.

Inquit enim Ar. In lōge distantibus distinctio facilis ē electio. Et quidē ex eis sūt quedā cōia: ⁊ quedā propria Et cōuz q̄dā sūt q̄ sūt cōia spēb⁹ 2pōnis febriū q̄ diuersi sūt generis vt putride ⁊ ethice. Et sūt q: cū videris febrē putridā sūpto cibo fieri incōtinenti ascensū caloris vl febrē 2tinuā habere incōtinēti ascēsū caloris p⁹ cibū cum duritie puitate ⁊ in eq̄litate pulsus ⁊ supaddi rigorē vel frigus aliq̄ horaz: ⁊ deinde calorē declinare cū h̄uectatione remanēte pulsus duritie cū febre: ⁊ tunc iudica 2positionē ethice cū putrida se. p̄cedente vel sequēte. Et q̄daz eoz sūt que sūt cōia speciebus 2positis febriū eiusdē generis propinqui vel spēi. Et sunt que Albo. posuit cum ait Et ē videre febrē 2clusā ⁊ in ea rigor ⁊ nō ē sudor: ⁊ fortasse accidit in rigoribus pluribus sudor vnus tūc testifica i ea 2pōnē febriū eiusdē generis: suple ex 2tinua ⁊ interpolata. Et sil'r cū videris icōclusā superfluitatē i frigore ⁊ rigore: sz ꝓ quia fortasse paz est ō ea iclusa. Inquit. n. Ba. Dis se. cōtinua sz rōnē: sui ipsius cum certa fuerit nullū horrorē hz neq̄ rigorē: neq̄ que 2posita est ex eis erit horrida sil'r ⁊ 2pōita ⁊ sil'r cū videris addi febres ⁊ extendi vltra debitū. ⁊ nō etiā deficere calorē: tūc iudica cōpositionē 2tinuaz. Et sil'r cū febrē videris incipere cum horrore ⁊ addi cū caloze eius ascendente vltra debitū ei⁹ vel incipere cum rigore aut frigore ⁊ ascendente caloze supaddi rigorē aut frigus ⁊ extēdi calorē ⁊ in caloze sudorē ⁊ p⁹ sudorē remanere calorē: ⁊ deinde declinare cū sudore vel absq̄ vel nō declinare: tūc iudica cōpōnez ex interpolatis. Signa vero propria sūt signa que vnicuiq̄ speciei 2pōnis quenisūt que per te poteris arbitrari: cū hic pōre oia sit difficile ⁊ lōginqū. Soli⁹ āt illi⁹ 2pōnis quaz hipo. propie emitriteā nominauit signa ponem⁹. Et sūt nā incipit in pma die 2pōnis cū horrore ascensus caloris est inequal' ⁊ dispartitus propter materie diuersitatē ⁊ pugnā eaz inter se per terrētē naturā. Quare retrahit natura ⁊ multiplicabitur horripilatio bis ⁊ ter vl āplius: ⁊ .p prie apud ascēsū caloris: ēt illo die febris minoris acuitat erit q̄ expedit tertiane: ⁊ minoris obtusionis q̄ queniant quotidiāe: ⁊ ei⁹ stat⁹ est lōgior q̄ ētiāe q̄ciat ⁊ breuior q̄ quotidiāe: ⁊ cū plurib⁹ accētib⁹ ⁊ itēsis magis: ⁊ cū tepescē tepescit plurimū absq̄ sudore ⁊ q̄sz cū sudo. pp ōcliationē tertiane: nec cessat ex toto: q: cessāte tertiana: remanet calor quotidiane 2tinue. Et p̄cipio 2motiōis ⁊ inasionis ē plurimū cū subeth ⁊ stupore cuigilatiuo: ⁊ i statu cū alienatione pp itēsionē febriū duaz adiunctē cōiunctaz i flāmatiū cerebz valde. Et pp repletionē eius ex vaporibus diuersis ⁊ multis: ⁊ cū iquietudie ⁊ angustia multa. Et pulsus ē veloz ⁊ frequēs iordiatus ⁊ ieq̄lis pp diuersa rū materiez pugnā cū natura ⁊ grauamie ipsius. Et exuntia p vōitū ⁊ p secessū sunt ex colera ⁊ flate eq̄l'r mixta vel 2iuncta. Et vria ē mediocris i sōa ⁊ caloze iter vrinam 2tinue ⁊ vrinā tertiane ⁊ plurimū ē distans: nec sūca nec colica. Sequēti vero die stabit febris ⁊ superascēdet cuz frigore pauco absq̄ horrore: ⁊ calor ē miōr ⁊ ēt accidētia deide tepescit. Sz in tertia redibit aliquid qō fuit i pma die 2pōnis pp 2plicatiōez: tunc tertiane cū quotidiana ⁊ 2motionē materiez eaz simul ⁊ ocurrēt 2similes circumstātie ex 2plexiōis ⁊ 2suetudinis mutatione: ⁊ aliaz operationū ad generationē diuersoz hūoz ⁊ sūci ⁊ colerici. Cū vero 2positio quotidiane 2tinue ⁊ tertiane interpolate naturā certā non seruauerit emitritei: neq̄ modū: vt q: materie vtriusq̄ nō sint pares dnātis signa dñabūtur ⁊ si colera dñabitur: erit ocriplo magis ad rigorē tēdens si sla minus ⁊ magis ad frigus: ⁊ dñante flegmate puro: incipiet cū stupoꝛ: colera vero dñante cū alienatiōe erit i augmēto ⁊ statu: ⁊ sic de alijs. Et sic fm modū subintrationis existat apud statū ⁊ augmētū: caloꝛ videbis superaddi rigorē: si 2tinua sit p̄cedēs vel frigus ⁊ puū typum si tertiana p̄cessit: ⁊ extēdi caloꝛē vltra debitū p̄cedētis feb. Et q̄nq̄z i declinatiōe tertiāe sequi sudoꝛē: quādoq̄z vero nō: ⁊ maxie qñ 2tinua superuenerint tertiane: qñ hūores eius restrigit sua frigiditate ⁊ sua superaddita caliditate 2sumit. Si vero fm modu3 coalternationis existat 2mpō i mixtis ex 2tinuis ⁊ iterpolatis vel ex solis cōtinuis illis cognitio locū nō habet: sed i iterpolatis solū. Et quidē cū 2positio fit ex tertiana ⁊ quotidiana iterpolata q̄ Serapio puz emitriteū dixit: qm si sint cōtiadētes nō coiuadut cū horroꝛe: sed cū tepoꝛe magis vl frigoꝛe pauco: ⁊ alia succedet sicut ē i 2mixtione precedēti ⁊ si vero sbintrantes sil'r. Sz si fit 2pō duaz 2tinuaz etiā si sint diuersi generis vel spēi oio: nō erit horrida: sed caloꝛ fortioꝛ: iquietudo ⁊ āgustia maioꝛ: ⁊ accidenciū vehemētia. Sed si quidē fit duaz interpolataz ⁊ sint eiusdem generis vel speciei plurimū sunt subintrātes ⁊ coalternātes: ⁊ tūc videbis si subitrātes sint prolōgatos porissimos febris. Et q̄nq̄z stāte vna se. secūda decliaī ipsi⁹ pmā cuz sudoꝛe ⁊ q̄nq̄z sine ⁊ ñ deficere i febricatiōe ⁊ q̄z ōfi. Si vo eo al'nātes sint vt q: q̄libet suū die occupat signa erūt distincta ⁊ mānifesta. Et si quidē sint tres iterpolate quartane 2plicate quelibet suū die occupabit in affligēdo. Si vero tres tertiāe vna die erūt duo paroxysmi: altera vn⁹ Et si due quotidiane qualibet die duo: secūdū altez triuz modoz: vel pria die erit vnus ⁊ alijs duobus diebus duo. Et cura 2positaz febriū duplex ē generalis ⁊ specialis. Generalis est quam Ba. demonstrauit dicēs. Singuli morbi simplices simplici medicina medicabūtur: cōpositi cōposita ⁊ si equales sint equalibus: ⁊ si inequales inequalibus: vno plus: ⁊ altero minus. Speciale est q̄ vnicuiq̄ speciei compositarum conuenit que ex cura simplicium predictarum potest haberi. Inquit enim Galienus. Nos enim non possumus vti medicinis compositis secundum canonem ⁊ viam rectam: nisi quando scierimus virtutes medicinarum simplicium: ⁊ in hoc est necessarium ingenium ⁊ vsus longus: ⁊ est duplex: vnaque debetur cōpositis ex diuersis generib⁹ remotis vt ex putrida ⁊ ethica. Alia que debetur composite ex generibus propinquis vel speciebus eorundem. Prima pretermissa vsq̄ ad accidentium correctionem tanquam ea que est composita ex causa ⁊ effectum: dictum enim est supra q̄ plurimuz ad ethicam perducit causon ⁊ alie putride que multum prolongantur. De secunda compositione q̄ ex generibus vel speciebus fit putridarum dicendum ⁊ speciebus eius: ⁊ quidem de oibus difficile: ⁊ quasi incōprehensibile esset dicere: ⁊ proinde de cura eius quam hipocras emitriteam appellauit dicamus tantū: vt per eam manuductus ad alias possis curam vnicuiq̄ prout cōpetit ministrare. Est ergo sciendu3 q̄ emitritei puri ⁊ certi seu veri cura specialis est quattuor res que ex cura simplicium sunt collecte: scilicet abscisio cause: alteratio febrilis discrasie ⁊ regimē in dieta in cibis ⁊ potibus: ⁊ correctio accidentium. Cāe abscisio prior est alteratiōe febrilis dis-

Signa hemitritei

Hemitritheus componitur ex tertiana et quotidiana continua vel interpolata

quando tertiana componitur cum quotidiana continua dr emitriteus non purus seu non verus si vero componitur cū quotidiana interpolata dr verus seu purus emitriteus

crasie: curatiõis. n. intentio magis vertitur in hoc morbo
supra causam q̃ supra febrẽ: eo q̃ cã eius multa ẽ ꝛ diuer
la mãm aggrauãs: ꝛ sue iequalitate discrasie molestãs ꝛ
perturbans ꝛ terrens. Inquit. n. Albo. mala ꝙplexio di-
uersa veterius in corpore efficit nocumentũ q̃ ꝙsimilis ꝛ
equalis ꝫ sit mala febris vo in acuitate est pp flatus mix
tionẽ remissa. Cõplet ãt ipsius absciso alteratiõe ꝛ cua-
cuatiõe. Alteratio vero minoratiue q̃ materia mu titu
do ẽ ꝛ diuersitas: ꝛ adequatiõe i residuo. Vl Dioratio vo
ꝫ ꝙpleri cũ clisteribus lenibus ꝛ vomitib⁹ i pricipioque
mundificant intestina ꝛ stomachũ ꝛ educũt minorando
ex primis venis vt supra in quotidiana est dictũ. Et dei-
de ex minorantibus ex alijs venis ꝛ partibus ſbcutaneis
ꝛ cũ prouocãtibus vrinã ꝛ sudorẽ cũ lentate si peccatum
sit in sanguine cũ sſoia minoratiua si virtus etasq̃ consen
serint: vel cũ ꝓportionalibus ei: ꝛ alijs solutiuis absq̃ sti
ptitate multa vt sunt miraboſ. ꝛ eis similes. Ex quibus
ꝓpriũ ẽ absinthiũ quod subtiliat ꝛ abstergit sſa: ꝛ coleraꝫ
educit si peccatũ i sanguine nõ appet ſꝫ oꝫ q̃ ponatur
talia soluta vsq̃ p⁹ septimũ vl octauũ donec sit facta ali
qua digõ in materia cũ ex se indisposita sit materia valõ
ꝛ minoratiõi cũ eis: vt supra in quotidiana est dictũ qua-
si materia dissoluet ꝛ nõ educet ex illis nisi sint ex eis que
naturã lenitõo solũ: nõ inquietant ꝛ ꝙmouẽt: ꝛ sic dige-
stiõi resistũt: vt sũt aqua: alubleb: gelẽabi: ꝛ medulla car
tami ꝓpsa: ꝛ cũ tereniabin. ꝛ xiracost: aqua porꝛ ꝛ or-
dei cũ syrupo violis ꝛ mellis: cassiet. pp colerã. Opꝫ ãt vt
talia sint equaliter mixta fm partes vel tẽpora: cũ hec am
be materie sint equaliter supãtes. Quod si iequales sint
prendẽti attẽdat in ꝙmixtiõe eaꝛ magis: talia. n. mũdi
ficãt sanguinẽ: ꝛ ab eo ſſa ꝛ colerã minorando dimittunt
naturã lenificatã ꝛ materiam: ꝛ deinde residuũ ipsius, di
gestioni ꝙplete disposituꝫ ꝛ eradicatiõi. Opꝫ quoq̃ vt cli
steria ꝛ vomitus sit cum hijs que materiã vtranq̃ respi-
ciunt: qualia sunt clisteria ex aqua decoctionis maluaruꝫ
violaꝛ mercurialis ꝛ fursure cũ cassia ꝛ melle viol' ꝛ suc-
co blete cũ oleo violato ꝛ amigdalaꝛ amaraꝛ ꝛ saſ. Et q̃
lia sit ex vomitiuis sirupus acetosus cũ aqua rafani pro-
pter ſſa ꝛ aqua tẽpida decoctionis seminũ atripliciũ cum
aceto pp coleram sint ãt equaliter mixta: vel inequaliter
si inequaliter sunt materie abundantes. Et similiter pro
uocatiue vrine ex calidis diureticis ꝛ frigidis mixta q̃ sũt
nota ꝛ ẽt sudorẽ vt ẽ vinũ vel oleũ anetinũ cũ aqua tepi
da que illoꝛ remittit caliditatẽ deinde supra residuũ ma-
terie opꝫ ꝓcedere cũ adequatiõe ipsius ꝛ maturatione q̃
via est perueniendi ad statuꝫ salutis: ꝛ dominetur supra
materiam morbi donec diuidat ꝛ ꝙplete expellat: aut ex
se cretice: aut medici artificio coadiuuata: ꝙplet ãt ei⁹ ad
quatio cũ hijs que ex simplicibus ꝛ ꝙpositis dicta sunt su
pra in cura quotidiãe ꝛ tertiane nisi mixte fm materieꝛ
necessitatẽ. Et cũ alijs simplicibus ꝛ ꝙpositis appropria-
tis. Et ex simplicibus vt aqua ordei cum virtute piperis
q̃ hipo. ꝛ Galie. curauerunt emitriteum. Et ẽ vt in li. ij.
aque ipsius brilliant grana piperis ni. ꝫrita. xl. ꝛ i petia
rara ligata sufficienter: deinde coletur ꝛ reseruetur ꝛ det
cum fuerit oportuna nõ i potu cum cibo vel fine: sed in te
mio cum melle rosato: vel p⁹ sirupũ acetosuꝫ per duas
horas: qui abstergit quod digestũ est per syrupum ꝛ fert
maturationem in reliquo vtriusq̃ materie: natura enim
sapientissima nostra dispensans corpora in tali medicina
ꝙposita ex eis ꝛ alijs similibus: sunt ex quo ꝓmixtionem
illoꝛ confragi eorum adinuicem sunt excessus ꝛ reduc-
ta est ad tẽperiẽ cũ tpamẽto eius existente in composito
resistat ꝛ alterat materiam caliduꝫ atq̃ frigidam: ꝛ febris
excessum ꝛ cordis inflammationem remittit. Et deinde
si expediat ad digestionem illarum complendam magis
segregat inter ea: ꝛ ponit virtutem calidam piperis ad p
tem flegmatis digerendam: qua corpora febris ꝛ cor non
inflammantur: cũ a virtute aque ordei sit confracta: ſꝫ fit
aqua ordei cuꝫ sua virtute aduitrix virtute piperis ad pe
netrandum in venas in quibus flegma peccãs existit. Et
eius virtutem ponit ad partem colere ꝛ cordis ne inflam
mentur sicut princeps. Albo. contradictioni Ga. respon
dit q̃. G. confirmauit cum dixit. Omnium natura ope-
ratrix: medicus vero minister. ꝫDost naturam operatur
magr ex ministratis sibi per discipuluꝫ instrumentũ vnũ
quod est necessarium sibi eligere ad hoc. Aliõ vero i alio
ꝛ vnum recipere ꝛ aliud pretermittere. Aliter enim nec
vnius simplicis medicine operatio erit in corpore: nec cõ
põite: operatio enim medicine non nisi discretionibus ꝛ
regulationibus fit nature vt dictum est supra. Composi
ta propria sunt que infra dicentur: digestione vero perfe
cta si natura cretice sicut consueuit expellat silentium est
habeñ. Si vero non: oportet vt eradicetur cuꝫ predictis
omnibus vel pluribus fortificatis in virtute ꝛ augmen-
tatis in quanto. Et cum solutiuis propie que habẽt, edu
cere a remotis: ꝛ vehementi⁹ prout conuenit eradicatio-
ni: qualia sunt que in cura quotidiane ꝛ tertiane sũt dicta
Alterationem febrilis discrasie complent: que cũ tempe
ramento infrigidant ꝛ confortãdo oia principalia sicut fe
brem remittant ꝛ coleram alterent vt non rapiatur ad ca
put ꝛ alienationem vel frenesim faciat: ꝛ q̃ flegma non i-
crudent nec coagulent: ne ad stuporem vel litargiam per
ducat. Et proinde exterius applicantur tuti⁹ q̃ interius
ministrentur si bono modo sufficiant: qualia autem sint
ex predictis est non. ¶ Regiminis vero ordinatio ꝛ die
ta cibi ꝛ potus est vt regatur cum cibis ꝛ potibus subtili-
antibus cum caliditate temperata vt est aqua cicerum fi-
cla: ꝛ sparagus: borago: feniculus: capparis ꝛ consimiles
Et cum alterantibus vt kist ordei vel endiuia lupuli ꝛ si-
miles. Et ex carnibus ꝛ alijs virtutem nutrientib⁹ ꝛ ma
gis confortantibus indigentiam eius ibi dictis quando-
que insimul mixtis vel nunc cum hijs: nunc cum illis:
quales sunt quos etiam supra diximus in cura quotidia-
ne ꝛ tertiane. Sit autem grossus mediocris vel subtilis
secundum q̃ arbitrari poteris longitudinez eius. ꝛ i alijs
conditionibus sit prout in superioribus dictum est. ¶ Ac
cidentium vero correctio eius est accũtium predictorum
in cura quotidiane: tertiane ꝛ quartane: vt stuporis ꝛ alie
nationis ꝛ vigiliarum: litargie ac frenesis: quorum ex co
muni sup rius est nota correctio. Et etiam ydropisis: ml'
te: epilepsie: ꝛ manie: ad quas perducet quandoq̃: ꝛ apõ
recessum eius. Et ex illis est ethica: ad quem frequenter
perducit propter multiplicationem febrium in ea ꝛ prolõ
gationem ipsius de qua statim subiungemus capitulum
speciale duplex, primum de ea ꝛ cura eius: secundum est
compositionis eius cum putrida deinceps medicinas sũ
iungemus compositas ꝛ expertas. Sirupus valens ad
febres compositas ꝛ permixtas est syrupus acetosus dya
rodon ꝛ syrupus acetosus de succis herbarum quorum

oium naa
operatrix
medicus ā
minister.

descriptionem posuimus in antidotario nostro. Et ex appropriatis huius sunt troci. de absinthio ℞ tro. de ros. Et ex appropriatis emitriteo puro sunt troci. Albo. qui. ℞. ros. radi. li qui. añ. ʒ. iiij. ter. ci. abi. ʒ. uj. spice: suc. absin. spodij ana. ʒ. ij. Fiant troci. ʒ. i. cum syrupo acetoso. Dillu le bone ad eã: ℞ proprie quando prolongantur ℞ ledit stomachum ℞ viscera: ℞ valent ad alias etiaʒ compositas huiusmodi malie. ℞. aloes masticis: succi eupatorij: mirab. reubar. suc. ros. ru. ana partes equales: croci partem .ʒ. fiant pillule cum aqua endiuie ℞ fit dos. ʒ. ij. Decoctio bona conferens proprie digestioni. ℞. aloes masticis: succi absinthij: ros ana partes equales croci. ʒ. ʒ. Informẽtur pillule ℞ dosis sit. ʒ. ʒ. Syru. valens ad se. ꝙpositas quem componunt Albo. est satis bonus. Syru. ex inuentiõe nostra efficax ℞ expertus ad emitriteũ vez. ℞. bedeguar: ipopi: hasce: lupulo. gramis: endi: enpa. absinthij: capil'. ve. cuscu. ana. ʒ. i. scis cucur. citrul. mello. ℞ cucu. ana. ʒ. ij. sq nanti. ʒ. ij. ordei: cicerum. p. i. liquiri. vio. ros. ana. ʒ. i. suc. lib. i. aceti. v. radicum comunium. ʒ. ij. In pecia rara buliant corticum cit: sandalis spodij ana. ʒ. i. cinamo. lignialoes ana. ʒ. ʒ. dos. ʒ. ij. in aurora cum tepida. Si vero cõtinua sit tertiana ℞ quotidiana sit interpolata: multiplicẽtur frigida ℞ minorent calida. Et illud si inequaliter dominantur humores ambo: si vero equaliter etiaʒ sed minus propter febris continuitatem ob quam vincit intentio colere: Syru. ex inuentione nostra efficax ℞ expertus compositus ex colera ℞ melancolia. ℞. radicum feniculi endi. scolopen. petrose. residentium in aceto ana. ʒ. i. thimi: epithi. ana. ʒ. ij. calendule: lauendule: capil. ve. lupu. ana. ʒ. i. liqui. pasu. enucleata. ana. ʒ. i. lenticu. aque nenufar. ana. ʒ. i. seminum cõmunium: corticum cappa. añ. ʒ. i. ordei cice. ana. p. i. suc. bora. ℞ buglo. depurati ana. ʒ. vi. suc. lib. i. gelenabin. ʒ. iij. aceti radicum predictarum. ʒ. iij. aromatizetur cum cortice citri: sandalis: spodij: ℞ ros. Bos in aurora ad digestionem procurandam. ʒ. ij. cuʒ tepida. Sirupus alius ex inuentione nostra ad compõitã ex flegmate ℞ melancolia: vt ex quotidiana ℞ quartana. ℞. bedeguar: gummi absinthij: cuscute: thi. corticuʒ capparis: origani: scolo. cum radice eupatorij: endiuie añ. ʒ. i. radicum quinqʒ comunium seruatarum in aceto añ. ʒ. i. zuchari lib. i. gelenabin. lib. ʒ. succi granatorum muzorum ℞ pomorum dulciuʒ ana. ʒ. v. aceti predicti. ʒ. ij. i pecia rara buliant lignialoes cinamomi ana. ʒ. i.

¶ Summa tertia particule prime sectionis secunde que est de medicinis febrium ethicarum.

Equitur sũma ẽ tie particule prime sectionis secunde. que est de medicinis febrium ethicarum continens capitula quattuor.

¶ Capitulum primum est generale de ethicis ℞ signis earum omnium in communi.

¶ Capitulum secundum de cura ethice febris.

¶ Capitulum tertium de cura ethice senectutis.

¶ Capitulum quartum de cura vel medicinis ethice cõposite cum putrida.

¶ Capitulum primum: ℞ est generale de febri. ethicis ℞ signis earum omnium in communi.

Ethica corporis est exiccatio ℞ consumptio. Et est duplex: quedam que est febris: ℞ ꝺdaʒ que nõ est febris: ℞ nominatur ethica senectutis: de qua infra dicetur licet ad sectionez tertiam spectet vbi de cura macredinis xp̃o duce dicemus. Que vero est calor preter naturam acutus ℞ fortis in humiditatibus notis quattuor membrorum radicalium fũdatis ℞ proprie cordis cuius propria passio est omnis se. Inquit enim Ba. non dicitur febris nisi cum caleat cor Cuius sunt due species secundum Galienũ. s. ethica absolute ℞ marasmus incipiens ℞ completus ℞ sunt secũdũ semitam inflammationis tiñ prout halyabas voluit. Fit autem secundum duplicem modum: quia aut est incipiens aut alium modum sequens: ℞ hoc secunduʒ cause diuersitatem. Cum enim incipiens est eius causa interior ẽ ℞ est caliditas aeris motus corporei ℞ finalis: ℞ aliarum pcatarticarum causarum proueniens ad cor principaliter ℞ de eo ad radicalia membra vel econuerso vel vtraqʒ simℓ ℞ est plus inflammans ℞ sua fixione in eis taliter vt fit calefacta consumens humiditatem eorum ordinate secunduʒ superius dictuʒ modum: ℞ est raro. Raro. n. caliditas exterior peruenit ad cor ℞ radicalia membra cuʒ frigida sint ℞ dura qꝫ inflamment ea vsqʒ ad terũʒ quin prius perueniat ad inflammandum spiritus ℞ humores sua caliditate ꝑpatos ℞ subtilitate ℞ raritate substantie nisi cum tante sit acutatis ℞ potentie qꝫ pretergrediatur illos tanquam subiecta indisposita ad retinendum impressionem ipsius ℞ perueniat ad imꝑmendũ in solidis membris tanquam potentie sue proportionatis vt figatur in ipsis propter soliditatem ipsorum ℞ illud est raro tamen possibile ẽ. Inquit enim Algagel. vidimus enim qꝫ fulgur ferrea istrumenta combussit que in penarolio cirugici continebãtur ℞ penarolium dimissit illesum. Cum autem est frequẽs alium morbum: causa eius est interior ℞ calor febrilis efficerarum minus propter debilitatem ipsarum ℞ curationis breuitatem: licʒ illum quandoqʒ adiuuetur membrorum dispositio maior ad imꝑimendum vel putridarum magis vt emitritearuʒ ℞ proprie causonidorum prolõgatorum valde propter vicinitatem putredinis ad cor ipsuʒ dispositum ℞ alia radicalia membra. Et apostematum ℞ vlcerum magnorum vicinorum membrorum propter vicinitatem propinquam vt pu'monis: pleuresis: dyafragmatis licet apostemata talium membrorum citius mortez inducunt qꝫ ad ethicam completam perducant vel vicinitate remota: vt epatis stomachi renum mꝫicis vesice viscerum ℞ ani ℞ proprie cum in cura ipsorum interueniat error. Cum enim tales febres putride accidentes prolõgẽtur primum corrumpunt humiditatem corporis postea ipsum resoluunt sua vehementia: ℞ rem siccam dimittũt cinericiaʒ vnde dixit Aboha. deinde procedit ad mẽbra sanguinea ℞ ea exiccat: ℞ liquefaciendo consumit nec tamen adhuc erit ethica licet ad eam fit dispositio magna. Deinde cum ad exiccandum ℞ consumendum humiditates solidorum peruenerit: ℞ proprie cordis ethicam facẽ certam: ℞ maxime cum in cura earum interueniat error ℞ effimeraruʒ similiter vt qꝫ obmittantur necessaria. Et contingentibus interius approximandis vt est aque fri-

gide potus: ⁊ exterius super cor ⁊ epar. Et ministrentur ex nocuis ⁊ inflammantibus cuꝫ superfluitate vt emplastum ex artomellis: ⁊ intus vt cibus carnium ⁊ aque eaꝫ ⁊ potus vini: ⁊ electuaria calida vt dyanuscum ⁊ similia propter casum virtutis ⁊ frequentiam syncopis. Et qꝫ in illis ⁊ effimeris dyatricum ⁊ ieunium obseruetur in infirmo colerico in ieunijs laborantium corporis siccitate talis enim error non prohibebit ab illis ethicam generari: sed vt generetur auxiliabitur magis ita vt illis compleatur vel illis recedentibus remaneat ⁊ procedat. Ethica vero que non est febris: nominata ethica senectutis est consumptio ⁊ exiccatio corporis ⁊ membrorum omnium absq; febre. Et quidem vocata est ethica propter conuenientiam cum predicta ethica certa ⁊ vera: sed composito nomine senectutis propter differentiam quam habet ad illam. Conuenientiam enim habet cum illa in effectu siccitatis ⁊ consumptionis: vtrobiqꝫ enim est siccitas ⁊ cõsumptio. Differentiam vero habet ad illam in causa: nã in predicta causa siccitatis caliditas inflammatiua ⁊ febrilis existit. In hac vero caliditas nõ est inflammatiua vt cõsumat: sed deficiens potius: ⁊ quasi mortifera vt neq; at nutrimentum alterare quod restauret membra corporis consumpta ⁊ exiccata humectet: ⁊ hoc propter defectum humidi radicalis in quo fundatur. Quod contingere potest dupliciter: vno modo naturaliter: vt ex defectu caloris proueniente in decursu etatum ⁊ depascẽtiã humidi ab eodem coadiuuantibus exterioribus causis i resolutione ipsius: ⁊ hoc proprie dictum est a. B. Ethica senectutis ab etate. Est enim in ea dominium siccitatis cum frigiditate: senectus enim semita est ad mortem: q̃ per frigidum ⁊ siccum accidit secundum. Ba. Et ꝓpter ea talis ethica frequentius senibus accidit: rarius iuuenibus: rarissime pueris quaꝫ sequitur cõtristabilis mors vt Galie. dixit. Alio autem modo accidentaliter: vt qꝫ fiat ab egritudine aliqua consumente vt est ethica predicta febrilis: vel alia ex predictis que siccitatem impressit. Et cuꝫ extincta fuerit caliditaſ exsuperans inflammãs ⁊ exiccans ⁊ remansit siccitas cum equalitate in calore scilicet ⁊ frigore: licet raro contingat. Quandoqꝫ plurimum succedit cum siccitate ⁊ consumptione frigiditas membroꝝ stomaci ⁊ epatis propter ab ipsa complexione mala frigida nutritiorum simul proueniente vel successiue p modum compassionis ex vicinitate vnius ad alterum: quaꝝ nutrimentum sufficiens ad restaurandum quod contiue dissoluitur digerere nequeat. Et proinde membra corporis quotidie exiccantur magis ⁊ magis: ⁊ hoc aut erit naturaliter procreata in eis vt est videre in melancolicis aut accidentaliter acquisita vt ex aliqua egritudine frigida vel malo regimine ⁊ proprie ex potu aque frigide: hora non sua tempore sanitatis: ⁊ successiue exercitij inflamantis: ⁊ resolucntis virtutem ⁊ aperientis corporis poros ⁊ meatus membrorum ac prouocantium vt aqua frigida subito trahatur ad viscera ⁊ debilitet: ⁊ quasi caliditatem naturalem extinguat: vel ex stolida cura ex superflua extinctione tpe egritudinis ⁊ febris cura ex hijs q̃ assumantur ⁊ emplastantur aut ex vaporibus malis ⁊ frigidis eleuantur ad cor ab aliquo membro debilitantib⁹ ei⁹ calorem ⁊ sanguinem quare nutrimentum in corpore nõ completur sicut accidit in cimia. Galienus. Et hanc vocant philippus ex egritudine senectutem que cum cõfirmata fuerit, vt quia solida membra tetigerit valde nõ curatur: ⁊ si esset curationis ingenium vtiqꝫ esset mortiverex Abohali dixit ⁊ Galienus. Signa ex signis ethice quedam sunt signa permutationis aliarũ febrium i ipsa que ipsam minantur: quedam sunt signa ipsius per se incipientis vel post recessum aliarum quas sequitur: ⁊ quedam sunt signa ipsius complicantis cuꝫ putrida qua causatur. ꝑdima sunt prõostica: ⁊ sunt duplicia: quedã sũt ostendentia permutationeꝫ effimere in ethicam: ⁊ quedã permutationem putride in eam. ꝑdima sunt quoniam cum vides vehementiam ⁊ fortitudinem caliditatis ipncipio plusquaꝫ conueniat nõ effimere ⁊ prolongationem eius vltra tempus quo declinare consueuit quod est tp̃s horarum .xij. plurimum cum continuitate ⁊ fortitudine ⁊ est multa corporis dispositio in ariditate ⁊ macredine tunc timebis permutationem eius in ethicam. Secunda vero sunt febris putrida principalis ⁊ remittitur. fiatqꝫ lẽta ⁊ cum continuitate equalis: nec habet periodos consuetos cum rigore vel typo aliquo seu contritione cũ pulsus coartatione quemadmodum putridis: ⁊ natura ipsa rum conuenit cum corporis ariditate incipiente. ⁊ vria est digesta ⁊ vnctuosa: tunc suspicabis putridam permutari in ethicam. Signa vero ipsius ethice per se venientis vl̃ existentis post permutationem illarum in ipsam sunt demonstratiua ipsius. Et sunt duplicia: quedã sunt signa demonstratiua ethice febrilis: quedam vero ethice febrilis: quedam vero ethice senectutis. Demonstratiua ethice febrilis sunt duplicia secundum duplicem eius speciẽ em. Circa quod scieñ qꝫ ethica in principio sui seu in prima specie est difficilis cognitionis ⁊ facilis curationis: in fine vero vel processu vel cum deuenerit in marasmum est facilis cognitionis ⁊ difficilis curationis: ⁊ hoc dum ẽ incipiens in secundo gradu: aut impossibilis cuꝫ completus est marasmus ⁊ factus est adhubul: sunt enim radicalia membra ad tantam ariditatem ducta consumpta coꝫ radicali influente humiditate triplicis generis adeo qꝫ tuncunqꝫ nutrimenti apponatur ꝓe defectu radicalis humidi calor in eis vt remaneat recreari seu viuificari non potest quemadmodũ in carbõe licinij licet addiscere. qui cum ad vltimam ariditatem deuenerit non poterit flammam seruare nec vlterius super ascensionem recipere q̃tuncunqꝫ superinfundas oleum: sed circumpalpita: ⁊ sẽper fit minor donec totaliter extinguatur. Ethice autem simplicis cum absolute signa sunt: nam si quidem incipiens sit scias ipsam immediate fieri a solis procatarticis p̃cedentibus causis vt ab aeris estu: ira: ⁊ labore nimio: fame ⁊ ieunio facto. Cũ vero facta est seu alium morbum sequens precedere febres putridas dictas nulla precedẽte procatarticarum causarum quãdiu ethica sola sit videbis calorem suauem secundum primã imissionem man⁹: in morianti vero fieri mordicantẽ simul ⁊ ardentẽ ⁊ esse continuũ ⁊ equalẽ per se sẽper. Sed fũpto cibo p⁹ vnam horam vel duas habere assensum incontritum ⁊ pulsũ i magnitudine addere cum de natura ipsius sit: ⁊ omniũ ethicarum semper debilem esse pulsum spissuꝫ ⁊ paruũ. Cũ vero pulsus talis cum predictis signis sic permãserit ethica sola erit ⁊ absoluta. Cũ vero mutabitur qꝫ debilis spissus imaturus ⁊ durus apparebit tunc ethicam ipsam simplicẽ ẽt marasmũ noueris esse. Cui⁹ quidẽ signa ꝑmpte apparebunt tanquã manifesta valde: ⁊ sunt: nã tũc pul⁹

Ephemera paroxij: mus ... ẽ horarum 12.

erit parus debilis spissus ⁊ durus ad modum cause sori-
cine pmansiue: ⁊ vrina erit vnctuosa magis ⁊ pectallas
hñs: ⁊ profūdatio oculoꝝ augeť: ⁊ corporis ariditas ma-
gna ⁊ colōris mutatio ỹius nigredinez ⁊ pulchritudinis
faciē ita vt incipiat fieri visui ỹsutus ⁊ egrotās ⁊ hoc q̄diu
incipiēs fuerit marasmus. Cū vō ad ꝯplemētū deuenerit
pulsus predicte drie augebūť: ⁊ fiēt in modū caude soricie
finitiue: ⁊ oculoꝝ ꝓfūdatio augmētabiť vt ossa palpebra
rū appareāt eminētia ⁊ palpebre remanēt apte: ⁊ lippitu
do i eis sicca: ꝫ somn⁹ ei⁹ nō ꝓpter sōn⁹ sit: ꝫ poti⁹ ipotē
tia vigilādi: tempora applanantť valde: narū extrēitates
acuunť mītū: ossa maxillaꝝ ⁊ mēti acuunť: ⁊ i oib⁹ mem
bris ⁊ facie color mutaťad nigredinē: ⁊ pulchritudo faci-
ei perit oīo adeo vt fiat tornatilis ⁊ horribilis valde: ⁊ cu
tis totius corporis ⁊ faciei arida valde: ⁊ pulueruleta vt
neqz extēdať valde: ⁊ cū extēdiť stat ꝛuspēsa ⁊ pili elōgāť
in ea ⁊ appent pediculi ⁊ ossa pectoris valde eminentia ⁊
distincta: ⁊ vēter adheret dorso ac si viscera eēnt quasi cua
cuata ⁊ finaliter vngues curuāť. Cū ergo curuāť ⁊ acuū
tur tūc incipit tēdere ad occasū ⁊ liq̄fūt cartilagies: ⁊ seq̄ť
mors icōtristabilis sicut i ethica senectutis. Cui⁹ vera sūt
signa marasmi ⁊ ꝛsūptiōis vt appet i corpore calor ⁊ infla
tio sed frigiditas plurimū actu pceptibilis: ⁊ eoꝝ pulsus
nō ē spissus sicut pulsus ethice febrilis: sed debilis tard⁹
rarus ⁊ paru⁹: nisi fortis debilitas insit qñ tūc incipiet fie-
ri freqns ad modū formicātis ⁊ ꝓpter illis i quibus hoc
accidit ex potu aq̄. Et vrīa erit alba subtil aquosa: ⁊ in re
liquis dispositiōib⁹ ē sicut senex. Signa vero ethice cōplicate cū putrida cognosci sūt difficilia cū nō sint distin-
cta sed admixtem valde ꝛfusa. Et sūt nā i calore lento ⁊
ꝛtinuo fieri videbis ascēsū calorīs ꝛtritū aliqñ cū rigore
mānifesto vel aliquo alio typo vel aliqñ sine manifesto: ꝫ
cū pulsus coartatiōe declināte eo cū sudore vel sitī: aut cū
cuapatiōe cū balneo rēaneat calitas ⁊ siccitas i arterijs: ⁊
vēis maior q̄ꝫ i circūstātibus ptib⁹ cū velocitate ⁊ spissitu
dine mot⁹ nō dissoluti i eis. Et sūpto tūc cibo itez fieri ei⁹
ascēsū i cōtritū ⁊ itez redire ad primū: ⁊ ariditas ⁊ ꝛsump-
tio maior q̄ꝫ ꝗciat putride. Et vrīa rubea ⁊ vnctuosa ⁊
similiter digestio vnctuosa ⁊ hūorosa ⁊ q̄ꝫ turbida.

¶ Capitulum secundum de cura ethice febris.

Cura ethice febris si simplex sit ⁊ sola vt q̄ꝫ in
cipiēs sit vel aliū morbū seq̄ns vt putridā fe-
brez absolute. vel cū apostēate q̄ cessant eua-
cuatiōe putredis. Cura debet ꝓpter cū mor
bus fact⁹ sit ⁊ nō a cā dependēs ꝫ dici posset incipiēs q̄ per
suos gradus ꝓcedēs ⁊ simplex quia nulli alteri ē pmixta
Si vero cōplicata sit alteri egritudini: vt febri putride a
qua vt plurimū ē cāta: si. n. putredo adhuc manet i corpe
cura ipsi debita erit ꝛposita ex pūtione ⁊ cura vt infra dō
dāte dicet. Et cura quidē vera ⁊ simplex que debet ethi-
ce sole ꝛsistit in duob⁹: i remotione nocētiū ⁊ i ministratio
ne curātiū. Nocētia ātē sūt oia ex sex rebus calida ⁊ sicca
auferanť ergo oia. Curatiua vero sūt tres res: alteratio
febrilis discrasie: regis ordiatio: correctio accētiū. Ante-
siōnē que a causa cessāte vt q̄ interiorē efficientē non ha-
beant que transmiserunt vt putrida licet conseruanť ha
bere possit cui tam imediate est premissuz. Alterationem
ꝛplent frigida minus ⁊ hūida magis: frigida. n. cū fortia
sint fortioris impressionis erūt q̄ nā mēbroꝝ in talib⁹ fa-
cta valeat tolerare. Ee proinde ledūt: ⁊ si discrasiā calidā
alterēt non tamen siccam: quinimo cum naturam debili
tant ipsam a nutritione cū cibo deficere faciet quare feb.
augebitur ⁊ siccitas ⁊ effectus eius qui est ꝛsumptio mē-
brorum: maxime si sint talia que siccitati sūt iuncta: vt tro
ci. camphore ⁊ similia. Sic ergo non debent esse intensa
⁊ discrasie proportionabilia: sed remissa potius cum suffi
ciant ad infrigidandum. Et si non per quantitatem ⁊ mi
titudinem per iterationem: tamen ⁊ vicef vt compleant i
longo tempore q̄ oportet absq̄ nocumento quod potue
runt si fortia fuissent in breui complere cum nocumen-
to. ¶ Humida vero cum non sint vehementis impressio
nis vt naturam nocumentum ipīmant atq̄ defectionē:
sintq̄ contraria vtriq̄ discrasie: calide obtundendo: ⁊ fri
ce alterando vt eaꝝ ꝛsūptionis restaurando vel saltē ma
defaciendo non sit talia que caliditati sint iuncta: vt vinū
⁊ carnes possint esse fortiora frigidis ⁊ magis excedēta
si non essentialiter ⁊ in gradu: effectualiter tamen: q̄ mi-
tiplicata in quantitate ⁊ tempore: non tamen tantum q̄
naturam suffocent vel saltem oppilēt. Quod si necessi-
tas vti fortioribus extinctiuis contingat ⁊ frigidis q̄ sint
non cum humiditate vel temperamento passiuaꝝ. sed sic
citati coiuncta: vt sunt ex simplicibus camphora: sanda
li: syrupus: limonum: ⁊ alia plurima: Et ex cōpositis tro
cisci de camphora oportet attendere illud ⁊ seruare sic vt
ante vel p⁹ ei simul cū talibus frigidis hūida ministrenť
⁊ etiam aliquid calidi humidi quod discrasie intentionez
obtundat ⁊ siccitatem medicine contemperet. Calidum
vero contemperet medicine frigiditatis excessum ne mē
bra percutiat: ⁊ in contrariam dispositionem adducat q̄ i
corrigibilior esset prima. Et ad illud euitandum pericu-
lū intus frigida rēissa imittanť que hūiditati sūt iuncta: vt
iuleb viol. rose succus ordei: ⁊ aqua ptisane ⁊ similia que
si superfluāt non multū nocere pñt. Et si ꝛcedit interius
aliquid eius calidi misceatur quod ꝛtemperet ne noceat
valde vt dictum est supra. Et similiter si humida calidita
ti erunt permixta: talia autem frigida sunt que supra i cu
ra generali sunt dicta putridarum. Et ea q̄ in altatōe hu
ius febris sunt ꝓpria ꝫ Ba. sūt duplicia: vt q̄ itus assu
mūť vt medicine potabiler: ⁊ cōestibiler: ⁊ q̄ inspiraťaer
que quales oporteat eē subiūgēdus. Et que extrorsū appli
cenť vt ꝗnēs nos aer cerota ⁊ filia vt ēpla ⁊ balnea me-
diciaꝝ potabiliū ⁊ edibiliū quedā sūt frē ⁊ sicce: ⁊ earum
quedā sūt simplices: ⁊ quedā ꝛposite. Et ex simplicib⁹ hu
midis potabilibus est aq̄ ordei simplex. vel cū candis aq̄
lactucaꝝ: fēmū cōiuz ⁊ oīuz sēsibilium: aq̄ lactis vacine a
quo extractū est butiꝝ ⁊ lac mucillago ptilij ⁊ filia. Et ex
cōestibilib⁹ sūt predicte cū sba ꝓpria: ⁊ ex frigidis ⁊ sic
cis sūt rose: sādali: spodiū cāphora: ⁊ filia. Et ex ꝛpositis
syrupus ⁊ iuleb: viol. de cucurbitis: ros. ⁊ ribes: trocisci ō
dactylis: de cāphora ⁊ elia que dicentur. Aer ātē inspira-
tus ⁊ nos ꝗnens oz eē alteratus frigidis ⁊ hūidis vt su
pra ibidē dictum est: talis enim inspiratus ⁊ tractus per
cutis poros cordis discrasiam alterat: ⁊ omnium mem-
brorum: ⁊ proinde hyeme non calefiet cum igne ne po-
ros oppilet ⁊ febrem inflammet: defendatur indumētis
nisi sit congelatus: quo casu accendatur in camera par-
uus ⁊ lenis ignis. Cerota autez sunt secundum duplicē
modum: scilicet simplicem ⁊ compositum: simplicem
vt ex cera ⁊ oleo ana. compositum: vt est ex eis pingimen

tum succis: apide: ⁊ spēbus quo infra dicētur. Talia autem cerotaria cū frigiditate ⁊ hūiditate ⁊ pmanētia multa in mēbris eoꝝ discrasiam alterāt. Sed vt illud agatur suis sint in ꝯditionibus p̄electa q̄ sunt ex pte sue mē forme ⁊ ꝯseruationis eiusdem mō: loci: ⁊ tpis: vsus ipsius. Ex pte quidem mē vt sit oleum electum ⁊ ē de cucurbitaſalicibus ⁊ violatum: de seminibus mellonū ⁊ roſ qō suā frigiditatē impellēdo ſtipticitatē moderataꝫ suā magis hūectat q̄ oleum ſimplex: vt .G. oñdit nō veniūt ſicut .G. dixit. Sitq̄ eoꝝ cera alba ⁊ mūda pauce q̄ntitat̄ ne illud reddat ſpiſſum valde ⁊ ſolidū: fit.n. ex hoc difficile valde penetrabile ad ꝓfundū maxime cū ſit frigidū ⁊ oleum ſit viſcoſum: cera ſpiſſa ⁊ ſtiptica: ⁊ pide ſi ex aliquo frigido valde ſubtili fieri poſſꝫ: optimū eſſet ⁊ efficaciſſimum: ſed quia tale difficile eſt inuenire: vel impoſſibile. Etſi acetū ſit tale nos ſimplex frigidū ē: ſꝫ aliquid hñs calidi ⁊ ficci: ⁊ pinde nō ex eo fiat: ſed ex eo aliquid illi admiſceatur. Sitq̄ oleū ablutū cū frigida aq̄ vt ſua caſitas ſi q̄ hēre poſſit auferat ⁊ frigidū fiat ⁊ hūidū. Et pinde ex quo coagulatū eſt cerotuꝫ abluat cū frigida aq̄ plies: ⁊ reſideat in ea vt ꝯſeruet ei⁹ nā. Et vngat frequēter ne calefiat ⁊ vt alteret magis ſit eius inūctio ſ mēbra principalit̄ paſſa ex quibus caliditas inflāmās ad oia corpis mēbra ꝓcedit: vt eſt cor: epar: ⁊ ſtomacus: ⁊ dorſum ſub quo vena magna exiſtit extēſa multū ſanguinē cōtinens calidum inflāmantē dorſum: ⁊ totū corp⁹ ad quod ꝓcedit. Alteret ergo cū inūctione eiusdē ceroti vt ad oia mēbra trāſeat alteratus vt ſupra in ḡnali cura putridarū eſt dictū. Et ſi totū corpus inūgas eſt bonū: ſed poſt balneum vt aptis poris ſubintret amplius. Empl'a ēt ſicut in cura putridarum eſt dictuꝫ: ſunt ſupra ſtōacum: cor: ⁊ epar applicāda. Balnea quoq̄ debēt eſſe ſuis oportūnis cōditionibus p̄electa. ſ. mā: quātitate: ⁊ q̄litate eius: loco temporis ingreſſus ⁊ egreſſus ab eis: vt hora ſtādi in eis ⁊ aliis que ſequūtur ad ipſum: vt ſunt aquaꝝ dulciuꝫ calida ⁊ frigida: ⁊ calida oꝫ p̄cedere: debēt aūt eſſe eucrata vt rarificēt ne ꝯſtipēt ⁊ reſoluāt ⁊ in ſemicupio facta pleno habūdanti aq̄ vt totū corpus attingat: in qua ſint cocta frigida ⁊ hūida ex herbis: floribus: ⁊ fructibus: vt lactuca ſem̄ina: mellilotū: violis ⁊ ordeū: ⁊ ſupaſpſum oleum aliq̄ō ex p̄dictis: vt in domo locato ⁊ iuxta lectuꝫ infirmi vt in eis facilis ſit ingreſſus: ſitq̄ gradatus ⁊ pauſatuus ⁊ poſt ꝯplemētū digōis prime ⁊ anteq̄ ſit vacuitas ⁊ fecibus euacuatis. Sed ante ſumat aq̄ ordei duabus horis cyphus vnus in quo ſtet quoad delectabilis ſit ⁊ membra corporis ⁊ cutis videat in tūore eleuari nec ſudet aliquo mō: tunc ſtatim egrediat ne tracta hūiditas nutrimēti ad mēbra reſoluat ⁊ debilitat egrotās. Eſt.n. tps humectādi ⁊ faciēdi carnē acutā ⁊ aporādi locū ſm .G. Et cū egreſſus fuerit ſeq oꝫ balneū frigide aq̄. Sit aūt pauce frigiditatis ⁊ q̄ſi tepida: ⁊ ſuper corpus p̄balneatum in calido ſubito effundat vt tracto calore ad ipſā nō effundatur a frigiditate illius: ſꝫ ppea debet eſſe pauce vt calor trahat in membris atq̄ hūiditas tracta retiea tur: ⁊ nō p̄mittatur reſoluī: ſꝫ infrigidet: ⁊ hūectet. Et pinde i lecto de corio aq̄ plēo vel veto hora eſtatis p̄pe ex tūc locet: vt q̄ſcat: nec coopiat: vt ſudet: nec quoq̄ vt rigeat. Tale.n. balneū p̄ ſe ⁊ p̄ accidēs talibus cōfert. Alterat.n. caliditatē reſoluendo hūiditates corporis inflammātes illam ſua caliditate tpata acq̄ſita: ⁊ ſua nāli hūiditate ſubitrāte poros ſiccitatem mēbroꝝ ⁊ ariditateꝫ madefaciēdo ⁊ irrorādo humectat: ⁊ ſua frigiditate naturali ad quam redire eſt apta inflāmationem extinguit: qō i alio euenire auxilio ex p̄dictis difficile eſt: ſi.n. p̄ ſe conſerat per accidēs nocet: ⁊ ecōuerſo: ⁊ ex tūc detur illico lac. Si vero cōtingat ex tali frigido balneo naturam tereri q̄q̄ eo dimiſſo docuit .G. poſt exitum corporis a balneo calido: oleis p̄dictis ⁊ cerotis inūgi pp eādē cauſaꝫ quod melius eſt cum nō terreat ⁊ magis hūectet: cuꝫ magis p̄maneat vt ſupra aūcte .G. dictum eſt. Et deide lac dari ⁊ dimittere infirmum quieſcere dōec lac digeratur vſq̄ ad horam diei tertiam p̄andij. Et poſt digōneꝫ fricari manibus mollibus dōec rubeat cutis vt nutrimētū lactis trahatur ad mēbra: deinde hora tertia cibare ⁊ q̄eſcere vſq̄ ad cenam: ⁊ tunc ante cenā fricare iteꝝ. Deide cibare ⁊ permittere quieſcere ⁊ dormire vſq̄ ad fm balneum in māe ſequēti: deinde ſimiliter agere ſꝫ nō ſit malum bis vel ter ingredi balneū maxime ſi delectet. Sed lactis cōditiones oꝫ hic attēdere que ſunt plures: ex pte animalis. ſ. a quo accipitur: ⁊ regis eius a tēpe ſumēdi: ⁊ a mō: a quātitate ⁊ mixtione. Animalis aūt ſit mlier ſeu femina iuuenis ⁊ ſana. Eſt.n. melius lac mulieris ⁊ propie mature etatis ceteris pp cōformitatem ſi nō abhorreat eger: vel aſine ſimiliter: vel capre iuuēcis ⁊ piguis: ⁊ ſit eaꝝ regimen in frigidis ⁊ hūidis cibis ⁊ potibus. Tempus aūt ſit poſt balneū illico ſi p̄mittat emulſio eius ſupra dorſum ante ingreſſum balnei bonū erit. Modus aūt ſumēdi ē vt ſugat patiēs de papill' ne alteret ab aere añ quā ſuat: ⁊ hoc ſi tolerat: q̄ ſi nō ſtati cū multuꝫ fuerit cū ſua nāli caliditate ꝓpinet. Quantitas aūt eius ſit: q̄ digerere bñ poſſit. Et pinde primo paꝫ deꝫ in quātitate. ℨ. uj. quā ſi bñ digerit addat ad eā paulati dōec ad ſufficiētē pueniat quātitatē ſi vo male minuat ex illa: ſꝫ mixtum ſit illi paꝫ melius vel zucchari aut ſal' vt ꝓhibeat eius caſeationē in ſtō q̄ penetrationē eius ad mēbra ꝓhibēdo fit cū primoꝝ ſinthomatū vt ſupra in ſtō eſt dictum. Et canon bandi in potu lac acetoſum a quo extractū eſt butirū eſt ꝓximus illi. Regimen aūt cibi ⁊ potus ⁊ aliarū rerum nō nālium cōpletur. Maꝫ oꝫ vt eligātur ex cibis ⁊ potibus frigidi paꝫ ⁊ hūidi plus facilis digōis: boni ⁊ multi nutrimēti q̄les ſūt facti ex ḡnis vt pānis tritici ablutus in frigida: ſuccus ptiſane aūt ordei cōdꝫ p̄patū in pulmēto hñs aceti paꝫ. Et ex animalibus ſumpti ⁊ p̄pe lac vaccinū in quo extractū ſit butyꝝ quo eſt mlti nutrimēti ⁊ aq̄ carnis pulloꝝ: gallinaꝝ: p̄dictū: faſianoꝝ: ardeaꝝ: ⁊ hedorū: decocte cū coriādro vel lactucis: carnes ipē: ⁊ teſtudinū: ⁊ limaciaꝝ purgataꝝ: ⁊ cācrorum fluuialium: ⁊ ſerpentis albi: vel galline nutrite ex eo cum frumēto decocto q̄ indiget p̄ debilitate. Et epata gallinaꝝ: teſticuli gallorum: ⁊ ouа ſorbilia: ⁊ caſeus recēs pinguis nō ſalitus ſi appetit. Sūt aūt carnes decocte in aq̄ ordei cū lactucis vel aſſe paꝫ ⁊ hūiditatem naturalem conſeruēt ⁊ preparate mgellea acetoſa parum. Et ex fructibus recentibus cucurbite citruli melones dulces ⁊ indi in quātitate pauca: granata dulcia ⁊ poma. Et ex ſiccis amigdale pinee fiſtici ⁊ auellane. Et ex potibus ſint aque ordea cea ⁊ aqua frigida: ⁊ ſi non fuerit q̄ō prohibeat non tamen ſit multa ⁊ fortis frigoris ne extinguēdo caliditatem ſubito ad mortem vel etiam ſaltem ad ethicam ſenectutis adducat: Que vero difficilioris curationis exiſtit:

sed longioris vite. Et forte esset melius perduci ad illud quod in marasmum completum per eam vbi ad curam aliam non sufficeret medicina fortasse propter debilitatem ⁊ digestionem conceditur vinum subtile album pauciserum bene limphatum cum frigida. Tempus autez eius ⁊ hora sit consueta: quantitas vero pauca ⁊ sepe: sicut enim conuenit ei cum moribus de inanitione cuz virtutis defectione existat. Et esse ex cibis ⁊ potibus ⁊ medicinis humectantibus ministretur quod supra in cura male complexionis ficce stomaci dictum est: prouidendū autem ne in oppilationem perducat. Alie quoqz res ad humiditatem mutentur: his enim omnibus vel pluribꝰ ethica simplex vl' sola curatur facilis. Quod si negligat eius cura vt transeat in marasmum difficilius curabitur vt est dictum: oportet ergo tunc vt multiplicentur predicta: ⁊ diutius ministrētur ne transeat in marasmum cōpletum qui omnino est incurabilis. Et proinde curam dimittere melius est: nisi non desperet infirmus: qua ꝓpter prosequenda est cura: sed cum protestatione siue ꝓnosticatione premissa. ꝞlsDelius est enim cum spe benigna mori infirmum quam sine spe ipsum signis prenostici dimittendo vt supra ait. Oportet autem vt in balneum cum lintheo imponatur ⁊ extrahatur cum nō possit per se ingredi sicut tempore precedenti. Accidentiuz vero correctio est accidentium que supervenire consueuerunt ethicis quibus ante aduentum melius est obuiare quam post aduentum remedium inuenire: non enim tūc bene corrigibilia sunt ꝑ debilitate nature ex corporis cōsumptione in ipsa. Et sunt sincopis de qua supra est dictum multotiens: ⁊ fluxus vētris vt diaria: ⁊ ex defectione virtutis est: ⁊ ipsa est causa maioris defectionis ipsi⁹. Sit autem cibus eius ex pane tortellarum de seni: ex lacte decocto cum lapidibus fluuialibus ignitis vel ferro aut igne solo donec consumatur acuitas: quia fit soꝰutuum ⁊ farina panici: milij vel risi: decocta cum ipso: ⁊ carnes predicte asse: ⁊ potus eius aque ferree vel pluuialis ⁊ vini stiptici vel pontici. Et medicine eius ex simplicibus spodiuz: gummi arabici: karabe: seminis acetose granorum berberis: ꝑsilium assum ⁊ bdelium mechium proprie ⁊ sumach. Et ex compositis est trociscus de spodio de dactilis: de balaustijs: ⁊ de terra sigillata si ad excoriationem deuenerit: ⁊ cum clisteribus emplastris: ⁊ alijs medicinis que superius habuisti. Et ex illis est appetitus defectus de cuius rectificatione supra in sectōne prima de medicinis stomaci dictum est. ¶Confectio trociscorum de dactilis. ℞. dactilorum immaturorum. ʒ.iij spodij: armeni: aure. iuj. ros. ʒ. vj. portulace: citruli: cucurbite: karabe: ana. ʒ.iiij. fiant ex eis trocisci dosis. ʒ.ij. ¶Confectio alia ad fluxum ventris. ℞. boliarmēi. ʒ. v. castanearum torre actarum: ros. ana. ʒ.iuj. spodij: karabe: berberis: ana. ʒ.iij. fiat trociscus. ʒ.j. cum succo citoniorum: ⁊ detur in potu cum aqua piroꝝm. Balnea conuenientia talibus sunt termarum naturalia. Et proprie sunt balnea ortidonici: calaciꝫ: ⁊ aereus: ⁊ tripgule: ⁊ balnea resine in estate artificialia sicut aqua fōtis dulcis simplicis vel decoctionis rerum humectantium: vt herbe gīsule vel semperuiue: ⁊ vermicularis: ⁊ cimbalarie: violarum: nenufaris: ordei: melliloti: ⁊ camomille. ¶Et sunt qui superefundunt oleum violatum vel amigdalarum vel de cucurbita: vel seminum eius: vel melonum: vl' ipsorum: vel lac mulieris: ⁊ est efficax. Et aliqui decoquūt assungiam alium: ⁊ clisterizant cum ea. ¶Crotum expertissimum ad eos post balneum quo iungitur dorsum: spina tota: ⁊ vniuersum corpus. ℞. assungie galline anatis: anseris: ⁊ porci recentium ana. ʒ.iij. medulle crurum vituli. ʒ.iij. lactis mlieris vel asine. ʒ.iuj. olei violacei olei sisamini vel amigdalarum dulciuz ana lib. ʒ. de re albe. ʒ. vj. ita qꝫ sit liquidum parum succi grassule vel semperuiue. ʒ.ij. pulueris ros. ʒ.j. Et est efficacissimū ad ethicam febrilem ⁊ senectutis etiam sine succis ⁊ pluribꝰ frigidis dictis. Et sunt qui ad extinguendam inflammationis intentionem induunt egrum camisam sandal' lotam cum camphora. Sed in ea est timor: sicut supra in capitulo generalis curationis est dictum: ⁊ in sudore dyaforetico sectione prima. ¶Electuarium restauratiuum consumptionis ipsarum valet efficax ⁊ expertum. ℞. seminum lactucarum: portulace papaueris albi ana. ʒ.ij. seminum cucurbite: mellonis: ⁊ citruli: ana. ʒ.iij. seminum citoniorum mundatorum. ʒ.iij. liquiritie. ʒ.j. seminis coti mundi. ʒ.j. ⁊. ʒ. seminis sisami. ʒ.iij. capitum viola. ʒ.j. ros. ʒ.j. ⁊. ʒ. farine ordei: amidi: ana. ʒ.j. zucchari: nabit. ʒ. j. cinamomi dulcis. ʒ.ij. gummi arabici gummi dragagāti ana. ʒ.j. gariofilorum karabe ana. ʒ.j. penidiaruz. ʒ.j. ⁊ ʒ. spice. ʒ.j. sirupi ros. quod sufficit. Et impingue'ur cuz. caricis: amigdalis dulcib⁹ excoriticatis: pineis purgatis: ficticis mundatis ana. ʒ.j. Dosis qualibet hora in quantitate nucis: ⁊ super bibatur parum vinum. Est efficax ⁊ expertum in ethica febrili: ⁊ in ethica senectutis valde frigidis ex eo ablatis.

¶Capitulum tertium de cura ethice senectutis ⁊ medicinis eius.

Ethica senectutis si in senibus sit: curam nō habet: cum in eis deffectus virtutis naturaliter insit: ⁊ quod naturaliter inest semper inest: vel vt plurimuz dixit Aristotiles habeat qꝫ in eis causam conseruantem similitudinem etatis scilicet complexionis concurrentis cum ea. Et proinde remediari poterit non curari: quinimo si sola etas quedaz naturalis egritudo est: vt visum est. Galienus cuz in ea sit dolor: ⁊ labor incurabilis. Quod si superaddatur accidentalis discrasia: ⁊ consimilis cere multo magis incurabilis remanebit: ⁊ quid vltra si correctionem haberet multo magis perpetuaretur vita: vel non haberet vtiqz tempus perficiendi operationes in melioribus. Si vero in iuuenibus sit plurimum curam habet ⁊ magis si pueris insit: habent enim iuuenes naturam fortem reuumibilem naturaliter: ⁊ si accidētaliter sit defecta: ⁊ pueri ml' to magis. Et proinde a fortitudine naturali apti sunt reduci secundum magis ⁊ minus: nisi accidentalis siccitas sit confirmata: vt qꝫ tetigerit adeo membra solida qꝫ tertia humiditas posita sit in periculo non vltra extendiꝫ totali consumpta: ⁊ si non in toto in parte vtili ⁊ maiori. Equidē remediuz in cura est: sola discrasie sicce alteratō que quidem cū frigiditati sit iuncta complebitur cū hūectatibus calidis tēperate. Qualia sunt q̄ in cura ethice balis sunt dicta minꝰ eis aut ꝑmixtis aliqb⁹ calidis odoriferis: ⁊ cuz actuali caliditate minori approximatis. Ex quibus est balneū ꝑdictum decoctis in aqua eius floꝝb⁹

camōille melliloto ⁊ calius actu quam febrili conueniat. Et quale est lac a quo non est extractum butirum habēs plus mellis: ⁊ mel ipsum qō est vltimum in iuuamento istis sicut vltimum in nocumento febr̄ibus dictis. Et quales sunt alie medicine humide: ⁊ calide: vt clisteria facta ex fenugreco: semine lini: capitibus: ⁊ pedibus agni: oleo camomillino ⁊ sisamino: ⁊ melle. Et sirupi ex aqua decoctionis ipsorum: ⁊ propte ex floribus camomille: ⁊ sisamo: ⁊ zucharo nabit: melle. Et electuaria ex calidis ⁊ humidis vt pinois: ⁊ dactylis maturis: passuli fisticoruz amigdalarum dulcium: liquiritie: ⁊ alijs similibus illis Et cerotaria ex oleo sisamino: vel amigdalarum dulcū cum cera rubea. Et fricationes fortes trahentes non resolutes. Et quales sunt cibi calidi humidi potētia etiaz actu: facile penetrabiles: ⁊ velocis defecōionis: in quibus non sit vliositas sicut aqua carnis: ⁊ vitella ouorum solubilis uz: epata gallinarum pinguium: ⁊ carnes noue columbe non valde pinguis cum aqua rosata: ⁊ fructus p̄dicti: ⁊ potus vini maturi subtilis: ⁊ odoriferi conuenientis quātitatis minus limphati. Et qualia sunt alia ex non naturalibus rebus proportionabilia illis. Et si sicci tas cum equalitate actiuarum sit iuncta cum eis fiet eius curatio remissis tamen a caliditate naturaliter vel artificialiter saltem mixtione.

¶ Capitulum quartum de cura medicinis ethice ⁊ putride complicate.

Ethice febrilis cum putrida cōplicate. Cura est quatuor res. ¶ Prima abscisio cause. Secunda alteratio febrilis discrasie. Tertia regimen. Quarta correctio accidētium. Abscisio cause est putredinis euacuatio ⁊ multa mundificatio. Ipsa enim putredo existens febrilis putredinis causa immediata que est cause ethice: aut causa est ethice mediata: ⁊ sic causa est cause. Et pro eo cura ab eo est recto ordine incohanda: nam ea cūcta cessabit putrida ⁊ ethica consequenter: ⁊ ea manente quātūcūqz febris vtriusqz magnitudo ⁊ incensio possit remitti: semper tamen p cedit consumptio propter reseruationem putredinis prolongantis febris a remissiuis causatam. Inqt enim Galienus. Non est possibile dispositionem vllam curare finaliter manente adhuc causa faciente eam: ⁊ propterea a putredine incohanda est cura. Inquit enim Abohali. Cum due egritudines iunguntur ab ea incohanda ē cura: que causa est alterius sine qua alia curari non potest. Qualiter autem ⁊ quibus curetur: ⁊ euacuetur putredo superius dictum est. ¶ Alteratio quoqz febrilis discrasie qualiter ⁊ quibus compleatur medicinis superius dictum est. Et tamen quia discrasia febrilis est magna naz ad consumptionem perducens quasi preuendicās supra curam: oportet simul digerendo ⁊ euacuando putredinem discrasiam alterare: ⁊ si non cōueniat in auxilijs vēqz cause scilicet ⁊ febri cōmune auxilium impendatur ⁊ simplex flegmatica vel melancolica sit putredo quod naturaliter talis inuenire est possibile secundum Galienū dicentem. Itaqz tamen contrarijs dispositionibus difficile est inuenire auxilium quod multum prosit: cbsit autem nihil fiat secundum artem compositum in partibus mixtum aut distinctum loco vel tempore si sit equale vel inequale equalitate ⁊ inequalitate seruata vt sic alteretur febrilis discrasia quod non merudetur putredo: ⁊ illud fiet si alterantia exterius ⁊ interi⁹ vero remisse calidi ministrentur. Et proinde lac denegetur quantunqz enim cōuenit ethice immediate magis tamē nocet ei mediate: qz putredinem auget: que causa est sue cause. Et similiter balneum donec sit digesta putredo: ⁊ alijs auxilijs procuretur: que ⁊ si alteri noceant non tamen valde: que tue discretioni relinquimus causa breuitatis: ⁊ regimen ⁊ accidentium correctionem cum oia ex p̄dictis sint nota.

¶ Incipit secunda particula sectionis secunde continēs summas quatuor.

Sequitur secūda particula sectionis secunde que est de medicinis apostematum que plurimum febres sequitur de partibus cirurgie continens summas q̄tuor. ¶ Summa prima ē de medicinis apostematū sanguineorum continens capitula.xiij.

¶ Capitulum primum est prohemiale ⁊ est sermo generalis in apostematib⁹: causis: signis: ⁊ cura oium.

¶ Capitulum secunduz de flōne ⁊ est apostema sanguineum: ⁊ de medicinis ei⁹.

¶ Capitulum.iij. de apostemate glandularum seu flegmone eaz ⁊ de medicinis ei⁹.

¶ Ca.iiij. de flegmone qō dicitur antraz ⁊ carbūculus ⁊ medicīs eius.

¶ Ca.v. de flegmone qō spia dicitur claues vel furunculus ⁊ medicinis eius.

¶ Capitulum.vj. de pruna seu carbone ⁊ igne persico ⁊ medicina ei⁹.

¶ Ca.vij. de vena egrediendi ⁊ medicis eius.

¶ Ca.viij. de panaricio ⁊ medicinis eius.

¶ Capitulum nonum de apostematibus paruis ⁊ pustulis illius generis vt sunt morbili ⁊ variole: ⁊ medicinis eorum.

¶ Capitulum decimum de exituris calidis extrinsecis qui ⁊ de intrinsecis vt prima sectione est dictum ⁊ erit sermo generalis in terminationibus apostematum.

¶ Ca.xj. de estimeno ⁊ cancrenis ei⁹.

¶ Ca.xij. de mozo ⁊ medicinis eius.

¶ Capitulum decimum tertium de appropriatis apostematum secundum diuersitatem membrorum in quibus fiunt.

¶ Capitulum primū prohemiale: ⁊ ē sermo gñalis in apostēatibus cāis signis ⁊ cura oium.

Apostema secunduz Galienum est tumor: preter naturam quo membra magnitudine deficiunt ab eo qō est secundū naturā. Diuiditur aūt ⁊ variatur per genera ⁊ spēs variatione suarum causarum penes quas eius cura seu meditatio plurimū variatur; ⁊ proinde ad curā necessariam

requirende ꝓut ad glauconem docuit Ga. q̄ sunt q̄tuor materialis: formalis: efficiens: ⁊ finalis. Materialis ē duplex: vna in qua: ⁊ est omne membrum habens regimen adeo: vt in osse ⁊ cerebro etiā fieri possit quāḡ Serapioni videatur contrarium eo ꝙ recipere nequeunt extensionem magnitudinis ⁊ tumoris que essentialia sunt apostemati ipsi. Ad quod rex Abo. respondit ostendēs ꝙ in predictis membris possit fieri apostema sic omne ꝙ recipit nutrimentū recipit augumentū superfluitat ipi⁹ cū in eo collecta uerit recipe pōt extēsionē ⁊ si nō⁹ magnā vt expedit in apostemate ꝓpter tñ aliqualē recipit q̄ sit similis apostemati sensui mānifesta vt hoc dici potest ꝙ fieri possit apostema in eo siue sit cōsimile cuius egritudo est principaliter sine officiale cuius egritudo est cōsequēter: ⁊ tñ a nā eius mutata formaz accepit. s. magnitudinē ⁊ lesionem eo ꝙ lesionem ipsius ⁊ opatōnis similiter ei⁹ magis manifesta est sensui quā lesionem consimilis. licet principaliter sit in ipso. Alia mālis est ex qua: ⁊ est q̄tuor humores aquositas ⁊ vētositas penes tales causas diuidit i gña: ⁊ spēs ēntiales: nā apostēatū aliō calidū aliō frigidū. In spēs: nā calidi quoddā est sanguineū: quoddam colericum: quoddā ꝙmixtum. Et frigidi quoddam flegmaticum: quoddā melancolicum: ⁊ quoddam aquosuz ⁊ quoddam ventosum: ⁊ ea que gñm sunt illorum: lz ipsius mā plm mista ē: verūz qz morbi specificati cura magis ꝓpria est: ⁊ certa apparet qz apostēa inquātum morbus ⁊ accidēs est specificeť dupliciter vt p ſbm in quo ⁊ essentiam eius dependētem a mā eius ex qua ſm duplicē ei⁹ gñerationem dictam. Et medicina seu cura ꝓpria ei debetur ſm ꝙsiderationem q ꝓput est membri organici a cuius natura curationis sumitur ingenū rōne cuius ita est morbus vni membro propius q nōalteri: verbi gratia sirsen: frensis: litargia: plenresis pyplōia: ⁊ similia ista ita sunt organicis mēbris a quibus denominationem recipiūt ꝓpria egritudo q nō alteri: qz nō epati nec stoma cō: nec renibus: nec similibus eis. Et sub hac ratione ei⁹ cura cecidit seu ptinuit ad sectionem primam: vt qz in ea egit de cura apostematum occultorum mēbrorum scilicz in ꝓfundo corporis pōtorum q̄ officialia sunt ſm vero cōsiderationem sue essentie q̄ morbus calidus est ⁊ frigidus a natura humoris ꝓcedens: ⁊ sic est cōsimil i ꝙsili mēbro a cuius natura curatiōis vie sunt ingenium: qz quātitatis calefaciēdi: ⁊ infrigidandi exiccādi ⁊ humectandi habetur: ab ea cadit seu ptinet ad hanc sectionem secūdā vt qz agatur in ea de cura apostematum apparentium. s. cutis ⁊ subcutaneorum vt carnosorum que vniuersaliter totius habitum cōprehendunt: licet infrascripta cura q̄tum generalis intrinsecus sit cōmunis. ¶ Causa efficiens duplex est. s. intrinseca ⁊ extrinseca. Intrinseca vō ē duplex ſm duplicem modum fiendi ipsius: nam aut sit secundum modum influxiōis ⁊ est plurimum: ⁊ tunc causa ei⁹ erit triplex: vt ex parte influctis seu mittēntis vt corporis totius vel mēbri: ⁊ est plectoria vel cacochimia cū virtutis ipsius formidine nō absolute: secūda est ex parte membri recipictis: ⁊ est debilitas eius naturalis vl tēporalis: ⁊ vacuitas disponēs ad recipendum: ⁊ dolor fortis ⁊ caliditas in attrahendo coadunās: etiam si non sit eius situs inferior: ⁊ mittētis repletio nō existat: tertia est viarum aptitudo: qz ipsarum largitas venarum vel pororum demittēte ad recipiens ꝓtensorum. Inquit. n. Johā nicius. Alsodi morborum ex innaturali malitia duz ali quo humorum cōcurrentium ad infirma mēbra sunt q̄tuor: primus est virtus mēbri impelctis ⁊ debilitas recipientis: secūdus est multitudo humorum: tertius est debilitas virtutis nutrictis. ⁊ quartus largitas vie vt pororum vt supra in ūcturis est dictum. Aut fit ꝓ modum cōgestionis ⁊ illud fit raro. Cuius cā est debilitas sola mēbri in quo apostema est: quare nō suum potest ꝓpriū cōuertere nutrimentum totum vel secūdum partem: qz mēbrum sit paruum ⁊ nutrimē um multum: vel qz nutrimentum possit cōuertere sed superfluitates eius neq̄at expurgare: vel debile in se: vel qz sit multe grosse ⁊ vicose: aut imbibite: vel qz ductus sint obstructi: vel ꝙ deficit ei exercitium: vl euacuatio naturalis cōsueta ei vel artificialis. Inquit. n. G. Et enim temptat quidez natura suis semper vtens virtutibus assimilare quoqz que nutriūtur: quocūqz fieri potest benignum expellere vero qō nō est tale si nō quandoqz ꝓpter grossiciem vel viscositatē vel subtilitatem imbibitam: vel multitudinem superfluitatis vel ꝓpter quandam structionem: vel ꝓpter sui ipsius imbecilitatem nequeat ex se expellere qō malum est: necesse est: ⁊ ipsum morās secundum animalis corpus corrūpi: ⁊ in ipsa pericula egritudinem ꝓcreari: vt apostēa quod vel erit fiens vel factum. Fiens vt dum materia ui fluit vel generatur ⁊ coadunatur in vacuis mēbrorum regionibus. Factum vero cum iam fluxit vel generata ē vel coadunata ⁊ dicitur ꝓpria exitura: ⁊ est habens quatuor capitula. Causa vero debilitatis vtriusqz mēbri interioris plurimum est malicia ꝙplexionis diuerse: vl equalis: naturalis vel accidētalis: ⁊ est humoris vicio primū vel sine obstructionis causa plurimum est coartatoria: ⁊ est multitudo humorum ⁊ superfluitatum ⁊ ipsarum grossicies ⁊ viscositas ex regimine ꝓcedens vel natura mēbri q: sint eius superfluitates tales vt sunt nerui pānniculi ossa ⁊ similia. Et est causa antecedens. Causa vero extrinseca ⁊ est causa ꝑm tua cōmunis quantum ad vtriuqz fiendi modum est malicia regiminis nō solum in cibis: ⁊ potibus: sed in aliis omnibus neccīis rebus nō naturalibus taliter vt eis procedāt omnes cause extrinsece ꝓnarrate: ⁊ motus humorum influentium vel multiplicatō ⁊ aggregatio ipsorum in membro apostemando ex quib⁹ sunt maxime motus fortes corporei ⁊ animales ⁊ vinuz ⁊ etiam cause non necessarie: vt casus: percussio: morsus ⁊ similia. Causa formalis est detractio naturalis membri magnitudine apostematis ab eo quod est secundum naturam. Et secundum hanc diuisionem diuiditur apostema: qz aut est tumoris grandis vt apostema est: aut ꝑui: vt est pustula ⁊ bothor. Causa vero finalis qz aut erit salubre aut mortale quantum ad finem vltimū: aut quātum ad finem medium qui est altero modorum sex: quia aut resoluetur aut maturabitur ⁊ sanatur: aut lapidebatur: aut putrefit ⁊ corrumpitur fetenter: aut subito apietur ⁊ suffocat: aut permutatur. Et melior harum est resolutio: secūda maturatio seu sanatio: mala est apertio subita ⁊ suffocatiua: deinde corruptio: lapidatio vero media est: permutatio potest se habere ad bonum ⁊ malum. Signa deinde ad curam apostematis certam: ⁊ completam oportet inuestigare signa generum ⁊ spēz ⁊ cārum eius: dictū est enim supra in principio operis auctoritate G. Nō cura cuiusz morbi consistit sēḡ cognitionez

facientis cause adeo vt dicat ad glauconem. Nihil mirabile in tantum medicos peccare sanationibus inquantū ꝫ in cognitōne falluntur. Signorum ergo apostēatum quedam sunt generalissima: quoꝝ quedam sunt exteriorum ꝙdam interiorum. Exterioꝝ sunt mānifesta sensui vt apostematum exterioꝝ mēbrorum: ꝫ sunt tumor ꝫ inflatio. Interiorum vero ꝙdam sunt essentialia ꝫ cōmunia omnibus vt sunt grauitas vel tēsio: ꝫ inflāmatō seu tumor: si ad ipuz cū medio puenat spiritus: vt qꝫ fuerit in stomaco: epate vel splene. Quedā accidētia ex cōmuntate ꝓ vicinitatem vel colligātiam: vt tēsitas in mirach ventris extēnatio corporis subita ꝫ in oculis cōcauitas retinā. Quedam sunt signa generuz ipsius. Nā si sit cū dictum ꝑdictis signis addet inflatio ꝫ dolor acutus ꝫ fortis ꝫ durās. Et hoc ideo qm̄ in eo nō solum est repletō ꝫ malitia cōplexionis diuerse ꝫ cōtinuitas solutio q̄ ꝫ si signa sint: sunt etiam ꝙcause vt supra dictum est: quibus siens apostēa si nō obuiet ad factiōis cōplementum bre uiter ꝑducetur. Et ꝓinde ypo. inuenimus in affo. dixisse. Dolores in lateribus ꝫ pectoribus: vel in alijs ptib⁹ si malum steterit ad discedēdum magnum malum. Et est etiam febris maxime si sit cordi ꝓpiquū ꝫ putrefactū seu sanies faciet ꝫ etiam cōmittātur illa. Et signa specierum q̄ ex materia sunt dependentes: sunt signa materieꝝ ipsius ex quibus fiunt q̄ infra dicētur. Et sūt in summa Nam si quidem sit calidum: ꝫ materia eius sit sanguis: accidētia ꝑdicta erūt obtusa: si vero colera erunt intēsa si vero adusta: erunt intēsiora: si vero frigida: dolor erit pauus: nec tumor magnus ꝫ acutus: qꝫ materia est diffusa ꝫ viscosa nō bene cōgregabilis: nec est febris inquātū huiusmodi ꝓ putrefactionem caliditatem acquirat. Et signa specierum infra dicētur: ꝫ sunt in summa signa dñij flegmatis vel melācolie: ꝫ si puenire possit ad ea sensus in flematico senciet frigiditatem: albedinem: ꝫ molliciem. In melancolico duriciem ꝫ fusicitatem absqꝫ dolore omnio Et in ventoso tēsionem resistētem tactui cum dolore. Signa vero sōoꝝ seu cārum mālium sunt. Nam si fuerint in mēbro sensibili neruoso erit dolor acutus pungitiuus ꝫ fortis qñqꝫ ꝑducēs ex cōtinēti ad spasmum alienatōeꝫ ꝫ anhelitus nocumētum: ꝫ pulsus est serinus. Si vero in mēbro insensibili fiat: fit in eo grauitas sine dolore acuto vel est dolor grauatiuus ꝫ pulsus vndosus. Et signum ꝓprij mēbri officialis in quo est: est nocumētum opationis illius. Et signa modorum sunt: nam si ꝓ modum influxionis fiat: videbis signa repletiōis totius vel alicuius mēbri ꝫ venaꝝ ꝫ debilitatem mēbri: ꝫ ꝓ eoꝝ euacuationem cessat vel minuit apostema: si vero ꝓ modum cōgestiōis: signa debilitatis mēbri apostēati sola aderunt: vel cū regiminis malicia: ꝫ ꝑdictarum pūatōne. Et si quo qꝫ sit in fieri: videbis augeri tumoreꝫ ꝫ accidētia quotidie paꝝ post parum. Si vero factum: iam mā est aggregata cuz cupo: tumor pmānebit in esse suo: ꝫ dolor ꝫ se. ex tūc augebit ꝓp digestiōnē mē q̄ ex tunc incipit fieri si fieri dz. Signa vero tpuz ei sunt tripliciter sumpta: vt qꝫ penes essentiā eius: penes accītia: ꝫ penes signa digōnis ꝫ idigestiōis. Penes essentiam quidem: nam in principio incipit tumescere mēbrum: deinde augeꝫ donec stet: deinde stat in vltimo: in regiōibus mēbroꝝ: deinde minuitur ꝫ resoluitur si debeat esse salubre. Sed dices, vbi sūt vacue regiōes mēbroꝝ cum dicat Ar. nō esse dare vacuum in nā. Cui respōdit C. dicēs. Quoniam aūt in cōtinuo nō est dare vacuum: ꝫ si ali quid influxerit concurrāt ad se inuicem vniuerse pticule corporis quēadmodū ꝫ in aq̄ videmus signa cōcurrūt ꝓp effluxionez: vt quid nō rarefient ꝓpter influxionem: sic ergo sūt: ꝫ si nō actu potētia tn̄. Penes accidētia vero nā si in principio fiūt p̄dicta essentialia erunt leuia. ꝫ cum puenerint ad augumentum augebūtur: ꝫ apud statum vltimabūtur ꝫ in declinatione remittētur donec totaliter essent si salubre sit apostema: si vero mortale stabūt in acumine suo dōec extinguāt. Tertio penes digōnis ꝫ idigōis signa cuiꝰtpa dignoscūt: nā si incipiat maturari: videbis duritiē q̄ in principio fuit minuit: ꝫ dolorem ꝫ febrem augeri si fuerit vl̄ insurgere si nō fuerit: deinde vltimari qñ digesti ꝫ maturatio sit cōpleta: ꝫ virulētia egreditur si sit nō sub cute celatum: vt qꝫ in oculis naribus vel labijs pleura: ꝫ similibus fiat. Inquit. n. C. In omni apostemate sub cute celato solet eruginosus exire liquor maxime si caliduz sit vel maturum: ꝫ vltimo cum cōpleta est: ꝫ pfecta minui. Signa forme eius sunt. Naz si apostema fuerit magnū grauedo: ꝫ dolor erit maior: ꝫ maior lesio opatiōis cōsuete. Si vero paruum vt pustula vel bothor p̄dicta sūt minora. Signa vero finis ꝫ termiatōis sunt diuersa ꝙz diuersitatem ipsius: nam si quidez resoluat remissio fiet doloris grauitatis ꝫ se. ꝫ aliorum cōcomitātium accidentiū ꝫ virtutis inualescētia: ꝫ fortitudo. Signa vero maturationis ꝫ saniationis seu suppurationis fientis sunt ꝓlongatio apostematis pulsatio ꝫ doloris ꝫ se. augumentatio sed ipsius facte illorum est diminutio. Inquit. n. ipo. in affo. Circa generationem saniei dolores ꝫ se. accidūt magis quā pfecta sanie: ꝫ cum hec est augumētatio grauitatis ꝫ pōderis. Et signa eruptionis sunt rigor: diminutio grauitatiꝫ ꝫ doloris ꝫ fortis egressio puris. Et ex signis bonis sunt: vt sanies que erumpit sit laudabilis: qꝫ alba lenis: ꝫ equalis carēs malo odore: ꝫ sequit diminutio vl̄ cessatio se. doloris ꝫ aliorum accidētium: ꝫ virtutis inualescētia ꝫ opationum eius. Que si sunt ecōtra sunt mali significatiua signa subtiliatiōis ꝫ conuersionis in lapidem sunt diminutio doloris ꝫ se. oio cum duritie vel augumētatio si in ꝓcipio fuerit. Et signa corruptiōis fetētis sunt mutatio coloris ad liuiditatem vel nigredinem mēbri vel vicini ꝫ exeūtium fetor. Signum subite aptionis est subita minoratio grauedinis ꝫ doloris in apostēate membroꝝ: ꝫ ꝓmutatio eius in mēbro ad qō transit materia: ꝫ qñqꝫ exitus puris vel sanguinis. Signa vero ꝓmutationis sūt diuersa ꝙz diuersimodā ꝓmutationem ipsius. Et sunt nam si quidem mutatio sit de interioribus ad exteriora sunt alienatio accītium ꝫ ꝓmutatio interiorum situs cū dolore: tumore ꝫ ālitate mutata exterius in mēbro ad qō mutat. In quo, pide dolor ꝫ caliditas ē p⁹ ꝓcepta ꝫ sūt bōa: ōria vero mala. Inqt ipo. in affo. Erisipilā interius extra querti bonū exteri⁹ vo it⁹ malū. Aut erit de nobili ad ignobile: vt de principali ad emūtoriuz aut ecōuerso: aut de min⁹ nobili ad magis nobile vl̄ magis: vt de pleura ad pulmonē: aut de pulmōe ad cor: aut de superiori ad inferius: aut ecōtra. Si quidē ergo ꝓmo modo permutetur signa erūt aliētio doloris in se. ꝫ aliorū accītiū: virtutis inualescentia: ꝫ in grauitate doloꝝ cauerze: ꝫ tumore in emūtorio. Si vero permutet ēo signa erūt ōria: ꝫ malicia ānelitus: ꝫ pulsus: si ꝓmutatio sit ad

ſpūalia: ⁊ ad cor: q; eius cōſecutio ⁊ diuiſio erūt manifeſta: ⁊ pulſus diuerſitas ⁊ ieq̄litas. Si aūt fiat de ſupiora ad inferius vt de cerebro ad cor: ſigna erūt eadē cū p̄dict̄. Si vero de eo vel ſpūalibus ad nutritiua: ſigna erūt tēſiō in ipocūdrijs: ⁊ q̄uitas: ſi ecōuerſo de inferioribus ad ſupiora mutet: ſigna erūt malicia anhelitus: q; coāgulatio eius ⁊ dolor: pectoris ⁊ q̄uitas in pte ſurcule: ⁊ ardoris ⁊ doloris mutatio de inferioribus ⁊ nutritiuis ad ſpiritualia ſi ad ea pmutatio fiat. Si vero pueniat ad cerebꝝ ſeu caput dolor: erit capitis ⁊ alienatio ⁊ vigilie: ⁊ q̄ñ q; ſubeth ⁊ ſtupor. Si vero ad emūtoriū p⁹ aures ſigna erūt q̄ ſunt dicta ⁊ bona nūcia ſi ꝙſiſtit virtus. De his āt oībus q̄liter: ⁊ in quibus fiat ⁊ cū quib⁹ iunct̄ur termiationes bone ⁊ obuiet malis infra ſpālē affectē⁹ x̄p̄o duce p̄monem. Cura aposteatis duplex eſt gñalis ⁊ ſpālis. Generalis quidē eſt euātio. Cū.n. ſit morbus mālis ex repletiōe vacuitatū regionū mēbroꝝ ipſum inquātū h⁹ euacuatio ſanat: vt hipo. dixit. Completur autem eius euātio q̄ñq; euacuatiōe ptis aposteate ſola vt cū apoſtema fuerit iā factū quocūq; mō que ꝓpria ⁊ abſoluta cura nō eſt: fiet aūt p extractū ſolū de pte patiēte q duplr habet ꝙpleri p diaforeſim primo ſo p carafionē. Quib⁹ āt ꝑticularibus medicinis ꝙpleatur hec ambe ſupius dictū eſt ⁊ in ſpāli cura infra dicet. Si vero nūdū factuꝫ ſit ſed adhuc ſit fiens quocūq; mō fiat ſolā ptis in q̄ ſit euātōne nō ſanat quinimo ēt ei ſanatio ſm G. ſit cōpoſita ex p̄uiſione ⁊ cura ſicut morbi fictiſ cuiuſꝫ oꝫ vt p̄cedat p̄uiſio ⁊ abſciſio efficiētis cāe: deinde ſequat cura aposteatis facti ſeu euātio mē iā influxe: vt his ⁊ alijs cōſiderādis attētis ei⁹ medicatio conſiſtat in q̄tuor. In abſciſiōe aūt cāe q̄ nūc eſt in curatiōe aposteatis ſeu ābſciſiōe mē influxe iā ⁊ cōcepte in pteq; collecte q̄ cā ꝙiuncta ipſius exiſtit: i regimie ⁊ accidētiū correctiōe. Abſciſio vero añcedentis cāe ꝙplebit ſi p modū fiat influxiōis primo cū euātiōe totius corporis vel mēbri influctis ꝙuenienti: ⁊ circūſtātijs ⁊ cū deriuatiōe ad ꝓriū cū eoꝝ alterius p̄ſuppoāt repletio. Fiet aūt dupl'r ſm duplicē modum repletiōis: aut.n. eſt plectoria: aut cachochimia. Si quidē aūt plectoria ſit euātio eius cōplebit floia p antipiſteſim facta vl' ei ꝓportionalibus magis ꝓprie ⁊ in iciunio q̄ cū re alia ſicut eſt fricatio multa: ⁊ aſpera exercitia balnea āplioza: ⁊ euaporātia farmaca: ⁊ purgatio cū ſolutiuis: floia.n. euābit ⁊ ieiunio in oi diſpōne ſi cū ſe. alias vero nō. Itē ſi repletio multa ſit neq; balneis neq; exercitijs impiculoſum ē vti. Si vero repletio ſit coccimia farmatia euābit appropria ta coccimie q̄ ex p̄dictis eſt nota. Secūdo cū cōſtringentibus ⁊ coartātibus venas medias atq; ductus. Fiat āt illud cū ſtipticis ⁊ pōticis applicatis venis intermedijs: ſi ſint apparētes q̄lia in cura ſūcturaꝝ ⁊ alibi dicta ſunt: ⁊ infra dicētur in ſpāli cura. Et tertio fac cū ꝙfortantibus. mēbꝝ ne recipiat q̄lia ſūt ſtiptica farmaca ſubſtātiā eius coadunantia ⁊ adequātia cōpl'onē ipſius cū caliditate vl' frigiditate ꝓut diſcraſia exigit vel ꝓprietate: ⁊ cū ſedantibus dolorē eius atq; calorē ne vlterius trahat q̄ ſunt ſ̄ nota in cura ſūcturarū: ⁊ ſtōaci ⁊ infra in ſpāli cuā dicētur. Et ꝙdiſi cū aceto ꝓhibēt aposteā in p̄m. Si p modū cōgeſtiōis ſit fiēs ꝙplebit cū cōfortatiōe ex adequātibus cōplexiōem ipſius mēbri in quo aposteā ſit ⁊ viuctib⁹ ſubſtātiā eius ne māz gnāt q̄m cā eius interior añs eſt ꝙpl'onalis nō hūoralis vel exterior ꝓmatiua niſi repl'o añs ſit in eius debilitate cū cā quo caſum p̄mittere oꝫ euōnē vt dictū eſt. Euātio vero aposteatis ⁊ euātiōꝫ mē influxe: ⁊ ꝙgregate in ipſa parte q̄ ad curā ſpectet nō ꝓpe ſi ⁊ diuerſimode ſm diuerſum eius fiēdi modū: ſi.n. p moduꝫ influxiōis ſit factū ꝙplebit dupl'r p recurſuꝫ ⁊ p extractū. Per recurſum ſit tripliciter p pulſum tractū ⁊ trāſmiſſum: i his oībus vel pluribus tūn recurret. Si vero per modū ꝙgeſtionis ſit factū ꝙplebit ſiſr: lꝫ p extractū de patiēte magis: ⁊ p pulſuꝫ minus: pulſus aūt mē ſit ſi in p̄ncipio infrigidet: ⁊ parti patiēti ſtiptica appōamus. Cōpetūt.n. talia repcuſſiua in principio oīs aposteatis p influxiōis modū fictis inquātū aposteā eſt: lꝫ fallat ratōne mē: vel q; frigide groſſe ⁊ viſcoſe hec ex talibus intuean tur magis vel q; venenoſa tibi repulſio impellit ad p̄n cipale cū ſua ꝓprietate ad cētꝝ. i. cor. Aut rōne mēbri: vt q; ſit emūtoriuꝫ alicuius principalis ad q̄ influxit mā a quo repulſio nō ad circūſtantes particulas repellit māz ⁊ diſſeminat: ſꝫ ad principale totū reddit vnitā pp viam amplitudinē in alijs vero excuſat a repletiōe ad illō euātio diſſeminatio mē ⁊ eius ꝓprietas. Tractus aūt fiet cū euātiōe partiū oppoſitaꝝ ⁊ remotaꝝ: ⁊ illud cū fricatiōibus ligaturis ꝙſſionibus doloroſis: ⁊ vētoſatiōibus: i ptibus illi oppoſitis ⁊ remotis vel ꝓpinqs: vt mā de loco apoſtemādo ⁊ de ꝓfundo corporis ad exteriora trahatur quēadmōꝫ in plēſi ⁊ litargia vētoſamus exterius ⁊ in alijs: vt māz euacuamus ⁊ extraham⁹ ſic quoq; flōamus ⁊ venas lingue inq̄ntia ⁊ ſaphenā in aposteatib⁹ matricis ⁊ veſice: ⁊ renū. Trāſmiſſus vero cū applicatiōe medicinaꝝ ſtipticātiū ſ̄ ipſū ꝙplebit: his.n. oībus vel plib⁹: ⁊ mā actu fluēs q̄ adhuc in venis eſt puis mēbri repelletur ⁊ q̄ fluxa iā eſt recurret ad circumiacētes ptes diſſemiāta: vt forte vno auxilio ſil' influēs mā ⁊ effuſa tota depaſſa vel paſſura particula expellat. Et illud eſt cū mā recurrere bene ſit apta: ⁊ q; calida ſit ⁊ ſubtilis. Extractus de pte facicte fit dupliciter inſenſibil'r p diaforeſim: ⁊ diaforetica farmaca: vel ſenſibiliter p curatiōez ſeu ſectiōez: vbi nō recurret tota: q; groſſa ſit ⁊ viſcoſa: p̄cedat āt eas maturatio vel mollificatio reſolutiōez q̄ñq; ⁊ mollificatio nē q̄ñq; ⁊ ſanitōnē ⁊ caratiōez: deinde ſequtur mūdificatio ſanies: deide icarnatio ⁊ ꝙſolidatio vlceris: ⁊ vltio figillatio: ſeu cicatrizatio eius. Quibus aūt medicinis habēt illa ꝙpleri ſ̄ in prima ſectiōe: vbi de cura aposteatuꝫ egimus dictū eſt: ibi.n. oñdimus q; ex medicinis ꝓticularibus aposteatū q̄dā erūt repcuſſiue frigide: ⁊ ſtiptice vl' calide: quedā trahētes q̄dā diaforetice: quedā ſanictes ⁊ maturātes: q̄dā erūpētes: quedā mūdificātes: q̄dā icarnātes: q̄dā ꝙſolidātes: ⁊ q̄dā figillātes ſeu cicatrizantes: tali ordie appropimāde in tpibus eius: ⁊ ordo eſt vt i p̄n cipio aposteatis p modū influxiōis fictis magis: ⁊ calidi i emūtorio nō exīte ſupoāt repcuſſiua. Quapp Abo. dixit ⁊ oꝫ vt in potu tribuatur hñti aposteata aq̄ cōdūe aq̄ ſolatricū medullis caſiet. Si vero ſint ſtiptica calida tempate: ⁊ in augumēto p̄mixta diaforeticis: ⁊ inſtatis p̄ncipio: ⁊ plurimo eius magis: ⁊ tūc in attrahētia ſic miſtrētur cū ſcāpellatiōe ſeu ſcarificatiōe: ⁊ ꝓprie cū mā multa vel mala ꝓducēs mēbrū ad correctionē in quo nō expectata eſt in fine ſtatis ⁊ declinatiōe vero diaforetica ſola habētia quid ſtiptici ⁊ aromatici ſi in mēbro ſit virtūtem influctē hñte q; ſi nō r'ſoluat: ⁊ mā ſit aggregata tota vt facta ſit exitura maturātia ⁊ ſanantia miſtrentur deincep

facta suppuratiõe ⁊ dubellati erũpẽtia mistrẽtur. Fiat ãt apertio sm̃ processuꝫ rugaꝫ mẽbri nisi i quibusdã ó qb⁹ infra dicet. Deide mũdificantia sanẽ ⁊ pus. Demõ in carnãtia si expediat. Deide ꝙsolidantia: ⁊ vltima cicarrizantia: ⁊ i alijs aliter terminandis seu fiẽdis: aliter ãt ẽ operandũ ꝑt i spãli cura dicet. Et determinandis ꝺz altꝫ predictoꝫ mõꝫ ⁊ dixim⁹ eo qꝺ inter ceteros sunt meliores vel boni. Et modus est vt apocrustica in suo genere frigida ⁊ stiptica: diaforetica ⁊ calida sint tẽperata ⁊ sanguinea calida ⁊ humida in secundo gradu sint proportiõata nature mãe ⁊ mẽbri ⁊ proide variat ꝺz varietatẽ illoꝫ nõ exercendo: accidũt.n.ex coꝛuꝫ excessu inconuenientia multa. Ex repercussiuis quidem vehemẽtia doloris ꝓpter retentionẽꝫ materie ⁊ soliditatẽ mẽbri: ⁊ reductõ qñ ꝯ ad principale: ⁊ qñq; induratio apostẽatis: ⁊ qñq; tẽdut mẽbꝫ ad corruptionẽ cũ viriditate ⁊ nigredine ⁊ pro prie quando medicat cum eis i fine rei: ⁊ prope statum. Ex diaforetiꝯ fit cicatrizatũ apostẽatis ⁊ coloris additio ꝓpter siccitatẽ. Et ex famãtib⁹ corrosio mẽbri ⁊ vlceratio: sanies.n. lõgo retẽta tpe acuit dixit G. Cũ ꝯ talia videbis insurgere inconuenientia oꝛ vt desũtas ab eis: ⁊ corrigas inconuenientia nocumẽta q̃ ꝓuenerũt. Et illõ est vt doloris violẽto vehemẽtis tollas: ⁊ corrigas cũ ẽbrocis calidis anodinis: ⁊ cũ emplis ex eis: vt se.aneti: ⁊ radicelilij: stoꝫ camõille: lilij: fenugre.se.lini: ⁊ radice bismalue: ⁊ cũ oleis coꝝ ⁊ fecibus eorũdẽ: q̃ indurationẽ eius corrigũt reditiõi ad ꝑncipale obuies cũ cordialib⁹ stiptici intus ⁊ extra approximatis cũ vẽtosis rubificãtibus ꝑtẽ. Et si mẽbrum virescat vel liuescat: qꝛ tendit ad corruptiõeꝫ scalpellabit vel scarificabit ꝓfũdũ vel superficialit ꝓut nẽ mẽbri cõuenit ⁊ loco ipsius: sꝫ prius munge mẽbꝫ ex bolo armẽo dissoluto in oleo ro. vel aq̃ cũ alijs auctoritatibꝫ dicẽdis in cura extiõni: q; si cũ toto hoc nõ saluabitur sed putrescit iussit ipo. abscidere ipsuꝫ ne putredo ex eo pueniat ad alia mẽbra: ⁊ qñq; morãt ⁊ in oib⁹ ꝙfortabũtur ꝓncipalia cũ tyriaca vel mitridato. Sciꝝ zatõnẽ vero ⁊ exiccatiõnẽ ex diaforeticis ꝓcuret corriges cũ mollificãtibus diu approximatis ex mucilaginibus: adipibus: medullis: ⁊ similibus quibus hũectãtibus dolor cessat. Corrosionẽ ex sanãtibus introductã cuꝫ mũdificãtibus ⁊ incarnãtib⁹ dictis: ⁊ alijs q̃ infra dicẽtur auxiliãte ꝙpo. Cũꝫ apostẽata mẽbra in nã sint dũa ꝙsimilia s. ⁊ officialia ꝑdicte ẽt medicie sint differẽtes sẽa: ⁊ virtute oꝛ exillis eligere in cura apostẽatis talia q̃ nẽ mẽbri in quo fit tã ꝙsimili ꝙ officiali ꝙcũãt vt cura eius cũ talibus reddat habilis ꝙcuiens ⁊ ꝙpleta nõ solũ quo ad rẽ ꝑter nãm eius talẽ ꝙsiderare sufficit: qꝛ apostẽa talis morbus ẽ: ⁊ ex tali cã seu mã: sꝫ ẽt cuius mẽbri sit vel in quo fit apostẽa. n. sua eẽntia ꝓpria: ⁊ mã suisq; tpibus medicinas varias indicat: ⁊ distinguit: sic nã membri in quo est ꝓpria quãtitas ipãꝫ determinat spẽm ꝓpriã sibi eligit ordinẽ atq; aptũ vtẽdi mõꝫ locũ q; imissiõis ipsaꝫ: ⁊ expulsiõis mẽ. Talis aũt mẽbri ꝙstat ex ꝙplonalis: qꝛ calida vel frigida: sicca vel hũida. Et ꝙpõ q̃lis: qꝛ sit⁹: ⁊ solicetas forma cũ receptaculis atq; via ꝓncipat⁹ seu dignitas ⁊ ingnobilitas. Et cõis: qꝛ sẽbe raritas ⁊ dẽsitas: sensibilitas ⁊ insensibilitas: qꝛ hoc mõ quãtitate auxilioꝫ seu medicinaꝫ ꝙcũctũ apostẽati ꝑdictaꝫ quidẽ nã ꝙsimilis mẽbri determinat. Nã si apostẽa calidũ sit i mẽbro calido repercussiua frigida debẽt ee si in frigido fortiora: ⁊ diaforetica calida sint in mẽbro calido fortiora: in frigido leniora ⁊ sil⁹ de alijs auxilijs: ⁊ si mẽbruꝫ sit valde sensibile: vt ẽ neruus corda vel stõacus: ⁊ oculus magis leniora: ⁊ sint in mozdatia sufficiũt: lꝫ euacuatio vniuersalis ꝺbeat ee maioꝛẽt nõ exĩte multitudine vt nã reddat aura: inutẽdo ĩ fortiꝺoloꝛi trahẽtia puis: ⁊ i sedãtia doloꝛẽ oꝛ ee fortiora: q̃ infra dicẽtur. Nã quoq; officialis simulẽ illã determinat vt situs. Nã si fuerit mẽbruꝫ apostematũ in ꝓfũdo multiplicãda: ⁊ eligẽda sũt repercussiua ⁊ similiter diaforetica: ⁊ alia auxilio q̃ lẽptomeris sũt ꝺbe vt cito ꝓcĩãt in ꝓfũdũ: ⁊ ꝓprie repercussiua. Et cũ talia sit difficile inuẽire: vt supius dictũ est: eis paꝫ misceatur acetilis croci. Forma ẽt: nã si mẽbꝫ i quo apostẽa ẽ i sua receptatiõe hꝫ receptaculũ seu viã aptaꝫ vñ nã facile possit educi vt est stõacus medicine ꝑdicte: ⁊ ꝓprie soluiue debẽt ee leues: si vero eꝫ erũt ꝓprie. Principatus quoq; nã si principia sint frigida: repercussiua ⁊ diaforetica calida oꝛ ee leniora ⁊ nõ pura: sꝫ stipticis ⁊ aromaticis mixta in quãtitate minori: si ignobilis fortiora ⁊ maiora: eligit quoq; principat⁹ medicinas sibi ⁊ ꝓprias ⁊ cordiales odoriferas ⁊ ꝙfortatiuas virtutuꝫ ꝓpriaꝫ in eis ignobilitas vero cõunes: ordinẽ quoq; ⁊ mõꝫ: qꝛ talia non multa in quãtitate nec subiecto: sꝫ paulatim oꝛ ipa: ⁊ laxatiua ꝓpria: ⁊ nobili ministrare: lꝫ medicine debeãt ee ꝓmpte vt cito imprimãt collectionẽ quã in eis ꝓhibeãt fieri: cũ sint eis sit periculũ grãde. Ignobilis vero ⁊ innatã tñ virtutẽ hñtibus fortia atq; subito nisi principaliũ terreaꝫ nã ⁊ emũtorijs nobilium diaforetica tñ ⁊ fortia. Societas quoq; locũ imissiõis medicinaꝫ: si.n. sit in cerebro p nares p palatũ aures: ⁊ si miles regiones medicinas imittel si aũt in stõ p os: si in intestinis inferioꝛibus p anũ: ⁊ si in superioꝛibus p os. Et in vtriusq; simul p ambas: ⁊ si i epate sit mãm p intestina expelles cũ vẽtre soluentibus si in gibbo cũ diureticis ⁊ ꝓuocãtibus vrinã: si in vberib⁹ p matricẽ in mẽstruis: ⁊ si in matrice p saphenã: ⁊ si in gutture p venaꝫ eius aptionẽ. Sequit regimẽ in sex rebus nõ nãlibus ⁊ neccãrijs ⁊ nõ neccãrijs qõ cãm primitiuam tollit oẽm supius ꝑnarrata si adsit vel ꝓhibet: si nõ adsit oꝛ ꝙ esse tale vt virtutẽ digestiuã ⁊ nutritiuã ꝙfortet i coꝛpore: attractiuã grẽpet ⁊ retẽtiuã: ⁊ ẽt expulsiuã atq; repletionẽ minuat si inueniat ipsuꝫ put dispõi cõuenit q̃lis s̃ sectione prima in cura debilitatis stõaci ⁊ digestiõe ẽ dictũ: ⁊ extenuatiua dieta. Accidẽtiũ quoq; correctõ in ꝺbe. doloris ꝓprie patet ex his q̃ dicta sunt in cura febrium ⁊ de sedãtibus doloꝛẽ in sectiõe prima: ⁊ ꝓprie in cura egritudinũ iũcturaꝫ. Et ex eis sũt calida ⁊ hũida tpata q̃ influxã mãm resoluũt alia nõ trahẽdo alteratq; caliditatẽ vt ẽ terafarmacũ lana succida oleo calido infusa: ⁊ iusquamũ: opiũ: plũbũ: ceruse: ⁊ portulaca in calidis. Et est ꝓpria illis in quibus timet putrefactio. De due res lꝫ sint in numero vltime: sũt tñ in ordine prime in apostematis cura. Regimẽ.n. ⁊ dieta cura ipsius fũdamẽtuꝫ ẽ generale in cura egritudinis ois. Et qñq; sola ipsius bonitas est sufficiẽs vt oñsuꝫ est s̃: ⁊ dieta extẽuatiua in pñtis egritudinis cura est efficacissima: abscindũt.n. oẽꝫ eã cãm a q̃ ꝺpẽdet: nã primitiuã ⁊ extrinsecã tollit si adsit: vꝫ ꝓhibet si nõ adsit: añẽ pñtẽ: ⁊ accidẽtalẽ absciꝺit quo minus vel nõ vltra fluat ꝙcũcũ quoq; in apostẽatis pte iã influxã diminuat: ⁊ reliquũ resoluit sanationi dimittit Sedatio quoq; doloris q̃ ꝓuocãdo reuma fit cã col.e-

ctionis apostēa fieri vetat ⁊ deinde si aliq̄ mala q̄litas so
ret a reumate fluēte in pticulas sit impssia vt enāuonē il
lius remāeat facta alteref v. gtēpātā habeat q̄ fm nām.
In alteratiōe aūt ipsius necaria est gplōnis cognitio: si
ue.n.ea nescimus quātū oporteat alterare ⁊ qñ ab altera
tiōe desistere: ⁊ sic duoꝫ alterū est necarīū vel nō curare
vl in cōtrariā dispōnem adducere. Segtur cura apostēa
tum ispecialis fm vnam quāqz eius speciem: ⁊ primo de
flōne pro eo q̄ sepius accidit: ⁊ q̄ febres ⁊ alia sinthoma
ta facillime operatur

¶ Ca. xj. de flegmone qō est apostema sanguineuz ⁊ ō
medicinis eius.

Flegmon est apostema san. ex san. benigno
mediocriter grosso ⁊ multo plīm q̄ repete i
fluxo ex toto corpore vel aliquo membro puta
epate in sua natura manētibus p vēas ad va
cuas regiōes subcutaneaꝫ ptiū seu membroꝫ vt carnis: ⁊
lacertoꝫ in eisq̄ collectio: q̄q̄ p modū cōgelatiōis ag
gregato: vñ necesse est ipsas ptes extēdi ⁊ in tumorē leua
ri ⁊ cū eis insimul cutē q̄ sup eas existit. Et cause eius in
teriores ⁊ exteriores ex p̄cedēti ca. generaliter note sunt:
dictū est pluries generales canones debere in spāli obs
nari: vt eis manuducti ad spāliū inuētionē sit facile per
transire. Et aūt eas spāliter estēdamus scias q̄ cā inte
rior: ex triplici est pte: ex pte quidē corpis vel epatis: ⁊ est
repletio multa san. boni grossi vel mediocris gsistētia q̄
p̄ multitudine cōtinere nō valuit: fz sua fortitudine expl
sua nō absoluta p venas magnas ad ptias: ⁊ de puis ad
minimas carni diffusas aptis eaꝫ orificijs illū influūt ad
vacuas regiōes illoꝫ. Alia est q̄ ex pte lacertoꝫ ⁊ carnis
recipētis illius influxionē: ⁊ est debilitas illoꝫ nālis vl
tēporalis: vel cā exterior q̄ dicēf fz ee opef rarītas gpōis
⁊ nā san. ⁊ positis in circūferētis corporis ⁊ ptib⁹ subcuta
neis ad quas fluxus san. nāīr ⁊ pmpte mouēf magis q̄
ad alia mēbra ad q̄ adiuuat dolor ⁊ caliditas in ea gnā
ta ex cā ipsa exterioꝛ vel mtioꝛ in fluxu san. ad ipsaz q ad
influēdū san. adiuuat attrahēdo vel ēt alia mala q̄litas
q̄ efficit vt tractus ad nutriēdū san. in eis nō cōuertaf de
bilitādo ārē supest in ipsis: fz sit raro: vt s dēm ē. Et ter
tia est ex pte venaꝫ ipsaꝫ mediaꝫ p q̄s influit ex tota in
corpore vel epate ad illā: ⁊ est largitas ⁊ multitudo ozisi
cioꝫ ipsaꝫ. Cā vero exterioꝛ eius est malicia regiminis
in sex rebus necessarijs ⁊ abusus: ⁊ nō necessarijs: ⁊ talis
p̄dictaꝫ cāꝫ interioꝛ cā fiat. Signa eius sūt sensus do
loris in pfūdo mēbri: vbi tumor est vltra cutem: q̄ caro
lacertosa: ⁊ sensibus valde in cuius vacuo mīltitudo san
guinis ē collecta extēdēs: ⁊ abscindēs ⁊ cū eo pulsatō eo
q̄ arteria masculi a repletiōe coartāte multitudis ē cōp̄ssa. Et pinde ibi pcussio ⁊ in tactu resiltētia q̄dā: ⁊ cuz
rubore calido: ⁊ inflāmatio multa a q̄ flegmonis nomē
assumpsit. ⁊ illud nōq̄ san. ex se calidior sit influxus: ⁊ q̄
fz in se benignus sit tñ in illis ptibus intrāspirabilis ma
nēs ex cecatiōe porozꝫ ipsoꝫ ⁊ supadiacētis ēt cū multitu
dine: ⁊ grossitie cutis inflāmaf ⁊ inflat: ⁊ maxie si putre
scat: ⁊ signa cāꝫ eius ex p̄cedēti cap. generali sunt nota.
Cura spālis fictis flōnis ex cura gnāli q̄tū ad cāonel at
tēdēdos in ea ē nota. Cōsistit. n. in q̄tuor rebus dicēf q̄
tū vero ad muētionē auxilioꝫ spāliū medicinaꝫ quib⁹
res gpleātur p̄dicte placet ipam mstrare. Absasio g cāe
ei⁹ ancedētis ⁊ influctus ad pīs primo gplebit cuz flōia
magna pducēte ad lipothōiā: vt cām ancedētem totam:
aliquid de cōmuncta educat. Si ñ saltem ai. In ma
ximo enim dolore ⁊ in acutissimo apostemate nulla me
lioꝛ medicina hac esse potest: ⁊ de nigra si totum corpus
sit influens: ⁊ de basilica si epar: vel cu ꝓportionalib⁹ ei⁹
vt supra dictum est ⁊ propter in cura fe. synochi ita tamen
q̄ fiat antipasando semper a membro mittente vel corpo
re semper a membro apostemate derivet. Siquidē ergo
in superioribus partibus corporis sit flōmē de vena ite
riozū: vt saphena ⁊ similia: ⁊ econuerso si in inferioribus de
basilica: si vteraz de nigra seu media. Et siquidez aliquis
humoꝛ sanguini mixtus sit qui ipsius sbaz igrossant q̄n
que vt sla vel mlia: dei ꝺe purgatiōe educat cū farmatia
hūoris propij secessiua in inferioribus sit: vel vōluta si i
superioribus sit. Et si i vtrisq̄z est vtraq̄z abscisione p̄mis
sa antecedentis ⁊ influctis sāguinis. Oportet ad rē secun
dā vt flōnis curā secūdo accedere. fiat āt vt predictū est cū
euacuatiōe cāe q̄ūcte influxe ad ptē ⁊ aggregata i corpō
pletur ēt cū cataplasmatibus pti supappositis in principio
ex apocrusticis nisi in emūtorijs ⁊ q̄ multiplicia sūt vt v̄
ga pastoris: mirtus oliua silvestris: portulaca: mentha:
leticula aq̄: lmpuiua ꝓprie: ⁊ solatꝫ cū coꝫ subst̄tia vel
succo: oleo ro. vel ex corticibus gnatoꝫ vel balaustiarū
decoctis in vino cū aq̄ co. mixto vt nām mēbra mām re
pellēdo ꝺseruēt: supaddaf tñ aceti paꝫ q̄ñ ad vtrūq̄z se
hz. Optimū. n. est farmacū tali oēm q̄si intētionē quā ge
rimus gplēs: repetit. n. q̄ō supfluit: ⁊ in frigida ac tran
seurrit: ⁊ recurrere facit q̄ō tā influxum est: ⁊ in ptícula q
tinef. Et. n. roboꝛ imponēdo ad vtrūq̄z gplēdū efficit ip
sam pot tez vt plurimū: ⁊ q̄ caliditatē extīguit q̄ doloꝛ
is est cā ⁊ ledat doloꝛē: ⁊ si indigeat fortiore illo adde il
lis sandalis: acatia: fanfel. iusquami albi: ⁊ piscū: ⁊ herbe
apostēaf. Et muatū cū croco: minuit. n. eaꝫ nocumētuz
stipticitatis: ⁊ caliditatē: ⁊ gfortādo coꝛ: ⁊ sua subtilitate
virtutes adiuuat penetrare. Nō si doloꝛ sortisicef augu
mto apostēatis vt dicta repercussiua in sedatiōe ipsius nō
sufficiāt: oz ad ipsius sedatiōez vacare ꝓpus cū alijs opati
uis auxilijs in qb⁹ tertia res gphēdit ad curā necessariā
q̄ est correctio accītū qui ad alia ꝓcedaf auxilia q̄ huic
rei gplēde sūt oportūa: misi. n. pus sedef in ꝓuocādo reu
ma flōnē augmētabit: ⁊ recursū ēt: ⁊ abstractio mē phi
bebit in tactū. Ingt. n. Albo. Cūq̄z ad diuerſuz trahere
volueris loci doloꝛē ꝓpus seda. Instare igit ad eius seda
tionē oz. Cōplebit aūt cū nō siccātibus stipticis: ⁊ con
glutinātib⁹ q̄ reuma retinēt: ⁊ incuncāt, phibēdo relolui
porozum cutis obstructiōe: ob quam rem sanguis intrā
spirabilis factus iflāmaf ⁊ retētus ebullit pticulā magis
subalteraf ⁊ extēdit sic anget doloꝛē. Siz cū mollificātib⁹
poros materiā icuneatā in apostēata ptícula relouentib⁹
absq̄z attractiōe cū caliditate t. ata: ēt hūiditate i qua mē
bꝛ tractabile reddit: ⁊ feruoꝛē caloris abstūdi: ⁊ sic causaz
vtraq̄z doloris tollit. si malā gplōnē mēbra ⁊ eius exten
sionē. Qualia sūt ex simplicibus melilotum: malua: bis
malua: semē lini senugrecū: ⁊ similia q̄ i cura ūcturaꝫ sē
dicta. Et qualia sunt gposita ex eis ⁊ ex his q̄ sūt propria
farmaca p dulce vinū vel coc ū: ⁊ oleo ro. vl cera bzeuis
i eis liq̄facta oz āt tale farmacū cuz lana succida: ysopum
hūidā q̄ plurimū habentē applicare estate frigidaz hyeme vero tepidū. Et silr cataplata q̄ per arnoglosā: ⁊ len
tes. panem: ⁊ oleū rosaceū vl etiaz oportet ponere supra

patientē pticulā spōgiā vīo stiptico madefactā: aut aceto
lipbato cū frigida. Nō si i pncipio volueris gerere cū se
datiōe dolozis ꝑ magnitudinē eius vbi predicta apocru
stica dolozē mitigātia nō suffecerit mistrabis ista: qz si ista
nō suffecerit mistrabis volubile qñ ē vehemētis iuuamē
ti i pncipio z statu z apiū z silia q̄ cū resolutiōe stipticēt z
phybeāt z ifluxionē materie. Et deinde farmacum qō ex
faria aq̄ calida z oleo calido ꝓmisceā z silia nō mistrenī in
pn̄. sūt. n. reūatib⁹ dispositiōib⁹ aduer ātia valde. Et ꝑ
le añ euacuationez z si videanī aliq̄lē mitigare: magis
attrahūt q̄ resolūt: pide dolozē cōitis magis augebūt
talib⁹ auxilijs videbim⁹ qescere flōnē. Cū āt qō ē velut
bulies flōnis z feruoz cessauerit a mitigatiuis simplicib⁹
secedere ad diafozetica. i. euaporātia trāsire oz paulatiz q̄-
lia sūt p̄dicta tpata vt cāomill z silia q̄ nō mozdeāt. Cuz
n. mēbz patiēs i superficie positū sit: lz valde calida z acuta
sint diafozetica mozdebūt illud applicita z dolebit nō pa
tū si sil patiī z doleat: qr reuma. puocabūt: z sic stōatichū
augmētabūt. Oz ergo illa cē tpata nec ēt dure sūe pp eā-
dē cāz nec cū digit applicēt fortiē vel leuiter vel tāgēdo
cū pluma qñ miscebis eq̄liter: z cū venerit ad stōachum
cū illa augebis i fine vero eius in decliatione pura z fine
mixtiōe illoz aliq̄ mistrabis. Et ꝓsita q̄ ifra dicēt. Sz
ieiunitu stiptica z ꝑpie diafozetica fozcia sūt. Nō si nō
resoluat supficiei pticule appareat sāies dimissis diafozeti
cis samātib⁹ z maturātib⁹ ē vtēdū: qlia sūt faria tricici vl
ordei cū vīo vel psilij i capite eius vel cū exiccatiuis in cir
cuitu z alijs q̄ ifra dicēt. Deide apparēte saniatiōe cōpleta oz aperire cū causticō farmaco: vel cultello si nō tie-
at i loco emūtoz: i ei⁹ fortasse tñ oz añ ꝓ ad samādū deue
nias z ēt resoluēdū aperire ipsū seu scarificare z scalpellaz
seu sanguinare: vt materia effluat z ꝑpie cu materia ml-
ti i apostēate fuerit ꝓgregata z incumeata pducēt ad suffo
catiōnē mēbroz ꝓp suffocationē caloris naturalis eius a
multitudie vel malicia: vt i alijs: vel ēt cū ifrigidātia ad
superexcelsū puenerūt vt supius z p⁹ scapellationē cbro
ca cū aq̄ calida maris vel reliquis salsis: diafozetica. n. añ
hec sūt nocīua z maxie samātia cū putrefactiua sint mem
bz magis ad putrefactionē adducēt: cūq̄z aperueris eua
cuabis sanīē: z cū volueris vuln⁹ abluere mellicrato z vi
no mellito vtendū. Cauēdū āt ne aquā imittas vel oleū
qñ aq̄ hūectat ipsū cū oporteat exiccare z oleū sordidum
reddit. Sz si quidē adhuc flēonaē cataplasma dictū q̄ ꝓ
lētes q̄ repcutiūt z resolūt tēperate: z sic flōnem sedant
z cessare faciunt applicabis nō flegmonatice nature aliq̄ō
farmacoz quibus i talibus icisiōibus ad mitigationē do
loris vtimur applicādū: quale ē qō vtunt ēperici: ex vtra
que ſba ona ꝑcussa adiunctē ꝓplica exterius imissa cū vīo
vel lana nō succida sz molli: mitigat. n. icisiōis dolozē z ꝓ
hibet reumatis ifluxionē ꝑp dolozē. Deide vo ablutiōe
facta imitte puluerē thuris ad exiccādū z ꝓsolidādū vel
corticū eius mastichis z similiū. Adhuc supponere oz exte
rius lanā vel linū vīo stiptico madefactū iunctū aqua ꝓ-
mixto quātū vtiq̄z possit bibi vulneri vero nihil piguuz
farmacoz afferri oz: qle ē macedonicū z tetrafarmacū ex
faria aq̄ z oleū mixtū: certissime. n. exiccari idigēt z ꝓp sa
mē z putredinē: z ꝑp carnis regnātōem si qua deperijt z
ꝑpie i generatione saniei. z cui⁹ materia ē hūor crudus
z raro attrita: z ꝓpter cicatrizationē z ꝓsolidationē. Añ
Ba. Nō sanāt vlcera nisi ꝓfecte seu certissime. s. q̄tū ad ꝑ-
dicta oia exiccētur: z q̄ oz sanare eos qui i reumate flōnū
Quarto ꝓsistit i cura regimis: sit āt regimē in dieta exte-
nuatiua ad frigidū z siccum vergēs. Eos vo qui ꝑ mōz
ꝓgestiōis sūt q̄ñq̄z fictes curari oz auxilijs ꝑ oia cōsimili-
bus fz plus z minus differētibus a predictis ꝓio euacua
tiōe vl. flebothomia. n. i sanatiōe predictoz plus ꝓuenit
i saniatiōe istoz min⁹ plus ꝓuenit in illis: qz cū sup in il
lis presupponatur vlis replo corporis totius vel epatis: i
istis q̄ñq̄z fit vl nō. Cū. n. fiat a debilitate pticule ex cā ꝑ
catartica. vel añcedēti generali imediate z ꝑpie nō ꝓuēit
eis floia nisi q̄ñ cū mala qlita. seu ꝓplexi. ledēte ipsā fuerit
ꝓiuncta predicta repletio vel cā ꝑcatartica supueniēs inue
nerit eā: sed illud ē raro: z q̄ñ. pinde minus cōuenit z plu
rimū nō minus ꝓuenit q̄ qō ꝓuenit sp ꝓpterea si opoz
teat illā premittere oio ꝓp magnitudinē z malicia aposte
matis i vtriq̄z nō exīte hūoz habūdantia: sz cū modera
tiōe i istis miozis quātitatis eē oz q̄ñ i illis ꝓp eādē cāz. ꝑ
pe q̄ vbi mā influit maioris quātitatis eē ꝓsūit q̄ vbi so
lū extitit generata cū illic nō in tūn influēs sit: sz ēt genera
ta: hec vero generata sola. Secūdo i pticulari euacuatio
ne nō tā per recursū quā ꝑ extractū de p⁹e patiēte quia re
pcussiua stiptica z attractiua euacuātia z diafozetica z eti-
az saniātia in istis minoza z leniozā eē opz quā in illis ꝓp
eandē cāz. Regimē vo ei⁹ ex precedētibus ē manifestum
z ē vt in oīb⁹ ad frigidū ꝓuertatur z siccū. Repcussiua
efficax z exptū z cōe in oībus satis tpatū. ℞. aq̄ ro. partes
iij. aceti al. z boni p. i. olei ro. ptes. ij. q̄ñtentur fil z cū ſpō
gia peciola duplicata in eis madefacta epithimetur z ino
uetur freq̄nter: z qñq̄z expedit aliquē ex succis predictaz
herbaz addere illis ꝓp doloris z inflōnis magnitudinez
Diafozetica emplīa ꝓuenies z expertū. ℞. floz cāomil.
aneti senugre. ana. ℥. i. radicū ꝓreos. ℥. ſ. decoq̄ntur in vi
no: z deinde terantur z ꝓficiantur cū melle z emplastent
z addatur paz croci. Emplastū ex fecibus oleoz dictoz
est efficax z expertū. Emplastū cōe z expertuz in matura
tiōe z saniatiōe flōnū. ℞. foliоz maluc: radicū maluauis-
cī: radicū lilij al. que sunt sicut radix allei in colore z for-
ma: z est lilium domesticū: ana partes equales bulliāt in
aqua z conterantur cū assungia putrefacta vel butiro z
emplastetur. Emplastū cōe satis z expertū in maturatiōe
z mūdificatione flōnū apertoz. ℞. farine tritici. ℥. iij. as-
sungie: olei cōis ana. ℥. ij. mellis. ℥. ij. croci. ʒ. i. bulliant si
mul in olla donec perfecte misceantur: deinde auferatur
z vsui reseruetur: z cū oz extendatur sup peciola z super-
ponatur: z apprehendat vlcus z totum flōnē mūdificatio
ne facta perfecte abluatur cū vīo stiptico tepido z replea
tur vlcus peciolis z filatis z desuper emplastum apostoli
con superponatur. Et finaliter cum puluere gallaruz de
super contrito cicatrizetur.

¶ Capitulum. iij. de apostemate glandularum z flōne
earum z medicinis eius.

Glandule sūt mēbra carnosa ad modū glan-
dis rotūda rare sūe alijs mēbris distincta z in
vacuitatibus eoz posita hūtia velamē durū
Quaz quedā sūt operatiōes facientes quedaz
suuamētū prestātes: z si nō operationē faciant sicut ꝑme
Inquit. B. Unūquodq̄z mēbroz z si nō faciat opatio-
nē: tñ efficit iuuamētū. Operationes vo facientes sūt glan
dule testū in generando spma: z mamillaz in generādo
lac: z que sūt in radice ligue in generando saliuā: z q̄ sunt

in radice virge i generādo hūiditatē ꝯcpātē acumē vrie
q̄ nomē ꝑ ꝓtū nō habētes sicut premisse noiate sūt glan
dule noie generali: de quaꝝ apostēatib⁹ dictū ē supra in
sectiōe ꝓma vbi de genere officialiū mēbroꝝ exēūū ad
predictas opatiōes ꝙplēdas a natura sūt ordinate: ⁊ ꝓin
de nō simpliciter glādule ⁊ i abstracto sūt dicte: sz mēbra
glādosa in ꝯcreto: q: velut officialia habētia ꝙmixtos ner
nos ⁊ plurimas arterias. Haciētū āt inuamēta quedam
sūt glādule emūtoroꝝ mēbroꝝ ꝓcipaliū que faciūt in
uamētū i receptiōe supfluitatū ipsoꝝ nomē adene ꝓpriuz
assumētes tāꝑ ad recipiēdū apte ꝓp debilitatē ⁊ spōgiosi
tatē ipsaꝝ. Inquit.n. Albo. quedā sūt iter vacuitates alio
rū mēbroꝝ q̄ plurimū coꝛporis diffuse ad replendum va
cuitates ipsoꝝ mēbroꝝ ⁊ recipiendū cū expedit supfluita
tes eoꝝ ⁊ neruoꝝ pānuloꝝ musculoꝝ arteriaꝝ ⁊ vena
rū que illis sūt fortiora. Inquit.n. B. signū mēbroꝝ cuz
debile fuerit: vicini sui recipit supfluitates: ⁊ tū q: noie ꝓ
prio carēt noiate sūt noie generis.i. glādule de quaꝝ apo
stematibus hic itēdimus vt ꝙsimilū mēbroꝝ tanquā nō
habētiū predictaꝝ opationē. Accidit ergo eis ⁊ magis ⁊
ad eius vsus apostēa ꝑ modū ifluxiōis plurimū supflui
tatē a predictis mēbris ꝓcipalibus ⁊ fortibus: ⁊ q̄nqz ꝑ
viā crisis: vt cū virtus ꝓcipiū facta potēs supra materiā
dispositionū suaꝝ ꝓprie illā ꝑ viā derivatiōis mittens
ad illas nō potens extra coꝛ p⁹ expellere: ⁊ q̄nqz per viaz
sinthomatis: vel q: multitudine ⁊ malicia nature in mē
bris p̄dictis exīte q̄ cogūtur ad illā imittere nō potentia
extra expellere ꝓp aliquā causaꝝ predictaꝝ i capitulo ge
nerali: vel q: vlc⁹ sit i aliq̄ extremitatū coꝛporis: puta pe
de: brachio seu hūero aut mān: aut dolores ad qō tacre ⁊
imisse supfluitates trāseūtes per illos exīntes i via facile
ibibūt in eis ⁊ ꝓprie in arterijs que cuz nō valeāt eos a
se expellere remanēt in eis ⁊ generāt apostēa. Qō quidē
diuersū ē i specie sz diuersitatē materie eis ab illis ifluxe.
Qō.n.i ademb⁹ fit plurimū ē sāguineū: vt est coꝛ ⁊ epar
ꝓprie: ⁊ q̄nqz flicū cū mittit a cerebro illis. Qō vero in
alijs sit glādul' plurimū ē flicū eo q: mēbra a quib⁹ mate
ria illis imittitur sint nature frigide quoꝝ cibus nō bene
digerit: ⁊ sic procul dubio in fla ꝙuertit vt supra plures
dictū ē: ⁊ q̄nqz sanguineū cū a musculis illis immittitur
Et quidē in eis oibus apostēa aut seruat iflationē: ⁊ dicit
flegmō ꝓprie: aut vndimia sz diuersitatē materie aut i
sclirosim vertit ⁊ duriciē ⁊ dicitur scropula aut bocū: de
quibus oibus ē per ordinē procedēdū: ⁊ hic ꝓprie de ea
rū apostēate seruāte naturā flōnis: de alijs vero infra ⁊ ꝑ
mo de signis secūdo de cura. Signa vero sunt manifesta
eo q: exterius posita sunt in propijs locis nota in quib⁹
manifeste sūt tumores apparentes cū ruboꝛe doloꝛe ⁊ fer
voꝛe adeo q: extēditur q̄nqz vsqz ad coꝛ ⁊ fit effimera fe
bris: vt supernus dictū ē. Cura vero flōnis glandularum
vt adenaꝝ ⁊ aliaꝝ est sicut cura flōnis predicte lacertoruz
⁊ carnis differentis tū in repercussione: nō oia ab abscisio
ne succedentis cāe ꝑ repercussiua sūt hic necessaria ꝑmi
tenda: deinde subiūgenda doloꝛē sedantia ꝓprie dicta ex
lana infusa in oleo calido ꝓio superposito: deide addito
in fine eius sale donec sedet doloꝛ: ex quo ēt ꝙsuetū ē apo
stēa cessare. Deide procedēdū ē ad curā apostēatis ⁊ eua
cuationē cāe ꝙūcte incuneate in ꝑte repercussiuis obmissis
eis cū resolutiuis ē ꝓcedendū ⁊ attractiuis quocunqz mo
do ⁊ cū emplastis rubificantibus ⁊ ventosis. Et ex appro
priatis ꝙueniētibus talibus apostēatibus p⁹ aures factis
ē ēplz factum ex absinthio ⁊ folijs mirte ꝙtritis: vel folijs
lauri solatro. ⁊ si sit in radicē auris: ꝙfert viscositas lima
tiaꝝ ⁊ butiꝝ imissū ⁊ lingua aretis si sit calidū: deide cū
maturantibus ⁊ maturantibus ⁊ sanantibus si oz deiu
de cū aperiōe cū farmaco castoreo vel alio ruptorio: vel
ex nouacula. Sit āt incisio ⁊ apertura vniformis ꝑ trans
uersū i lōgitudie cruris facta repercussio.n. in talib⁹ i ꝓ
cipio mistrata cū stipticis superpositis valde est mala ⁊ ꝓ
prie cū per modū ⁊ viā crisis ē flegmō: ⁊ i adents qūn tunc
impedit opationē natuř naturaliter opantis quā si expedit
oz iuuare cū attrahētibus p̄dictis: ⁊ alijs q̄ supra dixim⁹
sectiōe ꝓia i cura apostēatū nō impedire ⁊ materiā repellit
ad ꝓcipalia ꝓpter cōitatē i via. sicut adene repcussio non
repellet ad illa nisi fortis sit quo casu non repellet ab illis
ad ꝓcipalia ꝓprie: sed ad iteriora ⁊ vicia nobiliora eis.
Si quoqz flegmō sit ꝑ modū sinthōatis: vt ꝓpter multi
tudinē materiā ⁊ malitiam eius repcussio ē nocina valde
⁊ maxie si nō precesserit multitudinis euacuatō ⁊ repcus
sio fortis sit qūn repercussio tūc fiat ad ꝓcipalia interiora
vel vicina nobiliora sz permissa tūc euacuatiōe ⁊ tractiōe
ac derivatiōe ad oꝑ positū mēbra ꝓcipalis ne materia au
geat sua multitudie apostēa ⁊ coꝛrūpat membꝝ bubōis
mistrabis diaforetica seu mollificātia ex faria tritici vl' oꝛ
dei cū aq̄ ⁊ oleo. deide addito melle. Et ex ꝓpriis cōib⁹
oibus apostēatibus est cicer ⁊ faria eius: nec tiebis tūc de
augmentatiōe apostematis ꝑ diaforetica: nec de repulsio
ne ad ꝓcipalia qūn euacuatio ⁊ derivatio securat ab illis
nisi in adentis flegmō existat. Si vero sit propter vlc⁹ ali
cuius eoꝝ sedabis doloꝛē vlceris prout infra dicet: ⁊ mūdi
ficabis ipsuz ⁊ super apostēa mollificantia mistrabis. Si
vero apostēa sit vndimiosū cognoscet ⁊ curabit sicut infra
de cura vndimie dicet: ⁊ ē hunc dicte ꝓpria: tamen differ
ens in quanto: nam oportet diaforetica esse fortiora in
hoc ⁊ etiā sanantia ⁊ alia que sequuntur ad illa: vt mūdi
ficatiua ex quibus ꝓpriū ē fex olei qō mūdificat apostēata
i glādulis: ⁊ ꝓprie cū folijs suis: ⁊ doloꝛem sedantia leui
oꝛa vel nō necessaria ⁊ vlcerū ꝙgultinātia. Si quoqz in
sclirosim ꝙuertat: ⁊ maxie qō vndimiosū ē curabit sicut
infra dicet ō scrosulis: ⁊ caᵒ ō bocis ō quibus infra dicemus
si xp̄us ānuat q: sit benedict⁹. ⁊ vltio regimē dictū i cura
illi⁹ ē mistrādū ⁊ diuersū sz naturā materie. Emplastū
exptū ad dissoluēdū apostēa glādula. nō sclirotizatū. Ꝙ
herbā q̄ dř spgula cui⁹ folia sūt aspera pua i modū stip
ticis posita: ⁊ si mulier stipes ⁊ prologat ꝑ palmā. Et te
re ⁊ fac bulire i vio liphato cū assungia porcia ⁊ suppōe
precedente eūone.

¶ Capitulum.iuj.ō flegmone qō antraꝝ dicitur ac car
bunulus ⁊ medicinis eius.

Antraꝝ ē apostēa paruū ad mōm pustule seu
bothoꝛ in ꝓncipio fraudulentiū: ⁊ venenosū
ꝙburens ⁊ coꝛrūpens pticulā cui accidit vlce
rādo: ⁊ reliq̄ adiacētel i flando ⁊ vlteri⁹ coꝛ
rodēdo: ⁊ petēs antrū. i. coꝛpis absconsū: ⁊ ꝓprie coꝛa ꝑ
petate venenositatis sue ⁊ potētia ꝙiunctionis in pte q̄re
dictū est antraꝝ: ⁊ proide paruū est apostema debilitatē
operaf pulsū tremoꝛē ⁊ sincopi: ⁊ deinde occidit. Quod
añ expulsionē eius materie i particula a natura nequierat
facere. ⁊ si principalibus propiquioꝛ eēt eo q: dissēminata
erat in coꝛpoꝛe tunc ⁊ promde debilis virtutis exīs regu

lariter melius a nā: Carbunculus āt ē spēs eius sed minoris malicie. Et cā eius ē sāguis grossius ⁊ malus qz adust⁹ ex adustiōe. n. acquisiuit grossiciē ⁊ maliciā nō ex mixtiōe. Et qñqz p adustionē acquisiuit citrinitatē qñqz viriditatē: vt varie cole: qñqz ingredinē sm diuersitatē adustionis fuerit. aut. n. sanguis bonus ē: ⁊ nature benignus cetteris hūoribus fit mutator: cū vo a natura recedit fit malus ⁊ quāto magis recedit fit maioris malitie sicut dictū fuit supra i sectiōe pria caplo de suffocatiōe matricis: ex semie facta. Cū igit sāguis aduriť a nacura multū recedit sic vehemētē acquirit maliciā venenosā. ⁊ siquidē grossꝰ ⁊ exiccatus cū multa caliditate ifluit alicui ptīcule repēte ⁊ simť colligiť i ciꝰ vacuo ⁊ ꝙburēdo stati vlcus faciēs escaram opať q circūadiacētes ptes oēs i tūorē flegmonosū cum ebulitiōe eleuat: vt ēt febriat patiēs ⁊ illō ꝓpter sāguinē tractū ad locū vlceratū ex dolore orribili: ē. n. orribiliť doloros. Et nōiať apostēa huius vlceratū antrax latie ꝙbustio. Cū vo sāguis ille grossus ⁊ venenosus ebuliēs non fuerit siccus: vt p̄dictū ē: sz aliquos liquores subtiles remissos habeat ifluxus ad ptīculaz in superficie eius vesicas erigit similes eiꝰ qui ab igne coctus existit: quibus corruptis escaros ab eis vlcus pficitur: ⁊ ē carbūculus minoris malicie q̄ātrax pp liquores admixtos obtūdētes acuitatē ab adustiōe adeptā: ⁊ ē habens iudicia ex pte coloris ⁊ ptīcule seu loci ⁊ dispoōis eiꝰ colo. qdē: nā qō ē nigri coloris seu luuidi vehemētioris est malitie. Unde cathelani blasphēantes dicūt buba magna: deide viridis: deide citrini Ex pte ptīcule cui accidit seu loci: nā qō ē i extrēitatibꝰ magis minoris ē malicie: ⁊ quāto magis ē i corpe ⁊ i partibus ꝓpiquioribus pricipalibus: ⁊ i in emūtoriis eorundē maligniū ē magis ex pte dispōnis loci; nā si pars vl'locus aperticiōis eius exiccatus fuerit malus ē si vo nō exiccatus fuerit minus malū ē. Et si oia ex dispōne colere in loco quemāt i malo pessimū erit ⁊ mortale. Inqt hipo. i primo ꝓnosticorum. Si i egro corpore fuerit ātrax aut carbūculus siue p̄cesserit siue egritudinibus supuenerit opus ē attendere signa que sequūť. Qō si exiccaťꝰ locus fuerit ⁊ colorē viridē habuerit vel citrinū vel luuidū ptulerit mortē proximā dicit. Et signa vnius cuiusqz propa ⁊ distictā ex dictis colligere poteris insil si volueris. Cura vero eius i quinqz rebus existit. In euacuatiōe ois repletiōis cōis. Cōplek vo cū flebothomia pducēte ad sectionē moꝝ cū apparuit absqz oi dilatiōe si ꝙditiōes adsint oportune antipal. seruata: nisi trāsitus fiat sup pricipale preseruat. n. a magnitudie flōnis circūstātes particulas: deide cū purgatiōe hūoris adusti. Secūdo ꝙsistit circa euacuationē particularē partis seu materie apostēatis Cōplek āt cū scarificatiōibus profūdis pp grosiciē tristātis hūoris vt trahať extra: ⁊ cū cauterizatiōe vlceris escarosi: ita q̄ cadat cauterizatio supra ipsū tūn ⁊ circūadiacentes partes flegmonizātes nō tāgat mutiliter cū ꝙbures ⁊ nō absqz nocumētis. Qō quidē innuit. S. dicēs. Mullus igit dabit q̄ illud qō afferat vllā vtilitatē nocumētū vo hz secū imēsū. Cauterizabis quidē causticē farmacijs ex acutissimis igni silibus sicut ex vitreolo ex liatura eris adusti arsēico calce ⁊ sādaracha sil' mixtis ⁊ ꝙburit similiť igni. Quod si grādis eius malicia apparuerit vt neqz illa in adurēdo sufficiat ⁊ propze in antrace igne ꝙburens: ⁊ qñz cū cādela ardēte sup effusa: ⁊ qñqz cū ferreo vel cum altero aureo istrumēto ignito super imisso: talis. n. cauterizatio propie materiaz venenosā a profūdo corporis ⁊ a pricipalibus ad locū appropriatis trahit potenter ⁊ tractā qñz insēsibiliter effluere facit extra: vt cū egrediť atramētū videať: ⁊ qñqz isensibiliter resoluit ⁊ ꝙsumit vt deinde nō extēdať corruptio: ⁊ periculū sue malicie cuiteť. Et. pi de nō tardeť quin stati euacuatiōe vlī premissa huiusmodi cauterizatio fiat. Dilatio. n. ipsius pducit ad mortē festinā: ⁊ pinde ꝙsequēter ⁊ festine herbā scabiosā quā macer mirifice ꝙmēdauit ꝙtritā simpliciter ēplastabis cū iouatiōe frequēti a proprietate antracē necat i tribus horis Et proide si succus eius ei tribuas citius ⁊ tutius operaberis ⁊ maxie si cū eo lutū sigillatū imisceaſ vel triacam nisi iflatio ꝙtradicat. Tertio ꝙsistit in accūtū correctiōe ꝙpleturāt vt rubor dominek ⁊ multa iflatio: cū dolore ardēte loco cauterizate ⁊ adiacētibus ptibꝰ tū pp materiaz nature venenose pricipalis ⁊ attracte: tū pp naturā ignis vel farmaci causticī additi cū farmaco dulci remittatur q̄ si fit ex pane clibanaceo ⁊ vio acetoso vel arnoglosse: succo vel decocta lēticula cuz pane in aceto. Et si tūoris magnitudo hūoꝝ exiccat cū vio quidē stiptico: deinde āt cuz aceto ⁊ ꝙter cataplasmabis orobis farinā super cum oximelle nō sup vlcus: sed circa ipsū q: mordēt. hec. n. farmaca extīgūt feruorē ⁊ ardorē atqz extenuant tumorē sua stipticitate: nec cū ea materiā repellēt ad iteriora. s. principalia sed cū sint etherogenea extinguūt sua tpata stipticitate vel rēittūt feruorē inflāmationē ⁊ ardorē: ⁊ admixta caliditate illa trahūt ⁊ resoluūt influxā materiā sicut ne aliquid repercutiatur in eis. Sz farmaca sanātia nullatenꝰ talibus oz afferre ne putrefactionē i particula augeāt. Inquit hipo. in affo. Calidū sanie faciēs nō oi vulneri oportunū ē ad salutē: vlcus vero nō quod ipressit corrigatur ⁊ regatur regimine vlceris maligni fraudulēti corrosiui qō infra dicetur. Et si debilitas pulsus seu tremor aut sincopis ex fumo sue malicie venenose cor attingere contingat cū ꝙfortantibus cor ⁊ alia pricipalia ex frigidis ⁊ stipticis notis intus ⁊ extra approximantur auxilijs adiuuek: ⁊ cū deriuantibus fumos venenosos. ⁊ eoꝝ materiā ēt ꝙfricationibus: ligaturis ꝙpressiōibus doloris ⁊ ventosationibus que supra i sectione pria sūt dicta. Quarto ꝙsistit i regimine. ⁊ est vt regatur aere calido tpate resoluēte materiam nō tñ multuz ne ꝓhibeat refrigeriū in interioribus ⁊ nobilibus inflātis moueatur: ⁊ paꝝ quiescat vt materia super trahatur ad extra ⁊ resoluatur: ⁊ proide vigilet nec dormiat nisi paꝝ vt super materia trahatur ad exteriora nō reuocetur ad interiora. Inquit. n. S. sōnus ⁊ vigilie reuocatiōe caloris naturalis cuz hūoribus ad interius exterius fiūt. Et proinde tota die vigilet ⁊ maxie hora noctis prima qua multū ꝙsuenit natura prouocari ad sōnuz ⁊ regatur cū clamoribus sonis acutis ⁊ fortibus ⁊ alijs expergefaciētibus dictis in litargia vsqz ad horam matutinam sanguinis qui acuti hūoris est frenū minoretur cibꝰ ⁊ potus sit ex frigidis ⁊ humidis abstergentibus paꝝ nutrientibus ⁊ principalibꝰ repellentibus qualis est kuit ordei ⁊ olo in principio aqua ordei ⁊ granatoꝝ succus in p cessu ius carnis ⁊ similia. Et ꝙfortetur verbis ⁊ suasiōibꝰ cite salutis: ⁊ ex cōibus cū proprietate ex simplicibus i expulsiōe venenoꝝ ⁊ materiaꝝ venenosaꝝ ē coagulum edi agni pulli cerui: vel vituli sūptū cū vio ⁊ lutū sigillatū cū vio ⁊ linitū cū aceto. ⁊ semē citri cū ex eo sumūtur. z. ij. cū vino thure ⁊ aq̄ calida. Et ex ꝙpositis iterius approximā

dis est fic⁹ sicca cū ruta cū nuce vel auellana sūpta. Et ex interius sūptis ⁊ exterius linitis ē tyriaca ⁊ exterius ē aleuz cū auellanis ⁊ pipere ēplātū. Quinto consistit ⁊ vltio in cura vlcez maligni ⁊ corrosiui que infra deo dante dicetur. Ad dedicamē efficax ⁊ expertū valēs in pricipio antracis cū apparuerit nigra mordicās ipsā. ℞. vitellū ouⁱ ⁊ cōfice cū sale trito ⁊ extēde super peciolas rotundas ad modū caroleui: ⁊ sint nouē vel .xij. que successiue vna p⁹ alia applicetur: ⁊ vnaquaq; mozetur in loco p horā. Sequētib⁹ vero dieb⁹ cū actractiuis ⁊ mūdificātib⁹ medicet.

¶ Capitulū .v. de flegmone quod spina dicitur clauus: ⁊ seruculus ⁊ medicinis eius.

Adimia ē apostēa flōnicū ex sāguine bono ⁊ subtili a corpore influxo ad subcutaneas partes sed subtilitate substātie nō remanet in carne sed pertrāsit ad cutē: ⁊ colligitur in suis poris dempsatis: vt nequeat expirare. Et signa eius sūt: nā ē tūor: eius paruus sine pulsatione: ⁊ color: rubeⁱ: ⁊ doloris acuti pūgitiuⁱ ad modum pūctiōis spie quare dicū ē spia. Aliqui dicūt illud clauū: aliqui seruculū aliqui ad menul. Et cura eius ē cura flōnis carnis: ⁊ musculoz dicta que nō ē premittēda cū qnq; ex errore āplicet ⁊ deueniat ad apostēa magnū. Cōplet āt pāo cuz euacuatiōib⁹ minoribus tñ in quāto in eo q̄ huius materia mior: ē ex flōmijs ⁊ farmacis: qñ sūt efficaciores in resoluēdo ⁊ faciēdo cessare illa a multiplicatiōe ipsaz: ⁊ ex eis ē rarefactio cutis ventosatio in dorso: ⁊ naribus. Secūdo cū particularibus ⁊ localibus remedijs ex repellentibus in pricipio vsq; ad tertiū diē deide cū resoluentibus: q̄ si nō resoluatur quod raro accidit illud maturet: ⁊ si difficulē veniat ad pus ⁊ caliditas eius ē grauis tūc flōma venā que ibibit ipsū: deinde vētosa locū: ⁊ nō agas illud i pricipio qñ egredief sanguis hūor virulentus ⁊ retinebit grossⁱ ⁊ fiet illic vlcus duz cū qz maturat: ⁊ nō aperit pforatoria ipsū aut cū medicinis aut cū ferro. Et de repcussiuis cōuenientibus ē oleū ro. cū aceto ⁊ lacte. Et ex resoluētibus cōuenientes ē ēplz de passulis cū melle ⁊ floribus cāomille: ⁊ bauzach. Et de maturātibus conuenientes ē frumētū masticatum ēplm: ⁊ ficus ⁊ passe cū melle ⁊ filia. Et ex rūpētib⁹ bonū ē ēplm quod fit ex semie lini fimo columbio ⁊ fermento Tertio cū diete ordiatiōe debita prout ptibus eius conuenit. Quarto cū accidētū correctione doloris ⁊ alioz quālibet si oz. Cōmune maturatiuū ipsius. ℞. se. almaru triti psilij: ana. ʒ. i. lactis fici. ʒ. iij. fenugreci ʒe. lini ana. ʒ. v. fermēti acetosi. ʒ. i. olei. ʒ. i. ʒ. decoquātur i lacte ⁊ administrētur qñ maturat ⁊ aperit. Inquit dy. fermētū de farina frumenti qñ decoquit cū sale maturat clauos ⁊ aperit eoz. Et similiter nasturtium emplastratum.

¶ Capitulum sextum de carbone seu pruna ⁊ igne persico ⁊ medicinis eius.

Jgnis persicus

Arbo seu prūa ⁊ ignis persicus propie ē apostematibus puis ad formā: ⁊ quātitatē lupini male mozigeratiōis sūt venenosis pducētib⁹ ad defectionē ⁊ sincopis vesicā ⁊ in principio ⁊ escarā faciētes ⁊ particulā corrūpētes seu putrefaciētes ipsā cū fetore plurimo denigrante: quare dictū est carbo seu prūa. Et deinceps ēt ābulātes de genere carbūculoz differentes ab eis quod ē qz in illis est materia sāguis grossus adustiōe malus: i istis vo matia est sanguis subtilis colericus adustus vel cola adusta mixta melācolie ꝓpre generata ex sāguinis subtilis: ⁊ calidi corruptiōe sicut inpestilētia qñq; ꝛigit. Differt ēt i añcessiōe ⁊ colore quia hic añcedit pruritⁱ ⁊ color ē niger vt carbo. Illi vo nō pcedit pruritus super ⁊ color nō ē sēper niger: sed qñq; rubeus qñq; citrinus qñq; viridis ⁊ inter se sūt differentes cū colera dñatur mlie in tali adustiōe dr ignis pficus. Et tūc videbis nigredinē in eo cū quodā splēdore: ⁊ ē cōburēs superficiē: ⁊ cutē magis ābulās corrodit eā: ⁊ corrosio eius. Et motus ē velocior ad modū erisipille ⁊ formice. Cū vero melācolia dñat cole color erit niger pfius cum siccitate mēbri ad modū carbōis quare sic nōiatus: ē ⁊ ei⁹ ꝛbustio ⁊ corrosio ē profūdior qz in carne nō tñ in cute ⁊ est tardior motus: ⁊ sūt hītes iudicia ex pte dispōnis seu nature mēbroz. Mā que accidūt i carne velocioris sūt resolutionis que vero in neruis tardioris ⁊ accidūt qñq; cū pestilētia: qñq; sine ea. ⁊ qñq; sumūtur cōiter ad carbūculū ⁊ erisipilā ulcerosā ꝛmestiuam ⁊ ābulantē. Ex quibus cause ⁊ signa sunt manifesta. Et cura eius sūt proxia cure carbūculi cū euacuatione vli precedente flōta educente sāguinem colericū adustū multū: vsq; ad defectionē cū tollat virtus: ⁊ etas ⁊ cū euacuatiōe partis apostēate ⁊ materie incuneate i ipsa. Cōpletur āt cū scarpellatiōe pfūda donec egrediatur sanguis malus venenosus ꝛstrict⁹ i ea proprie ⁊ i prūa eius materie ē pfūda i carne vel superficiali vt i psico igne: deinde cū mistratiōe i pricipio medicinaz nō repcussiuaz frigidaz i principio fortis stipticitatis ne māz venenosā ne repellāt ad iteriora ⁊ principalia nec etiā mollificantia fortis resolois que pticulā calefactā magis inflamēt ac trahāt ⁊ incident ad currendū: imo opz vt ad mistres medicias exiccatiuas in quib⁹ ē infrigidatio: ⁊ resolutio cū caliditate tēperata vt eius frītatē caliditas ptis ⁊ materie altereť: ⁊ remittat ⁊ ꝛfortet ⁊ defendat ⁊ cū caliditate resoluāt nō repcutiāt. Qualia sūt que dicta sunt arnogloſſa ēplata ⁊ galle cū aceto vini decocte ⁊ lētes cuz pāe quid furfuris hīte: nā huⁱ pāis subtilior: ē: ē sba sua diuisim vel isim l ēplate vel alia similia i antidotario nr̄o sunt scripta. Et ex appropriatis sunt que hic subscribunt ⁊ cū regie ⁊ accidētiū correctiōe vt supra. Emplz ꝗueniēs ⁊ efficax ⁊ expū. ℞. granata acetosa ītegra ⁊ infūdantur ⁊ coquantur cū aceto donec dissoluantur ⁊ deinde terantur: ⁊ ponātur super pānū ⁊ supponatur. Ipsum. n. ꝗueniēs est i oi hora ⁊ eradicat hanc egritudinē i principio: ⁊ statu. Aliō ēplm ad idē. ℞. nucē recētē ⁊ folia eius sauic ordei passulaz caricaz equales ptes terātur sil ⁊ ꝛficiant cum vino ⁊ oleo papaueris nigri. Ad dedicia ꝗueniēs in pricipio: cū nūdū vlceratū ē. ℞. acacie dragāti opij cocti oū granati añ. ʒ. i. flozis eris. ʒ. i. semen iusq. ad. ʒ. ʒ. cōfice cū vio medicamē ꝗueniēs huic cuz ē vlceratus ē materie q̄ paz exiccat qualis ē audatio ⁊ trocisci. iiij. ⁊ extra cū vino dulci ⁊ rob. Quod. n. fortiter exiccat addit i maliciam egritudinis. Dz āt vt subuenias ptibus adiacētibus loco ꝛbustiōis ne putrefiant ⁊ corrūpant: ⁊ illud fit cū bolo armeno ⁊ accto supinūctis: vel aqua ⁊ reliquis que infrigidāt ⁊ repcutiūt. Et id q̄ ē propiquⁱ illo cū lana ysopi in fusa in vio cū ergo quieuerit inflatio: ⁊ remanent vlcera curentur cū eis que sūt sicut emplasta de mertasengi ⁊ emplastū de diabutiro ⁊ cū reliquis que sūt conuenientia vlceribus corrosiuis ⁊ fraudulētis. Et nuz antiqua vnctuosa est conueniens igni persico in hac hora.

¶ Capitulum .vij. de vena egrediēdi ⁊ medicinis eius.

Ontingit aliq̃n: vt eueniat sup aliq̃ pticula corpis quidã seruor: deiñ vesica vel empla: ō ide rūpit ⁊ egredit ex ea quoddã ōciue rubeum ad nigredinẽ deiñ ꝓlōgari nō cessat ⁊ est vcã. Et fortasse ei ẽ mor⁹ volūtari⁹ ſb cute ac si si ect aial ⁊ i ỹitate q̃i sit qō gñat i eo ⁊ estimãt quidã q sit ramus vli nerui p vehemẽtiã grossitudis ⁊ extẽsiõis ipsius. Et pluriũ qdẽ accit i crurib⁹. Et Abo. dixit se vidisſe lat⁹ ⁊ manus ⁊ multiplicat sup ilãtibus vtrũq: ⁊ qñ extẽdit vl scindit magificat ei dolor: ⁊ ca. Et cã eius ẽ sãguis calidus mlicus: aut flaticus adustus cũ vehementia siccitatis ꝓplexiõis. Et fortaſ. generãt eã q̃dã aq̃ ⁊ olea cũ ꝓportate q̃ ẽ i eis q̃lia sẽ cal̃a ⁊ sicca acrimõalia ⁊ multiplicãtur i aliquibus regiõibus calidis ⁊ siccis ac si sit morbus vndimicus vt i egipto ⁊ alijs ẽt regiõibus calis ⁊ siccis: ⁊ in corporibus silibus ⁊ minoratur eũctus i corporibus hũidis ⁊ assuet⁹ vio cũ mẽsura. Signa sũt ex dictis mãifesta Cura. B. vero di. ꝓhẽdẽ ex eius cãis aliquid manifestũ sup quid sit imitẽdũ eo q nõ vidit eũ oio: ⁊ i hijs vltra marinis regiõibus ꝓprie quibus fuit. Abo. vo ⁊ alij seq̃ces. B. cũ multotiẽs illic viderit curã eius ꝓhẽdere in v.i abscisiõe cãe primitiue cũ regie ⁊ correctiõe aeris illi⁹ regiõis i q̃ accit: ⁊ rectificatiõe aq̃ ⁊ cibor̃ regiõis vel dimissio. eor̃ oio ⁊ mistratiõe hũectãtiũ ⁊ balneor̃ ⁊ oia reguminis hũectatiui noti. In abscisiõe cãe añcedẽtis cũ flebothomia apposite ptis ⁊ cũ mũdificatiõe sãguis: ⁊ illud cũ medis ex mirab. epithio: sene fumo terre polipodio ⁊ similibus educentib⁹ hũores adustos: ⁊ cũ ꝓpositis ⁊ cuz pillulis cochijs ⁊ trifera ꝑfecta cũ sene ⁊ fũoterre. Tertio cũ eũone cãe ꝓiũcte cũ pticularibus medis. Et illud cuz appõne sãguisuagaz̃ sup locũ: deide cũ repensiuis ex sãdalis cãphora cũ suc̃. herbarum frigidis notis supra aut mirta psilij: lac dulce: qñ nõ repellit ad principia eo q precedẽs assecurabit eũo. Nõ ãt talia frigida sup vlcus ponãtur: sed circa ipsũ: qñ frigidũ vlceribus mordaz̃ dixit hypocraſſo. q si nõ spargat resoluat nõ cum valde calidis qñ ex eis pueniet fortaſſe ad estiomenũ q si nõ resoluat sanietur deide aperiatur ⁊ mũdificetur ⁊ regatur vlcerũ cura q̃ infra dicetur. Et quarto cũ correctiõe accidẽtiũ vt exẽtis vene. Cũ ergo ãpulla rũpatur ⁊ vena ad exẽdũ festiat oz vt eger i die pria. z. ſ. secũda die. z. i. ⁊ i tertia die z. ij. de aloe bibat: ⁊ locus eius ẽt epithietur cum aloe. Ex hoc. n. nocumẽtũ eius oio delet: postq̃. n. q exierit qō ex ea fortis apparet sup arũdinẽ parũ ex plũbo factã: cuius põdus sit vnius. z. i. ãnoluẽdũ: ⁊ cũ predicta cãna ligãdũ vt pẽdeat dimittẽdũ: nã ex ipsius grauedie incipiet descẽdere: ⁊ citius egredi: ⁊ cũ ex ea aliqua pars exist̃t circa plũbũ voluatur ⁊ ligetur. Si ãt quod iã egressũ ẽ longũ sue rit ꝯcidatur: ⁊ q remãsit ãnoluatur: ⁊ donec radicetur obstruatur q ẽ obsernãdũ: q si sic factũ fuerit attrahet ⁊ ãtrahit cãnã: ⁊ postea putridũ vulnus magnũ generabit: quapropter huic egritudini blãdiẽdo ẽ subueniẽdũ ⁊ paulati vena ẽ extrahẽda donec oio egrediatur: ⁊ nihil ex ea i corpore remaneat. Si ãt ipsũ oio ãtrare ꝓtigat i ipsius forãine ponatur radius ⁊ i longũ ſcidatur ⁊ bene aperiat: dõec quicquid ex sua materia ꝓtinetur euacuetur: butiz̃ quoque p aliquos dies superponatur: dõec putrescat: ⁊ ei⁹ cõsumatur mã: deinde cũ his que carnem generant curetur. Et quinto cum regimine quod supra in carbunculo dictum est.

¶ Cap. viij. de panaritio ⁊ medicinis eius

Panaritiũ ẽ apostema calidũ rubeũ i circuitu vnguiũ nascẽs ⁊ ardẽs: ⁊ dolorẽ inferẽs: ⁊ fortiter pulsãs ex quo plurimũ accidit febris ⁊ pungit dolor vsq̃ ad loca que sunt sub assellis ⁊ iguine ⁊ finaliter pducit ad casũ vnguis: ⁊ qñq̃ ad corrosionẽ digiti: ⁊ cã eius ẽ sãguis colericus. Cura vero ei⁹ ꝓsistit in tribus in euacuatiõe vniuersali cũ flebothomia ⁊ maxie si diu est q patiẽs nõ fuit diminutus in particulariũ remedioz̃ appropriatiõe cũ sedãtibus dolorẽ calorez̃ ⁊ pulsũ ex apocrusticis: ⁊ primo in principio cũ submersiõe digiti in aceto calido vt iussit. B. deinde cũ cẽplo de camphora aut mucilagine psilij ꝓfecta cũ aceto deinõ si expedit pp dolorẽ cũ epithiatiõe digiti ex aceto: ⁊ opio dissoluto i eo donec sup locũ grossũ fiat epithia: deinde ꝓtrite galle: aut cortex granati vel grana mirte cũ aceto ⁊ aqua ꝓquassata: ⁊ superponatur ẽt pãnus sup ipsuz̃ aqua niuis infrigidatus: qñ ipsũ refrenat multotiẽs si fiat cũ frequẽti innouatiõe ⁊ ꝓfirmatione eius prohibet: ⁊ similiter fordes aur̃. cũ litio ꝓhibet a proprietate illius collectionem. Qõ si pulsus in loco fuerit vehemẽs predicta medicina vel aliud sibi simile p diẽ ãtegrã approprare curabis: deinde si pulsus adhuc pdurat signũ maturatiõis erit. Quaf oz vt aliqõ cẽplastoz̃ que i cura flegmõis ordiauim⁹: ⁊ hic supponas: ⁊ proprie semẽ almari: ⁊ psiliũ cũ lacte dõec ad supurõnẽ deueniat: deide aperiatur: ⁊ qõ in eo cõtinetur educatur proprie cũ ẽplasto: ex farina lupinoz̃ cuz melle deide cũ curantibus vulnera locũ rege: ⁊ proprie cũ aloe Et deinde cũ vngũcto ō cerusa ⁊ sarcocolla ⁊ superpõat pãnus madefactus in fine. Et si in principio vnguis pruritus cadet: si ergo ceciderit digitus ab oi motu ledẽte cum obuiatione rei ꝓquassãtis: cauẽdũ ẽ ne vnguis qui renascitur fortis egrediatur ⁊ asper in regimie quale ẽ dictum flegmone. Cosistit ẽt cura eius ex simplicibus appropriatis eis vt suc̃. mirte ꝓiectus sup eũ ⁊ epithiatis acacia cuz albumie oui fordicies balnea olibanũ q ẽcarnat radix pẽtafilon decocta cum aceto: ⁊ ẽplastata: succus ⁊ radix li. lii mach aloes cũ melle: ficus cũ penidijs ponitur supra panaritiũ ad maturandum ⁊ resoluendum cũ aqua cineris ligni ficus: ⁊ i augmẽto cum cortice granati. Et sanat aliud acetum ⁊ folia oliuaz̃ siluestriũ. Abo. inquit nec oz vt stetur super infrigidantia: nam ipsa qñ ptransit horã principij ipissant cutẽ ⁊ obsidẽt materiaz̃ ⁊ vehementiori dolor fit ⁊ in illud qõ sentitur de caliditate q̃uis sit sicut ignis: immo resoluetur ⁊ exiccetur cũ submersiõe in oleo calido: ⁊ medio teratur olibanũ sup ipsũ aut nigella trita: ⁊ adeps mucilagies leniẽtur: ⁊ bona fordes aur̃. Et dixit quoq̃ fortaſſe cum. n. ẽtior corrosiuis necessariũ mistrare ẽplm ex arsenico ⁊ dragante calce ⁊ flore eris: qñ exiccat neq̃ ẽ meli⁹ eo. Et qñq̃ incipit currere ex panaricio vlcerato sanies: ⁊ tũc cauterizetur ⁊ incidatur vt nõ preãbulet malia in digito toto. Emplastum. ℞. aloes balaustii. olibãi: ⁊ galle ꝓficiãtur cũ melle ⁊ administretur. Emplastũ qõ dixit paulus. ℞. draganti vsti thuris: añ partes equales florũ eris partem. ℈. terantur ⁊ conficiantur cum melle ⁊ ligetur ne tangat locum adde vero oleuz.

¶ Capitulum nonum de apostematis paruis seu pustulis illius generis vt sunt morbili ⁊ variole ⁊ sere ⁊ medicinis eorum.

Quia supra pria pticula sectiõis huius locuti sumus, de cura variolarum morbilis ⁊ pasti cũ q̃ fũt ex apostẽatibus sãguineis puis nunc de sere loq̃mur q ex illoꝝ gener ẽ. Est iquã sere pustla parua lata sicut vesica ad aliquã tẽdẽs rubedinẽ: ⁊ ẽ pruritũ faciẽs ⁊ angustiam: ⁊ ẽ vemẽs subito plurimũ. Et accidit vt currat ex ea hũiditas q̃ fortasse ẽ sanguinea ⁊ plurimũ fit vehemẽs i nocte ⁊ i eis ẽt angustia fit fortis cũ tristitia. Et cã eius ẽ vapor calidus elevatus in corpore subito: aut ex sanguine colerico aut flate salso baurachio: ⁊ sãguinea qdẽ ẽ vehemẽtioris rubedi. calidi. ⁊ vehemtẽtioꝝ aptio. Et flatica ẽ mior i oĩb⁹ ill' ⁊ cũ sere i uadit locũ ãplũ ⁊ itrinsecũ si nõ fiat flebothõia tiet̃ur brevis tertiana: oꝝ ergo vt fiat flebothõia i spatio quod est i ter pricipiũ ⁊ statũ. Cura vero sere in ãttuor rebus ꝙsistit In evacuatiõe cãe antecedentis cũ flebothõia si sanguis fuerit vicens: deinde ꝙsequẽter cũ solutiõe colere: si tolerat virtus q̃ sit ex duabus partibus mirabolanoꝝ citri. ʒ. i. iere cuius dos sit. ʒ. iij. cũ iuleb seu sirupo acetoso: secundo consistit in sedatiõe angustie ⁊ iflãmatiõis. Et prio cũ tamarisci de aqua fructũ ⁊ de ifusiõe crisomiloꝝ ⁊ suc co duoꝝ granatoꝝ expressoꝝ cũ pulpis suis in q̃titate li. ʒ. aut cũ succo granati acetoſ. Et de hijs que sedãt cã est infusio sũach colata cũ ea sumũt̃ in potu. ʒ. iij. ⁊ detur i sirupo de nuce in die multotiẽs: ẽ. n. ex hijs que multum ꝙferũt ei ⁊ lenit naturã. Et de appropriatis ei ẽ: vt sũatur crocus ortulanus ⁊ teratur ⁊ cõcutiatur cũ aceto ⁊ sũatur aq̃ mirte seu aqua vrcei noui. Et si hũor fuerit flic⁹ baurachi⁹ educatur cũ mirob. kebu. ⁊ citri. cũ turbit ō quo sit quãtũ ẽ media ps illoꝝ: ⁊ fit potio coꝝ. ʒ. iij. ⁊ detur i sirupo nuce ciꝑsii hũi. ʒ. i. cũ aloes. ʒ. i. ⁊ sũat crocus ortulan⁹ Et ex illis ẽ vt sũatur cubebe. ʒ. i. cũ. ʒ. iij. zucha. ⁊ se. agni casti in lacte dulci. Tertio ꝙsistit in regimie ⁊ est vt regat cũ cibis frigidis ⁊ acetosis absterſiuis. Quarto ꝙsistit in particulariũ remediorũ appropriatiõe ad pticulã patiẽtem cũ resoluẽtibus temperatis ⁊ hũidis dictis supra in cura flegmonis ⁊ cũ famãtib⁹ si expediat ⁊ alijs q̃ illa sequũt.

¶ Capitulũ decimuꝝ de termiatione apostematũ quot mõis possit terminari: ⁊ ẽ sermo generalis in termiatiõib⁹ apostematum.

Omne apostẽa vbicũq̃ sit corporis terminatur ꝙ. G. altero sex mõꝝ quibus ad finẽ salutis vel mortis pducit eger. Qui ãt sint ⁊ q̃les q: boni mali ⁊ mediocres: ⁊ q̃ eorũ sint signa supra i huius sectiõis pricipio dictũ ẽ. Sꝫ q: scias apostemata regulare vt ad bonũ ⁊ optimũ puenãt terminandi modũ i finẽ salutis ipsũq̃ cũ expedit valeas adiuuare ⁊ malꝫ obuiare ne opꝫ adijceſ ⁊ mõstrare qd sit. vnusquisq̃ ⁊ quibus causis fieri hãt vel medis ⁊ cui ꝙpetat quilibꝫ ⁊ cui nõ: ⁊ qõ sit regimẽ obseruãdũ in eis. supra. n. i capitulo generali dictũ ẽ qualiter nocuĩta apocrusticoꝝ ⁊ diasoreticoꝝ cũ accidãt corrigãt. hic ãt dicẽdũ qualiter sit ne accidãt obuiãdũ. Sciẽdũ ergo q resolutio apostẽatum ⁊ cuiuscũq̃ alterius materialis morbi ẽ vt hũores qui sunt materia eius subtiliati: ⁊ i vaporẽ quersi aptis poris insẽsibiliter expellantur vt. G. oñdit. Fit ãt illud a natura ⁊ arte ꝙpletur vero caliditate: ⁊ hũiditate tẽperata naturali medicia quarũdã ꝓprie simplicũ ⁊ ꝙpositoꝝ q̃ hũiditates corpis ponãt subtiliatas. ⁊ in vaporẽ quersas ⁊ poros cutis rarificatos vt facile expellat vt ẽ semẽ lini: anneti fenugreci ⁊ similia: diferẽt ãt ⁊ variantur in qualitatib⁹ dictis fm plus ⁊ minus fm diuersitatẽ materie ⁊ mẽbri ⁊ aliaꝝ rerũ itrisecaꝝ ⁊ extrisecaꝝ que note sũt quibus iudicia apte ⁊ iepte resolutiõis habẽt. Coadiuuãt ãt ad resolutionẽ apostẽatis recurrẽ faciẽtia p̃missa vt dicatur apostẽa resolui cutis ps recurrit ⁊ ps iepta recurrere ꝓpe resoluatur: vt nõ procedat ãmodo ꝙ desistat. Cũ ergo materia apostematis recurrere nõ sit apta: q: tã aggregata ẽ ⁊ incuncata i cupo: sed resolutiõi potius: vt q: calidũ sit: sãguineũ vel colericũ vel ex vtrisq̃ mixtũ. ⁊ ꝙplio corporis calida: ⁊ ꝙpõ rara quod expiratio virus ⁊ liquoris declarat que in ẽplastis quotidie iuenitur: ⁊ maxie q: dolor: febris ⁊ alia accẽtia remittant si non sufficienẽ agat sũt reliquie. Si vero nõ vt q: tepide se gerat iuua ipsã cũ tẽperatis predictis si predicta nõ sufficiant vel propter medicinarũ inepitudinẽ pp nãm ⁊ positionẽ eius vel caloris mẽbri debilitatẽ ⁊ ꝙpõnis dẽpsitatẽ ꝙfortabis illa cũ alijs subtiliantibus ⁊ calefaciẽtibus magis: vt ẽ spica absinthiũ ameos: baurach ⁊ similia: que infra xp̃o auxiliante dicenẽ. nec illis fortibus absq̃ necessitate p̃dicta vtaris fortis. n. caliditate sua ⁊ siccitate sũtile quoddã ipetu resoluẽdo a grosso diuidũt: ⁊ illud schiratũ dimittũt quod difficilius resoluetur q̃ prius ẽt ⁊ sanabiſ. Et rege patiẽtẽ cũ extenuatiua dicta siti ⁊ fame: fames. n. exiccat corpus: sanatio vero apostẽatũ ẽ adequatio materie: ⁊ dispõ eius apta ad euacuationeꝝ per eruptio. Cũ. n. vacuo mẽbri seu cupo apostematis tã tota materia sit collecta factaq̃ sit exitura tũc cũ non possit apte repelli: q: tã exiuit a vijs ⁊ venis nõ resolui quia incuneata ibi existit ⁊ cõpacata expedit vt per partẽ patientem sensibiliter educatur eo q̃ preter naturaꝝ existit ⁊ illud p eruptionẽ: vt ergo absq̃ grandi nocumẽti nature ⁊ mẽbri possit expelli opꝫ maturare ipsam ⁊ i sanẽ quertere vt per eruptionẽ facile expellatur: aut. n. si interis euacuare destrues loca sana egritudini existentia dixit hypo. Fit autem a natura ⁊ ab arte cum medicinis calidis ⁊ humidis cum equalitate viscose ſbe, que cum calidi tate equali subtile a grosso non diuidunt resoluendo sic diaforeticis ⁊ propie fortes: sed agunt in eis vtrisq̃ simul decoquẽdo ⁊ permiscẽdo ⁊ sue viscositate substãtie vtrũ que retiet oppilando nec permittunt expirari subtile ⁊ p hibendo transpirationem caliditatem preter naturam ac quirunt in loco aqua permixta cum naturalis sanies generatur in tali materia ad bonum ⁊ ad malum mediocriẽ se habente vt dixit Galie. debent ergo esse tales medicine calide in principio primi gradus vel in fine ipsius vel vsq̃ ad medium secundi gradus que infra dicenẽ: ⁊ hoc propter diuersitatem complexionis corporum quibus approximantur: ⁊ etiam materie sanande. Inquit. n. Ga. Medicina saniem generans debet esse caliditatis seu cõplexionis similis complexioni corporis in quo sanies generatur ⁊ etiam membruꝝ vt dixit Auerrois: habent autẽ exitur⁹ iudiciũ ex pte nẽ ipi⁹ matie. Et corpor⁹ seu mẽbri in quo sunt: ⁊ quantum ad saniationem ⁊ quantũ ad eruptionem in quo materia est diffusa aptam ⁊ facile ineptam ⁊ difficilem ⁊ bonam ⁊ malam seu laudabilem ⁊ illaudabilem. Quantum ad saniationem quidem: namq̃ est in materia calida est ⁊ in membro calido carnoso ⁊ corpore fortis caloris in quo materia est diffusa. Et posita extra multe eminentie ⁊ tumoris pyramidalis vl' coloris ru

bei cum pulsatione ꝓmpte saniatis: ⁊ est bona. Que vero ex materia frigida in mẽbro frigido qꝫ neruoso ⁊ simili: ⁊ in corpore caloris debilis inepta est difficilis ⁊ laudabilis: ⁊ maxime si in mẽbro iuncturali vel ꝓpinquo non existat in quo nec apte fit exitura: nec saniatio ꝓpter multam elaginitatem ipsarum. Et materie: ⁊ propter amplitudinẽ vacuitatis ipsaꝫ quare materiam in eis nõ ẽ bene aggregabilis in vnũ: neqꝫ retinibilis quin trãspireiur sicut exitui expedit ⁊ saniationi nisi grandis causa existat i eis. Similiter quantum ad eruptionem: nam in ipsa est ꝓmpta eruptio ⁊ absq; periculo in secũdo est difficilis ⁊ ꝓmitiosa. Et quidem cum habet duobus fieri modis: vt per naturam ⁊ artem si fiat per naturam est melior ⁊ securior ⁊ si fiat ad extra laudabilis: si ad intra illaudabilis: si vero ad vtraqꝫ magis. Et si quidem quod erupit egreditur album ⁊ lene ⁊ equale carens malo odore laudabile est. Si vero citrinum rubeum est ⁊ liuidum ⁊ cenosum malum sicut hipo. in prognosticis dixit cuꝫ ergo vides apostẽa aptum saniationi prolongatur: ⁊ fit factum exitura dolor ⁊ se non minuitur nec pulsatio nec apparet humiditas aliq̃ expirari: immo tumor manet, vel augeri non cessat ⁊ maxime qꝫ sanguineum vel flicũ seu mixtum ex eis fuit apostema non colicũ nec melancolicũ: humor enim crudus ⁊ caro matura materia sunt saniei: colera vero inepta est ei ⁊ resolutioni potissime apta: vnde hipo. in erisipila putrẽdo: aut sanies malum. Et similiter mlia si naturalis sit induratio: si preter naturã sit corrosioni cui maturatiua nõ competunt cum putredinem augeant ⁊ corrosionẽ. Unde hipo. i affo. ismo calidum saniationem sanciens nõ in omni vulnere optimum est ad salutem. Et si potes ipedire ⁊ resoluere in hoc quantum potes instabis: ⁊ illud semper ad meliorem terminandi modum reducas: ⁊ illud facies auferendo saniantia ⁊ dietam extenuatiuaꝫ ministrãdo ac resoluentia que aperiendo poros materiã transpirabilem reddant ⁊ subtilem eius partem a grossa diuidant resoluendo: illa. n. sola putrefiũt corpora que cala sunt ⁊ hũda ⁊ intranspirabilia perseuerãt: deñ cuꝫ administratione stipticantium exiccantiũ vt folioꝫ mirte balaustie ⁊ galle ⁊ huius qꝫ si euitare non potes quia natura sit ad suppurationem intenta siquidẽ per se sufficiens sit multũ apta ⁊ nature obediens quia sit calida in eodem loco vehementioris exitus ad exteriora cum maioris tumoris eminentia ⁊ acutionis capitis cum rubedine ac pulsatione relinqꝫ ipsi nature. Dixit. n. H. Medicamina non indiget nisi cum morbo magnifico nimis dominari nequierit. Si vero per se non sufficiat confortabis illã cũ medicinis predictis: ⁊ propriecũ materia est inepta ⁊ predicta contraria. Cum vero sanies fit tunc cõtrastabis an locus eius sit in mẽbro carnoso: aut in mẽbro arterioso: ⁊ neruoso: ⁊ proprie quod iuxta iuncturas existit: si enim fuerit generatio eius in loco carnoso arterijs ⁊ pãniculis carente ⁊ neruis vt sunt nates ⁊ adene non aperias exituras donec tota materia sit complete saniata nisi multa ⁊ superflua in quantitate existat de quo membri corruptio timeat. Melius enim digeritur ifimul dimissa q̃ si euacuaret in parte tunc. n. magis intranspirabilis perseuerat: ⁊ qꝫ ꝓmixta quod ex ea tangitur a putrido aptius putrefit. Si vero in mẽbris alia ꝙditio fiat ante perfectã ⁊ ꝙpletã saniationem totã si nã nõ aperiat studeas aperire. Sanies enim diu retenta ac vtrus dicta mẽbra sua acuitate corrodet qõ plerũqꝫ ad spasmũ adducet. Cũqꝫ artificialis aptio duobus modis habet fieri: vt per farmaca caustica que infra annuente xpõ dicentur ⁊ per incisionẽ cum ferro: vel sectionem: sitqꝫ in eis dubium ne subiecta mẽbra lederẽtur expedit vt fiat ꝙdcõib⁹ debitis obseruatis: ⁊ maxime in exitura tali existente in neruosis venosis ⁊ arteriosis mẽbris si. n. sint in mẽbris carnosis sine periculo incidet vel secabitur etiam si ꝓfunda fiat vt dictum est. Cõditiones aũt debite obseruande sunt quedam ex pte cirugici operãtis vt q̃ sit sciens ⁊ proprie in arte anothomica ⁊ expertus in sectione: sitqꝫ habens manus leues ⁊ habiles ad secandũ ⁊ secũ deferens instrumẽta apta ad illam ⁊ nouaculã vel lanceolã mollificãtia ⁊ dolorem sedantia que in solutõe neruoꝫ dicentur ⁊ constringentia sanguinem qualia sũt plura. Ex quibus est medicina Ba. que ex pilis leporis tela aranee ⁊ ouoꝫ albue ꝓmiscentur ⁊ seramenta quib⁹ canterizetur. Quedã vero sunt ex parte corporis in quo i ciditur: quedam ex parte loci: quedam ex parte quantitatis ⁊ forme seu figure quedam ex parte ligature. Ex parte quidem corporis vt si forte tumeat: ⁊ si sit sensibilis valde prout Abo. docuit in vino lolij aquam ponas aut sumach aut fumiterre opij ⁊ nisquiami ana. ℥. ſ. nuc̃ m⁹. galie muscate: ⁊ lignialoes crudi ana. ʒ. i. sextã aut nisquiamũ nigrũ cũ corticibus mandragore in aqua coquat donec rubefiat ⁊ cũ vino admisceatur ⁊ prebibat. Ex parte quidem loci est vt fiat vbi sãies aggregata, rũpitur q̃ mel licies tactu inuenta in loco cum digitis indicat ⁊ albedo seu alius color purus: licet qñq; propter grossitiem sui nõ maturet vel profunditatẽ loci vt hipo. dixit i affo. quo casu calorem oꝫ attendere ⁊ prurituꝫ: fiatqꝫ in loco subtrahendo ab arterijs ⁊ neruis quo sãies melius possit effluere ⁊ expelli vt siquidẽ sit exitura pinealis extra eminẽs ⁊ acuta in capite sui fiat ibi. n. cutis propter sanguinem attenuata est magis. Si vero sit spatiosa ⁊ lata fiat in parte subteriori per quã melius possit euacuari vt si expediat i locis eius duobus vel tribus incides. Ex pte figure vt fiat fm processuꝫ rugaꝫ vel linearum cutis nisi in illis membris in quibus positõ villorum non currit secundum cursum rugarum vt est frons ⁊ palpebre in quibus si secundum rugas cutis ipsarum incides simul ⁊ neruuꝫ seu villũ eius qui in longitudine currit incidet: caditqꝫ super cilũ ⁊ palpebre ⁊ breuiter fiat antilinus cirugica arte expertus: ⁊ in anthõica docti⁹ insinuauit q̃ infra ponetur. Ex parte q̃titatis ⁊ forme vt si sint in superficie posita fiat superficialis: si vero in profundo profunda ⁊ lata vt carne adiacente eius labia non claudantur. Et proinde ad cautelam tẽtam aliquo liquido: inunctam imponas pr⁹ expressa suauiter sanie ⁊ paulatim non subito si enim subito expellatur ⁊ exitum sit magis ⁊ multa collecta sanie perducit ad mortem subitam maxime si intrinseca fuerit. Unde hipocrates in affo. Quibus cũqꝫ empici aut hydropici vrũtur aut inciduntur sanie aut aqua subito ⁊ multa fluentia repente moriuntur. Cũ ergo q̃ per se effluit fuerit parum plus posita tenta super emplastetur ouum conquassatum cum ambobus partibus suis cum stupa ad sedandũ dolorem: ⁊ restringendũ sanguinem ex venis incisis fluẽtem: vel spongiam in vino stipico infusam vt docuit Abohali. Et emplastum de calcanto non valde frigidũ ne mordeat vlcus ⁊ superligabis modo quo oportet qui infra dicetur absq; multa constrictione ne doleat magis ⁊

sic dimittes vsq; in die sequentem. Ex tunc vero solue ⁊ mūdifica vlcus cū melicrato vel cū vino ⁊ impositiōe tē te ex filis tele antique vel stupa si fuerit in profūdo super caput sit pānus absterſiuus ⁊ exiccatiuus sanici ⁊ purus Cūq; aliquid remanserit sanandū illud sanabis misce do mūdificantia ⁊ sanantia in emplastus. Et cum mūdi ficaueris necesse est vt succuras ad conglutinandum cutē cum carne vt non rumpatur: ⁊ indurescat ⁊ fiat taliter: vt non conglutinetur quare fiat sinus: vel burſa que nō ces sat impleri ⁊ redeat similis exiture prime. Et quotiēs mū dificabis non moretur quin impleatur carne ne fiat de ge nere fistularum. Ad hec ergo cōplenda facta incisione ⁊ mundificatione: si ea que in circuitu incisionis sine sīone fuerint replebis vlcus puluere siccantiū seu stipticantiuz sarmacoꝝ etiaz mordentium. Qualia sunt. Ostraca adu sta ⁊ quale est compositum farmacum ex fermento ⁊ eis que per calchytez. Si vero quid eius q̄ in circuitu sīonat id q̄ per oleum ⁊ calchitem liquefaciens q̄n infrigidabi tur ducens in olla mollificatis manibus oportet de vino fundendo vt nosti vtile enim est in multis hic ta'e farma cum: ⁊ cetera. Deinde conserues cum ligatura debita quam infra dicemus animente xp̄o vt nec aque nec oleū nec pilus cadat nec aliquid quod humectet sordidet: ⁊ cō glutinationem retardet. Et deinde incarnantia ⁊ conglu tinantia ministrabis ⁊ finaliter sigillantia. Quod si ex er rore sinus acciderit seu burſam quam Galien⁹ colpinis applanit melius est vt dixit ad mundificationem puris ⁊ icoris sine qua incarnatio ⁊ conglutinatio oportuna ē im possibilis q̄ habeatur cānale perforatum secundum rec tum ex ere vel eorum preparatum: ea vero non existente habeatur instrumentum puris mundificatiuum habens amplexum cannalem habeaturq; farmacum per cartam combustam compositum ex eo parum mixtum multo ro dino idest oleum rosatum. Et hunc cannalez per orificū vlceris sine imittere: ⁊ deinde inuoluto licino claude ori ficium: ⁊ tam diu in eo dimitte donec mundificatus per fecte sit sinas ⁊ carnosatus quod absente tumore ⁊ dolore partis sinus a cōstructione ac siccitate ipsius cognoscens q̄ si in ore pus benignum ⁊ paucum videris magis spem carnosari: ⁊ conglutinari habebis culpam propter q̄ sup ponis spongiam madefactam ⁊ acetosam: gall'. oleo sup ligans vt infra dicetur ⁊ superpones emplastum ⁊ tentaz ex eo inunctam ⁊ dimittes vsq; in secundam diem vl'ter tiam. ¶ Quod si tunc ligatura soluta liquor quis subti lis expriatur ex culpo ne a conglutinatione desperes mul totiens enim supposita farmaca patienti particule virtu tis exprimit ex cuti ipsa violenter ⁊ carne sibi subiecta hu miditatem subtilem: ⁊ maxime si corpus humidum sit ⁊ dicta humida ⁊ superflua vsuz fuerit vbi a q̄ expressa cō mensurante sicce fientes regiones conglutinantur prom pte q̄ si secundum tertium: vl' quartum diem absoluens inuenies liquorem indigestum per hoc scias non conglu tinatum esse culpum. ⁊ proinde expedit vt supra ponatur particule farmacum fortis exiccationis absq; mordacita te quale est farmacuz nostrum flauum per metallica far maca sine cera confectum ⁊ oleo galle ⁊ acetum sanguio lentorum veterū culporuz intristanter exiccatiuū q̄cūq; autem sint emplasta farmaca liquata rodino si i hui⁹mo di si vis imittimus per canalem non transeant: sed i his conuenit vesicam accipientem porcinam apponere ante listum perforatum secundum rectum oportet esse acriora farmaca que licinosis imponuntur nominatis qualia sūt viridia colore: ⁊ propterea pauco rodino cōmixta cōmē suratio vero super incarnato sinu conglutinatoruz aliq̄ farmacorum superponetur vel si recens seu sanguineum curares vulnus: multa enim sunt talia qualia per buuz litargirum ⁊ erugmem eris ⁊ alia metallica farmaca ex q bus quandoq; flauum farmacum resultat cum amplius fuerit cocta: ⁊ quandoq; violaceum cum ad modicum erit cocta. Scire oport et enim q̄ omnia metallica farma ca leuiciora ⁊ ficciora fiunt vsq; ad plurimum cocta: ⁊ p inde in colpis profundis magis operatiua cum ad profūdum oporteat peruenire eorum virtutem que vero recen tia: ⁊ sanguinolenta sunt vulnera facile conglutinamus ⁊ si vnus ex his exiccent vt sunt que supra dicta sunt de quibus multa enumerauimus quibus scripta sunt simili ter multa foramina: ⁊ longa habentia multam foeticiem Aduertendum autem q̄ si aliquid culpis i superiori fue rit regione: ⁊ similiter si vulnus fuerit profundum os p̄o eius in corporis mani esto inferius facile per os effluat li quor si solam custodias conuenientem figuram patientis particule vt si fuerit culpis in crure orificiuz vero ei⁹ iux ta genu tendente deorsum orificium vero eius sursum li quor manebit intus ⁊ corrodet continuas partes neq; ef fluet: vt nec carnoſetur ⁊ cōglutinetur: vt expedit: nisi ib incidas inferius ad suffusionem icoris ipsius. Et si illud i vulnere ꝑfūdo neḡat fieri inuen̄t quenēti figura ⁊ exp̄ſ sione versus orificiū tēdere: in farmaci attrahētib⁹ ꝺ ꝑfun do cū exiccatione fortis icore pfecte fuerint exiccati effluere possit ichores ab orificio culpi quoque aliquo: qꝺ ex predictis signis cognosces certe: ⁊ ex tunc abluatur: cum iniectione melicrati quod in hoc melius est ad maiorem mundificationem: deinde incarnantia ministrentur deide vero ablues cum vino mediocriter stiptico ⁊ etate me dio tepido ⁊ cōglutinantia superponeſ. Et spungiā mol lem q̄ magis possibile est modo predicto madefactam ⁊ expresso circūpones: ⁊ superligabis bindam. Sit autem eius superligatio vt a fundo cupi incipiat terminetur au tem versus os: ⁊ circumpones vero othomeas bendam stringant quidem inuolorose funduz culpi paulatine ve ro exoluatur vsq; ad orificium vt illic laxam superliga tionem habeat: ⁊ ea benda que superponitur extorsuz su per orificium cum emplasto cum fortibus existentem i cisa vt secundum id superque posito emplasto vt ad sup solutionem quam in tertia die facies auferens ab eo qui dem quod velut epithema circumiacet: ad hoc autē si do minum eorum que ad saniem deuenit apostematum ici sio fiet tarde vel propter imperitiam medici vel timorem infirmi necesse est in tēpore corrodi cutē a sanie ⁊ subtilez fieri ⁊ disrūpi vndiq; ad mōm dislaniati pānī vt fiat vl⁹ a medic nōiatū rācosū ⁊ dilaniatū seu dilaceratū. Est er go cutis hui⁹ difficile ꝙglutiabil': ⁊ maxie si qs siccū sup ponat consistentia farmacum ab hijs. n. adhuc magis rā cosior fiet ⁊ sicca cutis: similiter ⁊ acutis gūmis exiccanti b⁹ similiter: quare ad ꝙglutinationē ei⁹ vti oz aliquo hu mido cōsīct⁹ a farmaco virtute vero sicco ⁊ effectu qua le est farmacuz compositum per litargirū: ⁊ pinguedinē porcinam veterem ⁊ calchitem habētibus vel olim vete-

rinū. melius aūt opabitur ſm has diſpōnes quando nō valde durum nec certiſſime molle conficitur: cōglutinā tium enim omnium eſt vlcerum ⁊ ſanguinolētorum im miſſum per oleum vetus deinde p vinum vetus deinde poſitis in circuitu huiuſmodi diſpōnum triſtanter enīz eas conſolidauit multotiēs cōſert in lacertoſa cute. Nihilominus mel vſqz ad conſiſtentiam coctum emplaſtra tum vt neqz ſit ita durum vt ſedat cutem ⁊ iſtabile ſit neqz ita humiduz vt circūfluat a calido corpore ⁊ ſiccam reliquat bendam ⁊ ſic nihil ꝓfit: qñ autem menſuratō coctionis vīz autem perceptibilis eſt in eo meli⁹ eſt emplaſtare paluerem mirre vel aloe vel olibani: vel omnia ſimul ⁊ maxime quando in benda vnctum humidum apparebat. Sit autez ſubtiliter puluerizata ⁊ bis vel ter cribellata ⁊ ſi ſup miſceatur decoctiōis mellis predicta opabuntur melius ſi magnus ⁊ profundus fuerit culp⁹. Ad hoc autem ſubtiliſſima eſt expertiſſima centaurea eſt enī mirabile farmacum in vtilitate eius: deinde ficuz ideſt plantago aptiſſimuz: deinde ireos ⁊ abſinthij radiz ⁊ poſtea ozoborum farina. Sint autem ſubtiliter cribellata ⁊ limita mixta autē mellis decoctio ſecundum illud temp⁹ quandoqz vtiqz ab igne auferendum: deinde ſuperterebaculo: vel miſcula vt miſceant ipſa bene melli. Melius autem eſt preafferētes ollaz ab igne emplaſtrari omia huius: deinde diligenter mouere: donec mel vtiqz fiat tepidum vt ſuperponi poſſit ei que curatur particule Cum autem exitura intrinſeca fuerit licet de ea in ꝑma ſectiōe particulariter dictum ſit: ⁊ ad cyrugicuz nō pertineat: ſed ad phyſicuz magis tamen regat eam cirugicus in abſentia phiſici velut manualiter operatio in eo cū miniſtratione euacuatiōis minus ne ſubtractione humiditatis impediat maturationem: ſed ſi quidez ſanguis qui inuctus eſt malus: ⁊ corruptus exiſtat q⁹ vt plurimuz eſt ꝑpter cōpaſſionem q⁹ poſt alicuius euātionem cum flebothomia cognoſces mundificabis cū ꝑut ſuperius dictum eſt. Si vero bonum videbis nō euacuabis niſi multus fuerit: minutio enim impedit ſaniationē ſubtrahendo humiditatē ⁊ minuēdo calorem miniſtrabis maturātia exquiſite q̄ ſunt medicine ſubtiliatiue ex ſimplicibus ⁊ compoſitis. Et ſimplicibus vt mirta cinamomuz amomum: ⁊ reliqe ſpecies cum conſecutione vini ſubtilis ō dimantis ad albedinem paulatim bibiti. Et ex compoſitis eſt tiriaca: ⁊ mitridatum ⁊ mozuſia. Et facta maturatione ſi per ſe non rumpatur miniſtrētur rūpentia eis appropriata: deinde mūdificantia ⁊ vltimo conglutinantia q̄ ex predictis in prima ſectione ſūt nota. Et oz vt regas patientem huiuſmodi exituras extrinſecas: ⁊ cum maturatur: tendat ad caliditatem ⁊ humiditatem temperatam Cum vero erūpit ⁊ fit dubellati oportet vt regas virtutem ne cadat ſubito: ⁊ ſincopizet ⁊ moriat: ⁊ ꝓprie vbi multa ⁊ ſubita ſequit euātio: ⁊ illud cum cibis bonis: ⁊ potibus iurium carnium ⁊ vini ſubtilis ⁊ odoriferi: deide cum his in quibus eſt abſterſio ⁊ mundificatio vt kiſt ordei ⁊ aqua eius ⁊ cicerum aqua mellis ⁊ capares carice paſſule ⁊ ſimiles: deinde cum habentibus virtutem cōglutinatiuaz vt ſunt extrema animalium neruoſa ⁊ viſcoſa que ſua qualitate generant ſanguinem viſcoſum cōglutinationi conuenientem.

Ca. xj. de appropriatis apoſtematū ſm diuerſitatem membroruz in quibus fiunt.

Alpidatio vero apoſtematis nō talis a principio exiſtentis: vt melacolicus eſt: ⁊ conuerſio eius in ſcirroſim ⁊ duriciem accidit dupliciter: aut ex natura mē ipſius: vt q⁹ fuerit heterogenea ſubtilis ⁊ groſſa ⁊ viſcoſa: cuius ſubtile reſoluit ꝑ ſe vel actiōe nature q̄ reſolui intēdens ſubtile euapari fecit: groſſum vero dimiſit negens illud reſoluere ꝓp ineptitudinē ſuā q⁹ iduratū remāſit ſequeſtrato ab eo ſubtili ⁊ hūido lenēte ⁊ mollificāte. Alio mō accidit ex errore medici in curōne vt q⁹ volēs ipſuz reſoluere reſolutiua diſproportionata miniſtrauerit ⁊ ſuꝑflua ab humiditate ꝓuata: vel q⁹ a ꝓncipio apocruſtica fortiora q̄ oportuerit apponi miniſtrauerit: cumqz videbis apoſtema aptū huius terminatiōis p ſigna q̄ ſupius hūiſti ⁊ p duritiem a tactu inuctum p⁹ duritiē vel maiorem ⁊ p ſigna aptitudinis mē eius ad illā obuiabis cum regimine hūectante: ⁊ miſtratione hūectātiū intus ⁊ extra abſqz reſolutōne ⁊ cū cūone hūoz groſſoz ⁊ viſcoſoz: ⁊ q⁹ ſclira tū induratum fuerit curabis ⁊ reges. Cura ꝓpria ſcliroticoz ⁊ mſicoz: q̄ infra ponētur cōuerſio vero ⁊ ꝓmutatio apoſtematis in putredinē fetētem: ⁊ corruptōnem eſt tranſmutatio totalis mē eius putrefictis ⁊ caloze nō nāli extincto eius nāli. Hec eſt nā putredinis dixit Ga. ⁊ in hoc differt a ſaniatōe ipſius q⁹ in mā ⁊ efficiente ibi enim mā inter bonum ⁊ malum ſe hēbat ⁊ calor efficiens ex caloze nāli ⁊ ꝑter nām erat mixtus hic vero ⁊ materia ⁊ cā efficiens ꝑter naturam totaliter eſt effectus. Cum ergo corrumpitur apoſtema fortaſſe putrefaciet ⁊ corrumpet membrum ⁊ fortificabit ipſum. Qualiter autez hoc fiat: ⁊ qualiter hoc curādum ſit: ⁊ regendus ſit patiēs ſu pradictum eſt in caplo gñali: ⁊ infra in eſtiomeno ⁊ cancrena dicemus. Alptio aūt ſubita periculoſa eſt ⁊ ſuffocatiua: ſi interior ſit ⁊ in mēbris nobilibus ⁊ aialibus vl ſpiritalibus magis vel eis vicinis vt que in cerebro ē ⁊ pāniculus eius gutture: vl pulmōe vel pleura q̄ vicinatur cordi. Et ſi quidē apoſtema vel exitura nō ſit matura: illud cōtingit a multitudine materie: ⁊ acuie eius diſrumpente vel vlcerāte particulam cōtinente: ⁊ ex tenereitate ⁊ ſubtilitate ipſius vel aliq̄ cā exterius adiuuante vt ē ꝓcuſſio ⁊ caſus. Si vero ſit matura ⁊ ſuppurata taz ⁊ apiatur ſi ſubito fiat: cā erit multitudo ſanici ⁊ acuitatis ipſi⁹ cuz tenuitate mēbri vel vtraqz. Quare ſiquidē in ꝓdict̄ locis fiat mortem ſubitā ꝓtendit plīm q̄ ꝓp curſum cum multitudine ⁊ malicia ad cordis ⁊ cerebri ventriculos: ⁊ ꝓprie cum eruptio facta ſit in parte ipſius poſitiōi: tunc enim cum non habeat vnde expiret eius ſpiritus ſuffocabitur. Si vero in membris nutritiuis fuerit talem mortem ſubitam non portendet niſi cum in epate fuerit: vel cum materia deferatur ad illa cum apoſtema vel ad exituram aptam cum hoc videris ex ſignis magnitudinis apoſtematis vel exiture ⁊ multitudinis materie ei⁹ ⁊ ipſius malicie obuiabis vt tua interēſt dicente hyp. in prognoſticis nomine illius eſt vt futurum periculū vl oio ꝓhibeat vel vt ſaltem cōpctēti amminiculo tolerabilius fiat ⁊ illud quidem facies regendo patentez cū euātiōib⁹ totius ſi expediat ⁊ ptis cū ſanguiſugis ⁊ caraſatōnibus diſſis donec ſanguis ſufficienter exiccat: ⁊ etiā derivatiōibus attractiōib⁹ materie ad exteriora ⁊ ignobilia cū vētoſis ⁊ alijs prenarratis ſupra ⁊ obtundentibus acuitatem

mẽ siue humor: sit siue sanies ac cum resolutione mẽ apo
stẽatis seu exiture ⁊ cum dieta tenui ⁊ siti ⁊ fame: ⁊ alijs
materiam minorãtibus. Et si expediat cũ eruptõne festi
na ex his q̃ eruptionẽ hñt facere in interioribus q̃ dicen
tur cũ ꝙfortatiõe mẽbrorꝫ principaliũ ⁊ virtutuꝫ in eis ex
odoriferis ⁊ stipticis ex his q̃ in prima sectione sũt dicta
in cura cordis ⁊ cerebri. ¶ Permutatõ apostẽatis est vt qz
mã eius de mẽbro in quo existit aggregata transferat ad
mẽbrum nobilius ad ignobiliꝰ intrinsecũ vel extrinsecũ
supremũ vel infimũ vt est dictum: ⁊ illud dupliciter eẽ
põt nãliter ⁊ vi sinthomatis nãliter qdem vt qz potentia
nẽ nõ absoluta mã subtiliata sit ⁊ poris mẽbrorꝫ seu inter
medijs venis ad aliud expellatur ignobilius extrinsecũ
⁊ infimũ vt cum transit de apostemate pulmõis in apo
stema cruris vel pedis ⁊ de nobilibus ad emũtoria eorũ
dem in infimum qz nõ est impossibile ẽt si inter membra
nulla mãifesta appareat via. Inquit. n. G. nẽ forti nihil
est ipossibile in expellẽdis nocẽtibus trahit. n. famẽ p me
diũ ossis. Et regũ tũc est tale vt sinas nẽ nihil agendo
vt in asso. docuit ipo. Si vero vi sinthõatis fiat ẽ vt quia
mã sua multitudie ⁊ subtilitate substãtie ac acuitate q̃litaꝫ
sue q̃uãdo ⁊ molestãdo nõ possit cõtineri i mẽbro: sz efflu
ens p poros eius venas reingrediat ⁊ trãseat ad aliud: ⁊
maxime si sit ei subiectũ situ: ⁊ virtute sicut cũ trãsit pleu
resis ⁊ squinãtia in propoꝛiam. Cum ergo apostema ta
lem pmutationẽ videre aptũ sit p pauationẽ signoꝝ ter
minãdi p alium mõz: ⁊ apparitionẽ doloris ⁊ caloris in
alio membro ⁊ maxime sibi vicino ⁊ ligato vt matrici v
bera alligañ p venas ⁊ stomacus cerebro p paria neruo
rum cum pmanentia eius in sua dispõne prima ⁊ si talez
pmutationem ꝓiecturaberis bonã vt dictum est sine eaz
⁊ iuuat sicut i flõnẽ dictũ est. Si vero malam impedies
euãndo trahẽdo ⁊ õruãdo exiccãdo cõpingẽdo ⁊ subti
liando regimen vt supius aptione eius dictũ est. Ex re
solutibus apostemata quedã sũt simplices quedam cõ
posite quas supra narrauimus in sectione prima ⁊ ꝑpue
in egritudinibus iunctuꝝ ⁊ ex appꝛopriatis: in hoc lo
co est oẽ cal'm tpatũ ⁊ reiteratũ sup mẽbꝝ cum fricatione
mẽbri tpata ⁊ vaporatione faciet illud in qua ẽ humidi
tas cala vt est aq̃ cala simplex vel decoctiõis floꝝ camo
mille melliloti anisi ⁊ similũ embrocata vel cataplata cũ
spongia ⁊ reiterata multotiẽs cũ suppõne aliaꝝ medicia
rũ simpliciũ ex quib⁹ sũt carice passule mel oleũ ãtiquuz
terbẽtina thus ⁊ mastix ⁊ vinuz ⁊ fortiora eis sũt fiẽ sina
pis sterc⁹ auiũ caly cordũeni piretꝝ glẽ alboti ⁊ mastix
⁊ ol'm ãtiquũ. oz aũt vt a lenitiuis nõ expolienk: ⁊ ex cõ
positis est medicamẽ de marchesita cuius hec est descrip
tio. ℞. lapi. marchesite. z. vij. armõiaci tãtundẽ farie faba
rũ. z. vj. misceañ cũ resina hũa ⁊ liniañ supra sanitatã exi
turã dõec cadat p se: ⁊ oz vt admistreť stati qñ exiccatur
multotiẽs. Aliud. ℞. arõatici ptẽ. j. bedeguar q̃rtam p
tem pti⁹. j. ⁊ mistreñk oz aũt vt nõ spolienk a lenitiuis
⁊ mũdificãtibus notis q̃ infra dicẽtur ne sua forti rel'lo
ne ad sclirosi pducaꝫ exitura ⁊ alijs q̃ in nro ãtudo. serio
se notauimus. Et ex maturãtibꝰ sẽ medicine in qb⁹ cali
tas silis existit calitati corpis hũani ⁊ ẽt mẽbri in quo fie
ri hz ⁊ est vt sit calm ⁊ hũdũ cũ latitudie q̃ est a pcipio
pmi ḡdus vsq̃ ad medtũ frim finẽ eius qñq̃ cũ substa
tia viscosa ⁊ de illis sunt simplices ⁊ ꝙposite ⁊ ex simpli
cibus sũt q̃ sũt cale tales in primo ḡdu vt est ebroca cuz a
q̃ tepida ⁊ farina tritici vl' ordei: ⁊ oleũ dlce ⁊ triticũ ma
sticatum pp illud quod continet de colore naturali cor
poris est melius. Et panis cera crocus malua: ⁊ bismal
ua: radix laudani butirum: isopꝰ humida adeps porci ra
dix lilij al. domestici se. lini: fenugreci carice pinguef mel
liloti ⁊ vue passe. Et ex fortioribus est isopus gluten al
botin frumentum radix cucume. asinini: ⁊ ex compositis
sunt que componuntur ex eis sin necessitatẽ ¶ Alle. cõ
positũ cõuenies maturatiõi ⁊ est Albo. ℞. vuaꝝ pal. sto
racis galbani mirti laudani resine masti. butiri isopi hũde
radicis cucũe. asinini ana ptes eq̃les. Emplz G. ad idẽ
de hernia: ⁊ emplin de thio ⁊ emplin basilicon. Et de bo
nis ad hec est emplin de marchesita cũ armoniaco cũ de
super ponk donec per se cadat ⁊ alia q̃ in nro ãtidotario
diximus. Ex farmacijs vero eruptionẽ faciẽtibus in exi
turis ⁊ collectionibus apparẽtibus preter dicta supra in
sectiõe prima in apostẽatibus mãllaꝝ sunt q̃ illud agunt
attrahendo fortiter rubefaciẽdo ⁊ adurẽdo: ⁊ ex eis sunt
q̃ illud agunt intrinsecis q̃ supra in cura pleuresꝭ diximus
sectiõe prima: ⁊ ex eis sunt q̃ illud faciunt in extrinsecis ꝺ
quibus nũc sermo est ex quib⁹ q̃dam sunt simplicia q̃dã
cõposita ex simplicib⁹ sũt fermẽtũ spes gũoꝝ ⁊ ꝑpue gal
banũ ⁊ eufor. ⁊ arseni. nastur. yrtica squilla flamula caly
sinapis nuꝝ rãcida cãtarides cordũeni sal gẽma baurach
piretꝝ ⁊ stercora auiũ calaꝝ vt colũbi anatis ⁊ anse. accꝰ
pitris falconis tapsia: ⁊ silia ⁊ maciane ru. trite cũ corticibus suis vel herba alcãna cocte ⁊ emplate ⁊ ꝙposite sunt
q̃ ex his ꝙponũtur ⁊ cõficiuñ cum succo eoꝝ vel gũmis
dissolutis in eis vel cum melle vel cum stercore auiũ, p̃
dictaꝝ vel capitello idest lesiuio fortiꝰ: ⁊ color balneãtiuz
Et talia sunt ex rũpentibus ⁊ cũ exicãtibus sanẽ cũ eru
ptiõe volucrimus euitare. Et ex cõpositis erũpentib⁹ est
emplin q̃ fit. ℞. radi. narcisci bullãt cũ aq̃ ⁊ ol. ꝺ lilio ⁊
mel: deinde emplet. Rũpit. n. oẽm prauũ. Aliud fort⁹
sumãt cãtarides terãtur ⁊ ponañ sup oleum vetus ⁊ de
coquañ super prunas: donec totũ ꝙgelet: deinde terañ
cum melle anacardi ⁊ stercore colũbino ⁊ emplastetur.
¶ Emplin eruptum per Albo. Recipe medul. granorum
coti: nucis rancide fermenti caules ⁊ cepe decocti sinap.
⁊ simi columbini ⁊ fiat emplastum. Emplastum exiccãs
⁊ resoluens sanies sine erupt one. Recipe baurach sal.
armoniaci sinap: stercoris auiuz: arsenici: caly eorundem misceantur thus ⁊ gluten albotin: ⁊ mastix ⁊ agregetur, trita cum aceto ⁊ oleo antiquo. ¶ Linimẽtũ ad idẽ.
Recipe marchasite armoniaci: ana. ʒ. xij. farine fabarum
ʒ. vj. misceantur cum resina humida ⁊ liniantur super cu
tem ⁊ sanies donec cadat per se: oportet autem vt statz
ministreť: quoniã cito exiccatur. ¶ Linimẽtũ quo api
untur apostemata matura. ℞. liquores anacardi pias li
quide añ ptes equales sumãtur in cocleari ferreo cõmix
te terãtur donec fiant vnum de eo pone sup locũ q̃ vo
lueris apire: ⁊ dimitte p medium diẽ: q̃ si cũ pdictis nõ a
piaꝫ nec sanies exiccet oz vt aperiatur ⁊ incidatur ferro ⁊
modus est quẽ in membris singulis. Antilus magnus
cirugicus ⁊ expertus insinuauit dicens: si exitura fuit in
capite sectio eius sit sectio equalis: ⁊ sit cum radice nati
uitatis pilorum: nec sit transuersa, in eo vt cooperiantur
pili ⁊ nõ appeat cũ sanabiť ⁊ cũ est loc⁹ occultus: tũc ei⁹
aptio sit lata: ⁊ si accit in naso: tũc pforabimus cũ eqlem
sm q̃titatẽ est lõgitudis nasi: ⁊ si fuerit ꝑpe pforabimus

pforatiõe simili capiti lune noue ⁊ cõficiemus tortuosita
tem miserius: Si aũt accidat in mãdibulis secabimus eã
sectiõe eq̃li: qñ ꝓpositio huius loci nõ est eq̃lis sicut illõ
ex corporibus senũ ⁊ post aures vero pforabimus eaꝫ se
ctione eq̃li: qñ cõpõ huius loci est equalis: brachi vero
⁊ cubitos ⁊ manus ⁊ inguina oia pforabimus in lõgitu
dinẽ. Et si fuerit ꝑpe coxã pforabimus eã pforatiõe ro
tũda: ⁊ pforatio quidẽ rotũda est q̃ apprehẽdit cũ appre
hensione sua de lõgitudine corporis aliqd de latitudine
eius: qñ cũ locus ille nõ pforat rotũde possibile ẽ vt ag
gregẽtur in ea mãe: ⁊ fiant fistule: ⁊ simlr ẽt pforat qõ est
ꝑpe anũ ꝑ locũ hũiditat̃ q̃ aggregat in eo: ⁊ in latere
coste pforãtur apiendo in testiculis vero ⁊ virga eq̃liter.
Et sumus ꝓmpti semp vt consutum sit consequẽs figu
ram loci: quãto plus poterimus supra ipm. Cosse vero
⁊ adiutorũ secantur in lõgitudine: ⁊ obserua: vt non le
dãt neruos. Et dixit scias q pforatio diuersificat ꝑm lo
ca: ⁊ qñ est apud oculũ tunc pforatio sit lata similis situi
oculi. Aures vero nõ pforẽtur equalr ⁊ in brachijs crura
bus cossis ⁊ virga totũ eq̃liter fit in lõgitudie: ⁊ simlr in
lacertis ventris ⁊ dorso ⁊ in inguinibus ⁊ sub assellis pe
nes pforatiõeꝫ eã accipiẽteꝫ ex latitudine ẽt ne fiãt in ea si
nus qui fiat fistula. Et testiculis ⁊ virga eq̃liter in lõgitu
dine ⁊ latere ⁊ costis accipe in latitudine ne ẽt sit transuer
sus: qñ situs costaris est similit̃: ⁊ simlr caro q̃ est sup eas
Inquit qñ ꝓp situ carnis ⁊ villos lacertoꝝ: qñ non su
mus ꝓmpti nisi ad hoc vt pforemus nisi cũ imutatione
vt nõ ꝓueniat incisio: ⁊ sit locus incarnatiõis bonus ⁊ ñ
grossus. Et sit in oi dispõne ingeniũ tuum ne incidas ar
teriã: nꝫ venã magnã exiture aut neruũ aut villos lacerti
Et pforatio sit ꝑm magnitudinẽ exiture. ſ. si fuerit ꝓua ⁊
currit qõ in ea est ex loco vno seca eã in loco vno: ⁊ si fue
rit magna tũc pfora: deinde intromitte digitũ tuũ indicẽ
sinistrũ in ea: ⁊ pfora itez eã: vbi ꝓuenerit caput eius. de
inde intromitte ẽt in foramine fo: ⁊ ꝑm hoc donec ꝙcias
supeã: ⁊ si exiture fuerit locus sufficiẽs: ex quo sit possibi
le exire qõ est in ea pforabimus ipsaꝫ in loco illo ⁊ fuerit
rotũda aut fuerit ei si⁹. ne egrediat qõ in ea est ex ꝓforã
tiõe vna pforabimus ẽt eã in inferiori ꝑte sui in duobus
locis aut tribus ꝑm ꝙtitatẽ q̃ scis qoc̃ qõ aggregatur
ex ea currit in hora. Inquit vbi sit exitura cõuncturalis
aut mẽbꝝ nobile: aũt mẽbꝝ ꝓpinquũ ossi: aut pãniculo
sclinabimus in pforatiõe eius ante quã ꝙfirmet eius ma
turatio ne pus corrũpat aliqd de mẽbro illo: ⁊ multotiẽs
cuius pforat pforatione aliqua aut accidit de ea aliqd aut
post ponat sup eã eruptionẽ faciẽs vt sit ei ꝓfũdatio in
carnatia ⁊ ꝙglutinãtia ⁊ sigillãtia infra q̃rantur particla
tertia capitulo primo.

Caput.xij. de cancrena ⁊ estiomeno.

Cancrena ⁊ estiomenũ est cũ apostẽa sit pducens mẽbrũ in quo est ad corruptionẽ ⁊ mortificationẽ: tũc. n. corrũpit mẽbꝝ: cũ ad mortificationẽ pducit: tũc qz corruptũ erit cũ fuerit mortificatũ: corruptio. n. est mutatio de ente in nõ ens ⁊ viuere viuẽtibus est esse: vt Ari. dixit tũc dicet corrũpi vel corruptũ esse cũ imortificatiõis sit via vel iam mortificatũ existat cũqz in via corruptiõis existat: qz color ei⁹ in luuidũ vel viridẽ incipiat manifeste mutari miozatur eius sensus si sensibile sit ⁊ in principio sit talis corruptio ⁊ mutatio a flõne ꝓprie dicet cancrena. Cum vero ꝓcedit ⁊ destruat eius caro: ⁊ q̃ ipsum sequũtur ⁊ putrescat ⁊ corrodat vsqz ad os: dicitur aschachilos: cum vero putrefactio ꝑcesserit ⁊ puenerit ad corruptionem perfectaz vt iam sit mortificatum membruz: ⁊ color sit mutatus ad nigredinem ⁊ sensus eius totaliter sit destructus dicetur estiomenus. Et cã corruptionis ⁊ mortificatõnis ipsius mẽbri est destructio cõplexionis vel caliditatis naturalis ⁊ spiritus eius: ⁊ super acqsitio caliditatis ꝑter naturam. Cuius cã est duplex intrinseca ⁊ extrinseca: intrinseca ratiõe apostematis de quo est sermo ad pñs ẽ duplex. ſ. ex parte ipsius apostematis ⁊ ex parte erroris comissi ꝙ medicum in eius cura. Ex parte quidem apostematis triplici ter: vel quia sit magnum: ⁊ multe ⁊ grosse materie de genere flõmis: quare suffocat calorẽ naturalem ⁊ spirituz in membro oppilãdo vias trãsitus eius de principalibus ad ipsum ꝓhibeat illum venire ad eum: vl quia sit male materie putride putrelcẽtis: vel vlcerantis de genere herpetis vel venẽose de genere antracis vel ignis persici vl quia sit multo ⁊ magis simul de genere flegmonis erisipilati ⁊ formice vlceratiue cancri ⁊ lepre. Ex parte vero erroris medici in cura: licet ad extrinsecam causam pertineat multipliciter vel quia in principio fortiora apocrustica ministrauit: ⁊ frigidiora quã oportuit: ⁊ diuti⁹ q̃re caliditatem naturalez ⁊ spiritũ extinxit in illo vt supra in generali capitulo dictũ: vel qz effuderit oleũ in vlcerib⁹ ꝓfundis q̃re fordidat caro ⁊ putrefit: vel qz putrefactiua ⁊ saniatiua fortia diutius ministrauerit: nec non ⁊ saniez in membro diutius permanserit corrosi: vel quia corrosiua imposuerit vel ipsum ideo vlceratum. Causa vo corrosionis carnis male addite: ⁊ diu permisserit vel pl⁹ q̃ oz aut absqz cã: vt qz voluerit dolorem in membro augere cã exturpationis pecunie q̃ qñ medici irrationabiliter agunt ⁊ vltra statutum eis ꝑcium plus exigat vl qz ligatura magis strictam quã oportuerit fecerit ꝓprie cũ stelet quare oppilatis viis ꝓhibet calor ⁊ spũs trãsire ad mẽbꝝ. Cã exterior est friditas aeris cõplẽs: incisio vel percussio casus morsus venenosorum animaliũ vinũ sumptuz caliduz: vel sua ꝓprietate corrũpens cũ auxilia ꝓpria non fuerint mistrata: ⁊ hec oia sunt manifesta. Cura cancrene ⁊ estiomeni iam dictum est in ꝑcedẽti capitulo q̃liter ꝓhibeatur apostema ⁊ corruptio mẽbri ne fiat: nũc dicere volumus qualiter cum acciderit sit curanda. Sciẽduz aũt q cancrene in principio est cura possibilis. cum vero processerit: vt perũciat ad sachachilos non certa est spes salutis declinat enim plus ad corruptionem vel mortem quam ad vitam G. vero exemplificauit in corruptione sanguinis loquens in vino quod corrumpitur. d. cũ ergo sanguini corruptio contingit. Idez fit quod in vino solet fieri quia cum vinuz in acetum solet mutari: ⁊ ꝑfectum acetum peruenerit nõ potest in vinum amplius redigi: q si paꝫ mutet: ⁊ nõ ad acredinem ducat ꝓximũ ad naturam vini vertet. Idem in corruptiõe sanguinis ⁊ membri est intelligere. Cura vero oẽm eius comprehendens dispõnem est. v. res. ¶ Prima est putrefactionẽ prohibens. Secunda est putrefactum abscindens. Tertia est prohibens ne putrefactio spargat ulterius. Quarta est corrigens accidentia. Quinta est regimen. ¶ Prima completur hoc modo: qz cum videbis colorez mẽbrũ

apostemati: ⁊ ꝓprie in apostemate flegmonico magno alterari ⁊ ꝑmutari ad liuidum: qz in via putrefactiõis: ⁊ corrosionis existat: tũc oꝫ vt ſubuenias cũ eo quod a ꝓprietate: ⁊ complexione admũte ꝓhibeat eius putrefactionem qualis est bol. ar. terra ſigillata cum aceto lita ſuper ipſum. Si vero illud non ſufficit nõ inuenies excuſationem quin facias ſcalpelationem profundam diuerſoꝝ modoꝝ in locis vel ponas ſanguiſugas: ⁊ flõmes vẽas ꝓximas ei ꝙas vt euõak oĩs ſan. cum cautela malus qui circũdat locũ ⁊ ponak ſup locũ ipſuꝫ ſcalpela tũ qz ꝓhibeat putrefactionẽ ex his q̃ dicta ſunt ſup linita vel de ỹrijs in ꝙplonẽ in ea ĩ qbus est ꝓfundatio fortior ſicut farina ordei cũ ſirupo acetoſo ꝑmixta aut cũ farina fabaꝝ ⁊ ꝓprie ꝑmixta cũ ſale. Et de his q̃ ſup liniũtur est aſe. ſeis vrtice ⁊ ſuccus ſolioꝝ acori vt de vno quoꝝ ſit ps. j. floris ers. p. 5. kanĩ cũ aq̃ donec fiãt ſz ſpiſſitudinẽ mell' de quo liniak manus in circuitu eius attẽdens mẽte ad corpus laborantis in talibus auxilijs miſtrandis vt fortẽ ⁊ duro vt ruſtico fortia miſtres: debili vero ⁊ molli vt puero ⁊ mulieri ⁊ viro coloris al. ⁊ moll' carnis mollia miſtrabis. Et de medis ꝓhibẽtibus corroſionẽ est vt ſumak floris eris mell' ⁊ aluinis ana ptes eq̃les ⁊ liniãtur cũ eis: ꝓhibet. n. eas ⁊ facit cadere qđ putrefactũ est: ⁊ ſ. uari id qđ ſequit ipm. Si aũt ptrãſeat diſpõ diſponeꝝ a poſtematis ⁊ diſponẽ corporis eius vl' coloris: ⁊ incipiat deuẽire ĩ mollitiẽ mẽbꝝ ⁊ hũectet parũp tunc hec est inceptio eius in putrefactiõe: q̃re oꝫ vt puluerizet ſup ipm ariſtolo. ro. ⁊ gall. añ eq̃lis ptis: ⁊ exiccẽtur ẽt dragãti: ⁊ colcotar ſũt bõa: ⁊ ꝓprie cũ ace. ⁊ ſolijs nũc. ipm calcantũ rn. puluerizatũ ſolũ ⁊ ſil' cucũer aſi. ⁊ ſuccuſ eiꝰ epithimatis. Secũda res ꝙplet qz ſi ps carnis incipit corrũpi: vt iã ꝓuenerit ad ſchachilos incide eaꝫ aut fac eã cadere cũ trociſcis de arſenico: aut de calcãto q̃ ſunt fortiores illis. Cũqz feceris cadere carnẽ fac currere cũ butiro: vel alijs q̃ infra duce xp̃o dicemus ponẽdo deſup: deide fac cadere eſcarã ⁊ nõ ceſſes võec pucias ad carnẽ ſuã: ⁊ cuꝫ mẽbꝝ totũ: q̃ſi putrefactũ est vt ſit factũ eſtiomenuꝫ: oꝫ qz incidak ne corruptio trãſeat ad vicinũ. Jnqt. n. B. qz tãgit a putrido putrefit. Cũqz ĩcideris illud vel ptem eius oꝫ vt exerceas rẽ tertiã ꝓhibẽdo ne ſpgak adhuc putrefactio ⁊ corruptio. Cõplek. n. cũ cauterizatiõe ptis vl' mẽbri remanẽtis cũ igne: aut cuꝫ farmatijs cauſticiſ ⁊ ad urentibus: ⁊ ꝓprie in mẽbris facile ſuſcipiẽtibus putrefactionẽ pp ſuã caliditatẽ: ⁊ qz ſuꝑfluitates calide approximẽtur eis vt teſticulus: ⁊ anus: efficit. n. cauterizatio inuamẽtuꝫ qđ Elbo. oñdit cũ inqt. Cauterizatio est medicamẽ valde vtile ad reſolueñduꝫ materias corruptas in mẽbro reptas ⁊ ad ꝓhibẽdũ ne corruptio ſpgat: ⁊ ad cõfortãdũ mẽbꝝ cuius ꝙplonẽ volumus rectificare ⁊ ad reſtringẽduꝫ ſan. fluxũ: quibus hic oĩbus indigemus. Cũ ĝ cauterizatiõe ſit eſcara facta in loco oꝫ vt ſic agas qđ eſcara cadat cito: ꝙplebis aũt illud miſtrãdo ⁊ deſup ponẽdo panẽ: cũ idromelle coctũ: aut cũ farina ordei vel cum eo miſcere fermẽtũ: ⁊ quecũqz ad ſuppurationẽ ſũt aptiſſima idonea ſibi ad deciſionẽ aduſtionũ: ⁊ panis ex apio tritus ⁊ baſilicõ tritũ corrũpit ⁊ ſedat uſtiones ab humidis. Et ex ſimplicibus est ireos radix cũ melle vel panici farina vel ariſtol. vel acorus in duris corporibus ĩ mollib⁹ vero ſufficit butirũ vel oroboꝝ farina faſia cũ melle. Cũqz ceciderit vſtiones ⁊ eſcare: carnoſẽtur ⁊ ꝙglutinẽtur finaliꝫ de quib⁹ dicẽtur in ſequẽti ꝑticula ſi deus ãnuat. Accidẽtiũ vero correctio est vt cũ magnificari appareat poſtẽa in circuitu putrefacti tũc corrigaſ: ⁊ ſuccurraſ cũ empl'o ex ſanich ordei cũ ſucco uſqz ad al. vez nõ approximeſ ſupra ptẽ putrefactã: ſz in circuitu eius vt ab illa repellat. Regimẽ vero est vt regaſ cũ frigidis ⁊ ſiccis ⁊ alijs ꝓhibẽtibus putrefactionẽ q̃lia ſũt acetoſa: ⁊ acetũ ſalita ⁊ amara cũ ex eis fiãt pillule ⁊ ſummãtur quolz die ex eis. iij. cũ his q̃ mũdificãt a ꝓprietate vt est ciamomum ẋiloaloes: ⁊ ſimilia.

¶ Ca. xiiij. õ mozo ⁊ medicinis eius.

MOzẽ poſtẽa molle ex carne addita accidẽs in carne rara ⁊ plẽ in ea q̃ est in ano vulua ⁊ capite virge: ⁊ q̃nqz est effundẽs hũiditatem rubeã ad mõz aquoſi ⁊ q̃nqz est ſaluum ⁊ q̃nqz est malignũ: ⁊ doloroſum: ⁊ cura ſalui est cũ aſpſiõe pueris corticũ ĝnati acetoſi. Eius vero qđ est malignum curatio eius est cũ ſedãtibus doloꝛẽ ex corroſiuis ſarmacis: deide cõglutinoſis. Et decoctio ficus: ⁊ ꝓprie aliuꝫ ꝙfert ei ⁊ fel aſini ſilueſtris eradicat ipſum.

¶ Sequit ſumma ſecũda ꝑticule ſecunde ſectionis ſecũde: ⁊ est de medicinis apoſtematum colericoꝝ ⁊ mixtoꝝ ⁊ ceteꝛa.

Equitur ſumma ſecunda particule ſecunde q̃ ẽ õ medicinis apoſtematuꝫ coleri corum ⁊ mixtorum continuens capitula quatuoꝛ.

Ca. primum de eriſipila.

Ca. ſecundum de formica.

Cap. tertium de herpete.

¶ Capitulum quartum de felone eriſipil. ⁊ alijs ex ſanguine cõmixtis. ⁊ colera.

¶ Capitulum primum de eriſipila.

Eriſipila eſt poſtẽa colericũ ex colera ẋacta naliter ſe hñte extracta de corpoꝛe in epate ⁊ ciſti fell' ad cutẽ ibiqz collecta pp groſſiciez ⁊ multitudinẽ ac dẽpſitatẽ cutis quare in tũo rez eleuak ⁊ ſup caleſcit in flõnis mõz gñit. n. ei ⁊ dãt ab ipſo: cõuenit quidẽ in tũoꝛe ⁊ caliditate vtrobiqz. n. tũoꝛ ⁊ caloꝛ est dãnt aũt ab ipſo inquãto ipſoꝝ: nã in flõne tumoꝛ: maioꝛ ẽ: caloꝛ vo mioꝛ i eriſipila vo tũoꝛ: mioꝛ ⁊ caloꝛ: maioꝛ ſiue acutioꝛ: ⁊ dãnt: ⁊ i mã qz i flõne mã ſãguis est in eriſipila vero colera in loco ẽt: nã in flõne ſanguis mã in ſubcutaneis partibus est vt i carne ⁊ muſcul' vl' eriſipilla vero colera in cute est collecta calida. n. ⁊ ſubtilis ẽ cũ gſtictia ãre ipulſa: mouek de ſui nã ad ptes circũferẽtiales corporis apte ⁊ ptrãſicẽs carnes ⁊ raras particulas corporis deuenit ad vltimã cutẽ quã cũ nõ poſſit ptrãſire ſcãm dẽpſaz vel qz gſticiẽ aliq̃ acqſiuit colligik in ea: ⁊ fak apoſtẽa. Si. n. ſbtilis eẽt ⁊ cutẽ rara: vt i corpoꝛe nãlit ſe hñte exiſtit ptrãſiret vtiqz ipaz ⁊ ꝙſpirãdo ſenſibiliẽ effleret de corpoꝛe vel ſẽſibiliẽ cũ ſudoꝛe q̃nadmõz ſz vnã q̃qz die videꝰ ⁊ ꝑpe i balneatoꝝ abſterſiſ ſudoꝛib⁹ coloꝛ flauꝰ appet q̃lis colere ẽ. Differũt quoqz i accẽtibus vt in coloꝛe cutẽ ⁊ leſione eiꝰ ⁊ pulſu i flõne. n. coloꝛ cutis rubeus

est ⁊ cutis de se illesa cum pulsu: in erisipila vero flauus vel mixtus ex flauo ⁊ xācto siue pulsu vel cū munor: ⁊ p dem cum ipsa colera dimisit mēbꝝ qō est sup eam cutez excoriatur ⁊ tpe ad pfundum vadit ⁊ vlcerat totam cutem vsqz ad suppositam carnem: vt hec tota dispō erisipile varieť duplicem hñs differētiaz seu spēz qz vel sine vlcere vel cum vlcere fiens: pamam .S. herpetem noia unt fam herbestiomenum vt unuit ad glauconem: lz vi deanť ex dicto capitulo q cuz vlcere sit ⁊ aschachilos itez pulsus est sinthōa magis flōnis: ⁊ .n. m pfunduz fit vbi arteria fit erisipila vero in cute vbi arteria nō est licet ipsam orificium ramusculoꝝ eius attingat. Erisipilla quo qz iudicia hēt ex loco in quo incipit. Si .n. incipiat a lepo re nasi ⁊ ē plm augumētať ⁊ expādit in facie tota ⁊ caꝑ ⁊ est minus maluz: ⁊ qñqz incipit a strictura ossis ⁊ sub cu te ⁊ est maius malum. Ex quib⁹ cāe ⁊ signa erisipille sūt mānfesta. Cura ei⁹ ē. iiii. res absciso añcedēť cāe cūo cāe influxe ⁊ incuneate in poris cutis correctio accidentium ⁊ reguminis ordinatio in similitudinem flōnis. Quēad modum .n. flōni erisipilla ꝙuenit: ⁊ differt eodem mō in cura cōuenit ei: ⁊ differt. Conuenit quidem in euātione ⁊ infrigidatione eo quam vtrobiqz tumor in cā est. Dif fert vero in quātitate euātiōis ⁊ infrigidatiōis sicut in qꝑ to dicebāt tumoris ⁊ caloris: in flōe .n. qz tūor supat calo rem intētio quoqz cūandi ꝑualebit intētiōi infrigidādi. In erisipilla vero infrigidādi intētio supabit cūandi in tētionē: ⁊ qz mā influēs ⁊ añs in erisipilla erat colera pu ra i flōne san. purus vel paꝝ mixtus erit totius cūo in e risipilla colere quēadmōz in flōne totius cūo san. Com plebitur aūt colagogo aliquo sicut in flōne cūo san. floia Et si quidā pauca si passio sufficiet clistere cū cūo: nō. n. cōuenit in tali flōmia. Cū .n. san. sit frenū coloze vbi non suphabūdat: si cūetur colera fiet effrenis: vñ .S. ifelices ex colera nō sunt flebothomādi q si colera suphabūdet ꝑmittēda est floia sz nō miozatiua. Eu ātio vero aposte matis seu ptis erisipillate: duplicate cōplet: primo p apo erustica ⁊ repellēta ad pticulas alias: secūdo p diaforeti ca: ⁊ qz nō quātitate cōtristat pticulam: ⁊ a magnitudine deficere facit ab eo qō fm nāz vt flegmon: sed qlitate: ⁊ i flatione magis infrigidantibus repcussiuis apocrusticis fortioribus indigebiť quā flō. Et quidem talibus: nō pi culosum est vti cum repellāt de ignobilibus exteriozibus ad interioza nobilia nisi totius euātio ꝑcessisz quēadmo dum ⁊ inflōne nec quoqz sine ea repulsio mē bono mo do fieri possz p illa ad circūadiacētes pticulas: ⁊ totū cor pus nec difforelis ēt. Inquit .n. .S. plenum existēs cor pus nō recipit qō impellik: ⁊ si aggressi fuerimus trahe mus p calorē amplius in ptē quā diaforesim faciamus ad hec vtraqz cōplēda ⁊ cuitadū piculuz repulsiōis ad pn cipalia: ⁊ ad cōplēdam opationem repcussionū: ⁊ diafo reticorum quoqz approximādoꝝ pticule ad euātionem cause cōiuncte apostēatis incuneate in ea ꝑmittēdum ē in erisipilla colegiogum ad euōnem totius sicut ⁊ flōmia in flatione: deinde ad euōnem ptis accidere: ⁊ colere i cute collecte. Et primo cū repcussiuis āphorizibus ⁊ fortioriꝫ que in flōne diximus. Qualia sūt lactuce sempuine por tulace lēticule aq̄ mucilagines psilij iusqam⁹: ⁊ ꝟga pa. empsata: ⁊ similia ⁊ cū sōstātiā accepta vel cū suc. caꝝ sup posita ⁊ aq̄ frigida infusa quā hyp. in affo. mendauit in tō vulnerata: ⁊ tam diu: donec trāsmutatio fiat caloris:

cert: ssime .n. inuenies erisipilas curatas cum talibus re pellūt .n. qō influit ⁊ erisipile cā sit ⁊ sil' inflāmatione ex tinguūt ⁊ sedāt doloꝛem pticule q trahēdo influxionem colere adiuuat vt erisipille p̄stet augumētuz ⁊ sic erisipi lam ꝓhibeāt. Et quoqz qō in pucula cōtineť: etiam cuz appꝛopinquātes expellāt pticulas pp ipsius subtilitatez curatam: iam facte erisipille auxilia exisit. Secūdo si ali quid in parte adhuc remāserit sua grossicie repelli nō va lens expedit qñ feruoꝛ iam eius abierit ad diaforetica de uenire: auxilia: qualia sunt temperata in caliditate ⁊ hūi ditate ⁊ mediane ⁊ cataplasmate eis vel calida oꝛdeacea saria ⁊ croco: vel cōdro vel alio adhuc .n. fm vtrūqz mōz cōferūt sicut p̄dicta nā in eo q sedāt doloꝛē ⁊ ēt calitatez remittūt augumētatiōe erisipille fieri ꝓhibēt inquātum vero q iam influxū resoluūt sanank q iā erisipille factuz est sicut p̄missio sūt simul ⁊ cura expedit ad sanatōnē ei⁹ ꝓcedere i erisipilla .n. sanies mala ē vt ypo. dixit. Coꝛrectio vero accidētiū .s. doloꝛis ⁊ inflāmatōnis ex p̄dictis ē nota: vlceratiōis vero ipsius coꝛriges p̄scarificās empla strādo oꝛdeaceā farinā: deinde ip̄m ⁊ excoꝛiatiōe cū vn guēto al. de ceruſa qō in nr̄o antidotario dictū ē: ⁊ ē vn guētum sericinū. Regis oꝛdinatio est vt cōuertať regiñ in oibus rebus nō nālibus ad frigidū ⁊ humidū q̄ supza in cura febrium nota ē. ¶ Medicina abo. ad excoꝛiationē erisipille scoꝛia plūbi in vino pōtico bulliat cū sicle foliſ ⁊ cum eo euapoꝛetur: deinde cuť cum eo in quo est re solutio fortis cum infrigidatōne q̄le est. ℞. lane veteris aduste nō lote. ʒ. ꝟ. scoꝛie ferri plūbi ana. ʒ. ix. sepi capni vetis abluti cū aq̄. ʒ. ꝟ. olei mirti. ʒ. v. ⁊ vtať. Aliō lēitiuum leuissillo. ℞. scoꝛie plūbi. ʒ. ꝟ. succi sicie. ʒ. ij. olei ⁊ cere quod sufficit.

¶ La. secundum de formica.

Formica est apostēa cutis colericuz ex colera aduſta puuz incipiēs sicut pustula vna vl' pl'res cū pūctiōe ad mōz punctiōis formice: q̄re dictū est formica: deinde sit apostēa puuum ⁊ ambulat paulatim: ⁊ qñqz coꝛrodit ⁊ vlcerat ꝓp groſsiciem colere: ⁊ fit vlcus putridū: ⁊ qñqz ſſoluiť cū ē sub tile: ⁊ est vesicās tiñ sepans ⁊ excoꝛiās: ⁊ quedā eius ē mi liaris eo q̄ hēt pustulas plr̄es ⁊ puas siles milij: ⁊ ē spēs formice sig̃ qđē sē fo. q ē q̄ incipit sic pustula ⁊ ei⁹ cēntia est rotunda ⁊ dispō sic auduisti ⁊ colo: eius est ad citri nitatē declinis cū inflāmatiōe grādi hñs radicē latā ide est q noiať miliaris. Cura formice cōsistit in illis in qb⁹ ꝙsisti: cura erisipille .s. in cuōmbus totius ⁊ ptis: cū altra tiōe ⁊ infridatiōe ⁊ reliqs vez oz q colegogū ei⁹ in cuā tiōe vli sit ex educēcubus colerā aduſtā q̄lis ē aq̄ calei cū foliculis sene ⁊ fumoterre ⁊ silibus ⁊ cū additiōe scamo nee si expediat: deinde mistrabis sup apostēa infrigidan tia q̄ sunt dicta in erisipila nisi fuerit coꝛrosiua qñ tunc humida: lz sint frigida nocent: ⁊ sil' diaforetica q̄re oz vt mīnistrētur ea in quib⁹ est stipticitas cū frigiditate ⁊ cali ditate pua: vt est rubus lingua canis solatꝝ lēres planta go ⁊ silia q̄ dicta sūt s in cura carbūculi ⁊ carbonis: ante enim purgationem p̄dictam si incipias infrigidare retic bis māz ⁊ maxime si stiptica sint frigida: q̄re coꝛrosio p⁹ coꝛrosionem non cessabit augeri. Et post predicta mīn strabis sauich oꝛdei ⁊ coꝛticem granati ⁊ ramos vitis cū vero terminetur coꝛrosio super eam miscebis cum istis

infrigidatiuis aliqd mell. aut farine thuris cum acc. ⁊ aq: currit ex ligno vitis hūido cū aduriť: ⁊ sterc⁹ ouinuz cū acc. ⁊ fic⁹ cū assungia porcina suppositā nō finit eā dilatari. Cū ḡ appet corrosio et vlceratio tūc admistra trocisci ādoron cū vino stiptico aut aceto ꝑmixto cuz succo cucūcris asinini ⁊ sal ⁊ fel irci: ⁊ rutā cū thure ⁊ pip nigrū cū vrina pueri. G. aūt ꝙciens eē dixit vt sumatur aliquid sicut est bucha extrēitatis pēne aut alia res cuius extremitas sit acuta q̄ possibile sit deglutire formicā ōi de penetret foricā in circuitu eius vsqz ad ꝓfundū cum acuitate sua: deide eradicet cum ea formica ex radice sua. Illius aūt formice: q̄ pura est cura ⁊ destructio est cū in tromissiōe i balneū mlte aq̄ q̄n nocet ei aer: deinde egr diať velociť ⁊ vngať cū oleo ro. ⁊ aq̄ ro. Eius quoqz q̄ ē miliaris similis est huic: vex cuz eius caustico sine colagogo fit virtus farmaci educētis flegma sicut turbit ⁊ educētis mliaz sicut epithimū ⁊ similia q̄n necesse est illic ⁊ melāconiā ⁊ fla colere eē mixta ꝓp grossitiē eius. deinde sumanť galle ⁊ fructus tamarisci ⁊ corticū ḡnati ⁊ boliar. ana ⁊ aggregeť oia cū acc. ⁊ aq̄ ro. mixta tali mixtione ne mordeāt ⁊ liniant desup cū pēna ⁊ lac dulce vehemēter ē ꝙnientes huic egritudini. Cū qz trāsit principiuz tūc cureť cū medis ex capite piscis adusto cuz vino pōti co: ⁊ fortius illo est q̄n exiccatio vltia necessaria est ⁊ sumātur folia albegdoroqi ⁊ ponātur in eis calidis: ⁊ mistrētur. Et fortius hoc est: vt sumať flos eris ⁊ sulfur citrinū adustū: ⁊ fiat ex eis limentū cū vino: aut aq̄ vitis ꝑ dicta: ag. olibanū cū aceto ⁊ oleo mixtum ⁊ litū in principio formice aufert eam.

¶ Capitulum tertiū de herpete.

Capitulū de herpete ꝓpositū ptractare ex capitulo herisipille notū est. Quod. n. ypo. erisipilla noiant Ga. vo herpetē dixit: dixit. n. ad glauconē sicut colera vero xācta: cū quidē sui ipsius nāz suās cū san. vbicūqz ferať corporis ictericia passio noiata sit sola aūt extracta: ⁊ fz aliquā pticulaz stante herpes noiať. Si quedā deniqz grossa fuerit totaz vlcerat vsqz ad suppositā carnē cutē ⁊ vocat hos ipo. herpetes estiomenos. Si vero subtilio: fuerit eā vero q̄ i superficie solā quasi supuexerit ⁊ huius gñis adustē nūcupationē ⁊ sine additiōe herpes noiať hoc aūt nihil aliō ē q̄ erisipilla vlcerata ⁊ tū vlcerata vt ex dēis pz ⁊ ex cura ei⁹ q̄ tibi posuit Galien⁹.

¶ Ca. quartum de flegmone.

Si vero ex san. ⁊ xācta cola sm nāz se hntib⁹ mixtū fuerit reuma aut nō in solā cutē effundit: sz ēt suppositā carnē tāgat nō flegmonuz erisipilla solū fit: sz quedā mixta dispō ex flōne: ⁊ erisipilla siml cūqz supet mixtiōe san. cola flegmon erisipilleos diceť ⁊ sinthomata dñabunť flōnis. Si vero cola dñeť erisipila flōides nūcupať hūoris ꝑdominātis ꝑ posito semp noie substātiuo: ⁊ sinthōata cole dñanť. Si vero neuť ob ineat ꝑdñuz sz eq̄les appareāt flegmō ⁊ erisipilla mixta dicētur ⁊ sinthōata erunt ꝓfusa ⁊ pmixta: nā calidio: mlti flegmōe ⁊ flauio: ē videre nec adeo vt erisipille ꝙnientes est: ⁊ si tetigerit facile subdecurrit san. ⁊ rursus fugfluit subtilis siml ⁊ rubeus certe apparēs non tñ est doloro⁹us siml hic flegmōi sm vllā spēm flegmonis nis nz ēt pulsationē: nz ꝓssionē nz tinsiōez simile infert sz est quedā in eo valde molestatio tpata. Eodē mō ꝑmixta eē reumata possibile ē ex cola xācta ⁊ flegmate ⁊ erisipilla vndimie cōmisceri ⁊ molā erisipillā noiari: ⁊ si qui dē ꝓp frz supfluū sclirotizata pticula fuerit dura nūcupatur erisipilla. Cura ostēsio curatiōis in talibus sibi inuicē coplicatis erit cōposita quod vse i causis morbis ⁊ sinthōatibus semp est ⁊ supra in febribus memimus faciendū hētur aūt ex cura simpliciū vt ibi est dēm. Et si quidē incēples imixtiōe fuerit apparentes san. ⁊ colera primo ad euātionē totius ⁊ aī cedētis cause ⁊ dñante san. ꝑmitteť flebotōia colegogū vo aut flegmagogū sequeť ecōtra vero ꝑmitteť colagogū vel flegmagogū seq̄tur flōia. Eq̄liter vero apparētibus ꝑmittēda tū flōia sequeť colegogu vel flegmagogū: neq̄nte vero patiēte tolare flobiam ꝓp timorē vel suspicionē vel ꝓp aliā cām ꝑmittere poteris colegogū: eq̄le supius in febribus dictū est leue: qō lenē do vel lubricādo educat colam absqz cōmotiōe san. ⁊ turbatiōe absqz molestia. Inquit. n. in epidimijs ypo. cū autem minutio necessaria fuerit ⁊ vētris solutio a forti medicina incipe nō debemus nec a minutōe forti. Si. n. medicina sit necessaria fortis: vt eleborus ⁊ violēte medicie vt q: hūores vel melācolici cum san. mixti sint: ⁊ ꝑmittať ebulitionē in san. ⁊ turbatiōez ducz ac in nām: molestiaz quare san. ifl ꝓmabit ⁊ ad inturbationē mouebit si quoqz fortis minutio ꝑmittať viscositatē ⁊ grossiciē augumentabis i eis vel si colerici sint hūores reddet effrenes. Ad hec aūt oia ptincularia euitāda ad sūmū in tali necessitate est opādū cū leuibus minutiōibus medicis. Ad diuersantibus. n. ꝓdictis hūoribus in se inuicē ⁊ cōia eoz neutrū possibile ē sibi multū excedere eā q̄ sm nāz est moderantia vt ⁊ forti minutiōe: vel solōe sit op⁹: ⁊ maxime si cum san. colera sit excrescēs. Si ḡ hūores fuerint equales leuis minutio ꝑmittať: ⁊ si postea aliquid habūdauerit medicina soluať. Quod si equales nō fuerit in primis supdominās cū leui medicina soluať dōec equenť. postea minuanť sed si quidē leuis medicina nō sufficiat vt q: hūores grossi ⁊ viscosi sint valde ⁊ in remotis positi ptib⁹: ⁊ ꝓfundis ex aliquo regimine distinctiz mltiplicata a sanguine ꝑmittenda erit solutio leuis ⁊ minoratiua cum reiteratione cum inuamētum auferatur absqz nocumēto ꝓdicto violēta vero medicina nocumētum predictum faciet qō est maius inuamēto si qō inducet. Secūdo ad euacuatiōem pticularem apostematis ⁊ cāe aggregate in eo oz accidere: ⁊ primo cum repcussiuis frigidis fortioribus si erisipilleos fuerit flegmon quam in solo flegmōe sm plus ⁊ min⁹ vel mediocriter. put colere diuersa mixtio exigebat: nec tū fortioribus sicut in erisipilla certa prouocabūt. n. in tali dispōne cutem pticule in nigredinē vt limoxē: ⁊ in sclirosim apostēa adeo q: calastica ⁊ cataplasmata: salutē minime pficiunt quare rōnabilius ē vt a fortioribus paz vtaris ⁊ paus ab infrigidatiōe cessēs q̄ repcussaz pticulā p⁹occupet: ⁊ nigredo coloris innato infrigidato in ea. Cessante vero ebulitiōe cataplasmare oz pticulā cū ordei polline. i. farina ordei ⁊ leminis limi ⁊ anesi ⁊ fenugreci. Et si vndimie mixta fuerit erisipilla vt vndimiosa seu mollis dicatur ministranda erunt in principio apocrustica: minus frigida: magis vero stiptica ⁊ remissa ⁊ magis calida ⁊ stiptica q̄lis ē dictis ō ⁊ dicendis in cura vndimie scies cōponere. Ꝫ vero ad correctionem

accidẽtium ⁊ si ex supfluitate infrigidatiõis liuor vel nigredo in particula apparuerit fometabis cum aq̃ marina vel dulci calida aq̃ decoctiõis cãomille absinthij ⁊ reliquoꝝ 2fortare hñtium calorẽ in mẽbro. Et deide si expediat scarificabis: deinde cataplasmabis luto sigillato ⁊ armeno cum aceto ⁊ calida aq̃ vt supra pluries dictuꝫ est supcalefactionem. n. ex talꝫ dispõne pticula infrigidare expedit nõ calefacere nõ tñ ex repercussiuoꝝ supflua apprximatione fuerit in dispõnẽ cõtrariam pmutata q̃ liuor ei superacquisitus vel nigredo declarat. ¶Regimẽ inter illa medium obtinebit equale inter extrema vel ad vnũ eoꝝ vel ad aliud declinãdum.

¶Incipit summa tertia particule secũde sectionis secũde de medicinis apo. flegmaticorum ⁊ eorum que illius generis illa sequuntur.

¶Equitur summa tertie pticule secũdẽ sectiõis secũde q̃ est de medicinis apostematum flegmaticoꝝ ⁊ illoꝝ q̃ illoꝝ generis sunt ⁊ illa sequuntur continens capitula nouem.

¶Capitulum primuꝫ de vndimia ⁊ cẽ apa sliciuꝫ molle

¶Ca.ij. de scliro ⁊ est apa sclirosticum duꝝ.

¶Ca.iij. de scliro splenis.

¶Ca.iiij. õ scliro epatis.

¶Ca.v. de glandulis ⁊ earum que illius generis sunt ⁊ pustulis glandulosis.

¶Capitulum.vj. de nodis.

¶Ca.vij. de apostẽate vẽtoso q̃ inflatio dicitur.

¶Ca.viij. de apostemate aquoso.

¶Capitulum nonum de dubelati frigidis cõprehẽdẽtibꝰ humores muscosos gipseos ⁊ lapideos ⁊ capillares ⁊ arenosos ⁊ alios.

¶Ca.j. de vndimia ⁊ est apa flegmaticũ molle.

¶Vndimia est tumor flegmaticus albus mollis: frigidus ⁊ indolorosus. Est aũt vnus q̃ i idropicoꝝ ⁊ ptisicoꝝ pedibus accidere sepe solet totius corporis cacochimia ⁊ cõplexiõe facta ⁊ hec talis in corporibus tumor nõ apostema fit de quo hic loquimur: fꝫ quoddaꝫ sinthõa 2ñs egritudines dictas qui dictus est cacesia alius dictus est tumor apostemosus p se veniẽs ⁊ morbus exñs dictus vndimia: ⁊ est apostẽa lapsum. Cã cuius duplex est interior ⁊ exterior: interior vndimiosi apostẽatis est supfluus flegmatici humoris in pticulã aliquã ex extrẽitatibus corporis: vt neruos pãniculos ⁊ iuncturas penes eius diuersitatẽ variatur: ⁊ quãto grossior hũor: est tãto ad duriciẽ ⁊ frigus est magis decliue: ꝫ ab apostẽatibus mlicis differat pp paucitatẽ duriciei ⁊ obfuscatiõis. Cã vero vndimiosi dispõnis ⁊ cacesie q̃ ullaꝝ egritudinum est sinthõa plm est vapor flegmaticus elenatus ab ea ⁊ nutritiuis mẽbris ⁊ q̃to est subtilior ⁊ magis macida mã mollificatio eiꝰ ẽ vehemẽtior: ac impressio digitoꝝ cum penetratiõe facilior. Cã vero exterior est pcussio casus: ⁊ similia attrahentia ad locũ flegma. i. illud sit paruꝫ ⁊ tũc nõ enãtur a dolore eꝝ quibus signa distinctiuã vniuscuiusq̃ sunt manifesta. Cura illa vero q̃ sinthõa est nullã pcipuã curationeꝫ hꝫ cũ dependeat eius cura ex cura illoꝝ. Eius tñ tumor si supercrescat ꝫ in prima sectiõe sit dicta cum de medicinis egritudinũ loq̃bamur: hic cũ breuitate dicat: fit aũt fricatõ ne sola pyrodiũ ac q̃ñ p oleũ ⁊ sal vel salis cum oxirodio. Cura vero vndimie q̃ est apostẽa de q̃ pñs ei: fimo est ãtuor res prima est absciso antecedẽtis cãe fa est curatio apostẽatis seu cuãtio q̃ucte cãe collecte i eo: tertia est regimen ⁊ est abscidẽs cãm pmittiã: quarta est accidentiũ correctio. ¶Primã 2plẽt cuãtio flegmatis ⁊ rectificatio male 2plonis frigide ⁊ hũide ac cõfortatio mẽbroꝝ nutrimẽtoꝝ ⁊ digestiõis ipsoꝝ: ⁊ illud fit cũ enematibꝰ acribus vomitibus ⁊ farmacijs flegmagogis q̃ nota sũt ⁊ simplicia ⁊ cõposita: ⁊ cum sirupis ⁊ confectiõibus: ⁊ alijs antidotis rectificãtibus ⁊ 2fortãtibus ex electuarijs ceratarijs: ⁊ emplis seriosim enarratis in antido. nostro: hec. n. vtriq̃ vndimie sunt cõia. Secũdã rẽ 2plẽt repercussio in pncipio fiẽte apostemate cum eo qõ aggregat exiccationẽ ⁊ stipticitatẽ resolutõe q̃le est spõgia noua vl antiq̃ aut pecia duplicata stupa vel filtrũ bñ abluta cum aq̃ madefacta modicũ aceti hñte facit qñq̃. u. huiusmõi sistere passionẽ ⁊ memithe solũ vel cũ quibusdã exiccantibus calidis: ⁊ succus mirte est bonus. Et ꝑprie cum ex eo cõficiãtur medicine post. Si vero sist ere nõ fecerit ꝫ augeaꝫ plus de aceto fm 2plonẽ miscere oꝝ cõmẽsuratũ tñ vt in mobilibus corporibus fit aquosius duris ⁊ robustis fortius. Qõ si p primas opatiões non inuek venerit q̃ egritudo ad statũ pueniaꝫ cũ ipso ad egritudis finẽ ⁊ cũ ipso solo vel cũ aliquo resolutiuo oleo spõgia ipsaꝫ vel cuꝫ sale nitro: ⁊ lixiuio aut berualꝫ ex cineribus vitis vel ilicis fici ⁊ similiũ vel aq̃ calcis q̃ est fortior 2fert applicare. Adhuc vero nõ deliteſcẽte hoc auxilio spõgiam cũ nitro aut aluie sulfure vel calce vel sulfure adusto cõfortatã sup applicare est bonũ. Et cortex citri cũ aq̃ caulis est mirabilis: oꝫ aũt spõgiã pãnũ vel filtꝝ eẽ spatiosũ vt oia latera 2prehẽdat ne declinet ad altex locũ mã si ñ fm aliꝗ extremitatũ hoc tale fiat vndimiaticũ apostema vel iũctura supligatiõe ab inferioribus ptibus incipiẽtꝫ ⁊ supius terminare sup imusionẽ 2phẽdere vniuersã quẽ admodũ in fracturis facimus: intẽtio. n. curatiõis in huiusmõi passiõibus mixta est: hec quidez diafozare de mã eoꝝ hec vero substãtiã eoꝝ cõstringere. Si ꝫ qs cuꝫ ꝑdictis nõ sistat ⁊ fortiora farmaca qui mixtã hꝫ virtutẽ ex ꝑdictis virtutibus suppõere quibus B. ẽ vsus in cronicante vndimioso tũore pungẽs oleo pticulã: deinde sup ponens spõgiã ex lixiuio 2stringẽs q̃ violẽtius vidit passionẽ curatã pfecte nõ adhuc hñs intẽtiõeꝫ miscibilium virtutũ ſꝫ diafoꝛeticũ ⁊ incisiuũ declinãteꝫ qõ itelligiẽ in crõicãtibus fere oĩbꝰ sciuit pficere. Cũq̃ apostẽa tale in ñbro nerueso fuerit spisso aut ligamẽto aut coꝛda miscetur cũ medicis ꝑdictis qõ incidat cũ lenificatõe: porro si mollicies i apostẽatibꝰ ꝑgnãtũ accidat sũq̃ gaꝫ sũmitas cãne õ q̃ fiũt scope i aceto ⁊ ponaꝫ desup: ⁊ melꝰ ẽ illud qõ fit pꝰ 2trictiõeꝫ ex chimolea cũ aceto ⁊ anetũ: ⁊ de embrocatiõe ẽ decoctio caulis ⁊ aneti ⁊ decoctio cortiꝗ citri. Et de exptis ẽ inuoluꝰ pꝰ hui i folijs cauliũ rubeoꝝ ⁊ ipsos assatos comedere. ¶Regimen aũt sit ad siccitatẽꝫ declue cum caliditate resoluẽte quale est dictum in cura male complexionis stomaci hꝫmide epatis ⁊ cacesie.

Accidẽtium autem correctio est doloris: ⁊ maxime si ex cã exterior puenerit cũ sup applicatione ipsi humide ⁊ vini cocti ⁊ cerotarijs ex oleis anodinis cum camomilla anetino fenu greci ⁊ se.lini. Et cum embrocatiõe ex vino nigro stiptico. Et post illud mistratio cum cinere ⁊ similibus ⁊ cum epithimatibus ex quibus bonum ẽ vt sumatur litium: ⁊ mirra cipum aloes ⁊ croc⁹ ⁊ acacia ⁊ bolum armenum pax ⁊ cõficiant cum aceto: ⁊ cum dolor antec esserit sumãtur sordes balnei: ⁊ bulãt cum vino: ⁊ aqua: ⁊ ispissent cũ calce q̃ põat in ea dõec fiat sicut massa mell' ⁊ linat. Et rex linat loca cũ oleo ⁊ supponatur spongia aut lana imbibita aceto: ⁊ suppliget fortiter ⁊ medicamen de fermẽto est innatiuũ. Et de his q̃ sunt in ma mẽtu mirabilis sunt folia lilij terant ⁊ exprimãtur ⁊ supponãtur. Et similiter alumẽ ⁊ litiũ contrita cum aceto ⁊ aq̃ cineris. Et de epithimatibus fortis innamẽu ẽ stercus vaccinũ ⁊ olibanum ⁊ storax ⁊ calamus aromaticus: ⁊ vnce ⁊ spica: absinthium ⁊ alie cõsimiles ⁊ simplices: ⁊ composite in nr̃o ãtidotario dicte.

¶ Ca.ij. de scliro ⁊ est apostẽa scliroticũ dux.

Apostẽa durum ⁊ duricies seu scirrios est tumor indoloꝛosus nõ tñ oio nisi pticula insensibilis sit oio: vt cõcatenationes existũt ⁊ glãdule ossa ⁊ cartilagines: si.n.pticula sensibilis est: vt corde nerui ⁊ iuncture lacerti ⁊ similia durꝰ tumor talis nõ erit oio insensibilis: deinde si.n.oio insensibilis ẽt oio insanabilis foret: sz q: est difficile sensibilis ⁊ sm hoc difficile sanab: lis erit est aũt difficile sanabil cuz fiat ab hũore viscoso ⁊ grosso difficile resolubili a pticulis in quibus emplastatu existit. Et liquando quidez mox a principio tale existit ⁊ paulatim augetur ⁊ est melancoli cum plurimũ vero a stolido medico ꝑstitutꝰ apocrusticis vel diaforeticis farmacis incõpetẽter appꝛoximatis flegmonoso vel vndimioso apostẽati vt supꝰ dictũ est quibus mãifestã diminutionẽ opantibus tpe breui ꝑabit õ tali curatione vere ignoꝛãs qñ reliqua passionis insanabilis fiet diaforetica. n. subtili pte hũoꝛis ⁊ hũida ſliqua exiccata lapidea sit. Et. n. gñeratio lapidis qui in iũcturis ex hũore grosso est et viscoso nõ paulati cuapoꝛato: sz repẽte simul est exiccato ⁊ violẽter calastiẽ. ita vero ⁊ in rebus lapides gñerabũtur aduſto in eis hũore grosso: ⁊ viscoso. ¶ Dꝛopterea igit i sclirosis. i. duris dispõnibus: nullius eoꝝ q̃ fortiter calefiũt vel desiccãt: farmacoꝝ ad curã ꝑgruũ est sz q̃ caliditatẽ hñt tepidã potentẽ euaporare vt nz multã nz oio minimã sz sufficiẽtez mollificare superexcellꝛs. n. hũidũ nõ oio diaforat: modicaz vero hñs hũiditatẽ exiccat fortius q̃ ꝙueniat vel insufficiẽter fmolit. Cura itaq̃ insensibilis cura est tres res sz ꝓprie eius qui est a medico gñratus: prima ẽ mundificatio coꝛporis ab hũore flegmatico sanguineo vel colerico vl' melico apto facere augere egritudinẽ ꝙplet vero cũ his q̃ sũt nota sa est curatio exture seu tumoꝛis scliros: cõplet aũt mollificatiõe ⁊ ipsius resolutiõe. Cõplẽtur vero ambe: qñz simul mixtis eisdẽ farmacis qñq̃ distinctis: simul quidẽ vt simplicibus vel cõpositis diuersis tñ sm fortitudinem ⁊ debilitatẽ sm diuersitatẽ infirmi ⁊ mẽbri näz simplicibus vt puta medull' ex quibus melius ẽ vt cerumia vitulina ⁊ adipibus de q̃bus inẽ volucres anserina melioꝛ inter gressibilia asinina: deinde anserina ⁊ gallinacea. Et similr ex rapacibus auibus ⁊ vulturis ⁊ falconis: ⁊ ex q̃drupedibus siluestribus ⁊ rapacibus: vt vulpina lupina leonina: vrsina ac leopardina: ⁊ taurina: caprina vero pigulo: est ⁊ ficioꝛ ⁊ magis q̃ hyrcina: ⁊ ꝓnde huiusmõi dispõnibus incõueniẽtioꝛ: ⁊ adhuc vero cũ his armõiacum: ⁊ timiana: ⁊ bdellũ alterutꝝ ⁊ maxime hu cinuz in quãtũ vtroq̃ huiusmõi est: ⁊ mastix: ⁊ storax hũida ⁊ sicca: ⁊ mucilagies adhuc vt fenugreci: se. lini ra. salicũ ra. altee oia ꝑdicta mollificãt multũ cũ rsolutõe pauca. Cõpositasunt q̃ ex his ꝙponunt: ⁊ ea q̃ ex cerotis ⁊ electuarijs in antidotario nr̃o sunt scripta: distinctis vero ⁊ hũidis ⁊ dyaforeticis alternati mistratis. Sint aũt ex lẽptomeris ꝓtibus mollificãtia hũida ⁊ maxie in pticulis dẽpsis exñte scliro ꝓpea in neruis cõcaꝛcatiõibus ⁊ colligatiõibus visum est mihi melius ipsis mollificãtibus quid imiscere incisiuũ subtilis sẽe q̃le est acetũ ⁊ maxie in medio mollificãtiũ ⁊ dyaforeticãũ: sit aũt pancũ ⁊ parum mistratũ: qñ nerriosa nocet: nisi sit carnosa ⁊ rara vt ep ⁊ splen. Et quidẽ oꝛdo sit talis: vt pmittatur fomẽtationes euapoꝛatiões ptitiue ex aquis decoctiõis herbaꝝ radicũ ⁊ se. ꝑdictoꝝ cũ foliis malua: ⁊ melliloto: bẽcha vrsina: aneti recẽtis: ⁊ radicũ cucũeris asinini ⁊ silium cum o' eis q̃ est melius. Sint aũt ex subtilibus poẽtibus penetrare in ꝓfundum mollificatibus cum resolutiõe quadam vt est oleum antiquum simplex: oleum de alchana de lilio de laudano storace: ⁊ sambucino: ⁊ caricis pinguibus: ⁊ de alkerua ⁊ in sambucino quidez est meli⁹ de resolutione ⁊ mollificatiõe equaliter. Deinde unctiões ex ꝑdictis adipibus ⁊ medullis: deinde lapidem marchasitum vel molarem ignitum habere: ⁊ supeffundere acetum acerrimum vt scliratum collera euapoꝛetur cum eo demceps applicẽtur dyaforetica farmaca simplicia ⁊ cõpositaex gũmis ⁊ pinguedinibus ꝑdistinctis: ⁊ aliis diaforeticis appꝛopꝛiatis: optimum autem est armõiacum p acetum dissolutum mollificato scliro: sufficit autem co sm vnum vel duos dies vtẽtes redire ad mollificantia rursus qu⁹ pꝛimis diebꝰ vtẽtes oꝛ subiam supꝛapponere deinde redire ad farmacum ex armõiaco vel oppopõaco: ⁊ ex bonis que est fex seminum ⁊ fex aceti: ⁊ bulãt bene ⁊ effundatur sup eas armõiacum. Et illud sumat stercus asini ⁊ radix cuisci ⁊ storax: ⁊ fiat linimentum cuz eis ⁊ fortius est qñ fit cũ radice cucumeris vel bryonie vel altee decoctis ⁊ mixtis cum pinguedine: ⁊ ex radice dragõtee est fortioris resolutiõis: sint autem ei mixta mollificãtia dicta: ⁊ emplastra que ponemus ad scrofulas sunt bona: ⁊ keiri: ⁊ ꝓprie de radice eius sicca cuz aceto emplastrata curat apostemata dura petrificata. Tertia res cõpletur regimine: sit autez ex humectatio supꝛa nota. ⁊ ꝓprie ex radice altee cum adipe defecta decocta: ⁊ extenuatio seu exiccatio mixta secundum tempoꝛa variatum vt tempoꝛe mollificatiõis ad humectationum tendat tempoꝛe vero resolutiõis ad siccitatem.

¶ Ca. tertium de scliro splenis.

Cura scliri dicta est cura cuius inquãtũ scliris: ⁊ prout consimilis membri est. Cura vero eius prout officialis membri est nunc pretacet dicere existẽtibus inquam quibusdam oꝛganicis maxime aptis scliran membris altero quidem ꝓp lutosam substantiam grossam ⁊ dẽpsam coagulãtes

tranſitus eius ⁊ vias vt ep̃e: altero pp groſſiciē cibi q̃ nu
tritur vt ſplene altero pp vtrūq; vt renibus: de cura ſcluri
in eoꝝ vnoquoq; dicendū q̃ breuiter gratia ĩdicationis
ſumēde a natura particule licet latius ſuperius dicta ſint.
Splenis itaq; ſcliroſ predictis tribus rebus pficitur cu
ra fortiꝰ die tamē differentibus ⁊ loco: farmaca. n. inci
dentia cū remoliendo ⁊ dyaforendo oꝝ eſſe fortiora pre
dictis cū ſplen eam tolleret intriſtaē ⁊ nō ſolū exteriꝰ mi
niſtrata ſed ēt iterius. Sitq; interius miſtrate ex appropa
tis vt cortex capparis radicis ſcolopēdrie: ⁊ tamariſci: ra
dices ⁊ ſūmitates ⁊ cortex ſalicis: tamariſci cortex ⁊ ſūmi
tates ac flores ⁊ folia fraxini: ſintq; in aceto decocta vl p̃
parata in oximelle. Et exterius mollificantia premiſſa ex
vaporationibus cū aceto ⁊ aliquo ex predictis cū medull'
⁊ adipibus. Et deide ex eis cū gūmis predictis diaforen
tibus mixtis: ſintq; reiterata multotiens cū fricatiōe lon
ga manibus calefactis. Regimē quoq; ĩponaē ſubtiliatiū
aperitiuū ⁊ abſterſiuū viſceris. Cōtingit āt q̃q; tūiduꝝ
⁊ duꝝ fieri nō q; ſclirū ſed q; ventoſitate plenū vt tāgēti
reiēs videatur: nꝫ grauē ipſū ſentiat patiēs. Tali quidē
nō mollificantia ꝙuenit miſtrare: ſꝫ quecunq; apta nata
ſūt exiccando dyaforare: qualia ſūt ſimplicia ⁊ ꝙpoſita: ⁊
ex ſimplicibus eſt flos ſalis extroꝝ ſuperpoſitis ſplēi: ⁊
ex ꝙpoſitis quale eſt p̃ abſinthiū emplaſtatatū cum ſpica
p̃io fit: deinde quale ē qō per ſulphur plus ⁊ alumen mi
nus: in talibus. n. dyaforeticis oportet dominari: modi
cum autem miſceri ſtipticantis ⁊ exiccantis.

¶ Capitulum quartum de ſcliro epatis.

EPatis vero ſclirоſiꝫ icipiētē ſanare ē poſſibi
le plurimū extēſū ꝙ ōſi plures dies ipoſſibi
leē ſanare: peūt āt pluresꝰ in tēpore āpliori: ⁊ q̃
dā quibus melius ſecedit venter pereūt cito.
Manifeſtū ē āt q̄ ſufficienter orificia ſūt ꝙſtricta vaſoꝝ
trāſmittētiū nutrimētū ab ep̃is ſima ad gibbū. Incipien
tem itaq; ſclirоſim in eo farmaca q̃ illius flōnis liberabāt
predicta: nō. n. tolerat virtus hec farmaca fortia quēad
modum ſplē ſupmiſcere: ergo oꝝ his que illi propter eiꝰ
flōnē adducunt mollificantia. Erant āt que ex abſinthio
⁊ extrūtatibus ⁊ mirabolanoꝝ expreſſione ⁊ olei nardi
ni ſpicati ꝙficitur adhuc ⁊ maſticini ⁊ malini ⁊ mirtini:
hecigit ⁊ thus ⁊ armoniacū ⁊ bdelliū ⁊ predicte pingue
dines mixte incidere potētia factū ī epate ſanabūt ſclirim
cū his ſimul que potātur ⁊ farmacis diſopclantibus ⁊ ex
purgantibus epar ⁊ cū ꝙgrua dieta ad hanc intentionem
tendente. Sunt autem ⁊ hic que in renibus lapidem frā
gentia ſupermixtis ⁊ aliquibus diureticis que ſunt nota.

¶ Cap. v. de glandulis ⁊ earum que illius generis ſunt
⁊ puſtulis glanduloſis.

GLandula nomen eſt membri vt ſuperius di
ctum eſt: ⁊ nomē eſt egritudinis ipſi⁹ vt apoſ
tēatis ⁊ tumoris prout aſſumitur hic: glādu
le ergo ex apoſtematibus ſunt flicis ſi molles
ſint: ſi vero a principio dure ex milicis de quibus xp̃o duce
infra dicemus. Et quidē ab apoſtēatibus differūt quoni
am ſunt ſepate a mēbris ī quibus ſūt ⁊ mobiles apoſtēa
ta vero ſunt ipſis affixa: ⁊ tamē generant̄ preter naturam.
In quibuſdā mēbris glandule ipſe tūentes adeo vt ſint
ſicut auelana vel nuꝫ ⁊ maiores vt in vola manus ⁊ ſupra
frontem ⁊ ſeparantur cū premūtur deinde redeunt mlto
tiens ⁊ quandoq; nō redeūt: ⁊ quandoq; p⁹ aurē ⁊ ī collo: ⁊ ſunt vocate figule. Cauſa eius exterioꝝ eſt ſupfluitas flegmatica ſuperinfuſa eis a circunſtantibus membris ſꝫ neruis ⁊ pānículis prout ſupra ī cura apoſtēatis ē dictuꝫ Signa vero ſūt qñ mobiles ſunt ⁊ molles ac pui doloris. Et cura eius in fronte vel vola manus eſt vt redeat ⁊ non redeat. Et eſt due res: mollificare ⁊ digerere; deide euacuare ⁊ reſoluere. ¶ Dumā ꝙplēt mūdificātia ex qb⁹ armoniacuꝫ in aceto diſſolutū ⁊ ſub lamina plūbea iunctum que ſuperponatur illi ⁊ ꝙſtringatur q̄ ſi non rede
at frangatur ⁊ teratur ꝙpreſſione ac ſuperligatione p̃dic
te lāine: q̄ ſi nō recedat ſcidaē cutis ⁊ extrahaē deide icīſio
cutis ſiet ⁊ q̃dā pforāt ⁊ cū cauſtico farmaco paulatīe cor
rodendo ꝙſumūt meli⁹ āt eſt cū inciſione: qñ vlcus mi
nus efficitur ⁊ cicatrix minor relinquitur. Cura vero ei⁹
que in collo exit ⁊ poſt aurem eſt cura apoſtematū glan
duloſoꝝ ⁊ adhenaꝝ ſuperius dicta. Et ex appropriatis ei
eſt cinis limatiaꝝ ꝙfectus cū adipe anſ̃ina: aut ſalita nul
la quidem media eſt ei par. Et iterum cinis muſtelle per
mixto eius cerebro cum oleo de lilio ⁊ āq̄quaē ⁊ detur
confert etiam ſcrofulis. Continguūt quandoq; puſtule
glandulole in membris: ⁊ cura eaꝝ ē cū ꝙpreſſiōe p̃dicta.

¶ Capitulum ſextum de nodis.

NOdi ex apoſtematibus ſunt ſclirоſis ⁊ duris
Et cauſa eius interioꝝ eſt flegmatis groſſi ⁊
viſcoſi diſcurſus ad aliquam ſuperficialem p
ticulam corporis plurimū ad dorſum manus
⁊ pedes ⁊ iuxta iuncturas cuius obuiatio ⁊ duricies fac
vt de milicoꝝ genere licet ex flegmate fiant in principio cu
ius pars ſubtilis exit reſoluta ⁊ groſſa dura remanſit qua
re inter melancolica qñq; numeratuſ ⁊ plurimum durus
eſt: ⁊ quandoq; eſt ſicut caro aut puls aut mel: aut aliud
non durum valde: ⁊ proprie cum in curuaturis iunctura
rum euenerit. Et quedam ſpecies eius eſt glandularum
durarum que ſunt ſimuleſ akilie. Et quandoq; accidit vt
nodetur neruus ⁊ aſſimiletur nodo licet noduſ nō ſit. Et
non differt a nodo eo q̄ non ſeparatur ab oi parte nec a
longitudine nec a dextra nec a ſiniſtra. Et quandoq; acci
dit a cauſa exteriori vt a percuſſione q̄ ſimulatur nodo ⁊
eſt rotundus albus ſimilis capiti clauꝰ cueniens in pedi
bus ⁊ plantis pedum plurimum: ⁊ p⁹ curationem exitu
rarum: ⁊ eſt prohibens ineceſſum. Cūq; curatur in prici
pio cum ſtrictura ſuperpoſita reſolutur ⁊ deleē nec redit
In proceſſu vero oportet vt incidatur ⁊ extrahatur vel
curetur vt cancer. Et eſt differens a glandula molli ī ſuo
principio: ⁊ dura in ſui fine: qñ glandula eſt mobilis ſepa
rata a membro cuꝫ coopertorio ſeu folliculo ſuo. Nod⁹
vero eſt magis cum eo in membro: ⁊ eſt magiſ durus ner
uoſus ⁊ doloroſus ⁊ cum compreſſione ſpargitur ⁊ nō re
dit: alia vero non. Et cura glandulaꝝ nodoſarum glādu
loſorum dicta eſt ſupra immediate. Et quidem cura no
dorum ceterorum ſimilis eſt illi. Completur. n. mollifi
cantium premiſſione ⁊ digerentium: ⁊ deide compreſſio
ne forti frangente ⁊ contrahente lamie plumbee ſup ipſū
vt vbi ſupra dictum eſt: vt vltio perforatiōe ⁊ icīſione. Et
quidem perfocatio fiat cum farmacis cauſtis que dicēn
tur infra auxiliante xp̃o: ⁊ cum premiſſione euapoꝝtiōis
alicuius calidi: ⁊ emplaſtatione cum mollificantib⁹: dein

de auferatur simul cuz kist ⁊ si nō cum alio saltiz cū vncinus ⁊ excoriet̄ vt nihil de eo remaneat quoniaz redit: si ergo aliqui remaneat de eo ponatur emplastrum causticū quod melius est. Incisio autem fiat prout antilus dixit. Inquit.n.tende cutim que est supra nodū cuz manu tua vel minister tendat manu sua q̄tū possibile ē ita q̄ kistis non tendatur cum ea q̄ si tendatur caute incide cutem vt ⁊ cistis nodi non incidat̄ qm̄ illud est quod te prohibz vl tiare excoriatiōē. Cū ergo inciderīs ⁊ appeat tibi kistis nodi extende lacera cutis retro cuz vncinis: ⁊ incipe excoriare kistum a carne circunstante: cum vngubus aut istrumento donec egrediatur kistis sana cum nodo qui in vētre eius est: q̄ si aliquid de kisti remaneat quia abscindat̄ vel rumpatur tunc extracto illo quod potuit extrahi sup illud quod remansit redibit nodus maior. Cuz ergo totus nodus cum tota eius kisti fuerit expulsus si cutis non superfluat a loco vulneris pp̄ paruitatem nodi tūc absterge sanguinem ⁊ ablue vlnis cum mellis aqua ⁊ sue eam ⁊ incarna: ⁊ si magnificatis super ipsum plurimum propter magnitudinem ⁊ compressionem nodi tunc abscinde radicem eius totam: deinde cura. Et si nodus est vicinus neruo vel vene ⁊ est de illis que excoriantur tunc excoriare ipsum est necessarium ita q̄ neruus vl̄ arteria nō ledatur qm̄ facit accidere spasmum. Et in mellino quidē etiam solicitus sit vt extrahatur cum kisti integra ne rūpatur qm̄ ea rupta egressio eius est difficilis: si vero accidat vt rumpatur rectum est vt excoriet̄ ⁊ stringatur ⁊ ligetur cum ligamentis: ⁊ si currat ex eo sanguis plurimus confortetur patiens ne cadat in defectionem ⁊ sincopi: q̄ si cadat cura eum cura sincopis. Et si quidem timeat ne quam toleret excoriationem neq̄z medicamen acutū: sed perforationem tm̄ sed in tali perforatione facta extrahat̄ quod egreditur facile. neq̄z presumas de kisti cum excoriatione vel in edicamine acuto extrahendo immo pone in illo postquam egreditur illud quod potuit oleum cū butiro calido nam cum istis putrefiet ⁊ egredietur p̄ se. Et ex bona medicatione mellini sanioſi est vt euaporetur cū aliquo calido: deinde ēplasletur cū aliquo passulis emoll. deinde excoriet̄ cutis ⁊ ponatur medicamē acutū. effic. n. vt non redeat quale est calx sapo ⁊ cinis: ⁊ illa que currunt cursu eorum que dicta sunt de erūpentib⁹ exituras ¶ Glandulas autem que sunt velut alkilia ⁊ sūt species nodi extrahe si possibile est absq̄z nocumento neruoz̄ ⁊ vicinorum membrorū: ⁊ si sint in loco vicino cordi: ⁊ neruis vt in mānu vel pede ⁊ supra ipsum nō extrahas ipsas qm̄ facit cadere patientem in spasmum immo contere ipsum ⁊ constringe super ipsum rē cui sit granitas cum maturatione vt est lamina plumbea vncta: ⁊ signum sufficienter compressionis est vt superfiat membrum. ¶ Dedicamen bonum ⁊ est Albo. ex acutis. ℞. calcis. ʒ. iij. fecis vini adu ste. ʒ. ij. nitri. ʒ. ij. magnes. ʒ. i. ferueant in aqua cineris fer uentib⁹ paucis ⁊ ponantur in ampula de plūbo ⁊ rozetur semper ne exiccetur. Aliō bonum nodis ⁊ glandulis ⁊ similibus. ℞. arsenici rubei: ellebori ana. p. ij. corticum heris. p. iiij. ⁊ fiat linimentum cum oleo rosato. Emplastum bonum ℞. ⁊ etiam in mellino ⁊ in omnibus existuris calidis i quib⁹ est hūor calidus leuis. ℞. Recipe galbani: bdelij: sordicei. vasis apuz: ⁊ glutinis alboti aā partes equales

¶ Capitulum septimum de apostemate ventoso quod inflatiuum dicitur.

¶ Apostema ventosum tumor est inflatiuus membris preter naturam euenies. Et quidē alius est qui fit a vapore leui facile resolubilis: ⁊ alius est qui a grosso aggregato in mēbro ⁊ inflatio dicitur. Et est duplex: vna que ex ipso spiritu grosso fit aggregato in membrorum vel viscerum vacuitatibus constipatis vt stomaci: intestinorum: vel interenes ac ipsa vt in colica ⁊ iliaca accidit ⁊ timpanite: ⁊ dicta est inflatio propie habens percussiones ⁊ ictus apō infirmi sensum vel medici perceptas propter motum illius in spatio quo continetur amplo ⁊ infusione eius: ⁊ trāsitum subitum: ⁊ in vacuitates illas a mēbris a quib⁹ generantur vt in colica ⁊ iliaca cum vehementi dolore propie est sentire vel cuius cura in prima sectione est dictum Alia est ex ipso spū subito vel paulatim influxo a nutritis mēbris ad aliquem locum separātem inter adherentiam suarum ligaturarum partium vel eius medio aggregato: sicut cum inter musculos ⁊ cutem constipatam i poris cooperientē eos aggregatur: aut inter ossa ⁊ membranum eorum: ⁊ inter neruos vel cordas vel iuncturalia mebra aut in eius substantia aggregato vel inter substantiaz musculorum que q̄z extendendo eleuat in tumorem dicta est apostema propie habens a predicta diam. qm̄ in hac ventosatio est quieta quia intercluſa in stricto ⁊ cum resistentia tactus ⁊ dolor̄ propter tensionem ad differentiā vndimie in qua nec dolor nec resistentia est: sed cessio cuz remanentia impressionis in loco de cuius cura ad pōs intendimus. Cura eius est quattuor res cōmunes omni inflationi siue secundum viscera siue secundum collum aliquod exiterit. ¶ Prima est doloris sedatio. Complet̄ ād calidis anodis ⁊ illis propie quecunq̄z virtutem extēuatiuam ⁊ resolutiuam grossi ventosi spiritus habēt ⁊ resolutiuā. Qualia sunt propie calefactoria hipo. sicca ex sale ⁊ milio pp̄ suauitatem suam: vel ex sale ⁊ furfure ⁊ similibus: vel alia humida ⁊ mediocria. Secūda est regimen. Cōpletur vero cū extenuatiua dicta mixtionē habēte alicuius resolutiui ventosi spūs ⁊ 2monēs ipsū que ex p̄dictis est nota. Tertio est euacuatio ventosi humoris ⁊ ventositatis a membris ex quibus influat talibus extremitatibus forte. Cōpletur vero cū his que dicta sunt supra sectione prima de cura inflatiōis. Quarta est expulsio eius de loco in quo aggregata existit. Cōplet̄ vero cuz his q̄ spūs ventosi grossitiē attenuat ⁊ cutis seu mēbri in quo ē intercluſus ⁊ 2strictus tenet̄ poros aperiūt q̄ calida sūt ⁊ sicca ⁊ plā: differētia tamen sm̄ ventositatē spūs ⁊ particularum differētiā in 2sistētia ⁊ natura: adhuc vero ⁊ causarū ac mixtiōis ⁊ tpm̄ ipsius differentiā ꝛz 2sistentiā spūs q̄ grossi vel subtilis sm̄ ptic̄laz vero naturā vel sm̄ situ pfūdū: sic cū inter ossa ⁊ mēbranū coopicte ipsū fuerit in tercluſa aut superficialē: vt cū inter lacertū ⁊ cutez existat vel sm̄ mēbri substātiā solidā vt neruos: tenantos ⁊ iuncturas: vel rarā vt cū fuerit in lacerti substantia. Adhuc vero in parte eius que magis neruosa ⁊ sensibiliter ⁊ que minus. Mā exīte vētoso spū grosso fortiora expedūt q̄ existente subtili. exīte vero in pfūdo fortiora sūt necessaria ⁊ lēptomeris sbe q̄ si i superficie sit aggregat⁹. Qualia sunt ex oleis rutaceū: costinū: de emilla: de piperibus spica: ō castoreo: de terebētina: ō lauro: ⁊ aplōz ⁊ similia Sunt q̄z necessaria quandoq̄z que ex profundo ad supfi

ciem trahunt: vt est fricatio dura: ventosatio cum sufficienta flāma: z farmaca trahentia de ꝓfūdo: vt sūt ēplasta ō cipo: semē vrtice generis lauri z similiꝫ: cū melle z q̄ ex sinapi z aliis adurētibus fiūt. Si quoq; in mēbro dure z solide ſbe sit fortiora conueniunt z subtiliora q̄ si in mēbro rare ſbe vt musculus ē z ei⁹ parſ propie que circa meatū eius: que. n. circa iūctural pars eius ē neruosior z durior: i talu. n. mēbro rare substātie sensibilis talia alienētur ōmode ne terantur ab eis z fugiant: z maxie cuz talis ifla tio acciderit i lacertis ꝓp attractionē vel plagā que accidit eis vel quid flōnis fuerit ei mixtū tūc. n. cū medicinis ſsolutiuis mixta sint ex dolorē sedātibus aliqua. Qualia sūt que ex rob ꝙfusso cū oleo hūte virtutē resolutiuā vt oleū anetinū: camomilinū: z similia in quibus infusa sit lana succida z succus ipsius administrētur tepida: z ad calidita tē declinātia z ne ꝓmittātur infrigidari: frigidū. n. nocet eis: z demū quale fit ex sapone: vio: oleo z aceto mitigat n. dolorē repellit stipticādo z resoluit. Nō si illic dolor cū flōne fuerit illic a ꝓncipio: tūc administra resoluentia olea in quibus sedatio est doloris cū ꝓhibitiōe seu repercussione aliqua a ꝓncipio: sicut oleū violatū vel rosatū cū virtute olei anetini vt repellēdo z sedādo dolorem resoluat: z q̄nq; inuenitur alienatio aliqua p ea addat illō qō addit ad resolutēdū: sicut vinū nigrū vl stipticū vel coctū z aceuz quod virtutē apocrusticā z resolutiuam habet. In dorso vero facto musculo licet tibi addere saponē nō ex̄te eo adde anfonitū. i. ſpumā maris non sit āt lapidē um sz molle: z raz z albū q̄n cito resoluit z ē leptomerō maxime. Deinde cinis addatur si talis ventositas z iflatio neglecta fuerit z mozat diu: primū quidē vtēs farmaco per saponē facto: fo vo aliquo ēplastoz q̄ ex lēptomeris z resolutiuis sint fortibus: z mixtis mollificātiſ quorū tibi hic aliqua numerantur. Emplastū resolutiuū vētositatis itercluſe in mēbris cordosis neruosis z lacertosis ℞. fordicici balnei que ponatur cū aqua in patella: calcis nō extincte ſz q̄titatē qua pueniat ſpissitudo sicut lutū z liniatur cū eo: z q̄nq; fit illud cū vino. Aliud. ℞. ysopi sicc̄ teratur z pulnerizet sup cerotū factū ex cera z oleo anetino z ēplastet. Aliud. ℞. terram aq̄ mixtā facbullire z cola prio: z fiat pura deide rursus mittēs i ollaz calē non extictā lenē vt farinā misce donec fiat vnctuosa substātia deide ēpla. Aliud. ℞. picis: resine terebētie: z ꝙfice cū pinguedie leonina z taurina. Aliud. ℞. glutimi: calcis ficī filuestris vel cieris eius: ꝙfice cū vio vel pinguedie leonina. Si vero apostēa seu iflatio ex vapore leui fit curabitur cū leuioribus: ex extenuātibus: quales sūt spōgie i aq̄ anetī anisi z feniculi z carui z cū oleis leuib⁹ quale ē anetinū: de semine lini: de squinanti: z similibus

¶ Capitulum octauum de apostemate aquoso.

Apostēa aquosum ē hydropisis asclites z rames aquosa ē cū i mēbroꝝ pēxūte ꝙcuo iter medio i eis aquositas ꝙgregata: z aliud i quo aquositas ꝙgregata existit: nō i vacuo pēxūte i eoz itermedio: sz iter substātiā mēbri z mēbranū coopies ipsā q̄n admodū in ēpe z splene p anathomiam videmus āpullas fieri quibus eruptis aq̄ egredit de quib⁹ supra sectiōe prīa ē dictū. Et q̄nq; est iter duas tūicas cutis seu duas cutes vt cū aliq̄ āpullā seu vesicā plenā aq̄ i manu vel pede fieri videm⁹ sic cretice i piplōicis ꝙtigit vt hipo. i prosticis dixit. Et cura ei⁹ ē vne res. Prima ē eucuatio. Cōplex āt ꝓcuatiō. Secūda ē ꝓcuatiōis curatio ꝙplex āt vesice z cutis abscisiōe: deide ꝙglutiatiōe seu cicatrizatiōe z iduratiōe ſbteriozis cutis qō cū liccānb⁹ fiet. Et ex appropriatis z quenētib⁹ ei ē fordicies balnei: siue ventosa siue aquosa sit: z ꝓprie si cum spongia superpōatur: z expressus emplastatus extenuat ramicem.

¶ Cap. ix. de dubelati frigidis ꝙpehēdētibus humores muscosos gipseos z lapideos arcosos z capillares z alios

Dubelet nomē duobus modis accipit generaliter z spāliter. Generare quidē ad oē apostēa cuiuscūq; generis sit aggregās materiā i loco vlcerato seu contmuitatis solute ipsius mēbri i quo ē siue a ꝓncipio i cipiat apostēa calm cū aggregatiōe materie i eo ac solone tali: siue apud statū ētie z tūoris sui: z extitura ē illius generis. Est. n. extitura ꝓprie apostēa calidū aggregans materiā i loco ꝙtinuitatis solute seu cupo: z fit ei caput acutū vt ꝙeritat i sanē: deinde generatur z maturat sanies. deinde ꝑperit. Et noduſ ē ēt aggregās materiā vt idurescat nō vt ꝙeritat in sanē de quib⁹ supius dictū ē. Propie vo nomē adubelati cadit seu dicit de apostēate aggregante z ꝙprehēdēte i regiōe seu loco itermedio solute ꝙtinuitatis apostēate ꝓticule res diuersi generis si hūores muscosos: gipseos: z lapideos: arenosos z capillares: fuscos carbones: ostracos: lutū: amurchā: z tūbos z similia. Talis autē apostēatis dispō ꝓuenit vel trāsitione fleōnuz z erisipilaz multaz i ipsā vel sine his vt ex abundātia humoz aliquoz vel ſpūosoz vapoz aggregatoz i ea regione itermedia apostēose ꝓticule sine ex ipsa ꝓticula siue patiēte ex alijs superfluctibus illius. Cū igit loc⁹ itermedi⁹ apostēataz ꝓticulaz replet⁹ fuerit talib⁹ hūoꝛib⁹: z sic lōgo ꝓsistēs tpe hūoꝛis ipsi ex diuturnitate tēporis multiformes alteratiōes recipiēt: vñ predicte res diuersi generis ꝓducūtur. fiūt āt fm viscera z sz superficiē cutis talia apostemata. Signa eoz vero q̄ in superficie cutis fiūt cognitio ē facilis: sanatio vero difficilis. Cognoscit āt tēperate ex tactu ipsoz iuenire ē z scire ē in eis diuersitatē corpoz ꝑdictoz distinctoz mollicie z duricie: subtilitate z grossicie Cura vo eoz fit p icisionē z extractionē illoz: z p farmaca exterius superposita: z attrahēcia z educētia: quale est ēplastū de fermēto ꝓprie dicto i antidotario nostro absq; his que sumūtur interius: quēadmodū ea que ex talib⁹ fm ꝓfunditatē fiūt z maxie fm viscera: sūt. n. tanquā occulta difficile cognoscibilia: z curabilia que indigent medicinis non solum exterius applicatis: sed ebibitis erūpentibus magis z mundificantibus incarnantibus z ꝙsolidātibus: quales in prima sectione sunt cōmuniter dicte.

¶ Sequtur sūma. 4. ꝓticule secūde sectiōis secūde q̄ ē de medicinis apostematū melācolicoz z ꝙtuor capitula tria.

Sequitur sūma quarta particule secūde sectionis secūde que de medicinis apostematum melācolicorum continens capitula tria.

Capitulum primuz de apostematibus duris siue duricie: ex quibus sunt scrofule z bozia.

¶ Capitulum secundum de cancro.

Capitulum tertium de lepra.

Capitulum primum de apostematibus duris seu duricie ex quibus sunt scrofule ⁊ bocia.

Duricies glandule dure ex apostematib⁹ melancolicis sunt ⁊ cancer differētes inter se: duricies glandule vt supra dictum est: ⁊ ipse a cācro vt in sequenti dicetur capitulo. Et quidē duricies inter se differt quo ad aduentum ipsius ⁊ locum seu membrum. Quo ad aduentum enim quia quādoq; fit incipiendo cum ab humore melancolico fit siue generato; ⁊ aggregato in particula patiente siue ei a toto corpore epate vel splene in fluxo: ⁊ fit plurimum permutatio ex alijs apostematibus per naturam vel errorem medici in duriciem permutantis: vt superius dictum est. Quo ad locum vero seu membrum. Nam alia fit in iuncturis de qua in pria sectione dictū est: alia in epate vel splene vl renibus de quibus hic supra dictū est. Glādule quoq; i se differūt. Alie. n. sunt abenc. Alie sunt glādule generalit dicte: vt hic supra dictū ē. Et si quidē apostementur dure vel prio molliter: deide durescant: dicte sūt scrofule i plurali. Scrofule quidē q; plurimū accidūt scrofis ⁊ porcis. In plurali vero qñ plurimū fit ⁊ incipit vna magna: ō inde generātur plures: ⁊ sūt ordiate ac si essent i cigulo pēdēte ex collo ad altez partū: ⁊ qñq; sūt vt tacemus cōbinate oēs tñ dure ⁊ scrotizate: vt q; scrofule nō sint aliō nisi scrotizate glādulle: ⁊ de scrofulis sūt i quibus dolor nō associat ⁊ sūt incurabiles: ⁊ sūt i quibus dolor associatur ⁊ tñ sūt difficilis curatiōis per mollificantia ⁊ resoluentia quare necessaria ē maturatio ⁊ putrefactio. Et magis disposīti ad incurrēdū scrofulas sunt habentes capita hūida ⁊ proide loca i qbus magis generātur sūt collū ⁊ sub asselle pp caliditatē loci strictura ⁊ occultationē resoluentē sb tile hūidū: ⁊ dimittentē induratū grossū eius. Et plurimū accidūt ifantibus. ⁊ sunt salmones: ⁊ raro iuuenib⁹: ⁊ sūt peiores. Et qñq; fit duricies i neruis ⁊ lacertis qui sūt in gula ⁊ quibusam glādulis itermixtis eis ita vt augeāt paulati: ⁊ dicit bocū ad similitudinē burroz. Accidit āt predictis capita habētibus hūida apud labores ⁊ portātibus onera sup caput: ⁊ mulierib⁹ apud partus expressionē. Et qñq; ē morbus regionalis ⁊ hereditarius ꝓcedēs ad gentos. Cura vero scrofularz ipsarz ⁊ bocij: ⁊ ē ꝯmunis ⁊ ppria. Cōmunis ab abstētia passiōis sūtur que duricies est seu duz apostēa. Propria vero a natura particule in qua scrofule fiūt ⁊ bocū. Consistebat. n. ꝯmunis cura duricici seu sclirosis ois inquātum huius in tribus Prio in euacuatiōe totius corporis vel mēbri ab hūore a quo generationē habuit ⁊ recipere posset augmētū sufficiēs: ⁊ illud cū solutiōe ventris forti educēte flegma grossū vel maliaz: vel vtrūq; a remotis. Et ex simplicibus ⁊ proprie agarico: elleboro: ⁊ turbit confortato cū zizib. ⁊ ꝯposit⁹ ⁊ propie pillulis cochijs vel de yera: ⁊ pillulis hypo. ⁊ de gūmi ⁊ propie de euforbio precedēte digone ⁊ vomitu cū melle de floribus geneste ⁊ cū flōia si fuerit necessaria de cefalica. Et secūdo in euacuatiōe materie indurate in pte sclirate ꝯplēda cū mollificātibus ⁊ resoluentibus simul mixtis vel alternati mistratis diuersificatis i virtute potētia ⁊ qualitate substantie sm diuersitatē materie in grossicie ⁊ duricie sm magis ⁊ minus: vt quia dura fuerit a pricipio vel postmodū acquisita: ⁊ sm naturā particule varia in raritate ⁊ spissitudie substātie atq; positiōe ipsius in superficiali seu profunda. Et quidē scrofule cuz sint glandulaz rare substātie in supficie positaz duricies ⁊ sclirositas cuō duricici ⁊ materie indurate in eis dupliciter hz ꝯpleri. Pdia cū mollificatiōibus ⁊ diaforeticis si sufficientes sint vt in quibusdam sclerīs ē videre similib⁹ frequenter. Secūdo si ille nō sūt sufficientes incisiōe cuz ferro ⁊ putrefacientibus sarmacijs educat cū velamie vt redeat itez nisi fuerint magne qñ pducūt ad vlcerationē quare expedit vt cū subtili regantur regie ⁊ mollificantibus ⁊ resolutiuis neq; ventolent vt duricies aliaz partiū quoniam educit subtilē sanguinē ventolatio ⁊ scrofulas sepatas magnificatas reliquit. Et ex appropriatis sūt acetosa emplastra fulspēia ad collū. Aduertēdū tñ ad naturā particulaz seu glādulaz: nā siquidē sint ex faciēt⁹ opationem vel nuamentum in superfluitates a pricipalibus colligendo cura seu cuō prio mō est facienda sola sm modū nullatenus acceptādo ē. n. primatio in eo operatiōis vl nuamēti ⁊ incisio circūadiacentū neruorum ⁊ venaruz adiacentium inuolutaz in eis: ex quoz icisiōe grande sequitur nocumentū ⁊ nuamēto maius. Et in bocio multo mai⁹ propter suas arterias ⁊ venas guidec ⁊ alias arterias intermixtas lacertis ⁊ neruis in gula cum quantitate maiori vt infra dicetur. Ob quam rez loco incisionis cō sueuerūt quidā resolnentia ⁊ exiccātia fortiter ad euaporationis modum: ⁊ retentionis in ore post predicta talia patientibus ministrari: ⁊ alia localia remedia que dicētur quas si in principio sint ⁊ parue curare vidimus procedētes vero ⁊ magnificatas nō propie bocū. Si autem sint ex prestantibus nuamētū in replendo vacuum aliuz vbi primus modus euacuationis non sufficiat secund⁹ est tēdandus cum sit in eo nuamentum maius incomparabiliter nocumento. Tertio autez consistebant ex regimine si autem subtilitatiuum ad siccitatem tendens. Aer ergo eius calefiat temperate ⁊ exiccetur cuz igne ⁊ fumigijs ex sandaracha: thure: lignialoes: ⁊ alchitram. Exercetur pedibus mane ⁊ sero ante cibum. deinde cibetur pane furfuraceo ⁊ miliaceo sicco non madefacto i brodijs que fugiat preter brodium cicerum. Carnes eius sunt ex animalibus siccis ⁊ montanis ⁊ pedestribus ⁊ volatilibus assatis vel elixis sine iure sumptis. Et vinum sit albuz subtile stipticum cuz ferrea aqua: ⁊ vtatur cum fructibus siccis: vt caricis: passulis: ⁊ baccis: vitet recentes ⁊ hūidos ⁊ herbas: vtatur salsamento ex sale sacerdotali quod pōit Nicolaus in antidotario suo ⁊ speciebus. Recipe cubebarum: nucis muscate: cinamomi: zinziberis: lignialoes: macis: spice: garofiloz: cardāo. maioz ⁊ minoz ana quātitatem quam vis: ⁊ vnā partem coriandri preparati. Vitet replectionem crapulam ⁊ nauseatiuam saciętatem: de sero minuat cenam suam ⁊ toleret famem: ⁊ sitim quantum potest. Post cibum quiescat ⁊ de nocte tantuz dormiat post descensum cibi. Vitet ventris constipationem iram ⁊ anime accidentia naturam extenuantia. Vitet quoq; cibaria grossa ⁊ melancolica ⁊ potum aque super ea ⁊ vina fumosa ⁊ pura: ⁊ abhorreat omnia caput replētia: ⁊ omnia que trahunt materiaz ad caput: vt est fol ⁊ locutio plurima ira ⁊ rixa ⁊ capitis dolor que faciunt currere materias ad ipsuz: sicut externere se super faciem ⁊ curuare se super genua prolixe: ⁊ habere pulmar planuz: ⁊ que faciunt catartizare ab ipso inferius materiam sicut ē stare sub diuo ⁊ luie lune ⁊ in aere frigido ⁊ humido vel

austrio cui succedit boxealis. Et de localibus remedijs q
bus ad scrofulaz vtimur ꝛ bocij q̄dam per aurē immittū
tur: quedā retinentur in ore: quedā euaporantur cū rece-
ptione vaporis in loco: quedā inunguntur ꝛ quedaz em
plastenutr. ℑDer aurem immittūtur oleum de⁹been ꝛ cucu
meris asinini: q̄n resolunt ipsas. Ex retentis vero in ore
ꝛ bocio ꝓprie est puluis ostracoz adustoz qui c̄. ℟. crucē
mari. palmā mari. spōgiā pallā mari. sticū mari. corū ma
ri. of sepiaz: porcellos marios vmbilicos marios: oia reclu
dantur in olla noua ꝛ apponātur ad ignem donec sint sic
ca ꝛ quasi adusta: deinde terantur ꝛ cribellentur. ℑEt acci
piatur de eoz puluere. ℨ.iij. ꝛ puluer⁹ piperis. ℨ.iij. ꝛ
misceantur cū mellis dispumati albi lib.iij. ꝛ reliquus pl'
mis reseruetur. ℑDe cōfecto ät sumat mane coclear vnū
teriendo in ore: ꝛ sicut dissoluitur ita transglutiat vel spu
at: de puluere vero sero cum intrat lectum sumat coclear
vnum ꝛ similiter sicut dissoluitur humiditas ꝛ salina ita
spuat. Ex euaporantibus est vt euaporetur scrofule ꝛ bo
cia. Ex aqua capil. venc. ꝛ camomillis ꝛ radice althee: ꝛ
cucumeris asinini. Deinde recipiat vaporem per os ꝛ in
loco ꝓprie ex lapide resultante molari vel marchasita
ignito extincto vel aqua ferrea vel aceto forti ꝛ manu pre
mente tangatur: ꝛ hoc in diminutione lune ꝛ hora conū
ctionis ꝓprie. Ex vngendis sunt vt post euaporationē
vngatur cum simplici vt ex oleis de⁹been: vel cum cōpo-
sitis vngatur vt vnguento ysopi descriptiōe ceroti per
xv. dies ꝛ per interualla trium dierum. Item euaporetur
cum lapide molari vel marchasita ignito superaspersis p̄
dictis. Deinde vngatur cum hoc vnguento. ℟. Recī. spu-
me maris: salis ꝯmunis ana. ℨ.ʃ. sulfuris licij añ. ℨ.ʃ. fo
liorum nasturcij. foliorum lauri: ana. ℨ.ʃ. testiculi caris.
ʒi. terantur ꝛ conficiantur cum melle ꝛ oleo de narciso
ꝛ vngatur mane vel sero quolibet die semel. Et ex his q̄
emplastantur sunt simplicia ꝛ composita. Et ex simplici-
bus vero est emplastum de coriandro cum melle contri-
to ꝛ similiter emplastum de radicibus cucumeris asinini
cum mell ꝛ oleo de narciso vel farina ordei: quoniaz re
solut illud vel pix ℨfracta cum caritis: aut cum squilla:
aut cum radice caulis: aut cum radice capparis: vel oleo
de lilio: vel lupini cum aceto ꝛ melle: ꝛ sterc⁹ vacce de-
coctum cum aceto. Item aliud sterc⁹ capraruz omiū mō
tanarum cum vrina infantis: ꝛ sterc⁹ columbinum cum
oleo. Ex compositis aliud fortioris exiccationis. ℟. salis
nitri: baurach: aloes: sandarace: cipi corticum radicum so
lani: corticum olibani: tele aranee ana: terant ꝛ confician
tur cum aceto ꝛ melle ꝛ emplastentur. Et ex emplastis re
soluentibus cum facilitate est emplastum apostolicon re-
latum ad christianos in scrofulis mortalibus ruptis ꝛ em
plastum diaquilon. Et quandoq̄ permiscentur cuz hoc
emplasto medicine simplices cum proprietate operantes
sicut est radix lilij ꝛ sterc⁹ caprarum ꝛ omnium: nasturcij
ꝛ radix cucumeris asinini: ꝛ vue montane que non cadūt
ante maturationem ꝛ albe: ꝛ farina fabarum: ꝛ amygda
larum amararum: ꝛ bdellium que aggregate ad illud mi
nistrentur precedente mollificatione con euaporationib⁹
ꝛ vngentis ꝛ cerotis ꝛ oleis simplicibus ꝛ mixtis. Item
emplastum galiem resoluens duriciem in ebdomada vel
tribus diebus quod narrauit ipse in megategni. ℟. Recipe
sinapis: semi. vrtice: sulfuris: spume maris: nc: aristologie:
armoniaci: bdelij: olei antiqui ꝛ cōmunis. q̄ sufficit. Itē
aliud bonum. ℟. Recipe farine fabaruz ꝛ ordei pigue dinis
porci ꝛ vrsi omnium ana. p.i. radicum coloquintide: alu-
minis iamen: lilij: picis liquide: omniuz ana. p. ℨ. terātur
ꝛ misceantur cum oleo antiquo ꝛ pinguedie frixa post li-
quefactionez pinguedinis ꝛ picis in oleo. Item aliud re-
latum ad andromacum. ℟. Recipe radicum caparorum: ra
dicum caulium: lupini amari: fenugreci: calcis ꝛ nitri añ
admisceantur cum pinguedine porci ꝛ oleo ätiquo ꝛ mel
le. Item aliud mirabile ꝛ est nicodemi. ℟. Recipe semi⁹
lini: fenugreci: resideant in vino ꝛ addatur eis fimi colū
bini pars media. Item aliud ꝛ est alchidi ad scrofulas ꝛ
bocium est simplex quod est. ℟. Recipe oximellis: squille
cum aqua mozelle idest scrofularie radicum: ꝛ floribus
genestre vel semine eius. Aliud compositum ꝛ est sirup⁹
ex appropriatis qui est. ℟. Recipe capillorum veneris: auri
cule muris: ysopi: scabiose: melisse: camedreos: sticados
arabici: acori radicum mozelle ana. ℨ.i. florum roris mari
ni: genestre ana. ℨ.ʃ. zucchari mellis rosati ana lib.i. acti
squillitici. ℨ.iij. in pecia rara buliant spice. ʒ.i. nucis musca
te: cinamomi: cubebarum: zinziberis ana. ʒ.ij. Dosis est
ℨ.ij cum tepido mane: ꝛ seruan⁹ predicto regimine pur-
getur cum pillulis ℑDippo. de yeralogodion vel yera
colloquintide cum agarico ꝛ euforbio. ℑDilule ℑDipo.
expertorum inuamentorum ad hoc alia multa. ℟. Recī
pe galbani: oppoponaci: sarcocolle: mirre serapini: lac-
che lote terebentine asse fetide antimonij piretri sasi-
phragie: armoniaci: carabe ana. ʒ.ij. agarici: anacardi: tur
bit: boracis interioris: colloquintide: cassie fistule: mun-
date: tamarindi: castorei: catapuciarum mundatarum: yue
valde bone: diptami ana. ʒ.i. euforbij: storacis: calamite sa
lis armoniaci: esule: polipodij: pentafilon: elleboꝛ albi:
betonice: dragante: mediane: cortice sambuci: radicū ebu
li: peonie: seminis git: hermodactylorum: lapidis lazuli:
aristologie longe ꝛ rotunde: coconidion: quinqz ⁊grana
mirabolanorum mundatorum: reubarbari: reupontici:
ciperi: saturegie: thimi: epithimi: auripigmenti: salisgem
me: tartari ros. viole: masticis: cammi: seminis apij: ma-
cis: petroselini: anisi: costi: karui fu. basilicomis alexandri
ni: sinapis: baccharum lauri: seminis iuniperi: seminis
edere: ana. ℨ.ij. aloes succotrini. ʒ.ʃ. gariofilo, nucismus.
zinziberis: lignialoes: xiloaloes: ana. ʒ.i. olcum rosatum
ꝛ muselini: sambucin i ꝛ petrolei ana. ʒ.vij. bene cocti ꝛ be
ne spumati tantundem quantitatis medicinarum predic
tarum: ꝛ tam diu taceat in lacticinio predicto quam diu
totus imbibatur: ꝛ sic mediocriter desiccetur. ¶ ℑDoc
facto tunc confice cum predictis oleis. ¶ Et cum bene
coctum fuerit istud: illico fiat magdaleon: ꝛ serua per mē
sem vnum vel duos vel tres antequam des: ꝛ cum dare
volueris fac pillulas ad modum ciceris: ꝛ da sero quiqz
vel septem stomaco iiantio: ꝛ cum multum antique fue-
rint non valent: quare da plura. Et adde aliquid predic-
ti succi: valent etiam contra dolorem stomaci vt supra pri
ma sectione est dictum ꝛ sunt valde experte contra egritu
dines antiquas totius corporis: ꝛ precipue contra artetī-
cam antiquam: quartanarijs emigranciis: asmaticis: scia
ticis: cardiacis: stomaticis: iliacis: nefreticis: ꝛ carculosis
scrofulis: ꝛ bocijs: post purgationem sumatur tyriaca an
dromaci cū vino calido. Item bibenda experta post pur
gationem predictam ꝛ sufficientem mirabiliter resoluens
ꝛ extenuans scrofulas ꝛ bocia. ℟. radicum affodillorum

radicum morelle: radicum bryonie: ana lib.i. terātur grosſiter ⁊ bulliant in ch̄acabo plen⁹ greco antiquo capacitatis lib.x. ⁊ bulliant vlq; ad ꝙsūptionē medietatis: deinde colentur ⁊ colatura reseruetur: de qua sumat omni mane. ℥.ij. ¶Dcterea sciendū est ꝙ interdū redeūt scrofule q̄ ceperunt extenuari ⁊ resolui ad dispositionem suā primā quare oportet vt extenuatio regimie iterum purgentur. Et de eis sunt in quibus est carnositas ⁊ in h⁹mōi opꝛ vt ꝙficiantur medicie calide corrosiue cū oleo ⁊ dimittantur per aliquos dies: ⁊ deinde administrētur: hoc i scrofulis frigidis. In scrofulis āt que sūt ꝙplexiōis calide nō opꝛ vt superflua sit administratio medicinaꝝ calidaꝝ: immo sufficit eis q̄ est sicut sanich de tritico cum aqua cozā dri. Et fortius illo est mirra cum duplo sui de licio ꝙfecta cum aqua coriandri: aut vincat medicamē aliud ℈ qō prius dictū ē: ⁊ illud qō necessariū facit vehemētia inflāmationis aut paruitas eius ⁊ de illis qui ꝙferūt eis ē vt fiat sternutatio cum oleo de nuchis persicorum, excoriatis adustis. ¶Quod si necessariū fuerit in curatione scrofulaꝝ vt incisione cuꝝ ferro oporteat q̄ fiat cum cautella eis vicinantibus arterijs neruis ⁊ venis: ⁊ vbi multe sint melius est omittē vt supra dictum est: ⁊ vacare in cura cum predictis. ¶Domo enim quidam vt Albo. dixit errauit cum p̄ fozaret scrofulas adenarum ⁊ gule que sub mento sunt: i cisit. n. nerui reuersiui ramū quare destructa fuit vox eius Et iam accidit vt inueniret neruū alium: ℈ detegēt cum frigori quare destructa fuit complexio eius: ⁊ per ꝙsēqns eius operatio vlq; quo reduceretur ad ipsum eius ꝙplō cū calefactione: ⁊ fortasse errabit ⁊ inueniet guidez: ⁊ incidet eam ⁊ sequetur emorragia difficilis constrictionis per ductus ad syncopi fortem: ⁊ deteriꝰ guidez est illa que est profundior. ¶Qua pp cū excoriaꝝ ex latere saluo opꝛ vt sicmanꝰ scrofule ⁊ destruaꝝ q̄ residuū ē aut medicamie acuto sic q̄ nō perueniat lateri lesio. ¶Biaquilō ēpli cōfecto sm Almansor. ℞. litargirij triti. ℥. i. ℈. sumatur cū ſ̄ arta gine layē: olei veteris. ℥. ij. ℈. ⁊ superadijciāt ⁊ aggregentur: ⁊ lētus ignis sub eis fiat: ⁊ coquaꝝ donec soluaꝝ totū litargiri. deide mucilagies: fēugreci: ⁊ semis lini añ. ℥. ij mucilagie maluauisci. ℥. i. sumātur ⁊ predictis admīgātur ⁊ p⁹ hoc totū agitādo donec totū mgrossēt decoquaꝝ: cū āt coctū fuerit ab igne deponaꝝ agitādo tñ dimittaꝝ q̄ p⁹ ea tenēdo ꝙiacēt donec ſpissitudinem habet ⁊ viscositatem: deinde recondatur ⁊ vsui reseruetur.

¶Capitulum secundum de cancro.

Cancer ē apostē. melācolicū pauci tūo. ⁊ diffusi: cui⁹ cā est mlia adusta in toto corꝑe ēpe ⁊ vēis abūdās pp nālē ꝙplexio. eoꝝ ſ̄ginē ⁊ diētā i acribus lētib⁹ ⁊ carnib⁹ antiquis ⁊ melancolicis pp ſplēis defectionē nō trahentis illā ac virtuē extractiue ipsoꝝ extra corpus nullatenus expellentis: ſ̄ pp sui melācolicā cū sāguie ab illis ifusā alicui ex mēbris cuiſq; vēis disseminaꝝ in eo collecta minutis differēſ a glandulis mobilib⁹ fixiōe sua cuꝝ mēbro ⁊ a duricie quoq; est differens prio in cā: quoniam in cā duricies melancolica est naturalis fex sanguis. Cancri vero causa est melancolia per adustionem facta innaturalis a qua melancoliaꝝ ⁊ acredinē acquisiūt vt proiecta in terraꝝ ebulliat sicut acetum acri odoris: a qua effugiunt muſce ⁊ proinde non est quietus cancer: sicut duricies: sed mobilis ⁊ corrodendo procedens: habens radices infixas vndique membro ad modum brancarum cancri infixarum cibo ⁊ in medio ei⁹ est rotunde forme cum colore cancri a qua egrediuntur vene sicut branche cancri: quare dcūs est cancer. Et sunt venule parue illo humore replete ipli diffuſe que in duricie non existunt humore in ea totaliter ad membrum in quo est a venis expulso: ⁊ propterea tumor in cancro est minor ⁊ magis diffusus: nec oportet vt per ipsuꝝ destruatur sensus in principio sui sicut in duricie: tunc enī in suo impressionis principio cum insit membro complexionis diuerse malicia aquisita virtus membri sensibilis ei resistendo facit dolorem nisi cum elongatum fuerit ei temp⁹ ⁊ fact⁹ est magnus vt melo: ⁊ facta equali discrasia mortificetur virtus membri sensibilis: ⁊ destruatur in eo sensus ⁊ corrodatur ⁊ vlceretur eius substantia: ⁊ tunc licet ad vlcus deuenerit: naturam tamen apostemaris non relinquit venis in circuitu eius tumescentibus propter repletionem corrodentis humoris si complexionis acquisiuit naturā ex apostemate ⁊ vlcere corrosiuo. Duricies vo a principio sui destruit sensum propter sui grossiciez ⁊ frigiditatem humoris prohibentem transitum subtilis spiritus ad membrum ac stupefacientem ⁊ congelantem ipsum: ⁊ proinde color eius est liuidus ⁊ melongianus vt fecis sanguinis. Cancri vero color erit niger ex adustione causatus ad quandam viriditatem tendens. Adhuc quoque differunt quibus accidit membris. Cancer enim vt plurimum accidit membris raris: vt mammilis mulierum vt supra sectione prima est dictum: ⁊ in lacertis carnosis valde: vt in natibus ⁊ cruribus ⁊ pulpis tibiarum ⁊ extremis ⁊ propriis ad que superflua melancolica confueuerunt decurrere: vt est virga in viris ⁊ testes: in mulieribus vulua ⁊ anus. Duricies vero in dempsis vt epate ⁊ renibus neruis ⁊ iuncturis. ¶Dcterea in aduentu cancri. Cancri enim aduentus plurimum est incipiendo: duricies vero plurimuꝝ est permutando ⁊ ex eo apostemate calido ⁊ quādoq; vndumtoso necnon i modo euacuandi ⁊ aperiendi: cum accidit duricies plurimū non est occulte dispositionis sed apparet. Cancer vero non apparet secundum plurimum deinde apparet. Et duricies quidem quandoq; permutatur in cancrum ex se vel errore medici: ⁊ ex se apta sint vel inepta: ex inuentione inflammationis ⁊ pulsationis in ipsa ⁊ apertione venarum in eius circuitu vel eorum absentia ⁊ priuatione cognoscens. Et quandoque permutantur flegmones ⁊ vndimie in cancrum sicut in duriciem permuttantur: ⁊ illud cum prolongantur ⁊ eorum retente materie adurā tur ex se vel putrefactione vel errore regiminis vt transeant in melancoliam innaturalem per adustionez. ¶Signa cancri dū ē i pricipio siue qō ē: q; q̄q; apparet sicut faba aut cicer aut auelana parua ⁊ durus rotundus fusci coloris in quo est caliditas aliqua: ⁊ q̄q; cum dolor fortis: q̄q; paruo ⁊ cū pdurat ad magnitudinē pcedit: ⁊ deinde pducit ad vlcerationem pp acredinem ⁊ acuitatem adustionis mē: ⁊ q̄q; nō vlceratur q: est siccus: ⁊ q̄q; p̄ mutatur vlceratus ad nō vlceratū: ⁊ quādoq; illud facit curatio cū ferro: quandoq; facit ciuſ labia grossiora ⁊ duriora: ⁊ ſi cauteriꝛet resoluet materia ⁊ ꝙsumet corrodēs ⁊ putrefaciens. ¶Regimen in cura cancri ē diuersū sm diuersitatem tpum ⁊ dispōis ⁊ loci ciuſ: ſi. n. an prin. sit ⁊ i mānifesto loco ante q̄ ad cōfirmationē ⁊ magnitudinem

& vlcerationem deueniat in q̄ pīm sine cirugia nō curat. Regimen eius est duplex: vle & pticulare. Uniuersale est quatuor res: dieta vniuersalis: euacuatio rectificatio membrorum generātium mālz: & correctio accidentium. Dieta sit euchima ad frigidum & humidum tēdēs, phibēs regnari mām cum aeris alteratiōe vt supra in se. capitulo gñalis curatiōis est dictum: & cum quiete animi & corporis: & cum cibo ex lactucis & herbis frigidis & hūidis vt atriplicibus: spinacijs: bletis: borragine: & similib⁹ fructibus: vt cucurbita: citrulis: & piscibus petrinis: & aq̄ dulcis: & cancrorum fluuialiuz: kist ordei: & vitellis ouorum: & potu lactis vaccini a quo extractum sit butiruz vl' serum: & cum potu aq̄ ordei vel vini albi subtilis & liphi: & cū somno & vigilijs temperatis: & cum inanitiōe superfluitatum siccaz & reumectatiōe cum predictis. Uniuersalis euacuatio completur cum euacuantibus añcedēte cāz. s. mliam aduſtam abundantem in venis & etiaz nālem q̄ mā est ipsius minoratiue: & eradicatiue precedēte digōne ex his que notāt sunt in capitulo de q̄rtana etiam cum sanguisugatione apiente orificia venaruz emorroidarum: vel cum ꝓuocantibus menstrua in mliere vl' cum flobothomia vniuersali de magna: vel pticulari de basilica dextra vel finistra, put expediens est. Rectificatio membroruz generantiū maliam ꝙplet cum p̄dicto regimine & medis alterātib⁹ epatis & corporis discrasiā & cōfortātibus splenē q̄ sunt supradicta. Correctio vero accidentium est vt dolor si est fortis mitigef cum frigidis repussiuis defendētibus membrum & repellētibus mām si nō fuerit q̄ phibeat vel cum calidis anodinis eis mixtis supius numeratis si q̄ō phibeat prima adsit. Et si sit caliditas in eo vehemens extinguatur cum aq̄ coriandri & solatri & p̄dictis repussiuis & alijs frigidis interius sumptis. Particulare regimen est pticulariuz operationum exercēdarum circa locum & pticulam cāri cum medicis localibus: & alijs opportunis. Est q̄tuor res: prima est destructio cancri si possibilis est: sa est vbi possibilis nō sit eius destructio, phibitio additiōis eius: tertia est si adaugumentum peruēiet prohibitio vlcerationis & tūc propre quando cum eo est caliditas & pulsatio quoniam vlcerationem minantur: quarta est vbi iam peruenit ad vlcerationem & sit confirmatus curatio vlcerati. Primam rem complent licet difficulter duo. Primum est resolutio materie aggregate in membro & venis & membris eius q̄ō paratum est influere ne colligatur: & illō cū his q̄ frigiditatem habēt multam & caliditatem tēperatā qualia sūt coriādrum: solatrum: lentes cum aceto: succus plātaginis: & similia q̄ supra in cura antracis & ignis per fici dicta sunt. Alienētur aūt ea q̄ debilis virtutis sūt: q: operationem nō pficiunt & q̄ fortis etiam cuz resoluēdo subtile grossum magis: & induratum relinquāt. Alienetur quoq; mordicātia: q: tristāt pticulam: & hūorem sylnestrem & immorigeratum reddūt. Et pinde medicine ei cōuenientes sunt metallice seu minerales ablute: vt est tutia abluta mixta cum oleo rosato. Aliud est incisio & secio ipsius vbi resolutio non suffecerit: & propre cuz fuerit in aliquo extremorum: vt pes manus: & mamillis apto incisioni. Qp̄z autem vt incisio fiat magna, vt ex toto abscindatur particula in qua est cancer: & qō est in circuitu eius ex venis circundantibus ipsum: ita vt de eis nihil remaneat & currat post illud sanguis plurimus post euacuationem vniuersalem que precessit cum expssiōe ipsarum vt curetur incisio. Et fortasse incisio nō est melio:: quoniam nihil aliud est quam perducere ipsum ad vlcerationem nisi vbi possibilis sit incisio radicalis: vbi vero non oportet regere ne addatur: & fortasse post incisionem, indigebit cauterio cum igne: quoniam resoluit reliquias materie male: & confortat membrum & retinet èmorragiam: & fortasse in eis est timor magnus: & illud quando fuerit cancer iuxta principalia membra & nobilia ne perueniat ad ea vel orta ex eis: & accidit exide mors vel spasmus: vl' quia sit in mēbris occultis: de quo ypo. in aphorismis ait. Quibus cumq̄ cancer abscondita fuerint non curati melius est: curati enim citius pereunt: nō curati vero longius tempus perficiunt: sed tunc oportet vt rectificentur cum mundificantium ministratione cuz infrigidatione & humectatione: qualia sūt aqua lactis ꝓprie: & cum dieta ciborum & potuum predictorum: & eorum que generant sanguinem bonum frigidum & humidum. Secundam vero rem scilicet prohibitionem additionis complent duo: abscisio antecedentis cause predictis modis facta & regimine. Secundum est confortatio membra & repercussio materie. Fit autem cuz medicinis repercussiuis iam dictis secundum omnem administrationis modum: & melio: est qui fit cum lenitiuis minerabilibus: quale est factum ex lapide molari: & lapidibus coctis: & quale est linimentum factum ex oleo cum fricatione quod resoluitur inter tabulam & manicam de plumbo cum humiditate effusa super tabulam: que est sicut oleum rosatum: & aqua coriandri: & qualis est, emplastratio cum agresta trita: & colloquintide cum aceto est propre emplastrata. Tertiam rem complent scilicet prohibitionem vlcerationis vbi obstantibus illis ad magnitudinem perfectionis deuenit: & timetur vlceratio propter caliditatem: & pulsationem apparentem in ea: que res frida ē & periculosio: ex mēbro in eo vicio: blādictia cōplent q̄, phibeāt ne calefiat vnḡ ex cibis frigidis & medis & alijs rebus: & ex illis est prohibitio somni super ipsum & herbe frigide contrite suppositē & linimēta predicta ꝓprie ministrata cum fricatione predicta: & propre que fit ex tabella & manica plumbi quando est cum eius fricatura terra sigillata: aut bolum armenum: aut oleum antiquum: aut aqua semperuiue: & cerusa cum succo lactuce: aut mucillagine psilij: & cerusa de plumbo: qñ ē operatio bōa. Et de appropriatis magni iuuamēti ē emplm ō cancris fluuialibus: & ppria cum climia. Quartam rem alterum duorum complet. s. assiduatio pānī linei infusi in succo solatri sup ipsum vlcus: & cum exiccatur itez infundatur desup aq̄ p̄dicta si incisio mēbri in quo ē nō sit apta: q: si apta sit madaf: & regaf vt supra dictū ē. Em plastrum bonum, quemēs ad illud. Sumaf medulle citri & olibani & cerusse de plumbo aā. z. j. terre sigillate: boli armeni: aloes abluti: ana. z. ij. aggregētur: & ministrētur super humidum pulueren cū oleo ros. Et si admisceatur ei equale de chimia melius erit. Medicamen ad idem: Recipe tutie ablute cū aqua portulace aut mucillagine psilij: & emplastrentur. Dellagogū solutiuū vtriusq̄ melancolie cōueniens cancro. ℞. epithimi: fumiterre: sene ana aure. iij. puluerizentur & in aqua lactis aut mellis mitte: & sumatur vicibus multis. Aliud: sumatur decoctio epithimi cum sirupo acetoso. Aliud

ℳ.iere.g.quãtitatem ꝙueniẽtem ⁊ da cum decoctiõe fumi terre. Cõtra cãcꝝ ⁊ ꝓprie oris puluerizet cristallũ: ⁊ fricet os cũ illo pluere: ⁊ deinde ꝓjciat postmõꝝ de coi ore vsqꝝ ad .x. dies ⁊ liberabit exptũ est. Item ablutio cũ vrina mũdificat ⁊ cõsolidat. Expertum est.

Ca. tertium de lepra ⁊ medicinis eius.

Lepra est cancer vniuersalis: cuius cã interior est colera rubea cum sanguine multiplicata in venis: effusaqꝝ ab eis ad vniuersum corp⁹ ⁊ subcutaneas partes vbiqꝝ putrescã manẽs Causa vero multiplicatiõis eius in venis principalis: ⁊ efficiens est complexio calida ⁊ sicca epatis gñantis hũores vel totius corporis: vel vtraqꝝ adurens sanguinem ⁊ hũores nãles ex hereditate seu ꝺcie aut mẽstruo: aut qꝝ cõceptus fuerit embrio in matrice tpe ꝓmenstruorum fedata sanguine melancolico: vel acquisita ex tempore ⁊ in malicia regiminis ⁊ mãlis in cibis melancolicis ⁊ coleri cis simul ⁊ ꝓprie in piscibus ⁊ lacte qui noti sũt supra capitulo de melancolia ⁊ elefãtia cũ aliis extrinsecis cãis: puta nõ nãlibus rebus ꝙsimilibus illis coopãtibus in gñatiõe talis hũoris ex quib⁹ maxie aer ẽ regiõal corrupt⁹ in se pp pestilentiam vel infectus vapore resoluto ex corporibus leprosorum vicinorum in loco coartato ⁊ subiecto inficiẽs hũores ⁊ spũs membra ⁊ totum corpus atqꝝ vegetabilia. Et ꝓinde efficientem cãm ⁊ mãlem ad generandum lepram maxime disponẽs. Secunda est ipẽtis associata debilitas nõ trahẽtis ullam qre cum ian. remanet multiplicata in venis: ⁊ cum non secernat ex corpore per emorroidas ꝓp inualitudinez virtutis: nec p mẽtrua nec per poros cutis demplatos non derivatur ad venas crurium ⁊ varices vt plurimum cõsueuit sic q⁹ vehemẽtis impetus ⁊ malicie q̃ natura illam regulare non potest quod ad digesta fuerit influit: ⁊ a nã repellitur: qñqꝝ ad aliquo ī mẽbꝝ ibiqꝝ cancꝝ facit: ⁊ ꝓprie si fuerit grossa: si vero subtilis faciet herpetem: si vero impellatur ⁊ influat ad cutem fiat albaras ⁊ morphea nigra vniuersalis virtute nutrita seu actu eius assimulatiõis corrupta: ⁊ si influat impellat ⁊ sp̃gitur in corpore toto ⁊ subcutaneis ꝑtibus ⁊ carnosis: ⁊ tunc si quidem putrefiat ꝓuenit ex ea melancolica febris: ⁊ si occultetur nec putrefiat fiet lepra quod est qꝝ corrumpit membrorum vitalis ꝙplexio ex ispssione talis hũoris in corpore: ⁊ ꝓinde cõpositio vt forma ⁊ figura que ꝙplonem sequũtur: ⁊ color ⁊ facies tota terribilis fit ad modum leonis tenentis rapaciter predaz suam quare dicta est leonina aduriturqꝝ sanguis in vẽis ex mixtione ipsius ⁊ ingrossatur vt in flegmonijs quoniaz sanguis apparet arenosus: ⁊ cum retinetur in vens lõgo tempore coartatus inflammatur ⁊ vritur: ⁊ corrumpit ipsa ita vt ulceret ⁊ corrodat: ⁊ colorẽ alteret sicut cancer ulceratus: ⁊ soluta continuitate cadunt quandoqꝝ: ⁊ cũ talis hũor colera nigra fuerit ex aduſtiõe colere causata erit maioris malicie ac penetratiõis ⁊ impressiõis in membra ⁊ insusceptibilioris corruptiõis. Si vero ex aduſtione melancolie naturalis facta fuerit est vehementioris malicie: ⁊ potentior ad penetrandum in mẽbra: ⁊ imprimendum ⁊ tunc ꝓprie cum ex aduſtione subtilis ꝑtis eius fuerit generata: ⁊ est minus recipiens curaz quoniam nõ obedit potiom vt Galienus dixit. Et manens in corpore corrodit ⁊ ulcerat membra extrema: ⁊ ꝓcedit ab eis paulatim donec perueniat impressio ad totum corpus ⁊ principalia membra ⁊ interficiat: ⁊ propter malicie am complexionis ⁊ corrosionem ⁊ ulcerationem taliter imprimendo procedit: quoniam quamuis ipsius hũoris generatio sit in visceribus tamen primum vestigium ⁊ impressio est in extremitatibus: ad que impellitur propter debilitatem: ⁊ quandoqꝝ moritur patiens antequã impressio corrosionis ⁊ ulceris perueniat ad principalia propter solam complexionis maliciam: ⁊ faciet speciem lepre quam Auicena ⁊ ysaac leoninam vocauit. Signa eius sunt quia tunc est pectus siccum: figura narium manuum ⁊ pedum combustio: vel contritio macilenta: cui⁹ calo: si augumentatur magis quam siccitas articuli lepãtur ⁊ cadunt. Cum vero fuerit causata ex aduſtione partis eius grosse minoris erit malicie ac impressionis ⁊ minus recipiet curam: quoniam nõ obedit potiom: sicut dixit ypo. ⁊ Ga. propter duriciem: ⁊ terestritatem suam ⁊ faciet speciem lepre quam Ga. vocauit albaras seu empetiginem ⁊ morpheam nigram vocauit. Cuius signa sunt quia color est niger ⁊ grosse: cit corpus seu sensus: supercilia findentur: manus ⁊ pedes ⁊trahuntur: ⁊ digiti: nec ulcerat nisi corrumpatur: ⁊ acuatur. Cum vero causata fuerit ex aduſtione flegmatis faciet aliam speciem que dicitur tiria quam Galienus appellauit squamosaz: ⁊ sig̃ eius sunt quoniam humescit corpus: glandes nascuntur color est a.bus: ⁊ oculorum fluxus. Et cum causata fuerit ex aduſtione sanguinis faciet aliam speciem lepre que dicitur alopitia: albaras ⁊ morphea nigra: ⁊ scabies antiqua illis in toto corpore. Cuius hũoris signa sunt: quoniam rubet cutis ⁊ putrida est: ⁊ tumet nimis: ⁊ sanguis ⁊ sanies effluunt. Et fortassitan nõ ulcerant cum humor exiccatus fuerit: ⁊ cuentatus remanens vel infrigidatus nõ inflaminatur nec acuitur: ⁊ durat cum paucte tempore longo: sola tamen tumescentia existente in membris q̃ videntur exercata membra ⁊ augumctata: ⁊ vocauit hãc dispositionem. Ga. elefantiam: ⁊ est ex speciebus vnã sicut albaras ⁊ morpheam nigra predicte. Et quandoqꝝ corrodit radices pilorum: ⁊ facit alopiciam: ⁊ quandoque excoriat cutim: ⁊ facit dispositionem que tiria nũcupatur ⁊ quandoqꝝ facit scabiem que antiquatur: ⁊ est de genere eius secundum quatuor humorum aduſtiones scilicet leonina albaras seu empetigo: ⁊ morphea nigra: vniuersalis in toto ⁊ frix a tiria eu squamola elefãtia: alopecia seu scabies antiqua. Dicte sunt autem hec species lepre modo metaphorico quoddam eo qꝝ ab eodem hũore in genere sunt causate: licet aliter ⁊ aliter dispositio essentia sui ⁊ loco atqꝝ corrumpentem complexionem corporis: colorem pulchritudinez: ⁊ figuram: ⁊ qꝝ difficile mobiles vt hituate longo tempore perseuerãt in corpore ad modum lepre licet membra non omnes corrodat nec vlcerent: nec eorum continuitatem soluant: aut quia quandoqꝝ ab eis incipit lepra ipsa: vt Galienus dixit. Quibus omnibus preterm̃ssis ad presens vt pertinentibus ad tertiam sectionem hic solum de vera lepra iam dicta q̃ vniuersalis est cancer: signa ⁊ medicinas ponamus. Signa in principio eius occultantur signa ipsius. Cum vero procedit ⁊ extẽditur tempus eius detegũtur ⁊ cognoscitur. Cum vero cõfirmabitur null⁹ dubitabit in eaqõ est qꝝ in principio cũ incipit lepra color: corporis ⁊ ꝓprie

lacteī incipit fieri rubeus ad nigredinem tendens: ⁊ hoc q; color est hūoꝝ ⁊ nō membroꝝ vt Ḡ. dixit. Et humores peccātes sanguis ⁊ cola nigra sunt: ⁊ vene oculorum pinde ad fuscedinem tendunt: ⁊ apparent in eis victoria colere nigre in cerebro ex somnis ⁊ subtilitate ⁊ paucitate capilloꝝ ⁊ sternutatiōe ⁊ aptatione veruce in naso: ⁊ stricture eius: ⁊ in pulmone ⁊ canna eius ex nocumento anhelitus ⁊ raucedie vocis: in corda ex morsibus malis: ⁊ dolorosis: ⁊ apertione venarum in pectore ⁊ toto corpore ex sensu supra ipsum quasi sit grauedo vt incubus tempore somni: vel ex fetore ipsius: ⁊ ꝓpie in sudore ⁊ anhelitus ad fetorem declinat. Cum vero ꝓcedit ⁊ extēdit tēpus eius appet spīo in capillis ⁊ casus eoꝝ ⁊ ꝓpie i pl' facies ⁊ ptium eius: ⁊ qñq; desiccātur casus capilloꝝ ⁊ incipit forma fieri feda ⁊ casus terribilis: ⁊ color ōnigratur ⁊ additur cōstrictio anhelitus donec pueniat ad difficultatem ⁊ disniam magnam: ⁊ puenit vox ad finem raucedinis ⁊ ingrossant labia: ⁊ denigrantur: ⁊ incipit san. cōgelari in iuncturis ⁊ putrefieri: ⁊ apparet supra corp⁹ sub cute tota additio glādulosa similis aīali q; g rece vocatur saros. Cum vero ꝛfirmaī egritudo cadūt pili oēs ⁊ ꝓpie facies: deinde incipit corpus ulcerari vlr; ⁊ ꝓpie vbi appent adūtiōes glādulose: ⁊ illud qñq; lepra nō ē q̄ta in modum elefantie ⁊ corroditur cartilago nasi: ⁊ roditur extremitas nasi eius: ⁊ corrosis iuncturis cadunt extrema ⁊ currit ex eis virus fetens: ⁊ vox occultaī: ⁊ tēdit ad occultationem: ⁊ denigratur color valde: ⁊ pulsus ei⁹ debilis propter debilitatem virtutis: ⁊ fit necessaria spīsitudo in eo deficiente magnitudine ⁊ velocitate. Regimen in cura lepre est proportionale regimini dicto in cura cancri: ⁊ est ab eo diuersum ſm diuersitatem temporis ⁊ dispositionem eius. Si enim in principio fuerit debilis possibilis est curatiōis lz difficilis: si vero fortis ⁊ confirmata impossibilis sanatiōis erit. Si aūt cancer q; particularis est morbus cum magnificatus ⁊ cōfirmat⁹ fuerit seu ulceratus curam nō hēt quāto minus lepra q̄ ē vniuersalis morbus: licet in ea mā sit diffusa ita vt nō ministrētur medicine fortes substēt egritudinem ac referēt: vt nō agat vel imprimat sup principalia membra. In cancro autem cum sit in eodem tota vnita est secus. Eius ergo que est in principio cū est debilis regimen erit duplex vniuersale ⁊ particulare. Vniuersale est quattuor res cōsimiles illis scilicet euacuatio vniuersalis: ⁊ antecedētis cause dicta: rectificatio membroꝝ regenerātum māz ⁊ correctio accidentium. Vniuersalis euātio cōplet flobothōia farmacijs ⁊ vomitu ⁊ enematibus. Flōia quidē de basilica dextra: ⁊ nigra de basilica sinistra: ⁊ hoc si sanguis cum tali nigra colera multū appeat abundare quo casu oz de venis magnis ipsius manus vel etiam pedis euacuare vltime. Si aūt nō dimittatur flōia magnarumz venaꝝ ⁊ fiat de ramis ipsarum vt de saluatella dextra: ⁊ sinistra. Flebothomia enim magnarum dietaꝝ fortasse tūc magis nocebit quā iuuabit magnam reddēdo effrenē In ea vero q̄ est ex puis venis fit securitas ex iuuamento q; accidit absq; nocumēto ⁊ aptio venarum ani: ⁊ sanguisugatio cum magnis sanguisugis vel ꝓuocatio menstruorum: deinde erit cōueniens ⁊ ꝓpie cum recta fuert vltra mōz. Ventosatio vero pp grossiciem san. locū nō hēt flōia vero celebrata quiescat ab ebdomada seruato bono regimīe: ⁊ digestio sumpto purgetur farmacis appropriatis ex simplicibus ⁊ compositis q̄ infra dicentur ipsi humori. Festina autem antequā ingrossetur ⁊ indurescat vsq; ad ebdomadam: q; tūc nō obediet potioni vt Hyp. dixit in aphorismis. Et ex simplicibus sūt: sicut epithimum: stechados: mirabl. in. eleborus: lapis lazuli: ⁊ lapis armenus: ⁊ polipodium: fumus terre: ⁊ si adatur pulpa colloquintide est potissima facit enim desistere egritudinem: ⁊ vlterius non augeri. Et quādo fuerit ibi colera mixta faciens adustionem in malicia addatur aloes: succus scilicet cucumeris asinini vel scamonea Oportet autem vt purgatio cum predictis fit multiplicata in tpe pluries: nō. n. sufficit vt vnica purgatiōe purget cum talis purgatio nō debeat esse fortis sz debilis ⁊ paz educēs ac paulatiue vt supra in cura mlic est dictuz ⁊ cōsimilibus suis nō poterit mā vnica media educi: ⁊ maxime cum sit penetratiua ⁊ vehemēter sanguini mixta. Inquit. n. Albo. cum mā fuerit vehemēter penetratiua: aut cum sanguine multum admixta nō poteris ipsam vnica vice euacuare sicut in sciatica ⁊ artetica longo tempore: ⁊ cancro: scabie antiqua: ⁊ carbunculis ātiquis: oportet ergo vt incipias cum leuioribus que paulatim educūt materiā bis vel ter soluendo ⁊ totiēs repetatur quaz diu ne cessaria fuerit vt ebdomada qualz repetatur: vomitibus vero: ⁊ enematibus lenitiuis euacuet oī tempore ſm declinationem mē: oz aūt vt vomitus fiat cum acutis ⁊ salitis ⁊ acetoſ qualiter locum nō hñt: deinde sumant aliquid de absinthio in potu. Dietam vero complet regimen rerum non nāluum ad frigiditatem ⁊ humiditatem cōuersio seu ꝓmutatio: ⁊ primo aeris ad frigidū ⁊ hūidū ⁊ ſriū et in quo egritudo existit ꝓcreata: ⁊ cū exercitō delectabili oī mane in vmbra post euātionem supfluitatuz ficce: ⁊ aquose: ⁊ cum cantilenis altis: deinde fricenf ⁊ q̄escant: deīde cibetur cū cibis euchimijs ex herbis vt á tri plicibus ⁊ spinacijs bletis ⁊ portulacis ⁊ b[illegible]gimb⁹ carnibus hedinis arietinis: ⁊ vitulinis: ⁊ ꝓpie gallinarum iuuenum ⁊ pinguium ⁊ iuribus earum: qñ cōtemperāt humoꝝ ꝓpōnem: ⁊ cum lacte caprino ⁊ ouio nouit ml'so in quātitate q̄ digeraī simplici vel mixto cuz pane vel sorbitiōe facta ex ea zuc. ⁊ oleo amig. vel lacte: vel farina ordei: ⁊ fructibus vt prunis: crisomilis: persicis pomis: amig. ⁊ cum oī cuchio ad frigidum: ⁊ humidum declinā te qō malam ꝓpōnem mēbroꝝ calam ⁊ siccam nutritiuoꝝ alteret: ⁊ impinguet: ⁊ pinde dulcia sunt quemētia ⁊ māz ꝓhibent gñari. Et ex his q̄ comēdauit ⁊ est exptum Algal. in lepra cāta ab apostemate splenis vel oppilatiōe eius est decoctio tamarisci cum passulis sepe sūpta ⁊ rane paludū cū oleo ⁊ sale cocte: ⁊ cōeste sunt bone lepre: ⁊ cinis asini curat eam. Et ex his q̄ cōmendauit precipue Ḡ. est cōmestio carnis serpentum: ⁊ sorbitio iuris eius put infra dicef: ⁊ cōmestio mice pānis i eo de simla Et potef vino albo subtili ꝓmixto valde. Et qñz dimtef vinum quare potef frigida aqua ꝓmixta aceto albo pauco: ⁊ si tolerat stomacus vel aq̄ ordei vel aq̄ lactis: vl lacte acetoso a quo abstractū sit butirū: qñ ē mā iflāmatiōis ⁊ adustiōis: ⁊ deinde cū lōno tpato de nocte nō ꝓfundo ne inflāmef: ⁊ cū inanētibus cotidianas feces: vt clisterijs: ⁊ alijs lubricātibus ex fructibus ante cibū sumptis: ⁊ cum resolutiōe cibi ꝑdicti pauca: ⁊ sepe sēa: dōec hūectet corpus ⁊ impinguet ⁊ cū gaudio ⁊ delectatione animi ⁊ spe certa salutis; ⁊ cum omni abstinentia a coitu.

Rectificationem quoq; mẽbroꝝ generantiũ mãm complẽt quecũq; alterãt discrasiam epatis calam ⁊ siccam: ⁊ corporis vniuersi apiũt ⁊ ꝙfortãt iplenem: ꝙlia sũt regimen p̃notatũ ⁊ medicine supra sectiõe pma in curis eorum dicte. Correctio accñtiũ ꝙplet cum cõuersiõe regis ad rectificatiõez impssionis fce in iterioribus mẽbris vt in cerebro: pulmõe pectore ⁊ corde: ex aq̃ p̃dca sig̃ apparent in eis: ꝛz.n. impssio mutatiõis colouris: figure corrosiõis ⁊ vlceratiõis prius fit in exterioribus extremis: tam̃ corruptio ꝙplonis prius est in iterioribus ⁊ principalib⁹ ac humoꝝ aggregatio ⁊ fumoꝝ: vñ necesse ẽ pati pa⁹: ⁊ si nõ appareat extra: pinde oꝫ vt icipias eis ⁊ in cerebro quidẽ cũ mũdificatiõib⁹ ipm̃ ex gargarismis ⁊ caputpurgijs dictis in curis ipsius. Ex quibus sunt ꝓpria in hoc casu que infra dicẽtur: ⁊ cum flõia vene frõtis ⁊ nasi ⁊ cũ epithimatibus ⁊ cõfortãtibus ipsum ⁊ repellẽtibus malos humores: quale est oleum rosar. ⁊ lac mulieris: ⁊ similia. In pulmone vero ⁊ tracea pp raucedinẽ vocis asma ⁊ timorem p̃focationis cum flõia venaꝝ guedez. Et deinde cũ alijs medis ex sirupis ⁊ iulcb ⁊ mũdificãtibus: ⁊ p̃seruãtibus ipsa a nocumẽto facilitãtibus anhelitũ ⁊ cibentur tũc lacte ⁊ spinacijs: qñ sunt ex melioribus reb⁹ In corde vero cum flõia basilice sinistre pp babũdãtiaz vapoꝝ adustorum resultãtium ad illud: ⁊ cum cordialibus frigidis cõfortantibus ⁊ repellẽtibus humoꝝ vapores ab eo ⁊ fumos: ⁊ mores aĩe corrumpẽtes. Inquit.n. B. nã corporis ꝙplones ⁊ humores corporis imitatur. Particulare vero regimen vsaf circa extrema corporis ⁊ eius exteriora in quibus principalis apparet impssio pp effusionem mẽ ad ipsa ⁊ debilitatem ipsorũ: ⁊ hec cum particularibus opationibus: ⁊ localibus medis exercendis ⁊ mistrãdis in ipis: ⁊ primo cũ frigidis stipticis ꝙfortãtibus mẽbra ⁊ repellẽtibus mãm ꝗlia sunt oleum mirtinum de extremitatibus vitis: ⁊ de glãdibus cũ aceto: ⁊ deinde cum frigidis ⁊ stipticis hñtibus calitatẽ tpatam vt repcutiãt qõ fluit: ⁊ resoluãt simul qõ fluxit: qualia sunt succus plãtaginis: lingue canis: lentes acetum ⁊ alia q̃ supra in cancro sũt posita ⁊ antrace: ꝛz melius ẽ vt balneẽtur: deinde vngãtur. Sicut aũt balneum ex aqua decoctiõis fenugreci cum sapõe bono: ⁊ ex bonis est balneum in aqua decoctiõis spẽtis ⁊ siculi balneãtur in sanhomibus: est.n. tpatio⁹ iter hũores ⁊ nẽ ꝙcoctio⁹ dixit B. ⁊ aliq in oleo: sicut pz ex infrascriptis. Post balneum vero vngatur totum corpus cum p̃dictis cum aceto fricãdo: ⁊ qñq; ꝙfert inũctio ex olo viol. ⁊ lacte mulieris olo de cucurb. ⁊ nenufaris: ⁊ illud qñ corpus fuerit inflãmatum ⁊ exiccatum: ⁊ maxime post balneum resolutiuum ⁊ inunctiõem cum resolutiuis ⁊ resoluẽtibus fortibus. Quo casu oꝫ vt ẽt caputpurgium fiat ex lacte mulieris cuꝫ olo viol. ⁊ inũgatur extrema ⁊ ꝙseruent exdarsesaam cum olo de lilio ⁊ de costo: ⁊ inũgantur unctures cum his subtiliatiuis ⁊ resoluẽtibus fortibus q̃ sequũtur ⁊ illud cum mã fuerit exiccata ⁊ idurata: ⁊ fortasse erit necessarium inũgere eos in balneo cum subtiliatiuis resoluentibus in quibus ingrediaf nitrum ⁊ sulfur: bache lauri: ⁊ gluten carpẽtinoꝝ ⁊ sinap̃: origanum: piper: macropip: ⁊ staphisagria ⁊ calamentum qõ ꝙfert nõ sua inscisione tñ: sed etiam sua resolutiõe: ⁊ fortasse erit necessarium cuforbium: ⁊ hoc qñ balneãtur ⁊ inungãtur pp resolutionem superfluitatum: qr mã exiccata est: ⁊ indurata valde: sed oꝫ vt p̃cedat unctio cuꝫ butiro: ⁊ forte necessariũ erit inungere eos fricando cum hutõi medicis in sole calido ⁊ illud cum balneum p̃sto nõ hẽtur: ⁊ qñq; inũgunt cum tiriaca ⁊ solitis. Et ex medicis bonis q̃ bibũtur cõpositis sunt multe: ⁊ melior est tiriaca maior facta cuꝫ carnibus vipere ⁊ tiriaca: diatesseron: ⁊ diasulfur: ⁊ trocisci tiri: ⁊ trocisci squille cuꝫ vino passo ⁊ grosso: ⁊ hoc p⁹ mundificationem corporis. Dis medicinis curabiturꝫ si sui principio ⁊ ꝓcessu si vero puenerit ad ꝙplemẽtum: ⁊ fortitudinem sui: ⁊ fit cõfirmata flõia penitus omittatur: ⁊ ꝓprie ex venis magnis: ⁊ ẽt purgatio cum forti medicina: qñ superfluitates in eis solũtur ⁊ nõ educũtur: sic earum maliciam manifestant magis: ⁊ si cõuertãtur ad intestina fortasse imprimeret cancrũ in eis vñ hyp. in affo. Sana habẽtes corpora farmacijs purgati exsolũtur celerius: quã malo cibo vtentes. Alienẽtur ergo tũc oia q̃ mãm trahãt ⁊ cõuertãt interius ⁊ mistrent de foris quela carminẽt ⁊ resoluãt ⁊ motum faciunt ab vlceribus saniem abstergẽdo. Et de potibus cõueniẽtibus eis est vt sumaf de limatura eboris. ʒ.x. ⁊ sumãtur in potu cum vini ⁊ butiri. ʒ. iij. aut sumaf altich cum melle in quãtitate nucis: aut ỏ squilla karrati. ʒ. cum sirupo squille ⁊ inspissa o sicut rob: aut cimini. ʒ. v. ⁊ mellis quãtitas q̃ inspissentur sicut rob ⁊ succus calamenti cum eis est bon⁹ valde ex. iij. almusach vsq; ad. vj. ⁊ vltimo medicẽt cũ cauterio dispartito sup membra eoꝝ sicut supra sinciput summitatis capitis radicem epigloti: ⁊ duo tempora ⁊ colluꝫ ⁊ iuncturam manuum ⁊ pedum. Cauterizentur quoq; in principio tumoris ⁊ vlceratiõis ẽ medicia splenis. Inquit Albo. Valde vtile iumãs est ad ꝓhibẽdum ne corruptio spgaf ⁊ ad cõfortandum mẽbrum cuius cõplexionem voluimus rectificare: ⁊ resoluẽdum materias corruptas in membro reptas: ⁊ pinde visum extitit ãtiquis vt in principio timoris lepre ⁊ ꝓprie vbi ex corporis dispositiõe timetur ꝓcessio ⁊ cõfirmatio eius vt cauterizentur in ãterioi parte capitis vt cõferat caluarie: ⁊ alio inferiori loco vbi capilli tundũtur: ⁊ inter supcilia: ⁊ alio in dextra parte capitis: ⁊ alio in sinistra: ⁊ immo posterius ãte nucham ⁊ duobus apud duas commissuras coronales: ⁊ alio supra splenem: ⁊ sint coctura ille cum cauterijs lenibus minutis. Et quandoq; cauterizatur supra caput oportet vt puenia tur vsq; ad os saltem nõ fortiter ⁊ subito ⁊ cum mora ipsius in loco immo sic applicetur ne cõplexio cerebri corrumpatur ⁊ inflãmetur ⁊ deficeꝫ vt sciolidi facunt nõ alleuiãdo manus ipsorum: ⁊ interficiunt quare oportet vt leniter ipremat ur ⁊ paulatim absq; grãdi inflammatiõe cauterij: ⁊ ipressiõe ac retentione ipsius in loco: ⁊ proprie cũ incõmissuris cauterizatio fiet. Sermo Ga. in exhibitione carnis serpentis ad glanconem ait. In elefantiam patientibus ethidiarum ideſt serpentum esus mirabile est auxiliuz: oportet autem comedere eas ita cõficientes quẽadmodum feris nutrida ⁊ aspidibus morsos vidisti. Deinde quidem auersis capite: ⁊ canda vsq; ad digitos q̃tuor: deinde intestinis cibus ablatis ⁊ mãifesto q; est. l. cute ablata: deinde aq̃ eoꝝ corpore loto sz hucusq; quidẽ cum tiriaca vocatã cõficimus: ỏ inde aũt indifferẽter coquimus in tiriaca quidẽ in aqua ponẽtes anisi ⁊ pauci salis. In elefantiam tunc patientibus in lebete similiter conficiẽtes per alium ius album. Fit aũt sic. aqua quidem coposite imissa cum olo brcm: ⁊

cum eo porro ꝛ aneto: manifestum est aũt ꝙ vsqꝫ ad carnes ethidiarũ coquere ꝛgruit quousqꝫ fiant molles ꝛ separate ꝛ sic comedere. Et ipm aũt ethidiaꝫ cõfectum farmacum ꝙ vocauit tiriacam antidotum est optimum bibere in laborantibus: ꝛ si voluerit quis ꝑiam cutem pungi: hec oia facientibus est qñ squama desistit acuti: qualis qñ vocatur serpentum sepum. Sermo Abo. C. interpretis sup eodem. Et ꝛbeatur ius: ꝛ ponatur sup ipm mica panis: ꝛ de similia ꝛ fortasse ꝓicitur eo aliquid de pullis columboꝝ donec fiat sicut pulꝰ. Et huius quidez regiminis iuuamẽtum fortasse nõ apparet in pncipio: ſz paulatim augeſ donec subito appareat sanitas: ꝛ fortaſ se antecedit sanitatem sepatio ratiõis diebus aliquibus: ꝛ est signum sepationis ꝛ iuuamenti eius ꝛ applicatio in qua oꝛ vt abstineat a datiõe eius est: ꝛ incipiat leprosus inflãmari: ꝛ inflãmatur ac patiatur scothomiam: deide fortasse pmiscetur ratio eius: deinde excoriaſ ꝛ finaliter sanatur. Cum ergo ex cõmestione eius nõ patitur scothomiam negꝫ inflãmatur tũc no cesset cõedere carnes eius ꝛ ius. Sermo alioꝝ anti quoꝝ ad illud est: vt sumatur serpens niger excoriatuſ ꝛ sepeliatur donec in eo fiant vermes: ꝛ deinde extrahatur cuꝫ vermibuſ ꝛ exiccetur: ꝛ detur in potu puluerizatum illi in quez supfluit lepra vsqꝫ ad triduũ omni die. ℥. ſ. cum sirupo mellis: oleum in quo coquit vipera cõfert valde si iungaſ ex eo. Aliõ medicamen. Accipiaſ serpens niger ꝛ excorticeſ ꝛ ponatur i olla ꝛ fundaſ sup ipũz de aceto forti. ℥. viij. aq̃. ℥. j. ptasie recẽtis: radicum dragẽtee: ana. ℥. ij. decoquãtur oia si mul sup ignẽ leuem donec dissoluatur serpens ꝛ coletur aq̃ a serpẽte ꝛ fricet cum ea poil abrasionem barbe ꝛ capitis tribus diebus. Et ex iuuamẽtis q̃ accidũt ex aãmini stratõe medicinaꝝ vipalium est excoriatio cutis corrupte ꝛ pmutatio carnis ꝛ cutis sane quã inunctio lep̃ ꝛ cũ humidis ꝛ tpate calidis ꝙseruare oꝛ. Bona solutiua cõferẽtia leprosis digõe ꝑmissa cũ sirupo de epithimo: cuius descriptionem posuimus in antidotario nostro sunt hyeralogodion: hyera colloquintida: hyera pigra: ꝛ pilule de epithimio ꝛ similia. Decoctõ. ℞. miraboł. citri. ꝛ in. ana. ℥. ſ. amcos. ℥. v. altich bõl. ℥. ſ. passulaꝝ enucleataꝝ minam. ſ. decoque cuꝫ ℥. ij. turbit dõec vẽiat ad tertium ꝛ exprimaſ ꝛ cõmisceaſ cuꝫ ea de aquã mellis. ℥. ij. Sumaſ post purgationẽ ꝛ vngaſ corpus leprosi: in pncipio ꝛ pcessu ex butyro ꝛ sedeat i sole dõec sugatur aut ambulet. lxx. passus ꝛ cõuertaſ sup sinistꝝ ante ꝛ retro: ꝛ comedat cappares cum melle: ꝛ accipiat in potu decoctõ nẽ predictam septem diebus: quolibet die renouãdo ipsaz . Descriptõ caputpurgij mũdificãtis cerebꝝ leprosum. ℞. macropiperis: celidonie: ptasie: nasturtij: boraginis ana. ℥. ſ. nucis mus. pulegij ana. ℥. ſ. succi agni casti: cotilas. ℥. olei sisamini tãtundẽ misce ꝛ decoq̃ donec consumatur aqua: deide coletur ꝛ reserueſ i vitreo ꝛ fiat. ſ. caputpurgiũ naribus quãtum capiunt: deinde cõsequatur qñ inflãmatur ꝛ exiccatur ex illo caputpurgiũ humectatium predictum. Et dixit ysaac vt inquit C. Nunquã vidi in vita mea hominem hac infirmitate habitum plenarie sanari nisi vinum bibit in quo tyria ceciderit ꝛ ibidem cõputruerint. Nunc enim vidi excoriari ꝛ cute expoliari cũ vinum illud ebiberit vnde certificau quod dixerunt antiqui de iuuamento carnis ꝛ pinguedine tyrie in hac: ꝛ in omni alia passione dura ꝛ melãcolica. Et pinde purgatio corpore cum speciebus yere magne scilicet yeralogodion: theodoricon sirupo ꝛ decoctione de epithimo ꝛ sero: cum eo demus tyria causa magnam factaz cum pinguedine ꝛ carne tyri.

Hic complemento doctoris famosissimi Francisci Pedemontium in Viui Johannis Desue Christo fauente finis felix statuitur. Nunc consequenter Antidotarium Nicolai feliciter Incipit inferius.

apostemata sanguinea.

phlegmon ibesh apostema sanguineum fol. 208.
glandula. fol. 209.
Carbunculus. fol. 209. et 144
anthrax. ibid.
Ignis persicus. fol. 210.
Carbo. ibid.
pruna. ibid.
Spizia. ibidem
clauus. ibid.
furunculus. ibid
panaritium. fol. 211
morbilli ibidem
variola. ibid.
fere. ibid.
Vena agrediendi. ibid.
Gangrena. fol. 214
Esthiomenum. ibid.
morum. ibid.

Vndimia. ibid. et fol. 116.